

༄༅། འོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་དཔེ་ཚོགས་ལྷེ་གནས་།

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W8LS75609	ImageGroup:	I8LS75721
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	རྗེ་བརྩུན་ཡིག་ཆ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས། rje btsun yig cha phyogs bskrigs/
Author:	ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་ chos kyi rgyal mtshan
Descriptor:	n/a
Original Publication:	n/a;n/a
Place:	ser shul/
Publisher:	ser shul mtho rim nang bstan slob gling /
Date:	2017
Volume:	19
Total Volumes:	20
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Ave, 5th Floor Cambridge, MA 02138.

ཐོད་བཅ་དབྱ་ལ།

ཐུགས་གསར་འཛིན་གྱི་སྒྲོབ་དེབ།

རྒྱུད་མེ་སྒྱི་རྣམ་དང་ཐུགས་ཀྱི་ས་ལམ།
ཤར་མེད་རྒྱུད་ལྷོག།

མེད་ཤུལ་མཐོ་རིམ་ནང་བསྟན་སྒྲོབ་གྲིང་།

- 1 རིག་གནས་འཇིན་ཐུབ་མྱོང་བྱེད།
སྐམ་ཞུགས་དག་གསུམ་ཙམ་འབྲེལ་དང་ལྷན་དག་གི་ལྷོ་མཆོག་
- 2 བཟུང་ཆུང་འཇིན་ཐུབ་མྱོང་བྱེད།
ཡོངས་འཇིན་བཟུང་ཐུ་ཆུང་འཁྱིར་གཉིས།
- 3 བཟུང་འཁྱིར་འཇིན་ཐུབ་མྱོང་བྱེད།
ཡོངས་འཇིན་བཟུང་ཐུ་ཆུང་བ།
- 4 བཟུང་ཆུང་འཇིན་ཐུབ་མྱོང་བྱེད།
ཞུགས་འཁྱིལ་དང་ཐུབ་དོན་མ་གསུམ།
- 5 གཞུང་གསར་འཇིན་ཐུབ་མྱོང་བྱེད།
ཕར་ཕྱིན་ལྷོ་དོན་དབྱ་ནས་བདེན་གཉིས་བར།
- 6 གཞུང་ལྷོང་འཇིན་ཐུབ་མྱོང་བྱེད།
ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་ལྷོ་དོན་ལྷད་ཆ།
- 7 ལྷན་གསར་འཇིན་ཐུབ་མྱོང་བྱེད།
དང་ངེས་མེས་ཅམ་མོར། ཀུན་གཞི་ལྷ་ཆེར་འབྲེལ།
བསམ་གཞུགས་ལྷོ་དོན། ཞེན་འབྲེལ་ལྷོ་དོན།
- 8 ལྷན་ལྷོང་འཇིན་ཐུབ་མྱོང་བྱེད། ལྷད་ཆ།
དགེ་འདུན་ཉི་ཤེས་ལྷོ་དོན།
ཕར་ཕྱིན་ལྷོ་དོན་སྐབས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ།
- 9 ལྷན་ལྷོང་འཇིན་ཐུབ་མྱོང་བྱེད། ལྷད་ཆ།
ཕར་ཕྱིན་ལྷོ་དོན་སྐབས་བཞི་པའི་ལྷད་ཆ།
- 10 ཕར་ཕྱིན་འཇིན་ཐུབ་མྱོང་བྱེད།
ཕར་ཕྱིན་ལྷོ་དོན་སྐབས་བཞི་པའི་ལྷད་ཆ།
ཕར་ཕྱིན་ལྷོ་དོན་སྐབས་ལྷ་པ་ནས་བཟུང་པའི་བར།

པོད་བརྒྱ་དགུ་པ།

༡༡། །ཐུགས་གསར་འཛིན་གྱི་སྒྲོབ་དེབ།

མེར་བྱུང་མཐོ་རིམ་ནང་བསྟན་སྒྲོབ་མིང་གིས་བསྒྲིགས།

བརྩ་སྒྲིག་གསལ་བྱེད།

དེ་ཡང་སྤྱིར་འཛམ་གླིང་འཛིན་མའི་ཁྱོན་འདིར་མི་རིགས་སོ་སོས། རང་རང་གི་མི་རིགས་དེའི་ཐུན་མེན་བྱང་ཆོས་ལྡན་པའི་སྐད་བརྗེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་། ཆབ་སྲིད་དང་དཔལ་འབྱོར། ལེགས་བྱང་སོགས་གང་ཐད་ནས་མི་ཉམས་རྒྱན་འཛིན་དང་ཉམས་པ་སྤྲར་གསའི་ཆ་རྒྱལ་འབྱུར་བཞིན་པའི་སྐབས་འདིར། རང་ཅག་གངས་ཅན་བོད་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བྱང་ཆོས་ལྡན་ཞིང་། སློང་ཁྱེད་སྐད་ལ་ཡང་འགན་བཟོད་པའི་སྐད་དང་ཡི་གེ་ཡོད་པ་དང་། མ་ཟད་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱི་ཅན་ཅན་ཆོའི་རྣམ་དཔྱད་དང་ཐུགས་སྟོབས་ཀྱིས་བཀའ་ཡིས་བཅད་ཅིང་། སྐད་གཉིས་སྤྱི་བའི་ལོ་རྒྱུ་བ་རྣམས་ཀྱིས་དཀའ་བ་བྱུང་དུ་བསད། སློམ་པ་དང་དུ་སྒྲུབ་ཏེ་ནང་འདྲན་བྱས་པའི་མཉམ་མེད་ཤུགས་མེད་གཤིང་བཟུང་བའི་ལུང་ལྷན་གྱི་ཆོས་རྒྱལ་མཛད་སྤྱོད་ཀྱིས་གཉིས་ཀྱིས་མཛོན་པའི་བཀའ་བསྟན་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོ་ལྟ་བུ་དང་། བརྩ་སྒྲིག་རིག་པའི་གནས་གཞན་དྲིང་མི་འཛོག་པ་འདི་ལ། ཆོས་བརྒྱད་སོ་སོའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྤྱིས་བྱ་དམ་པ་བྱོན་ཟིན་པ་རྣམས་དང་། འཛོལ་གཞིས་ཀྱན་གྱིས་ཐོས་བསམ་སྒྲོབ་གཉེར་དང་དེ་ཡང་འཆད་ཉན་ཅམ་དུ་མ་སོང་བར་སློམ་སྒྲུབ་ཉམས་བཞེས་ཐོག །བཤད་སྒྲུབ་བྱུང་འབྲེལ་གྱིས་རྒྱན་འཛིན་དར་སྤེལ་སྒྲན་མཐོ་བ་ཞིག་གནང་སྟེ་དུས་ད་ལྟ་ཡང་ལུལ་གྱི་གཞན་ན་མེད་ཅིང་འཛམ་གླིང་ན་ངོ་མས་རིན་ཡོད་པ་དང་། རྣམ་དཔྱད་ཀྱི་གཉེར་དུ་གྱུར་པའི་གཞུང་ལུགས་ཐུན་ཐུམ་ཆོགས་པ་ཞིག་རང་ཅག་གི་སྐད་ཡིག་འདིའི་སྟེང་དུ་ཡོད་ལ། མེས་པོ་གོང་མ་ཆོས་ཤུལ་དུ་བཞག་པའི་སྐད་ཡིག་གཞི་རྩར་བརྩམས་པའི་རིན་ཐང་བུལ་བའི་བཀའ་བསྟན་གཞུང་

ལྷགས་དང་བཅུ་ལྷག་རིག་པའི་གནས་འདི་དག་ཙ་ཙ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་རྒྱན་འཛིན་
དར་སྤེལ་དང་། མི་རབས་རྗེས་མ་ལ་ཆེས་སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པའི་གལ་ཆེའི་འགན་ཁུར་མི་
མོ་ཞིག་རང་ཅག་ནམས་ཀྱི་ལྷག་ཏུ་བབ་པ་སྒྲོས་མེད་རེད། དེ་ལ་མི་རིགས་རིག་གཞུང་
དང་བཅས་པ་ལ་མཛད་རྗེས་མངོན་པར་མཐོ་བའི་སེར་གྲུལ་དགོན་གྱི་ཁྱི་ཚོག་སོ་བཅུན་
པ་ལ་སྤྱབ་བཞུན་སྟན་གྲགས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་མཆོག་གིས་རིམ་པ་གོང་མའི་ཆོག་མཆོན་
འོག བྱི་ལོ་ ༡༠༠༠ ལོར་སེར་གྲུལ་མཐོ་རིམ་ནང་བཞུན་སྟོབ་སྤྱིང་འདི་གསར་འཛུགས་
དབྱ་འབྱེད་གནང་ཞིང་སྟེར་དངོས་ཀྱན་ལ་ལོ་ཤེས་ཀྱི་འཇུག་པ་དུས་ལས་མི་ལོལ་བར་
མཛད། དེ་བཞིན་ལས་སྡེ་རིམ་བརྒྱུད་ཀྱིས་དགོངས་གཅིག་དབྱངས་གཅིག་གིས་རྒྱབ་སྟེར་
དང་། ཡོངས་ཀྱི་དགོ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་མོ་ཁྱི་པ་རག་དབང་ལེགས་འོངས་མཆོག་
གིས་གཙོས་ཆོད་སྤྱབ་ཀྱི་དགོ་ཆན་དུ་མས་སྟོབ་དུ་རྗེས་འཛིན་གྱིས་མཆོན་པའི་བཤད་སྟུབ་
ལས་གསུམ་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་གཟིགས་སྟོང་ལྟོད་མེད་གནང་ཞིང་། སྟོབ་སྤྱིང་
གི་ཁྱི་ནང་བར་གསུམ་ལ་གཟིགས་ཞིབ་ཀྱིས་སྟོབ་སྤྱིང་སྤྱིའི་སྤྱིག་འཛུགས་དང་། རྒྱགས་
སྟོང་ལས་ལྷགས་གསར་བཟོ་བྱས་པ་མ་ཟད། ཆོགས་ཆོས་ར་སོགས་སྟོགས་གང་ཐད་ནས་
གདན་ས་ཆེན་པོ་དག་གི་ལྷག་བཞེས་སམ་ལག་ལེན་དྲི་མ་མེད་པའི་རྒྱན་བཟང་དར་སྤེལ་
དང་། ལྷག་པར་གཞུང་ཆེན་ཁག་གི་དཔེ་བྲིད་རྒྱན་ལྷན་དུ་གནང་བའི་བཀའ་དྲིན་ལས་
ད་ཆར་ཐུན་མོང་རིག་གནས་སྤྱི་དང་། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྷ་སྟགས་དང་བཅས་པའི་
འཆད་ཉན་ཆ་ཆོང་ཞིང་། ཐོས་བསམ་སྟོབ་གཉེར་གྱི་གོ་རིམ་དང་སྤྱིག་འཛུགས་རྒྱགས་
སྟོང་གི་ཆོད་གཞི་སོགས་གང་ཐད་ནས་པོད་ཁམས་ཡོངས་སུ་སྤྱིས་ཀ་རུང་ལེགས་པའི་ནང་
བཞུན་སྟོབ་སྤྱིང་ཞིག་ཡིན་ཞེས་སྒྲས་ཀྱང་སྟོ་བཀྲགས་སུ་མི་འགོ་བའི་ཆོད་དུ་སྟང་། ད་
ལས་སྟོབ་སྤྱིང་འདིའི་སྟོབ་གཉེར་བ་རྣམ་པས་གཟིགས་སྟོག་སྟོང་བདེ་དང་། སྤྱིག་གཞི་
ལྟར་གྱི་སྟོབ་ཆོན་གཏན་ཁེལ་ཡོང་ཐབས། འཆད་ཉན་གྱི་གོ་རིམ་དང་རྒྱགས་གཞི་སོགས་
དེར་རབས་ཀྱི་འགྲོས་དང་མཐུན་པར་ཡོང་བ་བཅས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་མང་པོ་ལ་གཞིགས་
ཏེ། གནད་ཡོད་ཀྱི་དགོ་ཆན་རྣམ་པས་དབྱ་བྲིད་འོག་རིག་གནས་པ་དང་སྟོབ་གཉེར་བ་

མང་པོས་ཕྱར་བ་ཟུ་འདེགས་ཀྱིས་ཁྱེད་གསལ་ལ་འབད་བཅོན་ཆེར་བསྐྱེད་གནང་མཐའ།
 སློབ་སྦྱང་གི་རྒྱུ་ལམ་གཞིར་བཟུང་སྟེ་གཞུང་ཚན་ཆེད་རྒྱུ་གི་སློབ་དེབ་བཞེད་རྒྱུ་ལྟས་
 པའི་ཁོངས་ནས། སྐབས་གསར་འཛིན་གྱི་སློབ་དེབ་འདི་ནང་དུ། རྩེ་སྒྲ་མའི་གསུངས་
 ནས་ལམས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཟིན་གྱིས་མཛད་པ། ཟབ་མོ་རྩེ་རྩེ་ནས་འཕྱོར་
 ལ་འཇུག་པའི་ལམ་བསྟན་པ། རྒྱུ་ལམ་མཁོན་འཕགས་པ་ལྟ་སྟབས་ཀྱི་གསུང་རིམ་པ་ལྟ་
 པ། རྒྱུངས་ཅན་དག་འཕྱོམ་གསུང་གཞིའི་སྒྲ་གསུམ་ཅུམ་གཞག། ལམས་ཀྱི་ཐམས་
 ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་རྒྱུ་སྟེ་སྒྲི་ཅུམ། རྒྱུངས་ཅན་དག་འཕྱོམ་གསུང་སྐབས་ཀྱི་ས་
 ལམ་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་འཇུག་དོགས། རྩེ་རྩེ་དག་དབང་དཔལ་ལྡན་ཀྱི་གསུང་
 གསང་ཆེན་རྒྱུ་སྟེ་བཞིའི་ས་ལམ་ཀྱི་ཅུམ་གཞག་རྒྱུང་གཞུང་གསལ་བྱེད། རྩེ་བཅུ་ཤེས་
 རབ་སང་གའི་གསུང་ཤར་སང་རྒྱུ་རྒྱུ་ལེན་དང་པོ། ལྷན་ལྟེ་སློབ་ཚན། རྩེ་རྩེ་རྩེ་
 པའི་རྩེ་རྩེ་གསུང་རྩེ་གསུང་རིམ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཅ་རྒྱུང་ཐིག་ལའི་ཅུམ་གཞག། དཔལ་
 ཏུས་ཀྱི་འཕྱོར་ལོའི་ལུགས་ཀྱི་ཅ་རྒྱུང་ཐིག་ལའི་ཅུམ་གཞག་མདོར་བསྐྱེད་བཅས་སྟོགས་
 བརྒྱུས་ཀྱིས་དཔེ་སྟན་ལྟས་ཡོད།

གསལ་བཤད།

དང་པོ། ཁྱེད་གསལ་གི་ཁོ་རིམ་ཁོང་ནས་དཔེར་ན། ཅུམ་བཞག་དང་ཅུམ་གཞག་སོགས་
 དང་། ཆོག་རྒྱུ་གི་སྐབས་སུ་གའི་རྩེ་སུ་བར་སྟོང་ཡོད་པ་ཅུམས་ལ། ཤད་ཡོད་མེད་
 ཅི་རིགས་པ་ཅུམས་གཅིག་གྱུར་དང་། རྒྱུ་དང་རྒྱུ་སོགས་ཀྱང་པལ་ཆེར་གཅིག་གྱུར་
 བཅོས་ཡོད་ལ། པ་དང་པའི་ཐོབ་ཐང་ཐད་ནས་པལ་ཆེ་བ་ཞིག་མ་དཔེ་དང་བསྐྱར་ནས་
 མོར་འཛོག་དང་། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མདོན་གསལ་ཅན་ཀྱི་ཡིག་ཞོར་འགའ་ཞིག་ཞོར་
 བཅོས་བྱས་མོད། ནང་དོན་ཀྱི་ཆ་ནས་མ་དཔེ་ལ་ཞིབ་བསྐྱར་ཐོག་རང་སོར་བཞག་པ་ལས་
 བཅོས་བསྐྱེད་གང་ཡང་ལྟས་མེད།

གཉིས་པ། འདིར་འཛིན་གྱི་སོ་སོའི་མིང་འདོགས་སྤངས་སེར་བྱེས་མཁས་སྟན་གྱི་ཆང་

གི་ཕྱག་བཞེས་ལྟར་དང་། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་འཛིན་གྱི་བཅུ་བཞིའི་སློབ་ཚན་ལ་
ཁག་བཞོས་ལུས་ཤིང་། དེ་མཚུངས་ཀྱི་ཟུར་ལྟའི་སློབ་ཚན་གལ་ཆེ་བ་རེ་ཡང་བསྟན་ཡོད།
ཐུགས་ཀྱི་འཛིན་གྱི་གཉིས་ཀྱི་སློབ་དེབ་ཁོངས་གསར་ཆེན་རྒྱད་གྱི་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་བཞེས་
ལྟར་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་གནད་ཆེ་བ་ཁག་དང་། རིག་གནས་ཀྱི་འཛིན་གྱི་གཉིས་ཀྱི་སློབ་དེབ་
ལ་བོད་ཁམས་ལ་གཤམ་ཆེ་བའི་རིག་གནས་དང་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་སློབ་གདམ་གསེས་ཀྱིས་ཚུགས་
བསྐྱེགས་ལུས་ཏེ་ཁྱོད་འཛིན་གྱི་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་སློབ་དེབ་ཚུགས་བསྐྱེགས་ལུས་ཡོད། ས་
བཅད་འཛིན་སྟངས་དང་དཀར་ཆག་སྐྱེག་སྟངས་ནི། གདན་ས་ཆེན་པོ་ཁག་གི་ལལ་རྒྱུ་
ལྟར་ནང་གསེས་གཞུང་ཆེན་རེ་རེར་བཞུགས་ཀྱི་གནད་ཆེད་བའི་མཚན་དང་དེ་མཚུངས་
ཀྱི་དཀར་ཆག་གསར་བསྐྱེགས་ལུས་ཡོད།

གསུམ་པ། སློབ་གཉེར་བ་ཚོས་ཚུད་གཞུང་གི་སློབ་དེབ་འདི་གཞིར་བཞག་སྟེ་ལོ་
འཁོར་རེ་རེའི་ཚུད་གཞུང་ལ་སློབ་གཉེར་བྱུང་ངེས་པ་མ་ཟད། དེ་དག་དང་འབྲེལ་ཡོད་
ཀྱི་རྒྱ་བོད་མཁས་པའི་གཞུང་གང་ལ་གཟིགས་རྟོག་གནད་དགོས་པ་དགེ་ཆན་སོ་སོར་
བཀའ་འདྲི་དང་འབྲེལ་རང་དོན་རང་གཅེས་ཀྱིས་ཟུར་ལྟའི་དཔེ་དེབ་འཛོལ་སྟོག་དགོས་
པ་དང་། དཔེ་བྲིད་ཆན་རྣམས་ཀྱང་སློབ་དེབ་འདི་དག་གཞིར་བཟུང་གིས་འཛིན་གྱི་
སོ་སོའི་ཚུད་གཞུང་གི་དཔེ་བྲིད་དང་གཞུང་ཚོགས་མཚམས་སྟོམས་བསྐྱེགས་གནད་ལྟེ་སློབ་
མའི་ཤེས་སྤྱད་ལ་ཕན་ཐོགས་ངེས་སུ་འགྱུར་བྱུང་བའི་རེ་བ་དང་བཅས།

སེར་བྱལ་མཐོ་རིམ་ནང་བསྟན་སློབ་སྤྱིར་གི་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡ ཉིན།

དཀར་ཆུ།

མཁའ་མཛེས་ཀྱི་རྣམ་པ་འབྱུང་ལ་འབྱུག་པའི་མཁ་པལ་ནས་པ།	1
མིམ་པ་ལྟ་བུ།	16
མིམ་པ་དང་པོ། རྟོ་རྟེ་བཟུངས་པའི་མིམ་པ།	16
མིམ་པ་གཉིས་པ། རྣམ་པར་དག་པའི་མིམ་པ།	22
མིམ་པ་གསུམ་པ། བདག་ལ་ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པའི་མིམ་པ།	29
མིམ་པ་བཞི་པ། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་མིམ་པ།	33
མིམ་པ་ལྔ་པ། ཟུང་རུ་འབྱུག་པའི་མིམ་པ།	37
མཁ་པ་ལྟ་བུ་བཟུངས་པ།	40
བྱང་ཆུབ་མཛུགས་དཔའི་མཁ་པ་ཉི་ལུ་པ།	45
གཞིའི་ཕྱ་གསུམ་རྣམ་གཞག་	47
འཆི་བའི་མིམ་པ།	47
བར་དོ་འབྱུབ་པའི་མིམ་པ།	55
དེས་སྐྱེ་གནས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚུལ།	61
ཙ་ལྷུང་ཐིག་ལེ་ཆགས་ཚུལ།	65
ཆུང་ཐོ་ཐོ་རྣམས།	70
མཚོད་བཟོད་དང་བཟུམ་པར་དམ་བཅུལ།	70
ཉན་ཐོས་ཕྱེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཚུལ།	70
ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལྷགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཚུལ།	71

གསང་སྤགས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཚུལ།	73
སློབ་དཔོན་ཀྱན་དགའ་སྤྱིང་པོའི་ལྷགས།	74
ལྷ་མེད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཚུལ།	78
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་ཚུལ།	80
ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་ཚུལ།	80
བཀའ་བསྟུ་དང་པོ་བྱང་ཚུལ།	88
བཀའ་བསྟུ་གཉིས་པ་བྱང་ཚུལ།	92
བཀའ་བསྟུ་གསུམ་པ་དང་མེ་པ་བྱེས་ཚུལ།	93
བཀའི་དགོངས་འགེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་བྱང་ཚུལ།	96
བཀའ་དང་པོའི་དགོངས་འགེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས།	101
བཀའ་བར་པའི་དགོངས་འགེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས།	103
བཀའ་ཐ་མའི་དགོངས་འགེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས།	107
སྤགས་ཀྱི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་ཚུལ།	110
བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མོ་མའི་རྣམ་གཞག་.....	110
བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་སྟོན་པ་གཟུང་བའི་རྣམ་གཞག་.....	128
དབང་ཐོབ་ཅིང་སྟོན་པ་གཟུང་ནས་ལམ་ལ་སློབ་པའི་རྣམ་གཞག་.....	135
བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ།	136
བཟླས་བརྗོད་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན།	136
བཟླས་བརྗོད་ལ་མི་ལྟོས་པའི་བསམ་གཏན།	152
བསྟེན་པ་ལས་སུ་བྱང་ནས་དངོས་བྱུང་རྒྱབ་ཚུལ།	155
སྟོད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་.....	156
ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློབ་པའི་ཚུལ།	157
རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་.....	160
ཡོ་གའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་ཚུལ།	160
ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློབ་ཚུལ།	165
རྣལ་འབྱོར་ལྷ་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་.....	173

རྒྱུད་གཉིས་ལྷ་དབྱེ་བ།	173
མྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན།	173
གང་ཏུ་དབང་བསྐྱར་བ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད།	181
གང་གིས་དབང་བསྐྱར་བ་དོན་རྒྱུ་མཚན་ཉིད།	182
དེས་དཀྱིལ་འཁོར་གང་ཏུ་སློབ་མ་ལ་རི་ལྟར་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ།	185
བྱམ་དབང་།	199
གསང་བའི་དབང་།	201
ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་།	203
ཆོག་དབང་།	204
དམ་ཆོག་དང་སྤྲོམ་པའི་རྣམ་གཞག་.....	206
རྣལ་འབྱོར་ཚོལ་བའི་དགའ་སྟོན་གྱི་སྤྲོམ་ཆོག་.....	210
ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལེགས་བཤད་སྐལ་བཟང་འབྱུག་རོགས།	211
རྒྱུད་ལྷེ་འོག་མ་གསུམ་མདོར་ཅམ་བཤད་པ།.....	211
བསྐྱེད་རིམ་བཤད་པ།.....	213
རྫོགས་རིམ་བཤད་པ།.....	216
ས་བརྩ་དང་ལམ་ལྷ་སོགས་བཤད་པ།.....	230
ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱད་གཞུང་གསལ་བྱེད།	242
བྱ་རྒྱུད་གྱི་ལམ་བཟོད་ཚུལ།	243
སྦྱོང་རྒྱུད་གྱི་ལམ་བཟོད་ཚུལ།	246
རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་གྱི་ལམ་བཟོད་ཚུལ།	250
རྣལ་འབྱོར་གྲ་མེད་གྱི་ལམ་བཟོད་ཚུལ།	257
བསྐྱེད་རིམ་སྟོམ་ཚུལ།	258
རྫོགས་རིམ་སྟོམ་ཚུལ།	265
ལུས་དབེན་སྐྱོད་རྫོང་ཉིང་དེ་འཛིན།.....	269
དག་དབེན་གསུང་རྫོང་ཉིང་དེ་འཛིན།	273

སེམས་དབེན་ཐུགས་དོ་རྗེའི་ཉིང་ངེ་འཛིན།	278
ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་མའི་རྫོགས་རིམ།	284
དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་རྫོགས་རིམ།	291
བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་གྱི་རྫོགས་རིམ།	294
སྒྲ་མེད་གཞན་གྱི་རྫོགས་རིམ་མདོར་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ།	298
རྫོགས་པ་བོགས་འབྲིན་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་བཤད་པ།	302
འབྲས་བུ་མངོན་ཏེ་བྱེད་པའི་ཚུལ།	304
དུས་གྱི་འཁོར་ལོའི་ལུགས་གྱི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་བཤད་པ།	304
ཤེར་མེད་རྒྱུད་རྒྱུ་.....	320
མཆན་གྱི་དོན།	320
འགྱུར་གྱི་ཕྱག་.....	321
གཞུང་གི་དོན།	321
མཆོད་བཙོན་དང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བཤད་པ།	322
རྒྱུད་དོན་འགྲེལ་ཚུལ་གྱི་བསྟན་པ།	324
གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་རྒྱུད་གྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ།	327
རྒྱན་བདུན་མདོར་བསྟན་པ།	329
མེད་བསྐྱེད་བའི་རྒྱན་བཤད་པ།	330
འཆང་རྒྱ་ཚུལ་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།	333
མཐའ་དྲུག་གི་རྒྱན་བཤད་པ།	336
ཚུལ་བཞིའི་རྒྱན་བཤད་པ།	342
འཆད་ཚུལ་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།	349
ཉན་པ་པོའི་རྒྱན་བཤད་པ།	351
དགོས་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།	355
ལེའུ་བཅུ་བདུན་གྱི་བསྟུས་དོན་བཤད་པ།	357
ཙ་རྒྱུད་གྱི་མཆན་དང་འགྱུར་ཕྱག་བཤད་པ།	363

གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ།.....	365
སྟོན་པ་དང་རྒྱལ་དང་གནས་གྱི་ཡིག་དོན་གྱི་བཤད་པ།.....	365
འདི་སྐད་སོགས་གྱི་དོན་བཤད་པ།.....	367
དོན་དེ་བཤད་རྒྱུད་གྱི་ཡུང་གིས་བསྟུབ་པ།.....	370
བདག་ཐོས་སོགས་གྱི་དོན་བཤད་པ།.....	375
ཨི་ཤི་སོགས་ཡི་གེ་བརྩམ་གསུམ་གྱི་དོན་བཤད་པ།.....	377
ག་ལམ་སོགས་ཡི་གེ་བརྩམ་གྱི་དོན་བཤད་པ།.....	385
ཀླ་ཡ་སོགས་ཡི་གེ་བརྩམ་གཅིག་གི་དོན་བཤད་པ།.....	389
ཁིད་ལྟ་སོགས་ཡི་གེ་བརྩམ་གྱི་དོན་བཤད་པ།.....	394
སྒྲིང་གཞིའི་མཐར་ཐུག་གི་དོན་བཤད་པ།.....	399
འཁོར་ལྷན་ཚོགས་དྲུང་དེས་སྟུ་བཤད་པ།.....	401
གཟུངས་དགྱིལ་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལམ་གྱི་གནད་དུ་སྟོན་པ།.....	406
བསྟུས་དགྱིལ་གྱི་ཆེན་བཞེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་མདོར་བསྟན་པ།.....	413
ཟིལ་གཞོན་རྩོད་ཆེད་ཉིང་དེ་འཛིན་བཤད་པ།.....	418
དམ་ཆོག་འབྱུང་བ་རྩོད་ཆེད་ཉིང་དེ་འཛིན་བཤད་པ།.....	423
ལམ་དེ་གཉིས་ཀྱང་སྟོན་དུ་དབང་བསྐྱར་ནས་བཤད་དགོས་པར་བསྟན་པ།.....	428
རིགས་ལྡར་སྟུལ་པ་བཤད་པ།.....	433
ཡུམ་བཞིར་སྟུལ་པ་བཤད་པ།.....	442
ཁྲོ་བོ་བཞིར་སྟུལ་པ་བཤད་པ།.....	445
ལྷ་ལྷག་མ་ཁ་བསྐང་བ་བཤད་པ།.....	449
དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་པའི་སྟུབ་བྱེད་བཤད་པ།.....	451
བཤད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྐྱགས་པ།.....	454
གཞུང་གང་དང་གང་མཐའ་དྲུག་དང་རྩེལ་བཞིས་བཤད་པའི་རྩེལ།.....	458

ཡུལ་ལྷན་སྐྱེལ་བའི་ཆོས་

ཐུགས་མཐུན་པའི་ལྷན་སྐྱེལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་སྐྱེལ་བའི་ཐུགས་རྒྱུད་.....	461
དཔལ་ལྷན་སྐྱེལ་བའི་ཐུགས་རྒྱུད་སྐྱེལ་བའི་ཐུགས་རྒྱུད་སྐྱེལ་བའི་ཐུགས་རྒྱུད་.....	466

༩༩། །ཟབ་མོ་རྩོ་རྩེའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་པའི་ ལམ་བསྟན་པ།

རྩོམ་ཁ་པ་ཆེན་པོས་གསུངས།

མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་གིས་ཟིན་གྲིས་མཛད།

༩༩། །ཟབ་མོ་རྩོ་རྩེའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་པའི་ལམ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ། རྩོ་བཅུན་
གྲ་མ་རྩོ་རྩོ་འཆང་གི་ཞབས་ཀྱི་པར་ལ་ལྷན་པ་ཆེན་པོས་ཐུག་འཆལ་ཞིང་སྐྱབས་སུ་
མཆིའོ། །དམིགས་མེད་ཐུགས་རྩིས་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་རྩལ་གྱིས། །མ་རྩོར་རྒྱལ་བའི་ལམ་
བཟང་གསལ་མཛད་པ། །རྣལ་འབྱོར་དབང་ཐུག་རྩོ་བཅུན་གྲ་མ་ཡི། །ཞབས་ཀྱི་པར་
སྐྱེ་བོས་ཐུག་བབྱིད་དོ། །རྩོ་རྩོ་འཆང་གི་ཐུགས་བཅུད་མཐར་ཐུག་པ། །གྲ་མའི་ཞལ་གྱི་
གདམས་པ་གནད་ཀྱི་མཆོག །ཕྱོག་མེད་ཡི་གེར་འབྲི་ལ་མཁའ་འཕྲོ་ཡིས། །ཁྱེད་བཅེར་
དགོངས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་ཏུ་གསོལ། །

དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་གྲ་མ་རྩོ་བཅུན་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ནི། ཆེས་དཔག་པར་དཀའ་
བའི་སྒོ་གྲོས་ཀྱི་སྒྲོབས་ཀྱིས་མདོ་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ལ་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་ལེགས་
པར་དབྱད་ཅིང་། སྤྲི་ཞིང་ཆེས་ཞིབ་པར་ཚད་མ་གསུམ་གྱིས་སྒྲོ་འདོགས་ལྷག་མ་མེད་པར་
བཅད་པ་དང་། འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་མདོན་སུམ་ཏུ་དབང་བསྐྱར་ཞིང་། ཟབ་པ་དང་
རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མཐའ་ཡས་པ་ཉིན་རེ་བཞིན་ཏུ་གསན་པས་འབྲུལ་བའི་དྲི་མ་མ་ལུས་
པར་སྤངས་པ་དང་། སར་ཏ་དང་། སྒྱ་སྒྱབ་དང་། ཤ་བ་རི་དང་ལྷ་མི་པ་ལ་སོགས་པའི་
གྲུབ་པའི་དབང་ཐུག་རྣམས་ཀྱིས་མདོན་སུམ་ཏུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཤིང་། ཞིང་སྒྲོང་གི་

མཁའ་འགོ་མ་སྤྱོད་ལྟར་དབང་དུ་འདུས་པས་ཕྱི་ནང་གི་རྟོག་འབྲེལ་མ་ལུས་པར་འགྲིག་
པ་དང་། ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་མཛད་པས། རྟོག་རྟེན་ལ་འབྱོར་ཡན་
ལག་དང་བཅས་པ་ལ། ཉམས་སྤྱོད་ཆད་མས་ཐེ་ཆོམ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ་དང་། དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་བདག་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ཨ་ཏི་ཤ་འདས་ནས། བོད་དུ་རྟོག་རྟེན་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་གནད་
མ་ལུས་པར་རྟོགས་པ་གཞན་མ་བྱུང་བས། ད་ལྟོད་ཀྱིས་འདིའི་བདག་པོ་གྱིས་ཤིག་ཅེས་རྟོག་
རྟེན་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་གཏད་པས་རང་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་ལྟར་ཏི་བྱུང་པར་ལྟ་དང་ལྟན་
པ་ཡིན་ལ། རྟོག་འདིས་རང་ཉིད་ལམ་གང་ནས་རྟོག་རྟེན་འཆང་གི་སར་གཤེགས་ཤིང་། གཏུལ་
བྱ་སྐལ་བ་དང་ལྟན་པ་དག་ཀྱང་ལམ་དེ་ནས་འབྲིང་པར་མཛད་པའི་སྟོན་ཐུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་གཙོ་བོ་ནི། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པའི་ཡང་ཆེ་དཔལ་
གསང་བ་འདུས་པ་དང་། མ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་སྤྱིང་པོར་ལྟར་པ་བྱིན་ཐུབས་
ཀྱི་གཏེར་དཔལ་འཁོར་ལོ་སྟོན་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། རྟོག་གཉིས་པོ་འདི་རེ་རེས་ཀྱང་དངོས་
གྲུབ་ནམ་གཉིས་བདེ་ལྷག་དུ་སྤྱོད་མོད་ཀྱི། རྟོག་མའི་བཞེད་པ་གཉིས་ཀ་ཟུང་འབྲེལ་
དུ་ཉམས་སུ་སྤངས་ན་བསྐྱེད་རྟོགས་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་མཆོག་དུ་གལ་ཆེ་བའི་གནད་
ཀྱང་པར་ཅན་ཡོད་པས། ཅི་ནས་ཀྱང་ཟུང་འབྲེལ་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་རྟོག་
རྟེན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་གསུང་གི་མན་ངག་གི་གནད་ལ་ཤིན་དུ་མཁས་ཤིང་། རང་ཉིད་
ལམ་སྟོན་མ་ཉམས་པར་སྐྱབ་པ་སྤྱིང་པོར་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ། ལམ་འདིའི་སྟོན་ནས་སྟོན་
མ་རི་ལྟར་བཀྱི་བ་དང་། སྟོན་མས་ཚུལ་རི་ལྟར་འཇུག་པར་བྱ་སྟོན་ན། སྟོན་མ་ནི་ཐེག་
པ་ཐུན་མོང་གི་ལམ་གྱི་རིམ་པས་རྒྱུད་རྒྱུངས་པས་ཆེ་འདི་ལ་མ་ཆགས་ཤིང་། བྱང་ཆུབ་
དོན་གཏེར་གྱི་བསམ་པ་ལ་ཕྱོད་བ་སྟོན་ཐེག་པ། སྤྱིང་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བུ་ལ་ངེས་པ་རྟོག་
ཅིང་། ཟབ་མོ་རྟོག་རྟེན་ཐེག་པ་ལ་མོས་པ་ཡོད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་གསང་སྟགས་ཤེས་ལོ་ཟེར་བ་
དང་དབང་དང་བྲིད་དང་བརྒྱད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པོ་ཞེས་མིང་ཅན་དོན་དུ་གཏེར་བ་
མིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་འདྲ་བ་ནི་ཡུན་རྒྱུང་ལ་སྟོན་ཐུ་ཆེ་བ་ཞིག་དགོས་པས། མང་དུ་
ཉན་ཀྱང་ཅིའང་མི་ཤེས་པ་ཞིག་འོང་ཞིང་། དེས་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་སྟོན་མ་སྟེད་པ་གཙོ་

བོར་བྱས་ནས་བཤད་པས། ཆོས་གང་ཟབ་ཟབ་ཐམས་ཅད་ཅུ་ལ་ཅུ་ཁྱོད་ནས། ངར་
 (ངལ་)བ་ཅམ་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་གཞོན་པ་ཞིག་འོང་བ་ཡིན། རྟོག་གི་དང་སྤྱི་བཤད་ཆོས་
 ལ་ཏ་ཅང་གཙོ་བོར་མི་འཛིན་པ་ཞིག་གལ་ཆེ་སྟེ། དེ་ལ་གཙོ་བོར་ཞེན་པ་དེས། གལ་ཆུང་
 རྟགས་ལ་བྱས་ནས་ཉ་པའི་ལག་ཏུ་རྟོར་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ཤོར་བ་འདྲ་བ་ཞིག་འོང་། བྱད་པར་
 དེ་འདྲ་བ་དེས་སྦྱིས་བྱ་གང་མང་བ་དང་། རྟོན་ཏུ་མི་རུང་བའི་མཐུན་ཏུ་བསྐྱེད་རྫོགས་
 གྱི་གནད་ཟབ་མོ་ཐམས་ཅད་གང་ཤེས་བཤོ་སྤྱིང་ཏུ་འབྱེད་ནས། གསང་སྟགས་དང་སྦྱ་
 གསུམ་གྱི་རྩོད་པ་ལ་གསང་སྟོག་འོང་མི་འོང་གི་བྱད་པར་སྟོ་ཡུལ་ན་ཅི་ཡང་མེད་པ་ཞིག་
 འོང་བས། གསང་སྟགས་འབྲེ་ལ་གཏད་པ་འདྲ་བ་ཞིག་འོང་། གཞན་ཡང་རྟོག་གི་དང་
 སྤྱི་ཐོས་པས་དྲེགས་ཤིང་ར་རྒྱལ་དེ་ལ་གཙོ་བོར་ཞེན་པ་ནི། ལན་ཅིག་སྟགས་ལ་ཞུགས་
 གྱང་ཡུན་རིང་ཏུ་དོན་ཏུ་གཉེར་བའི་སྐལ་བ་མེད་པས་གདམས་པ་རྫོགས་པར་མ་ཐོབ་
 གྱང་བྱད་ཏུ་བསད་ནས་འགྲོ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རགས་པ་ཆེ་བཏོགས། ར་རྩ་ཟ་བ་འདྲ་
 བ་ཞིག་མིན་པ་གདམས་རག་སྤྱོད་མོ་ནས་གནད་ཅད་གཙོད་མི་ཤེས། གང་ཤེས་སྟུ་བ་ལ་
 དགའ་བ་ལྟར་ལེན་གྱི་ཉམས་སུ་ལེན་མི་ཤེས། ར་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱོད་པ་བསྟན་མི་མཁས་པ་དམ་
 ཆོག་ལ་ཅི་ཡང་མི་སེམས་པ་ཞིག་འོང་བ་ཡིན། དེ་ལ་དགོངས་ནས། རྒྱུད་རྩོམ་ཆེ་མཁས་འགྲོ་
 ལས། རྟོན་དང་བཅས་ཤིང་རྟོག་གེར་གྱས། ར་སོ་དག་ནི་ཡོལ་བ་དང་། ར་གང་ཡང་དག་
 རྟོན་དངོས་གནས་དང་། ཞེན་དང་ཆགས་པས་བཅིངས་པ་ལ། རིན་ཐང་མེད་པའི་རིན་
 ཆེན་ནི། དེ་ལ་བཤད་པར་མི་བྱའོ། ཞེས་དང་། དེའི་འགྲེལ་པར། རྟོན་དང་བཅས་ཞེས་བྱ་
 བ་ནི། རྟོན་ཐུང་བ་དང་གཞོན་པར་སེམས་པ་སྟེ། བྱས་པ་དྲིན་ཏུ་མི་གཙོ་བའོ། རྟོག་གེར་
 གྱས་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཆད་མའི་བསྟན་བཅོས་ལ་གྱས་པའམ། འཛིག་རྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་
 དོན་ཏུ་གཉེར་བའོ། ར་སོ་དག་ནི་ཡོལ་བ་དང་། ཞེས་བྱ་བ་ནི། ལུས་རྒྱིང་པ་སྟེ་བྱ་བ་
 འབྱིན་མི་རྣམས་པའོ། ཞེན་དང་ཆགས་པས་བཅིངས་པ་ལ། ཞེས་པའི་ཞེན་པ་ནི་སེར་རྩ་
 ཆེ་བའོ། ཆགས་པས་བཅིངས་པ་ནི། མ་ཞིང་སྟེ་དེ་དག་ལ་བསྟན་པར་མི་བྱའོ། ཞེས་
 གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་སྟགས་ལ་མོས་པ་དང་། འདུན་པ་ཤུགས་དྲག་ཅིང་ཁེངས་པ་རྒྱུང་

བའི་ཉིད་དུ། ཚད་མ་དང་རིགས་པ་ལ་མཁས་པ་ནི་མཆོག་ཏུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་སྟོན་ག་ལ་
 ཡིན། རྟོག་གི་དང་ཕྱི་འོས་པས་སེམས་འཕྲོགས་ཤིང་སྤགས་ལ་གཙོ་བོར་མི་འཛིན་པ་
 རྟོན་མིན་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། རྟོན་པོ་སྟོན་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་ནི། ལམ་འདི་
 ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ། ལུས་ཀྱི་ཁྱ་བའི་རྒྱས་པ་མ་ཟད་པ་གལ་ཆེ་བར་བསྟན་ཏེ། འདི་གིན་
 ཏུ་གནད་ཆེད། །དེས་ན་གཞོན་དུས་ཐོས་པ་བྱས་ནས་རྟོན་སོང་བ་དང་ཉམས་ལེན་བྱེད་
 ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ལམ་འདིའི་དགག་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །གང་ཡང་དགོ་སྒྲོང་དངོས་
 གནས་དང། ཞེས་པ་ལ། འགྲེལ་པར་དངོས་སུ་བཤད་པ་མ་བྱུང་ཡང་། གསང་དབང་
 དངོས་དབང་དུ་བསྐྱར་བ་ལྟ་བུ་ལ་ནི། རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་མཆོག་འགའ་ཞིག་ལ་
 དགོ་སྒྲོང་ཡིན་ཡང་དང་པོ་ནས་དངོས་དབང་བསྐྱར་བའི་སྐབས་ཡོད་ཀྱི། དེ་མ་གཏོགས་
 པའི་རྒྱས་པ་མ་ཐོབ་པའི་དགོ་སྒྲོང་ལ་གསང་དབང་སོགས་དངོས་དབང་དུ་བསྐྱར་མི་རུང་
 ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྒྱིར་དགོ་སྒྲོང་སྤགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་སྟོན་པའི་སྟོན་དུ་མི་རུང་
 ཞེས་སྟོན་པ་མིན་ཏེ། སྤགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྟོན་པ་མཆོག་དང་ལྟན་པ་རྟོན་
 མཆོག་ཏུ་དུས་འཁོར་སོགས་རྒྱད་ཕྱེ་དུ་མ་ནས་གསུངས་སོ། །

གཞན་ཡང་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་པ་སོགས་ནས་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྟན་པའི་སྟོན་
 མ་མཐུན་དུ་འོངས་ཏེ། ལམ་འདིའི་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་བཀའ་
 དྲིན་ལྟ་བུའི་གསོལ་བ་འདེབས་པར་བྱེད་ན། དེ་ལ་རིགས་གཉིས་ཏེ་གོ་བ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་
 པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། རྩེད་བསྐྱེས་ནས་བསྐྱེད་རྟོགས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་ཟེན་པ་དོན་དུ་
 གཉེར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཐོག་མར་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་པ་རྩ་རྩེད་དང་སྟོན་པའི་བསྐྱར་མཚམས་
 ལེགས་པར་ཤེས་ཀྱི་བར་དུ་ཆོག་བཟུང་། བཤད་པ་ཉན་ནས་སྒྲ་དབང་མ་ཐོབ་པའམ་
 ཐོབ་ཀྱང་དམ་ཆོག་གསོ་བའི་ཕྱིར་དུ་དབང་བཞི་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་དབང་དོན་འཕྲོད་
 དེས་པ་གོ་རིམ་མ་འཆོལ་བར་སྒྲ་བ་བྱ་ཞྭ། དེ་ཡང་རྩལ་ཆོན་ནམ་རས་བྲིས་ཀྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་སྟོན་དུ་མ་སོང་བར། ལུས་དཀྱིལ་གྱི་དབང་མི་བསྐྱར་ན། དུམ་
 དབང་མ་བསྐྱར་བ་ལ་དབང་གོང་མ་བསྐྱར་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། དབང་ཐོབ་ནས་དམ་ཆོག་དང་

སྟོན་པ་ལ་བྱམ་དྲུག་གི་སྟོན་སེམས་མ་ཆག་ཅིང་། སྟོན་བཅས་དང་བསྐྱེད་སྟོན་ལ་འབད་
པའི་ངང་ནས། གྲོ་མཆོག་གིས་གསང་སྟགས་ལམ་རིམ་དང་། གྲོ་ཞན་པས་ཁོ་བོས་སྐྱར་
བའི་རྒྱུད་ཕྱེ་སྦྱིད་རྣམ་གཞག་རྣམས་ལེགས་པར་ཉན་ཅིང་སྦྱངས་ནས། སྟགས་དང་པར་
ཕྱིན་གྱི་ལམ་གྱི་བྱང་པར། རྒྱུད་ཕྱེ་བཞི་དང་པ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་གྱི་ལམ་གྱི་བྱང་པར། སྦྱིན་
བྱེད་དབང་དང་ལམ་རིམ་པ་གཉིས། ས་ལམ་དང་། སྦྱོད་པ་བྱེད་ཚུལ། ཉན་མོངས་ལམ་
རྩ་བེད་ཚུལ་དང་འབྲས་བུ་མངོན་རྩ་འགྱུར་ཚུལ་སོགས་གྱི་སྟགས་སྦྱིད་རྣམ་གཞག་རྟགས་
པ་ལེགས་པར་ཆགས་པ་ཞིག་བྱ། དེ་མེད་ན་སྟགས་ལ་མོས་པ་སྐྱད་བྱས་ཀྱང་གཞན་གྱིས་
གཡམ་ལ་རྒྱགས་ཤིག་མིན་པ་སྟགས་ཟབ་མི་ཟབ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ལྟ་ཅི་སྟོས། བྱམ་རྟོ་འཕེན་
པ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཐོག་མར་གསང་འདུས་དང་། དེ་ནས་བདེ་
མཆོག་གི་སྐྱབ་ཐབས་དཀྱིལ་ཆོག་ཐིག་སྦྱིན་སྟེག་སོགས་ཆ་ལག་དང་བཅས་པ་ལ་ཞིབ་པར་
སྦྱངས། དེ་ཡང་གསང་འདུས་ལ་སྟོན་རྩ་གོ་བ་ཆགས་ན་གཞན་རྣམས་ལ་གོ་བ་འབད་
མེད་རྩ་ཆགས། དེ་ལས་བསྐྱོག་ན་དེ་ཅུམ་རྩ་པན་རྒྱུད་བར་ཡོད་པས། སྟོན་ལ་འདུས་པ་
ལ་འབྲིད་པ་ཡིན། དེས་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྐྱེད་མས་མཛད་པའི་རྣམ་གཞག་རིམ་
པའི་རྒྱ་ཁྱོད་དང་། ཁོ་བོས་སྐྱར་བའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྣམ་བཤད་རྒྱས་པ་སོགས་ཞིབ་པར་
ཉན་ཅིང་སྦྱངས་ནས། ཀུན་གྱི་གཞི་མ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྦྱང་གཞི་སྦྱོང་བྱེད་དང་། འབྲས་
བུད་ཆོས་མཐུན། རྟོགས་རིམ་གང་གིས་སྦྱིན་བྱེད་རྩ་གང་འགྱུར་བ་སོགས་གྱི་གོ་བ་ལེགས་
པར་ཆགས་པ་ཞིག་བྱས། དེ་ནས་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སེམས་འཛིན་ཚུལ་གོ་བ་ལེགས་པར་
མོངས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བྲིད་བྱ། དེ་ནས་གདན་རྟོགས་གྱི་བྲིད་སྒྲ་ཆོས་སྤྱ་མ་མོང་བར་
ལེགས་པར་འབྲིད་ནས་སྟོན་ཚུལ་རྟགས་པ་ཤེས་ཤིང་། བསྐྱེད་ཚུལ་གྱི་ཕྱོགས་མཐོང་ཡོད་
པ། རིམ་ལྡེ་སྦྱི་དང་སོ་སོའི་གོ་བ་རྟགས་པ་ལེགས་པར་ཆགས་པ་ཞིག་བྲིད་གྱི་སྐབས་སྤྱ་
འོང་དགོས་པས། དེ་མ་བྱུང་བར་རྩ་ཆོས་དང་ཟང་ཟིང་གི་འབྲེལ་བ་གཞན་པ་རྩུང་ཟད་
མེད་པར་འཇུར་ལ་བཏབ་ནས་བྲིད་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ཡང་ལྟས་དབེན་གྱི་སྤྱ་མོ་སྟོན་
པ་དང་། རྟོན་བསྐྱེད་གཉིས་ལ་དམིགས་པ་རེ་རེ་ལ་མ་མཐའ་སྒྲ་བ་བྱེད་རེའམ། རིང་ན་

བྲིད་དུས་མ་ལ་འང་དམིགས་པ་རེ་ལ་ཞག་ཉེར་གཅིག་ཙམ་འཛོག་པ་མཛད། དེ་ནས་
 མི་ཤིགས་པ་སྟོན་པ་དང་། མི་ལམ་གྱི་སྟོར་ནམས་རིང་བར་འཛོག་ །གཞན་ནམས་དུས་
 སྐབས་དང་སྟོར། དེ་ལྟར་བྲིད་རྫོགས་ནས་ངེས་པར་རིམ་ལྔ་གསལ་སྟོན་གསུངས་པ་ཐུག་
 ལེན་ཡིན་ཞིང་། མི་ཉན་ཀ་མེད་ཏུ་ཡོད་པས་ལེགས་པར་ཉན་ཅིང་། འབྲུ་བལྟ་བ་
 དང་། སེམས་པ་སོགས་ཀྱི་སྟོན་པ་འདུས་པའི་ལམ་གྱི་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་པ་ཞིག་
 ལ། དེ་ཡང་འདུས་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་པའི་སྟོན་པ། རྟོང་པ་
 བཞི་ལས་སྐྱ་མའི་སྐྱ་བསྐྱབ་ཚུལ་ལེགས་པར་ཤེས་པ་ཞིག་དང་། དེའང་འོད་གསལ་གྱིས་
 སྐྱངས་པས་ཟུང་འདུག་གི་སྐྱ་བསྐྱབ་ཚུལ་མཐའ་ཚོད་པར་མ་ཤེས་ན། ཆོ་གཅིག་སངས་
 རྒྱས་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་རི་ལྟར་བྱེད་པའི་ལམ་གྱི་ཕྱོགས་མཐོང་ཙམ་ཡང་འོང་ས་མེད་པས།
 འདི་ལ་སྐྱང་བ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་སྟོན་གྱིས་སྟོགས་པ་ཙམ་ཡོད་ན། ངེས་
 པར་འདུས་པའི་རྒྱད་ལ་གོ་བ་ཆགས་ངེས་པ་སྐྱངས་ཤིང་། དེ་ནས་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱབ་
 ཐབས་ཀྱི་ནམ་བཤད་ཆེན་མོ་རྗེ་བླ་མ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པ་ལེགས་པར་ཉན་ནས། བསྐྱེད་
 རིམ་གྱི་གོ་བ་ཆགས་པ་དང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བྲིད་བྱེད། དེ་ནས་ལོ་དྲིལ་གྱི་བྲིད་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་
 མཛད་པ་དང་། རྒྱག་པོའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་དབྱིད་ཐིག་ལ་ཡི་གེ་མཛད་པ་མེད་ནའང་། རྗེ་
 ཉིད་ལ་ལེགས་པར་ཐོབ་པའི་གསུང་གི་སྟངས་ནས། བདེ་མཆོག་གི་རྫོགས་རིམ་སོ་སོའི་གྲབ་
 ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་ལྟར་སྟོང་ཚུལ་དང་། གོ་བའི་ནམ་གཞན་ལེགས་པར་ཆགས་ཀྱི་བར་
 ཏུ་བྲིད་ལ། དེ་ནས་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱད་ལ་ལེགས་པར་སྐྱངས། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རྫོགས་ལ་
 སྟོན་ཏུ་གོ་བ་མ་ཆགས་ན། རྒྱད་ཚར་རི་ཙམ་ཉན་ཡང་ཡམ་མེ་བ་ཞིག་ལས་འོང་ས་མེད་
 པས། གོ་རིམ་གྱི་ཐུག་བཞེས་དེ་ཡེ་མ་འཛོལ་བ་དགོས་ཤིང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་བྲིད་ཐམས་
 ཅད་ལ་ཆོགས་འཁོར་རྒྱས་པ་དང་། གདན་རྫོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བྲིད་ཀྱི་མགོ་འཇུགས་པ་ན།
 བླ་མ་ལ་མཛོད་པ་རྒྱས་པར་བཤམ། ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ། བླ་མ་རྟོ་རྗེ་འཆང་ཏུ་བསྐྱེད་
 པ་ལ་མཛོད་ཅིང་བསྟོད་དེ་གཏོར་མ་དང་མཉམ་རྒྱས་པར་ལུལ་ནས་གསོལ་བ་གདབ་པ་
 དང་། རྒྱ་ལུས་དང་འོད་གསལ་གྱི་དམིགས་པ་ལ་སྟོབ་པ་ནའང་དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ། རིམ་

ལུ་ནས་འབྱུང་བའི་སྤྱུ་ལྟས་དང་འོད་གསལ་གྱི་རང་རང་གི་བྱམ་མོང་མིན་པའི་བསྟོན་པ་
གསོལ་གདབ་དང་བཅས་པ་བྱེད་པ་དང་། འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚས་ཀྱི་ཐོག་མཐའ་གཉིས་
སྤྱི་རྩེ་ལྟར་བྱ་བའི་ཚོག་གཞི་ཉིད་ཀྱིས་ཡི་གེ་ལོགས་སྤྱི་མཛད་པ་ལྟར་བྱེད་པ་དང་། རྒྱུད་
མཚོད་ཀྱི་ཚོགས་འཁོར་རྒྱས་པ་དང་། བདེ་མཚོག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་མར་མཚོད་པ་དང་
གསོལ་གདབ་ཀྱི་བར་དུ་ཚོགས་འཁོར་རྒྱས་པ་དང་། མཐར་གཏང་རག་གི་མཚོད་གཏོར་
དང་། བསྟོན་པ་སོགས་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱག་ལེན་ནམས་སྤྱོད་དང་སྤྱི་བཤེལ་དུ་ཡེ་
མ་ལུས་པ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན། བདེ་མཚོག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐབས་སྤྱི་ཐགས་བདུ་བྱེད་ན་ཚོགས་
འཁོར་ཁྱད་པར་ཅན་བྱས་ནས། ཐགས་བདུ་འི་རྩིས་གནང་དང་སྤེལ་ནས་མཛད་པ་ཕྱག་
ལེན་ཡིན། གལ་ཆེ་བ་རང་མིན་པ་རྒྱུད་གསུང་རིས་ཀྱིས་མི་མཛད། དྲིལ་བུ་རིམ་ལྡེའི་སྒྲ་
མ་སྤྱི་མའི་ཕྱག་བཞེས་ཀྱི་བྱིན་སྐབས་དེ་ཡང་གལ་ཆེ་བ་ལ་མཛད། དེ་དག་གིས་འདུས་པ་
དང་བདེ་མཚོག་གི་ལམ་གྱི་སློབ་མ་རྩི་ལྟར་བཀྱི་བའི་རྩལ་དཔུས་མ་དེ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །

ད་ནི་སློབ་མས་ཆོ་འདི་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་སྟིང་པོར་བྱས་ཏེ། བསྟེན་རྫོགས་
ཀྱི་ལམ་སྤྱི་བྱིན་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཞིག་སྤྱི་མས་རྩི་ལྟར་བཀྱི་བའི་རྩལ་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ།
དེ་ཡང་སློབ་མ་ཆེ་ཆུང་གི་རྒྱུད་ལ་སྤྱད་པ་བྱེད་མི་བྱེད་སྐབས་དང་སྐྱར་བ་མ་གཏོགས།
སྐར་བཤད་པའི་རིམ་པ་རྩི་ལྟར་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་དུ་བཏང་ན་ལེགས། དེ་ནས་སྤྱི་མས་རིམ་
གཉིས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཐམས་ཅད་ལ་བྲིད་དུ་བྱས་ནས་དམིགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རང་རང་
གི་རྒྱུད་བ་སྤྱི་བྱིན་རེ་མ་སྤྱི་ཀྱི་བར་དུ། མ་སྤྱི་པ་བསྟེན་རྩལ། སྤྱི་པ་ཐོགས་འབྱིན་
རྩལ། ཐོགས་སེལ་སོགས་མན་རག་གི་གནད་ལ་མཁས་པས་ལེགས་པར་འབྲིད་པ་ཡིན་
ནོ། །དམར་བྲིད་ཅེས་པ་སྤྱི་པའི་སློབ་དཔོན་གྱིས་སློབ་མ་ལ་མི་རོའི་ཁ་སྤྱི་ནས། དོན་
ལྟོན་དུག་གི་ཆགས་རྩལ་སོགས་རེ་རེ་ནས་དངོས་སྤྱི་བསྟན་ནས་བྲིད་པ་ལྟར་འདི་ལྟར་
བསྟོམས་ན། འདི་བཞིན་འབྱུང་ངོ་ཞེས་པའི་ལུང་སྟོན་པ་ཅམ་མིན་པར། དངོས་སྤྱི་མ་
སྤྱི་ཀྱི་བར་དུ་སྤྱི་མས་ལག་བྲིད་བྱས་ནས་བྲིད་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན། དེ་ཡང་སྐྱབ་པ་སྟིང་
པོར་བྱས་ནས་ཆོ་འདིར་རྟོགས་པ་སྤྱི་བར་འདོད་ན། སྤྱི་མའི་བསྟེན་རྩལ་སོགས་ལ་ད་ལྟ་

ཉམས་ལེན་བྱ་རྒྱ་གལ་ཆེ་བའི་གནད་མང་དུ་ཡོད་པས། དེ་ནམས་ཁོ་ལོས་ཡིག་རྒྱུ་དུ་
 བཀོད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ལག་ལེན་ལ་སྒྱུར་བ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན། དེ་ནས་དམ་ཚིག་
 སྐོར་ལ། དམ་ཚིག་གི་དོན་འདི་བསྐོས་བསྐྱེད་དང་། དོན་ཆེ་མཁའ་འགྲོའི་སྒྱུ་རྒྱུ་སྟགས་
 རྩེ་ཉིད་ཀྱིས་རྩ་ལྷུང་གི་ནམ་བཤད་དུ་དེ་ནམས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལས་དངོས་སུ་མ་
 བཀོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཞལ་ལས་བྱུང་བའི་གནད་གལ་ཆེ་བ་ཁ་ཡར་ཡོད་པ་ནམས་
 ད་ལྟ་ནར་མ་དང་། སྐབས་སུ་ལག་ལེན་ལ་སྒྱུར་བ་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་པས། ཡི་གེར་སྟགས་
 སུ་བཀོད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱས་ནས། འབྲལ་དུ་ལག་ལེན་ལ་སྒྱུར་བར་བྱའོ། འདྲེ་ནས་
 ལམ་བསྐྱེད་རྩོགས་གང་ཉམས་སུ་ལེན་ཀྱང་ཐོག་མར་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་དེ་ལེགས་པར་
 དེས་ནས། སྒྲོང་རྩལ་གྱི་གནད་ལ་མཁས་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་མེད་ན་བསྐྱེད་རྩོགས་
 གང་ཉམས་སུ་སྒྲུངས་ཀྱང་ཐབས་རྒྱུད་པའི་ཉམས་ལེན་དུ་སོང་ནས། ཐབས་ཤེས་རྒྱུད་
 འབྲེལ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཆ་ཆར་ཞིག་ཀྱང་མི་འབྱུང་ཞིང་། བསྐྱེད་རྩོགས་གང་ལ་ཡང་འཁོར་
 བའི་རྩ་བ་གཙོ་བོའི་གཉེན་པོ་གཏན་ནས་མ་འདྲེས་པ་ཞིག་འོང་བས། ཐོག་མར་ལྟ་བ་
 ཆོལ་བ་དང་། དེ་ཡང་ཐོག་མར་དབྱེ་ཆད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་སྒྱུངས་པ་ཡིན་ན་རུང་ཟད་
 བྱིད་སྤྲ་ཡང་། མ་སྒྱུངས་པ་ལ་ལྟ་བའི་ངེས་པ་འདྲེན་རྩལ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། ལྟ་བ་གོ་
 བས་སྒྲ་མེད་དང་ཡར་སྤྱོད་ཀྱི་ཐེག་པའི་ལྟ་བ་སྒྲོང་རྩལ་ཡེ་མི་འདྲ་ཞིང་། ཞི་ལྷག་གི་གོ་
 རིམ་དང་། ལྟ་བ་བསྐྱུངས་པའི་བྱེད་ལས་སྟགས་ལ་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་དང་། རྩོགས་
 རིམ་པ་དང་། ཡར་སྤྱོད་ཐེག་པ་བ་ལ་སྒྲོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྩོགས་པ་སྒྱུར་བུལ་གྱི་ཁྱད་
 པར་ཉི་ཟླའི་འགྲོས་དང་བ་སྒྲུང་གི་འགྲོས་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ཡོད་པའི་རྩལ་དང་། དེ་
 ལྟར་འོང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་གནད་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་མཚམས་
 མེད་པ་ལྷ་ཀ་དང་། མི་དགེ་བ་བརྩེ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ནམས་གྲངས་ཆར་བ་དང་། ཆོས་
 སྒྲོང་བ་དང་། དགེ་སྦྱོང་པམ་པ་བཞི་ཆར་སྒྲོད་པ་ནམས་ཀྱང་། ལམ་འདིས་ཆོ་འདི་ཉིད་
 ལ་འཆར་རྒྱ་བའི་གནད་ལ་སྟགས་མང་པོ་ཞིག་ཤེས་དགོས་པ་ཡིན། དེ་དག་ལྟ་བའི་ཡི་
 གེར་ཤེས་པར་བྱའོ། འདྲེ་ནས་བསྐྱེད་རིམ་ལ་བརྟན་པ་རྩིས་མཐུན་པ་ཐོབ་ནས་བསྐོས་

ན། རྩོགས་རིམ་ཀྱང་རྩོམ་མཐུན་པ་ཅམ་སྟེ་ལ། བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ནས་བསྐྱོམས་
ན། རྩོགས་རིམ་ཀྱང་རྒྱུད་མེད་དང་གྲུབ་ཆེན་གྱིས་བཤད་པ་ཇི་འདྲ་བའི་མཚན་ཉིད་ཆང་
བ་སྟེ་བ་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུད་དང་གྲུབ་ཆེན་གྱིས་བཤད་པའི་རྩོགས་རིམ་རྩོམ་མཐུན་པ་ཅམ་
སྟེས་ན་ཡང་། བོད་ལ་རྩོགས་རིམ་འགངས་ཆེན་བསྐྱེད་པར་གྲགས་པ་ཕལ་ཆེ་བའི་རྩོགས་
པས་བསྟན་པར་མི་རུས་ཤིང་། སྟེ་བ་གཏན་གྱི་མཐུན་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གང་ལྟར་ཡང་
རྩོགས་རིམ་གྱི་ཐོན་རུ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་མྱོང་བ་སྣ་ཟེན་མ་སྟེས་བར་རུ་སྦྱོང་བ་གནད་ཆེ་བ་
ཡིན། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་ལ་གསལ་སྤང་དང་དང་རྒྱལ་བཟན་པོ་སྤྱབ་ཚུལ་རགས་པ་ཅམ་
ཞིག་རྩེ་ཉིད་གྱི་གསུང་རབ་རྣམས་ལས་བསྟན་མོད་གྱི། དེ་རེ་ནས་རིམ་ཅན་རུ་འབྲིང་ཚུལ་
ཞིབ་པར་ངེས་པ་དང་། དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་སྤྱི་རིགས་སོ་སོ་ལ་སྟོས་པའི་འབྲིང་ཚུལ་
མི་འདྲ་བ་དགོས་པ་རྣམས་ཞིབ་རུ་ངེས་དགོས་པར་ཡོད་པས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཡི་གེར་བལྟ་
བར་བྱའོ། །

བསྐྱེད་རྩོགས་གང་གི་སྐབས་སུ་ཉིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་མར་མི་སྟེ་བའི་གོགས་གྱི་གཙོ་
བོ་ནི་བྱིང་ཚོད་གཉིས་ཡིན་པས། འདི་གཙོད་པའི་ཚུལ་ལ། གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ནས་
འབྲུང་བའི་བྱིང་ཚོད་གྱི་གཉེན་པོ་དང་དྲན་ཤེས་བསྟེན་ཚུལ་སོགས་གྱི་འགངས་གྱི་རྣམ་
གཞག་རྒྱས་པར་ལམ་རིམ་རུ་རྩེ་ཉིད་གྱིས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟར། བསྐྱེད་རིམ་སོགས་
གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བྱིང་ཚོད་གཙོད་པ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་བྱིང་ཚོད་
ཤིན་རུ་ཤས་ཆེ་བ་ལ། ཐོག་མར་བྱིང་ཚོད་བཅན་ཐབས་སུ་གཙོད་པའི་མན་ངག་ཟབ་མོ་
དང་། བྱིང་ཚོད་མི་སྟེ་བའི་རྒྱ་དང་སྦྱོང་ལམ་བཟེན་ཚུལ་སོགས་ཤིན་རུ་གལ་ཆེ་བའི་མན་
ངག་དག་སོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །ལུས་ལ་གནད་རུ་བསྟན་ནས་རྩོགས་རིམ་སྟོམ་
པ་ལ་ནི་ལུས་གྱི་བྱེད་བཅིངས་དང་འབྲུལ་འཁོར་དང་སྦྱོང་ལམ་ལ་སོགས་པའི་གནད་ཞིབ་
པར་ངེས་ནས། ལག་ལེན་ལ་གདབ་པ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་པས། དེ་དག་གི་རྣམ་པར་བཞག་
པ་ཡང་ལུས་གྱི་བྱེད་བཅིངས་བསྟན་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁྱད་པར་རུ་ཡང་ལུས་ལ་
གནད་རུ་བསྟན་པ་ལས། ལྷན་ཅིག་སྟེས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟབ་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ཐོག་

མར་གང་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་གཞི་གནས་པ་ཙ། གཡོ་བ་རྒྱང་། བཞོད་པ་བྱང་ཆུབ་
 གྱི་སེམས་རྣམས་ཀྱི་དང་པོར་གྲུབ་ཚུལ། དེ་ལྟར་རྩ་སྤྱོད་རགས་རྣམས་ལུས་ཀྱི་གནས་གང་
 བ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ། རྒྱང་རྣམས་གནས་གང་དུ་གནས་ནས་དུས་གང་གི་ཆོ་གང་
 བས་གང་དུ་ཇི་ལྟར་རྒྱ་ཁིང་ལས་གང་བྱེད་པ། ཁམས་དཀར་དམར་གཙོ་བོ་དང་པལ་པའི་
 བྱང་པར། དེ་དག་གནས་གང་ན་གནས་ཤིང་འཕེལ་འགྱུར་སོགས་ཇི་ལྟར་བྱེད་པའི་རྣམ་
 གཞག་རྣམས་སྒྲུབ་པའི་རང་བཟོས་མ་བསྐྱེད་ཅིང་། རྒྱང་དང་གྲུབ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་ཇི་
 ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྒྲ་མའི་མན་ངག་གིས་ལེགས་པར་ཐག་ཆོད་ངེས་སུ་གོ་བ་ཞིག་མེད་མི་རུང་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྩི་ཉིད་ཀྱིས་རྩོ་རྩི་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་རྩི་རྣམ་གཞག་རགས་པ་
 ཅམ་ཞིག་མཛད་ཀྱང་། གཞན་གསུང་རབ་གང་དུ་ཡང་དངོས་སུ་ཞིབ་པར་མཛད་པ་མེད་
 ཅིང་། ཞལ་ལས་ཞིབ་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ལེགས་པར་ངེས་དགོས་པ་ཡོད་ཅིང་། རྒྱང་
 གི་རྣམ་གཞག་ཞིབ་པར་རིམ་ལྡེགས་ལ་སྒྲོན་དུ་གསུངས་མོད་ཀྱི། གསུང་རབ་བསྐྱེད་བས་
 སྒྲོ་ཞན་པ་ཁ་ཅིག་གིས་རུང་ཟད་རྟོགས་དཀའ་བ་འགའ་ཞིག་དང་། ད་དུང་ཞིབ་ཆ་ངེས་
 དགོས་པའང་རུང་ཟད་ཡོད་ལ། ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི། རྩིགས་རིམ་གྱི་
 ཡི་གེ་རྣམས་སུ་ཅི་རིགས་པར་གསུངས་མོད་ཀྱི། ད་དུང་བྱང་པར་ངེས་དགོས་པའང་མང་
 པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱི། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲིང་ཁར་སེམས་དཔལ་སྤྲུལ་བཅེགས་བྱེད་པའི་གནད་
 དང་། སྤྱི་བོ། མགིན་པ། སྒྲིང་ཁ་གསུམ་དུ་སྦྱ་གསུང་བྱུགས་ཀྱི་རྩོ་རྩི་གསུམ་འགོད་པའི་
 གནད་ལ་སོགས་པ་ཆེས་ཟབ་མོ་མང་པོ་ཞིག་ཤེས་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་དག་ནི་གནས་
 པ་རྩི་གསལ་བྱེད། གཡོ་བ་རྒྱང་གི་གསལ་བྱེད། བཞོད་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་གསལ་
 བྱེད་རྣམས་ལས་ཞིབ་པར་ངེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ཅམ་གྱིས་པན་ཐོགས་ཤིང་། མ་ཤེས་ན་ཉམས་ལེན་གྱི་གཙོ་བོ་དག་
 མི་རྟོག་པས་གནས་དེ་དག་ལེགས་པར་ཤེས་དགོས་པ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས། དེའི་རྩིས་སུ་
 ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཟབ་མོ་སྒྲོམ་པ། ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་ཞེས་
 པའི་དོན་ནི། ལུས་ཀྱི་གནད་ཆེ་སར་དམིགས་པས་བསྐྱུན་ནས་བསྒྲོམ་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་

ཞིང་། དེ་ཡང་ཆ་གནད་གང་ན་གནད་ཆེ་བ་གང་ཡོད་དེ་དག་ལ་གནད་དུ་བསྟན་ཚུལ་
 རི་ལྟར་བྱས་ནས་ཡོན་ཏན་གང་སྟེ། གནད་དུ་བསྟན་ནས་བསྐྱེད་པས་རྒྱད་ལ་ཐོག་
 མ་དང་བར་དང་ཐ་མར་གང་སྟེ་བའི་རིམ་པ་རི་ལྟར་འབྱུང་། དེ་ཡང་རྒྱང་འདུ་མི་འདུ།
 འདུ་ལྷགས་ལེགས་ཀྱིས། འདྲོད་པ་བཞིན་དུ་འདུ་བའི་ཕྱི་ནང་གི་རྟགས། འདུ་བའི་རྩལ་རི་
 ལྟར་བྱེད། འདུ་ལྷགས་ལེགས་པ་ལ་ཡོན་ཏན་སྟེ་རྩལ། ཀྱིས་པ་ལ་སྦྱོར་སྟེ་རྩལ། དེ་དག་ལ་
 ཐོགས་འདྲོན་དང་གེགས་སེལ་རི་ལྟར་བྱ་རྩལ། བྱད་པར་རྒྱང་ཨ་མ་རྩུ་གྱིར་འདུས་པ་ལས་
 གཏུམ་མོ་འབར་རྩལ་བྱད་པར་ཅན་དང་། བྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་དབྱེ། དེ་ལས་
 ཁམས་འབྱུ་བ་བྱད་པར་ཅན་དང་བྱད་པར་ཅན་མིན་པ་རི་ལྟར་འབྱུང་བ། ཡས་བབས་
 དང་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བའི་རིམ་པ་མང་པོ་དང་། བྱད་པར་ཡས་བབས་གྱི་དགའ་
 བཞི་ཐོག་མར་འདྲེན་རྒྱས་པའི་མཆོམས་ནས། མས་བརྟན་རང་གིས་ངང་གིས་འདྲེན་མི་
 ཐུབ་པས། དང་པོར་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་མས་བརྟན་བསྐྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་བྱང་བ་དང་
 རང་གིས་ངང་གིས་འདྲེན་ཐུབ་པས། ཐོག་མར་ཆེད་དུ་གཏད་ནས་མས་བརྟན་བསྐྱེད་པའི་
 མན་ངག་དང་། ཡ་རྒྱད་མ་རྒྱད་གྱི་མན་ངག་སོ་སོ་ལས་བསྐྱེད་པའི་དགའ་བཞིའི་བྱད་
 པར་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་ཐོགས་གྱི་གོ་བ་ཙམ་མིན་པར་རིམ་ལྗོངས་མན་ངག་ལས་སྒྲིང་གར་སྒྲོང་པ་
 བཞི་འཆར་རྒྱས་པའི་མཆོམས་ནས། མ་རྒྱད་གྱི་དགའ་བཞི་དེའང་རི་ལྟར་འདྲོད་པ་བཞིན་
 འདྲེན་རྒྱས་སོ་ཞེས་རྩོམ་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་རྩོགས་རིམ་གྱི་ཡི་གེ་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་
 ལག་ལེན་ལ་སྦྱོར་རྩལ་གྱི་མན་ངག་གི་གནད་དང་། དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་རྒྱང་གི་གེགས་
 བྱང་ན། སྤར་བཞིན་དུ་མན་ངག་བསྐྱེད་པ་ལས་རྒྱང་ལ་ཐོགས་པའི་གེགས་ཆེན་པོར་
 སོང་བ་ཞིག་མཐུན་དུ་འོངས་ནས་མན་ངག་ལ་དོན་གཉིས་སྟེས་པ་རང་གིས་བྲིད་དགོས་
 པ་བྱུང་ན། རང་རེའི་དམིགས་པ་སྟེ་རྩལ་ལ་གེགས་ཆེན་པོ་མི་འབྱུང་ངོ་བྱས་པས་མི་ཆོག་
 གི། སྤར་གེགས་ཆེན་པོ་བྱང་བྱིན་མ་ཐོན་པ་དེ་བཞིན་ནས་བྲིད་དགོས་པས། གེགས་སེལ་
 རྩལ་ལ་ཤིན་དུ་མཁས་དགོས་ཏེ། རྩོད་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་འང་གེགས་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་མན་ངག་
 བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་གོལ་བ་མང་དུ་བྱུང་ངོ་། །

དེ་ལྟར་གོ་བ་ཚོལ་ལུགས་མ་ནོར་བ་ཅམ་གྱིས་མི་ཚོག་གི། ཚོ་འདིར་ལམ་རྒྱད་ལ་སྐྱེ་
བ་ལ་སློ་ཅེ་གཏོད་ན་ནི། དམིགས་པ་ཕྱ་རགས་སྒོམ་ཚུལ་ཐོགས་འདོན་གོགས་སེལ་དང་
བཅས་པ་ཐམས་ཅད་ལག་ལེན་ལ་འགེལ་བ་ན། ཐེ་ཚོམ་མི་སྐྱེ་བའི་ལེགས་པར་བྱང་བ་ཞིག་
དགོས་སོ། །དེ་བས་ན་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་རབ་མང་ལ་གོ་བ་ཚོལ་ལུགས་མཐའ་དག་པར་
གསུངས་མོད་ཀྱི། ལག་ལེན་ལ་སྐྱོར་ཚུལ་སྤྲ་ཞིབ་འགའ་ཞིག་དང་། ཟབ་མོའི་གནད་མང་
པོ་ཞིག་ཞལ་ལས་རག་ལས་པར་བྱས་ཏེ་དངོས་སུ་ཡི་གེར་མ་བཞོད་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་
དེ། དེ་ལྟར་ན་འང་བདག་གིས་བརྗེད་པས་འཛིགས་ཏེ་སྤྲ་མ་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་ཡིག་
རྒྱུ་མོར་བྱ་བྱིས་པ་ལ། མ་རྒྱུད་ནས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྩོགས་རིམ་གང་ལ་རྩལ་དུ་འདོན་
པའི་གནད་ལུས་ཀྱི་གསང་གནས་དང་། རྟེ་བར་གཏུམ་མོ་ལ་གནད་དུ་བརྩུན་པས་དགའ་
བཞི་ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་རི་ལྟར་བསྐྱེད་པ་ལ་གནད་ཆེ་བའི་ཡིག་རྒྱུད་། འདུས་
པའི་རྩོགས་རིམ་ལ་གཙོ་བོར་སྟིང་ཁར་གནད་དུ་བརྩུན་པ་ལ་སྟོང་པ་བཞི་བསྐྱེད་དེ། དེའི་
མཐར་སྐྱ་མའི་སྐར་ལྷང་བ་ལ་རྩོ་རྗེ་བརྒྱས་པའི་གནད་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུད་། སེམས་དབེན་དང་
སྐྱ་ལུས་ཀྱི་གནད་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུད་། རྒྱུད་གི་འདུ་རྟགས་ལེགས་ཉེས་དང་འདུས་པ་ལས་ཉམས་
མྱོང་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་སོགས་བརྟན་པའི་གནད་ཀྱི་ཡིག་རྒྱུད་། སྐྱ་ལུས་ཀྱི་གདམས་ངག་གི་
ཡན་ལག་བསྟེ་བའི་སྟོར་ལ་གཉིད་འོད་གསལ་དང་བསྟེ་བ། མི་ལམ་སྐྱ་ལུས་དང་བསྟེ་བ།
སང་པ་སྐྱལ་སྐྱ་དང་བསྟེ་བ་གསུམ་རྒྱུད་སྟོབས་དང་འདུན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྟེ་བ་གང་
བྱེད་ཀྱང་མཚོག་ཏུ་གཅེས་ཤིང་། གདན་རྩོགས་ཀྱི་བྲིད་ཡིག་དང་། རིམ་ལྡེ་གསལ་སྟོན་
གཉིས་ཀར་མི་ལམ་རྒྱུད་དང་འདུན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་ལ། མི་ལམ་ཀྱི་
ལུས་སྐྱ་མའི་སྐར་ལྷང་ལུགས་ཁྱད་པར་ཅན་ཞིག་སྤང་མོད། སྤྲ་མས་ཞིབ་དུ་བརྟན་པར་བྱ་
སྟེ། དེ་ནི་མི་ལམ་ཀྱི་གདམས་ངག་གི་ཡང་སྟིང་པོ་ཡིན་ལ། ཁྱད་པར་དུ་མི་ལམ་ལ་བརྟེན་
ནས་བར་དོ་སྐྱ་མ་ཟིན་པའི་ཐབས་སྤྲ་ན་མེད་པ་ཡིན་ལོ་ཞེས་དང་། གདན་རྩོགས་ཀྱི་བྲིད་
ཡིག་ལས། བསྟེ་བ་གསུམ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ད་དུང་སྤྲ་མས་ཞིབ་དུ་བཤད་དགོས་པ་འགའ་
ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གདམས་ངག་ཟབ་མོ་ཞལ་ཤེས་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་བརྟན་

ཅམ་མཛད་པ་དེ་བརྗེད་ཐོ་ལྷ་བྱར་བྱིས་པ་ཤིན་ཏུ་གཅེས་པ་བསྐྱེ་བའི་ཡིག་ཆུང་། གཙོ་
 བོར་མ་རྒྱད་ནས་གསུངས་པ་འཕོ་བའི་སྐོར་ལ། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་མཛད་པའི་འཕོ་བའི་ཡི་གེ་
 ན་རུང་མི་གསལ་ཁིང་། ཞལ་ལས་འབྱུང་བའི་དམིགས་པའི་གནད་རུང་ཟད་དག་བྱིས་པ་
 འཕོ་བའི་ཡིག་ཆུང་། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་རྒྱུད་གི་གཤམ་སེལ་བ་
 དང་། ཐིག་ལའི་གཤམ་སེལ་བ་སྟེ། གཤམ་སེལ་གྱི་ཡིག་ཆུང་གཉིས། རྣམ་གསུམ་རིགས་
 དབྱེད་ཡིག་ཆུང་། སྤགས་སྒྲ་མེད་ལ་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་གང་གི་སྐབས་སུ་འང་མཆོག་ཏུ་
 བསྐྱུགས་པ་ཕྱག་རྒྱའི་ལམ་ཡིན་ལ། རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱག་རྒྱ་སྟོག་ཚུལ་དུ་འགྲོ་བའི་གནད་ཆེ་
 བ་ཡང་ཡང་གསུངས་པ། དེའི་གནད་རྣམས་ཞིབ་པར་བྱིས་པ་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་ལམ་གསལ་
 བར་བྱེད་པའི་ཡིག་ཆུང་། དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་ཅི་རིགས་པར་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་ཐོར་བྱ་
 ཅི་རིགས་ཡི་གེར་བྱིས་པའི་ཡིག་ཆུང་སྟེ། དེ་ལྟར་བཞོད་པའི་ཡིག་ཆུང་ཐོར་བྱ་དག་ལས་
 བསྟན་པ་ཐོག་མར་སྒྲ་མ་བསྟེན་ཚུལ་དང་། དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་དག་པར་བྱེད་ཚུལ་
 ལ་ཉམས་འོག་ཏུ་རྒྱུད་པའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་གཞིར་བྱས། ལྟ་བུ་སྒྲིང་ཚུལ་གྱི་གནད་ལ་
 མཁས་པས་བསྐྱེད་རིམ་རྒྱུགས་རིམ་ལ་ལེགས་པར་བྲིད། མན་ངག་འདི་དག་གང་དང་
 གང་ཏུ་སྦྱོར་དགོས་པ་དེ་དང་དེར་སྦྱར་ཏེ། ཐོགས་འདྲོན་ཅིང་གཤམ་བསལ་ནས་བྲིད་
 པས་ངེས་པར་ལམ་སྟེ་ཟིན་པར་འབྱུར་བ་གདོན་མི་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བོད་ལ་གྲགས་
 པའི་གདམས་ངག་རྗེ་ལྟར་ཟབ་པ་དག་ལ་ཡང་། ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་རྒྱུད་སྟེ་དང་བྱུབ་
 ཆེན་གྱི་གཞུང་དང་བསྟན་ནས་ལེགས་པར་དབྱུད་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སོང་བ་དང་། གནད་
 འབྱུགས་པ་རང་མང་། ལྷག་པར་བྱ་བ་དེ་ལྟན་ཅིག་སྟེས་པའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པའི་གདམས་
 ངག་ལ་གོ་བ་ཆགས་པ་དང་། སྦྱ་ལུས་དང་འོད་གསལ་ལས་ཟུང་འཇུག་གི་སྦྱ་སྦྱབ་པའི་
 གོ་བུ་སྟོགས་མཐོང་ཅམ་ཆགས་པ་ཡང་ཁྱེད་པའི་ཆོད་ཏུ་འདུག །དེའི་གནད་ཀྱིས་སྦྱབ་པ་
 སྟེང་པོར་བྱེད་པ་རྗེ་འདྲ་ཞིག་ལ་ཡང་རྒྱུད་སྟེ་དང་མཐུན་པའི་ཉམས་རྟོགས་བྱུང་པར་ཅན་
 སྟེས་པ་བོད་འདིར་ཤིན་ཏུ་ཁྱེད་ཀྱི་རང་རེའི་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་གདམས་པའི་གནད་ཐམས་
 ཅད་ལེགས་པར་ཤེས་ཤིང་། ལམ་སྟེའི་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་པ་ཞིག་གིས། ཆོ་འདི་

ལ་སྟོས་པ་མེད་པར་ཁ་བཤད་དང་ནམ་གཤེད་གིས་ཡིད་མ་འཕྲོགས་པ་བྱས་ཏེ། ཕྱིན་གྱི་
 སྒྲུབ་མེད་ལ་དང་མྱོང་ཆོད་པ་ལ་སོགས་པའི་མང་པོ་ཞིག་གི་སྤྱི་ཅན་གྱི་སྒྲུབ་པ་སྒྲིང་
 བོར་བྱས་ན་རྒྱུད་མེད་དང་མཐུན་པའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྒྲིས་པ་རྒྱ་གར་བའི་གྲུབ་ཆེན་འདྲ་བ་
 འོང་བ་ལ་ཐེ་ཆོས་མེད་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་མན་ངག་གི་ཡིག་རྒྱུད་ཉི་ཤུ་འབྲུག་པའི་ལམ་ལ་
 བསྟན་པའི་དཀར་ཆག་ཡིག་རྒྱུད་ཉེར་གཅིག་པོ་འདི་ནི། བདག་ཉིད་ཉམས་ལེན་ལ་སྒྲུབ་
 པ་སྒྲིང་བོར་བྱེད་འདོད་པའི་ཡིད་ཀྱི་རེ་བ་ཕྱི་ནང་གི་བར་དུ་གཅོད་པས་མ་བཅད་ན། ཉེ་
 བར་མཁོ་བའི་གཙོ་བོ་དག་བརྗེད་པས་འཇིགས་པ་དང་། སྐལ་བ་དང་ལྡན་པ་སྒྲུབ་པ་
 ལྟར་ལེན་པར་འདོད་པ་ཅན་བྱུང་སྲིད་ནའང་། བྲིད་ཚུལ་ཞིབ་དུ་ངེས་པས་ཕན་གདགས་
 པ་དང་། ཁོ་བོ་ཅག་དུས་ཀྱི་ཕོ་ཉལ་བྲིད་པར་གྱུར་ན། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ངག་རྣེ་རྗེ་
 འཆང་གི་ཞལ་གྱི་བདུད་རྩི་འདི་དག་གངས་རིའི་ཁྲོད་དུ་ལྷག་མ་མེད་པར་འགྱུར་དུ་དོགས་
 པས་འཇིགས་ཤིང་། མན་ངག་གི་གནད་དང་གོ་བ་འཆོལ་ལྷགས་ཀྱི་ཆེས་གནད་ཟབ་པ་
 ཞལ་ལས་ཤེས་པ་བྱ་བ་མང་དུ་ཡོད་པ་དག ཁོ་བོས་དུས་མཉམ་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་ཞབས་བྱུང་དུ་
 སྒྲར་ཡང་སྒྲིང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་ཅིང་། གསེར་གྱི་མརྒྱལ་ཆོགས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་
 ལ་འབད་ཅིང་། ལྷགས་བཆེ་བ་ཆེན་པོས་ཉེ་བར་གཟིགས་ནས། ཟླ་བ་བཅུའི་རིང་ལ་ཉིན་
 མོ་རྒྱུད་མེད་དང་གཞུང་ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་། མཆོན་རེ་ཞིང་བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་
 མན་ངག་གི་གནད་རྒྱན་མ་ཆད་པར་སྒྲུབ་པ་དག་ཡིད་ལ་བཅགས་པར་བགྱིས་ཤིང་། བྲད་
 པར་ཞལ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གནད་ཞིབ་ཅིང་མང་བར་གསུངས་པ་དག ཟུར་ཕྲ་མོ་
 ཅན་ཡང་མ་ཉམས་པར། དུས་དེ་ཉིད་ནས་ལོ་དྲུག་གི་བར་ཡང་ཡང་ཡིད་ལ་ཤར་བ་དང་
 སེམས་པས་མ་བརྗེད་པར་བྱས་ནས། ལོ་བདུན་པ་ལ་བབ་པ་ན་རྗེ་དེ་ཉིད་ལ་གསོལ་བ་
 མང་དུ་བཏབ་ཅིང་མཁའ་འགྲོ་ཆོས་རྒྱོད་ལ་མཆོད་གཏོར་སྤུལ་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་སྟེ།
 དཔལ་རི་བོ་མདངས་ཅན་གྱི་དཀོན་པར་རྣེ་རྗེ་འཛིན་པ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་པོས་ཡི་
 གེར་བྲིས་པ་ཡིན་ནོ། ཞལ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་གནད་འདི་དག་རྗེ་ཉིད་ཀྱིས་བཀའ་རྒྱས་
 དམ་དུ་བཏབ་པས། སྒྲིང་ནས་སྒྲུབ་པ་སྒྲིང་བོར་བྱེད་པའི་སྐལ་ལྡན་གསང་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་

བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གཞུང་བྲིད་རྩེ་ཉིད་ཀྱི་བྲིད་ཡིག་སྟེང་ནས་ལེགས་པར་ཐོབ་པ། བཤད་པ་
ཅམ་ལ་སྟེང་པོར་འཛིན་པ་མིན་པ། བཤད་ཀྱིས་དོན་དུ་གཉེར་ཞིང་། ལུས་པས་གསོལ་བ་
འདེབས་པ་དག་མ་ཡིན་པ་ལ་བསྟན་པར་མི་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་ལྷག་པའི་ཆོས་སྤང་དག་གིས་
ཆོས་འདིའི་བྱ་ར་མ་གཡེལ་བར་མཛོད་ཅིག །ཟབ་མོ་དོ་རྩེའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་པའི་
ལམ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དཀར་ཆག་ཐོའི་ཡིག་ཚུང་། ས་མ་ཡ་ཐུ་ཁ། འདིས་ཀྱང་བསྟན་
པ་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱས་པར་བྱེད་ཅུས་པར་གྱུར་ཅིག །

༡༡། རིམ་པ་ལྔ་པ།

དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་སྐུ་ལྷན།

༡༡། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། བརྩ་གྲ་མ། བོད་སྐད་དུ། རིམ་པ་ལྔ་པ། འཇམ་དཔལ་གཞོན་
ཅུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། མགོན་པོ་སངས་རྒྱལ་ཀུན་བདག་ཉིད། དཔལ་ལྷན་བདེ་
ཆེན་ལ་བརྟུང་དེ། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་གྱི་རྩེས་འབྲངས་ནས། རྩོམ་བླུས་པའི་རིམ་བཤད་
བྱ། །

རིམ་པ་དང་པོ། རྩོམ་བླུས་པའི་རིམ་པ།

བསྐྱེད་པའི་རིམ་ལ་ལེགས་གནས་ཤིང་། རྩོགས་པའི་རིམ་པ་འདྲོད་རྣམས་
ལ། ཐབས་འདི་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱལ་གྱིས། རྒྱས་གྱི་རིམ་པ་ལྟ་བུར་གསུངས། སེམས་
ཅན་རྣམས་གྱི་སྟོག་གྱུར་པ། རྒྱང་ཞེས་བྱ་བ་ལས་ཀུན་བྱེད། འདི་ནི་རྣམ་ཤེས་བཞོན་
པ་སྟེ། ལྟ་ཡི་བདག་ཉིད་བརྩ་མིང་ཅན། རྒྱང་གི་དེ་ཉིད་རིམ་གྱིས་ནི། རྩོགས་གྱི་དེ་
ཉིད་ཡང་དག་འཇུག རྩོགས་གྱི་དམིགས་པ་རྟོགས་ནས་ནི། རྩོམ་བླུས་པ་རྣམས་ལ་
སྟོབ། རྩོམ་བླུས་ནས་རྣལ་འབྱོར་པ། སེམས་ལ་དམིགས་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར། སྐྱེ་མ་
ལྟ་བུའི་ཉིང་འཛིན་གནས། ཡང་དག་མཐས་ནི་རྣམ་པར་སྦྱང་། ཡང་དག་མཐའ་ལས་
ལངས་ནས་ནི། གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་འཐོབ་པར་འགྱུར། རྒྱང་འཇུག་ཉིང་འཛིན་ལ་གནས་
ནས། རྒྱར་ཞིང་གང་ལའང་མི་སྟོབ་པོ། འདི་ནི་རྩོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ། རྩོམ་བླུས་
པ་ཆེན་པོ་འདྲ་དེ། རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྷན་པའི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་དེ་ནས་
འགྱུར། འདས་པ་དང་ནི་མ་འོངས་དང་། དེ་ལྟར་བྱུང་བའི་སྲིད་གསུམ་ནི། འོད་གསལ་

བས་ནི་ནམ་དག་པས། གླང་ཅིག་དེ་ལ་མ་ལུས་མཐོང་། །དཔལ་ལྷན་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཏུ་
ནི། །དེ་ཉིད་འདི་དག་རྒྱས་བཏབ་ནས། །བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་ནས། །ཁྲ་མའི་
ཁ་ལས་རྟོགས་པར་བྱ། །

དེ་ལ་དང་པོ་ཁོ་ནར་རྒྱུད་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཆོག་ཙམ་བའི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་
པར་བྱ་སྟེ། ལྷ་ཡི་ཆེ་མོར་ཡུངས་ཀར་བསམ། །འགྲོ་དང་མི་འགྲོ་ཡུངས་ཀར་ལ། །གསང་
བའི་སྤགས་ཀྱིས་བརྟགས་པ་ཡིས། །ཡེ་ཤེས་མཆོག་གི་གནས་བསྐྱེལ་མོ། །རིན་ཆེན་ཁ་དོག་
ལྷ་ལྔ་པ། །ཡུངས་ཀར་གྱི་ནི་འབྱུ་ཆོད་ཙམ། །ལྷ་ཡི་ཆེ་མོར་ནན་ཏན་ཏུ། །རྣལ་འབྱོར་
རིག་པས་རྟག་ཏུ་བསྐྱེལ། །ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། །འདི་ནི་དགོངས་པས་བཤད་པའོ། །རྩི་རྗེའི་
ཆོག་འདིའི་བཤད་པ་ལྷ་མོ་བཞིས་ཞུས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བཤད་པའི་རྒྱུད་ལས། རྗེས་པོ་
ལས་ནི་རྗེས་པོ་མཆོག་ །སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་གསང་བ་ནི། །གང་དེ་ཐམས་ཅད་བདག་ཉིད་
གནས། །དེ་ནི་ལྷ་མོ་བཤད་པར་བྱ། །ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་དངོས་དེ་ཉིད། །ཡུངས་ཀར་གྱི་ནི་འབྱུ་
ཆོད་ཙམ། །དེ་ཡི་དབྱུས་ན་གནས་པའི་ལྷ། །མི་གསལ་གསལ་བའི་བདག་ཉིད་ཙམ། །ཞེས་
གསུངས་པ་དང་། །གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུད་ལྱི་མ་ལས་ཀྱང་དོན་འདི་ཉིད་གསལ་བར་
གསུངས་ཏེ། །ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་རང་བཞིན་དབྱུགས། །འབྱུང་བ་ལྷ་ཡི་རོ་བོ་ཉིད། །ཤོང་
བུའི་གཟུགས་ཀྱིས་ལྷུང་ནས་ནི། །ལྷ་ཡི་ཆེ་མོར་རབ་ཏུ་བརྟག། །རིན་ཆེན་ཁ་དོག་ལྷ་ལྔ་
པ། །སྤྱོད་དང་ཚོལ་བ་ཞེས་བྱར་བཤད། །རང་སྤགས་རྗེས་གར་བསམས་ནས་ནི། །སྤྱོད་
ནི་ཐིག་ལེར་གནས་པར་གཞག། །ཅེས་གསུངས་པ་དང་། །འདི་ཉིད་ཡང་སྤྱར་བཤད་པ་རྩི་
རྗེས་པོ་བཞིས་བྱ་བ་བཤད་པའི་རྒྱུད་ལས། ལྷ་ཆེར་ཡུངས་ཀར་ཞེས་བྱ་བ། །སྤྱོད་དང་
ཚོལ་བའི་བརྟག་པ་སྟེ། །སྤྱོད་དང་ཚོལ་བ་ལ་གནས་པ། །འོད་ལྷ་སངས་རྒྱས་རྣམས་སུ་
བསྐྱེལ། །སྤོང་གི་སྤྱ་ལས་ངེས་འབྱུང་བ། །གཡོན་དང་གཡས་དང་གཉིས་ཀ་དང་། །དལ་
བར་རྒྱ་དང་རྣམ་བཞིར་འབྱུར། །ནང་གི་དུས་ནི་ཡིན་པར་བཤད། །སྤོག་མ་རྗེས་གཉེ་
བ་དང་། །གསང་བའི་པར་ལྷན་འགྲོ་འོང་སྟོན། །ཐུན་ཐུན་གྱི་ནི་དུས་རྟག་ཏུ། །ཤོ་རིམས་
རི་བཞིན་གནས་པར་བསྟན། །གཡས་པ་ནས་ནི་འབྱུང་བའི་ཁམས། །མི་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་

ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཁ་དོག་དམར་ཞིང་གསལ་བ་འདི། བརྒྱ་མགོན་པོའི་རྒྱ་བཤོ། ཀལ་ལྷ་པ་
ལས་ནི་འབྲུང་བའི་ཁམས། རྒྱུང་གི་དགྱིལ་ལོར་ཞེས་བྱ་བ། ལྷང་སེར་དག་ཏུ་སྤང་བ་
སྟེ། ལས་ཀྱི་མགོན་པོའི་རྒྱ་བཤོ། ཀལ་ལྷ་པ་ལས་ནི་བྲུང་བའི་ཁམས། མདངས་ཆེན་ཁ་དོག་
སེར་པོ་སྟེ། དབང་ཆེན་ཀྱི་ནི་དགྱིལ་ལོར་ཉིད། རིན་ཆེན་མགོན་པོའི་རྒྱ་བཤོ། དལ་
ཞིང་རྒྱ་བ་མེད་པའི་ཁམས། དག་ཅིང་ཤེལ་ལྷར་སྤང་བ་ནི། རྒྱ་ཡི་དགྱིལ་ལོར་ཉིད་
ཡིན་ཏེ། རྟོ་རྟེན་མགོན་པོའི་རྒྱ་བཤོ། ལྷུས་ཀྱུན་ལ་ནི་གནས་པའི་རྒྱུང་། བྱ་བ་ཀྱུན་ལ་
འབྱུག་པ་པོ། འདི་ནི་རྣམ་སྤང་རྩོམ་སྟེ། འཆི་བའི་ལྷས་ལས་འབྲུང་བར་འབྱུར། རྒྱུང་
གི་དེ་ཉིད་གསལ་བ་འདི། ཡེ་ཤེས་ལྷ་ཡི་རོ་བོ་ཉིད། རྣལ་འབྱོར་གྱིས་པའི་ཡུལ་མིན་
ཞིང་། རྟོག་གེ་བ་ཡིས་མི་ཤེས་སོ། །

དེ་ལྟར་རྒྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསྟན་ནས། དེ་ནི་སྤྲུགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྟོན་པའི་
ཆོག་ཅ་བའི་རྒྱུང་ཉིད་ལ་འབྱུག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་
གསུང་དང་སྤྲུགས་ཀྱི་གསང་སྤྲུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིང་པོ་ཀྱན་ཏུ་སྤྲུལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་
བྱ་བ་མཆོག་ཏུ་གསང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྤྲུགས་རྟོ་རྟེན་ལས་ཆོག་གི་ལམ་ངས་
པར་བརྟེན་པས་སྤྲུགས་བསྐྱེས་པ་འདི་ལྟ་བུ་གསུངས་སོ། ཁོ་ལྟ་བུ། དོན་རྟོགས་པ་ཡི་
བཟུངས་པ་ནི། རྩོམ་ཉིད་མེད་བཟང་པོ་ལས། དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བརྟགས་
པ། རྟོ་རྟེན་བཟུངས་པར་དེ་བཤད་དོ། སྤྱོད་མོ་ཟ་ཞིང་མི་བཟུངས་ཏེ། མ་བསྐྱེད་པ་
ལའང་ཆགས་མི་བྱ། འདོད་པ་ཀྱན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཅིང་། སྤྲུགས་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཉམས་
བཟུངས། བཤད་པ་འདི་ཉིད་སྤྱར་བཤད་པ། དགོངས་པ་ལྷང་བསྟན་པའི་རྒྱུད་ལས་
གསུངས་པས་དེ་ལ་འབྱུག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་སྤང་མཛད་ཆེ། རྩལ་བདག་
ལ་ནི་སྤྱར་གསལ་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་པོ། རྟོ་རྟེན་གསུགས་ཅན་སེམས་
འདི་ནི། དེ་བས་དངོས་པོ་མེད་ཡུར་ཀྱང་། སྤྱིད་པ་དག་ཏུ་རབ་ཏུ་བྲགས། བྱང་རྒྱབ་
སེམས་ནི་མཁའ་མཉམ་པ། ལེགས་པར་རྟེན་སྤྱོད་མཛད་པ། འགྲོ་བའི་དོན་ནི་མཛད་
པ་པོ། རྟོ་བོ་མཆོག་ལ་དེ་བསྟན་གསལ། རྒྱལ་པ་ཡི་ནི་ཐབས་ཅམ་ཞིག་ཤེས་ནས་

རྒྱུད་ཀྱི་མཐུག་པ་ལྟ་བུ། འདི་ལྟར་བདག་ནི་སྒྲིབ་དཔོན་ཞེས། མ་འོངས་པ་ན་སྤྱི་
 བར་འགྱུར། བདག་གི་ཆོག་ནི་འདི་ཉིད་དག ཡིན་ཞེས་སྤྱི་ཞིང་གིས་པ་འཇིག འདི་ནི་
 དགོངས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས། རི་བཞིན་དོན་དུ་མི་ཤེས་སོ། འདི་ནས་བདག་པོ་བཅོམ་
 ལུན་འདས། རྒྱུ་པར་སྤང་མཛད་ཐུབ་ཆེན་གྱིས། ལེགས་ཞེས་ལན་གསུམ་གསུངས་
 མཛད་ནས། ལག་ན་རྩོམ་ལ་འདི་གསུངས། མི་རྒྱུ་དོན་གྱི་དེ་ཉིད་ནི། རབ་དུ་སྤྱེ་ནས་
 བཤད་པར་བྱ། བརྗོད་དང་དམིགས་པར་བཅས་པ་དང་། བརྗོད་ཀྱི་དང་ནི་དོན་དམ་
 མོ། ཆོག་གི་བརྗོད་པ་ཐུན་མོང་སྟེ། དམིགས་པར་བཅས་པ་སངས་རྒྱུ་ཉིད། སྤྱུགས་གྱི་
 དེ་ཉིད་བརྗོད་པ་བཤད། དོན་དམ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་ནོ། དང་པོ་གཅིག་ནི་དགྲ་དབྱུགས་
 བ། གང་ཞིག་བརྒྱ་ཡིས་མ་བཅིངས་པ། འདི་ཉིད་བཅིང་མེད་ཅེས་བྱ་སྟེ། འདི་ཤེས་པ་ནི་
 མཆོག་གི་གནས། དབྱངས་དང་གསལ་བྱེད་ཡི་གེ་སྟེ། བྱངས་དགྲ་ཡི་ནི་རྩིས་འཇུག་
 པ། ཞུས་བཅིངས་མན་ཚུན་ཡང་དག་སྟོར། གང་གིས་ཤེས་དེ་འགྲོ་བའི་ཟླ། འབྱུང་བའི་
 མཐུང་དང་ཡང་དག་ལུན། ཆ་ལ་སོགས་པ་བརྒྱ་དུག་གནས། ལྟ་པ་ལྟ་དང་ཡང་དག་
 ལུན། བཞིན་གསུམ་དུ་ངེས་པར་སྤྱུར། ཡི་གེ་ལྟོ་བཅས་རིང་པོར་བཅས། ཡོན་ཏན་སྤྱིར་
 སོགས་ཕྱིས་དང་མཚུངས། ཐུང་དུ་མ་ལུས་དག་དུ་འགྱུར། གཅིག་མིན་དུ་མཁའ་མ་ཡིན་
 མོ། ཡི་གེ་གང་ཞིག་སྤྱིར་བཤད་པ། གང་ཡང་མདོན་པར་སྤྱིགས་པ་རྒྱུས། བྱད་མེད་
 རྒྱུས་པ་མ་ནིང་སྟེ། ཁམས་ལ་སོགས་པར་རབ་དུ་བརྟན། འོག་དང་སྤེང་དུ་བཅས་པར་
 བྱི། ཤེས་ནས་སྤྱིར་ནི་ངེས་པར་སྤྱུར། བརྗོད་པ་ཡི་ནི་སྤྱུགས་འདི་དག དངོས་མེད་རོ་
 བོ་ལས་བྱུང་བའོ། འདི་ནི་ཡོངས་སུ་ལྱུང་པའི་གཟུགས། ལྟ་དུ་ཉེ་བར་མཆོན་པ་གང་། འདི་
 ནི་ཉེ་བར་དམིགས་པའོ། བརྗོད་ནི་དེ་ཉིད་གསུམ་གནས་པ། རང་བཞིན་བརྒྱས་པའི་
 མཆོན་ཉིད་དོ། ཞུ་ཡིག་བཤད་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྤྱིར་པོར་ལྱུར། ལྟོ་
 གྱིས་སེམས་ཅན་ཡང་དག་སྟུང། སངས་རྒྱུས་སྤྱིར་ནི་རབ་དུ་བརྟན། ལྟོ་གིས་སེམས་ཅན་
 ཡང་དག་སྟོ། སངས་རྒྱུས་ཐུགས་སུ་རབ་དུ་བརྟན། ལྟོ་ནི་གནས་པར་ལྱུང་པའོ། སངས་
 རྒྱུས་གསུང་དུ་རབ་དུ་བརྟན། འཇུག་པ་ཉིད་དང་གནས་པ་དང་། ལྟ་བུ་ཡི་ནི་

རིམ་གྱིས་ཀྱང་། ཤེས་རབ་ཐབས་ཀྱི་གཞིར་གནས་ཏེ། སྤྲུལ་གྱི་ཡན་ལག་མ་ཉམས་
བཞུས། ཤེས་དཀར་ལ་སྤྲུལ་བཞུས་བཤད་པ། བརྒྱ་ཕྱག་གཉིས་དང་ཉི་ཤུ་ལ། བཞི་
པོ་ལེགས་པར་བསྐྱོར་བ་ནི། སྦྱོར་བཞི་བསྐྱོར་བ་བརྒྱ་ཕྱག་དགུ། དགུ་བརྒྱ་དག་ཏུ་གང་
བསྐྱོར་པ། ཉི་ཤུ་ཅུ་བཞིའི་རིམ་གྱིས་ནི། དེ་ནི་སོ་སོར་འབྱུང་བ་ལས། ཉི་ཤུ་ཅུ་སྦྱོར་
དུག་བརྒྱའོ། འདྲ་གི་དུས་འདི་ཉིད་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གསང་བ་འདུས་པའི་རྒྱུ་
ཕྱི་མ་ལས། རིག་པའི་ཆོ་ག་འདི་ཡིས་ནི། བྱུན་མཆོམས་བཞི་ནི་རབ་སྦྱོར་བས། བྲངས་
འབྲུམ་གྱི་ནི་མཆོམ་ཉིད་ཅན། སྤྲུལ་གྱི་ཡན་ལག་མ་ཉམས་བཞུས། ཞེས་གསུངས་པ་
དང་། བསྐྱོར་བ་ཡི་ནི་བར་ཆད་ཅན། རྣལ་འབྱོར་གྱི་རྣལ་བཞུས་པ་སྤང་། སྤྲུལ་དོན་
བཅོམ་ལྷན་རྩི་ཆེ་ཅན། རྩི་ཆེ་བདག་ཉིད་རི་ལྟར་བཞུས། སྤང་པོ་སྦྱོར་དུ་རྟེན་གྱུར་
ནས། སྤང་པོའི་རྩིས་ནི་ཆོལ་བྱེད་ལྟར། སྤྲུལ་ལུས་རང་ཉིད་མངོན་གྱུར་ནས། གཞན་
དག་རིག་ཆོལ་བྱེད་དམ། གཞན་ཡང་རྩི་ཆེ་འཛིན་གང་ཞིག་སྦྱོར་བ་གསུམ་དང་ལྷན་
པ་ཡིས། སྦྱུན་དྲངས་གཤེགས་སུ་གསོལ་གྱུར་དང་། དེ་བཞིན་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་
དང་། བཞུགས་པ་ཡིས་ནི་སྦྱུན་དྲངས་ཏེ། སྦྱུར་བ་ཡིས་ནི་གཤེགས་སུ་གསོལ། གཉིས་
ཀ་མིན་པས་བཞུགས་སུ་གསོལ། སྤྲོ་ཆོགས་གནས་བྱུང་བླ་མེད་པའོ། སྦྱུར་བ་དང་ནི་རྣམ་
བསྐྱོར་དང་། དལ་བ་ཅན་དང་སྤྲུལ་སྦྱོར་བ། སྤྲོ་མས་སྦྱོར་མའི་རྣུང་དུ། རབ་ཏུ་
འབད་དེ་བཤད་པར་བྱ། །

དེ་ནས་རྣལ་འབྱོར་དབང་ཕྱག་གི། ཐབས་ཀྱི་དམ་པ་བསྐྱོར་བའི་ཕྱིར། རྣལ་
འབྱོར་འབྲས་སུ་རབ་སྦྱོར་བའི། གསང་བའི་ཡི་གེ་བཤད་པར་བྱ། གང་ཞིག་བསམས་
པ་ཅམ་གྱིས་ནི། རྣལ་འབྱོར་ཅན་ལ་མཆོག་སྦྱོར་གྱུར། དང་པོའི་ཡི་གེའི་སྦྱོར་བ་
ཡིས། རྣལ་འབྱོར་དུ་གསུལ་ནི་རྒྱུ་པར་བྱ། བརྒྱུད་པའི་མཐའ་དང་ལྷན་པ་ཡི། ཡི་གེ་ལྷ་
ནི་ཐེག་ལེར་བཅས། རྣལ་འབྱོར་པ་ནི་དུགས་གཏོང་བྱེད། འདི་ནི་ཅི་དགའི་བཞུས་
པར་བཤད། ཤེས་དཀར་གཉིས་དང་ཆེག་སྦྱོར་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ནི་བརྒྱ་ཕྱག་དུག རྣལ་
འབྱོར་དབང་པོ་ཉིན་མཆོན་གྱི། བཞུས་བརྗོད་ཀྱི་ནི་བྲངས་བྱེད་དོ། དེ་འདིར་གསང་

ཞིང་དགོངས་པ་ཡིས། །སྤྱོད་མེད་སྤྱོད་པ་བཤད་པ་ཡིན། །སྤྱོད་དང་ཁ་བཏོན་མེད་མེད་
 གྱི། །འོན་ཀྱང་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་ཡིན། །རྩོམ་བསྐྱེད་པ་འདི་ཡིས་ནི། ཆོག་རིམ་བཞིན་
 བསྐྱེད་བྱ་ཞིང་། །སྤྱོད་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་འཛིན་གྱིས། །ལས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་
 བྱ། །དེ་བས་ན་གཉིས་སུ་མེད་པ་མཉམ་པ་ཉིད་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་འབྱོར་
 ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ལས་ཀྱང་། །མཉམ་མེད་སྤྱེད་པ་བསྐྱེད་པ་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ། །སྤྱོད་པ་འདི་བདག་ཉིད་
 ཅན་གྱིས་བསྐྱེད། །དེ་ཡིས་ལྷ་བ་གཅིག་གིས་ནི། །ཁམས་གསུམ་འབྲུག་པར་གདོན་མི་
 ཟ། །རྣམ་ཤེས་ལས་ནི་འབྱུང་བའི་སྤྱེད་པ། །མཆོད་ཉིད་དུག་ལྡན་བཟས་ནས་ཀྱང་། །རྩོམ་
 རྩོམ་ཐམས་ཅད་འཕྱུག་བྱས་ན། །ལྷ་བ་ཉ་ལ་དེ་འབྲུག་འབྲུག། །དེ་ལས་བརྒྱལ་ཞུགས་བཤད་
 པ་མེད། །ཐུང་བ་མི་དགོས་སྤྱེད་པ་མི་དགོས། །གཟུང་དང་སྤྱིན་སྤྱིག་ལས་རྣམས་
 དག །གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་སྤྱོད་པར་འབྱུར། །ཡ་ཡི་དོན་གྱིས་གང་ཅིའང་རུང་། །དངོས་
 གྲུབ་འདོད་པས་བྱ་བ་ནི། །ར་ལ་སོགས་པ་གསུམ་ཉིད་གྱིས། །འགྲོ་བའི་དོན་ལ་འཇུག་
 པར་བྱ། །མེ་དང་རྒྱང་དང་དབང་ཆེན་དང་། །རྒྱ་ཉྤེ་སོ་སོའི་དཀྱིལ་འཁོར་དུ། །ཐུན་ནི་
 རྩེད་རྩེད་དུས་སུ་ནི། །ལས་ནི་གཉིས་གཉིས་གནས་པར་འབྱུར། །མཆོད་ལ་བཙུན་པས་
 མཆོད་པར་འབྱུར། །བསྐྱེད་ལ་བཙུན་པས་རྣམ་པར་དག །མེ་ལ་སྤྱིན་སྤྱིག་བཙུན་པས་
 འབྱོར། །བསམ་གཏན་བཙུན་པས་ཐར་པ་འཛོལ། །སྤྱེད་པས་དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་ནི། །འགྲོ་
 བ་བྱས་པ་བཞིན་དུ་སྤྱོད། །དེས་ནི་མི་རྣོག་ཆོས་ཅན་གྱིས། །གསང་སྤྱེད་པ་རྣམས་ནི་འབྲུག་
 པར་འབྱུར། །གསུང་གི་རྩོམ་སྤྱོད་པ་སྤྱོད། །འདི་ནི་སྤྱེད་པ་གྱི་དེ་ཉིད་གསལ། །ཡེ་ཤེས་
 གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཡིས། །ཐམས་ཅམ་ལ་ནི་དེས་པར་སྤྱོད། །སྤྱོད་ལ་བརྟུག་སྤྱོད་ཅན་དང་
 པ་མེད། །སྤྱེད་པ་གྱིས་རྣོན་ཞིང་སྤྱེད་པས་ཐམས་ཅམ་ཞིང་སྤྱེད་པས་ཞིང་སྤྱེད། །དད་པ་མེད་ཅིང་དབང་
 བསྐྱེད་དམན་པ་ལ། །གཏམ་གྱི་རིམ་པའང་དེ་ལ་བརྩོད་མི་བྱ། །གང་ཞིག་སྤྱོད་པ་ལ་གྲུས་
 དད་དང་ལྡན། །ཐོས་པས་བསྐྱེད་བཀྱུར་ལ་ནི་རྟག་ཏུ་བཙུན། །ཐོས་པ་འཛིན་གང་སྤྱོད་
 མའི་དམ་པ་ཡིས། །དེ་ལ་སྤྱོད་མའི་དྲིན་སྤྱིན་བརྟག་མི་དགོས། །རི་དབང་ཚེ་ནས་འགའ་
 ཞིག་ལྟར་གྱུར་ན། །ལྟར་བར་མི་བྱ་སྤྱོད་ཡང་ལྟར་བར་འབྱུར། །སྤྱོད་མའི་དྲིན་གྱིས་ཐན་པའི་

ལྟར་ཐོབ་ན། །ཤོལ་བར་མི་འགྱུར་སྒྲུལ་ཡང་གོལ་བར་འགྱུར། །རྩོམ་བླུས་པའི་རིམ་པ་
ལྟེ་སྒྲོབ་དཔེ་ལྟ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རིམ་པ་དང་པོའོ། །

རིམ་པ་གཉིས་པ།   རྒྱམ་པར་དག་པའི་རིམ་པ།

བྱག་འཆོལ་འདུད་ཅིང་བྱག་འཆོལ་འདུད། བྱག་འཆོལ་བྱག་འཆོལ་བྱག་འཆོལ་
 འདུད། ཁྱི་ལྟར་བསྟོད་ཅིང་བྱག་འཆོལ་བ། གང་ལ་བསྟོད་ཅིང་གང་གིས་བསྟོད། ཁྱི་
 ལྟར་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་དང་། ཁྱི་ལྟར་མར་ལ་མར་བཞིན་དུ། རང་གིས་རང་གི་ཡི་ཤེས་
 རི། ལེགས་མཐོང་གང་ཡིན་འདིར་བྱག་ཡིན། འོན་ཀྱང་ཀུན་མཁྱེན་མ་ཐོབ་པར། ཉེ་
 བྱེ་བར་དམིགས་མི་འཕྱུར། ལུན་ནག་རབ་རིབ་ཀྱིས་ཁེབས་པ། ཉིན་ཀྱིས་སྤང་བ་ཐོབ་
 པར་འཕྱུར། རྟོང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་རྟོང་པ་དང་། གསུམ་པ་ཆེན་པོ་རྟོང་པ་དང་། བཞི་
 པ་ཐམས་ཅད་རྟོང་པ་ནི། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་བྱེ་བྲག་གོ། ཤེས་རབ་ཐབས་སུ་སྦྱོར་བ་
 ལས། རྫོགས་པ་ཉེ་བར་ཐོབ་པར་འཕྱུར། རྫོགས་པ་ཉེ་བར་ཐོབ་ཀྱང་ནས། ཐམས་
 ཅད་རྟོང་པ་འོད་གསལ་བ། རྒྱ་ཡི་རིམ་པ་རྣམ་དག་པ། རྣམ་ཤེས་གསུམ་པོ་སྦྱོར་བས་
 དང་། རྟོང་པ་གསུམ་ནི་མཉམ་སྦྱོར་བས། ཁྱེད་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་འཕྱུར། །

སྒྲིང་བ་སྒྲིང་བ་ཤེས་རབ་དང་། ཤེས་ས་དང་གཞན་གྱི་དབང་དག་སྟེ། རི་ཡི་
རང་བཞིན་འཕྲོ་གསལ་པ། རྩ་ནི་རབ་རྩ་བ་ཤད་པར་བྱ། ཆགས་བྲལ་དང་ནི་བར་མ་
ཉིད། རི་བཞིན་རྩ་ནི་ཆེན་པོ་དག ཡིད་ལ་འཕྲོ་ཁིང་འོང་བ་དང་། ཟུང་ན་ལ་སྐྱེས་
གསུམ་དེ་བཞིན། ཁི་དང་རྣམ་རྟོག་འཇིགས་པ་དང་། འཇིགས་པ་བར་དང་གིན་རྩ་
འཇིགས། སྟེང་དང་སྟེང་པ་བར་མ་དང་། ཤིན་རྩ་སྟེང་དང་ཉེར་ལེན་པ། ཤི་དག་
བཤེས་དང་སྒྲོམ་ཉིད་དང་། ཆོར་དང་ཆོར་བ་བར་མ་དང་། ཤིན་རྩ་ཆོར་བའི་སྐད་
ཅིག་དང་། ཤིག་པ་པོ་དང་ཤིག་འཇིན་གཞི། སོ་སོར་རྟོག་དང་ངོ་ཆ་ཤེས། སྟོང་རྩ་
དང་ནི་བ་ཆེ་བ་གསུམ། རོགས་དང་བསམ་པ་ཉིད་དང་ནི། སྤྲུག་དོག་ཅེས་ནི་བྱ་བར་
ཡུགས། རང་བཞིན་ལུམ་རྩ་ཆ་གསུམ་གང་། ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རང་ཤིག་སྟེ། ལྷན་

རྫོག་གསལ་བའི་གཞུགས་ཀྱིས་ནི། །མཚན་མོའི་མིང་ཏུ་ངེས་པར་བཤད། །དེ་བཞིན་
བྱད་མེད་མིང་ཏུ་བཞེད། །འཇམ་པ་ལྷ་བྱའང་དེ་བཞིན་ནོ། །གཡོན་པའི་མིང་ཡང་དེ་
ཉིད་དེ། །ཁླ་བའི་དགྲིལ་ལའོར་པསྒྲ་ཅན། །བརྟན་པར་བྱ་བའི་རྒྱུར་ཡུར་པ། །དང་པོའི་
ཡི་གེ་ཐིག་ལེར་བཅས། །ཁླ་བའི་འོད་ཟེར་ལྟར་སྤང་ཞིང་། །སྤང་བའི་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་
འབྱུང་། །ཤིན་ཏུ་སྟོང་པ་ཐབས་ལྟན་པ། །སྤང་བ་མཆེད་པ་ཞེས་བཞེད་དེ། །དེ་བཞིན་ཏུ་
ནི་ཀུན་བརྟགས་དང་། །དེ་བཞིན་སེམས་ལས་བྱུང་བར་བཤད། །ཆགས་དང་ཞེན་དང་དེ་
བཞིན་དགལ། །དགའ་བ་བར་མ་ཤིན་ཏུ་དགལ། །རངས་དང་རབ་ཏུ་མཁུ་བ་དང་། །དོ་
མཚར་དེ་བཞིན་དགོད་པ་དང་། །ཆོམ་དང་དེ་བཞིན་འཁྱུད་པ་དང་། །འོ་བྱེད་དེ་བཞིན་
འཇིག་པ་དང་། །བརྟན་དང་བཙོན་དང་རྒྱལ་དང་། །བྱ་དང་འཕྲོག་དང་སྟོབས་དང་
ནི། །སྟོང་དང་ལྟན་ཅིག་སྟེས་ཉིད་དང་། །དེ་བཞིན་ལྟན་སྟེས་བར་མ་དང་། །ཤིན་ཏུ་
ལྟན་ཅིག་སྟེས་དང་གཤགས། །རྣམ་པར་སྟེག་དང་ཞེ་འགས་ཉིད། །དགེ་དང་ཆོག་གསལ་
བདེན་པ་དང་། །མི་བདེན་པ་དང་དེ་བཞིན་ངེས། །ཉེ་བར་མི་ལེན་སྦྱིན་པའོ། །སྤྲུལ་
དང་དེ་བཞིན་དཔའ་བོ་དང་། །དོ་ཆ་མེད་དང་སྦྱུ་དང་གཏུག །མི་སྦྱུན་པ་དང་བྱ་ཡུར་
ཉིད། །མཚན་ཉིད་བཞི་བཅུ་གང་ཡིན་པ། །ཤིན་ཏུ་སྟོང་པའི་སྤྲད་ཅིག་སྟེ། །ཉིན་མོ་སྟེས་
པའི་མིང་དང་ནི། །རྩལ་མོ་གཡས་པར་བསྟན་པ་ཡིན། །ཉེ་མའི་དགྲིལ་ལའོར་མིང་དང་
ནི། །དེ་བཞིན་ཏུ་ནི་རྫོག་མིང་། །ཐིག་ལེ་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ཡི། །ཆ་ཏུ་དེ་ཉིད་ཤེས་
པར་བྱ། །

ཉེ་མའི་འོད་ཟེར་འདྲ་བ་ཡང་། །སྤང་བ་མཆེད་པའི་སྟོར་ལས་བྱུང་། །སྤང་བ་ཐོབ་
པ་དག་དང་ནི། །ཉེ་བར་ཐོབ་པ་དེ་བཞིན་ཏེ། །ཡོངས་སུ་བྱུང་བ་ཉིད་དང་ནི། །མ་
རིག་པ་ནི་ཉིད་ཅེས་བྱ། །སྟོང་པ་ཆེན་པོའི་ཆོག་གིས་ནི། །རྣམ་གངས་འདི་དག་རྒྱལ་
བས་གསུངས། །ཆགས་པ་བར་མའི་སྤྲད་ཅིག་དང་། །བཞེད་ངས་པ་དང་འཁྱུལ་བ་
དང་། །མི་སྦྱུ་ཡུར་དང་སྦྱོ་བ་དང་། །ལེ་ལོ་དེ་བཞིན་ཐེ་ཆོམ་སྟེ། །མ་རིག་སྤྲད་ཅིག་
བཏུན་པོ་ནི། །སྤྲ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་བས་ཤེས་བྱ། །ས་བོན་ཐིག་ལེ་ལྟན་མིན་ལ། །རྒྱུད་གི་

སྒོ་ནས་འབྱུང་བ་མིན། གང་ཞིག་སྤང་བ་ཐོབ་པ་ནི། ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་མཚན་ཉིད་
 འོ། །རང་བཞིན་སྤང་བ་བརྒྱ་དང་ནི། རྟུག་ཅུ་ཐམ་པ་འདི་དག་ཉིད། རྟུང་གི་བཞོན་པའི་
 རྒྱ་ཡིས་ནི། ཉིན་དང་མཚན་རུ་བྱུང་བ་ཡིན། སྤང་ཅིག་ཐང་ཅིག་ཡུང་ཙམ་དང་། མིག་
 བཅུ་མས་དེ་བཞིན་ཐལ་མོ་སྟེ། སྤང་ཅིག་སེ་གོ་ལ་གཏོགས་པར་བཤད། ཐང་ཅིག་ཡུངས་
 ཀར་བསྐྱར་བ་དང་། ཡུང་ཙམ་དབུགས་རྩལ་འབྱུང་བ་ཙམ། མིག་བཅུ་མས་མིག་ནི་
 བཅུ་མས་པའི་བར། ཐལ་མོ་ལག་གཉིས་བརྒྱབས་པ་སྟེ། སྤང་ཅིག་ལ་སོགས་མཚན་ཉིད་
 འོ། །རང་རིག་ཙམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ནི། བཅུ་མ་ལ་ལྟ་བུར་མཚན་ཉིད་མེད། འོན་ཀྱང་དེ་
 ཡི་དབྱེ་ཡོད་དེ། མཚན་མོ་ཉིན་མོ་མཚན་སྤང་ག་ཉིད། སྤང་དང་སྤང་བ་མཆེད་པ་
 དང་། རྟེ་བཞིན་སྤང་བ་ཉེར་ཐོབ་དང་། སེམས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་བཤད་ནས། རྟེ་
 ཡི་རྒྱལ་པ་བརྟོད་པར་བྱ། རྟུང་རྣམས་སྤང་བའི་གཞུགས་ཀྱིས་ནི། ཤེས་དང་ཡང་དག་
 འདྲིས་གྱུར་ནས། རྟུང་བ་པོའི་ལམ་ནས་བྱུང་ནས་ནི། ཡུལ་རྣམས་ལ་ནི་དམིགས་པར་
 བྱེད། གང་ཆོ་སྤང་བ་ལྷན་གྱུར་ཅིང་། རྟུང་ནི་བཞོན་པ་ཉིད་གྱུར་པ། རྟེ་ཆོ་རང་བཞིན་
 དེ་དག་ཀྱན། མ་ལུས་ལུས་པ་མེད་པར་འབྱུང་། རྟུང་ནི་གང་དང་གར་གནས་པ། རང་
 བཞིན་དེ་དང་དེ་འབྱུང་འབྱུར། རྟེ་སྤྱིད་རྟུང་ནི་མི་རྒྱ་དང་། སྤང་བ་མི་གཡོ་བར་གྱུར་
 པ། སྤང་བ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུར་གྱུར་པས། བདག་གི་དངོས་པོ་རྣམ་པར་བརྟན་གྱི་ལྟ་
 སྤང་བ་ཐོབ་པ་ལྟར། གཉིས་ཀའི་ཡན་ལག་ཉིད་རུ་འབྱུར། རྟུ་མ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་
 ལས། བྱུང་མེད་རྟུ་མ་བྱུང་པར་འཕགས། ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ནི། གསལ་བར་
 འདི་ལས་མཚན་པར་འབྱུར། འདོད་ཆགས་ཉིད་དང་ཆགས་བྲལ་དང་། རྟེ་ཡི་བར་
 དེ་གསུམ་པོ་ནི། རྟུང་བ་པོ་གཉིས་ནི་མཉམ་སྦྱར་བའི། རྟེ་རྟེ་པ་རྟེ་འདུས་ལས་སོ། ཡེ་
 ཤེས་གཉིས་ནི་མཉམ་སྦྱར་ལས། རྟེ་མས་པར་འབྱུག་པར་བཤད་པ་ཡིན། ཡེ་ཤེས་གཉིས་
 ཀྱི་མཉམ་སྦྱར་དང་། རྟེ་སྤང་བཤད་པའི་བྱ་བ་ཡིས། རྟུང་པས་ཡེ་ཤེས་གང་ཐོབ་
 པ། རྟེ་ནི་སྤང་བ་ཐོབ་པའོ། གང་ཞིག་རྒྱ་རྒྱེས་རྟེ་རྟེ་སྦྱར། ཀྱན་རྟེ་བ་རུ་ཡང་མེད་གྱུར་
 བ། ལན་ཅིག་ཙམ་ཞིག་རྟུང་ནས་ཀྱང་། རྟུ་ལ་འབྱོར་སྟོབས་ཀྱིས་འབྱུབ་པར་འབྱུར། ཡེ་

ཤེས་འཇུག་པའི་ངོ་བོ་ཡི། དབྱེ་བ་རྒྱུ་བཞིན་ཤེས་བྱས་ལ། རང་བཞིན་དེ་ཉིད་སྒྲར་ཡང་
ནི། རྟག་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་བས་མཆོན་བྱ། རི་ལྟར་སྤྱིན་ནི་སྤྲོ་ཆོག་པའི་དུང་། མདོག་དང་
དབྱིབས་ནི་ཐ་དད་པ། བཅས་མཁའི་དབྱིངས་སུ་བྱུང་ནས་ནི། དེ་ཉིད་ཏུ་ནི་ཐིམ་པར་
འགྱུར། དེ་བཞིན་རང་བཞིན་ཐམས་ཅད་ནི། སྤང་བ་གསུམ་ནི་རྩ་ཅན་ཏེ། མ་ལུས་ལུལ་
ལ་ཞུགས་ནས་ནི། འོད་གསལ་བར་ནི་ཞུགས་པར་འགྱུར། དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་མ་ཤེས་
པས། མི་ཤེས་ཐུན་པས་ཁེབས་པ་ནི། དགེ་དང་མི་དགའི་ལས་བྱས་ནས། འགྲོ་བ་ལྟར་
ནི་འཁོར་བར་འགྱུར། མཆོམས་མེད་ལ་སོགས་བྱས་ནས་ནི། དཔྱལ་ལ་སོགས་པར་འཆོད་
པར་བྱེད། སྦྱིན་སོགས་དགེ་བ་བྱས་ནས་ནི། མཐོ་རིས་ལ་སོགས་དག་ཏུ་མཆོད། སྦྱོ་བ་
དཔག་མེད་སྟོང་ཕྲག་ནི། འདིར་ནི་ཡང་དང་ཡང་འཐོབ་པ། འདི་ནི་སྟོན་ལས་རྣམ་སྤྱིན་
ཞེས། རྫོངས་པ་རྣམས་ནི་ཐུང་བ་བྱེད། རང་བཞིན་སྤང་བའི་ཚུལ་གྱིས་ནི། གང་གིས་
སྦྱོ་བོ་ཉོན་མོངས་པ། དེ་ཉིད་ཤེས་ནས་ཡི་ཤེས་ཅན། སྲིད་པའི་གཟེབ་ལས་རྣམ་གྲོལ་
འགྱུར། ཤེས་རབ་ངོ་བོ་ཉིད་འདི་ནི། ལྟ་བུའི་དགྱིལ་འཁོར་དག་ཏུ་བརྟག་ སེམས་ཉིད་
རང་གིས་མཐོང་འགྱུར་ཏེ། རང་ཉིད་ལྟ་བུའི་གཟུགས་བཞིན་ནོ། །

དེ་ནས་ལྟ་བུ་ལ་དམིགས་པ། རྩོམ་མཆོན་མར་རབ་ཏུ་བརྟག་ འདི་ནི་རྩོམ་ལས་
བྱུང་བའི། རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་ཐབས་སུ་བཤད། ལྟ་བུ་རྩོམ་སོགས་མཉམ་སྦྱར། སེམས་
དང་སེམས་བྱུང་འདུས་པ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཐབས་སུ་འདུས་པ་ལས། ལྟ་ཡི་གཟུགས་ནི་
འབྱུང་བར་འགྱུར། བྱུག་རྩ་བཞིས་ནི་རྩལ་བཟུང་ཅིང་། ལྟ་ཡི་ར་རྩལ་འཆང་བྱེད་
དེ། འབྱེད་པའི་རིམ་དང་ལྡན་པར་ནི། སྤྲུགས་པ་རྟག་ཏུ་སྦྱོང་པར་འགྱུར། རི་སྐད་
དཔལ་ལྡན་འདུས་སོགས་པར། དེ་དང་དེར་ནི་རྩལ་གསུངས་བའི། རི་སྐད་སྟོན་ལ་སྦྱོར་
བྱུར་པ། དེ་སྐད་དང་པོའི་ལས་ཅན་ཡིན། ད་ནི་ཡོངས་རྫོགས་རྣལ་འབྱོར་གྱི། གསལ་
བ་ཏུ་ནི་བཤད་བྱ་སྟེ། རྟོང་པ་གསུམ་གྱི་རྣམ་དག་གང་། འོད་གསལ་བར་ནི་འདིར་
བཤད་དོ། ཐམས་ཅད་སྟོང་བར་དེ་བརྗོད་དེ། ཡི་ཤེས་གསུམ་ནི་རྣམ་དག་པ། ཡི་ཤེས་
དག་ནས་དེ་ཉིད་རྟོགས། ཐམས་ཅད་མཁའ་པ་སྒྲ་ན་མེད། འགྱུར་བ་མེད་ཅིང་སྤང་

བ་མེད། གཉིས་མེད་མཚན་རྒྱ་ཁི་བ་ཉིད། ཡོད་དང་དེ་བཞིན་མེད་པ་དང་། འདྲི་མེད་ཀྱི་སྒྲིབ་ལུ་མིན། འདྲི་ནས་འོད་གསལ་དག་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་གསལ་ནི་འབྱུང་འབྱུང་
 ཏི། སྐྱུ་ཅུ་ཙམ་གཉིས་མཚན་འཆང་ཁིང་། འདྲི་བྱང་བཟང་པོ་བརྒྱད་ཅུར་གྱུར། རྣམ་
 པ་གྲུན་རྒྱ་མཚན་ལུན་པའི། ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་དེ་ནས་འབྱུར། འདྲི་སྐད་རྒྱ་རྒྱ་ཆེར་
 རོལ་པའི་མདོ་ལས། སྤྱུ་ཐུབ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས། མདོན་པར་བྱང་རྒྱུ་འདྲི་བཞེད་
 བས། རྟོང་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཉིད། ཐོབ་པར་བྱ་ཞེས་མདོན་པར་དགོངས། འདྲི་
 རྒྱ་ལུ་ཆུ་འབྱུང་། མི་གཡོའི་ཉིང་འཛིན་ལ་བཞུགས་ལ། འདྲི་ཆོ་རྒྱལ་བ་མཁའ་རྩོ་
 རྩོ། ཉིལ་གྱིས་གང་བྱ་གང་བཞིན་བཞུགས། རྒྱལ་བའི་སྐྱུ་ལ་སོ་སོལ་གཏོགས། འདྲི་ལ་
 དབྱངས་གཅིག་གིས་གསུངས་པ། བསམ་གཏན་འདྲི་ནི་རྣམ་དག་མིན། འདྲིས་ནི་མཐར་
 ཐུག་མི་འཐོབ་སྟེ། རྣམ་མཁའི་རོས་ལྟར་མཚན་གྱུར་པ། འོད་གསལ་བ་ནི་དེ་དམིགས་
 ཤིང་། འོད་གསལ་བ་ཡི་གནས་ཐོབ་ནས། རབ་དགའི་གཟུགས་སྒྲིམ་བར་འབྱུར། འདྲི་
 ཆོ་རབ་དགའི་རྩོ་རྩེའི་སྒྲི། གྲུན་གྱི་མཚན་ནི་ཐོབ་པར་འབྱུར། འདྲི་ལྟར་སྒྲི་དེ་གསན་
 པ་དང་། འདྲི་ནས་ཉིང་འཛིན་མི་གཡོ་བཏང་། འདྲི་ལྟར་ནམ་ཕྱེད་རྒྱས་སྒྲི་ནི། རྒྱལ་
 བའི་སྐྱུ་གྱིས་དེ་ཉིད་དམིགས། རྒྱ་ནི་དྲང་པོ་མ་ཡིན་ཁིང་། མི་དྲང་པ་ཡང་མ་ཡིན་
 ལ། འདྲུགས་གཏོང་པ་དང་རྒྱུ་པ་ནི། གསུངས་པ་མ་ཡིན་མི་གསུང་མིན། རྒྱན་བཟང་
 བཅུ་མས་པ་མ་ཡིན་ཁིང་། རྒྱན་ཕྱེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་པས། ཐམས་ཅད་རྟོང་པ་ཆད་ཆེན་
 པོ། འདྲི་ཁིང་གསལ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཆེ། ལྷ་མ་ཉིད་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་ནི། འདྲི་ནས་དེ་ནི་གསལ་
 མཐོང་གྱུར། འདྲིས་པ་དང་ནི་མ་འོངས་དང་། འདྲི་ལྟར་བའི་སྤྲིད་པ་གསལ། རྟོང་
 ཅིག་དེ་ལ་མ་ལུས་མཐོང་། འོད་གསལ་བ་ནི་རྣམ་དག་འཆང་། རྩོ་རྩོ་ལྟ་བུའི་ཉིང་འཛིན་
 གྱིས། རྒྱ་རིངས་འཆར་བའི་རྒྱས་སྒྲི་ནི། རྒྱ་རྒྱ་དང་ནི་སྤྲིག་རྒྱ་སོགས། རྒྱ་མའི་ཡོན་ཏན་
 རྣམས་གྱིས་བརྒྱན། བྱང་རྒྱུ་སྤྲིང་པོར་བཞུགས་ནས་ནི། འདྲི་ནི་བདུད་རྣམས་བཅོམ་
 པར་མཛད། སྤྱུ་མགོན་པོས་ཡང་དག་པའི། ཡེ་ཤེས་ལྷ་མེད་ལེགས་ཐོབ་ནས། འདྲི་
 བ་གསལ་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར། འདྲི་ཉིད་འདྲིར་ནི་སྟོན་པར་མཛད། མདོན་པར་བྱང་རྒྱུ་

སྟོན་པ་ནི། རྟེན་ཡི་ཤེས་ཞེས་བྱུང་བཤད། མཚམས་མེད་ལྔ་ཡི་ལས་ཅན་དང་། མི་གང་བསོད་ནམས་དམན་པས་ཀྱང་། ཡིད་བཞིན་ནོར་དང་འདྲ་བ་བཞིན། སློ་མའི་དྲིན་གྱིས་ཐོབ་པར་འགྱུར། སྟོན་པ་ཅི་དགར་སྟོན་བྱེད་དེ། འདི་ནི་མ་འོངས་རྫོགས་སངས་རྒྱལ། ཆགས་མིན་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མིན། འདྲུ་མར་ཡང་ནི་མི་དམིགས་སོ། སྟོན་པ་མ་ཡིན་མི་སྟོན་མིན། འདྲུ་མར་ཡང་ནི་མི་དམིགས་སོ། སངས་རྒྱལ་གྱུན་གྱི་མཉམ་སྦྱར་བ། འདི་ཉིད་ལྟར་ནི་རབ་སྟོན་ཏེ། ཡི་ཤེས་གསུམ་བུ་ལ་དེ་ཉིད་གང་། འདོངས་པ་ཡིས་ནི་གསུངས་པ་ཡིན། རྟེན་བཞིན་དཔལ་ལྡན་གསང་འདུས་ཀྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ལེན་ལས། འདོངས་མེད་ལ་སོགས་ཆོགས་བཅད་ཀྱིས། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་མཚན་ཉིད་གསུངས། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་རྣམ་དག་གང་། འདལ་མཚོག་ལས་ཀྱང་གསུངས་པ་ཡིན། རྟེན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཀྱང་། ཐམས་ཅད་སྟོན་པར་གསུངས་པ་ཡིན། རྣ་ཆོགས་མདོ་དང་རྒྱད་ལས་ནི། རྟེན་གང་ཞིག་ཉེར་བསྟན་པ། ཐམས་ཅད་སྟོན་གནས་འདི་ཉིད་ལས། རྟེན་ནི་གཞན་དག་མ་གསུངས་སོ། །

ཆོས་སྤང་བརྒྱུད་ཁྱི་བཞི་སྟོན་ནི། ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་གསུངས་པ་ལས། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་མཚན་ཉིད་ནི། སྟོན་པོ་ལས་ནི་སྟོན་པོར་གསུངས། རལ་པ་གཅེར་བུ་མགོ་རེག་གམ། ཅོད་པན་འདུས་པ་སྟོང་འདུག་སྟེ། རྣ་ཆོགས་རྟགས་ཅན་དེ་དག་ནི། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་འདོད་པ་རྣམས། རྟེན་དམན་པ་དེ་རྣམས་ཀྱིས། བརྒྱལ་ཞུགས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་ཟེ། རྟེན་ཡི་ཤེས་དམན་པས་ན། རྟེན་ནི་གྲོལ་བ་རྟེན་མི་འགྱུར། འདྲ་པོ་ལས་ཀྱི་སྟོན་བ་ཡིས། ས་བརྒྱུད་པ་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། རྣང་བ་གསུམ་པོས་མཐོང་བ་དག ས་བརྒྱལ་ནི་རབ་ཏུ་གནས། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་ལེགས་ཐོབ་ནས། གཙང་མའི་གནས་སུ་ཉེ་བར་འགྲོ། སངས་རྒྱལ་ཞིང་ནས་མི་ལྡོག་པས། ཆོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཐུན། ཆོས་འབྱུང་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི། ཆགས་སོགས་རྣམ་མོ་རྒྱ་ཆེན་པོ། ཆོས་དབྱིངས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ། རི་ལྟར་རྟེན་པའི་སྟོན་པས་སོ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་འབྱུང་བ། སློ་མེད་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ། སྟོན་བཅས་ལ་སོགས་སྟོན་པ་

ཡིས། རྒྱལ་འབྱོར་པ་ནི་འདིར་སློབ་པོ། གཞོན་ནས་དག་པའི་རང་བཞིན་ཅན། རོ་བོ་
 ཉིད་ཀྱིས་དེ་གྲུབ་ན། བསྐྱབ་པའི་སྒྱུར་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། རྟོགས་ལས་དེ་བཞིན་ཉིད་མི་
 གྱུ། གང་ཞིག་དེ་ལྟར་འདིར་རྟོག་ན། ཡི་ཤེས་རིམ་པ་སྤངས་པ་ཉིད། རྟེན་ལྡན་བཅུ་བཅི་
 ཤེས་པས། སྒྱར་ཡང་སློབ་པར་འབྱུར་བ་ཡིན། རང་བཞིན་སྤང་བའི་དབྱེ་ཤེས་ཤིང་། རྟེན་
 ཉིད་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་ཀྱང་། གང་ཞིག་ནམ་གསུམ་མི་སློབ་ན། རེས་ནི་འབྲས་བུ་ཐོབ་མི་
 འབྱུར། རི་ལྟར་ཤིང་ལ་མེ་གནས་པ། མ་གཙུགས་པར་ནི་འབྱུང་མི་འབྱུར། རྟེན་བཞིན་
 བྱང་ཆུབ་བསྐྱབ་བཤམ་བས། ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་འབྱུང་མི་འབྱུར། །

གང་ཞིག་གཡོ་སྒྱུའི་སློ་ཅན་ལེ་ལོ་ཅན་དག་དང་། སྒྲ་མ་ལ་སློད་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་
 ཅས་སྒྲོམ་སེམས་འབྱུར། སློ་དམན་སེམས་ལྡན་ཀུན་མཁྱེན་ཡང་དག་ཐོབ་མི་འབྱུར། ཉོན་
 མོངས་སྒྲ་མའི་སྒྱུན་ནམས་མཐོང་གི་ཡོན་ཏན་མིན། བསྐྱེན་བཀྱར་མེད་པར་སྤྱར་དུ་དེ་
 ཉིད་ཐོབ་པར་འདོད། ཡང་དག་ཆོག་མ་ཡིན་ཞེས་སློ་བཅས་གཡོ་བར་འབྱུར། ཆོགས་
 བྱང་སྒྲ་མ་མཐོང་ན་རྒྱབ་ཀྱིས་སྒྱུགས་པར་བྱེད། རྟེན་པ་དེ་ནི་དབེན་པར་སོང་ནས་ཕྱག་
 བྱེད་འབྱུར། རྟེན་རང་བཞིན་རན་གྱུར་དམན་པའི་སློབ་མ་ནི། རང་གི་སློབ་བྱ་ཡིན་
 ཡང་གཞན་བཞིན་ཡོངས་སྤྱ་སྤང་། རྒྱལ་རིགས་རྗེའི་རིགས་མཆོག་ལས་སྐྱེས་པར་གྱུར་
 པ་ཡང་། བརྟན་པས་ནམ་ཡང་དེ་ནས་དྲུང་དྲུག་ཞག་མི་བྱ། ཡོན་ཏན་མཆོག་ལྡན་ཡི་
 ཤེས་བརྩོན་པར་བཅས་པ་དང་། ཡང་ན་སྒྲ་མ་ལ་གྱས་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་ལྷ། རྒྱལ་
 བའི་ཆོས་ནམས་རྟོགས་ཤིང་བསྐྱབ་ལ་ཤིན་ཏུ་དད། རྟེན་འདིར་སྒྲོད་གྱུར་ཡིན་ཕྱིར་དེ་ལ་
 དྲིན་གྱིན་བྱ། རྒྱུད་མང་རབ་དུ་ཐོས་ཤིང་ལུང་ལ་ལེགས་སྦྱངས་ཀྱང་། སྒྲ་མའི་བསྐྱེན་
 བཀྱར་དམན་ཕྱིར་ལུང་ཐོབ་མ་གྱུར་པ། རྟེན་ནི་བདག་པལ་ཅམ་ལའང་དབང་མེད་བསྐྱབ་
 པའི་མཆུ། རྟེན་ཡི་བསྐྱབ་བཅོས་སྒྱུ་བའི་རྒྱ་ཅམ་འབའ་ཞིག་ཡིན། སྤྱལ་ལྡན་གྱུར་ཅིང་དེ་
 ཉིད་མན་དག་ཐོབ་གྱུར་ཀྱང་། གང་ཞིག་སློ་གྲོས་སྒྱུན་མིན་དོན་ནི་སྒྱུར་ཅུས་པ། གཞན་
 དོན་བྱ་བའི་སློ་ཡིས་སྒྲོན་ལ་རབ་དུ་འཇུག། ཆོག་གི་ཡོན་ཏན་མེད་ན་དེ་ཡང་བརྟན་
 བཅས་འབྱུར། རྒྱུད་མང་ཐོས་ཤིང་ཤེས་ལྡན་གནས་དུག་ཤེས་པ་དང་། དྲན་དང་སློ་

གྲོས་བརྟན་སློབ་ཆོན་པ་ལུན་ཆོགས་ལྟན། གྲོ་མའི་ཞབས་བཀུར་བཅས་ཤིང་དེ་ཉིད་ལུང་
 ཐོབ་པ། རྒྱུད་རྒྱལ་མན་ངག་དེ་ལ་བསྟན་པར་འོས་པ་ཡིན། འབསགས་པ་རྩོམ་ཆེད་དྲིན་
 གྲིས་རྒྱུད་རྣམས་མང་པོ་ཐོས། གསལ་བ་རྣམ་སྤྱོད་ཆོག་གིས་བྱང་རྒྱལ་ལམ་ནི་རྣམ་སྤྱོད་
 བས། རྒྱུ་བཤེས་གཉེན་གྲིས་ནི་དགེ་བ་གང་བསགས་དེས། རལས་ཤིང་གསལ་བའི་
 རྣམ་སྤྱོད་བྱང་རྒྱལ་སྤོང་ལྟར་ཤོག མིང་གི་བྱང་པར་གཞན་ཡང་གྲོ་མ་མེད་པའི་དགོངས་
 པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་དག་ཅིང་རྣམ་པར་དག་པའི་རིམ་པ་སློབ་དཔོན་རྒྱུ་བ་ཤེས་
 གཉེན་གྲིས་མཛད་པ་སྟེ་རིམ་པ་གཉིས་པའོ། །

རིམ་པ་གསུམ་པ། བདག་ལ་བྱིན་གྲིས་བརྒྱབ་པའི་རིམ་པ།

རྩོམ་ཅན་རྣམས་ཀྱན་གྱི་གཙོ། རྩོམ་ཆེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ཏེ། བདག་ལ་བྱིན་གྲིས་
 བརྒྱབ་པའི་རིམ་པ། བཅེ་བས་བདག་གིས་བཤད་པར་བྱ། དེ་ལ་དང་པོར་བསྐྱེད་པའི་རིམ་
 པའི་རྩིས་སུ་འབྲང་བས་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་ཅིང་། རྒྱུད་རྣམ་པ་བཞིའི་དགོངས་པ་ཤེས་
 པ། ཤེས་རབ་དང་ལྟན་ཞིང་ལུས་དང་། ངག་དང་། ཡིད་རྣམ་པར་དབེན་པའི་ཐོས་པ་
 འཛིན་པ། བདེན་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ལ་ལྷག་པར་མོས་པས། རྩོམ་སློབ་དཔོན་ཡང་དག་
 པར་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་གྲོ་མ་མཉེས་པར་གྱུར་ནས་ཆོགས་གྱི་མཛོད་པ་ཆེན་
 པོ་བྱས་ལ་ལོ་བརྒྱུག་མ་རྩོམ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལ་ལུ་ལྟེ། དེའི་འོག་ཏུ་གྲོ་མའི་ཞལ་
 རྩ་ནས་བདག་ལ་བྱིན་གྲིས་བརྒྱབ་པའི་རིམ་པའི་མན་ངག་ཐོབ་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་ཐིང་
 བ་དང་རྒྱུ་དང་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་རྩོམ་དང་དྲིལ་བུ་སྤྱིན་པ་མེ་ལོང་དང་མིང་
 དང་སློབ་དཔོན་དང་རྩིས་སུ་གནང་བ་སྟེ། དེ་དག་དང་བཅས་པར་གསང་བའི་དབང་
 བསྐྱར་བ་ཐོབ་ནས་བསྟོད་པ་འདིས་གྲོ་མ་ལ་བསྟོད་པར་བྱའོ། ཁོང་སྟོང་བྱོད་གྱི་སྐྱེ་ལ་
 མེད། ཤེས་དང་ཅུས་པ་ཁྲག་མེད་ཀྱང་། རྣམ་མཁའ་ལ་ནི་འཇའ་ཆོན་ལྟར། བྱོད་གྱི་སྐྱེ་
 ནི་སྟོན་པར་མཛད། སྐྱེ་ལ་བསྐྱེན་མེད་མི་གཙང་མེད། བཀྲེས་དང་སྐྱོམ་པ་འབྱུང་མེད་
 ཀྱང་། བྱོད་ནི་འཇིག་རྟེན་རྩིས་འཇུག་ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་བྱ་བ་སྟོན་པར་མཛད། རྒྱ་ཟླ་

བཞིན་ཏུ་གཟུང་ཏུ་མེད། ཆོས་རྣམས་ཀུན་ལ་གནས་པ་མེད། ཁང་རྒྱལ་མེད་ཅིང་ཆོངས་
མི་མངའ། དམིགས་མེད་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། གཤེགས་དང་བཞུགས་དང་དེ་བཞིན་
གཟིམས། ཁྱོད་ལ་མ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཏུ། ཁྱོད་ནི་ཉག་ཏུ་མཉམ་འཛོག་པ། མི་
དམིགས་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། ཟླ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་འཛིན་གྱིས། རྩ་འཕྲུལ་ཆེ་ལ་རྣམ་
འཕྲུལ་ཁིང་། རྩ་ཆོགས་མིན་ལ་སྟོམས་འཇུག་པ། དམིགས་མེད་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཆའ་ལོ། །

དེ་ལྟར་རྩོམ་སྒྲིབ་དཔོན་ལ་ཡང་དག་པའི་བསྟོད་པས་བསྟོད་ནས་ཆོགས་སུ་བཅད་
པ་འདིས་མཉམ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གསོལ་བ་གདབ་པར་བྱའོ། ཀུན་མཁྱེན་ཡེ་ཤེས་ཕྱང་པོ་
ཅན། ཤིང་པའི་འཁོར་ལོ་རྣམས་སྦྱང་བ། དེ་རིང་བཤད་པའི་རིན་ཆེན་གྱིས། གཙུག་པོས་
བདག་ལ་བཀའ་དྲིན་སྟོལ། ཁྱོད་ཞབས་པ་རྒྱ་སྤངས་ནས་ནི། གཙུག་པོ་གཞན་ལ་སྐྱབས་མ་
མཆིས། འགྲོ་བའི་དཔའ་བོ་ཐུབ་ཆེན་གྱིས། དེ་བས་སྟོ་མཆོག་མཉེས་པར་མཛོད། དེ་
ལྟར་འཛིགས་མེད་གསོལ་འདེབས་པའི། ཆོག་དག་ཐོས་པར་གྱུར་ནས་ནི། ལྷིང་རྩོམ་
མ་ལ་བསྐྱེད་དེ། དེ་ནས་བདག་ལ་བྱིན་བརྒྱབ་བཅུམ། བདག་བྱིན་བརྒྱབ་པའི་རིམ་
ཞེས་པ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་བཏུན་པ་སྟེ། དེ་ནི་སྤྲོ་མའི་དྲིན་དག་གིས། འཕྲོ་བ་པར་
འཕྱར་གྱི་གཞན་ཏུ་མིན། བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་རིམ། གང་གིས་རྟེན་པར་མ་
གྱུར་པས། མཛད་སྟེ་རྒྱུད་དང་རྟོག་པ་ལ། དེ་ཡི་རལ་བ་དོན་མེད་འཕྱར། བདག་ལ་བྱིན་
བརྒྱབ་རིམ་ཐོབ་པའི། གཙུག་པོ་སངས་རྒྱུ་ཀུན་བདག་ཉིད། ཆོ་འདི་ཉིད་ཏུ་སངས་རྒྱུ་
ནི། བློ་ཆོས་མེད་པར་ཐོབ་པར་འཕྱར། བདག་བྱིན་བརྒྱབ་པའི་ཉིང་འཛིན་དང་། དེ་
བཞིན་འོད་གསལ་བ་ཡི་གནས། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་གྱིས། བདེན་པ་གཉིས་
སུ་བཏུན་པ་ཡིན། བདག་བྱིན་བརྒྱབ་པའི་རིམ་གྱིས་ནི། འོད་གསལ་བ་ནི་ཐོབ་པར་
འཕྱར། དེ་བས་རྩོམ་སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས། དང་པོར་བདག་ལ་བྱིན་བརྒྱབ་བཏུན། འགྲོ་
ཀུན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། རང་དབང་ཏུ་ནི་འབྱུང་མ་ཡིན། དེ་ཡི་རྒྱ་ནི་འོད་གསལ་
བ། འོད་གསལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པའོ། ཁེམས་གང་གིས་ནི་བྱིས་པ་རྣམས། འཁོར་
བར་འཆིང་བས་བཅིངས་གྱུར་པ། ཁེམས་དེ་ཉིད་གྱིས་རྣལ་འབྱོར་བ། བདེ་གཤེགས་

གནས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར། །འདིར་ནི་གང་ཡང་སྐྱེ་བ་མེད། །གང་ཡང་འཆི་བ་ཡོད་མ་
ཡིན། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྣམས་གནས་པར། །འཁོར་བ་ཉིད་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །རྒྱང་
གི་སྒྲོར་བ་མེད་པར་ནི། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཟུང་དུ་མེད། །སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
རྒྱར་གྱུར་པ། །ལས་དང་སྐྱེ་བ་ཀུན་དུ་འབྱུང་། །དེ་ཉིད་རྒྱང་དང་ཡང་དག་ལྟར། །རྣམ་
ཤེས་གསུམ་སོ་སྐར་ཡང་ནི། །རྣལ་འབྱོར་པ་ཡི་ལུས་སུ་འབྱུང་། །སྐྱེ་མའི་ལུས་ཞེས་དེ་
ལ་བཤད། །དེ་བས་འདི་ལྟར་འགྲོ་བ་ཀུན། །སྐྱེ་མ་ལྟ་བུར་འདིར་བཤད་དེ། །སྐྱེ་མ་ལྟ་
བུའི་ཉིང་འཛིན་གནས། །ཐམས་ཅད་དེ་དང་འདྲ་བར་མཐོང་། །གཟུགས་དང་ཚོར་བ་
ཉིད་དང་ནི། །འདུ་ཤེས་དང་ནི་འདུ་བྱེད་རྣམས། །ལུ་པ་རྣམས་པར་ཤེས་པ་དང་། །དེ་
བཞིན་ཁམས་ནི་བཞི་སྟོང་དང་། །མིག་ལ་སོགས་དང་ཡུལ་རྣམས་ཉིད། །ཤེས་པ་ལུ་སྟོ་
ཉིད་དག་སྟེ། །ཕྱི་དང་ནང་དུ་རྣམས་སྟེ་བ། །ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མ་ལས་གཞན་མིན། །མེ་ལོང་
ནང་གི་གཟུགས་བརྟན་གྱིས། །སྐྱེ་མའི་ལུས་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །ཁ་དྲོག་རྣམས་ནི་འཇའ་
ལྟ་བུ། །བྱུང་བ་ཆུ་ཡི་ལྷ་བས་སོ། །དངོས་དང་དངོས་མིན་ལས་སྟོལ་བ། །རྫོ་རྩེ་སེམས་
དཔའ་ལེགས་བྱིས་པ། །མེ་ལོང་དྲི་མ་མེད་པ་ལ། །གཟུགས་བརྟན་གསལ་བར་སྤང་དང་
མཚུངས། །རྣམ་པ་ཀུན་གྱི་མཆོག་ལྟར་པའི། །སྐྱེ་ནི་བལྟ་བས་མི་ངོམས་པ། །སྟོབ་མ་
བཟང་པོ་དེ་ལ་བཞུག། །བདག་བྱིན་བརྒྱབ་ཅས་དེ་བཤད་དོ། །

སྐྱེ་མར་བསྟན་པའི་མཆོན་ཉིད་གྱིས། །འདི་ཉིད་ཉེ་བར་མཆོན་པ་སྟེ། །ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པའི་སྐྱེ་མ་ཉིད། །ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྐྱེ་ཡང་དེ། །དེ་ཉིད་དྲི་ཟེའི་སེམས་
ཅན་གྱུར། །རྫོ་རྩེའི་སྐྱེ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན། །རྫོ་རྩེ་སེམས་དཔའ་བདག་ཉིད་དེ། །དེ་བས་
བདག་ཉིད་མཆོང་ལ་འཇུག །བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་དང་། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཉིད། །དེ་བས་ཀུན་ནས་འབད་པ་ཡིས། །བདག་ཉིད་རྟག་
དུ་མཆོད་པར་བྱ། །སྤྲུགས་དང་ཕྱག་རྒྱའི་སྒྲོར་བ་དང་། །དཀྱིལ་འཁོར་ལ་སོགས་རྣམ་
རྟོག་དང་། །སྤྱིན་སྤྲེག་གཏོར་མ་ལ་སོགས་ཀུན། །རྟག་དུ་སྐྱེ་མ་བཞིན་དུ་བྱ། །ཁི་བ་
དང་ནི་རྒྱས་པ་དང་། །དེ་བཞིན་དབང་དང་མངོན་སྤྱོད་དང་། །དགུག་སོགས་གང་

ཅིའང་རུང་བ་ཀུན། །དབང་པོའི་གཞུང་ང་མཚུངས་པར་བྱ། །སློག་དང་ཉེ་བར་ལོངས་
 སྤྱོད་དང་། །སྤྱོད་དང་རོལ་མོ་སོགས་བསྟེན་དང་། །སྤྱོད་ཅལ་རྣམས་ལ་རབ་འཇུག་
 པ། །ཚུ་ཞེ་དག་དང་མཚུངས་པར་བྱ། །གཞུགས་དང་སྤྱོད་དང་དེ་བཞིན་དྲི། །རྩོད་རེག་
 བྱ་ཉིད་དག་ལ། །མིག་ལ་སོགས་པ་འཇུག་འཇུག་བ། །སྤྱོད་མ་ལྟ་བུར་ཉེ་བར་བརྟུག་ །རྩོད་
 རྩོད་ཐེག་པ་དེ་ཉིད་དུ། །འདིར་ནི་མང་དུ་བཤད་ཅི་དགོས། །རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་གང་གང་
 དམིགས། །དེ་དེ་སྤྱོད་མ་བཞིན་དུ་བརྟུག་ །མེ་ལོང་གི་ནི་གཞུགས་བརྟུག་དང་། །མི་ལམ་
 སྤྱོད་མ་ལྟ་བུར་དང་། །མིག་འཕྲུལ་མཚུངས་པར་གང་གིས་མཐོང་། །དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཡིན་
 པར་བཤད། །མཐོང་བ་དང་ནི་རེག་པ་ཉིད། །འགྲོ་བ་སྤྱོད་མ་རྩི་བཞིན་ཏེ། །དམིགས་
 མེད་ཀུན་རྩོད་དག་དུ་ནི། །སྤྱོད་མ་ལྟ་བུར་རབ་དུ་བཤད། །དབང་པོ་གང་དང་གང་ལམ་
 གུར། །དེ་དང་དེ་ཡི་རོ་བོར་བྱ། །མཉམ་པར་མ་གཞག་སྤྱོད་བ་ཡིས། །སངས་རྒྱས་ཀུན་
 དང་མཉམ་པར་སྤྱོད། །ཀུན་དུ་ཀུན་ནས་ཐམས་ཅད་དང་། །བདག་ཉིད་རྟག་དུ་རྣམ་པ་
 ཀུན། །སངས་རྒྱས་ཀུན་བདག་དངོས་གྲུབ་ནི། །རང་ཉིད་གྲིས་ནི་དེ་མཐོང་འབྱུར། །གཙོ་
 བོ་བདེ་བ་ཀུན་རང་བཞིན། །སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་འགྲོ་དང་བཞུགས། །གནས་དང་ཟས་
 དང་གོས་ལ་སོགས། །མཁའ་ལ་སྐད་ཅིག་དག་གིས་རྟེན། །ཁྲིད་པ་གཙོ་བོ་པར་འབྱུར་བ་
 དང་། །འགྲོ་ལ་རབ་མཆོག་སྟོན་པར་འབྱུར། །ལྟ་དང་བཅས་པ་ཀུན་གྲིས་མཆོང་། །ཡང་
 དང་ཡང་དུ་ཕྱག་བྱེད་འབྱུར། །རི་ལྟར་སྟོན་པ་རྟོགས་སངས་རྒྱས། །འཇིག་རྟེན་པན་
 པར་བཞེད་པས་གཤེགས། །དེ་བཞིན་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ནི། །རྣམ་ཐོག་ལ་ཤེས་རྟེན་སྤྱོད་
 སྤྱོད། །རྩོད་རྩོད་སེམས་དཔའ་མཆོན་པས་ན། །བསྐྱེད་པར་མི་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །བདེ་ཆེན་
 ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནི། །རང་ཉིད་རྟེན་སྤྱོད་འབྱུར་པར་འབྱུར། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་ལས་ཅན་
 ལུས། །བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་སྤྱོད་ཉིད། །སྤྱི་རྒྱ་མི་ལམ་ལྟ་བུ་དང་། །དྲི་ཟེའི་གོང་བྱེད་
 དག་དང་མཚུངས། །འདི་འདྲའི་ཉིང་འཛིན་མི་ཤེས་པས། །དངོས་པོ་ལ་ནི་ཉེར་དམིགས་
 ཏེ། །འདོད་ཆགས་རྣམ་ཐོག་སྤྱོད་པ་རྣམས། །དེ་དག་སྤྱོད་མའི་སྤྱོད་གྲིས་གསོ། །བདག་
 བྱིན་བརྒྱུ་པའི་མན་ངག་དག །གང་གིས་སྤྱོད་མ་ལས་མ་བསྐྱེད་པ། །རྟག་དང་ཆད་པ་

ལ་དམིགས་པས། མི་དེ་མྱིར་སྒྲིག་འགྱུར་བ་ཡིན། མཚོན་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་
 བློ་མ་ལ་མཚོན་ཡང་དག་བརྩམ། དེ་མཉམས་པས་ནི་ཀུན་མཁྱེན་པའི། ཡེ་ཤེས་
 མཚོག་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། བློ་མེད་བྱེད་པ་སློབ་དཔོན་གྱི། རྩོམ་ཆེ་སེམས་དཔལ་མཚོན་
 བྱས་ནས། དེ་ཡི་བསོད་ནམས་མ་བྱས་ཅི། དཀའ་ཐུབ་མ་བསྟེན་གང་ཞིག་ཡོད། དེ་
 ཉིད་མི་ཟད་འདོད་པ་ཡིས། ཤིན་ཏུ་དགའ་བ་གང་དང་གང་། ཤིན་ཏུ་བྱང་པར་ཅན་
 ཉིད་དེ། དེ་དང་དེ་ནི་བླ་མར་སྦྱིན། སློབ་དཔོན་གྱིས་ནི་སྤྲིག་པ་འཕྲོག་ སློབ་དཔོན་
 གྱིས་ནི་འཇིགས་པ་སེལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་ནི་སྤྲུག་བསྐྱེད་གྱི། རྒྱ་མཚོའི་འཇིགས་ལས་པ་
 རོལ་སྒྲེལ། གང་ཞིག་ང་རྒྱལ་གྱིས་སྤྲུགས་ཤིང་། ཡང་དག་རིམ་པ་སྤྲོད་འབྲིན་དང་། དེ་
 ཉིད་ཆོས་ལ་བརྟན་བཅས་པ། དེ་ལས་དེ་ཉིད་བསྟན་མི་བྱ། བློ་མ་ལ་གྲུས་བདེན་པར་
 གྲུ། རྣམ་པར་མཁས་ཤིང་རྒྱུད་གཅིག་ལ། དམ་ཚིག་སྦྱོད་པ་བསྐྱུང་བ་དག རིམ་པ་དེ་
 ལ་བསྟན་པར་བྱ། བདག་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་པའི་རིམ་པ་སློབ་དཔོན་སྤྱི་སྤྱི་བྱི་ཞལ་སྤྱི་
 བས་མཛད་པ་སྟེ་རིམ་པ་གསུམ་པའོ། །

རིམ་པ་བཞི་པ། མངོན་པར་བྱང་རྒྱུ་བའི་རིམ་པ།

ཐམས་ཅད་སྤོང་བ་ཉིད་སྟོན་པས། རྩོམ་ཆེ་སེམས་དཔལ་སྤྲུག་བྱས་ཏེ། བཞི་པ་མངོན་
 པར་བྱང་རྒྱུ་པའི། རིམ་འདི་བདག་གིས་བཤད་པར་བྱ། འདི་ནི་རང་བྱུང་བཅོམ་ལྡན་
 འདས། གཅིག་སྤྱི་བདག་ཉིད་ཆེ་བའི་ལྷ། མན་ངག་རྣམས་ནི་རབ་སྟེར་བས། རྩོམ་སློབ་
 དཔོན་དེ་བས་ལྷག དེ་ནི་ཡང་དག་མཉམས་བྱས་ཏེ། ལོ་འམ་ཡང་ན་ལྷ་བ་ལ། བློ་མ་དེ་
 ནི་མཉམས་བྱས་ལ། ཅི་རྣམས་པས་ནི་མཚོན་པར་བྱ། ཅི་འབྱོར་བ་ཡི་ཐུག་རྒྱ་ནི། ཡིགས་
 པར་བསྐྱབས་ལ་དབུལ་བྱ་ཞིང་། ཚོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དབུས་སྤྲོ་ནི། ཚོགས་ཅི་བཞིན་
 མཚོན་པར་བྱ། དེ་ནས་འདོད་ཡོན་ལྷ་སྦྱོད་པས། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་མཉམས་གྱུར་
 ཏེ། སྟོམས་པར་འཇུག་པའི་ཆོག་ཡིས། རྒྱང་བ་དག་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ། བྱང་རྒྱུ་སེམས་
 ནི་རབ་འབད་བས། ཀླ་ལ་ཤ་སོགས་དག་ཏུ་གཞག་ སློབ་མ་བཟང་ལ་བློ་མ་ཡིས། བཟེ་

བས་ནམ་བྱེད་དུས་དབང་བསྐྱར། དབང་བསྐྱར་ཡང་དག་ཐོབ་ནས་ནི། མོ་རངས་གྱི་
 བྱི་དུས་སུ་ཡང་། སློབ་མས་ཐལ་སྐྱར་ལྷ་མ་ལ། མཚན་ཅིང་བསྟོད་པས་མཉེས་པར་
 གྱ། ཁམས་གསུམ་ལས་ནི་རྣམ་གྲོལ་ཞིང་། རྣམ་མཁའ་དང་ནི་མཉམ་གྱུར་ལ། འདྲོད་
 པ་རྣམས་གྱིས་མ་གོས་པ། དམིགས་མེད་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། ཡུང་པོ་རྣམས་དང་
 ཁམས་རྣམས་དང་། སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་ལ་མི་བརྟེན་ཅིང་། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་རྣམ་གྲོལ་
 བ། དམིགས་མེད་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། རྣམ་རྟོག་མེད་ཅིང་ཀུན་རྟོག་མེད། ཐུགས་ནི་
 རབ་དུ་མི་གནས་པ། བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་ཡི་ཐུགས། དམིགས་མེད་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཆོལ་
 ལོ། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་གནས་མེད་ཅིང་། སྒྲོས་མེད་གོས་པ་མེད་པ་ལྟར། མཁའ་དང་
 མཉམ་པའི་ཐུགས་མངའ་བ། དམིགས་མེད་ཁྱོད་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། ཐམས་ཅད་སྟོང་
 པའི་རང་བཞིན་ཅན། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་ལྟ་བུར་འཆོལ། སློབ་མས་ཐལ་སྐྱར་ལྷ་མ་
 ལ། བསྟོད་ནས་སྐྱར་ཡང་བསྐྱལ་བར་གྱ། ལས་དང་སྐྱེ་ལས་རྣམ་གྲོལ་ཞིང་། སྐྱང་བ་
 གསུམ་པོ་སྤངས་པ་ཡི། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་མཐོང་བར་ནི། མགོན་པོ་ཆེན་པོ་བདག་
 ཕྱག་འཆོལ། སངས་རྒྱལ་ཀུན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཆེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་གནས། ཇོ་
 རྗེ་ཡེ་ཤེས་སྤྲོ་ན་མེད། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་བདག་འཆོལ་ལོ། ཐོག་མཐའ་མེད་ཅིང་ཞི་བ་
 དང་། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་རྣམ་སྦྱོང་ཞིང་། ལུས་དང་དག་དང་སེམས་སྦྱོང་བ། ཇོ་
 རྗེ་ཆེན་པོ་བདག་ཕྱག་འཆོལ། །

དེ་ལྟར་ཡོན་ཏན་ཡང་དག་པ། བརྗོད་པས་རྣལ་འབྱོར་པས་མཉེས་གྱ། སྟོང་རྗེ་
 སློབ་མ་ལ་བསྐྱེད་དེ། དེ་ནས་རིམ་པ་འདི་ཉིད་བཅུམ། མཚན་མོ་སྐྱང་བའི་ཆ་སྟེ་གསལ་
 བའི་ཉི་མའི་ཟེར་འབྱེད་སྐྱང་བ་མཆེད་པ་ཡིན། མཚམས་ནི་སྐྱང་བ་ཐོབ་པར་རང་གི་རང་
 བཞིན་རྣམས་གྱིས་ལན་ཅིག་མིན་པར་འགྲོ། མཚན་མིན་ཉིན་པར་མ་ཡིན་མཚམས་མིན་
 ཀང་ཞིག་རང་བཞིན་རྣམས་དང་རྣམ་བཤལ་བ། དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སྐྱང་ཅིག་ཡིན་པར་སྤྲོ་མ་
 མཚོག་བཤད་རྣལ་འབྱོར་པ་ཉིད་ཡུལ། མཚམས་ཀྱི་མཐའ་ནི་འཇིག་མིན་ཐུན་ནག་ཚོགས་
 ནི་མ་ལུས་གང་དུ་འདས་པ་དང་། ཇི་སྲིད་ཉི་མ་མ་ཤར་སྐྱང་ཅིག་འདིར་ནི་དྲི་མེད་ཡང་

དག་མཐའ་རྩ་བཤད། སློབ་དཔོན་མཆོག་ནི་རབ་རིབ་བྲལ་བས་སློབ་མ་ལ་ནི་ཕྱི་རོལ་བྱང་
 རྩལ་བསྟན། ཁང་གི་བདེ་བ་སྟོག་བྲལ་སངས་རྒྱས་བྱང་རྩལ་སྐད་ཅིག་དག་གིས་ཐོབ་པར་
 འགྱུར། བཟུང་འབྱུང་དང་ཐོག་མར་འབྱུང་བའམ། འདྲུག་མིན་འབྱུང་བའམ་དཔུག་
 སུ་འབྱུང་བའམ། མཐའ་མེད་འབྱུང་བའམ་མཐར་ནི་འབྱུང་བ་རྣམས། འདི་དག་ཐམས་
 ཅད་སྟོང་པར་དམ་པས་གསུངས། ཁང་རྩ་འགྲོ་བ་དང་ནི་འོང་མེད་ཅིང་། ཟུང་དང་
 འཕེལ་མེད་དངོས་དང་དངོས་མེད་མིན། འདོ་མཚར་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཞིང་དོ་མཚར་
 མིན། གནས་པར་འགྱུར་མིན་མུར་རྩ་འགྲོ་བ་མིན། ཁང་ཞིག་ཡོད་དང་མེད་པའི་ཐ་
 སྟངས་རྣམས་དང་བྲལ། འཕོད་ནམས་གཟུགས་མིན་སྟོག་པའི་གཟུགས་མ་ཡིན། འཕོད་
 ནམས་སྟོག་གི་བདག་མིན་མཆོག་གྱུར་པ། འདི་ནི་ཐམས་ཅད་སྟོང་པར་སངས་རྒྱས་རྣམས་
 གྱིས་གསུངས། རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་དེ་ལྟའི་དེ་ཉིད་ཐོབ། རྒྱ་དང་མི་རྒྱའི་བདག་ཉིད་འགྲོ་
 གཞིན་གཅིག་ཡི་ཤེས་རང་བཞིན་མི་ཡི་སངས་ཤེས་གང་། མི་ཟད་ལུས་ཐོབ་མ་ལུས་འགྲོ་
 བའི་རྒྱ། འདི་ནི་ཡོན་པོའི་ལུས་ཀྱང་དྲང་པོ་ཡིན། སྟན་ལ་གནས་མེད་ཀྱང་ཀྱང་གནས་པ་
 ཡིན། འདི་ནི་མིག་བརྩམས་ཀྱང་ཀྱང་རྣམ་རྒྱས་ཡིན། འདི་ནི་མཉམ་མ་བཞག་ཀྱང་མཉམ་
 བཞག་ཡིན། འདི་ནི་ཆོག་དང་ལྷན་ཡང་བཞེད་བྲལ་ཡིན། འདི་ནི་ལོངས་སྟོང་ལྷན་ཡང་
 གཟུང་བྲལ་ཡིན། འདི་ནི་འཇིག་རྟེན་མགོན་ཡང་གཞན་བྲལ་འགྱུར། ཁང་ཞིག་དེ་ཉིད་
 རྟོགས་ཤིང་ཉེས་ཀྱན་ཟད། །

མན་ངག་ཐོབ་པའི་སློབ་མ་ཡིས། འདི་ནས་རྣལ་འབྱོར་རྣམ་གཉིས་བསྟན། །
 རིམ་པར་འཛིན་པའི་རིམ་པ་དང་། འདི་བཞིན་རྗེས་སུ་གཞིག་པའོ། མགོ་པོ་ནས་ནི་རྒྱང་
 པའི་བར། ཁྲི་སྤྱང་སྤྱང་གར་ཕྱིན་པའི་བར། རྣལ་འབྱོར་ཡང་དག་མཐའ་ལ་འཇུག རིམ་
 པོར་འཛིན་པ་ཞེས་བཤད་དོ། རྒྱ་བ་དང་ནི་མི་རྒྱ་ཉིད། འདྲང་པོ་འོད་གསལ་བར་བྱ་
 རྟེ། ཕྱི་ནས་དེ་བཞིན་བདག་ཉིད་བྱེད། རྗེས་སུ་གཞན་པའི་རིམ་པ་ཡིན། འདྲུགས་
 གྱི་རྒྱང་ནི་མེ་ལོང་ལ། ཁྲི་ལྟར་ཀྱན་རྩ་ཐིམ་གྱུར་པ། འདི་བཞིན་རྣལ་འབྱོར་ཡང་དག་
 མཐར། ཡང་དང་ཡང་རྩ་འཇུག་པར་བྱེད། འགྲོ་དང་འདྲུག་དང་ཉལ་དང་ཟ། མིག་

བཅུ་མས་འབྱེད་དང་དགོད་པ་ན། །བསམ་གཏན་སྒྱུར་བ་འདི་ཡིས་ནི། །དེ་ཉིད་རིག་
 པ་ཉག་ཏུ་གནས། །གཟུགས་བཅས་འོད་ཟེར་དེ་དང་དེ། །ནམ་ཤེས་རྒྱང་དང་ལྷན་
 པ་ཡི། །བདག་བྱིན་བསྐྱབ་པའི་རིམ་གྱིས་ཀྱང་། །སེམས་ཅན་དོན་དུ་འང་ལན་འགའ་
 འགྱུར། །རི་ལྷར་དང་བའི་ཆུ་སྒྲུང་ལས། །ཉ་དག་ལྷུར་དུ་ལྷང་བ་ལྷར། །དེ་བཞིན་
 ཐམས་ཅད་སྒྲོང་གསལ་ལས། །སྒྲུ་འཕྲུལ་དྲ་བ་འབྱུང་བར་འགྱུར། །རིགས་ལཱི་སངས་
 རྒྱས་ལ་སྟོན་པའི། །ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོར་བརྟག་པ་ནི། །འོད་ཟེར་ལྡ་ཡི་འབྱུང་བ་དག །ནམ་
 མཁའི་འཇའ་ཆོན་དག་དང་མཚུངས། །ཕྱག་རྒྱ་འཆིང་བར་བྱེད་བའམ། །གལ་ཏེ་གསང་
 རྟགས་སྒྲོས་པའམ། །གང་གཞན་ཐམས་ཅད་བྱེད་པ་ན། །ཐམས་ཅད་སྒྲོང་པའི་གཞི་ལ་
 གནས། །ཐམས་ཅད་ཟ་ཞིང་ཀུན་ལ་ལྟ། །ཀུན་ལ་ཕྱག་བྱེད་ཀུན་དུ་འགྲོ། །ཐམས་ཅད་
 བྱེད་པའི་མཚན་མ་ཅན། །ཐམས་ཅད་སྒྲོང་པས་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་
 གི་དོན་དམ་ཞེས་བྱ་བ། །སྐལ་བཟང་སློབ་མ་བཟང་པོས་མན་ངག་ཐོབ། །ཐལ་མོ་སྒྱུར་
 བས་མེ་རྟོག་འཛིན་པ་ཡི། །ལྷ་མ་ལས་ནི་སྒྲར་ཡང་ལྷང་བར་བྱ། །དངོས་པོ་ཀུན་དང་
 རྣམ་བཤམ་ཞིང་། །ཕྱང་པོ་ཁམས་དང་སྒྲེ་མཆེད་དང་། །གཟུང་དང་འཛིན་པ་རྣམ་སྤངས་
 པ། །ཆོས་བདག་མེད་དང་མཉམ་མེད་པ། །རང་སེམས་གདོད་ནས་མ་སྒྲེས་པ། །སྒྲོང་བ་
 ཉིད་ཀྱི་རོ་བོ་ཉིད། །དེ་ནས་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཡོན། །ལྷ་མ་ལ་ནི་དབུལ་བྱ་ཤི། །རིན་
 ཆེན་བྱིམ་དང་སྒྲུང་པོ་རྟ། །ཡུལ་དང་མལ་སྟན་དག་དང་ནི། །བར་པོ་བར་པོ་ཆུང་མ་
 རྩུག །བུ་མོ་ཤིན་ཏུ་ཡིད་འོང་དང་། །གང་གིས་བདག་ཀྱང་དབུལ་བྱ་ན། །ལྟག་མ་རྣམས་
 ལྟ་སྒྲོས་ཅི་དགོས། །སློབ་དཔོན་ལ་ནི་དྲིན་ཐོབ་དྲི་མེད་བརྟན་པའི་སྒོ་ལྷན་དངོས་ཀུན་
 བདག །གསལ་དག་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་མཆོག་ཞིའི་རང་བཞིན་སངས་རྒྱས་ལྷ་རྒྱ་རྒྱ་ལངས་པའི་
 ཁམས། །གཉིས་མེད་རྟོག་བཤམ་ཉག་ཏུ་བདེ་བའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་པས་
 བསྐྱོམ་བྱ། །བསོད་ནམས་བསོད་ནམས་མིན་གྲོལ་རང་ཉིད་འདིར་ནི་བཅོམ་ལྷན་དོ་རྗེ་
 སེམས་དཔའི་འགྱུར། །མཆོག་ཏུ་གསང་བའི་བདེ་བ་མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པ་སྟེ་
 སློབ་དཔོན་སྒྲུབ་བྱི་ཞལ་སྒྲ་ནས་མཛད་པ་སྟེ་རིམ་པ་བཞི་པའོ། །

རིམ་པ་ལྔ་པ། ཟུང་ཏུ་འཇུག་པའི་རིམ་པ།

མགོན་པོ་སངས་རྒྱུ་ཀུན་བདག་ཉིད། གཉིས་པ་ཐམས་ཅད་རྣམ་སྤངས་ལ། བྱུག་
 འཛུལ་ནས་ནི་ཟུང་འཇུག་པའི། རིམ་པ་ཐ་མ་གྱི་བར་བྱ། འཁོར་བ་དང་ནི་མྱ་ངན་
 འདས། རྟོག་པ་གཉིས་པོ་སྤངས་པས་ན། གང་ཏུ་དངོས་པོ་གཅིག་གྱུར་པ། ཟུང་ཏུ་
 འཇུག་ཅེས་དེ་ལ་བཤད། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་བྱང་། རྟོན་དམ་ཉིད་ཏུ་ཤེས་
 རས་ནི། གང་གིས་གཅིག་ཏུ་གྱུར་ཤེས་པ། རྟེ་ཡིས་ཟུང་ཏུ་འཇུག་པར་ཤེས། དངོས་པོ་
 རྣམ་བཅས་ཀུན་རྟོག་དང་། དངོས་པོ་མེད་པར་རྟོག་པ་དག རྣལ་འབྱོར་པས་ནི་ཅིག་
 ཅར་སྟོང་། རྟེ་ནི་ཟུང་འཇུག་ཤེས་པའོ། གཟུང་བ་དང་ནི་འཛིན་པ་ཞེས། རྣམ་གཉིས་
 གྲོ་ནི་ཡོད་མེད་ཀྱི། གང་ཏུ་མི་ཐུང་གྲོ་ཡོད་པ། རྟེ་ནི་ཟུང་འཇུག་ཅེས་བྱར་བཤད། རྟག་
 དང་ཆད་པའི་གྲོ་དག་ནི། གང་གིས་སྤངས་ནས་གནས་པ་ཡི། ཟུང་ཏུ་འཇུག་པའི་རིམ་
 འདི་ཡི། རྟེ་ཉིད་ཤེས་ཏེ་མཁས་པ་ཡིན། ཤེས་རབ་སྒྲིང་རྩེ་གཅིག་པར་ནི། ཤེས་ནས་
 གང་ཏུ་འཇུག་གྱུར་པ། ཟུང་འཇུག་ཅེས་བྱར་བཤད་པ་སྟེ། རིམ་འདི་སངས་རྒྱུས་སྟོན་
 ཡུལ་ལོ། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྟོམས་འཇུག་པར། ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ལས་ཤེས་གྱུར་
 པ། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་གང་ཏུ་གནས། རྟེ་ནི་ཟུང་ཏུ་འཇུག་པར་འགྱུར། གང་ཏུ་ལྷག་
 མར་བཅས་པ་དང་། རྟེ་བཞིན་ལྷག་མ་མེད་པ་ཞེས། འདི་ལྷན་རྟོག་པ་མེད་གྱུར་པ། རྟེ་
 ནི་ཟུང་ཏུ་འཇུག་པའོ། གང་ཏུ་གང་ཟག་བདག་མེད་དང་། ཆོས་ལ་བདག་མེད་པ་དག་
 གི། རྟོག་པ་གཉིས་ལས་རྣམ་གྲོལ་བ། ཟུང་ཏུ་འཇུག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། རྟེ་ཉིད་ཤེས་
 པའི་རིམ་ཤེས་ནས། བདག་བྱིན་བརྒྱབ་པའི་འོད་གསལ་ལ། རྟེ་ཉིད་ལ་ནི་འདུས་པ་
 གང་། ཟུང་ཏུ་འཇུག་པའི་རིམ་འདི་ཡིན། རིམ་པོར་འཛིན་དང་རྩེས་ཞིག་དང་། འཇུག་
 དང་དེ་བཞིན་གནས་པ་དང་། རྟེ་ནས་གང་ཏུ་ལྷང་གྱུར་པ། མཉམ་གྱུར་ཟུང་ཏུ་འཇུག་
 པའོ། ཀུན་རྫོབ་དང་ནི་དོན་དམ་དག སོ་སོའི་ཆར་ནི་ཤེས་གྱུར་པ། གང་ཏུ་ཡང་
 དག་འདྲེས་གྱུར་པ། ཟུང་ཏུ་འཇུག་པར་དེ་བཤད་དོ། རྟེ་བཞིན་ཉིད་ལ་དམིགས་ཉིད་

དང་། གང་ཏུ་ལྷ་པར་གྱུར་པ་ནི། ཟུང་ཏུ་འཇུག་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། མི་བཤད་ནས་འཕྱོར་པ་
ཡི་གནས། གཉིད་ལོག་དང་ནི་སང་པ་སྟེ། གནས་སྐབས་དེ་གཉིས་སྤངས་པ་ནི། གཉིད་
ལོག་སང་དང་རྣམ་བཤམ་བ། ཟུང་འཇུག་ཡིན་པར་སྟོན་པས་གསུངས། མཉམ་པར་
བཞག་དང་མ་བཞག་པ། གང་ལ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་མེད། དངོས་དང་དངོས་མེད་
རྣམ་སྤངས་པ། རྣལ་འཕྱོར་པ་ནི་ཟུང་འཇུག་གནས། དྲན་དང་མི་དྲན་ལས་གྲོལ་
ཞིང་། རྟག་ཏུ་འབྱུང་བའི་མཆོན་ཉིད་ཅན། རྣལ་འཕྱོར་པ་ནི་འདོད་བཞིན་སྟོང་། ཟུང་
འཇུག་རིམ་པ་ལ་གནས་པའོ། ཆགས་དང་ཆགས་མིན་ལས་གྲོལ་ཞིང་། མཆོག་ཏུ་དགའ་
བའི་ལུས་དང་ལྷན། འཁོར་བ་སྤིང་ཏུ་གནས་བྱེད་པ། ཟུང་འཇུག་རྣམ་པར་བསྟོན་
པའོ། བྱ་བ་དང་ནི་བྱེད་པ་དང་། མི་བྱེད་པ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། གནས་གང་རྣལ་འཕྱོར་
པས་ཤེས་པ། ཟུང་ཏུ་འཇུག་པར་དེ་བཤད་དོ། །

བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་འདི་གཅིག་ཡིན། གཞན་ཡང་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་དག གཉིས་
པོ་གང་ཏུ་གཅིག་གྱུར་པ། དེ་ནི་ཟུང་ཏུ་འཇུག་པར་བཤད། ཡོངས་སུ་དག་པའི་ལྷ་དང་
ནི། འདིར་ནི་མ་དག་པར་གྱུར་ཞེས། གང་ཞིག་མི་བྱེད་པར་རྟོག་པ། གང་ཡིན་དེ་ནི་
ཟུང་འཇུག་པའོ། གཟུགས་ཅན་དང་ནི་གཟུགས་མེད་ཅེས། རྟོག་པ་གཉིས་པོ་སྤངས་
པས་ན། གང་ཞིག་ཞི་རྟོགས་རྣལ་འཕྱོར་དབང་། དེ་ནི་ཟུང་འཇུག་ཐོབ་པའོ། ད་ལྟར་
གང་གནས་རྣལ་འཕྱོར་པའོ། ཟུང་འཇུག་རིམ་ལ་གནས་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཀུན་མཁྱེན་དེ་
ཉིད་མཐོང་། སྣང་ཆོགས་འཛིན་ཅེས་བཞིན་པ་ཡིན། སྟུང་ལྟུང་དྲ་བས་མངོན་སངས་
ཀུས། འཁོར་བའི་རྒྱ་མཆོད་པ་རོལ་སོན། བྱ་བ་བྱས་པའི་རྣལ་འཕྱོར་ཆེ། བདན་པ་
གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་གནས། དེ་ཉིད་གཉིས་མེད་ཡེ་ཤེས་ཏེ། མི་གནས་སྟུང་ན་འདས་པ་
ཡིན། སངས་ཀུས་རྩོལ་སེམས་དཔའ་ཉིད། དེ་བཞིན་ཀུན་གྱི་དབང་ལྷག་ཡིན། རྩོལ་
ལྷ་བུའི་ཉིང་འཛིན་ཡང་། རྫོགས་པའི་རིམ་གནས་དེ་ཉིད་དེ། སྟུང་ལྷ་བུའི་ཉིང་འཛིན་
དང་། གཉིས་སུ་མེད་པར་དེ་བཤད་དོ། སྟུང་གང་སྟེ་མེད་ལ་སོགས་པ། གཉིས་མེད་ཡེ་
ཤེས་སྟོན་པ་རྣམས། ཐམས་ཅད་འདི་ཡི་ཆོག་ཡིན་ཏེ། དེར་ནི་གཞན་དག་མེད་པར་

བཤད། ཀའ་གྲ་ཐུང་གི་བྱེ་སྡེད་ཀྱི། ལངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་འདི་དག་ཉིད། རྒྱགས་
 རུང་ཡོད་མེད་ཚུགས་སྤངས་པ། རྒྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་སྦྱབ། རྒྱང་འཇུག་གོ་
 འཕང་ལ་གནས་པའི། སློབ་བཞིན་པ་ཡི་རྣལ་འབྱོར་ཆེ། རྒྱང་དུ་འཇུག་པ་བསྐྱོམས་གུར་
 པས། སློང་པའང་དེ་དང་གཉིས་སུ་མེད། རི་ལྟར་བདག་ཉིད་དེ་བཞིན་དག། རྒྱང་མ་
 དེ་བཞིན་མནའ་མ་དང་། རི་ལྟར་སྤྲང་འཛོང་དེ་བཞིན་མ། རི་ལྟར་བམ་ཟེ་དེ་བཞིན་
 ཀའོལ། རི་ལྟར་པགས་པ་དེ་བཞིན་གོས། རི་ལྟར་རིན་ཆེན་སྤུབ་མ་དང་། རི་ལྟར་
 ཆང་དང་དེ་བཞིན་གཅི། རི་ལྟར་བཟའ་བ་དེ་བཞིན་བཤད། རི་ལྟར་དྲི་བཟང་ག་ཕུར་
 དག། དེ་བཞིན་བཤད་ལས་ཕྱང་བའི་དྲི། རི་ལྟར་བསྟོད་པ་བྱེད་པའི་ཆོག། དེ་བཞིན་དུ་
 བྱི་སྟོད་པའི་ཆོག། དྲག་པོ་རྩོམ་ཅན་དེ་བཞིན། རི་ལྟར་ཉིན་མོ་དེ་བཞིན་མཆན། རི་
 ལྟར་མི་ལམ་དེ་བཞིན་མཐོང་། རི་ལྟར་འཇིག་པ་དེ་བཞིན་གནས། རི་ལྟར་བདེ་བ་དེ་
 བཞིན་སྤྱག། རི་ལྟར་སྤང་བ་དེ་བཞིན་བྱ། མནར་མེད་མཐོ་རིས་དེ་བཞིན་ཏེ། དེ་བཞིན་
 སྤྱིག་དང་བསོད་ནམས་སོ། དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་ཡེ་ཤེས་ཅན། རྟོག་པ་མེད་པར་ཐམས་
 ཅད་བྱེད། རྣམས་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱན་བསྐྱབས་ན། རུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཐམས་ཅད་
 འགྲུབ། མཆོག་གུར་རིམ་པ་ལྟ་པ་འདི། བཤད་ནས་བསོད་ནམས་གང་ཐོབ་པས། རྒྱང་
 དུ་འཇུག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན། འདི་ཡིས་འཇིག་རྟེན་རོལ་པར་ཤོག། རྒྱང་དུ་འཇུག་པའི་
 རིམ་པ་སློབ་དཔོན་ཐུ་སྦྱབ་ཀྱི་ཞལ་སྤྲ་ནས་མཛད་པ་སྟེ་རིམ་པ་ལྟ་པ་རྣམས་སོ། །

འཕགས་པས་མཛད་པའི་རྣམས་ཚུལ་རིམ་པ་ལྟ། ལམ་ལྟ་སྦྱང་སྦྱར་སྟེ་མའི་བཀའ་
 བསྐྱར་བས། སྦྱིབ་པ་ལྟ་བུལ་ཡེ་ཤེས་ལྟ་ཐོབ་སྟེ། སྦྱ་ལྟ་མངོན་ཤེས་ལྟར་སངས་རྒྱས་
 ཤོག །

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ལྷ་མོ་ཕྱུ་ཕྱུ་ཀ་ར་མཆ་དང་། རྒྱ་ཆེན་གྱི་ལོ་ལྔ་བ་བརྟེ་རིན་ཆེན་
 བཟང་པོས་བསྐྱར་ཅིང་ཞུས་ཏེ། སྤྲད་ཀྱི་རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་ཀ་མ་ལ་གྲུ་དང་། ལོ་ལྔ་བ་
 རིན་ཆེན་བཟང་པོས་ལྷལ་དབུས་ཀྱི་དཔེ་དང་ཡང་གཏུགས་ཏེ་གཏན་ལ་པལ་པའོ། །

༭། ཁྲ་མ་ལྔ་བཅུ་པ།

སློབ་དཔོན་ཏྲ་དབང་སྟེ།

༭། ཁྲ་གར་སྐད་དུ། བྱ་ཅུ་པ་ལྔ་པའི་གི་ཀ། འོད་སྐད་དུ། ཁྲ་མ་ལྔ་བཅུ་པ། བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཅོ་ཇེ་སེམས་དཔའ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། འདཔལ་ལྡན་ཅོ་ཇེ་སེམས་དཔའི་གནས་
ཐོབ་རྒྱུར་གྱུར་པ། ཁྲ་མའི་ཞབས་ཀྱི་པརྩར་རི་བཞིན་བཏུད་བྱས་ཏེ། འདི་བསྟེན་པ་ནི་དྲི་
མེད་རྒྱད་མང་ལས་གསུངས་པ། མདོར་བརྩམས་བཤད་པ་འདི་ནི་གྲུས་པས་མཉམ་པར་
གྱིས། འདབར་བསྐྱར་མཆོག་ཐོབ་ཅོ་ཇེ་ཡི། སློབ་དཔོན་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། སྟོགས་
བཅུའི་འཛིག་རྟེན་ཁམས་བཞུགས་པས། འུས་གསུམ་དུ་ནི་མདོན་ཕྱག་འཆོལ། མཆོག་ཏུ་
དད་པས་འུས་གསུམ་དུ། འདྱིལ་འཁོར་མེ་རྟོག་བཅས་ཐལ་མོས། སྟོན་པ་སྲ་མ་བསྟེན་
བཀྱར་ཞིང་། ཞབས་ལ་སྦྱི་བོས་ཕྱག་བྱའོ། བྱིམ་པའམ་ནི་གསར་དུ་ལ། འཛིག་རྟེན་
སློབ་པ་སྤང་པའི་ཕྱིར། འདམ་ཆོས་ལ་སོགས་མདུན་བདར་ཏེ། འབརྩལ་ཞུགས་འཛིན་
པས་སྟོས་ཕྱག་བྱ། གདན་བསྐྱབས་པ་དང་ལྡང་བ་དང་། འོན་ཀྱི་བྱ་བ་སོགས་བསྟེན་
བཀྱར། འབརྩལ་ཞུགས་ཅན་གྱིས་ཀྱན་བྱ་སྟེ། ཕྱག་བྱ་དམ་པ་མིན་ལས་སྤང་། ཁྲ་མ་དང་
ནི་སློབ་མ་དག མཚུངས་པར་དམ་ཆོག་ཉམས་འགྱུར་བས། འདཔལ་པོས་དང་པོར་སློབ་
དཔོན་དང་། སློབ་མའི་འབྲེལ་བ་བཟག་པར་བྱ། སློ་ལྡན་སློབ་མས་སླ་མར་ནི། སྟིང་རྩེ་
མེད་ཅིང་སྟོ་ལ་གདུག ཁེངས་ཤིང་ཆགས་ལ་མ་བསྐྱམས་དང་། སྟོམས་དང་བཅས་པར་
མི་བྱའོ། འཆན་ཞིང་དུལ་ལ་སྟོ་གྲོས་ལྡན། འཛོད་ལྡན་དྲང་ལ་གཡོ་སྦྱུ་མེད། སྟགས་
དང་རྒྱད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཤེས། སྟིང་བཅེར་ལྡན་ཞིང་བསྐྱན་བཅོས་མཁས། འདི་ཉིད་བཅུ་ནི་
ཡོངས་སུ་ཤེས། འདྱིལ་འཁོར་འདྲི་བའི་ལས་ལ་མཁས། སྟགས་བཤད་པ་ཡི་སྦྱོར་བ་

ཤེས། རབ་ཏུ་ཞི་ཞིང་དབང་པོ་དུ་ལ། དེ་འདྲའི་མགོན་ལ་བསམས་བྱས་ནས། སློབ་
མར་གྱུར་ནས་བརྟན་ན་ནི། སངས་རྒྱལ་ཐམས་ཅད་བརྟན་པས་ན། དེས་ནི་རྟག་ཏུ་
རྟག་བསྐལ་འཕྱོང་། སློབ་དཔོན་ལ་ནི་སྦྱོང་པ་དེ། ཡམས་དང་འཆོ་བའི་ནད་ནམས་
དང་། གདོན་དང་རིམས་དང་རྟག་ནམས་ཀྱིས། རྩོངས་ཆེན་དེ་ནི་འཆི་བར་
འགྱུར། རྒྱལ་པོ་མེ་དང་རྒྱལ་གདུག་དང་། རྩོང་དང་མཁའ་འགྲོ་རྒྱན་པོ་དང་། གདོན་
དང་ལོག་འདྲེན་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་། བསད་ནས་སེམས་ཅན་དཔུལ་བར་འགྲོ། བཅ་
ཡང་སློབ་དཔོན་དག་གི་ནི། ཀྱན་དུ་སེམས་དགྲུགས་མི་བྱ་ཏེ། གལ་ཏེ་རྩོངས་པས་བྱས་
གྱུར་ན། དཔུལ་བར་ངེས་པར་འཆོད་པར་འགྱུར། མཁར་མེད་ལ་སོགས་འཇིགས་ཅུང་
བའི། དཔུལ་བ་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ། སློབ་དཔོན་ལ་ནི་སྦྱོང་པ་ནམས། དེར་ནི་
གནས་པར་ཡང་དག་བཤད། དེ་བས་འབད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། རྩོལ་སློབ་དཔོན་
སློ་གྲོས་ཆེ། དགེ་བ་རབ་ཏུ་མི་སྦྱོམས་པ། བཅ་ཡང་སྦྱང་པར་མི་བྱའོ། ལྷ་མ་ལ་ནི་
གུས་བཅས་ཡོན། རྩོལ་སློབ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྦྱོང་པར་བྱ། དེས་ནི་རིམས་སོགས་གནོད་པ་
ནམས། ཕྱིར་ཞིང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། རང་གི་དམ་ཆོག་སློབ་དཔོན་ནི། སྦྱིན་
མིན་དུ་དང་ཆུང་མ་དང་། རང་སྟོག་གིས་ཀྱང་བརྟེན་བྱ་ན། རྩོངས་སྦྱོང་གཡོ་བ་སྦྱོས་
ཅི་དགོས། གང་ཕྱིར་བསྐལ་བ་བྱེ་བ་ནི། གངས་མེད་པར་ཡང་རྟོད་དཀའ་བའི། སངས་
རྒྱལ་ཉིད་ཀྱང་བཙོན་ལྡན་ལ། ཆོ་འདི་ཉིད་ལ་སྦྱིར་བར་བྱེད། རྟག་ཏུ་རང་གི་དམ་ཆོག་
བསྐྱུང་། རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཆོད། རྟག་ཏུ་ལྷ་མ་ལ་ཡང་འབུལ། འདི་
ནི་སངས་རྒྱལ་གྱི་དང་འདྲ། མི་ཟད་དེ་ནི་འདོད་པ་ཡིས། རུང་ཟད་ཡིད་འོང་གང་
དང་གང་། ཤིན་ཏུ་ཁྱད་པར་གྱུར་པ་ཉིད། དེ་དང་དེ་ནི་སྦྱོང་པ་སྦྱིན། དེ་བྱིན་སངས་
རྒྱལ་ཐམས་ཅད་ལ། རྟག་ཏུ་བྱིན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། དེ་བྱིན་བསོད་ནམས་ཆོགས་ཡིན་
ཏེ། ཆོགས་ལས་དངོས་གྲུབ་མཆོག་དུ་འགྱུར། དེ་བས་སློབ་མ་སྦྱིང་རྩོལ་གཏོང་། རྩོལ་
བྱིན་པ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྡན། སློབ་དཔོན་དང་ནི་རྩོལ་འཇིན། ཐབ་དང་པར་ནི་
མི་བརྟག་གོ། མཆོད་རྟེན་བཞེགས་འདྲའི་སྦྱིག་འཇིགས་པས། བྱིབ་མཁའ་བཞོམ་པར་

མི་བྱ་ན། །ལྷ་མ་དང་སྟན་དང་བཞུག་པ་སོགས། །བཞོམ་མི་བྱ་བ་སྒྲིབ་ཅི་དགོས། །སྒྲིབ་གྲོས་ཆེན་པོ་དགའ་སེམས་ཀྱིས། །སྒྲིབ་མའི་བཀའ་ནི་འབད་དེ་མཉམ། །རིགས་པ་ཡིས་ནི་མི་རུས་པ། །མི་རུས་དེ་ལ་ཆོག་གིས་སྦྱང་། །སྒྲིབ་མ་ལས་ནི་དངོས་གྲུབ་དང་། །མཐོ་རིས་དང་ནི་བདེ་བ་འཛོལ། །དེ་བས་འབད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །སྒྲིབ་མའི་བཀའ་ལས་འདའ་མི་བྱ། །སྒྲིབ་མའི་ཐུག་ནི་སྒྲིབ་ཅི་བཞིན། །སྒྲིབ་མའི་སྤྱད་པ་འདྲ་སྒྲིབ་ཅི་བཞིན། །དེ་ཡི་འཁོར་ནི་གཉེན་བཞིན་དུ། །མཉམ་པར་གཞག་པས་ཉག་ཏུ་བསམ། །མལ་སྟན་འདུག་དང་སྒྲིབ་འགྲོ་དང་། །གཙུག་རྟོར་དག་དང་དབྱངས་པ་དང་། །སྟན་ལ་རྒྱུ་འཛོག་རྒྱུ་པར་ནི། །ལག་གཞག་མཉེ་བར་མི་བྱའོ། །སྒྲིབ་མ་དག་ནི་ལངས་པ་ན། །ཉལ་དང་འདུག་པར་མི་བྱའོ། །ཉག་ཏུ་དེ་ཡི་བྱ་བ་ལ། །ལྷང་མཁས་སྤྱན་སྤྱུ་ཆོགས་པར་བྱ། །མཆིལ་མ་ལ་སོགས་འདོར་བ་དང་། །སྟན་ལ་རྒྱུ་འཛོག་རྒྱུ་པར་ནི། །འཆག་དང་ཅོད་པར་སྒྲིབ་དག །སྒྲིབ་མའི་མཐུན་དུ་མི་བྱའོ། །ཡན་ལག་མཉེ་དང་གར་དག་དང་། །སྒྲིབ་དང་རོལ་མོ་མི་བྱ་ཞིང་། །གཏམ་གྱི་སྦྱར་བ་མང་པོ་རྣམས། །ཐོས་པའི་ཉེ་འཁོར་དུ་མི་བྱ། །བཏུང་དེ་སྟན་ལས་ལྷང་བ་དང་། །གྲས་པ་ཡིས་ནི་འདུག་པར་བྱ། །མཆན་ཆུ་འཛིགས་བཅས་ལམ་དུ་ནི། །བསྐྱོ་བ་ཐོབ་ན་མཐུན་འགྲོ་བྱ། །སྒྲིབ་དཔོན་གྱིས་ནི་མཐོང་མཐུན་དུ། །སྒྲིབ་དང་སྟན་པས་ལུས་གཙུ་དང་། །ཀ་བ་ལ་སོགས་བཞུག་མི་བྱ། །སོར་མོའི་ཆོགས་ནི་དྲང་མི་བྱ། །རྒྱུ་པ་བསྒྲིབ་དང་ལུས་བསྒྲིབ་དང་། །དྲིལ་དང་མཉེ་བ་ལ་སོགས་པ། །ལྷག་ནི་སྒྲིབ་དུ་འགྲོ་བས་བྱ། །དེ་བཞིན་མཐར་ནི་ཅི་བདེར་བྱ། །དེ་ཡི་མཆན་སྒྲིབ་བཞུག་ན་ནི། །མིང་མཐར་ཞལ་སྒྲིབ་སྟན་པས་བྱ། །གཞན་དག་གྲས་པར་བྱ་བའི་བྱིར། །ཁྱད་པར་གྱི་ནི་ཆོག་ཀྱང་བཞུག། །སྒྲིབ་མ་ལ་ནི་བཀའ་སྒྲུལ་ཞུ། །བཀའ་བཞུག་བཞིན་ཅེས་བཞུག་བྱས་ལ། །ཐལ་མོ་སྒྲིབ་ཞིང་མ་ཡིངས་པར། །སྒྲིབ་མས་བསྐྱོ་བ་མཉམ་པར་བྱ། །དགོད་དང་ལུང་པ་ལ་སོགས་པ། །ལག་པས་ཁ་ནི་དགའ་པར་བྱ། །བྱ་བ་ཟིན་ནས་འཇམ་པ་ཡི། །ཆོག་དག་གིས་ནི་བརྟུན་པར་བྱ། །མཐུན་དུ་དུལ་བར་འདུག་པ་དང་། །ཁོས་སོགས་ཆུལ་བཞིན་བསྟུན་པར་དང་། །ལུས་བཙུགས་ཐལ་མོ་སྒྲིབ་པ་ཡིས། །མཉམ་སོགས་འདོད་ལ་གསོལ་

གསུམ་གདབ། །བསྟེན་བཀུར་སྦྱོང་པ་ཐམས་ཅད་ལ། །ཡིད་ནི་ར་རྒྱལ་མེད་པར་བྱ། །རྩ་
 ཚེ་འཇིགས་ཤིང་བསྐྱམས་པ་ཡིས། །བག་མ་གསར་པའི་ཚུལ་གནས་བྱ། །སྒྲིག་པ་ལ་སོགས་
 བྱ་བ་ཀུན། །སྟོན་པའི་མདུན་དུ་སྤང་བར་བྱ། །གཞན་ཡང་དེ་འདྲའི་བྱ་བ་ནི། །རང་གིས་
 བརྟགས་ལ་དོར་བར་བྱ། །རབ་གནས་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྱུན་སྒྲིག་དང་། །སློབ་མ་སྦྱང་དང་
 །འཆད་པ་རྣམས། །ཡུལ་དེར་ལྷ་མ་གནས་པ་ན། །རྗེས་མ་གནང་བར་མི་བྱའོ། །སྦྱོར་བྱེ་
 སོགས་ལས་ཅི་ཐོབ་པ། །དེ་ཀུན་ལྷ་མ་རྣམས་ལ་དབུལ། །དེ་ཡིས་བསྐྱབས་པ་ལྷངས་ནས་
 བློ་ནི། །གཞན་དག་ལ་ནི་ཅི་བདེར་བྱ། །ལྷ་མའི་སློབ་མ་སློབ་མར་མིན། །སློབ་མའང་ལྷ་
 མའི་མདུན་དུ་མིན། །བསྟེན་བཀུར་དག་དང་ལྷང་བ་དང་། །ཕྱག་སོགས་བྱེད་པ་བརྒྱུག་
 པར་བྱ། །སློབ་དཔོན་ལ་ནི་གང་འབྱུང་དང་། །ལྷ་མས་ཀྱང་ནི་གང་སྦྱལ་པ། །དེ་ལ་
 བདུད་དེ་ལག་གཉིས་ཀྱིས། །སློང་དུ་ལྷན་པས་ལྷང་བར་བྱ། །དུན་པ་བརྗེད་མེད་ལྟར་
 པ་དང་། །རང་གི་ཀུན་སྦྱོང་ལ་བཙོན་པས། །སྦྱོར་བྱེ་རང་སྦྱོང་ལས་འདས་པ། །དགའ་
 བས་པན་ཚུན་བརྒྱུག་པར་བྱ། །ན་བས་ལྷ་མའི་བྱ་བ་ལ། །བདུད་དེ་རྗེས་མ་གནང་བར་
 ཡང་། །བཀག་པ་རྣམས་ནི་སྦྱང་བྱས་ཀྱང་། །དགེ་སེམས་ལྷན་ལ་སྒྲིག་མི་འགྱུར། །འདིར་
 མང་སྤྱོད་པ་ཅི་ཞིག་དགོས། །ལྷ་མ་དབྱེས་བྱེད་གང་ཡིན་བྱ། །མི་མཉེས་བྱེད་ཀུན་སྤང་བར་
 བློ་ནི། །དེ་དང་དེ་ལ་འབད་དེ་སྦྱང། །དངོས་གྲུབ་སློབ་དཔོན་རྗེས་འབྱང་ཞེས། །རྩ་རྗེ་
 འཇིན་པ་ཉིད་གསུང་བར། །ཤེས་ནས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །ལྷ་མ་ཡོངས་སུ་མཉེས་
 པར་བྱ། །བསམ་པ་དག་པའི་སློབ་མ་ནི། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་སྦྱབས་སོང་ལ། །ལྷ་
 མའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ནི། །ཁ་ཉོན་བྱ་བར་སྦྱོར་པར་བྱ། །དེ་ནས་སྐྱེས་སོགས་སྦྱིན་པ་
 ཡིས། །དམ་ཚིག་སྦྱོང་དུ་བྱས་ནས་སུ། །ཅ་བའི་ལྷང་བ་བཙུ་བཞིན། །བསྐྱེད་དང་འཇིན་
 པ་ཉིད་དུ་བྱ། །དེ་ལྟར་ལྷ་མའི་རྗེས་འཇུག་སློབ་མ་ནི། །མ་ལུས་པན་བསྐྱེད་སྦྱོར་མེད་འདི་
 བྱས་པའི། །དགེ་བ་མཐའ་ཡས་བདག་གིས་ཅི་བསགས་པ། །དེས་ནི་འགྲོ་ཀུན་ལྟར་དུ་རྒྱལ་
 ལྟར་ཅིག །ལྷ་མ་ལུ་བཙུ་པ་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྟ་དབྱངས་ཀྱིས་མཛད་པ་རྩོགས་སོ། །

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་པཱ་ཀ་ར་མ་མ་དང་། །ལྷ་མེད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་དགེ་སྦྱོང་རིན་ཆེན་

བཟང་པོས་བསྐྱར་ཅིང་ཁྱེད་ཀྱི་གཏན་ལ་ཕབ་པའོ། །

༡༡། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་པ་ཉི་ཤུ་པ།

སྒྲུབ་དཔལ་ཅན་དྲུ་ལོ་མི།

༡༡། །ཀྱུ་གར་སྐད་དུ། བོ་རྟེན་སྐྱུ་སྐྱེ་བ་ར་བེད་ཤི་ཀ། །བོད་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་པ་ཉི་ཤུ་པ། །འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཅུར་གྱུར་པ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་
ལོ། །སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་དང་བཅས་པ་ལ། །གུས་པས་ཕྱག་འཆོལ་ཅི་རུས་མཆོད། །སྤྱོགས་
དུས་ཀྱན་ན་བཞུགས་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་བྲིམས། །བསོད་ནམས་
ཀྱན་གྱི་གཏེར་གྱུར་གང་། །དེ་ནི་བསམ་པ་དམ་པ་ཡིས། །བྲམ་སྒྲོམ་པ་གནས་ཤིང་
མཁས། །རུས་དང་ལྷན་ལ་བྲང་བར་བྱ། །དེ་ཆོ་དེ་ལ་དགོ་བའི་ཕྱིར། །ཀྱལ་བ་སྤྲུལ་དང་
བཅས་རྣམས་ཀྱིས། །དགོ་བའི་སྤྱོགས་ཀྱིས་རྟག་པར་ཡང་། །བྱ་སྤྱག་འདྲ་བར་དགོངས་
པར་འགྱུར། །གཞན་རྣམས་དང་ནི་བདག་ལའང་རུང་། །སྤྱག་བསྐལ་ཡིན་ཡང་གང་ཕན་
དང་། །ཕན་དང་བདེ་བ་རྣམས་བྱ་ཤེ། །བདེ་ཡང་མི་ཕན་མི་བྱའོ། །ཉོན་མོངས་དྲག་
ལས་བྱང་བ་ཡིས། །སྒྲོམ་པ་ཞིག་པར་གང་གྱུར་པ། །དེ་ཡི་ཉེས་པ་བཞི་པོ་ནི། །ཕམ་པ་
འདྲ་བར་དགོངས་པ་ཡིན། །རྟེན་དང་བཀྱར་སྤྱི་ཆགས་པ་ཡིས། །བདག་བསྟོད་གཞན་
ལ་སྟོད་པ་དང་། །སྤྱག་བསྐལ་མགོན་མེད་གྱུར་པ་ལ། །སེར་སྤྲུལ་ཆོས་ནོར་མི་ཉྱེར་
དང་། །གཞན་གྱིས་བཤགས་ཀྱང་མི་ཉན་པར། །ཁྲིས་ནས་གཞན་ལ་འཆོག་པ་དང་། །ཐིག་
པ་ཆེན་པོ་སྟོང་བྱེད་ཅིང་། །དམ་ཆོས་འདྲར་སྤྲང་སྟོན་པའོ། །སྒྲོམ་པ་སྤྲུལ་ཡང་བྲང་བར་
བྱ། །ཟག་པ་འབྲིང་ནི་གསུམ་ལ་བཤགས། །གཅིག་གི་མདུན་དུ་ལྷག་མ་རྣམས། །ཉོན་
མོངས་མི་མོངས་བདག་སེམས་བཞིན། །དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གསུམ་མི་མཆོད། །འདོད་
པའི་སེམས་ཀྱི་རྟེན་སྤྱུ་འཇུག །ཀྱན་པ་རྣམས་ལ་གུས་མི་བྱེད། །དྲིས་པ་ལ་ནི་ལན་མི་

འདེབས། མགྲོན་པོར་བདག་གིར་མི་བྱེད་ཅིང་། གསེར་ལ་སོགས་པ་ལེན་མི་བྱེད། ཆོས་
འདོད་པ་ལ་སྦྱོན་མི་བྱེད། རྒྱལ་སྤྱིམས་འཆལ་རྣམས་ཡལ་བར་འདོར། བཟོལ་དང་ཕྱིར་
སློབ་མི་བྱེད། སེམས་ཅན་དོན་ལ་བྱ་བ་རྒྱུང་། རྟིང་བཅེར་བཅས་ན་མི་དགེ་མེད། འཆོ་
བ་ལོག་པ་དང་རྩ་ལེན། འཕྱར་ནས་རབ་རྩ་རྟོན་ལ་སོགས། འཁོར་བ་གཅིག་སྤུ་བཞོད་
པར་སེམས། བྲགས་པ་མ་ཡིན་མི་སྤྱོད་པ། ཉོན་མོངས་བཅས་ཀྱང་ཆོས་མི་བྱེད། གཤེ་
ལ་ལན་རྩ་གཤེ་ལ་སོགས། ཁྲོས་པ་རྣམས་ནི་ཡལ་བར་འཛོག་ བཟོལ་ཤད་གྱིས་འཆགས་
པ་སྤྱོད་། ཁྲོ་བའི་སེམས་ཀྱི་རྗེས་སྤུ་འཇུག བསྟེན་བཀྱར་འདོད་ཕྱིར་འཁོར་རྣམས་
སྤྱད། ལེ་ལོ་ལ་སོགས་སེལ་མི་བྱེད། ཆགས་པས་བྲེ་མོའི་གཏམ་ལ་བརྟེན། ཉིང་དེ་
འཛིན་གྱི་དོན་མི་ཆོལ། བསམ་གཏན་སྤྱིབ་པ་སྤྱོད་མི་བྱེད། བསམ་གཏན་རོ་ལ་ཡོན་
ཏན་ལྟ། ཉན་ཐོས་ཐེག་པ་སྤྱོད་བར་བྱེད། རང་རྒྱལ་ཡོད་བཞིན་དེ་ལ་བཙོན། བཙོན་
མིན་ཕྱི་རོལ་བསྟན་བཙོས་བཙོན། བཙོན་པར་བྱས་ཀྱང་དེ་ལ་དགལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
སྤྱོད་བར་བྱེད། བདག་ལ་བསྟོད་ཅིང་གཞན་ལ་སྤོང། ཆོས་ཀྱི་དོན་རྩ་འགོ་མི་བྱེད། དེ་
ལ་སྤོང་ཅིང་ཡི་གེ་བརྟེན། དཔོན་པའི་གྲོགས་སྤུ་འགོ་མི་བྱེད། བད་པའི་རིམ་གྲོ་བ་
སྤྱོད་། རྒྱག་བསྐལ་སེལ་བར་མི་བྱེད་པ། བག་མེད་རྣམས་ལ་རིགས་མི་སྟོན། བྱམས་
ལ་ལན་རྩ་པན་མི་འདོགས། གཞན་གྱི་ཕྱ་ངན་བསང་མི་བྱེད། བོར་འདོད་པ་ལ་སྦྱོན་མི་
བྱེད། འཁོར་རྣམས་ཀྱི་ནི་དོན་མི་བྱེད། གཞན་གྱི་སློང་ང་མཐུན་མི་འཇུག ཡོན་ཏན་
བསྐྱུགས་པ་སྤྱོད་མི་བྱེད། བྱིན་རྩ་འཆམ་པར་ཆར་མི་གཙོད། རྩུ་འཕྱལ་ཕྱིག་ལ་སོགས་མི་
བྱེད། རྟིང་རྗེར་ལྷན་ཁིང་བྱམས་ཕྱིར་དང་། སེམས་དགེ་བ་ལ་ཉེས་པ་མེད། བྱང་རྒྱལ་
སེམས་དཔའི་སྟོན་པ་ཉི་ཤུ་པ། སྟོབ་དཔོན་ཅན་དྲ་གོ་མིས་མཛད་པ་རྣམས་སོ། །

༡༡། གཞིའི་སྐྱ་གསུམ་རྣམ་གཞག

དབངས་ཅན་དགའ་བའི་སྒོ་གྲོས།

༡༡། ཁ་མོ་གུ་རུ་མཆུ་མོ་ཤུ་ཡ། སྐྱང་གཞི་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་ལྷགས་ཀྱི་ཁམས། སྐྱོང་བྱེད་
ཟབ་ལམ་རིམ་གཉིས་གསེར་འབྱར་ཅིས། སྐྱངས་འབྲས་རྣམ་དག་སྐྱ་གསུམ་རིན་ཆེན་
ལ། །དབང་བསྐྱར་བྱང་འཇུག་མགོན་པོར་ཐུག་འཆའ་ལོ། །འདིར་བླ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་
སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་ཆོ་བྱང་གཅིག་ལ་ཁ་སྐྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ལྔ་གི་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱ་མངོན་
དུ་བྱེད་པའི་ཉེ་ལམ་ཟབ་མོ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་བཤོད་ཚུལ་ཤེས་པ་ལ། སྐྱང་གཞི་གཞིའི་སྐྱ་
གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གོ་བ་ཆགས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ།

འཆི་བའི་རིམ་པ།

དེས་ན་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱང་གཞི་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་
པ་ལ་གསུམ། འཆི་བའི་རིམ་པ། བར་དོ་འབྲུབ་པའི་རིམ་པ། དེས་སྐྱེ་སྲིད་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་
པའི་ཚུལ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱལ་པ་དང་པོའི་འཇོམ་བྱ་སྲིད་པའི་མི་རྣམས་རྩལ་
ཏེ་སྐྱེས་པ་དང། ཆོ་ལོ་དཔག་དུ་མེད་པ་བྱུང་པ། དབང་པོ་ཀྱན་ཆང་པ། ལྷས་རང་འོད་
ཀྱིས་བྱབ་པ། མཆོན་དཔེ་རྗེས་མཐུན་པས་བརྒྱན་པ། ཁམ་ཟས་ལ་མི་སྟོས་པར་དགའ་
བའི་ཟས་ཟ་བ། རྩ་འཕྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འགོ་རུས་པ་སོགས་ཆོས་བདུན་ལྔ་ཤིན་ཏུ་གསུམ་
ཡིན་པ་ལ། ཁམ་ཟས་ལ་སྲིད་པའི་བག་ཆགས་སང་པའི་སྐྱེན་གྱིས་ཁམ་ཟས་རགས་པ་
ཟོས་པས་སྒྲིགས་མ་རྣམས་བཤད་གཅིར་ལྟར་ཏེ་འདོན་པའི་སྒོ་སོ་མའི་དབང་པོ་སོགས་
དོད་དོ། །དེར་སྒོན་གྱི་འཁྲིག་པའི་བག་ཆགས་ལྔ་པ་གཉིས་ཀྱིས་གཅིག་ལ་གཅིག་སེམས་

ཆགས་ཏེ་ལོག་པར་ཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མངལ་དུ་སེམས་ཅན་ཆགས་ནས་རིམ་གྱིས་
 མངལ་སྐྱེས་སུ་གྱུར་ཅིང། དེ་ལས་ཚུ་མེ་རྒྱང་ཙམ་གྱི་ལའི་ཁམས་ཏེ་དུག་གམ། ཡང་ན་པ་
 ལས་ཐོབ་པའི་རུས་པ་རྒྱ་བ་གསུམ་དང། མ་ལས་ཐོབ་པའི་ཤ་པགས་པ་བྲག་གསུམ་
 རྟེ་ཁམས་དུག་ཚང་པ་ལ་འཛུལ་དུ་གླིང་པའི་མི་མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དུག་ལྡན་བྱེད། སྐགས་
 ལྷ་མེད་ཀྱི་ལམ་ཐོག་མ་ནས་ཉམས་སུ་བྱངས་ནས་སྒྲིགས་དུས་ཀྱི་ཆོ་བྱུང་གཅིག་ལ་འཆང་
 རྒྱ་བར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། དེ་འདྲའི་འཛུལ་དུ་གླིང་པའི་མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དུག་
 ལྡན་ཡིན་པས་བྱུང་གོ། །

དེའི་ལུས་ལ་ཙམ་སྟོང་སྐག་བདུན་ཙམ་གཉིས་རྟེ་རྒྱང་དབུ་མ་གསུམ་དང་བཅས་པ་
 ཡོད་ལ། མཐར་འཁི་བའི་ཆོ་ཙམ་སྟོང་སྐག་བདུན་ཙམ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱང་ཐམས་ཅད་རྟེ་རྒྱང་
 གཉིས་སུ་འདུས་ཤིང། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱང་ཡང་ཙམ་དབུ་མ་ལ་ཐེམ། ཙམ་དབུ་མའི་སྟོང་སྟངས་
 ཀྱི་རྒྱང་ནམས་ཀྱང་མཐར་སྒྲིང་གའི་ཙམ་འདབ་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱའི་ནང་གི་ཁམས་དཀར་དམར་གཏུ་
 ཁ་སྐྱར་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་པའི་དབུས་ན་ཤིན་ཏུ་སྤ་བའི་རྒྱང་སེམས་རོ་བོ་གཅིག་པའི་ཆ་ཤས་
 རྟོག་འཛིན་ཀྱི་རྒྱང་མི་ཤིགས་པ་ལ་ཐེམ་པའི་སྟོན་ནས་འཆི་དགོས་ཏེ། ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གང་
 ཡང་རུང་བ་ཞིག་ན་ཤིན་ཏུ་སྤ་བའི་རྒྱང་མ་གཏོགས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེན་བྱེད་པའི་རྒྱང་
 རུང་བཤད་ཅིག་གནས་ན་འཆི་བ་མི་སྲིད་པས་སོ། །

དེ་ཡང་སྤང་པོ་ལ། ཁམས་བཞི། རྒྱུ་མཆིད་དུག །ལུལ་ལ། གཞི་རུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ།
 རྟེ་རགས་པ་ཉེར་ལྷ་ཐེམ་པའི་སྟོན་ནས་འཆི་དགོས་ལ། ཐེམ་རིམ་ནི་དང་པོར་གཟུགས་སྤང་
 གི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་ལྷ་ནི། གཟུགས་ཀྱི་སྤང་པོ། གཞི་རུས་ཀྱི་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས། ལའི་ཁམས།
 མིག་གི་དབང་པོ། རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་པའི་གཟུགས་ཏེ་ལྷ་པོ་རུས་མཉམ་དུ་ཐེམ་པར་
 འགྱུར་བས་དེ་རྣམས་སོ་སོའི་ཐེམ་པའི་རྟགས་ནི། གཟུགས་སྤང་ཐེམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་ཡན་
 ལག་རྣམས་སྤར་ལས་སྤ་དུ་འགོ་ཞིང། ལུས་ཉམ་རྒྱུད་བ་དང། རུས་པ་མེད་པར་འགྱུར་
 རོ། །གཞི་རུས་ཀྱི་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ནི་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་སྤང་བ་བཞིན་དུ་ལུལ་དུ་མ་
 ཅིག་ཅར་དུ་གསལ་བར་སྤང་བའི་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་བཤད་ལ། དེ་ཐེམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་མིག་

མི་གསལ་ཁིང་རབ་རིབ་ཏུ་འགྱུར། སའི་ཁམས་ཐིམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་ལྟས་ཤས་ཆེར་སྐྱམ་
ཁིང་ཡན་ལག་རྣམས་སྟོང་སྟོང་པོར་འགྲོ་བ་དང། ལྟས་ས་འོག་ཏུ་བྱིང་བ་ལྟ་བུའི་ཉམས་
འབྱུང། མིག་གི་དབང་པོ་ཐིམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་མིག་འབྱེད་འཇུག་མི་རུས། རང་རྒྱུད་ཀྱིས་
བརྟུས་པའི་གཟུགས་ཐིམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་ལྟས་ཀྱི་བཀྲག་མདངས་ཡལ་ཁིང་ཉམས་སྟོབས་
ཟད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་རྟགས་སུ་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་སོས་ཀའི་རུས་སུ་
བྱེ་མ་ལ་ཉི་འོད་པོག་པ་ན་རྒྱུར་སྒྲིང་བ་ལྟ་བུ་སྟོ་མེར་བའི་སྒྲིང་བ་འབྱུང་ངོ་། །

དེའི་རྒྱུ་སྐྱེས་སུ་ཆོར་ཕུང་གི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་ལྟ་བུས་མཉམ་ཏུ་ཐིམ་སྟེ། ཆོར་ཕུང་ཐིམ་པ་
ན་ཕྱི་རྟགས་སུ་དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་བདེ་སྟག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ལྟས་ཤེས་ཀྱིས་
ཉམས་སུ་མི་སྦྱང། གཞི་རུས་ཀྱི་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ནི་བདེ་སྟག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ཆོར་
བར་རིགས་གཅིག་ཏུ་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བཤད་ཅིང། དེ་ཐིམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་ཡིད་ཤེས་
འཁོར་གྱི་ཆོར་བ་བདེ་སྟག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་མི་དྲན། རྒྱའི་ཁམས་ཐིམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་
ལ། ཁ་རྒྱ་དང། རུལ་དང། གཅིན་དང། བྲག་དང། ལྷ་བ་རྣམས་ཤས་ཆེར་སྐྱམ། རྩ་
བའི་དབང་པོ་ཐིམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་ཕྱི་ནང་གི་སྒྲ་མི་སོས། རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བརྟུས་པའི་སྒྲ་
ཐིམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་རྩ་བའི་ནང་གི་འུར་སྒྲ་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་རྟགས་སུ་
རུ་བ་ལྟ་བུ་ཞེས་བྱ་བ་རུ་བ་འཁྲིགས་པའི་དཀྱིལ་ནས་རུད་ཁུང་ནས་རུ་བ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་
སྟོ་པོད་པོད་པ་ལྟ་བུའི་སྒྲིང་བ་འཆར་རོ། །

དེའི་རྒྱུ་སྐྱེས་སུ་འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་ལྟ་བུས་མཉམ་ཏུ་ཐིམ་ལ། འདུ་ཤེས་
ཀྱི་ཕུང་པོ་ཐིམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་པ་མ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་རུ་སོགས་ཀྱི་དོན་མི་དྲན། གཞི་
རུས་ཀྱི་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི་ཉེ་རུ་སོགས་ཀྱི་མིང་སོ་སོར་དྲན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བཤད་ཅིང།
དེ་ཐིམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་པ་མ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་རུ་རྣམས་ཀྱི་མིང་མི་དྲན། མའི་ཁམས་
ཐིམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་ལྟས་ཀྱི་མེ་དྲོད་ཡལ་ནས་བཟའ་བཏུང་འཇུ་བའི་རུས་པ་ཉམས།
སྒྲའི་དབང་པོ་ཐིམ་པའི་ཕྱི་རྟགས་སུ་སྒྲ་སྟོ་ནས་རྒྱུང་ནང་རུ་སྟུང་པ་ཞན་ཅིང་སྒྲིང་དྲག་
ལ་རིང་རུ་རྒྱ་བའི་དབྱགས་བཅེགས་མ་འབྱུང། རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བརྟུས་པའི་དེ་ཐིམ་པའི་ཕྱི་

ལམ་པའི་སེམས་ལ། མཆེད་པ་དམར་ལམ་པའི་སེམས་ལ། ཉེར་ཐོབ་ནག་ལམ་པའི་སེམས་ལ།
འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་ཏེ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤང་པོའི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་ལྔ་པོ་འདི་རྣམས་རིམ་
ཅན་རྒྱ་འཆར་དགོས་སོ། །རང་བཞིན་བརྒྱུད་ཅུའི་རྟོག་པའི་སེམས་དང་། དེའི་བཞོན་པར་
གྱུར་པའི་རྒྱུད་གཉིས་སྤང་བ་དཀར་ལམ་པའི་སྤྱོད་ལ་རྒྱ་ཐིམ་དགོས་ཏེ། དེ་དང་སྤང་བའི་
སེམས་གཉིས་འཛིན་སྤངས་མི་མཐུན་ཞིང་ཕྱ་རགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཆེ་བས་སྤང་བ་རང་རྒྱས་
སྤྱི་དེ་འདྲའི་སྒྲོ་རགས་པ་མེད་པའི་སྤྱིར།

དེས་ན་རང་བཞིན་བརྒྱུད་ཅུའི་ཀྱན་རྟོག་བཞོན་པའི་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་སྤང་བ་ལ་
ཐིམ་པར་ཚོམ་པའི་ཆེ་མར་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་འབྱུང་། དེ་སྤང་བ་ལ་ཐིམ་པའི་
སྤང་བ་རང་རྒྱས་ཀྱི་རྟོགས་ནི་སྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པའི་ཆོ་མཆན་མོ་ཟླ་བ་ཤར་
བའི་འོད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཤིན་ཏུ་དྲངས་ཤིང་སྤང་སང་ངེ་བ་ལ་འོད་ཀྱི་
སྤང་བ་དཀར་པོའི་རྣམ་པ་ཞིག་འཆར་ལ། དེ་ལྟར་འཆར་བའི་སྟེན་ནི། སྤྱིང་ག་ཡན་ཆད་
ཀྱི་རྩ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་དབྱུ་མའི་ཡར་སྤྱོད་ནས་ཞུགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱི་པོའི་རྩ་
མཐུད་གྲོལ་བའི་དབྱུས་ན་པ་ལས་ཐོབ་པའི་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་ཉི་ཡིག་མགོ་ཐུར་བཞུན་གྱི་
རྣམ་པར་ཡོད་པ་རྩའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པས་ཐུར་ལ་འོངས་ཏེ། སྤྱིང་གའི་རྩ་རྒྱུད་གི་
མཐུད་པ་རྒྱག་སྟོར་གྱི་སྤྱིང་རྒྱུ་སྤྱིང་པའི་བར་ལ་དེ་འདྲའི་སྤང་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་རོལ་
ནས་ཟླ་འོད་སྟགས་ཀྱི་སྤང་བ་ཤར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྤང་བ་དང་སྤྱིང་པ་ཞེས་བྱའོ། །

དེའི་རྒྱུས་སྤང་བ་དང་བཞོན་པའི་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་མཆེད་པ་ལ་ཐིམ་ནས་
མཆེད་པའི་སེམས་ཤར་བའི་ཆོ་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་ཉི་འོད་ཀྱིས་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་སྤྱིར་
ལས་ཀྱང་ཆེས་དྲངས་པའི་སྤྱིང་སང་ངེ་བ་དམར་པོའམ་དམར་སེར་གྱི་སྤང་བ་འཆར་ལ།
དེའི་སྟེན་ནི་སྤྱིང་ག་མན་ཆད་ཀྱི་རྩ་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་དབྱུ་མའི་མར་སྤྱོད་ནས་ཞུགས་
པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ནོར་བུའི་རྩ་འཕྲོར་གྱི་མཐུད་པ་དང་ལྟེ་བའི་རྩ་འཕྲོར་གྱི་མཐུད་པ་རྣམས་
རིམ་གྱིས་གྲོལ་བས། ལྟེ་བའི་རྩ་འཕྲོར་གྱི་དབྱུས་སྤྱོད་ལས་ཐོབ་པའི་ཐིག་ལེ་དམར་པོ་ཨ་
ཐུང་ཤད་གྱི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་མའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པ་ཡར་འོངས་ཏེ། སྤྱིང་གའི་རྩ་

ཀྱང་གི་མདུད་པ་དུག་སྒྲོར་གྱི་འོག་ཏུ་སྤྲིབ་པའི་བར་ལ་དེ་འདྲའི་སྤང་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་
ལ། ཕྱི་རོལ་ནས་ཉི་འོད་སོགས་ཀྱི་སྤང་བ་ཤར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་སྤང་བ་མཆེད་པ་
དང་ཤིན་ཏུ་སྤྲོད་པ་ཟེར་རོ། །

དེའི་རྗེས་སུ་མཆེད་པ་བཞོན་པའི་རྒྱང་དང་བཅས་པ་ཉེར་ཐོབ་ལ་ཐིམ་པའི་ཉེར་ཐོབ་
ཀྱི་སྤྲོད་ཀྱི་ཆེ་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་མཚམས་ཀྱི་སྒྲག་འཇུག་པོས་བྱབ་པ་ལྟ་བུ་སྤྲོད་
སང་ནག་ལམ་པའི་སྤང་བ་འཆར་ལ། དེ་ནི་དབུ་མའི་ནང་གི་ཡས་རྒྱང་མས་རྒྱང་ནམས་
སྤྲིང་གའི་དབུ་མའི་ནང་དུ་འདུས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྲིང་གའི་རྩི་རྒྱང་གི་མདུད་པ་དུག་སྒྲོར་
སྒོལ་རྟེ། སྤྲིང་གི་ཐིག་ལེ་དཀར་པོ་མར་བབ། འོག་གི་ཐིག་ལེ་དམར་པོ་ཡར་འོངས་རྟེ།
སྤྲིང་གའི་རྒྱ་རྒྱའི་དབུས་ན་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་གཉེ་ཁ་རྒྱར་གྱི་ཚུལ་དུ་
ཡོད་པའི་དབུས་སུ་རྒྱུད་ནས་སྤང་བའི་སྤྲོད་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་སྤང་བ་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཕྱི་
རོལ་ནས་ཕྱུག་པ་སོགས་ཀྱི་སྤང་བ་ཤར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཉེར་ཐོབ་དང་སྤྲོད་པ་ཆེན་
པོ་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་ཡང་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་སྤྲོད་ཡུལ་སྤང་དང་བཅས་པ་སྦྲིས་ལ། ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་སྤྲོད་ལ་ཡུལ་
གང་ཡང་མི་དྲན་པར་དྲན་མེད་དུ་བརྒྱལ་བ་ལྟར་ནག་འཛོམས་ཀྱིས་འགྲོ། དེ་ནས་ཤིན་ཏུ་
སྤང་བའི་རྒྱང་སེམས་ལས་སྒོ་བྱར་དུ་བྱུང་བའི་རྒྱང་སེམས་མཐའ་དག་འགགས་རྟེ། དང་པོ་
ནས་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་ཤིན་ཏུ་སྤང་བའི་རྒྱང་སེམས་ཀྱི་དྲན་པ་མ་གསོ་བའི་བར་དེར་ཉེར་
ཐོབ་ཀྱི་སྤྲོད་དྲན་མེད་དེ་འོང་བ་ཡིན་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་ཤིན་ཏུ་སྤང་བའི་རྒྱང་སེམས་ཀྱི་དྲན་
པ་གསོས་རྟེ་འཆི་བ་འོད་གསལ་འཆར་རོ། །

ཀུན་རྟོག་གཡོ་བ་དང་ཐིམ་པའི་བར་དུ་འབྱུང་ཞིང་སྟོན་གནམ་གཡའ་དག་ལ་ཟླ་
འོད་ཀྱིས་བྱབ་པ་ལྟ་བུའི་སྤྲོད་སང་དཀར་ལམ་པའི་སྤང་བ་འཆར་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་
གཉིས་སྤང་རགས་པ་གཞན་གང་ཡང་མི་འཆར་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི། སྤང་བ་དཀར་
ལམ་པའི་མཚན་ཉིད་དང། ཀུན་རྟོག་གཡོ་བ་དང་ཐིམ་པའི་བར་དུ་འབྱུང་ཞིང་སྟོན་
གནམ་གཡའ་དག་ལ་ཉི་འོད་ཀྱིས་བྱབ་པ་ལྟ་བུའི་སྤྲོད་སང་དམར་ལམ་པའི་སྤང་བ་འཆར་

གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་གཉིས་སྣང་རགས་པ་གཞན་གང་ཡང་མི་འཆར་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་
 པ་ནི། སྣང་བ་མཆེད་པའི་མཚན་ཉིད། ཀྱན་རྟོག་གཡོ་བ་དང་ཐིམ་པའི་བར་དུ་འབྱུང་
 བའི་སྟོན་གནས་གཡའ་དག་ལ་མཚམས་གྱི་སྒྲག་འབྲག་པོས་བྱལ་བ་ལྟ་བུའི་སྟོང་སང་ནག་
 ལམ་པའི་སྣང་བ་འཆར་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་གཉིས་སྣང་རགས་པ་གཞན་གང་ཡང་
 མི་འཆར་བའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི། སྣང་བ་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཉེར་ཐོབ་
 འོད་གསལ་ལ་ཐིམ་ནས་འོད་གསལ་ཤར་བའི་ཆེ་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་སྒྲིབ་དྲན་མེད་དེ་སངས་
 རས་གཉིས་སྣང་རགས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་སྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལ་
 ཟླ་འོད་ཉི་འོད་ལུན་པ་སྟེ་སྟོང་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ཐོ་རངས་ཀྱི་ནམ་མཁའི་
 རང་མདོག་ཇི་ལྟ་བུ་བཞིན་སྟོང་སང་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པའི་སྣང་བ་སྟོང་ཉིད་མདོན་ལུས་དུ་
 རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་སྣང་བ་འདྲ་བ་ཞིག་འཆར་རོ། །དེ་ལྟར་འཆར་བའི་སྟེན་ཡང་
 ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་གཉིས་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་ལ་ཐིམ། དབུ་མའི་ནང་
 གི་རྒྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་སྤ་བའི་སྟོག་འདྲིན་གྱི་རྒྱང་ལ་ཐིམ་པས་དང་པོ་ནས་གཞི་
 ལ་ཡོད་པའི་ཤིན་ཏུ་སྤ་བའི་རྒྱང་སེམས་མདོན་དུ་ཡུར་པས་ན་དེ་འདྲའི་སྣང་བ་ཤར་བ་
 ཡིན་གྱི། ཕྱི་རོལ་གྱི་ནམ་མཁའ་སྟོང་སང་སྣང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་འཆི་བ་འོད་གསལ་
 དང་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། འཆི་བ་དངོས་དེ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་གཞིའི་ཆོས་སྐུ་དང།
 སྟོང་སང་དེ་ལ་གཞིའི་རོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དང། དེ་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྟོ་དེ་ལ་གཞིའི་རྟོགས་པ་
 ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །དེ་ལ་ཐ་མལ་པའི་མི་རྣམས་ཞག་གསུམ་གྱི་བར་དུ་
 གནས་ལ། དེ་ནས་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་རྟོགས་འོང་རོ། །འདྲ་གྱིས་ལུས་བྱངས་ཟད་
 དྲགས་པ་ལ་ཞག་ཇི་ཅུམ་སོང་ཡང་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་རྟོགས་མི་འོང་བའང་སྲིད་ལ།
 རྣལ་འབྱོར་པས་རྟོགས་པ་མཐོ་དམའི་དབང་གིས་འོད་གསལ་དེ་ཆོས་སྐུ་དང་བསྐྱེས་ནས་
 འདྲིན་པ་ལ་ཞག་གངས་མང་ཉུང་ངེས་པ་མེད་པར་གསུངས། སྣང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་
 གསལ་དང་བཅས་པའི་ཐིམ་ཚུལ་དེ་ཡང་སེམས་སྤྲ་མ་སྤྲ་མའི་རུས་པ་འགགས་ནས་ཕྱི་མ་
 ཕྱི་མ་གསལ་དུ་སོང་བ་ལ་སྤྲ་མ་ཕྱི་མ་ལ་ཐིམ་ཞེས་བྱའོ། །སྤྲ་མ་ཕྱི་མའི་རང་བཞིན་དུ་སོང་

བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། རྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་དཔེར་བརྒྱད་བ་ནི། དབྱར་དུས་གྱི་ཆར་གྱིས་སའི་
 རྩལ་བར་སྤང་ལ་ལྷང་བ་ལེགས་པར་མནན་པ་དང། སྤྱིན་གྱི་སྤྱིབ་བྱེད་དང་བལ་བ་གཉིས་
 ཆོགས་ཤིག་ཏུ་དྲངས་པ་མང་དུ་འབྱུང་བ་རྟོན་གྱི་དུས་ཡིན་པས་རྟོན་དུས་གྱི་ནམ་མཁའ་
 དཔེར་བརྒྱད་བ་དང། ནམ་མཁའ་དེ་ཐོགས་བཅས་རགས་པ་བཀག་ཙམ་གྱི་སྤྱོད་སང་
 ཡིན་པ་ལྟར། སྤྱོད་པ་བཞི་པོ་ཡང་ཡིད་རྩེར་ཀུན་རྟོག་རགས་པའི་སྤང་བ་ལོག་ནས་སྤྱོད་
 སང་གི་སྤང་བ་འཆར་བ་གཉིས་སྤང་ཚུལ་མཚུངས་པས་དཔེ་དོན་སྤྱར་བ་ཡིན་གྱི། གནས་
 སྐབས་དེ་ན་ནམ་མཁའ་ཐོགས་གྱི་སྤང་བ་ཤར་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་སྤང་བའི་སྤྱོད་པ་ཏུ་རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུ་བཞོན་པའི་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་ཐིམ་
 ཟེན་ན། སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་དུས་སུ་ཐིམ་རྒྱུའི་རྒྱུད་མེད་དམ་སྟུམ་ན། སྤྱིར་རྒྱུད་
 ལ་ཤར་རགས་མང་དུ་ཡོད་པའི་རགས་པ་རྣམས་ཐིམ་ཆར་ཡང་ཤར་བ་ཡོད་དོ། །དེས་ན་
 རྒྱུད་ཤར་བ་གཅིག་ཤུས་ཤེས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་དུས་ནི་རྒྱུད་སྤང་བ་ལ་ཐིམ་པ་ནས་ཉེར་
 ཐོབ་འོད་གསལ་ལ་ཐིམ་པའི་བར་དུ་ཡིན་ནོ། རྟོན་པ་བཞིའི་སྐབས་སུ་ཤེས་པ་སྤྲུལ་སྤྲུ་
 མ་ཡུལ་སྤང་དང་བཅས་པ་ལས་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་རྣམས་ཡུལ་སྤང་དང་བཅས་ཤིང་ཤིང་ཤར་ཐོང་
 བའི་སྤྱོད་པའི་ཡིད་རྩེར་ཀུན་རྟོག་གྱི་སྤང་བ་རགས་པ་ལོག་ནས་སྤྱོད་སང་དེ་བཞིག་
 ཤར་བ་ཡིན་གྱི་སྤྱོད་ཉིད་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ལམ་མ་བསྐྱོམས་པའི་ཐ་
 མལ་པ་ལ་དེ་དག་གི་སྐབས་སུ་བདེན་གྲུབ་ཁོ་ན་ལས་བདེན་མེད་གྱི་སྤང་བ་མི་འཆར་ཏེ།
 སྐབས་འདིའི་སྤྱོད་པ་བཞི་པོ་མཉམས་ཅན་འཆི་ཆད་ཐམས་ཅད་ལ་འཆར་བས་འཆི་བའི་
 སྐབས་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་ན་འབད་མེད་དུ་གྲོལ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐ་མལ་པ་རྣམས་
 གྱིས་འཆི་བ་འོད་གསལ་དེ་སྤང་ལ་མ་ངེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱོད་བ་ཡིན་གྱི། དེས་ཤེས་དང་
 བཅས་ཏེ་སྤྱོད་བ་མིན་ནོ། །དེ་ནི་མའི་འོད་གསལ་ཡིན་ལ། ལམ་དུས་གྱི་གཉིད་དང་སང་
 པའི་སྐབས་སུ་བསྐྱོམས་སྤྱོད་པའི་གྱིས་ཤར་བའི་འོད་གསལ་ལ་བུའི་འོད་གསལ་ཞེས་བྱ། དེ་
 གཉིས་འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་དུས་སུ་བསྐྱེད་ནས་བསྐྱོམས་པ་ལ་འོད་གསལ་མ་བྱུ་འདྲེས་
 པ་ཞེས་ཟེར་རོ། །འོ་ན་འཆི་བ་འོད་གསལ་དེ་སྤྱིར་འོད་གསལ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་

ན། རྣམ་འབྱོར་པས་འོད་གསལ་མ་བྱ་བ་སེམས་ཏེ་ལྟ་སྟོན་ཏུ་འཛོག་པ་ནི་འོད་གསལ་མཚན་
 ཉིད་པ་ཡིན་ཡང། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐ་མལ་པ་ལ་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ཤར་བའི་འཆི་བ་
 འོད་གསལ་ནི་གཉིས་སྒྲུང་རགས་པ་འགགས་པ་ཙམ་ལ་འོད་གསལ་ཞེས་བཏགས་པ་ཡིན་
 གྱི་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ནོ། སྦྱིར་འོད་གསལ་ལ་གཉིས་ལས། རྟོང་ཉིད་པ་མོ་ཡུལ་གྱི་འོད་
 གསལ་དང། དེ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡུལ་ཅན་གྱི་འོད་གསལ་ཏུ་འཛོག་གོ། །འཆི་བའི་རིམ་
 པ་འདི་རྣམས་སྐགས་སྤྲེལ་མེད་གྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀྱི་འཆི་བ་ཆོས་སྦྱར་འབྱོར་བའི་ལས་
 འབྱར་དང། དཔེ་དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱང་གཞིའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་འདི་
 རྣམས་ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་།

བར་དོ་འབྲུབ་པའི་རིམ་ལ།

གཉིས་པ་བར་དོ་འབྲུབ་པའི་རིམ་པ་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་
 སེམས་དེ་གཡོ་མེད་ཏུ་ཅི་ཙམ་གནས་པའི་མཐར། དེའི་ངང་ནས་འདར་འཕྲིག་ཙམ་གྱིས་
 རུང་ཟད་གཡོ་བ་ཞིག་འོང་ལ། དེ་བྱུང་བའི་ཆོ་འོད་གསལ་ལས་ལྷང་བར་རྩོམ་པ་ཡིན་
 པས་མཚན་དེ་ནས་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་རྒྱང་སེམས་དེ་སྒྲིང་གའི་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་ཐིག་
 ལེ་ཁ་གཤག་སྤེལ་བའི་ནང་ནས་སྤྱི་ལོ་ལ་ཏུ་རྒྱངས་ཏེ་སྟོན་ནས་ལུས་འདི་བོར་ཏེ། བར་དོའི་
 ལུས་ཀྱུབ་པ་ཡིན། དེ་དང་ཏུས་མཉམ་ཏུ་སྒྲིང་གའི་ཁམས་དཀར་པོ་ཐུར་ཏུ་བབས་ནས་
 རྟགས་གྱི་ཅི་དང། དམར་པོ་ཁྱེན་ཏུ་སོང་ནས་སྒྲིང་གི་སྒྲོ་སྒྲོ་ནས་སྤྱིར་འབྱུང་ངོ་། །དེ་
 ཡང་འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱང་འོད་ཟེར་ལྷ་པ་དེ་བར་དོའི་ལུས་ཀྱི་
 ཉར་ལེན་དང་སེམས་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱེན་བྱེད་ལ། འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་སེམས་དེ་བར་
 དོའི་ལུས་ཀྱི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱེན་དང་སེམས་ཀྱི་ཉར་ལེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། གང་ཏུ་སྦྱི་
 འབྱར་གྱི་མིའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བར་དོ་རྒྱང་གི་ལུས་ཅན་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ཕུང་པོ་རྟིང་པ་ལས་
 ལོགས་སུ་སྤེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་གནས་ལ་འབྲུབ་བོ། །དེའི་ཆོ་སྒྲུང་མཆེད་སྟོབ་གསུམ་
 སོགས་སྤར་བཤད་པ་ལས་གོ་རིམ་བརྒྱུག་སྟེ་ལུགས་ལྟོག་གི་ཉར་སྟོབ་ནག་ལམ་པ་ཤར་

བ། འཆི་བ་འོད་གསལ་འགགས་པ། བར་དོ་གྲུབ་པ་རྣམས་རྩལ་མཉམ་ཡིན་ཏེ། མངོན་
པ་གོང་འོག་དང་ས་སྡེ་ཤོགས་མང་པོ་ནས་འཆི་སྲིད་འགགས་པ་དང་བར་སྲིད་གྲུབ་པ་
གཉིས་སྒྲང་མདའི་མཐོ་དམན་བཞིན་རྩ་རྩལ་མཉམ་པར་གསུངས་ཤིང་། བར་སྲིད་པ་རྩལ་
སྲིལ་ཡིན་པས་དབང་པོ་དང་ཡན་ལག་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་རྩ་འབྲུབ་པའི་སྲིར་
རོ། །བར་དོ་གྲུབ་མ་ཐག་པའི་སེམས་ནི་ལྷགས་ཤོག་གི་ཉར་ཐོབ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ལྷགས་
ཤོག་གི་མཆེད་པ་དང་། དེ་ལས་སྤང་བ་དང་། སྤང་བ་དེ་ལས་རང་བཞིན་བརྒྱུད་ཚུའི་ཀྱན་
རྟོག་རྣམས་སྲིལ་ཏེ་བར་དོ་བ་དེས་སྲིལ་གནས་དང་དྲི་འཆོལ་བ་ཤོགས་ཀྱི་སྲིར་རྩ་མངོན་པར་
རྒྱག་པ་ཡིན་ནོ། །

དེ་དག་གི་ཆོའང་ཐུར་བཤད་པའི་རིམ་པ་ལས་བརྒྱུག་སྟེ་ཉེར་ཐོབ་ནས་སྒྲིག་རྒྱུ་འདི་
 བར་གྱི་རྟགས་རྣམས་རིམ་བཞིན་འབྱུང་། ཤ་བྲག་གདོས་བཅས་ཐོགས་འབྱུང་ལུས་རགས་
 པ་སྤངས་པའི་རྒྱང་ཙམ་ལས་ཁྱབ་པའི་ཡིད་ལུས་ཤིན་ཏུ་སྤ་པའི་བར་དོ་བ་དེ་ལ། གཞིའི་
 ཡོངས་སྤྱད་དང་། གྱི་བཞེས་བྱའོ། །འོ་ན་དེ་འདྲའི་བར་དོ་ཡོད་པའི་དཔེ་རིམ་ལྟ་ཡིན་ཞེ་
 བ། ད་ལྟ་རང་ཅག་རྣམས་གཉིད་ཏུ་འགོ་བ་ན་གཉིད་གྱི་སྐབས་གྱི་རྟགས་བཞི་དང་སྟོང་
 པ་བཞི་འཆི་རུས་དང་འདྲ་བ་སྦྱེས་ཙམ་རེ་ཤར་ནས་གཉིད་གྱི་འོད་གསལ་འཆར་ལ། དེ་
 ལས་ཐུང་བར་ཚོམ་པ་ན་མི་ལམ་གྱི་ལུས་སྤྱ་ཐུང་བར་ཚོམ་ཞིང་། གཉིད་གྱི་འོད་གསལ་
 ལས་འངས་པ་ན་མི་ལམ་གྱི་ལུས་ཁྱབ་སྟེ། མི་ལམ་གྱི་སྐབས་གྱི་བྱ་བྱེད་རྩ་ཆོགས་ཤིག་བྱེད་
 ཅིང་། གཉིད་སད་པར་ཚོམ་པའི་ཆོ་མི་ལམ་གྱི་རྒྱང་ལུས་དེ་མེ་ཡོང་ལ་ཏ་བཏབ་པ་བཞིན་
 མཐའ་ནས་ཡལ་ཏེ་སྤྱིང་གར་འདུས་ནས་སྤང་པོ་སྤྱིང་པའི་སྤྱིང་གའི་རྩ་ཁྱིའི་ནང་གི་ཤིན་
 ཏུ་སྤ་པའི་རྒྱང་སེམས་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་ལ་ཐིམ་ནས་གཉིད་སད་དེ། བྱ་བྱེད་རྩ་ཆོགས་ལ་
 འཇུག་པ་བཞིན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བུའི་བར་དོའི་རོ་བོ་བྲུང་པར་ནི་དབང་པོ་ཀྱན་ཆོང་བ།
 རྩ་སྦྱེས་ཡིན་པས་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཏུ་རྫོགས་པ། སྤ་བའི་ལུས་
 ཅན་ཡིན་པས་རྩོ་རྩེ་པ་ལམ་གྱིས་ཀྱང་གཞིག་ཏུ་མེད་པ། མའི་མངལ་ལྟ་བུའི་སྦྱི་གནས་མ་
 གཏོགས་རི་ར་བ་ཐོགས་གང་ལའང་ཐོགས་པ་མེད་པ། ལས་གྱི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་ཤུགས་གྱིས་

སྐད་ཅིག་ལ་ཇི་ལྟར་འདོད་པ་བཞིན་འགྲོ་བུ་ཤིང་སངས་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་དགག་པར་མི་
བུས་པའོ། །མཛོད་ལས། འགྲོ་བ་གང་གི་བར་སྲིད་གྲུབ་ན་དེ་ལས་འགྲོ་བ་གཞན་ཏུ་མི་
ལྷོག་པར་བཤད་ཀྱང་། ཀྱན་བརྟུས་ལས། གང་གི་བར་སྲིད་གྲུབ་ན་དེར་སྦྱེ་བའི་ངེས་པ་
མེད་པར་འགྲོ་བ་གཞན་ཏུ་ལྷོག་པ་ཡོད་པར་གསུང་། འོན་ཀྱང་མངོན་པ་གོང་འོག་གཉིས་
ཀའི་ལུགས་ལའང་བར་དོའི་རྟེན་ལ་དག་བཅོམ་ཐོབ་པའི་བར་འདའ་བ་ཡོད་པས་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་སྦྱེ་སྲིད་ལེན་དགོས་པས་ཁྲུབ་པ་ཁས་མི་ལེན་ནོ། །

མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ནི། ཡིད་ལས་བྱུང་བ་དང་། སྲིད་འཛོལ་དང་། གྲི་བ་དང་། སྲིད་
པ་བར་མ་དང་། མངོན་པར་འགྲུབ་པའི་སྲིད་པ་ཞེས་མཛོད་ལས་བཤད་དོ། །ཆོ་ཆད་གྱི་
ཁྲུང་པར་ནི་རིང་མཐའ་ཞག་བརྟན་ཡིན་ཡང་སྦྱེ་བའི་རྟེན་ཆོགས་ན་བར་སྲིད་གྲུབ་པའི་
མོད་ལ་སྦྱེ་སྲིད་ཏུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་བའང་ཡོད་པས་ངེས་པ་མེད། གལ་ཏེ་ཞག་བརྟན་
ནས་སྦྱེ་བའི་རྟེན་མ་ཆོགས་ན་ཞག་བརྟན་གྱི་མཐར་འཁྱིལ་རྒྱུ་རེ་བྱས་ཏེ་ཡང་བར་དོ་དེ་
ཉིད་གྲུབ་སྟེ་གནས་སོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་ཞག་བརྟན་ཕྱག་བརྟན་འདས་པ་ན་ངེས་པར་
སྦྱེ་བའི་རྟེན་ཆོགས་ཏེ་སྦྱེ་སྲིད་ལེན་པས་ཁྲུབ་པར་སའི་དངོས་གཞིར་གསུངས་སོ། །ཞག་
བརྟན་གྱི་མཐར་འཁྱིལ་རྒྱུ་རེ་བྱེད་ཚུལ་ནི། བར་དོའི་རྒྱུད་ལུས་དེ་མེ་ལོང་ལ་ཏ་བཏབ་པ་
མཐའ་ནས་སྐད་པ་བཞིན་སྟོད་སྐད་ནས་རིམ་གྱིས་སྟིང་གར་འདུས་ཏེ་བར་དོའི་གནས་
སྐབས་གྱི་རང་བཞིན་བརྒྱུད་ཅུང་ཉོག་པ་བཞོན་པའི་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་ཐེམ་ནས། བར་དོ་
འཆི་བའི་རྟེན་ཆོགས་བཞི་དང་སྟོང་པ་བཞི་སྦྱོམ་ཅམ་རེ་ལྟར་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཤར་ནས་བར་དོ་ཤི་
བའི་འོད་གསལ་མངོན་ཏུ་བྱས། དེ་ནས་འོད་གསལ་དེའི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་གིས་ཉེར་ལེན་
བྱས་ནས་ལུགས་ལྷོག་ཏུ་ལངས་པའི་ཉེར་ཐོབ་གྲུབ་པ་དང་ཏུས་མཉམ་ཏུ་བར་དོའི་རྒྱུད་
ལུས་སྐར་བཞིན་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །བར་དོའི་རྟེན་ལ་འཆི་རྒྱུད་ཇི་ཅམ་བྱས་ཀྱང་བར་སྲིད་
རང་ལ་བཟུ་ལ། བར་དོ་བ་དེས་རང་གི་སྤུ་མའི་ལུས་རྟེན་མཐོང་ཡང་ལས་གྱི་འབྲེལ་བ་
ཆད་པའི་སྟོབས་གྱིས་ལུས་རྟེན་རྟིང་པ་དེ་ངའི་ལུས་ཡིན་སྟུམ་པ་དང་དེ་ལ་འཇུག་འདོད་
གྱི་སྟོ་མི་སྦྱེ་བར་སའི་དངོས་གཞི་ལས་གསུངས། ཁ་ཅིག །བར་དོའི་ཆོ་ཆད་ཞག་བརྟན་ཏུ་

གཞུངས་པ་དེ་རིགས་རྒྱལ་རང་རང་གི་ཞག་གི་དབང་རྒྱ་བྱས་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ།
དེ་ལྟར་ན་དཔྱལ་བ་པ་དང་ཁམས་ཤོང་མའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་བར་དོ་ལ་འགྲོ་བ་དེ་དང་དེའི་
ཞག་བརྒྱན་སྟགས་ཀྱི་བར་རྒྱ་གནས་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པས་ཡོ་བྱེ་བ་ཕྱག་མིན་རྒྱ་མང་
པོའི་བར་རྒྱ་ཡང་སྐྱེ་བའི་རྒྱུན་མི་འཛོགས་པར་བར་དོར་གནས་པ་ཞིག་ཁས་ལེན་དགོས་
པས་ཐལ་ཆེ་བར་འཕྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྤྲིན་པ་འཕོ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། དུམ་ལ་བར་སྐྱེ་ན་བཤང་ལམ་ནས་འཕོ་ལ། ཡི་
 དུགས་སུ་སྐྱེ་ན་ཁ་དང། ཏུང་འཕྱར་སྐྱེ་ན་འི་ཆུའི་ལམ་དང། མིར་སྐྱེ་ན་མིག་དང། འདྲོད་
 ལྟར་སྐྱེ་ན་ཉེ་བ། གཞོད་སྐྱིན་ཏུ་སྐྱེ་ན་ལྷ། བྱལ་པའི་ལྷ་དང་མིའམ་ཅིར་སྐྱེ་ན་རྒྱ་བ།
 གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་ན་སྤྲིན་མཚམས་གྱི་དབུས། གཟུགས་མེད་ཏུ་སྐྱེ་ན་སྤྲི་བོ་ནས་འཕོ་
 བར་རྒྱུད་བརྟག་པ་བརྒྱད་པ་སོགས་ལས་བཤད། འོ་ན། ས་ལྗེ་སོགས་སུ་ལུས་འདྲོར་བ་ན་
 སྤྲིང་ག་ནས་རྣམ་ཤེས་འཕོ་བར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ་ལུས་གྱི་ནང་
 ཏུ་རྣམ་ཤེས་འཕོ་བ་ན་སོག་མར་སྤྲིང་ག་ནས་འཕོ་བ་ཡིན་ཡང། དེ་ནས་ལུས་གྱི་ཕྱི་རོལ་ཏུ་
 འཕོ་བ་ན་སྤོ་སྤོ་སྤོ་ནས་འཕོ་བར་བཤད་པ་བཞེན་ཡིན་པའི་སྤྱིར། ཡང་མཛོད་ལས། རིམ་
 གྱིས་འཆི་ན་རྒྱུད་པ་དང། ཉེ་བ་སྤྲིང་གར་ཡིད་འཆི་འཕོ། ཞེས་དང། འགལ་པར་དན་
 མོང་ཏུ་སྐྱེ་ན་རྒྱུད་པ་དང། མིར་སྐྱེ་ན་ཉེ་བ་དང། ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་དག་བཅོམ་པ་འཆི་ན་
 སྤྲིང་གར་རྣམ་ཤེས་འགག་གོ། ཞེས་གསུངས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། དེ་ནི་གནས་དེ་དག་
 ཏུ་ཡིད་འགགས་པའི་དོན་ཏུ་འགལ་པ་ལས་བཤད་པ་ལྟར། རྒྱུད་པ་ལ་སོགས་པའི་གནས་
 དེ་དག་ཏུ་ལུས་དབང་འགགས་པའི་སྟོངས་གྱིས་ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་འགགས་ཚུལ་སོ་སོ་བ་
 སྟོན་པ་ཅུང་ཡིན་གྱི། གནས་དེ་དག་ནས་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་འཕོ་བར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་
 པས་སྤྲིང་བཤད་པ་དང་འགལ་བ་མེད་དོ། །

མཐོང་ཚུལ་གྱི་བྱུང་པར་ནི་བར་དོ་རིགས་མཐུན་དང་ལྟའི་མིག་རྣམ་པར་དག་པས་
མཐོང་བར་མཐོང་ལས་བཤད། དེ་ལ་ལྟའི་མིག་སྒྲིམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ནི་མ་དག་པ་དང་།
བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ནི་ལྟའི་མིག་དག་པ་ལ་འཛོག་གོ། །བར་དོ་ཁོང་མ་གོང་མས་

ཅན་ཏུ་བཤད་པ་ལ། འགའ་ཞིག་གིས་དེ་ལྟ་ན་དབང་པོ་མ་ཚང་བའི་འགྲོ་བ་དེའི་བར་
 འོ་བ་ཡང་དབང་པོ་མ་ཚང་བར་སྒྲིབ་པ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། རྒྱེ་གནས་སུ་སྒྲེབ་འེེ་ལོག་ཏུ་
 མིག་སོགས་དབང་པོ་མ་ཚང་བར་འབྱུང་གི་བར་དོ་ལ་དབང་པོ་མ་ཚང་བ་གང་ནས་ཀྱང་
 མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང། རང་ཉིད་གང་ཏུ་སྒྲེབ་འབྱུར་གྱི་འགྲོ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་བཤད་
 པ་ཙམ་གྱིས་ཆ་ཀུན་ནས་འདྲ་བ་དགོས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་ཆེ་བར་འབྱུར་རོ། །

བར་དོའི་འགྲོ་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། ལྟའི་བར་དོ་གྱེན་དང། མིའི་བར་དོ་ཐད་ཀ་དང།
 ངན་འགྲོའི་བར་དོ་སྒྲིབ་པར་བྱུང་ཚུགས་ནས་འགྲོ་བར་སའི་དངོས་གཞི་ལས་གསུངས། དེ་
 ཡང་འདྲོད་གཟུགས་གཉིས་སུ་སྒྲེབ་པ་ལ་བར་དོ་བརྒྱུད་དགོས་པས་ཡར་གྱི་མཚམས་མེད་གྱི་
 ལས་དང་མར་གྱི་མཚམས་མེད་གཉིས་ལ་བར་དོ་མེད་པར་འདྲོད་པ་མི་འཐད་པར་ལམ་
 རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་ལ། གཟུགས་མེད་ཏུ་སྒྲེབ་པ་ལ་བར་དོ་མེད་དེ་གང་ཏུ་ཤི་འཕོས་
 པའི་གནས་དེ་ཉིད་ཏུ་གཟུགས་མེད་གྱི་མིང་གཞིའི་སྤང་པོ་འབྱུང་བོ། །དེས་ན་གཟུགས་
 མེད་ཁམས་སུ་སྒྲེབ་འབྱུར་གྱི་གང་ཟག་དེས་འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་ངང་ནས་གཟུགས་མེད་
 གྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་མངོན་ཏུ་བྱེད་གྱི་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལས་ལྷགས་ལྡོག་ཏུ་ལངས་པའི་ཉེར་
 ཐོབ་གྱི་སེམས་མི་འཆར་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཉེར་ཐོབ་གྱི་སེམས་ནི་བར་དོའི་སེམས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་མེད་ལ་འདྲོད་གཟུགས་གཉིས་ལས་གཞན་ཏུ་གནས་ལོགས་པ་མེད་
 དོ། །བར་དོ་ཁྱད་པར་བ་སྒྲེབ་པ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་སེམས་དགའ་ལྡན་ནས་འཕོས་
 བས་ཡུམ་གྱི་ལྷམས་སུ་འཇུག་པའི་བར་དོ་ནི། གཞོན་ནུ་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པ། འོད་
 གྱིས་སྒྲིང་བཞི་བྱེ་བ་ཐུག་བརྒྱ་གསལ་བར་བྱེད་པར་མཛོད་འགྲེལ་དང་རྣམ་གཞག་རིམ་
 པར་གསུངས་ལ། འོ་ན་བཅུན་པ་ཆོས་ལྡན་རབ་འབྱོར་གྱིས། སྒྲང་པོ་ཆེ་དཀར་པོ་མཆེ་བ་
 ཏུག་ལྡན་གྱི་རྣམ་པས་ལྷམས་སུ་ཞུགས་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེའི་བཤད་
 པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པའང་མིན་ལ། འོན་ཀྱང་དེ་ནི་ཡུམ་གྱི་རྒྱུ་ལས་དང་མཐུན་པར་
 བརྟན་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། མིར་སྒྲེབ་འབྱུར་གྱི་བར་དོ་ཏུ་དེ་འགྲོའི་རྣམ་པ་ཅན་འདྲོད་ན་བརྟན་
 བཅོས་ཚད་ལྡན་མང་པོ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེ་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་ལྷགས་ལ་སྒྲུ་ངེ་བཞིན་

པ་དང། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་ལ་ཚུལ་བརྟན་ཅིང་དུ་ཁས་ལེན་ནོ། །བར་དོའི་རྣམ་གཞག་
འདི་དག་ལྷ་མེད་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བར་དོ་ལོངས་སྤྱོད་འབྱེད་བའི་ལམ་འབྱེད་དང། དག་
མ་དག་གི་སྤྱི་ལུས་གྱི་སྤྱོད་གཞི་ཡིན་པས་ཞིབ་དུ་ཤེས་པ་གལ་ཆེའོ། །

དེས་སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་དེས་སྐྱེ་གནས་སུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་བར་དོ་བ་དེས་མའི་
མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་ལ། གནས་གསུམ་མདོན་དུ་གྱུར་ཅིང་ཉེས་པ་གསུམ་དང་བྲལ་བ་
ཞིག་དགོས་ཏེ། མ་ནད་མེད་ཅིང་ཟླ་མཆན་གྱི་ཁྲག་དང་ལྡན་པའི་སྐབས་ཡིན་པ། དྲི་བ་
ཉེ་བར་འཁོར་ཞིང་འཇུག་འདོད་པ། སོ་མོ་གཉིས་པན་ཚུན་ཆགས་ཤིང་ཕྱད་པ་སྟེ་གནས་
གསུམ་མདོན་དུ་གྱུར་པ་དང། མའི་མངལ་གྱི་དབུས་ནས་གྱི་དབྱིབས་དང་འདྲ་བ་དང།
ཤོག་མའི་རྒྱུད་པ་དང། ར་མོང་གི་ཁ་ལྟ་བུ་དང། རྒྱང་མཁྱིམ་བད་ཀན་གསུམ་གྱིས་བཀག་
པ་སྟེ་མངལ་གྱི་ཉེས་པ་དང། ས་མ་གཉིས་གང་རུང་ལས་ཁྲ་ཁྲག་མ་བྱུང་བའམ་བྱུང་ཡང་
སྤྱིར་འབབ་པ་དང། རུས་མཉམ་དུ་བབས་ཀྱང་གང་རུང་ཞིག་རུལ་བ་སྟེ་ས་བོན་གྱི་
ཉེས་པ་དང། དྲི་བ་དེ་སོ་མོ་གཉིས་གྱི་བྱར་སྐྱེ་བའི་ལས་མ་བསགས་པའམ། སོ་མོ་གཉིས་
དེའི་པ་མར་འབྱུར་བའི་ལས་མ་བསགས་པ་ལས་གྱི་ཉེས་པ་སྟེ་ཉེས་པ་གསུམ་དང་བྲལ་བ་
དགོས་པར་མངལ་འཇུག་གི་མདོ་ལས་གསུངས་ལ། འདུལ་བ་ལུང་ལས་གནས་དུག་མདོན་
དུ་གྱུར་དགོས་པར་གསུངས་པ་ཡང་དོན་འདྲའོ། །

དེ་ལྟར་མངལ་དུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་མཐུན་ཁྱེན་གསུམ་ཆོང་ཞིང་འགལ་ཁྱེན་གསུམ་དང་
བྲལ་བའི་དྲི་བ་དེས། ས་མ་གཉིས་ཉལ་སོ་བྱེད་པ་སྤྱི་མ་བཞིན་དུ་མཐོང་སྟེ་འཁྲིག་པ་སྤྱོད་
པར་འདོད་པའི་དབང་གིས་སོར་སྐྱེ་ན་མ་ལ་ཆགས་ཤིང་ས་ལ་འབྲལ་འདོད་དང། མོར་སྐྱེ་
ན་ས་ལ་ཆགས་ཤིང་ས་ལ་འབྲལ་འདོད་སྐྱེ་ལ། དེ་ནས་གང་ལ་ཆགས་པ་དེ་ལ་འབྱུང་པར་
ཚུམ་པ་ན། ལས་གྱི་དབང་གིས་ལུས་གཞན་གང་ཡང་མི་སྤྱང་བར་སོ་མོ་གང་ཡིན་དེའི་
མཆན་མ་ཅིང་སྤྱང་བས་ཁོང་ཁྱོས་ཏེ་ཆགས་སྤང་གཉིས་གྱིས་འཆི་ཁྱེན་བྱས་ནས་མངལ་

ཏུ་འཇུག་གོ། །དྲི་བ་དེས་པ་མ་གཉིས་ཉལ་པོ་བྱེད་པ་མེད་བཞིན་ཏུ་ཁྱུ་ཁྱག་ལ་འབྱུལ་ནས་
 ཉལ་པོ་བྱེད་པར་མཐོང་བར་ས་མང་པོ་པ་ལས་གསུངས་ཤིང་། མཛོད་འགྲེལ་དུ་པ་མ་
 ཉལ་པོ་བྱེད་པ་མཐོང་བར་ཡང་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་པོ་མོ་གཉིས་སྟོན་མས་འཇུག་བྱས་པ་ན་
 དབང་པོ་གཉིས་བསྐྱབས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤར་སེལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱིན་ཏུ་གཡོས་ཏེ་སྤུམ་མདོའི་
 གཏུམ་མོ་པལ་པ་རྣམས་སྤར་བའི་དྲོད་ཀྱིས་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་ཞུ་བ་རྣམས་ཙ་སྟོང་ཕྱག་
 བརྒྱན་ཅུ་ཙ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱབས་སྟོང་རྣམས་ནས་བབས་པས་ལྷས་སེམས་བདེ་བས་ཚོམ་ཞིང་
 སྐབས་དེར་ཆགས་པ་དྲག་པོའི་སྐབས་སུ་བབ་པ་ན། མཇུག་ཏུ་ཁྱུ་བ་སྐ་བ་རེ་འབྱུང་ལ།
 དེའི་རྒྱུ་སུ་པ་མ་གཉིས་ཀ་ལས་ཁྱུ་ཁྱག་གི་ཐིག་པ་རེ་དེས་པར་འབྱུང་བ་དེ་མའི་སྐྱེ་གནས་
 སུ་འདྲེས་ནས་འོ་མ་སྟོལ་བའི་སྤྱིས་མ་ཆགས་པ་ལྟར་ཡོད་པའི་དབྱས་སུ་བར་དོ་ཤི་བའི་
 རྣམ་ཤེས་འཇུག་ལ། དེའི་རྒྱལ་མི་ཐོག་མར་བར་དོ་པའི་ཁའམ་སྤྱི་པོ་དང་མའི་སྐྱེ་གནས་ཀྱི་
 སྟོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ནས་ཞུགས། ཙ་སྟོང་ཕྱག་དོན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་བབས་པའི་ཐིག་
 ལེ་དང་འགྲོགས་ཏེ་བར་དོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཀུན་རྟོག་གཡོ་བའི་རྒྱུད་རྣམས་ཐིམ་ནས་
 རྒྱང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་རིམ་བཞིན་ཤར། བར་དོ་འཆི་བའི་འོད་གསལ་རྣམས་སྤར་ལྷས་
 རགས་པ་འདོར་བའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལས་ཡུན་གྱི་དང་བ་སྐྱེམ་ཙམ་རེ་ལྷར་བའི་རྒྱལ་གྱིས་
 འཆར་ལ། དེའི་ཆོ་སྤྱིག་རྒྱ་ནས་འོད་གསལ་གྱི་བར་གྱི་རྟགས་རྣམས་འབྱུང་ཞིང་འོད་གསལ་
 དེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ཞིག་གིས་ཁྱུ་ཁྱག་འདྲེས་པའི་དབྱས་སུ་ཉིང་མཆོམས་སྤར་ནས་སྐྱེ་བ་
 བྱངས་པ་དང་ལྷགས་ལྟོག་གི་ཉིང་ཐོབ་བྱུབ་པ་དུས་མཉམ། ཉིང་ཐོབ་ཀྱི་སེམས་སྤང་ཅིག་
 དང་པོ་དེ་ནི་སྐྱེ་བའི་སྤྱིད་པ་ཞེས་ཐ་སྟངས་འདོགས་པའི་གཞི་དང་། སྐྱེ་གནས་སུ་དང་པོར་
 ཉིང་མཆོམས་སྤར་བའི་སེམས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཉིང་ཐོབ་སྤང་ཅིག་གཉིས་པ་མན་དང་།
 དེ་ལས་མཆེད་པ་དང་། དེ་ལས་སྤང་བ་དང་། རྒྱང་བ་ལས་རང་བཞིན་བརྒྱུད་ཅུའི་ཀུན་
 རྟོག་རྣམས་བཞེན་པའི་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་སྐྱེ་ཞིང་། རྒྱང་བའི་བཞེན་པའི་རྒྱུད་ལས་རྣམ་
 ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་རྟུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུད་སྐྱེ། དེ་ལས་དེ་འདྲའི་རྟུས་པ་
 ཁྱད་པར་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་མེའི་ཁམས་དང་། དེ་ལས་དེ་འདྲའི་རྟུས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུའི་ཁམས་

དང། དེ་ལས་དེ་འདྲའི་ནུས་པ་ཅན་གྱི་སའི་ཁམས་རྣམས་རིམ་གྱིས་སྒྲེལ། །

བར་དོ་སྒྲིག་དན་མངལ་དུ་འཇུག་པ་ནི། རྣམ་གཞག་རིམ་པར་རྣམ་སྤང་གི་སྒྲི་བོ་ནས་འཇུག་པར་བཤད་ལ། སྒྲིམ་འབྲུང་དང་དོ་རྩེ་མེང་བ་གཉིས་སུ་པའི་ཁ་ནས་འཇུག་པར་བཤད་པས་ན། ཐོག་མར་བར་དོ་པའི་ཁམས་སྒྲི་བོ་ནས་ཞུགས་ཏེ་པའི་གསང་གནས་ནས་འཐོན། མའི་པར་ཞུགས་ནས་མངལ་དུ་ཁྱུ་ཁྱེད་གི་དབུས་སུ་བར་དོ་གི་བའི་རྣམ་ཤེས་ཉིང་མཆོམས་སྒྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །མཛོད་འགྲེལ་ལས། མའི་སྒྲེ་གནས་གྱི་སྒྲི་ནས་འཇུག་པར་བཤད་པས། དེ་ལྟར་ན་མའི་སྒྲེ་གནས་གྱི་སྒྲི་དང། པའི་ཁ་དང་སྒྲི་བོ་སྒྲེ་མངལ་དུ་འཇུག་པའི་སྒྲི་གསུམ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱལ། །འདི་ནི་མངལ་སྒྲེས་གྱི་མའི་བར་སྤྱིད་འཇུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་གྱི། སྤྱིར་ན་བར་སྤྱིད་ཐོགས་མེད་ཡིན་པས་འཇུག་པའི་སྒྲི་ལ་བྱ་ག་མི་དགོས་ཏེ། ཞུགས་གྱི་ཐོ་ལུམ་གཤགས་པའི་ནང་ནས་སྤྱིན་བྱ་འབྲུང་བར་གྲག་གོ། ཁེས་མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་དང། ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་བྲག་དང་དོ་རིལ་མེར་ཁ་མེད་པའི་ནང་དུ་འང་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མངལ་དུ་ལུས་རིམ་གྱིས་འཁེལ་ཚུལ་ནི། མངལ་དེ་ནི་མའི་ཕོ་བའི་འག་ཡོང་གའི་སྤྱིང་གི་བར་དེར་ཡོད་པར་མངལ་འཇུག་ལས་བཤད་དོ། །དེ་ལ་དང་ཕོར་མེར་མེར་ཕོ་ནི། ཕྱི་འོ་མ་སྒྲོལ་བའི་སྤྱིས་མ་ལྟ་བུས་གཡོགས་པ་ལ་ནང་ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བལོ། །དེ་ནས་བཟུང་སྒྲེ་ཡུང་ཕོ་རགས་པ་ཁྱབ་པ་ཡིན་པས་འཆི་བ་ལ་ཐུག་གི་བར་གྱི་ལུས་ཤར་རགས་རྣམས་འབྲུང་བ་བཞིའི་ཁམས་ལས་ཁྱབ་པ་ཡིན་པས། ས་རྒྱུད་གིས་འཛིན་པར་བྱེད། རྒྱུ་རྒྱུད་གིས་སྤྱད་པར་བྱེད། མེ་རྒྱུད་གིས་མ་རུལ་ཅིང་སྤྱིན་པར་བྱེད། རྒྱུད་རྒྱུད་གིས་རྒྱས་པར་བྱེད་དོ། །མེར་མེར་ཕོ་ཞག་བདུན་སོང་བ་ན་རྒྱུད་གསར་པ་སྒྲེ་སྒྲེ་རྒྱུད་གིས་སྤྱིན་པར་བྱས་པ་ལས་ལྟར་ལྟར་ཕོ་ནི་ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ཞོ་ལྟར་རྒྱ་ལ་ཤར་མ་ཁྱར་པལོ། །དེ་ཞག་བདུན་སོང་བ་ན་དེ་ནས་ཡང་རྒྱུད་གསར་པ་སྒྲེ་སྒྲེ་སྤྱིན་པར་བྱས་པ་ལས་གོར་གོར་ཕོ་ནི་ཤར་ནི་ཁྱར་ལ་མནན་མི་བཟོད་པལོ། །དེ་ཞག་བདུན་སོང་བ་ན་རྒྱུད་གསར་པས་སྤྱིན་པར་བྱས་པ་ལས་མཁྲང་འབྱུར་དུ་ཁྱར་པ་ནི་ཤ་སྐྱ་ཞིང་མནན་བཟོད་པལོ། །དེ་ཞག་བདུན་

སོང་བ་ན་ཡང་རྒྱུད་གསར་པས་སྤྲིན་པར་བྱས་པ་ལས་རྒྱུད་ལག་འཁྱུས་པ་ནི་བསྐྱར་གཉིས་
 དང་དབྱུང་པ་གཉིས་མགོ་པོའི་མཚན་མ་ཉི་འབྱུར་པོ་ལྷ་གསལ་བར་དོད་པ་ཉི་མངལ་གྱི་
 གནས་སྐབས་ལྷར་རྣམ་གཞག་རིམ་པར་གསུངས་ལ། མཛོད་འབྲེལ་དང། ལྷ་གི་མངལ་
 འབྲུག་ལས། ལུར་ལུར་པོ་དང། མེར་མེར་པོ་དང། བྱི་མ་གསུམ་སྤར་བཞིན་དུ་བཤད་
 ཅིང། སའི་དངོས་གཞི་ལས་དེ་གཉིས་ཐོག་ཉི་འབྱུར་བཤད་ཀྱང་མིང་འདོགས་གྱི་རིམ་པ་མི་འབྲ་
 བ་ཅམ་མ་གཏོགས་དོན་ལ་འགལ་བ་མེད་པར་གསུངས། བདུན་ཕྲག་བཞི་པའི་སོངས་སུ་
 ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་རྣམས་དྲངས་སྟྭགས་ཕྱེ་ནས། དཀར་པོ་ལས་ནང་དུ་ཁྱུ་བ་རྒྱུད་ཕྱིས་
 པ་ཉི་པ་ལས་ཐོབ་པའི་མཛོད་གསུམ་དང། ཐིག་ལེ་དམར་པོ་ལས་བྱི་དུ་ཤ་བགས་པ་ཁྲག་
 ཉི་མ་ལས་ཐོབ་པའི་མཛོད་གསུམ་འབྱུང། རྣམ་ཤེས་ཐོག་མར་གང་དུ་ཞུགས་པའི་ཁྱུ་ཁྲག་
 གི་གནས་དེ་བྱིས་སྟིང་གར་འཁྱུར་བའི་དེར་ཤིན་དུ་སྤ་བའི་རྒྱུད་སེམས་གཉིས་དང། ཁྱུ་
 ཁྲག་གི་དྲངས་མ་གཉིས་ཏེ་བཞི་འདུས་པའི་གོང་དུ་ཡུངས་ཀར་སྟོམ་པོའི་ཆད་ཅམ་པ་དེའི་
 དབྱུས་སུ་འབྱུངས་ནས་ཙ་དབྱུ་མ་དང། གཡས་གཡོན་དུ་ཙ་རོ་རྒྱུད་གཉིས་གྱིས་དབྱུ་མ་ལ་
 ལན་གསུམ་གསུམ་གྱིས་དཀྱིས་པ་ཆགས། དེ་ནས་གྲུན་རྒྱུའི་རྒྱུད་ཡར་སྟེ་ཐུར་སེལ་གྱི་རྒྱུད་
 མར་སོང་བའི་སྟོབས་གྱིས་རོ་རྒྱུད་དབྱུ་མ་གསུམ་ཡར་མར་དུ་གྱིས་ཏེ། མགོ་མཐུག་གཉིས་
 སྤ་ལ་དབྱུས་སྟོམ་པ་ཉའི་དབྱིབས་ལྟ་དུ་འབྱུང། དེ་ནས་རིམ་གྱིས་འབྱུར་པོ་ལྷ་དང། དེ་
 རྗེས་ཡན་ལག་ལྷ་དང། དེའི་འོག་དུ་སྤྲ་དང་སེན་མོ་དང་བ་སྤྲ་ལ་སོགས་པ་དང་དབང་པོ་
 གཟུགས་ཅན་པ་རྣམས་དང། མོ་མོའི་མཚན་མ་དང། ཁ་ནས་རྒྱ་བའི་དབྱུགས་རྒྱུད་དང།
 བྱེད་པ་ལྷེ་རྒྱ་ལ་སོགས་པའི་ངག་གི་གནས་བརྒྱུད། ཡིད་ཤེས་ཡུལ་ལ་གཡོ་བའི་དྲན་པ་
 རྫོགས་པ་རྣམས་རིམ་བཞིན་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་མངལ་ཆགས་ནས་བྱ་ཡིན་ན་
 མའི་སྟོ་གཡས་སུ་ཁ་རྒྱབ་ངོས་སྤེལ་གཞུང་ལ་ཕྱོགས་ཏེ་ཙོག་སུ་དང། སུ་མོ་ཡིན་ན་མའི་
 སྟོ་གཡོན་དུ་ཁ་མདུན་ངོས་སུ་ཕྱོགས་ཏེ་ཙོག་སུར་གནས། མངལ་དུ་གནས་པའི་ཡུན་ཆད་
 ཀྱང་དགའ་བོ་མངལ་འབྲུག་གི་མཛོད་ལས་ཞག་བདུན་ཕྲག་སོ་བརྒྱུད་རྫོགས་ནས་བཅའ་
 བར་གསུངས་པས། ཞག་ཉིས་བརྒྱ་རེ་དུག་དང། སའི་དངོས་གཞིར་དེའི་སྟེང་དུ་ཞག་བཞི་

བསྐྱེད་ནས་ཞག་ཉིས་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཚྛོགས་ནས་བཅའ་བར་གསུངས། རྩོམ་འབྲུང་ལས་ཟླ་
 བ་བཅུ་པ་ལ་ཕྱིར་འབྲུང་བའི་སེམས་དང་ལྷན་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་གསུམ་ག་ཟླ་བ་རིལ་པོ་
 དགུ་དང་རོ་བཅུར་བྱེད་པ་ལ་མཐུན་ཏེ། མངལ་འཇུག་དང་སའི་དངོས་གཞི་ལས་གསུངས་
 པའི་ཞག་ནི་ཉིན་ཞག་དང་ཟླ་བ་ནི་ཆོས་ཟླའི་དབང་དུ་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་བདུན་ཕྱག་སོ་
 ལྷ་པ་ལ་ཕྱང་ཁམས་སྒྲིམ་ཆེད་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་སྒྲུ་སེན་སྟགས་ལྷས་དང། ངག་
 ཟླ་བའི་གནས་ཕྱེ་རྒྱན་དང། ཡིད་ཤེས་ལྷལ་ལ་འཇུག་པའི་དྲན་པ་རྣམས་ཚྛོགས་ཏེ་བདུན་
 ཕྱག་སོ་དུག་པ་ལ་མངལ་དུ་མི་དགའ་ཞིང་ཕྱིར་འབྲུང་འདོད་སྒྲི། སོ་བདུན་པ་ལ་མངལ་དུ་
 གྲིང་བ་དང་མི་གཅོང་བའི་འདུ་ཤེས་སྒྲི། མཐར་ཉིན་ཞག་བདུན་ཕྱག་སོ་བརྒྱད་པ་ལ་སྟོན་
 གྱི་ལས་ལས་སྒྲིས་པའི་ཡན་ལག་ཅེས་བྱ་བའི་རྒྱང་ལངས་ནས། མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་དེའི་
 ལྷས་མགོ་མཇུག་བསྒྱུར་ཏེ། ལག་པ་གཉིས་བཅུམ་སྟེ་མའི་རུམ་ནས་མངལ་གྱི་སྟོར་ཕྱོགས་
 པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནས་ཡང་སྟོན་གྱི་ལས་ལས་སྒྲིས་པའི་ཁ་ཐུར་དུ་ལྷ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱང་
 ལངས་ནས། མངལ་གྱི་སེམས་ཅན་མགོ་ཐུར་དང་རྒྱང་པ་གྱེན་དུ་བསྐྱེད་པ་བྲི་རྒྱའི་ལམ་དུ་
 སྤུལ་བར་བྱེད་དེ་བདུན་ཕྱག་སོ་བརྒྱད་པའི་མཐར་ཕྱིར་ཐོན་ནས་ཐ་མལ་པའི་མིག་ལམ་དུ་
 བྱུར་ཏེ། བྱིས་པ། གཞོན་ཅུ། དར་བབ། དར་ཡོལ། ཆས་པ་སྟེ་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་
 ལྷ་པོ་རིམ་གྱིས་འབྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །

ཅ་རྒྱང་ཐིག་ལེ་ཆགས་རྒྱལ།

དེ་ཡང་ཅ་རྒྱང་ཐིག་ལེ་ཆགས་རྒྱལ་ནི། ཐོག་མར་སྟིང་གའི་རོ་རྒྱང་དབུ་མ་གསུམ་
 དང། ཤར་གྱི་སུམ་སྟོར་མ། རྟོའི་འདོད་མ་སྟེ་ཅ་རྒྱ་དུས་མཉམ་དུ་འཆགས། དེ་རྩིས་དབུ་
 མ་དང་ལྷན་ཅིག་དུ་གནས་པའི་བདུད་བྲལ་མ་དང། རུབ་གྱི་བྱིམ་མ། བྱང་གི་གཏུམ་
 མོ་གསུམ་དུས་མཉམ་དུ་འཆགས་པ་ལ་སྟིང་གར་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་ཅ་བརྒྱད་ཅེས་
 བྱའོ། །དེ་ནས་ཕྱོགས་གྱི་ཅ་བཞི་ལས་གཉིས་གཉིས་སུ་གྲེས་ཏེ་མཚམས་གྱི་ཅ་འདབ་བཞི་
 དང། སྟིང་གའི་ཅ་འདབ་བརྒྱད་གྱི་རྒྱན་གསུམ་གསུམ་དུ་གྲེས་ནས་གནས་ཉར་བཞིའི་ཅ་

ཉེར་བཞི་འཆགས། ཉེར་བཞི་པ་རེ་རེ་ལས་གསུམ་གསུམ་རུ་གྱུས་པས་བརྟན་ཅུ་ཙུ་གཉིས་
དང། དེ་རེ་རེ་ལས་སྟོང་སྟོང་རུ་གྱུས་ཏེ་ལྷན་ལ་ཙུ་བརྟན་གྱི་ཉིས་སྟོང་འཆགས་པ་ཡིན་
ནོ། །

རྒྱང་ཆགས་ཚུ་ལ་ནི། དང་པོར་མངལ་རུ་ཉིང་མཆོམས་སྒྱར་ནས་ཟླ་བ་དང་པོ་ལ་
སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱང་ཕྲ་བ་ལས་སྟོག་འཛིན་རགས་པ་སྟེ། དེའི་ཆོ་སེམས་ཅན་དེའི་ལྷན་གྱི་
དབྱིབས་ཉའི་ནམ་པ་ལྟ་བུར་ཡོད། ཟླ་བ་གཉིས་པ་ལ་སྟོག་འཛིན་གྱི་རྒྱང་དེ་ལས་བྱར་སེལ་
སྟེ། དེའི་ཆོ་སེམས་ཅན་དེའི་ལྷན་འབྱར་པོ་ལྟ་དོད་པ་ཅུས་སྒྲུབ་ལྟ་བུར་ཡོད། ཟླ་བ་གསུམ་
པ་ལ་བྱར་སེལ་ལས་མཉམ་གནས་སྟེ། དེའི་ཆོ་སེམས་ཅན་དེའི་ལྷན་སྟོང་ཅུང་ཟད་སྒྱར་བ་
ཕག་མོད་གྱི་ནམ་པར་ཡོད། ཟླ་བ་བཞི་པ་ལ་མཉམ་གནས་ལས་གྲེ་རྒྱ་སྟེ། དེའི་ཆོ་ལྷན་
སྟོང་ཅུང་ཟད་རྒྱས་པ་སེང་གའི་ནམ་པར་ཡོད། ཟླ་བ་ལྔ་པ་ལ་གྲེ་རྒྱ་ལས་བྱབ་བྱིད་སྟེ།
དེའི་ཆོ་སེམས་ཅན་དེའི་ལྷན་མིའུ་བྱང་གི་དབྱིབས་སྒྲུབ་པར་བཤད། ཟླ་བ་དྲུག་པ་ལ་
མིག་གི་སྟོར་རྒྱ་བའི་རྒྱང་རྒྱ་བ་ཞེས་བྱ་བ་དང། འབྱར་བ་ས་སྟེ། ཟླ་བ་བརྟན་པ་ལ་ན་བའི་
སྟོར་རྒྱ་བའི་རྒྱང་ནམ་པར་རྒྱ་བ་དང་འབྱར་བ་རྒྱ་སྟེ། ཟླ་བ་བརྟན་པ་ལ་སྟོར་སྟོར་རྒྱ་བའི་
རྒྱང་ཡང་དག་པར་རྒྱ་བ་དང་འབྱར་བ་མེ་སྟེ། ཟླ་བ་དགུ་པ་ལ་ལྷེའི་སྟོར་རྒྱ་བའི་རྒྱང་རབ་
རྒྱ་རྒྱ་བ་དང་འབྱར་བ་རྒྱང་སྟེ། ཟླ་བ་བརྟན་པ་ལ་ལྷན་གྱི་སྟོར་རྒྱ་བའི་རྒྱང་རེས་པར་རྒྱ་བ་
ཞེས་བྱ་བ་དང་འབྱར་བ་ནམ་མཁའི་ཁམས་སྟེ། དེའི་ཆོ་ལྷན་གྱི་སྒྲུབས་སྟོང་ནམས་འབྱར་
ངོ་། །མངལ་རུ་རྒྱང་བརྟན་ཆགས་ཀྱང་དེར་སྟོན་ནས་འབྱར་འཇུག་མི་བྱིད་ལ། ཕྱིར་བཙས་
མ་ཐག་རུ་སྟོན་ནས་འབྱར་འཇུག་བྱིད་པར་གསུངས་སོ། །

ཐེག་ལེ་ཆགས་ཚུ་ལ་ནི། ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་དྲངས་མ་དང་ཤིན་རུ་སྤྲ་བའི་རྒྱང་
སེམས་འདུས་པའི་གོང་བྱ་ཡུངས་ཀར་སྟོན་པོའི་ཆོད་ཙམ་པ་སྟེང་གའི་རྒྱ་རྒྱའི་དབྱས་གྱི་
སྒྲུབས་སྟོང་ཅུང་ཟད་ཡོད་པའི་ནང་རུ་གནས་པ་དེ་ལ་མི་ཤིགས་པའི་ཐེག་ལེ་ཞེས་བྱ་ལ།
དེ་ནས་ཐེག་ལེ་དཀར་པོ་དེ་ལས་ཆ་ཤས་གཅིག་སྟེ་བོའི་ཙུ་འཁོར་གྱི་ནང་རུ་སོང་ཏེ་གནས་
པ་ལ་ཉོ་ཡིག་ཅེས་བྱ། དེས་ལྷན་གྱི་གནས་གཞན་གྱི་ཐེག་ལེ་དཀར་པོ་ནམས་དངོས་སམ་

བརྒྱུད་པའི་སློན་ནས་འཕེལ་བར་བྱེད། སྤྱིང་གའི་ཐིག་ལེ་དམར་པོ་ལས་ཆ་གཅིག་ལྟེ་བའི་
 རྩ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སོང་སྟེ་གནས་པ་ལ་གདུམ་མོ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེས་ལུས་ཀྱི་གནས་གཞན་
 རྣམས་ཀྱི་ཁམས་དམར་པོ་རྣམས་དངོས་བརྒྱུད་ཅི་རིགས་པའི་སློན་ནས་འཕེལ་བར་བྱེད་
 གོ། །རྩ་འཁོར་རེ་རེ་ན་ཐིག་ལེ་ཆ་ཤས་རེ་གནས་ཀྱང། སྤྱི་བོའི་རྩ་འཁོར་ནི་ཁམས་དཀར་
 པོ་འཕེལ་བའི་གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་། ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་ནི་ཁམས་དམར་པོ་འཕེལ་བའི་
 གནས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། སྤྱིང་གའི་རྩ་འཁོར་ནི་ཁམས་དཀར་དམར་ཆ་མཉམ་དུ་འཕེལ་
 བའི་གནས་ཡིན་ནོ། །ཁམས་དཀར་དམར་དེ་ཡང་ནམ་དགོས་པའི་ཆོ་སྤྱོད་པ་ཡིན་གྱི་སྟོང་
 དུ་ཆུ་ལྷག་པ་ལྟར་ཡོད་པ་མིན་གསུངས། སྤྱི་གནས་སུ་ཉིང་མཆོམས་སྤྱར་ནས་རགས་
 པའི་ལུས་སྤྱོད་པ་སྤངས་པ་དེ་ལ་གཞིའི་སྤྱི་སྤྱོད་ཞེས་བྱ། །དེ་ལྟར་བར་དོ་མངལ་དུ་ཉིང་
 མཆོམས་སྤྱར་ནས་སྤྱོད་པ་ལེན་པའི་རྣམ་གཞག་འདི་དག་ནི། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱལ་
 སྤྱར་འཁྱེར་བའི་ལམ་འཁྱེར་དང། རྫོགས་རིམ་པའི་དག་མ་དག་གི་སྤྱོད་ལུས་རྣམས་རགས་
 པའི་སྤྱལ་སྤྱོད་འཛིན་པ་ལམ་སྤང་པོ་སྤྱིང་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ་ཐ་མལ་པའི་མིག་ལམ་དུ་གུར་པ་
 དང་རྣམ་པ་མཐུན་ཞིང་དེ་དག་གི་སྤྱང་གཞི་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀྱི་
 སྤྱང་གཞི་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པས་བསྐྱེད་རིམ་ནི། གཞིའི་འཆི་བ་དང། བར་དོ་དང། སྤྱོད་པ་
 གསུམ་སྤྱང་གཞིར་བྱས་ནས་སྤྱོད་བྱེད་ལ་དེ་གསུམ་དང་རིམ་བཞིན་རྣམ་པ་མཐུན་པར་
 འཆི་བ་ཆོས་སྤྱར་འཁྱེར་བའི་ལམ་འཁྱེར་དང། བར་དོ་ཡོངས་སྤྱར་འཁྱེར་བའི་ལམ་འཁྱེར་
 དང། སྤྱོད་པ་སྤྱལ་སྤྱར་འཁྱེར་བའི་ལམ་འཁྱེར་གསུམ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་བསྐྱོམས་ཏེ།
 རྒྱུད་ནས་ཐ་མལ་གྱི་འཆི་བ། བར་དོ། སྤྱོད་པ་གསུམ་སྤངས་ནས། དེ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་
 ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་གསུམ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རྫོགས་རིམ་ནི་གཞིའི་ཆོས་
 གསུམ་པོ་དེ་དང་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐུན་པའི་ལམ་གྱིས་དེ་གསུམ་དངོས་སུ་སྤྱོད་
 བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་འཆི་བ་འོད་གསལ་དང་རྣམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐུན་པ་ནི། ལུས་
 དབེན། རག་དབེན། སེམས་དབེན། སྤྱོད་ལུས། སྤྱོད་པའི་རྒྱུང་འཕྲུག་རྣམས་ཀྱི་གནས་
 སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ལ། བར་དོ་དང་རྣམ་

ཉོན་གྱིས་སྦྱོར་བ་མི་ལེན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། སྐུ་ལྷས་ཐོབ་ན་ཆོ་དེ་ལ་འཚང་རྒྱ་བས་བྱ་བ་
 བོ། །གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ནམས་ཀྱི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་འདྲེན་ནམས་མངས་ཀྱིས་དོགས་ནས་
 མ་བྲིས་པས། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་དང་རྗེས་འབྲང་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་ནམས་ཀྱི་
 གསུང་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

སྲས་པ། རྒྱལ་འདི་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་ཡབ་སྲས་དང། རྗེས་འབྲང་མཁས་པའི་གསུང་
 བཞིན་བྲིས་མོད་ཀྱང། །དམ་པའི་དགོངས་པ་མ་ལོན་འོངས་པའི་ཚོགས། །ཅི་མཆིས་སླ་
 མ་སྙེད་མཁས་ལ་བཤགས། །འདིས་མཚན་དགེ་བས་བདག་གཞན་འགྲོ་བ་ཀྱན། །ཟབ་
 ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། །མ་དག་སྦྱོར་ཤི་བར་དོ་སྐུ་གསུམ་དུ། །སྦྱར་མཛད་
 ལམ་བཟང་སྦྱར་དུ་མཐར་ཐིན་ཤོག། །ཅེས་པ་འདི་ནི་ཀྱི་ན་བ་དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་སློ་
 སྟོས་ཀྱིས་དམ་པའི་གསུང་ལས་བརྒྱས་ཏེ་རང་གི་བརྗེད་བྱང་དུ་བྲིས་པའོ། །

༡༡། རྒྱུད་ཕྱི་ཕྱི་རྣམས།

ཕལས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ།

མཚན་བརྗོད་དང་བརྒྱུ་པར་དམ་བཅའ།

༡༡། རྣ་མོ་གྲུ་རྩ་རྩུ་རབ་ཡངས་མཁྱེན་པའི་སྤྱན་ལྡན་པས། རབ་འབྱམས་ཤེས་བྱའི་གནས་ཀྱན་གཟིགས། རབ་མང་ལེགས་བཤད་ཚུགས་ཅིར་ཅན། རབ་མཚན་ལྷ་མའི་ཞབས་ལ་འདུང། རྟེ་ཡི་ལེགས་བཤད་གརྒྱའི་རྒྱུ། གཏུལ་བྱའི་སྤྱིང་རྩུ་བབས་པ་ལས། བདག་སྒོ་སྒྲ་ཡི་ཆེ་མོ་ཡིས། ལྷངས་པའི་རྩུ་ཐེགས་བརྗོད་གསོར་གྱི། །

ཉན་ཐོས་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཚུལ།

དེ་ལ་ཐེག་པ་ཤོང་འོག་གི་ལྷགས་ཐ་དད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་རྣམས་ལས། ཉོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཚུལ་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ་རང་རེའི་ཉོན་པ་འདི་སྒྲོན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་ཐུབ་པ་ཆེན་པོའི་དྲུང་དུ་བྱང་ཚུབ་དུ་སེམས་བསྐྱེད་དེ། ཚེགས་ཀྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་ཤིང་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚེགས་གསོག་པའི་མགོ་བརྩམས་སོ། རྟེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་ཆེན་གཙུག་ཏྟར་ཅན་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པའི་བར་གྱིས་གངས་མེད་དང་པོ་རྫོགས་སོ། རྟེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མར་མེ་མཛད་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པའི་བར་གྱིས་གཉིས་པ་རྫོགས་སོ། རྟེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་པར་གཟིགས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པའི་བར་གྱིས་གསུམ་པ་རྫོགས་སོ། །

དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གི་སྤྱས་རྒྱལ་བུ་དོན་གྲུབ་དུ་འབྱུངས་པའི་བར་བསྐྱལ་བ་

བརྒྱུ་མཚན་བཟང་པོ་སྤུམ་ཅུ་ཙམ་གཉིས་དང་། དཔེ་བྱ་དང་བརྒྱུ་ཅུ་ལྷན་ཚོགས་བསགས་
 པར་འདོད་དེ། རྣམ་གཟིགས་མར་མེ་རིན་ཆེན་གཙུག་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཐ་མར་
 བྱུང་། །དང་པོ་ཤུག་ཐུབ་པ་ཡིན། ཞེས་སོ། །དེ་ལ་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་
 པ་དང་། སྤྱིད་ལ་བརྟུང་བརྟུལ་བའི་བར་ནི་བྱང་སེམས་སོ་སྒྲིཊ་ཚོགས་ལམ་པ་མཚན་ཉིད་
 པར་འདོད་དོ། །དགྲུང་ལོ་སྤུམ་ཅུ་ཙམ་ལ། དཔྱིད་ཟླ་ཐ་ཙུང་སྐར་མ་ས་གས་ཉ་བའི་
 ཆོས་བཙུ་ལའི་སྤྱིད་ལ་བརྟུང་བརྟུལ། གྲང་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཆོ་སྒྲིཊ་ལམ་མཐོང་
 ལམ་སྒོམ་ལམ་རྣམས་མདོན་དུ་བྱས། ཐོ་རངས་སྒྲིཊ་རངས་དང་པོ་འཆར་བ་ཙམ་ན། མི་
 སྒོ་བ་ལམ་མདོན་དུ་བྱས་ཏེ་མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །དེ་ནས་ཞག་བཞི་
 བརྟུ་ཞེ་དགྲུ་འདས་ནས་སྤྱི་ཤ་ཁྱེད་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་རོ། །དེ་ནི་བདེན་པ་བཞིའི་
 ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ལ། ཆོས་འཁོར་དེ་ལས་གཞན་བསྐྱོར་བར་མི་འདོད་དེ། ཐེག་པ་
 ཆེན་པོ་བཀར་མི་འདོད་དོ། །དེ་ནས་དགྲུང་ལོ་བརྒྱུ་ཅུ་བ་ལ་ཐུ་དན་ལས་འདས་ཏེ་མར་
 མེ་ཤི་བ་བཞིན་དུ་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་དུ་སོང་བར་འདོད་དོ། །ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ས་བརྟུའི་
 རྣམ་གཞག་མི་འདོད། འབྲས་སུའི་སྐབས་སུ་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྒྲིཊ་མི་འདོད། ཆོས་
 ཀྱི་སྒྲིཊ་དང་གཞུགས་སྒྲིཊ་གཉིས་ལས་མཚོག་གི་སྤྱུལ་སྤྱའི་ཐ་སྤྱད་ཀྱང་མི་འདོད་དོ། །བྱི་བྲག་
 རྒྱ་བས་རྒྱལ་བུ་དོན་གྲུབ་ཀྱི་ལུས་དེ་སོ་སྒྲིཊའི་ལུས་ཡིན་པས། ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་
 རྟུག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་པའི་ཆོ་ཡང་ལུས་དེའི་རྒྱན་མ་བརྗེས་པར་
 རྟུག་བསྐལ་གྱི་བདེན་པ་ཡིན་པས། གཞུགས་སྒྲིཊ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །མདོ་
 རྟེ་བས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྒྲིཊ་ལ་དན་སེམས་གྱིས་བྲག་ཐུང་བའི་མཚན་མེད་མི་སྤྱིད་
 པར་འཁྱུར་བ་སོགས་གྱིས་དགག་པ་བྱིད་གསུང་རོ། །

པར་སྒྲིཊ་ཐེག་པའི་ལྷགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཚུལ།

ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་པ་རོལ་དུ་སྒྲིཊ་པ་དང་། གསང་སྤགས་གཉིས་ལས། པ་རོལ་དུ་
 སྒྲིཊ་པའི་ལྷགས་ནི། ཚོགས་སྤྱོད་ཀྱི་རིང་ལ་གྲངས་མེད་དང་པོ་རྫོགས་སོ། །ས་དང་པོ་

ནས་བརྟན་པའི་བར་གྱིས་གཉིས་པ་རྫོགས། ས་བརྒྱད་པ་དགུ་པ་བརྟན་པ་གསུམ་གྱི་རིང་
ལ་གྲངས་མེད་གསུམ་པ་རྫོགས་ཏེ། སྲིད་པ་ཐ་མ་བའི་ཆོ་འོག་མིན་སྟུག་པོ་བཞོད་པར་
སྟོགས་བརྟའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་ནས། ས་བརྟན་
པ་རྫོགས་མཆོམས་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལ་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཀྱང་བྱ། རྟོ་རྟོ་བྱའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ཞྩ། དེ་རྒྱད་ལ་སྦྱིས་པའི་སྤྲད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ཆོས་གྱི་སྦྱོར་དང་འོངས་
སྦྱོར་རྫོགས་པའི་སྦྱོར་གཉིས་བརྟེས་ཏེ། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །འོངས་སྦྱོར་
རྫོགས་པའི་སྦྱོར་དེ་ནི་གནས་ངེས་པ་འོག་མིན་ཁོ་ན་ལས་གཞན་དུ་གཤེགས་མི་སྲིད། ཆོས་
ངེས་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཁོ་ན་ལས་ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་གསུང་བ་མི་སྲིད། རྣམ་པ་
ངེས་པ་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྦྱའི་རྣམ་པ་ལས་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད། འཁོར་
ངེས་པ་ས་བརྟའི་བྱང་ལམས་ལས་སོ་སྦྱོར་སྟེ་སྟེ་གསུང་གྱི་འཁོར་མི་སྲིད། རྣམ་ངེས་པ་འཁོར་བ་
མ་སྟོངས་གྱི་བར་དུ་ཐུང་ན་ལས་བརྒྱ་ཚུལ་མི་སྟོན་པ་ཞྩ། རེས་པ་ལྟ་ལྟ་ནོ། །

འོག་མིན་དེ་གང་ན་ཡོད་ཅེ་ན། ལྟའི་གནས་རྣམས་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ནི་གཙང་
མའི་གནས་གྱི་འོག་མིན་ཏེ། དེའི་གོང་ན་འོག་མིན་སྟུག་པོ་བཞོད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཁིང་དེ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། གཙང་མའི་གནས་དག་སྤངས་པ་ན། འོག་མིན་
གནས་ནི་ཉམས་དགའ་བ། །ཡང་དག་རྫོགས་སངས་དེར་སངས་རྒྱས། །སྤུལ་བ་པོ་
གཅིག་འདིར་འཛང་རྒྱ། །ཞེས་སོ། །འོངས་སྦྱོར་རྫོགས་པའི་སྦྱོར་དེ་འོག་མིན་དུ་བཞུགས་
ནས། སྤུལ་བའི་སྦྱས་མའི་ཡུལ་དུ་མཛད་པ་བརྟན་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱལ་བ་
ཤུག་ཐུབ་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཁིང་མི་མཛེད་ཀྱི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་འདི་ལ་སྤྲིང་བཞི་
བའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བྱེ་བ་སྤྲལ་བརྒྱ་ཡོད་པའི་འཛམ་བུའི་སྤྲིང་བྱེ་བ་སྤྲལ་བརྒྱར་
རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པའི་མཛད་པ་བརྟན་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་བྱེ་བ་སྤྲལ་བརྒྱ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོན་
ནོ། །དེ་ཡང་དགའ་ལྟན་གྱི་གནས་ནས་འཕོ་བ་བྱེ་བ་སྤྲལ་བརྒྱ་ཅིག་ཅར་དུ་སྟོན་ཏེ། དེ་
བཞིན་དུ་ཡབ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མ་བྱེ་བ་སྤྲལ་བརྒྱ་དང་། ཡུམ་སྦྱ་མ་ལྟ་མཛེས་བྱེ་བ་
སྤྲལ་བརྒྱའི་སྤྲས་རྒྱལ་བུ་དོན་གྲུབ་སྦྱོར་བལྟམས་པའི་ཚུལ་བྱེ་བ་སྤྲལ་བརྒྱ་དུས་ཅིག་ཅར་

རུ་སྟོན་ནོ། །དེ་བཞིན་རུ་གཞོན་ཅུ་རོལ་ཅེད་མཛད་པ་དང་། བཅུན་མོའི་འཁོར་གྱིས་
རོལ་བ་དང་། དེས་པར་འབྱུང་བ་དང་། དཀའ་བ་སྟོད་པ་དང་། བྱང་ཚུབ་ཀྱི་ཤིང་
བྱང་རུ་གཤེགས་པ་དང་། བརྟུང་འབྱུལ་བ་དང་། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་
པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་དང་། ཟུང་ན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བྱེ་བ་ཕྲག་
བརྒྱ་ཅིག་ཅར་རུ་སྟོན་ཏེ། ཞིང་འདིར་ཟུང་ན་ལས་བཟུ་བའི་ཚུལ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་སྟོན་པ་
དང་། ཞིང་གཞན་རུ། ལ་ལར་སྐྱབས་འཇགས་པ་དང་། ལ་ལར་འཛང་རྒྱ་བ་དང་། ལ་ལར་
འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ཅིག་ཅར་རུ་སྟོན་ཏེ། དེ་བཞིན་རུ་
འཁོར་བ་མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་རུ་སྟོན་ནོ། །དེ་སྐད་རུ་ཡང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་ལྷ་མ་ལས།
ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོས་འཇིག་རྟེན་མཁྱེན། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་ལ་གཟིགས་ནས་ནི། ཆོས་ཀྱི་
སྐྱུ་ལས་མ་གཤོས་པར། །སྐྱུ་ལ་བའི་རང་བཞིན་རྣམས་ཆོགས་ཀྱིས། །སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་
དང་། །དགའ་ལྷན་ནས་ནི་འཕོ་བ་དང་། །ལྷུ་མས་སྐྱུ་འཇུག་དང་བལྟམས་པ་དང་། །བཞོ་
ཡི་གནས་ལ་མཁའ་པ་དང་། །བཅུན་མོའི་འཁོར་དབྱེས་རོལ་པ་དང་། །དེས་འབྱུང་
དཀའ་བ་སྟོད་པ་དང་། །བྱང་ཚུབ་སྟིང་པོར་གཤེགས་པ་དང་། །བརྟུང་སྟེ་འཛོམས་དང་
རྫོགས་པར་ནི། །བྱང་ཚུབ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་། །ཟུང་ན་འདས་པར་གཤེགས་མཛད་
ནམས། །ཡོངས་སྐྱུ་མ་དག་ཞིང་ནམས་སྐྱུ། །སྲིད་པ་རི་སྲིད་གནས་པར་སྟོན། །ཞེས་སོ། །

གསང་ཐུགས་ཀྱི་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཚུལ།

གསང་ཐུགས་ཀྱི་ལུགས་ལ། བྱ་སྟོད་གཉིས་ལ་པ་རོལ་རུ་ཕྱིན་པའི་ལུགས་ཀྱི་འཛང་
རྒྱ་ཚུལ་ལས་ལོགས་པ་མེད་པས། ཡོ་ག་དང་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི་
ཙ་རྒྱུད་དེ་ཉིད་བཟུས་པ་དང་། བཤད་རྒྱུད་རྫོ་རྗེ་ཆེ་མོ་གཉིས་ལས་གསུངས་ཤིང་། དེ་
དག་གི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བའི་སྟོབ་དཔོན་ཤུག་བཤེས་གཉེན་དང་། སངས་རྒྱས་གསང་
བ་དང་། ཀུན་དགའ་སྟིང་པོ་གསུམ་ལ་ཡོ་ག་ལ་མཁའ་པའི་མི་གསུམ་ཞེས་འཕགས་ལུལ་
རུ་ཐུགས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ། རང་རེའི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་

འདས་འདི་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་གི་སྤྲུལ་སྤྱུ་འབྱུངས་ནས། རྒྱ་བོ་ནེ་རུ་ནེ་འགམ་དུ་
 དཀའ་བ་སྦྱོད་པའི་བར། ས་བརྩ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་མཆོད་ཉིད་པར་འདོད་ལ།
 དེར་ལོ་དུག་དུ་དཀའ་བ་སྦྱོད་པ་ན། བསམ་གཏན་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ཞེས་ཀྱང་བྱ།
 བསམ་གཏན་བཞི་པའི་རབ་མཐའ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། མི་གཡོ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་ཀྱང་
 བྱ། མཁའ་ཁྲབ་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བ་ལ་སྟོམས་པ་ཞུགས་སོ། །དེའི་ཆོ་སྤྲུགས་
 བརྩའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདུས་ནས། སེ་གོལ་གྱི་སྤྲུལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་བསྐྱངས་
 ཏེ། རྒྱུད་ཀྱིས་ཉིང་ངེ་འཛིན་འདི་ཙམ་གྱིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བར་མི་ལུས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། འོ་ན་རི་ལྟར་བཞི། ཞེས་གསོལ་བས་འོག་མིན་དུ་བྲིད་དེ། དེ་
 ཡང་ནམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་དེ་རྒྱ་བོ་ནེ་རུ་ནེ་འགམ་དེ་ཉིད་དུ་བཞག་ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་དོན་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པའི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་དེ་འོག་མིན་དུ་བྱོན་པ་ལ། སྤྲུགས་བརྩའི་
 སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གོས་ཀྱི་དབང་སྟེ། ཅོད་པན་གྱི་དབང་བསྐྱར་ནས་དེའི་རྗེས་
 ལ། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ལྷ་རིམ་ཅན་སྟོམ་དུ་བརྩལ་སྟེ། མངོན་བྱང་ལྷ་རྫོགས་པའི་
 མཐར། འོངས་སྦྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱུ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་
 སངས་རྒྱས་སོ། །སངས་རྒྱས་ནས་ཆོ་འཕྲུལ་རྣམ་པ་བཞི་མཛད་དེ། རི་རབ་ཀྱི་ཆེ་མོར་བྱོན་
 བས་ཡོ་གའི་རྒྱུད་རྣམས་གསུངས། དེ་ནས་མི་ཡུལ་དུ་བྱོན་ནས་རྒྱ་བོ་ནེ་རུ་ནེ་འགམ་དུ་
 རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་དེ་ལ་སྤྲུལ་ཞུགས་ཏེ་བཞེངས་ནས། བདུད་འདུལ་བ་དང་། མངོན་པར་
 རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་རྣམས་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །

སྒྲིབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྟིང་པོའི་ལུགས།

སྒྲིབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྟིང་པོའི་ལུགས་ལ། བསྐལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་རྫོགས་
 བསགས་པའི་མཐར་ས་བརྩའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སྲིད་པ་ཐ་མ་བར་གྱུར་པའི་ཆོ་འོག་
 མིན་དུ་མཁའ་ཁྲབ་ཀྱི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་སོ། །དེའི་ཆོ་སྤྲུགས་བརྩའི་
 སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་སེ་གོལ་གྱིས་སྤྲུལ་ཉིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་བསྐྱངས་ནས།

ཁྱོད་ཉིད་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་ཙམ་གྱིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་བྱ་བར་མི་ལུས་
སོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ། འོ་ན་རྩི་ལྟར་བསྒྲི། ཞེས་གསོལ་བས། སྤྱགས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཙུང་པན་གྱི་དབང་བསྐྱར་ནས། དེའི་རྒྱུ་ལ་མངོན་བྱང་ལྡ་རིམ་ཅན་ཏུ་
བསྐྱེལ་ཏུ་བརྟག་སྟེ། དེ་རྫོགས་པའི་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱ་ནམ་པར་སྤྱང་མཛད་
ཆེན་པོར་སངས་རྒྱས་སོ། །སངས་རྒྱས་ནས་ཆོ་འཕྲུལ་ནམ་བཞི་མཛད་དེ། རི་རབ་གྱི་ཆེ་
མོར་བྱོན་ནས་ཡོ་གའི་རྒྱུད་གསུངས། དེ་ནས་མི་ཡུལ་ཏུ་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཙང་མའི་སྤྱས་སུ་
འབྱུངས་ཏེ་མཛད་པ་བརྟག་གཉིས་གྱི་ཚུལ་བསྟན་པར་འདོད་དོ། །མངོན་བྱང་ལྡ་ལ་སྟོན་
བྱང་སྟོན་པའི་ནམ་འཕྲུལ་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་མངོན་བྱང་ལྡ་དང་། རྒྱུ་ལྟག་གསུལ་
བྱའི་ཉམས་ལེན་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པའི་མངོན་བྱང་ལྡོ། །དེ་ཡང་སྤྱགས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་ཐམས་ཅད་བྱུབ་པ་ལ་ཙུང་པན་གྱི་དབང་
བསྐྱར་བའི་རྒྱུ་ལ། ཅིན་པ་ཏི་བེ་རྟོ་ཀླ་རོ་མི། ཞེས་པའི་སྤྱགས་གྱི་དོན་སྟོན་ཏུ་བརྟག་སྟེ།
དེས་ཀྱང་བསྐྱེལས་པས་མཉམ་གཞག་ཏུ་རང་གི་སེམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་བརྟུག་
རང་བཞིན་ནམ་དག་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་ཤིང་། དེ་ལས་ལངས་པའི་རྒྱུ་ལྟོན་ཐོབ་རང་གི་
སེམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་ནམ་དག་དེ་རང་གི་སྒྲིང་གར་ཟླ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ནམ་
པར་མངོན་སུམ་ཏུ་མཐོང་ངོ། །དེས་ནི་མི་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་མི་བསྐྱོད་པའི་ངོ་བོ་བརྟེས་
ཤིང་། མངོན་བྱང་འདིའི་མིང་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པ་ལས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་རྒྱུ་ལྟག་གསུལ་བྱའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྦྱར་ན། ཅིན་པ་ཏི་བེ་རྟོ་ཀླ་རོ་མི།
ཞེས་བརྫོད་ནས་རང་གི་སེམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་བརྟུག་རང་བཞིན་ནམ་དག་
མཚོན་པའི་ལྟ་ལི་བརྟུག་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། རང་གི་སྒྲིང་ཁར་ཟླ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་
གྱི་ནམ་པར་བསྐྱེལ་མོ། །དེའི་རྒྱུ་ལ་སྤྱགས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་དོན་ཐམས་ཅད་བྱུབ་པ་ལ། ཇོ་བོ་རྟོ་ཅིན་ལྟ་པ་ད་ལྟ་མི། ཞེས་པའི་སྤྱགས་
གྱི་དོན་བསྐྱེལ་ཏུ་བརྟག་སྟེ། དེས་ཀྱང་བསྐྱེལས་པས་མཉམ་གཞག་ཏུ་རང་གི་སེམས་གྱི་
ཆོས་ཉིད་སྟོང་བ་ཉིད་སྟོང་བུར་བྱེད་པའི་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་ཤིང་། རྒྱུ་ལྟོན་ཐོབ་ཏུ་རང་གི་

སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་བྱུང་བྱི་བའི་དེ་ཉིད་རང་གི་སྟོང་ཁར་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་
ལམོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྣམ་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ངོ་། །དེས་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རིན་འབྱུང་གི་ངོ་བོ་བརྟེན་གྱིང་། མངོན་བྱང་དེའི་མིང་ནི་བྱང་ཆུབ་མཆོག་དུ་
སེམས་བསྐྱེད་པ་ལས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་རྗེས་འཇུག་གདུལ་བྱའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྦྱར་ན། ཨོ་བོ་རྟེན་ཅིན་ལྟ་པ་ད་ལྟ་
མི། ཞེས་བརྗོད་ནས། རང་གི་སེམས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོང་བྱུང་བྱི་བའི་དེ་མཆོན་
པའི་ཀླ་ལི་ཡོངས་སུ་བྱུར་པ་ལས། རང་གི་སྟོང་ཁར་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་ལམོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
པའི་རྣམ་པར་བསྟོན་མོ། །དེའི་རྗེས་ལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ཉིལ་བཟླ། ཞེས་
པའི་སྐུ་གསུམ་གྱི་དོན་བསྟོན་དུ་བརྟུག་ནས་བསྟོན་པས། སྤར་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱན་
དུ་བཟང་པོ་དེ་ཉིད་རང་གི་སྟོང་ཁར་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་ལམོར་བྱི་སྟེང་དུ་རྩོམ་རྩོམ་དཀར་པོ་ཅེ་
ལྟ་པ་ཀྱན་དུ་འགྲུབ་པའི་རྣམ་པར་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ངོ་། །དེས་ནི་སོ་སོར་རྟོག་པའི་
ཡེ་ཤེས་འད་དཔག་མེད་ཀྱི་ངོ་བོ་བརྟེན་གྱིང་། མངོན་བྱང་དེའི་མིང་ནི་བརྟན་པའི་རྩོམ་
ལས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །

དེ་རྗེས་འཇུག་གདུལ་བྱའི་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྦྱར་ན། ཉིལ་བཟླ། ཞེས་བརྗོད་
ནས་རང་གི་སྟོང་ཁར་རྩོམ་རྩོམ་དཀར་པོ་ཅེ་ལྟ་པ་བསྟོན་མོ། །འདིར་དང་པོའི་རྩོམ་ཞེས་བྱ་
བའི་དོན་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། དང་པོ་ནི་ཐོག་མའི་དོན་ཡིན་ལ། ཐོག་མའི་དོན་ཡང་སྤར་
སངས་མ་རྒྱས་པ་གསར་དུ་འཛང་རྒྱ་བ་ལ་མངོན་བྱང་ལྟ་རིམ་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་ཆོ། རང་
གི་སྟོང་ཁར་མཐོང་བའི་རྩོམ་རྩོམ་དཀར་པོ་ཅེ་ལྟ་པ་དེ་ལ་དང་པོའི་རྩོམ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཅེ་ལྟ་
བར་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གང་ཞེ་ན། འཛང་རྒྱ་བའི་ཆོ་མངོན་བྱང་ལྟ་རིམ་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་
མངོན་བྱང་རེ་རེས། ཡེ་ཤེས་པ་རེ་རེ་མངོན་དུ་བྱུར་པ་དེ་མཆོན་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ལྟ་བའོ། །དེ་
ནས་སྟོགས་བརྟུའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་དོན་ཐམས་ཅད་
བྱུབ་པ་ལ་མིང་གི་དབང་བསྐྱར་ཏེ། དོན་ཐམས་ཅད་བྱུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་དེ་བརྗོད་
ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་རྩོམ་རྩོམ་དཀར་པོ་ཅེ་དབྱིངས་ཞེས་བྱ་བར་བཏགས་སོ། །དེ་ནས། བརྗོད་

ཤང་། དེས་སྐྱལ་པའི་སྐུ་ཆམ་པར་སྤང་མཛད་ཞལ་བཞི་པ་གཅིག་སྐྱལ་བ་དེས་རི་རབ་ཀྱི་
ཆེ་མོར་ཕྱོན་ནས་ཡོ་གའི་ཆ་རྒྱད་དེ་ཉིད་བསྟུས་པ་གསུངས་པ་ཤོགས་ཀྱི་མཛད་པ་རྣམས་
མཛད་དེ། མི་ཡུལ་དུ་ཕྱོན་ནས་བསུད་འདུལ་བ་དང་། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་
རྒྱུས་པ་ལ་ཤོགས་པའི་ཚུལ་རྣམས་བསྟན་ཏོ། །

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ལྷ་མེད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སངས་རྒྱས་ཚུལ་ནི། ཏུས་འཁོར། ཀྱི་
 རྫོང་། བདེ་མཆོག་སོགས་རྒྱད་གཞན་ནམས་ལས་མ་གསུངས་ཤིང་། འདུས་པའི་སྟོར་
 རས་གསུངས་ལ། དེ་ཡང་འཕགས་ལྷགས་དང་། ཡེ་ཤེས་འབས་ལྷགས་གཉིས་ཀ་ལས་
 གསུངས་ཏེ། འཕགས་ལྷགས་ཀྱི་ལྷ་རུ་དེ་བའི་སྟོང་བརྒྱུས་ནས་གསུངས། ཡེ་ཤེས་འབས་
 ལྷགས་ཀྱི་འཇམ་དཔལ་གྱི་ཞལ་ལྷང་ཆེ་རྒྱུད་གཉིས་ཀྱི་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་ཏེ། གཉིས་
 ཀ་དགོངས་པ་གཅིག་རུ་ཡོད་གསུང་ངོ་། །དེ་ལས་བརྩ་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྐྱེ་
 བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་དང་། སྤྲིད་པ་ཐ་མ་བ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་པ་རོལ་རུ་ཕྱིན་པའི་
 ཐེག་པ་དང་། གསང་ལྷགས་ཀྱི་རྒྱད་ལྗེ་བཞི་ག་ལ་ཡོད་གསུང་ངོ་། །དེ་ལས་ས་བརྩ་པའི་
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པ་ནི། བྱང་སེམས་ས་བརྩ་པ་ཆེ་དེའི་སྤྱི་མ་
 ལ་འཛང་རྒྱ་བར་ངེས་པའོ། །སྤྲིད་པ་ཐ་མ་བ་ནི་ས་བརྩ་པའི་བྱང་སེམས་ཆེ་དེ་ལ་འཛང་རྒྱ་
 བར་ངེས་པའོ། །སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལྷ་ཀྱུ་ཐུབ་པ་འདིས་པ་རོལ་རུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་
 ལ་བརྟེན་ནས། བསྐལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་རུ་ཆོགས་བསགས་པའི་མཐར། ས་བརྩ་པ་ལ་
 གནས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སྤྲིད་པ་ཐ་མ་བར་ལྱུར་པའི་ཆེ་འོག་མིན་རུ་མ་ཁའ་བྱལ་
 ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་སོ། །དེའི་ཆེ་སྟོགས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་
 འདུས་ནས། སེ་གོལ་གྱི་སྤྲུམ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དེ་ལས་བསྐངས་ཏེ། ཁྱུང་ཉིད་ཏིང་ངེ་འཛིན་
 དེ་ཙམ་གྱིས་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཛང་རྒྱ་བར་མི་རུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། འོ་
 བ་རི་ལྟར་བགྱི་ཞེས་གསོལ་བས། སྟོགས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱིས་ལྷའི་སྤུ་མོ་

ཐིག་ལེ་མཆོག་མ་བཀུག་ནས། དབང་གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ལེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དངོས་དབང་
 ཏུ་བསྐྱར་ཏེ། དེའི་རྒྱུ་ལ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པ་ནམས་བསྟན་ནས་སྒོམ་ཏུ་
 བརྟག་པས། མཆོན་མེད་ན་སྟོང་པ་གསུམ་རིམ་གྱིས་ཐིམ་ནས། ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་དོན་
 གྱི་འོད་གསལ་མངོན་ཏུ་གྱུར་ཏེ། དེ་ལས་དག་པའི་སྒྱུ་མའི་སྐྱར་ལངས་པ་ལ། སངས་རྒྱས་
 ཐམས་ཅད་གྱིས་དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་ཏེ་སྟོན་པ་བྱེད་ཏུ་བརྟག་པས་ཐོ་རངས་སྐྱུ་རེངས་
 དང་པོ་འཆར་བ་ཅམ་ན། རྟོག་ལྟ་བུའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱིས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤྲ་ཞིང་སྤྲ་བ་
 ཡང་སྤངས་ནས་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་རྟོག་རྟོག་འཆར་གི་གོ་འཕང་བཞེས་ཏེ། མངོན་པར་
 རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །དེ་ལ་བྱམ་དབང་མ་བསྐྱར་བར་དབང་གོང་མ་བསྐྱར་བས་
 ཆོག་པ་དང་། བསྟེན་རིམ་མ་བསྐྱོམས་པར་རྟོགས་རིམ་བསྐྱོམས་པས་ཆོག་པའི་དམིགས་
 བསལ་འདི་ཁོ་ན་གསུངས་ཀྱི། གཞན་མ་གསུངས། ཞེས་གསུང་ངོ་། །

དེ་ནས་ལོངས་སྟོན་རྟོགས་པའི་སྐྱུ་རྟོག་རྟོག་འཆར་ཆེན་པོ་དེ་འོག་མིན་ཏུ་བཞུགས་
 བས། རྒྱལ་པོའི་སྐྱུ་མི་ཡུལ་ཏུ་མངོན་པ་བརྟག་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་བསྟན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་ཟས་
 གཙང་གི་སྐྱུ་ལྟ་བུ་འབྱུངས་ནས་ཆུ་པོ་ནི་རྒྱ་ནའི་འགམ་ཏུ་ཡོ་བྱུག་དཀའ་བ་སྟོན་པ་ན།
 རྒྱ་བྱུག་གི་འབྱུ་གཅིག །ཉིལ་འབྱུ་གཅིག །འབྱས་ཉག་མ་གཅིག་སྟེ་གསུམ་ལས་ཁ་ཟས་
 རགས་པ་མ་གསོལ་བར་མཁའ་ཁབ་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་སོ། །དེའི་ཆོ་
 རྟོགས་བརྟུན་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་འདུས་ནས་སེ་གོལ་གྱི་སྐྱུ་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ལས་
 བསྐྱངས་ཏེ། རྟོན་ཉིང་དཀའ་ཐུབ་གྱིས་གསུངས་པའི་ལུས་འདི་ལྟ་བུས་བརྟུང་འདུལ་བར་
 མི་རུས་ཤིང་། རྟོན་ཉིང་ཉིང་རེ་འཛིན་འདི་ཅམ་གྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤྲ་ཞིང་སྤྲ་བ་སྟོན་མི་རུས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པས། ཁ་ཟས་རགས་པ་གསོལ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་བྱང་ཏུ་གཤེགས་
 པ་ལ། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་གྱིས་ལྟའི་བྱ་མོ་ཐིག་ལེ་མཆོག་མ་བཀུག་ནས་དབང་གསུམ་
 པ་ཤེས་རབ་ལེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་དངོས་དབང་ཏུ་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་བསྟན། དེ་ནས་མངོན་
 པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པ་བསྟན་ནས་སྒོམ་ཏུ་བརྟག་པས་མཆོན་མེད་ན་སྟོང་པ་གསུམ་
 རིམ་གྱིས་ཐིམ་ནས། ཐམས་ཅད་སྟོང་བ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་ཏུ་གྱུར་པའི་ཚུལ་

བཏྲན། དེ་ལས་དག་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱར་ལངས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབང་
བཞི་པ་བསྐྱར་ནས་སྐྱོད་པ་བྱེད་ཏུ་བཅུག་པས་སྐོར་ངས་སྐྱེ་རིངས་དང་པོ་འཆར་བ་ཙམ་
ན། རྗེ་ལྷ་བུའི་ཏིང་འཛིན་གྱིས་ཤེས་བྱའི་སྤྱིལ་པ་ལྷ་ཞིང་ལྷ་བ་སྤངས་ནས་མི་སྤོབ་
པའི་བྱང་འཇུག་བརྟེན་ཏེ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་བཏྲན་ནོ། དེ་
ལ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་ཙམ་ཞིག་བཏྲན་པས་ཆོག་མོད། དབང་གསུམ་པ་དང་། བཞི་
པ་བསྐྱར་བ་སོགས་ཀྱི་ཚུལ་བཏྲན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། བ་རྩལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བྱང་
བའི་ལམ་གྱིས་ས་བརྩུ་པའི་བར་ཏུ་བཤོད་ཀྱས་ཀྱང་། མཐར་འཁོར་བྱ་བ་སྤགས་ལྷ་མེད་
ཀྱི་ལམ་ཏུ་ཞུགས་པ་ལ་ངེས་པར་སྟོས་དགོས་ཀྱི། དེར་མ་ཞུགས་པར་འཁོར་བྱ་བ་མི་ཡིད་
དོ། ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་སྤྱིར་རོ། །

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ।

ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ཆོས་ལཁོར་བསྐྱོར་ཚུལ།

ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ལ། ས་རིལ་དུ་སྦྱོར་བའི་ཐོག་པའི་ཆོས་འཁོར་
 བསྐྱར་ཚུལ་དང་། གསང་སྟགས་ཀྱི་ཐོག་པའི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་ཚུལ་གཞིས་ལས། དང་
 རོ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཤིང་དུང་དུ་མཛོན་པར་རྒྱགས་པར་སངས་རྒྱས་
 པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས། ཞག་བདུན་ལྷག་བདུན་དུ་ཆོས་འཁོར་མ་བསྐྱར་རོ། །དེ་ནས་ཡུལ་
 ཀྱི་དཔུགས་མ་ག་རྩ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཡོད་པ་ནས། བྱང་སྟགས་ཀྱི་ཚུ་བོ་གརྩ་བརྒྱལ་བའི་ཡུལ་
 ལྷ་ར་ཆ་སི་དྲང་ཕྱོང་ལྷང་བ་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་ཀྱི་ཕྱོན་ཏེ། ཅིའི་སྤྱིར་དྲང་ཕྱོང་ལྷང་བ་
 ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། སྟན་སངས་རྒྱས་འོད་སྤྲུང་འཇིག་རྟེན་དུ་འཕྱོན་དུ་ཉེ་བ་ན། རི་དེ་ལ་པར་
 སངས་རྒྱས་ལྷ་བརྒྱ་གནས་པ་ལ། དེ་དག་ལ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་
 རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་འཕྱོན་པར་མཐེན་ཏེ། རྩ་འབྲུལ་གྱིས་ནམ་མཁའ་ལ་འཕགས་ནས་མའི་
 ཁམས་ལ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་ཏེ། རང་གི་སྤྱུ་ལས་བྱང་བའི་མེས་སྤྱུ་ལས་རྣམས་བསྟེགས་
 བྱས་རིང་བསྟེལ་རྣམས་ས་ལ་ལྷང་བ་ལས། དྲང་ཕྱོང་ལྷང་བོ་ཞེས་སྟེན་པས་དྲང་ཕྱོང་ལྷང་

བ་ཞེས་བྱའོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་རི་དྲགས་ཀྱི་ནགས་ཞེས་བྱ་ཞེན། སྤོན་ལྷ་ར་ཏ་སིའི་རྒྱལ་པོ་ཚངས་བྱིན་
 ཞེས་བྱ་བས་རི་འདི་ལ་གནས་པའི་རི་དྲགས་རྣམས་བསད་པར་མི་བྱའོ། །ཞེས་ཁྲིམས་
 བཅས་པས། སྤོགས་གཞན་ནས་ཀྱང་རི་དྲགས་མང་པོ་དེར་འདུས་ནས་འཕྱངས་པས་རི་
 དྲགས་ཀྱི་ནགས་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ན་ལྷ་ལྷེ་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཀུན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལྷ་གནས་
 ཏེ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཆུང་དང་། ཆོ་དང་ལྷན་པ་རྟ་བྱལ་དང་། རྒྱངས་པ་
 དང་། མིང་ཆེན་དང་། བཟང་ལྷན་ནོ། །དེ་དག་གིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྒྱུང་ནས་འཕྱོན་
 པ་མཐོང་ལྟེ། ཆོ་དང་ལྷན་པ་གོ་བྱ་ཏ་མ་བསམ་གཏན་ལས་ཉམས་པ། ལྟོད་པ། མང་
 རུ་བ་བ་དེ་འདིར་འོང་གིས། དེ་ལ་སྤྱོད་པར་མི་བྱ། བཤེས་པར་མི་བྱ། བསྐྱུ་བར་ཡང་མི་
 བྱའོ། །སྤོན་ལྷག་པོ་འདི་ལ་འདུག་ན་འདུག་རྒྱ་ཆུག་ཅིག །ཅེས་འོག་ཁྲིམས་བཅས་ཏེ་སྤོན་
 ལྷག་པོ་གཅིག་བཀྲིང་ངོ་། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཐེབས་པ་ན། དེ་དག་གིས་གཟི་
 བརྒྱུད་མ་བཟོད་ནས། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱག་འཛུལ་ཏེ་ལ་ལས་ཞབས་བཀྲས། ལ་ལས་
 ལྷན་བཀྲིང་དེ་ཆོ་དང་ལྷན་པ་གོ་བྱ་ཏ་མ་ལེགས་པར་བྱོན་ཏམ། བྱོན་པ་ལེགས་སོ། །ཞེས་
 གསོལ་རྟོ། །དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གདན་བཀྲིང་པ་དེ་ལ་བཞུགས་སོ། །དེ་ནས་
 ལྷ་ལྷེ་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་སྤོན་ལས་མངས་གསལ་བར་མཐོང་ནས། ཆོ་དང་
 ལྷན་པ་གོ་བྱ་ཏ་མ། བྱོད་ཉིད་དབང་པོ་རྣམས་ནི་ཤིན་རྒྱ་གསལ། བགས་པའི་མདོག་ནི་
 ཡོངས་སུ་དག་ན། ཡེ་ཤེས་མཐོང་བའི་བྱང་པར་མདོན་རུ་མཛད་དམ། ཞེས་གསོལ་བས།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྤྱུལ་བ། རིགས་ཀྱི་བྱ་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཆོ་དང་
 ལྷན་པ་ཞེས་མ་ཟེར་ཞིག །བྱིད་ལྷན་རིང་པོར་སྤྱག་བསྐྱེད་བར་འཕྱར་ཏ་རེ། ང་ནི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟེ། མདོན་པར་རྒྱགས་པར་སངས་རྒྱས་སོ། །རང་བྱུང་གི་ཡེ་ཤེས་ཁོང་
 རུ་ཆུང་ངོ། །ང་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལྟེ། ཁྲོའི་དཔོན་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་སོ། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་མོད་ལ། ལྷ་ལྷེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱོད་དང་ཁ་སྤྱོད་རང་བྱི་ལྟེ། ལྱས་ཆོས་ཤོས་བྱར་སྤྱིག་
 གསུམ་གྱིས་གཡོགས་ཤིང་ལག་ན་རྩ་མ་བྱུམ་ཐོགས་པ། བསྐྱེན་པར་རྒྱགས་ནས་ལོ་བརྒྱ་

ཚས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་ཏེ། དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་རྒྱས་པ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་བ།
འབྲིང་གི་རྒྱས་པ་ཉི་ཁྲི་ལྔ་སྟོང་བ། འབྲིང་གི་འབྲིང་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་བ། འབྲིང་གི་བསྐྱེས་པ་
ཤེས་རབ་ཁྲི་བ། བསྐྱེས་པ་འབྲིང་སྟོང་བ། བསྐྱེས་པ་འབྲིང་སྟོང་པ་འཕགས་པ་སྟུང་
པ་རྣམས་ནི། བཀའ་བར་བའི་མདོ་དངོས་ཡིན་ཞིང་། དེ་དང་བརྗོད་བྱ་ཚུགས་མཐུན་གྱི་
སྟོན་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། རྩི་རྩེ་གཙོང་པ། གངས་རྒྱས་པ་ལ་པོ་ཆེ། ལང་ཀར་
གཤེགས་པ། འཕགས་པ་དཀོན་མཆོག་བརྟེན་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། བལ་ཆེན་ལ་སོགས་པ་
ཡང་བཀའ་བར་བའི་མདོར་གཏོགས་སོ། །

ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལ་སྐྱས་ཡུམ་བརྩུ་བ་དུན་ཞེས་གྲག་སྟེ། སྤར་བཟངས་པ་འཛིན་ཕྱག་
བརྒྱ་པ་ནས། སྟུང་པ་འབྲིང་དུག་ནི་མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཆང་བ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པས་
ཡུམ་དུ་འཛོག་ལ། རབ་ཀྱི་ཆལ་གྱིས་རྣམ་པར་གཞོན་པས་ཞུས་པ་འཛིན་མདོ། ཤེར་ཕྱིན་བརྩུན་
བརྒྱ་བ། ཤེར་ཕྱིན་ལྔ་བརྒྱ་བ། ཤེར་ཕྱིན་ཆུལ་བརྒྱ་ལྔ་བརྒྱ་བ། ཤེར་ཕྱིན་ལྔ་བརྒྱ་བ། རྩི་རྩེ་
གཙོང་པ། ཤེར་རབ་སྟོང་པོ། ཀློང་གི་ཀའི་མདོ། ལག་བཟང་གིས་ཞུས་པ་འཛིན་མདོ། ཤེར་
ཕྱིན་ཡི་གེ་ཉུང་དུ་དང་། ཡི་གེ་གཅིག་མ་སྟེ། བརྩུ་གཅིག་ནི་མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཆང་བ་
མི་སྟོན་པས་སྐྱས་སུ་འཛོག་གོ། །ཁ་ཅིག་ལག་བཟང་གིས་ཞུས་པ་འཛིན་མདོའི་དོད་ལ། སྟོ་
ཉི་ཤུ་ཙུ་ལྔ་འདྲེན་ནོ། །རང་ལུགས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་ལ་སྐྱས་ཡུམ་བརྩུ་བ་དུན་དུ་མ་ངེས་
ཏེ། དེ་ལས་མང་བ་ཡོད་པ་འཛིན་མདོར་། །བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་བྱེད་བ་དང་ལྷན་
པ་འཛིན་མདོར་ཞི་གནས་ཡངས་པ་ཅན་ལ་སོགས་པར། ཆེད་དུ་བྱེད་པའི་གཏུལ་བྱ་ཐེག་
པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་འཛིན་བྱེད་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གངས་མེད་པ་རྣམས་
ལ་གསུངས་ཏེ། མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ནི་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མདོ་དངོས་
ཡིན་ཞིང་། དེ་དང་བརྗོད་བྱ་ཚུགས་མཐུན་པ་འཛིན་རྣམས་ནི། འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མདོ་
དུ་གཏོགས་སོ། །ཡང་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མདོའི་མཆོན་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་དོན་དམ་རྣམ་པར་
ངེས་པ་འཛིན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁ་ཅིག་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་མདོ། གངས་
རྒྱས་པ་ལ་པོ་ཆེ། ལང་ཀར་གཤེགས་པ་རྣམས་བཀའ་ཐ་མར་འདྲེན་པ་མི་འཐད་དེ། སྤྱིར་

ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་པས་སྒྲིང་པར་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཡིན་ན་བཀའ་
བར་བར་གཏོགས་ཤིང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་ན་ཡང་དེར་
གཏོགས་ལ། རོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལས་ཀྱང་བརྟགས་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ཅིང་། གཞན་དབང་
དང་། ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་ན་བཀའ་ཐ་མའི་མདོར་གཏོགས་ཤིང་
མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཏུ་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཡིན་ན་ཡང་དེར་གཏོགས་པ་ལས།
ཉིང་བེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་སོགས་མདོ་གསུམ་པོ་དེ་ནི། ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པ་
དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྟོན་པ་གསུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་བདེ་གཤེགས་སྒྲིང་པོའི་མདོ། འཕགས་པ་གཟུངས་ཀྱི་དབང་ཐུག་རྒྱལ་པོས་
ཞུས་པའི་མདོ། ལྷ་རྒྱལ་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། སོར་མོའི་འཕྲང་བ་ལ་ཕན་པའི་
མདོ། དཔལ་འཕྲང་སེལ་འཛིན་པོས་ཞུས་པའི་མདོ། ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ། འཕེལ་
བ་དང་འཁྱུག་པ་མེད་པར་བསྟན་པའི་མདོ། ར་བོ་ཆེ་ཆེན་པོའི་མདོ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་
པ་ལ་འཇུག་པའི་གཟུངས། མདོ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ལྟེ། བརྩ་བོ་དེ་ལ་རྩོམ་
པས་སྒྲིང་པོའི་མདོ་བརྩ་ཞེས་ཟེར་རྟེ། བཀའ་འཁོར་ལོ་ཐ་མར་འདོད་ཅིང་ངེས་དོན་ཏུ་
འདོད་དོ། །མདོ་དེ་དག་གིས་བདེ་བཤེགས་སྒྲིང་པོ་དང་། རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རོ་བོ་
ཉིད་སྟོན་པོ་གཅིག་ཅིང་། བདེན་པར་གྲུབ་པ། རྟག་བརྟན་ཐེར་ཟུག་ །འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་
མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
ཉོན་མོངས་པའི་སྤྱབས་ན་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་དེ་དབུ་དགྲོན་དགྲའི་སྟོན་པས་བསྟན་པར་
འདོད་ལ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་བར་བ་དྲང་དོན་ཏུ་འདོད་དོ། །འུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་
མདོ་བརྩ་བོ་དེ་བཀའ་ཐ་མའི་མདོ་ཡིན་ཞིང་། མདོ་དེ་དག་ལས་རྩོམ་པས་འདོད་པ་
ལྟར་ཏུ་བསྟན་པའི་དབང་ཏུ་མཛད་ནས་དེ་དག་དྲང་དོན་ཏུ་བཞེད་ལ། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་
དང་། བདེ་བཤེགས་སྒྲིང་པོ་དོན་གཅིག་པར་མཛད་ནས། དེ་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་
པར་བཞེད་ཅིང་། བཀའ་བར་བ་ཁོ་ན་ངེས་དོན་ཏུ་བཞེད་དོ། །

མདོ་བརྩ་བོ་དེ་བརྗོད་བྱ་ཚུགས་མཐུན་ཏུ་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། མདོ་དགོངས་པ་

ངེས་འགྲེལ་གྱི་འཕགས་པ་སྐྱོན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་གིས་ཞུས་པའི་ལེའུ་རངས་པོས་
མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་ཏུ་བསྟན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་འདོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་
གྱིས་ཞུས་པའི་ལེའུ་རངས་པོས། གཞན་དབང་དང་། ཡོངས་བྱུང་བདེན་པར་བྱུང་པར་
བསྟན། བྱམས་མགོན་གྱིས་ཞུས་པའི་ལེའུ་རངས་པོས་ཡིད་ཤེས་ལས་ངོ་པོ་ཐ་དད་པའི་
ཀྱན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཡོད་པར་བསྟན་ལ། མདོ་གཞན་དགུ་པོ་དེ་ཐམས་ཅད་གྱིས་ཆོས་
ཐམས་ཅད་བདེན་པར་མེད་པ་དང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ཅིང་། ཀྱན་
གཞིའི་རྣམ་ཤེས་མེད་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་རྩོམ་པའི་རང་
ལྷགས་ལ་གཞན་དབང་རི་བོང་གི་རྩ་དང་མཚུངས་ཤིང་། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་
འདོད་པ་དང་། མདོ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ་ངེས་དོན་ཏུ་བྱས་ནས་རང་ལྷགས་གྱི་ཤེས་
བྱེད་ཏུ་བྱེད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །

རང་ལྷགས་ནི། བདེ་གཤེགས་སྟིང་པོ་སེམས་ཅན་གྱི་ཆུད་ལ་མེད་ན། སེམས་ཅན་གྱི་
ཆུད་ལ་སངས་རྒྱུས་གྱི་ཆུ་མེད་པས་སེམས་ཅན་འཛང་རྒྱ་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ལ། བདེ་
གཤེགས་སྟིང་པོ་དང་། ངོ་པོ་ཉིད་སྐྱེ་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གྱི་
ཆུད་ལ་ཡོད་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱུས་ཡིན་པར་འགྱུར་ཞིང་། སངས་རྒྱུས་
སྤར་འཛང་མི་རྒྱ་བས་སེམས་ཅན་འཛང་རྒྱ་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ལྷགས་དེ་
གཉིས་ཀ་ཡང་མི་འདོད་དོ། །འོ་ན་རི་ལྷ་བྱ་ཞེ་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཆུད་སྤར་མ་ལས། བདེ་
བར་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་དང་། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ཁམས་དོན་གཅིག་ཏུ་གསུངས་
ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་བར། ཁམས་གྱི་དོན་ནི་འདིར་རྒྱའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་
བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་ནི། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་རྒྱ། ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ཡང་སངས་རྒྱུས་གྱི་རྒྱ་ཅམ་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་ཞེས་ནི་མི་བྱའོ། །འོ་ན་རི་ལྷ་
བྱ་ཞེ་ན། སེམས་བདེན་པར་བྱུང་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ལ་སེམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་རང་
བཞིན་རྣམ་དག་ཅེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཡང་སྟོ་བྱུར་གྱི་དྲི་མ་དང་མ་བྲལ་བའི་གནས་སྐབས་གྱི་
སེམས་གྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་ལ་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྟིང་པོ་འཕ། རང་

བཞིན་ཏུ་གནས་པའི་རིགས་ཞེས་བྱའོ། ཁྲོ་བུར་གྱི་དྲི་མ་མ་ལུས་པ་དང་བུལ་བའི་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་བཞིན་རྣམ་དག་དེ་ལ། རོ་བོ་ཉིད་སྦྱུང་མ། འགོག་
 བདེན་མཐར་ཐུག་གམ། བུལ་འབྲས་མཐར་ཐུག་གམ། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་ཉིད་
 དམ། དག་པ་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཆོས་སྦྱ་ཞེས་བྱའོ། ཁྲོ་བུར་གྱི་དྲི་མ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཉན་
 མོངས་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྦྱིབ་པ་གཉིས་སོ། །དེས་ན་རོ་བོ་ཉིད་སྦྱ་ཡིན་ན་བདེ་གཤེགས་
 སྦྱིང་པོ་མ་ཡིན་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྲོ་བུར་གྱི་དྲི་མ་དང་བུལ་བ་ཡིན་ན། མ་བུལ་བ་མ་
 ཡིན་དགོས་པའི་སྦྱིར་རོ། །རང་ལུགས་ལ་ཡང་བདེ་གཤེགས་སྦྱིང་པོ་དང་རོ་བོ་ཉིད་སྦྱའི་
 རྣམ་གྲངས་དེ་དག་འདུས་མ་བྱས་ཤིང་དངོས་པོ་མེད་པ། རྟག་བརྟན་ཐེར་ཐུག་ཡིན་གྱི།
 བདེན་པར་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འཁོར་ལོ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་ཕྱེ་
 རྫོང་དང་། གཞན་གཉིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཕྱེ་རྫོང་དོ། །དེ་ཡང་འཁོར་ལོ་དང་པོས་ཉན་ཐོས་
 པའི་ལྟ་བ་ལྟོན། བར་བས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ལྟོན། ཐ་མས་སེམས་ཅམ་གྱི་ལྟ་བ་ལྟོན་ལ། དེ་
 རྣམ་འཁོར་ལོ་བར་བ་ངེས་དོན་དང་། གཞན་གཉིས་བྱང་དོན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་
 ཐམས་ཅད་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་སུ་འདུ་སྟེ། བརྟུ་གཉིས་གང་ཞེ་ན། སྦྱོབ་
 དཔོན་ལྟོ་བས་བརྟུད་སྟོང་འགྲེལ་བ་སྦྱིང་པོ་མཆོག་ལས། མདོ་ཕྱེ་དབྱངས་བསྟར་ལུང་
 བསྟན་དང་། རྟོགས་བཅད་ཆེད་བརྟུད་སྟེང་གཞི་དང་། རྟོགས་བརྟུད་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་
 དང་། རྟོགས་རབས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང་། རྟུང་བྱུང་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྟེ། གསུང་རབ་
 ཡན་ལག་བརྟུ་གཉིས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ལས་སྟེང་གཞི། རྟོགས་
 བརྟུད་ དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ། རྟོགས་རབས་དང་བཞི་གཅིག་ཏུ་བསྐྱས་པ་ནི། གསུང་རབ་ཡན་
 ལག་དགྲའོ། །

ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དང་བཀའ་དོན་གཅིག་ཅིང་། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཞལ་
 རྣམ་གསུངས་པའི་བཀའ་དང་། ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་བཀའ་དང་། རྗེས་སུ་གནང་བའི་
 བཀའ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་སྟུང་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ལ་གསུམ་ལས།
 སྦྱོབ་ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་བཀའ་ནི་མདོ་ཕྱེ་ས་བརྟུ་པ་ལྟ་བུ། གསུང་གིས་ཕྱིན་གྱིས་

བསྐྱབས་པའི་བཀའ་ནི་མ་སྐྱེས་དགའི་འཁྱོད་པ་བསལ་བའི་མདོ་ལྟ་བུ། སྤྱགས་ཀྱིས་བྱིན་
 ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་བཀའ་ལ་གསུམ་ལས། སྤྱགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་
 པའི་བཀའ་ནི་ཤེས་རབ་སྦྱིང་པོ་ལྟ་བུ། སྤྱགས་སྤྱགས་རྗེས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་བཀའ་ནི།
 གཞོད་སྦྱིན་དང་། ལྟ་དང་ལྟ་ལ་སྤྱགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་སྤྱགས་སྤྱགས་པ་རྣམས་
 སངས་རྒྱུ་གི་སྤྱགས་རྗེས་འབྲས་བུ་བྱུང་པར་ཅན་འབྱུང་བའི་སྤྱགས་སྤྱི་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་
 པ་ལྟ་བུ། སྤྱགས་བདེན་པའི་སྤྱོད་པའི་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་བཀའ་ནི། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་ཀྱིས་བདེན་པའི་སྤྱོད་པའི་སྤྱགས་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་མཐུས། རི་དང་། ཤིང་དང་། ཚིག་
 པ་སྤྱགས་ལས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱུ་བྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །རྗེས་སྤྱ་གནང་བའི་བཀའ་ནི། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྤྱང་པའི་མདོ་ལས། དགེ་སྦྱོང་དག་དཔེ་གསུང་རབ་
 རྣམས་ཀྱི་ཐོག་མར་འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་རུས་གཅིག་ན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྤྱགས་
 པ་དང་། བར་བར་རུ་མཆོམས་སྦྱོར་གི་ཆོག་རྣམས་ཚུག་ལ་སྤྱས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པས།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་ལྷ་རན་ལས་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་རྗེས་ལ། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་
 ཐོག་མར་འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་རུས་གཅིག་ན། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྤྱགས་པ་དང་། བར་
 བར་རུ་མཆོམས་སྦྱོར་ལ་སྤྱགས་པ་གསུང་རབ་ལ་བཅུག་པ་ལྟ་བུའོ། །ཡང་རྒྱལ་བའི་གསུང་
 རབ་ཐམས་ཅད་ལྟེ་སྦྱོང་གསུམ་རུ་འདུ་སྟེ། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བརྗོད་བྱའི་
 གཙོ་པོར་སྦྱོན་པ་འདུལ་བའི་ལྟེ་སྦྱོང་། ལྷག་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་བརྗོད་བྱའི་
 གཙོ་པོར་སྦྱོན་པ་མདོ་ལྟེ་སྦྱོང་། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་པོར་
 སྦྱོན་པ་མདོ་ལྟེ་སྦྱོང་། ལྷག་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བསྐྱབ་པ་དང་སངས་རྒྱུ་གིས་
 བསྟན་པའི་ཞི་གནས་དོན་གཅིག་ལ། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དང་ལྷག་མཐོང་དོན་
 གཅིག་གོ། །

དེ་ཡང་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལྟ་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལྟེ་
 ལྟེ་སྦྱོང་དང་། དེ་ནས་བཞི་ནི་འདུལ་བའི་ལྟེ་སྦྱོང་དེ། དེ་ལ་ཐེག་པ་གཉིས་ཀའི་འདུལ་
 བའི་ལྟེ་སྦྱོང་དོ། །ཐ་མ་གསུམ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ལྟེ་སྦྱོང་ལྟེ་སྦྱོང་དོ། །དེ་དག་གི་བར་བར་

ན་ཆོས་ནམས་ཀྱི་རང་དང་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པ་ཐོར་བྱ་ཐོར་བྱར་གནས་པ་ནམས་
ནི་མངོན་པའི་ཤེ་སྟོང་དོ། །མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལྟར་ན། གཏན་ལ་ཕབ་པ་
བསྟན་པའི་ཤེ། མངོན་པའི་ཤེ་སྟོང་དེ། དེ་ལ་ཐེག་པ་གཉིས་ཀའི་མངོན་པའི་ཤེ་སྟོང་
ཡོད་དོ། །ཡང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་བརྟུང་བྱི་བཞི་སྟོང་བྱ་འདྲ་
སྟེ། གཏུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ལ་ཤས་ཆེར་སྟོང་པ་ཉི་བྱི་ཆིག་སྟོང་དང་། ཞེ་སྤང་
ལ་ཤས་ཆེར་སྟོང་པ་དང་། གཏི་ཐུག་ལ་ཤས་ཆེར་སྟོང་པ་དང་། དེ་གསུམ་ཆ་མཉམ་ལ་
སྟོང་པ་ཉི་བྱི་ཆིག་སྟོང་རེ་སྟེ། ཉམ་མོངས་པ་བརྟུང་བྱི་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་གསུངས་
སོ། །ཆོད་ནི་ཉན་ཐོས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། མངོན་པ་ཤེ་བདུན་གྱི་ཡ་གྲུལ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་
ཞེས་པའི་བསྟན་བཅས་ཅིག་ཡོད་པ་དེ་ཆོས་སྤང་གཅིག་གི་ཆོད། དེ་ལ་སྒྲི་ཀ་སྟོང་ཡོད།
ཅས་འདོད་དོ། །ཡང་ཉན་ཐོས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་སྤང་པོ་དང་སྟེ་མཆོད་ལ་ཐོགས་པའི་དོན་
ཆན་རེ་རྩོགས་པར་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཆན་པ་རེ་ཆོས་སྤང་རེར་འདོད་དོ། །ཐེག་ཆེན་
པ་ཁ་ཅིག་སྤང་པོ་ཆེ་རབ་བརྟན་གྱི་རྒྱལ་ཁལ་ནོན་པའི་སྤྲུག་ཆས་ཆོས་སྤང་གཅིག་འབྱི་
བར་རུས་སོ་ཞེས་བེར་རོ། །རང་གི་ལུགས་ནི། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་ཉམ་མོངས་
པ་བརྟུང་བྱི་བཞི་སྟོང་ལས། ཉམ་མོངས་པ་རེ་རེའི་གཉེན་པོ་རྩོགས་པར་སྟོན་པའི་གསུང་
རབ་ཆན་པ་རེ་ལ་ཆོས་སྤང་རེ་རེར་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་དོ། །

བཀའ་བསྟུ་དང་པོ་བྱུང་ཚུལ།

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཕྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་འོག་ཏུ་བཀའ་བསྟུ་བ་
རིམ་པ་གསུམ་བྱུང་ཚུལ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བའི་མཛད་
པ་ཟིན་ནས་བསྟན་པ་འོད་སྤངས་ཆེན་པོ་ལ་གཏད་དེ། དཔྱིད་ཟླ་ཐ་རྒྱུད་སྐར་མ་ས་གས་
ཉ་བའི་ཆོས་བཅོ་ལྔའི་རུབ་མོ་རྩ་མཆོག་གི་གྲོང་ཁྱིམ་ཏུ་ཕྱ་ངན་ལས་འདའ་བའི་ཚུལ་བསྟན་
རོ། །དེའི་དབྱར་དེ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་བདེ་ཅན་མའི་སྤྲུག་ཏུ་རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དགས་སྤྱིན་
བདག་གུས་ནས། འཕགས་པ་འོད་སྤང་ཆེན་པོས་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་མཛད་

པའི་དག་བཅོམ་པ་ལྟ་བུར་གནས་པར་ཁས་སྒྲུབ་སོ། །དེའི་ཆེ་དག་བཅོམ་པ་ལྟ་
བརྒྱའི་སྐམ་སྐར་རྣམས་བཅེགས་པ་གདན་དུ་བཏིང་བའི་སྤྱིང་དུ་འཕགས་པ་ཀྱན་དགའ་
བོས་འཛེགས་ཏེ། ཁ་མཉན་ཡོད་དུ་སྤྱོད་ནས་ཐལ་མོ་སྐྱར་གདོང་མཆི་མ་དང་བཅས་
སྐྱན་པའི་གདངས་དང་བཅས་ཏེ། འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན་ཞེས་བྱ་
བ་ལ་སོགས་པས། མདོ་སྤེའི་སྤེ་སྤོད་བསྐྱུས་སོ། །དེའི་དོན་ནི་མདོ་སྤེའི་སྤེ་སྤོད་རི་སྤེད་
གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཆོག་གཅིག་ཀྱང་ལྷག་ཆད་མེད་པར་སློབས་བཏོན་པའོ། །དེ་ནས་
ཀྱན་དགའ་བོ་སྐྱན་ལས་བབས་ཏེ་འཁོད་དོ། །དེ་ནས་འཕགས་པ་ཉེ་བར་འཁོར་གྱིས་
འདུལ་བའི་སྤེ་སྤོད་བསྐྱུས་སོ། །དེ་ནས་འཕགས་པ་འོད་སྤྲངས་ཆེན་པོས་སྐྱ་མ་བཞིན་དུ་
མདོན་པའི་སྤེ་སྤོད་བསྐྱུས་སོ། །དེ་ནས་འོད་སྤྲང་ཆེན་པོ་འདི་སྐམ་དུ་བདག་གིས་བསྐྱན་
པའི་བྱ་བ་རུང་ཟད་བྱས་གྱི། ད་ནི་མུ་རན་ལས་བསྐྱེད་དགོངས་ནས། ཀྱན་དགའ་བོ་
ལ་བསྐྱན་པ་གཏད་དེ། ཁྱོད་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱན་པ་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་ལ་གཏོད་ཅིག་ཅས་
གསུངས་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་མཆོད་རྟེན་བརྒྱུད་ལ་ཕྱག་འཆོལ་དུ་བྱོན་ཏེ། སྐུ་
ཡུལ་དང་། ལྷ་ཡུལ་དུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོམས་མཆེ་བ་རེ་རེ་བཞུགས་པ་ལ་ཡང་
ཕྱག་འཆོལ་དུ་བྱོན་ནས་སྐར་བྱོན་ཏེ། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་དག་ལ་སྐྱོན་དུ་བྱོན་པས་རྒྱལ་པོ་
གཉིད་ལོག་པར་གཟིགས་ནས། འཁོར་རྣམས་ལ། ང་མུ་རན་ལས་བསྐྱེད་པ་འདིར་སྐྱོན་དུ་
བྱུང་ཞེས་སྐྱོས་ཤིག་ཅས་གསུངས་ཏེ། ལྷ་སྤྱོད་གྱི་རི་བྱ་རྒྱང་ཅན་ཞེས་བྱ་བ། རི་གསུམ་
འདུས་པའི་དབུས་སུ་བྱོན་ནས་རྩེ་འཕྲུལ་སྤེ་ཆོགས་བསྐྱན་ཏེ། ལྷའི་སྐྱན་ལ་སྐྱིལ་མོ་ཀྱང་
བཅས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གྱིས་གནང་བའི་ཕྱག་དར་ཁོད་གྱི་སྐམ་སྐྱར་དེ་བསྐྱམས་ཏེ།
སྐར་དེ་རི་སྤིད་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་འཇིག་རྟེན་དུ་ཆོས་སྟོན་པར་འཕྱར་བ་དེ་སྤིད་དུ་མི་
འཇིག་ཅིང་མདངས་རུང་ཟད་ཀྱང་ཉམས་པར་མི་འཕྱར་བར་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ། མུ་
རན་ལས་འདས་སོ། །དེ་ནས་གཞོད་སྐྱོན་རྣམས་གྱིས་རི་གསུམ་པོ་དེ་ཁ་སྐྱར་ནས་བཞག་
སོ། །

དེ་ནས་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་རྒྱ་མཆོར་རིན་པོ་ཆེ་ལེན་དུ་སོང་བ་ལས་འཁོར་ཏེ། བཅོམ་

ལྷན་འདས་གང་ན་བཞུགས། ལོ་ལྔའི་དུས་སྟོན་བྱའོ། ཁྱེས་སྤྲུལ་པ་ལ། ལྷ་དཔལ་ལས་
 འདས་སོ། ཁྱེས་ཐོས་པས་བརྒྱལ་བར་གྱུར་རྟོ། བརྒྱལ་བ་སངས་ནས་འཕགས་པ་ཤུ་རིའི་
 ལུ་དང་། མོ་ལུ་འགལ་གྱི་ལུ་དང་། འོད་སྤང་ཆེན་པོ་རྣམས་དྲིས་པས་ཀྱང་ལྷ་དཔལ་
 འདས་སོ། ཁྱེས་ཐོས་ཏེ། ཡང་བརྒྱལ་ལོ། དེ་སངས་ནས། ད་ལྟ་སྤྲུལ་བཞུགས། ཀུན་དགའ་
 བོ་བཞུགས་སོ། དེ་ནས་ཀུན་དགའ་བོ་འཁོར་བཅས་སྤྲུལ་བྱངས་ཏེ་ལོ་ལྔའི་དུས་སྟོན་བྱས་
 སོ། དེ་ནས་ཀུན་དགའ་བོས་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་རབ་རྒྱ་ལྷང་ཁྱེས་པར་རྒྱུགས་ནས།
 དེས་ཀྱང་སྤངས་པས་ཐེ་སྟོང་གསུམ་ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཅིང་དག་བཅོམ་པར་གྱུར་རྟོ། དེ་
 ནས་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་ནས། དག་སྤྱོད་ཞིག་ཁ་
 ཏོན་བྱེད་པ་ལས། གང་ན་ལོ་བརྒྱར་འཆོ་བ་ནི། དེས་པར་རྒྱ་ལ་བྱ་གཤམ་བཞིན། ཁྱེས་
 འདོན་པ་གསན་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མ་གསུངས་ཀྱི། གང་ན་ལོ་བརྒྱར་
 འཆོ་བ་ནི། དེས་པར་སྤྱོད་ཁྱེས་འཛིག་པ་ཡིན། ཁྱེས་སྟོགས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པས། དག་
 སྤྱོད་དེས་རང་གི་མཁན་པོའི་བྱ་བ་ལྷན་ཏེ་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་འདི་སྤང་གསུང་
 རོ། ཁྱེས་སྤྲུལ་པས། མཁན་པོ་དག་སྤྱོད་དེ་རང་གིས་ནོར་པར་བསྟན་པ་དེ་མ་འདོད་
 ནས། ཀུན་དགའ་བོ་ནི་རྣམས་གྱུར་ཏེ། བྱ་བ་ཤུམས་པས་བཟེད་པ་ཡིན། ཁྱེས་སྤྲུལ་
 སོ། དེ་དག་སྤྱོད་དེས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་སྤྲུལ་པས། ཀུན་དགའ་བོ་ཡིད་བྱུང་ཏེ། ད་ནི་
 སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡང་འདི་ལྟར་གྱུར་པས་ལྷ་དཔལ་བཟུང་སྟེ་དགོངས་ཏེ།
 ཤ་ནའི་གོས་ཅན་ལ་བསྟན་པ་གཏོང་དེ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་གྲོང་ཁྱེར་བཅོམ་བརྒྱག་གི་སྟོས་
 འཆོར་སྤངས་པའི་བྱ་ཞེ་སྤངས་ལ་བསྟན་པ་གཏོང་ཅིག དེ་ནི་མཚན་མེད་པའི་སངས་རྒྱུས་
 ལྷ་གྱུར་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པར་དེ་བཞིན་གཤམས་པས་ལུང་བསྟན་རྟོ། ཁྱེས་
 གསུངས་ནས་རྒྱལ་བོ་མ་སྤྲེས་དག་ལ་སྟོན་ཏེ་བྱ་བ་ན་རྒྱལ་བོ་གཉིད་ལོག་པས། འཁོར་
 རྣམས་ལ་ཁོ་བོ་འདིར་རྒྱོན་རྒྱུ་དེ། ཁྱེས་སྟོགས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་ནས། འཁོར་དང་
 བཅས་ཏེ་རྒྱ་བོ་གཞུང་འགྲུལ་རྒྱ་གཤམས་སོ། དེ་ནས་རྒྱལ་བོ་མ་སྤྲེས་དག་གསུགས་ཀྱི་ཡུ་
 བ་ཆག་པ་རྣམས་པ་ལས། སང་དེ་སྤྲུལ་པས། འཁོར་རྣམས་ཀྱིས། འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་

པོ་ཐུ་ངན་ལས་འདའ་བ་སྒྲོན་ཏུ་བྱོན་ནོ། །ཞེས་སྒྲུས་པས་བརྒྱལ་བར་གྱུར་ནོ། །བརྒྱལ་བ་སངས་ནས་སྤང་པོ་ཆེར་ཞོན་ཏེ་རྒྱགས་ནས་ཆུ་པོ་གརྒྱའི་འགམ་ཏུ་ཕྱིན་ནོ། །དེའི་ཆོ་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་ལི་ལྷ་གྱི་རྣམས་ལྟས་སྒྲན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོད་པའི་ཡོ་བྱད་མང་པོ་སྒྲགས་ཏེ་ཆུ་པོ་གརྒྱའི་འགམ་ཏུ་རྣགས་སོ། །དྲང་སྤང་ཞིག་ཀྱང་འཁོར་ལྷ་བརྒྱ་དང་རྣན་ཅིག་ཏུ་རྣགས་ཏེ། ཀྱན་དགའ་པོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པར་གསོལ་བས། ཀྱན་དགའ་པོས་ཆུ་པོ་གརྒྱའི་དབུས་སུ་སྤྱིང་ཞིག་སྤྱུལ་ཏེ། ཉི་མའི་གུང་ལ་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་བསྟེན་པར་རྫོགས་པས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་དག་བཅོམ་པ་ཐོབ་སྟེ། དག་བཅོམ་པ་ཉི་མ་གུང་པའམ། ཆུ་དབུས་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་མཁན་པོ་ཐུ་ངན་ལས་འདའ་བའི་སྒྲོན་ཏུ་བདག་ཐུ་ངན་ལས་འདའོ་སྒྲམ་ནས་ཀྱན་དགའ་པོ་ལ་བྱས་པས། ཁྱོད་དེ་སྤང་མ་ཟེར་ཞིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཁ་ཆེ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་གནས་དང་མཐུན་པ་སྟེ། དེར་དག་བཅོམ་པ་ཉི་མ་གུང་བ་ཞེས་བྱ་བས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པ་འཛོག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ལུང་བསྟན་གྱི། ཁྱོད་དེར་སོང་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཞོག་ཅིག་ཅེས་གསུངས་ཏེ། དེས་ཀྱང་ཁ་ཆེར་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེར་སྟེལ་ནོ། །དེ་ནས་ཀྱན་དགའ་པོ་ཐུ་ངན་ལས་འདས་ཏེ། གཏུང་ཆ་གཉིས་སུ་བཤོས་ནས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་དང་། ཡངས་པ་ཅན་ཏུ་མཆོད་རྟེན་རེ་རེ་བྱས་སོ། །

དེ་ནས་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེར་མཛད་དེ། ཉེ་སྒྲས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་། བསྟེན་པར་རྫོགས་ཏེ་དེ་ལ་བསྟན་པ་གཏད་དོ། །དེ་ནས་འཕགས་པ་ཉི་མ་སྤྱིས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པ་མཛད་དོ། །སྟོབ་མ་དག་བཅོམ་པ་རེ་རེ་བྱུང་བ་ན་བྲག་སྤྱག་འདོམ་ལྷ་བརྒྱ་པ་ཞིག་ཏུ་སོ་ཤིང་སོར་ལྷ་པ་རེ་རེ་དོར་བས་དེ་ཡོངས་སུ་གང་བར་གྱུར་ནོ། །དེ་ནས་དེས་བསྟན་པ་རྟྱ་རྟྱ་ཀ་ལ་གཏད། དེས་ནག་པོ་ལ་གཏད། དེས་ལེགས་མཐོང་ཆེན་པོ་ལ་གཏད་དེ། ལེགས་པར་གསུང་མཛད་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དང་། །འོད་སྤང་ཀྱན་དགའ་ཤ་ནའི་གོས་ཅན་དང་། ཉེ་སྒྲས་རྟྱ་རྟྱ་ཀ་དང་ནག་པོ་དང་། །ལེགས་མཐོང་ཆེན་པོ་བསྟན་པའི་གཏད་རབས་བདུན། །ཞེས་སོ། །

བཀའ་བསྟུ་གཤིས་པ་བྱང་ཚུལ།

དེ་ནས་བསྟུ་བ་གཤིས་པ་ནི། བཙུ་ལྷན་འདས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་
བརྒྱ་འདས་པ་ན་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་རྣམས་རྩང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་བཅུ་སྟོད་
པས་རྟེན་པ་དང་ལྷན་ནོ། །དེ་ན་དགྲ་བཙུ་ལ་ཐམས་ཅད་འདོད་ཅེས་བྱ་བ་རྣམས་ཐར་
བརྒྱད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་སྟོང་ལས་རྒྱུད་རྩུབ་གནས་སོ། །སྟོང་བྱེད་ནོར་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ན།
དགྲ་བཙུ་ལ་གྲགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འཁོར་ལྷ་བརྒྱ་དང་བཅས་ཏེ་ཡངས་པ་ཅན་རྩ་ལྷགས་
སོ། །ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་རྣམས་རྟེན་པ་འགོད་པ་མཐོང་སྟེ་ཅིའི་ཕྱིར་འདི་དག་རྟེན་
པ་ཆེ་བར་གྱུར་སྟེ་ལྷན་རྩུབ་གནས་པས་རྩང་བ་མ་ཡིན་པའི་གཞི་བཅུ་སྟོད་པ་ལས་བྱང་བར་
མཁྱེད་ཏེ། དགྲ་བཙུ་ལ་ཐམས་ཅད་འདོད་ཀྱི་རྩུབ་རྩུབ་ཕྱིན་ནས་ཕྱག་འཆོལ་ཏེ། འཕགས་
པ་ཨ་ལ་ལ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞི་སྟོད་རྩུབ་རྩུབ་དང་། དེས་སྒྲུབ་པ། ཅི་ཞིག་མི་མཐུན་པའི་ལས་
བྱས་ནས། མཐུག་རྩུབ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཨ་ལ་ལ་ཞེས་བརྟེན་པས་ལས་འཆགས་ཞེས་ཟེར་
ནོ། །སྒྲུབ་པ་མི་རྩུང་དོ། །ལྷུང་བ་ཅིར་འགྱུར། ཉེས་བྱས་སོ། །ཀར་རྩུབ་ཅས། གཉན་ཡོད་
རུའོ། །སྟུ་ལ་བཅས། རྩུག་སྟེ་ལའོ། །འོ་ན་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་དག་དེ་ལྟར་སྟོད་ན་
བཟོད་དམ། མི་བཟོད་དོ། །འོ་ན་ཇི་ལྟར་བགྱི། སྤང་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་རྩུབ་གཞི་བཅུ་
པོ་ཐམས་ཅད་བརྟེན་དེ་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་རྣམས་སྤང་བར་བགྱོས་སོ། །དེ་ནས་
འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་འདོད་ཀྱིས་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་རྣམས་དབྱང་བར་བྱ་ཡི།
ཁྱོད་སྟོགས་ཆོལ་རྩུབ་སོངས་ཤིག ཅེས་གསུངས་ཏེ། དགྲ་བཙུ་ལ་གྲགས་པས་རྩུབ་ལྷུ་ལ་
ཀྱིས་དམར་བྱ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་སོ་སོར་ཕྱིན་ནས་དགྲ་བཙུ་ལ་རྣམས་ལ་ཡངས་
པ་ཅན་གྱི་དགེ་སློང་རྣམས་གཞི་བཅུ་སྟོད་པ་བརྟེན་ནས། ཁོ་བོས་གཞི་བརྟེན་པ་ན་བྱེད་
སོ་སོ་ནས་བྱོན་ཅིག ཅེས་བསྟུ་ལ་ཏེ་སྤང་ཡངས་པ་ཅན་རྩུབ་བྱོན་ནས། གཙུག་ལག་ཁང་སྟོ་
བཅད་དེ། གཞི་བརྟེན་པས་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོས་མཁན་པོ་མཛད་པའི་དགེ་སློང་
དགྲ་བཙུ་ལ་བརྟེན་བརྒྱར་གཅིག་གིས་མ་ཆོག་པ་འདུས་སོ། །ཡུལ་དམར་བྱ་ཅན་རྩུབ་དགྲ་

བཅོམ་པ་སྐྱར་སྐྱོག་ཅེས་བྱ་བས་འགོག་པ་ལ་སྐྱོམས་པར་བྱགས་པས་གཞི་མ་ཐོས་སོ། །དེ་
ནས་དག་བཅོམ་པ་གྲགས་པས་དགོ་འདུན་ལ་ཐུག་འཆིལ་ནས། གཞི་བཅུ་བརྗོད་དེ། ལ་
ལ་ལའི་གཞི་སྐྱོད་རུ་རུང་ངས། མི་རུང་ངོ། །འོ་ན་དགོ་སྐྱོང་ཁ་ཅིག་གིས་དེ་ལྟ་བུ་སྐྱོད་ན་
བརྗོད་དམ། མི་བཟོད་དོ། །འོ་ན་རི་ལྟར་བགྱི། སྤང་བར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་རུ་དགོ་སྐྱོང་སོ་
སོར་རེ་རེ་ནས་དྲིས་ཏེ། གཞི་བཅུ་ཐམས་ཅད་བརྗོད་ནས་ཐུགས་བརྩལ་ནོ། །དེའི་ཆེ་དག་
བཅོམ་པ་སྐྱར་སྐྱོག་འགོག་པ་ལས་ལངས་པ་ན། ལྷས་ཁྱོད་དང་མཁན་པོ་གཅིག་པའི་དག་
བཅོམ་པ་བདུན་བརྒྱར་གཅིག་གིས་མ་ཆོག་པ་ཡངས་པ་ཅན་རུ་འདུས་སོ། །ཞེས་སྒྲུས་པས།
རྩ་འབྲུག་གིས་ཡངས་པ་ཅན་གྱིས་སྐྱོད་རུ་ལྷགས་ཏེ་སྐྱོད་བརྒྱངས་སོ། །གྲགས་པས་སྐྱ་
ཡིན་ཞེས་སྒྲུས་པས། གང་དག་དམར་བྱ་ཅན་ན་གནས་པ་ཡི། །དགོ་སྐྱོང་མང་རུ་ཐོས་པ་
འདུལ་བ་འཛིན། །དེ་དག་རྣམས་ལས་གཞན་ཞིག་འདྲིར་མཆིས་ཏེ། །དབང་པོ་རུལ་ཞེས་
བྱ་བ་སྐྱོན་འདུག ཅེས་སྒྲུས་སོ། །དབང་པོ་རུལ་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་ན་ཁྱོད་སྐྱ་ཡིན་ཞེས་
སྒྲུས་པས། སྐྱར་སྐྱོག་གོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ཐོས་པས་སྐྱོ་བྱེའོ། །དེ་ནས་ལས་བྱས་ཏེ་སྐྱོ་བྱེ་ནས་
གཞི་བརྒྱངས་ཏེ་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགོ་སྐྱོང་རྣམས་ནང་རུ་བཅུག་ནས། རུང་བ་མ་ཡིན་
པའི་གཞི་བཅུ་ལྟར་བྱུང་སྟེ་ཡངས་པ་ཅན་གྱི་དགོ་སྐྱོང་རྣམས་ལ་གནས་དབྱུང་བྱས་ནས་
དག་བཅོམ་པ་བདུན་བརྒྱས་བཀྲ་ཤིས་གྱི་གསོ་སྐྱོང་བྱས་པས། ལྷ་རྣམས་གྱིས་ཆོས་མ་ཡིན་
པའི་སྐྱགས་ནི་པམ་མོ། །ཆོས་གྱི་སྐྱགས་ནི་རྒྱལ་ལོ། །ཞེས་ཆེད་རུ་བརྗོད་པ་ཆེད་རུ་བརྗོད་
དོ། །དེ་ལ་བརྩུ་བ་གཉིས་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྐྱིན་བདག་ཆོས་རྒྱལ་བྱ་ངན་མེད་གྱིས་བྱས་སོ། །

བཀའ་བརྩུ་གསུམ་པ་དང་ཕྱི་པ་གྲེས་ཚུལ།

བརྩུ་བ་གསུམ་པ་དང་ཕྱི་པ་གྲེས་ཚུལ་ནི། སྐྱོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་གྱིས་རྟོག་
གི་འབར་བ་དང་། སྐྱོབ་དཔོན་རུལ་བ་ལྷའི་ཕྱི་པ་ཐ་དང་པ་བཀྲགས་པའི་འཁོར་ལོ་
དང་། སྐྱོབ་དཔོན་པལླ་འབྲུང་གནས་གྱིས་མཛད་པའི་དགོ་ཚུལ་གྱི་ལོ་དྲི་བ་རྣམས་ལས་
བཤད་དོ། །དེ་ལ་ལུགས་གཅིག་ལ་སྐྱོན་པ་མུ་ངན་ལས་འདས་ནས། ལོ་བརྒྱ་དང་སྐུ་ཅུ་

ཙ་བདུན་འདས་པ་ན། གྲོང་ཁྱིམ་སྤྱི་པོའི་བྱ་ཞེས་བྱ་བར། བདུན་ཕྱིག་ཅན་བཟང་པོ་ཀྱན་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱ་བས་དག་བཅོམ་པའི་ཆ་བྱང་དུ་སྤྱུལ་ནས། རྩ་འཕྲུལ་སྤྱི་ཚོགས་བསྟན་ཏེ་དགེ་འདུན་ལྟ་བུ་ཐ་དང་དུ་སྤྱི་ནས་འབྲུག་ལོང་དུ་གྱུར་ཏེ་ལོ་དྲུག་ཅུར་མི་མཐུན་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ནས་དགེ་སློང་གནས་མའི་བྱ་ཞེས་བྱ་བས་དགེ་འདུན་བསྟུས་ཏེ་ཙོང་པ་བརྒྱམས་པས་ཚོས་ཕྱོགས་སུ་ཞི་བར་བྱས་པ་ལ་བསྟུ་བ་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ། སྤྱིན་བདག་རྒྱལ་པོ་དག་འཕོ་དང་བརྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་བྱས་སོ། །ཡང་ལུགས་གཅིག་ལ་སྟོན་པ་ལྷ་རན་ལས་འདས་ནས་ལོ་བརྒྱ་དང་དྲུག་ཅུ་འདས་པ་ན། གྲོང་ཁྱིམ་ཉོག་གིས་བརྒྱན་པ་ཞེས་བྱ་བར་དགེ་འདུན་གྱི་གནས་བརྟན་བཞི། རྣམ་མི་མཐུན་པ་སྤྱི་ཚོ་ཏེ་དང་། ཟུར་ཆག་དང་། ཐ་མལ་བ་དང་། ཤ་ཟའི་རྣམས་ཀྱིས་ལུང་འདོན་པས་སློབ་མ་རྣམས་ལྟ་བུ་མི་མཐུན་པར་གྱུར་པས། ཙ་བའི་སྤེ་བ་བཞིར་བྱས་སོ། །དེ་དག་གྲང་ནང་གསེས་ཀྱིས་དབྱེ་བ་སོ་སོར་བྱས་པས་སྤེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་བྱས་སོ། །དེ་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། གཞན་བརྟུ་བདུན་པོ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཙོང་པ་ལ། བཅའ་ཞིག་ན་གྱི་གྱིའི་ཆེ་ལྟས་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ་རྙིང་ནས་བསྟུས་པས། རས་ལུག་དཀར་པོ་གཅིག་མི་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱིས་སོ་སོར་འཐེན་གྲང་། རས་ལུག་དེ་མི་འདུལ་བ་ཞིག་ཆེས་པ་དེ། སངས་རྒྱས་འོད་སྤང་ལ་ཁྱེས་པས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཆེ་ལམ་དེ་ཁྱོད་ལ་དགེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་མི་དགེ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་གྱི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཤུག་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་གྱིས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དུ་གྱུར་གྲང་། རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་རས་ལུག་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་བའི་སྤྱི་ལྟས་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་མཐོང་ནས། བཅོ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པར་བསྟུས་པ་ལ་བསྟུ་བ་གསུམ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ། སྤྱིན་བདག་རྒྱལ་པོ་ཨ་ཤོ་གས་བྱས་སོ། །

ཙ་བའི་སྤེ་བ་བཞི་ནི། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་སྤྱི་བའི་སྤེ་བ་དང་། དགེ་འདུན་པལ་ཆེན་པའི་སྤེ་བ་དང་། མང་པོས་བཀུར་བའི་སྤེ་བ་དང་། གནས་བརྟན་པའི་སྤེ་བའོ། །དེ་དག་གི་ཁྱད་པར་ནི། དང་པོ་རྣམས་སྤྱི་ཚོའི་རྣམས་དུ་འདོན། མཁན་རྒྱུད་རྒྱལ་

རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམས་པར་དག་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་
 ལུང་བསྟན་པ་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གཅན་འཛིན་ནས། ལྷན་སྦྱར་སྤྲུལ་སྤྲུལ་གྱི་བྱ་ཆ་ལུ་པ་ནས་དགུ་པ་
 ཡན། སྤྲུལ་སྤྲུལ་ལྷན་སྤྲུལ་དང་། སྤྲུལ་དང་། རིན་པོ་ཆེ་དང་། ཤིང་ལོ་བཞིའོ། གཞིས་པ་
 བྱི་སྐྱེད་བྱུང་ཆག་ཏུ་འདོན། མཁན་ཆུད་བྱུང་ཟེའི་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་སྦྱངས་པའི་
 ཡོན་ཏན་དང་སྤྲུལ་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་འོད་སྦྱང་ཆེན་པོ་ནས།
 ལྷན་སྤྲུལ་ཉེར་གསུམ་པ་ནས་བདུན་པ་ཡན། སྤྲུལ་སྤྲུལ་དུང་རོ། གསུམ་པ་ནི། སྐད་ཤ་
 ཟེའི་སྐད་ཏུ་འདོན། མཁན་ཆུད་དམངས་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་འདུལ་བ་འཛིན་པ་
 རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་ཉི་ཤེས་འཁོར་ནས། ལྷན་སྤྲུལ་ཉེར་གཅིག་པ་
 ནས་ལུ་ཡན། སྤྲུལ་སྤྲུལ་མེ་ཏྲག་སོ་ཆེ་ཀའོ། བཞི་པ་ནི། སྐད་ཐ་མལ་བའི་སྐད་ཏུ་འདོན།
 མཁན་ཆུད་རྒྱུ་རིགས་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་མཐའ་འཁོབ་འདུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་
 མཆོག་ཏུ་ལུང་བསྟན་པ་ཀ་ཏུ་ཡན་ནས། ལྷན་སྤྲུལ་སྤྲུལ་དང་མཐུན། སྤྲུལ་སྤྲུལ་འཁོར་
 ལོའོ། ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་བཀའ་བསྟན་བྱུང་ཚུལ་ལ་བཅོམ་ལུན་འདས་ལྷན་པ་ལས་
 འདས་ནས། རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ཀྱི་ཕྱོ་ཕྱོགས་ཀྱི་རི་བི་མ་ལ་སྤྱོ་མ་ཞེས་བྱ་བར་བྱང་ཆུབ་
 སེམས་དཔའ་འབུམ་སྤྲུལ་བཅུ་འདུས་ནས། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་དང་། བྱམས་པ་
 དང་། ཕྱག་ན་རྩོ་རྩོ་གསུམ་གྱིས། རིམ་པ་བཞིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོན་པ་འདུལ་བ་མདོ་
 ཐེའི་ཐེ་ཕྱོད་གསུམ་བཅུས། ཞེས་ཟེར་རོ། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། གསང་འདུས་ཀྱི་ཆ་ཆུད་ཀྱི་
 མཁོར་འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་པ་དུས་གཅིག་ན། ཞེས་པ་ནས། རྩོ་རྩོ་བཅུན་མོའི་རྩོ་ག་
 ལ་བཞུགས་སོ། ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཀྱི་ཡི་གེ་བཞི་བཅུ་ལ། བཅོམ་ལུན་འདས་རྩོ་རྩོ་འཆང་
 ཉིད་ཀྱིས་ཡི་གེ་རེ་ལ་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་རེ་རེས་བཤད་པ། བཤད་ཆུད་རྩོ་རྩོ་འཕྲིང་བ་
 དང་། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་སོགས་ལས་གསུངས་པ་དང་། ཆུད་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་འཁོར་
 ཆུད་ཐ་མི་དད་ཏུ་བྱས་པའི་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ལ། སྟོན་གསལ་ལས། ཞེ་
 མི་ཀྱི་ཡི་གེ་གཞིས་ཀྱི་བརྩོ་རྩོ་འཆང་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པ་དང་འགལ་ཞིང་། ཁུངས་རྣམས་
 དག་གང་ནས་ཀྱང་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཀའ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བརྟན་བཙུག་ལྟུང་ཚུལ།

བཀའ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བརྟན་བཙུག་ལྟུང་ཚུལ་ལ། བརྟན་བཙུག་ཡང་དག་
དང་། ལྷན་སྐྱེད་གཉིས་ཏེ། ས་སྤེལ་ས། རྟོན་མེད་རྟོན་ལོག་རྟོན་དང་ལྷན། རན་གཡོ་
བཅེ་བལ་སྤྱད་བསལ་སྤྱོད་། མོས་ཚྭ་རྒྱུ་པ་ལྷར་ལེན་པ། བརྟན་བཙུག་བྱུག་བལ་
གསུམ་བྱ་འདྲོད། ཁེས་གསུངས་པའི་དབྱ་པོ་དེར་སྤྱི་ནང་གི་བརྟན་བཙུག་མཐའ་དག་
འདུ་སྟེ། རྟོན་མེད་པ་དང་། རྟོན་ལོག་པ་དང་། རན་གཡོ་དང་། ལྷན་རྒྱུ་དང་བལ་བ་
དང་། མོས་པ་ལྷར་ལེན་པ་དང་། ཚྭ་པ་ལྷར་ལེན་པའི་བརྟན་བཙུག་ཏེ། བྱུག་ནི་སྤྱི་
རྒྱུ་པའི་བརྟན་བཙུག་ཏེ། བརྟན་བཙུག་ལྷན་སྐྱེད་རྟོ། རྟོན་དང་ལྷན་པ་དང་། སྤྱད་
བསལ་སྤྱོད་པ་དང་། རྒྱུ་པ་ལྷར་ལེན་པའི་བརྟན་བཙུག་ཏེ། གསུམ་ནི་བརྟན་བཙུག་
ཡང་དག་སྟེ་ནང་པའི་བརྟན་བཙུག་སོ། རྟོན་པོ་བཞི་ནི་རིམ་པ་ལྷར་བྱ་རྟོག་སོ་རྟོག་གི་
བརྟན་བཙུག་ལྟ་བུ་དང་། ལྷ་སྟེགས་ཀྱི་བརྟན་བཙུག་རྣམས་དང་། ལྷ་སྟེགས་ཀྱི་རིག་བྱེད་
ཀྱི་བརྟན་བཙུག་ལྟ་བུ་དང་། གཅེར་བྱ་པའི་བརྟན་བཙུག་ལྟ་བུ་ལོ། མོས་ཚྭ་ལྷར་ལེན་གྱི་
བརྟན་བཙུག་གཉིས་ཀྱང་སྤྱི་རྒྱུ་པའི་བརྟན་བཙུག་སོ། །

རིག་པའི་གནས་ལྟ་སྟེ། གཏན་ཆོགས་རིག་པ་དང་། རྒྱ་དང་། གསོ་བ་དང་། བཟོ་
རིག་པ་དང་། རང་གི་རྟོན་རིག་པ་ལོ། རྟོན་ལྟོན་པའི་བརྟན་བཙུག་ཀྱང་ལྟ་སྟེ། གཏན་
ཆོགས་རིག་པའི་བརྟན་བཙུག་ལ། སྤྱི་རིག་པར་གྱུར་པ་དང་། རང་རིག་པར་གྱུར་པའི་
རྟོན་གའི་བརྟན་བཙུག་གཉིས་སོ། ལྷ་མ་ནི་སྤྱི་རྒྱུ་པའི་རྟོན་པ་བྱང་སྤྱོད་སྤྱིར་སྤྱེས་ཀྱི་
བྱས་པའི་རྟོན་གའི་བརྟན་བཙུག་དང་། བམ་ཟེ་རྒྱུ་མིག་གིས་བྱས་པའི་རྟོན་གའི་ཆོག་
རྟོན་བརྒྱུད་རྟོན་པའི་བརྟན་བཙུག་ལྟ་བུ་ལོ། སྤྱི་མ་ནི་སྤེ་བརྟན་མདོ་དང་བཅས་པ་ལྟ་བུ་
སྟེ། དཔལ་ལྷན་སྤྱེས་ཀྱི་སྤྱང་པོས་མཛད་པའི་ཆད་མའི་མདོ་ཀྱན་ལས་བརྱས་པ་ལ་ལེའུ་
བྱུག་སོ། རྟོན་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ལ་དཔལ་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་གསུམ་པས་ཆད་མ་སྤེ་བརྟན་
མཛད་དེ། གཅོ་པོ་ལྷས་ལྟ་བུའི་བརྟན་བཙུག་གསུམ་ནི། ལྷས་པ་རྣམས་འགྲེལ། འབྲིང་

ནམ་དེས། བསྐྱུས་པ་རིགས་པའི་ཐིགས་པ་སྟེ། དང་པོ་ལ་ལེའུ་བཞི། གཉིས་པ་ལ་ལེའུ་
གསུམ། གསུམ་པ་ལ་ལེའུ་ཕྱེ་བ་མེད་དོ། །འཕྲོས་པ་ཡན་ལག་ལྷ་ཤུའི་བསྐྱེན་བཅས་བཞི་
ནི། གཏན་ཆོགས་ཐིགས་པ། ཚྡོད་པའི་རིགས་པ། འབྲེལ་བ་བརྟག་པ། རྒྱུད་གཞན་སྐྱུབ་
པའོ། །སྒྲ་རིག་པའི་བསྐྱེན་བཅས་ལ། ལྷ་ཡུལ་རུ་ལྷ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྣམས་ན་དེ་མ་ཞེས་
བྱ་བས་སྐྱ་མདོ་ཆེན་པོ་གཅིག་བྱས། དེ་ལྷ་ཡུལ་རུ་དར་ནས་མི་ཡུལ་རུ་མ་ལེབས་པར་རྒྱབ་
པོ། །དེའི་རྗེས་ལ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་ཨི་རྩུ་བྲ་ཀར་ཁ་ཞེས་བྱ་བ་བཅམས་ཏེ་དྲུག་སྟོང་ཤུར་བྱ་
ལ་བསྐྱབས་ནས། ལྷ་ནམས་ལ་སྟོབ་རུ་བརྟག་པས། དྲུག་སྟོང་ཤུར་བྱ་ལ་ལྷའི་སྒྲ་མ་དང་
སྐྱ་མཁན་ཞེས་གྲགས་པོ། །དེ་ད་རྒྱལ་དང་ལྷན་པར་གྱུར་པ་ལ་བརྒྱ་ཕྱིན་གྱིས་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་
པོ་ནས་རྒྱ་བུམ་པ་གང་བྱངས་ཏེ། དེ་ལས་རྩ་ཀྱ་ཤའི་ཆེ་མོས་ཐིགས་པ་གཅིག་བྱངས་ནས་
སྐྱ་ནི་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་དང་འདྲ། དས་ཤེས་པ་ནི་བུམ་པའི་རྒྱ་དང་ཁྱོད་གྱིས་ཤེས་པ་ནི་ཀྱ་ཤའི་
ཆེ་མོའི་རྒྱ་དང་འདྲའོ་ཞེས་སྐྱས་པས། དེ་མེམས་ཁོང་རུ་རྒྱད་ནས་སྟོབ་པར་མི་བྱེད་པ་
ལ། འོན་ཀྱང་གང་ཤེས་དེ་སྟོབས་ཤིག་ཅེས་སྐྱས་པས། འོན་རུས་བཟང་ལ་མི་སྟོབ་གཞན་
རུ་སྟོབ་པར་བཞུའོ་ཞེས་སྐྱས་པས། རུས་བཟང་བཞི་ནི། ཆོས་བརྒྱད་ལ་ནི་སྟོབ་དཔོན་
འཛོམས། །བརྒྱ་བཞི་ལ་ནི་སྟོབ་མ་འཛོམས། །གནམ་སྟོང་ལ་ནི་རིག་པ་འཛོམས། །ཆོས་
གཅིག་ལ་ནི་ཐམས་ཅད་འཛོམས། །ཞེས་ཡར་ངོ་མར་ངོའི་ཡོངས་འཛོམས་ཀྱི་རུས་བཟང་
བཞི་བསྟར་བ་དེར་སང་གི་བར་རུ་སྐྱ་བ་ནམས་ལ་སྟོབ་རུ་དར་རོ། །དེ་ནས་མི་ཡུལ་རུ་
བུམ་ཟེ་ཤུ་ཅི་ན་ཞེས་བྱ་བས་ལག་རིས་མཁན་ལ་ལག་རིས་བསྐྱེན་ནས་སྐྱ་ཤེས་པར་འཕྱུར་
མི་འཕྱུར་དྲིས་པས་ཤེས་པར་མི་འཕྱུར་ཟེར་བ་ལ། སྐྱ་ཤེས་པའི་ལག་རིས་ཅི་ལྟར་དགོས་
དྲིས་ནས། མཚོན་ཚོན་པོས་གིས་ཏེ་བསྐྱབས་པས་ཤེས་པར་མ་གྱུར་པ་ལ། ཕྱི་རོལ་བའི་
ལྷགས་ལྟར་ན་མཐུ་དེ་མ་སྟེ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་བསྐྱབས་པས་འབྲུབ་སྟེ་སྐྱ་ལ་མཁས་པའི་
དངོས་བྱུང་ཞེས་པས། དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོས། ཨ་ཨ་ཨ་ཨ་ཞེས་སྐྱས་པས་དེ་མ་ཐག་རུ་སྐྱ་ལ་
མཁས་པར་གྱུར་པར་འདོད་དོ། །

ནང་བ་ལྟར་ན་འཕགས་པ་འཛིག་ཏེན་དབང་ཕྱུག་བསྐྱབས་པས་བྱུང་སྟེ། སྐད་ཅིག་

ལ་མཁས་པར་གྱུར་ཞེས་ཏེ། འངས་དཔལ་ཚ་རྒྱུད་ལས། སྤྱི་བུ་པ་ནི་སྤྱི་ནི། ཞེས་
 སོགས་ཀྱི་ལྷང་བསྟན་པ་དང་མཐུན་ནོ། དེས་སྤྱི་ནི་གྲ་ཀར་ཆ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲི་ཀ་ཉིས་སྟོང་
 བ་གཅིག་བཅུ་མས་སོ། དེ་ལ་སྤྱི་རྒྱལ་པོ་ཞིག་གིས་འགྲེལ་བ་མཁྱ་རྩ་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲི་
 ཀ་འབུམ་པ་གཅིག་བྱས་སོ། ཡང་རྒྱལ་པོ་བདེ་སྟོང་ཅེས་བྱ་བ་བཅུན་མོ་དང་ལྟན་ཅིག་
 ལྷན་བྱེད་པ་ལ། རྒྱལ་པོས་བཅུན་མོ་ལ་རྩ་གཏོར་བས། བཅུན་མོས་སྤྱི་ཏའི་སྐད་ཏུ་
 རྩ་མ་གཏོར་ཞེས་སྤྲིས་པས། རྒྱལ་པོས་སྤྱི་མི་ཤེས་པས་པལ་བའི་སྐད་ལ་ཏིལ་གྱི་ལ་ཏུ་
 བྱིན་ཅིག་ཅེས་གོ་ནས། འབངས་མོ་ཅིག་ལ་ཏིལ་གྱི་ལ་ཏུ་བསྐར་ཏེ་བཏང་བས། བཅུན་
 མོའི་སྟོ་ལ་རྒྱལ་པོ་སྤྱན་པོ་བ་ལང་དང་འདྲ་བ་འདི་དང་ལྟན་ཅིག་སྟོང་པ་ལས་གི་བསྐྱེད་
 སྐྱུ་ནས་ལྷེབས་པར་བཅུ་མས་པ་རྒྱལ་པོས་རིག་ནས་བྱེད་དེ་ལྷར་མ་བྱེད་ཅི་ཉེས་དྲིས་
 པས། བཅུན་མོས་རྩ་མཆན་སྤྲིས་པ་ལ། རྒྱལ་པོས་བྱེད་དེ་ལྷར་མ་བྱེད་ཅིག་ངས་ཀྱང་སྤྱི་
 ལ་མཁས་པར་བསྐབ་པོ། ཞེས་སྤྲིས་སོ། དེའི་ཆོ་བཅུན་མོའི་ཁང་པོ་སྐྱ་མཆ་ཞེས་བྱ་
 བས་བཅུན་མོ་ལ་བྱེད་དེ་ལྷར་མ་བྱེད་ཅིག་ཁོ་བོས་གཞོན་ཅུ་སྟོན་བྱག་བསྐབས་ནས་སྤྱི་
 ལ་མཁས་པར་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་པོ་ལ་བསྐབ་པོ། ཞེས་སྤྲིས་ཏེ། བསྐབས་པས་བྱ་བ་ནས་དེས་
 ལྷན་མ་བསྟན་པར་ཡོལ་བའི་པག་ནས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཅུ་མས་པའི་སྤྱི་མཛོད་བཤད་དེ་ལེའུ་
 བཙོ་ལྷ་རྒྱལ་པ་ན། བམ་ཟེ་སྐྱ་མཆས་ཆོག་ཆད་བབྱུང་སྟེ། ཀ་ལྷ་པ་དེས་འཆལ་ལོ་ཞེས་
 སྤྲིས་པས་གཞོན་ཅུ་སྟོན་བྱག་ཆ་བྱ་ལ་ཞོན་ནས་འགྲོ་བའི་ཆ་བྱའི་མདོངས་ཡོལ་བའི་པག་
 ནས་མཐོང་བས་ཀ་ལྷ་པ་བཟོད་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་སྤྲིས་པས་སྤྱི་མཛོད་དེ་ལ། ཀ་ལྷ་པ་སྤྱི་
 ཏ་ཆ་བསགས་ཀྱི་མདོ་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས་ཏེ་ཀ་ལྷ་པ་ནི་ཆ་བསགས་ཏེ་ཆ་བྱའི་མདོངས་ལ་
 འཇུག་གོ། དེའི་འཕྲོ་དེ་བམ་ཟེ་སྐྱ་མཆ་དང་། བམ་ཟེ་མཆོག་གིས་གཉིས་ཀྱིས་བཅུ་མས་
 ཏེ། ལེའུ་ཉེར་བཞིར་སྒྲི་ཀ་བཞི་བརྒྱ་པ་གཅིག་བྱས་སོ། དེ་ལ་འགྲེལ་བ་བཤོད་དཀའ་
 སེཞེས་བྱས་པ་དང་། སྟོབ་མ་ལ་པན་པ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་དོ། ཡང་སྟོབ་དཔོན་
 ཅོར་གོ་མིས་སྤྱི་རྒྱལ་པོས་བྱས་པས་མ་རྩ་རྩ་པ་ལ་བཞེན་ནས་ཅོར་བྱ་ཀར་ཆ་ཞེས་བྱ་བ།
 ལེའུ་སོ་གཉིས་སྒྲི་ཀ་བདུན་བརྒྱ་པ་ཅིག་མཛད་དོ། དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཁང་པོ་

ཆོས་ཀྱི་འབངས་ཞེས་བྱ་བས་འགྲེལ་བ་སྒྲོ་ག་དྲུག་སྟོང་པ་ཅིག་བྱས་སོ། །དེ་ལ་སྟོབ་དཔོན་
 རིན་པོ་ཆེའི་སྟོ་སྟོས་ཞེས་བྱ་བས་འགྲེལ་བ་ཤད་སྟོ་ག་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ་གཉིས་པ་ཅིག་བྱས་
 སོ། །དེ་ལ་འགྲེལ་བ་ཤད་སྟོབ་དཔོན་ཟླ་བ་གང་བ་ཞེས་བྱ་བས་སྟོ་ག་སྟུམ་ཁྲི་དྲུག་སྟོང་བ་
 ཅིག་བྱས་ཏེ། དེ་དག་ལས་ཙུ་འགྲེལ་གཉིས་མ་གཏོགས་པོད་རུ་མ་འབྱུར་རོ། །པོད་ལ་
 ཉེ་བར་མཁོ་བ་ལ་པརྟེ་ཏ་སྤྱི་ཏིས་མཛད་པའི་སྤྱ་བའི་སྟོ་མཚོན་ཆ་ལྟ་བུ་ཞེས་མིང་ཆོག་ཡི་
 བའི་ཆོགས་གསུམ་སྟོན་པ་གཅིག་ཡོད་དོ། །དེ་དག་ཐམས་ཅད་མྱི་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་
 ལུ་གཏོགས་སོ། །སྤྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཁར་ལ་སྟན་དངགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལ། སྟན་
 དངགས་དང་། སྟོབ་སྟོར་དང་། མདོན་བཟོད་དང་། སྟོས་གར་བཞིའོ། །དངགས་ཞེས་
 བྱ་བ་ནི་ཐ་སྟད་ཅེས་བྱ་བའི་བརྟེ་ཏ་བའོ། །དེའི་བསྟན་བཅོས་ལ་སྟན་དངགས་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་དང་། གཞུང་དེ་དང་མཐུན་པར་སྤྱར་བའི་སྟན་དངགས་གཉིས་ཏེ།
 སྟོན་མ་ནི་སྟན་དངགས་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་ཞིང་སྟན་དངགས་མ་ཡིན་ལ། མྱི་མ་ནི་དེ་ལས་
 རྟོག་པའོ། །སྟེ་མ་ནི་མྱི་རིག་པའི་བསྟན་བཅོས་སོ། །མྱི་མ་ལ་མྱི་རིག་ནང་རིག་གཉིས་ཀའི་
 བསྟན་བཅོས་ཡོད་དོ། །མཚན་གཞི་ནི་རིམ་པ་ལྟར་མེ་ལོང་ལྟ་བུ་དང་། དཔག་བསམ་
 འཁྲི་ཤིང་ལྟ་བུའོ། །སྟན་དངགས་ཀྱི་གཞུང་གི་བཟོད་བྱར་སྟན་དངགས་ཀྱི་ལུས། རྒྱ།
 སྟོན་གསུམ་སྟོན་ཏེ། ལུས་ནི་ཆོགས་བཅད་རྒྱང་བ་དང་། ལྷག་པ་རྒྱང་བ་དང་། དེ་གཉིས་
 སྟེལ་མ་གསུམ་གང་ཚོམ་ཡང་ལུས་ཀྱི་ཉམས་བརྒྱལས་སྐབས་སུ་གང་བབ་པའི་ཉམས་ཐོན་
 པའོ། །ཉམས་འདོན་ལུགས་རྒྱ་གར་ཤར་སྟོགས་གྲོ་པ་དང་། རྟོ་སྟོགས་ཟླེ་དར་ཟླ་བའི་
 འདོན་ལུགས་གཉིས་ཡོད་དོ། །རྒྱན་ནི་དོན་རྒྱན་སོ་ལ། རྒྱ་རྒྱན་སོ་གཉིས། གབ་ཆོག་གི་
 རྒྱན་བརྒྱ་དྲུག་གོ། །སྟོན་ནི་བརྒྱའོ། །མེ་ལོང་གི་གཞུང་ཚོམ་པ་པོ་ནི་པརྟེ་ཏ་དབྱུག་པ་ཅན་
 ཞེས་བྱ་བ་མྱི་རོལ་བ་ཞིག་གོ། །འོ་ན་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་མཚོད་བཟོད་བྱེད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་
 བ། དེ་ནི་མྱི་རོལ་བ་ལྟར་ན་རྒྱ་མཚོའི་འགམ་ན་བམ་ཟེ་སྤྱ་བའམ། ཏི་བྱ་ར་ཞེས་བྱ་བ་
 གཅིག་ཡོད་པའི་རྒྱང་མ་ཡིན་ཞེས་འདོད་ལ། ནང་བས་ནི་འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་
 ལྷག་གི་ཆོམས་མཆེ་བ་ལས་སྤུལ་པར་བཞེད་དེ། གཉིས་གས་ཀྱང་དག་གི་ལྟ་མོ་ཞེས་ལྟར་

འཛིན་ནི། །དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ལ་ལེའུ་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་བརྒྱ་དང་བརྒྱན་ཀྱལ་
 བོ་དགེ་བའི་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་བས་མཛད་ལ། ལེའུ་ཐ་མ་ནི་དེའི་སྤྲས་ལྷ་བའི་དབང་པོ་
 ཞེས་བྱ་བས་མཛད་དོ། རྗེ་བ་སྦྱར་གྱི་བསྟན་བཅས་ལ། དམར་སེར་ཅན་དང་། ཀྱལ་བའི་
 ལྷས་མཛད་པ་སོགས་བོད་རྒྱ་མ་འབྱུར་རོ། །ཚོད་རུས་གྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱིན་པར་རྒྱ་
 ཀར་ཤན་ཏིས་མཛད་པའི་རྗེ་བ་སྦྱར་རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས་ཞེས་བྱ་བ་བོད་རྒྱ་འབྱུར་ཏེ།
 ལྷན་དངགས་ཚུམ་པ་ན་ལྷན་དངགས་ལ་མཁོ་བ་ཡི་གེ་མེ་ཡང་གི་རྗེ་བ་སྦྱར་དང་། ལྷ་ལ་
 མཁོ་བ་ཡི་གེ་པོ་མོ་མ་ནིང་གསུམ་གྱི་རབ་དབྱེ་སྟོན་ནོ། །

མདོན་བཛྲ་གྱི་བསྟན་བཅས་ནི་སློབ་དཔོན་འཆི་མེད་སེལྤེས་མཛད་པའི་འཆི་མེད་
 མཛྲ་ཅས་བྱ་བ་འབྱུར་ཏེ། ས་འོག་ས་སྟེང་ས་ལྷ་གསུམ་གྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་རྒྱ་མ་
 བསྟན་ཏོ། །སྒྲོས་གར་གྱི་བསྟན་བཅས་ནི་སློབ་དཔོན་ཅུ་གོ་མིས་མཛད་པའི་འཛིག་རྟེན་
 ཀུན་རྒྱ་དགའ་བའི་སྒྲོས་གར་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལྷན་དངགས་པ་ཆེན་པོ་དཔལ་དགའ་བའི་
 ལྷ་ཞེས་བྱ་བས་མཛད་པའི་ལྷ་ཀུན་རྒྱ་དགའ་བའི་སྒྲོས་གར་ཞེས་བྱ་བ་འབྱུར་རོ། །གསོ་
 བ་རིག་པའི་བསྟན་བཅས་ནི། སློབ་དཔོན་དཔལ་པོས་མཛད་པའི་སྟན་དབྱེད་ཡན་ལག་
 བརྒྱད་པ་ཞེས་པ། ལུས་དང་བྱིས་པ་གདོན་ལུས་སྟོད། མཚོན་དང་མཆེ་བ་ཀས་རོ་
 ཙ། གསོ་དབྱེད་གང་ལ་གནས་པ་ཡི། ཡན་ལག་བརྒྱད་པ་ཞེས་བཤད་དོ། ཞེས་པའི་
 ཡན་ལག་བརྒྱད་སྟོན་པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་ཆེན་ཁ་ཆེ་ལྷ་དགའ་ཞེས་བྱ་བས་མཛད་པ་
 དང་། འཕགས་པ་ལྷ་སྦྱབ་གྱིས་མཛད་པའི་སྦྱར་བ་བརྒྱ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཟས་འདི་སྤྱད་ན་
 བད་འདི་སྤྱད་ཅས་པ་སྟོན་པ་རྣམས་འབྱུར་རོ། །འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱི་རིག་པའི་
 བསྟན་བཅས་སོ། །བཟོ་རིག་པའི་བསྟན་བཅས་ནི། ལྷ་གཟུགས་གྱི་ཆ་ཆད་སོགས་སྟོན་པའི་
 བསྟན་བཅས་ཏེ། འཕགས་པ་ཤུ་རིའི་བྱས་མཛད་པ་ལ་སོགས་པ་འབྱུར་རོ། །འདི་ལ་ནང་
 རིག་པར་གཏོགས་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ནང་གི་དོན་རིག་པའི་བསྟན་བཅས་ནི། ནང་སེམས་
 གྱི་སྟེང་གི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སློབ་པ་འདུལ་བའི་ཐབས་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅས་
 སོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། བཀའ་དང་པོ་བདེན་པ་བཞི་འཛིན་གྱི་འཁོར་ལོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་

བའི་བསྟན་བཅོས་དང་། བཀའ་བར་བ་མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དགོངས་
པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་དང་། བཀའ་ཐ་མ་ལེགས་པར་རྒྱལ་པར་སྤེལ་བ་དང་ལྷན་པའི་
ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་སོ། །

བཀའ་དང་པོའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས།

དང་པོ་ལ། བཀའ་དང་པོ་ནས་གསུངས་པའི་ལྟ་བུའི་ཆ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་བསྟན་
བཅོས་དང་། དེ་ལས་གསུངས་པའི་སྦྱོད་པའི་ཆ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་
སོ། །དེ་ལ་དང་པོ་ནི། མངོན་པ་སྤེལ་བརྟན་དང་། དེའི་དོན་བསྟུས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་
པ་ཆེན་པོ། དེའི་དོན་བསྟུས་པ་མངོན་པ་མངོན་ཆ་བ་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་
ཡང་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་ལུགས་ཀྱིས་མངོན་པ་སྤེལ་བརྟན་དག་བཅོམ་པས་མཛད་པར་འདོད་
དེ། ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོ་ཤུ་རིའི་བྱས། །གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་མོན་ལུ་གལ་བྱས། །རྒྱལ་ཤེས་
ཆོགས་ནི་ལྟ་སྦྱིད་ཀྱིས། །ཡེ་ཤེས་ལ་འཇུག་ཀ་བྱའི་བྱས། །ཁམས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་གང་པོས་
བྱས། །རབ་ཏུ་བྱེད་པ་དབྱིག་བཤེས་ཀྱིས། །ཡང་དག་འགྲོ་བའི་རྒྱལ་གངས་ནི། །གསུས་པོ་
ཆེ་ཡིས་བྱས་ཞེས་གྲགས། །ཞེས་པ་ལྟར་རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་བཅོམ་
པ་དང་སོ་སོ་སྟེ་བོ་མང་པོས་འཇུག་ནས་བྱས་པར་འདོད་དོ། །མདོ་སྤེལ་བའི་ལུགས་ཀྱིས་
དེ་དག་ཐམས་ཅད་སོ་སོ་སྟེ་བོའི་པརྟེ་ཏས་བྱས་པར་འདོད་དོ། །མངོན་པ་སྤེལ་བརྟན་ལས་
གདགས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ནང་ཆོན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གདགས་པ་དང་། ལས་གདགས་པ་
ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་བོད་ཏུ་འཇུག་ཞིང་གཞན་རྒྱལ་མ་འཇུག་རོ། །བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཆེན་
པོ་ལ་སྒྲི་ཀ་འབྲམ་ཡོད་པར་གྲགས་ཏེ་བོད་ཏུ་མ་འཇུག་རོ། །མངོན་པ་མངོན་གྱི་རྩ་བའི་
ཆོག་ཟིན་གྱིས་ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྐྱ་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྟོན་ཅིང་། རང་འགྲེལ་གྱིས་མདོ་སྤེལ་བའི་
གྲུབ་མཐའ་ཡང་རྒྱས་པར་བསྟན་ཏོ། །སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་ཉིད་ཀྱི་སྟོབ་དཔོན་ཁ་ཆེ་
མདུན་བཟང་གིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ། སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་སྤང་གིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་
བ། རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་གྲགས་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བཤད། སྟོབ་དཔོན་

གང་བ་སྤེལ་གྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བཤད་ནམས་བོད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཚད་མ་ཕྱེ་བདུན་
མདོ་དང་བཅས་པས་ཀྱང་གཞུང་གི་ཆ་མང་པོ་ཞིག་གིས་མདོ་སྤེལ་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྟོན་
ནོ། །སྟོན་པའི་ཆ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅས་ལ། སྟོབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྷས་མཛད་
པའི་ཡུང་རྣམ་འབྲེད་གྱི་འགྲེལ་བ་དང་། དགེ་ཚུལ་གྱི་ཚིག་ལེའུ་བྱས་པ་ལ་སོགས་པ་
དང་། སྟོབ་དཔོན་དགེ་ལེགས་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་སོ་སོ་ཐར་བའི་མདོའི་འགྲེལ་
བ་བམ་པོ་ལྷ་བརྩུ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དགེ་སྟོང་གི་སོ་སོར་ཐར་བའི་མདོའི་འགྲེལ་བ་
བརྒྱད་དང་། དགེ་སྟོང་མའི་སོ་སོར་ཐར་བའི་མདོའི་འགྲེལ་བ་གཉིས་ཏེ་བརྩུ་དང་། སྟོབ་
དཔོན་ཡོན་ཏན་འོད་གྱིས་མཛད་པའི་འདུལ་བ་མདོ་ཙ་བ་གཞི་བརྩུ་བདུན་རྣམ་འབྲེད་
གཉིས་དང་བཅས་པ་སྟོན་པ་བམ་པོ་དགྲུ་དང་། དེ་ཉིད་གྱིས་མཛད་པའི་འདུལ་བ་ཀམ་
ཤ་ཏི་ལས་བརྒྱ་ཙ་གཅིག་པ་བམ་པོ་བརྩུ་གཉིས་པ་དང་། མདོ་ཙ་འི་རང་འགྲེལ་ཉིད་གྱི་
རྣམ་བཤད། མདོ་ཙ་འི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་གྱི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་
བམ་པོ་བདུན་ཙུ་བ་དང་། དགྲུ་བཅོམ་པ་ས་གའི་ལྷས་མཛད་པའི་འདུལ་བ་མེ་རྟག་འབྲེད་
རྒྱུད་རྣམ་འབྲེད་གཉིས་ཁོ་ན་སྟོན་པ་བམ་པོ་དུག་པ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཤུག་འོད་གྱིས་
མཛད་པའི་དགེ་ཚུལ་གྱི་ཚིག་ལེའུ་བྱས་པ་ལུས་བརྩུ་བ་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་འོད་ལྷན་
རྣམས་ཏེ་བོད་དུ་འགྱུར་རོ། །སྦྱིར་ལྷ་བ་བཀར་བཏགས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ཁས་ལེན་མི་ལེན་
གྱིས། སངས་རྒྱས་པའི་ལྷ་བ་ཁས་ལེན་མི་ལེན་དུ་འཛོག་པ་ལས། ཉན་ཐོས་སྤེལ་བ་བཙོ་
བརྒྱད་གྱི་མང་པོས་བཀྱར་བ་དང་། གནས་མ་བྱ་བ་དང་། ལྷ་མ་བ་དང་། ཆོས་སྤྲས་
པ་དང་། བཟང་པོའི་ལམ་པ་རྣམས་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་ཁས་ལེན་
པས་སངས་རྒྱས་པའི་ལྷ་བ་ཁས་ལེན་པར་མི་འཛོག་ཀྱང་། སྦྱབས་གནས་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་
སོགས་གྱི་སྟོན་སངས་རྒྱས་པར་འཛོག་གོ། །

བཀར་བཏགས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་ནི། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག །ཟག་བཅས་
ཐམས་ཅད་རྟུག་བསྐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདག་མེད། ལྷ་དན་ལས་འདས་པ་ཞི་ཞིང་
དཔེན་པ། ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །སྤེལ་ལྷག་མ་རྣམས་ནི། བྱེ་བྱག་སྦྱ་བ་དང་མདོ་སྤེལ་བ་

གང་རུང་དུ་མ་གཏོགས་པ་མེད་ལ། མེ་བ་བཙེ་བརྒྱད་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་
བཀའ་མ་ཡིན་ཞེས་སྒྲུབ་ཤོ། སློབ་དཔོན་ཡོན་ཏན་འདྲ་ནི། ཁ་ཅིག་འཕགས་པ་ཉེར་སྤྲུམ་
གི་སློབ་མར་འདྲོད་ལ། ཁ་ཅིག་དགྲ་བཙེམ་པ་ཟླ་བའི་ནོར་བུའི་སློབ་མར་འདྲོད་མོད་
ཀྱང་། རང་ལྷགས་ལ། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱི་སློབ་མ་རང་ལས་མཁས་པ་བཞི་སྟེ།
མདོན་པ་རང་ལས་མཁས་པ་སྟོ་གྲོས་བརྟན་པའོ། ཁོད་མ་རང་ལས་མཁས་པ་སྟོགས་གྱི་
སྤང་པོའོ། །ཤར་ཕྱིན་རང་ལས་མཁས་པ་འཕགས་པ་རྣམ་གྲོལ་སྟེ། །འདུལ་བ་རང་ལས་
མཁས་པ་ཡོན་ཏན་འདྲ། ཅེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་དེ་ཡིན་ཏེ། ལུལ་བཙེམ་བརྟག་ཏུ་བྲམ་ཟེའི་
རིགས་སུ་འབྱུངས། འབྲུམ་མེ་བཙེ་བརྒྱད་ཐུགས་ལ་མངའ་པོ། །

བཀའ་བར་བའི་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བརྟན་བཙེམས།

བཀའ་བར་བའི་དགོངས་འགྲེལ་ལ། ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་
མ་དང་། འཆིང་བུམ་དང་། ལྷན་དཀར་མ་ཞེས་བྱ་བ་གསུམ་དང་། དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་པ་མང་པོ་ལས། གྲུབ་མཐའི་རྣམ་དབྱེ་མ་སྟེང་པར་རྣམ་གཞག་བྱས་པ་མང་པོ་
སྤང་བས། འདིར་དེ་དག་དང་མི་མཐུན་པ་ཅུང་ཟད་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ལ་ལྟ་བའི་ཆ་གཙོ་
བོར་འགྲེལ་བ་དང་། སྟོད་པའི་ཆ་གཙོ་བོར་འགྲེལ་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ཆ་མཉམ་ཏུ་འགྲེལ་
བའི་བརྟན་བཙེམས་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། འཕགས་པ་སྟོ་སྟབ་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་
མ་རིགས་ཚོགས་དུག་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་སྟེ། དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ། རིགས་པ་
དུག་ཅུ་བ། རྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་བ། ཚོད་བསྐྱོག ཁྲིབ་མོ་རྣམ་འཐག་སྟེ་ལུ་ལ་མི་མཐུན་
པ་མེད་ཅིང་། སྤར་རབས་པ་དག་ཐ་སྟོད་གྲུབ་པ། ཞེས་བྱ་བ་དང་དུག་ཏུ་འདྲོད་ལ། རང་
འེའི་སྤྲོ་མ་དག་ཐ་སྟོད་གྲུབ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གཞུང་རིགས་ཚོགས་གྱི་ཡ་གྲུལ་ཞིག་ཡོད་ན།
འཕགས་པའི་སློབ་མ་རྣམས་གྱིས་གཞུང་ཏུ་འཕགས་པའི་གཞུང་ཐམས་ཅད་ཁྱེད་སུ་མ་
དྲངས་པ་མེད་པས། དེ་དག་ཏུ་དྲངས་འོངས་དགོས་པ་ལས། དེ་དག་ཏུ་དྲངས་པ་གཅིག་
ཀྱང་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཚོག་གསལ་གྱི་གཤམ་དུ་རིགས་ཚོགས་ཐམས་ཅད་བགྲངས་

ཀྱང་ཐ་སྐྱོད་གྲུབ་པ་མ་བཟངས་པའི་ཕྱིར། མེད་པར་ཤེས་གསུང་ངོ་། །དེས་ན་ཁྱ་མ་རྗེ་
ནི་རིགས་ཚོགས་ལྔར་བཞེད་ལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཙྰཏ་ཁ་བ་རིན་ཆེན་འཕྲིང་བ་དང་
དྲག་ཏུ་བཞེད་དོ། །དེ་ལ་ཙྰཏ་བ་ཤེས་རབ། རིགས་པ་དྲག་ཏུ་བ། རིན་ཆེན་འཕྲིང་བ་དང་
གསུམ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་། གཞན་གསུམ་ནི་ཙྰཏ་ཤེ་ལས་འཕྲོས་
པའི་ཡན་ལག་ལྷ་སྤྱི་བསྟན་བཅོས་སོ། །

དེ་ལ་ཙྰཏ་ཤེ་ནི་ཚོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྲུབ་པས་སྟོང་བ་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་
མི་འདྲ་བ་དུ་མའི་སྟོན་རྒྱས་པར་སྟོན་ལ། ཐབས་ཀྱི་ཆ་མི་སྟོན་ནོ། །གཞན་བཞིས་ཀྱང་
སྟོང་པ་ཉིད་ཁོ་ན་སྟོན་ནོ། །རིན་ཆེན་འཕྲིང་བས་ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
གཉིས་རིགས་པས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་། ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡང་སྒྲིམ་བུ་གསུམ་
ཀྱི་ལམ་ཀྱི་རིམ་པ་རགས་རིམ་ཞིག་ཆང་བར་སྟོན་ནོ། །ཙྰཏ་ཤེ་ལ་རྒྱ་གར་ན་འགྲེལ་བ་དེ་
བ་བྲ་མ། བྱ་ན་མ་ཏི། བྱ་ཅ་སྒྲི། སྒྲི་ར་མ་ཏི། འོག་ནས་འབྱུང་བ་བཞི་དང་བརྒྱད་ཡོད་
པར་གྲགས་ཤིང་ཐོད་དུ་བཞི་འབྱུར་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས་ཀྱིས་མཛད་པའི་
འགྲེལ་བ་བུ་བླ་ལྷ་ཉ་བམ་པོ་བདུན་དང་། སྟོབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་མཛད་པའི་
ཚོག་གསལ་དང་། སྟོབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྱེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ཤེས་རབ་སྟོན་མའི་
འཕྲིང་བ་ནི། དེ་བ་བྲ་མས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བ་དཀར་པོ་རྣམ་པར་འཆར་བ་ཞེས་བྱ་བའི་
རྗེས་སུ་འབྲང་བར་སྒྲུན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱིས་བཤད། ག་ལས་འཛིགས་མེད་
དང་བཞི་སྟེ། ག་ལས་འཛིགས་མེད་རང་འགྲེལ་དུ་སྟོན་གྱི་དཀར་ཆག་རྣམས་དང་། དེའི་
རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་མང་པོས་འདྲོད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། འཕགས་པའི་སྟོབ་མ་རྣམས་ཀྱི་
གཞུང་དུ་དེའི་ལུང་དྲངས་པ་གཅིག་ཀྱང་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་ཙྰཏ་བདུན་
པའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་བར་བཅུན་པ་འཕགས་པ་ལྟའི་ཞལ་སྤུ་ནས་ཀྱང་། ཞེས་བཞི་བརྒྱ་བའི་
ལུང་དྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་དྲག་ཏུ་བ་ལ་སྟོབ་དཔོན་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་འགྲེལ་བ་
ཡོད་ལ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཏུ་པ། ཚྱོད་རྫོག་ ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་གསུམ་ལ་རང་འགྲེལ་
ཡོད་དོ། །འཕགས་པ་ལྷས་བཞི་བརྒྱ་པ་མཛད་དེ། རབ་བྱེད་བཅུ་དྲུག་གི་དང་པོ་བརྒྱད་

གྱིས་སྒྲིལ་བུ་རྒྱུ་འབྲིང་གཉིས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་དང་། ཆེན་པོའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྦྱོང་གི་རིམ་པ་ཡན་ཆད་སྟོན་ཅིང་། དགུ་པ་མན་གྱིས་བདག་མེད་གཉིས་རིགས་པས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་སོ། རྟེན་སྒྲོལ་དཔོན་ལྷ་བ་གྲགས་པས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་མཛད་དེ། ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཉིས་རིགས་པས་རྒྱས་པར་སྟོན་ཅིང་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡང་སྟོན་ནོ། །ཙུ་འགྲེལ་གཉིས་ཀ་ལ་ནག་ཚའི་འཇུར་ཡོད་ཅིང་། པ་ཚབ་ཀྱི་ཡང་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་དོ། །གཙང་ནག་པས་ཆོག་རྒྱུ་ལྷ་བ་དུ་བཏང་ནས་ཆོག་བདེར་བཏང་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ལ་ཅི་རིགས་ཅིག་ནག་ཚའི་འཇུར་ཡིན་ཟེར་བར་སྤྲད་དོ། །སྒྲོལ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ཀྱིས་དབུ་མ་སྒྲིང་པོ་རང་འགྲེལ་རྟོག་གི་འབར་བ་དང་བཅས་པ་མཛད་དོ། །ཤེས་རབ་སྒྲོན་མའི་འཕྲིང་བ་ལ་སྒྲོལ་དཔོན་སྒྲུན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་འགྲེལ་བཤད་སྒྲུན་རས་གཟིགས་བརྒྱལ་ཞུགས་ཞེས་བྱ་བ། ཕྱི་རོལ་བའི་འདོད་བརྟུན་དང་། ཉན་ཐོས་ལྡེ་བ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་འདོད་པ་སོགས་ཀྱང་རྒྱས་པར་བརྟུན་པ་བམ་པོ་བརྒྱད་ཅུ་བ་ཞིག་ཡོད་དེ། ཕྱི་རོལ་བའི་འདོད་པ་བརྟུན་པ་དེ་ལས་རྒྱས་པའི་བརྟན་བཅོས་བོད་དུ་མ་འཇུར་དོ། །འཕགས་པ་ལྷ་ནི་སྤྲུལ་ལའི་རྒྱལ་པོའི་མེ་རྟོག་གི་ལྷམ་རར། མེ་རྟོག་གི་སྤྲ་བ་ལས་རྒྱས་ཏེ་ལྷའི་བྱ་འདྲ་བ་ཞིག་འབྲངས་པ་རྒྱལ་པོའི་བྱར་བྱས་སོ། །འཕགས་པའི་སྒྲོལ་མ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྒྲོལ་དཔོན་དང་འདྲ་བར་ཆད་མའི་གནས་སུ་བྱེད་དོ། །ཁངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ནི་རིག་འཛིན་གྱིས་བརྟེས་པར་བྱེད་དོ། །ལེགས་ལྷན་འབྲེད་ནི་སྤྲ་ཆེ་དེ་ལ་རྟོ་རྟེན་གདན་བསྐྱབ་པར་དམ་བཅས་ཀྱང་། དེའི་ཕྱི་མ་ལ་སྒྲོལ་དཔོན་རྟོ་རྟེན་དེ་ལྷ་བྱ་བར་གྱུར་ནས་མཆོག་བརྟེས་སོ། །ལྷ་བ་གྲགས་པ་ནི་བོད་ཀྱི་དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་གིས་འཕགས་པའི་དངོས་སྒྲོལ་མ་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱང་། འདུས་པའི་སྤྲ་མ་དག་སྤྲ་སྒྲུབ་ཀྱི་དངོས་སྒྲོལ་ཡིན་པར་བཞེད་ཅིང་། ལྷ་རིགས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་མང་ལ། མར་ལུགས་པ་དག་སྤྲ་ཆེ་དེ་ལ་མཆོག་གི་དངོས་ཀྱིས་བརྟེས་པར་བཞེད་ཅིང་། དཀྱང་ལོ་བཞི་བརྒྱ་བཞུགས་པ་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་ཐར་མང་པོ་སྤྲ་མ་རྟོ་རྟེན་གདན་པའི་གསུང་ལས་བྱུང་བ་པ་ཚབ་ལོ་རྒྱུ་བས་བསྐྱར་བ་ན་ཡོད་དོ། །སྒྲོལ་དཔོན་ལེ་ཤེས་སྒྲིང་པོས་བདེན་གཉིས་

རང་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་མཛད་དོ། །སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས་དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་
 དང་བཅས་པ་མཛད་ཅིང་། དེའི་འགྲེལ་བཤད་སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ཤི་ལས་མཛད་ཟེར་བ་
 བློ་རྒྱུ་མ་ཡིན་ནོ། །སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ལ་ཤི་ལས་མཛད་པའི་དབུ་མ་རྒྱན་བ་བམ་པོ་དགུ་
 རྟེ། དེ་དག་ལ་རང་རྒྱུད་ཤར་གསུམ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ་ནི་དགྲུང་ལ་
 རྟོང་དུ་གཅིག་གིས་མ་ཆོག་པ་བཞུགས་ཏེ། ཆོས་རྒྱལ་སྤྱིར་བཙན་སྐམ་པོས་བོད་དུ་རྒྱན་
 བྱངས། བྱི་སྤྱོད་ལྷེ་བཙན་གྱི་སྤྱི་རིང་ལ་སློབ་དཔོན་པ་ལྷ་འབྱུང་གནས་དང་བཅས་པ་རྒྱན་
 བྱངས་ནས། བོད་གྱི་མི་མ་ཡིན་གཏུག་པ་ཅན་རྣམས་བཏུལ་ཞིང་། སང་མི་མི་བཏུན་
 རབ་དུ་བྱུང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཏུན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་དེ་བཀའ་བྱིན་གཤིང་དུ་
 ཆེའོ། །དེའི་སློབ་མ་འཕགས་པ་རྣམས་ཤོལ་སྤེལ་མཛད་པའི་ཉི་མེད་ལ་དང་། སློབ་དཔོན་
 སེངྒེ་བཟང་པོས་མཛད་པའི་བརྒྱུད་རྟོང་འགྲེལ་ཆེན་དང་། ཉི་མེདའི་འགྲེལ་བ་ལེའུ་བརྒྱུད་
 མ་དང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ་དང་། རྒྱུད་པའི་འགྲེལ་བ་རྟོགས་
 པར་སླ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྒྱུད་པའི་
 དཀའ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་ཡིན་ལ། སློབ་དཔོན་དེ་གསུམ་ག་ཡང་སློབ་
 དཔོན་ཞི་བ་འཚོའི་སློབ་མ་ཡིན་ཞིང་། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལུན་འབྲེད་ཀྱི་གཞུང་དེ་དག་ནི་
 དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་གཞུང་རོ། །སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱུངས། སློབ་དཔོན་ཁྲ་བ་
 གྲགས་པ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ་རྣམས་དབུ་མ་ཐལ་འཁྱུར་བ་ཡིན་ལ། སློབ་དཔོན་ལེགས་
 ལུན་འབྲེད། དཔལ་སྤྲས། ཡེ་ཤེས་རྟོང་པོ། ཞི་བ་འཚོ་དཔོན་སློབ་རྣམས་དབུ་མ་རང་
 རྒྱུད་པ་ཡིན་ནོ། །དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ལ་དོན་དམ་འདོད་ལུགས་ལ་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟ་
 བུ་ཡོད་ཅིན། རང་རྒྱུད་པ་དག་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་། བདེན་པར་གྲུབ་པ་ལ་ཁྱད་
 པར་མེད་ཅིང་དེ་ཐ་སྐྱད་དུ་ཡང་མི་སྲིད་ལ། དེ་ཡོད་པར་བཟུང་ན་བདག་འཛིན་དུ་འཁྱུར་
 བ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རང་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རང་གི་
 རོ་བོས་གྲུབ་པ་གསུམ་ཁྱད་པར་མེད་ལ། དེ་རྣམས་ཐ་སྐྱད་དུ་ཡོད་དེ། དཔོན་པོ་ཐམས་
 ཅད་ཐ་སྐྱད་དུ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་བཞེད་དོ། །ཐལ་འཁྱུར་བ་དག་དེ་ལྟ་ཀ་ཐ་སྐྱད་དུ་ཡང་

མེད་ལ། ཡོད་པར་བཟུང་ན་བདག་འཛིན་ཏུ་བཞེད་དོ། །རང་ལྷན་པ་ལ་ཡང་གཉིས་ལས།
 སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་དང་། ཡེ་ཤེས་སྤྱིང་པོ་སོགས་ནི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་སེམས་
 ལས་དོན་གཞན་པའི་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལེན་པར་བཞེད་ལ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཆོ་རྗེས་
 འབྲང་དང་བཅས་པ་ནི། གཟུགས་སྒྲ་སོགས་སེམས་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། བྱི་དོན་
 ནམ། ལེན་པོ་གཞི་མ་གྲུབ་པར་འདོད་དོ། །ལྷན་པོ་དག་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་སེམས་
 ཡིན། ཟེར་བ་དང་ནི་ཆེས་མི་འདྲའོ། །ཐལ་འཕྱར་བ་དག་ཀྱང་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་བཞེད་ཚུལ་
 སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྷན་འབྲེད་དང་འདྲའོ། །སྤྲུགས་ཀྱི་ལྷན་པེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷ་བ་ཐལ་
 འཕྱར་རོ། །སྤྱོད་པ་གཙོ་བོར་འབྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ནི། འཕགས་པ་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱིས་མཛད་
 པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆོ་ག་དང་། དཔལ་ལྷན་ཟླ་བས་མཛད་པའི་སྤྱབས་གསུམ་བརྟན་
 ཅུ་བ་ལ་སོགས་པའོ། །ལྷ་སྤྱོད་གཉིས་ཀ་ཆ་མཉམ་ཏུ་འབྲེལ་བ་ནི། འཕགས་པ་སྤྱ་སྤྱབ་
 ཀྱིས་མཛད་པའི་མདོ་ཀྱན་ལས་བརྟན་པ་དང་། རྒྱལ་སྤྲུལ་ནི་བ་ལྷས་མཛད་པའི་བསྐྱབ་
 བརྟན། སྤྱོད་འཕྲག་སོགས་མོ། སྤྱིར་འཕགས་པ་སྤྱ་སྤྱབ་ཀྱིས་མཛད་པ་ལ་གོང་ཏུ་སྤོས་
 པ་རྣམས་དང་། ཆོས་དབྱིངས་བསྐྱེད་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྐྱེད་པ་
 དང་། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་བསྐྱེད་པ་དང་། སེམས་ཀྱི་རྩོད་རྗེ་ལ་བསྐྱེད་པ་སོགས་བསྐྱེད་
 ཆོགས་དང་། བཤེས་སྤྱིངས་སོགས་གཏམ་ཆོགས་དང་། གསོ་བ་རིག་པ་དང་། གསེར་
 འཕྱར་གྱི་ཆེད་བསྟན་བཅོས་སོགས་དང་། བཟོ་རིག་པ་དང་། འཛིག་རྟེན་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་
 བཅོས་ཤེས་རབ་བརྒྱ་པ་དང་། རྒྱུ་པོ་གསོ་ཐིགས་ལ་སོགས་པ་ཡང་མཛད་དེ་བོད་ཏུ་འཕྱར་
 རོ། །དབུ་མ་ལུང་པོ་ལྷ་པ་ཟླ་གྲགས་ཀྱིས་མཛད་ཟེར་བ་ནི་ཁ་གཡར་རོ། །སྤྲུགས་སྤྲུགས་ཀྱི་
 བསྟན་བཅོས་རྣམས་འོག་ཏུ་སྟོན་ནོ། །

བཀའ་ཐ་མའི་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས།

བཀའ་ཐ་མའི་དགོངས་འབྲེལ་ལ། ལྷ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་དང་། སྤྱོད་པ་གཙོ་བོར་
 སྟོན་པ་དང་། ལྷ་སྤྱོད་ཆ་མཉམ་ཏུ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་གསུམ་མོ། །དེ་ལ་སྤྱིར་

བྱམས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ལྡེ་ཉི་ཤུ་ཞེས་གྲགས་ཏེ། བྱམས་མགོན་གྱིས་མཛད་པའི་
 མདོ་སྡེའི་རྒྱན་དང་། མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ཏེ་རྒྱན་གཉིས། དབྱུས་དང་མཐའ་རྣམ་པར་
 འབྲེད་པ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པར་འབྲེད་པ་སྟེ་འབྲེད་གཉིས། རྒྱུད་སྒྲ་མ་སྟེ་
 བྱམས་ཆོས་ལྡེའོ། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་གྱིས་མཛད་པའི་སའི་དངོས་གཞི་དང་། གཞི་
 བསྟུ་བ་དང་། རྣམ་གྲངས་བསྟུ་བ་དང་། རྣམ་པར་བཤད་པའི་སྟོ་བསྟུ་བ་དང་། རྣམ་
 པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྟུ་བ་སྟེ་ས་སྟེ་ལ། བམ་པོ་བརྒྱ་ཉེར་དྲུག་གོ། །སའི་དངོས་གཞི་
 ལ་ས་མང་པོ་བ་དང་། ཉན་ས། བྱང་ས། སའི་གོ་རིམ་མོ། ཐེག་པ་སྟུན་མོང་བའི་སྟོ་མ་
 མདོན་པ་ཀུན་ལས་བརྒྱས། ཐེག་ཆེན་སྟུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྟོ་མ་ཐེག་བསྟུས་ཏེ་སྟོ་མ་རྣམ་
 པ་གཉིས་སོ། །སྟོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་ལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན། དབྱུས་མཐའ་
 རྣམ་འབྲེད། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྲེད་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་བ། རྣམ་བཤད་རིག་པ།
 ལས་རྒྱུ་བ་པའི་རབ་རྒྱ་བྱེད་པ། ལུང་པོ་ལྡེའི་རབ་རྒྱ་བྱེད་པ། ཉི་ཤུ་བ་དང་། ལུ་ཅུ་
 བའི་རབ་བྱེད་དེ་སྤྲ་ཀ་ར་ཅ་སྟེ་བརྒྱད་དོ། །ཁ་ཅིག་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འབྲེད་གྱི་
 འགྲེལ་བ་མི་འདྲན་པར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་འགྲེལ་འདྲན་ནོ། །རང་ལུགས་ལ་བརྒྱད་དུ་
 མ་ངས་ཏེ། སྟོ་བ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་པ་ལ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་འགྲེལ་བ་
 དང་། ས་ལུ་ལྡང་པའི་མདོ་འགྲེལ་བ་དང་། མདོ་སྡེ་ས་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་བ་དང་། ཐེག་
 བསྟུས་གྱི་འགྲེལ་བ་དང་། རྟེན་དུན་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་བ་ལ་སོགས་པ་མང་པོ་ཡོད་པའི་བྱིར་
 རོ། །ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཛུམས་ནི། དྲིལ་སེ་ནའི་ཡིན་ཞིང་། ཉི་ཤུ་རྣམ་འགྲེལ་བོད་ན་
 ཡོད་པ་ནི། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྟོང་ལྟེ་བཙན་གྱི་ཡིན་པར་བཞེད་པས་གཉིས་ཀ་དབྱིག་གཉེན་གྱི་
 མ་ཡིན་ནོ། །དེ་རྣམས་ལས་བྱམས་ཆོས་ལྡེའི་མདོ་སྡེ་རྒྱན་དང་། འབྲེད་གཉིས་དང་གསུམ་
 པོ་བཀའ་ཐ་མའི་དགོངས་འགྲེལ་ལྟ་བུ་སེམས་ཅན་སྟོན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱིས་
 ལྟ་སྟོང་ཆ་མཉམ་དུ་སྟོན། འབྲེད་གཉིས་གྱིས་ལྟ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་ཏེ། དེ་ལ་མི་མཐུན་པ་
 མེད་དོ། །རྒྱུད་སྒྲ་མ་བཀའ་བར་བའི་དགོངས་འགྲེལ། ལྟ་བ་རང་རྒྱུད་སྟོན་པར་སྤྲ་བས་
 པ་རྣམས་བཞེད་ལ། རྟོ་ནང་བས་བཀའ་ཐ་མའི་དགོངས་འགྲེལ། ལྟ་བ་ཁོང་གི་ལྟ་བ་སྟོན་

པར་བཞེད་དོ། །ལྷ་མ་རྗེས་བཀའ་ཐ་མའི་དགོངས་འགྲེལ། ལྷ་བ་སེམས་ཅམ་སྟོན་པར་
བཞེད། ལྷ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་ཐ་མའི་དགོངས་འགྲེལ། ཡང་ན་དབུ་མ་བསྟན། ཡང་
ན་སེམས་ཅམ་བསྟན་གསུང་། རང་ལུགས་ལ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་བཞེད་པས། བཀའ་བར་
བའི་ཚུགས་མཐུན་གྱི་མདོ། བདེ་གཤེགས་སྦྱིང་པོའི་མདོ་དང་། གཟུངས་ཀྱི་དབང་ལྷག་
རྒྱལ་པོས་ཞུས་པའི་མདོ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་རྒྱན་གྱི་མདོ་དང་། སོར་མའི་ཐེང་བ་ལ་
ཕན་པའི་མདོ་དང་། འཕགས་པ་དཔལ་འབྱེད་གི་མདོ་ལ་སོགས་པའི་དགོངས་པ་གཙོ་
བོར་འགྲེལ་ལ། དགོངས་པ་ཐལ་འཕྱར་རྒྱ་གནས་ཤིང་། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་
ཐལ་འཕྱར་རྒྱ་བཀའ་བར་བཞེད་དེ། རྗེ་ནང་བའི་བྱུང་མཐའ་ལ་འདི་ལས་གནོད་པ་མེད་
གསུང་དོ། །

མདོན་རྟོགས་རྒྱན་ནི། རྒྱ་གར་རྒྱ་སྟོན་དཔོན་དབྱིག་གཉེན། རྟོགས་སྤང་། སྤྱི་པ་
སོགས་ཀྱིས་སེམས་ཅམ་རྒྱ་བཀའ་ལ། འཕགས་པ་གྲོལ་སྟེ། བཅུན་པ་གྲོལ་སྟེ། སེལ་བཟང་
པོ། སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཞབས། ཨ་ལྷ་ཡ་སོགས་ཀྱིས་རང་རྒྱ་རྒྱ་བཀའ་ལ། རྗེ་པོ་ཆེན་
པོ་སོགས་ཀྱིས་ཐལ་འཕྱར་རྒྱ་བཀའ་ལོ། །བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུ་པ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱི་སྤྱི་རབས་
པ་ཐམས་ཅད་དང་། རྒྱ་རབས་ཀྱི་ཕལ་ཆེ་བ་དག་བཀའ་བར་བའི་དགོངས་འགྲེལ། ལྷ་
བ་རང་རྒྱ་རྒྱ་བཞེད་ལ། རྗེ་ནང་བ་བཀའ་ཐ་མའི་དགོངས་འགྲེལ་ལྷ་བ་དབུ་མ་ཆེན་
པོ་བསྟན་པར་བཞེད། འཕགས་སངས་ཀྱིས་ཡུམ་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་རྒྱ་མཛད་པ་ལ་སྤྱར་
བ་འདེབས་སོ། །ལྷ་མ་རྗེ་སེམས་ཅམ་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །རང་ལུགས་ལ་རྗེ་རིན་པོ་
ཆེའི་བཞེད་པས་མདོན་རྟོགས་རྒྱན་རང་ལུགས་ཀྱི་དགོངས་པ་མཐར་ཐུག་ཐལ་འཕྱར་རྒྱ་
གནས་ཤིང་། ལྷ་སྟོན་གཉེས་གཙོ་བོར་སྟོན་ལ། བཀའ་བར་བའི་དགོངས་འགྲེལ་རྒྱ་བཞེད་
དོ། །ས་སྟེ་ཐུའི་ལྷ་བ་སྟོན་པའི་ཆ་རྒྱལ་སེམས་ཅམ་སྟོན་ཅིང་། བཀའ་ཐ་མའི་དགོངས་
འགྲེལ་ཡིན་ལ། ཐུང་སའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལེའུས་ལྷ་བ་སྟོན་ཅིང་། ལྷག་མས་སྦྱོད་པ་སྟོན་
པས། དེའི་ལེའུ་གཅིག་མ་གཏོགས་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྦྱོད་པ་སྟོན་པའི་ཆ་ཐམས་ཅད་
ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་སྟེ་སྦྱིང་དགོངས་འགྲེལ་ལོ། །སྟོན་རྒྱལ་པ་གཉེས་ནི་བཀའ་ཐ་མའི་

དགོངས་འགྲེལ། ལྷ་བ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅས་ཏེ། སེམས་ཙམ་སྟོན་ནོ། །ཤ་ཀ་
ར་ཏ་སྡེ་བརྒྱད་ནི་བཀའ་ཐ་མའི་དགོངས་འགྲེལ་ཏེ། སེམས་ཙམ་སྟོན་ནོ། །བརྒྱད་སྟོང་
དོན་བསྟུན་དང་། དུམ་གསུམ་གནོད་འཛུམས་གྱིས། དུམ་གྱི་མདོའི་ཆོག་ཟིན་གྱིས་དབྱ་མ་
བསྟན་ཀྱང་དེ་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན། དགོངས་པ་སེམས་ཙམ་དུ་གནས། ཞེས་འགྲེལ་ལོ། །

ལྷགས་གྱི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་རྒྱལ།

བྱ་རྒྱུད་གྱི་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག

གཉིས་པ་ལྷགས་གྱི་ཆོས་འཁོར་བསྐྱར་རྒྱལ་ལ་བཞི། བྱ་རྒྱུད་གྱི་རྣམ་གཞག སྦྱོང་
རྒྱུད་གྱི་རྣམ་གཞག །རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་གྱི་རྣམ་གཞག །རྣལ་འབྱོར་སྤྲུལ་མེད་གྱི་རྒྱུད་གྱི་རྣམ་
གཞག་གོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བྱ་རྒྱུད་གྱི་དབྱེ་བ་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག །བྱ་རྒྱུད་གྱི་དབང་
བསྐྱར་བ་དང་སྟོན་པ་གཟུང་བའི་རྣམ་གཞག །དབང་ཐོབ་ཅིང་སྟོན་པ་བཟུང་ནས་ལམ་
ལ་སྟོབ་པའི་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ལ། རིགས་སོ་སོའི་རྒྱུད་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། བྱ་བ་སྦྱིའི་
རྒྱུད་གྱི་དབྱེ་བ་སྟེ། རིམ་པ་ལྟར་རིགས་རེ་རེ་བའི་རྒྱུབ་ཐབས་དང་ཆོག་སྟོན་པའི་རྒྱུད་
དང་། རིགས་ཐམས་ཅད་གྱི་རྒྱུབ་ཐབས་དང་ཆོག་སྟོན་པའི་རྒྱུད་དོ། །འོ་ན་སྦྱིར་
རིགས་དུ་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྲུལ་མེད་ལ་རྣམ་སྤྱང་། རིན་འབྱུང་། འོད་དཔག་མེད། དོན་གྲུབ།
མི་བསྐྱོད་པ་སྟེ་ལྷ་དང་། རིགས་དུག་པ་རྩོམ་འཆང་སྟེ་དུག་གོ། །དེ་དག་ལས་རིགས་དུག་
པ་མཆོག་དང་། དེའི་འོག་ནས་མི་བསྐྱོད་པའི་རིགས་མཆོག་གོ། །དེ་དག་ལ་རིགས་དང་
རིགས་ཅན་གཉིས་གཉིས་ཏེ། རྒྱལ་བ་རྣམ་སྤྱང་རིགས་དང་། དེས་རྒྱས་འདེབས་པའི་ལྷ་
རྣམས་རིགས་ཅན་ཏེ། དེས་གཞན་ལ་འང་འགྲེལ། །ཡོ་ག་ལ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ། རིན་
པོ་ཆེ། པརྒྱ། ལས། རྩོམ་འཆང་རིགས་ཏེ་ལྷོ། །དེ་དག་རིམ་པ་ལྟར་རྣམ་སྤྱང་གི་རིགས་
སོགས་དང་དོན་གཅིག་གོ། །རིགས་དེ་དག་ལས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་རིགས་མཆོག་
གོ། །བྱ་སྦྱོང་ལ་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་རིགས་གཉིས་ལས། བྱི་མ་ལ་
དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་རིགས། པརྒྱའི་རིགས། རྩོམ་འཆང་རིགས་གསུམ་རིམ་པ་ལྟར་མཆོག་

དང་། འབྲིང་དང་། ཐ་མའོ། །བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་རིགས་ལ། ལུས་ཅེན་གྱི་རིགས།
 རྣམ་ཅན་གྱི་རིགས། འཇིག་རྟེན་པའི་རིགས་ཏེ་གསུམ་མོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་
 ལ་ཕྱེ་ཆེན་བརྒྱུད་དེ། རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ། རིགས་ཀྱི་བདག་པོ། རིགས་ཀྱི་ཡུམ། རིགས་ཀྱི་
 གཙུག་ཏོར། རིགས་ཀྱི་ཁྲོ་བོ་ཁྲོ་མོ། རིགས་ཀྱི་མོ་ཉ་མོ་མོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་
 ལྷ་གཏོགས་པའི་བྱང་ལེན། དེར་གཏོགས་པའི་ལྷ་དང་སྐྱ་དང་གཞོན་སྦྱར་ལ་སོགས་པའི་
 ཕྱེ་ཆེན་ནོ། །

རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི་བཙམ་ལྷན་འདས་ཤྭ་ཐུབ་པའོ། །རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་ནི་འཇམ་
 དཔལ་ལོ། །རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲོར་ལ། བཙམ་ལྷན་འདས་གནས་གཙང་མའི་
 གནས་སུ་ས་བཅུ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སེའྲེའི་གཟུགས་སྤྲུལ་པའི་སེའྲེའི་ཁྲི་ལ་
 བཞུགས་ཏེ། འཁོར་གྱིས་མ་ཞུས་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡི་གེ་བརྒྱ་པའི་ཆོ་ག་པན་
 ཡོན་དང་བཅས་པ་གསུངས། དེ་ལས་འཕྲོས་ནས་དམ་ཆོག་གསུམ་བཞོན་པའི་རྒྱལ་པོའི་
 རྒྱུད་གསུངས་ཏེ། དེ་ལས་རྒྱལ་བ་ཤྭ་ཐུབ་པས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་མཛད་པའི་སྐུབ་
 ཐབས་བཏྲན། སྐྱ་གཟུགས་ཐང་ག་བྱ་བའི་རྩལ་དང་། རྩལ་ཆོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བྱ་བའི་
 རྩལ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག་འདི་ལས་བདག་བསྐྱེད་བཤད་པའི་ཕྱིར་བྱ་རྒྱུད་
 མ་ཡིན་སྟོང་རྒྱུད་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྐུབ་བྱེད་དེ་མ་ངེས་ཤིང་། སྟོབ་དཔོན་ཨ་
 ཉ་ལྟ་དང་། རྩོ་བོ་ཆེན་པོ་སོགས་ཀྱིས་བྱ་རྒྱུད་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཙམ་ལྷན་འདས་
 ཡངས་པ་ཅན་གྱི་སྒྲོང་ཁྲིར་གྱི་ཁང་བ་བཅེགས་པ་ན་བཞུགས་ཏེ། ཟླ་བ་གསུམ་ན་མུ་ངན་
 ལས་བཟྱའོ་སྟམ་ཏུ་དགོངས་ནས། མོའུ་འགལ་གྱི་བུ་ལ་སྟོང་སྦྱི་ཕུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་ཀྱི་དགེ་སྟོང་རྣམས་རྩལ་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པས། མོའུ་གལ་གྱི་བུས་རི་རབ་ཀྱི་ཅེ་
 བས། བདེ་གཤེགས་སྟོབ་མར་ཐུར་པ་གང་སྟ་དག །ཅིས་སོགས་བསྐྱེགས་པས་དག་བཙམ་
 པ་བཞི་ཁྲི་དང་བཅས་པའི་སྟོང་སྦྱི་ཕུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་དགེ་སྟོང་ཐམས་ཅད་
 འདུས་སོ། །དེ་ནས་འཕགས་པ་ཤྭ་རིའི་བུས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་
 ཁམས་ཀྱི་དགེ་སྟོང་ཐམས་ཅད་བསྐྱེས་སོ། །དེ་ནས་བྱམས་པས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་

གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་གྱི་མོས་སྦྱོང་ནས་སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བར་གྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
 ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་སློ། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྒོ་མཐའ་ཡས་པ་སྦྱབ་པའི་གཟུངས་
 ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པ་གསུངས་ཏེ། འདི་ལས་རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པས་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་
 གཙོ་བོ་མཛད་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གཉིས་བསྟན་པར་འགྲེལ་བ་ལས་བཤད་དོ། །ཡུལ་མ་
 ག་རྒྱའི་བྱི་མ་ཐེད་པའི་ཤོང་བྱིར་ཞེས་བྱ་བར་བཅུ་བེ་བྱི་མ་ཐེད་པ་ལེགས་སྤང་ཞེས་བྱ་
 བས་སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པ་གདུགས་ཚོད་ལ་སྦྱན་བྱངས་ཏེ། དེའི་སྦྱོང་མོས་
 ཚལ་དང་ཉེ་བ་ན་མཚོད་རྟེན་རྟེན་བ་ཕྱག་དར་གྱི་ཕུང་པོར་སོང་བ་ཞིག་ལས་འོད་ཟེར་
 དང་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་སོགས་བྱུང་བ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱག་དང་སྒྲོར་བ་མཛད་
 ཅིང་སྦྱན་ཆབ་མཛད་པ་ལ་འཁོར་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་རྒྱུན་ལྷན་པས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་
 མཚོད་རྟེན་འདིའི་ནང་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་
 སྦྱིང་སྟོ། གསང་བ་རིང་བསྐལ་གྱི་ཟ་མ་རྟོག་ཅེས་བྱ་བའི་གཟུངས་བཞུགས་ཏེ་དེའི་མཐུ་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་ནས། དེའི་ཚེ་ག་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པ་གསུངས་སོ། །བྱང་ཆུབ་
 རྒྱན་འབྱུང་ད་ལྟ་བོད་ན་ཚང་བ་མི་བཞུགས། སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་གིས་དེ་བྱངས་པར་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཚོས་སྦྱུང་རིང་བསྐལ། སྦྱ་གདུང་གི་རིང་བསྐལ། སྦྱ་བལ་གྱི་རིང་
 བསྐལ་རྣམས་མཚོད་རྟེན་ཏུ་གཞུག་པར་གསུངས་ཏེ། ཚོས་སྦྱུང་རིང་བསྐལ་ནི་གཟུངས་
 རྣམས་སོ། །སྦྱ་གདུང་གི་རིང་བསྐལ་ནི་སྦྱ་གདུང་ལས་བྱུང་བའི་རིང་བསྐལ་ལྷངས་འབྱུ་
 ཅམ་སོ། །སྦྱ་བལ་གྱི་རིང་བསྐལ་ནི་སྦྱ་གཞུགས་ཏེ། དེ་དག་རིམ་པ་ལྟར་མཚོག་དང་འབྲིང་
 དང་ཐ་མར་གསུངས་སོ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་སེར་སྦྱུང་ཤོང་བྱིར་ན་བཞུགས་ཏེ། དེའི་ཚེ་
 སེར་སྦྱུང་ཤོང་བྱིར་ན་བཅུ་བེ་སེར་སྦྱ་ལྷ་བ་ཞེས་བྱ་བ་བསྟན་པ་ལ་མ་དད་པ་ཞིག་ཡོད་
 དེ། དེ་ཡིད་ཆེས་པའི་བཅུ་བེ་ཞིག་གི་མི་ལམ་ཏུ་སེར་སྦྱ་ལྷ་བ་ཞག་བདུན་ན་འཆི་བར་ལྷང་
 བསྟན་པ་ཆིས་ཏེ། དེ་ལ་སྦྱས་པས། དེ་འཇིགས་སྦྱག་ནས་བཅོམ་ལྡན་ལ་ལྷན་པས།
 བྱིང་ཞག་བདུན་ན་འཆི་བར་འཁྱུར་ཏེ། མཐར་ཐེད་པའི་སེམས་ཅན་དཔུལ་བར་སྦྱེ་བར་
 འཁྱུར་ཞིང་། དེ་ནས་དཔུལ་བ་ཆེན་པོ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་རིམ་གྱིས་སྦྱེ་བར་འཁྱུར། དེ་ནས་ཁྱི་

དང་པག་པ་ལ་སོགས་པར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། ཞེས་ལུང་བསྟན། དེས་སྟོན་པ་ལ་སྐྱབས་ལུས་
 པས། བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱིས། དེ་ལ་མེར་སྐྱེའི་ཁྲོད་ཁྲེའི་གྱི་ལམ་གྱི་གཞི་མདོར་མཆོད་རྟེན་
 རྟེན་པ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་གསེས་ལ། དེའི་ནང་དུ་འོད་ཟེར་དྲི་མ་མེད་པ་རྣམས་པར་དག་པའི་
 འོད་གྱི་གཟུངས། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཚུག་ཅིག་དང་ཁྱོད་ཆོ་རུར་ནས་རིང་དུ་འཆོ་བར་འགྱུར་
 ཞིང་། ཤི་འཕོས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དུ་སྐྱེ་བར་
 འགྱུར་རོ། ཞེས་གསུངས་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྐྱིབ་པ་ཐམས་ཅད་རྣམས་པར་སེལ་
 བས་ལུས་ཏེ། གཟུངས་ཆོ་ག་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པ་གསུངས་ཤིང་། སྐྱིབ་པ་རྣམས་པར་
 སེལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་ཕྱག་ན་རྟོ་རྟེན་ལུས་ནས་མཆོད་པ་བྱ་བའི་ཆོ་
 ག་ཞིབ་མོ་རྣམས་གསུངས་སོ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མདོ་ནི། བཅོམ་ལུན་འདས་ལུས་སྐྱེ་བ་ཅ་
 གསུམ་གྱི་ལྷའི་གནས་ཀྱི་ཨར་མོ་ནིག་ལྟ་བུའི་རྟོ་ལེབ་གྱི་སྟེང་ན་བཞུགས་ཏེ། འཕགས་པ་
 སྐྱེ་བ་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱག་གིས་ལྟ་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་བཞུས་
 ཏེ། བསོད་ནམས་བཞི་བར་འཆོལ་ན་དེ་དག་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཆོ་ག་བཤད་དུ་གསོལ།
 ཞེས་གསེལ་བས། རྟེན་འབྲེལ་སྟེང་པའི་གཟུངས་མཆོད་རྟེན་དུ་གཞུག་པའི་ཆོ་ག་ཕན་ཡོན་
 དང་བཅས་པ་གསུངས་སོ། །

གཟུངས་སྐྱེ་མ་བཞི་པོ་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་ལྷན་དུ་གཏོགས་པར་
 གང་གིས་འཛོག་ཅེ་ན། དེ་དག་ལས་མཆོད་རྟེན་དུ་གཞུག་པའི་གཟུངས་དང་། མཆོད་
 རྟེན་བཞེང་པའི་ཆོ་ག་ལ་སོགས་པ་བཤད་ཅིང་། མཆོད་རྟེན་དེ་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་མཆོད་རྟེན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བདུན་
 གྱི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་བྱང་པར་རྒྱས་པའི་མདོ་ཡངས་པ་ཅན་དུ་ཀྱན་དགའ་བོ་ལ་གསུངས་
 ཤིང་། དེ་ནས་འཇམ་དཔལ་དང་། སྐྱབས་གྲོལ་དང་། ཕྱག་ན་རྟོ་རྟེན་དང་། ཆོངས་པ་
 དང་། བརྒྱ་ཕྱིན་དང་། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་། གཞོད་སྐྱིན་གྱི་སྟེ་དཔོན་བརྟུ་གཉིས་
 སོགས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ཆོ་ག་སྤྲས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྤྲན་
 གྱི་བླ་བུ་རྒྱུའི་འོད་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སྟོན་གྱི་སྟོན་ལམ་གྱི་བྱང་པར་རྒྱས་པའི་མདོ་འཕགས་པ་

འངས་དཔལ་གྱིས་ཁྱས་པ་ཞིང་བཞོད་དང་བཅས་པ་གཉིས་ལ་ཁ་ཅིག་མདོའི་ཚྭ་གས་སུ་
གཏོགས་ཏེ་སྟོན་གྱི་དཀར་ཆག་ནམས་སུ་མདོར་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། ཁ་ཅིག་
སྐྱགས་གྱི་ཚྭ་གས་སུ་གཏོགས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་ཞི་བ་འཛོམ་ཆོག་མཛད་ཅིང་དེ་ཡང་སྟོན་
ཏུ་གསོ་སྦྱང་སྒྲུབ་བ་སོགས་བྱ་སྟོད་གྱི་ཆོ་གའི་བསྐྱེད་དང་མཐུན་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་གཏོགས་ཞེས་ཟེར་རོ། རང་ལྷགས་
སྐྱགས་སུ་གཏོགས་སོ། གཟུངས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱིའི་ཆོག་ཀྱུན་སྒྲུབ་གསལ་བ་ལས་ཀྱང་
སྐྱགས་སུ་གཏོགས་པར་བཤད་དོ། འོན་ཀྱང་རིགས་གང་ཏུ་གཏོགས་མ་ངེས་སོ། ཁ་
ཅིག་ཤར་ཕྱིན་ཡི་གེ་ཏུང་ཏུ་སྐྱགས་སུ་གཏོགས་ཏེ་དེར་ཕུ་ནི་ཕུ་ནིའི་སྐྱགས་བཤད་པས་
སོ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སྦྱབ་བྱེད་ལྟར་སྒྲུབ་དོ། ཡང་ཁ་ཅིག་ཤར་སྤྱིང་སྐྱགས་སུ་གཏོགས་
ཟེར་ཏེ། འཕགས་པ་སྤྱ་སྤྱབ་གྱིས་མཛད་ཟེར་བའི་འགེལ་བར་རྒྱལ་བ་ཤྲུག་ཐུབ་པས་གཙོ་
པོ་མཛད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། སྟོབ་དཔོན་རྩ་རིས་མཛད་ཟེར་བའི་འགེལ་བར་ཡུམ་
ཆེན་མོ་ལ་སྟོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་གྱིས་བསྐྱོར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། སྟོབ་དཔོན་བསྐྱ་
འབྱུང་གནས་གྱིས་མཛད་ཟེར་བར་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་དང་། མདོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཀྱི་
དབང་བསྐྱར་སོགས་ཐམས་ཅད་རྩུབ་མ་འབའ་ཞིག་སོ། བརྒྱད་བརྗོན་བྱེད་ཚུལ་ཡང་འོད་
གསལ་མ་དང་སྤྱིང་གཞི་མ་སོགས་ཡང་དེ་རྟོག་བཟོའོ། ཁ་ཅིག་སྤྱ་ཏུ་པའི་སྐྱགས་འདི་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་གཟུགས་མཛེས་ཀྱི་སྐྱགས་ཡིན་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་
རྒྱད་ཏུ་གཏོགས་ཞེས་ཟེར་ཏེ། འདི་ཁོལ་ཐུང་ལས་མ་འབྱུར་བས་གང་ཏུ་གཏོགས་དབྱེད་
དཀའོ། གསེར་འོད་དམ་པའི་མདོ་ལ་ཁ་ཅིག་སྐྱགས་སུ་གཏོགས་ཤིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱད་ཏུ་གཏོགས་ཟེར། ཁ་ཅིག་མདོའི་ཚྭ་གས་སུ་གཏོགས་ཞེས་ཟེར་རོ། རང་
ལྷགས་ལ་སྐྱགས་ཀྱི་ཚྭ་གས་སུ་གཏོགས་ཏེ། རྒྱ་གར་བ་མང་པོས་ཀྱང་སྐྱགས་སུ་བྱས་སོ། ཇི་
ལ་གསེར་འོད་དམ་པ་མཆོག་ཏུ་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་མདོ་ལེའུ་སོ་གཅིག་པ་དང་། གསེར་
འོད་དམ་པ་མདོ་སྤེའི་དབང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལེའུ་ཉེར་དགུ་པ་དང་། གསེར་འོད་དམ་པ་
མདོ་སྤེའི་དབང་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལེའུ་ཉེར་གཉིས་པ་དང་གསུམ་ཡོད་དེ། གསུམ་གའི་སྤྱིང་

གཞིའི་ལེའུ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་ལ། དང་པོའི་ལྷ་མོ་སྒྲོབས་པ་ཅན་གྱི་ལེའུ་དང་། གཞན་གཉིས་གྱི་དབྱངས་ཅན་མའི་ལེའུ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་ཞིང་། ལེའུ་དེ་ལས་དབྱངས་ཅན་མའི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་། ཤེས་རབ་སྒོ་འཕེལ་གྱི་ཆོ་ག་དང་བཅས་པ་གསུངས་སོ། །ཀླུ་ཆེན་བཞིའི་སྒྲོགས་སྒྲིང་བའི་ལེའུ་ལས་ནམ་ཐོས་སྒྲུབ་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་གཟུངས་དང་། རས་བྱིས་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པའི་ཆོ་ག་ནམས་གསུངས་སོ། །ལྷ་མོ་ཆེན་མོ་དཔལ་གྱི་ལེའུ་དང་། ལྷ་མོ་ཆེན་མོ་དཔལ་གྱིས་ནོར་སྒྲུབ་པའི་ལེའུ་གཉིས་ལས་ལྷ་མོ་དེའི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནོར་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་དང་བཅས་པ་གསུངས་སོ། །གཞོན་ཁྱིན་གྱི་སྡེ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཡང་དག་ཤེས་གྱི་ལེའུ་ལས། དེའི་སྒྲུབ་ཐབས་དང་། རས་བྱིས་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པའི་ཆོ་ག་ནམས་གསུངས་སོ། །དེ་ཐམས་ཅད་གསུམ་ག་ལ་བྱུང་མེད་ཏུ་སྒྲུབ་རོ། །རིགས་གྱི་བདག་པོའི་རྒྱུད་གྱི་གཙོ་པོ་ནི་འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལེའུ་སྒྲུམ་ཅུ་ཙུག་ཡོད་ཅིང་འཇམ་དཔལ་ཞི་ཁྲོའི་སྒྲུབ་ཐབས་མང་པོ་བཏུན་ལ། སྒྲ་གཟུགས་བྱ་ཐབས་ཀྱང་བཏུན་ཅིང་། བཙོམ་ལྷན་འདས་མུ་རན་ལས་བཟུ་བའི་ཚུལ་བཏུན་ནས་སྒྲ་གཟུང་ཆ་བརྒྱུད་ཏུ་བཞོ་བར་འཕྱུར་བ་དང་། བཏུན་འཛིན་གྱི་སྒྲིམ་བྱ་མང་པོ་འཕྱུར་བར་འཕྱུར་བ་ལྟར་བཏུན་ཏོ། །འཇམ་དཔལ་དཔལ་འཕོ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་རྒྱུད་ཅས་བྱ་བ་ལེའུ་བཞི་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་ལས་འཇམ་དབྱངས་ཨ་ར་པ་ཙ་ན་དཀར་པོ་གཙོ་འཁོར་ལྷ་པ་དང་། ཨ་ར་པ་ཙ་ན་གྱར་གྲུམ་མདོག་ཅན་གཙོ་འཁོར་ལྷ་པ་གཉིས་གྱི་སྒྲུབ་ཐབས་ཆོ་ག་དང་བཅས་པ་བཏུན་ཅིང་། ཟླ་བྱ་ཆེན་མོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་སྒྲུབ་པ་དང་། ཐོག་བསྐྱུང་བ་དང་། མི་ལམ་བརྟག་ཐབས་ཀླུ་པ་བ་ཤུག་སྒྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། འཕགས་པ་སྒྲུན་རས་གཟིགས་དབང་སྒྲུག་ལ་བརྟེན་པ་དང་། ལྷའི་བྱ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པ་ལ་སོགས་པའི་ལས་ཆོགས་མང་པོ་བཏུན། དེའི་ལེའུ་གཉིས་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་ཙ་རྒྱུད་གྱི་ལེའུ་གཉིས་པ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀ་ལས་སྒྲ་གཟུགས་དང་། མཆོད་རྟེན་གྱི་པད་གདན་ཏུ་གཞུགས་པའི་རྒྱུ་ལས་གཙོ་བྱས་པའི་གནོད་ཁྱིན་པོ་དགྲ་དང་། ནོར་རྒྱན་མས་གཙོ་བྱས་པའི་གནོད་ཁྱིན་མོ་དགྲའི་འཁོར་ལ་བྱེད་ཐབས་

ནམས་བསྟན་ཏོ། །ཨ་ར་པ་ཙ་ན་རིགས་གཉིས་པོ་འདིའི་བཀའ་ད་ལྟ་ཡང་མ་ཆད་པར་
 ཡོད་དོ། །འདི་ཁོ་ལ་སྤྱད་ཡིན་པས་སྤྱིར་གཞི་དང་རྒྱུད་གཏད་པ་སོགས་མེད་དོ། །རིགས་
 གྱི་ཡུམ་ནི་འོད་ཟེར་ཅན་དང་། གཟུངས་གྲུ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་གཟུངས་
 ཞེས་བྱ་བ་གཟུངས་ཕན་ཡོན་དང་བཅས་པ་སྟོན་པ་ཞིག་དང་། འོད་ཟེར་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་
 ཞེས་བྱ་བ་གཟུངས་གྱི་བཤད་པ་དང་སྤྱད་ཐབས་དང་ཆོ་ག་ཞིབ་མོ་ནམས་སྟོན་པ་ཞིག་སྟེ་
 གཉིས་སོ། །འདི་བྱ་རྒྱུད་རྒྱུ་ཡིད་ཆེས་པའོ། །སྤྱི་མ་འབྱུང་བའི་འོད་ཟེར་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་སྟོ་
 ག་བརྟན་བརྒྱ་ཡོད་པ། སྟོ་ག་སྟོང་ཤག་བཅུ་གཉིས་པ་གཅིག་ལས་སྤྱད་བ་ཡིན་ཟེར་བ་ཞིག་
 ཡོད་དེ། དེ་ལས་ལྟ་ཉི་ཤུ་ཙ་ལ་པ་དང་། བཅུ་གཅིག་པ་དང་། ལྟ་ལྟ་བའི་སྤྱད་ཐབས་དང་
 ཆོ་ག་སྟོན་ལ། དེ་བྱ་རྒྱུད་ཡིན་པའི་དབང་རྒྱུས་ནས་བྱུང་བཀའ་དང་། ཆོ་ག་དང་སྤྱད་
 མཆོད་བྱེད་པའི་ལག་ལེན་སྤྲང་སྟེ། དེ་ལས་བསྐྱེད་རིམ་རྒྱུགས་རིམ་སོགས་སྤྱི་མེད་གྱི་བཏང་
 ཆད་མང་པོ་བཤད་ཅིང་། གཞན་ཡང་སྤེལ་ཆོས་གྱི་གཞི་མང་པོ་སྤྲང་དོ། །གཟུངས་གྲུ་ལ་ནི།
 སྟོང་ཆེན་རབ་འཛིན་པ་དང་། མ་བྱ་ཆེན་མོ་དང་། སོ་སོར་འབྲང་མ་དང་། བསེལ་བའི་
 ཆོས་དང་། གསང་སྤགས་རྒྱུ་ལྟ་འཛིན་མ་ནམས་སོ། །དེ་ནམས་གྱི་དཔོངས་འགྲེལ་ལྟ་སྟོ་
 པས་མཛད་པའི་སོ་སོར་འབྲང་མའི་སྤྱད་ཐབས་དང་། བསྤྱད་འཁོར་གྱི་ཐབས་དང་། ལྟ་
 མོ་ལའི་སྤྱད་ཐབས་དང་གསུམ་ཡོད་དོ། །སྟོབ་དཔོན་རྩ་རི་དག་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་
 བས་མཛད་པའི་གཟུངས་གྱི་ཆོ་ག་དང་། སོ་སོར་འབྲང་མའི་སྤྱད་ཐབས་དང་། དེའི་
 བསྤྱད་འཁོར་གྱི་ཐབས་དང་། ལྟ་མོ་ལྟ་གའི་སྤྱད་ཐབས་དང་། མོ་གཤམ་གྱི་སྤྱིད་བསྤྱད་
 པ་སོགས་ཡོད་དོ། །རིགས་གྱི་གཅུག་རྟོར་གྱི་རྒྱུད་ནི། གཅུག་རྟོར་ནམ་རྒྱལ་དྲི་མེད་
 གཏུགས་དཀར་ལ་སོགས་པ་སྟེ། རྒྱལ་རྒྱལ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཅུག་རྟོར་ནམ་པར་
 རྒྱལ་མའི་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རན་སོང་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་སྟོང་བའི་གཅུག་རྟོར་
 རྒྱལ་པར་རྒྱལ་མའི་གཟུངས་ཞེས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཅུག་རྟོར་ནམ་པར་
 རྒྱལ་མའི་རྟོགས་པ་འཆི་བདག་གི་དབྱུག་པ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཅུག་རྟོར་ནམ་
 པར་རྒྱལ་མའི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གཅུག་རྟོར་ནམ་པར་རྒྱལ་མའི་རྟོགས་པ་ཞེས་

བྱ་བ་དང་ལཱ། །དེ་ལ་དང་པོ་དང་། གསུམ་པ་གཉིས་འདྲ་མིན་ཅུང་ཟད་མ་གཏོགས་
 འོན་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་བས་འགྱུར་བྱུང་བ་མཐོན་གསུང་སྟེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་གི་ཆོས་ཡང་
 དག་པར་རྒྱུད་པའི་ཕུག་གི་ཁང་བཟང་དུ། འཕགས་པ་སྤྱོད་རས་གཟིགས་དབང་ཕུག་གིས་
 ལྷན་ནས་རྒྱལ་བ་ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱིས་གསུངས་ཤིང་། གཉིས་ཀ་ལས་ལྷ་དགུ་མར་བཏྲན་
 ཏོ། །འཆི་བདག་གི་དབུག་པ་འཛིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་པ་དེ་ལས་གཤིན་རྗེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
 པོས་གཟུངས་གང་གིས་འཛིན་པའི་སྤྲད་བཞིན་འབྲངས་ནས་བསྐྱུང་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་
 པར་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཡུལ་སུམ་ཅུ་ཙུ་གསུམ་པའི་ལྷའི་གནས་སུ་
 གསུངས་ཏེ། དེ་ཡང་ལྷའི་བྱ་ཤིན་ཏུ་བཏྲན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་འཆི་ལྷས་ཤོག་ནས། ཞག་
 བདུན་ན་གི་འཕོས་ནས་བྱི་དང་། བག་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བ་བདུན་ཏུ་རིམ་གྱིས་སྦྱོར་ཏེ་
 མཐར་མེད་ཏུ་སྦྱེ་བར་མཐོང་ནས་ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སྐྱབས་ལུས་པས། ཁོ་བོས་
 སྐྱབས་མི་རུས་སོ། །ཞེས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བྱུང་བྱེད་ཀྱིས་ལུས་པས། བཅོམ་ལྷན་
 འདས་ཀྱི་དབུའི་གཙུག་རྟོར་ནས་འོད་ཟེར་བྱུང་སྟེ་གཟུངས་ཀྱི་སྐྱེ་བྱུང་རོ། །དེ་ནས་ལྷའི་བྱ་
 དེས་ཞག་དུག་ཏུ་གཟུངས་ཀྱི་བསྐྱེད་བསྐྱེད་བྱས་པས་དན་འཕྲོར་སྦྱེ་བའི་ལས་སྐྱིབ་ཐམས་
 ཅད་བྱང་བར་གྱུར་ཏོ། །བཞི་པ་ལས་གཟུངས་དང་མཆོད་རྟེན་ཏུ་གཞུག་པའི་རྣམ་གཞག་
 ཙམ་ཞིག་བཏྲན་ཏོ། །ལྷ་པ་ལས་གཙུག་རྟོར་རྣམ་པར་རྒྱལ་མ་ལྷ་སུམ་ཅུ་ཙུ་གསུམ་གྱི་
 སྐྱབ་ཐབས་བཏྲན་ཏེ། དེའི་བཀའ་ཡང་ད་ལྟ་བུར་པར་སྒྲུབ་རོ། །གཙུག་རྟོར་བྱི་མེད་ཀྱི་
 གཟུངས་ནི་དགའ་ལྷན་གྱི་ལྷའི་གནས་སུ་བཞུགས་ཏེ། སུམ་ཅུ་ཙུ་གསུམ་པའི་ལྷའི་བྱ་རྟོར་
 བྱའི་སྦྱིང་པོ་བྱི་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་གནོད་སྦྱིན་སྐར་མདའ་གདོང་ཞེས་བྱ་བས་ཁྱོད་
 ཞག་བདུན་ན་འཆི་བའི་བྱས་བྱས་མཐར་མེད་པར་སྦྱེ་བར་འགྱུར་བས། དེ་ལས་སྐྱོབ་
 པའི་ཐབས་ལ་སོམས་ཤིག་ཅེས་སྒྲུས་པས། ལྷའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་སྐྱབས་ལུས་པས།
 ཁོ་བོས་བསྐྱབ་པར་མི་རུས། ཞེས་དགའ་ལྷན་ཏུ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བྱུང་བྱེད་ཀྱིས་
 ལུས་པས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས། དེ་གི་འཕོས་ནས་མཐར་མེད་ཏུ་སྦྱེ་ཞིང་ཐུག་བསྐྱེད་

འདི་ལྟ་བུ་སྤྱིར་བར་འགྱུར། ཞེས་པའི་ཚུལ་ན་མས་བརྟན་པས། ཐམས་ཅད་འཛིགས་སྒྲག་
ནས། དེ་ལས་སྒྲིབ་པར་ཁྲུས་པས། བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དབྱེ་གཙུག་ཏྱོར་ནས་འོད་
ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་བྱུང་ཞིང་། གཟུངས་ཀྱི་ཚིག་ན་མས་ཀྱང་བྱུང་སྟེ། ཆོ་ག་པན་ཡོན་
དང་བཅས་པ་གསུངས་སོ། །དེའི་དགོངས་འགྲེལ་སྒྲིབ་དཔོན་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རོལ་
བས་མཛད་པའི་གཟུངས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དང་། མཛོད་རྟེན་དང་ས་ཚུ་བ་ཞེངས་པའི་ཆོ་ག་
དང་གཉིས། སྒྲིབ་དཔོན་ཞི་བ་འཛོམས་མཛད་པའི་དྲི་མེད་ཀྱི་མཛོད་ཆོག་རྒྱས་པ་དང་
གསུམ་ཡོད་དོ། །རྒྱུད་ཉིད་ཀྱི་ཚིག་བྱིན་ལ་མཛོད་རྟེན་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་བཞེངས་པའི་སྟོན་
ཆུང་དཀྱིལ་འཁོར་དང་། མཛོད་རྟེན་ལྷ་བཞེངས་པའི་སྟོན་ཆུང་དཀྱིལ་འཁོར་ཞིག་དང་
གཉིས་བཤད་ཅིང་། འགྲེལ་བས་རིགས་སོ་སོའི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུམ་རིགས་བསྐྱས་པའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ལྷ་སྟེ་དྲི་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བརྒྱད་བཤད་དོ། །གདུགས་དཀར་ལ་བཞི་
ཡོད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཙུག་ཏྱོར་ནས་བྱུང་བའི་གདུགས་དཀར་པོ་ཅན་གཞན་
ཀྱིས་མི་ཐུབ་པ་མིར་རྒྱོག་པ་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། དེའི་སྟེང་ཏུ་མཆོག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཟེར་
བ་བཏགས་པ་ཞིག་དང་གཉིས་ཡོད་པ་འགྱུར་བྱུང་ཡོན་ཞིང་འགྱུར་བྱི་མ་དག་ལ། བཙམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཡུལ་སྤུམ་ཙུ་ཙ་གསུམ་པའི་ལྷ་གནས་ཆོས་བཟང་ལྷའི་མདུན་སར་གསུངས་
སོ། །དེ་གཉིས་ལས་བྱུང་བ་སྟེང་གཞི་ཡོད་མེད་གཉིས་ཡོད་པ་རིམ་པ་ལྟར་ལྷ་ཡུལ་མ་
ཆུང་བ་དང་མི་ཡུལ་མར་གྲགས་ཏེ། དེ་དག་གི་ནང་ནས་བརྗོད་བྱ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ནི་
མཆོག་གྲུབ་མཐོ། །དེའི་འགྲེལ་བ་སྒྲིབ་དཔོན་ཤུ་རྩ་ག་ལྔ་མས་མཛད་པ་གཟུངས་ལ་ཆོན་
པ་བཞིར་བཅད་པའི་རིག་སྒྲགས་དང་། གཟུངས་སྒྲགས་དང་། སྟིང་པོ་དང་། ཉེ་སྟིང་
ལ་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞི་བཤད་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེའི་ལུགས་པལ་ཆེ་བ་གཞིར་
འཛིག་ཅིང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ་འབྲུལ་མེད་ཏུ་མི་འཛིན་ནོ། །སྒྲིབ་དཔོན་ཅན་གྱི་མིས་
མཛད་པའི་རྒྱབ་ཐབས། བསྐྱུང་འཁོར་གྱི་ཐབས། གཟུངས་ཀྱི་ཆོ་ག་གཏོར་མའི་ཆོ་
ག་ །འབྲུལ་འཁོར་ལ་སོགས་པ་དཔེ་སྟེ་བཅུ་བཞི་ཡོད་པ་ན་མས་ནི་ཆོད་ལྡན་ཁོ་ནའོ། །ཁྱ་
མ་རྟོ་རྟེ་གདན་པས་མཛད་པའི་ཉེ་བར་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྒྲིབ་དཔོན་རྟོ་རྟེ་

རྩོད་པོས་མཛད་པའི་སྤྱིན་སྟེག་གི་ཚོགས་ཡང་ཡོད་དོ། སློབ་དཔོན་པ་རྩ་ལྷགས་ཀྱི་ཞེས་
 བྱ་བ་དང་། སློབ་དཔོན་རྩོམ་གྱི་ཆ་ཞེས་བྱ་བས་མཛད་པའི་དགྲིལ་ཚོགས་གཉིས་ཡོད་དེ།
 རིགས་ལྔའི་སྒྲིམ་གཟུང་སོགས་བཤད་པས་མ་དག་གོ། སློབ་དཔོན་ཚུ་གྱི་མིས་མཛད་
 ཟེར་བའི་དགྲིལ་ཚོགས་དབང་བཞི་རྩོགས་པ་སོགས་བཤད་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། བོད་ཀྱིས་བྱས་
 པའི་རྩུན་མ་ཡིན་ནོ། །གདུགས་དཀར་ལས་བཤད་པའི་ལེགས་ལྡན་ལ་བོད་དག ལེགས་
 ལྡན་སྤྱན་གསུམ་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་བྱེད་ཀྱང་མགོན་པོ་བཅུ་ཡིན་ནོ། །གཙུག་ཏྲར་འབར་བ་ནི་
 འཇམ་དཔལ་ཙུང་གྱི་ལེའུ་གཅིག་ལས་བཀོལ་བ་ཡིན་ལ། གཙུག་ཏྲར་ནག་མོར་གྲགས་
 པ་ནི་བོད་ཀྱི་མི་མ་ཡིན་ཀྱིས་བྱས་པར་གྲགས་གོ། སྤྱི་གཟུགས་ཀྱི་ནང་དུ་གཟུངས་གཞུག་
 པ་ལ་བོད་དག་གིས་གཙུག་ཏྲར་སྟོར་གྱི་གཟུངས་རྣམས་གཙུག་ཏྲར་གྱི་ནང་དུ་གཞུག་པ་
 དང་། མཛོད་སྤྱོད་ཏྲུའི་གཟུངས་མཛོད་སྤྱོད་ཐད་དུ་གཞུག་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་
 བྱས་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ་རྒྱུད་ཐེ་གོང་མ་གོང་མའི་གཟུངས་གོང་དུ་གཞུག་པར་བྱེད་པར་
 བཞེད་དོ། །རིགས་ཀྱི་ཁྲོ་པོ་ཁྲོ་མའི་གཟུངས་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་གནས་གཅང་མའི་
 གཞལ་མེད་ཁང་ན་བཞུགས་པའི་ཆོ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་འཇམ་དཔལ་ལ་བསྐྱལ་
 ཞིང་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་འཇམ་དཔལ་གྱིས། ཁྲོ་པོ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་རྩོགས་པ་གསང་
 བའི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་རྩོ་ཀ་རྩོང་སྤག་བརྩུ་གཉིས་པ་ཅིག་དང་། དེ་ལས་
 བཟུས་པ་རྩོ་ཀ་རྩོང་སྤག་གསུམ་པ་ཅིག་དང་གཉིས་ཡོད་པ་མི་ཡུལ་ན་མི་བཞུགས། དེ་
 ལས་བཟུས་པ་རྩོ་ཀ་རྩོང་། ལེའུ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་ཡོད་པ་ལས་བཅོན་མང་པོའི་དགྲིལ་
 འཁོར་ལ་སོགས་པ་གཤིན་རྩོམ་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དུག རྩོག་ལས་རྩོགས་དུ་མ་དང་
 བཅས་པ་རྩོན་པ་དང་། སྤལ་བྱེད་མའི་གཟུངས་དང་། རྒྱལ་མཚན་ཅེ་མའི་དཔུང་རྒྱན་
 ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །རིགས་ཀྱི་པོ་ཉ་པོ་མའི་རྒྱུད་ནི། བུ་མང་པོ་རྩོན་པའི་གཟུངས་
 དང་། རྩོ་བཟང་པོའི་གཟུངས་དང་། མི་རྟོན་རྣམ་པར་འཛོམས་པའི་གཟུངས་ལ་སོགས་
 པ་རྣམས་སོ། །མི་གཡོ་བའི་རྩོགས་པ་ཞེས་པ་ལེའུ་དགུ་པ་ཞིག་ཡོད་དེ་སྤྱི་གས་བརྩུ་ནོར་བ་
 སོགས་ཡོད་པ་མ་དག་གོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སྤྱ་གཏོགས་པའི་བྱང་སེམས་ནི།

དཔེར་ན་སྤྱན་རས་གཟིགས་པ་བླའི་རིགས་ཡིན་ཡང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་
 དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ། དེའི་ཕྱི་ཚུལ་གྱི་རྒྱུ་ནི། ཉེ་བའི་སྐབས་བརྒྱད་ཀྱི་
 མཚན་བརྒྱ་ཙམ་བརྒྱད་པ་རེ་རེ་དང་། ཡང་འཇམ་དཔལ་གྱི་མཚན་བརྒྱད་པ་དང་། བྱམས་
 པས་དམ་བཅས་པའི་གཟུངས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་
 གཏོགས་པའི་ལྟ་དང་། ལྟ་དང་། གནོད་སྤྱན་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་ཚུལ་གྱི་རྒྱུ་ནི། མདོ་ཕྱི་
 སྤྱན་ཆེན་པོ་ལ་ལེུ་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་ཡོད་པའི་ལེུ་གཅིག་པོ་དུ་འབྱར་བ་ལས་ལྟའི་དགྲིལ་
 འཁོར་དང་ཆོ་ག་མང་པོ་བཤད་པ་དང་། རོར་རྒྱུན་མ་དང་། གཟའ་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་ཞེས་
 བྱ་བ་དང་། བདུད་ཅི་འབྱུང་བའི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བ་ཆབ་གཏོར་གྱི་རྒྱུ་དོ། །བཙམ་
 ལྡན་འདས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ན་བཞུགས་པའི་ཆོ་བྱིས་བདག་བཟང་སྟོང་ཞེས་བྱ་བས་སྟོས་
 རྒྱུ་ལ་སྤྱན་དང་མེ་རྟོག་སྤྱི་ཚུལ་བཏབ་པ་ཞིག་བྱིར་ནས། བཙམ་ལྡན་འདས་ལ་འདི་
 སངས་རྒྱས་དང་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་ཐམས་ཅད་དང་། རིགས་དྲུག་ལ་ལུལ་བས་པན་
 ཡོན་ཆེན་པོ་འབྱུང་བར་བྱིན་གྱིས་བཟུབ་དུ་གསོལ་ཞེས་ཞུས་པས། བཙམ་ལྡན་འདས་
 ཀྱིས་བདུད་ཅི་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བའི་རྟིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས། སྤགས་
 དྲུག་ཕྱག་རྒྱ་དྲུག་ རྟིང་ངེ་འཛིན་དྲུག་གསུངས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བཟུབས་པ་དང་། ཡི་
 དྲུགས་ཁ་ནས་མེ་འབར་བ་ལ་སྐྱབས་མཛད་པའི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བ། བཙམ་ལྡན་འདས་
 སེར་རྒྱའི་ཤོང་བྱིར་གྱི་ཤིང་ཅུ་གྲོ་རྒྱའི་ཀྲན་དགའ་ར་བ་ན་བཞུགས་པའི་ཆོ། ཀྲན་དགའ་
 པོས་བས་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ན། བཙམ་སྤྱད་ཞིག་ཡི་དྲུགས་ཁ་ནས་མེ་འབར་བ་ཞིག་བྱུང་
 བས་ཁྱོད་ཞག་བདུན་ནས་འཆིའོ། ཤི་ནས་དཔུལ་བར་སྐྱེའོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །བཙམ་ལྡན་
 འདས་ལ་ཞུས་པས་གཏོར་མའི་གཟུངས་ཆོ་ག་དང་བཅས་པ་གསུངས་པ་དང་། ཡང་སྤྱི་མ་
 རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡི་དྲུགས་མོ་ཞིག་གིས་ཀྱང་ཟེར་བ་སྟོན་པ་ལ་ཞུས་པས། གཟུངས་དང་
 གཏོར་མའི་ཆོ་ག་གསུངས་པ་ཁ་འབར་མའི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ཡེ་ཤེས་སྐར་མ་དའི་
 ཆབ་རྒྱིན་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །ཀློག་ཅི་ཞི་གཟུངས་ཀྱིས་བར་དོ་ལ་རྒྱ་རྒྱུན་བྱེད་པ་གང་
 བས་ཀྱང་མ་བཤད་དོ། །ཡང་ཆོགས་བདག་གི་གཟུངས་བྱ་བ་ཞིག་དང་། ཆོགས་བདག་

གི་ཆུད་ཅེས་བྱ་བ་ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་ལས་ཚོགས་བདག་ཕྱག་གཉིས་པ་
 ཞིག་དང་ཕྱག་བཞི་པ་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ཁ་ཡར་གྱི་སྐྱབ་ཐབས་དང་། ཚོགས་བདག་
 ལ་བཞེན་ནས་ནོར་སྐྱབ་ཐབས་དང་། དབང་སྐྱད་དང་། རྒྱག་པོའི་ལས་སྦྱར་ལ་སོགས་
 པ་རྣམས་སྟོན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པར་སྐྱ་མ་རྣམས་བཞེད་
 ནོ། །དཔལ་ནག་པོ་ཆེན་པོའི་ཆུད་ཅེས་བྱ་བ་ལེའུ་བཅུད་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། དཔལ་ལྷན་
 ཕྱག་རྒྱག་པའི་སྟོན་གྱི་ཆུད་ཡིན་ལ། རྒྱལ་པོ་མིག་མི་བཟང་གིས་ཁྱས་ཤིང་རྟ་མགིན་གྱིས་
 གསུངས་པའོ། །འདི་ཁ་ཅིག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་སུ་གཏོགས་པར་བཞེད་
 ལ། ཁ་ཅིག་གིས་རྟ་མགིན་གྱིས་གསུངས་པ་དང་ཕྱག་རྒྱག་པ་ཉིད་ཀྱང་སྐྱ་རས་གཟིགས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་བསྐྱའི་རིགས་སུ་གཏོགས་ཞེས་བཞེད་དོ། །

པསྐའི་རིགས་ཀྱི་ཆུད་ལ། རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ། བདག་པོ། དུམ། ཁྱོ་བོ་ཁྱོ་མོ། རིགས་
 ཀྱི་བཀའ་ཉན་སོ་སོའི་ཆུད་དེ་ལྟོ། །རིགས་ཀྱི་གཙོ་བོའི་ཆུད་ནི། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་
 མཉན་ཡོད་དུ་འཇམ་དཔལ་ལ་གསུངས་པ། རྟེན་སྟོགས་ཀྱི་ཆོ་དཔག་མེད་ཀྱི་མཆོན་བརྒྱ་
 རྩ་བརྒྱད་པ་ཡོན་ཏན་བསྐྱགས་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། དེ་ལ་ཨོྭ་གསུམ་མ་ཞིག་དང་། ཨོྭ་
 གཉིས་མ། ཨོྭ་སྤྱུ་སྤྱུ་ཞེས་པའི་སྐྱགས་ཆོན་མེད་པ་ཞིག་དང་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་གཉིས་
 ལས། གཅིག་ལ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཆོ་དཔག་མེད་ཟེར། གཅིག་ལ་འོག་མིན་གྱི་ཆོ་དཔག་མེད་
 ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གཉིས་ཀ་སྟེན་སྟོགས་ཀྱི་ཆོ་དཔག་མེད་ཀྱི་གཟུངས་སུ་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཨོྭ་གཉིས་མ་ལ་སྐྱགས་བར་ནས་ཆད་པས། མཆོན་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་པ་ཆོང་བ་ཡིན་གྱི།
 ཆུད་སོ་སོ་བ་གཉིས་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོ་དཔག་མེད་འཆི་མེད་རྩ་སྟེན་གཟུངས་བྱ་བ་བཙམ་
 ལྷན་འདས་ཀྱིས་དགེ་སྟོང་རྣམས་ལ་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཆོ་དཔག་མེད་ཀྱི་མཆོན་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་
 པ་ཡོན་ཏན་བསྐྱགས་པ་དང་བཅས་པ་གསུངས་པ་སྟེ། དེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །

རིགས་ཀྱི་བདག་པོའི་ཆུད་ནི། སྐྱ་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྩ་ཆུད་ཆེན་པོ། ཐུགས་རྩེ་ཆེན་
 པོ་པསྐ་བྱ་བའི་ཆུད་ཅེས་བྱ་བ། བཙམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རི་པོ་ཏ་ལའི་རྩེ་མོར་གསུངས་པ་
 ལེའུ་བཅུ་གཉིས་པ། བཅུ་གཅིག་ཞེས་ལྟ་སྟོང་གིས་བརྒྱ་བཞི་བཅུ་རྩ་བདུན་པའི་དགྱིལ་

འཁོར་ལ་སོགས་པ་ཙུང་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ཉི་ཤུ་ཙུང་བདུན་དང་། དེ་ལས་འཕྲོས་པའི་དགྲིལ་
 འཁོར་རུ་མ་སྟོན་པ་ཞིག །དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་ཚོ་ག་ཞིབ་མོའི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ། བཅོམ་
 ལྷན་འདས་ཀྱིས་རི་པོ་ཏ་ལའི་རྩེ་མོར་གསུངས་པ་བརྒྱུར་འཕྲོ་ལ་ལུས་པ་བམ་པོ་ཉི་ཤུ་ཙུང་
 བཞི་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། གཟུངས་དང་ཚོ་ག་ཞིབ་མོ་ལས་ཚོགས་རུ་མ་དང་བཅས་པ་རྒྱས་
 པར་སྟོན་ནོ། །ཡང་དོན་ཡོད་ཞགས་པའི་གཟུངས་རྒྱུད་བ་གཅིག་ཡོད་པ་ནི་ཚོ་ག་ཞིབ་
 མོའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོད་གཟུངས་ཀྱི་སྐོར་བྱར་རུ་བཀོལ་བ་ཡིན་གྱི། རྒྱུད་ལོགས་པ་མིན་ནོ། །རྒྱུད་
 ཆེན་པོ་བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་པོ་ཏ་ལར་གསུངས་པ་བརྒྱུར་འཕྲོ་ལ་ལུས་པ་ཞིག་ཡོད་དེ།
 དེ་ལས་དགྲིལ་འཁོར་གཅིག་བསྟན་ནོ། །སྤྱོད་རས་གཟིགས་སེལ་སྒྲིབ་གཟུངས་ཆེ་རྒྱུད་
 གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱུད་བ་དོན་ཆེ་གདན་རུ་གསུངས་ལ། ཆེ་བ་རྒྱལ་པོ་དབང་ཕྱག་འོད་ཅེས་བྱ་
 བ་མཛོ་ནད་ཀྱིས་ཟིན་པ་གསོ་བའི་དོན་རུ་འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་ཞུས་ནས་བཅོམ་
 ལྷན་འདས་ཀྱིས་རི་པོ་པོ་ཏ་ལར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་རས་གཟིགས་ཀྱི་སྐོར་
 མང་རུ་ཡོད་པ་རྣམས་སོ། །རིགས་ཀྱི་ཡུམ་གྱི་རྒྱུད་ནི། གཙོ་ཆེ་བ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 བམས་ཅད་ཀྱི་ཡུམ་སྒྲོལ་མ་ལས་སྣ་ཚོགས་འབྱུང་བའི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་ལེའུ་སུམ་ཙུ་ཙུ་ལ་
 པ་ཞིག་ཡོད་དོ། །དེའི་ལེའུ་གསུམ་པར་སྒྲོལ་མའི་བསྟོད་པ་ཕྱག་འཆོལ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་
 མ་རྒྱ་སྐད་སོར་བཞག་རུ་ཡོད་དོ། །ཁ་ཅིག་གིས་དེ་དང་ཕྱག་འཆོལ་ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་མ་
 ཟུར་རུ་བཀོལ་བ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག །ཟུར་རུ་བརྒྱུར་བ་དེ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལས་ཡིན་
 ཏེ། སྒྲོལ་དཔོན་ཉི་མ་སྤྲས་པས་སྒྲ་མེད་རུ་བཀའ་བས་སོ། །ཞིས་ཟེར་ཡང་། འགྲེལ་བྱེད་
 ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཀའ་ན། དེ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་མི་དགོས་ཏེ། འཇམ་དཔལ་མཆོན་
 བརྗོད་སྒྲོལ་དཔོན་སྤིག་པའི་རྗོད་ཆེ་དང་། དག་དབང་གྲགས་པས་ཡོ་གར་བཀའ་ལ། རུས་
 འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་གྱིས་སྒྲ་མེད་རུ་བཀའ་ལ། འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང་། ཡ་ནི་ཡིག་འབྲུ་ཀྱན་གྱི་
 མཆོག །ཅེས་སོགས་དྲངས་ནས་རྒྱུས་རིམ་གྱི་དོན་ཅན་རུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །སྒྲོལ་མའི་
 མཆོན་བརྒྱ་ཙུ་བརྒྱུད་པ་སེམས་ཅན་རྣམས་འཛིགས་པ་བརྒྱུད་ལས་སྒྲོབ་པའི་དོན་རུ་ཕྱག་
 རྗོར་གྱིས་ཞུས་ནས་སྤྱོད་རས་གཟིགས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཞིག་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་

སློབ་དཔོན་ཅན་གྱི་མིས་སློབ་ཐབས་བརྒྱ་ཅ་བརྒྱད་ལས་ཆོགས་དང་བཅས་པ་དང་། ལྷན་
འཛུགས་ཀྱི་ཤུ་ཅ་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་སློབ་ཐབས་ཀྱི་ཤུ་ཅ་གཅིག །ལས་ཆོགས་དང་བཅས་
པ་མཛད་དོ། །གཞན་ཡང་སློབ་མའི་སྐོར་སྤྲོད་ཆོགས་དུ་མ་དང་བཅས་པའོ། །རིགས་གྱི་
ཁྲོ་བོ་ཁྲོ་མའི་ཆུང་ལ། དཔལ་རྟ་མགིན་གྱིས་རྟོགས་པ་བདུན་ཅུ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆུང་
ཆེན་པོ་རྣམས་བོད་དུ་མ་འབྱུང་། ཉ་ཡ་གྱི་བའི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བ་ཁོལ་ཐུང་ཞིག་འབྱུང་
རོ། །རི་ཁྲོད་མ་ལོ་མ་ཅན་གྱི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བ་གཟུངས་དང་ཆོག་ཅུང་ཟད་སྟོན་པ་ཞིག་
དང་། པར་ཤ་བ་སྤྲིའི་མདོ་ཞེས་ཀྱང་བྱ། རྟོགས་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་བ། སློབ་ཐབས་དང་ཆོག་
དང་ལས་ཆོགས་ཅུང་ཟད་སྟོན་པ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་གསུམ་ལས་མེད་དོ། །རིགས་གྱི་བཀའ་
ཉན་པོ་མའི་ཆུང་ནི། ཕྱིར་མི་སྟོག་པ་སྟོབས་ཆེན་གྱི་མདོ་དང་། དཔལ་ཆེན་མའི་མདོ་ལ་
སོགས་པ་རྣམས་སོ། །

རྩི་རྩེའི་རིགས་ལ་ཡང་རིགས་གྱི་གཙོ་བོ། བདག་པོ། ལུས། ཁྲོ་བོ་ཁྲོ་མ། པོ་ཉ།
བཀའ་ཉན་པོ་མའི་ཆུང་རྣམས་ལས། རིགས་གྱི་གཙོ་བོའི་ཆུང་ནི། བན་སོང་ཐམས་ཅད་
ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་མི་འཁྲུགས་པའི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པའི་རིགས་སམ། རྩི་རྩེའི་རིགས་གང་ཡིན་བརྟག་དགོས་པ་ཞིག་སྤྲང་ཡང་། དུ་སྟོན་རིན་
པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པ་སྤྲུམ་རྣམས་གྱིས་རྩི་རྩེའི་རིགས་གྱི་གཙོ་བོར་མཛད་གང་འཁོར་། དེ་
ལས་གཞན་པའི་མཆོན་གཞི་འཛིན་ཆུ་ཡང་མི་སྤྲང་རོ། །རིགས་གྱི་བདག་པོ་ནི་ཕྱག་ན་
རྩི་རྩེ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆུང་ནི་རྩི་རྩེ་ས་འོག་གི་ཆུང་ལ་འབྱུང་མི་གཅིག་པ་གསུམ་སྤྲང་སྟེ།
ལེའུ་ཉེར་ལྔ་པ་ས་པར་གྱིས་བསྐྱར་བ་དང་། ལེའུ་བརྒྱ་གསུམ་པ་བཅས་དཀའ་ལོ་སྟོན་པ་
འཕགས་པ་ཤེས་རབ་གྱིས་བསྐྱར་བ་དང་། ལེའུ་བདུན་པ་དགེ་སློང་བྱའི་གདོང་བ་ཅན་
གྱིས་བསྐྱར་བ་རྣམས་སོ། །ཡང་འབྱུང་པོ་འདུལ་བྱེད་གྱི་ཆུང་དང་། རྩི་རྩེ་གསུམ་པོའི་ཆུང་
ལ་ཅ་ཆུང་གཅིག །དེའི་ཆུང་ཕྱི་མ་གཅིག །ཕྱི་མའི་ཡང་ཕྱི་མ་གཅིག་རྣམས་ཡོད་དོ། །རྩི་
རྩེ་རྣམ་འཛོམས་གྱི་གཟུངས་ལ་སྒྲི་ཀ་ཉེར་ལྔ་པོ་སྟོན་པ་རྣམས་གྱིས་མཛད་དོ། །དེ་རྩི་རྩེ་
གདན་དུ་གསུངས་པར་ཁ་ཅིག་གིས་སྤྲོ་བ་ལ། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་སངས་ཀྱས་གསང་བས།

བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ་དྲངས་ནས། རྡོ་རྗེ་གདན་ནི་མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་
 པའི་གནས་ཡིན་པས། དེ་བརྟུང་འདུལ་བའི་གནས་ཡིན་གྱི། སེམས་ཅན་གཞན་འདུལ་
 བའི་གནས་མ་ཡིན་པས་དེར་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་བགས་ནས། རྡོ་རྗེ་ལྷན་པོའི་རི་རབ་
 གྱི་ཟོམ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོགས་མཆོམས་ཐམས་ཅད་རྡོ་རྗེས་བལྟམས་པ་ཞིག་རི་པོ་མཆོག་རབ་
 གྱི་ཤར་ལྟོའི་སྟོགས་ན་ཡོད་པ་དེ་ན་བཙམ་ལྷན་འདས་བཞུགས་པའི་ཆོ། རྒྱལ་པོ་མ་སྐྱེས་
 དགའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་རྒྱལ་པོ་ལོག་པའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་བྱ་བས་ཡབ་རྒྱལ་པོ་གཟུགས་
 ཅན་སྤྱིང་པོ་ཆོས་དང་ལྷན་པ་བཤོངས། མི་དགེ་བཅུའི་བྱིས་པ་བཅའ་བ་སོགས་གྱིས་སྐྱེ་
 པོ་རྣམས་མི་དགེ་བ་བྱེད་དུ་བཅུག་པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་འབྲུང་པོ་དཀར་སྟོགས་ལ་དགའ་
 བ་རྣམས་སྟོབས་ཉམས་ཤིང་། རྟག་སྟོགས་ལ་དགའ་བ་རྣམས་སྟོབས་རྒྱས་ཏེ། བད་ལ་
 སོགས་པས་སྐྱེ་པོ་རྣམས་ལྷག་བསྐལ་བར་འཁྱུར་བས། རྒྱལ་ཆེན་བཞིས་བཙམ་ལྷན་འདས་
 གྱི་བྱང་དུ་ཕྱིན་ནས་དེ་དག་ལས་སྐྱོབ་པའི་ཐབས་ཞུས་པས། བཙམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ལྷག་
 བ་རྡོ་རྗེ་ལ་དེ་དག་སྐྱོབ་པའི་ཐབས་ལ་སོམས་ཤིག་ཅེས་བསྐུལ་བས། ལྷག་བ་རྡོ་རྗེས་སངས་
 རྒྱས་གྱི་མཐུ་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་གྱིས་རྡོ་རྗེ་འཛོམས་གྱི་སྐུར་གྱུར་
 བས་སྐྱས་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་ལ་ལེའུ་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ནང་ནས་པོད་དུ་འཁྱུར་
 བ་འདི་ལེའུ་དང་པོ་ཡིན་ལ། ལེའུ་ལྷག་མ་རྣམས་དེའི་རྒྱད་ཕྱི་མ་ཡང་ཡིན། བཤད་རྒྱད་
 གྲང་ཡིན་པས། རྒྱད་རྡོ་ཙག་གི་རྩ་བ་སྟེ། ཞེས་བཤད་པའི་དོན་ལེའུ་དང་པོ་འདི་ལེའུ་
 ལྷག་མ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྩ་རྒྱད་དུ་སྟོན་པར་ཟད་གྱི། འདི་རྒྱད་ཐེ་བཞི་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་
 རྩ་བར་བཤད་པར་འཆད་པ་དོན་མིན་ནོ། །ལེའུ་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་དུ་མ་གཏོགས་པའི་རྣམ་
 འཛོམས་གྱི་བཤད་རྒྱད་རྡོ་རྗེ་རི་རབ་ཁང་བུ་བཙེགས་པའི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བ་ཞིག་པོད་དུ་
 འཁྱུར་ཏེ། དེ་དག་རིགས་གྱི་བདག་པོའི་རྒྱད་ལ་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། ཐུན་ཆོགས་དུ་མ་དང་
 བཅས་པ་འཁྱུར་རོ། །སྟེ་བཙེགས་གྱི་གཟུངས་ནི་ས་པར་སོགས་ཐུགས་གཅིགས་ཆེ་བར་
 མཛད་ཅིང་། དུ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་སོགས་རྒྱད་རྣམ་དག་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གཞིར་མཛད་
 རོ། །རིགས་གྱི་ཡུམ་གྱི་རྒྱད་ལ། མེ་ལྷེ་འབར་མའི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དོ། །རིགས་

གྲི་ཁྱོ་པོ་ཁྱོ་མོ་ཆུད་ལ་བདུད་ཅི་ཐབས་སྒྲོར་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དོ། །རིགས་ཀྱི་སྔ་ཉ་དང་
 བཀའ་ཉན་སྔ་མོ་ཆུད་ལ་སྒྲོབས་སྔ་ཆེའི་གཟུངས་དང་། རྩོམ་ལྷ་ཀྱུ་ཆུད་དང་། རྩོམ་
 མཆུ་དང་། རྩོམ་གནམ་ལྷགས་མཆུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྣམ་དག་ཡིན་ཞིང་། སྒྲོབས་
 སྔ་ཆེའི་གཟུངས་དེའི་རིགས་ཀྱི་ཁྱོ་པོ་ཁྱོ་མོ་གཟུངས་སྒྲོལ་ཆུ་འདྲ་བ་ཞིག་སྤང་ནའང་། སྤ་
 མ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་ཀྱི་སྔ་ཉ་དང་། བཀའ་ཉན་སྔ་མོ་ཁྱོ་མོ་སྒྲོར་བྱ་བ་གངས་གངས། རྩོམ་
 ལྷགས་མཆུ་དང་། ལྷགས་མཆུ་ནག་སྔ་དང་། ལྷུང་གཤོག་འབར་བ་སོགས་རྒྱུ་མ་དུ་མ་
 སྤང་དོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་རིགས་ལ་གསུམ་ལས། རྩོམ་ཅན་གྱི་རིགས་ལ། རྩོམ་བྱ་བཟང་
 སོའི་གཟུངས་དང་དེའི་རྟེན་པ་དང་། གཞོད་གནས་དབང་སྔ་འབྱུང་བའི་རྟེན་པ་སྟེ།
 རྩོམ་ལ་མེར་བོའི་རྟེན་པ་གཟུངས་དང་དབང་བསྐྱར་སོགས་སྟོན་པ་དང་། གར་མཁན་
 མཆོག་གི་རྟེན་པ་རྣམས་ཏེ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་གིས་རྣམ་སྤྲས་གར་མཁན་མཆོག་ཅེས་ཟེར་
 ཞིང་། རྣམ་སྤྲས་དྲག་པོར་སྤྲེལ་བ་མི་འཐད་དེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལྷུང་ལོ་ཅན་གྱི་སྔ་བྱང་
 བ་བཞུགས་པའི་ཆོ་འཁོར་དེར་ངལ་བསོས་སོའི་བྱ་གར་མཁན་མཆོག་ཅེས་བྱ་བ་ཞིག་ཀྱང་
 འདུག་པོ། །དེའི་ཆོ་ཀྱལ་སྔ་རྣམ་ཐོས་སྤྲས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་འཁོར་མང་སོའི་སྤྲད་
 དུ་རིག་སྤྲུགས་གསུང་བར་གསོལ་བ་བཏབ་པས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྤྲེལ་ལས་འོད་ཟེར་
 དཔག་དུ་མེད་པ་བྱུང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་པ་སྤྲང་བར་བྱས། སྤྲང་འདུས་
 རས་ངལ་བསོས་སོའི་བྱ་གར་མཁན་མཆོག་གི་སྤྱི་བོར་ཞུགས་པས་གར་མཁན་མཆོག་སྤྲད་
 ཅིག་གིས་ཁྱོ་པོ་ཆེན་པོར་གྱུར་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྤྲེལ་སྤྲང་རང་གི་རིག་པ་སྤྲས་
 པས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་དག་རྣམས་པ་ཅན་དུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཤིང་། དེ་དག་
 གི་ལས་ཆོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པར་བཤད་དེ། དེའི་ལེའུ་བརྒྱ་པ་ཡན་གྱིས་གར་མཁན་
 མཆོག་ཉིད་གྱི་རིག་སྤྲུགས་དང་ལས་ཆོགས་སོགས་སྟོན་ཅིང་། ལེའུ་བརྒྱ་གཅིག་པར་གཞོད་
 སྤྲེལ་གྱི་སྤེད་སྔ་ཆེན་སྔ་ཡང་དག་ཤེས་ཀྱིས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ། རྣམ་ཐོས་སྤྲས་ལ་
 མིང་གི་རྣམ་གྲངས་དུ་ཡོད་ཞུས་པས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བྱག་ན་རྩོམ་གྱིན་གྱིས་
 བསྐྱབས་ཏེ། བྱག་ན་རྩོམ་རྣམ་ཐོས་སྤྲས་ཀྱི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་སོ་གསུངས་

པའི་ནང་དུ་ངལ་བསོས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་གཅིག་དུ་བྱུང་བས། གར་མཁན་མཆོག་རྣམ་སྤྲུལ་གྱི་བྱ་ཡིན་གྱི། རྣམ་སྤྲུལ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། ལེའུ་བརྩ་གསུམ་པ་དང་བཙེ་ལྷ་བས་རྣམ་སྤྲུལ་གྱི་ཆོ་ག་དང་ལས་ཆོགས་སོགས་སྟོན། ལེའུ་གཞན་གྱིས་གཞན་སྟོན་ནོ། གཞན་ཕན་ཆོགས་དུ་མ་དང་བཅས་པ་བོད་དུ་འགྱུར་རོ། ལྷ་ཅེན་གྱི་རིགས་ལ། མེ་ཁ་ལའི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། བཙེ་ལྷ་ལྷན་འདས་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ན་བཞུགས་པའི་ཆོ་སྤྲ་གཅན་ཟིན་བཟང་པོ་ལ་སྤྲིན་པོ་ཞིག་གིས་བསྐྱེགས་པས་འཛིགས་སྤྲག་ནས་བཙེ་ལྷ་ལྷན་འདས་གྱི་དྲུང་དུ་དུ་ཞིང་མཆིས་ཏེ། བཙེ་ལྷ་ལྷན་འདས་ལ་ཞུས་པས། བཙེ་ལྷ་ལྷན་འདས་གྱིས་མེ་ཁ་ལའི་གཟུངས་ཞེས་བྱ་བ་གསུངས་ཏེ་གནོད་སྤྱིན་ཞིག་གིས་སྤུལ་བའི་རིག་སྤྲགས་ཤིག་གོ། འཛིག་ཉེན་པའི་རིགས་ལ་རིག་སྤྲགས་གྱི་རྒྱལ་མོ་དབུགས་ཆེན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོད་དེ། མོ་རངས་ཤིག་བཙེ་ལྷ་ལྷན་འདས་གྱི་དྲུང་དུ་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་དབང་པོ་སེར་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བ་མཆེ་བ་གཅིགས་པ་ཞིག་བྱུང་ནས། བཙེ་ལྷ་ལྷན་འདས་བདག་ནི་འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་གྱི་དབང་པོ་ལགས་ཏེ། བདག་བགྱེས་པ་ན་དབུགས་བཏང་བས་གང་ལ་རིག་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་རིམས་ནད་གྱིས་བཏབ་པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་དག་གི་སྒོག་བདག་གི་ཟས་སུ་ཟེམ། གང་གིས་རིག་སྤྲགས་འདི་ཤེས་པ་དེ་དག་ལ་དབུགས་བཏང་བའི་གནོད་པ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་གྱི་གསན་དུ་གསོལ། ཞེས་རིག་སྤྲགས་སྤྲུལ་ཏེ། སྤྱིན་ཆད་དབུགས་བཏང་བའི་གནོད་པ་མི་བྱེད་པར་དམ་བཅས་ཤིང་དགེ་བསྐྱེན་བྱས་པར་བཤད་དོ། །

བྱ་བ་སྤྱི་རྒྱུད་ལ། གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད། ལེགས་གྲུབ་གྱི་རྒྱུད། དཔུང་བཟང་གིས་ཞུས་པ། བསམ་གཏན་སྤྱི་མ་དང་བཞི་ཡོད་དེ། དེ་དག་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་གཞུང་མང་ཞིང་སྤྱི་མ་སྤྱི་མ་ཞུང་རོ། ཁྲི་ལ་གསང་བ་སྤྱི་རྒྱུད་གྱིས་མ་སྤྱིན་པ་སྤྱིན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དབང་བསྐྱར་བའི་སྐོར་རྣམས་སྟོན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་སོགས་རིགས་གསུམ་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་སྟོང་དང་ལྷ་བརྒྱ་སྟོན་ཅིང་། དེ་དག་དང་གཞན་ཡང་བྱ་རྒྱུད་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་ཐུན་མོང་དུ་དགོས་ཤིང་། རྒྱུད་སྤྱི་གཞན་གསུམ་ལ་ཡང་ཐུན་མོང་དུ་དགོས་པའི་ས་ཆོག་དང་། སྤྱི་གོན་གྱི་ཆོ་གའི་ཚུལ་རྣམས་རྒྱས་པར་སྟོན་

ཉེ། དེ་ཐམས་ཅད་ཁྱིམ་ཆགས་གཅིག་ཏུ་བཤད་གྱི། ལེའུར་བཅད་པ་མེད་དོ། ལེགས་
 གྲུབ་ནི་ཁོ་པོ་ལེགས་གྲུབ་ཅེས་བྱ་བས་བཞེགས་བསྐྱར་བ་སོགས་གྱི་ལས་རྣམས་སྦྱབ་
 ཅིང་། ཁོ་པོ་དེ་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པས་ལེགས་གྲུབ་གྱི་ཆུད་ཅེས་བྱའོ། ཉེས་རིག་སྤྲུགས་སྦྱབ་
 པའི་ཆོ་ག་དང་། ལས་རབ་འབྱམས་གྱི་དགོས་པ་དངོས་གྲུབ་སྦྱབ་ཚུལ་དང་། བྱ་ཆུད་གྱི་
 བསྐྱར་བ་དང་། བརྟེན་པའི་དམ་ཆོག་རྣམས་རྒྱས་པར་སྟོན་ནོ། ཉེས་བཟང་གིས་ཁྱེས་
 པ་ལས་ནི། གསང་བ་སྤྱིའི་ཆུད་ཏུ་མ་བཤད་པའི་དབང་བསྐྱར་གྱི་ཆོ་ག་དང་། ལེགས་གྲུབ་
 ཏུ་མ་བཤད་པའི་རིག་སྤྲུགས་སྦྱབ་པའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་དང་། ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་ལས་
 རབ་འབྱམས་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གྲུབ་སྦྱབ་པའི་ཚུལ་རྣམས་རྒྱས་པར་སྟོན་ནོ། ཉེས་བཟང་
 བཟང་ནི་བྱག་ན་རྩོམ་སྤྱི་ལ་གཅིག་གིས་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་
 པར་བཤད་དོ། ཉེས་མ་གཏན་སྤྱི་མ་ནི་རྩོམ་སྤྱི་ལ་གཅིག་གིས་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་
 ཆུད་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ཏུམ་བུ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆུད་སྤྱི་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་བྱེད་པ་ཡང་ཡོད་
 དོ། ཉེས་བརྗོད་བྱ་རྣམས་པ་བཅུ་སྟོན་ཉེ། གང་ཏུ་བསྐྱབ་པ་གནས་གྱི་མཆོན་ཉིད། བདག་
 གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། རིག་སྤྲུགས་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། ལྟའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། མེ་ལ་གནས་པའི་
 བསམ་གཏན། སྤྱི་ལ་གནས་པའི་བསམ་གཏན། སྤྱི་མཐར་ཐར་པ་སྟེར་བའི་བསམ་གཏན།
 རིག་སྤྲུགས་སྦྱབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་ག་ སྤྱི་ལ་སྤྱི་ལ་གྱི་ཆོ་ག་ ཉེས་བརྗོད་བྱ་རྣམས་
 སོ། ཉེ་ལ་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གསུམ་གྱིས་བསྐྱོད་གཉིས་ཀ་ལ་གལ་ཆེ་
 བའི་བསྐྱོད་བརྗོད་ཡན་ལག་བཞི་སྟོན། མེ་གནས་ལ་སོགས་པའི་བསམ་གཏན་གསུམ་ནི་
 བྱ་སྦྱོད་གྱི་ལམ་གྱི་དངོས་གཞི་ཡིན། རིག་སྤྲུགས་སྦྱབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ་གས་ནི་བསྟེན་
 པའི་སྟོན་ཏུ་རྩོམ་སྤྱི་ལ་བྱ་བའི་ཚུལ་དང་། མཇུག་ཏུ་རྩོམ་སྤྱི་ལ་བྱ་བའི་ཚུལ་རྣམས་སྟོན་ནོ། བྱ་
 ཆུད་གྱི་སྟོན་པ་འཛང་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་ཤེས་པ་ལ་ཆུད་བཞི་པོ་དེའི་དོན་ཤེས་དགོས་
 པས། དགོངས་འབྲེལ་མཁན་པོ་རྩོམ་སྤྱི་ལ་རྩོམ་སྤྱི་ལ་འབྲང་བར་བྱ་ཞེས། ཆོད་ལྡན་གྱི་སྟོན་
 དཔོན་ཆེན་པོ་ཅན་གྱི་མི་དང་། ཞི་བ་འཆོ་ལ་སོགས་པའི་ཡིག་ཆ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་གིས་
 ཆོ་ག་སྤྲན་ཆོགས་ལས་མ་མཛད་པས། བྱ་སྦྱོད་ལ་མཁས་པའི་སྟོན་དཔོན་གཉིས། ཞེས་

འཕགས་ལུལ་ན་ཉི་ཟླ་ལྟར་གྲགས་པ་སངས་རྒྱལ་གསང་བ་དང་། བྱང་ཆུབ་མཆོག་གཉིས་
 གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བྱ་ཏེ། དེ་ལ་སངས་རྒྱལ་གསང་བས་བསམ་གཏན་མྱི་མའི་འགྲེལ་བ་
 དང་། དཔྱད་བཟང་གིས་ཁྲུས་པའི་དོན་བསུས་གྱི་འགྲེལ་བ་དང་། ཆོག་དོན་གྱི་བརྗེད་
 བྱང་རྣམས་མཛད་ཅིང་། བྱང་ཆུབ་མཆོག་གིས་ལེགས་གྲུབ་གྱི་ཐབས་ཉི་ཤར་བསུས་པ་
 ཞེས་བྱ་བའི་འགྲེལ་བ་མཛད་དོ། །

བྱ་རྒྱུད་གྱི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་སྟོན་པ་གཞུང་བའི་རྣམ་གཞག

གཉིས་པ་བྱ་བའི་རྒྱུད་གྱི་དབང་བསྐྱར་དང་སྟོན་པ་གཞུང་བའི་རྣམ་གཞག་ནི། སྟོབ་
 དཔོན་ཨ་ལྷ་ལྷ་ཀ་རས་དཀྱིལ་ཆོག་རྩི་རྩེ་ཕྱང་བར། མེ་ཏོག་ཕྱང་བའི་དབང་དང་། རྩ་
 ཙུང་པན་གྱི་དབང་དང་། རྩི་རྩེ་བྱ་ཕྱིང་གི་དབང་སྟེ་བྱ་ག་བསྐྱར་བས། བྱ་རྒྱུད་དང་
 སྟོབ་རྒྱུད་གྱི་རྒྱུད་ཉན་པ་དང་། འཆད་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བར་དངོས་སུ་
 བསྟན་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་བྱ་སྟོབ་གཉིས་ལ་དབང་བྱ་ག་པོ་དེ་ལས་ལྷག་པ་མེད་པར་བསྟན་
 ཏོ། །ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལའི་རྒྱུད་ལས། རྩ་དང་ཙུང་པན་གྱི་ནི་དབང་། བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་རབ་རྒྱ་
 གྲགས། རྩི་རྩེ་བྱ་ཕྱིང་གི་དབང་། སྟོབ་པའི་རྒྱུད་ལ་རབ་རྒྱ་གྲགས། ཕྱིར་མི་སྟོག་པ་
 ཡི་ནི་དབང་། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་རྒྱ་གསལ་བར་བྱས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པས། བྱ་རྒྱུད་
 ལ་མེ་ཏོག་ཕྱང་བའི་དབང་དང་། རྩ་ཙུང་པན་གྱི་དབང་ཙམ་དང་། སྟོབ་རྒྱུད་ལ་དེའི་
 ཉིང་རྒྱ་རྩི་རྩེ་བྱ་ཕྱིང་གི་དབང་གསུམ་བསྟན་པ་ཙམ་དང་། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལ་དེའི་
 ཉིང་རྒྱ་ཕྱིར་མི་སྟོག་པ་རྩི་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྟན་པ་ཙམ་ལས་མེད་པར་བསྟན་
 ཅིང་། ཟླ་མེད་གྱི་རྒྱུད་ལ་དེ་དག་གི་ཉིང་རྒྱ་དབང་གོང་མ་གསུམ་དང་བཅས་པ་ཡོད་པར་
 བསྟན་ཏོ། །འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་སྐྱ་གཅན་འཛིན་དཔལ་བཤེས་གཉེན་སོགས་ཀྱིས་བྱ་སྟོབ་ལ་
 སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཡོད་པར་གསུངས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ནི་ལྷང་བསྟན་དཔུགས་
 དབྱང་རྗེས་གནང་རྣམས་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་རྒྱ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། སྟོབ་དཔོན་གྱི་
 དབང་མཆོན་ཉིད་ཆོང་བ་མིན་ནོ། །རྩི་རྩེ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་མཆོན་ཉིད་ཆོང་བ་ལ་

དང་། རྒྱ་དབང་། ཅོད་པན་གྱི་དབང་གསུམ་བསྐྱར། དེའི་མཐའ་བརྟེན་ཏུ་ལུང་བསྐྱར་
 དབྱགས་དབྱང་རྗེས་གནང་བཏགས་ཀྱང་རུང་། མ་བཏགས་ཀྱང་འགལ་བ་མེད། དེ་དག་
 ལ་དབང་བཞི་རྣམས་པར་བྱེད་པ་སོགས་ནི་རང་བཟོ་ཆོས་ལོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་
 ཡང་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ལ། ཡོ་གའི་ཙ་རྒྱུད་དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ་ལས། རྩོམ་དབྱིངས་
 གྱི་དགྱིལ་ལའོར་ཆེན་པོ་འདིར་འཇུག་པ་ལ་ནི་སྟོང་དང་སྟོང་མ་ཡིན་པ་བརྟག་མི་འཚོལ་
 ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་འབྲུལ་ནས། སྟོང་ཏུ་རུང་མི་རུང་བརྒྱ་ལྷག་ཏུ་མ་ལ་རུས་རེར་
 དབང་བསྐྱར་བྱེད་པ་སྤང་སྟེ་ནོར་བ་ཆེན་པོའོ། །དེ་ཉིད་བསྐྱས་པ་ལས་གསུངས་པ་དེའི་
 དོན་ནི། བཤད་རྒྱུད་རྩོམ་ཆེ་མོ་ལས། སྟོང་ཏུ་རུང་མི་རུང་གཉིས་ལས་སྟོང་རུང་ལ་དགྱིལ་
 ལའོར་ཏུ་འཇུག་པ་དང་དབང་བསྐྱར་བ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། སྟོང་ཏུ་མི་རུང་བ་ལ་དགྱིལ་
 ལའོར་ཏུ་འཇུག་པ་ཙམ་བྱེད་གྱི། དབང་གཏན་མི་བསྐྱར་བར་བཤད་དོ། །དགྱིལ་ལའོར་
 ཏུ་འཇུག་པ་ཙམ་བྱེད་ཅིང་དབང་གཏན་མི་བསྐྱར་བའི་རིགས་དེ་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཀྱན་
 དགའ་སྦྱིང་པོས་མཛད་པའི་དགྱིལ་ཚོག་རྩོམ་འབྱུང་བ་ལས། དེ་ལ་དེར་ཁྱོད་ཅས་བྱ་བ་ལ་
 སོགས་པ་བརྟོག་པར་མི་བྱ། ཞེས་དམ་གཞག་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་བཤད་ཅིང་། སྟོང་ཏུ་རུང་
 མི་རུང་གི་བྱུང་པར་ནི་སྟོབ་དཔོན་ཨ་རྟ་ཡས་དགྱིལ་ཚོག་རྩོམ་འབྱུང་བར་སྟོམ་པ་འཛིན་
 པར་རུས་མི་རུས་ལ་བཤད་ལ། སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པོ་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོས་མཛད་པའི་
 གསང་འདུས་འཇམ་རྩྭ་གྱི་དགྱིལ་ཚོག་བཞི་བརྒྱ་ལྷ་བཅུ་པའི་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་མཁས་
 པ་ཆེན་པོ་ཤུ་རྩེ་པས་མཛད་པ་ལས། སྟོམ་པ་འཛིན་པ་ལ་ཡང་ལྷན་མོང་དང་ལྷན་མོང་
 མ་ཡིན་པའི་སྟོམ་པ་འཛིན་པ་གཉིས་སུ་བྱས་ནས། ལྷན་མོང་བ་ནི་སྐྱབས་སུ་འགོ་བ་དང་
 སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྟོམ་པ་འཛིན་པའོ། །ཞེས་བཤད་ཅིང་། དེ་
 ལ་སྐྱབས་འགོ་ཕོག། །དེ་ནས་སྟོན་སེམས་ཕོག། །དེ་ནས་འཇུག་སྟོམ་ཕོག། །དེ་ནས་རིག་པའི་
 དབང་ལྷ་ཙམ་ཞིག་བསྐྱར་བར་བཤད་ལ། ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པ་ནི་རིགས་ལྷས་བསྐྱས་པ་
 རྣམས་སོ། །ཞེས་རིགས་ལྷ་སྦྱི་དང་བྱུང་པར་གྱི་སྟོམ་པ་འཛིན་པར་འདོད་ཅིང་རུས་པ་ལ་
 བཤད་ནས། དེ་ལ་རིག་འཛིན་གྱི་སྟོམ་པ་འཛིན་ཏུ་བཅུག་སྟེ། རྩོམ་སྟོབ་དཔོན་གྱི་དབང་

ལམ་ཟབ་མོ་ལ་འཇུག་པའི་སྡོད་རུང་རུ་འབྱུར་པའི་བག་ཆགས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱོད་པའི་དགོས་
 པ་ཡོད་དོ། །བྱ་སྡོད་ཀྱི་རིག་པའི་དབང་ལྡན་དང་། ཡོ་གའི་རིག་པའི་དབང་ལྡན་གཉིས་རིག་
 པའི་དབང་ལྡན་ཡིན་པར་མཚུངས་ཀྱང་། རོན་མི་གཅིག་ཅིང་མཆོག་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་
 ཆེན་པོ་ཡོད་དོ། །བྱ་རྒྱུད་ལ་རིགས་གསུམ་ཡོད་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་
 དབང་བསྐྱར་ཐོབ་ན་རིགས་གཞན་གཉིས་ཀྱི་དབང་མ་ཐོབ་ཀྱང་རིགས་གསུམ་གའི་ལྟ་
 སློམ་པ་དང་། རྣམས་བསྐྱེད་པ་དང་། རྒྱུད་ཉན་པ་སོགས་ལ་དབང་མོད་ཀྱི་ འོན་ཀྱང་ལྟ་
 དེ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་རྒྱུས་གནང་ཐོབ་དགོས་པར་ལེགས་གྲུབ་ལས་བཤད་དོ། །པས་ལྟའི་རིགས་
 ཀྱི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་ཅིང་རིགས་གཞན་གྱི་དབང་མ་ཐོབ་ན་རིགས་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེམ་བསྐྱེས་
 དང་རྒྱུད་ཉན་པ་སོགས་ལ་དབང་གི། དེ་བཞིན་བཤེགས་པའི་རིགས་ལ་མི་དབང་དོ། །ཁོ་
 རྒྱའི་རིགས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་ཅིང་རིགས་གཞན་གཉིས་ཀྱི་དབང་མ་ཐོབ་ན་རོ་རྒྱའི་
 རིགས་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེམ་བསྐྱེས་དང་། རྒྱུད་ཉན་པ་སོགས་ལ་དབང་གི་རིགས་གཞན་གཉིས་
 ལ་མི་དབང་དོ། །བྱ་སྡོད་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་འཛིན་རུ་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་གི་སྐྱེམ་པ་
 འཛིན་པ་དེ་གང་ཞེ་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐྱེམ་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་
 ཚེ་གས་འཛིན་པ་དང་དོན་གཅིག་ལ། འཇུག་སེམས་བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་
 ཀྱང་། ཚེ་གས་མ་བཟུང་ན་སྐྱེམ་པར་མི་འབྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཐུན་མོང་པའི་སྐྱེམ་པ་བྱེད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ནི་པ་རོལ་རུ་ཕྱིན་པའི་ཐོག་པ་ཆེན་པོ་དང་། གསང་སྣགས་གཉིས་གང་གི་སྐྱོར་
 འཇུག་ཀྱང་འཛིན་དགོས་ཤིང་། རྣམས་ཀྱི་ཡང་རྒྱུད་ཕྱེ་བཞི་པོ་གང་གི་ལམ་རུ་འཇུག་ཀྱང་
 འཛིན་དགོས་ལ། ལྷ་མེད་ཀྱི་ཡང་བསྐྱེད་རྒྱུས་གང་གི་ལམ་ལ་སློབ་ཀྱང་འཛིན་དགོས་
 པའི་སྐྱེམ་པ་ཡིན་པས་ཐུན་མོང་གི་སྐྱེམ་པ་ཞེས་བྱའོ། །སྐབས་གང་རུ་འཛིན་ན། སློབ་མ་
 ལྟ་གོན་གྱི་སྐབས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རུ་འཇུག་པའི་སྐབས་གཉིས་ཀར་འཛིན་པའི་ཚུལ་ཞིག་
 དང་། སྐབས་སྔ་མར་འཛིན་ལ་སྤྱི་མར་མི་འཛིན་པའི་ཚུལ་ཞིག་དང་། སྤྱི་མར་འཛིན་ལ་
 སྔ་མར་མི་འཛིན་པའི་ཚུལ་ཞིག་སྟེ་གསུམ་ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་ལས་བཤད་དོ། །

ཆོག་གང་གིས་འཛིན་ན། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་བདག་སྐྱབས་མཆི། སྤྲིག་པ་

ཐམས་ཅད་སོ་སོར་བཤགས། །འགྲོ་བའི་དགེ་ལ་རྒྱུ་ཡི་རང་། །སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་
 ཡིད་ཀྱིས་གཟུང་། །སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོགས་མཆོག་ལ། །བྱང་ཆུབ་པར་རུ་བདག་
 རྒྱལས་མཆི། །རང་གཞན་དོན་ནི་རབ་བསྐྱབ་མྱེར། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་པར་
 བཟྱ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་སེམས་ནི་བསྐྱེད་བཟྱིས་ནས། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་
 གིས་མགོན་རུ་གཉེར། །བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་མཆོག་ཡིད་འོང་སྤྱད་པར་བཟྱ། །འགྲོ་ལ་ཕན་
 མྱེར་སངས་རྒྱས་འབྱུང་པར་ཤོག །ཅེས་རྗེ་རྒྱུ་གྱི་ཆུང་ལས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་
 ལ་ཆོགས་བཅད་དང་པོ་རྒྱང་པས་འཇུག་སྒྲོམ་འཛིན་པའི་ཚུལ་གསང་འདུས་ཀྱི་དཀྱིལ་
 ཆོག་མང་པོ་དང་། སྤོབ་དཔོན་ཨ་རྒྱུ་ཀ་རའི་དཀྱིལ་ཆོག་རྗེ་རྗེ་བྱེད་བ་སོགས་མང་པོར་
 མཛད་ཅིང་། ཆོགས་བཅད་རྗེས་པས་འཛིན་པའི་ཚུལ་ཡང་དཀྱིལ་ཆོག་མང་པོར་མཛད་
 རོ། །དེ་ལ་ཆོགས་བཅད་དང་པོ་རྒྱང་པས་བྱེད་ན་རྒྱང་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་འཇུག་པ་
 སེམས་བསྐྱེད་ལེན་པའི་སྦྱར་བ་སྟོན་ཞིང་། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ཀྱིས་གཟུང་། །ཞེས་
 པ་གཅིག་ལྟས་སྟོན་སེམས་ཆོ་གས་འཛིན་པ་དང་། འཇུག་སེམས་ཆོ་གས་འཛིན་པ་གཉིས་
 ཀ་སྟོན་པར་བརྟེན་དཔྱད་དགོས་སོ། །ཆོགས་བཅད་རྗེས་པས་བྱེད་ན། སངས་རྒྱས་བྱང་
 ཆུབ་ཡིད་ཀྱིས་གཟུང་། །ཞེས་པ་མདོར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཆོགས་
 མཆོག་ལ། །ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བདག་གིས་མགོན་རུ་གཉེར། །ཞེས་
 པའི་བར་གྱིས་སྟོན་སེམས་ཆོ་གས་འཛིན་པ་སྟོན་ཞིང་། བྱང་ཆུབ་སྤྱོད་མཆོག་ཡིད་འོང་
 སྤྱད་པར་བཟྱ། །ཞེས་པས་འཇུག་སེམས་ཆོ་གས་འཛིན་པ་སྟོན་ནོ། །དེ་ལ་སྟོན་སེམས་ཆོ་
 གས་འཛིན་པའི་ཆོ། བདག་གིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་རུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་
 བྱའོ་སྟམ་རུ་དམ་བཅས་པ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི། དེ་ལྟར་དམ་བཅས་པས་དམ་བཅའ་དེ་
 སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་རུ་མི་བཏང་ངོ་། །སྟམ་རུ་དམ་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཛིན་
 དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་སྟོན་སེམས་ཆོ་གས་འཛིན་ཚུལ་དེའི་སྟོན་པ་བཟུང་ན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྟོབ་
 དགོས་ཤིང་། བསྐྱབ་བྱ་ནི་སྐྱབས་འགྲོ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཕན་ཡོན་སེམས་པ་རྣམས་
 ཉིན་མཆོན་རུས་རྒྱག་རུ་བྱེད་པ་དང་། ཉག་པོའི་ཆོས་བཞི་སྟོང་ཞིང་དཀར་པོའི་ཆོས་བཞི་

སྐབ་པ་སོགས་ཏེ། དེས་ན་ནག་པོའི་ཆོས་བཞི་མ་སྤངས་ན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་རྣམས་སུ་སེམས་
བསྐྱེད་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། ཆོ་འདི་ལ་སེམས་བསྐྱེད་བླངས་ཟིན་གཏོང་བ་
མིན་ནོ། །

འོ་ན་སེམས་བསྐྱེད་གང་གིས་གཏོང་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པའི་
བསམ་པ་བཏང་བ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བསམ་པ་བཏང་ན་སེམས་བསྐྱེད་
གཏོང་ངོ་། །འབྲུག་སེམས་ཆོ་གས་བབྱུང་ནས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕྱོམ་པའི་རྩ་ལྟངས་དང་། ཡན་
ལག་གི་ཉེས་པ་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ལ་སྤང་དགོས་སོ། །དབང་བསྐྱར་གྱི་སྤྱི་
འོལ་ཏུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕྱོམ་པ་འཛིན་པ་གོང་ཏུ་བཤད་པ་ལྟར་ཀྱི་དོན་དུན་པའི་སློན་ནས་
རྗེས་སློན་ལན་གསུམ་བྱས་པའི་ཆོག་ཐ་མ་རྒྱལ་པ་ན་ཕྱོམ་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས།
དེ་ལྟར་དོན་དུན་པའི་སློན་ནས་མ་བྱས་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕྱོམ་པ་སྐྱེ་བ་དང་། ཉམས་པ་སོས་
པར་མི་འབྱུར་ཞིང་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕྱོམ་པ་མ་སྐྱེས་པར་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཕྱོམ་པ་སྐྱེ་བ་མི་
ཡིད་དོ། །ཁོམ་ཆེན་པོ་ཆོགས་པ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་འདོགས་ན། ཕྱོན་ཏུ་ཡན་ལག་བཏུན་
པ་སོགས་དང་། དོན་དང་པན་ཡོན་བཤད་པའི་སློན་ནས་ལེགས་པར་ངེས་པར་བྱས་ཏེ།
དངོས་གཞིའི་སྐབས་སུ་སེམས་ཅན་ཀྱི་དོན་ཏུ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ། །སྟམ་
ཏུ་གྱིས་ལ་རྗེས་སློན་གྱིས་ཤིག །ཅེས་བརྗེས་ཏུ་ལ་རྗེས་སློན་བྱེད་ཏུ་བཅུག་ན་སེམས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ། །སྟམ་པའི་སློབ་བསྐྱེད་པས་བསོད་ནམས་
ཆེན་པོ་འབྱུང་ཞིང་། སྟོན་སེམས་བྱུང་པར་ཅན་ཆོ་གས་བབྱུང་བ་མ་བྱས་པས་བསྐྱབ་བྱ་
དང་འགལ་བའི་ཉེས་པ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུད་ཕྱི་གོང་མ་གཉིས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་མ་
ཐོབ་པར་བྱ་སྟོན་གང་ཏུང་གི་དབང་ཅམ་ཐོབ་པ་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕྱོམ་པ་ལས་ལོགས་
སུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་ཕྱོམ་པ་བསྐྱུང་རྒྱ་མེད་དོ། །དེ་ཡང་མ་མཐའ་མི་དག་བཅུ་སྟོང་གི་ཚུལ་
ཁྲིམས་ཅམ་དང་། བསྐྱབ་པ་ལྷ་བསྐྱུང་བ་དག་བསྐྱེན་གྱི་ཕྱོམ་པ་ཅམ་དང་། ཡ་མཐའ་
བསྐྱེན་རྫོགས་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་ཕྱོམ་པ་གང་ཏུང་རྒྱུད་ལ་མེད་པར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕྱོམ་པ་མི་
འཆགས་པས། བྱ་སྟོན་གང་ཏུང་གི་དབང་བསྐྱར་ཅམ་ཐོབ་པ་ཡིན་ན་ཕྱོམ་པ་གཉིས་ལྷན་

དུ་ངེས་ཤིང་། སྤོམ་པ་གཏོང་བའི་ཆ་ལྷན་ཡང་བྱང་མེས་ཀྱི་ཆ་ལྷན་དུ་བྱུང་། འོན་ཀྱང་སོ་ཐར་དང་བྱང་མེས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་མ་གཏོགས་པའི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་སྤོམ་ཀྱི་དམ་ཚིག་བསྐྱབ་ཆུ་དུ་མ་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་ལེགས་གྲུབ་ལས་བཤད་དོ། ཡོ་ག་དང་སྤྱི་མེད་གཉིས་ཀྱི་རྩི་རྩི་སྤོམ་དཔོན་ཀྱི་དབང་མཛན་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཐོབ་ནས་སྤོམ་པ་གསུམ་ལྟ་ཡིན་ཞིང་ཆ་ལྷན་ནི་བྱང་མེས་ཀྱི་སྤོམ་པའི་ཆ་ལྷན་དང་། སྤོམ་ཀྱི་ཆ་ལྷན་བཅུ་བཞི་དང་བཅས་པ་ཐམས་ཅད་དོ། འོ་ན་བྱ་སྤྱོད་པའི་སྤོམ་པ་ལ་བྱང་མེས་ཀྱི་སྤོམ་པའི་ཆ་ལྷན་ལས་གཞན་པའི་ཆ་ལྷན་མེད་ན། རྩི་སྤོམ་མཛད་པའི་དམ་ཚིག་བསྐྱབ་པ་ལས། ཀྱི་ཡའི་ཆ་ལྷན་སྤྱི་མེད་སྤོམ་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལས་སོ་ཐར་ཀྱི་ཆ་ལྷན་བཞི་བྱང་མེས་ཀྱི་བཅུ་གཉིས། ཀྱི་ཡའི་སྤོམ་པ་སྤྱོད་ཆུང་ཀྱི་བཅུ་བཞི། རྩི་ལ་འབྱོར་ཆུང་ཀྱི་བཅུ་བཞི། རྩི་ལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་ཆུང་ཀྱི་བཅུ་བཞི། ཡང་བཞི། ཡང་ལྷ་སྤེ་བདུན་ཅུ་ཐམ་པའོ། ཞེས་དགྲ་བཅུ་གོ་བདུན་བཤངས་ནས་བདུན་ཅུ་ཐམ་པའོ། ཞེས་གངས་ཅན་ལ་ཡང་འབྲུལ་བར་སྤང་བའི་ཕྱིར་དང་། བདག་གི་སྤོམ་པ་དམ་ཚིག་རྩི་རྩི་ཞེས་ཞུ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་སྤོམ་སྤང་ལ། བྱ་སྤོམ་དམ་ཚིག་རྩི་རྩི་ཞེས་སྤོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་རྩི་སྤོམ་མཛད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

དབང་ཐོབ་ཅིང་སྤོམ་པ་བཟུང་ནས་ལམ་ལ་སྤོམ་པའི་རྣམ་གཞག

གསུམ་པ་དབང་ཐོབ་ཅིང་སྤོམ་པ་བཟུང་ནས་ལམ་ལ་སྤོམ་པའི་རྣམ་གཞག་ནི། ཆུང་སྤེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྩི་གས་རིམ་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྐྱོད་གང་ཡང་མེད་དེ། བསྐྱེད་རིམ་མཚན་ཉིད་པར་འགོ་བ་ལ་འབྲས་བུ་རྩི་གས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཕུན་སྤུམ་ཚིགས་པ་ལྷ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་ད་ལྟ་ནས་སྤོམ་པ་ཅན་ཡོད་པས་མི་ཚོག་གི། རྒྱུང་གཞི་སྤྱི་འཆི་བར་དོ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་སྤོམ་པའི་རྩི་ལ་འབྱོར་དགོས་ལ། ཆུང་སྤེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་འབྲས་བུའི་སྤོམ་པ་ཀྱི་ཕུན་སྤུམ་ཚིགས་པ་ལྷ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་ད་ལྟ་ནས་སྤོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་། རྒྱུང་གཞི་སྤྱི་འཆི་བར་དོ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་

སྒྲིམ་པའི་ནལ་འབྱོར་མེད་པས་བསྐྱེད་རིམ་མེད་དོ། །རྫོགས་རིམ་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ནི་
 ཚོས་ནམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་སྒྲིམ་པ་དང་རྒྱང་གི་ནལ་འབྱོར་སྒྲིམ་པ་ཅམ་
 གྱིས་མི་ཚོག་གི། ལྷ་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་ཉིད་ནང་དུ་རྒྱང་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་
 བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་སྣེ་རྒྱ་དང་། དེ་གཉིས་འབྲེན་པའི་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐབས་ལུས་ལ་གནད་དུ་བསྐྱུན་པའི་ནལ་འབྱོར་བྱད་པར་ཅན་གསུམ་
 གང་ཅུང་ཡིན་དགོས་ལ། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་གནས་ལུགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་སྒྲིམ་པ་
 དང་། རྒྱང་གི་ནལ་འབྱོར་སྒྲིམ་པ་ཡོད་ཀྱང་། གཞན་ནམས་མེད་པས་རྫོགས་རིམ་སྒྲིམ་པ་
 མེད་དོ། །དེས་ན་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་མཚན་བཅས་དང་མཚན་མེད་ཀྱི་ནལ་འབྱོར་
 གཉིས་གཉིས་ཡོད་དོ། །

བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ།

བསྐྱེས་བརྗོད་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན།

དེ་ལ་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལ་གསུམ། བསྐྱེས་བརྗོད་དང་བཅས་པའི་
 བསམ་གཏན། བསྐྱེས་བརྗོད་ལ་མི་སྟོས་པའི་བསམ་གཏན། བསྐྱེན་པ་ལས་སུ་ཅུང་ནས་
 དངོས་བྱུང་བྱུང་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྐྱེས་བརྗོད་ཡན་ལག་བཞི་འབྲེན་འགྲོ་
 དང་། དངོས་གཞི་དང་། བཅུག་ཏུ་རྒྱ་རྒྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རིགས་སྤྱི་ལོ་སྤྱི་གས་
 རྒྱ་བཅའ་བ་དང་། སྤྱིགས་བཅུ་ལྔ་པ་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་
 ལ་ཐུག་འཆའ་ཞིང་བདག་ཉིད་འབྱུང་བ་དང་། སྤྱིགས་སུ་འགྲོ་ཞིང་སེམས་བསྐྱེད་པ་
 དང་། སྤྱིགས་དང་ཐུག་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་དང་བཞི་བྱས་ནས། གནས་ཁང་གི་སྤྱི་རྒྱ་རྒྱ་
 རྒྱ་རྒྱ་སྤྱི་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་བྱས་ནས་ནང་དུ་ཞུགས་ཏེ་ཆས་སུ་ཞུགས་ནས་སྤྱི་ལ་འཁོད་དེ་
 མཚན་པ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། བདག་དང་གནས་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་ནམས་བྱ་
 རྒྱ། དེ་དག་ནི་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མའི་བསྐྱེད་འབྱོར་སྒྲིམ་པའི་དོད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདག་བསྐྱེད་བསྐྱེས་ནས་བསྐྱེན་པ་བྱ་བ་དང་། མཐུན་བསྐྱེད་

བསྐྱེམས་ནས་མཚོད་པ་འབྲུལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གཅིག་དང་རྒྱ་བལ་ལ་སོགས་པ་
 དབྱ་མའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས་བདག་གི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུ་པ་པས་སྟོང་
 བར་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་སྒྲོམ་པ་ནི་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོ། །དེ་ནས་གང་
 བསྐྱེམ་པར་བྱ་བའི་ལྟའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དབྱེར་མེད་པར་རང་
 བཞིན་མེད་པར་སྒྲོམ་པ་ནི་ལྟའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་པོ་དེ་ལྟ་བུ་གི་
 བར་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་སྟེ། ཐུང་ཕྱི་གོང་མའི་སྤྲུལ་པ་དང་ཤུ་བྱ་བྲ་སོགས་བརྟོན་
 བས་སྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པའི་དོད་དོ། །དེ་ནས་སྟོང་པའི་རང་ལས་གང་བསྐྱེམ་པར་བྱ་བའི་
 ལྟ་དེ་ཉིད་རོ་བོ་ལྟ་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ། རྣམ་པ་གང་བསྐྱེམ་པར་བྱ་བའི་སྤྲུལ་ཀྱི་སྤྲུལ་རྣམས་
 པར་གྲགས་པར་བསམས་ཏེ། དེ་ལ་ཡིད་ཅེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་ནི་སྤྲུལ་ལྟོ། །དེ་ནས་
 རང་གི་སེམས་ནས་མཁར་ལྷ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་གྱུར་བའི་སྟེང་རྒྱ་གང་བསྐྱེམ་
 པར་བྱ་བའི་ལྟ་དེ་ཉིད་རོ་བོ་ལྟ་དེ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་གང་བསྐྱེམ་པར་བྱ་བའི་སྤྲུལ་
 ཀྱི་ཡི་གེ་གསེར་ལྷན་མའི་མདོག་གི་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པ་ནི་ཡི་གེའི་ལྟོ། །སྤྲུ་དང་ཡི་གེའི་ལྟ་
 དེ་དག་ལ་གཟུངས་རིང་དང་། སྟིང་པོ། ཉེ་སྟིང་གསུམ་གང་རུང་གིས་ཚོག་གོ། །དེ་ནས་
 ཡིག་འབྲུ་དེ་དག་ལས་འོད་ཟེར་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕྲོས་པའི་ཅེ་མོ་ལས་བསྐྱེམ་པར་བྱ་
 བའི་ལྟ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲུལ་རྣམས་པ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་འཕྲོས་པས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 སྤྲིག་སྤྲིབ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེལ་ཐམས་ཅད་སྤྲུངས། སངས་རྒྱས་སྤྲུལ་བཅས་ཐམས་ཅད་མཚོད་
 པས་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ། འོད་ཟེར་ལྟ་དང་བཅས་པ་སྤྲུར་འདུས། ཡིག་འབྲུ་ལ་ཐིམ་པས་
 ལྷ་བ་ཡི་གེ་དང་བཅས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས། གང་བསྐྱེམ་པར་བྱ་བའི་ལྟའི་སྤྲུ་རྣམས་
 པར་བསྐྱེད་པ་ལ་དམིགས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ལྟ་སྟེ། བདག་བསྐྱེད་བསྐྱེམས་ནས་བསྐྱེན་པ་
 རྱེད་པའི་ཚོ་གཙོ་བོ་རྒྱུད་བསྐྱེམ་པ་མ་གཏོགས་འཁོར་དང་གཞལ་ཡས་ཁང་སོགས་སྒྲོམ་མི་
 དགོས་སོ། །དེ་ནས་ཤེས་ན་སོ་སོའི་སྤྲུག་དང་སྤྲུག་རྒྱས་གཙུག་ཏོར་དང་། མཚོད་སྤྲུ་དང་
 སྤྲུན་དང་། དཔུང་བ་གཉིས་དང་། མགིན་པ་དང་། སྟིང་ག་དང་། ལྟེ་བ་རྣམས་སྤྲུ་རེག་
 ཅིང་། དེ་ཙམ་མི་ཤེས་ན་རིགས་གསུམ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེའི་རིགས་སྤྲུའི་སྤྲུགས་རྒྱ་གཅིག་

ལུས་གནས་དེ་དག་ཏུ་རིག་ཅིང་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པ་ནི་ཕྱག་རྒྱའི་ལྟ་སྟེ། དེ་ནི་རྒྱུད་ཕྱེ་གོང་
མའི་སྒྲེ་མཆོད་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་པའི་དོན་དེ། དེ་ནས་ལྷའི་རྣམ་པ་གསལ་ཞིང་ར་རྒྱལ་བརྟན་
པར་བྱས་ཏེ། དེ་ལ་ཡིད་གྱིས་ཆེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པ་ནི་མཆོན་མའི་ལྟ་ལོ། །དེ་རྣམས་ནི་
རྒྱུད་ཕྱེ་གོང་མའི་མངོན་བྱང་ལྷས་བསྐྱེད་ཀྱི་དོན་དོ། །འོད་གྱི་སྒྲ་མ་ལྷ་མ་རྣམས་བྱ་བའི་
རྒྱུད་ལ་བདག་ཉིད་ལྷར་སྒྲོམ་པ་མེད་ལ། མཐུན་ཏུ་ལྷ་བསྒྲོམས་པ་ལས་དངོས་གྲུབ་ལེན་
པར་བྱེད་པས་ལྷ་རྩེ་བོ་ལྷ་བྱ་ལས་དངོས་གྲུབ་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྒྲོད་པའི་རྒྱུད་ལ་
བདག་བསྐྱེད་སྒྲོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བརྟུག་ནས་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། རིགས་
བདག་གི་རྒྱས་འདེབས་པ་རྣམས་མེད་ཅིང་། མཐུན་ཏུ་དམ་ཚིག་པ་མི་བསྐྱེད་པར་ཡེ་ཤེས་
པ་སྦྱན་དྲངས་ནས་བཞུགས་པ་ལ་མཆོད་ཅིང་དངོས་གྲུབ་ལེན་པས། ལྷ་སྟོགས་པོ་ལྷ་བྱ་
ལས་དངོས་གྲུབ་ལེན་པ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལ་བདག་ཉིད་ལྷར་བསྐྱེད་
པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བརྟུག་ །དབང་བསྐྱར། རིགས་བདག་གི་རྒྱས་བཟབ་སྟེ་མཐར་གཤེགས་
གསོལ་བྱེད་པ་དང་། སྒྲ་མེད་ལ་བདག་ཉིད་ལྷར་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བརྟུག་ །དབང་
བསྐྱར། རིགས་བདག་གི་རྒྱས་བཟབ་སྟེ་མཐར་གཤེགས་གསོལ་མི་བྱེད་པའི་ཚུལ་ཏེ། ལྷའི་
བསྐྱེད་ཚོག་མི་འདྲ་བ་བཞིའི་སྒོ་ནས་རྒྱུད་ཕྱེ་བཞིར་འཛོག་པ་སྟོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱེད་
ཅིང་། ཤེས་བྱེད་གསང་བ་འདུས་པའི་བཤད་རྒྱུད་ཡེ་ཤེས་རྩི་རྩེ་ཀུན་ལས་བདུས་ལས།
ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའི་བདེ་བ་དམ་པ་དང་བྲལ་བ་དང་བདག་ཉིད་ལྷར་བསྐྱེམས་པ་དང་
བྲལ་བས་སྦྱབ་པ་ནི་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་རབ་ཏུ་གནས་སོ། །ཞེས་སྟོགས་གསུངས་སོ་ཞེས་ཟེར་
རོ། །བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེས་ནི་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བས་བྱ་བའི་རྒྱུད་ལ་བདག་
བསྐྱེད་ཡོད་པར་གསུངས་ལ། བྱ་སྒྲོད་མི་འགལ་བར་བཞེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་
བརྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་སྟོགས་གསུངས་ཏེ་ཁ་ཚོ་མ་བཅད་དོ། །

རང་ལུགས་ལ་བྱ་རྒྱུད་ལ་བདག་ཉིད་ལྷར་བསྐྱེད་པ་དང་། རང་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བརྟུག་
ནས་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། རིགས་བདག་གི་རྒྱས་འདེབས་པ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་
བཞེད་པས། སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བས་རྣམ་ལྷང་མངོན་བྱང་དང་། ཕྱག་ན་རྩི་

རྩོམ་པ་ལྟར་བཞུགས་པ་ནི། བྱ་ཆུད་ཡིན་པར་མཐུན་སྒྲིལ་བ་ཅིག་ལས་
 བདག་བསྐྱེད་བཤད་པ་ཅིག་འདྲིན་རྒྱ་མཚོའི་ནས་དྲངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་ཕྱི་
 མའི་འགྲེལ་བར་དོན་རྩིས་གཏུག་ཏོར་གྱི་ཆུད་དང་། དོན་རྩིས་འཛོམས་ཀྱི་ཆུད་རྒྱས་པ་གཉིས་
 ལས། ལྟ་བུ་གྲག་སྒྲིལ་པའི་ཚུལ་གསུངས་པ་དྲངས་ནས་ལེགས་པར་བཤད་ལ། དེ་གཉིས་
 བྱ་ཆུད་ཏུ་མི་འདོད་མཁན་སྤྱད་ཡང་མེད་ཅིང་སྤྱོད་བསུས་ལས་ཀྱང་བྱ་བའི་ཆུད་དོན་རྩིས་
 གཏུག་ཏོར་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། སྤྱོད་ཆུད་ལ་ཡང་བདག་བསྐྱེད་མེད་པར་
 འདོད་པ་ནི་གནས་མ་ཡིན་པའི་ལོག་རྟོག་སྟེ། རྩིས་སྒྲིལ་མཛོན་བྱང་སོགས་དང་དངོས་
 སྤྱོད་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། བྱ་ཆུད་ལ་བདག་བསྐྱེད་མེད་ན་ཆུད་རྒྱས་པ་དོན་རྩིས་གཏུག་ཏོར་
 དང་། བསུས་པ་བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་དང་། རྩིས་འཛོམས་ཀྱི་ཆུད་རྒྱས་པ་དང་། དཔལ་
 རྟོགས་པ་བསུས་པ་དང་། འཕགས་པ་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ནམས་ལས་ལྟ་བུ་གྲག་སྒྲིལ་ནས་སྒྲིལ་
 པའི་ཚུལ་དང་། བསྐྱེད་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞིས་བསམ་གཏན་སྒྲིལ་པའི་ཚུལ་གསལ་བར་
 གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་བྱ་བའི་ཆུད་པལ་ཆེ་བ་ལས་གསུངས་པར་
 སྤྱོད་དཔོན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་དང་། སངས་རྒྱས་གསང་བ་གཉིས་གས་བཤད་པ་དང་འགལ་
 ལོ། །བསམ་གཏན་ཕྱི་མར་བསྐྱེད་སྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི་སྟོན་པའི་སྐབས་སྤྱོད་སྒྲིལ་དང་སེམས་
 དང་གཞི་ལ་གཞིལ། ཞེས་པའི་གཞི་འདི་བདག་ཉིད་ལྟར་སྒྲིལ་པ་ལ་མི་བྱེད་ན་རྩིས་སྒྲིལ་
 མཛོན་བྱང་གི་ཡང་དེ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཀྱི། གཞི་འདི་རང་གི་ལྟར་གཞག་པ། རང་གི་ལྟས་
 སྤྱོད་རྩིས་པར་བརྟག། ཅེས་པའི་གཞི་དེ་ཡང་བདག་ཉིད་ལྟར་སྒྲིལ་པ་ལ་མི་བྱེད་དཔོན་པར་
 མཆོངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ན་སྤྱོད་ཆུད་ལ་ཡང་བདག་བསྐྱེད་མེད་པར་འབྱུང་བས། ཡོད་
 པར་བྱེད་རང་འདོད་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཞན་ཡང་སྤྱོད་དཔོན་བྱང་ཆུབ་མཆོག་གིས་
 ལེགས་བྱུང་གི་མཛོན་རྟོགས་སྤྱོད་བདག་ཉིད་ལྟར་བསྐྱེད་སེམས་པས་བྲམ་མཁུ་གྱིང་རྒྱལ་རྒྱུག་པ་
 དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལྟགས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཉིད་སྒྲིལ་པ་གཉིས་མེད་ན། ཞི་
 སོགས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་གང་ཡང་མི་འབྱུང་པར་བཤད་ཅིང་། དེ་རི་ལྟ་བུ་ཕྱག་ན་དོན་རྩིས་
 དབང་བསྐྱེད་པའི་ཆུད་ལས་ཀྱང་གསུངས་པས། བྱ་ཆུད་ལ་བདག་བསྐྱེད་མེད་ན་བྱ་ཆུད་

ལ་བཞེན་ནས་དངོས་གྲུབ་གང་ཡང་འབྱུང་བ་མེད་པར་འབྱུར་རོ། །གཞན་ཡང་འཕགས་
 བ་སྤྲུལ་གྱིས་བྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་ཐུག་སྟོང་སྤྲུན་སྟོང་གི་སྤྲུབ་ཐབས་སུ་བདག་བསྐྱེད་དང་
 ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་པ་དབང་བསྐྱར་རྒྱས་གདབ་རྣམས་བཤད་ལ། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་
 གྱིས་མཛད་པའི་བྱམས་པའི་སྤྲུབ་ཐབས་གཉིས་དང་། དགེ་སྟོང་མ་དཔལ་མོས་མཛད་
 པའི་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་སྤྲུབ་ཐབས་དང་། སྟོབ་དཔོན་ལྷན་པ་དང་རྩེ་ཏེ་རི་དབྱེ་ལས་རྣམ་
 པར་རྒྱལ་བ་གཉིས་གྱིས་མཛད་པའི་གཞུངས་སྤྲུལ་པའི་སྤྲུབ་ཐབས་ཐམས་ཅད་ཏུ་བདག་ཉིད་
 ལྟར་སྟོན་པ་དང་། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་འབྱུག་པ་དང་དབང་བསྐྱར་བ་དང་རིགས་བདག་
 གི་རྒྱས་གདབ་རྣམས་བཤད་པ་དང་། གཞན་ཡང་སྤྲུབ་ཐབས་རྒྱ་མཚོ། སྤྲུབ་ཐབས་བརྒྱ་
 ཅུ། སྤྲུབ་ཐབས་བྱེད་ཉིས་བརྒྱ་པ་རྣམས་སུ་བྱ་རྒྱུད་གྱི་སྤྲུབ་ཐབས་བཤད་པ་པལ་ཆེ་བར་
 བདག་བསྐྱེད་བཤད་པས་དེ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ཡོ། །གཞན་ཡང་བྱ་རྒྱུད་གྱི་དབང་
 བསྐྱར་བའི་ཆོ། ཡེ་ཤེས་འབེབས་སུ་མི་རུང་བར་འབྱུར་ཏེ། སྟོབ་མ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་
 ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་མ་ཟད་བྱ་རྒྱུད་གྱི་དབང་བསྐྱར་བྱར་མི་རུང་བར་འབྱུར་
 ཏེ། སྟོབ་དཔོན་དང་སྟོབ་མ་གང་ཡང་ལྟར་བསྐྱེད་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་ན་ཁྱེད་
 རང་གིས་གཞུངས་སྤྲུལ་སོགས་གྱི་དབང་ཆོག་ཏུ་སྟོབ་དཔོན་ལྟར་བསྐྱེད་པ་དང་། སྟོབ་
 མ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་དང་། ལུས་གྱི་གནས་རྣམས་སུ་ལྟ་དགོད་པ་སོགས་གྱི་རྣམ་གཞག་བྱས་
 པ་དང་ཁས་བླངས་དངོས་སུ་འགལ་ཞིང་། གྲུབ་ཆེན་ཤ་ཤ་རི་བས་རྣམ་འཛོམས་དཀར་
 བོ་ལྟ་མང་གི་དཀྱིལ་ཆོག་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཆོ་སྟོབ་དཔོན་ལྟར་བསྐྱེད་པ་དང་། དབང་བསྐྱར་
 བའི་ཆོ་སྟོབ་མ་ལྟར་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་དང་ཡང་འགལ་ཡོ། །གཞན་ཡང་བྱ་རྒྱུད་ལ་
 བ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལས། གསང་སྤྲུགས་གྱི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བྱད་པར་ཏུ་
 འཕགས་པར་འཛོག་པའི་འཛོག་བྱེད་གཞུགས་སྤྱི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་མ་ཚང་བར་འབྱུར་
 ཏེ། བདག་ཉིད་ལྟར་སྟོན་པ་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱ་རྒྱུད་ལ་འབྲས་བུ་ལམ་བྱེད་མ་ཚང་
 བར་འབྱུར་ཏེ། འབྲས་བུའི་སྐབས་གྱི་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ལྟ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་ད་
 ལྟ་ནས་སྟོན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་བྱ་རྒྱུད་ལ་ཆགས་པ་ལམ་བྱེད་མ་ཚང་བར་འབྱུར་

ཏེ། བརྟག་གཉིས་དང་སྐྱུ་ར་གཉིས་ལས་འདྲ་ད་ཆགས་རིགས་བཞི་དང་ཆུད་མེ་བཞི་
 རྒྱར་ནས་གསུངས་པའི་སྐབས་སུ་ལྷ་པོ་མོ་པན་ཚུན་བལྟས་པའི་ཆགས་པ་ལམ་བུ་དང་བྱ་ཆུད་
 ལ་གསུངས་པ་ལ། རང་ལྟར་བསྐྱོར་དུ་མི་རུང་ན་དེ་བྱ་ས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡེ་ཤེས་རྩོ་
 རྩེ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་ཀྱི་ལུང་གི་དོན་ནི། བྱ་ཆུད་ལ་བདག་ཉིད་ལྟར་སྐྱོམ་པ་དང་དེ་ལ་ཡེ་
 ཤེས་པ་འཇུག་པ་མེད་ཅེས་སྟོན་པ་མིན་གྱི། བདག་ཉིད་ལྟར་མི་སྐྱོམ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་པ་རང་
 ལ་གཞུག་པ་མི་བྱེད་པར་མཐུན་གྱི་ལྷ་ལ་མཚོད་ཅིང་དངོས་གྲུབ་ལེན་པའི་ཚུལ་བྱ་ཆུད་
 ལ་ཡོད་པར་བལྟན་པ་ཡིན་ཏེ། བྱ་ཆུད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་པལ་བ་རང་ཉིད་ལྟར་སྐྱོམ་པ་སྟོར་
 མི་ཤོང་བའི་རིགས་ཅན་དབང་པོ་རྒྱལ་པོ་ལ་བདག་ཉིད་ལྟར་མི་སྐྱོམ་པར་མཐུན་དུ་ལྷ་
 བསྐྱོམས་ནས་དངོས་གྲུབ་ལེན་ཚུལ་ཡང་བཤད་ཅིང་། བྱ་ཆུད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
 བྱ་ཡིན་ན་དེ་ལ་བདག་བསྐྱེད་སྐྱོམ་པ་བལྟན་པས་བྱབ་པར་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་
 བས་བཤད་པ་དང་འདྲ་ལོ། །བྱ་སྟོན་གཉིས་ཀ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་རང་ལ་གཞུག་དུ་མི་རུང་བར་
 འདྲོད་པ་ནི། ལྷག་ན་རྩོ་རྩེ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆུད་ལས། ལྷའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་དང་རང་
 གི་ལྷས་ངག་ཡིད་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་མོས་པ་གོམས་པ་བརྟན་པར་ཡུར་ན་ལྷས་ཀྱི་
 རྒྱལ་སྟོན་ཐམས་ཅད་ལྷག་ཆུ་བཅིངས་པ་དང་འདྲ་བ་དང་། ངག་གི་སྐྱ་བརྗོད་ཐམས་ཅད་
 ཐུགས་བརླུས་པ་དང་འདྲ་བའི་བསོད་ནམས་འཛོལ་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ཏེ། རང་ལ་
 ཡེ་ཤེས་པ་གཞུག་དུ་མི་རུང་ན་ཡེ་ཤེས་པའི་སྐྱ་གསུང་ཐུགས་དང་རང་གི་ལྷས་ངག་ཡིད་
 གསུམ་དབྱེར་མེད་དུ་མོས་སུ་རུང་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འོན་ཀྱང་བྱ་སྟོན་གཉིས་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་རང་ལ་གཞུག་པ་དང་དེ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་
 རིགས་བདག་གི་རྒྱས་གདབ་པ་ནམས་ཡོད་ན། སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ་དང་
 བྱང་ཆུབ་མཚོག་གཉིས་ཀྱིས་མ་བཤད་པ་རྩེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་བྱ་དགོས་པར་དངོས་སུ་
 མ་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། མི་བྱ་བར་བཤད་པ་མིན་པས་བྱར་མི་རུང་བའི་རྒྱབ་བྱེད་དུ་
 མི་རུང་རོ། །རང་ལུགས་ལ་བྱ་ཆུད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་པལ་བ་རང་ལྟར་མི་སྐྱོམ་པར་མཐུན་དུ་
 ལྷ་བསྐྱོམས་ནས་དངོས་གྲུབ་ལེན་པ་ནི་ལམ་རྩོགས་པར་སྐྱོམ་པ་མ་ཡིན་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་

པའི་སྒྲིབ་ཅུ་མོ། །བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་གཏུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་ལམ་རྫོགས་པར་སྒྲིམ་པ་ལ་ནི། བདག་
 ཉིད་ལྟར་སྒྲིམ་པ་མེད་ན་ལམ་གྱི་ལུས་མ་ཆང་བར་འགྱུར་བས་བདག་བསྐྱེད་མེད་ཏུ་མི་
 ཅུང་ཞིང་། ཡི་ཤེས་པ་གཞུག་པ་དབང་བསྐྱར་བ་རིགས་བདག་གི་རྒྱས་གདབ་པ་ནམས་
 སུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་མ་བྱས་ཀྱང་ལམ་གྱི་ལུས་ཆད་པའི་ཉེས་པ་མེད་
 པར་བཞེད་དོ། །སྟོག་ཚུལ་སྒྲིམ་པ་ཞེས་པ་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་ཡང་ཡོད་དེ། དེ་དང་
 གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་སྒྲོར་ནས་བཤད་པའི་སྟོག་ཚུལ་དང་། ཏུས་འཁོར་སོགས་
 གླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་གཞན་ནས་བཤད་པའི་སྟོག་ཚུལ་གསུམ་དོན་མི་གཅིག་གོ། །འོ་ན་རྒྱུད་སྡེ་
 འོག་མ་གསུམ་ནས་བཤད་པའི་སྟོག་ཚུལ་དེ་རི་ལྟ་བུ་ཞིན། རམ་སྤང་མངོན་བྱང་གི་རྒྱུད་
 དང་དེའི་འགྲེལ་བ་སྟོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བས་མཛད་པ་གཉིས་ལས་བཤད་པས།
 དབང་པོའི་སྒྲིབ་ནས་རྒྱ་བའི་རྒྱང་ནི་སྟོག་གོ། །རྟོག་པ་ལུལ་གཞན་ལ་གཡེང་ཞིང་འཕྲོ་བ་
 བྱི་ཚུལ་བའོ། །རྒྱང་དང་རྟོག་པ་གཉིས་ཀ་ཕྱིར་འཕྲོར་མི་འཇུག་པར་ནང་ཏུ་འཛིན་པ་ནི།
 སྟོག་ཚུལ་སྒྲིམ་པའམ་འཕྲོག་པའི་དོན་ནོ། །དེ་སྐབས་གང་ཏུ་བསྐྱོམ་ཞེ་ན། མཚན་བཅས་
 ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྐྱོམ་ཞིང་དེའི་ཡང་སྐབས་གང་ཏུ་བསྐྱོམ་ན། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་
 སུ་ལྟ་བུག་པོ་བསྐྱོམས་ཟིན་པའི་རྗེས་དང་། མཐུན་བསྐྱེད་བསྐབས་ཟིན་པའི་རྗེས་གང་
 ཅུང་ཏུ་བསྐྱོམ་མོ། །དགོས་པ་གང་གི་དོན་ཏུ་བསྐྱོམ་ན། ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་འཕྲོག་པ་ལ་
 ལུས་ལྟར་གསལ་བ་ལ་དམིགས་པ་བརྟན་པོ་དགོས། དེ་བརྟན་པ་ལ་རྟོག་པ་ཕྱིར་འཕྲོ་བ་
 འཕྲོག་དགོས། དེ་འཕྲོག་པའི་ཐབས་གང་ཟབ་ན། སེམས་ཀྱི་རྟ་རྒྱུད་ཡིན་པས་རྒྱང་ནང་ཏུ་
 ཟིན་ན་སེམས་རང་དབང་མེད་པར་ཟིན་པར་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་ཏུ་སྟོག་ཚུལ་བསྐྱོམ་
 མོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་ཏུ་བསྐྱོམ་ན། ལུས་གནད་བཅས་ཉེ་སྤྱང་གི་རྒྱང་ནང་ཏུ་སྡེ་བའི་བར་
 ཏུ་དྲངས་ནས་མཐན། འོག་གི་རྒྱང་ཡར་ལ་སྡེ་བའི་བར་ཏུ་དྲངས་ནས་བཟུང་སྡེ་ཡིད་ལྟ་
 ལ་ཆེ་གཅིག་ཏུ་གཏད་དེ་གནས་ཤིང་། དེ་ནས་རྒྱང་འཛིན་མ་ཐུབ་ན་ཕྱིར་བཏང་སྡེ་ངལ་
 གས་ཞིང་ཡིད་ལྟ་ལ་ཆེ་གཅིག་ཏུ་གཏོང་དོ། །དེ་ནས་ཡང་རྒྱང་ནང་ཏུ་འཛིན་པ་དེ་ལྟ་བུའི་
 ཚུལ་གྱིས་བསྐྱོམ་མོ། །རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་སྟོག་ཚུལ་དང་། གླ་མེད་ནས་བཤད་པའི་

སྐྱོག་ཚུལ་གཉིས་སྒྲིམ་པའི་སྐབས་དང་། དགོས་པ་དང་། སྒྲིམ་ཚུལ་གསུམ་ག་མི་འདུའོ། །

གཉིས་པ་མཐུན་བསྐྱེད་བསྐྱབས་ནས་མཚོད་པ་སོགས་བྱ་བ་ལ་དུག རྟེན་བསྐྱེད་པ་དང་། བརྟེན་པ་ལྟ་སྒྲུབ་དངས་ཏེ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་དང་། བྱག་རྒྱ་བསྟན་པ་དང་། མཚོད་བསྟོད་བྱ་བ་དང་། བཤགས་པ་སོགས་བྱ་བ་དང་། ཚད་མེད་བཞི་བསྒྲིམ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་གི་མཐུན་དུ་བྱམ་པ་བཅའ་བ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་རུང་། མེད་ཀྱང་རུང་ལྟེ་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མ་ལས་བྱས་པའི་ས་གཞི་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་གདལ་བ་བསམས་ནས། ཇོ་ཙ་ལ་ཤི་རྩེ་སྤྱ་ན། ཞེས་པས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ལ། དེའི་སྤྱིང་དུ་འོ་མའི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་ཉ་ལྷེ་བས་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་དང་བལ་བ། སྤྲེ་དང་ལྷུ་ལ་ལ་སོགས་པའི་མེ་རྟག་གིས་བསྐྱན་པ། རིན་པོ་ཆེའི་བྱའི་ཚོགས་མང་པོ་ལྷིང་བ་བསམས་ལ། ཇོ་བི་མ་ལ་རྟ་ཏུ་འུ། ཞེས་པས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས། དེའི་དབྱུས་སུ་རི་རབ་བྱ་བཞི་པ་རོས་བཞི་ནས་གསེར་དང་དབུལ་དང་ཡིན་མྱོ་ལ་དང་སྤྱར་ལེན་ལས་བྱས་པའི་ཐེམ་སྐྱས་གྱི་ཤིང་བས་བསྐྱན་པ། མཐའ་ཐོག་ཐག་དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་ལེགས་པར་འབྱུངས་པ་ལ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་བ་དན་སྟོང་འབྱུར་བས་བསྐྱན་པ་བསམ། དེའི་སྤྱིང་དུ་བསྐྱའི་སྤོང་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མས་བསྐྱན་པ། རིན་པོ་ཆེ་སྤྲེ་ཚོགས་གྱི་འདབ་མ་ཅན། གསེར་གྱི་བྱེ་བ་དང་སྤྱར་ལེན་གྱི་བྱེ་འབྱུང་དང་ལྷན་པ། སྤྱིང་པོའི་ཐོག་ལ་དབུལ་གྱི་རི་མོས་བསྐྱོར་བ། དཔག་ཚད་དུ་མའི་ཁྱོན་ཅན་གྱི་རི་རབ་གྱི་དབྱུས་བརྟོལ་ནས་བྱང་ཞིང་དེ་ལས་ཀྱང་སྤྱིང་དུ་བ་གཞན་བསྐྱོང་བྱི་བྱེ་བ་སྤྱིང་བྱང་བར་བསམས་ལ། བྱག་འཚལ་བའི་ཐལ་མོ་ལས་པན་ཚུན་བསྐྱོལ་ཏེ་གཡས་པའི་མཐེ་བོང་གིས་གཡོན་པའི་མཐེ་བོང་མནན་ལ། བ་མཆོ་སམ་ཏ་ཐ་ག་ཏ་ལྟོ། སམ་ཐུ་ལྷན་ཏེ་ཐ་ར་ཏ་ཏེ་མི་ག་ག་ན་ཁི་སྤྱན། ཞེས་ལན་བསྐྱབས་ལ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས། སྤྱིང་དུ་སྤྱིང་པེ་ཡང་སྐད་ཅིག་གིས་བསམ་པར་བྱའོ། །དེའི་སྤྱིང་དུ་གཞལ་ཡས་ཁང་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་བསྐྱེད་ལ། དེའི་ནང་དུ་སོ་སོའི་གདན་རྣམས་བསྐྱེད་ཅིང་། རྣམ་རྒྱལ་དང་འོད་ཟེར་ཅན་སོགས་གྱི་མཚོད་རྟེན་ཡང་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་དུ་བསྐྱེད་པས་ཚོག་གོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཐུན་འདྲེན་པ་ནི་མཚོད་ཡོན་གྱིས་བྱ་དགོས་པས་ཐོག་མར་མཚོད་ཡོན་

བསྐྱབ་པར་བྱ་ཞེ། དེའི་སྔོན་ནི་གསེར་དུལ་ལ་སོགས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་
 ཏུ་གིས་པ་ཟངས་ཀྱི་སྔོན་ཏུ། ཞི་བ་དང་དངོས་གྲུབ་རབ་ལ་ནས་དང་ལོ་མ། རྒྱས་པ་དང་
 དངོས་གྲུབ་འབྲིང་ལ་ཏིལ་དང་ཞོ། སྤག་ཤུལ་དང་དངོས་གྲུབ་ཐ་མ་ལ་བའི་གཅིན་འབྲས་
 ཀོ་ཏ་བ་དང་བཅས་པའམ། འཁྱག་གི་མཆོད་ཡོན་དབུལ། ལས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་
 ཏུ་གིས་པ་འབྲས་ཡོས་དང་དྲི་བཟང་པོའི་སྒྲོས་དང་མེ་ཏྱག་དཀར་པོ་དང་གྲུ་ཤ་དང་ཏིལ་
 རྩ་གཙང་དང་རྒྱར་བ་བཤམས་ལ། བདུག་སྒྲོས་གྱིས་བདུག་ཅིང་རིག་པའི་རྒྱལ་པོ་དང་
 རིགས་གསུམ་སྤྱིའི་སྤྲལས་དང་། རིགས་སོ་སོའི་ལས་ཐམས་ཅད་པའི་སྤྲལས་རྣམས་དང་
 རྒྱན་དྲངས་པའི་སྤྲལས་རྣམས་ལས་གང་ཡང་རྩང་བ་ཞིག་ལན་བདུན་བསྐྱུས་ལ་མཆོད་
 ཡོན་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་པོ། །དེ་ནས་མདུན་གྱི་གྲིས་སྒྲུ་སོགས་གང་རུ་ཡོད་པའི་སྤྲལས་སུ་
 བཏུས་ཏེ། སྤག་འཆོལ་སུས་མོ་ས་ལ་བཅུགས་ནས་སོར་མོ་རྣམས་པན་ཚུན་བསྒྲོལ་ཏེ།
 ཐལ་མོ་བཀའ་ལ་མཚུབ་མོ་གཉིས་གཤིབས་ཏེ་བསྐྱེད་ཞིང་མཐེ་བོང་གཉིས་གཤམ་པ་
 རྒྱན་དྲངས་པའི་སྤག་རྒྱ་བཅས་ལ། དང་པ་དང་ནི་དམ་ཚིག་གིས། རྩུར་གཤེགས་རྩུར་
 གཤེགས་བཅོམ་ལྷན་འདས། །བདག་གི་མཆོད་ཡོན་འདི་བཞེས་ནས། །མཆོད་པས་བདག་
 ལ་དབྱེས་པར་མཛོད། །ཅེས་བཛོད་དེ་སྤྲལས་གྱི་མཐར་ཡེ་ཏུ་ཉི་བཅུགས་ལ། མཆོད་
 ཡོན་གྱི་སྔོན་བཟུང་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ལ་མགོ་བོའི་ཐད་ཀ་ནས་དབུལ་
 ཞིང་། གཞན་གཉིས་ལ་བྱང་དང་ལྷེ་བའི་ཐད་ཀ་ནས་སུལ་བས། རང་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་པ་
 སྤྱོན་པར་བསམ་མོ། །སྤྲལས་ནི། རིག་སྤྲལས་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སྤྲལས་གྱིས་ལྷ་པོ་དང་། རིགས་
 སྤྲལས་གྱི་རྒྱལ་པོའི་སྤྲལས་གྱིས་ལྷ་མོ་རྒྱན་དྲང་བའམ། ཡང་ན་སོ་སོའི་སྤྲལས་གྱིས་བྱ་
 བའམ། ཡང་ན་སྤྱིའི་རིགས་གྱི་སྤྱིར་པོས་རྒྱན་དྲང་བ་མཆོག་ཏུ་ལེགས་གྲུབ་ལས་གསུངས་
 ཏེ། རིགས་གསུམ་ལ་རིམ་པ་ལྟར། རི་ན་རི་ཀ་ཨེ་ཏུ་ཉི། ལྷ་རོ་ལིག་ཨེ་ཏུ་ཉི། བརྩ་རྩི་ཀ་
 ཨེ་ཏུ་ཉི། ཞེས་སོ། །དེ་ཡང་རྒྱན་དྲངས་རྒྱའི་ལྷ་འབྲིང་བ་དང་འདུག་པ་དང་བཟུར་བ་ལ་
 དེ་ལྟར་བྱས་ནས། མཆོད་ཡོན་གྱིས་རྒྱན་དྲངས་པ་དང་། མཆོད་ཡོན་གསུངས་པ་བཞིན་
 མ་འཁྱོར་ན་བཙོད་པར་གསོལ་ནས། ཅི་འཁྱོར་པས་རྒྱན་དྲངས་པར། ལེགས་གྲུབ་གྱི་

སྤྱན་དྲངས་པའི་རིམ་པར་བྱེ་བ་ལས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་པར་འདི་འདྲེན་སྤངས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་
སོགས་དང་། ཨོ་ཀ་མ་ལ་ཡེ་སྒྲུ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྤྲུགས་ཀྱིས། ལྷ་རྣམས་ལ་ཅི་རིགས་སུ་
གདན་དབུལ་ཞིང་། བཞུགས་སུ་གསོལ། ཡེ་ཤེས་པ་སྤྱན་དྲངས་ནས་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་
ལས། དམ་ཚིག་པ་བསྐྱེད་པ་སྒྲོབ་དཔོན་གཉིས་ཀྱིས་མ་བཤད་པས་བྱ་མི་དགོས་ལ། བྱར་
མི་བྱང་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ནས། ཤི་ཀ་རེ་ས་མ་ཡེ་སྒྲུ། ཞེས་བརྗོད་ཅིང་ལག་པ་གཡས་པའི་
མཐེ་བོང་གིས་མཐེའུ་རྒྱུད་གི་སེན་མོ་མནན་ལ་སོར་མོ་ལྷག་མ་རྣམས་རྩོམ་ལྷར་བྱས་པ་
དམ་ཚིག་གི་རྩོམ་ལྷར་བྱས་པར་བྱའོ། །དེ་ནས་རིགས་གསུམ་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བསྟན་ནས།
རིན་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིང་པོ་གསུམ་བརྗོད་དོ། །ཕྱག་རྒྱ་ནི་ལག་པ་གཉིས་པན་ཚུན་དུ་
ཁྱུ་ཚུར་བཅངས་ནས་མཐེ་བོང་གཉིས་བསྟན་པར་བྱས་པ་དང་། དེ་ཉིད་ལས་གཡོན་པའི་
མཐེ་བོང་ནང་དུ་བཅུག་སྟེ་གཡས་པའི་མཐེ་བོང་བསྟན་པ་དང་། གཡོན་པའི་མཐེ་བོང་
བསྟན་པ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རིགས་གསུམ་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱའོ། །དེ་ནས་རིགས་རྣམས་
ཀྱི་དམ་ཚིག་ཆེན་པོའི་ཕྱག་རྒྱ་བཅིངས་ཏེ་བསྐྱོར་བས་བྱེ་འགྲང་གི་བཞེགས་ལ་སོགས་པས་
དན་དུ་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་ལས་བསྐྱེད་བ་ཆེན་པོར་འཁྱུར་བར་གསུངས་པས། དེ་བཞིན་
དུ་བྱ་ལ། དེ་མ་གྲུབ་ན་སྐབས་ཀྱི་ཁྱོ་བོ་གང་ཡིན་པའི་སྤྲུགས་ཡུངས་ཀར་ལ་བཟླས་པས་བྱེ་
འགྲང་གི་བཞེགས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ལ་གཉིས། མཆོད་པ་དབུལ་བ་དང་། བསྐྱོད་པ་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཆོད་
རྩེས་རྣམས་ཀྱི་བཞེགས་བསལ་བ་དང་། བསང་བ་དང་། གཟི་བྱིན་བསྐྱེད་པ་རྣམས་བྱས་
ནས་དབུལ་ཏེ། དེ་ལ་བྱ་སྐྱོད་དང་ཡོ་ག་དང་སྒྲ་མེད་གསུམ་ཀྱི་མཆོད་པ་འབུལ་བ་ལ་
གངས་དང་གོ་རིམ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་མི་གཅིག་པ་མང་དུ་ཡོད་དོ། །འོ་ན་བྱ་སྐྱོད་ཀྱི་མཆོད་པ་
འབུལ་བའི་གངས་དང་གོ་རིམ་དང་ཕྱག་རྒྱ་སོགས་རི་ལྷར་བྱ་ཞེ་ན། མཐེའུ་རྒྱུད་དང་སྤྱན་
ལག་གཉིས་ནང་དུ་པན་ཚུན་བསྐྱོལ་ནས་བྱང་མོ་གཉིས་གཤེབས་ཏེ་བསྐྱེད་པའི་ཚིགས་
གསུམ་པར་མཛུབ་མོ་བཀྲག་མཐེ་བོང་གཉིས་རོས་ལ་སྐྱུར་བའི་ཕྱག་རྒྱ་བཅས་ལ། བདེ་

བར་གཤེགས་མོ་བཅོམ་ལྷན་འདས། རྒྱུ་གཤེགས་འདིར་ནི་བཞུགས་སུ་གསོལ། །བདག་གི་མཆོད་ཡོན་བཞེས་ནས་ཀྱང་། སྤྱགས་ཀྱིས་སྤྱགས་དཔག་མཛད་དུ་གསོལ། །བདག་ནི་བྱིང་ལ་གུས་དང་ལྷན། ཞེས་དང་། ལྷ་འི་སྤྱགས་ཀྱི་མཐར་ལྷོ་བྱ་ཏི་རྩོལ་སྤྱོད། ཞེས་པས་མཆོད་ཡོན་དབུལ། གཡས་པའི་ཁུ་རྒྱུ་གི་མཛུབ་མོ་དང་མཐོ་བོར་སྐྱམ་པ་ལྟར་བྱས་ལ་ཞབས་བསེལ་གི་རྩོད་ནས་མེ་ཏོག་སྒྲངས་ཏེ་སོར་མོ་རྒྱམས་རིམ་གྱིས་དཔྱོད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། སྤར་གི་ཆོགས་བཅད་གི་མཆོད་ཡོན་གི་གནས་སུ་ཞབས་བསེལ་བཅུག་ནས། ལོ་བྲ་མ་ར་སང་ཀ་རོ་བྲ་བྱི་བྲ་ཏི་རྩོལ་སྤྱོད། ཞེས་པས་ཞབས་བསེལ་དབུལ། དེ་ནས་འབྱོར་ན་མེ་ལོང་ལ་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་ལ་དངོས་སུ་སྤྱོད་ཀྱིས་གསོལ། མ་འབྱོར་བའམ་མཆོད་གཡོག་པ་ལྟ་བུས་བྱིད་ན་གཞན་རྒྱམས་ཀྱིས་ཐལ་མོ་བཀའ་པ་ལས་མཛུབ་མོ་དང་མཐོ་བོར་གི་ཆེ་མོ་གཉིས་སྒྱར་བ་སྤྱོད་བསེལ་བའི་ཕྱག་རྒྱ་བྱས་ལ། ལོ་སྐར་དེ་བ་རྒྱ་ཨ་ཅིནྟི་ཨམྱི་ཏ་སྤྱོད། ཞེས་པས་སྤྱོད་ཀྱིས་གསོལ། དེ་ནས་ཡིད་ཀྱི་ན་བཟའ་དང་རྒྱན་གསོལ་ཏེ་རོལ་མོས་མཆོད་ཅིང་ཡིད་ཀྱིས་བརྟོད་པའི་སྤྱོད་དབྱངས་སྒྲང་བར་བྱའོ། །དེ་ནས་ལག་པ་གཡས་སྤྱབས་སྤྱོད་བྱས་པའི་འཁྱིག་མ་ནས་གཡོན་པས་བཟུང་བ་དྲིའི་ཕྱག་རྒྱ་བྱས་ལ། གཙང་ཞིང་གཙང་མ་ལས་བྱང་བའི། །ལྷ་རྒྱས་བཟང་པོའི་དྲི་འདི་དག །བདག་ནི་དད་པས་འབུལ་ལགས་ཀྱིས། །བཞེས་ནས་བདག་ལ་དགེས་པར་མཛོད། །ལྷ་ཏ་ར་ལྷ་ཏ་ར་སྐར་བཱི་རྟ་རི་བྲ་རྩོལ་སྤྱོད། ཞེས་པས་དྲི་ཆབ་དབུལ་ལོ། །མར་མེ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་གསུམ་ལའང་མཆོད་འབུལ་གི་སྤྱགས་འདི་བཞེན་དུ་བྱའོ། །ལག་པ་གཉིས་སོར་མོ་ཕན་རྒྱན་བསྐྱོལ་ཏེ་ལག་པའི་ནང་དུ་མཛུབ་མོ་གཉིས་ཆེ་མོ་གཅིག་དུ་བྱས་ལ་གདུ་བའི་རྒྱལ་དུ་བྱས་ནས། མཐོ་བོར་སྤོར་བཞག་ཏེ་པརྒྱ་ལྟར་བྱས་པ་མེ་ཏོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། གཙང་ཞིང་གཙང་མར་སྤྱོད་པ་ཡི། །ལྷ་རྒྱས་བཟང་པོའི་མེ་ཏོག་འདི། །རྒྱུ་བ་བྱི་མ་གཉིས་གོང་དང་འདྲ་བས་མེ་ཏོག་དང་། ལག་པ་གཉིས་ཀྱི་མཐོའུ་རྒྱུང་དང་སྤྱན་ལག་དང་གྱང་མོ་རྒྱམས་ཀྱི་སོར་མོ་རྒྱམས་པན་རྒྱན་སྒྱར་ཏེ། སྤ་མ་སྤ་མའི་རྒྱབ་ཀྱི་སེར་མོའི་དྲུང་དུ་བཀྱག་ནས་མཛུབ་མོ་གཉིས་ལོགས་ཤིག་དུ་བརྒྱངས་ཏེ་མཐོ་བོར་གཉིས་སྤོར་བཞག་པ་བདུག་སྤོས་ཀྱི་

ཕྱག་རྒྱ་དང་། རྟགས་ཚལ་བཅུད་ནི་ཡིད་རྒྱུ་འོང་། ཁྱི་ཡིས་སྐྱར་བ་ལྟ་ཡི་རྩེས། བདག་
ནི་དད་པས་འབྲུལ་ལགས་ཀྱིས། ཁྱེས་སོགས་ཀྱིས་སྒྲིམ་དང་། བཟེད་པའི་ཐལ་མོ་ལས་
མཚུབ་མོ་གཉིས་ཅུང་ཟད་བཀྱག་ལ་ལྟ་བཤོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། ལྷན་རྒྱལ་བཅུད་ནི་
ཡིད་རྒྱུ་འོང་། རྟགས་ཀྱི་ཞལ་ཟས་བཤོས་འདི་དག བདག་ནི་ཁྱེས་སོགས་ཀྱིས་ཞལ་
ཟས་དང་། མཐེ་བོང་དང་གུང་མོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱར་ཏེ་བསྐྱེདས་ལ་ལག་པ་ཁུ་ཚུར་གཅིག་
ཏུ་བྱས་པ་མར་མའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། གནོད་རྒྱལ་འཛོམས་ཤིང་བཀྲ་ཤིས་པ། དག་ཞིང་
ལུན་པ་རྒྱལ་སེལ་འདི། བདག་ནི་དད་པས་འབྲུལ་ལགས་ཀྱིས། མར་མེ་འདི་དག་བཞེས་
སྤྲ་གསོལ། ལྷ་ལོ་ཀླ་ཡ་ལྷ་ལོ་ཀླ་ཡ་བིན་རྒྱ་རི་བྱ་རྩི་ཏེ་སྤྲ། ཁྱེས་པས་མར་མེ་དབྲུལ་
ལོ། མཚོད་ཡོན་མན་ཆད་རྒྱལ་དངོས་སྤྲ་མ་འབྱོར་ན་རྟགས་རྒྱ་བྱས་ལ་ཡིད་ཀྱིས་
དམིགས་པ་གསལ་བར་བྱས་ནས་དབྲུལ་བར་གསུངས་སོ། དངོས་སྤྲ་འབྱོར་བའི་མཚོད་
པ་ལ་ཡང་ཀུན་གྱི་སྒྲིན་རྒྱ་ཡིད་འགོ་བས་ཡིད་ཀྱི་མཚོད་པ་ཁྱད་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་ལེགས་བྱུང་ལས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་རིགས་གསུམ་
ཀྱི་བདག་པོ་ལ་བསྟོད་པ་བྱ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། མགོན་པོ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ལུན་
པ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་སྟོན་པ་པོ། བསོད་ནམས་ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་ཞིང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། དག་པས་འདོད་ཆགས་བྲལ་བར་གྱུར། དག་པས་ངན་
སོང་ལས་གྲོལ་ཅིང་། གཅིག་ཏུ་དོན་དམ་མཆོག་གྱུར་པ། ཁྱི་ལྟར་ཆོས་ལ་ཕྱག་འཚལ་
ལོ། གྲོལ་ནས་གྲོལ་བའི་ལམ་ཡང་སྟོན། བསྐྱེད་པ་དག་ལ་རབ་ཏུ་གནས། ཞིང་གི་དམ་
པ་ཡོན་ཏན་ལུན། དག་འདུན་ལ་ཡང་ཕྱག་འཚལ་ལོ། གཞོན་ནུའི་ཆ་ལུགས་འཆང་བ་
པོ། ཤེས་རབ་སྟོན་མས་རབ་ཏུ་བརྒྱན། འཇིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་ལུན་སེལ་བ། འཇམ་
དཔལ་ལ་ཡང་ཕྱག་འཚལ་ལོ། ཁངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་རབ་ཏུ་བསྐྱེདས། ཡོན་ཏན་དམ་
པ་ཀུན་བསགས་པ། རྒྱན་རས་གཟིགས་ཁྱེས་མཚན་གསོལ་བ། རྟག་པར་བཅེ་ལ་ཕྱག་
འཚལ་ལོ། སྟོབས་པོ་ཆེ་ལ་དྲག་བྱལ་ཅན། རིག་རྟགས་རྒྱལ་པོ་དག་བ་ཅན། གཏུལ་
དཀའ་བོ་དག་འདུལ་བ་པོ། རྩོ་རྩེ་འཛིན་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། ཁྱེས་པ་དང་། གཞན་ཡང་

སྐབས་ཀྱི་ལྷ་གར་ཡིན་གྱི་སྐོས་ཀྱི་བཞུད་པ་ཡང་བྱས་ཡ། ཅ་མཆ་སྐྱོ་ལོ་གི་ས་ཁྱེའོ།
 བཟ་ཏ་ལོ་གྲ་ཏུ་མི་ཏ་ཨ་ཡི་རྒྱུ་ར་ལོ་གི་ནི་ན་མོ་སྐྱ་ཏེ་སྐྱུ། ཞེས་པ་བཞུད་པ་ལྟར་པའི་
 སྐབས་ཡན་བརྒྱ་བཟླའོ། །

[illegible]

བཟུང་བཅོམ་བྱ་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཡི་གའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་བཟུང་བཅོམ་
 དང་། རྒྱ་ལ་དམིགས་པའི་བཟུང་བཅོམ་དོ། །དང་པོ་ལ། མཐུན་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐུགས་ཀའི་ཡི་
 གའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་དང་། རང་གི་སྤྱིང་གའི་ཡི་གའི་གཟུགས་ལ་དམིགས་པའི་
 བཟུང་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་སློག་ཚོལ་བསྐྱམས་ཏེ་བཟུང་བཅོམ་ཡན་ལག་
 བཞི་ཚད་བའི་སློན་ནས་མཐུན་གྱི་སྤྱིང་དང་ཐུགས་ཀའི་སྤྱིང་གདན་དེའི་སྤྱིང་གི་ཡི་གེ་གསུམ་ག་
 ལ་རུས་གཅིག་རྒྱ་དམིགས་ཏེ་བཟུང་བཅོམ་བྱ་ཞིང་། དཔུགས་གཏོང་བ་ན་སྤགས་མི་བཟུང་
 བར་རང་སྤར་བསྐྱམས་པའི་སྤྱིང་ལ་སེམས་གཏད་ནས་འདུག་ཅིང་། ཡང་སྤར་བཞིན་རྒྱུང་
 བརྒྱུད་ནས་བཟུང་པ་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་གི་མཐུན་རྒྱ་ཏ་ཅང་མི་རིང་བར་རང་གི་ཚད་ལས་ཅུང་ཟད་མཐོ་
 བར་མཐུན་བསྐྱེད་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་སྤྱིང་བའི་སྤྱིང་རྒྱ་སྤགས་སྤྱིང་བཞོད་པ་དེ་རྒྱུང་ནང་རྒྱ་
 འཇུག་པ་དང་ལྷན་ཅིག་རྒྱ་ཚུར་ལ་རང་གི་སྤྱིང་གར་སློན་ལ། དེ་ལ་དམིགས་ནས་དཔུགས་
 མ་བཏང་གི་བར་རྒྱ་བཟུང་བཅོམ་བྱ་ཞིང་། རྒྱུང་གཏོང་བ་ན་སྤྱིང་བསྐྱམས་སྤྱིང་དང་བཅས་
 པ་རྒྱུང་དང་མཉམ་རྒྱ་སྤྱིང་བཏང་ནས་མཐུན་གྱི་སྤྱིང་ཐུགས་ཀར་གནས་པར་བསམ་
 ཞིང་། ཡང་སྤར་བཞིན་རང་གི་སྤྱིང་གར་སློན་ལ་བཟུང་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། བཟུང་བཅོམ་གྱི་ཡན་ལག་བཞི་ཐོག་མར་གསལ་བཏབ། དེ་ནས་སྤགས་
 ཀྱི་ཡི་གའི་གཟུགས་དང་སྤྱིང་བ་དང་སྤྱིང་སྤྱིང་ལ་མི་དམིགས་པར་སྤགས་ཀྱི་སྤྱིང་གདངས་ལ་
 དམིགས་ནས་སྤྱིང་བ་སྤྱིང་། དེ་ཡང་སྤགས་གཞན་གྱིས་བཏོན་པ་རང་གིས་ཉན་པ་ལྟ་བུ་མིན་
 གྱི། རང་གིས་སྤྱིང་བའི་ཚོན་སྤགས་དེའི་སྤྱིང་གཤམ་པར་དམིགས་ནས་བྱེད་པའོ། །སྤགས་ཀྱི་
 གདངས་ལ་དམིགས་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཚོན་གསལ་ཡིད་བཟུང་དང་ལྷན་བྱའི་བཟུང་པ་གཉིས་ཀ་
 བྱ་བ་དང་། སློག་ཚོལ་བསྐྱམས་པ་ན་ལྷན་བྱའི་བཟུང་པ་བྱེད་མི་རུས་པར་འབྲེལ་བ་ལས་
 གསུངས་པས། ཐོག་མར་ལྷན་བྱའི་བཟུང་པ་བྱ་ཞིང་། དེ་ལ་སེམས་གཞན་རྒྱ་མི་གཡང་
 བ་ན་དེ་ནས་སློག་ཚོལ་བསྐྱམས་ནས་ཡིད་བཟུང་བྱ་སྤྱིང་། རགས་རིམ་ནས་བྱ་བར་བཤད་
 དོ། །དང་པོ་ལ་ལྟ་དང་སྤྱིང་བ་དང་སྤགས་སྤྱིང་གསུམ་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་དང་། བར་

བ་ལ་ལྷ་བ་དང་ཐུགས་སྤོང་གཉིས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་གཉིས་དང་། ཐ་མ་ལ་སྤྱོད་ཅན་ལ་དམིགས་པས་དམིགས་པ་གཅིག་ཡིན་པར་འགྲེལ་བས་བཤད་དེ། གང་ཟག་གཅིག་གིས་ཀྱང་འདི་གསུམ་ག་རིམ་གྱིས་བྱུང་། །བཟླས་བཞིན་གྱི་ཆོ་ན་ཇི་ལྟར་བྱ་བ་ནི་དཔུང་བཟང་གི་ལུ་པ་ལས། །བཟླས་བཞིན་བྱེད་ཆོ་མི་ལྟར་མི་དལ་ཞིང་། །སྤྱོད་ཆོ་མི་བྱ་ཏེ་ཅང་ཅུང་བ་མིན། །སྤྱོད་ཆོ་མི་ལྟར་གཞན་དུ་གཡེང་བཞིན་མིན། །ལྷག་སྤྱིད་སྤྱད་ཀོར་ཆོག་རྣམས་ཉམས་པ་མིན། །ཞེས་དང་། །ལེ་ལོ་འདོད་ཆགས་མི་དགེ་ལྟན་པའི་སེམས། །གང་དང་གང་དུ་གཡེང་ཞིང་རྒྱ་བ་དག །དེ་དང་དེ་ནས་ལྟར་དུ་བཟླས་ནས་ནི། །གསང་ཐུགས་ཡི་གེ་མཆོག་ལ་ལེགས་པར་སྦྱར། །ཞེས་དང་། །ལེགས་བྱུང་ལས། །བཟླས་པའི་ཆོ་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་སྤྲུལ་སྤྱོད་དམིགས་པ་ལས་གཞན་པའི་དམིགས་པ་མཆོག་རྣམས་ཀྱང་ཡིད་ལ་མི་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །ཞི་རྒྱས་ལ་དལ་བྱ་དང་། །དྲག་པོ་ལ་གཞན་གྱིས་སྤོང་པར་བཟླའོ། །བཟླས་པའི་ཡུན་ནི་སྤྱོད་ཆོ་ལྟར་གཅིག་དང་། །སྤྱོད་དང་སྤོང་རངས་ལྟར་སྤྱོད་ཆོ་དང་། །ཉིན་གྱང་ལྟར་སྤྱོད་དམ་སུམ་ཆའམ་བཞི་ཆའམ་ཡང་ན་ཅུང་ཟད་བཟླའོ། །བཟླས་པའི་རྒྱུ་སྤྱིན་སྤྱིན་བྱེད་པ་མཆོག་གོ། །བཟླས་པའི་གངས་ནི་ལེགས་བྱུང་ལས། །བཙུ་མ་མན་ཆད་གངས་རྣམས་ལ། །སྤྱིར་ན་ཡི་གེ་དུ་ཡོད་པ། །དེ་སྤྱོད་འབྲུམ་ཕྱག་བཟླས་བཞིན་བྱ། །ཡི་གེ་སུམ་ཅུ་ཙུག་གཉིས་ལ། །བཟླས་བཞིན་སུམ་འབྲུམ་བྱ་བར་བཤད། །དེ་བས་ཡི་གེ་མང་པོ་ལ། །སྤྱོད་དུ་བསྤྱོད་པ་བྱི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། །གཙོ་བོ་རྒྱང་བ་མིན་པ་ལ་བཟླས་པ་བྱ་མི་དགོས་སོ། །བཟླས་པའི་འཕྲོ་ལ་གཉིད་ཕྱོ་བ་འམ་སྤྱལ་ལམ་སྤྱིད་པའམ་ལྷད་པའམ་འོག་རྒྱང་ངམ་བཤད་གཅི་སོགས་བྱུང་ན་དེ་མ་ཐག་སྤོང་བ་བཞག་སྤྱོད་བཅག་པ་སོགས་བྱས་ནས་ཉེ་རེག་བྱས་ཏེ་གངས་ཀྱི་སྤོང་མ་ནས་བཙུང་པར་གསུངས་ཏེ། །དེ་ཡན་ཆད་བཟླས་པའི་གངས་སྤྱོད་མི་གཞུག་གོ། །གཞན་ཡང་བག་མེད་པས་ལྟ་གཞན་གྱི་བཟླས་པ་བྱས་ན་འད་ཡིད་ཀྱིས་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་བཟླས་བཞིན་བཟླར་བ་དང་། །བཞགས་ཀྱིས་བཟླས་པ་དང་། །ནད་ཀྱིས་གཟུར་བ་དང་། །སྤོང་བ་དང་། །བག་མེད་པ་དང་། །ལུས་དང་སེམས་སྤྱོད་བ་དང་། །ཆོ་ག་ཇི་སྤྱོད་བཤད་པའི་དུས་ལས་འདས་

པར་བྱས་པ་དང་། མ་བསྐྱམས་པ་དང་མི་གཙང་བས་བསྐྱས་བརྗོད་བྱས་པ་དང་། མཚན་
མོ་མི་ལམ་རན་པ་བྱང་བས་ཉིན་མོ་རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་གང་ཡིན་གྱི་སྐགས་བརྒྱ་མ་བསྐྱས་
པར། བསྐྱས་བརྗོད་བྱས་པ་རྣམས་བསྐྱས་པའི་གངས་སུ་མི་གཞུག་པར་ལེགས་བྱ་བ་ལས་
གསུངས་སོ། །ཡང་དེར་གནས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་བསྐྱས་གཞན་ཏུ་བྱེད་བསྐྱས་པས་བསྐྱས་པ་
ཐམས་ཅད་རྫོགས་ཀྱང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་ཏུ་གསུངས་སོ། །ཐུན་གྱི་རུས་ནི། ཉི་
མའི་དགྱིལ་འཁོར་བྱེད་ཤར་བ་ནས་སྐྱེས་བྱ་གཅིག་གི་གྲིབ་མའི་བར་དང་། ཉིན་གྱང་ལ་
ཆུ་ཚོད་བརྒྱད་དམ་དཔུང་རུས་དང་། བྱི་རྩ་སྐྱེས་བྱ་གཅིག་གི་གྲིབ་མ་ལས་པ་ནས། ཉི་
མའི་དགྱིལ་འཁོར་བྱེད་རུབ་པའི་བར་གྱི་རུས་དང་། ཉི་མའི་དགྱིལ་འཁོར་བྱེད་རུབ་པ་
ནས་སྔོང་བྱེད་གྱི་བར་ནི་སྔོང་ལ་བརྩམ་པའི་རུས་དང་། མོ་རངས་ཀྱི་བྱེད་ནས་ཉི་མའི་
དགྱིལ་འཁོར་བྱེད་ཤར་བའི་བར་ནི་རུས་འཚམས་གཉིས་པའོ། །ནམ་བྱེད་ནས་ནི་དྲག་
ཤལ་གྱི་ལས་དང་མི་སྤང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། རུར་ཁྲོད་ཀྱི་ལས་རྣམས་བྱ་ལ། དེ་ལས་
བསྐྱོག་པའི་སྐབས་སུ་ཞི་བ་སོགས་བྱ་བར་བཤད་ཅིང་། ཐུན་གྱི་རུས་དེ་དག་ལས་གཞན་
ཏུ་བསྐྱས་པ་བྱས་པ་རྣམས་གངས་སུ་མི་གཞུག་པར་བཤད་དོ། །མངོན་རྟོགས་ལས། རྫོས་
པས་བསྐྱས་བརྗོད་བྱེད་བྱེད་པ་དང་། རིགས་ཀྱི་ཡུམ་དང་བདག་པོ་ལ། ཉི་ཤུ་ཙུ་གཅིག་
བསྐྱས་བརྗོད་ནི། བྱས་པས་ཉག་ཏུ་བསྐྱང་བར་བྱ། ཞེས་བྱངས་པ་ལྟར་བྱ་སྟེ། རིགས་
གསུམ་གྱི་རིགས་ཀྱི་ཡུམ་ནི་སྐྱུན་མ་དང་། སྟོས་དཀར་མོ་དང་། མ་མ་གྱི་ལོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱས་བརྗོད་ཡན་ལག་བཞིའི་མཁུག་ཏུ་རི་ལྟར་བྱ་བ་ནི། རུམ་པའི་སྐྱག་
རྒྱས་ལྟ་ལ་དངོས་བྱུང་གྱི་རྒྱར་དགེ་ཙུ་དབུལ་ལོ། །སྐྱག་རྒྱ་དེས་སྤང་བ་འབུལ་བ་ཡིན་
ཞེས་པ་ནི་མ་བརྟགས་པའོ། །འོན་ཀྱང་བསྐྱས་པ་འཛོག་པ་ན་སྤང་བ་ལྟའི་བྱང་ཏུ་བཞག་
ནས་གཙང་སྒྲ་ལ་གནས་པས་བསྐྱས་པ་བྱེད་རུས་མ་གཏོགས་ལུས་ལ་མི་བཅང་ངོ་། །དེ་
ནས་བཟོད་གསོལ་དང་གཤེགས་གསོལ་སོགས་བྱེད། ཐུན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བསྐྱས་པ་
བྱས་ནས་ཐུན་མཚམས་སུ་གཏོང་བའི་རིམ་པ་ནི། ལྟ་བུག་སྒྲོམ་པའི་གོ་རིམ་ལས་ལུགས་
ཕྱོག་ཏུ་གཏོང་བ་སྟེ། བསྐྱས་པའི་སྐགས་ཀྱི་སྒྲ་ལ་དམིགས་པ་ནི་སྐགས་ཀྱི་ཡིག་འབྲུལ་

དུག་སྒོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་གིས་བསྐྱོམ་མོ། །ཚུལ་ཇི་ལྟར་བསྐྱོམ་ན་རང་ལྟར་བསྐྱོམ་ས་
 པའི་ཐུགས་ཀར་གསལ་ཞིང་འབར་བ་མར་མེ་ལྟ་བུའི་མེ་ལྷེ་བསྐྱོམ་ས་པའི་ནང་དུ་བདག་གི་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་རང་གི་སེམས་ཀྱི་དེ་ཉིད་རྣམ་པ་གང་བསྐྱེད་བར་བྱ་བའི་སྐྱེས་
 ཀྱི་སྒྲུབ་རྣམ་པར་གྲག་པར་བསྐྱོམ་མོ། །མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚད་ནི་ཕྱི་རོལ་དུ་བཟའ་བའུང་
 ལ་ལོངས་མ་སྤྱད་ཀྱང་བཀྲེས་སྐྱོམ་གྱིས་གཞོན་པ་མི་འབྱུང་བ་དང་། ནང་དུ་བདེ་དྲོད་ལ་
 བརྟེན་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་སྟེ་བཤོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་ལྟར་བསྐྱོམ་ས་པའི་ཐུགས་ཀར་བླ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ནང་དུ་
 རང་འདྲའི་ལྟའི་སྐྱེ་བྱ་མོ་ཞིག་བསྐྱོམ་ས་པའི་ཐུགས་ཀར་གསལ་ཞིང་འབར་བ་མར་མེ་ལྟ་
 བུ་བསམ་ཞིང་། དེའི་ནང་དུ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་གྲག་པར་བསྐྱོམ་མོ། །འདི་ནི་བསྐྱེས་བཞེད་
 དང་བཅས་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཡི་གེའི་སྐྱེ་ལ་དམིགས་པ་དང་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་བྱུང་བུ་དང་ཡིད་
 བསྐྱེས་གང་ཡིན་ཅུང་རང་གིས་བསྐྱེས་པའི་སྐྱེ་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ལ། འདི་ནི་རང་གིས་
 བསྐྱེས་པ་མ་ཡིན་པར་མེའི་ནང་དུ་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱེ་གྲག་པ་ལ་ལོགས་ནས་ཉན་པ་ལྟ་བུར་
 དམིགས་པ་སྟེ། མེ་གནས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ཡང་འདི་དང་འདྲ་ཤོ། །འདི་ཡང་རྣམ་པ་སྐྱེས་
 ཀྱི་སྒྲུབ་རྣམ་པར་གྲག་པ་ལ་རོ་བོ་རང་གི་སེམས་ཀྱི་རོ་བོར་བསྐྱོམ་མོ། །འདི་ལ་དང་པོ་
 ལྟའི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་རིམ་གྱིས་གསལ་བཤད་སྟེ། དེ་ནས་ལྟའི་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་གཞན་རྣམས་
 ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་སྐྱེ་འབའ་ཞིག་ལ་སེམས་འཛིན་པ་ཡིན་ལ། མེ་གནས་ཀྱི་ཚེ་མེ་དང་སྐྱེ་
 གཉིས་ལ་སེམས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚད་ནི། དཔེར་ན་ལྟ་སྐྱོམ་པ་མཐར་
 ཕྱིན་པ་ན་ལྟ་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་མདོག་ཕྱག་མཚན་སོགས་མ་འདྲེས་པར་མིག་གིས་
 མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ལས་ཀྱང་གསལ་བ་ཅིག་ཅར་དུ་འཆར་བ་ལྟར། འདི་ཡང་མཐར་
 ཕྱིན་པ་ན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡི་གེའི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཕྱི་རིམ་ཅན་དུ་འཆར་བ་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་བས་མངོན་སུམ་
 དུ་ཐོས་པ་བས་ཀྱང་གསལ་བའི་རྣམ་པ་ཅིག་ཅར་དུ་ཡིད་རྩོར་འཆར་བཤོ། །དེ་ཐམས་ཅད་
 ནི་མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྤྱིར་ནི་ལྟག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་དེ་འཛིན་པ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་ཐེག་པ་

དང་། ཐུགས་ཀྱི་ཐེག་པ་གཉིས་ཀའི་ལམ་གྱི་གཞུང་གིང་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་པ་རོལ་རུ་
 བྱིན་པའི་ཐེག་པར་ཞི་གནས་སྟོན་རུ་བསྐྱབས་ནས། མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་བྱལ་པ་ན་དེ་ལ་
 བརྟེན་ནས་ལྷག་མཐོང་བསྐྱབས་ཏེ། དེ་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་བྱལ་པ་ན་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་
 རུ་འགོ་བ་ཡིན་ལ། ཐུགས་ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་པོ་གང་ལས་ཀྱང་ཞི་གནས་ལོགས་སུ་སྐྱབ་ཚུལ་
 བཤད་ཀྱང་མ་བཤད། དགོས་ཀྱང་མི་དགོས་ཏེ། ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་འབྱལ་པ་ཡིན་པས། རྒྱུད་སྡེ་གོང་མ་གཉིས་སུ་རགས་པ་
 དང་། སྤྱི་བའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་མཐར་བྱིན་པ་ན་ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་
 འབྱལ་ཅིང་བྱ་སྤྱོད་གཉིས་སུ་དེའི་དོད་ལྟ་བུ་སྐྱོམ་པ་དང་། མེ་གནས་དང་སྤྱི་གནས་ཀྱི་
 བསམ་གཏན་མཐར་བྱིན་པ་ན་འབྱལ་སྟེ། སྤྱི་གནས་ཀྱི་བསམ་གཏན་བསྐྱོམས་པའི་རང་
 རྟོགས་ཀྱིས་ལུས་སེམས་གིན་རུ་སྐྱངས་པ་དངོས་སུ་འབྲེན་བྱལ་པ་ན་ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་
 ཆང་བ་བྱལ་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱ་སྤྱོད་ལ་སྐྱུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་སྐྱོམ་པ། གསུང་ཐུགས་སྐྱོམ་པ། ཐུགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 སྐྱོམ་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི་ལྟ་བུ་སྐྱོམ་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། བཟླས་པ་དང་བཅས་
 པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཡི་གའི་སྤྱི་ལ་དམིགས་པ་དང་ཡི་གའི་གཟུགས་
 ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡིན་མོད་ཀྱི། དངོས་གཞི་ནི་མེ་དང་སྤྱི་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་
 གཏན་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་སྤྱི་ལ་དམིགས་པའོ། །གསུམ་པ་ནི། ཐུགས་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ལ་དམིགས་པ་དང་། མཆོན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། སྤྱི་གནས་ཀྱི་བསམ་
 གཏན་གྱི་མཐའ་སྟེ་རྟེན་སུ་ཆོས་སྤྱི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་སྟོང་ཉིད་བསྐྱོམས་པས་ཆོས་སྤྱི་
 ཐར་པ་ལྟེར་བས་སྤྱི་མཐར་ཐར་པ་ལྟེར་བའི་བསམ་གཏན་ཏེ་དེ་གསུམ་དོན་གཅིག་གོ། །དེ་
 ལ་མཆོན་མ་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་མཐར་བྱིན་ཀྱང་དེ་དག་ལ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་
 གཙོད་པའི་དངོས་གཉེན་མེད་པས། འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཙོད་པ་ལ་མཆོན་མ་མེད་པའི་
 རྣལ་འབྱོར་དགོས་སོ། །དེ་སྐྱོམ་པ་ན་ལྟའི་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་ཀུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡང་
 མི་སྐྱོམ་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དབྱུང་སྐྱོམ་དང་འཛོག་སྐྱོམ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་མན་ངག་

བཞིན་ཏུ་བསྐྱོན་མོ། །དེ་བསྐྱོན་པ་འི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ལྷན་སེམས་གིན་སྤངས་དངོས་སུ་
འདྲེན་ཐུབ་པ་ན་ལྷག་མཐོང་མཆོན་ཉིད་ཆང་བ་བྱུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

བསྐྱོན་པ་ལས་སུ་རུང་ནས་དངོས་བྱུབ་སྐྱུབ་ཚུལ།

གསུམ་པ་བསྐྱོན་པ་ལས་སུ་རུང་ནས་དངོས་བྱུབ་སྐྱུབ་པ་འི་ཚུལ་ནི། ཤེས་རབ་དང་
ཆོ་འཕེལ་བ་ལ་སོགས་པ་ཞི་བྱས་དང་། དྲག་པོའི་ལས་སྐྱུབ་པ་འི་སྟོན་ཏུ་བསྐྱོན་པ་བཏང་
སྟེ། དེ་ནས་ལས་ལ་སྐྱུར་དགོས་ཏེ་འདི་ནི་རྒྱད་ཉེ་བཞི་གའི་ལྷགས་སོ། །དེ་ལ་ཆོ་བསྐྱེད་
ཆེན་མང་པོ་ཐུབ་པ་ལ་སོགས་པ་འི་དངོས་བྱུབ་ཆེན་པོ་ནམས་སྐྱུབ་པ་ལ་ནི། མཆོན་བཅས་
དང་མཆོན་མེད་ཀྱི་ནུལ་འབྱོར་གཉིས་ཀ་མཐར་ཐིམ་པ་དགོས་ཀྱི། ཉན་ཞི་བ་དང་གདོན་
ཞི་བ་སོགས་ཀྱི་དངོས་བྱུབ་སྐྱུབ་པ་ལ་ནི་དེ་ཅུམ་མི་དགོས་སོ། །ཞི་བ་དང་རྒྱས་པ་དང་
དྲག་པོའི་ལས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འི་རིགས་དང་། པརྱའི་རིགས་
དང་། རོ་རྒྱའི་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱུབ་སྟེ། དངོས་བྱུབ་མཆོག་དང་འབྲིང་དང་ཐ་མ་ཡང་དེ་
ལྟར་བསྐྱུབ་པོ། །རིགས་གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་དངོས་བྱུབ་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་གསུམ་གསུམ་
དང་། ཞི་བྱས་དང་དྲག་པོ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པས། རང་རང་གི་རིགས་ཀྱི་བདག་པོ་དང་
རིགས་ཀྱི་ལུས་དང་རིགས་ཀྱི་ཁྲོ་བོས་ཞི་སོགས་གསུམ་བྱའོ། །དངོས་བྱུབ་གསུམ་ཏུ་འབྱེད་
ལྷགས་ལ་སྐྱོ་མང་སྟེ། རོ་པོའི་སྐྱོ་ནས་རིག་འཛིན་དང་། མངོན་ཤེས་དང་། བསྟན་བཅོས་
ཀུན་ཤེས་པ་སོགས་ནི་རབ་པོ། །མི་སྣང་བ་དང་བཅུད་ལེན་དང་རྒྱང་མཁྱོགས་སོགས་ནི་
འབྲིང་རོ། །གཞན་དབང་ཏུ་འདུ་བ་དང་བསད་བསྐྱེད་སོགས་ནི་ཐ་མ་པོ། །ཉན་པ་ཀྱི་སྐྱོ་
ནས་ནི་རྣམས་འབར་བ་དང་ཏུ་བ་འཐུལ་བ་དང་རྩོད་པ་ལས་གསུམ་མོ། །གཞི་ལས་ནི། ལྷན་
ཀྱི་དང་རྣམས་ཀྱི་དང་ལོངས་སྟོང་ཀྱི་དངོས་བྱུབ་པོ། །གསུང་བ་པོའི་སྐྱོ་ནས་ནི་འཕགས་
པ་དང་། ལྟ་དང་། ས་བྲུ་བའི་སྣགས་སོ། །དངོས་བྱུབ་ཉེར་བ་པོ་མཆོག་ཡིན་ཡང་སྐྱུབ་
པ་པོས་ལེགས་པར་མ་འབད་པ་འི་བསྐྱོན་པ་ལས་དངོས་བྱུབ་ཐ་མ་སྟོལ་བ་ཡང་ཡོད་ལ།
ལེགས་པར་བསྐྱོན་ན་ནི་ཐ་མས་ཀྱང་གཞན་ལ་བསྐྱེད་ནས་དངོས་བྱུབ་མཆོག་ཉེར་བ་

ཡང་ཡོད་དོ། མི་ལམ་ཚོ་ག་བཞིན་བརྟགས་པ་ན། མི་ལམ་དུ་དགོན་མཚོག་གསུམ་དང་
 རང་གི་ལྷ་དང་བྱང་མེས་དང་འཁོར་ལྷ་བཞི་དང་། རི་དང་སྒང་པོ་དང་འབབ་ཆུ་དང་
 རྗེ་དང་གོས་རྩེད་པ་སོགས་དགའ་བའི་མི་ལམ་མིས་ན་སྐབ་པ་བཅས་པར་བྱའོ། ལྷ་འི་
 རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྐབས་སུ་བཀའ་པ་རྒྱུད་པ་དང་ནད་ལས་ཐར་པ་དང་། ཤེས་པ་ཁྱད་པར་
 ཅན་འབྱུང་བ་དང་ལྷག་པར་གཟི་མདངས་ཆེ་ཞིང་བརྟན་པ་དང་། མི་ལམ་བཟང་ཞིང་
 བདེན་པ་མི་བ་དང་། བསྐྱེད་ལ་དགའ་བུ་སོང་བ་དང་། རལ་བ་རྒྱུད་ཞིང་དྲི་
 ཞིམ་པོ་བྱོ་བ་དང་། ཡོན་ཏན་ལྷུང་ལེན་པ་དང་། ལྷ་ལ་གུས་པ་ཆེར་སོང་ན་བསྐྱེད་སྒྲོལ་
 གནད་དུ་སོང་བའི་རྟགས་སུ་ལེགས་གྲུབ་ལས་བཤད་ལ། བསམ་གཏན་བྱི་མ་ལས། མ་
 དད་པ་དང་སྒྲོལ་ལས་དང་། བཀའ་སྒྲོལ་གྱིས་ཐེལ་གྱིས་ཐོན་པ་དང་མྱོད་པ་དང་ཡིད་
 གྱི་གཏུང་བ་ཆེ་བ་དང་། ལས་ལ་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་དང་བསྐྱེད་པ་དང་བསམ་གཏན་ལ་
 མི་ཞེན་པ་དང་། ཅལ་ཅོལ་གྱི་གཏམ་ལ་དགའ་བ་དང་། བྱ་བ་མིན་པ་ལ་འཇུག་པ་དང་
 གདོན་གྱིས་བརྒྱུམས་པ་དང་། མི་ལམ་རན་པ་མི་བ་སོགས་ནི་ལྷ་གཞན་དུ་སྐྱོགས་པའི་རྒྱ་
 དང་། ཆགས་སྤང་དང་རྒྱལ་པ་དང་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་ཞིབ་དང་། བསྐྱེད་པ་ཡིད་
 རྒྱུན་ལྷན་དུ་གནས་པ་ནི་ལྷ་མདོན་དུ་སྐྱོགས་པའི་རྒྱུ་གསུངས་སོ། །

སྤྱད་པའི་རྒྱུད་གྱི་རྣམ་གཞག

གཉིས་པ་སྤྱད་པའི་རྒྱུད་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་གཉིས། རྒྱུད་གྱི་དབྱེ་བ་བརྟན་པ་
 དང་། ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒྲོབ་པའི་རྒྱལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུད་རྒྱུད་གྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་
 གྱི་གཙོ་བོ་ནི་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་མདོན་པར་བྱང་རྒྱུ་པའི་རྒྱུད་ཡིན་ལ། དེ་གསུང་བ་
 པོ་གང་གིས་གནས་གང་དུ་གསུངས་ན། རྒྱལ་བ་ཤུག་ཐུབ་པ་འདིའི་ལོངས་སྤྱད་རྒྱུ་རྒྱུ་
 པའི་སྤྱུ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་གངས་ཆེན་མཚོས་གཞི་དང་སྤྱིང་པོ་མེ་ཏོག་གིས་བརྒྱན་པའི་
 འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་འོག་མིན་སྤྱུག་པོ་བཞོད་པའི་གནས་སུ་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་གཞི་
 དང་སྤྱིང་པོ་མེ་ཏོག་གིས་བརྒྱན་པའི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་བཞོད་པ་ཐུག་ན་རྗེ་རྗེ་དབང་

བསྐྱར་བའི་ཆུད་ལས་རགས་རིམ་གསུངས་ཤིང་། སངས་རྒྱལ་པལ་པོ་ཆེ་ལས་རྒྱལ་པར་
གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་ཤིང་བཞི་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་བསྐྱེམས་པ་ལ་སྟོང་
གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཅིག་གོ། །དེ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་བསྐྱེམས་པ་
ལ་གཞི་དང་སྟོང་པོ་མེ་ཏྲག་གིས་བརྒྱན་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཆུད་གཅིག་གོ། །དེ་
བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་བསྐྱེམས་པ་ལ་དེའི་ཆུད་བར་མ་གཅིག་གོ། །དེ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་བསྐྱེམས་
པ་ལ་དེའི་ཆུད་རབ་འབྱམས་གཅིག་གོ། །དེ་བྱེ་བ་ཕྱག་བརྒྱ་བསྐྱེམས་པ་ལ་གཞི་དང་སྟོང་
པོ་མེ་ཏྲག་གིས་བརྒྱན་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་བཞོད་པ་སྟེ། དེ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་
པའོ། །ཆུད་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་ཆུད་ཡིན་ཏེ། འདི་ལས་རྣམ་པར་སྤང་
མཛད་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་གཞལ་ཡས་ཁང་སུམ་རིམ། གཙོ་པོའི་ཞལ་རྒྱལ་སྟོང་ལ་གཟིགས་
པ་གཅིག་གིས་ཐོག་དྲངས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གསུམ་སྟོན་ནོ། །དེའི་ཆུད་ཕྱི་མ་ཞིག་ཀྱང་
ཡོད་དེ། དེ་ལས་ཀྱང་དགྱིལ་འཁོར་གཉིས་ཙམ་སྟོན་ནོ། །སྟོན་ཆུད་ཀྱི་པར་འདི་རིགས་ཀྱི་
ཆུད་པོད་རུ་མ་འབྱུར་རོ། །རྩོམ་པའི་རིགས་ལ་ཕྱག་ན་རྩོམ་པོར་པར་དབང་བསྐྱར་བའི་
ཆུད་ནི་ཙོད་མེད་དོ། །ཕྱག་ན་རྩོམ་པོར་ཐོན་ཅན་གྱི་ཆུད་དང་། རྩོམ་པོར་ཐོན་གྱི་ཆུད་ལ་
ཐོགས་པ་ལ་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཐོགས་པས་ཐེ་ཆོམ་གྱི་གནས་སུ་མཛད་དོ། །

ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྟོན་པའི་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། ལམ་སྟོན་པའི་སྟོན་རུ་རྩུང་བར་བྱ་བའི་སྦྱིར་དབང་བསྐྱར་བ་
དང་། སྟོན་རུ་རྩུང་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྟོན་པ་དག་པར་བྱ་བ་དང་། དམ་ཆོག་ལ་
གནས་ནས་སྟོན་རུ་བསྟེན་པ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། བསྟེན་པ་ལས་སུ་རྩུང་ནས་དངོས་ཀྱི་བ་
རི་ལྟར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་གཉིས་ནི་བྱ་ཆུད་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པས་བཤད་ཟིན་
ཏོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། མཚན་མ་མེད་
པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དེའི་དང་པོ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་
ཞིང་། གཉིས་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བྱའི། སྟོང་ཉིད་ཀྱང་བ་

སྒྲོམ་པ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། རྟོང་ཉིད་རྒྱང་བ་བསྒྲོམས་པས་འཛང་མི་རྒྱ་ཁིང་། མཚན་མ་མེད་
 པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་དངོས་གྲུབ་གཉིས་ཀ་འབྱུང་པར་གསུངས་པས་སོ། །མཚན་བཅས་
 གྱི་རྣལ་འབྱོར་སྒྲོམ་པའི་སྒྲོམ་རྟུ་རྟོང་ཉིད་སྒྲོམ་པ་བཏང་ཡང་དེ་ཅུམ་གྱིས་མཚན་མེད་གྱི་
 རྣལ་འབྱོར་རྟུ་མི་འགོའོ། །མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་གཉིས། ཕྱིའི་ཡན་ལག་
 བཞིའི་བསྐྱེད་བརྒྱས་བརྒྱུད་དང་། བྱང་གི་ཡན་ལག་བཞིའི་བསྐྱེད་བརྒྱས་བརྒྱུད་དོ། །དང་པོ་ནི། རང་
 གི་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་རྟོང་བར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་བདག་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 དང་། ལྷའི་གནས་ལུགས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པས་རྟོང་པའི་ལྷའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་
 དབྱེར་མི་སྤྲེད་པར་བསྒྲོམས་པས་རྟོང་པའི་རང་ལས་རང་གི་སེམས་རྒྱ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་
 གྱི་རྣམ་པར་བསྒྲོམ་མོ། །དེའི་སྤྲེད་རྟུ་ཨོ་ཡིག་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་བསམ། དེ་ལས་འོད་
 གྱི་སྒྲོ་བརྩུ་བྱས་འདུས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པ་ལས་རང་ཉིད་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོ་ཞལ་
 གཅིག་ཕྱག་གཉིས་མཉམ་གཞག་གི་ཕྱག་རྒྱ་མཛད་པ། སྤྱུ་གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་འབར་བའི་
 སྤང་བས་འཁྲིགས་པ། པ་སྤྲེད་དཀར་པོ་དང་ལྷའི་གདན་ལ་བཞུགས་པ། དབྱེར་བྱ་དང་
 མོར་ཚུགས་ཅན་དར་ལྷའི་སྤྲེད་གཡོགས་དང་སྤྲེད་གཡོགས་བསྐྱེད་པ་ནི་བདག་
 གི་གཞིའོ། །སྤྲེད་ཅིག་གིས་དཀོར་སྤྲེད་བྱེད་པའང་བཤད་དོ། །དེ་ནས་རང་གི་མདུན་རྟུ་
 རང་འདྲའི་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་བསྒྲོམ་སྟེ་གཞན་གྱི་གཞིའོ། །དེའི་སྤྲེགས་ཀར་རང་གི་
 སེམས་རྒྱ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པར་སྒྲོམ་པ་ནི་སེམས་ལ་གཞིལ་བའི་གཞིའོ། །དེའི་
 རྟེན་རྟུ་བསྐྱེད་བྱའི་སྤྲེགས་གྱི་ཡི་གེ་དགོད་པ་ནི་སྤྲེད་ལ་གཞིལ་བའོ། །དེ་ལ་དམིགས་ནས་
 རྩུབ་བྱ་དང་ཡིད་གྱི་བསྐྱེད་པ་བྱ་ཁིང་ལྷས་སེམས་འཛིན་པ་དང་། ཡིད་བསྐྱེད་གྱི་ཆོས་སྤྲེག་
 རྩེད་ལ་བསྐྱེད་པ་ནས་བྱ་བ་ནི་བྱ་རྒྱུད་གྱི་སྤྲེགས་དང་འདྲ་ལ། དེ་ལ་བསྐྱེད་པའི་གྲངས་ནི་
 འདུམ་མོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྟོང་པའི་རང་ལས། ཨ་ཨ་ཨ་ཨ་བཞི་གང་རུང་ལས་སྤར་ལྟར་བསྤྲེད་
 པའམ། ཡང་ན་རྒྱལ་བ་ཤུག་སྤུབ་པར་བསྤྲེད་དེ། བདག་གི་གཞིའོ། །དེའི་སྤྲེགས་ཀར་རྒྱ་
 བའི་དགྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་དག་པ་མེ་ལོང་ངོས་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་བསམ་སྟེ། དེ་ལ་བརྟན་

རྒྱལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་གཞག

ཡོ་གཤི་ཚས་འཁོར་བསྐྱར་ཚུལ།

གསུམ་པ་རྒྱལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱལ་གཞག་ལ་གཉིས། ཡོ་གཤི་ཚས་འཁོར་བསྐྱར་ཚུལ་
དང་། ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སློབ་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཡོ་གཤི་ལུགས་ཀྱི་མངོན་པར་རྒྱགས་
པར་འཛང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་བཤད་བྱེད་ལ། ཡོ་གཤི་སྐོས་ཀྱི་ཚས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་ཚུལ་ནི།
འོག་མིན་ན་བཞུགས་པའི་རྒྱལ་པར་སྤང་མཛད་དེ་དེས་པ་ལུ་ལུན་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱགས་
པའི་སྐུ་ཡིན་པས་འོག་མིན་ལས་གཞན་རུ་ནམ་ཡང་མི་གཤེགས་ཤིང་། དེས་རྒྱལ་པར་
སྤང་མཛད་སྐུ་སྐུ་ཞལ་བཞི་པ་ཞིག་སྐུ་ལ་དེས་རི་རབ་ཀྱི་ཚེ་མོར་བྱོན་ནས་རྩོམ་རིན་
པོ་ཆེའི་ཁང་བུ་བཆེགས་པའི་གཞལ་མེད་ཁང་རུ་བཞུགས་ཏེ། སྤྱིང་པ་ཐ་མ་བའི་བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔལ་སེང་གཤི་གཟུགས་སུ་སྐུ་ལ་བའི་སེང་གཤི་བྲི་ལ་བཞུགས་ཤིང་། མི་བསྐྱོད་པ་
ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཞན་བཞི་ཡང་། སྤྱིང་པ་ཐ་མ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔལ་སྤང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་གཟུགས་སུ་སྐུ་ལ་བའི་སྤང་པོ་ཆེ་ལ་སོགས་པའི་བྲི་ལ་
བཞུགས་ནས་ཚས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བའི་ཡོ་གཤི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཙ་རྒྱུད་དང་། བཤད་
རྒྱུད་དང་། ཆ་མཐུན་གྱི་རྒྱུད་གསུམ་རུ་འདུས་ལོ། །དེ་ལ་རྒྱལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
ཙ་བ་ནི་དེ་ཉིད་བཟུས་པ་ཡིན་ལ། དེར་དང་པོར་སྤང་གཞིས་དོན་གཉིས་ལུན་སུམ་ཚོགས་
པའི་རྒྱལ་སྤང་བསྟན་པས་དེ་ལ་ཐོབ་འདོད་བསྐྱེད་དོ། །དེ་སྐྱེས་པ་ན་ཐོབ་བྱ་དེ་མངོན་རུ་
བྱེད་པའི་ཐབས་ནི་དེ་མན་ཆད་ཀྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོན་ལ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་
མ་འདས་ཀྱི་དངོས་བྱུང་སྐུ་པའི་ཐབས་ལུན་མོང་བ་ནི་ཙ་བའི་རྒྱུད་ཀྱིས་སྟོན་ཅིང་། དེ་
ལ་ཡང་རུམ་བུ་བཞི་སྟེ། རྩོམ་དབྱིངས་དང་། འཇིག་རྟེན་གསུམ་རྒྱལ་ལ་ཁམས་གསུམ་
རྒྱལ་རྒྱལ་དང་། འགྲོ་འདུལ་དང་། དོན་བྱུང་གྱི་རུམ་བུའོ། །དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་དང་དེའི་རིགས་གཉིས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་
རིགས་ལུ་ཀ་ལ་འཇུག་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་སྐྱེ་ནི་རྒྱལ་སྤང་གི་རིགས་ཀྱི་

བྱང་མེས་སོགས་ལ་འཇུག་གི། རིགས་བཞིའི་བྱང་མེས་སོགས་ལ་མི་འཇུག་གོ། རྟེན་ལ་
 རུམ་བྱ་དང་པོས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་དབང་
 རུ་བྱས་པའི་ལམ་རྣམས་སྟོན་ནོ། གཉིས་པས་ནི་རྟོ་རྟེན་རིགས་ཏེ་མི་བསྐྱེད་པའི་རིགས་
 དང་། གསུམ་པས་ནི་བསྐྱེད་རིགས་ཏེ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་དང་། བཞི་བས་ནི་
 སེམས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་རིན་པོ་ཆའི་རིགས་ཏེ་རིན་འབྱུང་གི་རིགས་
 ཀྱི་དབང་རུ་བྱས་པའི་ལམ་རྣམས་སྟོན་ནོ། རིགས་ལྔ་ཡོད་པ་ལས་ཚ་རྒྱུད་ལ་བཞི་ལས་མ་
 བཤད་པ་ནི་སེམས་ཅན་གྱི་བསམ་པ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་པོའི་སྐྱོན་ནས་རིན་པོ་ཆའི་
 རིགས་ཡིན་ལ། ལས་སུ་བྱ་བའི་སྐྱོན་ནས་ལས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པས་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་
 རུ་བརྟུས་པ་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་གསང་བས་བཤད་དོ། རྟེན་ལ་རྒྱུད་མི་མ་ཞིག་དང་མི་
 མའི་མི་མ་ཞིག་དང་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱུད་མི་མ་ནི་ནང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་
 ལ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱ་མཆོག་གི་དོན་རུ་གསུངས་པ་ཤི། རུམ་བྱ་བཞི་ག་ལས་གསུངས་
 པའི་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་རྒྱབ་པའི་ཐབས་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། མ་ཆང་བ་
 ཁ་བསྐྱང་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ནས་བཤད་དོ། རྒྱུད་མི་མའི་མི་མ་ནི་ནང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་
 རྣལ་འབྱོར་གྱིས་འཛིགས་སྒྲག་ལ། བཟླས་པ་དང་མཆོད་པ་སོགས་ཀྱི་མྱིའི་བྱ་བ་ལ་དགའ་
 བའི་གདུལ་བྱ་པལ་བའི་དབང་རུ་བྱས་ནས་གསུངས་ཏེ། རུམ་བྱ་བཞི་ག་ནས་གསུངས་པའི་
 འཛིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་རྒྱབ་པའི་ཐབས་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་ཁ་བསྐྱང་བ་
 སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ནས་བཤད་དོ། །

འོན་ཀྱང་ཕྱེ་བཞིར་འཛིན་ཚུལ་ལ་གཉིས་ལས། གཅིག་ལ་མྱིའི་བྱ་བ་ཁྲུས་དང་གཙང་
 རྒྱ་སོགས་དང་། རྟེན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ལས་མྱིའི་བྱ་བ་ལ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱའི་
 དབང་རུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་བྱ་རྒྱུད་དང་། མྱིའི་བྱ་བ་དང་ནང་གི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་
 ཆ་མཉམ་རུ་སྦྱོད་པ་ལ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱའི་དབང་རུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་སྦྱོད་རྒྱུད་
 དང་། དེ་གཉིས་ལས་ནང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱའི་
 དབང་རུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་དང་། རྟེན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་དགའ་བའི་

གདུལ་བྱའི་དབང་རུ་བྱས་ནས་གསུངས་ཤིང་ནལ་འཕྱོར་དེ་ལས་ནལ་འཕྱོར་གཞན་གོང་
ན་མེད་པའི་རྒྱུད་ལ་ནལ་འཕྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་རུ་བཞག་པ་དང་། ནལ་འཕྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་
རྒྱུད་མིའི་ཕྱི་མ་ཕྱིའི་བྱ་བ་ལ་དགའ་བའི་གདུལ་བྱའི་ཆེད་རུ་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་
སྟམ་ན། དཔེར་ན་གསང་བ་འདུས་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་ནས་ཀྱང་
ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་དོན་རུ་མི་གཉེར་བར། རྫོགས་རིམ་ཉམས་སྲུབ་ངས་ནས་ཆོ་དེ་ལ་
མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པ་དོན་རུ་གཉེར་བའི་གདུལ་བྱ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་
ཟག་དང་། བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱས་ནས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་གྲུབ་པ་ཆེན་
པོ་བརྒྱུད་ལ་སོགས་པ་དོན་རུ་གཉེར་བའི་གདུལ་བྱ་པལ་བ་པརྩ་དཀར་པོ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་
པའི་གང་ཟག་རིགས་བཞི་སྟེ། ཆེད་རུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རིགས་གཉིས་ཡོད་པ་ལྟར། ནལ་
འཕྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེད་རུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཡང་གཙོ་བོ་དང་པལ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་
ནས་ཆེད་རུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོའི་དབང་རུ་བྱས་ནས་བཞག་པ་ཡིན་གྱི། པལ་བའི་
དབང་རུ་བྱས་པ་མིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །འོ་ན་རུམ་བྱ་བཞིའི་ལམ་འདི་གང་ཟག་ཐ་
དད་པ་བཞིའམ། འོན་ཏེ་གང་ཟག་གཅིག་རིམ་གྱིས་འབྲིད་པའི་གནས་སྐབས་མི་འདྲ་བ་
བཞི་ཡིན་སྟམ་ན། འདི་ལ་དཔལ་མཆོག་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷའི་རྫོས་
པ་པོ་སྟེ་སྐུབ་པ་པོ་ནི་རང་བཞིན་བཟང་བ། རུག་གསུམ་ཆ་མཉམ་ལ་སྦྱོད་པ་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་ཀྱི་སྐུབ་པ་པོ་ནི་འདོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བ་དང་། རུམ་བྱ་གཉིས་
པའི་གདུལ་བྱ་ནི་ཞེ་སྤང་ཤས་ཆེ་བ་དང་། གསུམ་པའི་གདུལ་བྱ་ནི་གཏི་ལྷག་ཅན་ནམ་
ལོག་ལྟ་ཅན་དང་། བཞི་བའི་གདུལ་བྱ་ནི་སེར་སྣ་ཤས་ཆེ་བར་གསུངས་པས་གང་ཟག་
རྒྱུད་ཐ་དད་པ་བཞི་ཡིན་ནོ། །རུམ་བྱ་བཞི་བའི་གདུལ་བྱ་སེར་སྣ་ཅན་རུ་གསུངས་པའི་
ཆོག་བྱར་གྱིས་སྒྲོབ་དཔོན་འདིའི་དགོངས་པ་ཡང་སྤང་སྒྲོབ་དཔོན་སངས་རྒྱུས་གསང་བས་
བཤད་པ་དང་མཐུན་པར་མངོན་ནོ། །ཡང་འགྲེལ་བ་དེ་ལས། རོ་བོ་ཉིད་དང་། རྣམ་པར་
སྤྲིན་པ་དང་། ལོངས་སྦྱོད་རྫོགས་པ་དང་། རླུལ་བའི་སྐྱ་དང་བཞི་རུམ་བྱ་བཞིའི་རིགས་
དང་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱར་བ་དང་། དེ་བཞིན་རུ་མེ་ཡང་ལྟ་བུ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་དང་། སོ་

མེད་རྒྱུ་པ་དང་། བྱ་བ་སྦྱུང་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞི་དང་རིམ་པ་བཞིན་སྦྱར་བ་དང་། བྱང་
 ཆུབ་ཀྱི་མེས་ས་དང་། སྦྱོན་པའི་ཕར་སྦྱོན་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་སྦྱོན་དང་། བརྩོན་
 འགྲུས་ཀྱི་ཕར་སྦྱོན་དང་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱ་སྦྱར་ནས་བཤད་པ་ནི་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུའི་སྒོ་
 བྱས་བཤད་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཏུལ་བྱ་རེ་རེའི་ཐོབ་བྱ་ལ་ཡང་རིགས་བཞི་ག་ཚང་
 བ་དགོས་པས། ཆ་མཉམ་ལ་སྦྱོང་བ་མོགས་ཀྱི་གཏུལ་བྱ་རིགས་བཞི་པོ་རེ་ལྟར་རྒྱ་བྱ་
 བཞི་གའི་གཏུལ་བྱར་འོང་ངོ་། །རྣམ་སྤང་གི་ལོ་འཕང་མངོན་རྒྱ་བྱེད་པ་ནི། རྒྱ་བྱ་བཞི་
 བོ་རེ་རེ་ལས་རྒྱས་པ་དང་། འབྲིང་དང་། བརྒྱས་པ་ལ་དགའ་བའི་གཏུལ་བྱ་གསུམ་གྱིས།
 དང་པོའི་སྦྱར་བ་དང་། དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་དང་། ལས་རྒྱལ་མཆོག་གི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་གསུམ་སྒོམ་ཚུལ་རྒྱས་འབྲིང་བརྒྱས་པ་གསུམ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་རྒྱས་པའི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་གསུམ་ཚན་བཞི་པོ་རེ་ལ་རྒྱ་བྱ་སོ་སོ་ནས་དགྲིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་དང་། གཟུངས་
 དགྲིལ་དང་། ཆོས་དགྲིལ་དང་། ལས་དགྲིལ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་དང་པོ་སྦྱར་བ་མོགས་ཀྱི་ཉིང་
 རེ་འཛིན་གསུམ་གསུམ་གསུངས་པས་འདི་ལ་རྒྱ་བྱ་རེ་རེ་ལས་ཀྱང་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་
 སྒོམ་ཚུལ་ཚན་པ་བཞི་བཞི་གསུངས་སོ། །འབྲིང་གི་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་ཚན་བཞི་ནི་རྒྱ་བྱ་
 རང་རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྐབས་ནས་གསུངས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་
 མོ། །བརྒྱས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་ཚན་བཞི་ནི་རྒྱ་བྱ་རང་རང་གི་ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པའི་
 དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྐབས་ནས་གསུངས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་མོ། །དེ་ཉིད་སྤང་བ་ལས།
 རྒྱ་བྱ་བཞིའི་རིགས་བཞི་དང་། ཕྱག་རྒྱ་བཞི་སྦྱར་བ་ན་སྦྱ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། ཐུགས་དམ་
 ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ། གསུང་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། འཕྲིན་ལས་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཡིན་པས། རྒྱ་བྱ་
 བཞི་དང་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་རྒྱ་སྦྱར་རོ། །ཡང་དགྲིལ་འཁོར་བཞི་དང་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་
 རིམ་པ་བཞིན་རྒྱ་སྦྱར་ཏེ། དགྲིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ལ་མོགས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་བཞི་སྦྱ་གསུང་
 ཐུགས་འཕྲིན་ལས་བཞི་རིམ་བཞིན་གཙོ་ཆེ་བའི་བྱུར་རོ། །དེ་དག་ནི་རྣམ་སྤང་དང་། མི་
 བརྩོན་པ་དང་། འོད་དཔག་མེད་དང་། རིགས་གཞན་གཉིས་ཀྱི་རིགས་ལ་སྦྱ་དང་གསུང་
 དང་ཐུགས་དང་འཕྲིན་ལས་སྤྱ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །རྩི་རྩི་དབྱིངས་ཀྱི་རྒྱ་བྱའི་དགྲིལ་འཁོར་

ལྷ་བྱ་ལ་ཡང་རང་གི་རིགས་ཀྱི་སྐྱུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་གཙོ་ཆེ་མོད་ཀྱང་ཐུགས་དམ་ཚིག་གི་ཕྱག་
 རྒྱ་སྟགས་མེད་པ་མིན་པས། ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྒྱས་གདབ་པར་གསུངས་ཏེ་གཞན་རྣམས་ལ་
 ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱལོ། །དེ་ཡང་རྣམ་སྐྱེད་སྐྱུ་གཙོ་ཆེ་ཡང་གསུང་ཐུགས་འཕྲིན་
 ལས་གསུམ་མེད་པ་མིན་པས། ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྒྱས་འདེབས་པ་དང་། མི་བསྐྱེད་པ་ཐུགས་
 གཙོ་ཆེ་ཡང་སྐྱུ་གསུང་འཕྲིན་ལས་གསུམ་ཡང་ཡོད་པ་དང་། འོད་དཔག་མེད་གསུང་ཡིན་
 ཡང་སྐྱུ་ཐུགས་འཕྲིན་ལས་གསུམ་ཡང་ཡོད་པ་དང་། རིགས་གཞན་གཉིས་གཙོ་བོར་འཕྲིན་
 ལས་ཡིན་ཡང་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཡོད་པས་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྒྱས་འདེབས་ཏེ། ཨ་མ་རྒྱ་ར་ལས།
 རིམ་པ་འདིས་ནི་སྐྱུ་ལ་སྟགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དཀྱིལ་འཁོར་
 བཞིར་གསུངས་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་པལ་ཆེར་ལུས་མེད་པའི་སེམས་མི་སྲིད་ལ། སེམས་
 དང་ལུས་མེད་པའི་རག་ཀྱང་མི་སྲིད་དེ། དེ་བས་ན་དཀྱིལ་འཁོར་སོ་སོ་ལས་ཀྱང་སྐྱུ་ལ་
 སྟགས་པ་བཞི་ཆར་དཀོས་པར་བལྟལོ། །དེ་བས་ན་རིགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་དུ་
 ཡང་སྐྱུ་ལ་སྟགས་པའི་མཚན་མར་གྱུར་པ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་། དམ་
 ཚིག་དང་། ཚོས་དང་། ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་རྣམ་པ་བཞི་འདིར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
 མོ། །དེ་དག་གི་རྣམ་དབྱེ་ཞིབ་པར་ཤེས་ན། དཔལ་མཚན་འགྲེལ་ཆེན་ལས་རུམ་བུ་བཞིའི་
 ལམ་རེས་འགའ་གང་ཟག་གཅིག་འཆང་རྒྱ་བའི་ཆ་རྒྱུན་དུ་དྲིལ་ནས་བཤད་ཅིང་། རེས་
 འགའ་གང་ཟག་རྒྱད་སོ་སོ་བའི་ལམ་རུ་བཤད་པ་རྣམས་མི་འགལ་བར་ཤེས་པར་འགྱུར་
 རོ། །རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལ་སྦྱང་གཞི་སྲིད་པ་སྦྱེ་བའི་རིམ་པ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཕྱོགས་
 དང་བསྐྱེན་ནས་སྒྲོམ་པ་མེད་ཅིང་འབྲས་བུའི་གནས་སྐབས་དང་མཐུན་པར་སྒྲོམ་པ་ཡོད་
 དོ། །དེ་ལ་མངོན་བྱང་ལྷ་རྩོགས་པའི་མཐར་རྣམ་པར་སྐྱང་མཛད་དུ་སངས་རྒྱས་པར་སྒྲོམ་
 པ་ལ་སྒྲོན་བྱང་གི་རྣམ་ཐར་རེ་རེ་དང་རེ་རེ་སྐྱུར་ནས་བཤད་པ་སློབ་དཔོན་རྣམ་པ་གསུམ་
 གས་མཛད་པ་མི་སྐྱང་ཞིང་། མངོན་བྱང་ལྷ་རྩོགས་པའི་མཐར་རྣམ་པར་སྐྱང་མཛད་དུ་
 སངས་རྒྱས་པའི་བར་གྱི་རིམ་པ་རྣམས་ས་བརྩ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཛད་པ་དང་། དེ་
 ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་མཛད་པ་སངས་རྒྱས་བྱིན་གྱི་མཛད་པར་བྱེད་པ་སློབ་དཔོན་ཀུན་སྦྱང་གི་དེ་

ཉིད་སྤངས་པའི་དགོངས་པ་ལོ། །ཁངས་ཀྱི་ཐུག་པ་ལྟར་དུ་འདྲེས་པར་སྒྲིལ་བ་ལ་
ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྒྱུ་འདེབས་མེད་ན་ལམ་གྱི་རྒྱུ་ལྟར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས་ཅུང་ཟད་བཤད་
པར་བྱའོ། །

ལམ་གྱི་རིམ་པ་ལ་སྒྲིལ་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལ་ལྟ། ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་སྒྲིལ་དོན། དབྱེ་བ། གོ་རིམ། རྒྱུ་བཏབ་པའི་དགོས་
པ་དང་ཕན་ཡོན། ཇི་ལྟར་རྒྱུ་འདེབས་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱག་རྒྱུ་བཏབ་པའི་
དོན་ནི་འདར་མི་རུང་བ་ཡིན་པས། ལྟ་སྒྲིལ་པའི་ཚུལ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་རྒྱུ་བཏབ་པ་
ནི་ཚུལ་དེ་ལས་འདར་མི་རུང་བའོ། །གཉིས་པ་ནི་ཕྱག་ཆེན། དམ་རྒྱ། ཆོས་རྒྱ། ལས་རྒྱ་
ཉེ་བཞི་དང་། སྤྱང་བྱ་གཞིའི་ཕྱག་རྒྱ། སྤྱང་བྱེད་ལམ་གྱི་ཕྱག་རྒྱ། སྤྱངས་པ་ལྟས་སུ་འི་
ཕྱག་རྒྱ་ཉེ་གསུམ་མོ། །སྤྱང་བྱ་གཞིའི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་ཐ་མལ་གྱི་ལུས་ཡིད་ངག་དེ་དག་གི་བྱ་བ་
བཞི་རིམ་པ་ལྟར་ཕྱག་ཆེན། དམ་རྒྱ། ཆོས་རྒྱ། ལས་རྒྱ་དང་བཞིའི་སྤྱང་གཞིའི་གཙོ་བོ་
ཡིན་ནོ། །ཡང་འདྲོད་ཆགས་ཞེས་དང་གཏི་མུག་ལེར་སྒྲིལ་བཞི་རིམ་པ་ལྟར་ཕྱག་ཆེན་སོགས་
བཞིའི་སྤྱང་གཞིར་སྤྱོད་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། གོང་དུ་འདྲོད་ཆགས་ཤས་ཆེ་བ་སོགས་གྱི་
གཏུལ་བྱ་རིགས་བཞི་རུམ་སུ་བཞིའི་གཏུལ་བྱར་རིམ་པ་ལྟར་སྤྱོད་ཞིང་། རུམ་སུ་བཞི་དང་
ཕྱག་རྒྱ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་ནས་བཤད་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཡང་ས་ཆུ་མེ་རླངས་གི་
ཁམས་བཞི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་སྤྱང་གཞིར་རིམ་པ་བཞིན་སྤྱོད་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཆོན་ནི། ཕྱག་རྒྱ་
བཞི་རུམ་སུ་བཞིའི་རིགས་དང་སྤྱོད་ཞིང་། རིགས་བཞི་བོ་ས་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པ་རྣམ་
སྤྱང་། རྒྱ་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པ་མི་བསྐྱོད་པ། མེ་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པ་འོད་དཔག་
མེད། རླངས་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པ་དོན་གྲུབ་ཡིན་པའི་དོན་གྱིས་སོ། །སྤྱང་བྱེད་ལམ་གྱི་
ཕྱག་རྒྱ་ལ་རུམ་སུ་བཞི་དང་ཕྱག་རྒྱ་བཞི་སྤྱོད་ཏེ། རུམ་སུ་དང་པོ་ནས་བརྟན་པའི་ལམ་
རྣམས་སྤྱོད་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་ལམ་གཙོ་ཆེ། གཉིས་པ་ནས་བརྟན་པའི་ལམ་རྣམས་སྤྱོད་པས་
དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱའི་ལམ་གཙོ་ཆེ། གསུམ་པ་ནས་བརྟན་པའི་ལམ་རྣམས་གསུང་ཆོས་གྱི་

འབྲས་བུ་འཕྱུག་ཆུ་ལ་འབྲས་བུ་འཕྱུག་ཆུ་དང་བྱུགས་དང་གསུང་དང་འཕྱིན་ལས་ཏེ་
བཞི་དང་། ཕྱག་ཆེན་མོ་གས་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱོར་བ་དང་། ཡང་ཡེ་ཤེས་བཞི་དང་ཕྱག་
ཆུ་བཞི་རིམ་པ་བཞིན་སྐྱོར་ཏེ། དེ་འཕྱུག་མཆོན་ནི་ཡེ་ཤེས་བཞི་དང་དུམ་བུ་བཞི་སྐྱར་ཞིང་
དུམ་བུ་བཞི་དང་ཕྱག་ཆུ་བཞི་སྐྱར་བའི་དོན་གྱིས་སོ། །ཡང་སྐྱེ་བཞི་དང་ཕྱག་ཆུ་བཞི་རིམ་
པ་བཞིན་སྐྱོར་ཏེ། དེ་འཕྱུག་མཆོན་ཡང་སྐྱེ་བཞི་དང་དུམ་བུ་བཞི་སྐྱར་ཞིང་དུམ་བུ་བཞི་དང་
ཕྱག་ཆུ་བཞི་སྐྱོར་བའི་དོན་གྱིས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། དམ་ཆོག་པ་བསྐྱེད་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་
བརྟུག་ནས་དེ་ལ་ཕྱག་ཆུ་བཞི་འདེབས་པ་ཡིན་གྱི། དམ་ཆོག་པ་རྒྱུང་བ་དང་། ཡེ་
ཤེས་པ་རྒྱུང་བ་གང་རུང་རེ་རེ་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱག་ཆུ་བཞི་འདེབས་བཟུང་བའི་དོན་ནི་ཡེ་
ཤེས་པ་འཕྱུག་གསུང་བྱུགས་མཛད་པ་བཞི་དང་དམ་ཆོག་པ་འཕྱུག་གསུང་བྱུགས་མཛད་པ་
བཞི་བསྐྱེས་ནས་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པ་ལ། གང་རུང་རེ་རེ་བ་ལ་བསྐྱེད་ཆུ་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་བསྐྱེད་མདུན་བསྐྱེད་གཉིས་ཀ་ལ་འདྲའོ། །དེ་ལྟར་ཡིན་པར་དཔལ་
མཆོག་ལས། གང་ལ་གང་གི་རྒྱས་བཟུང་བ་ལ། དེ་ནི་དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཉིད། །ཅེས་པ་
དང་། ཆེ་མོ་ལས། ཀུན་གྱི་གོང་མའམ་འོག་མ་ཡི། །ཉི་ཆོ་བ་དེ་སྤང་བར་བྱ། །ཞེས་ཀུན་
གྱི་གོང་མ་ཡེ་ཤེས་པ་དང་། འོག་མ་དམ་ཆོག་པ་ཉི་ཆོ་བ་སྤྱོད་ཀྱིས་རེ་ལ་རྒྱས་འདེབས་པ་
སྤང་བར་གསུངས་སོ། །

དེ་ལ་སྐྱོབ་དཔོན་ཀུན་དགའ་སྟིང་པོའི་ལྷགས་ལ། དམ་ཆུ། ཆོས་ཆུ། ལས་ཆུ། ཕྱག་
ཆེན་གྱི་རིམ་པས་བྱ་བར་བཞེད་དོ། །སྐྱོབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་གསང་བ་དང་ཤུག་བཤེས་
གཉེན་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལ། ཕྱག་ཆེན་དམ་ཆུ་ལས་ཆུ་ཆོས་ཆུ་འཕྱུག་གསུང་བྱ་བར་བཞེད་
གྱི། སྐྱོབ་དཔོན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་སྤྲ་རབས་པ་མང་པོས་བརྗོད་པ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་
བཞེད་པ་མ་གོ་བར་སྤང་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱོབ་དཔོན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་མི་འཐད་
དེ། བརྟེན་འབྱེལ་ལས་དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱས་བསྐྱབས། ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱས་བཏོད། ལས་ཀྱི་
ཕྱག་རྒྱས་འཕྱིན་ལས་ལ་སྐྱར་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོས་རབ་ཏུ་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བཞག་པར་བྱ་
བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། ལྷ་རེ་རེ་ཡང་ཕྱག་ཆུ་བཞི་དང་། དགུག་གཞུག་

བཅིང་དབང་དུ་བྱ་བ་ཉེ་བཞི་དང་། དབང་བསྐྱར་དང་། བྱིན་བསྐྱབ་གཉིས། ཉིང་འཛིན་དང་མཚོད་པ་གཉིས། བྱག་ཀྱང་ཉིང་པོ་གཉིས། རྣམས་དང་རིག་པ་གཉིས་ཏེ། མོ་བཅུ་དྲུག་བཅུ་དྲུག་གི་མོ་ནས་སྤྱིད་དགོས་པ་ལ། སློབ་དཔོན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་དེ་ལ་ མོ་བཅུ་དྲུག་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དམ་ཚིག་གི་བྱག་རྒྱས་ བསྐྱབས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འདི་ཡིན་པས་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་ངེས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚོན་ འདི་ཡིན། ཞེས་བཤད་པ་མི་སྤྱང་བས། སློབ་དཔོན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་མི་འཐད་དེ། གྲུ་ དགའ་སྤྱིང་པོ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་སོང་ནས་སྤྱང་བས། འོ་ན་གྲུ་དགའ་ ཉིང་པོའི་ལྷགས་དེ་ཡང་མི་འཐད་དེ། སངས་རྒྱས་གསང་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ རྒྱས་ན་ཅི་ཟེར། སློབ་དཔོན་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་ལྟར་བྱས་ན་མོ་བཅུ་དྲུག་མ་ཚང་བའི་རྒྱ་ མཚོན་ཡང་སྤྱད་དགོས་སོ། འོ་ན་བྱིད་རང་གི་ལྷགས་ལ་སློབ་དཔོན་དེ་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་ ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། སེམས་འགགས་པས་དེ་སྤྱི་ཡིས་མངོན་སྲུ་ མཛད། ཁྱེས་གསུངས་པའི་དོན་དང་མཐུན་པར། ཚོས་ཀྱི་སྤྱད་པོ་ལངས་སྤྱོད་ཚོགས་པའི་ སྤྱི་རྟེན་ལ་མངོན་དུ་མཛད་དགོས་པས་སྤྱད་ཀྱི་ཚེ་པོའི་རྒྱས་འདེབས་དང་པོར་བྱེད། ཚོས་སྤྱད་མངོན་དུ་མ་མཛད་པར་འཕྲིན་ལས་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་མི་འབྱུང་བས། དམ་ རྒྱ་དུས་གཉིས་པར་བྱེད། ཚོས་སྤྱད་མངོན་དུ་མཛད་ནས་འཕྲིན་ལས་འབད་མེད་ལྷན་གྲུབ་ འབྱུང་བས། དམ་རྒྱའི་རྩིས་སུ་ལས་རྒྱ་བྱེད། གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུས་ཚོས་སྟོན་ པ་ཉིད་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ལས་རྒྱའི་རྩིས་ལ་ཚོས་རྒྱའི་རྒྱས་འདེབས་བྱེད་པ་ ཡིན་ནོ། ཡང་འོ་ན་བྱིད་ཀྱི་ལྷགས་ལ་སློབ་དཔོན་གྲུ་དགའ་སྤྱིང་པོའི་བཞེད་པ་ཇི་ལྟར་ ཞེ་ན། དམ་ཚིག་གི་བྱག་རྒྱས་རང་དང་ལྷ་གཉིས་སུ་མེད་པར་སྤར་མ་གྲུབ་པ་གསར་དུ་ བསྐྱབས་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མཉམ་པར་འཛིག་པ་ཡིན་པས། དམ་རྒྱ་དང་པོར་ བྱེད། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་ཆེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་འཛིག་པ་དང་། དག་ཅུས་པ་མཐུ་ ཅན་དུ་གྱུར་པ་མེད་པར་འཛིག་ཉེན་ལས་འདས་པའི་ལྷ་འཕྲིན་ལས་ལ་བསྐྱལ་མི་རུས་པས། ཚོས་རྒྱ་དུས་གཉིས་པར་བྱེད། ལྷགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་ཅིང་དག་ཅུས་པ་

མཐུ་ཅན་གྱི་པ་ནས་འཕྲིན་ལས་ལ་སྒྱུར་བས། ལས་ཀྱི་དུས་གསུམ་པར་བྱེད། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་
པོ་ནས་རང་དང་ལྷ་གཉིས་སུ་མེད་པར་གྱུ་བྱེད་གི་དོན་ལ་རབ་དུ་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་
མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལ་སྒྲོན་དུ་གཉིས་སུ་མེད་པར་མ་གྱུ་བ་པར་གཉིས་སུ་
མེད་པའི་དོན་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་མི་འོང་བས་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་རྒྱས་འདེབས་ཆེས་ལ་
བྱེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རང་ལུགས་དེ་གཉིས་གང་བྱེད་ཟེར་ན། གང་བྱས་ཀྱང་
ཆོག་གོ། །འོ་ན་ཀྱང་དཀྱིལ་ཆོག་དོན་ཆེ་འབྱུང་བ་ལ་བཞུན་ནས་བྱེད་ན་སློབ་དཔོན་ཀྱན་སྒྲིང་
གི་ལུགས་ཉིད་བྱེད་དགོས་སོ། །

བཞི་པ་ནི། དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་ཐ་མལ་བའི་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་བྱ་བ་དང་
བཅས་པ་བཞི། རྒྱལ་བའི་སྐུ་གསུང་བྱགས་འཕྲིན་ལས་དང་བཅས་པ་བཞིར་བསྒྱུར་
བའོ། །ལྷ་པ་ནི། དེ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་འབྱུང་བའི་རྒྱ། ཕྱག་རྒྱ་རང་གི་ངོ་བོ། འཆའ་བའི་ཆོ་ག་
འབྱུང་བའི་རྒྱ། གྲུབ་པ་དབང་དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་བཞི་ལས། འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་དམ་རྒྱའི་
ཕྱག་རྒྱ་ཐམས་ཅད་དོན་ཆེ་བསྐྱམས་པ་ལས་བྱུང་བར་རྒྱུད་ལས་བཤད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་གིས་ཨ་
མ་རྒྱ་ར་དང་ཀོ་ས་ལའི་རྒྱན་གཉིས་ལས། དོན་ཆེ་བསྐྱམས་པ་ཕྱག་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་
པར་བཤད་ཅིང་། དེ་བརྒྱུད་རྒྱ་ལ་དགོངས། སློབ་དཔོན་ཀྱན་སྒྲིང་གིས་རྒྱ་ཡིན་པས་མ་
ཁྱབ་པར་བཤད་དེ། དངོས་རྒྱ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཟེར་ནས། དང་པོར་དོན་ཆེ་བསྐྱམས་པ་
བཅས་ཏེ། དེ་ལས་ནམ་སྤང་གི་དམ་རྒྱ་འཆའ། དེའི་དོན་ཆེ་བསྐྱམས་པ་དང་པོ་བཅས་པ་དེ་
མ་བཟོལ་བར་ནམ་སྤང་གི་དམ་རྒྱ་ལས་ལྷ་གཞན་གྱི་དམ་རྒྱ་འཆའ། དེ་ལས་ཡང་གཞན་
གྱི་རིམ་པ་ལྷར་འཆའ་བར་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུད་དང་དོན་ཆེ་འབྱུང་བ་གཉིས་ཀ་ལས།
དམ་ཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ནི། དོན་ཆེ་བསྐྱམས་པ་ལས་འབྱུང་བས་ན། ཞེས་གསུངས་
པ་དང་། དོན་ཆེ་བསྐྱམས་པ་དམ་བཅས་ནས། ཞེས་པ་དམ་རྒྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོར་སྒྱུར་
རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་བཟླ་ས་ཏུ། ཞེས་པས་དོན་ཆེ་བསྐྱམས་པ་བཅས་ལ། དེས་
མིག་ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ། ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། བཟླ་ས་ཏུ། ཞེས་པ་མིག་ཕྱིན་གྱིས་
སློབ་པའི་སྐགས་མ་ཡིན་གྱི། དོན་ཆེ་བསྐྱམས་པ་བཅའ་བའི་སྐགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོ་

རྗེ་འབྲུང་པ་ལས། བརྩ་བྱི་རྩ་ཉིལ་ཞེས་པ་མིག་ཕྱིན་གྱིས་སྒོ་བ་པའི་སྐགས་སུ་གསུངས་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དམ་ཆུ་ཐམས་ཅད་ལ་རེ་རེའི་སྒོན་དུ་རྩོམ་ཆེ་བཅུམས་པ་རེ་རེ་བཅའ་མི་
 དགོས་ན་བརྩ་ས་ཏུ་ཞེས་པའི་སྐགས་ཀྱང་རེ་རེ་ལ་བརྩོད་མི་དགོས་པར་འབྱུང་རོ། །དེའི་
 ཕྱིར་བརྩ་ས་ཏུ་ཞེས་པས་རྩོམ་ཆེ་བཅུམས་པ་བཅས་ལ། བརྩ་བྱི་རྩ་ཉིལ་ཞེས་པས་མིག་ཕྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མིག་གིས་བལྟས་པས་རྣམ་པར་སྤྲང་མཛད་ཡེ་ཤེས་པ་མཐུན་
 ན་བཞུགས་པ་མཛོན་སུམ་དུ་མཛོད་བར་བསམ། དེ་ནས་ཨོ་བརྩ་རྩ་ཉི་ཤུ་ཞེས་པས་
 རྣམ་སྤྲང་གི་དམ་ཆུ་བཅས་ལ། རོ་ལྷོ་བོ་ཉོ་ཞེས་པ་བཞིས་རིམ་པ་ལྟར་དབྱག་གཞུག་
 བཅིང་དབང་དུ་བྱས་ནས་རང་དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཉིས་སུ་མེད་པར་བྱ། དེ་ནས་བརྩ་ས་ཏུ་
 ཞེས་པས་རྣམ་སྤྲང་གི་རྒྱབ་ཏུ་ཉི་མའི་རྒྱབ་ཡོལ་བསམ། བརྩ་ས་ཏུ་ས་མ་ཡ་ལྷོ་ལྷོ་ཤོ། ཞེས་
 པས་རང་ཉིད་ཡེ་ཤེས་པ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ང་རྒྱལ་བྱ། དེ་རྣམས་ཀྱི་
 རྒྱས་བཟབ་ནས། ཁ་ཅིག་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱས་བཟབ་བཟུང་བའི་རྗེས་ལ་ལྷ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
 ཐུགས་ཀར་ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་སྤྱང་དུ་དང་པོའི་རྩོམ་ཆེ་ཆེ་ལྷ་པ་རེ་རེ་ཞེས་ཟེར་བར་
 བྱེད་དོ། །བསྐྱོམ་དོན་ལ་ནི་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོགས་སྤྱེ། རྒྱས་བཟབ་བཟུང་བའི་རྗེས་ཐོགས་ཉིད་
 དུ་རྣམ་པར་སྤྲང་མཛད་ཀྱི་ཐུགས་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཟླ་བའི་སྤྱང་དུ་རྩོམ་
 ཆེ་དཀར་པོ་ཆེ་ལྷ་བའི་རྣམ་པར་བསྐྱོམས་ཏེ། དེ་ལ་སེམས་ཆེ་གཅིག་ཉིད་དུ་དམིགས་ནས་
 སྤྱིའི་སྐགས་གསུམ་གསུམ་དང་། རང་རང་གི་གསུམ་གསུམ་བཟླས་ཏེ། དེ་ལ་ཡུན་རིང་དུ་
 དམིགས་པ་ནི་ཐུག་ཆུ་འབྲུབ་པའི་རྒྱལོ། །དེ་ནས་རང་གི་ཡུང་པོ་སོགས་སྤྱང་བ་ཉིད་དུ་
 རིགས་པས་བཞིག་ནས་སྐོམ་པ་ནི་དབང་དུ་བྱེད་པའི་རྒྱལོ། །ཆོས་ཀྱི་ཐུག་ཆུ་འབྲུང་བའི་
 རྒྱལོ་ནི་བརྩོད་པ་སྤྱིའི་འདུ་བྱེད་དོ། །རྒྱས་འདེབས་པའི་རྒྱལོ་ནི་ལྷ་དེ་དང་དེའི་སྐོག་མར་
 སྤྱོམས་པས་དམར་པོ་འདབ་མ་བརྒྱད་པ་ལྟེའི་སྐོགས་ཀྱི་འདབ་མ་གཅིག་ལྟར་ཡུར་པའི་
 སྤྱང་དུ་རྩོམ་ཆེ་དཀར་པོ་ཆེ་ལྷ་པ་མཆུར་ཉལ་བ་ཞིག་བསམ། ཨོ་བརྩ་རོ་ཉོ་ཞེས་པས་ཕྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབས་ལ་བརྩ་རྩ་ན་ལ་སོགས་པའི་རང་རང་གི་ཆོས་ཀྱི་ཡེ་གེ་རྣམས་རྩོམ་ཆེའི་ལྷ་པ་
 ལ་དཀྱིས་པའི་རྒྱལོ་དུ་བཀོད་ལ། ཆོས་ཀྱི་ཡེ་གེ་དག་དུ་བརྩོད་པ་རྣམས་རྒྱས་འདེབས་

པའི་ཚུལ་ལོ། །དེ་ལ་ལུས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ཕྱག་ཆེན་འཆའ་བ་བྱ་སྟོན་རིན་པོ་ཆེ་དང་། རི་བོ་
 དགེ་ལུན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་ལ་མཛད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་རྒྱལ་ལུས་ཀྱི་ཕྱག་
 རྒྱ་བཅའ་བ་གང་ནས་ཀྱང་བཤད་པ་མེད་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། དཔལ་
 མཆོག་ལས། ལངས་པའམ་ནི་འདུག་པའམ། ཀྱང་དག་དེར་ནི་གནས་པ་འམ། རམས་
 ཅད་རྗེས་ཆགས་སྦྱོར་བ་ཡིས། །དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་
 ཤིང་། དེའི་འགྲེལ་བར་དཔལ་མཆོག་འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ཉིད་བརྗོད་པས་རང་གི་ལྷ་འི་
 གཟུགས་བརྟན་ལངས་པའམ་འདུག་པ་བསྟོམ་པར་བྱའོ། །ཐམས་ཅད་རྗེས་ཆགས་རྣལ་
 འབྱོར་གྱིས། ཞེས་བྱ་བ་ནི་འདིར་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་རོ་བོ་ཉིད་དོ། །དེ་
 ལྟར་བྱས་པས་ཅི་ཞིག་འགྲུབ་ཅེ་ན། དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པར་འགྱུར། ཞེས་བྱ་བ་
 ལ། རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་ནི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་དེ་དེ་
 འགྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་བརྗོད་པས། ཞེས་པ་ཆོས་ཀྱི་ཡི་གེ་དག་
 ཏུ་བརྗོད་པ་དང་། རང་གི་ལྷ་སྟེ། གང་ལ་ཕྱག་རྒྱས་གདབ་པར་བྱ་བའི་ལྷ་ལངས་པའམ་
 འདུག་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དང་མཐུན་པའི་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཅའ་བ་
 དང་། སེམས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་གསུམ་རུས་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་
 པར་བྱེད་པ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ལ། ཕྱག་ཆེན་བཅའ་བ་མེད་ན་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་
 མ་ཆང་བར་འགྱུར་བས། འདིར་ཕྱག་ཆེན་འཆའ་བ་འགོག་པ་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་སོ། །ཆོས་
 རྒྱ་དབང་རུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ནི་ལུས་ལྷ་གང་ཡིན་པ་དེའི་རྣམ་པར་གསལ་བ་དང་། ཐུགས་
 དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཆོགས་པའི་དོན་ལ་ཆེ་གཅིག་ཏུ་དམིགས་པའི་ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ངང་
 ལས་རྟོ་རྗེ་དང་བཅས་པའི་ལྷེ་ཡར་རྒྱལ་ལྟར་ནས། དེ་ལས་རྟོ་རྗེ་ཕྱ་མོ་ནས་འབྱུ་ཅམ་
 འཕྲོས་པ་སྤྱི་ཆེ་མོར་བསྟོམས་ཏེ། དེ་ལ་རེག་མཐོང་གི་མཆོན་མ་བྱུང་བྱུང་རུ་བསྟོམས་
 པས་ཆོས་རྒྱལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གྲུབ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་རྣམས་འགྲུབ་པ་ནི་ཆོས་རྒྱ་དབང་
 རུ་ཀྱང་པའི་ཆད་དོ། །ལས་རྒྱ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་ནི་རྟོ་རྗེ་ལྷ་ལྟར་རོ། །རྒྱས་འདེབས་པའི་ཚུལ་
 ནི་གཤམ་པའི་རྟོ་རྗེ་ལྷ་ལྟར་གྱི་སྤྱིང་རུ་གཡས་པའི་རྟོ་རྗེ་ལྷ་ལྟར་བཞག་ལ་པད་སྐྱོར་ཕྱོག་

རྒྱ་ལྟོ་བས་ལྟ་དེ་དང་དེའི་ཕྱག་མཆན་མེད་པའི་ཕྱག་ཆེན་འཆའ་བ་ཡིན་ཏེ། རང་རང་གི་སྐགས་བརྒྱུད་ལ་ཕྱག་རྒྱ་འགྲོལ་བ་ན་སེ་གོལ་གཏོག་ཅིང་འཕྲིན་ལས་མཛད་པར་མོས་པའོ། །འབྲུབ་པའི་རྒྱ་ནི་ཕྱག་རྒྱ་འཆའ་བའི་རྒྱས་སུ་ལྟ་དེ་དང་དེའི་ཕྱགས་ཀར་སྒྲ་ཆོགས་རྩོམ་རེ་རེ་སྒྲིམ་ཞིང་དེ་ཉིད་བྱ་བ་སྦྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རོ་བོར་མོས་པའོ། །དབང་རྒྱ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ནི་ལྷས་ཀྱི་སྦྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་གར་ལ་སོགས་པས་ལྟས་ལྟ་མཛོད་པ་དང་། རག་གི་སྒྲ་བརྒྱུད་ཐམས་ཅད་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོན་ལྟས་ལྟ་མཛོད་པ་དང་། བཟའ་བཏུང་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རོ་བོ་ལྟ་དང་སྟོང་བ་ཉིད་དབྱེར་མེད་པ་ལས་རྣམ་པ་གཟུགས་སྒྲ་ལ་སོགས་པར་ཤར་བར་མོས་ནས་ལྟས་ལྟ་མཛོད་པར་མོས་པ་རྒྱན་ལྟ་རྒྱ་དྲན་ཤེས་ན་རེ་བཅེན་ནས་སྒྲིམ་པ་སྟེ། དེ་ལྟར་བསྒྲིམས་པས་གོམས་པ་བརྟན་པ་ན་ལྷས་རག་གི་སྦྱོད་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལྟའི་འཕྲིན་ལས་འབྲུབ་པ་ན་དབང་རྒྱ་འགྱུར་བའོ། །ཕྱག་ཆེན་འབྲུང་བའི་རྒྱ་ནི་གཙོ་ཆེར་རྩོམ་སྒྲ་ཚུར་རོ། །རྒྱས་འདེབས་པའི་ཚུལ་ནི་རང་བཞིན་རྒྱ་བཞུགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་བཅའ་བ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་སོགས་པའོ། །འབྲུབ་པའི་རྒྱ་ནི་ལྟ་དེ་དང་དེའི་ཕྱགས་ཀར་དང་པོའི་རྩོམ་ཆེ་ཆེ་ལྟ་བུ་རེ་རེ་སྒྲིམ་པའོ། །དབང་རྒྱ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་ནི་ཟབ་གསལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་ཐོབ་རྒྱ་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་གོ་སྒྲ་བ་ལ་དགོངས་ནས་དངོས་སུ་མ་བཤད་དོ། །དེ་ལ་རྣམ་སྤང་གི་རྒྱས་འདེབས་ཟིན་ནས་མི་བསྐྱོད་པའི་རྒྱས་འདེབས་བྱེད་ན། རང་ཉིད་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཀྱི་རྣམ་པར་བསྒྲིམས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་དམ། མི་བསྐྱོད་པའི་རྣམ་པར་བསྐྱར་ནས་བྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་རྣམ་སྤང་ལ་རྒྱས་བཏབ་པར་འགྱུར་གྱི་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་རྒྱས་བཏབ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཤར་གྱི་མི་བསྐྱོད་པ་ཚུར་འཕོས་ཏེ་ཤར་གྱི་རེའུ་མིག་སྟོང་བར་སྒྲིམ་མམ། མི་བསྐྱོད་པ་གཉིས་སྒྲིམ་པ་གང་བྱེད་ཅེ་ན། རང་ཉིད་རྣམ་སྤང་གི་རྣམ་པ་ལས་མ་གཤོས་པར་ཤར་གྱི་མི་བསྐྱོད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་འཆའ་བ་དང་། མི་བསྐྱོད་པའི་ཡེ་ཤེས་པ་མཐུན་ན་བཞུགས་པ་ལ་ལྟ་བ་དང་། རང་ལ་དབྲུག་གཞུག་བཅིང་དབང་རྒྱ་བྱ་བ་རྣམས་བྱེད་པར་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་མི་བསྐྱོད་པ་དེ་ཡེ་ཤེས་པ་དང་དབྱེར་

མེད་ཏུ་འབྲེས་པས་རང་དང་ཡེ་ཤེས་པ་དབྱེར་མེད་ཏུ་འབྲེས་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། རང་
དང་མི་བརྒྱུད་པ་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་སྒྲིམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ཙམ་བའི་ལྷ་གཞན་རྣམས་
ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་

རྒྱུད་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ།

འདིར་རྣལ་འབྱོར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ། རྒྱུད་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང་། བྱེ་བ་
སོ་སོའི་དོན་དང་། བརྗོད་བྱའི་དོན་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི་སྒྲིམ་འབྱུང་
དང་། བྱུར་དང་། སངས་རྒྱས་མོད་པ་སོགས་ནས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དབྱེ་གཞིར་བྱས་པ་
ལ། རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་རྒྱུད་དང་། རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཅེས་པ་དང་། ཏུས་འཁོར་སོགས་
ལས། སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དབྱེ་གཞིར་བྱས་པ་ལ། ཐབས་རྒྱུད་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་
པ་དང་། རྩི་རྩི་པོ་རྒྱུན་ཀྱི་རྒྱུད་སོགས་ནས། རལའ་འགྲོ་པའི་རྒྱུད་དང་། རལའ་འགྲོ་
མའི་རྒྱུད། ཅེས་འབྱུང་བ་རྣམས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་རྒྱུད་དང་། ཐབས་རྒྱུད་དང་། རལའ་
འགྲོ་པའི་རྒྱུད་ཅེས་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་ལ་མིང་འདོགས་མི་འདྲ་བའོ། །ཡང་རྣལ་འབྱོར་
མའི་རྒྱུད་དང་། ཤེས་རབ་ཀྱི་རྒྱུད་དང་། རལའ་འགྲོ་མའི་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱང་དོན་གཅིག་
མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲ་མེད་དང་ཡོ་ག་གཉིས་སོ་སོར་མ་བྱེ་བར་ཐུན་མོང་
ཏུ་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་རྒྱུད་ཅེས་པ་དང་། སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཙམ་ལ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་
ཅེས་འབྱུང་བ་དང་། སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས་བྱེ་བའི་ཡ་གྲུལ་ལ་རྣལ་འབྱོར་
རྒྱུད། ཅེས་འབྱུང་བ་རྣམས་མིང་གི་ཐ་སྙད་འདྲ་ཡང་དོན་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ལེགས་
པར་བྱེད་དགོས་སོ། །

བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན།

གཉིས་པ་བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ་དང་། རང་ལུགས་བཞག་

པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། ལ་ཅིག་ན་རེ། ལྷ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ནས། པ་རྒྱུད་མ་
 རྒྱུད་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་གསུམ་ཏུ་འབྱེད་ཅིང་། དེ་གསུམ་ནང་པན་ཚུན་གཅིག་ཡིན་ན་
 གཅིག་ཤོས་མ་ཡིན་པར་འགལ་བར་འདོད་དོ། །དེ་ལ་ཡང་རྫོང་བྱེད་སྒྲུབ་ཁྱེད་པར་གྱིས་
 རྒྱུད་གསུམ་སོ་སོར་འབྱེད་པ་དང་། བརྫོང་བྱ་དོན་གྱི་ཁྱེད་པར་གྱིས་རྒྱུད་གསུམ་སོ་སོར་
 འབྱེད་པ་དང་། ལུ་བ་པོའི་ཁྱེད་པར་གྱིས་རྒྱུད་གསུམ་སོ་སོར་འབྱེད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་
 ཡང་ལྷ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས། སློང་གཞིའི་སྐབས་སུ་འདི་སྐད་བདག་ཐོས་
 གྱིས་མགོ་དངས་པའི་རྒྱུད་ཡིན་ན་པ་རྒྱུད་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་གསང་བ་འདུས་
 པའི་རྒྱུད་ལྟ་བུའོ། །སློང་གཞི་འཆད་པ་ན། གསང་བ་མཆོག་གིས་དགྲེས་པ་ན། ཞེས་
 པས་ཐོག་དངས་པའི་རྒྱུད་ཡིན་ན། མ་རྒྱུད་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་བདེ་མཆོག་གི་
 རྒྱུད་ལྟ་བུའོ། །དེས་ན་ཅ་རྒྱུད་བརྟག་པ་གཉིས་པ་ལས། འདི་སྐད་བདག་ཐོས་དང་། དེའི་
 རུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཤད་རྒྱུད་གྲུར་ལས། གསང་བ་མཆོག་གིས་དགྲེས་པ་ན། ཞེས་
 དང་། རུན་མོང་བའི་བཤད་རྒྱུད་སྟོ་བུ་ཏེ་ལས། འདི་སྐད་དང་། གསང་བ་མཆོག་གིས་
 དགྲེས་པ་གཉིས་ཀ་འབྲུང་བས་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ཞིང་། དེའི་ཤེས་
 བྱེད་ནི་གྲུབ་ཆེན་ནག་པོ་སྤྱོད་པས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་འང་
 མི་འཐད་དེ། དེས་ན་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་ཀྱང་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཏུ་ཐལ། ཅ་རྒྱུད་ལས།
 གསང་བ་མཆོག་གིས་དགྲེས་པ་ན། ཞེས་འབྲུང་ཞིང་། རུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཤད་རྒྱུད་
 མངོན་བརྫོང་ལྷ་མ་ལས། འདི་སྐད་བདག་ཐོས་དང་། རུན་མོང་བའི་བཤད་རྒྱུད་སྟོ་བུ་
 ཏེ་ལས། དེ་གཉིས་ཀ་འབྲུང་བས་སོ། །འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དེ་མ་རྒྱུད་ཏུ་ཁས་སྤངས་པ་
 དང་། མ་རྒྱུད་དང་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་འགལ་བར་ཁས་སྤངས་པས་སོ། །གཞན་ཡང་། གྱི་
 རོ་རྩེ་པ་རྒྱུད་ཏུ་ཐལ་བ་སོགས་གནོད་བྱེད་ཏུ་མ་ཞིག་ཡོད་དོ། །བརྫོང་བྱ་དོན་གྱི་ཁྱེད་པར་
 གྱིས་རྒྱུད་གསུམ་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཁྱེད་པར་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་ཁྱེད་
 པར་དང་། རྩིས་སྤྱོད་ནམ་དག་གི་ཁྱེད་པར་གྱིས་རྒྱུད་གསུམ་སོ་སོར་འབྱེད་པའོ། །དང་
 པོ་ནི། ལྷ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དབྱེ་གཞིར་བྱས་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་གང་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷ་

ལྷ་མོའི་རྣམ་པར་སྟོན་ཞིང་། གཙོ་བོ་ལྷ་མོས་བྱེད་པའམ། འཁོར་ལྷ་མོའི་ཚྭ་གས་ཤས་ཆེ་
བ་མ་རྒྱུད་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་ལྷ་ལྷ་མོའི་རྣམ་པར་
སྟོན་ཞིང་། ལྷ་མོས་གཙོ་བོ་བྱེད་པའམ། འཁོར་ལྷ་མོའི་ཚྭ་གས་ཆེ་བ་པ་རྒྱུད་དུ་འཛོག་
པར་བྱེད་དོ། །དེའི་ཤེས་བྱེད་ནི། གྲུར་ལས། སངས་རྒྱུས་རྣམས་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། རལ་འ་
འགོ་མ་ཡི་དམ་པའི་ཚྭ་གས། རལ་འ་འགོ་ལྷ་མོ་རབ་བསྐྱབ་ཕྱིར། རལ་འ་འགོ་མ་ཡི་རྒྱུད་
བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱུས་རྣམས་ནི་རིགས་ལྷ་ཡིན་ལ། རལ་འ་འགོ་མ་
ཡི་དམ་པའི་ཚྭ་གས་ཞེས་པས་ལྷ་མོ་ཤས་ཆེ་བ་བསྟན་ཅིང་། རལ་འ་འགོ་ལྷ་མོ་རབ་བསྐྱབ་
ཕྱིར། ཞེས་པས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྷ་ལྷ་མོའི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་རྒྱུད་པ་སྟོན་ལ། དེ་ལྟར་
བསྐྱབ་པའི་རལ་འ་འགོ་མའི་རྒྱུད་བཤད། ཅས་པའི་དོན་ནོ། །དེ་ལ་པ་རྒྱུད་ལ་དངོས་སུ་
མ་གསུངས་ཀྱང་། མ་རྒྱུད་ལ་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཤུགས་ལ་པ་རྒྱུད་ལ་འང་བསྟན་ཅས་
འདོད་དོ། །ལྷ་དེ་དེའི་རྒྱ་མཚན་དུ་འབྲེན་པ་འབྲེལ་མེད་ཡིན་ཏེ། ལྷ་དེ་ཉིད་ནི། གྲུར་
རིགས་བསྐྱུས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་ལྷ་སྐྱབ་པ་སྟེ་སྟོན་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་
ཡིན་ཞིང་། རལ་འ་འགོ་ཞེས་འབྱུང་བ་ལྷ་མོ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་མི་དགོས་སོ། །

རྫོགས་རིམ་གྱི་བྱང་པར་གྱིས་རྒྱུད་གསུམ་སོ་སོར་འཛོག་པ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་
ལོའི་རྫོགས་རིམ་བརྒྱུད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ཡིན་ན་མ་རྒྱུད་དང་། ཐེག་ལེ་དང་
ལྷ་མོའི་རྣམ་པར་འབྱོར་གྱི་རྫོགས་རིམ་བརྒྱུད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ཡིན་ན་པ་རྒྱུད་
དང་། དེ་གཉིས་ཀ་བརྒྱུད་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྟོན་པའི་རྒྱུད་ཡིན་ན་གཉིས་མེད་ཀྱི་
རྒྱུད་དུ་འདོད་ཅིང་། མཚན་གཞི་ནི་སྤར་ལྟར་ལ། བྱང་པ་ན་ཚུན་ཡང་འགལ་བར་འདོད་
དོ། །དེ་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་འཁོར་ལོའི་རྫོགས་རིམ་ནི། ཕྱིའི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པའི་རྫོགས་
རིམ་སྒྲིམ་རྒྱུ་ལ་འདོད་པས། དེས་ན་བདེ་མཚན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱང་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་
ཐལ། ཕྱིའི་ཕྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པའི་རྫོགས་རིམ་སྒྲིམ་རྒྱུ་ལ་བདེ་དཔྱེས་གཉིས་བྱང་པར་མེད་
ཅིང་། ཐེག་ལེ་དང་ལྷ་མོའི་རྣམ་པར་འབྱོར་གྱི་རྫོགས་རིམ་བདེ་མཚན་གྱི་རྒྱུད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
ནོ། །འདོད་ན། བྱང་པ་ན་ཚུན་འགལ་བར་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །

བ་ཡོད་མིན་ཞེས། །ཐུགས་ཀྱི་དོ་རྒྱུས་དེ་སྐད་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་ཀྱི། །ལུང་དེ་ཉིད་
 སྐད་གཞིས་རྒྱད་གསུམ་པོ་མོར་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་རྩ་འདོད་པ་ལ་འབྲེལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
 མེད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་རྩལ་འཁོར་རྒྱད་འབྲེལ་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟེང་སྤངས་ནས། དེའི་ལུགས་སུ་
 རྒྱུ་མས་ཏེ། སྤྲེལ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་པ་རྒྱད་མ་རྒྱད་གཉིས་སུ་འབྲེད་པ་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་གཟུང་
 རྩ་མི་རུང་བའི་རྒྱད་དོན་དང་། སྤྲེལ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ཡིན་ན་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ཡིན་པས་ཁྲབ་
 པ་སྐྱ་རི་བཞིན་པའི་ངེས་དོན་རྩ་འདོད་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་བཞིན་རུའང་། སྤྲེལ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་
 ལ་པ་རྒྱད་མ་རྒྱད་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་གསུམ་རྩ་འབྲེད་ཅིང་། དེ་རྣམས་ཀྱི་འཛོག་བྱེད་རྩ་
 དཀྱིལ་འཁོར་གང་རྩ་ཉིན་མཚན་མཉམ་པ་དག་པས་ལྷ་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཞལ་ཕྱག་
 མཉམ་པ་སྟོན་པའི་སྤྲེལ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ནི་པ་རྒྱད་དེ་གསང་འདུས་ལྷ་བྱ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་
 གང་རྩ་སྤྲེལ་ཕྱི་བྱུང་མཚམས་དག་པས། ལྷ་གཙོ་འཁོར་ཞལ་ཕྱག་མི་མཉམ་པ་ཤས་ཆེར་
 སྟོན་པའི་སྤྲེལ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ནི་མ་རྒྱད་དེ་བདེ་མཚོག་ལྷ་བྱ་དང་། དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་དཀྱིལ་
 འཁོར་གང་རྩ་ལྷ་གཙོ་པོ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་ཕྱག་མི་མཉམ་ཞིང་། འཁོར་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་ཕྱག་
 མཉམ་པར་སྟོན་པའི་སྤྲེལ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ནི་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་དེ་རྩལ་འཁོར་ལྷ་བྱའོ། །ཟེར་
 ཞིང་། དེ་རྣམས་ནི་རྩལ་འཁོར་གྱིས་བསྟན་པར་འདོད་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེས་ན་
 འདུས་པ་ཡང་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱད་རྩ་འབྱུར་ཏེ། སྤྲེལ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ཡིན་ན་གཉིས་མེད་ཀྱི་
 རྒྱད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་སྐྱ་རི་བཞིན་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་པས་སོ། །འདོད་ན། ལྷ་གཙོ་པོ་
 ཡབ་ཡུམ་ཞལ་ཕྱག་མི་མཉམ་ཞིང་། འཁོར་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་ཕྱག་མཉམ་པར་ཐལ། འདོད་
 པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྩལ་འཁོར་ལས། སྤྲེལ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་ལ་པ་རྒྱད་མ་རྒྱད་གཉིས་སུ་སྤྲེལ་སྐྱ་
 རི་བཞིན་པ་མིན་པའི་རྒྱད་དོན་རྩ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ཉིད་ལས་པ་རྒྱད་མ་རྒྱད་རྩ་
 འབྲེད་ཚུལ་ཁྱད་པར་བ། སྤྲེལ་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གང་རྩ་ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་གཞུག་བྱེད་པ་
 ཅ། ལྷ་པོ་ཡང་དག་པར་རྒྱ་ཞིང་། རྣལ་འབྱོར་མ་མི་གཡོ་བར་གནས་པར་སྟོན་པ་པ་རྒྱད་
 དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གང་རྩ་ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་གཞུག་བྱེད་པ་ན། རྣལ་འབྱོར་མ་རྣམས་
 ཡང་དག་པར་རྒྱ་ཞིང་། ལྷ་པོ་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་སྟོན་པའི་སྤྲེལ་མེད་ཀྱི་རྒྱད་རྣམས་

གང་རྒྱུ་ཡིན་པའོ།

པ་རྒྱུ་དང་ཐབས་རྒྱུ་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་པའི་ཐབས་དེ་གང་ཞེ་ན། མཁུ་འགྲོ་རྒྱུ་
མཚོ་ལས། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ལ་རྒྱུ་རྒྱལ་དུ། འདི་དང་དེ་ཡི་ཚོག་དབྱེ་ཤེས། འོད་གསལ་
རྒྱ་མ་བདག་གིས་ནི། རྒྱ་མ་འཇིག་རྟེན་ལ་བཤད་དོ། ཞེས་གསུངས་པས་བརྟན་ཏེ། དེའི་
དོན་བཤད་ན། བཤད་ཅིས་དྲ་དོ། གང་གིས་ན་རྟོ་རྟེ་འཆང་བདག་གིས་སོ། གང་ན་
རྒྱ་མའི་སྐྱ་སྐྱབ་པའི་ཐབས་སོ། གང་ལ་ན། གདུལ་བྱའི་འཇིག་རྟེན་རྣམས་ལ་ལོ། གང་རྒྱ་
ན། ལྷ་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་རྒྱུ་དང་། རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུ་གཉིས་སུ་སྦྱེ་བའི་ཡ་
གྲལ་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་སུ་ལོ། རྒྱལ་རི་ལྟར་ན། ལྷ་མེད་ཐོབ་གསུམ་
འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་ལུགས་འབྱུང་དུ་བསྐྱེད་ཅིང་། དེ་ལས་ལུགས་ལྟོག་ཏུ་སྤང་བའི་
ཚོ། ལྷ་མེད་པ་བཞིའི་བཞོན་པའི་རྒྱུ་འོད་ཟེར་ལྷ་པ་ལས་རྒྱ་མའི་སྐྱ་སྐྱབ་རྒྱལ་རྒྱལ་དུ་བརྟན་
པ་སོགས། དེ་དང་དེའི་ཚོག་ཀྱི་དབྱེ་བ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས། འོད་གསལ་
ལས་རྒྱ་ལུས་སུ་སྤང་རྒྱལ་ལོ། འོན་པ་ལྟར་ན། ལྷ་མེད་ལྟོགས་བདེ་ལྷ་མེད་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡི་
ཤེས་ཀྱང་བརྟན་བྱར་རྒྱས་པར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་གང་ཞིག ལྷ་མེད་ལྟོགས་ཐབས་ཀྱི་ཆར་གྱུར་
པའི་ལྷ་མེད་པ་བཞིའི་བཞོན་པའི་རྒྱུ་འོད་ཟེར་ལྷ་པ་ལས་རྒྱ་མའི་སྐྱ་སྐྱབ་རྒྱལ་རྒྱལ་དུ་བརྟན་
ནས་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་ལྷ་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་དངོས་སམ། དེའི་ལྷ་མེད་གཏོགས་ཀྱི་རྒྱུ་གང་རྒྱུ་
ཡིན་པ་ཞེས་པའོ། འདི་རྣམས་ཀྱི་མཚན་གཞི་རྒྱུ་ཟེར་གཅིག་དོས་པ་བཟུང་ན། འདུས་པ་ལྟ་
བུ་པ་རྒྱུ་དངོས་དང་། གཤིན་རྟེ་གཤེད་དམར་ནག་གི་རྒྱུ། རྣམ་སྤང་རྒྱ་འབྱུལ་དྲ་བ་སྟེ།
ལྷ་མེད་རྒྱ་དྲ། རྟོ་རྟེ་ལྷ་མེད་པོ་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུ་རྣམས་པ་རྒྱུ་ཀྱི་ལྷ་མེད་གཏོགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན།
བདེ་མཚོག་ཀྱི་རྟོ་རྟེ། དུས་འཁོར་། རྒྱ་མེད་གདན་གསུམ། རྒྱ་མེད་ཆེ་མེག་ལོ། སངས་རྒྱས་
མཉམ་སྦྲེལ་སོགས་པ་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། འདིས་ན་པ་རྒྱུ་ཀྱི་གཙོ་བོ་འདུས་པ་ཡིན་ཞིང་། མ་
རྒྱུ་ཀྱི་གཙོ་བོ་བདེ་མཚོག་ཡིན་ཏེ། འདུས་པ་ནས་སྟོན་པའི་བསྐྱེད་རྒྱུ་དང་། ལས་
ཚོགས་རྒྱས་པ་འདྲ་བ་པ་རྒྱུ་གཞན་གང་ནས་ཀྱང་མི་འབྱུང་ཞིང་། བདེ་མཚོག་གིས་སྟོན་
པའི་བསྐྱེད་རྒྱུ་དང་ལས་ཚོགས་རྒྱས་པ་འདྲ་བ་པ་རྒྱུ་གཞན་གང་ནས་ཀྱང་མི་འབྱུང་

པའི་ཕྱིར་རོ། །

དེ་ལྟར་པ་རྒྱུད་མ་རྒྱུད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ནམ་པ་གཉིས་སུ་འབྱུང་ཏེ།
རྫོང་བྱེད་སྒྲིའི་རྒྱུད་དང་། བརྫོང་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱུད་དོ། །དེ་ལ་རྫོང་བྱེད་སྒྲིའི་རྒྱུད་ནི། རྩོམ་
འཆང་གིས་གསུངས་པའི་བླ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་གཞུང་མཐའ་དག་གོ། །བརྫོང་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱུད་ནི་
ནམ་པ་གསུམ་སྟེ། རྒྱུའི་རྒྱུད། ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད། འབྲས་བུའི་རྒྱུད་ནམས་སོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུའི་
རྒྱུད་དང་། གཞིའི་རྒྱུད་དོན་གཅིག ཐབས་རྒྱུད་དང་། ལམ་གྱི་རྒྱུད་དོན་གཅིག གཞིའི་
རྒྱུད་ནི། ལྷ་རོ་པས་བླ་མེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་
ཟག་ལ་བཞེད། ལྷ་རྩི་པ་དང་། ལ་རྩ་ཡས་སྟོ་བྱུར་བྱི་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རང་
བཞིན་ནམ་དག་ལ་བཞེད་དོ། །འབྲས་བུའི་རྒྱུད་ནི། ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་རྩོམ་རྩོམ་འཆང་གི་
གོ་འཕང་དམ། མི་སྟོབ་པའི་བྱུང་འཕྱག་གམ། ཁ་རྩྭ་ཡན་ལག་བདུན་ལྟར་གྱི་གོ་འཕང་
ནམས་དོན་གཅིག་དུ་བྱས་པ་དེ་ལོ། ཐབས་སམ་ལམ་གྱི་རྒྱུད་ནི། ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་དེ་
ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ལོ། །མདོར་ན་རྒྱུའི་
རྒྱུད་དམ། གཞིའི་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དེས། ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་མི་སྟོབ་པའི་
བྱུང་འཕྱག་གི་གོ་འཕང་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཐབས་སམ་ལམ་གྱི་
རྒྱུད་མཐའ་དག་བསྟར་ན་ནམ་པ་བཞིར་འདུ་སྟེ། ཐོག་མར་རྒྱུད་མ་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པར་བྱེད་
པ་དབང་གི་རྒྱུད། སྒྲིན་པ་མི་ཉམས་པར་བསྟར་བ་དམ་ཆོག་དང་ཕྱོགས་པའི་རྒྱུད། ཉམས་
སུ་བྱེད་བྱའི་རོ་བོ་བསྐྱེད་རྩོགས་ཀྱི་རྒྱུད། ཉེ་རྒྱ་རྒྱུད་པའི་རྒྱུད་དང་བཞིལོ། །

གང་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་དགྱེལ་འཁོར་གྱི་མཆོན་ཉིད།

སྒྲིན་བྱེད་དབང་གི་ལམ་ཞེས་པ་ནི། རྩོམ་ཐོག་པའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལམ་གྱི་ཐོག་
མར་དེས་པར་དབང་བསྐྱར་འགྲོ་དགོས་པས་ལམ་གྱི་ཐོག་མ་ཡིན་རོ། །དེ་ལ་གསུམ། གང་
དུ་དབང་བསྐྱར་བ་དགྱེལ་འཁོར་གྱི་མཆོན་ཉིད། གང་གིས་དབང་བསྐྱར་བ་རྩོམ་སྟོབ་
དཔོན་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེས་དགྱེལ་འཁོར་གང་དུ་སྟོབ་མ་ལ་རི་ལྟར་དབང་བསྐྱར་བའི་

ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཐོག་མར་སློབ་མ་དགྲིལ་འཁོར་དུ་བཅུག་ནས། དེའི་ཆེས་སུ་དབང་
བསྐྱར་བའི་ཕྱིར་དུ་གཞུག་པར་བྱ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་ནི། སློབ་དཔོན་རྩི་རྩེ་དྲིལ་བྱ་བས།
དབང་བསྐྱར་དགྲིལ་འཁོར་སྡོན་འགྲོ་བར། ཁྱེད་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། དགྲིལ་འཁོར་
ལ། རུལ་ཚོན། རས་བྲིས། བསམ་གཏན། ལུས་དགྲིལ་དང་རྣམ་པ་བཞིར་ངེས་ལ། དེ་
ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ནི། སློབ་དཔོན་དང་སློབ་མ་གང་ཡང་རུང་བའི་དབང་
དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་གྱི། དེ་ནི་སློབ་དཔོན་ཉིང་དེ་འཛིན་ཤིན་དུ་བརྟན་པ་དང་། སློབ་མ་
དབང་པོ་ཤིན་དུ་རྩི་ཁོང་མོས་པ་བརྟན་པ་སོགས་མཆོད་ཉིད་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྷན་
པ་ལ་དམིགས་བསལ་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ལུས་དགྲིལ་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ལ། ཐོག་
མར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རུལ་ཚོན་དང་རས་བྲིས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་གང་ཡང་རུང་བར་དབང་བསྐྱར་
མཆོད་ཉིད་ཆང་བ་ཐོབ་ཤི། དེ་ནས་ལུས་དགྲིལ་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ཡིན་གྱི། ཐོག་མར་ཕྱི་
དགྲིལ་དུ་དབང་མ་ཐོབ་པར་ལུས་དགྲིལ་དུ་དབང་བསྐྱར་དུ་མི་རུང་ངོ་། །ཐོག་མར་རྒྱད་
མ་སྒྲིན་པ་སྒྲིན་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་དབང་བསྐྱར་མཆོད་ཉིད་ཆང་བ་རུལ་ཚོན་དང་རས་
བྲིས་གང་དུ་ཐོབ་ཀྱང་དབང་གི་གོ་ཚོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་སློབ་མ་ཚོགས་གསོག་པ་དང་སྒྲིབ་
པ་སྦྱོང་བའི་སློ་མང་ཁིང་། སྐྱགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་སྡོད་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་དགོས་པ་
ཆེ་བས། དེའི་ཕྱིར་རྒྱད་དང་གྲུབ་ཆེན་གྱི་གཞུང་ཆང་ལྷན་པ་ལ་ཆེ་བ་ལས། རུལ་ཚོན་གྱི་
དགྲིལ་འཁོར་མཆོག་དུ་གསུངས་སོ། །

གང་གིས་དབང་བསྐྱར་བ་རྩི་སློབ་དཔོན་གྱི་མཆོད་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། བརྟན་ཁིང་རུལ་ལ་སློ་གོས་ལྟན། ཁྱེད་སོགས་སྒྲ་མ་ལྟ་བུ་པ་ནས་
གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་ཕྱི་ནང་གི་དེ་ཉིད་བཅུ་དང་། མདོ་སྐྱགས་ཀྱི་བརྟན་བཅོས་དང་། རྒྱད་
ལ་མཁས་པ་སོགས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ཆང་བ། ཁྱད་པར་དུ། ཚ་བའི་ལྷང་བ་རབ་འཛོམས་
བྱེད། ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚ་ལྷང་གིས་དང་པོར་མ་གོས་པའམ། རྒྱ་ལ་གོས་ཀྱང་
བདག་འཇུག་སོགས་ཀྱིས་སྒྲོམ་པ་སོར་རྒྱད་པར་བྱས་ཏེ། སློབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་

ཆོ་ན་སྐགས་སྒྲིམ་དང་ལྷན་པར་བྱས་ནས་དབང་བསྐྱར་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་
 དབང་བསྐྱར་ན། རྣོབ་མས་དབང་ཐོབ་པའི་གོ་མི་ཆོད་པས་དེའི་ཆུད་ལ་སྐགས་ཀྱི་ལས་
 ཀྱི་གཞི་མེད་པར་སོང་བའི་ཕྱིར་རང་གཞན་གཉིས་ཀ་བསྐྱས་པར་འཕྱར་རོ། །གཞན་
 ཡང་། བསྟེན་སྐགས་དག་པར་མ་བྱས་པར། །དཀྱིལ་འཁོར་ལས་ལ་འཇུག་པ་དང་། །ཞེས་
 གསུངས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལས་དང་། བསྟེན་སྐགས་ཀྱི་ཆོད་རིམ་ལྟ་བུ་ཞིན། དེ་ལ་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལས་ནི། རང་ཉིད་བདག་འཇུག་ལེན་པ་དང་། གཞན་ལ་དབང་བསྐྱར་
 བ་དང་། རབ་གནས་དང་། སྤྱོད་སྤྲེག་སྐགས་ཡིན་ལ། ལས་དེ་རྣམས་ལ་འཇུག་པ་ན།
 གང་ལ་བརྟེན་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་བསྟེན་པ་ཁ་སྐོང་དང་བཅས་པ་སྟོན་ཏུ་བཏང་ནས་
 བྱེད་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟ་མིན་ན། རྟིང་པོ་མདོར་བསགས་ལས། རང་ཉིད་སུན་འབྱིན་པ་དང་
 ཉམས་པར་བྱེད་ཅིང་རང་ལ་གཞོད་པ་བྱེད་པར་གསུངས་པས་སོ། །

བསྟེན་པའི་ཆོད་ནི། བརྟེན་གཉིས་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་བདག་པོའི་བརླས་པ་
 འབྱུང་། །དཀྱིལ་འཁོར་བ་ཡི་བྲི་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་མེད་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
 སལ་ཆེ་བ་ལས། གཙོ་བོའི་བརླས་པ་འབྱུང་། འཁོར་རྣམས་ལ་བྲི་སྤྲུག་རེ་རེ་བྱེད་དགོས་པར་
 གསུངས་ཀྱང་། བདེ་མཆོག་ལས། རྣམ་པ་དེ་ལྟར་བྱེད་ཅིང་། འབྲིང་དང་བརྟེན་པའི་རྣམ་
 གཞག་གསུངས་ལ། ཏུས་འཁོར་ལ་ཡང་གཙོ་བོ་ལ་འབྱུང་དང་། འཁོར་གྱི་བསྟེན་པ་སྤྲུགས་
 དཀྱིལ་གྱི་ལྟ་རྣམས་ལ་བྲི་སྤྲུག་རེ་རེ་བརླས་པས་ཆོག་པར་གསུངས་སོ། །བཟང་པོ་ཡོངས་
 གཟུང་དང་། དཀྱིལ་ཆོག་རྩོ་རྩེ་སྤང་བ་ལས། མེ་ཏོག་སོག་པའི་ལྟ་ལ་འབྱུང་བརྟེན་དགོས་
 པར་གསུངས་ཀྱང་། འདིར་དེ་ལྟར་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་པར་མི་བཞེད་དོ། །སྐགས་རིམ་
 ལས་ཡེ་ཤེས་འབེབས་པའི་སྐགས་ལ་བསྟེན་པ་བྲི་སྤྲུག་གཅིག་དང་། དེའི་བཅུ་ཆའི་སྤྱོད་
 སྤྲེག་བྱེད་དགོས་པ་ནི། ཏུས་འཁོར་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། གཞན་
 ལ་ངེས་པར་དགོས་པར་མ་གསུངས་ལ། བརླས་པའི་ཁ་སྐོང་གི་སྤྱོད་སྤྲེག་བྱ་མི་དགོས་
 པར་གསུངས་ཤིང་། འཏུས་པའི་དཀྱིལ་ཆོག་ལས། ཡེ་ཤེས་འབེབས་པའི་བརླས་པ་འབྱུང་
 དང་། བགལས་མཐར་བྱེད་ཀྱི་སྤང་སྐགས་བྲི་བརྟེན་པར་གསུངས་ལ། བསྟེན་པའི་ཁ་སྐོང་

གི་སྒྲིན་སྟེག་བྱེད་མི་བྱེད་གཉིས་ཀ་མ་གསུངས་ཀྱང་། གཤིན་རྗེ་གཤེད་དམར་ནག་གི་
དཀྱིལ་ཚོག་ལས། བསྟེན་པའི་ཁ་སྐོང་གི་སྒྲིན་སྟེག་ངེས་པར་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་
པས། རྩ་ཉིང་རྣམས་ཀྱང་བསྒྲིགས་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསྟེན་པའི་སྟགས་ལ་ཚ་སྟགས་
ངེས་པར་མི་དགོས་པས། སྟིང་པོ་རྣམས་ལ་བསྟེན་པ་སོང་ན་ངེས་བདག་འཇུག་སྟགས་ཀྱི་
ལས་ལ་ནི་གོ་ཚད་པར་གསུངས་སོ། །

ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཙུ་བོའི་བསྐྱེས་པ་འབྲུམ། འཁོར་རྣམས་ལ་བྲི་བསྐྱེ་བར་གསུངས་པ་
སྒྲིར་ཡིན་གྱི། ད་ལྟ་ཚོད་རུས་སུ་བཞི་འབྱུར་བསྐྱེ་བར་སྟོན་འབྱུང་ལས་གསུངས་སོ། །ཞེས་
ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། སྟོན་འབྱུང་ལས་གསུངས་པ་ནི། ལས་ཚོགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པའི་
ལས་བསྟེན་གྱི་དབང་རུ་བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལས་ལ་འཇུག་པའི་
སྟོན་རོལ་གྱི་བསྟེན་པ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པར་སྟོན་འབྱུང་ལས་མ་གསུངས་ཤིང་། གཞན་
ཚད་ལྡན་གང་གིས་ཀྱང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། གྱི་རྩོར་ལྟ་བུའི་དཀྱིལ་
འཁོར་གཅིག་གི་གཙུ་བོར་གྱི་བསྟེན་ཚད་སོང་ན། དཀྱིལ་འཁོར་གཞན་ལ་སྟོན་གྱི་བསྟེན་
པ་བྱ་མི་དགོས་པར་དབང་བསྐྱར་སྟགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལས་ལ་ཞུགས་པས་ཚོག་སྟེ། ལྟ་
ཐམས་ཅད་རྩོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ལ། དེ་ལ་རང་བཞིན་རྣམ་དག་རྒྱ་རྩོ་
བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་བ་དང་། རྒྱུད་གཅིག་ཅིང་བདེ་སྟོང་རུ་རྩོ་བོ་གཅིག་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་གང་ཟེར་ཡང་འདྲ་བས། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་རྩོ་རྩོ་རིམ་ཆོད་པག་མེད་ལྟ་
དགུ་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་དབང་སྟོབ་ན། ལྟ་མེད་སྟགས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་
སྟོབ་པར་འབྱུར་ཏེ། ལྟ་ཐམས་ཅད་རྩོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པས་སོ། །ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསྐྱེད་
རིམ་ཐུན་བཞིར་བསྟོན་ནས་བསྟེན་པའི་ཚད་རྩོགས་པར་བྱས་སུ་ཟེན་ཀྱང་། སྟོབ་མས་
དབང་བསྐྱར་བར་གསལ་བ་བཏབ་ཅིང་། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་སྐབས་སུ་
བྱམ་པ་ལ་བརྟེན་པའི་བསྟེན་པ་གསལ། །དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲི་དང་། རྒྱུད་པར་རུ་བདེ་མཚོག་
ནག་པོ་བ་ལ་བྱ་དགོས་སོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་རྟོག་བཟོ་འབའ་ཞིག་
ཡིན་གྱི། ཚད་ལྡན་གྱི་གཞུང་གང་ནས་ཀྱང་དེ་དག་གསུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་

ན་བསྐྱེད་རིམ་ཐུན་བཞིར་བསྐྱོམས་ནས་བསྐྱེན་ཆད་ཚུལ་བཞིན་དུ་རྫོགས་པར་བྱས་པ་
 དང་། བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་སེམས་དག་པའི་མཆོན་མ་བྱུང་བ་
 དང་། ལྷས་དབང་བསྐྱར་བ་མ་བཞག་པ་ཙམ་གྱི་མཆོན་མ་ནི། དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་
 དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལས་ལ་འབྱུག་པ་ལ། མ་མཐར་ཡང་ཆད་དགོས་སོ། །ཡང་ལྷའི་གནང་
 བ་བྱུང་ན་ནི། བསྐྱེན་པའི་གྲངས་མ་རྫོགས་ཀྱང་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་
 ལས་ལ་ཞུགས་པས་ཆོག་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེན་ཆད་ཀྱི་དོད་ཐུབ་ཅིང་། དེ་ཉིད་མཆོག་
 ཡིན་པས་སོ། །

དེས་དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་སྒྲིབ་མ་ལ་རྩི་ལྟར་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རུལ་ཆོན་དང་། རས་བྱིས་དང་། ལྷས་དཀྱིལ་དུ་དབང་བསྐྱར་
 བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བའི་ཚུལ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱུ་
 པའི་ཚུལ་དང་། བསྐྱབས་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སའི་ཆོ་
 ག་དང་། ལྷ་གོན་གྱི་ཆོ་ག་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བའི་ཆོ་ག་དངོས་བཤུན་པའོ། །དང་པོ་
 ལ་ལྷ། ས་བརྟག་པ། ས་བསྐྱང་བ། ས་སྦྱང་བ། ས་གཟུང་བ། ས་བསྐྱང་ཁིང་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི་སའི་ཕྱོགས་དེ་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བའི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྷན་མི་ལྷན་
 བརྟག་པའོ། །ས་བསྐྱང་བ་ལ་གཉིས། མངོན་པ་ལས་བསྐྱང་བ་དང་། མི་མངོན་པ་ལས་
 བསྐྱང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་བརྟགས་ནས་རུང་བའི་མཆོན་ཉིད་དང་ལྷན་པར་ཤེས་
 བ། རྩར་མཐོང་ལ་རྩར་རུང་བའི་ས་དེའི་བདག་པོ་རྒྱལ་པོ་དང་། སྤྱོད་དཔོན་སོགས་
 ལ་ས་ཕྱོགས་དེར་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་བའི་གནང་བ་ཞུ་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྩར་མཐོང་ལ་རྩར་རུ་མི་རུང་བའི་ཁིང་སྦྱང་སྟེ། མི་མངོན་པའི་ས་
 དེའི་བདག་པོ་ལ་གནང་བ་གསོལ་ནས། གནང་བ་བྱུང་བའི་མོས་པ་བྱེད་པ་སོགས་ཙམ་
 ནི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོ་ག་ལ་དགོས་པར་བྱད་པར་མེད་དོ། །ཡང་བདེ་མཆོག་
 དང་། རུས་འཁོར་སོགས་ལ་ནི། སའི་ལྷ་མོ་ལ་གནང་བ་ཞུ་བ་དང་། བདེ་མཆོག་ལ་བྱད་

པར་བདེ་གཤེགས་ས་བསྐྱང་ཞེས་པ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ལ་གནང་བ་གསོལ་བ་
ཡོད་ཅིང་། ཏུས་འཁོར་ལ་ཡང་དེ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པ་ཙམ་ཞིག་གསུངས་པ་རྣམས་ནི།
དེ་རྣམས་ཀྱི་ཆོ་གའི་བྱང་པར་ཡིན་གྱི། འདུས་པ་སོགས་ལ་དེ་ལྟར་མ་གསུངས་ཀྱང་། ཆོ་
ག་ཆད་པའི་སྒྲིན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ལུགས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས་སོ། །

གསུམ་པ་ས་སྐྱང་བ་ལ་གཉིས། བཞོས་པས་སྐྱང་བ་དང་། རྒྱ་མི་དགོས་པའི་སྐྱོང་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཁང་པ་ཐོག་མར་བཞོས་ནས་དེར་དགྲིལ་འཁོར་བྱི་
བ་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱལ་པོའི་ཕོ་བྲང་གི་ཕྱི་རོལ་དང་། སྒོང་ཁྱེར་སོགས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་དབྱེ་ཐང་
ཁ་ལྟ་བུར་དགྲིལ་འཁོར་བྱི་བ་ལ་ནི། ས་བཞོས་ནས་རྩོད་དང་། ཆོར་མ་དང་། རྒྱ་མོ་ལ་
སོགས་པའི་སའི་བྱག་རྩ་འབྲིན་པས་སྐྱང་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་མི་རུང་བས། དེ་
ལ་ཐོག་མར་ས་གང་ནས་བཞོ་བའི་རྩོད་འབྲེའི་མཆན་ཁུང་ཐིགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ། རྩོད་
འབྲེ་བཟག་པའི་ཐིག་བཏབ་སྟེ། དེའི་མཆན་ཁུང་ཐིགས་པར་བྱས་ནས། ཐོག་མར་དེ་ནས་
འཛོར་ཁམ་གཉིས་གསུམ་ཞིག་བཞོ་བར་བྱ་སྟེ། དེ་ནས་སྒྲོགས་གང་ནས་བཞོས་ཀྱང་ས་
བདག་དང་མི་བྱག་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཅུག་ལག་ཁང་དང་། ལྷ་ཁང་དང་། ཁང་བྱིམ་ལ་སོགས་པར་བྱི་བ་
ན། ས་བཞོས་པས་སྐྱང་མི་དགོས་ཤིང་། རྣམ་སྒྲགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་གྱིས་སྐྱངས་
པས་ཆོག་ལ། དེ་ལ་རྣམ་ཉི་མའ་བ། ཡུངས་ཀར་ལ་སོགས་པ་དང་། རྣམས་ནི། ཇོ་
རྒྱུ་ཁོ་ལ་སོགས་པའོ། ཏིང་ངེ་འཛིན་ནི། རྩོང་བ་ཉིད་བསྐྱོམས་ནས་སྐྱང་བའོ། །འདི་ནི་
བཞོས་ནས་སྐྱང་བ་ལའང་དགོས་སོ། །

བཞི་པ་ས་གཟུང་བ་ནི། དེ་ལྟར་ལེགས་པར་སྐྱངས་པའི་ས་དེའི་དབུས་སུ་རང་ཉིད་
དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་སྒོ་གང་དུ་འོང་བ་དེའི་སྒྲོགས་སུ་ཁ་བལྟས་ལ་འདུག་སྟེ། རྒྱབ་ཐབས་
རྩོགས་པར་བསྐྱོམས་ནས། ས་དེར་ཡང་རི་ལྟར་བསྐྱོམས་པ་དེ་འདྲ་བའི་དགྲིལ་འཁོར་བྱི་
བར་བྱའོ་སྟམ་དུ་སྒྲོས་དམ་བཅའ་བ་ནི་ས་གཟུང་བའོ། །

ལྷ་པ་ནི། དེ་ནས་སྒྲོགས་ཀྱི་སྒོ་བ་དཔོན་བཞིས་སྒོ་བཞི་ནས་མཚུལ་སྒོན་དུ་འགྲོ་བའི་

མཆོད་པ་ལུལ་ལ། དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བར་གསོལ་བ་གདབ་པ་ནི། བདག་བསྐྱེད་གྱི་དགྲིལ་
འཁོར་ཉེར་བསྐྱེད་མི་བྱེད་པར་འདེགས་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་། སྐྱགས་གྲིས་ནམ་མཁའ་བཏེག་
ལ་བྱ། དེ་ནས་རང་ཉིད་གཙོ་བོ་ལས་མར་མེ་གཅིག་ལས་གཉིས་ཆད་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྐབས་
གང་ཡིན་གྱི་ཁྲོ་བོའི་དབང་པོར་བསྐྱར་བར་བྱ་ཞིང་། དེ་ལ་ཁྲོ་བོ་གང་དུ་བསྐྱར་ན། བདེ་
དགྲིས་ལྟ་བུ་ལ་ཁམས་གསུམ་རྣམས་རྒྱལ་དང་། རུས་འཁོར་ལ་རྩོམ་རྩོམ་གྱིས་དང་། འདུས་
པ་ལ་ཞེ་སྐར་རྩོམ་རྩོམ་གྱིས་དང་། དེ་ལྟར་རང་རང་གི་ཁྲོ་བོ་དེ་ཉིད་གྱི་ར་རྒྱལ་བཟུང་སྟེ། སློབ་
དཔོན་དབང་ལྷན་དུ་སོང་ནས། བཞེགས་ལ་བཀའ་བསྐྱོར་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་དཔོན་སློབ་
ཐམས་ཅད་གྱིས་ཚུགས་བཞི་ལ་སོགས་པར། ཀར་སྐབས་ཁ་རྒྱུར་སོགས་རྒྱས་བསྐྱེད་ཅི་
རིགས་པར་བྱས་ལ། བཞེགས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཕྱར་གདབ་བྱ་བ་དང་། བསྐྱར་འཁོར་
བསྐྱོམས་ནས་བཞེགས་བསྐྱར་ཞིང་སྐྱགས་དང་ཕྱག་རྒྱས་དགྲིལ་འཁོར་གྱིས་གཞི་རྩོམ་ཞེས་
རང་བཞིན་དུ་བྱིན་གྱིས་སློབ་པའོ། །ས་ཚོག་གི་རིམ་པ་འདི་ནི། ལྷ་མེད་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་
པལ་ཆེ་བའི་ལུགས་ཡིན་ལ། རུས་འཁོར་ལྟ་བུ་ལ་ཅུང་ཞིག་མི་མཐུན་པ་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་སྟ་གོན་ལ་བཞི། སའི་ལྟ་མོ་སྟ་གོན་དང་། དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྟ་སྟ་གོན་
དང་། རུམ་པ་སྟ་གོན་དང་། སློབ་མ་སྟ་གོན་ནོ། དེ་ལ་སྟ་གོན་དང་ལྷག་གནས་དོན་
གཅིག་ཅིང་། དབང་བསྐྱར་བའི་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་མཆོད་དང་། བདག་འཇུག་
སོགས་གྱི་རུས་སྟ་སློབ་མ་ལྷག་གནས་བྱ་མི་དགོས་སོ། །སའི་ལྟ་མོ་ལྷག་གནས་བྱ་བའི་ཚུལ་
ནི། དགྲིལ་འཁོར་གང་དུ་གྱི་བའི་ས་དེའི་དབུས་སུ་སའི་ལྟ་མོའི་ཚོམ་བྱ་བཞོད་ལ། དེར་
དམ་ཚིག་པ་བསྐྱེད། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བཅུག་མཆོད་པ་ལུལ་ནས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བར་
གནད་བ་གསོལ་ཞིང་། དཔང་པོ་འཚོལ་བའོ། །སྐབས་དེར་གཏོར་མ་འབུལ་མི་འབུལ་གྱི་
ལུགས་གཉིས་ཡོད་དོ། །

གཉིས་པ་སྟ་སྟ་གོན་ནི། དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་དང་། ཚུལ་རི་ལྟར་ཞེ་ན། དགོས་
པ་ནི་ས་ལ་རུལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་འབྲི་བར་འཇུར་བ་བྱིན་གྱིས་སློབ་པའི་དོན་དུ་སྟ་
ལ་གསོལ་བ་བཏབ་ནས་སྟེན་གསན་འབེབས་པའོ། །བྱ་ཚུལ་ནི་གང་དུ་འབྲི་བའི་ས་དེར་

དྲིའི་ཐིག་ལེ་དང་། མེ་ཏྲིག་གི་ཚམས་བཞུ་བཞོད་ནས་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དྲིའི་ཐིག་ལེ་
 སོགས་གང་དུ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་དུ་རུལ་ཚོན་གྱི་ལྷ་མཚན་གྱི་གནས་མི་འཆུག་པར་བྱ་བའི་
 ཕྱིར་དུ་ཐོག་མར་ཐིག་འདེབས་དགོས་ཀྱི། ཐིག་མ་བཏབ་པའི་སྤྱོད་ལྷག་གནས་བྱེད་
 པའི་ལག་ལེན་ནི་ལེགས་པར་མ་མཐོང་ལ། དེས་ན་ཐིག་འདེབས་པ་ལ་ཡང་ལས་ཐིག་
 དང་ཡེ་ཐིག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཐོག་མར་ལས་ཐིག་བཏབ་སྟེ་དེ་ནས་ཡེ་ཐིག་འདེབས་པ་
 ཡིན་གྱི། ཐོག་མར་ཡེ་ཐིག་བཏབ་སྟེ། དེ་ནས་ལས་ཐིག་འདེབས་པ་མི་འཐད་དེ། ཡེ་ཐིག་
 བྱི་ལས་ཐིག་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བ་དང་། ལྷ་སྦྱེད་པའི་ཆོ་ནའང་དང་
 བོར་ཡེ་ཤེས་པ་བསྦྱེད་ནས། དེ་ལ་དམ་ཚིག་པ་གཞུག་དགོས་པ་སོགས་གཞོད་བྱེད་དུ་
 མ་ཞིག་འོང་བའི་ཕྱིར་ནོ། །དེས་ན་སྤྲུལ་སྤྲུལ་མ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་ལ། ལས་ཐམས་ཅད་
 བར་སྦྱེད་པའི་ལུགས་མེད་ཀྱང་། རང་ལུགས་ལ་ལས་ཐིག་དཀྱིལ་འཁོར་གང་ཡིན་པ་དེའི་
 ལས་ཐམས་ཅད་པར་བསྦྱེད་ནས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ཏེ། ཐིག་འདེབས་པར་བྱེད་དགོས་
 གོ། །དཔེར་ན། ལས་ཐམས་ཅད་པའི་ལྷ་གང་དུ་བསྦྱེད་པའི་བྱུང་པ་ལ་ལས་བྱུང་བེར་བ་
 བཞིན་ནོ། །དེ་ལྷར་སྦྱེད་དགོས་པར་བརྟེན་དོན་ཡོད་རྗེ་མེ་ལ་སོགས་པ་མཁས་པ་དུ་མས་
 གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ལས་ཐིག་འདེབས་བྱེད་ཀྱི་ཐིག་སྦྱེད་ནི་སྤྱད་བྱ་དཀར་བོ་ཁ་དོག་གཅིག་
 པ་རྗོངས་སོགས་ཀྱི་ཐིག་ཚལ་གྱིས་གཤེར་བར་བྱས་ནས་སྒྲོན་ཐིག་བཏབ་ལ། ཡེ་ཐིག་མ་
 བཏབ་པའི་བར་དེར་དྲིའི་ཐིག་ལེ་སོགས་བྱས་ཏེ། ལྷ་གོན་གྱི་ལྷ་དམ་ཚིག་པ་བསྦྱེད་ནས་
 ཡེ་ཤེས་པ་འཆུག་པའི་ཆོ། སྤར་ས་ཚོག་གི་སྐབས་སུ་ནམ་མཁའ་བཏྲག་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་
 དེ་ཉིད་མར་པབ་ནས་བསྟོམ་པ་མ་གཏོགས། ཡེ་ཤེས་པ་འཆུག་ཚུལ་གཞན་བྱ་མི་དགོས་
 པས། དེ་བསྟོམས་ནས་མཚོན་བསྟོན་བདུད་ཚི་ཐུང་བ་སོགས་བྱས་ཏེ་སྦྱན་གསན་འབེབས་
 པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་ཡེ་ཐིག་འདེབས་པ་ནི། འདེབས་བྱེད་ཀྱི་ཐིག་སྦྱེད་ནི་རིགས་ལྔའི་ངོ་
 བོར་བསྦྱེད་པའི་སྤྱད་བྱ་ཁ་དོག་ལྷ་བ། དེ་རེ་རེ་ལའང་རང་དང་མཐུན་པ་ལྷ་ལྷ་བྱས་ལ།
 ལྷ་ལྷ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལྷ་བོ་དེ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་དུ་བསྐྱེལ་ནས་སྐམ་ཐིག་བྱེད་དོ། །

གསུམ་པ་བྱུམ་པ་སྤྲུལ་གོན་ནི། ལྷ་གོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ནམ་མཁའ་བཏྲག་ནས། ཡེ་

ཐིག་མ་བཏབ་པའི་གོང་དུ་བྱེད་པ་དང་། ཡང་ཐིག་མར་བུམ་པ་སྟ་གོན་བྱས་ལ། དེ་ནས་
སྟ་གོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཏིག་སྟེ། ཡེ་ཐིག་འདེབས་པའི་ལྷགས་གཉིས་ཡོད་པ་ནི་རང་
རང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་བྱའོ། །དེ་ནས་རང་རང་གི་སྐབས་པའི་ཚུལ་ལགས་པར་ཤེས་
པས་དགོད་ཅིང་། དེ་ལ་རྒྱས་པར་བྱེད་ན་བུམ་པ་ལྟ་གྲངས་དང་མཉམ་པ་དང་། མ་གྲུབ་
ན་བུམ་པ་ལྟ་བྱས་ལ། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་ལ་གཅིག་དང་། ཤར་ལ་སོགས་པའི་སྤྱོད་པ་བཞིའི་
ལྟ་རྒྱུས་བསྐྱེད་པའི་བུམ་པ་བཞི་དང་བཅས་པ་རྣམས་བཤམས་ཏེ། དེ་རྣམས་ཀྱང་སྤྱོད་པ་
རྣམས་སུ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་དགོད་པ་དང་། བུམ་པའི་ནང་དུ་ལྟ་རྒྱུས་སྐྱེད་ཚུལ་ཤེས་དགོས་
སོ། །དེ་ཡང་མ་གྲུབ་ན་བུམ་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས། གཅིག་རྣམ་རྒྱལ་དང་། གཅིག་ལས་
བུམ་དུ་བྱའོ། །བུམ་པ་བསྐྱབས་པའི་དགོས་པ་རྣམ་རྒྱལ་བུམ་པ་ནི། དབང་བསྐྱར་བ་དང་
བདག་འཇུག་སོགས་ཀྱི་ཆོ། ཆུ་དབང་མང་དུ་བསྐྱར་བ་དང་། ལས་བུམ་ནི་དཀྱིལ་འཁོར་
དང་། མཆོད་རྒྱས་དང་། བདག་དང་། གནས་དང་། སློབ་མ་ལ་བསང་གཏོར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་ཡིན་ནོ། །

བུམ་པ་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་ལ། ཁ་ཅིག རྣམ་རྒྱལ་བུམ་པར་ལྟ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད། དེ་
ནས་དེའི་ཉིང་དུ་བཞག་པའི་དུང་ཆོས་དང་། ཐོད་པ་སོགས་སུ་ཡང་ལྟ་རྟོགས་པར་སྐྱེད་
པའི་ལྷགས་གཅིག་དང་། ཡང་དུང་ཆོས་སུ་ལྟ་དངོས་སུ་མི་སྐྱེད་པར་རྣམ་རྒྱལ་དུ་སྐྱེད་
པའི་ལྟ་དེ་རྣམས་དུང་ཆོས་སུ་མེ་ལོང་ནང་དུ་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་ལྟ་བུར་སྐྱོམ་པའི་
ལྷགས་གཅིག་དང་། ཡང་རྣམ་རྒྱལ་དུ་སྐྱེད་པ་འདྲ་བ་ལ་དུང་ཆོས་སུ་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་
ཙམ་སྐྱེད་པའི་ལྷགས་ཏེ། དེ་ལྟར་ལྷགས་གསུམ་བྱང་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཆོད་ལྟན་སུས་
ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་རྣམས་ཀྱི་འབྲུལ་གཞི་ནི། གྲུབ་ཆེན་མཆོ་སྐྱེས་ཀྱིས། བེ་
ལས་བྱང་བའི་བུམ་པ་ནི། རིན་ཆེན་བུམ་པའི་ཉིང་གཞག་བྱ། དེར་ནི་ལྟ་རྣམས་བསྐྱེད་
པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི། དེར་ནི་ཞེས་པ་རྣམ་རྒྱལ་ལ་མ་གོ་བར། དུང་ཆོས་ལ་
བཟུང་བས་ནོར་བ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང་དུས་འཁོར་ལས། རྒྱལ་བ་དང་། རྣམ་པར་རྒྱལ་
བ་དང་། རྣམ་རྒྱལ་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུངས་པའི་རྒྱལ་བ་དང་རྣམ་རྒྱལ་ནི་བུམ་པ་བརྟ་

གསུངས་པའི་སྤྱིང་འོག་གི་བུམ་པ་གཉིས་ཡིན་ལ། རྣམ་ཀླུ་ཆེན་པོ་ནི་རྒྱང་ཚོས་ལ་བྱས་
ནས། དེར་ལྷ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་གསུངས་ཀྱང་། རྣམ་ཀླུ་ལོགས་བུམ་པ་གཞན་
རྣམས་སུ་ལྷ་རེ་རེ་ལས་བསྐྱེད་པར་མ་གསུངས་པས་ཤེས་བྱེད་དུ་མི་འགྲོའོ། །རང་ལུགས་
ལ་རྣམ་ཀླུ་བུམ་པར་དགྲིལ་འཁོར་གང་ཡིན་པ་དེའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་སྐྱེད་དགོས་པར་བྱང་
པར་མེད་ཀྱང་། གཞལ་ཡས་ཁང་སྐྱེད་པ་དང་མི་སྐྱེད་པའི་ལུགས་གཉིས་ཡོད་དོ། །རྣམ་
ཀླུ་བུམ་པའི་སྤྱིང་དུ་བཞག་པའི་རྒྱང་ཚོས་ལོགས་ཀྱི་བཟང་གི་ཚུས་བཀའ་པ་དེ་ཉིད་
ནི། ལྷ་ཀ་དང་། ཡི་གེ་གསུམ་བཟུས་པས། རྩོམ་བུ་དང་ཅིའི་ཆུར་ཐོག་མར་བསྐྱབས་
ནས་རྣམ་ཀླུ་དུ་སྐྱེད་པའི་ལྷ་ལ་མཆོད་ཡོན་དབུལ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྷར་ཡིན་
པར་གྲུབ་ཆེན་ལྷ་བ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཐོད་པའི་དགྲིལ་ཆོག་ལ་ལོགས་པ་ཆོད་ལྷན་
དུ་མས་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་རྒྱང་ཚོས་ཀྱི་ཚུས་མཆོད་ཡོན་སུལ། མེ་ཏྲོག་དང་གཏྲོར་
མ་སུལ་ལ། མཆོད་བསྐྱེད་བྱས་ནས། ཡོ་ག་མན་ཆད་ལ་བཞུ་བའི་ལུགས་མེད་ཀྱང་། ལྷ་
མེད་ཀྱི་སྐབས་སུ། ལྷ་རྣམས་བུམ་ཆུ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་དུ་བཞུ་བར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་གཙོ་
བོ་ཡབ་ཡུམ་སྟོན་པར་ཞུགས་ནས། ཆགས་པ་ཆེན་པོའི་མེས་ལྷ་སྟེ་བུམ་ཆུ་དང་དབྱེར་
མེད་དུ་གྱུར་པར་སེམས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་འཁོར་རྣམས་ཡབ་ཡུམ་དུ་མེད་པས་རི་ལྷར་
བྱ་སྟམ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དགྲིལ་འཁོར་དེའི་གཙོ་འཁོར་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་
པས། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་བདེ་བས་ལྷ་ནས་དབྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་རྣམས་ཀྱང་ལྷ་བ་
ཡིན་ལ། རང་ལུགས་ལ་མཆོན་མའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱང་བཞུ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་རྩོམ་
ཆེ་བུ་དང་ཅིའི་ཆུ་ཞེས་པ། རྩོམ་པོ་ལ་ཆུ་ཞུགས་ནས་དེ་ལ་བྱེད་པར་སྤང་སྟེ། དེ་འདྲ་
བ་དེ་ནི་ཤེས་པས་བཟུས་ན་བཞད་གང་གི་གནས་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི་སྟོབ་མ་སྟོག་གིས་
པའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། སྤགས་ཀྱི་སྟོད་རྒྱང་དུ་བྱས་ནས་ཆུ་དང་སྟོབ་བ་དང་། ལྷ་
གོན་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལྷ་མས་ནང་དབང་བསྐྱར་ཏེ་རྩོམ་ཐོག་པར་རིགས་ངེས་པར་བྱས་ནས་
དབང་བསྐྱར་བ་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྷར་མ་བྱས་པར་དབང་བསྐྱར་དུ་མི་རྒྱུད་སྟེ། དཔེར་ན་
འཁོར་ཡོས་བསྐྱར་བའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་པའི་གཞོན་ནུ་དེའི་ཀླུ་མི་དང་དབང་བསྐྱར་དུ་

རུང་གི། །དམངས་རིགས་ལ་སོགས་པ་དེའི་རྒྱལ་སྲིད་རྒྱ་དབང་བསྐྱར་རྒྱ་མི་རུང་བ་བཞིན་
ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཡེ་ཐིག་བཏབ་ནས། དེའི་འོག་རྒྱ་རྒྱལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལ། དེ་
ལྟར་གྱིས་ཟིན་ནས་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་སྐབས་སུ་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་གང་རུང་དགོད་
པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་ནི། ཐུགས་དམ་ཚོག་གི་ཕྱག་རྒྱ། དེ་མཚོན་པར་བྱ་བའི་
ཕྱིར་རྒྱ་རང་རང་གི་ལྟ་གནས་སུ་རང་རང་གི་ཕྱག་མཚན་དགོད་པའམ། གསུང་ཚས་གྱི་
ཕྱག་རྒྱ། དེ་མཚོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་གནས་ནམས་སུ་རང་རང་གི་ས་བོན་དགོད་
པའམ། སྐྱ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། དེ་མཚོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་གནས་ནམས་སུ་རྒྱལ་ཚོན་
གྱི་ལྟའི་སྐྱ་གཟུགས་རྫོགས་པར་གྱི་བའམ། ལྟ་གནས་ནམས་སུ་དེ་དང་དེའི་ལྟའི་སྐྱ་ལྟགས་
མ་འཛོག་པ་གང་རུང་བྱས་པས་ཚོག་གོ། །དེ་ལྟར་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་བཅས་པའི་དགྲིལ་
འཁོར་གྱིས་ཟིན་ནས། གཏུགས་དང་། རྒྱལ་མཚན་དང་། མཚོད་པའི་ཡོ་བྱད་ནམས་ཀྱིས་
དགྲིལ་འཁོར་བརྒྱན་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི་དེ་ལྟར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་
གྱིས་ཤིང་བརྒྱན་པ་སོགས་བྱས་ཟིན་ནས་སྐབ་དགོས་པས། དེ་ལ་བདག་མཆོན་ཐ་དད་རྒྱ་
བྱེད་པ་དང་། ཐ་མི་དད་རྒྱ་བྱེད་པའི་ལྟགས་གཉིས་ལས། སྐབ་ཆེན་དྲུ་རི་ཀ་པས་བདེ་
མཚོག་ལ་བདག་མཆོན་ཐ་དད་རྒྱ་མཛད་པ་དང་། རུས་འཁོར་ལ་ཐ་དད་བྱེད་པ་ཡོད་
གྱི་གཞན་འཕགས་ལྷལ་གྱི་ཆེན་པོ་དག་གི་བཞེད་པ་ལ་བདག་མཆོན་ཐ་མི་དད་རྒྱ་མཛད་
པ་ཤིན་རྒྱ་མང་ངོ་། །ཐ་དད་རྒྱ་བྱེད་པའི་ལྟགས་ནི། སྟོན་རྒྱ་བདག་བསྐྱེད་རྫོགས་པར་
བསྐྱོམས་ནས་མཆོན་བསྐྱེད་སྐབ་པ་ལ་འཇུག་པ་ན། རང་ཉིད་མཆོན་བསྐྱེད་གྱི་དགྲིལ་
འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་ཕྱིན་པའི་དམིགས་པ་ཡང་མི་བྱེད། མཆོན་བསྐྱེད་གྱི་གཙོ་བོའི་ར་རྒྱལ་
ཡང་མི་བྱེད་པར་མཆོན་བསྐྱེད་སྐབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

ཐ་མི་དད་རྒྱ་བྱེད་པ་ལ། བོད་གྱི་བླ་མ་སྐུ་མ་རྒྱལ་གྱི་ལྟགས་དང་། འཕགས་ལྷལ་
གྱི་ཆེན་པོ་དག་གི་བཞེད་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལ་བོད་གྱི་བླ་མ་ཁ་ཁ་ཅིག་ནི། དང་
པོར་བདག་བསྐྱེད་ཡེ་ཤེས་པ་འཇུག་པ་མཚོད་བསྟོད་བརྟེན་ཅི་མུང་བ་ཡན་རྫོགས་པར་

བྱས་ཏེ། ཉེར་བསྟུ་མི་བྱེད་པར་མཛུགས་བསྐྱེད་སྐྱབ་པར་བྱེད་ལ། དེའི་བདག་བསྐྱེད་མཛུགས་
 བསྐྱེད་ཀྱི་གཙུག་པོའི་ར་ཀྱལ་ཡང་མི་བྱེད་པར། མཛུགས་བསྐྱེད་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་ནས། དེ་
 ཚར་བ་དང་བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་མཛུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་སྒྲིབ་
 བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་གཙུག་པོ་སོགས་ལྟ་ཐམས་ཅད་མཛུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་ལྟ་ཐམས་དང་སྒྲིབ་པར་
 བྱེད་ལ། དེ་ལ་བདག་མཛུགས་སྒྲིབ་ཞེས་ཀྱང་བྱེད་རོ། །དེ་ནས་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་
 ཡེ་ཤེས་པ་སྐྱུ་རྒྱུ་དངས། རྩོམ་ཆེ་གསོར་ཞིང་ཆ་སྒྲགས་བརྫོད་ནས། བྱི་འབྲང་གི་བཞགས་
 བསྐྱེད། དམིགས་པས་བསྐྱེད་འཁོར་ཁ་སྒྲིབ་ནས་ཡེ་ཤེས་པ་འབྱུག །ཞུགས་པ་དང་རྒྱ་
 སོགས་བརྫོད་ནས་རྩོམ་ཆེ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱག་རྒྱས་བསྐྱེད་འཁོར་ཁ་སྒྲིབ་པར་བྱེད། དེ་ནས་
 སྐྱབ་མཚོད་ཞག་བདུན་ཙམ་སྒྲིབ་ནས་བྱེད་ན། ལྟ་གོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ནམ་མཁར་བཏེག་
 པ་དེ་ལས་མར་མེ་གཅིག་ལས་གཉིས་ཆད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཞག་རེ་བཞིན་དགྱིལ་འཁོར་རེ་རེ་
 རྒྱལ་ཚོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་སྒྲིབ་པར་བྱེད་ཅིང་། ཡང་གཞུགས་གསོལ་བྱེད་པའི་དོན་ལྟ་
 ལྟ་གོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ནམ་མཁར་མི་འཛོག་པར་སྒྲིབ་པར་བྱེད་དེ། དེ་ལ་དགྱིལ་འཁོར་
 བདུན་བསྐྱེད་པའི་ཐ་སྟོན་བྱེད་དོ། །སྐར་ས་ཚོག་གི་སྐབས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་དེ་ལ། དམ་
 ཚོག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཉིས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ལྟ་གོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དང་
 བསྐྱེད་པས་སྐྱམ་བསྐྱེད་སྐྱེད་མོང་། བདག་བསྐྱེད་ཀྱི་དམ་ཚོག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་པ་གཉིས་
 དང་། མཛུགས་བསྐྱེད་ཀྱི་དེ་གཉིས་བསྐྱེད་པས་བཞི་བསྐྱེད། དེའི་ཕྱིར་དུ་སྐར་གྱི་གསུམ་
 བསྐྱེད་པས་བདུན་བསྐྱེད་སྐྱེད་མོང་ལ། དེའི་ཚུལ་དེ་ནི་སྒྲིབ་མཁུ་རག་ཡིན་པས་ཟབ་པར་
 འདོད་དོ། །བདག་མཛུགས་ཐ་མི་དད་འདོད་པའི་རྒྱ་གར་བའི་ལུགས་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་ཡོད་
 པའི་དང་པོ་ནི། བདག་བསྐྱེད་སྒྲོན་དུ་བྱུར་དུ་མི་སྒྲོམ་པར་མཛུགས་བསྐྱེད་བསྐྱབ་པའི་རྒྱལ་
 ཚོན་ནམ་རས་བྱིས་ཀྱི་དབྱུས་སྐྱེད་རང་ཉིད་ཕྱིན་པའི་མོས་པ་བྱས་ནས། དེ་ཉིད་དུ་ཚོས་
 འབྱུང་དང་འབྱུང་བ་རིམ་བཅེགས་སྐྱེད་པ་དང་། ས་པོན་ལས་ཕྱག་མཚན་དང་། དེ་ལས་
 ལྟ་སྐྱེད་པའི་ཚོག་སྐྱམ་བསྐྱེད་དུས་མཉམ་དུ་བྱས་ལ་སྐྱེད་གསུང་ཐུགས་ཕྱིན་བསྐྱབ། ཡེ་ཤེས་
 པ་དགུག་གཞུག །རིགས་བདག་གི་རྒྱས་གདབ་རྣམས་ཟེན་པ་དང་། རང་ཉིད་གཙུག་པོ་

ལས་མར་མེ་གཅིག་ལས་གཉིས་ཆད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཤར་སྒོ་ལོགས་སུ་བྱེ་ནས་མཆོད་པ་འབུལ་
ཞིང་བདག་འཇུག་ལེན་པ་སོགས་བྱེད། དེ་ཕྱིན་ཆད་སྤྲ་མ་དང་གཙོ་བོ་ཐ་མི་དད་དུ་བྱས་
པ་ལས་དབང་ལེན་པ་སོགས་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

འདི་འདྲ་བའི་ཚུལ་ནི་གྲུབ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་མཛོད་པ་ལ་མེད་ཀྱང་། པརྟེན་མཁས་པ་
དུ་མས་བཞིན་པར་སྤྲང་བས། གཤམ་རྗེ་གཤེད་དམར་ནག་ལ་འདི་ལྟར་བྱས་པས་ཆོག་
གི། །འདུས་པ་སོགས་ལ་འདི་ལྟར་བྱས་ན་ནི་སྤྱི་འཆི་བར་དོའི་རྒྱུད་གཞི་དང་ཆོས་མཐུན་
པའི་མངོན་རྟོགས་སྒྲོམ་པའི་ཚུལ་མེད་པས་དེ་འདྲ་བ་བྱར་མི་རུང་ལ། སྤྱི་བྱར་སོགས་གྲུབ་
ཆེན་གྱིས་མཛོད་པ་ལྟར་རྗེ་ཉིད་གྱིས་དཀྱིལ་ཆོག་དང་། སྒྲོན་གསལ་གྱི་མཆན་དུ་བཀོད་
པ་ལྟར་བྱ་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་ཐོག་མར་བདག་བསྐྱེད་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཡན་ཆད་
རྫོགས་པར་བསྒྲོམ། མཆོད་བསྟོད་བརྟུན་ཅི་ལྟར་བ་སོགས་ཆར་བ་དང་། བདག་བསྐྱེད་
ཉེར་བཟུ་བྱས་ནས། བདག་ཉིད་གཙོ་བོ་རྒྱུད་བའི་རྣམ་པར་གནས་པར་བྱས་ལ། དེས་
རྒྱལ་ཆོན་ནས་རས་བྱིས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་དབུས་སུ་ཕྱིན་པའི་མོས་པ་བྱས་ནས། ལས་
བྱས་ཀྱི་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མི་གནོད་པར་གཏོར་ལ་བསང་། དེ་ནས་དཀྱིལ་འཁོར་འོད་
གསལ་དུ་བརྟུག་སྟེ། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་སོགས་སྒྲོམ་པ་བསྟུ་བ་ཡིན་གྱི། ཅང་མེད་
དུ་གཏོར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་བྱེད་པར་བྱས་ནས། ཆོས་འབྱུང་དང་འབྱུང་བ་བཞི་
བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་དང་། གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་ཟིན་
ནས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདན་རྣམས་བསྐྱེད་དེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཉིད་དུ་
ས་བོན། དེ་ལས་ཕྱག་མཆོན། དེ་ལས་སྤྱོད་ལྟུང་སྤྱོད་རྫོགས་པར་བསྐྱེད་ནས། རང་ཉིད་
གཙོ་བོའི་སྐྱེད་ཆོག་གིས་བསྐྱེད་དེ། དེའི་རྒྱལ་ལ་གནས་པས་སྤྱོད་གསུང་ཐུགས་ཕྱིན་གྱིས་
སྒྲོབ་པའི་སེམས་དཔའ་སྤྲུལ་བཅེགས་དང་། ཡེ་ཤེས་པ་དགུག་གཞུག་རིགས་བདག་གི་
རྒྱས་འདེབས་རྣམས་ཆར་ནས། རང་ཉིད་གཙོ་བོ་ལས་མར་མེ་གཅིག་ལས་གཉིས་ཆད་
ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ཤར་སྒོར་འཇུག་སྟེ། མཆོད་ཅིང་དབང་ལེན་པ་སོགས་ནི་
ཐུར་དང་འདྲའོ། །ཡེ་ཤེས་པ་འཇུག་པ་ན། ཐོན་དུ་རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་སྤུན་དངས་

པའི་ཡེ་ཤེས་པ་བརྟག་སྟེ། དེའི་འོག་ཏུ་སྤར་ནས་མཁར་གཏེག་པའི་སྤྲ་གོན་གྱི་དགྱིལ་
འཁོར་རྫོགས་པར་མཐོང་ནས་རྒྱལ་མ་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ནས་ཡང་རྒྱལ་མ་ལ་
འབེབས་རྒྱ་མེད་དོ། །དེ་ལ་ལྟ་བུམ་གྱི་ཐ་སྟངས་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གཞུང་གིས་མ་བཤད་
ལ། ཐུགས་རིམ་ལས་གཅིག་ནས་དྲུག་གི་བར་ཞེས་གསུངས་གྱི། དེ་ལས་ལྷག་པའི་སྤྲ་ཚུལ་
གྱི་ཐ་སྟངས་རྒྱ་གར་བ་ལ་གཅིག་ཀྱང་མེད་ཅིང་། བཞི་བཟེས་དང་སྤྲ་མ་བཟེས་གྱི་ཐ་སྟངས་
ཡོད་དོ། །དེ་ལ་ལྟ་བུམ་གྱི་ཚུལ་ནི། སྤར་ས་ཚོག་གི་སྐབས་གྱི་དམ་ཚིག་པ་དང་ཡེ་ཤེས་
པ་གཉིས། དེ་གཉིས་སྤྲ་གོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་དང་བཟེས་པས་སྤྲ་མ་བཟེས། དེ་འདྲིར་
མདུན་བསྐྱེད་གྱི་དམ་ཚིག་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་པ་གཉིས་དང་བཟེས་པས་ལྟ་བུམ་གྱི་སྤྲ་
བ་ཡིན་གྱི། བདག་བསྐྱེད་ནི་ཉེར་བསྐྱེད་ཆར་བས་བཟེས་རྒྱ་མེད་ལ། སྤྲ་བདག་མདུན་ཐ་
མི་དད་པའི་ཐ་སྟངས་རྒྱ་གར་བ་ལ་ཡོད་ཀྱང་། བདག་མདུན་བཟེས་པའི་ཐ་སྟངས་མེད་དོ། །

བདག་མདུན་ཐ་མི་དད་པའི་དོན་ནི། མདུན་བསྐྱེད་གྱི་རྒྱལ་ཚོན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་
དེ་ཉིད་གཞལ་ཡས་ཁང་དངོས་དང་། རང་ཉིད་དེའི་དབྱུག་གྱི་གཙོ་བོ་དངོས་གྱི་ང་རྒྱལ་
འཛིག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དགྱིལ་འཁོར་སྐབས་ཚུལ་ལ། སྤར་ས་ཚོག་གི་སྐབས་ལེན་ལ། སྐབས་
མཚན་ཞག་སྤྲེལ་ནས་བྱེད་པའི་ཆོ། ཉི་མ་སྤར་ས་ལ་དགྱིལ་འཁོར་བསྐྱབས། ཡེ་ཤེས་པ་
བརྟག་ནས་ཡོད་པ་ལ། ཉི་མ་སྤར་ས་ལ་སྐབས་པའི་ཆོ་ལྷན་ལ་སོགས་པས་སྐབས་པའི་སྤྲ་
རྒྱལ་ཚོན་དང་རས་བྲིས་གང་ཡིན་ཡང་སྤར་གྱི་ཡེ་ཤེས་པ་ནས་མཁར་གཏེག་ནས་སྐྱེད་སྟེ།
བསྐྱབས་ཆར་བ་དང་ཡང་འབེབས་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་ལེགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གནོད་པ་རུ་
མའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་རས་བྲིས་ཡིན་ན། བརྟན་བཞུགས་བྱས་པའི་རབ་
གནས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དང་། རྒྱལ་ཚོན་ལའང་། སྤར་རྒྱལ་ཚོན་ཉིད་རིགས་ལྟའི་ངོ་
བོར་བསྐྱེད་ནས་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བརྟག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་འདེགས་དགོས་པ་དང་། ཐིག་ལ་
ཡང་ཡེ་ཐིག་རིགས་ལྟའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ནས་དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བརྟག་སྟེ། ལས་ཐིག་གི་སྤྲེང་
རུ་འདེབས་པ་ལ། ལས་ཐིག་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་ནས་ལས་ཐིག་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་ཐིམ་པའི་མོས་
པ་བྱས་པ་དེ་ཡང་འདེགས་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་དབང་གི་སྐབས་སུ་སྤྲེང་མ་མི་བསྐྱེད་པར་

བསྐྱེད་པ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་བརྟུག་ནས་ཡོད་པ་ལ། ཅོད་པ་ན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚེན་རྩ་
 གྲོལ་མ་བསང་སྤྱང་བྱེད་དགོས་པས། དེའི་ཚེན་རྩ་མི་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་བཞུག་ནས་བྱེད་
 དགོས་པ་སོགས་གནོད་བྱེད་མཐའ་ཡས་པ་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་བྱེད་པའི་རྒྱ་གང་ལ་ཐུག་ན།
 རྟོང་ས་པར་སྤྱང་ས་པའི་དོན་ཅང་མེད་རྩ་བཟུང་བས་ལན་ནོ། །དེ་ལ་སྤྱོད་ཚུལ་ནི་དེ་ཁོ་
 ན་ཉིད་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རང་རྩ་སྤྱ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་བསྐྱས་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་རས་བྲིས་དང་རྩལ་ཚོན་གྱི་ཚོ་གཉིས་ཁྱད་པར་ངེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དེ་ལ་གསུམ་སྟེ།
 ས་ཚོག་གི་ཁྱད་པར་དང་། རྟ་གོན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། དངོས་གཞིའི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་
 པོ་ནི། སྐར་ས་ཚོག་ལན་མང་པོ་བྱས་པའི་འཕྲོན་རེ་བ་ཡིན་ན་ནི། རས་བྲིས་དང་རྩལ་
 ཚོན་གཉིས་ཀ་ལ་ས་ཚོག་མི་དགོས་པར་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། རས་བྲིས་ལ་ས་ཚོག་གང་
 རྩ་བྱེད་ཀྱང་བཞོས་ནས་སྤྱང་བ་མི་དགོས་པར། རས་སྐྱགས་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་གྱིས་
 སྤྱང་ས་པས་ཚོག་ལ། བརྟག་པ་དང་། བསྐྱང་བ་ཡང་མི་དགོས་སོ། །གཟུང་བ་དང་། སྤྱང་
 ཞིང་བྱིན་གྱིས་སློབ་པའི་ཚོ་ག་རྩལ་ཚོན་དང་འདྲ་བར་བྱེད་དགོས་ཏེ། ས་ཚོགས་བྱིན་གྱིས་
 སློབ་པ་དང་། བཞུགས་སྤྱང་བ་སོགས་གྱི་དགོས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །རས་སྐྱགས་སོགས་གྱིས་སྤྱང་བ་ཡང་དེས་གཟུང་རྩ་དགོས་པ་མིན་པས། བྱས་ཀྱང་
 རུན་སྐྱམ་ཚོགས་པ་ཡིན་ལ། མ་བྱས་ཀྱང་ཚོ་ག་ཆད་པའི་ཉེས་པ་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་སྟ་གོན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི། སྤྱ་གཅན་འཛིན་དཔལ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་
 མཛད་པའི་རས་བྲིས་རྒྱང་བ་ལ་བརྟེན་པའི་འདུས་པའི་དགྱིལ་ཚོག་རྒྱང་འཇུག་གསལ་
 བ་དང་། གཞན་ཡང་རག་དབང་གྲགས་པ་དང་། རྟག་པའི་རྩོ་རྩེས་མཛད་པའི་རས་
 བྲིས་རྒྱང་བའི་དགྱིལ་ཚོག་རྣམས་ལས། རས་བྲིས་ལ་སྟ་གོན་དགོས་མི་དགོས་གཉིས་ཀ་
 མ་བཤད་ཀྱང་། རང་ལྷགས་ལ་སྐྱགས་རིམ་ལས་རས་བྲིས་གྱི་སྟ་གོན་གྱི་ཁྱད་པར་བརྟན་
 པའི་སྐབས་སྟ། ལུམ་པ་སྟ་གོན་དང་། སློབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་ཡིན་ན། སློབ་མ་སྟ་
 གོན་གཉིས་རས་བྲིས་ལ་བྱེད་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། གསུངས་པ་ལྟར་བྱེད་ཀྱང་དགོས་
 ལ། ས་སྟ་སྟ་གོན་དང་། ལྟ་སྟ་གོན་གཉིས་བྱེད་པར་ཡང་མ་གསུངས་ལ། བྱེད་ཀྱང་མི་

དགོས་ཏེ། སའི་ལྷ་མོ་ལྷ་གོན་གྱི་དགོས་པ་ནི། སུམྱུགས་དེར་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བའི་གནང་
བ་གསོལ་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཡིན་པས། དགྲིལ་འཁོར་མི་འཁྲི་ན་དེ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་
ལྷ་གོན་གྱི་རྒྱས་སུ་བྱིའི་ཐིག་ལེ་དང་མི་ཏོག་གི་ཆོམ་ཁུ་འགོད་པ་ནི། འཁྲི་བ་ཡིན་ན་ལྷ་
མཆོན་མི་འཕྱུག་པའི་ཕྱིར་རྒྱ་ཡིན་ལ། ལྷ་གོན་གྱི་ལྷུབ་ཅིང་མཆོད་ནས་གསོལ་བ་འདེབས་
པ་ནི། སང་འཁྲི་བའི་དགྲིལ་འཁོར་བྱིན་གྱིས་རྫོབ་པའི་དོན་རྒྱ་ལྷན་གསན་འདེབས་པའི་
ཕྱིར་ཡིན་པས། མི་འཁྲི་ན་དེ་ལྷར་བྱེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་ལྷེ་ལྷ་ལྷ་གོན་བྱེད་ན་
རས་གིས་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དེ་ཉིད་གྱི་ཕྱིར་རྒྱ་ལས་ཐིག་དང་ཡི་ཐིག་གཉིས་ཀ་རྫོགས་པར་
འདེབས་དགོས་པ་འཕྱུར་རོ། །དངོས་གཞིའི་ཆོག་ནི་རྒྱལ་ཆོན་དང་བྱད་པར་མི་དེ་དོ། །

གསུམ་པ་ལུས་དགྲིལ་སྐྱབ་ཚུལ་ལ། བོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་ནི། བསམ་གཏན་གྱི་དགྲིལ་
འཁོར་སྐྱབ་པ་ལྟར་དུ། བསྐྱབ་གཞིའི་དགྲིལ་འཁོར་མདུན་གྱི་ནམ་མཁར་བསྐྱེད་དེ། དེའི་
གཙོ་བོ་དང་རང་གི་སྒྲ་མ་གཉིས་ཐ་མི་དང་དུ་མོས་པའི་ལུས་ལ་ལུས་དགྲིལ་གྱི་ལྟ་རྒྱུ་མས་
བཞོད་ནས་སྐྱབ་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲ་བ་དེ་ནི་བསམ་གཏན་གྱི་
དགྲིལ་འཁོར་སྐྱབ་ཚུལ་དུ་སོང་གི། ལུས་དགྲིལ་སྐྱབ་ཚུལ་གྱི་དོན་མེད་དོ། ལུས་དགྲིལ་
བསྐྱབ་གཞིའི་གནས་གཞལ་ཡང་ཁང་མ་བཙོས་པ་དཀོས་པ་ལས། དེ་ལ་ནི་དངོས་གནས་
ལ་བྱལ་པའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་གང་ཡང་བསྐྱབ་གཞིར་མ་སོང་བར་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་བསྐྱབ་
གཞི་ཞིག་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲ་བས་སློབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་གྲང་ལུས་དགྲིལ་དུ་
དབང་བསྐྱར་བར་མི་འཕྱུར་ཏེ། གང་དུ་དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱབས་པ་དེར་དབང་མ་བསྐྱར།
སྒྲ་མས་མ་བསྐྱབས་པའི་ལུས་ལ་སློབ་མ་དབང་ལེན་དུ་བཅུག་པའི་ཕྱིར་འབྲེལ་མེད་དུ་
འཕྱུར་ལ། དགྲིལ་འཁོར་བསྐྱབས་པ་དེ་ཉིད་དུ་དབང་བསྐྱར་བ་ཡིན་ན་ནི། ལུས་དགྲིལ་
དུ་དབང་བསྐྱར་བར་མ་སོང་། བསམ་གཏན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་
དུ་སོང་བ་ཡིན་ནོ། །ས་སྐྱའི་རྗེ་བཙུན་གོང་མ་རྒྱལ་ནི། ལུས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་ཟུར་དུ་མི་
སྐྱབ་པར། སྒྲ་མས་ལུས་དགྲིལ་གྱི་མངོན་རྟོགས་སྒྲོམ་པ་དེ་ཉིད། ལུས་དགྲིལ་སྐྱབ་པར་
བཞེད་པ་ལྟར་ལེགས་པས། རང་ལུགས་གྲང་དེ་ལྟར་བྱོལ། །

དེ་ལ་ལུས་དཀྱིལ་དུ་བདག་འཇུག་ལེན་པའི་ཚུལ་ནི། མངོན་བྱང་ལྷ་ལས་གཞིའི་ཉེ་
 ཅུ་ཀ་བསྐྱེད་པ་ལ་རང་ཉིད་རྒྱལ་འཛོག་ཅིང་། དེ་ནས་སྤྱིང་པོའི་ནལ་འབྱོར་མ་བཞི་ལ་
 སོགས་པའི་ལྷ་དུག་ཅུ་ཚུ་གཉིས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་རྒྱལ་བཞག་ནས། བྱང་པར་དུ་
 གཞིའི་ཉེ་ཅུ་ཀའི་ཐུགས་ཀར་དཔྱིད་ཐིག་ལས་ནང་གི་ཉེ་ཅུ་ཀ་ཡབ་ཡུམ་བསྐྱེད་པ་ལ། རའོ་
 སྤྱུལ་པའི་རྒྱལ་ཤུགས་དུག་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །དེའི་ཆོ་ནའང་གཞིའི་ཉེ་ཅུ་ཀ་དང་། རང་
 གི་ཉེ་ཅུ་ཀ་གཉིས་ངོ་པོ་གཅིག་ལ་ནམ་པ་ཐ་དད་དུ་སྤྲང་བའི་མོས་པ་བརྟན་པོའི་ངང་
 བས་བྱམ་པ་བསྐྱབས་ལ། དེ་ནས་རང་ཉིད་གཙོ་བོའི་རྒྱལ་བབྱང་བ་དེ་ཉིད་གཙོ་བོ་
 ལས་མར་མེ་གཅིག་ལས་གཉིས་ཆད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བྱེ་ནས་ཤར་སྒོ་ལོགས་སུ་གནས་པར་བྱས་
 ལ། དེ་མན་ཆད་ནང་གི་ཉེ་ཅུ་ཀ་ཡབ་ཡུམ་དང་རང་གི་ཚ་བའི་སྤྲ་མ་དབྱེར་མེད་དུ་མོས་
 པར་བྱས་ནས། དེ་ལས་དབང་ལེན་པ་དང་། བདག་ཉིད་འཇུག་པ་སོགས་བྱས་ཏེ། སྒྲོབ་
 མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་དུས་སུ། རང་ཉིད་གཞི་དང་ནང་གི་ཉེ་ཅུ་ཀ་གཉིས་དང་འབྲེས་
 པར་མོས་ཏེ་ལྷ་ནམས་གསལ་བཏབ་ལ། དེ་ནས་སྒྲོབ་མ་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་གཞུག་པའི་ཆོ་
 ནའང་རྩལ་ཚོན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་འཇུག་པ་ལྟར་མ་ཡིན་གྱི། སྤྲ་མའི་སྤྱིའི་ཆ་དེ་དང་དེ་
 གཞལ་ལས་ཁང་དུ་བསྐྱེད་པ་དེར་གཞུག་ཅིང་། མེ་ཏོག་འཛོར་དུ་འཇུག་པ་ནའང་། སྤྲ་
 མའི་ཐུགས་ཀའི་ནང་གི་ཉེ་ཅུ་ཀའི་ཐུགས་ཀར་གཏོར་བའི་མོས་པ་བྱེད་དུ་འཇུག་ལ། བྱམ་
 པའི་དབང་སོགས་ཀྱང་སྤྲ་མའི་སྤྱི་ལས་ལེན་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། དཀྱིལ་འཁོར་སྐྱབ་པ་
 དང་དབང་བསྐྱར་བ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་མི་བྱའོ། །ལུས་དཀྱིལ་དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་
 འདི་ཡང་དྲིལ་བུ་པ་ལྷ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་གྱི། གསང་འདུས་ལ་ལུས་དཀྱིལ་ཡོད་ཀྱང་དེར་
 དབང་བསྐྱར་བ་མེད་དོ། །

རི་ལྟར་དབང་བསྐྱར་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ཐུང་སྤྱིན་པར་བྱེད་པ་སྒྲོབ་མ་ལ་དབང་
 བསྐྱར་བའི་ཆོ་ག་དང་། ལྷ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་རབ་གནས་གྱི་ཆོ་ག་བརྟན་པའོ། །དང་པོ་
 ལ་གཉིས། དཀྱིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་པ་དང་། ཞུགས་པ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 འཇུག་པའི་དུས་སུ་དམ་ཚིག་དང་ཕྱོམ་པ་བབྱང་ནས་འཇུག་དགོས་པས། དེ་ལ་རིགས་

ལཱི་ཕྱོམ་གཟུང་བྱས་ནས་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྤགས་ཀྱི་ཕྱོམ་པ་སྤར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་
 བ་དང་། ཉམས་པ་སོར་ཆུད་པ་ལ། མ་མཐའ་དོན་རྒྱུ་དཔོན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བ་མན་
 ཆད་དང་འབྲེལ་བའི་སྐོ་ནས་རིགས་ལཱི་ཕྱོམ་གཟུང་ལན་གསུམ་བྱས་པ་དགོས་ཀྱི། དེ་མ་
 ཡིན་པའི་མདོན་རྟོགས་ཙམ་སྐོམ་པ་དང་། རྗེས་གནང་ཙམ་གྱི་སྐབས་སུ་རིགས་ལཱི་ཕྱོམ་
 པ་གཟུང་བ་ལན་གསུམ་བྱས་ཀྱང་ཕྱོམ་པ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། ཕྱོམ་པ་སོར་ཆུད་པར་
 མི་འགྱུར་མོད། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་དེ། སྤར་ཡོད་བརྟན་
 ཞིང་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་སོ། །དེ་ལྟར་
 ཕྱོམ་གཟུང་བྱེད་པའི་དུས་ལ་ནི། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གི་བཞེད་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱུང་
 རྟེ། སྒྲོབ་མ་སྟ་གོན་གྱི་དུས་སུ་བྱེད་ལ། གཞན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། ཡང་དཀྱིལ་འཁོར་དུ་
 འཇུག་པའི་ཆོ་བྱེད་ཅིང་གཞན་དུ་མི་བྱེད་པ་དང་། གཉིས་ཀའི་དུས་སུ་བྱེད་པའི་ལྷགས་
 མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱུང་བ་དེ་རྣམས་གང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཀྱང་ཡན་ལག་གཞན་རྣམས་
 ཆང་ན་ཕྱོམ་པ་སྐྱེ་བ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པས་རང་རང་གི་ལྷགས་མ་འཆོལ་བར་བྱའོ། །དེ་
 ཡང་དབང་དང་བདག་འཇུག་གི་སྐབས་སུ་ཕྱོམ་གཟུང་བྱེད་པའི་ཕྱོན་དུ་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་
 བར་སྐྱད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་བྱང་དོར་གྱི་གནས་རྣམས་རགས་པ་པལ་ཆེ་བ་མ་མཐའ་
 ཡང་ངེས་པར་བྱས་ནས་ལེན་འདོད་དང་བསྐྱུང་སེམས་ཀྱི་འདུན་པ་བྱུགས་དྲག་གིས་ལེན་
 པ་དགོས་ཀྱི། གཞན་དུ་དབང་གཤལ་དུ་འདུག་པ་ཙམ་གྱིས་དབང་ཚོབ་པར་འགྲོ་བ་དཀའ་
 འོ། །ཕྱོམ་གཟུང་གི་སྐབས་སུ་ཡང་སྒྲོབ་དཔོན་དང་མཉམ་དུ་འཇུག། ཕྱོན་དུ་བཞུགས་པས་
 བྱང་སེམས་ཀྱི་ཕྱོམ་པ་མི་སྐྱེ་བར་འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་སོགས་ཆད་ལྷན་རྣམས་ཀྱིས་
 གསུངས་པས། སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་བཞུགས་པའི་རྗེས་སུ་བཞུ་བ་དང་། བདག་འཇུག་གི་ཆོ་
 བྱེད་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་གཙོ་བོ་དང་སྒྲ་མ་ཐ་མི་དང་དུ་མོས་པ་དེས་ཕྱོམ་གཟུང་གི་ཆོག་
 རྣམས་བརྗོད་པ་དེའི་རྗེས་སུ་རང་གིས་བཞུགས་པའི་མོས་པ་བྱས་ནས་བརྗོད་པ་ངེས་པར་
 དགོས་ལ། འདི་རྣམས་ལ་ཆལ་དུ་སྟོན་ནས་དམིགས་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་རྟེ། སྤགས་
 ཀྱི་ལམ་གྱི་གཞི་རྩར་གྱུར་པས་སོ། །དེས་ན་སྤགས་ཕྱོམ་སྐྱེ་བ་ངེས་པར་དབང་བསྐྱར་བ་ལ་

ལྟོས་དགོས་ཀྱང་། དབང་བསྐྱར་བ་ཚོགས་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན་དགོས་པ་གི་ལྟོས་པ་སྐྱེ་བ་གསོལ་བ་ཞིའི་ལས་ལ་ལྟོས་དགོས་ཀྱང་། ཚོགས་གཙོ་བོ་རྣམས་ཚང་ནས་བརྒྱུ་བ་གསུམ་པའི་དོན་གྱི་སྤྱོད་གཉིས་ཡན་ཆད་ཚོགས་པའི་སྤྱོད་སྤྱེ་བ་བཞིན་ནོ། །

བྱམ་དབང་།

དབང་བསྐྱར་བ་ལ། གླ་མེད་ཀྱི་བསྐྱར་རྒྱའི་དབང་ལ་བཞིར་ངེས་ཏེ། བྱམ་པ། གསང་བ། ཤེས་རབ་ཡི་ཤེས། དབང་བཞི་པ་རྣམས་སོ། །བྱམ་དབང་ལ་བཞི་སྟེ་དགྲིལ་འཁོར་གང་རུ་འཛོལ་བ་དང་། གངས་རི་ཅམ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། རོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དང་། བྱེད་ལས་རི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རུལ་ཚོན་ནམ་རས་བྲིས་གང་རུང་རུ་བྱམ་དབང་བསྐྱར་བ་ན། བསྐྱབས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་པ་རྣམས་ཀྱི་བྱམ་པ་བརྒྱུ་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་བྱ་བ་དངོས་སུ་མཛད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲོམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་། དབང་ལྟ་བུར་ནས་སྤྱོད་དངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སྤྱོད་མ་ལོས་གས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱམ་པ་བརྒྱུ་ནས་དངོས་སུ་དབང་བསྐྱར་བའི་མོས་པ་བྱེད་ཀྱང་། བྱམ་པ་འཛོག་མཁན་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བྱེད་ཅིང་། དབང་བསྐྱར་མཁན་ནི་དབང་ལྟ་རྣམས་ཀྱིས་བྱེད་ཀྱང་། བསྐྱབས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་པ་རྣམས་ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་མཛད་ཅིང་། སྟོབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བའི་དགོངས་པ་གཏོད་པའི་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ཡིན་ལ། གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་རུ་དགྲིལ་འཁོར་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་། དེ་ལ་དགོངས་པ་གཏད་ནས་དབང་བསྐྱར་བའི་བྱ་བ་མཛད་པར་མོས་པ་བྱེད་དགོས་པས། རུལ་ཚོན་ནམ་རས་བྲིས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་རུ་བྱམ་དབང་ཐོབ། ཅས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

གངས་ནི་གཞན་རྣམས་ལ་མི་མཐུན་པ་རུ་མ་ཡོད་ཀྱང་། འདུས་པའི་ལྷགས་ལྟར་བྱས་ན། བྱམ་དབང་བཅུ་གཅིག་དང་། དབང་གོང་མ་རྣམས་དང་བཅས་པས་བཅུ་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། བཤད་རྒྱུད་རྩོམ་ཐིང་བ་ལས། དབང་བསྐྱར་རེ་རེ་ས་རེའོ། །ཞིས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ལས་ས་བཅུ་བཞིར་བཤད་པ་དང་བསྐྱར་པའོ། །བྱམ་དབང་ལ་སྤྱོད་མོང་བ་

རྩོམ་སྒྲིབ་མའི་དབང་དང་། ལུ་མོང་མ་ཡིན་པ་རྩོམ་སྒྲིབ་དཔོན་གྱི་དབང་རོ། །དེ་
 ཡང་མི་བསྐྱོད་པ་ཆུའི་དབང་། རིན་ཆེན་འབྱུང་ལུ་ཅན་པན་གྱི་དབང་། འོད་དཔག་
 མེད་རྩོམ་སྒྲིབ་དབང་། དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་བྱིལ་བྱའི་དབང་། རྣམ་པར་སྤང་མཛད་མིང་གི་
 དབང་དང་ལུ་སྒྲིབ། དེ་རྣམས་ལ་རིག་པའི་དབང་ཞེས་པའི་ཐ་སྐྱོད་འདོགས་པ་ནི། ལུ་མོང་
 མ་ལ་སོགས་པའི་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་བྱམ་པ་འཛིན་མཁན་བྱས་ནས་བསྐྱར་བའི་དབང་
 ཡིན་པས་ན་དེ་སྐད་དང་། ཡང་མ་རིག་པའི་གཉིན་པོར་རིག་པ་ཡེ་ཤེས་སྐྱེད་པའི་རུས་
 པ་འཛོག་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་སྐད་ཅས་བྱའོ། །ཨ་ཟ་ཡས་གསུངས་པའི་དབང་དང་པོ་མེ་
 རྟོག་འཕྲང་བའི་དབང་ཞེས་པ་བྱམ་དབང་བཅུ་གཅིག་ལ་མི་ཐེ་ཡང་ངེས་པར་བྱ་དགོས་
 རྟེ། དེའི་དགོས་པ་ནི་གང་ལ་མེ་རྟོག་པོས་པའི་ལྷ་དེ་ལ་བླ་མས་སྒྲོབ་མ་གཏང་པ་ལ་བརྟེན་
 བས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེའི་རིགས་སུ་མངོན་པར་འཛང་བྱ་བར་འགྱུར་བར་ཤེས་ཤིང་
 དེའི་རུས་པ་འཛོག་ཚུལ་སྟོན་པའོ། །རྒྱ་དབང་གིས་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ལམ་སྟོན་པ་ན།
 རིགས་དེར་འཛང་བྱ་བ་ལ་གཤེགས་བྱེད་ཀྱི་དྲི་མ་འབྱུང་པའི་རུས་པ་དང་། ཅན་པན་གྱི་
 དབང་གིས་ནི་དེ་བསྟོམས་པ་ལས་རིགས་དེར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོ་མཆན་སོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་
 བས་དབུའི་གཙུག་རྟོར་བལྟར་མི་མངོན་པའི་རུས་པ་དང་། རིགས་བདག་གང་གིས་བྱེད་
 པའི་རུས་པ་འཛོག་ལ། རྩོམ་སྒྲིབ་དབང་གིས་ནི་རིགས་དེར་སངས་རྒྱས་པའི་བླགས་རྣམ་
 པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་པའི་རུས་པ་དང་། དྲིལ་བུའི་དབང་གིས་ནི་རིགས་དེར་
 སངས་རྒྱས་པའི་ཆོ་ན། གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྟོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གིས་ཆོས་སྟོན་པའི་
 གསུང་འབྱུང་པའི་རུས་པ་དང་། མིང་གི་དབང་གིས་ནི་རིགས་དེར་སངས་རྒྱས་པ་ན་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་མཆན་འདི་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་དེ་འདྲ་བའི་མཆན་གྱི་རུས་
 པ་འཛོག་གོ། །དེ་རྣམས་ནི་རིགས་སོ་སོའི་དབང་བྱ་བས་པ་ཡིན་གྱི། རྩོམ་སྒྲིབ་དཔོན་གྱི་
 དབང་གིས་ནི། ལྷ་གསུང་བླགས་ཀྱི་རྩོམ་སྒྲིབ་དབུའི་མི་སྟོན་པའི་རྩོམ་སྒྲིབ་འཛང་ཐོབ་པ་
 དང་། ལྷར་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ལྷིར་མི་སྟོན་ཅིང་། ལྷ་དཔར་ལས་འདི་ལས་
 རྩོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འཛོལ་པ་ལས་ལྷིར་མི་སྟོན་པའི་རུས་པ་དང་། ས་བཅུ་པ་ལ་ཞུགས་

པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་སངས་རྒྱུ་གིས་ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོར་དབང་
བསྐྱར་བ་དང་རྒྱལ་མཆོངས་པར། ཁམས་གསུམ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་སྤྱི་དབང་
བསྐྱར་བ་ཡིན་པས་གཞན་ལ་རྒྱད་འཆད་པ་དང་དབང་བསྐྱར་བ་སོགས། རྟོ་རྟེན་སྤྱི་
དཔོན་གྱི་ལས་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བའི་རྣམས་པ་བྱད་པར་ཅན་བཞག་པའི་སྟོན་ནས་དེ་
ལ་དབང་བ་ཡིན་ནོ། །ལུས་དབང་རྣམས་ཀྱི་རོ་བོ་ནི། རྒྱ་དང་ཅད་པན་སོགས་ཀྱི་རང་
རང་གི་ཆོག་གས་དབང་བསྐྱར་བའི་ཆོ་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ལ་བདེ་བ་དངོས་སུ་སྤྱོད་པ་འོང་
བས། དེ་དང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཉ་བ་ལུ་ཐག་ཆོད་པ་གཉིས་སྐྱར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་
ལ་བྱེད་ཅིང་། དེ་མིན་ནའང་དེའི་ཆོ་བདེ་བ་སྤྱོད་པའི་མོས་པ་བྱས་པ་དང་། ཉ་བ་དྲན་
པའི་བདེ་སྟོང་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་དྲན་པ་དང་། རྟོ་རྟེན་སྤྱི་དབང་གི་རོ་བོ་
ཡང་དངོས་དང་བསྟོམས་པའི་རིག་མ་གང་རྒྱུ་དང་རང་ཉིད་རྟོ་རྟེན་འཆང་དུ་གསལ་བ་
གཉིས་འབྱུང་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་དང་ཉ་བ་དྲན་ནས་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་པའི་
མོས་པ་བྱེད་པ་མ་མཐའ་ཡང་དགོས་ཀྱི། དེ་ཉ་བ་མ་ཡིན་ན་དབང་དེ་རྣམས་ཐོབ་པར་
གཞག་མི་རུས་སོ། །སྤྱོད་པ་འདི་ཐམས་ཅད་ལ་ལུས་པའི་རྒྱུ་བྱ་བ་རྟེན་སྤྱོད་པ་ལྟོ་བས་
དེ་སྐད་ཅས་བྱའོ། །བྱེད་ལས་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་
པ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ཐམས་ཅད་རིགས་སོ་སོ་བ་ལྟ་དང་། སྤྱོད་པ་ལྟོ་བས་ཀྱི་རྟོ་རྟེན་གསུམ་
དང་། དེ་གསུམ་དབྱེར་མེད་པ་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་དུག་པ་རྟོ་རྟེན་འཆང་དུ་མ་
འདུས་པ་རྒྱུ་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། ལུས་པའི་དབང་གིས་ཀྱང་། སྤྱོད་པ་འདི་དག་ལ་
བརྟེན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་མཐའ་དག་སྟོན་པ་ལ་དབང་ཞིང་དེའི་
སྟོང་རྒྱུ་བྱེད་པ་དང་། འབྲས་བུ་སྤྱོད་པའི་ཞི་བདེ་ནང་ནས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པའི་རྣམས་པ་
འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

གསང་བའི་དབང་།

གཉིས་པ་གསང་བའི་དབང་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་གང་དུ་ཐོབ་པ་ལ་འགའ་ཞིག་ལྟ་གའི་

དགྲིལ་འཁོར་རྒྱ་ཐོབ་ཟེར་བ་ནི་མི་འབད་དེ། རྩ་གར་ཐོབ་པར་ཚད་ལྷན་སྤྱོད་གྲང་མ་
བཤད་ཅིང་། རྩས་འཁོར་ལས་རྩ་གའི་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱ་དབང་བསྐྱར་བར་གསུངས་པ་
ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ལ། སྒྲོབ་མ་ལ་རྩ་ག་བསྐྱར་པའི་སྒྲིབ་ནས་བསྐྱར་བར་
གསུངས་ཤིང་། དེ་འདྲ་བ་གཞན་གང་ལ་ཡང་མ་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རྒྱད་མེ་དང་ཚད་
ལྷན་གྱི་གཞུང་ལས་དངོས་ཀྱི་རིག་མ་ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་བསྐྱར་བར་བཤད་པ་
ནི་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཆེད་རྒྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་དབང་རྒྱ་མཛད་པ་ཡིན་པས།
དེ་ལ་ནི་སྒྲ་མ་ལས་རྒྱ་བརྟེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཚང་བས་དགྲིལ་འཁོར་བའི་ལྷ་ཐམས་ཅད་
དམིགས་པས་སྤྱན་དྲངས་པ་རང་གི་ལུས་ལ་བརྟུག་ནས་རིག་མ་དང་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་
པས་ཆགས་པ་ཆེན་པོའི་མེས་བཞུ་བ་ཐིག་ལའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་པའ་བ་དང་
ཡུམ་གྱི་ཁམས་དམར་བོ་གཉིས་འདྲེས་པ་ལ་ཀྱན་རྫོབ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་
ཞེས་ཐ་སྙད་བྱས་པ་དེར་ཐོབ་སོ། །

བསྐྱར་ཚུལ་ནི། ཡབ་ཡུམ་གྱི་ཁམས་དཀར་དམར་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་ནས་ཡབ་ཡུམ་གྱི་
མཐེབ་སྲིན་གྱིས་སྒྲངས་ཏེ། རང་གི་ཕྱེ་ཐོག་རྒྱ་བཞག་པས་སོ། །ངོ་བོ་ནི་ཁམས་དེ་མགིན་
པར་སླེབ་པ་ན། སྒྲ་མ་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་བདེ་སྟོང་སྒྱུར་བའི་རྟེན་ཡིན་པ་དང་ལྷ་ཐམས་ཅད་
བཞུ་བའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་དངོས་སུ་སྦྱིད་རུས་ཤིང་དེའི་ཆེ་ལྟ་བུའི་
རྒྱས་བཏབ་པའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ལ། ད་ལྟའི་རྒྱས་སུའང་སྒྲ་མ་དང་ཡེ་རྒྱ་སྒྲོམས་
འཇུག་བྱས་པར་མོས་པའི་སྒྲིབ་ནས་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་ངོ་བོར་བསྦྱིད་པའི་བདུད་རྩི་ཕྱེ་
ལ་བཞག་པའི་ཆེན་དབང་པོ་རྣེས་ལ་བདེ་བ་དངོས་སུ་སྦྱིད་པ་སྤྱིད་ཅིང་དེ་ལྟ་མིན་ནའང་
བདེ་བ་སྦྱོས་པའི་མོས་པ་བྱས་པ་དང་ལྷ་བ་སྐྱར་བ་དེས་པར་དགོས་སོ། །གང་དང་སྒྲོམས་
པར་འཇུག་པའི་ལས་རྒྱ་དང་ཡེ་རྒྱའི་རྒྱ་བཤད་ན་སྦྱི་བ་སྒྲ་མའི་ལས་ཀྱིས་བྱད་མེད་ཀྱི་ལུས་
སུ་འཕངས་ཤིང་དེར་བྱབ་པས་ལས་རྒྱ་ཞེས་དང་། ཡན་ལག་གིས་པན་ཚུན་འཁྱུང་པ་
སོགས་ཀྱི་ལས་རྒྱམས་རང་གིས་བསྒྲོམས་པ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པར་ཐུག་རྒྱ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རུས་
པས་ན་ལས་རྒྱ་ཞེས་བྱའོ། །

ད་ལྟ་སྤྱི་ལ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་ཡེ་ཆུའི་སྤྱོད་བཤད་ནི། དངོས་གནས་ལ་བུད་མེད་ཏུ་
གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་། ཡེ་ཤེས་ནི་རང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་ལ། དེ་རྒྱས་ཤིང་སྤྱིད་པའི་ཕྱག་
རྒྱ་ཡིན་པས་ན་ཡེ་ཆུ་ཞེས་བྱའོ། བྲིད་ལས་ནི། སྤྱི་མ་ཡཔ་ཡུམ་གྱི་བྱང་སེམས་དངོས་སམ།
དེར་མོས་པ་བྱས་པའི་བུད་མེད་ཅི་དེ་ཉིད་བྱངས་པས་རང་གི་ཅའི་གནས་ནམས་སུ་སྤེལ་པ་
ན། དེ་ན་གནས་པའི་ཁམས་དཀར་དམར་དང་། དག་གི་རྩ་བ་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
ཤིང་ལས་ཏུང་ཏུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྩྭ་གས་རིམ་གྱི་ལྷས་དབེན་དང་དག་དབེན་སེམས་
དབེན་ཀྱན་རྩྭ་རྩྭ་མའི་རྩྭ་གས་རིམ་ནམས་སྒྲོམ་པ་ལ་དབང་བར་བྱས་ཤིང་། དེའི་རྩྭ་
ཏུང་ཏུ་བྱས་པའི་སྒྲོམ་ནས་ལྷས་ལ་གནད་ཏུ་བརྩམ་ནས་བསྒྲོམས་པས། ལས་ཏུས་སུ་རྩྭ་རྩྭ་
ནང་ཏུ་རྒྱང་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་རྩྭ་དང་པ་བཞི་སྤྱོད་བཤད་དང་། དེའི་རྩྭ་བས་
གྱིས་རྒྱང་སེམས་ཅན་ལས་གྲུབ་པའི་རྩྭ་མའི་ལྷས་གྲུབ་ནས་མཐར་འབྲས་བྱ་དག་གི་རྩ་བ་
རྒྱུད་དག་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་རྩྭ་གས་པའི་སྤྱོད་འབྲུབ་པའི་རུས་པ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱོད་བཤད་
པ་ནི། རྩས་གསང་བ་བྱངས་པ་ལས་ཐོབ་པའི་དབང་ཡིན་པས་ན་དེ་སྤྱོད་ཅེས་བྱའོ། །

ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་།

གསུམ་པ་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་ལ། དཀྱིལ་འཁོར་གང་ཏུ་ཐོབ་པ་ནི་སྤྱི་མ་
དང་། སྤྱོད་མ་དང་། རིག་མ་རྒྱུད་ལྟེ་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་ཐུན་མོང་བའི་ལས་ལ་
མྱོང་བ་ཐོན་ཅིང་སྤྱོད་ཀྱིས་རྒྱུད་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ། འདྲོད་པའི་རྩྭ་རྩྭ་ལྷག་ཏུ་ལ་
མཁས་པ་ལ་སོགས་པ། མཚན་ཉིད་ནམས་ཚང་བའི་སྤྱོད་དཔོན་སོགས་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་
ནས། སྤྱི་མས་གསང་དབང་གི་རུས་སུ་སྒྲོམས་འཇུག་བྱས་པའི་རིག་མ་དེའམ་དེ་དང་འདྲ་
བ་གང་ཡང་ཏུང་བ་སྤྱོད་མ་ལ་གནད་ཞིང་། སྤྱོད་དཔོན་གྱིས་བརྟེན་ལགས་པར་སྤྱོད་ནས་
དྲི་བ་དྲི་ལན་སོགས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་བྱས་ཏེ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཆོ་དགའ་བཞི་སྤྱོད་པ་
ལས་ཐོབ་པས་ན་རྩྭ་གའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏུ་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །རོ་བོ་ནི་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་
པ་ལས་རྩྭ་རྩྭ་རྒྱང་ཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁམས་དཀར་བོ་ཞུ་བ་སྤྱོད་བཤད་ནས་མཐིན་པར་

སྒྲིབ་པ་ན་དགའ་བ་དང་། དེ་ནས་སྒྲིབ་གར་སྒྲིབ་པ་ན་མཆོག་དགའ་དང་། དེ་ནས་ཉེ་
བར་སྒྲིབ་པ་ན་བྱད་པར་གྱི་དགའ་བ་དང་། དེ་ནས་རྩོམ་ཞེས་པའི་མེར་སྒྲིབ་པ་ན་ཕྱིར་
མི་འཕོ་བའི་མན་ངག་གིས་བཟུང་ནས་དེའི་ཆེ་ལྷན་ཅིག་སྒྲིབ་དགའི་ཡེ་ཤེས་སྒྲིབ་པ་ན་དེ་
དང་སྟོང་པ་ཉིད་སྒྱུར་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ལ་དབང་དུས་སུ་སྒྲིབ་པ་
འོང་ཡང་། དེ་ནི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྐབས་གང་དུ་འཛོག་ན་ཆོག་པའི་རིམ་དུ་གཞག་
དགོས་སོ། །དེ་ཡང་རྩ་བའི་རྒྱུ་ལྷན་ནང་ནས་བབས་པའི་ཁམས་ཡིན་ན་ལྷན་སྒྲིབ་མ་མཆོག་པར་
ཕྱིར་འཕོ་བ་མི་སྲིད་ཅིང་སྐབས་འདིའི་དགའ་བའི་ལ་ནི་ཡས་བབས་མིན་པ་མས་བརྟན་
མི་འོང་ངོ་། །དེའི་སྐབས་ཀྱི་དགའ་བའི་དང་སྟོང་ཉིད་སྒྱུར་བ་ནི་དངོས་སོ། །ད་ལྟ་དེ་འདྲ་
བའི་དཔོན་སྒྲིབ་རིག་མ་དང་བཅས་པ་བཤད་པ་བཞིན་གྱི་མཆོག་ཉིད་ཆང་བ་མི་འོང་བས།
སྒྲིབ་མས་གནང་བར་མོས་པའི་ཡེ་ཆུ་དང་། དྲི་བ་སོགས་བྱེད་ཚུལ་བརྟེན་འབྲེད་པར་བྱས་ལ།
རང་དང་རིག་མ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་འདྲོད་ལྟ་ཡབ་ལྟམ་དུ་ཡིད་དོར་གསལ་བཞིན་པའི་རང་
ནས་སྒྲིབ་མས་འཇུག་བྱས་པར་བསམས་པས་དབང་པོ་རྣམས་པོ་ལ་བདེ་བ་དངོས་སུ་སྒྲིབ་པ་
འོང་ལ། དངོས་སུ་མ་སྒྲིབ་ནའང་དེའི་ཆེ་གོང་ལྟར་དགའ་བའི་སྒྲིབ་པའི་མོས་པ་བརྟན་
པོ་དང་ལྟ་བ་དུན་པའི་སྟོང་ཉིད་སྒྱུར་བའི་སྒྲིབ་མས། བདེ་སྟོང་སྒྲིབ་མ་སྒྲིབ་པའི་མོས་པ་
ཡིད་བྱེད་བརྟན་པོ་མ་མཐའ་ཡང་དགོས་ཀྱི། དེ་ཅིམ་ཡང་མ་བྱུང་ན་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
དབང་ཐོབ་པར་འཛོག་མི་རུས་སོ། །བྱེད་ལས་ནི། སྒྲིབ་བ་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གི་ངོ་ཤར་
འཆར་བའི་གོགས་ཀྱི་དྲི་མ་སྒྱུངས་ནས་དེ་འཆར་བའི་རུས་པ་དང་། རིམ་པ་བཞི་བའི་འོད་
གསལ་སྒྲིབ་པའི་སྟོང་རུང་དུ་བྱས། འབྲས་དུ་ཁྱེད་པ་དེ་ལྷན་སྒྲིབ་ཆོས་སྒྲིབ་འབྲུག་པའི་ལག་
རྒྱུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

ཆོག་དབང་།

བཞི་པ་ཆོག་དབང་ནི། དངོས་སུ་ད་ལྟ་སྒྲིབ་མེད་ཀྱང་། རྩོད་རུང་གི་དབང་བཞི་
བར་འབྱུར་བ་ནི། དབང་བཞི་ཆོག་པས་བསྐྱར་བའི་སྐབས་སུ། གསུམ་པ་མོས་པ་ཚུན་

ཆད་ཀྱིས་ངེས་པའི་ཚོན་དེ་ཉིད་དཔེར་བྱས་ཏེ་དེས་མཚོན་པའི་བྱང་འཇུག་གི་གོ་བ་སྟོན་པ་ལ་བརྟུན་ནས་དེ་ལ་གོ་བ་ཆགས་པ་ལ་ཚིག་དབང་ཐོབ་པར་འཇོག་ལ། དེའི་ཚུལ་ནི། བཞི་པ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། །ཞེས་པས་དབང་གསུམ་པའི་རྒྱས་སྤྱད་དང་རིག་མ་གཉིས་ཀྱི་ལྷན་འདོད་ལྟ་ཡབ་ལྷན་རྒྱ་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་། ཡིད་ཅོར་གསལ་བཞིན་པའི་ངང་ནས་སེམས་བདེ་སྟོང་དཔེའི་འོད་གསལ་རྒྱས་མཉམ་རྒྱ་འབྱུང་བ་བཞིན་རྒྱ། ལམ་རྒྱས་སྤྱད་ལ་གནད་རྒྱ་བསྟུན་ནས་བསྟོན་པ་ལ་བརྟུན་ནས་རིམ་པ་བཞི་བའི་མཐར་ལྷན་གྱིན་རྒྱ་བའི་རྒྱང་སེམས་ཙམ་ལས་གྲུབ་པའི་འཇའ་ལྷན་རྟེན་རྒྱུར་དངོས་སྤྱད་སོང་བ་དང་། སེམས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སྤྱད་རྟེན་གསལ་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་རྒྱ་སོང་བ་གཉིས་རྒྱས་མཉམ་རྒྱ་ལྷུར་པ་ནས་དེ་འདྲ་བའི་སྤྱད་དང་ཐུགས་རོ་པོ་གཅིག་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པ་ནི་སྟོན་པའི་བྱང་འཇུག་ཅེས་པ་དང་། དེའི་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་གོམས་པ་ལས་འབྲས་རྒྱ་དེ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་མི་སྟོན་པའི་བྱང་འཇུག་ཁ་རྒྱུར་ཡན་ལག་བརྒྱན་ལྷན་གྱི་གོ་འཕང་རྒྱབ་ཚུལ་ལ་རོ་རྒྱུད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་ལྟར་དབང་བཞི་བསྐྱར་བ་ལས་སྤྱད་བཞིའི་ས་པོན་ཐེབས་པའི་བསྐྱར་ཚུལ་དང་ཐོབ་ཚུལ་གྱིན་རྒྱ་གལ་ཆེལ། །དབང་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་ནས་ཉམས་སྤྱད་སྤྱངས་པའི་བླ་མེད་ཀྱི་ལམ་ནི་བསྐྱེད་རྟེན་གཉིས་སྤྱད་པའི་ལ། དེ་ལ་ཐོག་མར་བསྐྱེད་རིམ་བསྟོན་པ་ནས། དེས་རྒྱད་སྟེན་པར་བྱས་ཏེ་རྟེན་གསལ་རིམ་སྟོན་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟ་མིན་པར་རིམ་པ་གཉིས་པ་བསྟོན་པ་ཀྱང་བཤད་པ་ལྟར་མི་སྤྱད་བས་ཐོག་མར་བསྐྱེད་རིམ་དགོས་ཤིང་དེའི་རྟེན་རྒྱ་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་དང་པོར་བྱས་དབང་བསྐྱར་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་རིམ་པ་དང་པོས་རྒྱད་སྟེན་པར་བྱས་ཏེ་དེ་ནས་རིམ་པ་གཉིས་པ་བསྟོན་དགོས་པས་དེ་ལ་ཐོག་མར་ལྷན་དཔེན་དང་དག་དཔེན་སོགས་ཀྱིས་རོ་རྒྱུད་གི་རྒྱང་རྣམས་རྒྱ་རྒྱུར་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱས་པའི་ལག་རྟེན་ལ་སྤྱང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་དང་དཔེའི་འོད་གསལ་དང་བཅས་པའི་སེམས་དཔེན་འདྲེན་ལ། དེ་ལས་མཐར་རྒྱང་སེམས་ཙམ་ལས་གྲུབ་པའི་མ་དག་པའི་རྒྱ་ལྷན་འབྱུབ་སྟེ་དེ་རྣམས་རིམ་ཙན་རྒྱ་སྤྱད་བས་ལམ་དེ་རྣམས་སྟོན་པའི་རྟེན་རྒྱ་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་དེའི་

རྒྱུ་ལྷན་གསང་དབང་བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནས་མ་དག་པའི་སྐྱུ་ལྷན་དེ་ཉིད་རིལ་འཛིན་
དང་རྒྱུ་ལྷན་གཞིག་གི་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་འོད་གསལ་རྒྱ་བརྒྱུག་ནས་དག་པར་བྱས་པ་
ལས་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སྲུང་རྒྱ་རྒྱུགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཆོན་ཉིད་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
བས། དེའི་སྤྱོད་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་དབང་གསུམ་པ་གསང་དབང་གི་རྒྱུ་ལྷན་བསྐྱར་བ་ཡིན་
ནོ། །དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་ལས་ལྷན་ལྷན་ལྷན་རྒྱ་ལྷན་བ་ན་སྐྱུ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དང་
ཐུགས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་རྩོམ་གཅིག་པའི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་ལ། དེའི་རྒྱུ་
གོམས་པ་ལས་མི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ལ་སྒྲོར་ཡན་ལག་བརྒྱན་ལྷན་གྱི་གོ་འཕང་མངོན་
རྒྱ་བརྒྱུད་པས་དེའི་སྤྱོད་རྒྱ་བརྒྱུད་པའི་དབང་བཞི་པ་གསུམ་པའི་རྒྱུ་ལྷན་བསྐྱར་བ་ཡིན་
ནོ། །དེས་ན་ཐོབ་བྱ་དེ་ལས་མཐར་ཐུག་པ་མེད་པས་དབང་བཞི་པ་ལས་གོང་ན་དབང་
གཞན་མེད་དོ། །དབང་གི་གྲངས་དང་གོ་རིམ་དེར་ངེས་པ་བཞིན་རྒྱ་ལྷན་གྱི་གྲངས་དང་
གོ་རིམ་ཡང་རྒྱ་ལྷན་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ངེས་པས། དབང་བསྐྱར་བྱེད་པ་དང་རང་ཉིད་
བདག་འཇུག་སོགས་བྱེད་ནའང་ལམ་དེ་ལྟ་བུའི་ཆེད་རྒྱ་བྱེད་དགོས་ཀྱི། གོ་བ་དམིགས་
བྱེད་པ་གལ་ཆེན། །

དམ་ཆོག་དང་སྤྱོད་པའི་རྣམ་གཞག

དམ་ཆོག་དང་སྤྱོད་པའི་རྣམ་གཞག་ནི་ཤིན་རྒྱ་ཡང་གལ་ཆེ་བས་དབང་མཆོན་ཉིད་
པ་ཐོབ་མ་ཐག་ནས་རྩ་ལྷན་བརྒྱ་བཞི་དང་སྤྱོད་པོ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པའི་རྩ་བ་དང་ཡན་
ལག་གི་ལྷན་བ་རྣམས་ལེགས་པར་ངེས་པར་བྱས་ཏེ། རྩ་བའི་སྐྱུ་ལྷན་རྒྱ་བརྒྱུན་པའི་སྐྱུ་ལྷན་
རྩ་ལྷན་ལ་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པའི་ཆེད་སྤྱོད་པོ་སོགས་ཡན་ལག་གི་ལྷན་བ་རྣམས་ཀྱིས་གོས་ནའང་
རང་རང་གི་ཕྱིར་བཅོས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཅོས་ནས་ཞག་རྒྱ་མི་འགོགས་པར་བྱའོ། །གང་
དག་བྱུང་དབང་མ་བསྐྱར་བར་དབང་གོང་མ་བསྐྱར་བར་བྱེད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དཀྱིལ་
འཁོར་རྒྱ་མ་བརྒྱུག་པ་དང་ལྷ་རྩོམ་བསྐྱར་བར་དབང་གོང་མ་བསྐྱར་བས་ནི་དབང་གང་
ཡང་ཐོབ་པའི་གོ་མི་ཆེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་མ་བྱས་པར་གསང་དབང་བསྐྱར་བ་ན་

སྒྲོབ་དཔོན་གྱི་ཆུང་ལ་སྐྱེས་སྒྲོམ་ཡོད་ན་ཆ་ལྟར་འབྱུང་ཁིང་སྒྲོམ་པ་གཏོང་བས་དེ་འདྲ་
བའི་དབང་བསྐྱར་བའི་སྒྲོབ་དཔོན་གྱིས་སྐྱེས་ཀྱི་ལམ་བསྐྱོམས་ནས་དངོས་བྱ་བ་ཐོབ་
ཀྱང་དཔུལ་བར་སྐྱེ་བར་གསུངས་པས། གནས་འདི་ལ་གཟབ་པར་བྱའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་
རུས་འཁོར་གྱི་ལྷགས་ལའང་དབང་བདུན་མེད་པར་མཆོག་དབང་ཙམ་བསྐྱར་ནས་འཁྲིད་
འཕྱོགས་པ་ཡོད་དོ། །དེ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར། རི་པོ་དག་གྱང་མ་སྒྲིན་མི་ལ་གསང་བ་
སྒྲིན་ལས་སོ། །ཁེས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་ཆ་ལྟར་འབྱུང་བས། རང་གཞན་ཐམས་ཅད་ལུང་
བར་འབྱུར་ཁིང་སངས་རྒྱུས་གྱི་བསྟན་པ་ལ་དེ་ལས་གཞོད་པ་མེད་དོ། །རུས་འཁོར་ལ་ནི་
ངས་པར་རུལ་ཆོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་དགོས་ཏེ། དགྲིལ་འཁོར་བཞེངས་
ནས་སྒྲིན་པར་བྱ། ཁེས་པའི་འབྲེལ་བར། རུལ་ཆོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་
བར་བྱ་ཡི། རས་བྱིས་སྐྱེས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཁེས་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་དབང་མཆོན་
ཉིད་ཆང་བ་ཐོབ་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་རྒྱུ་བཞིན་དུ་སྤྱང་དགོས་ལ། དེ་ཡང་སྒྲོམ་
པོ་སྐྱེས་ཀྱི་ཉེས་པ་རྒྱུང་རུས་གོས་ན་དེ་མ་ཐག་བཤགས་པར་བྱ་ཁིང་། ཆ་ལྟར་བྱང་ན་
བདག་འདྲེན་སྐྱེས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་སྤྱར་སོར་རྒྱུད་པར་བྱའོ། །གཙོ་བོར་ཆ་ལྟར་གིས་གཏན་
ནས་མ་གོས་པར་བྱ་དགོས་ཏེ། འདུལ་བའི་ཕམ་པ་བཞི་གཅིག་ཅར་བྱང་བ་ལས་ཀྱང་
སྐྱེས་ཀྱི་ཆ་ལྟར་བྱང་བ་ནམ་སྒྲིན་ཆེའོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱེམས་ནས་ཆ་ལྟར་གིས་གཏན་ནས་མ་
གོས་ན་ཆེ་འདིར་ལམ་མ་བསྐྱོམས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སྤྱི་མ་རྣམས་སུ་བཤེས་གཉེན་དམ་པས་རྗེས་
སུ་བཟུང་ཉི་ལམ་ཉམས་སུ་ལེན་དུ་འོང་བས་བྱབ་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པས་སྐྱེ་
བ་བདུན་ནམ་བུ་དུག་རྒྱུན་ལ་འཛང་རྒྱ་བས་བྱབ་སོ། །

དེ་ལྟར་དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་རྒྱུ་བཞིན་དུ་སྤྱང་བའི་གང་ཟག་གིས་ཉམས་སུ་བྱང་
བའི་ལམ་ལ་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་སུ་ངས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས། བསྐྱེད་རིམ་ཡན་ལག་དང་
བཅས་པ་བསྐྱོམས་པས་སྒྲིན་བྱེད་གྱི་ལམ་ཆ་ཆང་བར་འབྱུར་ལ། དེ་ནས་རྫོགས་རིམ་ཡན་
ལག་དང་བཅས་པ་བསྐྱོམས་པས་གྲོལ་བྱེད་གྱི་ལམ་ཆ་ཆང་བར་འབྱུར་ཁིང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་
སྒྲོབ་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་སྒྲིན་བྱེད་གྱི་ལམ་དང་གྲོལ་བྱེད་གྱི་ལམ་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་

མིར། བསྐྱེད་རིམ་མཆན་ཉིད་པ་སྐྱོན་པ་སྐྱོན་རུ་བཏང་ནས་རྒྱལ་རིམ་སྐྱོན་པར་བྱེད་
 དགོས་པས་ན་གོ་རིམ་ཡང་དེ་ལྟར་དེས་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་སྒྲིབ་པར་མ་བྱས་ན་
 རྒྱལ་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་བའི་མིར། ཁ་ཅིག། བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་སྐྱོང་
 ཞིང་རྒྱལ་རིམ་གྱིས་འཆི་བ་སྐྱོང་བས་བསྐྱེད་རྒྱལ་གཉིས་སྤྱད་གཞི་མི་གཅིག་པར་སྒྲུབ་
 དང་། ཡང་བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་སྐྱོང་སྐྱེས་མོགས་སྐྱེ་གནས་བཞི་སྐྱོང་བའི་མིར། ལྷའི་སྐྱེད་ཆོག་
 མི་འདྲ་བ་བཞི་ཡོད་ཟེར་བ་མོགས་ནི་ཁྱ་མེད་ཀྱི་ལམ་བསྐྱོན་ནས་ཆོ་གཅིག་ལ་སངས་
 རྒྱལ་འབྱུང་ཚུལ་ལ་གོ་བ་མ་ཆགས་པར་སོང་འདུག་པས་མི་འཐད་ཅིང་། རང་ལྟགས་ལ་
 བློ། བསྐྱེད་རྒྱལ་གཉིས་ཀས་སྐྱེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ་སྤྱད་གཞིར་བྱས་ནས་ལམ་བསྐྱོང་
 པར་བྱེད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་འཛམ་བྱ་གླིང་བའི་མི་མངའ་སྐྱེས་ཁམས་དུག་ལྡན་གྱི་དབང་
 རུ་བྱས་པ་ཡིན་པར་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་གཞུང་ལས་བྱུང་ཞིང་། རིགས་པས་ཀྱང་འབྱུང་
 པར་བཞེད་པ་ལེགས་སོ། །བསྐྱེད་རིམ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་བཤད་ནི། རྒྱལ་པས་བཏགས་པའམ།
 གྲོས་བཅས་ཤིང་བསྐྱེད་པའི་སྐོ་ནས་བསྐོ་མ་པར་བྱ་བའི་རིམ་པ་ཡིན་པས། དེ་སྐད་ཅེས་
 གསུངས་ཤིང་། རྒྱལ་རིམ་ནི་གྲོས་བཏགས་པ་ལ་མ་སྐྱོས་པར་རང་བྱུང་ཅམ་ནས་ཡོད་
 པའི་ལུས་ཀྱི་ཆ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་ལ་དམིགས་ནས་རྒྱ་རྒྱུ་འཛིན་ནང་རུ་རྒྱུད་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་
 བྱ་བའི་མིར་བསྐོས་པར་བྱ་བའི་རིམ་པ་ཡིན་པས་ན་རྒྱལ་རིམ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། གདོད་
 མ་ནས་རང་བཞིན་གྱི་བྱུང་བས་སྐྱོང་པའི་སྐྱོང་བ་ཉིད་དང་། ལུས་ལ་གནད་རུ་བསྐྱུན་པ་
 ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་ཆེན་ཡི་ཤེས་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་བསྐོས་པར་བྱ་བའི་རིམ་པ་ཡིན་
 པས་ན། དེ་སྐད་ཅེས་བྱོལ། །

དེ་ལ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ནི་ཟུར་རུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། རྒྱལ་རིམ་ལ་
 ཐོག་མར་ཨེ་མི་གྱི་དོན་བཤད་ན། སྤྱིར་བཏགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྒྱུད་བྱའི་གཙོ་
 བོ་བདེ་སྐྱོང་དབྱེར་མེད་ནི་ཨེ་མི་གྱི་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་དོན་ཡིན་པས། བརྒྱུད་བྱའི་
 གཙོ་བོ་ནི་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་དོན་རུ་འདུས་སོ། །དེ་ལ་ཐོབ་བྱ་འབྲས་བྱའི་ཨེ་མི། ཐོབ་
 བྱེད་ལམ་གྱི་ཨེ་མི། འདྲན་བྱེད་རྟགས་ཀྱི་ཨེ་མི་དང་གསུམ་གྱི་དང་པོ་ནི། ཨེ་བྱ་གསུམ་

གྲིས་མཚོན་པའི་ཚོས་འབྲུང་གྲུ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་
 གྱི་ཡི་ཤེས་རང་སྤང་ལས་ཀྱུ་བ་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གདན་དང་བཅས་པ་དང་། སྤྱི་ཡིག་
 གི་མཚོན་པའི་གཙོ་བོ་རྩོམ་འཁོར་གྱི་ལྷ་དང་བཅས་པ་སྟེ། མདོར་ན་སྟོན་བྱེད་གི་
 ལྷན་གསུང་པའི་དུས་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་མཚོན་པར་བྱེད་དོ། །ལམ་གྱི་
 ཨེ་ཨི་ལ་སྟོང་བ་བཤད་པ། བདེ་བ་བཤད་པ། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་དུ་སྦྱོར་རྒྱལ་བཤད་
 པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། གསང་འདུས་ཙ་རྒྱུད་ལེན་གཉིས་པར་ན་མ་སྤང་གིས་བྱང་
 རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་བཅད་གསུངས་པ་དེ་བཤད་གཞིར་བྱས་ནས། དེ་འཆད་བྱེད་གྱི་
 འགྲེལ་བ་བྱང་རྒྱུ་སེམས་འགྲེལ་ཞེས་པ་མགོན་པོ་སྤྱི་ལྷན་གྱིས་མཛད་པ་དེའི་ནང་ནས་
 རྒྱགས་ལ་སྦྱོད་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོས། དོན་དམ་པའི་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་
 བསྐྱེམས་པའི་སྟོན་ནས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་སེམས་ཅམ་པས་གཟུང་འཛིན་
 གཉིས་སྟོང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འདོད་པ་ཕྱིན་ཆད་རིགས་པས་བཀག་ནས་ཚོས་ཐམས་
 ཅད་བདེན་པར་བྱུང་པས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་རིགས་ཚོགས་ནས་རྩི་ལྟར་གཏན་ལ་ཐབ་
 པ་ལྟར་རྒྱགས་ལའང་ལྟ་བ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་ལྟག་པའི་ལྟ་བ་རྒྱགས་ལ་མེད།
 ཅས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ། །དེ་བས་ན་གང་ཟག་རང་སྤྱི་བྱུང་པའི་རྣམ་ཡོད་གྱིས་སྟོང་
 པའི་སྟོང་ཉིད་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྦྱོར་བར་བཤད་པ་མེད་ལ། འོན་ཀྱང་སེམས་ཅམ་
 པའི་ལྟ་བ་དང་སྦྱོར་བ་ཤུག་པས་བཤད་ཅིང་། རང་རྒྱུད་པའི་ལྟ་བ་དང་སྦྱོར་བ་ལྟ་ལ་རྟ་
 ཏུ་དང་། ཨ་རྒྱ་ཀ་ར་སོགས་གྲིས་གསུངས་ཀྱང་། ལྷ་མེད་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་
 གཙོ་བོ་ཡིན་ན། སར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྩོམ་ལས་ཀྱང་ཆེས་དབང་པོ་
 ཤིན་ཏུ་རྩོམ་བས་བྱུང་པས། དེ་ལ་ཐལ་འགྱུར་པའི་ལྟ་བ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་སྟོང་དུ་བྱང་
 བའི་ཕྱིར། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་དགོངས་ནས་རང་རྒྱུད་པ་ཕྱིན་ཆད་གྱི་ལྟ་བའི་རྣམ་
 གཞན་གསུངས་པ་མེད་གསུང་ངོ། །དེས་ན་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་གཞན་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་
 ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། ཞོང་གི་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་པའི་ཤེས་བྱེད་མཐའ་ཚོད་པར་
 ཤེས་པར་འདོད་ན། རྒྱགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་ལྷེ་སྤྱིའི་རྣམ་

པར་གཞག་པ་རྒྱས་པར་བརྗོད་ཟིན་ཏོ། ། ། །
 རལ་པ་བཟང་པོས་མཛད་པ་ལོ། །

[illegible]

རྣམ་འབྱོར་རོལ་བའི་དགའ་སྟོན་གྱི་སྒྲིམ་ཆོག་ནི། རོ་རྩེ་དྲིལ་བུ་ཅང་ཉེའུ་བཟང་
 མེང་དང་། ལུས་རྒྱན་ཁ་ཏྲི་ག་དང་བུང་བའི་སྟོན། བཞོ་བའི་གོས་དང་སྟན་ལ་ཤོགས་
 བ་གཞན། རྣམ་པ་འདི་བུན་བཤད་བྱའི་དངོས་པོ་ཡིན། ཁེས་པའོ། བརྒྱལ་ལྷགས་
 དྲི་མེད་གཡང་གཞི་འཆང་ཞིང་སྟག་བསམ་དག་པའི་ཐོར་རྒྱགས་ཅན། མང་དུ་ཐོས་
 པའི་བསྐྱེས་བརྗོད་མཐར་མོན་བསམ་གཏན་མཆོག་གི་མེ་ཐབ་དུ། ཉེན་མོངས་བྱང་མིང་
 སྟག་པའི་སྟོར་བས་ཉིན་དང་མཆོན་མོ་འདའ་བྱེད་པ། དབེན་པའི་ནགས་སུ་ལུས་འདི་
 ཡོངས་གཏོང་དང་སྟོང་དེ་ལ་སྟོ་བ་དགལ། དུར་སྟིག་ཆོས་གོས་བྱང་དག་གིས། རབ་
 བྱང་རྣམས་གྱི་ལུས་མངོས་གྱི། རབ་བྱང་ཁྱིམ་པའི་ནགས་འཆང་བ། བསྟན་པ་འཇིག་
 པའི་བརྒྱལ་ལྷགས་ལགས། བསྐྱེད་གསུམ་རྒྱང་ཙེ་གང་བ་ཡི། བསྐྱེས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆོ་
 མངོས། བྱིས་པ་འཆལ་དུར་སྟིག་གོས་འཆང་བ། བུད་རྣམས་མཆོག་དུ་ཡིད་དགར་
 བཞུད། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དང་། བུད་གྱི་གཉེན་གྱར་གང་ལགས་པ། རྩེས་སུ་
 གཟུང་དང་ཆོར་གཅོད་པའི། སྟོན་ལས་ཐབས་མཁས་ལྟན་པ་མངོན། གང་ཞིག་རྒྱལ་བའི་
 གཟུང་རབ་གྱི། དཀོངས་དོན་སྟོན་ལ་རུས་མེད་པ། ཡོངས་སྟོན་ལྟན་པའི་སྟེ་བོ་ནི། མང་
 ཡང་བསྟན་ལ་དགོས་རུས་མེད། ལེགས་བཤད་འོད་བརྒྱའི་སྟང་བ་ཅན། བཤེས་གཉེན་
 ཉི་མ་གཅིག་གིས་ཀྱང་། རྒྱབ་བསྟན་སྒྲིང་བཞི་མ་ལུས་པ། ཚིག་ཅར་ཉིད་དུ་གསལ་བར་
 རུས། །ཏཱྀ། །

སྤྱི། བན་བདེའི་འབྲུང་གནས་རྒྱལ་བཟུན་ཡོངས་འདུའི་ལྷོན། རབ་རྒྱས་འགོ་
 ཀུན་ཐར་མཆོག་འབྲས་བཟང་ལ། རྩོད་མྱིར་བཀྲ་ཤིས་རྒྱུན་ཁྲུབ་ཆོས་ལྷ་ཆེར། ཆོས་ལྷིན་
 འཛད་མེད་དལ་འགོའི་རྒྱན་འདི་སྟེལ། །མཐ་ཆ་གྲོ།

༡༡། །ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལེགས་བཤད་

སྐལ་བཟང་འབྱུག་རོགས།

དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་སྒོ་གྲོས།

༡༡། །ན་མོ་གུ་རུ་བརྩེ་རྒྱ་རྒྱ་ཡ། །ལྷན་སྦྲེས་བདེ་སྟོང་མཁའ་དབྱིངས་དག་པ་ལས། །རབ་
མངོས་སྒྱུ་འཕུལ་མཆན་དཔེ་འཇའ་ཆོན་གར། །སྟོན་མཛད་བྱུང་འབྱུག་དང་པོ་མགོན་པོ་
ཡི། །ཞབས་གྱི་བརྩོར་གུས་པས་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། །བགང་ཡས་བསྐལ་པར་གང་གི་མཆན་
ཅམ་ཡང་། །ཤིན་རུ་མཇལ་དཀའ་སྟིགས་རུས་ཆོ་གཅིག་ལ། །ཁ་སྦྱོར་ཡན་ལག་བདུན་
ལྷན་གོ་འཕང་མཆོག །བདེ་བླག་སྦྱིན་ཕྱིད་རྣལ་འབྱོར་བླ་མེད་རྒྱུད། །འཇམ་མགོན་བཤེས་
གཉེན་རྣམ་རོལ་ཡབ་སྐུས་གྱི། །ཟླ་མེད་ལེགས་པར་བཤད་པའི་རྩེས་འབྲངས་ནས། །རིམ་
གཉིས་བཤོད་ཚུལ་ས་ལམ་རྣམ་གཞག་སོགས། །གོ་སྐྱེའི་དག་གིས་མདོར་བསྐྱུས་བཤད་
པར་བྱ། །

རྒྱུད་མེ་ལོག་མ་གསུམ་མདོར་ཅམ་བཤད་པ།

དེ་ལ་འདིར་སྐགས་བླ་མེད་གྱི་ས་ལམ་རྣམ་གཞག་འཆད་པ་ལ་གཉིས། །ལམ་བཤོད་
ཚུལ་དང་། །ས་བཅུ་སོགས་དང་ལམ་ལྟ་འཛོག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། །སྦྱིར་བཤད་
པ་དང་། །བླ་མེད་གྱི་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་བཤོད་ཚུལ་ཕྱི་བྲག་རུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
རྒྱུད་མེ་ལོག་མ་གསུམ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་དོད་མཆན་བཅས་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་། །རྩོགས་
རིམ་གྱི་དོད་མཆན་མེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཅམ་མ་གཏོགས་བསྐྱེད་རྩོགས་གྱི་དོན་དང་ཐ་སྐད་

གང་ཡང་མེད་དེ། དེ་གསུམ་ལ་རྣམ་བྱང་སྟོགས་འབྲས་སུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཡོངས་སུ་
 དག་པ་བཞི་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་ད་ལྟ་ནས་བསྐྱོམ་པ་ཡོད་ཀྱང་ཀུན་ཉོན་སྟོགས་
 སྲིད་པ་སྐྱེ་གི་བར་དོ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པའི་ལམ་བསྐྱོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་
 རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་གང་རུང་ཡིན་ན། སྤངས་འབྲས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཆོས་ལོངས་སྤྱུལ་
 པའི་སྐྱེ་གསུམ་དང་། སྤང་གཞི་སྲིད་པ་སྐྱེ་གི་བར་དོ་གསུམ་ཅི་རིགས་དང་རྣམ་པ་མཐུན་
 པའི་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་འབྱེད་ད་ལྟ་ནས་བསྐྱོམ་སྐྱེ་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
 མཚན་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་མ་བྱེན་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་
 དང་། མཚན་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒྲོས་བྱེན་པའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་
 ལ་བྱའོ། །ཤར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མ་གསུམ་ཀྱི་རང་ལམ་གྱིས་ས་བརྩུ་པའི་བར་
 སུ་བཤོད་ཅུས་ཀྱང་མཐར་ས་བརྩུའི་སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཆོ་སྤྲུག་སྤྱེ་མེད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཏབ་ནས་
 འཆང་རྒྱ་དགོས་ཏེ། སྤྱེ་མེད་ཀྱི་ལམ་ཀྱི་སྟོན་པ་མ་བཏབ་པར་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ཙམ་གྱིས་
 འཆང་རྒྱ་མི་ཅུས་པའི་ཕྱིར། ཤར་ཕྱིན་རྣམ་བཤད་སྤྱིང་པའི་རྒྱན་ལས། ཤར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་
 ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་གངས་མེད་པ་གསུམ་ཀྱི་བར་སུ་བཤོད་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་སྤྲུག་ཀྱི་ལམ་
 ཀྱི་སྟོན་པ་བཏབ་ནས་གཟུགས་སྤྱེ་འབྲུག་པའི་ཚུལ་ནི་གཞན་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་།
 མཁས་གྲུབ་ཟེའི་རྒྱུད་ལྡེ་སྤྱི་རྣམ་ལས། ཤར་ཕྱིན་པ་རྒྱུད་པའི་ལམ་གྱིས་ས་བརྩུ་པའི་
 བར་སུ་བཤོད་ཅུས་ཀྱང་། མཐར་འཆང་རྒྱ་བ་སྤྲུག་སྤྱེ་མེད་ཀྱི་ལམ་སུ་ཞུགས་པ་ལ་ངེས་
 པར་བལྟས་དགོས་ཀྱི། དེར་མ་ཞུགས་པར་འཆང་རྒྱ་བ་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ཤར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མའི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འཆང་རྒྱ་བ་
 མི་སྲིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དེ་དག་རང་རང་གི་ལམ་གྱིས་ས་བརྩུའི་སྲིད་
 པ་ཐ་མའི་བར་བཤོད་དེ་སྤྱེ་མེད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཏབ་ནས་སངས་རྒྱས་པ་དེ། ཤར་ཕྱིན་ཐེག་
 པ་དང་རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མའི་རང་ལམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་གི་ལམ་རྒྱུད་
 པས་སངས་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་རང་ལམ་ལ་སྤྲུགས་
 ལམ་ཀྱི་སྟོན་པ་བཏབ་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རང་ལམ་དོར་ནས་སྤྲུགས་ལ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་

པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་རང་སྐད་ལ་ཆོ་གཅིག་ལ་འཛང་རྒྱ་བ་ལས་ལེན་
ཀྱང་། བླ་མེད་གྱི་ཆོ་གཅིག་ལ་འཛང་རྒྱ་བ་དང་དོན་གཏན་ནས་མི་འདྲ་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱི་
ལུགས་ལ་དབང་རྣམས་མཆོད་མེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་ནས་བསྐལ་ཆེན་མང་པོ་
ཐུབ་པའི་ཆོ་རི་རིག་འཛིན་བསྐྱབས་ཏེ། ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྟེན་
ནས་རུས་རིང་པོས་ལམ་བཟོད་ནས་འཛང་རྒྱ་དགོས་པ་གང་ཞིག །བླ་མེད་གྱི་ཁྱད་ཆོས་
ནི་སྤགས་ལམ་ལ་སྤར་ཞུགས་མ་ཞུང་བ་ཞིག་གསར་རུ་ཞུགས་ནས་དེ་འདྲའི་རུས་རིང་པོ་
ལ་མི་བཞུགས་པར་སྟོགས་རུས་གྱི་ཆོ་ཐུང་འདི་ལ་འཛང་རྒྱ་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བསྐྱེད་རིམ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱེད་རིམ་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་བཟོད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་
ལྷ། མཆོད་ཉིད། དབྱེ་བ། སྤྲ་བཤད། བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆད། བསྐྱེད་རིམ་
ནས་རྫོགས་རིམ་རུ་འཕོ་ཚུལ་བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུད་དབྱེ་
མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་མ་བྱུང་ཞིང་། རང་འབྲས་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྒྱུད་
སྟོན་བྱེད་གང་ཞིག་སྐྱེ་བྱི་བར་དོ་གསུམ་པོ་ཅི་རིགས་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་གྲོས་གསར་
རུ་བརྟེན་ནས་བསྐྱེད་རིམ་པའི་རིགས་སུ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་མཆོད་
ཉིད། བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ། བརྟེན་པའི་རིམ་པ། བཅོས་མའི་རྣལ་འབྱོར། རིམ་པ་དང་
པོའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་དོན་གཅིག །གཉིས་པ་དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རགས་པ་
དུན་པ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། སྤྲ་བ་རྟོག་པའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་
དང་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པའི་རྣལ་འབྱོར། སྤགས་ལ་གཞིལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་དོན་
གཅིག །གཉིས་པ་དང་བསྐྱེད་རིམ་སྤྲ་མོའི་རྣལ་འབྱོར། བྱང་ལ་གཞིལ་བའི་རྣལ་འབྱོར་
རྣམས་དོན་གཅིག་གོ། །དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་ལ་
སྤགས་ལ་མཆོག་རུ་གཞིལ་བ་ཞེས་པ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་སྤྲ་མོ་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་
པ་ལ་ནང་ལ་མཆོག་རུ་གཞིལ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་རྒྱུད་འགྲེལ་ལས་ཡང་ཡང་གསུངས་

སོ། །བསྐྱེད་རིམ་རགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཡན་ཆད་དང་། སྤ་
མོའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། ཐིག་ལེ་སྤ་མོའི་ནང་དུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲོམ་པ་ལ་
བྱའོ། །གསུམ་པ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་རགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ལ་རགས་པ་དྲན་
པ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྤ་མོ་ལས་དམིགས་རྟེན་
རགས་ཤིང་རང་དང་ལྟ་གཅིག་ཏུ་དྲན་པའམ་གཅིག་ཏུ་ལྟ་དྲན་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་
དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་རིམ་སྤ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྤ་བརྟེན་
པའི་རྣལ་འབྱོར་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་ལས་དམིགས་
རྟེན་སྤ་ཞིང་རྟེན་པས་བརྟེན་ནས་བསྒྲོམ་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་པ་དང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ལྷུང་གཞི་སྐྱེ་ཤི་
བར་དོ་གསུམ་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་སྐྱེ་གསུམ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དུ་སྒྲོས་བཅས་ཤིང་བསྐྱེད་
པའི་སྒོ་ནས་བསྒྲོམ་པར་བྱ་བའི་རིམ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། གང་ཟག་གཅིག་ཉིད་ལ་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པའི་རིམ་པའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན།
ལས་དང་པོ་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་ཐོབ་
པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་པར་དབང་ཐོབ་པ་དང་བཞི་གསུངས་པའི་དང་པོ་གཉིས་
དང་། གསུམ་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་དང་། གསུམ་པའི་ཆ་ཤས་གཅིག་
དང་བཞི་པ་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་འཛོག་གོ། །དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་ཐོག་མར་
སྒྲོམ་པ་ནས་བརྒྱུད་རགས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རིམ་གྱིས་གསལ་བཏབ་
ན་གསལ་བར་འཆར་ཡང་ཡུད་ཅམ་གྱིས་རྒྱས་གཅིག་ལ་དེ་ལྟར་འཆར་མི་རུས་པའི་བར་
ནི། ལས་དང་པོ་པ་དང་། རགས་པ་ལ་ཡུད་ཅམ་རིས་རྒྱས་གཅིག་ཏུ་གསལ་སྤྲང་བརྟན་
པོ་འཆར་ཡང་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་ལྟ་སྤ་བ་ལ་དེ་ལྟར་གསལ་སྤྲང་བརྟན་པོ་མི་འཆར་བའི་བར་ནི།
ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པ་དང་། ལྟ་སྤ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཡུད་ཅམ་གྱིས་མངོན་སུམ་པ་
ལྟར་གསལ་སྤྲང་བརྟན་པོ་ཤར་བ་ཐོབ་པ་ནས་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་པར་དབང་ཐོབ་ལ་མ་
སྐྱེའོ་གྱི་བར་ནི། ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་ཐོབ་པ་ཞེས་པ་ཡིན་པས། འདི་ལ་བསྐྱེད་

རྫོགས་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་ཅིང་། མཆོམས་འདི་ནས་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་ལ་བརྟན་པ་
 ཐོབ་པར་འཇོག་གོ། །ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་པར་དབང་ཐོབ་པ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་
 རྣམ་རྫོགས་རིམ་ལ་རྩས་པ་ཐོབ་པའི་སྐབས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འཕེན་པ་རི་ལྟར་བཏང་
 བ་བཞིན་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་རིམ་གྱིས་གསལ་བཏབ་པ་ན་ཆད་དེ་ལས་
 ལྷག་ཆད་མེད་པར་གསལ་སྤང་དང་ལྟའི་ང་རྒྱལ་ངང་གིས་སྐྱེས་པའི་བཅོས་མིན་གྱི་ཕྱོད་
 བ་ནམ་ཐོན་པ་ན། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཐོག་མར་སྐྱེས་པས་གང་ཟག་དེ་བསྐྱེད་རིམ་
 པར་འཇོག་པ་ཡིན་ལ། བསྐྱེད་རིམ་སྤྱ་རགས་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་དང་། དེ་མཐར་ཕྱིན་
 པའི་ཆད་རྣམས་སོ་སོར་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། རགས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་
 གསལ་བཏབ་པའི་ཚེ། དེའི་ཆ་སྤྱ་རགས་ཐམས་ཅད་མ་འདྲེས་པར་སྐྱད་ཅིག་གིས་གསལ་
 མིང་དེ་ཤར་བ་ལ་བྱིང་ཆོད་དང་བྲལ་བར་ཉིན་ཞག་གཅིག་གི་དྲུག་ཆ་འཁྱོངས་སྟབ་པ་ནི།
 བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་དང་། དེ་ལྟར་ལོ་ལྔ་ལོགས་རི་ཅམ་འདོད་གྱི་
 བར་འཇོག་རྩས་པ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆད་ཡིན། སྤྱ་བ་ཐིག་ལེ་
 ཡུངས་འབྱུ་ཅམ་གྱི་ནང་དུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གསལ་བཏབ་པ་ན། དེའི་
 ཆ་སྤྱ་རགས་ཐམས་ཅད་མ་འདྲེས་པར་སྐྱད་ཅིག་གིས་གསལ་མིང་དེ་ཤར་བ་ལ་གང་ལྟར་
 འཇོག་རྩས་པ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་སྤྱ་མོ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་དང་། དེ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆད་
 ལ་སོ་སོར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱེད་རིམ་སྤྱ་མོ་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་ལུས་ལེམས་ཤིན་སྦྱངས་
 ཐོབ་པས་ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་པ་གྲུབ་ཅིང་། ལཱི་སྦྱ་དང་ཕྱག་མཆོན་གྱི་སྒོ་བརྩུ་སོགས་ལ་
 དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཡང་འབྱུང་བས་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་བྱུང་པར་ཅན་ཐོབ་པ་ཡིན།
 དེའི་ཕྱིར་རྒྱུད་ལྡེ་བཞི་སོ་གང་དུ་ཡང་ལཱི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་པ་ལས་ལོགས་སུ་ཞི་གནས་སྦྱབ་
 ཚུལ་མ་གསུངས་ཏེ། ལཱི་རྣལ་འབྱོར་བསྒོམས་པ་ཉིད་གྱིས་ཞི་གནས་མཆོན་ཉིད་ཆོང་བ་
 གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟ་བུ་ནི། བསྒོམས་སྟོབས་གྱིས་རྒྱུད་དཔུ་མར་ཞུགས་གནས་
 ཐེམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་ནམ་
 སྐྱེས་པ་ན། བསྐྱེད་རིམ་ནས་རྫོགས་རིམ་དུ་འཕྲོས་པར་འཇོག་གོ། །

རྒྱུ་གསུམ་རིམ་བཅད་པ།

གཉིས་པ་རྫོགས་རིམ་ལ་ལྟ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྒྲ་བཤད། རིམ་པ་འོག་མ་
ནས་གོང་མར་འཕོ་ཚུལ། འབྲས་སུ་མཛོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱམས་སྟོབས་
ཀྱིས་རྒྱུ་དབྱ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོབ་པའི་རྒྱུ་ཀྱི་ནལ་
འཕྱར་དེ། རྫོགས་རིམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་པ་དབང་རྣམ་གྱིས་ལས་རྒྱ་ལ་
བརྟེན་པས་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྟོབས་སུ་རྒྱུ་དབྱ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་པ་
འདྲེན་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། རོ་པོ་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །རྫོགས་
པའི་རིམ་པ། མ་བརྟགས་པའི་རིམ་པ། རྣལ་མའི་རྣལ་འཕྱོར། རིམ་པ་གཉིས་པའི་རྣལ་
འཕྱོར་རྣམས་དོན་གཅིག །གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལྷས་དབེན། ངག་དབེན། སེམས་
དབེན། རྩ་ལྷས། འོད་གསལ། རྩང་འཇུག་གི་རིམ་པ་སྟེ་རྩག་ཏུ་སྟོན་བསྟུས་དང་ཅ་རྒྱུ་
ལེའུ་རྩག་པ་ཅ་འབྲེལ་ལས་གསུངས། རིམ་ལྡང་དང་། རྣམ་གཞག་རིམ་པ་ལས། ལྷས་དབེན་
ངག་དབེན་དུ་བསྟུས་ནས་ངག་དབེན་དང་པོར་བྱས་ཏེ་རིམ་པ་ལྡར་བཤད། སྟོན་གསལ་
གྱི་ལེའུ་དང་པོ་ལས། རིམ་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱང་སེམས་དབེན་དུ་བསྟུས་པའི་དབང་དུ་
བྱས་ནས། སེམས་དམིགས་གྱི་རིམ་པ་སོགས་རྫོགས་རིམ་ལ་རིམ་པ་བཞིར་ཡང་མཛོད་དེ།
དེ་དག་ནི་དབྱེ་བསྟུན་ཁྱད་པར་ཅམ་ཡིན་གྱི་དགོངས་པ་འགལ་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འདུས་
པའི་རྒྱུ་ཀྱི་མར། རྫོགས་རིམ་ལ་སོར་སྟེད་སོགས་སྟོར་བ་ཡན་ལག་རྩག་ཏུ་འང་གསུངས་
ཏེ། དེ་ཡང་ཡན་ལག་རྩག་གི་སོར་སྟེད་དང་། བསམ་གཏན་གཉིས་ལྷས་དབེན་དུ་འདུ།
སྟོག་ཚེལ་ངག་དབེན་དུ་འདུ། འཛིན་པ་འོད་གསལ་དུ་འདུ། རྗེས་དྲན་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་
གཉིས་པོ་རྩང་འཇུག་ཏུ་འདུའོ། །གསུམ་པ་ནི། རིམ་པ་གཉིས་པའི་རྣལ་འཕྱོར་ཚོས་ཅན།
ཁྱོད་ལ་རྫོགས་རིམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟོས་བརྟགས་པ་ལ་མ་བརྟོས་པར་
རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་རྫོགས་པའི་ལྷས་ཀྱི་རྒྱུ་དབྱ་མེད་ལ་གནད་དུ་བརྟེན་ནས་བསྐྱོམ་པར་
བྱ་བའི་རིམ་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་ནས་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལུས་དབེན་ཏུ་འཕོ་ཚུལ་ཡང་གོང་ལྟར་ཏེ།
མཉམ་བཞག་ཏུ་རྒྱུད་རྒྱ་རྒྱུ་མེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་པ་ཤིང་དེ་
ལས་ལངས་པའི་རྫོགས་ཐོབ་ཏུ་ཡུལ་སྤངས་ཐམས་ཅད་ལ་བདེ་སྟོང་གི་རྒྱས་བཟབ་ནས་རིགས་
བརྒྱ་ལ་སོགས་པའི་ལྟའི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། རྫོགས་རིམ་གྱི་ལུས་དབེན་ཡིན་
ནོ། །ལུས་དབེན་ཞེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དབེན་གཞི་ལུས་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་
ཡུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ལ་རྫོགས་རིམ་པའི་བདེ་སྟོང་གི་རྒྱས་བཟབ་ནས་ཐ་མལ་གྱི་
སྤང་ཞེན་ལས་དབེན་པར་བྱས་ཏེ་དག་པ་ལྟའི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་དེ་
ལྟར་བརྫོང་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་ལུས་དབེན་ལ་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀའི་ཆ་ཡོད་དོ། །

ལམ་གོང་མར་འཕོ་ཚུལ་ལ་ལྟ་ལས། དང་པོ་ལུས་དབེན་ནས་དག་དབེན་ཏུ་འཕོ་
ཚུལ་ཡོད་དེ། རྒྱུད་ལྡང་འབྲུག་གནས་གསུམ་གྱི་རང་གདངས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་
ཤར་བའི་རྫོ་རྗེའི་བསྐྱེད་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྤྱིང་གའི་གོང་འོག་གི་རྩ་མཐུད་སྟོང་
པོར་སོང་སྟེ་སྤྱིང་འོག་གི་རྒྱུད་རྣམས་སྤྱིང་གའི་རྒྱ་རྒྱུ་འོང་ཏུ་ཐུག་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤང་
བའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ན། ལུས་དབེན་ནས་དག་དབེན་ཏུ་འཕོས་པ་ཡིན། དག་དབེན་གྱི་
སྐྱེ་བཤད་ཡོད་དེ། དག་གི་རྩ་བ་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བའི་རྒྱུད་ཐ་མལ་ཏུ་རྒྱ་བ་ལས་དབེན་པར་བྱས་
ཏེ་རྒྱུད་སྐྱེས་དབྱེར་མེད་ཏུ་སྐྱོར་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྫོང་པའི་ཕྱིར། །

གཉིས་པ་དག་དབེན་ནས་སེམས་དབེན་ཏུ་འཕོ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བད་གི་རྒྱུ་བྱེད་བྱེད་
གྱི་རྒྱུད་གི་རྫོང་བསྐྱེད་དང་། ཕྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་སྐྱེད་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིང་གའི་རྩ་
མཐུད་རྫོགས་པར་གྱོལ་ཏེ་བྱེད་བྱེད་གྱི་རྒྱུད་གི་ཆ་ཤས་གཅིག་དང་བཅས་རྩ་བ་དང་ཡན་
ལག་གི་རྒྱུད་རྣམས་སྤྱིང་གའི་མི་ཤེགས་པ་ལ་ཐུག་པའི་སྤང་བའི་ཡེ་ཤེས་ནམ་སྐྱེས་པའི་རྩ་
དག་དབེན་ནས་སེམས་དབེན་ཏུ་འཕོས་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་
ཟིན་གྱིས་ལས། དག་དབེན་སོག་མར་བསྐྱེད་པ་ནས་སྤྱིང་གའི་རྩ་མཐུད་ལྟག་མ་མ་ལུས་
པར་མ་གྱོལ་བར་གྱི་སྟོང་པ་བཞི་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་ནི་དག་དབེན་ཡིན་ལ། ཕྱི་ནང་
གི་ཐབས་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱིང་གའི་རྩ་མཐུད་ལྟག་མ་མ་ལུས་པར་གྱོལ་ཏེ་སྤྱིང་

གའི་རྒྱ་རྒྱུ་ནང་གི་མི་ཤིགས་པ་ལ་རྒྱང་རྣམས་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་
 བྱང་བའི་སྟོང་པ་བཞི་ཐོག་མར་སྐྱེས་པ་ནས་སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་པ་བཞིར་འཛོག་པ་
 ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིར་རྒྱ་རྒྱུ་འདི་གནས་གང་རུ་རྒྱང་ཐིམ་ཡང་སྟོང་པ་
 བཞི་འཆར་ལ། འོན་ཀྱང་སྟོང་གར་ཐིམ་པ་ལ་འཆར་བ་ཙམ་གནས་གཞན་རུ་ཐིམ་པ་
 ལ་མི་འཆར་ཞིང་། རྩོམ་བཞུས་ཀྱིས་སྟོང་གའི་ཙམ་མཐུད་མ་གྲོལ་བར་རུ་སྟོང་གར་རྒྱང་
 ཐིམ་པ་རྣམས་སྟོང་གའི་རྒྱ་རྒྱུ་འདི་ཐིམ་པ་ཡིན་ཡང་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་ལ་ཐིམ་པ་མིན་
 ནོ། སྟོང་གའི་ཙམ་མཐུད་གྲོལ་བ་ན་དེའི་མཐུས་ཙམ་མཐུད་གཞན་ཐམས་ཅད་གྲོལ་བར་
 བཤད་དོ། །སྐབས་འདིར་རང་སྟོགས་གྱི་མཁས་གྲུབ་དམ་པ་རྣམས། སེམས་དབེན་སྟོང་
 པ་ལ་ངེས་པར་ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་དགོས་པར་བཞེད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་སེམས་དབེན་
 མཐར་ཐུག་སྟོང་པ་ལ་དེ་དགོས་ཀྱང་སེམས་དབེན་ཙམ་ལ་མི་དགོས་གསུངས། འགའ་
 ཞིག་གི་གསུང་ལས། སྐགས་སྒྲ་མེད་གྱི་གདུལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་དབང་རྩོད་འགའ་ཞིག་ཡེ་ཤེས་གྱི་
 བྱག་རྒྱ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ལམ་རྩོགས་པར་སྦྱིད་ཀྱས་པས་སྐབས་གང་རུ་ཡང་ལས་རྒྱ་ལ་
 བརྟེན་མི་དགོས་གསུངས་པ་སོགས་བཞེད་པ་མང་ཙམ་སྤང་བས་རྩེ་སྒྲ་མའི་དགོངས་པར་
 གང་སོང་ལེགས་པར་བརྟག་དགོས་སོ། སེམས་དབེན་ཞེས་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཡོད་དེ། འཁོར་
 འདས་ཀྱན་གྱི་ཙམ་བ་སེམས་ཀྱན་རྟོག་བཞེན་པའི་རྒྱང་དང་བཅས་པ་ལས་དབེན་པར་བྱས་
 ཏི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མི་ཐུང་པའི་ངོ་བོར་ཤར་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
 ཕྱིར། སེམས་དབེན་མན་ཆད་གྱི་ཉར་ཐོབ་གྱི་མཐར་འོད་གསལ་འབྱུང་ཡང་། རིམ་ལྡ་
 དང་། སྦྱོད་བསྐྱས་སོགས་སྤྱུ་མ་བཤད་པ་ནི། འོད་གསལ་རིམ་པ་བཞི་པར་འཆད་པ་ལ་
 དགོངས་ཏེ། དབེན་གསུམ་གྱི་འོད་གསལ་ཉར་ཐོབ་གྱི་ནང་རུ་བསྐྱས་ནས་བཤད་པ་ཡིན།
 དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དཔའི་འོད་གསལ་དང་། དེའི་སྤྱོད་ཀྱི་ཉར་ཐོབ་གཉིས་པོ་གཉིས་
 སྤང་ཙན་གྱི་ཤེས་པར་འདྲ་བས་གཅིག་ཏུ་འདུ་རུང་ལ། རྟོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་སྤྱོད་ཀྱི་
 ཉར་ཐོབ་གཉིས་སྤང་དང་བཅས་པའི་ཤེས་པ་དང་། རྟོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་གཉིས་
 སྤང་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འདུ་མི་རུང་ངོ་། འདིས་

ན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་སྟོང་པ་བཞི་པ་ཁོ་ནར་བགང་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྲིག་རྒྱ་ནས་འོད་
གསལ་གྱི་བར་གྱི་རྟགས་འཆར་ཚུལ་དེ་རྣམས་ཆེས་མཐུན་པ་ནི། གཞི་རྒྱས་སུ་པོ་མོ་སྦྱར་
བ་དང་། གཉིད་རྒྱ་འགྲོ་བ་དང་། བརྒྱལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་དང་། ལམ་རྒྱས་ཀྱི་དབང་
གསུམ་པ་བསྐྱར་བ་དང་། རྩོམ་བཞུགས་མན་ཆད་རྒྱུ་འདྲ་འབྲུང་མོད་ཀྱང་། མཆོན་ཉིད་པ་
ནི། གཞི་ལ་འཆི་རྒྱས་དང་། ལམ་རྒྱས་སུ་སེམས་དབེན་ནས་བཅུམས་ཏེ་འབྲུང་བར་རྩེ་
བྲམ་མས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་རྒྱ་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་ན་ཞིབ་
ཆ་བྱེད་ཆེ་དོར་བཞུགས་མན་ཆད་ཀྱི་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་དང་བཅས་པ་ཡང་
རྩེས་མཐུན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །དེ་དག་གི་ཆེ་གཉིས་སྤང་ཤིན་ཏུ་ཕྱ་བ་རྣམས་མི་
སྟོག་ཀྱང་། ལྷུང་རྒྱ་རྒྱུ་ཐིམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཉིས་སྤང་རགས་པ་འགག་པ་ལས་སྤང་བ་
དཀར་ལམ་པ་ནས་ཐོར་ངས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་རྒྱ་མ་ཞིག་ཤར་
བས། སྐབས་དེ་དག་ཏུ་བདེ་སྟོང་སྐྱར་ནས་བསྐྱོམ་པ་ཡིན་ནོ། །ལམ་རྒྱས་ཀྱི་སྤང་མཆེད་
ཐོབ་གསུམ་སོགས་ཀྱང་དཀྱུས་ཐོག་གཅིག་ལ་སྦྱེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་ཚབ་རྩེའི་རིམ་ལྗེའི་
ཟིན་བྲིས་ལས། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་རྒྱ་རྒྱུན་དེ་དག་ཡང་དང་ཡང་རྒྱ་གོམས་པར་བྱས་
པས་སྤང་བའི་ཡེ་ཤེས་སྦྱེ་ལ། ཡང་རྒྱ་ཆོགས་དེ་དག་ལན་མང་པོའི་བར་རྒྱ་གོམས་པར་
བྱས་པས་མཆེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོགས་སྦྱེ་བ་ཡིན་གྱི། སྤ་མ་སྦྱེས་པའི་རྒྱན་གཅིག་ལ་སྦྱེ་བ་
ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་སེམས་དབེན་ཐོབ་རྩེས་ཕྱི་ནང་གི་ཐབས་
གཉིས་དང་། རིལ་འཛིན་དང་རྩེས་གཞིག་གི་སྤྱད་རིམ་ཡང་ཡང་བསྐྱོམས་པ་ལས་ཆོགས་
རྣམས་ལ་གནས་པའི་བྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱང་སོགས་རྒྱང་མ་ལུས་པ་འཆི་རིམ་རིམ་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་རྒྱ་
སྤྱང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་ཐིམ་པ་ལས་སྤྲིག་རྒྱ་ནས་འོད་གསལ་གྱི་བར་གྱི་རྟགས་མཆོན་
ཉིད་པ་ཤར་བའི་ཆོ། དེ་འདྲའི་འོད་གསལ་ནི་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་དཔེའི་འོད་གསལ་
དང་། རིམ་པ་གསུམ་པའི་རྒྱ་ལུས་ཀྱི་བརྒྱབ་གཞི་མཐར་ཐུག་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་སེམས་དབེན་ནས་རྒྱ་ལུས་སུ་འཕོ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བཤད་མ་ཐག་པའི་
སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་དཔེའི་འོད་གསལ་དེ་ལས་ལྡང་བར་ཚོམ་པ་ན། ལྷུང་རྒྱང་

ཟད་གཡོས་ཏེ་ལུགས་སྒྲིག་གི་ཉེར་སྒྲུབ་པ་དང་མཉམ་དུ་ཚུ་ལས་ཉེ་ལྡང་གི་ཚུལ་
 གྱིས་འོད་གསལ་དེའི་བཞུགས་པར་ལྷུང་པའི་རྒྱུ་དོན་ཟེར་ལྷ་པས་ཉེར་ལེན་དང་། འོད་
 གསལ་གྱི་སེམས་གྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཚན་དཔེས་སྤྲོས་པའི་
 རྒྱ་མའི་སྤྱ། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལུས་རགས་པ་ལས་ལོགས་སུ་བྱེ་ནས་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྒྱ་ལུས་འགྲུབ་པ་ལ་བསྐྱོམས་སྒྲོབས་གྱིས་ལུས་སྤྲ་རགས་གཉིས་སོ་སོར་
 བྱེ་དགོས་ཀྱང་། སོ་སོ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་འགྲུབ་མི་དགོས་ཏེ། རྣམས་གྲུབ་རྗེའི་རིམ་ལུང་
 ཟིན་གྱིས་ལས། ཆོ་འདིར་གྲུབ་པའི་མ་དག་པའི་རྒྱ་མའི་སྤྱ་དེ་ལུས་རགས་པ་ལས་སོ་སོར་
 བྱེ་བ་ཡིན་ཀྱང་སོ་སོ་སོ་སོར་བྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
 དང་། རིམ་ལྷགས་ལ་སྒྲོན་ལས། ལུས་རྒྱུང་པ་ལས་ལོགས་སུ་བྱེ་བ་ལ། ལུས་རྒྱུང་པའི་
 སོ་སོ་སྤངས་ནས་གནས་དགོས་པས་མ་ཁྲུབ་པ་ནི་སྤར་བཤད་པ་དང་། སྒྲོན་གསལ་ལས་
 དག་པའི་རྒྱ་མའི་སྤྱ་ལྷུང་པའི་ཟེ་མ་རྟོག་ན་གནས་པར་གསུངས་པ་སོགས་གྱིས་ཀྱང་ཤེས་
 སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། གསལ་སྒྲོན་དུ། ཟུང་འཇུག་གི་སྤྱ་འདི་ཐོག་མར་
 འགྲུབ་པ་ན་ལུས་སྤྲ་མ་ལས་སོ་སོ་ལོགས་སུ་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགྲུབ་ལ། ཞེས་གསུངས་
 པ་དང་འགལ་ཏེ། དག་མ་དག་གི་རྒྱ་ལུས་འགྲུབ་ཚུལ་འདྲ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་
 བ། སྒྲོན་མེད་དེ། རྒྱ་ལུས་ཐོག་མར་ལྷུང་པོ་རྒྱུང་པའི་སོ་སོ་སྤྲོད་གཞི་རྒྱ་རྒྱུ་དཔེས་སུ་
 གྲུབ་ནས། དེའི་རྗེས་སུ་ལུས་རྒྱུང་པ་ལས་སོ་སོ་ལོགས་སུ་བྱེ་ནས་ལུས་གྱི་ཕྱི་རོལ་དུ་གནས་
 པ་ཡོད་པ་ལྷུང་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དག་མ་དག་གི་རྒྱ་ལུས་གྲུབ་པའི་ཆོ། རྒྱ་རྒྱུང་
 ཅམ་མ་ཡིན་པར་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་སུ་ལྷུང་བ་ཡིན་ཏེ།
 རྣམས་གྲུབ་རྗེའི་ཡིག་རྒྱུང་ལས། ལུས་དཔེན་ནས་བཟུང་སྟེ་ཟུང་འཇུག་གི་བར་ཐམས་
 ཅད་དུ་རང་རྟོག་འཆང་དུ་ལངས་པ་ན། རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་
 ཡོངས་རྫོགས་སུ་ལྷུང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣལ་འབྱོར་གྱི་དབང་ཕྱག་རྗེ་མི་ལ་
 རས་པས། ལར་སྤྲོད་མཉེན་པའི་རྒྱུང་སེམས་ལས། །ལྷ་གཞལ་ཡས་ཁང་སོགས་འགྲུབ་
 པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ལུས་དེ་ཉེར་ལེན་རྒྱུང་ཅམ་ལས་གྲུབ་པས་ན་

གཟུགས་སུ་ཁས་ལེན་ཀྱང་། བཅ་པོ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེའི་བརྒྱབ་གཞི་གཏུག་མའི་ལུས་སམ། ཤིན་རུ་སྤྱ་བའི་རྒྱང་སེམས་རོ་བོ་གཅིག་པའི་ཡ་
 གྲུལ་གྱི་རྒྱང་དེ། གཟུགས་དང་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་རུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིམ་པ་
 གསུམ་པའི་སྐྱུ་ལུས་འདི་ཐོག་མར་གྲུབ་པ་ནས་བཟུང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་
 རུ་མཉམ་རྗེས་ཐམས་ཅད་རུ་རྒྱན་མི་འཆད་པར་ཡོད་ལ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་སྐྱེས་པའི་ཆོ་
 འོད་གསལ་རུ་དག་ནས་རིགས་འདྲའི་རྒྱན་འཆད་དོ། །ཁྲ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་ནི།
 སྐྱུ་ལུས་ཐོག་མར་གྲུབ་པའི་ཆོ། རྟིང་གའི་རྩ་འཁོར་གྱི་རྩ་རྒྱུ་འཁོར་རུ་གྲུབ་པ་ལ་ནང་ལྡང་
 དང་། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་ལྷང་པོའི་ཕྱི་རོལ་རུ་གྲུབ་པ་ལ་ཕྱི་ལྷང་རུ་བཤད་ལ། དེ་ཡང་རྒྱད་སྟོད་
 ལྷང་གཉིས་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་བཞེད་པ་ནི། སྐྱུ་ལུས་ཕྱི་ལྷང་ཁོ་ན་དང་། བཀས་གྲུབ་ཙོར་བཟང་
 པ་དང་། རྒྱལ་བ་དབེན་ས་པ་སོགས་ཀྱིས་ནང་ལྡང་ཁོ་ནར་བཞེད་དོ། །རིམ་ལྔ་གསལ་
 རྟོན་ལས། སེམས་དབེན་གྱི་རྒྱང་སེམས་གཉིས་ཀྱི་གཏུག་མའི་ལུས་ལས་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་འགྲུབ་
 པའི་རུས་སུ། ལུས་རགས་པ་ལས་ལོགས་སུ་བྱེ་ནས་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ལམ། བར་གང་རུ་
 འདོད་པ་དེར་འགྲོ་བའི་དོན་ནོ། །ཞེས་པའི་དགོངས་པ་མཛད་ནས། པཌ་ཆེན་ཐམས་ཅད་
 བཞུན་པ་སྒོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་དཔལ་བཟང་པོས། རྣལ་འབྱོར་པའི་བཞེད་པའི་
 དབང་གིས་རྟིང་གའི་རྩ་རྒྱུ་འཁོར་དང་ཕྱི་རོལ་ཅི་རིགས་པར་ལྡང་བ་ཡོད་པས་ནང་ལྡང་
 དང་ཕྱི་ལྷང་གཉིས་ཀ་འཐད་དེ། གཞི་གཅིག་ལ་བལྟས་ཏེ་ནང་ལྡང་དང་ཕྱི་ལྷང་གཉིས་
 འགལ་ཡང་། སྤྱིར་དེ་གཉིས་ཡོད་པ་མི་འགལ་གསུང་རོ། །དེ་དག་གི་རྒྱབ་བྱེད་རྣམས་
 འདིར་མངས་ཀྱིས་དོགས་པས་སོ་སོའི་གཞུང་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཁྲུབ་པའི་རུས་ལ། རྗེའི་
 རྣམས་རིམ་ཆེན་མོ་དང་། དབང་དོན་དེ་ཉིད་རབ་གསལ་དང་། རྣམ་གཞག་རིམ་པའི་
 རྣམ་བཤད་སོགས་སུ་མཁས་པ་སྤྲུལ་རྣམས་ཀྱི་བཞེད་པ་དང་བརྟུན་ནས། ལུགས་ལྟོག་
 གི་སྤང་བའི་མཇུག་རུ་སྐྱུ་ལུས་འགྲུབ་པའི་རྩལ་དེ་བཀོད་མོད། རང་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་པ་ནི།
 རིམ་ལྔ་གསལ་རྟོན་གྱི་སྐབས་སུ། གཞི་རུས་སུ་འཆི་བ་འོད་གསལ་འགག་པ་དང་། བར་དོ་
 གྲུབ་པ་རུས་མཉམ་པ་ལྟར། ལམ་རུས་སུ་འང་འོད་གསལ་འགག་པ་དང་། སྐྱུ་ལུས་གྲུབ་པ་

ཏུས་མཉམ་དགོས་པས། ལུགས་ཕྱོག་གི་ཉེར་ཐོབ་དང་ཏུས་མཉམ་ཏུ་སྐྱེ་ལུས་གྲབ་པར་
 བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །སྐྱེ་ལུས་ཞེས་པའི་སྐྱེ་བཤད་ཡོད་དེ། སྐྱེ་མ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་བཅུ་
 གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་པའི་ཤིན་ཏུ་སྤ་བའི་རྒྱུད་སེམས་ཙམ་གྱི་ལྷ་སྤྱུའམ་ལུས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་
 བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉོན་ཐྱིབ་ཀྱིས་མ་དག་པས་ན་མ་དག་པའི་སྐྱེ་ལུས་དང་། ཟག་བཙས་
 གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱེ་ཞེས་ཀྱང་ཟེར་རོ། །སྐྱེ་ལུས་སྐྱབ་ཚུལ་ལ་གོ་བ་ཙམ་ཆགས་ནའང་པན་ཡོན་
 ཆད་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་འབའ་ཞིག་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་། ལས་དང་པོ་བའི་ས་ལ་གནས་
 པར་གྱུར་ཏེ། ཕྱིར་མི་ཕྱོག་པ་ལ་ཡང་སློབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྐྱེ་ལུས་ལ་གོ་བ་ཆགས་
 བས་ལྷག་པར་མོས་པ་ཙམ་ལ། ལས་དང་པོ་བའི་ས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་དང་འདྲ་
 ཞིང་། ལམ་དེར་རིགས་ངེས་པའི་ས་ལ་སློབ་བཞིན་པའི་པན་ཡོན་འབྱུང་བར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ནི་སྐྱེ་ལུས་ཀྱི་མིང་ཏུ་བཤད་དོ། །

བཞི་པ་སྐུ་ལྷན་ནས་དོན་གྱི་འད་གསལ་དུ་འཕོ་ཚུལ་ཡོད་དེ། མ་དག་པའི་སྐུ་ལྷན་
པ་དེས་སྤྱོད་པ་གསུམ་པོ་གང་ཅང་ཟླ་བ་དུག་ལ་སོགས་པར་སྤྱད་པ་ལས། དོན་གྱི་འད་
གསལ་ཐོབ་དུ་ཉི་པའི་མཚན་མ་བྱང་བ་ན། ལྷག་ཆུང་དང་སྟོན་པར་འཇུག་བཞིན་པས་
བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱད་རིམ་ཡང་ཡང་བསྟོན་པ་ལས་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་
འད་གསལ་དང་བཅས་པ་ཤར། དེའི་ཆོ་འད་གསལ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བས་སྟོང་ཉིད་
མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ན། རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས་པ་ཡིན་
ན། །དེའི་ཆོ་མ་དག་པའི་སྐུ་ལྷན་འགག་པ། ཉོན་སྤྱི་བ་མཐའ་དག་གི་དངོས་གཉེན་མཐོང་
ལས་བར་ཆད་མེད་ལས་ཐོབ་པ། སྤགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་དང་། འཕགས་པར་
ཐུར་པ་ནམས་དུས་མཉམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འད་གསལ་འདི་ལྟེ་
ནམ་མཁའ་སྟོན་ཕྱིད་ཀྱི་སྟོན་ཆ་ཉི་སྟོན་ཀྱི་སྤག་གསུམ་དང་བལ་བའི་སྟོང་རངས་ཀྱི་དུས་སུ་
ཐོབ་པའི་ཆ་ནས་སྤྱིའི་མངོན་བྱང་དང་། བང་ཤེས་པ་སྟོན་ཕྱིད་ཀྱི་སྟོན་དཀར་དམར་ནག་
ལས་པ་གསུམ་འདས་པའི་དུས་སུ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཆ་ནས་བང་གི་མངོན་བྱང་དུ་འཕོག་

པ་ཡིན་པས། རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཡིན་ན། བྱིན་གི་མངོན་བྱང་གཉིས་
ཀ་ཡིན་པས་བྱང་པོ། །དེ་ཡང་རིམ་ལྔ་གསལ་སྒྲོན་ལས། དཔའི་འོད་གསལ་གྱི་སྐབས་སུ་
དེའི་རོར་ནས་མཁའ་གཡའ་དག་ལྟ་བུའི་གཞུང་རྣམ་འཆར་གྱི། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་
སྐབས་སུ་ནི་གཉིས་སྒྲུང་སྤྱོད་པ་ཡང་རྩལ་ནས་སྒྲོས་པའི་དྲི་མ་མེད་པ་ལ་ནམ་མཁའ་དཔེར་
བྲངས་ཀྱི། རྣམ་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་འཆར་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

སྒྱིར་འོད་གསལ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོན་ནས་དབྱེ་ན། ཡུལ་འོད་གསལ་
དང་། ཡུལ་ཅན་འོད་གསལ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་དོན་གཅིག་ །གཉིས་
པ་ལ། སྟོང་ཉིད་དོན་སྒྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་འོད་གསལ་ལ་དཔའི་འོད་གསལ་
དང་། དེ་མངོན་སུམ་བྱ་རྟོགས་པའི་འོད་གསལ་ལ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཞེས་བྱའོ། །དཔའི་
འོད་གསལ་ལ་བྱ་མ་ཡོད་དེ། དཔེན་པ་གསུམ་དང་། རིམ་པ་གསུམ་པའི་རྒྱ་ལྷན་པའི་
དཔའི་འོད་གསལ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་ཉོན་ཐྱིབ་ཀྱི་དངོས་
གཉེན་བྱ་བྱུར་པའི་དེ་དང་། ཉོན་ཐྱིབ་སྤངས་པའི་དེ་དང་། ཤེས་ཐྱིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་
བྱ་བྱུར་པའི་དེ་དང་། ཤེས་ཐྱིབ་སྤངས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེ་འདྲའི་དཔེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། དེ་
ཡང་དཔའི་ལྷན་སྒྲིལ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་དོན་སྒྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པས་ན། གཉིས་
སྒྲུང་སྤྱོད་པ་ལོག་པས་བདེ་སྟོང་རྩ་གཅིག་བྱ་སྒྱུར་བ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཅམ་མ་གཏོགས་
མེད་ཅིང་། དོན་གྱི་ལྷན་སྒྲིལ་གྱི་སྐབས་སུ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་བྱ་རྟོགས་པས་ན། གཉིས་
སྒྲུང་སྤྱོད་པ་མཁའ་དག་ནས་བདེ་སྟོང་རྩ་གཅིག་བྱ་སྒྱུར་བ་རྗོགས་པར་ཡོད་དོ། དོན་གྱི་འོད་
གསལ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཡུལ་ཅན་ལྷན་སྒྲིལ་གྱི་བདེ་བས་ཡུལ་དོན་དམ་
བདེན་པ་འོད་གསལ་མངོན་བྱ་བྱུར་པའི་སྒྲོན་ནས་ཀྱན་རྗོད་ཀྱི་སྒྲོས་པ་མ་ལྷན་པ་བྱུབ་པའི་
ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། བར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་། རྒྱུད་སྤེའོག་
མའི་ལམ་གྱིས་ས་བརྩའི་སྤྱིད་པ་མཐའ་མའི་བར་བྱ་བཤོད་པ་དེ་ལ་སྤྲུགས་ལམ་གྱི་སྒྲོན་པ་
གདབ་དགོས་ན། དེ་འདྲའི་བྱང་མེས་དེས་སྤྲུགས་ཀྱི་ལམ་གང་ནས་འབྲུག་པ་ཡིན་ཞེ་

ན། བསྐྱེད་རིམ་དང་། རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྐྱུ་ལྟས་མན་ཆད་ནས་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ལམ་གཞན་གྱིས་བསྐྱེད་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཆོགས་རྒྱལ་པ་དེས་རིམ་པ་གསུམ་
པའི་སྐྱུ་ལྟས་མན་ཆད་ཀྱི་དོད་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པ་ནས་
འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་སྤྱིད་པ་ཐ་མ་པ་དེས་མི་གཡོ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་མཉམ་
པར་བཞག་པ་ན། རྩོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྒྲུས་བསྐྱངས་ཏེ། ཁྱོད་
ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་ཙམ་གྱིས་འཆང་བྱ་བར་མི་རྣམས་གསུངས་ནས། ལྷའི་བྱ་མོ་ཐིག་ལེ་
མཆོག་མ་བཀྱག་ནས་མཆོན་ཕྱིད་ཀྱི་རུས་སུ་དབང་གསུམ་པ་དངོས་དབང་རུ་བསྐྱར་བས་
སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་སྟོན་རུ་འགོ་བའི་སྟོན་ནས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཆོན་པར་བྱས། དེ་
ལས་པ་རོལ་རུ་ཕྱིན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྟས་རྟེན་དེ་རུ་ལངས་པ་ལ། སྟོང་ངས་འོད་གསལ་
དང་བྱང་འཇུག་གི་གདམས་པ་ཐོག་སྟེ་དབང་བཞི་པ་ཆོག་དབང་བསྐྱར་བས། སྟོང་ངས་
དེ་ཉིད་ལ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་རུ་བྱས་ནས་དེ་ལས་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱར་
བཞེངས། དེ་ནས་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་ངས་ཕྱི་མ་སྐྱུ་རེངས་འཆར་
ཁར་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་མངོན་རུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། རིམ་ལྷ་གསལ་སྟོན་ལས། མཆོན་
ཕྱིད་ན་བླ་མས་ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་དབང་བསྐྱར་ཏེ་འོད་གསལ་མཆོན་པར་བྱེད་
པའོ། །དེ་ནས་སྟོང་ངས་འོད་གསལ་སྟོན་ཚུལ་དང་། དེའི་འོག་རུ་བྱང་འཇུག་སྐྱབ་ལུགས་
ཀྱི་གདམས་ངག་ཐོག་པས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་འཐོབ་ཅིང་། དེའི་འོག་རུ་བྱང་འཇུག་འབྲུབ་
པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། སྟོད་བརྩུས་ལས། མཆོན་ཕྱིད་ཀྱི་རུས་སུ་འོད་གསལ་བ་མངོན་རུ་མཛད་དེ།
ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ་བཟེན་ན། དེ་ནི་མཆོན་ཕྱིད་ན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
མཆོན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། མངོན་རུ་བྱས་པའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཆོན་ཕྱིད་
ན་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྐྱར་ལྷང་བར་འདོད་པའང་མི་འཐད་
དེ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོག་མར་ཐོབ་པའི་རུས་ཡིན་ན། སྟོང་ངས་ཡིན་དགོས་པར་
གསལ་སྟོན་རུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོབ་མི་སྟོབ་ཀྱི་བྱང་འཇུག་ཐོག་མར་ཐོབ་པའི་

ཏུས་ཡིན་ནའང་། མོ་རངས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐའ་དཔྱད་རིན་པོ་ཆེ་མུ་གུ་ལས།
 མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཀྱང་རིམ་ལྔ་དང་སྟོན་བསྟུས་དང་སྟོལ་བའི་ཐིག་ལེ་ལས་མོ་རངས་
 གྱི་ཏུས་སུ་འཛོལ་པར་གསུངས་ཏེ། ཏུས་འདིར་འཛོལ་པ་ནི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ལ་ཡང་
 འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མཚན་ཐུང་གྱི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་སྟོབ་
 པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྐར་མ་བཞེངས་པར་མཉམ་གཞག་དེ་ཀའི་རང་ནས་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་
 འཇུག་མངོན་ཏུ་བྱས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། འོད་གསལ་དང་བྱང་འཇུག་གི་གདམས་
 ངག་མ་ཐོག་པར་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་མངོན་ཏུ་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མཚན་
 ཐུང་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་སྒྲ་ལོགས་སུ་འཕོགས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོད་བྱང་གི་གདམས་པ་
 འཕོགས་པའི་ཏུས་མོ་རངས་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ཞིང་། དབང་གིས་སྟོན་ཏུང་
 ཏུ་མ་བྱས་ཤོང་ཏུ་དེ་འདྲའི་གདམས་ངག་འཕོགས་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲའི་མི་
 སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་དེ་སྟོབ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུད་གཡོས་ནས་ལྷང་བ་ཡིན་
 ནས། མ་གཡོས་པར་ལྷང་བ་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། སྟོབ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་
 རྒྱུད་གཡོ་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྟོབ་མཐའི་དོན་གྱི་
 འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གཡོས་པར་རིགས་འདྲའི་རྒྱུན་སྐར་མེད་པའི་མི་སྟོབ་
 པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྐར་གསར་ཏུ་རྒྱ་ལས་ཉ་ལྷང་གི་རྒྱལ་གྱིས་ལྷང་རྒྱལ་ཇི་ལྟར་བྱེད། དེ་
 ལྷང་ཅུས་ན་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ཀྱང་རྒྱུད་མ་གཡོས་པར་སྟོབ་པའི་
 བྱང་འཇུག་ཏུ་ལྷང་བ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ་བ་རྫོགས་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །རིམ་ལྔ་གསལ་
 སྟོན་ལས་ཀྱང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱིས་སྤངས་པའི་རྒྱུད་སེམས་ཙམ་ལས་སྒྲུ་མའི་སྒྲུ་མ་
 བསྐྱབས་བར་ཏུ་མི་སྟོབ་པའི་གཟུགས་གྱི་སྒྲུ་མི་ཐོབ་པར་བཞུན་པས། ཞེས་དང་། རིམ་པ་
 གསུམ་པའི་སྒྲུ་ལུས་མན་ཆད་ཐོན་ཏུ་མ་བསྐྱེད་པར་རིམ་པ་ཐ་མ་གཉིས་ནས་སྐྱེས་པ་འདི་
 ནི་དམིགས་བསལ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱ་ཡིན་པས། ཞེས་དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་དེ་རིམ་པ་ཐ་
 མ་འོད་བྱང་གཉིས་བསྐྱེད་ནས་འཛང་རྒྱ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། གསལ་
 སྟོན་དེ་ཉིད་ལས། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལྟན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། དེའི་གཞོན་པའི་

རྒྱུད་ཅན་ལས་མི་སྟོབ་པའི་ཕྱད་འཇུག་ཡོངས་སུ་དག་པའི་རྩ་མའི་སྤྱ་འབྲུག་པའོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་འབྱུང་རྟོག་ན། དེ་ནི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུད་སེམས་ཅན་
 ལས་སྟོབ་པའི་ཕྱད་འཇུག་གི་སྤྱ་བྲུག་པའི་རིགས་འདྲའི་རྩུབ་དེ་ལས་མི་སྟོབ་པའི་ཕྱད་
 འཇུག་གི་ཡ་གྲུལ་གྱི་དག་པའི་རྩ་མའི་སྤྱ་འབྲུག་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །

ཁོ་ན་རེ། བར་ཁྱིན་ཐེག་པ་དང་། རྒྱུད་ལྷོ་ག་མའི་ལམ་བསྐྱོད་པའི་མཐར་བུང་
 མེམས་དེ་སྤགས་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་ཆོ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནས་ཁྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པ་ནས་འཇུག་པའི་སྤྱར་ཟེར་ན། མ་ཁྲལ་སྟེ། དེ་འདྲའི་བུང་
 མེམས་ལ་དབང་གསུམ་པ་བསྐྱར་བའི་སྐབས་ཀྱི་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་བའི་
 དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཚོན་པའི་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྤགས་ལམ་ཡིན་པའི་སྤྱར་རོ། །དེ་
 ཡང་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཅིས་ཀྱང་སྤགས་ལྷ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལ་འཇུག་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི།
 སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གྱི་གཉིས་སྤང་གི་འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་གཏན་ནས་མ་སྟོན་པར་
 ཏུ་འཆང་རྒྱ་མི་རུས་ལ། འབྲུལ་བའི་བག་ཆགས་དེ་སྤྱར་མི་འབྱུང་བའི་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱོད་བ་
 ལ། ལྷན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་ལུ་རྟོགས་ནས་བསྟོམ་
 དགོས་ཤིང་། དེ་རྟོགས་པ་ནི་སྤགས་ལྷ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པ་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་མེད་པའི་
 སྤྱར་རོ། །དེ་འདྲའི་བདེ་སྟོང་སྤྱོད་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་ཏུ་བྱས་ནས་མ་བསྟོམས་
 བར་ཏུ། ཤེས་སྒྲིབ་རྟོགས་པར་སྤངས་མི་རུས་པས་ཆོས་ཀྱི་སྤྱ་མི་འཛོལ་ཅིང་། དོན་གྱི་འོད་
 གསལ་གྱིས་སྤྱོད་པའི་དག་པའི་རྒྱང་མེམས་ལས་རྒྱ་མའི་སྤྱ་མ་བསྐྱབས་པར་ཏུ་གཞུགས་
 ཀྱི་སྤྱ་མི་ཐོབ་པས་ན། བདེ་སྟོང་སྤྱོད་པ་དང་རྒྱ་མའི་སྤྱ་སྤྱབ་པ་ནི། ཆོས་གཞུགས་ཀྱི་སྤྱ་
 གཉིས་ཀྱི་རིགས་འདྲའི་རྒྱ་ཁུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་སྤགས་ལྷ་མེད་ཀྱི་སྤིང་པོ་མཐར་ཐུག་
 ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ཅིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཏུ་འཕོ་བའི་
 ཚུལ་ནི། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ལྷགས་སྒྲོག་ཏུ་ལྷང་བར་ཚུམ་པ་ན། འོད་གསལ་དེ་
 ལས་རྒྱང་རྒྱང་ཟད་གཤམ་པ་དང་མཉམ་དུ་འོད་གསལ་དེའི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱང་།

འོད་ཟེར་ལྷ་པས་ཉེར་ལེན་དང་། འོད་གསལ་གྱི་སེམས་གིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་སྦྱོར་བ་
 ལ་བརྟེན་ནས་དག་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱར་བཞེངས་མ་ཐག་པའི་ཆོ་ཉོན་སྤྱི་བ་ཟད་པར་སྤངས་
 པའི་སྤངས་པ་དང་། དག་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་གཉིས་བྱུང་དུ་འཇུག་པའི་སྤངས་པ་བྱུང་འཇུག་
 གི་སྐྱེ་ལྷན་རགས་པ་ལས་ལོགས་སུ་བྱེ་ནས་དངོས་གནས་ལ་བྱུང་བོ། །དེ་དང་དུས་མཉམ་
 ཏུ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ལྷགས་ལྡོག་གི་ཉེར་ཐོབ་བྱུང་བ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལགག་
 པ། ཉོན་སྤྱི་བ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་པ། དག་བཅོམ་པར་གྱུར་པ། ས་གཉིས་
 པར་འཕོས་པ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་པ་རྣམས་དུས་མཉམ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཆོ་
 བྱུང་འཇུག་གི་གཙོ་བོ་རྟོགས་པ་བྱུང་འཇུག་མེད་ཀྱང་བྱུང་འཇུག་ཐོབ་པར་འཇོག་དགོས་ཏེ།
 རིམ་ལྡན་གསལ་སྟོན་ལས། བྱུང་འཇུག་དུ་འཇོག་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་ལ། བྱུང་འཇུག་
 ཐོབ་པ་གང་ཡིན་ལ་འཇོག་ཚུལ་དེས་བྱུང་འཇུག་དུ་བཞག་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་དང་། རིམ་ལྡན་ལས། བྱུང་འཇུག་ཉེར་གཅིག་གམ་ཉེར་གསུམ་བཤད་པ་རྣམས་
 སྤངས་པ་བྱུང་འཇུག་དང་། རྟོགས་པ་བྱུང་འཇུག་གཉིས་སུ་འདུས་པ་གང་ཞིག །དེའི་
 ཆོ་སྤངས་པ་བྱུང་འཇུག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནས་ལྷགས་ལྡོག་གི་ཉེར་ཐོབ་ནས་རིམ་
 གྱིས་སྒྲིག་སྒྲུབ་པར་གྱི་རྟགས་རྣམས་བྱུང་སྟེ་རྟེན་ཐོབ་དུ་ལང་ངོ་། །རྟོགས་པ་བྱུང་འཇུག་
 ཏུ་འཕོས་པའི་ཆོད་ནི། སྤངས་པ་བྱུང་འཇུག་པ་དེས་སྐྱར་ཡང་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་
 ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་འོད་གསལ་ལྷན་ཅིག་སྦྱོས་པའི་ཡེ་ཤེས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོ་
 སྐྱེ་དག་པ་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་དང་། ཐུགས་དག་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་སྐྱེ་ཐུགས་སུ་ངོ་པོ་
 གཅིག་པའི་བྱུང་འཇུག་གི་གཙོ་བོ་རྟོགས་པ་བྱུང་འཇུག་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྤང་
 མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གང་དུང་ཡིན་ན། རྟོག་པ་ཡིན་པས་བྱུང་། བཏོ་བསྟེ་ལས། སྤང་མཆེད་
 ཐོབ་གསུམ་རྟོག་མེད་དུ་གསུངས་པ་ནི། རང་བཞིན་བརྒྱུད་ཅུའི་ཀྱན་རྟོག་ལ་བསྟོན་ནས་
 བྱུང་སེམས་གྱི་གཡོ་བ་ཤིན་དུ་ཞན་པས་གཉིས་སྤང་གི་སྦྱོས་པ་རྒྱུད་བ་ལ་དགོངས་ནས་
 རྟོག་མེད་དུ་བཤད་གྱི་སྐྱེ་དོན་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་མིན་ནོ། །དེས་
 བ་མཁས་པའི་དབང་པོ་བྲི་ཆེན་རག་དབང་སྟོན་གསལ་དཔལ་བཟང་པོས། རིམ་པ་བཞི་

པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ལངས་མ་ཐག་པའི་ཉེར་ཐོབ་ཀྱིས་སྤོང་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱི་
 རྟོགས་པ་ཡིན་གསུངས། འོན་ཀྱང་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སློབ་བཟང་དཔལ་ལྷན་ཡི་
 ཤེས་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་ལས། རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། དེ་ལས་
 ལངས་པའི་ལུགས་ལྟོག་གི་ཉེར་ཐོབ་གཉིས་སྤོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པར་
 མཚུངས་ཀྱང་འཛིན་ཚུལ་ལ་བྱང་པར་ཡོད་དེ། འོད་གསལ་གྱི་ཆོ་སྤོང་ཉིད་ལ་བསྐྱེམས་
 ཉི་འཛིན་ཚུལ་དམ་ཁིང་། ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་ཆོ་སྤྱོད་གོམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་ཚུལ་སྟོད་
 པོར་འགྲོ་བ་ཡིན་ཞེས་འབྱུང་ངོ་། །དེ་འདྲའི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་པ་དེས་སྒྲགས་དམ་
 གྱི་རིམ་པ་ཅི་འདྲ་ཞིག་མཛད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། རིམ་ལྔ་ལས། བྱང་འཇུག་ཉིད་འཛིན་ལ་
 གནས་པ། སླར་ཁིང་ཅི་ལའང་མི་སྟོབ་པོ། ཞེས་སྤར་མ་བསྐབ་པའི་ལམ་ལ་གསར་ཏུ་
 བསྐབ་རྒྱ་མེད་ཀྱང་། བསྐབས་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། དེས་རགས་པའི་ལུས་རྟེན་
 ལ་གནས་ནས་ཤེས་སྐྱིབ་སྤར་བའི་དོན་ཏུ་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་སྤྱད་རིམ་སོགས་ཡང་
 ཡང་བསྟོམས་པ་ལས། ལམ་ལ་བོགས་དབྱུང་བ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཆོ། སྟོད་པ་གསུམ་
 གང་རུང་ལ་བསྐབས་པས་དབང་པོའི་རིམ་པས་ཁྲ་བ་བྱེད་དང་ཁྲ་བ་གཅིག་གམ་ཏུག་
 ཚུན་ཆད་ལ་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་འབྱུང་པའི་མཚན་མ། གཟུགས་སྤར་བ་དང་རགས་པ་
 ཡང་། བྱབ་པ་ཡང་དག་ཐོབ་པ་ཉིད། རབ་ཏུ་གསལ་བ་ཉིད་བརྟན་པ། །དབང་ཕྱག་
 ཉིད་དང་འདོད་དཔུར་འབྱུར། ཞེས་སྟོད་བསུས་ལས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་དབང་ཕྱག་གི་
 ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཐོབ་པ་དང་། གཞན་ཡང་རྒྱད་སྟོང་པའི་བརྟན་པ་བརྟུ་པ་ནས་གསུངས་
 པའི་མཚན་མ་ནམས་འབྱུང་བར་འབྱུར་ངོ། །དབང་ཕྱག་གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་། ཡོན་
 ཏན་གྱི་དབང་ཕྱག་བརྒྱད་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། དང་པོ་བརྒྱད་ནི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་པའི་
 རྒྱད་ལའང་ཡོད་ལ། ཕྱི་མ་བརྒྱད་པོ་དེ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལ་སྒྲིང་པ་ཞེས་པ་ནི། འདོད་ཡོན་སྒྲིང་དང་། ཁྱད་པར་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་
རང་བཞིན་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་སྒྲིང་པས་ནང་དུ་བདེ་སྟོང་གི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལྷག་པར་འབར་
ཏེ། ཉམས་ལེན་དེ་ཉིད་ལ་བོགས་ལྷག་པོ་ཞིག་འདོན་པའི་ཐབས་ལ་སྒྲིང་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ།

དབྱེན། སྒྲོས་བཅས་དང་། སྒྲོས་མེད་དང་། ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་མེད་ཀྱི་སྦྱོད་པ་གསུམ་ཡོད་
 དོ། །ལས་རྒྱ་དང་འདྲ་འབག་ཆས་ཤོས་ཤོགས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །བརྟ་དང་བརྟའི་ལན་
 ཤོགས་བྱ་བའི་སྒྲོས་པ་དང་བཅས་པའི་སྦྱོད་པ་དེ། སྒྲོས་བཅས་ཀྱི་སྦྱོད་པའི་མཆོག་ཉིད་
 དང་། དེ་གང་ཞིག །བརྟ་དང་བརྟའི་ལན་ཤོགས་བྱ་བའི་སྒྲོས་པ་དང་བྲལ་བའི་སྦྱོད་པ་དེ།
 སྒྲོས་མེད་ཀྱི་སྦྱོད་པའི་མཆོག་ཉིད། མྱིའི་སྒྲོས་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ་ཡེ་ཟུ་དང་སྒྲོམས་
 པར་འཇུག་པ་དང་། གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་སྦྱོང་བ་ཟུང་ཏུ་སྐྱེལ་ནས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་
 ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆིག་སྒྲིལ་ཏུ་སྒྲོམ་པའི་སྦྱོད་པ་དེ། ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་མེད་ཀྱི་སྦྱོད་པའི་མཆོག་ཉིད་
 ཡིན་ནོ། །དེ་གསུམ་ལའང་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྦྱོད་པ་དང་། རྩོགས་རིམ་པའི་སྦྱོད་པ་གཉིས་
 དང་། ལམ་སྟར་མེད་གསར་ཏུ་ཐོབ་ཕྱིར་དང་། ཐོབ་ཟིན་པོགས་འབྱིན་ཀྱི་སྦྱོད་པ་གཉིས་
 དང་། སྒྲོས་མེད་ཀྱི་སྦྱོད་པ་ལ་རྒྱས་འཁྱིལ་བཟུས་གསུམ་ཡོད་དོ། །

ལུ་པ་འབྲས་བུ་མངོན་ཏུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་སྦྱིར་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་སྦྱབ་པ་པོའི་
 སྤང་པོ་འདྲིའི་སྟེང་ནས་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་ཚུལ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འདྲི་
 ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ཟད་པར་བྱས་ཏེ་དེ་ཟད་པ་དང་རྟམ་མཉམ་ཏུ་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པའི་
 ལམ་སྟོལ་གཅིག་དང་། རྣམ་སྒྲིན་གྱི་སྤང་པོ་འདྲིའི་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པའི་ལམ་
 སྟོལ་གཅིག་གོ། །དང་པོ་ནི། དཔལ་རྟམ་གྱི་འཁོར་ལོའི་ལུགས་དང་། གཉིས་པ་ནི། རྟམ་
 འཁོར་མ་གཏོགས་པའི་སྒྲ་མེད་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་
 ཆོ་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འཛམ་བུ་སྤྱིར་པའི་མི་ཡིན་པས་
 བྱལ། བར་དོར་འཆང་རྒྱ་ཞེས་པ་ནི་བར་དོ་བྱལ་པའི་དོད་ལ་སྦྱུ་ལུས་འགྲུབ་ནས་རྟེན་དེ་
 ལ་འཆང་རྒྱ་བ་ཡིན་པས། འགྲོ་བ་རིགས་རྣམས་གང་ཡང་མ་ཡིན་ལ། སྦྱོབ་བརྒྱུད་ནས་
 འཆང་རྒྱ་བ་ལ་ལྷ་མི་གཉིས་ཡོད་དོ། །སྐབས་འདིར་ནི། སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་པ་དེས་
 མཉམ་ཆེས་ཀྱི་དགོ་སྦྱར་རྣམས་བསྐྱངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གོང་ཏུ་བཤད་པའི་མཆོག་མ་
 དེ་རྣམས་འབྱུང་བ་ན། ཐོ་རངས་ཕྱི་ནང་གི་ཐབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་
 པ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་ཏུ་བྱས་ཤིང་། འོད་གསལ་དེའི་སྐད་ཅིག་

དང་པོ་ནི། སློབ་པ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཡིན་ལ། བར་ཕྱིན་ཐོག་པའི་རྒྱན་མཐའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དོད་ཐུབ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། དེས་ཤེས་སློབ་གྱི་དངོས་གཞིན་བྱས་ཏེ་
འོད་གསལ་དེའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་ཤེས་སློབ་སྤངས་པ་དང་། སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་
གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྒྲུར་ཁྱུར་ནས་ཁ་སྐྱོར་ཡན་ལག་བདུན་
ལྟ་གྱི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་མཛད་དེ། འཁོར་བ་རི་སྤྱིད་མ་སྤྱོདས་གྱི་བར་མི་གཡོ་བར་
བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། ཁ་སྐྱོར་ཡན་ལག་བདུན་ནི། སློབ་དཔོན་རག་དབང་གཤམ་པས།
ལོངས་སྤྱོད་རྒྱུགས་དང་ཁ་སྐྱོར་བདེ་ཆེན་རང་བཞིན་མེད། སྤྱིང་རྗེས་ཡོངས་གང་རྒྱན་
མི་ཆད་དང་འགོག་པ་མེད། ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། དེ་འདྲ་བའི་དག་པ་གཉིས་ལྟ་
གྱི་ཡུལ་གྱི་འོད་གསལ་ནི། འདུས་མ་བྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་འོད་གསལ་
ལ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཞེས་གྲང་བཤོ། དེའི་ཉེན་གཞུགས་ཀྱི་སྐུ་
རྒྱང་མེམས་ཅམ་ལས་ཀྱབ་པ་ནི། ལོངས་སྐྱ་ཡིན་ལ། ཆོས་གཞུགས་ཀྱི་སྐུ་དེ་གཉིས་རོ་
གཅིག་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དང་ཅམ་ཡིན་པས་གཞུགས་སྐུ་དེ་ལ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་
ཞེས་གསུངས་སོ། སློབ་དཔོན་དེའ་བུ་པས། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་དང་། མི་སློབ་པའི་
བྱང་འཇུག་ལ་རོ་བོ་ཉིད་སྒྲུར་བཤད་དོ། དེ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་འདིར་རོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ལ་འགོག་
བདེན་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱིས་བྱབ་པ་ཁས་མི་ལེན་ནོ། ཡང་བུམ་དབང་གསང་དབང་
ཤར་དབང་གསུམ་གྱིས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྩི་རྗེ་གསུམ་མམ། སྐུལ་སྐུ། ལོངས་སྐུ། ཆོས་སྐུ་
ནམས་འཇུབ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ན། གཞུགས་སྐུ་སྤྱི་ཅམ་ལ་སྐུལ་སྐུ་དང་། མངས་བྱས་
ཀྱི་གསུང་ལ་ལོངས་སྐུ་དང་ཐུགས་ལ་དེ་འདྲའི་ཆོས་སྐུར་འཛོག་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་
མཚན་དཔེས་སྐུས་པའི་ལོངས་སྐུ་ནི། བུམ་དབང་གིས་སྐུལ་སྐུ་འཇུབ་པར་གསུངས་པའི་
སྐུལ་སྐུ་ཡིན་ཡང་། སྤྱིར་སྐུལ་སྐུ་ཡིན་པར་ཁས་མི་ལེན་ནམ་དཔུང་པར་བཤོ། །

ས་བརྒྱ་དང་ལམ་ལྷ་སོགས་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ས་བརྒྱ་སོགས་དང་ལམ་ལྷ་འཛོག་ཚུལ་ནི། རྒྱུད་དང་དགོངས་འགྲེལ་ལས་

གསུངས་ཚུལ་དང་། རྟོག་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སར་ཁྱེན་ཐེག་པར་
 འཕགས་པ་སློབ་པའི་ས་ལ་ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ནས་ས་བརྩ་བ་ཚོས་ཀྱི་སྒྲིན་གྱི་བར་
 བརྩ་གསུངས་ཤིང་། དེའི་ཕྱིར་ཏུ་མི་སློབ་པའི་ས་ཀྱང་ཏུ་འོད་དང་ས་བརྩ་གཅིག་གས།
 སོ་སྒྲུའི་ས་མོས་སློབ་ཀྱི་ས་དང་བཅས་ན་བརྩ་གཉིས་དང་། གཞུང་འགའ་ཞིག་ཏུ་སོ་སྒྲུའི་
 ས་ལ་མོས་སློབ་ཀྱི་ས་དང་། ལས་དང་པོ་པའི་ས་གཉིས་སྤྱང་གསུངས་སོ། །སྟགས་ཐ་
 མེད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་སའི་རྣམ་གཞག་ལ་ཙ་བཤད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་། དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་
 བཅོས་རྣམས་སྤྱི་མའི་གངས་བརྩ་དང་། བརྩ་གཅིག་དང་། བརྩ་གཉིས་དང་། བརྩ་གསུམ་
 དང་། བརྩ་བཞི་དང་། བཅོ་ལྔ་དང་། བརྩ་དྲུག་ཏུ་གསུངས་པའང་ཡོད་ཅིང་། སའི་
 མིང་འདོགས་སོགས་ཀྱང་མཐུན་མི་མཐུན་ཏུ་མ་ཞིག་བྱུང་ངོ་། །དེ་ལ་འདུས་པའི་ཙ་རྒྱུད་
 ལེན་བརྩ་གཅིག་པ་ལས། ས་བརྩ་དག་ལ་གནས་པ་ཡི། །བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔར་དེ་འབྱུར་
 རོ། །ཞེས་ས་བརྩའི་མིང་ཙམ་གསུངས་པ་ལ། འདིའི་དོན་སྟོན་གསལ་ཏུ། ས་བརྩ་ནི་རྒྱང་
 བརྩ་ལ་བྱེད་པར་བཤད་དོ། །བཤད་རྒྱུད་རྩི་རྩེ་འཕྲིང་བ་ལས། ལུས་དབང་བརྩ་གཅིག་
 དང་། དབང་གོང་མ་གསུམ་སྟེ་བརྩ་བཞི་པོ་ལ། དབང་བསྟར་རེ་རེ་ས་རེ་རེ་ལོ། །ཞེས་ས་
 བརྩ་བཞིའི་གངས་ཙམ་མ་གཏོགས་མིང་དོན་གང་ཡང་གསལ་བར་མ་བཤད། དགོངས་
 པ་ལྟར་སྟོན་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གང་བསྟན་པ། །སར་གྱུར་དེ་ནི་བརྩ་གསུམ་
 པ། །ཞེས་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ས་བརྩ་གསུམ་པར་བཤད་པ་ཙམ་ལས་
 སའི་མིང་དོན་གང་ཡང་མ་གསུངས་སོ། །རིམ་ལྔ་ལས། དང་པོ་ལས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་ཡིས། །ས་
 བརྒྱད་པ་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར། །སྤང་བ་གསུམ་པོ་མཐོང་བ་དག །ས་བརྩ་པ་ལ་རབ་ཏུ་
 གནས། །ཞེས་དང་། སློབ་བསྟུས་ལས་ཀྱང་། རྩི་རྩེ་ཐེག་པ་འདི་ལ་བསྐྱེད་རིམ་ལ་བསྐྱབས་
 བས་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་སྟེ། །ཞེས་དང་། སྤྱི་དང་གསུང་དང་ཐུགས་མདོན་པར་རྟོགས་
 བས་ས་བརྩ་ཐོབ་པ། །ཞེས་གཉིས་ཀ་མཐུན་པར་དང་པོ་ལས་ཀྱི་སྒྱུར་བ་བསྐྱེད་རིམ་ས་
 བརྒྱད་པ་དང་། སྤང་བ་གསུམ་མཐོང་བའམ་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་མདོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་
 སེམས་དབེན་ཡིན་པས་དེ་ས་བརྩ་པ་དང་སྤྱི་བར་གསུངས་སོ། །འདུས་པའི་ཙ་བཤད་

ཅུ་པ་ལས། རབ་རྒྱ་དགའ་དང་དྲི་མ་མེད། ཅིས་སོགས་ས་བཅུའི་སྡེར་དུ། དཔེ་མེད་པ་
 དང་ཡེ་ཤེས་ལྡན། ཇི་ལྟར་ས་ནི་བཅུ་གཉིས་པོ། ཁེས་དང་། རྩོམ་ས་ནི་བཅུ་གསུམ་
 པ། ཁེས་ས་བཅུ་གསུམ་གསུངས། ལྷག་ཆེན་ཐིག་ལེའི་གཉིས་པ་ལས། སྒྲོབ་དཔོན་དབང་
 ནི་བཅུ་གཅིག་དབྱེ། གསང་བའི་དབང་ནི་བཅུ་གཉིས་པ། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་བཅུ་གསུམ་
 པ། ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་བཅུ་བཞིའོ། འདྲའ་རེ་ལ་ནི་ས་རེ་སྟེ། ཇི་རྣམས་ས་ཡི་དབང་ལྷག་
 བདག ཅིས་རྩོར་འབྲེང་དང་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། ཡེ་ཤེས་ཐིག་ལེའི་ལེའུ་བཙེ་བརྒྱད་
 པ་ལས། ས་དང་པོ་མོས་པས་སྒྲོད་པ། གཉིས་པ་རབ་རྒྱ་དགའ་བ། གསུམ་པ་དྲི་མ་མེད་
 པ། བཞི་པ་འོད་བྱེད་པ། ལྷ་པ་འོད་འཕྲོ་བ། རྒྱག་པ་སྦྱང་དགའ་བ། བརྟན་པ་མཛོན་རྒྱ་
 ལྱུར་པ། བརྒྱད་པ་རིང་རྒྱ་སོང་བ། དགུ་པ་མི་གཡོ་བ། བཅུ་པ་ལེགས་པའི་སྒོ་སྟོན། དེ་
 རྣམས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སའོ། ཆོས་ཀྱི་རྒྱུན་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས། ཀྱན་རྒྱ་འོད་ནི་
 ཡང་དག་པར་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས། ཀྱན་རྒྱ་རྣང་བ་མཆེད་པའི་འོད་ནི་དཔལ་རྩོ་
 རྩོ་སེམས་དཔའ་བཙུན་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྒྲུལ་པའི་སྒྲུའི་ས། ཀྱན་རྒྱ་རྣང་བ་ཐོབ་པའི་འོད་ནི་
 འོངས་སྒྲོད་རྩོགས་པའི་སྒྲུའི་ས། བརྩོད་རྒྱ་མེད་པ་ཆད་མེད་པ་ནི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ས་སྟེ།
 དེ་ཀྱན་དགའ་བའི་བྱེ་བྲག་ལ། སར་ནི་ཀྱན་རྒྱ་བཏགས་པའོ། ཁེས་གསུངས་ལ། ཡང་དེ་
 ཉིད་ལས། རྒྱ་རྒྱ་སྒྲུལ་པ་ཡི་ནི་སྒྲུས། ས་ནི་བཅུ་གཅིག་པ་རྒྱ་དྲན། འོངས་སྒྲོད་རྩོགས་
 སྒྲུས་བཅུ་གཉིས་པ། ཆོས་ཀྱི་སྒྲུས་ནི་བཅུ་གསུམ་མོ། བདེ་བ་ཆེན་པོ་བཅུ་བཞི་པ། གང་
 ཞིག་བཙེ་ལྷ་ཡི་ནི་ས། ཇི་ནི་ཡེ་ཤེས་ས་ཁེས་བྱ། བཅུ་རྒྱག་པ་ནི་བཏགས་པ་མིན། ཁེས་
 ཀྱང་གསུངས་སོ། ཇི་ལ་མོས་སྒྲོད་ཀྱི་ས་ནི་སྒྲོར་ལམ་འོད་སོགས་བཞི་ལ་བཤད་པ་ལྟར་
 ས་སྒྲུའི་ས་ཡིན་ལ། དེའི་ལྷག་མ་རྣམས་ནི་འཕགས་པའི་སའོ། ཇི་ཡང་ས་བཅུ་པ་ཆོས་
 ཀྱི་རྒྱུན་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁེས་བྱ་ཡང། ཡང་དག་པར་རྩོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་མ་
 ཡིན་པར་གསུངས་པ་ནི། ཤར་བྱིན་གྱི་མདོ་དང་། མཛོན་རྩོགས་རྒྱུ་གྱི་འད་དགོངས་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ནི་མོས་སྒྲོད་ཀྱི་ས་དང་པོར་བྱས་པའི་ས་བཅུ་གཅིག ཇི་ནས་ཀྱན་རྒྱ་འོད་
 ལ། སྒྲུ་གསུམ་དང་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྒྲུ་དང་བཞིར་བྱ་སྟེ་སོ་སོར་བགྲངས་པས་ས་བཙེ་ལྷ་

དང་། ཡང་ན་སྤྱི་གསུམ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱི་རྣམས་སོ་སོར་བགངས་
པས་རབ་དགའ་དང་པོར་བཤད་ནས་ས་བཙེ་ལྷ་ཡིན་ཀྱང་། མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་དང་པོར་བྱས་
པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ནོ། །དེ་ན་ཡེ་ཤེས་ཐེག་ལའི་འབྲེལ་པ་ལས་ཀྱང་ས་བཅུ་དྲུག་
ཏུ་བཤད་པས། ལྷགས་འདི་ལ་ས་བཙེ་ལྷ་ལས་མང་བ་མི་བྱེད་པ་མིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ལྷགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སའི་གངས་བཅུར་བྱེ་བའི་ཆོ། བདེ་
མཆོག་ཙུང་དང་། སྤྱི་རྒྱ་ཏེ་སོགས་ལས་བཤད་པ་ལྟར་འཕགས་པ་སློབ་པའི་སའི་དབང་
ཏུ་བྱས་པ་བཅུ་ལྟེ། གནས་ནི་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་ས། །ཞེས་པ་ནས། ཉེ་བའི་ཏུར་ཁོད་
ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ན། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་པར་བྱིན་དང་མིང་འདོགས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་
པའི་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པས་དེ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ས་བཅུ་གཅིག་
ཏུ་འཛོག་ཚུལ་ནི། ས་བཅུ་པོ་དེའི་སྤྱིང་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཀྱན་ཏུ་འོད་བསྐྱན་པ་སྟེ། སྟེ་
མ་གཉིས་པ་ལས། བོང་ནས་བོང་ཏུ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་ཏུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ན་རབ་ཏུ་
དགའ་བ་དང་། བས། ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ན་དང་ཀྱན་ཏུ་འོད་ཅེས་པ་ས་བཅུ་གཅིག་པོ་རྣམས་སུ་
བཟླ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་བཅུ་གཉིས་ནི་ས་བཅུ་གཅིག་པོ་དེའི་དང་
པོར་མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་བསྐྱན་པའི་བཅུ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཀྱེ་རྫོང་དང་། སྤྱི་རྒྱ་ཏེ་ས།
གནས་ནས་ཉེ་བའི་འཕྲུང་གཙོད་ཀྱི་བར་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་ཏེ། ཀྱེ་རྫོང་ལས། འདི་
དག་ས་ནི་བཅུ་གཉིས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་དང་། རྫོང་རྫོང་པོ་རྒྱན་གྱི་རྒྱུད་ལས། ཀྱན་
ཏུ་འོད་དང་། བརྒྱད་ཚེ་འོད་སོགས་མིང་འདོགས་མི་འདྲ་བའི་ས་བཅུ་གཉིས་ཀྱང་ས་དེ་
རྣམས་དང་རིམ་པར་སྦྱར་བར་ལྷགས་རིམ་ཆེན་པོ་དང་། ལྷས་དོན་ཀྱན་གསལ་སོགས་
ལས་གསུངས་སོ། །ས་བཅུ་གསུམ་ཏུ་འཛོག་ཚུལ་ལ་མན་སྟེར་གཉིས་བཤད་དེ། སོ་སྟེའི་
ས་ལ་ལས་དང་པོ་པའི་ས་དང་། མོས་སྤྱོད་ཀྱི་ས་གཉིས་བྱས་ནས་དེའི་སྤྱིང་ཏུ་བོང་གི་རབ་
དགའ་སོགས་བཅུ་གཅིག་དང་བཅས་པ་ལ་འཛོག་ཚུལ་གཅིག་དང་། ཡང་མངོན་བརྗོད་
ལྷ་མ་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་རབ་དགའ་སོགས་བཅུའི་སྤྱིང་ཏུ། བྱུང་པར་གྱི་ལམ་གྱི་ངོ་
པོ་དཔེ་མེད་པའི་ས་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་པོ་ཡེ་ཤེས་ལྷན་པའི་ས་དང་། ཀྱན་

དུ་འོད་གྱི་རྩ་པོ་རྩོམ་སྟེ་བཅུ་གསུམ་ལ་འཛིག་ཚུལ་གཉིས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རྟེ། སྟེ་མ་གཉིས་པ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ས་བཅུ་གཅིག་རྣམས་རྟེ། མོས་པ་སྦྱོད་པའི་ས་དང་ལྟན་ཅིག་བཅུ་གཉིས་དང་། ལས་དང་པོ་པའི་ས་དང་ལྟན་ཅིག་བཅུ་གསུམ་རྣམས་སོ། །ཡང་ན་བྱད་པར་གྱི་ལམ་གྱི་རྩ་པོ་དཔེ་མེད་པའི་ས་དང་ལྟན་ཅིག་བཅུ་གཉིས་རྟེ། སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ལྟན་པའི་ས་དང་ལྟན་ཅིག་བཅུ་གསུམ་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། འདྲིའི་དང་པོ་ནི་སྟེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་ས་དང་། སྤྱི་མ་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་སའི་དབང་དུ་བྱས་པ་སྟེ། ས་བཅུ་པ་ལ་བཅུ་པ་སྦྱི་ཙམ་པ་འམ་བཅུ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་དང་། དཔེ་མེད་གྱི་ས་ནི་བཅུ་པ་དེའི་བྱད་པར་གྱི་ལམ་དང་། ཡེ་ཤེས་ལྟན་གྱི་ས་ནི་རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྟེ། གསུམ་དུ་སྟེ་བ་མངོན་བརྗོད་བྲམ་མའི་དགོངས་པ་ལོ། །དགོངས་པ་ལྟར་སྟོན་ལས། རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ས་བཅུ་གསུམ་པར་བཤད་པ་ནི། སྦྱོད་བརྩམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་དང་། རིམ་ལཱའི་འགྲེལ་པ་ཁ་ཅིག་དུ། སྦྱོར་ལམ་དྲོད་སོགས་བཞི་ལ་རྒྱུད་འཁྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་དུ་སྟེ་སྟེ་ས་བཅུ་གཉིས་སུ་འཛིག་པ་ལ་བཞུགས་ནས་ས་བཅུ་གསུམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་རྟེ། སྦྱོད་བརྩམས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཀར་ཆོ་ཐ་མའི་དྲོད་གྱུར་ནས། །བཟོད་པ་ཆོས་མཆོག་དབང་དུ་ནི། །རབ་འཁྲིང་སྦྱོར་བ་བཅུ་གཉིས་རྟེ། །རབ་དུ་དགའ་བ་བཅུ་གསུམ་པའོ། །ཞེས་བཤད་དེ། དེ་ལ་བཞུགས་ནས་སྦྱོབ་པའི་བྱད་འཇུག་ས་བཅུ་བཞི་པར་འཛིག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྦྱོར་ལམ་ལ་ས་བཅུ་གཉིས་སུ་འཛིག་ཚུལ་ནི། འགྲེལ་པ་དེར། རྩོད་བསྐྱུས་ཀྱིས་ས་བརྒྱད་པ་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་འཁྲིང་དང་ཆེན་པོ་གཉིས་འཐོབ་ལ། སེམས་དབེན་གྱིས་ཆོས་མཆོག་རྒྱུད་དུ་དང་འཁྲིང་། རྒྱ་ལུས་ཀྱིས་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་འཐོབ་པར་གསུངས་པས། བསྐྱེད་རིམ་གྱིས་དྲོད་རྒྱུད་འཁྲིང་ཆེ་གསུམ་དང་། སྦྱོར་ལམ་ཅེ་མོ་རྒྱུད་འཁྲིང་ཆེ་གསུམ་དང་། བཟོད་པ་རྒྱུད་དུ་སྟེ་བཅུན་པོ་འཐོབ་པར་བཞག་དགོས་སོ། །ཡང་ན་དགོངས་པ་ལྟར་སྟོན་གྱི་བཞེད་པ་ནི། སྦྱོད་བརྩམས་སུ། སེམས་དབེན་ས་བཅུ་པ་དང་སྦྱར་བས། རྒྱ་ལུས་ས་བཅུ་གཅིག་པ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ས་བཅུ་གཉིས་པ་དང་། དེ་མོས་སྦྱོད་ཀྱི་ས་དང་པོར་བྱས་

པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་ས་བརྩ་གསུམ་པར་བཞག་པའི་དོན་ནོ། །ས་བརྩ་བཞིར་འཛོག་ཚུལ་ནི།
 རྒྱ་ཅོད་པན། རྩོམ་ཀྱི་ལྷན། མིང་། སྐད་སྐད་དབང་། ལུང་བསྟན་དབུགས་དབྱེད་
 གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ། རྩོམ་བརྩལ་ཞུགས། རྩོད་པའི་བརྩལ་ཞུགས། ཕྱིར་མི་ལྟོག་
 པ་རྩོམ་སྒྲིབ་དཔོན་གྱི་དབང་། རྩོམ་གནང་གི་དབང་སྟེ། དུམ་དབང་བརྩ་གཅིག་པའི་
 དབང་། གསང་དབང་། ཤེས་དབང་། དབང་བཞི་པ་སྟེ་དབང་གོང་མ་གསུམ་བཅས་
 བརྩ་བཞི་ལ། རྩོམ་སྒྲིབ་དབང་། སྐད་ཆེན་ཐིག་ལེར། དབང་བསྐྱར་རེ་རེ་ས་རེ་རེ་དང་སྐྱར་
 བའི་ས་བརྩ་བཞི་ནི། མཐོན་བརྩོད་སྒྲིབ་མ་ནས་གསུངས་པའི་ས་བརྩ་གསུམ་པོ་དེའི་དང་
 བོར་མོས་སྒྲིབ་གི་ས་བསྟན་པའི་ས་བརྩ་བཞི་ལ་བྱའོ། །

ལོ་ན། དབང་བརྩ་བཞི་ས་བརྩ་བཞི་དང་སྐྱར་བར་གསུངས་པའི་དོན་དོད་ལུབ་བཙེ་
 བ་ཏེ་ཅང་ཐལ་བས། རི་ལྷར་ཡིན་ཞེ་ན། རིམ་ལྷ་གསལ་སྒྲོན་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཆོས་མཐུན་
 རེའི་སྒྲོན་སྐྱར་བར་གསུངས་ལ། གཞུང་གཞན་མང་པོར་དབང་དེ་རྣམས་ཐོབ་པས་
 ས་དེ་དང་དེ་ཐོབ་པ་དང་སྐལ་བ་མཉམ་པ་དང་། ཡང་ས་དེ་འཐོབ་པའི་རུས་པ་དང་
 བག་ཆགས་འཛོག་པར་ཡང་གསུངས་པས་དེ་རྣམས་དགོངས་པ་གཅིག་པར་བྱ་དགོས་
 སམ་བཟག་པར་བྱའོ། །ས་བཙེ་ལྷ་དང་། བརྩ་ཐུག་གི་འཛོག་ཚུལ་ནི། རྒྱུད་ཡེ་ཤེས་
 ཐིག་ལེ་གོང་ཏུ་བྱངས་པ་ལྟར། མོས་སྒྲིབ་གི་ས་དང་པོར་བྱས་ནས་མོ་མོར་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་
 གྱི་བར་ས་བརྩ་གཅིག་དང་། མི་སྒྲོབ་པའི་ས་ལ་ཀུན་ཏུ་འོད་དང་། ཀུན་ཏུ་སྤང་བ་
 མཆོད་པའི་འོད་དང་། ཀུན་ཏུ་སྤང་བ་ཐོབ་པའི་འོད་དང་། བརྩོད་ཏུ་མེད་པ་ཆོད་མེད་
 པ་སྟེ་བཞིར་བྱེ་ནས་མོ་མོར་བཟངས་པས་ས་བཙེ་ལྷ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་ཆོས་སྐྱུ། སྐལ་
 སྐྱུ། ལོངས་སྐྱུ། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱུ་རྣམས་རིམ་པར་འཛོག་པའོ། །ཡང་ན་རབ་ཏུ་
 དགའ་བ་དང་པོར་བྱས་ནས་ས་བརྩ་གཅིག་པ་ཀུན་ཏུ་འོད་ལ་སྐུལ་སྐྱུ། ལོངས་སྐྱུ། ཆོས་
 སྐྱུ། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྐྱུ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱུ་སྟེ་ལྷར་བྱེ་བས་ས་བཙེ་ལྷའོ། །འདི་ལྷར་ན་དག་
 པ་གཉིས་ལྟན་གྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཆོས་སྐྱུ་དང་། རྟོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཀྱི་སྐྱུ་ནི་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་སྐྱུར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་ཞེས་པ་ནི། མོས་སྒྲིབ་

གྱི་ས་ནས་བཟངས་པའི་ས་བཅུ་དྲུག་པ་ཡིན་ཏེ། སློབ་དཔོན་རྣམས་གསང་བའི་དཀའ་
འབྲེལ་ལས། མོས་པ་སྦྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་བཅུ་དྲུག་དང་ཡང་སྦྱར་རོ། །ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡེ་ཤེས་ཐེག་ལའི་དགོངས་པ་ལྟར་ན་སློབ་པའི་ལམ་ལ་ས་བཞི་ལྔ་
ལྷ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ན་སྤགས་གྱི་སྐབས་ཤར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ལས་སའི་མིང་
འདོགས་འདྲ་མི་འདྲ་ཅི་རིགས་དང་། སའི་གུངས་མང་བ་གསུངས་ཀྱང་སོ་སྦྱེའི་ས་དང་།
འཕགས་པའི་ས་སློབ་མི་སློབ་དང་བཅས་པའི་དབྱེ་བསྟུ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དེ་རྣམས་འགལ་བ་
མ་ཡིན་པས་གང་ལྟར་བྱས་ཀྱང་བྱང་ལ། རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཏུ་མ་ཞིག་གིས་རྒྱུད་དོན་
བཀྲལ་བ་ལས། བཅུ་གཅིག་པ་ཀུན་ཏུ་འོད་ལས་གོང་ཏུ་ལྷུང་པའི་ས་ཡོད་པར་མ་བཤད་
པས། ཤར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ས་བཅུ་གཅིག་པ་ཀུན་ཏུ་འོད་དང་། སྤགས་གྱི་ས་བཅུ་གསུམ་པ་
རྣམས་འཛིན་པའི་ས་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ས་བཅུ་དང་རིམ་གཉིས་དོད་ཐུབ་གྱི་སྣོན་ནས་རྒྱར་ཚུལ་ནི།
འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་གྱི་དགོངས་པ་ལྟར་ན། རྒྱུད་སྡིག་བྱེད་ཏུ་སྣོན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་
དང་ས་བརྟན་པ་མན་ཆད་སྦྱར་ཞིང་། ས་བརྟན་སོ་རེ་རེ་དང་རྒྱར་ཚུལ་མ་གསུངས་
སོ། །རྒྱུད་སྡིག་ཟིན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཕྱ་རགས་མཐར་ཕྱིན་པ་ས་བརྟན་པ་ཐོབ་མ་ཐག་
པ་དང་རྒྱུར། རྣོགས་རིམ་གྱི་ལུས་དབེན་དང་། དག་དབེན་གཉིས་ས་བརྟན་པའི་སྦྱང་
དང་། ས་དབྱུ་པ་གཉིས་དང་རྒྱུར། སེམས་དབེན་དང་རྒྱ་ལུས་གཉིས་ས་བཅུ་པའི་སྟོད་
དང་རྒྱུར། འོད་གསལ་དང་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་གཉིས་ས་བཅུ་པའི་སྦྱང་དང་རྒྱུར། མི་
སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་ས་བཅུ་གཅིག་པ་ཀུན་ཏུ་འོད་ལ་འཛོག་པ་ནི་སྦྱོད་བསྟུས་གྱི་དགོངས་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་དང་དབེན་པ་གསུམ་རྒྱ་ལུས་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཤར་
ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་། སྤགས་སྤྱེལ་མེད་རང་ལམ་གྱི་ས་དེ་དང་དེ་དངོས་གནས་པ་གང་ཡང་
མིན་ཡང་། དེ་གཉིས་ཚས་མཚུངས་གྱི་སྣོན་ནས་ས་དེ་དང་དེའི་དོད་ཐུབ་ཏུ་བཞག་པ་ཡིན་
ཏེ། རྒྱུད་སྡིག་ཟིན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་ཕྱ་རགས་མཐར་ཕྱིན་པ་ས་བརྟན་པ་དང་རྒྱར་བའི་རྒྱ་
མཚན་ཡོད་དེ། ཤར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ས་བརྟན་པར་ཞིང་དག་སྦྱར་བ་ཐོབ་པ་དང་། བསྐྱེད་

རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་གཉིས་རང་གང་དུ་འཛངས་ཏེ་འགྱུར་གྱི་སངས་རྒྱལ་གྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་
 ཅན་འགྲུབ་པའི་རྣམས་པ་ཐོབ་པར་ཆོས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ལུས་དབེན་དང་དག་དབེན་
 ས་དགུ་པ་དང་སྦྱོར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ས་དགུ་པར་ཆོས་སྟོན་པའི་
 དག་རྣམས་པར་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐོབ་པ་དང་། དག་དབེན་གྱི་སྐབས་སུ་དག་གི་ཆ་བ་རྒྱུར་
 ལ་དབང་ཐོབ་པ་གཉིས་ཆོས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་སེམས་དབེན་ས་བརྩུ་པ་དང་སྦྱོར་བའི་
 རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ས་བརྩུ་པར་སེམས་ལ་དབང་རྒྱུ་མཐུན་པ་ཐོབ་
 པ་དང་། སེམས་དབེན་གྱི་སྐབས་སུ་སེམས་ལ་དབང་ཐོབ་པ་གཉིས་ཆོས་མཚུངས་པའི་
 ཕྱིར། རྒྱ་ལུས་ས་བརྩུ་པ་དང་སྦྱོར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ས་བརྩུ་པར་
 འོད་ཟེར་ཆེན་པོའི་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་པ་བཞིན་དུ། རྒྱ་ལུས་པ་སངས་རྒྱལ་རྣམས་ལས་
 དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་པ་གཉིས་ཆོས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འོད་གསལ་དང་སྟོབ་པའི་བྱང་
 འཇུག་གཉིས་ས་བརྩུ་པའི་སྦྱང་དང་སྦྱོར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ས་
 བརྩུ་པའི་སྦྱང་ལ་ཐབས་གྱི་ཆ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟེར་པས་ཤེས་སྤྱོད་སྟོང་བའི་རྣམས་པ་མཐུ་ཅན་
 དུ་གྱུར་པ་དང་། ལམ་གཞན་ལ་གསར་དུ་བསྐྱབ་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ། རིམ་པ་བཞི་
 པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་ཐབས་གྱི་ཆ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཟེར་པས་ཤེས་སྤྱོད་སྟོང་བ་ལ་རྣམས་པ་
 མཆོག་དུ་གྱུར་པ་དང་། སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སྐབས་སུ་ལམ་གཞན་ལ་གསར་དུ་བསྐྱབ་
 མི་དགོས་པ་ཆོས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། སར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་གྲིང་པ་ཐ་མ་པ་དེ་འོད་
 བྱང་གི་ལམ་འདིར་འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ལམ་རིམ་པ་གཉིས་པོ་ངོ་པོའི་སྟོན་ལམ་ལྟར་འཛོག་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལམ་ཐུན་མོང་
 བས་རྒྱུད་སྦྱངས་ཏེ་སྐྱེས་སྤྱོད་མེད་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོན་ལམ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་
 པ་ནས་བཟུང་། རྒྱུགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་མ་སྦྱོས་པའི་བར་གྱི་ལམ་རྣམས་ནི། རྒྱུགས་སྤྱོད་
 མེད་རང་ལམ་གྱི་ཆོགས་ལམ་དང་། རྒྱུགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྦྱོས་ནས་རིམ་པ་བཞི་པའི་
 དོན་གྱི་འོད་གསལ་མ་ཐོབ་བར་གྱི་ལམ་ནི། རྒྱུགས་སྤྱོད་མེད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དང་། རིམ་པ་
 བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་སྤྱོད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དང་ས་དང་པོའི་གཞི་མཐུན་ཡན།

སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་ནས་མི་སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་མ་བོ་བར་གྱི་ལམ་ནི། སྐལ་སྲ་
མེད་གྱི་སློམ་ལམ་དང་། འདི་ལ་ས་ལྷག་མ་དགའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་དོ། མི་སློབ་པའི་བྱང་
འཇུག་ནི། སྐལ་སྲ་མེད་གྱི་མི་སློབ་ལམ་དང་། བར་སྤྱན་ཐེག་པ་ནས་གསུངས་པའི་ས་
བརྩ་གཅིག་པ་ཀུན་ཏུ་འོད་གྱི་ས་དང་། སྐལ་སྲ་ནས་གསུངས་པའི་བརྩ་གསུམ་རྩི་རྩེ་འཛིན་
པའི་ས་གཉིས་གྱི་གཞི་མཐུན་ཏུ་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་ཡོངས་རྒྱུ་ཆོགས་
ལམ་དང་། རྒྱུ་ཆོགས་རིམ་གྱི་ལམ་ལ་སྦྱོར་མཐོང་སློམ་གསུམ་ཏུ་སྤྱོད་བ་ཡིན་ནོ། །སྐལ་སྲ་གྱི་
སྐབས་ལམ་གྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་ཐ་མལ་གྱི་སྤང་ཞེན་གཉིས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་ཐ་མལ་
གྱི་ཞེན་པ་ཉོན་སྤྱོད་དང་། ཐ་མལ་གྱི་སྤང་བ་ལ་ཤེས་སྤྱོད་ཏུ་བཤད་པས། དེ་སྤྱོད་རྩེ་
ནི། རྒྱུད་སྤྱོད་པའི་ཡིག་ཆའི་བཞེད་པ་ལ། རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱིས་ཉོན་
སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཏུ་སྤྱོད་བ་ལྟར། སློབ་པ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱིས་ཀྱང་
ཤེས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་ཏུ་སྤྱོད་བ་ཡིན་པས། སྤང་བྱའི་སྤྱོད་པའི་སློན་ནས་སློབ་པའི་
བྱང་འཇུག་ལ་སློམ་ལམ་ས་དགའི་རྣམ་གཞག་མི་འཛོག་ཀྱང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱིས་
ཤེས་སྤྱོད་སྤྱོད་པའི་རྩས་ལྷན་ཏུ་སྦྱབ་པ་ལ། བསོད་ནམས་གྱི་ཆོགས་གསོག་དགོས་པས་
དེ་འདྲའི་ཆོགས་ལ་རྒྱུང་འབྱེད་ཆེ་གསུམ་དང་། དེ་རེ་རེ་ལའང་རྒྱུང་འབྱེད་ཆེ་གསུམ་ཏུ་
སྤྱོད་པའི་སློན་ནས་སློམ་ལམ་ས་དགའ་འཛོག་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་གྱི་རྒྱུད་སྤྱོད་པའི་ཡིག་
ཆ་ལྟར་ན། བཅས་བྱུང་རྒྱུ་ཆེད་ནལ་འབྱོར་རྩི་པའི་དགའ་སྤྱོད་ཏུ། བཅོམ་བྱ་དོན་གྱི་རྩི་རྩེ་
འཆད་པའི་གཞུང་ཁྱེད་སྤྱོད་ནས། སློབ་པའི་བྱང་འཇུག་གི་སློམ་ལམ་སྤྱོད་དགུས་
ཤེས་སྤྱོད་ལ་ཆེ་འབྱེད་རྒྱུ་ལོགས་སྤྱོད་དགུ་བྱས་ཏེ་རིམ་གྱིས་སྤང་བར་བཞེད་དོ། །

སྐལ་སྲ་མེད་གྱི་སྐབས་འདིར་སའི་རྣམ་གཞག་འདི་རྣམས་ནི། ཡུལ་ཅན་ལྷན་སྦྲེས་
གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་ཡུལ་སྤྱོད་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྤྱོད་ནས་འཛོག་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་སྦྲེས་གྱི་
བདེ་ཆེན་གྱི་བྱེད་བྱས་སོ་སོ་ལས་སོ་སོར་འཛོག་པ་ནི། དེ་ཀུན་དགའ་བའི་བྱེད་བྱས་ལ། ཁམས་
ནི་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པའོ། ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ནའང་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་རྟོགས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་སློམ་བྱུང་གི་གནས་སྐབས་ལ་སྦྱོར་ལམ་དང་། དེ་ཁོ་ན་

ཉིད་མངོན་ལུས་ཏུ་གསར་ཏུ་རྟོགས་པ་ལ་མཐོང་ལམ་དང་། རྟོགས་ཟིན་དེ་གོམས་པར་
 བྱེད་པ་ལ་སྒྲུབ་ལམ་ཏུ་འཛོག་པ་སོགས་ནི། རྒྱུད་ལྗེ་འོག་མ་དང་ཐེག་པ་གཞན་དང་ཡང་
 འདྲའོ། །དེ་ཡང་ལམ་གྱི་གཙུག་པོའི་དབང་ཏུ་བྱས་ཀྱི་ལམ་དེ་དག་གིས་བསྐྱེད་པ་ལ་དེ་ཁོ་
 བ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །མཁས་གྲུབ་རྗེའི་ཡིག་རྒྱུད་ལས། དེ་ཡང་
 གསར་འདུས་ལ་སྒོན་ཏུ་གོ་བ་ཆགས་ན་གཞན་རྣམས་ལ་གོ་བ་འབད་མེད་ཏུ་འཆགས། དེ་
 ལས་བསྒྲིག་ན་དེ་ཅམ་ཏུ་ཕན་རྒྱུད་བར་ཡོད་པས་སྒོན་ལ་འདུས་པ་ལ་བྲིད་པ་ཡིན། ཞེས་
 གསུངས་པས་འདིར་ནི་དཔལ་གསར་བ་འདུས་པ་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་
 བཤད་པ་ཡིན་ཞིང་། སྒོན་གསལ་ལས། འདི་ནི་སྐུབ་པའི་ཡན་ལག་མཆོག་། རྒྱུད་ཀྱུན་
 ཀྱི་ནི་དོན་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་བསྐྱེད་རིམ་དང་པོར་བྱས་ཏེ་བསྐྱེད་རིམ། སེམས་དམིགས་
 ཀྱི་རིམ་པ། སྐྱེ་ལུས། འོད་གསལ། ཟུང་འཇུག་སྟེ། འདུས་པའི་ལམ་རིམ་པ་ལྟ་པོ་འདིར་
 རྒྱུད་ལྗེ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་པར་གསུངས་སོ། །འདུ་ཚུལ་ནི། རྒྱུད་ལྗེ་འོག་མ་གསུམ་
 ཀྱི་ལམ་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་རིམ་པ་ལྟ་པོ་འདིར་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདུས་ལ། ཏུས་
 འཁོར་གྱི་སྒྲུབ་བ་ཡན་ལག་དུག་དོད་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདུས་ཤིང་། གྲ་མེད་གཞན་གྱི་ལམ་
 རྣམས་འདིར་ངོ་པོའི་སྒོ་ནས་འདུས་སོ། །དེ་ལ་གྲ་མེད་གཞན་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་རྣམས་འདིའི་
 བསྐྱེད་རིམ་དང་ཇི་བཞིན་མི་འདྲ་ཡང་རྟོགས་རིམ་རྟོགས་པར་སྐྱེ་བའི་དགེ་ཙམ་སྒྲིབ་བྱེད་ཏུ་
 འགོ་བར་ཤེས་ན་དོན་འདྲའོ། །འདིར་བཤད་པའི་སེམས་དཔེན་སྐྱེ་ལུས་འོད་གསལ་ཟུང་
 འཇུག་རྣམས་ནི། དེ་དག་གི་ཐ་སྐྱེད་དངོས་སུ་བཤད་མ་བཤད་གང་ཡིན་ཀྱང་ཅུང་། གྲ་
 མེད་གཞན་གྱི་རྟོགས་རིམ་ལའང་སྒྲུབ་ཤེས་དགོས་ཤིང་། གཞན་ཏུ་བཤད་པའི་གཏུམ་མོ་
 དང་ཐེག་ལའི་རྣལ་འབྱོར་སོགས་ནི་འདིར་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ངག་དབང་ཏུ་འདུས་ལ། སྤྱིང་
 གར་གནད་ཏུ་བསྐྱེད་པའི་སྒོན་ཏུ་ལུས་ཀྱི་གནས་གཞན་ཏུ་གནད་ཏུ་བསྐྱེད་པར་གསུངས་
 པ་རྣམས་ནི། འདིའི་ལུས་དབང་ཏུ་འདུས་སོ། །དེས་ན་དཔལ་གསར་བ་འདུས་པའི་ལམ་
 ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་ནས་གྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་གཞན་གྱི་ལམ་རྣམས་དེར་སྐྱུད་ཚུལ་ཤེས་
 བ་རྒྱུད་དོན་ཀྱུན་ལ་མི་འཇིགས་པའི་སྟོབས་པ་མཆོག་འཛོལ་པ་ཡིན་ཏེ། འཇམ་མགོན་ལྷ་

མས། གང་ཞིག་རྟོགས་ན་མཐའ་དག་གསུང་རབ་ལ། །མི་འཇིགས་སློབས་པ་མཆོག་སྟེར་
འདུས་པའི་ལམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

སྤྲུལ་པ། གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་ཡང་ཅེ་རྩོ་རྩེ་ཐེག །གང་གི་མཆོན་སྟན་ཅམ་ཡང་
བཞོ་སྐལ་དུ། །ནམ་ཡང་འཛོལ་དཀའི་ཟབ་ལས་ཆེས་ཟབ་ཅོར། །སྟོན་བསགས་བསོད་
ནམས་བྱེ་བའི་ཐོང་གིས་ཁྱུག །སྦྱིས་སྤངས་དམན་པའི་སྟོ་གྲོས་འདབ་བརྒྱའི་ཁ། །འཇམ་
མགོན་ལེགས་བཤད་ཉི་ཟེར་གྱིས་བཅུ་པས། །ཅི་དགར་བཞད་པའི་གནད་དོན་སྤང་ཅི་
བརྟུད། །སྐལ་བཟང་བྱང་བའི་དགའ་སྟོན་དེང་འདིར་བསྐྱབས། །འོན་ཀྱང་སྟོ་དམན་
བདག་འདུས་ཟབ་བསྐྱིང་གཏམ། །མགིན་པ་བཏེགས་ཏེ་སྤྲུལ་བའི་འོས་མིན་ཡང་། །དད་
བཙོན་ནམ་དཔྱད་ཡངས་པའི་དོན་གཉེར་ཅན། །ནན་གྱིས་བསྐྱལ་སྦྱིར་གཞན་པན་སེམས་
གྱིས་བཀོད། །དགེ་བ་འདི་ཡིས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །ལྟར་སྤང་ལམ་གྱིས་ནམ་ཡང་
མི་བཀྱི་བར། །ཡོངས་རྫོགས་མདོ་སྤྲུལ་བྱུང་འབྲེལ་ལམ་བཟང་ལ། །ཐོས་བསམ་སྟོམ་པ་
གེགས་མེད་མཐར་སྦྱིན་ཤོག །

ཅས་པ་འདི་ནི་དད་བཙོན་ནམ་དཔྱད་ཡངས་པ་ཁེ་ཤ་ཐུའི་དགེ་སྟོང་གུགས་པ་ཆོས་
བཟང་གིས་ཡང་ཡང་ནན་ཏན་ཆེ་བའི་འོར། །མཁས་གྲུབ་དམ་པ་མང་པོའི་ཞབས་རུལ་
སྦྱི་པོའི་རྒྱན་དུ་ཐོབ་པའི་གྱིན་པ་དབྱངས་ཅན་དགའ་བའི་སྟོ་གྲོས་གྱིས་རང་གཞན་ལ་པན་
པའི་བསམ་པས་གཡར་བྲལ་དུ་སྦྱར་བ་སུམ་ཉི་ཏུ། །

༭། །ས་ལམ་གྱི་ནམ་གཞག་རྒྱད་གཞུང་

གསལ་བྱེད།

ཚོས་རྗེ་དག་དབང་དཔལ་ལྷན།

༭། །ན་མོ་གྲུ་ཏུ་ལྷ་མ་ཉི་ལུ་ནི་ཞིང་པ་རྒྱ་རྒྱ་རྒྱ་ཡ། །དོན་དམ་འོད་གསལ་ལྷན་སྦྲིས་
ཐུགས། །ཀྱན་རྒྱུ་དག་པའི་རྒྱ་མའི་སྤྱ། །བྱང་འཕྲུག་རྫོང་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོས། །བདག་
ལོགས་འཁོ་ལ་བྱིན་ཆེན་སྤྱེལ། །ཤུབ་མཆོག་ལྷ་རྒྱུ་ཡཔ་སྤྲས་དང། །ཁླ་བའི་ཞབས་དང་
མོ་བཟང་ཤུགས། །ཆ་བའི་སྤྱ་མ་མཆོག་ནམས་ཀྱིས། །བྱང་རྒྱུ་བར་རུ་བདག་སྦྱོངས་
ཤིག །རང་ཉིད་བག་ཆགས་འཛོག་པ་དང། །སྐལ་མཉམ་གཞན་ལའང་མན་འདོད་
ཀྱིས། །གསང་སྤགས་རྒྱད་ཐེ་ནམ་པ་བཞིའི། །ས་ལམ་ཁྱུང་གསལ་བརྗོད་པར་བྱ། །རྒྱལ་
བཞིན་སྤྱེ་པའི་སྐལ་ཤ་ཡང། །རྒྱལ་འདིར་མོས་པ་མི་དམན་པ། །ཚོས་བདག་ནམས་
ཀྱིས་དཀོངས་མཛོད་ལ། །ཚོས་གཏམ་སྤྱ་བའི་གནང་བ་སྤྱེལ། །ཁྱོ་བཟང་ལེགས་བཤད་
འཕྲུག་གི་སྤྱས། །ནམ་དཔྱོད་མངལ་གྱི་ཁྱུང་འཛིན་པའི། །སྐལ་བ་མི་དམན་གཙུག་ལྷན་
ཀྱིས། །འཆད་ཚད་རྒྱས་གར་ཅིར་ཡང་བྱེད། །འདིར་གསང་ཆེན་རྒྱད་ཐེ་བཞིའི་ས་ལམ་གྱི་
ནམ་གཞག་འཆད་པ་ལ་གཉིས། །རྒྱད་ཐེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ལམ་བཤོད་རྒྱལ་མདོར་བསྐྱས་
ཉི་བཅུན་པ་དང། །ནམ་འབྱོར་སྤྱ་ན་མེད་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ལམ་བཤོད་རྒྱལ་ཁུང་བཟང་བྱེ་ཉི་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། །དེོས་དང། །དེ་དག་ལམ་སྤྱ་དང་ས་བཅུར་འཛོག་རྒྱལ་
ལོ། །

བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བཟོད་ཚུལ།

དང་པོ་ལ་གསུམ། བྱ་རྒྱུད་དང། རྩོད་རྒྱུད་དང། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བཟོད་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ལམ་སྒྲོམ་པའི་རྩོད་རྒྱུད་བྱ་བ། རྩོད་རྒྱུར་ནས་དམ་
ཚིག་དང་སྒྲོམ་པ་དག་པར་བྱ་བ། དམ་ཚིག་ལ་གནས་ནས་སྒྲོན་རུ་བསྟེན་པ་རི་ལྟར་བྱ་
བ། བསྟེན་པ་ལས་སུ་རྒྱུད་ནས་དངོས་གྲུབ་རི་ལྟར་རྒྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལམ་རིམ་
ཆེ་རྒྱུད་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱུད་ལེགས་པར་རྒྱུངས་ཏེ། རྩོད་རྩོམ་
དཔོན་མཆོན་ཉིད་དང་ཐུན་པ་ཞིག་རྒྱུད་སྟེ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་ཚུལ་བཞིན་རུ་བསྟེན། བྱ་
རྒྱུད་རིགས་གསུམ་གང་ཡང་རྒྱུད་བ་ཞིག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་རུ་འཇུག་ཅིང་དབང་བསྐྱར་བ་
མཐོས་པའོ། །གང་རུ་དབང་བསྐྱར་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནི། རུལ་ཚོན་ནམ་རས་བྱིས་ཀྱི་
དཀྱིལ་འཁོར་དང། གང་ཟག་ཁྱད་པར་ཅན་འགའ་ཞིག་བསམ་གཏན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་རུ་
དབང་བསྐྱར་ཆོག་པ་ཞིག་ཡོད་གི། ལུས་དཀྱིལ་སོགས་མེད་དེ། རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་
ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུས་དཀྱིལ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་དང། ཟླ་གའི་
དཀྱིལ་འཁོར་དང། རོན་དམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་དཀྱིལ་འཁོར་བཞིའི་ཐ་སྟོང་མ་བཤད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞི་ནི་སྤྲ་མེད་ཁོ་ནའི་བྱང་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་བསྐྱར་བའི་
དབང་ནི་བྱུང་དབང་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། དབང་གོང་མ་གསུམ་ནི་རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་
མེད་དོ། །རྒྱུད་སྟེ་བཞི་ལ་དབང་མང་ཉུང་གི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། བྱ་རྒྱུད་ལ་རྒྱུད་དང་ཅོད་
པར་གྱི་དབང་མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་པ་ཅམ་དང། རྩོད་རྒྱུད་ལ་དེའི་སྟེང་རུ་རྩོད་རྩོམ་
རུ་མིང་གི་དབང་སྟེ་རིག་པའི་དབང་ལྷ་མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་པ་ཅམ་དང། རྣལ་འབྱོར་
རྒྱུད་ལ་དེའི་སྟེང་རུ་རྩོད་རྩོམ་དཔོན་གྱི་དབང་མཐའ་རྟེན་དང་བཅས་པ་ཅམ་དང། སྤྲ་
མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་དེའི་སྟེང་རུ་དབང་གོང་མ་གསུམ་སྟེ་དབང་བཞི་ག་དང། སྤྲ་མེད་ཀྱི་བྱེ་
བྱག་རུས་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་ལ་བྱིས་པ་ལྟར་འཇུག་པའི་དབང་བདུན་དང། གོང་མ་གོང་ཆེན་
བཞི་བཞི་དང། རྩོད་རྩོམ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་དབང་སྟེ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་དགྲིལ་ཚོག་རྗེ་རྒྱུ་བར་བྱ་སྡོད་གཉིས་ཀ་ལ་རིག་པའི་དབང་ལྷ་བསྐྱར་བར་
བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། སོ་ཐར་གྱི་རྟེན་རྩ་བ་ཡིན་ན་སོ་ཐར་རིས་བརྟན་གང་ཡང་རྩར་
བཟུ། མ་མཐའ་མི་དག་གི་བརྟུ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་བྱིས་པ་གཞིར་བཟུང་ནས། དབང་བསྐྱར་
པའི་རྩས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་སྒྲུབ་པ་ནི་བྱང་སྒྲུབ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། བྱ་སྡོད་གཉིས་ལ་
སྤྲུགས་སྒྲུབ་འཛིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་བསྐྱར་བྱ་ཆ་ལྟར་ཡང་བྱང་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆ་
ལྟར་རྣམས་ཡིན་གྱི་དེ་ལས་ལོགས་སུ་མེད་དེ། འོན་ཀྱང་སྤྲུགས་གྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་
དམ་ཚིག་བསྐྱར་བར་བྱ་བ་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་སྤྲུགས་རིམ་ཆེན་མོར་ལོགས་གྲུབ་གྱི་
རྒྱུད་དངས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང། ཆ་ལྟར་རྣམས་བྱང་ཆུབ་གཞུང་ལམ་རྩ་བརྟ་བར་
བྱའོ། །དེ་དག་ཤེས་པར་བྱས་ནས་ཆ་ལྟར་གིས་གཏན་མ་གོས་པ་ལ་འབད་ཅིང། ཉེས་པ་
གཞན་གྱིས་གོས་ན་འང་ངེ་མི་སྦྲུམ་པར་མི་གཞག་པར་ཉིན་པར་བྱང་བ་རྣམས་མཚན་མོ་
ཕྱིར་བཅོས་ལ། མཚན་མོ་ལྟར་བ་བྱང་བ་རྣམས་ཉིན་མོ་ཕྱིར་བཅོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར་
བཤགས་ནས་དག་པར་བྱའོ་ཞེས་སྤྲུགས་རིམ་ཆེན་མོར་གསུངས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བཟླས་བརྗོད་དང་བཅས་པའི་བསམ་གཏན་དང་། བཟླས་
བརྗོད་ལ་མ་ལྟོས་པའི་བསམ་གཏན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་རྩལ་གི་སྒྲོ་ནས་རང་ལྟར་བསྐྱེད་
པ་དང། མཐུན་རྩ་ཡེ་ཤེས་པ་སྦྱུན་དངས་ནས་མཚན་པ་སོགས་དང། སྒྲོག་ཚུལ་བསྐྱུམས་
པ་དང་སྤྲུགས་ནས་ཡན་ལག་བཞི་མ་ཉམས་པར་བཟླས་པ་བྱ་བ་རྣམས་སོ། །རྒྱུད་ལྷེ་འོག་
མ་གསུམ་ནས་བཤད་པའི་སྒྲོག་ཚུལ་དང། གསང་འདུས་འཕགས་ལྷགས་གྱི་སྐོར་ནས་
བཤད་པའི་སྒྲོག་ཚུལ་དང། རུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་སྒྲོག་ཚུལ་གསུམ་མིང་འདྲ་ཡང་
དོན་མི་གཅིག་སོ། །རྒྱུད་ལྷེ་འོག་མ་གསུམ་ནས་བཤད་པའི་སྒྲོག་ཚུལ་གྱི་དོན་ཡོད་དེ།
དབང་པོའི་སྒྲོ་སོགས་དང་སྐྱོ་དང་བ་སྦྱུའི་བྱ་གནས་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པའི་རྒྱུད་ནི་སྒྲོག་
ཡིན་ལ། ཚུལ་བ་ནི་དམིགས་པ་གཞན་དྲན་ནས་དེ་ལ་གཡེང་བའི་དྲན་པ་ཡིན་པས། དེ་
གཉིས་ཕྱིར་འཁོར་མི་འཇུག་པར་ནང་རྩ་འཛིན་པ་ནི་སྒྲོག་ཚུལ་སྒྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་

ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མེ་གནས་གྱི་བསམ་གཏན་དང། སྒྲ་གནས་གྱི་བསམ་གཏན་དང། སྒྲ་
མཐར་ཐར་པ་སྟེར་བའི་བསམ་གཏན་སྟོན་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཡང་སྒྲ་གནས་གྱི་བསམ་
གཏན་མན་ཆད་ཏུ་ཞི་གནས་སྐྱབ་ལ། སྒྲ་མཐའ་ནས་ལྷག་མཐོང་སྟོན་ཞིང་དེར་ཡང་སོ་
སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དབྱེད་པ་མང་དུགས་ན་སྒར་གྱི་གནས་ཆ་འཇིག་པས། དབྱེད་
འཇོག་སྟེལ་མར་བྱས་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྱེལ་སྐྱབ་པོ། །སྟོང་ཉིད་
རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་ཆེ་སྟོང་ལམ་དང། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་ཆེ་མཐོང་
ལམ་ཏུ་འཕོ་བ་སོགས་པར་བྱིན་ཐེག་པ་དང་འདྲའོ། །དངོས་གྲུབ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ལས་
ཆོགས་མཐའ་ཡས་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་སྟོང་ལས་གསུངས་པ་རྣམས་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ཏུ་འགྲུབ་
པ་ལ། བསྐྱས་བརྗོད་ཡན་ལག་བཞི་དང་དེ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བསམ་གཏན་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་
དགོས་ལ། དངོས་གྲུབ་ཐུན་ཆོགས་མང་པོ་འགྲུབ་པ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ངེས་པ་མེད་དོ་
ཞེས་སྐགས་རིམ་ཆེན་མོ་ལས་གསུངས་སོ། །བཞི་པ་ནི། དངོས་གྲུབ་རབ་འབྱིང་ཐ་གསུམ་
ལྟེ། གསུམ་ཏུ་འབྱེད་ལུགས་ལ་སྟོན་མང་པོ་ཡོད་པ་ལས་ངོ་ཤོས་སྟོན་ནས་ནི། རིག་འཛིན་དང་
མངོན་ཤེས་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱན་ཤེས་པ་སོགས་ནི་རབ་དང། མི་སྤང་བ་དང་བརྟུང་
ལེན་དང། ཀླང་མཁྱེགས་སོགས་ནི་འབྱིང་དང། གཞན་དབང་ཏུ་འདུ་བ་དང་གསང་
སྟངས་སོགས་ནི་ཐ་མའོ། །རྟོགས་གྱི་སྟོན་ནས་ནི་རྣམས་འབར་བ་དང་ཏུ་བ་འབྱུལ་བ་དང་
ཏྱོ་བ་ལས་གསུམ་སོ། །གཞིའི་སྟོན་ནས་ནི་ལུས་གྱི་དང་རྣམས་གྱི་དང་ཡོངས་སྟོང་གྱི་དངོས་
གྲུབ་པོ། །གསུང་པ་པོའི་སྟོན་ནས་ནི་འཕགས་པ་དང་ལྟ་དང་ས་སྒྲའི་སྐགས་སོ། །རིགས་གྱི་
སྟོན་ནས་ནི་སྐགས་རིམ་ལས། ཞི་བ་དང་རྒྱས་པ་དང་དྲག་པོའི་ལས་ནི་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་དང། སྒྲའི་རིགས་དང། རྩོམ་རིགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་སྟེ།
དངོས་གྲུབ་མཆོག་དང་འབྱིང་དང་ཐ་མ་ཡང་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པོ། །ཞེས་དང། རིགས་རེ་
རེ་ལ་ཡང་དངོས་གྲུབ་གསུམ་གསུམ་དང། ཞི་རྒྱས་དང་དྲག་པོ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་
རང་རང་གི་རིགས་གྱི་བདག་པོ་དང། རིགས་གྱི་ལུས་དང། རིགས་གྱི་ཁྲོ་ཤོས་ཞི་སོགས་

གསུམ་ལྟེན། ཁྱིམ་གསུངས་པ་ཅམ་ལས་མི་གསལ་ཞིང། རྗེས་འཇུག་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་
གསལ་བར་བཤད་པ་མ་མཐོང་ངོ། ལམས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དབང་
ཚོན་གྱིས་བསྐལ་པ་མང་པོ་ཐུབ་པའི་ཚེདི་རིག་འཛིན་བརྒྱབས་ནས་ཆོ་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་
བ་ཡོད་པར་གསུངས་ཀྱང། རྒྱགས་རིམ་ལས་དེ་ལྟར་གསལ་བར་མ་གསུངས་གིང། རྒྱུད་
ཐེ་མྱི་རྣམ་ལས། བྱ་རྒྱུད་གཉིས་ལ་པ་རོལ་ཏུ་ཐིམ་པའི་ལྷགས་ཀྱི་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་ལས་ལོགས་
པ་མེད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་ན། འོག་མིན་རྒྱག་པོ་བཞེད་པའི་རྟེན་ལ་འཆང་རྒྱ་
བར་འདོད་དཀོས་པས་དབྱེད་པར་བྱའོ། །

ལྷན་སྐྱོད་ཀྱི་ཡུལ་འགྲུལ་

གཉིས་པ་སྟོན་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བཟོན་ཚུལ་ལ་བཞི། རྟོན་རྩར་རྩ་བ་དང་། དམ་ཆོག་
དང་སྟོམ་པ་དག་པར་བྱ་བ་དང་། བསྐྱེན་པ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང་། དངོས་བྱུང་རི་ལྟར་སྐྱུབ་
པ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྟོན་རྒྱུད་ནས་གསུངས་པའི་སྡིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་སྡིང་པོ་ཅན་ལ་མོགས་
པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རྩ་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་པས་ལམ་སྟོམ་པའི་རྟོན་རྩ་བྱེད་པ་ཞེ། དེ་ཡང་
རྩ་དང་ཅད་པར་ཀྱི་དབང་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་རིག་པའི་དབང་ལྡན་གསལ་དཔོན་པ་མ་
གཏོགས་པལ་ཆེར་བྱ་རྒྱུ་ཀྱི་སྐབས་དང་འདྲའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཙ་ལྷུང་ནམས་བྱ་ཆུང་གི་སྐབས་དང་འདྲ་ཞིང། བྱ་ཆུང་ནས་བཤད་
 པའི་དམ་ཚིག་གཞན་ནམས་ཀྱང་པལ་ཆེར་བྱུང་མོང་བ་ཡིན་པར་གསུངས་ལ། རྒྱ་སྤང་
 མཛོན་བྱང་ལས་དམ་པའི་ཆོས་དང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྟོག་གི་སྤར་ཡང་མི་གཏོང་བ་དང།
 སེར་སྤྲོ་དང་སེམས་ཅན་ལ་གནོད་པ་མི་བྱེད་པ་དང། མི་དགེ་བ་བཅུ་སྟོང་གི་བསྐྱབ་པའི་
 གཞི་ལ་གནས་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་
 རྒྱལ་འབྱོར་དང། མཚན་མ་མེད་པའི་རྒྱལ་འབྱོར་རོ། །དང་པོ་ནི། ཟྱའི་ཡན་ལག་བཞིའི་
 བསྐྱུས་བརྗོད་དང། ཉང་གི་ཡན་ལག་བཞིའི་བསྐྱུས་བརྗོད་དང། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡན་ལག་
 བཞི་མ་ཉམས་པར་བྱབ་བྱ་དང་ཡིད་བསྐྱུས་བྱ་བ་དང། ཡིད་བསྐྱུས་ཀྱི་ཆོ་སྟོག་ཚུལ་སྟུམ་

པ་རྣམས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྟའི་སྤྱུ་ལ་སོགས་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་རྟེན་པ་ན།
 ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་དང་འབྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་སྟེ། དཔུང་འཛིག་སྟེལ་མར་བྱས་
 ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་སྦྱབ་པོ། །མཚན་བཅས་མཚན་མེད་ཀྱི་རྣལ་
 འབྱོར་གྱི་དོན་ནི་སྤྲུགས་རིམ་ལས། མཚན་མ་དང་བཅས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ནི་སྟོང་ཉིད་
 སྒོམ་པ་དང་བྲལ་བའི་ལྟའི་བསྒོམ་བཞུགས་ཡིན་ལ། མཚན་མ་མེད་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པ་
 དང་བཅས་པའི་ལྟའི་བསྒོམ་བཞུགས་ལ་བྱ་ཡི་སྟོང་ཉིད་རྒྱུ་པ་སྒོམ་པ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོས་མ་བེན་པ་དང་བེན་པའི་ལྟའི་རྣལ་
 འབྱོར་ནི་རིམ་བཞིན་མཚན་བཅས་མཚན་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་དོན་ཏུ་གསུངས་པ་དཔུང་
 བྱ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོས་བེན་པའི་མཚན་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
 མཚན་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྒོན་ཏུ་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག །དེའི་ཆོ་
 སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྒོ་ཤུགས་དྲག་ཡོད་ན་དེའི་རྩེས་ཀྱི་མཚན་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ནི་
 དེས་བེན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་རྒྱུད་ཏུ་ལས། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
 ཤུགས་དྲག་ན་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང། ཕྱག་དང་སྒྲོར་བ་སོགས་བྱེད་པའི་ཆོ། དེ་དག་ལ་
 དམིགས་པའི་སྒོ་དེ་རྣམས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མིན་ཡང་དེའི་ཤུགས་དང་ལྡན་པར་འཇུག་
 པ་མི་འགལ་ལ། སྤུན་མགོ་ལྟ་བུ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་དྲག་པོ་སྒོན་ཏུ་བཏང་ན།
 སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བཞག་པའི་ཆོ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་
 དེའི་ཅིས་བེན་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལུགས་ཀྱི་
 ཐབས་ཤེས་ཡ་མ་བྲལ་བའི་ཆུལ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང། སྤྲུགས་ལུགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཡ་
 མ་བྲལ་བ་ནི་དེ་ཙམ་མིན་གྱི། རྒྱ་ཆེ་བ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ཟབ་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་
 རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་ཤེས་པ་གཅིག་གི་ངོ་བོར་ཏུས་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་པའི་ཐབས་
 ཤེས་དབྱེར་མེད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྲུགས་རིམ་ལས། འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་ལུས་མཚན་
 དཔེས་སྤྱས་པའི་རྟེན་དང་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་དམིགས་མེད་ཀྱི་སྤྲུགས་གཉིས་ངོ་བོ་དབྱེར་

མེད་ཏུ་རུས་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་བཞིན་ཏུ་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཡང་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཡིད་དོ་
 བ་རང་གི་སྐྱ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱའི་རྣམ་པར་སྤང་བའི་ཐབས་དང། དེའི་ཆོ་རང་
 གི་སེམས་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་ཤེས་
 པ་གཅིག་གི་དོ་བོར་དབྱེར་མེད་པ་རུས་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་པའི་ཐབས་ཤེས་དབྱེར་མེད་ཏུ་
 བྱ་དགོས་ཏེ། ཞེས་དང། གཟུང་རྣམ་ལྟའི་རྣམ་པར་སྤང་བའི་རང་བཞིན་མེད་ཏྟགས་ཀྱི་
 ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་རྒྱ་ཆེ་བ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སེམས་དང་དོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཡང་ཐབས་ཤེས་
 ཐ་དད་ཏུ་འཛོག་པ་ནི། ལོག་ས་ཐ་དད་ལ་སྟོས་པའི་སྟོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཐ་སྟོད་ཀྱི་དབང་
 གིས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྐབས་འདིའི་མཆོན་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
 ནི་དེ་འདྲ་བའི་ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ཀྱི། སྟོང་ཉིད་ཏྟགས་པའི་སྟོས་
 ཟེན་པའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ཅམ་མིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་སྟོམ་པ་དང་བྲལ་ན་མཆོན་མེད་ཀྱི་
 ཉིང་དེ་འཛིན་ཏུ་མི་འབྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་ལྡེ་སྤྱི་རྣམ་ལས། མཆོན་མ་དང་བཅས་པའི་
 བསམ་གཏན་མཐར་ཕྱིན་ཀྱང་དེ་དག་ལ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཙོད་པའི་དངོས་གཉེན་མེད་
 པས། འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཙོད་པ་ལ་མཆོན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་དགོས་སོ། །དེ་སྟོམ་
 པ་ན་ལྟའི་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་ཀྱུན་རྫོབ་པའི་རྣམ་པ་གང་ཡང་མི་སྟོམ་པར་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་
 དབྱེད་སྟོམ་དང་འཛོག་སྟོམ་ལ་མཁུས་པར་བྱས་ནས་མན་ངག་བཞིན་ཏུ་བསྟོམ་སོ། །ཞེས་
 དང། མཆོན་མ་མེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པས་སྟོང་
 པར་གཅིག་ཏུ་བྲལ་སོགས་ཀྱི་རིགས་པས་དེས་པར་བྱས་པའི་དེས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་གོམས་པར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་འདྲ་བའི་མཆོན་མེད་
 ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཆོས་ཅན། ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞལ་ཕྱག་གི་རྣམ་པ་ཅན་
 ཀྱི་ལྟའི་སྐྱ་མི་སྤང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་ཏྟགས་པའི་སྟོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
 བྱུང་སྟེ། སྟོང་ཉིད་ཏྟགས་པའི་རིགས་ཤེས་ཏྟག་བཅས་གྱིས་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་སྤང་བར་
 འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་རྩ་ཤེའི་རྒྱུ་ཆེན་དང་ལམ་རིམ་ལས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། ཤེས་བྱེད་མངས་དོགས་ནས་མ་བྱིས་ཏེ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཁོ་བོས་བྱིས་

བ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །འདི་ལ་སོ་ན་ཅེ། དེ་འདྲ་བའི་མཚན་མེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་དེ་སྒོམ་
 རྟོགས་ཀྱིས་རྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ་ཡང་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྟའི་
 སྒྲ་སྒྲུང་བར་བཤམ། བྱེད་ཀྱི་དམ་བཅད་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱལ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་ལྟའི་
 སྒྲ་མི་སྒྲུང་ཡང་རྒྱུད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་དུ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། སྒྱིར་མཚན་བཅས་
 མཚན་མེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན། བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྟའི་
 སྒྲ་སྒྲུང་བས་མ་བྱལ་སྟེ། སྐབས་འདིར་ལྟ་དང་སྟོང་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་རྒྱུང་དང་བཟླས་
 པའི་རྣལ་འབྱོར་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་དག་མཚན་བཅས་མཚན་མེད་གྱི་རྣལ་འབྱོར་
 གཉིས་སུ་བསྟུ་བའི་ཕྱིར་རྟེ། སྐགས་རིམ་ལས། དུ་སྦྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་རྣམས་ལ་རྣལ་འབྱོར་གལ་
 ཆེ་བ་བཞི་སྟེ། ལྟ་དང་སྟོང་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་རྒྱུང་དང་བཟླས་པའི་རྣལ་འབྱོར་རོ། །དེ་
 ལ་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ནི་སྒྲ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་གཙོ་
 བོ་ཡིན་ལ། བཟླས་པ་ནི་གང་དུ་བསྒོམ་པའི་ལྟ་དེའི་ཐུགས་བསྐྱལ་བའི་ཡན་ལག་ཡིན་
 པས། ཀུན་རྫོབ་པའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་ཡན་ལག་དུ་འདུའོ། །རྒྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར་ནི་ལྟའི་
 རྣལ་འབྱོར་གཉིས་ཀའི་བརྟན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་གཉིས་ཀར་བསྟུས་ནས་མཚན་མ་
 དང་བཅས་མ་བཅས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་སུ་བསྟུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཞི་
 པ་ནི། རལ་གྱི་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིའི་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་རལ་གྱིའི་རིག་པ་འཛིན་པ་སོགས་
 སྒྲུབ་པ་དང་། བྱང་གི་ལུས་ཀྱི་གནས་རྣམས་སུ་སྒྲ་ཆུ་མེ་རྒྱུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་བསྒོམས་ནས་
 ཞི་རྒྱས་ལ་སོགས་པའི་ལས་སྒྲུབ་པ་དང་། འཇམ་དཔལ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲུབ་པ་བྱས་ནས་
 བྱང་སེམས་དེ་དག་གིས་མགོ་ལ་ཉུག་པའམ་ལེགས་སོ་ཞེས་པ་བྱང་བྱང་དུ་བཟླས་བརྟེན་
 བྱས་པའི་མཐར་དེ་དག་བྱང་བ་ན། བྱང་རྒྱུབ་ཀྱི་སེམས་མི་བརྟེན་པའི་རྟིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་
 པར་རྒྱུད་འདི་ལས་གསུངས་རྟེ། དེ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པའི་རྩལ་དུ་མ་ཞིག་
 གསུངས་སོ། །

ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་འགྲོད་རྒྱལ།

གསུམ་པ་ནལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་འགྲོད་རྒྱལ་ལ་བཞི། རྫོང་རུང་རུ་བྱ་བ་དང། དམ་ཚིག་དང་སྒྲིམ་པ་དག་པར་བྱ་བ་དང། བསྟེན་པ་རི་ལྟར་བྱ་བ་དང། དཔོན་གྲུབ་རི་ལྟར་སྦྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྫོང་དབྱིངས་ལ་སོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་རུ་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་པས་ལམ་སྒྲིམ་པའི་རྫོང་རུ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་བྱང་སྒྲིམ་ཙམ་འཛིན་པ་ལ་སློབ་མའི་དབང་ཙམ་དང། དེ་དང་སྒྲགས་སྒྲིམ་གཉིས་ཀ་འཛིན་པ་ལ་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་གི་བར་རྫོགས་པར་བསྐྱར་བ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སོ་ཐར་གྱི་རྟེན་རུ་རུང་ན་སྒྲིམ་པ་གསུམ་ལྟར་རུ་བྱས་ནས་སྦྱབ་དགོས་པས། རྫོང་པ་གསུམ་ཀའི་བཅས་པ་དང། དཔལ་མཆོག་དང་པོ་དང་ཆེ་མོ་ནས་གསུངས་པའི་དམ་ཚིག་རྣམས་སྤང་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཆོན་མ་དང་བཅས་པའི་ནལ་འབྱོར་དང། མཆོན་མ་ཐེད་པའི་ནལ་འབྱོར་རོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རགས་པ་ལྟ་ལ་དམིགས་པ་དང། སྤ་བ་ཕྱག་མཆོན་ལ་དམིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་མའི་དབང་ཙམ་ཐོབ་པས་མེ་ཏྲག་གང་ལ་སོག་པའི་ལཱི་ནལ་འབྱོར་གཅིག་ལྟར་བྱ་བ་དང། སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཐོབ་པས་སློབ་མ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་དང་རང་གིས་སྤྱ་སྦྱབ་པ་ལ་བདག་རྫོགས་ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དང་བཅས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གསུམ་སྤི་བ་ཐེད་པར་སྒྲིམ་པའི་བསྟེན་པ་རྒྱས་པ་དང། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་བསྐྱེད་ཚོག་ལ་སོགས་པ་བསྐྱས་པའི་བསྟེན་པ་འབྱིང་དང། ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ལྟ་རེ་རེའི་བཟླས་བརྗོད་འབྲུག་དང་བཅས་པའི་བསྟེན་པ་བསྐྱས་པ་གང་རུང་བྱ་བའོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་ལྟར་གསལ་བའི་སྟེང་གི་སྤྱ་ཆེར་ཕྱག་མཆོན་རྟོ་རྟེ་ཕུ་མོ་རང་གི་ལྟ་པའི་ལྟའི་ཁ་དོག་དང་མཚུངས་པ་ལ་སེམས་འཛིན་པ་དང། དེ་ལ་སེམས་བརྟན་པ་ན་སློབ་སྦྱོར་སོགས་བྱ་བའོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདག་མདུན་གྱི་ལྟ་སྒྲགས་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་བཅས་པ་རང་བཞིན་ཐེད་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ཅིང། དེ་ལ་ངེས་པ་རྟེན་པ་ན་ངེས་ཤེས་དེའི་རྒྱན་དབྱང་འཛིག་སྟེལ་མར་

བྱས་ཏེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཞི་ལྷག་རྒྱུ་འབྲེལ་རྒྱུ་པའོ། །དེའི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་ཆེ་སྟེར་
 ལམ་དུ་འཕོ་བ་སོགས་ནི་སྤར་དང་འདྲའོ། །འཁོའ་པ་ནི། བསམ་གཏན་དང། བཟླས་བརྗོད་
 དང། སྤྱིན་སྤྲིག་གསུམ་གྱིས་དངོས་གྲུབ་མང་པོ་རྒྱུ་པར་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་
 ལས་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་གཞུགས་འཛིན་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིག་སྤགས་
 འཆང་དུ་འཕྱར་བ་དང། རང་གི་ལྷའི་སྤྱུ་སྤྲུག་རྒྱ་ཆེན་པོའི་གཞུགས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་འཕོབ་
 པ་གཉིས་ནི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་གྲུབ་པའི་དངོས་
 གྲུབ་བཟང་ཤོས་ཡིན་པ་དང། བྱ་སྟོང་ལ་ནི་རིག་འཛིན་གྱི་དངོས་གྲུབ་གྲུབ་པ་ལུས་ཀྱི་
 དངོས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཡིན་པར་སྤགས་རིམ་ལས་གསུངས་སོ། །རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མ་གསུམ་གྱིས་
 མཆོག་འགྲུབ་པ་ནི་སྟོན་དུ་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་གྲུབ་པ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ལ།
 གླ་མེད་ལྟར་ན་དེ་ལ་རག་མ་ལས་པར་བསྐྱེད་རྫོགས་བར་མ་ཆད་པར་བསྐྱོན་པས་མཆོག་
 འགྲུབ་དུ་བྱང་བར་བྱས་འཁོར་གླིང་ཆེན་ལས་གསུངས་ཤིང། སྤགས་རིམ་ལས་ཀྱང། དང་
 པོར་དངོས་གྲུབ་ཀྱི་འབྱུང་གནས་དམ་ཆོག་དང་སྟོན་པ་དག་པར་བྱས་ནས། དེ་ནས་
 རུན་བཞིར་མཚན་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འབད་དེ་རུས་པ་རྟེན་པ་དང། དེ་ནས་
 རུན་མོང་དང་རུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དངོས་གྲུབ་རྣམས་བསྐྱབས་ནས་ལམ་གྱིས་ས་གཙོང་
 པའི་ཚུལ་འདི་རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་ཤེས་དགོས་ཀྱི། རྒྱང་དང་བཟླས་པ་དང་སྟོང་པ་
 དང་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ལ་གཅིག་བྲིལ་བྱས་པས་ལམ་བཟོད་པར་འདོད་ན་མི་བྱང་
 འོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱིས་མཆོག་འགྲུབ་པ་ལ་སྟོན་དུ་
 རུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་གྲུབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྟོང་འཇུག་ལས། ཡན་ལག་
 འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། རླུབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
 ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱང་ཆུགས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཐོག་
 པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀའི་ལྷགས་ཡིན་ལ། པར་སྤྱིན་ཐོག་པ་ལྟར་ན་སྤྱིན་སོགས་ཀྱི་གསལ་བའི་
 དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་དུས་མཐའ་ཡས་པར་སྟོབ་པའི་སྟོན་རྣམས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་དེ་ཤེས་སྤྱིབ་སྟོང་བའི་རུས་ལྡན་དུ་བྱེད་ལ། སྤགས་གླ་མེད་ལྟར་ན་དབང་པོ་གཉིས་

སྒྱུར་གྱི་ཆགས་པ་ལམ་རྟུ་བྱས་པས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་གཉིས་ཀྱི་འཕྲོད་འདྲེ་གནད་ལ་
བརྟེན་ནས་སྤྱོད་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཁྱད་ལྷགས་པར་འགྱུར་ཡང་། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་
ལས་ནི་པར་སྤྱོད་ཐེག་པ་ལྟར་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་རྟུས་
མཐའ་ཡས་པར་སྒྲོབ་པར་ཡང་མ་གསུངས་ཤིང་། ཐུགས་སྒྲུབ་མེད་ལྟར་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་
ཡུལ་ཅན་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱོད་ཚུལ་ཡང་མ་གསུངས་པས། རྒྱུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་མང་པོ་
དང་སངས་རྒྱུས་དང་བྱང་སེམས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་སུ་རྒྱུས་སུ་བབྱུང་ནས་བྱིན་
ཀྱིས་སྒྲོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པ་ཁྱད་ལྷགས་པར་འགྱུར་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐུགས་ཀྱི་གདུལ་བྱས་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མི་
འདྲ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ལ་སྒྲོབ་མི་དགོས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། སེམས་བསྐྱེད་ནས་
སྤྱོད་པ་བྱིན་རྒྱལ་ལ་སྒྲོབ་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུན་མོང་གི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་བྱལ་ཏེ། སྤྱོད་པའི་རྟེན་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་སྤྱོད་པ་བྱིན་རྒྱལ་ལ་སྒྲོབ་པའི་ལམ་ཀྱི་
ལུས་རགས་པ་ཙམ་ནི་རྒྱུན་མོང་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མི་འདྲ་བ་
མཐའ་ཡས་པ་ལ་སྒྲོབ་པ་ནི་ཐུགས་དང་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རྟེ། དེ་ལྟར་ལམ་རིམ་རྒྱུད་རྟུ་
དང་གསལ་སྤྱོད་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་
ལ་ཆགས་པ་ལམ་རྟུ་བྱས་པའི་སྤྱོད་ནས་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱོད་
ཚུལ་མེད་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་ནི་བསྐྱོམས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་རིག་མ་དང་ཕན་ཚུན་ལྟ་བ་དང་། རྟོན་པ་དང་། ལག་བཅངས་སམ་འཁྱུད་པ་ལས་
བྱུང་བའི་བདེ་བ་ལམ་རྟུ་བྱེད་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ནི་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་
ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱོད་པའི་དོན་རྟུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྟོགས་སྤྱོད་མ་མ་གྲུབ་ཏེ། སྤྱོད་
ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱོད་པའི་དོན་རྟུ་ཆགས་པ་ལམ་རྟུ་བྱེད་པ་ནི་སྒྲུབ་
མེད་ཁོ་ནའི་ཁྱད་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྟེ། གསལ་སྤྱོད་ལས། སྤྱོད་ཉིད་སྤྱོམ་པའི་ཡུལ་ཅན་
ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱོད་པའི་དོན་རྟུ་འདོད་ཡོན་ལ་ཆགས་པ་ལམ་རྟུ་བྱེད་པ་ནི་སྒྲུབ་མེད་ལས་

གཞན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལྟ་བུ་དང་ཚོད་
 པ་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་གསུམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་
 ལམ་དུ་བྱེད་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཁྱད་པར་ཅན་སྟེང་པའི་དོན་དུ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། རྗེས་འརྱུག་པལ་ཆེར་གྱིས་དེ་འདྲ་ཡོད་པར་བཤད་
 ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་ལེགས་བཤད་རྣམས་སུ་དེ་ལྟར་གསལ་བར་གསུངས་པའི་
 ཤེས་བྱེད་ཡོད་མེད་ཚོལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྒྱད་ཕྱེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་
 བར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ལས་ལམ་ལྷུར་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་སློལ་ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱས་མ་བྱས་ཀྱི་སློན་ནས་སྟོབས་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་མ་བཤད་
 པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམས་རིམ་ལས། རྒྱད་ཕྱེ་འོག་མ་གསུམ་དང་བར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་
 ལྷུར་ཁྱད་ནི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་དང་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་
 མང་པོ་དང། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་དངོས་སུ་རྗེས་
 སུ་བབྱང་ནས་བྱིན་གྱིས་སྟོབ་པ་ལ་སོགས་པའི་ཐབས་མཁས་མང་པོས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྟོན་པ་
 རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་སོགས་ཀྱི་སློན་ནས་ལམ་ལྷུར་བར་
 གསུངས་ཀྱི། ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱས་པའི་སློན་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སློབ་སྟོབས་ཆེ་བས་
 ལམ་ལྷུར་བར་བྱུར་ཅམ་ཡང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱད་ཕྱེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱིས་བསྐྱེད་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་
 ལ་མ་སྟོས་པར་འཛང་རྒྱ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་ལ་བར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ལས་ལམ་ལྷུར་
 བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྒྱད་ཕྱེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་བར་ཕྱིན་ཐེག་པ་
 ལས་ལམ་ལྷུར་བའི་ཁྱད་པར་ཅམ་ཡོད་ཀྱང། ཆེ་གཅིག་ལ་འཛང་རྒྱ་བའམ་གྲངས་མེད་ཀྱི་
 བསྐྱེད་པ་ལ་མ་སྟོས་པར་འཛང་རྒྱ་བའི་ལྷུར་ཁྱད་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམས་
 རིམ་ལས། བསྐྱེད་པ་གྲངས་མེད་འདྲ་བ་ལ་མ་སྟོས་པར་འཛང་རྒྱ་བའི་ལྷུར་ཁྱད་ནི་སླ་
 མེད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པས། རྒྱད་ཕྱེ་འོག་མའི་གཏུལ་བྱས་དེ་ལྟར་འཛོལ་པ་ཡང་སླ་མེད་
 ཀྱི་རིམ་གཉིས་ལ་ཞུགས་པ་ལ་སྟོས་ཀྱི་རང་གི་ལམ་ཅམ་གྱིས་མི་ཆོག་གོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམས་

ཀྱི་ཐུག་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཚོད་དུས་ཀྱི་ཚོ་གཅིག་ལ་འཛང་རྒྱ་བའམ་བསྐལ་པ་གངས་མེད་
ལ་མ་ལྟོས་པར་འཛང་རྒྱ་བ་ཁོ་ནར་མི་གཟུང་ངོ། །ཞེས་དང། རྒྱུད་ཐེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་
ལམ་ཙམ་གྱིས་ཚོ་འདིར་སངས་རྒྱས་མི་འགྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ལ་སྐྱགས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའི་ལམ་ལྟ་མེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་ལས་ལྷག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་དག་ལམ་ལྟ་དང་ས་བཅུར་འཛིག་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱ་རྒྱུད་དང། སྦྱོར་
རྒྱུད་དང། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ལམ་ལྟ་དང་ས་བཅུར་འཛིག་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ལམ་ལྟ་དང་ས་བཅུར་འཛིག་ཚུལ་ནི། དབང་
རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་སྟེ་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་བྱའོ་ཞེས་དམ་བཅའ་
བའི་ཁྲོ་ལ་བཅོས་མིན་གྱི་ཕྱིར་བ་ཐོན་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྐྱ་མཐར་ཐར་པ་སྟེར་བའི་བསམ་
གཏན་བསྐྱེད་སྦྱོབས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ལམ་
རྣམས་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་དང། དེའི་ལྷག་མཐོང་ནས་བཟུང་སྟེ་བསམ་གཏན་དེ་ཉིད་
བསྐྱེད་སྦྱོབས་པའི་སྦྱོབས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ལམ་རྣམས་བྱ་
རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དང། བསམ་གཏན་དེས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ནས་བཟུང་
སྟེ་སྦྱོར་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་མ་སྦྱོས་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ལམ་རྣམས་
བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དང། སྦྱོར་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་དུ་
ཐུར་པའི་སྐྱ་མཐའི་བསམ་གཏན་ནས་བཟུང་སྟེ། བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་གྱིས་འཛང་རྒྱ་ཁ་མའི་
བར་གྱི་ལམ་རྣམས་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དང། རྒྱུད་འདིའི་ལམ་གྱིས་སངས་རྒྱས་པའི་
ལམ་རྣམས་ནི་བྱ་རྒྱུད་ཀྱི་མི་སྦྱོབ་ལམ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལས་མཐོང་ལམ་ནི་ས་དང་པོ་
དང། སྦྱོར་སྤང་ཉོན་མོངས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་ཐོབ་པ་ནས་ས་གཉིས་པ་
དང། ཆེན་པོའི་འབྲིང་གི་དངོས་གཉེན་ཐོབ་པ་ནས་ས་གསུམ་པ་དང། ཆེན་པོའི་རྒྱུང་
དུའི་དངོས་གཉེན་ཐོབ་པ་ནས་ས་བཞི་པ་དང། ཉོན་མོངས་འབྲིང་སྟོར་གསུམ་གྱི་དངོས་
གཉེན་ཐོབ་པ་ནས་རིམ་བཞིན་ས་ལྔ་པ་དང་དུག་པ་དང་བདུན་པར་འཛིག་པ་དང། རྒྱུང་
དུ་སྟོར་གསུམ་གྱི་དངོས་གཉེན་ཅིག་ཆར་ཐོབ་པ་ནས་ས་བརྒྱད་པ་དང། སྐར་ཡང་ས་

བརྒྱུད་པར་ཤེས་སྤྱི་ཆེན་པོ་སྤངས་ནས། ཤེས་སྤྱི་བ་འབྲིང་གི་དངོས་གཞིན་ཐོབ་པ་ནས་
ས་དགུ་པ་དང། ཤེས་སྤྱི་བ་རྒྱུད་དུ་འཇགས་པའི་དངོས་གཞིན་ཐོབ་པ་ནས་ས་བརྒྱུ་པ་དང།
རྒྱུད་དུ་འཇགས་པའི་དངོས་གཞིན་ནི་རྒྱུན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་སུ་འཛོག་པ་སོགས་མདོ་ལུགས་ཐལ་
འགྱུར་བའི་ལུགས་ལྟར་འདོད་དགོས་ཏེ། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་སྤྱི་བ་གཉིས་སྤྱོད་ཚུལ་
པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་མི་འདྲ་བར་གཞུང་ཁྲུངས་སྤུབ་གང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་ལ། རིགས་
པས་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱོད་རྒྱུད་དང་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་གྱི་ལམ་རྣམས་ལམ་ལྷ་
དང་ས་བརྒྱུར་འཛོག་ཚུལ་ནི། དེ་གཉིས་རང་རང་གི་ལམ་གྱིས་སངས་རྒྱུས་ཐོབ་པར་དམ་
བཅའ་བའི་སྒོ་ལ་བཅས་མིན་གྱི་སྤྱོད་བ་ཐོན་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། རང་རང་གི་མཚན་མེད་
གྱི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམས་སྟོབས་གྱིས་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་མ་ཐོབ་ཚུན་ཆད་གྱི་
ལམ་རྣམས་དེ་གཉིས་རང་རང་གི་ཚོགས་ལམ་དང། དེ་གཉིས་རང་རང་གི་མཚན་མེད་གྱི་
རྣལ་འབྱོར་དུ་གྱུར་པའི་སྤྱོད་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ནས་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་
རྟོགས་ཚུན་ཆད་གྱི་ལམ་རྣམས་དེ་གཉིས་རང་རང་གི་སྤྱོད་ལམ་ཡིན་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་
སྨྲ་མའི་རིགས་འགྲེ་སྤྱར་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མའི་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་གྱི་བྱམས་སྟིང་རྩེ་བྱང་
རྒྱབ་གྱི་སེམས་སོགས་པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་ནས་བཤད་པའི་ལམ་རྣམས་ཚོས་ཅན། རྒྱུད་སྡེ་
འོག་མའི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱོད་གྱིས་དེ་དག་གི་ལམ་ལྷ་དང་ས་བརྒྱུ་འཛོག་ཚུལ་འཐད་
པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། སྤགས་གྱི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤགས་སྤུན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲུབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཚོས་ཅན། པར་ཕྱིན་ཐེག་
པའི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་སྤུན་མོང་བའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་
ཁྲུབ་སྟེ། བྱང་སེམས་གྱི་རྒྱུད་གྱི་མི་རྟག་སོགས་བརྒྱུག་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་པ་འབྲིང་དང་
སྤུན་མོང་བའི་ལམ་ཡིན་ཀྱང་འབྲིང་གི་ལམ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་དེ་དག་
ལ་བརྟེན་ནས་འཛང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་ནི། པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་
ལམ་གྱིས་གསར་དུ་འཛང་རྒྱ་བའི་རྟེན་ཡིན་ན་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ཡིན་པས་ཁྲུབ་སྟེ། པར་

ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལུགས་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ནི་གཤམ་ཆེ་ཞིང། བྱ་སྡོད་གཉིས་ཀྱི་འཛང་རྒྱ་པའི་
 ཚུལ་ནི། སར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་འདྲ་བར་བཤད་ཟིན་ལ། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལྟར་ན། སྡོབ་
 དཔོན་གྲུབ་ཤེས་གཉིན་དང་སངས་རྒྱས་གསང་བ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་པོ་གཞོན་ཅུ་དོན་
 གྲུབ་ཆུ་བོ་ནི་རྩལ་ནའི་འགམ་དུ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་
 པའི་ཆོ། ཕྱོགས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སེ་གོལ་གྱི་རྒྱས་བསྐྱངས་ཏེ་བསྐྱལ་ནས་
 འོག་མིན་དུ་བྲིད་དེ། དེར་ཅོད་པཅ་གྱི་དབང་བསྐྱར་ནས་མངོན་བྱང་ལྟ་རིམ་ཅན་དུ་སྒྲོམ་
 དུ་བརྟག་ཏེ། དེ་རྫོགས་པའི་མཐར་ལོངས་སྐྱར་སངས་རྒྱས་པར་བཤད་ཀྱང། དེ་ནི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་ལུགས་སྤྱི་དང་མི་མཐུན་པས་རང་ལུགས་སུ་ཁས་ལེན་མི་རུང་ཏེ། ཐུགས་རིམ་ལས།
 བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་འདི་ནི་སྟོན་དུ་སངས་རྒྱས་ཟིན་ཟིན་པ་འདིར་འཛང་རྒྱ་པའི་ཚུལ་
 བསྟན་པར་བྱ་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསང་བའི་རྒྱུད་དང་དྲི་མེད་འོད་ལས་ཀྱང་གསུངས་
 ལ། ཐུགས་གཞན་ནས་བཤད་པ་ཡང་མང་བས་དེ་འདྲ་རྣམས་གསར་དུ་འཛང་རྒྱ་བ་མིན་
 པར་སྒྲུལ་པ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་ནི་ཐུགས་དང་སར་ཕྱིན་གྱི་ཐེག་པ་གཉིས་འདྲའོ། ཁེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྡོབ་དཔོན་ཀྱན་དགའ་སྤྱིང་པོས། སྟོན་པ་འདི་བསྐལ་པ་
 གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས་ནས་གིད་པ་ཐ་མར་གྱུར་པའི་ཆོ། འོག་མིན་དུ་རབ་
 མཐའི་བསམ་གཏན་བཞི་པ་ལ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པ་ན། ཕྱོགས་བརྩའི་སངས་རྒྱས་ཐམས་
 ཅད་ཀྱིས་སེ་གོལ་གྱི་རྒྱས་བསྐྱངས་པ་སོགས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་འདོད་དགོས་ཏེ། གསལ་
 སྟོན་ལས། དེ་ཉིད་བསྐྱས་པར་བྱང་སེམས་དོན་གྲུབ་བྱང་རྒྱལ་གྱི་ཤིང་རྩང་དུ་བཞུགས་པ་
 ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐྱལ་ཁེས་པ་མ་གཏོགས་པ་འོག་མིན་དང་འདོད་
 ཁམས་གང་ཡིན་མི་གསལ་བ་ལ། རྫོ་རྩེ་ཆེ་མོ་ལས་འོག་མིན་སྤྱག་པོ་བཞོད་པ་ཡིན་པར་
 བཤད་དོ། ཁེས་གསུངས་པས་སོ། །

ཁ་ཅིག་བཤད་ཚུལ་འདི་སར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་ལམ་གྱི་མཐར་ཡོ་གའི་ལམ་གྱི་སྟོན་པ་
 བཏབ་ནས་འཛང་རྒྱ་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ལྷ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ནས་
 རང་ལམ་དང་གཞན་ལམ་སོ་སོར་བྱེ་ནས་འཛང་རྒྱ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པར་གསལ་

བར་བཤད་པ་ཡོད་ཀྱི། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུ་ལས་དེ་ལྟར་གསལ་བར་བཤད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། གསལ་སྒྲིན་ལས། སླ་མེད་ལྷགས་ཀྱིས་དང་པོ་ནས་རང་གི་ལམ་ཏུ་ཞུགས་པའི་རིན་
པོ་ཆེ་ལྟ་བུས་ཆོ་གཅིག་ལ་འཆང་རྒྱ་བ་དང། ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་གྱི་མཐར་སྐགས་
ལམ་གྱི་སྒྲིན་པ་བཏབ་པ་གཉིས་བཤད་པ་བཞིན་དུ། ཡོ་ག་པའི་ལྷགས་ཀྱིས་རང་ལམ་དང་
གཞན་ལམ་སོ་སོར་བྱེ་ནས། སྐར་བཤད་པ་དེ་ས་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ལམ་ལ་སྐྱར་བ་མི་སྐྱར་
ཞིང། རང་གི་ལམ་གྱི་མཐར་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་ལོགས་པ་ཡང་གསལ་བར་མི་སྐྱར་བའི་ཕྱིར།
སྐར་བཤད་པའི་སའི་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྐུལ་ནས་འཆང་རྒྱ་བར་བཤད་
པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་ལམ་དེའི་ལྷགས་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། ལེགས་པར་དབྱད་
པར་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡོ་ག་པའི་ལྷགས་ལ། བདག་ཅག་གི་སྒྲིན་པ་
འདི་དང་པོ་ནས་ཡོ་གའི་ལམ་དེར་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་པ་དང། སར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་
ལམ་གྱིས་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་ཡོ་གའི་ལམ་གྱི་སྒྲིན་པ་འདེབས་མི་དགོས་པར་འདྲོད་དམ་སྟམ་
མོ། །བརྟག་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས་སར་ཕྱིན་གྱི་ལམ་གྱི་མཐར་སྐགས་ལམ་གྱི་སྒྲིན་པ་
བཏབ་པར་བཤད་དོ། །

རྣལ་འབྱོར་སླ་མེད་ཀྱི་ལམ་བཟོད་ཚུལ།

གཉིས་པ་རྣལ་འབྱོར་སླ་མེད་ཀྱི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་ལ་གཉིས། སླ་མེད་སྤྱིའི་ལྷགས་དང།
དུས་འཁོར་གྱི་ལྷགས་སོ། །དང་པོ་ལ་བཞི། ལམ་སྒྲིན་པའི་སྣོད་རུང་རུ་བྱ་བ་དང། དམ་
ཆོག་དང་སྟོན་པ་དག་པར་བྱ་བ་དང། ལམ་རི་ལྟར་ཉམས་སུ་སྐྱང་བ་དང། ཉམས་སུ་
སྐྱངས་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུད་ལྷེ་ཁྲུངས་མ་ནས་བཤད་
ཅིང་བྱུང་ཆེན་ཆད་ལྡན་གྱིས་བཀྲལ་བའི་སླ་མེད་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
ཏུ་འཇུག་ཅིང་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་པས་ལམ་སྒྲིན་པའི་སྣོད་རུ་བྱེད་པ་སྟེ། དེ་ཡང་ལམ་
རྫོགས་པར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དབང་རུ་བྱས་ན་དབང་བཞི་པ་ཐོབ་དགོས་ཤིང། སུམ་
དབང་གང་རུ་ཐོབ་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་རས་བྱིས་དང་རུལ་ཚོན་དང་ལུས་དགྲིལ་གསུམ་

དང། གཏུལ་བྱའི་བྱང་པར་འགའ་ཞིག་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ཡང་གསུངས་
པས་སྒྲིར་ན་བཞིའོ། །ལུས་དགྲིལ་དུ་དབང་བྱེད་པ་ནི་སྒྲིན་དུ་དབང་མ་སྒོལ་པ་ལ་བསྐྱར་
དུ་མི་རུང་ལ། ལྟ་ཡང་བདེ་མཆོག་དྲིལ་བྱ་པ་ལྟ་བུའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། འཛིགས་བྱེད་
ལྟ་བུ་ལ་ལུས་དགྲིལ་མེད་ཅིང། གསང་འདུས་ལྟ་བུ་ལ་ལུས་དགྲིལ་ཡོད་ཀྱང་དེར་དབང་
བསྐྱར་བ་མེད་དོ། །དབང་གོང་མ་གསུམ་ནི་རིམ་བཞིན་ཀྱན་སྒོལ་བྱང་རྒྱབ་སེམས་ཀྱི་
དགྲིལ་འཁོར་དང། རྩ་གའི་དགྲིལ་འཁོར་དང། རོན་དམ་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་དགྲིལ་
འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བར་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དབང་གི་རུས་སུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་སྐྱང་བ་ལ་
བརྩོན་པར་བྱས་ནས་ལམ་བསྐྱོམས་ན་དངོས་གྲུབ་འབྱུང་གི་སྐྱང་སྒྲོམ་ཡལ་བར་བཞག་
ནས་བསྐལ་པ་མང་པོར་འབད་ཀྱང་དངོས་གྲུབ་མི་འབྱུང་པར་མ་ཟད་བདེ་འགྲོ་ཙམ་
ཡང་རྟེན་དཀའ་བར་གསུངས་པས། དབང་གིས་སྒྲོན་དུ་བྱས་མ་ཐག་དུ་བསྐྱབ་བྱ་ནམས་
ཤེས་པར་བྱས་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྒྲོམ་པ་སྒྲོག་དང་བསྐྱོས་ཏེ་སྐྱང་དགོས་ལ། བྱང་པར་
དུ་ཙུང་ལྟར་གིས་མ་གོས་པ་ལ་འབད་པ་དྲག་པོ་བྱ་ཞིང་ལྟར་བ་གཞན་གྱིས་མ་གོས་པ་ལ་
འབད་ལ་བྱང་ན་ཡང་ཆོག་བཞིན་དུ་བཤགས་བསྐྱམ་གྱིས་སྤྱིར་བཙོས་པར་བྱ་སྟེ། དབང་
ཡོངས་རྫོགས་སྒོལ་ནས་ལྟར་བས་མ་གོས་པར་བསྐྱང་ན་ལམ་སྐྱོམ་པ་ཆེར་མ་བྱས་ཀྱང་སྐྱེ་
བ་བདུན་ནམ་བཅུ་དྲུག་ཚུན་ཆད་དུ་མཆོག་འབྱུང་པར་གསུངས་ཤིང། སྐྱང་སྒྲོམ་ཡལ་བར་
བཞག་ནས་གཞན་ལ་ངེ་ཙམ་འབད་ཀྱང་ངན་འགྱོར་ལྟར་བར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འདི་
དག་ཀྱས་པར་སྒྲ་མ་ལུ་བཅུ་པའི་རྣམ་བཤད་དང་ཙུང་གི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་
ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བསྐྱེད་རིམ་སྐོམ་ཚུལ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རིམ་གཉིས་སྐོམ་ཚུལ་དང། དེ་གཉིས་ལ་ཐོགས་འབྲིན་པའི་
སྒྲོན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྐྱེད་རིམ་སྐོམ་ཚུལ་དང། རྫོགས་རིམ་སྐོམ་ཚུལ་

ལོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱེལ་སྒྲོལ་གྱིས་རྒྱུ་དབྱ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་
 ལས་མ་བྱུང་ཞིང། རང་འབྲས་རྫོགས་རིམ་གྱི་རྒྱུ་སྒྲིབ་བྱེད་གང་ཞིག སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་
 གསུམ་པོ་ཅི་རིགས་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་སྒོམ་གསར་དུ་བརྟགས་ནས་སྐྱེལ་པའི་རྣལ་
 འབྱོར། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་པར་ཆེན་སྐོ་བཟང་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་
 གསུངས་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་སམ་སྟུམ་སྟེ། བསྐྱེད་རིམ་ཡིན་ན་སྐྱེ་ཤི་
 བར་དོ་གསུམ་པོ་ཅི་རིགས་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་བསྐྱེལ་པས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར། རིག་
 མ་འདུ་བྱ་བ་མན་ཆད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་གང་རུང་དང་རྣམ་པ་
 མཐུན་པར་བསྐྱེལ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། བསྐྱེད་འཁོར་བསྐྱེལ་པ་ཡང་དེ་གསུམ་གང་
 རུང་དང་རྣམ་པ་མཐུན་པར་བསྐྱེལ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་གཞག་
 རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་ལས། རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་མན་ཆད་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་པའི་སྐབས་
 ཀྱི་མཛད་པ་དང་སྐུར་གྱི་སྲིད་པའི་རིམ་པ་དང་མི་སྐུར་ཏེ། ཞེས་སོགས་རྒྱས་པར་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། བསྐྱེད་འཁོར་ནི་སྲིད་པར་སྐྱེ་བའི་རིམ་པ་
 ལྟར་སྐྱེལ་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དངོས་གཞིའི་ཡན་ལག་གམ་སྟོན་འགོ་ཙམ་ཡིན་པས་དེ་དག་
 ལ་སྲིད་པའི་རིམ་པ་དང་ཆོས་མཐུན་སྐུར་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་
 ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསྐྱེད་འཁོར་དང་རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་མན་ཆད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་རྣམས་བསྐྱེད་
 རིམ་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་ཡིན་ན་སྐྱེ་གསུམ་ལམ་འབྱེད་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་
 བསྐྱེལ་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ན་བསྐྱེད་རིམ་ཡིན་པས་
 མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཡར་སྐྱེན་ཐེག་པ་དང་རྒྱུད་སྟེ་
 འོག་མ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་སྐུད་
 པར་བྱེད་པའི་སྐྱེའི་ཆིངས་ཀྱི་དབྱེ་བར་བསྐྱེན་གྲུབ་ཡན་ལག་བཞི་དང། རྣལ་འབྱོར་བཞི་
 དང་ཡན་ལག་དུག་དང། ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་གྱི་ཆིངས་བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།
 འདི་དག་རྒྱས་པར་སྟགས་རིམ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བསྐྱེད་རིམ་ལ་དབྱེ་ན། རགས་པ་དུན་པ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང། སྤ་བ་རྟོག་

པའི་རྒྱལ་འབྱོར་གཉིས་སོ། །དང་པོ་དང་བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་དོན་གཅིག་སྟེ། མཐའ་
གཙོད་རིན་པོ་ཆེའི་ལྷ་གྲུ་ལས། འཛུགས་པ་གཅིག་ཅེས་པ་ལྟ་བུར་ཐེབས་གཅིག་གམ་ལྟ་གཅིག་
ཙམ་འཛུགས་པ་ལ་མི་ཟེར་གྱི། གཅིག་ཏུ་ལྟ་བུར་པའམ་རང་དང་ལྟ་གཅིག་ཏུ་འཛུགས་པ་ཡིན་ལ།
དེ་ནི་སྤྱིར་ལྟ་བུར་རགས་གཉིས་ཀ་སྒྲོམ་པ་ལ་འཇུག་ཀྱང་འདྲིར་ནི་རྟོག་དང་བརྟོག་པ་རགས་
པའི་ལྷའི་རྒྱལ་འབྱོར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ནས། བསྐྱེད་རིམ་ལ་སློབ་པ་ན་ཐོག་མར་རགས་པ་
གསལ་བར་སྤང་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཡན་ཆད་
དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དང་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱི་བ་དོན་གཅིག་སྟེ། དེ་ཉིད་
ལས། དེ་ལ་ལོབས་པ་ན་ཐིག་ལེ་སྤྱི་མོའི་ནང་དུ་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲོམ་པ་ལ་ཐོགས་པའི་རྟོག་
པའི་རྒྱལ་འབྱོར་ལ་སློབ་པོ། །རྟོག་པའམ་བརྟགས་པའི་རྒྱལ་འབྱོར་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྤྱིའི་
མིང་ཡིན་ཀྱང་འདྲིར་སྤྱིའི་མིང་སྤྱི་མོའི་རྒྱལ་འབྱོར་ལ་ཞུགས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན་པསྐྱེད་རིམ་ལ་སློབ་པ་དེས་རྫོགས་རིམ་བཞིན་དུ་དམིགས་སྒྲོར་ཐུ་མ་བསྒྲམས་
པས་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་ན་ཕྱི་མ་ལ་འཕོ་བ་ཡིན་ནས། འོན་ཏེ་སྐྱབ་ཐབས་ཀྱི་མགོ་མཇུག་
ཐམས་ཅད་ཐུན་ཅིག་ལ་སྒྲོམ་པ་ཡིན་སྟུང་ན། འདི་ལ་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བའི་གནས་སྐབས་
ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ལས་དང་པོ་པ་དང། ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ཟད་འབབ་པ་དང། ཡེ་ཤེས་ལ་རྒྱུད་ཟད་
དབང་ཐོབ་པ་དང། ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་པར་དབང་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་སྟེ་བཞིར་ཕྱེ་
ནས། དེ་དག་གིས་རི་ཙམ་ཞིག་དང་རི་ལྟར་སྒྲོམ་པའི་རྣམས་དབྱེ་གསུངས་པ་རྣམས་ཤེས་
དགོས་སོ། །དེ་ལ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་རང་གི་སྐྱབ་ཐབས་ནས་བྱང་བའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་
ཆོ་ག་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པར་བསྒྲོམ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་དང་པོར་སྒྲོམ་པ་
ནས་བཟུང་སྟེ་རགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡུད་ཙམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་འཆར་མི་
རུས་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ལས་དང་པོ་པར་གསུངས་སོ། །ཡེ་ཤེས་རྒྱུད་ཟད་ཐབས་པ་
ནི། གཞལ་ཡས་ཁང་དང་དེ་ལ་བཀོད་པའི་ལྟ་རགས་པ་རྣམས་ནམ་གསལ་བཏབ་ན་
ཡན་ལག་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ཏུ་གསལ་ཞིང་བརྟན་པར་འཆར་ཐུབ་ཀྱང་སྐྱེ་
མཆེད་ཀྱི་ལྷ་ས་སྟིང་སོགས་ལ་དེ་ལྟར་བྱེད་མི་རུས་པའོ། །འདི་དང་ལས་དང་པོ་པ་གཉིས་

གྱི་མངོན་རྟོགས་སྒྲིམ་ཚུལ་ལ་བྱད་པར་ཡོད་དེ། ལས་དང་སོ་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་
 དགྱིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་དལ་བྱས་རིམ་ཅན་དུ་གསལ་བཏབ་ནས་སྒྲིམ་དགོས་ལ། འདིས་
 གི་རགས་པ་ནམས་དུས་གཅིག་དུ་དྲན་པར་བྱས་ཆེས་སུ་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་ལྷ་ལྷ་བྱ་བ་བ་ནམས་
 རིམ་གྱིས་གསལ་བཏབ་ནས་སྒྲིམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་ལ་རུང་བྱད་དབང་ཐོབ་པ་ནི།
 རགས་པར་མ་བྱད་སྐྱེ་མཆེད་གྱི་ལྷ་ལྷ་བ་ནམས་ཀྱང་ཡན་ལག་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་དུས་
 གཅིག་དུ་གསལ་ཞིང་བརྟེན་པར་འཆར་བྱབ་པ་ནས་ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་པར་དབང་མ་
 ཐོབ་པའི་བར་ཐམས་ཅད་དོ། །འདི་ལ་བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀའི་སྐབས་ཡོད་པར་གསུངས་
 གོ། །འདིར་སྐབས་ནས་བྱུང་མཆོམས་སོ་སོར་གཙོད་མི་དགོས་པར་གསུངས་པས་ཉིན་
 ཞག་རེ་ལ་མངོན་རྟོགས་གསར་དུ་མགོ་བཅུགས་ནས་སྒྲིམ་པ་མང་སོ་མི་བྱེད་པར་སྐྱེད་
 ཐེབས་རེས་ཆོག་གོ། །འདིར་སྐབ་པ་ཅམ་གྱིས་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་པ་མིན་པས་ད་དུང་
 བསྐྱེད་རིམ་མཐར་དབྱུང་དགོས་ལ་དེ་ནས་རྫོགས་རིམ་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱགས་རིམ་
 ལས་གསུངས་གོ། །ཡེ་ཤེས་ལ་རུང་བྱད་དབང་ཐོབ་པའི་ཚུགས་གཅིག་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་
 སྐབས་ཡིན་ལ། ཡེ་ཤེས་ལ་ཡང་དག་པར་དབང་ཐོབ་པ་ནི་རྫོགས་རིམ་མཐོན་པོར་སོང་
 པའི་སྐབས་ཡིན་པར་གསུངས་གོ། །

བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བྱུང་མང་མ་ཡིན་པའི་སྤང་བྱ་ནི་ཐ་མལ་པའི་སྤང་ཞེན་ཡིན་ལ། དེའི་
 ཐ་མལ་པའི་སྤང་བ་ནི་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་སྤྲོད་བཅུད་མིན་གྱི། ཡིད་ཤེས་ལ་ཐ་མལ་
 པའི་སྤྲོད་བཅུད་དུ་སྤང་བ་དེ་ཡིན་ནོ། །སྤང་བ་དེའི་གཉེན་པོར་དག་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་
 པར་འཆར་བའི་སྤང་བ་དང། ཐ་མལ་གྱི་ཞེན་པའི་གཉེན་པོར་དག་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་
 པའི་ར་རྒྱལ་སྒྲིམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ར་རྒྱལ་སྒྲིམ་པ་ནི་གཙོ་བོ་དང། སྤང་བ་སྒྲིམ་པ་ནི་
 དེའི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་གསུངས་གོ། །ཁོམས་པ་ཆེ་བས་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་མཉམ་པར་
 བཞག་པ་ན་མིག་གི་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་སྤང་བ་གཞན་མི་འཆར་བ་ནི། རྣམ་ཤེས་དོན་
 གཞན་ཆགས་པ་ཡིས། རྣམ་མེད་དོན་གཞན་མི་འཛིན་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟར། ཡིད་གྱི་ཤེས་
 པ་དོན་གཞན་ལ་ཞུགས་དྲགས་པས་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གྱི་

རྩས་པ་ཉམས་པས་དེ་དག་རེ་ཞིག་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི་དབང་ཤེས་གྱི་སྤང་བ་བསྐྱེད་རིམ་
 གྱིས་བཀག་པ་མིན་ནོ། །དེས་ན་བྱང་པར་ཅན་གྱི་སྤང་བས་ཡིད་ཤེས་གྱི་ངོར་ཐ་མལ་པའི་
 སྤང་བ་འགོག་པའི་རྩས་པ་ཐོབ་ན་དེས་དགོས་པ་འབྱུང་ལ། དངོས་པོ་ལ་ལྷར་མ་སོང་
 ཡང་ལྟའི་བཅོས་མིན་གྱི་ད་རྒྱལ་སྐྱེས་ནའང་དེས་དགོས་པ་འབྱུང་བོ་ཞེས་སྐགས་རིམ་ལས་
 གསུངས་སོ། །གསལ་སྤང་དང་ད་རྒྱལ་གཉིས་གྱི་གསལ་སྤང་སྒྲོམ་པ་ལ་རྟེན་དང་བརྟེན་
 པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་རྣམ་པ་ཡང་དང་ཡང་རྩ་གསལ་འདེབས་དགོས་པས་དབྱེད་སྒྲོམ་
 གཙོ་ཆེ་ལ། རྣམ་པ་གསལ་བཟབ་པའི་འོག་རྩ་དེ་དང་དེ་དངོས་ཡིན་ནོ་སྒྲོམ་པའི་ད་རྒྱལ་
 རེ་ཡང་བསྐྱེད་དགོས་པས་གཉིས་ཀ་བྱ་ལ། གསལ་སྤང་སྐྱེ་བ་ལ་སྟོན་རྩ་དེ་ལ་དམིགས་
 པའི་ཞི་གནས་སྐྱབ་དགོས་པ་ཡང་མིན་ལ། ལྷ་རེ་རེ་ནས་རིམ་གྱིས་མ་གཤས་ན་མི་སྐྱེ་བ་
 ཡང་མིན་ཞིང་། ཡང་དག་པའི་དོན་གོམས་པ་ཡང་མི་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །རྣམ་པ་
 ཡང་དང་ཡང་རྩ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གོམས་ན་དེ་ཅམ་གྱིས་གསལ་སྤང་སྐྱེ་མོད་ཀྱང་བརྟན་
 བོར་གནས་པ་དེས་མི་རྟོག་ལ། བརྟན་ཆགས་པར་གནས་པ་མེད་ན་ནི་ཐ་མལ་པའི་སྤང་
 ཞེན་འགོག་མི་རྩས་པས། བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་དེས་པར་ཞི་གནས་བསྐྱབ་དགོས་ལ་དེ་
 ཡང་སྤྲ་ཐིག་གི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་བྱ་དགོས་སོ། །

ཕྱག་མཆོན་ནམ་ཐིག་ལེ་སྤྲ་མོའི་ནང་རྩ་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ཡོངས་
 རྫོགས་སྒྲོམ་པ་ནི་ལས་དང་པོ་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཅུང་ཟད་བབས་པ་གཉིས་གྱི་སྐབས་སུ་སྒྲོམ་
 པ་མིན་གྱི། ཡེ་ཤེས་ལ་ཅུང་ཟད་དབང་ཐོབ་པ་ནས་སྒྲོམ་དགོས་པས། གནས་སྐབས་དང་
 པོ་གཉིས་གྱི་རུས་སུ་སྤྱིང་འོག་གི་ཕྱག་མཆོན་ནམ་ཐིག་ལེ་སྤྲ་མོ་ལ་སེམས་འཛིན་པ་ཡིན་
 ནོ། །དེ་ཡང་དང་པོ་གཉིས་གྱི་སྐབས་སུ་སྤྲ་ཐིག་སྒྲོམ་པ་ནི་གཙོ་ཆེར་མངོན་རྫོགས་སྒྲོམ་
 པ་ལ་བྱིང་མོད་གཙོད་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ། སྤྲ་ཐིག་ལ་བྱིལ་ནས་སེམས་བརྟན་པར་བྱེད་
 པའི་གནས་པ་སྐྱབ་པ་ནི་གནས་སྐབས་གསུམ་པ་ནས་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །ལས་དང་པོ་
 པའི་སྐབས་སུ་ཞི་གནས་སྐྱབ་པ་མིན་ཀྱང་། སྤྱིང་འོག་གི་སྤྲ་སྒྲོམ་གཉིས་སམ་ཉེ་བའམ་སྤྱིང་
 ག་སྐགས་སུ་ཡི་གེའམ་ཐིག་ལེ་སྤྲ་མོ་སྐགས་ལ་སེམས་བཅུན་ཐབས་སུ་བཟུང་ན་སྒྲོམ་པའི་

གནས་དང་དམིགས་རྟེན་གྱི་གནད་གིས་རིམ་གྱིས་རྒྱུ་ནང་དུ་གནས་པའི་སྐྱོན་བྱེད་པས།
དབྱང་སྒྲིམ་གྱི་དམིགས་པ་མང་པོ་དང་བསྐྱེད་ཀྱང། རྒྱུ་རིམ་གྱིས་འདུལ་བའི་མཐུས་
དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་སོགས་སྒྲིམ་པ་ལ་སེམས་ཚིང་པ་ལྟར་དུ་དགག་ཅུས་པས། སར་
སྐྱོན་ཐོག་པ་དང་རྒྱུ་སྡེ་འོག་མ་ནས་བཤད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་སྐབས་ལུགས་དང་མི་འདྲ་སྟེ།
སར་སྐྱོན་ཐོག་པ་དང་རྒྱུ་སྡེ་འོག་མའི་སྐབས་སུ་ཞི་གནས་མཚན་ཉིད་པ་རྟེན་པས་ཀྱང་
དབྱང་སྒྲིམ་མང་དུགས་ན་སྤར་གྱི་གནས་ཆ་རྒྱུ་དུ་འགྲོ་བར་གསུངས་ལ། སྐབས་འདིར་
ཞི་གནས་མ་ཐོབ་པར་དབྱང་སྒྲིམ་མང་པོ་དང་བསྐྱེད་ནས་བསྒྲིམ་ཀྱང་གནས་ཆ་བརྟན་པོ་
རྟེན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་འོ། །བསྐྱེད་རིམ་རགས་པ་མཐར་ཕྱིན་ཏེ་གནས་སྐབས་གསུམ་
པར་སྐབས་པ་ན་ཐོག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་དྲིལ་ནས་སེམས་བརྟན་པོ་རྟེན་པའི་འོག་དུ་སྤྲོ་
སྒྲིམ་པར་གསུངས་ཤིང། རྟེན་སྒྲིའི་སྤྲོ་ཐོ་བརྟན་པ་ན་ཞི་གནས་ཐོབ་པར་གསུངས་ལ། དེ་
ནས་སོ་སོར་རྟོག་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་སྒྲོ་བརྩུ་ཡང་ཡང་བྱས་པ་དེས་ཞི་ལྷག་བྱུང་འབྲེལ་གྱི་
ཉིང་རེ་འཛིན་སྐབས་སྐྱོན་རྟེན་ཅིང། དེ་ལྟ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་བརྟན་པ་ན་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་
སྐྱོན་པར་འཛོག་པ་ནི་གསང་འདུས་པ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་པར་སྤྲུགས་རིམ་ལས་གསུངས་
པས། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །བསྐྱེད་རིམ་སྤྲོ་ཐོ་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་ཞི་གནས་ཐོབ་པར་གསུངས་
པ་ནི་གསར་ཐོབ་གྱི་མཚན་སྐབས་བརྟན་པ་མིན་འོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱེད་རིམ་སྤྲོ་རགས་
རེ་རེ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པ་དང། མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚད་སོ་སོར་འཛོག་ཚུལ་ནི་བདག་གི་
བླ་མ་དབྱངས་ཅན་དག་འཁྱོའི་ས་ལམ་རྣམ་གཞག་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །བརྟན་པ་ཐོབ་
པ་དང་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚད་སོ་སོར་བཤད་པ་དེ་ནི་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་དཔྱད་སྐུ་
པའི་ཆེན་ཆོས་རྒྱུ་གིས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་དབྱང་
གཞི་ཅུང་ཟད་ཡོད་དེ། སྤྲུགས་རིམ་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་རྣལ་འབྱོར་བརྟན་པ་ན་བསྐྱེད་རིམ་
མཐར་ཕྱིན་པར་འཛོག་པ་ནི་གསང་འདུས་པ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་སོ། །ཞེས་དང། གསལ་
སྒྲོན་ལས། ལས་དང་པོ་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་རིམ་པ་དང་པོའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ལ། དེ་
ལ་གནས་པ་ནི་དེ་བརྟན་པའམ་མཐར་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་དང། འབྲེལ་པ་བཞི་སྤྲུགས་ཀྱི་

མཐའ་གཅིད་ལས་ཀྱང་དེ་རི་ལྷ་བ་བཞིན་དུ་གསུངས་ཤིང། དེ་མ་གཏོགས་པ་བཞན་པ་
དང་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞེས་སོ་སོར་གསལ་བར་གསུངས་པ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐབས་འདིར་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དང་པོ་སྦྱར་བ་སོགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་ཀས་སྟོང་
ཉིད་སྟོམ་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ས་སྤྱང་བ་དང། ལྷག་མོས་འོད་གསལ་དུ་བསྐྱས་
པ་ལ་སོགས་པའི་སྐབས་འགའ་ཞིག་མ་གཏོགས་པ། རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་པལ་ཆེར་
དུ་སྣང་ཕྱགས་ལྟའི་འཁོར་ལོ་སྟོམ་ཚུལ་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། ཏིང་ངེ་
འཛིན་གསུམ་ཀའི་སྐབས་སུ་དམིགས་པ་ལྷ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་
དོན་ངེས་པའི་བྱབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐགས་
རིམ་ལས། འཁོར་ལོའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཞུགས་པའི་
རྣལ་འབྱོར་དེ་ནི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་ཀའི་སྦྱི་འགྲོར་དཔལ་འབྲས་རྩོུཅས་བཤད་པ་ལྟར་
ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་འང་དགོངས་པ་ཡིན་ལ། རིམ་པ་དང་པོའི་སྐབས་སུ་སྣང་ཕྱགས་ལྟའི་
འཁོར་ལོ་གཙོ་བོར་སྟོམ་པ་ཡིན་མོད་ཀྱང། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལ་
ངེས་པ་ཤུགས་དྲག་དྲངས་ནས་ཐམས་ཅད་སྦྱ་མ་བཞིན་དུ་འཆར་བ་ལ་བསྐྱབ་ཅིང་། ལྟའི་
འཁོར་ལོ་བསྟོམས་པའི་འོག་དུ་དམིགས་པ་ལྷ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་བཞིན་མེད་
པའི་དོན་ངེས་པའི་སྟོང་ངེས་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྤངས་སྟོང་ཉིད་ལ་ཞུགས་ཤིང་གཟུང་རྣམ་
ཉེན་དང་བཞེན་པའི་ལྟའི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་བྱབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡང་
མདོན་རྟོགས་སྟོམ་རེས་ཀྱིས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྐྱེད་རིམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་
བྱབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་དང་རྒྱུད་སྟེ་འོག་མའི་མཚན་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
རྣམས་ནི་ཐབས་ཤེས་རོ་བོ་གཅིག་དུ་སྦང་བའི་ཆ་ནས་པར་ཕྱིན་ཐེག་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
པའི་ལམ་ལས་སྟོབས་ཆེ་བ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་དངོས་བྱུང་རྒྱ་མཚོ་ལས། དཀྱིལ་འཁོར་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་བསྟོམ་པའི་སྟོང་དེ་ནི། དཀྱིལ་
འཁོར་གྱི་འཁོར་ལོ་ལ་དམིགས་པའི་ཆ་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་དང། རང་བཞིན་
མེད་པའི་འཛིན་སྤངས་ཅན་དུ་སྦྱེས་པའི་ཆ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་ཀའི་རོ་བོར་སྦྱེས་

པ་ཡིན་ཞིང། ཞེས་དང། དམིགས་པ་ལྟ་བུའི་འཁོར་ལོ་ལ་དམིགས་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་
ངེས་པའི་སྒོ་དེ། ཟུ་བྱ་ལ་དམིགས་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ངེས་པའི་སྒོ་ལྟ་བུ་ལས་བདེན་
འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་འགྲོ་བའི་རུས་པ་བརྒྱ་འགྲུར་གྱིས་ལྟག་པ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐྱེ་བཤད་དང་དེ་རིམ་ལྟར་སྒྲིམ་ཚུལ་དང་ལྟ་སོ་སོའི་མི་འདྲ་
བའི་བྱུང་པར་དང། བྱུང་ཆེན་སོ་སོའི་བཤད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ནི་གཞུང་གཞན་དུ་
གསལ་བར་བཤད་པ་མི་སྤྲང་བས་སྤགས་རིམ་ཁོ་ན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

རྫོགས་རིམ་སྒྲིམ་ཚུལ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབགས་ལུགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ཅུང་ཟད་སྤྱི་བཤད་པ་
དང་། སྤྱི་མེད་གཞན་གྱི་རྫོགས་རིམ་མདོར་བསྟུན་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
མཚན་ཉིད་ལ་དབྱེད་པ་དང། སྤྱི་བ་སོ་སོའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱེད་སྤྱི་བས་གྱིས་
རྒྱུང་དཔུ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྒོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་
འབྱོར་དེ། རྫོགས་རིམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་པཎ་ཆེན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་གསུངས་པ་ནི་སྤྱི་
མེད་སྤྱིའི་རྫོགས་རིམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་སམ་སྟུམ་སྟེ། སྤྱིར་རྫོགས་རིམ་ཡིན་ན་རྒྱུང་དཔུ་
མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བས་མ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རུས་འཁོར་གྱི་
ལུགས་ཀྱི་སོར་བསམ་གཉིས་རྒྱུང་དཔུ་མར་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་འགྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཆད་
པར་འགྱུར་རོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསྐྱེད་སྤྱི་བས་གྱིས་རྒྱུང་དཔུ་མར་ཞུགས་གནས་
ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྒོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ན་རྫོགས་རིམ་ཡིན་
པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་བའི་བསྐྱེད་རིམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་རྒྱུད་
ལ་དེ་འདྲ་བའི་རྣལ་འབྱོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྒྱུང་དཔུ་མར་ཞུགས་གནས་
ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་དགའ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ། རྟགས་བྱུང་སྟེ།
གསལ་སྒྲོན་ལས། གལ་ཏེ་གང་ཟག་ཁ་ཅིག་གིས་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱི་མོ་མཐར་ཕྱིན་པ་ན་རྒྱུང་
རྒྱ་གྲིང་རྒྱུད་པའང་སྤིང་པ་དང། ཕྱིའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྤྱིར་བ་སྟོག་ཚོལ་དུ་འགྲོ་བའི་གནད་

པ་གངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཚྭ་གས་བསགས་པའམ། དེའི་དོད་ཐུབ་པའི་རིམ་པ་གསུམ་པའི་
སྐྱུ་ལུས་གང་ཡང་རྩལ་བ་ཞིག་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། དེ་གཉིས་གང་རྩལ་སྟོན་ཏུ་མ་སོང་
བར་ལམ་གཞན་གྱིས་སྤོང་མི་རྣམས་པའི་སྤྱི་བ་པ་ཤིན་ཏུ་སྤ་བ་སྦྱར་ཏུ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་
རྣམས་པ་དང་ལྷན་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཛོན་ཏུ་བྱེད་མི་རྩལ་བའི་ཕྱིར། རིམ་པ་གསུམ་
པའི་སྐྱུ་ལུས་སོབ་པ་ལ་སེམས་དབེན་དངོས་སམ་དེའི་དོད་ཐུབ་པའི་རྩྭ་གས་རིམ་སྟོན་ཏུ་
འགྲོ་དགོས་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་རྩྭ་གས་རིམ་བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་ལས་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་འཆི་
རིམ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་སྟིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་ཐིམ་པ་སྟོན་ཏུ་མ་སོང་བར་བར་དོ་རི་
མ་རི་བཞིན་པའི་སྐྱུ་ལུས་སོབ་མི་རྩལ་བའི་ཕྱིར། སེམས་དབེན་དངོས་སམ་དེའི་དོད་ཐུབ་
པའི་རྩྭ་གས་རིམ་སོབ་པ་ལ་དག་དབེན་རྩི་རྩྭ་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་སྟོག་ཚུལ་
གྱི་ཡན་ལག་གམ་དེའི་དོད་ཐུབ་པའི་རྩྭ་གས་རིམ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། དེ་འདྲ་བའི་
རྩྭ་གས་རིམ་གྱིས་སྟིང་གའི་ཚ་མཁུད་རྩྭ་གས་པར་མ་གྲོལ་བར་སེམས་དབེན་དངོས་སམ་
དེའི་དོད་ཐུབ་པའི་རྩྭ་གས་རིམ་སྐྱེ་མི་རྩལ་བའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་བའི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་སྟིང་
གའི་ཚ་མཁུད་རྩྭ་གས་པར་གྲོལ་བ་ལ་སྤྱི་རིམ་བྱས་ན་ལུས་དབེན་དངོས་སམ་དེ་དང་རིགས་
འདྲ་བའི་རྩྭ་གས་རིམ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་ཏེ། ཚ་མཁུད་གཞན་ལས་སྟིང་གའི་ཚ་མཁུད་
གྲོལ་དཀའ་བ་དང་། སྟིང་གར་རྒྱུད་རྒྱུད་པ་ལས་གནས་གཞན་ཏུ་རྒྱུད་རྒྱུད་པ་སྤྱི་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་འདྲ་བའི་རྩྭ་གས་རིམ་ཡོངས་རྩྭ་གས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་རྩྭ་གས་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་
རྩྭ་གས་པར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུད་སྟིན་བྱེད་ཏུ་འགྲོ་བེས་གྱི་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱི་རགས་ཐུན་བཞིར་བསྐྱེམ་
པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་ནི་དབང་རྣམ་དག་རྩྭ་གས་པར་སོབ་པ་དང་དམ་ཚིག་
དང་སྟོན་པ་རྣམས་ལེགས་པར་སྤྱད་བ་དགོས། དམ་སྟོན་སྤྱད་པའི་སྟོད་གྱི་མཚན་ཉིད་
ཚང་བ་ལ། བྱང་རྒྱུབ་གྱི་སེམས་གཉིས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ལ་སྦྱོད་པའི་ལམ་ཐུན་
མོང་བའི་རིམ་པ་ལ་བསྐྱབ་དགོས་སོ། །འོགས་འདོན་པའི་སྦྱོད་པ་ནི་ཕྱིའི་སྟོག་ཚུལ་གྱིས་
མཚོན་ནས་སྟོན་པས་དེ་ལྟ་བུ་ནི་ལམ་ཐམས་ཅད་གྱི་གངས་ཀྱིས་ཡིན་ལ། ཞོ་རིམ་ངེས་པ་
ཡང་དེས་གོ་བར་ཟད་དོ། །

འདིར་ཁ་ཅིག་ན་ཤེ། མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་སོང་པ་ལ་འོད་གསལ་སྒྱུ་ལུས་གཉིས་ཚེགས་ཀྱི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་སྟོན་ཏུ་སོང་པས་བྱང་པར་བལ། སྤྱི་མེད་སྤྱི་ནས་བཤད་པའི་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་སོང་པ་ལ་དེ་ལྟར་བྱང་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱུང་། ཉགས་སྤྱ། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། ཏུས་འཁོར་གྱི་ལུགས་ཀྱི་མི་སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་སོང་པ་ལ་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྒྱུ་དང་མི་འཇུག་པའི་བདེ་ཆེན་གཉིས་ཚེགས་ཀྱི་ཏིང་པེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པར་གསུངས་ཀྱི། འོད་གསལ་སྒྱུ་ལུས་གཉིས་ཚེགས་ཀྱི་བྱང་འཇུག་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པར་མ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་འདི་ནི་དཔྱད་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་དཔྱད་གཞིར་བཤོད་པ་ཡིན་གྱི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་བཟུང་བུས་པ་མིན་ནོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་ཟེ། རོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་པ་ལ་མ་དག་པའི་རྒྱ་ལྷན་སྟོན་ཏུ་ཐོབ་
པས་བྱུང་པར་བཤལ། གསལ་སྟོན་ལས། འོད་གསལ་ཏུ་མངོན་སུམ་ཏུ་འཇུག་པའི་རྟེན་ལ་
སྟོན་ཏུ་རྒྱ་མའི་རྒྱ་བསྐྱེད་དགོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། ལྷ་མེད་གྱི་ལམ་
ཏུ་རིགས་ངེས་པའི་ལམ་བཟོད་རྒྱལ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། འདོད་མི་ལུས་ཏེ། རྟོན་པ་
དང་རྒྱུད་གཅིག་པའི་རོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་མ་བཤག་པ་དེ་མ་དག་པའི་རྒྱ་ལྷན་སྟོན་ཏུ་
མ་སོང་བའི་སྤྱིར་ཏེ། གསལ་སྟོན་ལས། དུམ་དབང་དང་གསང་དབང་སྟོན་ཏུ་མ་བསྐྱར་
བར་དབང་ཐ་མ་གཉིས་བསྐྱར་བ་དང། རིམ་པ་གསུམ་པའི་རྒྱ་ལྷན་མན་ཆད་སྟོན་ཏུ་མ་
བསྐྱེད་པར་རིམ་པ་ཐ་མ་གཉིས་ནས་སྐྱེད་པ་འདི་ནི་དམིགས་བསལ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱ་
ཡིན་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ཁ་དག་པའི་རྒྱ་ལྷན་ཐོབ་པ་ལ་
སེམས་དབེན་སྟོན་ཏུ་སོང་བས་བྱུང་པར་བཤལ། གསལ་སྟོན་ལས། དེ་འདྲ་བའི་རྒྱ་མའི་རྒྱ་
གང་ལས་རྒྱུ་བ་པའི་གཞིའི་རྒྱུད་དང་སེམས་ནི། ཞེས་པ་ནས། སེམས་དབེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་
གསུམ་བསྐྱེད་པའི་སེམས་དང། དེའི་བཞེན་པའི་རྒྱུད་ཡིན་པས་རྒྱ་ལྷན་གྱི་སྟོན་ཏུ་སེམས་
དབེན་འཁོད་དགོས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་ལྷན་གྱི་སྟོན་ཏུ་སེམས་
དབེན་དང་སེམས་དབེན་གྱི་སྟོན་ཏུ་དག་དབེན་རྟོ་རྟེ་བཟུང་པ་འཁོད་དགོས་པར་གསུངས་
པ་ནི། གསང་བ་འདུས་པའི་ཆེད་ཏུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་ལམ་བཟོད་རྒྱལ་གྱི་དབང་ཏུ་བྱས་

པ་ཡིན་གྱི། མ་རྒྱུད་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་ལ་དེ་ལྟར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་
ཉིད་ལས། རྩོམ་བླམས་ཀྱི་རྒྱུད་གསལ་མེས་དབེན་འབྲེན་པའི་དོད་ནི་གདུལ་མའི་རྣལ་
འབྱོར་ཉིད་དོ། ཁེམས་དབེན་གྱི་དོད་ནི། གདུལ་མོ་བསྐྱེམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་རྒྱ་
རྒྱར་རྒྱུད་པ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་སྟེ་དགའ་བ་བཞིའོ། །དེ་གཉིས་ནི་རྣལ་
འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ཉིད་ནས་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་དབྱངས་ཅན་
དགའ་སློབ་ས་ལམ་རྣམ་གཞག་ལས་སྒྲ་མེད་གཞན་གྱི་ལམ་རྣམས་འདུས་པའི་རིམ་ལྡར་
ངོ་བོའི་སློ་ནས་འདུས་པར་གསུངས་པ་ནི་རང་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདུས་ཞེས་པ་མིན་གྱི།
བྱེད་ལས་མཐུན་པའི་སློ་ནས་འདུས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །

ལུས་དབེན་སྐྱོད་རྩེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན།

གཉིས་པ་ནི། འཕགས་ལུགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ལ་དབྱེ་ན། ལུས་དབེན། དག་དབེན།
མེས་དབེན། རྒྱ་ལུས། འོད་གསལ། ཟུང་འཇུག་སྟེ་རིམ་པ་དུག་ཏུ་གསུངས་པ་དང།
རིམ་པ་ལྡར་གསུངས་པ་དང། རིམ་པ་བཞིར་གསུངས་པ་དང། སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་
ཏུ་གསུངས་པ་རྣམས་ནི་དབྱེ་བསྟུ་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དེ་
དག་སོ་སོའི་དོན་ཅུང་ཟད་འཆད་པ་ལ་གཉིས། དབེན་པ་གསུམ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང།
བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལུས་དབེན་སྐྱོད་རྩེའི་ཏིང་ངེ་
འཛིན་དང། དག་དབེན་གསུང་རྩོད་རྩེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང། མེས་དབེན་ལུགས་རྩོད་རྩེའི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ལུགས་འདིའི་བསྐྱེད་རིམ་ཐུ་རགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྣལ་
འབྱོར་པས་འོག་སྒོར་ཐུ་མོ་བསྐྱེམས་པས་རྒྱུད་དབྱེ་མར་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་
པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོང་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། སྟོང་འོག་གི་རྒྱུད་རྣམས་སྟོང་
གའི་རྒྱ་རྒྱར་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཡེ་ཤེས་མ་སྐྱེས་ཚུན་ཆད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ནི། རྫོགས་
རིམ་དུ་གྱུར་པའི་ལུས་དབེན་གྱི་ངོ་བོའོ། །འདི་ལ་དབྱེ་ན། རྩེས་ཐོབ་ཏུ་ཡུལ་དབང་ལོགས་
གྱི་ཆོས་རྣམས་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་འབྱུར་དུ་འཆར་བའི་སོར་སྤུང་དང། བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་

འགྲུལ་ལྷན་འཆར་བའི་བསམ་གཏན་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་མོར་སྤྱད་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཉམ་བཞག་གི་བདེ་སྟོང་དུ་ནས་ནས་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་དེས་རྒྱས་འདེབས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ལྷ་བའི་དབྱུང་པ་རྫོགས་ཆེ་སྟོང་ཉིད་ནི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དེའི་རང་བཞིན་དང་ཆོས་ཅན་ནི་སྟོང་ཉིད་དེའི་རྣམ་འགྲུལ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ནི་མདོ་སྔགས་སྤྱན་མོང་བ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་བདེ་སྟོང་རོ་གཅིག་ཏུ་མོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་རྣམས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་འགྲུལ་ཡིན་པ་བཞིན་ཏུ་བདེ་བའི་རྣམ་འགྲུལ་ཏུ་ཡང་མོས་པའི་དབང་གིས་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེ་ཆེན་ལམ་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་འདི་ལ་གོམས་པའི་དབང་གིས་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་བདེ་བ་འབར་བའི་གྲོགས་སུ་འགྲོ་བ་ཞིག་མེད་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བསམ་གཏན་ལ་ལྷ་ཡོད་དེ། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་གཟུང་རྣམ་ལྟོང་སྤྱོད་ཞིབ་ཏུ་མ་སྤྱི་བར་སྒྲོམ་པའི་རྟོག་པ་དང་། ཞིབ་ཏུ་སྤྱི་ནས་སྒྲོམ་པའི་དཔྱོད་པ་དང་། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡིད་བདེ་དང་། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤིན་ཏུ་དང་གྱི་བདེ་བ་དང་། སེམས་ཅེ་གཅིག་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ཏེ་ལྷ་ཡོད་དོ། །དེ་ལས་མོར་སྤྱད་རྟོག་དཔྱོད་གསུམ་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ལྷས་དབེན་དང་། དགའ་བདེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་ནི་མཉམ་གཞག་དོན་དམ་པའི་ལྷ་བསྒྲོམ་པའི་ལྷས་དབེན་ནོ། །

ལྷས་དབེན་གྱི་རབ་དབྱེ་ནི། དམ་པ་རིགས་བརྒྱ་དང་། དེ་ཉིད་རིགས་ལྷ། གསང་བ་རིགས་གསུམ། གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག་གི་ལྷས་དབེན་རྣམས་སོ། །དམ་པ་རིགས་བརྒྱ་ནི། བྱང་པོ་ལྷ། ཁམས་བཞི། མིག་སྟགས་སྒྱེ་མཆེད་དུག །གཟུགས་སྒྲུ་སྟགས་ལྷ་སྟེ་རགས་པ་ཉི་ཤུ་ལ་ཆ་ཤས་ལྷ་ལྷར་སྤྱི་སྟེ། གཤེགས་པ་ལྷ། ལྷ་པ་བཞི། ས་སྒྲིང་སྟགས་སེམས་དཔའ་དུག །གཟུགས་རྫོ་རྗེ་མ་སྟགས་ལྷ་སྟེ་ལྷ་ཉི་ཤུ་ལ་རིགས་ལྷ་ལྷར་སྤྱི་སྟེ་སྒྲོམ་པ་ལོ། །ལྷ་སོ་གཉིས་ལས་ཁྲོ་པོ་བཅུ་དང་བྱམས་པ་ཀུན་བཟང་འདིར་མ་བཤད་པ་ནི་རྩ་རྒྱུད་ལས་དངོས་སུ་གསལ་བར་མ་གསུངས་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ཀྱི། སྤྱིར་ན་ལྷས་དབེན་གྱི་ལྷ་སོ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྤྱིང་གཞིའི་སྤྱོད་བཤད་ཀྱི་ལྷས་དབེན་གྱི་སྐབས་སུ་ལྷ་སོ་གཉིས་ཆང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆན་འགྲེལ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དམ་པ་རིགས་བརྒྱ་ནི་གཙོ་ཆེར་དཔྱོད་

པའི་དབྱེ་བ་ཡིན་ནམ་སྟམ་སྟེ། སོར་སྤྱད་ནི་ཞལ་ཕྱག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྟར་བསྟོན་པ་
མིན་ལ། དགའ་བདེ་ཉིང་ངེ་འཛིན་གསུམ་ནི་དོན་དམ་རྣམ་ཅན་ཡིན་ཞིང། རྟོག་པ་ནི་
རགས་པ་ཉི་ཤུ་ལྟ་ཉི་ཤུར་སོ་སོར་མ་རྒྱུར་བར་རྒྱུར་གཞི་ཐམས་ཅད་ལྟར་བསྟུས་ནས་རིགས་
ལྡེངས་རྩོམ་ཆེ་འཆང་གི་རྣམ་པར་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱལ་ཚབ་རྩེའི་རིམ་ལྡེའི་ཟུན་
བྱིས་ལས། རྩོམ་ཆེ་འཆང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་སྟོན་པ་རྟོག་པ་དང། དུལ་དབང་སོ་སོར་ལྟ་སོ་
སོ་དང་རྒྱུར་ནས་ཞིབ་ཏུ་སེམས་པར་བྱེད་པ་ནི་དཔྱད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་དང། རྒྱུད་ཕྱི་མ་
ལས། གསང་བ་གསུམ་ནི་རྟོག་པ་སྟེ། ཞེས་པའི་གསལ་སྟོན་ལས། དབང་པོ་དང་ཡུལ་
དང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་གསུམ་གསུམ་ནི་གསང་བ་གསུམ་སྟེ་ལྷ་ཚོན་གསུམ་པོ་རིགས་ལྡེའི་
བདག་ཉིད་དོ་ཞེས་རྟོག་པ་ནི་རྟོག་པ་ལོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་ཟབ་དོན་
གསལ་བའི་ཉི་མ་ལས། ལྟའི་ངོ་བོ་ལ་རྟོག་པ་ནི་རྟོག་པ་དང། ཞལ་ཕྱག་སྟོན་ཞིབ་ཏུ་
དཔྱད་པ་ནི་དཔྱད་པའི་ཡན་ལག་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པས་དཔྱད་བྱའོ། །སྤྱི་ལོ་བསྟོན་ས་
པས་རྒྱུང་འདུ་ལྷགས་དང་དེ་ལས་ཁྱེད་བདེ་སྤྱི་ཚུལ་དང། དེ་ལ་དགའ་བཞི་སྟོང་བཞི་འཛོག་
ཚུལ་རྣམས་ཡོད་དེ། ལྷགས་འདིའི་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱི་རགས་མཐར་ཕྱིན་པའི་རྣལ་འབྱོར་པས་
འོག་སྟོར་སྤྱི་ལོ་བསྟོན་ས་པས་རྒྱུང་སེམས་འཇུག་པ་གཅིག་པའི་གནད་ཀྱིས་སེམས་གང་ཏུ་
བཟུང་བ་དེར་རྒྱུང་འདུ་ཞིང། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུང་དབྱེ་མར་ཁྱགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་
བྱས་པ་ལས་སྟོང་པ་བཞི་རྟགས་དང་བཅས་པ་འབྱུང་ལ། རྒྱུང་དབྱེ་མར་ཁྱགས་པའི་ཆོ་
རྒྱ་ཉིའི་ལམ་ནས་ཐུར་སེལ་གྱིན་ཏུ་འོག་པས་གཏུམ་མོ་འབར་ནས་ཁམས་ཁྱེད་བྱང་ཆུབ་
ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྒྱུན་འབབ་པ་དང་འཛོག་པ་ལས་ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་
བཞི་སྟེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་བྱང་སེམས་སྤྱི་བོ་ནས་མགིན་པ། དེ་ནས་སྟེང་ག་ཏེ་ནས་
ཉེ་བ། དེ་ནས་གསང་གནས་སུ་སྟེན་པ་ན་དགའ་བ་བཞིར་རྩོམ་བྱེད་པ་ལས་གསུངས་
ཤིང། དེ་ལྟ་བུའི་དགའ་བ་བཞི་རེ་རེ་ལ་བྱང་སེམས་དཀར་པོ་བབས་པའི་ཆ་ནས་བཞི་
བཞིར་སྟེ་ནས་དགའ་བ་བརྟུ་བྱག་དང། དམར་པོ་འབབ་པའི་ཆ་ནས་གསུམ་གསུམ་ཏུ་
བྱེ་ནས་དགའ་བ་བརྟུ་གཉིས་སུ་ཕྱག་ཆེན་ཐིག་ལེ་ལས་གསུངས་སོ། །འདི་ནི་ཡས་བབས་

ཀྱི་དགའ་བཞི་ཡིན་ལ། མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་སྐྱེ་ཚུ་ལ་ནི། བྱང་སེམས་གསང་གནས་
ནས་ཉེ་བ། དེ་ནས་སྤྱིང་ཁ་སོགས་སུ་སླེབ་པ་ན་སྐྱེ་ཞིང་། དེ་ལ་དགའ་བ་བཅུ་བྱུག་དང་
བཅུ་གཉིས་སྐྱེ་ཚུ་ལ་འདྲའོ། །ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་བ་ལས་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་ཆེས་
མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་
དགའ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་གསུངས། དྲིལ་བུའི་རིམ་ལུའི་རྣམ་བཤད་ཏུ་ཡས་བབས་ཀྱི་དགའ་
བ་དང་པོ་གསུམ་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བར་འཛོག་པའི་སྐབས་ཤིག་ཀྱང་ཡོད་པར་གསུངས་
སོ། །དགའ་བཞི་སྐྱེ་བ་ཐམས་ཅད་བྱང་སེམས་འབབ་པའི་རིམ་པ་སྐར་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱེ་མི་
དགོས་ཏེ། རྟོག་བརྒྱས་ཀྱིས་གཏུམ་མོ་སྐར་ནས་བྱང་སེམས་ལྷ་བ་སྟོད་སྐད་ནས་སྤྱིང་གར་
བརྟུས་པ་ལས་དགའ་བཞི་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབྱེད་བྱ་མང་ཡང་སེམས་
དབེན་གྱི་སྐབས་སུ་ཅུང་ཟད་འཆད་དོ། །གང་ཟག་གི་རིགས་ཁ་ཅིག་ལ་ཁྱུང་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱུ་མིམ་
པ་མེད་པར་དགའ་བཞི་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པས་སྤྱིར་དགའ་བ་བཞི་སྟོང་པ་བཞིར་མི་
འཛོག་ཀྱང་། དགའ་བཞི་སྟོང་བཞིའི་རོ་པོར་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། བྱག་ཆེན་ཐིག་ལེ་ལས་དགའ་
བཞི་སྟོང་བཞིར་གསུངས་པ་ལྟར་མཁས་པ་རུ་མས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལས་སྐབས་
འདྲིར་ཐུབ་པ་དཔལ་གྱི་བཞེད་པ་ལྟར། བྱང་སེམས་རྟོ་རྟེན་ཆ་བ་དང་། འོར་བུའི་མགྲིན་
པ་དང་། འོར་བུའི་དབུས་དང་། འོར་བུའི་ཆེ་མོར་སླེབ་པ་ན་སྟོང་པ་བཞི་རིམ་བཞིན་སྐྱེ་
བར་བཤད་པ་ནི་མཐུན་ཆོབས་ཆེ་བར་གསལ་སྟོན་ལས་གསུངས་སོ། །

སྟོང་པ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་བྱང་སེམས་སྤྱི་པོ་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་བར་དང་།
དེ་ནས་སྤྱི་པོའི་བར་རུ་སོང་བ་ལས་འབྱུང་བའི་དགའ་བཞི་ཁོ་ནར་འཆད་ན་ལུགས་འདྲིའི་
གནད་ཆེན་པོ་མ་རྟོགས་པར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཡང་ཡང་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་
ཡར་མར་གྱི་ལྟན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་སྐྱེད་རུས་པ་ན། རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་
ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རུ་སྐྱར་ནས་མཉམ་གཞག་ཏུ་བསྐྱོམ་པར་བྱ་ཞིང་། ཁྱུང་གཡོས་པའི་དབང་
གིས་དེ་ལས་ལངས་པ་ན་མཉམ་གཞག་གི་བདེ་སྟོང་བྲན་ནས་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་དེས་
རྒྱས་བཏབ་སྟེ། དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཡིད་བྱེད་བསམས་ཏེ་གནས་ན་ཡུལ་སྐྱང་ཀྱན་བདེ་

བར་འཆར་ཞིང། དེའི་རྗེས་སུ་བདེ་བ་འབར་བའི་རྒྱུ་གྱིས་དབང་པོའི་སྣོན་ནས་འཇུག་པའི་
རྒྱུ་རྣམས་ནང་དུ་ཕྱོག་པ་ན་དབང་ཤེས་ཀྱང་སྤང་པས། རྒྱུ་ཐིམ་ནས་སྤར་བཞིན་བདེ་
བ་རྣམས་སྦྱེ་བར་གསུངས་སོ། །ལུས་དབེན་གྱི་སྤྱོད་བཤད་ཡོད་དེ། དབེན་གཞིའི་ལུས་ནི་
རགས་པ་ཉི་ཤུ་སོགས་དང། དབེན་རྒྱ་ནི་ཐ་མལ་གྱི་སྤར་ཞེན་དང། དབེན་པའི་དོན་ནི་
དེ་རྣམས་བདེ་སྟོང་གི་རྣམ་འབྱུང་རམ་ལྟར་སྣོན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུས་དབེན་
ལ་དེའི་སྤྱོད་བཤད་ཆང་མི་དགོས་ཤིང། ལུས་དབེན་གྱི་སྤྱོད་བཤད་ཆང་ན་ལུས་དབེན་ཡིན་མི་
དགོས་ཏེ། དག་དབེན་ཡན་ཆད་དུ་འང་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་བདེ་སྟོང་གིས་རྒྱས་བཟུང་བ་ལྟ་བུ་སྦྱེ་
བསྟོན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

དག་དབེན་གསུང་རྫོང་འཁོར་ལོ་འཛིན།

གཞིས་པ་ནི། ལུགས་འདིའི་རྣལ་འབྱོར་པས་སྟིང་གའི་སྤྱོད་ཅེར་སྤྲུགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་
བསྟོན་པས་སྟིང་འོག་གི་རྒྱུ་རྣམས་སྟིང་གའི་རྒྱ་རྒྱུ་ནི་ནང་དུ་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་
བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤར་བའི་ཡེ་ཤེས་སྦྱེས་པ་ནས་བསྟོན་པ་སྟོང་བས་ཀྱིས་སྟིང་གའི་ཙུ་
མ་དུ་རྫོགས་པར་ཤོལ་ཏེ་རྒྱུ་སྟིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་ཞུགས་གནས་ཐིམ་གསུམ་བྱས་
པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤར་བའི་ཡེ་ཤེས་མ་སྦྱེས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ནི། འཕགས་
ལུགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ལ་རིམ་པ་དྲུག་ཏུ་བྱས་པའི་རིམ་པ་གཞིས་པའི་དོ་བོའོ། །རིམ་པ་
འདི་ལ་དག་དབེན་ནམ་དོ་རྗེ་བཟླས་པ་ཞེས་པ་ནི་སྤྱོད་གཅིག་གི་མིང་གིས་བཟུངས་པ་
སྟེ། འདི་ལ་སྟོག་ཚུལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གསུམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །སྤྲུགས་ཐིག་དང་རྫས་ཐིག་
སྟོན་པའི་སྟོག་ཚུལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གཞིས་ནི་དག་དབེན་དང་རྫོང་བཟླས་གང་ཡང་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསལ་སྟོན་ལས། དག་དབེན་དང་རྫོང་བཟླས་པ་ཞེས་པ་ནི་སྟོག་ཚུལ་གྱི་
སྤྱོད་གཅིག་གི་མིང་གིས་བཟུངས་པ་སྟེ། རིམ་པ་འདིའི་སྤྱིའི་མིང་ནི་རྒྱུ་ཕྱི་མར་ཡན་
ལག་དྲུག་གི་གསུམ་པ་སྟོག་ཚུལ་ཞེས་གསུངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང། དེ་གཞིས་ཆོས་ཅན། དག་དབེན་དང་རྫོང་བཟླས་མ་ཡིན་ཏེ། དག་དབེན་དང་རྫོང་བཟླས་

བསྐྱེད་གཉིས་པོ་གང་ཅུང་ཡིན་ན་སྤྱི་ཅེས་འོད་ཐིག་སྒྲོམ་པའི་སྟོག་ཚུལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་
 བས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་བསྐྱེད་པ་རྒྱུད་ལྔ་རྒྱུག་གནས་གསུམ་ནི་དབེན་
 གཞིའི་རག་དང་། དེ་གསུམ་དང་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་ནི་དབེན་རྒྱུའི་
 དགག་བྱ་དང་། རྒྱུད་ལྔ་རྒྱུག་གནས་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་
 དབྱེར་མི་བྱེད་པར་སྦྱར་བ་ནི་དབེན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟོག་བསྐྱེད་ཀྱང་འདི་
 ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསལ་སྒྲོན་ལས། རྟོག་གསུམ་གྱི་ཡི་གེ་གསུམ་དང་རྒྱུད་གསུམ་གྱི་
 གདངས་གསུམ་དབྱེར་མི་བྱེད་པར་སྦྱར་བའི་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱེད་པ་ལ་རྟོག་ཆེ་བསྐྱེད་པ་
 ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་མེ། བཤད་ཚུལ་འདི་མི་འཐད་
 པར་ཐལ། རྒྱུད་ཕྱི་མར་བཤད་པའི་སྟོག་ཚུལ་གསུམ་ག་རག་དབེན་རྟོག་ཆེ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་
 པར་འདུ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་ཉི། རག་དབེན་རྟོག་ཆེ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པར་འདུ་
 བ་ལ་རག་དབེན་དང་རྟོག་ཆེ་བསྐྱེད་པ་དངོས་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས།
 སྒྲོན་གསལ་ནས་བཤད་པ་ལ་སྤྱི་ཅེས་གསུམ་དུ་སྒྲོམ་པའི་སྟོག་ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པས། རག་
 དབེན་དང་རྟོག་བསྐྱེད་དངོས་མིན་པའི་སྟོག་ཚུལ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་སྟོག་ཚུལ་གྱི་གཙོ་
 བོའི་སྒྲོན་པ་མིང་འདོགས་སུ་བྱས་ན་དེ་གཉིས་སུ་འདུའོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་
 ཡང་། སྟོག་ཚུལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ན་རག་དབེན་རྟོག་ཆེ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་པར་
 ཐལ། ལྷས་ཀྱི་གནད་ཆེ་མར་ཡི་གེ་དང་ཐིག་ལེ་སོགས་བསྐྱེད་པས་རྒྱུད་རྒྱ་རྒྱུར་སྦྱང་པའི་
 རྣལ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་སྟོག་ཚུལ་གྱི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པར་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་རྟོག་ཆེས་
 བཤད་པ་གང་ཞིག་། དེ་ལ་རྟོག་ཆེ་བཤད་ཉིད་ཆེན་པོས། རྟོག་ཆེ་བཤད་ཀྱི་གནས་སུ་ཡི་གེ་དང་
 ཐིག་ལེ་བསྐྱེད་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་རྒྱུད་རྒྱ་རྒྱུར་སྦྱང་པའི་ཐབས་སུ་འཁྱུར་བར་བཤད་
 བས། སྟོག་ཚུལ་རྒྱ་ཆེན་པོར་བཏང་བ་འདི་མཇུག་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་ཅིག་འདུག་ཉི།
 ཞེས་སོགས་བསྐྱེད་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྟོག་ཚུལ་གསུམ་སྒྲོམ་པའི་རིམ་པ་ཡོད་དེ། ལྷས་དབེན་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱུད་རྒྱ་རྒྱུར་སྦྱང་
 རུས་ཀྱང་སྒྲིང་གའི་རྒྱ་རྒྱུར་སྦྱང་མ་རུས་པ་སྦྱང་པའི་ཆེད་དུ། སྒྲིང་གའི་སྤྱི་ཅེས་སྐབས་ཀྱི་

ཐིག་ལེ་སྒྲོམ་པ་དང་། དེ་ཡུན་རིང་ཏུ་གོམས་པ་ལས་སྟོང་པ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་ཐོག་མར་སྐྱེས་
 པ་ནས་དག་དབེན་རྗེ་རྒྱུ་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་སྟོག་ཚུལ་གྱི་རིམ་པར་འཕོ་བ་
 ཡིན་ནོ། །འདི་ནི་སེམས་དབེན་རྒྱུ་མཐུན་པ་ཡིན་པས། སེམས་དབེན་གྱི་མིང་གདགས་
 ལུ་བྱང་ཡང་དེ་མཚན་ཉིད་པ་མིན་ཏེ། གསལ་སྟོན་ལས། སྟིང་གར་མི་ཤིགས་པ་སྒྲོམ་པའི་
 གནད་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་རིང་ཏུ་གོམས་པ་ལས་སྟོང་པ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་
 བས་སེམས་དབེན་རྒྱུ་མཐུན་པ་ཡིན་པས། དེའི་སྒྲོ་ནས་དེའི་མིང་གདགས་ལུ་བྱང་ཡང་
 མཚན་ཉིད་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །དེ་ལྟར་སྟིང་གར་རྒྱང་སྟངས་པའི་ཐབས་
 རྟགས་ཐིག་བསྒྲོམས་པས་རྒྱང་བསྟུས་ཏེ་རྒྱ་རྒྱར་ཐིམ་པ་ནི། སྟིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་དང་ཉེ་
 བའི་རྒྱ་རྒྱར་ཐིམ་པ་ཡིན་གྱི། མི་ཤིགས་པ་དངོས་ལ་ཐིམ་པ་མིན་ལ། མི་ཤིགས་པ་དངོས་
 ལ་རྒྱང་ཐིམ་པ་ལ་དེའི་རྩ་མཐུད་སྟོང་པར་སོང་དགོས་པས། དེའི་དོན་ཏུ་གདོང་གི་སྒྲ་
 རྩར་འོད་ཐིག་སྒྲོམ་པའི་སྟོག་ཚུལ་ཞེས་པ་རྒྱང་ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་རང་གདངས་
 དང་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་དབྱེར་མི་ཐུང་པར་སྟོར་བའི་རྗེ་རྒྱུ་པ་སྒྲོམ་པ་ཡིན་
 ཏེ། རྒྱག་མའི་སྟབས་འགགས་པ་ལ་ཐུར་མ་རིང་པོས་དེའི་ནང་ཏུ་འབྱུང་འཇུག་བྱས་པས་
 འབྱེད་པ་བཞིན་ཏུ། རྩ་མཐུད་ནམས་དེའི་ནང་ཏུ་རྒྱང་འབྱུང་འཇུག་བྱས་པས་འབྱེད་པའི་
 ཐིམ། རྒྱང་སྟབས་དབྱེར་མེད་ཏུ་སྟོར་བ་ཡང་རྒྱང་ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་གདངས་
 ཡི་གེ་གསུམ་གྱིས་པའི་ནམ་པ་དང་ཐ་མི་དང་ཏུ་བྱེད་པ་མིན་ཞིང་། ཚིག་ཏུ་བཏོན་པའི་
 ཐིམ་ལ་གྱི་དག་དང་ཐ་མི་དང་ཏུ་བྱེད་པ་ཡང་མིན་ལ། ཚིག་ཏུ་མ་བཏོན་ཀྱང་ཚིག་ཏུ་
 བཏོན་པའི་ནམ་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཐིམ་ལ་གྱི་གདངས་དང་ཐ་མི་དང་ཏུ་བྱེད་པ་ཡང་མིན་
 གྱི། ཅའི་ནང་ཏུ་རྒྱང་རྒྱ་བའི་ཆོ་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་དང་འདྲ་བ་སྟོག་བཞིན་པར་ཡོད་
 པ་དེ་ཉིད་རང་གིས་རོ་ཤེས་པར་བྱས་ནས། དེ་ལ་མ་ཡངས་པར་ཡིད་གཏོད་པ་ནི་སྐབས་
 འདིའི་རྩོད་བཞུས་བྱེད་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །རྩོད་བཞུས་ལ་བཞུས་པའི་ཡུལ་རྒྱང་གི་སྒྲོ་ནས་ཕྱེ་
 བ། རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་རྩོད་བཞུས་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་ལ་འང་རིམ་བཞིན་བཞི་
 དང་ལྟར་དབྱེ་བཤོ། །

བཟུངས་པའི་སྐུལ་གྱི་སྒོ་ནས་སྤྱོད་ན། ལྷོ་རྩོམ་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་རྩོམ་བཟུངས་དང། ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་རྩོམ་བཟུངས་གཉིས་ཡོད། རྩོགས་རིམ་པས་རྩོམ་བཟུངས་བྱེད་པའི་སྐབས་གསུམ་ཡོད་དེ། དེས་ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་ལས་སྐྱབ་པའི་དོན་རྩོམ་བཟུངས་བྱེད་པ་ན། མ་བའི་རྒྱང་བཞི་ལ་བྱེད་ལ། དེས་མིག་དང། རྩ་བ་དང། རྩ་དང། མེ་དང། ལྷས་གྱི་མངོན་ཤེས་ལྷ་སྐྱབ་པའི་དོན་རྩོམ་བཟུངས་བྱེད་པ་ན། རིམ་བཞིན་རྒྱ་བ་སོགས་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལྷ་ལ་བྱེད་ཅིང། ལྷས་དབེན་སྒོན་རྩ་སོང་ནས་སེམས་དབེན་གྱི་སྒྲོང་པ་རྣམས་འདྲེན་པའི་དོན་རྩོམ་བཟུངས་བྱེད་པ་ན། ཐོག་མར་མ་བའི་རྒྱང་བཞི་དང། དེ་ལ་རུས་པ་རྟེན་པའི་མཆོམས་ཤིག་ནས་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་ལྷ་ལ་བྱེད་པར་གསུངས་སོ། །གསང་བའི་རྩ་ཆེར་རྩས་ཐིག་བསྐྱོན་པ་ནི། རང་དང་ལས་རྒྱ་གཉིས་སྒྲོམས་པར་བྱགས་པ་ལས་བྱང་སེམས་རྩ་རྒྱུ་རྒྱུ་མར་རྩ་གཉིས་འབྲད་མཆོམས་སུ་འཕོ་མེད་རྩ་འཛིན་པ་དང། རང་དང་ཡེ་ཟུལ་རྩ་རྒྱུ་རྒྱུ་མར་རྩ་གཉིས་འབྲད་མཆོམས་སུ་ཐིག་ལེ་ལ་དམིགས་ནས་བསྐྱོན་པ་གཉིས་ཡོད་དོ། །དེ་ལྟར་བསྐྱོན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གྲོག་ཚེལ་སྐྱ་མ་གཉིས་ཀྱིས་སྤིང་གར་རྒྱང་རྩུད་མ་རུས་པ་རྩུད་པར་བྱེད་ལ། རྩས་ཐིག་བསྐྱོན་པ་འདིས་སྤིང་གར་རྒྱང་བསྐྱུས་པའི་སོགས་འདྲེན་རྩ་འགོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐུག་རྒྱ་གཉིས་དང་སྒྱུར་བའི་གྲོག་ཚེལ་ནི་རྩོམ་བཟུངས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྒོན་དང་ཕྱི་ནས་བྱེད་པའི་སྐབས་གཉིས་ཡོད་ལ། འདི་སྤིང་གར་རྒྱང་རྩུད་པའི་ཐབས་སུ་འགོ་རྩལ་ནི་གསལ་སྒོན་ལས་ཤེས་པར་བྱ་དགོས་སོ། །

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་སྤིང་གར་རྒྱང་ཐིམ་པ་ལ་སྤིང་གའི་ཚ་མཐུད་སྒྲོད་པར་སོང་བས་བྱུང་བེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱང་སྤིང་གར་ཐིམ་པ་བྱུང་ཡང་སྤིང་གའི་རྩ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཐིམ་པ་མིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱང་ནང་རྩ་ཐིམ་པ་ལ་རྩ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཐིམ་པས་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསལ་སྒོན་ལས། སྤང་བཤད་པ་ལྟར་རྒྱང་རྩ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཐིམ་པའི་རྟགས་ངེས་པ་ཅན་འབྱུང་ཞིང། རང་ཤུགས་ཀྱིས་རྒྱང་ནང་རྩ་རྩོད་རྩ་གནས་པ་བྱུང་བའི་ཆོ་ཐིམ་ན་རྩ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཐིམ་པས། སྤོང་པ་རྣམས་བཤད་པ་བཞིན་འཆར་ལ། དེ་འདྲ་བ་མིན་པའི་སྐབས་སུ་ནང་རྩ་ཐིམ་པ་བྱུང་ཡང་རྩ་རྒྱུ་རྒྱུ་ཐིམ་པ་མིན་པས་སྤོང་པ་རྣམས་བཤད་པ་བཞིན་མི་

འོང་ངོ་། ཁྱེད་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱང་སྡིང་གའི་རྒྱ་རྒྱིར་ཐིམ་པ་ལ་
 སྡིང་གའི་ཚ་མཐུད་ལྟོད་པར་སོང་བས་བྲབ་པར་ཐལ། སྡིང་གའི་ཚ་མཐུད་ལྟོད་པར་མ་
 སོང་བར་སྡིང་གའི་རྒྱ་རྒྱིར་རྒྱང་འཕྱུད་མི་རུང་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཅུགས་མ་གྲུབ་ཤི། དེ་
 ཉིད་ལས། སྡིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་དངོས་ལ་རྒྱང་ཐིམ་པ་ལ་ནི་དེའི་ཚ་མཐུད་ལྟོད་པར་
 སོང་བ་དགོས་པས། དེའི་སྒོན་ཏུ་སྡིང་གར་ཐུད་པའི་ཐབས་ཀྱིས་བཟུས་ཏེ་རྒྱ་རྒྱིར་ཐིམ་
 པ་ནི་དེ་དང་ཉེ་བའི་རྒྱ་རྒྱིར་ཐིམ་པ་ཡིན་གྱི་དེར་ཐིམ་པ་མིན་ནོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་རྒྱང་རྒྱ་
 རྒྱིར་ཚུད་པ་བྱུང་ཡང་ཚ་མཐུད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱི་ནས་འཕྲོ་འོང་བྱེད་མི་རུས་སོ། །ཁྱེད་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བཤད་ཚུལ་འདི་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྡིང་གའི་
 མི་ཤིགས་པར་རྒྱང་ཐིམ་པ་ལ་ཚ་མཐུད་ལྟོད་པར་སོང་དགོས་ལ། སྡིང་གའི་རྒྱ་རྒྱིར་རྒྱང་
 ཐིམ་པ་ལ་ཚ་མཐུད་ལྟོད་པར་སོང་མི་དགོས་པར་བཤད་པ་འདི་ནི་སྡིང་གའི་དབྱས་ཀྱི་ཚ་
 མཐུད་ཀྱི་དབང་ཏུ་བྱས་གྱི། སྡིང་གའི་རྒྱ་རྒྱིར་རྒྱང་ཐིམ་པ་ལ་དེའི་ཕྱིར་འོག་གི་ཚ་མཐུད་
 ལྟོད་པར་སོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབྱངས་ཅན་དགའ་ལྟོའི་ས་ལམ་ལས། རྩང་འཕྱག་
 གནས་གསུམ་གྱི་རང་གདངས་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་ཤར་བའི་རྩྭ་རྒྱུ་བཟུངས་པ་བྱས་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས། སྡིང་གའི་ཁོང་འོག་གི་ཚ་མཐུད་ལྟོད་པར་སོང་ཕྱི་སྡིང་འོག་གི་རྒྱང་
 རྣམས་སྡིང་གའི་རྒྱ་རྒྱིར་ནང་ཏུ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྣང་བའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེས་པ་ན། ལྷས་
 དབེན་ནས་ངག་དབེན་ཏུ་འཕོས་པ་ཡིན། ཁྱེད་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་དབྱུང་པར་བྱ་
 ཤི། ལྷས་དབེན་ནས་ངག་དབེན་གྱི་རིམ་པར་འཕོ་བ་ལ་རྩྭ་རྒྱུ་བཟུངས་པ་བསྐྱོམ་མི་དགོས་
 པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩྭ་རྒྱུ་བཟུངས་ཀྱི་སྒོན་ཏུ་ཐུགས་ཐིག་བསྐྱོམ་པའི་ཤོག་ཚུལ་འཕྲོ་དགོས་པ་གང་
 ཞིག །དེའི་སྐབས་སུ་ལྷས་དབེན་ནས་ངག་དབེན་གྱི་རིམ་པར་འཕོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་
 བོ་གྲུབ་ཤི། ལེའུ་གསུམ་པར། རིན་ཆེན་བརྟན་པར་གྱུར་ནས་སྟོ། །བརྟན་པར་མ་གྱུར་
 ཡོངས་མི་སྟོ། ཁྱེད་པའི་གཞུང་གི་མཐར་ཐུག་གི་དོན་བཤད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྟོན་གསལ་
 ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་རྩྭ་རྒྱུ་བཟུངས་ཏུ་བཤད་པ་ནི་འགྲེལ་པ་
 བཞི་སྐྱགས་ཀྱི་མཐའ་གཙོད་ལས། རྩྭ་རྒྱུ་བཟུངས་འདིས་རྩང་འཕྱག་སྡིང་པ་རྩྭ་རྒྱུ་བཟུངས་ཀྱི་

ལས་སྒྲུབ་བྱ་བའི་སྐོར་ནས་མཐར་ཐུག་རྒྱ་གཞུང་ས་པ་འཇམ། ཡང་ན་བྱུང་འཇུག་གི་སྐབས་སྒྲུབ་
ཡང་དག་དཔེན་གྱི་སྐབས་དང་འདྲ་བའི་རྩོད་བཟླས་བྱེད་པ་སྒྲུགས་གཅིག་ལ་དགོངས་
ནས་དེ་ལྟར་བཤད་དོ། ཁྱེས་གཞུང་ས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། ལུས་དཔེན་
གྱི་སྐབས་སྒྲིང་གར་གནད་རྒྱ་བཟུན་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྟོང་པ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་
མྱེད། སྟོས་པས་ཚོག་གོ། །

སེམས་དཔེན་བྱགས་རྩི་རྩི་ཉིང་ལེ་འཛིན།

གསུམ་པ་ནི། བར་གི་རྩེན་རྩོད་བཟླས་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་སྤང་རིམ། མྱེད་
རྩེན་བྱག་རྩི་སྟོག་ཚོལ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོང་གའི་ཙ་མ་དུང་རྩོགས་པར་གྲོལ་ཏེ་རྒྱུང་ནམས་
སྟོང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤང་བའི་ཡེ་ཤེས་སྟོས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ།
མ་དག་པའི་རྒྱ་ལུས་མ་ཐོབ་པའི་སྐབས་ཀྱི་རྩོགས་རིམ་ནི། སེམས་དཔེན་གྱི་རིམ་པའི་རོ་
པོའོ། སེམས་དཔེན་གསར་རྒྱ་སྟོང་པ་ལ་བྱུང་བའི་ལ་དམིགས་པའི་རྩོད་བཟླས་བྱེད་པར་
ཟབ་དོན་གསལ་བའི་ཉི་མར་བཤད་ཀྱང་གསལ་སྟོན་སྟོགས་ལས་དེ་ལྟར་གསལ་བར་མ་
གསུངས་པས་བྱུངས་བཅའ་བར་བྱའོ། འདི་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག སེམས་དཔེན་གྱི་ཡེ་
ཤེས་གསུམ་སྟོང་པ་ལ་ལས་རྒྱ་བརྟེན་དགོས་པ་ནི། རིམ་ལྡེ་ལས། རྒྱ་མ་དག་ནི་ཐམས་
ཅད་ལས། ལུང་མེད་རྒྱ་མ་བྱུང་པར་འཕགས། ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ནི། གསལ་
བར་འདི་ལས་མཚོན་པར་འགྱུར། ཁྱེས་གཞུང་ས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཁས་བྱུབ་
རྩི་གསུང་ཐིམ་བྱིས་ལས། སྟོག་ཚོལ་གསུམ་དང་བྱུང་པར་རྩོད་བཟླས་ཏེ་བར་གི་རྩེན་
གསུམ་དང། མྱེད་རྩེན་ནི་རིམ་ལྡེ་ལས། རྒྱ་མ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ལས། ཁྱེས་པ་ནས།
གསལ་བར་འདི་ལས་མཚོན་པར་རུས། ཁྱེས་གསུངས་པ་ལྟར། བྱག་རྩི་སྟོག་ཚོལ་དུ་སྤང་
བ་སྟེ་མྱེད་བར་གི་རྩེན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་དཔེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་རུས་ཀྱི། ཁྱེས་
དང། དག་དཔེན་སྟོག་མར་བསྟོན་པ་ནས་སྟོང་གའི་ཙ་མ་དུང་ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་མ་
གྲོལ་བར་གྱི་སྟོང་པ་བཞི་གང་ཤར་ཐམས་ཅད་ནི་དག་དཔེན་ཡིན་ལ། སྟོང་གའི་ཙ་མ་དུང་

ལྷག་མ་མ་ལུས་པར་གྲོལ་བ་ལ་ནི་གོང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱི་ནང་གི་ཐབས་གཉིས་ཀ་དགོས་སོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོད་དོ། །

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་སྐྱེད་པ་ལ་ལས་རྒྱ་བརྟེན་དགོས་པ་ནི་རིམ་ལྔའི་གཞུང་འདིའི་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་སེམས་དབེན་ཙམ་ལ་མིན་ཏེ། གསལ་སྟོན་ལས། སྐུ་ལུས་ཀྱི་སྐྱབ་གཞིའི་སེམས་དབེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་རྫོགས་པར་སྐྱེད་པ་ལ་ཕྱིའི་ཐུག་རྒྱ་དགོས་སོ། ཞེས་དང། རྩེ་རིན་པོ་ཆེས་འདུས་པའི་བཀའ་གནད་བསྟན་པ་ལས། གང་ཞིག་ཐུན་མོང་ལམ་གྱིས་རྒྱུད་སྐྱེད་ཤིང། འདབ་གིས་ལེགས་སྒྲིན་སྟོན་པ་ཡོངས་སུ་དག འདྲན་པ་གཅིག་པའི་རྣལ་འབྱོར་མཐར་ཐིན་ཅིང། རྩོམ་གསུམ་གྱི་ཏིང་འཛིན་རྟེན་པ་དེས། སྐྱུ་མ་འོད་གསལ་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ལམ། རྩོམ་དང་གཟུགས་སྐྱུ་གཉིས་ནི་མཐོང་ཆོས་ལ། མཐོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཉེ་རྒྱར་འདུག་པ་ན། བྱུག་རྒྱ་བཟང་ལས་བདེ་ཆེན་མཆོན་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩབ་སྟེ། འདིའི་རྩོམ་གསུམ་གྱི་ཏིང་འཛིན་ནི་དབེན་པ་གསུམ་གྱི་མིང་ཡིན་གྱི། བསྐྱེད་རིམ་པའི་རྩོམ་གསུམ་གྱི་ཏིང་འཛིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོ་འདིར་འཆང་རྒྱ་བའི་རྒྱར་གསུངས་པས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་འདོད་དོ། །

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞུང་འདིས་ཆོ་འདིར་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་མེད་དུ་མི་བྱང་བར་ལས་རྒྱ་བརྟེན་དགོས་པའི་མ་མཐའི་མཆོམས་བསྟན་པ་མིན་གྱི། རྫོགས་རིམ་གྱི་བོགས་འབྲིན་གྱི་སྟོང་པ་བྱ་རན་པའི་མཆོམས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་སེམས་དབེན་ཐོབ་པས་རྩབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་གསལ་སྟོན་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཟེར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོ་འདིར་འཆང་རྒྱ་བ་ལ་ལས་རྒྱ་བེས་པར་བརྟེན་དགོས་པའི་མ་མཐའི་ས་མཆོམས་ནི་སེམས་དབེན་ཐོབ་པ་ནས་ཡིན་ཏེ། ཡེ་ཤེས་རྩོམ་གྱི་ཀུན་ལས་བདུས་པའི་རྒྱ་ལས། འདིར་ཐུག་རྒྱ་དང་སྟོང་པ་གསུམ་རྩེས་སུ་འགྲོ་ཞོག་ངེས་པར་གསུངས་པ་ནི། སྐུ་མའི་སྐྱུ་སྐྱབ་ཀུས་པའི་སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་པ་གསུམ་རྫོགས་པར་སྐྱེ་བ་ཐུག་རྒྱ་ལ་ངེས་པར་སྟོས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་མེད་ན་སེམས་དབེན་གྱི་མཆོན་ཉིད་འགའ་ཞིག་ཆང་

བའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་སྐྱེ་ཡང་མཚན་ཉིད་རྫོགས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། ། བེས་གསུངས་པའི་
ཕྱིར། བེས་འདོད་དོ། ། འདི་ནི་རྗེའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནམ་སྟམ་ཡང་ཁ་ཚཱ་གཙོད་དཀའ་
བས་དཔྱད་པའི་སྒྲིབ་ཅན་བཞོད་དོ། །

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་རྒྱ་བརྟེན་དགོས་པའི་མཚན་མས་སེམས་དབེན་ཐོབ་པ་ནས་
ཡིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། གང་ཟག་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ལ་རིམ་གཉིས་སྒྲིམ་པའི་སྟེན་
ཏུ་དབང་གསུམ་པ་དངོས་དབང་ཏུ་བསྐྱར་བ་ཡོད་པ་གང་ཞིག ། གསང་བ་བྱུང་བ་ལས།
ལས་དང་པོ་པས་ཕྱི་ཕྱག་རྒྱའི་ཐབས་སྤངས་ན་ཐབས་གཞན་གྱིས་དགའ་བཞིའི་ལྷན་སྐྱེས་
མཚོན་ཏུ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་སྟེ། དང་པོ་ནི་སྤྱད་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་ངེས་
གཟུང་མིན་ལ། གཉིས་པ་ཡང་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་སྐབས་སུ་རྒྱུད་རྒྱ་རྒྱུར་འཁུང་པ་ལ་ལས་རྒྱ་
བརྟེན་དགོས་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་དགོས་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་བདེ་སྟོང་
བསྐྱངས་པས། རྫོགས་རིམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་དགེ་ཆ་སྒྲིན་བྱེད་ཁྲད་པར་ཅན་ཏུ་འགྱུར་
བ་དང་། རྫོགས་རིམ་གྱི་ལུས་ལ་གནད་ཏུ་བསྐྱེན་པའི་ཐབས་ནམས་བསྒྲིམ་པ་ན་རྒྱུད་འདུ་
བར་གྱིན་ཏུ་སྒྲ་བ་སོགས་གྱི་དགོས་པ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་། དུལ་རྟེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཚང་
བ་གྱིན་ཏུ་དགོན་པར་གསུངས་ཤིང་། ཚུལ་བཞིན་མ་བྱས་ན་ངན་འགྱོར་རྒྱུད་པའི་ཉེས་
དམིགས་ཆེ་བར་གསུངས་པས། ཡེ་རྒྱ་ཅན་གྱིས་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱར་གས་མཐར་ཕྱིན་ནས་
རྫོགས་རིམ་གྱི་ལུས་ལ་གནད་ཏུ་བསྐྱེན་པའི་ཐབས་སྒྲིམ་པ་ནི་གྱིན་ཏུ་བཟང་སྟེ། དེ་འདྲ་
བའི་ལམ་གྱིས་སེམས་དབེན་བསྐྱེད་ལུས་ཤིང་། སེམས་དབེན་ཐོབ་ནས་ལས་རྒྱ་བརྟེན་པ་ན་
དེ་འདྲ་བའི་ཉེས་དམིགས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། ། རྒྱུད་རྒྱུད་པའི་ཐབས་བསྒྲིམས་པས་རྒྱུད་
རྒྱ་རྒྱུར་ཞུགས་པའི་རྟགས་སྣ་བྱག་གཉིས་ནས་རྒྱུད་མཉམ་རྒྱ་ཤིང་མཚུངས་ངེས་ཅན་ཐེངས་
པ་འབྱུང་། གནས་པའི་རྟགས་སྣ་བྱག་གི་རྒྱ་བ་ཆད། སྣ་བྱག་གི་རྒྱ་བ་ལོག་ནས་ནད་ཏུ་
གནས་ཀྱང་། མ་ཐེམ་ན་ལུས་གང་པ་ལྟ་བུ་ཡང་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ། ། བེས་པའི་རྟགས་
ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུད་བཞི་སྣ་མ་ཕྱི་མར་ཐེམ་པ་ན་རིམ་བཞིན་སྒྲིག་རྒྱ་ཏུ་བ་མཁའ་སྤྱང་མེ་ཕྱིར་
ལྟ་བུའི་སྤྱང་བ་འཆར། རྒྱུད་སྤྱང་བ་ལ་ཐེམ་པར་བརྟེན་པས་ན་མར་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུའི་

སྤང་བ་འཆར། འདི་དག་ལ་རགས་པ་ཉེར་ལྡིམ་རིམ་སྒྱུར་ཚུལ་ནི་རྣམ་གཞག་རིམ་
པའི་རྣམ་བཤད་དང་འགྲེལ་པ་བཞི་སྟགས་ཀྱི་མཐའ་གཙོད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། རྟགས་
འདི་དག་སྔ་མ་ལས་སྟི་མ་གསལ་དུ་སོང་བའི་དཔེ་ཡིན་ཞེས་པ་དང། རྟགས་ཅན་གྱི་ཤེས་
པ་བརྟན་གཡོའི་ཚད་ཡིན་ཞེས་པ་དང། སྟི་ག་རྒྱ་སྟགས་དང་འབྲ་བའི་སྤང་བ་འཆར་བ་
ཡིན་ཞེས་པའི་བཞེད་པ་གསུམ་འབྱུང་བ་ལས་སྟི་མ་ལེགས་པར་གསུངས་སོ། །རང་བཞིན་
གྱི་རྟོག་པ་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་སྤང་བ་ལ་ཐིམ་པ་ན་སྟོན་གྱི་ནམ་མཁའ་གཡའ་དག་པ་ལ་
ཟླ་འོད་གྱིས་བྲབ་པ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་དང། སྤང་བ་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་མཆེད་པ་ལ་ཐིམ་
པ་ན་དེ་ལ་ཉི་འོད་གྱིས་བྲབ་པ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་དང། མཆེད་པ་རྒྱུད་དང་བཅས་པ་ཉེར་
སྤོབ་ལ་ཐིམ་པ་ན་དེ་ལ་སྟག་འབྲུག་པོས་བྲབ་པ་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་དང། ཉེར་སྤོབ་རྒྱུད་དང་
བཅས་པ་འོད་གསལ་ལ་ཐིམ་པ་ན་སྟོན་བྱེད་གྱི་ཁྱེན་གསུམ་དང་བྲལ་བའི་ནམ་མཁའི་རང་
མདོག་ལྟ་བུའི་སྤང་བ་འཆར་བར་གསུངས་སོ། །ས་རྒྱ་ལ་ཐིམ་པ་སྟགས་ལ་ས་ལོག་པ་དང་
རྒྱ་ལོག་པ་སྟགས་གྱི་ཐ་སྟངས་སྒྱུར་བའང་ཡོད་ལ། དེའི་དོན་ནི་རང་གི་ལྷས་གྱི་སའི་ཁམས་
གྱིས་རྣམ་ཤེས་གྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ལོག་ནས་རྒྱས་པ་དེ་རྒྱ་ལ་འཕྲོས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ས་རྒྱ་
ལ་ཐིམ་ཞེས་གསུངས་ཏེ། མེ་རྒྱུད་ལ་ཐིམ་པའི་བར་དུ་འང་དེ་བཞིན་ནོ། །རྒྱུད་ཐིམ་ཞེས་
པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་དངོས་སུ་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱུད་གིས་རྣམ་ཤེས་གྱི་བཞོན་པ་
བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ལོག་ནས་དེའི་རྒྱས་པ་སྤང་བའི་རྒྱུད་ལ་འཕྲོས་པ་ལྟ་བུ་ལ་རྒྱུད་སྤང་བ་
ལ་ཐིམ་པར་གསུངས་གྱི་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཐིམ་པ་མི་སྲིད་དོ། །རང་བཞིན་སྤང་བ་ལ་ཐིམ་
པ་ཡང་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པས་ལྷལ་འཛིན་པའི་རྒྱས་པ་ལོག་པའོ། །སྟོང་པ་བཞི་སྔ་མ་སྟི་
མར་ཐིམ་པའང་དེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ས་རྒྱ་ལ་ཐིམ་པ་སྟགས་རྗེས་མཐུན་པ་ནི། གཞི་རྒྱས་གྱི་ཕོ་མོ་སྒྱུར་བ་དང། གཉིད་དུ་
འགྲོ་བའི་རྒྱས་དང། བརྒལ་བ་ལ་སྟགས་པའི་སྐབས་དང། ལམ་རྒྱས་སུ་ཐོག་མར་དབང་
གསུམ་པ་དང། རྟོར་བཞུས་མན་ཆད་དུ་འང་འབྱུང་མོད་ཀྱང། མཚན་ཉིད་པ་ནི། གཞི་
རྒྱས་གྱི་འཆི་བའི་རྒྱས་དང། ལམ་རྒྱས་སུ་སེམས་དབེན་ནས་བརྩམས་ཏེ་འབྱུང་བ་ཡིན་

ནོ། ཞེས་མདོན་པར་བྱང་རྒྱལ་པའི་རིམ་པའི་བཤད་པ་ལས་གསུངས་སོ། ལྷུས་ལ་གནད་
 ཏུ་བསྟུན་པ་ལས་འཆར་བའི་རྟགས་ལ་ཡང་། དབང་པོའི་སྐོ་རྣམས་ནས་སྤྱིར་ཏུ་ཅང་གཡོ་
 བའི་རྒྱང་ཅུང་ཟད་ནང་ཏུ་ལྟོག་པར་སྐོ་པ་དང་། ཅུང་ཟད་ལྟོག་པ་དང་། དེ་ལྟར་མར་ཅུང་
 ཟད་ཆུང་པ་ལ་སྟོགས་པའི་རྟགས་ནས་བཟུང་སྟེ། ལམ་མཐོན་པོར་སོང་བའི་སྐབས་ཀྱི་
 ལྟོག་པ་དང་། ལྟོག་རྟགས་ཁྱད་པར་ཅན་ཏུ་གྱུར་པའི་རིམ་པ་ཏུ་མ་ཞིག་ཡོད་པར་གསལ་
 སྟོན་ལས་གསུངས་སོ། །

འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་དབེན་གྱི་སྤྱང་མཆེད་སྟོབ་གསུམ་གང་ཏུང་ཡིན་ན་
 དེ་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པས་ཁྲལ་པར་ཐལ། དེ་དག་མཆོན་ཉིད་པ་ནི་སེམས་དབེན་ནས་
 བརྒྱུས་ཏེ་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ན་མ་ཁྲལ་སྟེ། སེམས་དབེན་ནས་བརྒྱུས་ཏེ་
 མཆོན་ཉིད་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་ཀྱང་། སེམས་དབེན་གྱི་ཡི་ཤེས་གསུམ་གང་ཏུང་ལ་དེ་
 དག་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པས་ཁྲལ་པར་མ་གསུངས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་ནས་
 བཟུང་སྟེ་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་འབྱུང་བར་མདོན་རྟོགས་རྒྱལ་ལས་གསུངས་ཀྱང་། ཐེག་
 ཆེན་སྦྱོར་ལམ་པ་ཡིན་ན་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་སྟོབ་པས་མ་ཁྲལ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་
 སྤྱིར། འདྲ་མི་རུས་ཏེ། ལམ་ཏུས་སུ་སྤྱང་མཆེད་སྟོབ་གསུམ་མཆོན་ཉིད་པ་འབྱུང་བ་ལ་
 ལས་རྒྱང་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་འཆི་རིམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་སྤྱིར་པ་ཞིག་
 དགོས་པའི་སྤྱིར་དང་། སེམས་དབེན་སྟོབ་ཀྱང་ཁྲལ་བྱེད་གྱི་རྒྱང་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་གར་སྤྱད་
 མི་རུས་པ་ཏུ་མ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སེམས་དབེན་གྱི་སྤྱང་མཆེད་སྟོབ་
 གསུམ་གང་ཏུང་ཡིན་ན་དེ་དག་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་པས་ཁྲལ་པར་ཐལ། སྤྱིར་གའི་རྒྱ་
 རྒྱར་རྒྱང་སྤྱིར་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱང་མཆེད་སྟོབ་གསུམ་གང་ཏུང་ཡིན་ན་དེ་དག་མཆོན་
 ཉིད་པ་ཡིན་པས་ཁྲལ་པའི་སྤྱིར་ཏེ། གསལ་སྟོན་ལས། དེ་རྣམས་ནི་འཆི་བའི་ཏུས་སུ་
 རྟོགས་པར་འཆར་ལ། གཉིད་གྱི་ཏུས་སུ་སྤྱ་བྱག་གི་རྒྱ་བ་མ་ལྟོག་པས་ཆ་འདྲ་ཙམ་འཆར་
 རོ། །ལམ་ཏུས་སུ་ནི་སྤྱིར་གའི་རྒྱ་རྒྱར་རྒྱང་བཅུད་ནས་སྤྱིར་པ་ལ་མཆོན་ཉིད་རྣམས་ཆང་
 བར་འཆར་ལ། གཞན་ཏུ་སྤྱིར་པ་ལ་དེའི་ཆོད་ཙམ་མི་འཆར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར་

ན་དཔྱད་པར་བྱ་ཏེ། ཟབ་དོན་གསལ་བའི་ཉི་མ་ལས། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པ་གསུམ་ནི་གཞི་
ལ་འཆི་དུས་སུ་མཆོན་ཉིད་པ་འཆར་ཞིང་གཉིད་དུས་སུ་ཆ་འདྲ་དང་། ལམ་དུས་སུ་སེམས་
དབེན་མཐར་ཐུག་ཐོབ་ནས་མཆོན་ཉིད་པ་འཆར་ཞིང་། དེའི་སྟོན་དུ་རྗེས་མཐུན་པ་འཆར་
རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི། གསལ་སྟོན་གྱི་གཞུང་དེའི་དོན་བཞོད་པ་ལྟ་བུར་སྤང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་ཟིན་བྲིས་ལས། ལུས་དབེན་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དེ་དག་བྱུང་
བ་ནི་སྟོང་པ་བཞི་མཆོན་ཉིད་པ་ཡིན་ཡང་སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་པ་བཞི་མེན་གསུངས། ཁ་
ཅིག །ལམ་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པས་བྱུང་
ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱིས་བདེ་བ་དང་སྟོང་པ་མ་རྒྱར་ན་དཀར་
དམར་ནག་གསུམ་གྱི་སྤང་བ་ཁོ་ན་འཆར་བར་གསུངས་པ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
བདེ་བ་རྒྱུད་པ་བསྟོམ་པའང་ངོ་མཆར་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ཡིན་པར་བསུགས་པ་མཛད་
པ་དང་། ཉེར་ཐོབ་དུན་མེད་ལ་བདེ་སྟོང་རྒྱར་བ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་
གསལ་སྟོན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

ཁ་ཅིག །སེམས་དབེན་གྱི་སྟོང་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་དུ་གྱུར་པའི་ཡས་བབས་དང་མས་
བརྟན་གྱི་དགའ་བ་བཞི་བཞི་མེད་པར་ཐལ། ཟབ་དོན་གསལ་བའི་ཉི་མ་ལས། སེམས་
དབེན་སྐབས་འདིར་རྒྱུད་དང་བྱུང་སེམས་ལུས་ཀྱི་སྟོང་སྤང་ནས་བསྐྱུས་པའི་ལུགས་འབྱུང་
གི་དགའ་བ་བཞི་ལས་འོད་གསལ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ལུགས་ལྡོག་གི་དགའ་བཞི་མི་འཛོག་
ཏེ། གལ་ཏེ་འཛོག་ན་བྱུང་སེམས་སྟིང་ག་ནས་གྲེས་པའི་རིམ་པས་འཛོག་དགོས་པ་གང་
ཞིག །དེ་ལྟར་ན་རྒྱུད་གཡོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་
དཔྱད་པར་བྱ་ཏེ། གསལ་སྟོན་ལས། རྒྱུད་དང་བྱུང་སེམས་སྟིང་གར་བསྐྱུས་པའི་ཐིམ་རིམ་
ལས་སྟོང་པ་རྣམས་སྟེད་རུས་ན། ཡས་བབས་དང་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བ་རྣམས་དང་།
སྟིང་གར་འདུ་བ་དང་ཕྱིར་ལ་གྲེས་པའི་རིམ་པ་ལས་སྟོང་པ་བྱུང་པར་ཅན་རྣམས་འདྲན་
པ་གཉིས་གང་བྱེད་ཀྱང་རུས་སོ། །ཞེས་དང་། རྗེགས་རིམ་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་ལས། ལུགས་
ལྡོག་གི་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་སུ་མི་རུང་ཡང་། ལུགས་ལྡོག་གི་

དགའ་བ་གཞན་གསུམ་ལྟན་སྒྲིམ་སུ་འཛོག་པ་གཅིག་བཤད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ལྷགས་མཐུན་གྱི་སྒྲིབ་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་དང་དེ་གསུམ་དགའ་བ་གསུམ་དུ་བཞག་པ་ལྟན་སྒྲིམ་གྱི་དགའ་བར་མི་འཛོག་ཀྱང། ལྷགས་མཐུན་ལས་བབས་གྱི་དགའ་བ་གསུམ་ལྟན་སྒྲིམ་གྱི་དགའ་བར་འཛོག་པའི་སྐབས་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པར་མངོན་ནོ། ། ཞེས་གསུངས་པ་ཙམ་ལས་གསལ་བར་བཤད་པ་མི་སྒྲིབ་ལ། རྗེའི་གསུང་འབུམ་གྱི་གྲས་སུ་བཞུགས་པའི་མན་ངག་ཡིག་ཆུང་ལས་ཆུང་མ་ལངས་པར་ལས་བབས་གྱི་དགའ་བཞིའི་མཇུག་དུ་མས་བརྟན་དང། མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞིའི་མཇུག་དུ་ལས་བབས་གྱི་དགའ་བཞི་བརྟུང་མར་འབྱུང་བ་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང། མས་བརྟན་ལས་མ་ལངས་པའི་ལས་བབས་གྱི་དགའ་བཞི་ནི་སྤྲ་མའི་མས་བརྟན་ལས་བདེ་བ་ཆེ་ཞིང། བཞི་ཀ་ལྟན་སྒྲིམ་སུ་འཛོག་དགོས་པ་དང། མས་བརྟན་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་སུ་སྒྲིམ་པའི་ལས་བབས་གྱི་དགའ་བཞི་ནི་སྤྲ་མ་ལས་བདེ་བ་ཆེ་བ་དང་བཞི་ཀ་ལྟན་སྒྲིམ་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་གསུངས་ལ། མས་བརྟན་གྱི་ལྟན་སྒྲིམ་གྱི་དུས་སུ་བདེ་སྟོང་སྦྱར་ཏེ་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས། ཆུང་སྤྲ་མ་མ་ལངས་པའི་སྟེང་དུ་སྤར་མ་བཟུས་པའི་བྲབ་བྱེད་ཀྱི་ཆུང་རགས་པ་འགའ་ཞིག་འདུས་ནས་ཞུགས་གནས་ཐེམ་གསུམ་བྱེད་པ་དང། ལས་བབས་དང་མས་བརྟན་གྱི་དགའ་བཞི་འདྲེན་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་སྦྱིར། འདི་དག་ནི་ཤིན་དུ་རྒྱགས་པར་དགའ་བའི་གནས་ཡིན་པར་རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་གསུངས་འདུག་པས་སློ་ལྟན་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་དུ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

ཀྱན་རྫོབ་སྐྱུ་མའི་རྫོགས་རིམ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བདེན་གཉིས་སོ་སོ་བའི་རྫོགས་རིམ་དང། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་མོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཀྱན་རྫོབ་སྐྱུ་མའི་རྫོགས་རིམ་དང་། དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་རྫོགས་རིམ་མོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་དཔའི་འོད་གསལ་ལས་ཆུང་ཅུང་ཟད་གཡོས་ཏེ་ལྷགས་སྟོག་གི་ཉེར་ཐོབ་བྱུང་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ། སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་དཔའི་འོད་གསལ་གྱིས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་དང་དེའི་བཞེན་

པར་གྱུར་པའི་གཏུག་རྒྱུད་གིས་ཉེར་ལེན་བྱས་ནས་མཚན་དཔེས་སྤྲས་པའི་ལྟའི་སྤྱོད་དངོས་
གནས་ལ་གྲུབ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། རྟོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཐབས་ཉེ་བའི་རྒྱ་རྣམས་མ་སྤྲེས་
ཚུན་ཆད་གྱི་རྫོགས་རིམ་ནི། རྒྱ་ལུས་གྱི་རིམ་པའི་ངོ་བོའོ། །རྒྱ་ལུས་འགྲུབ་པ་ལ་སྟོན་ཏུ་
ལུས་ཕྱ་རགས་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་ཀྱས་པ་ཞིག་དགོས་ལ། བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་ཕྱ་
རགས་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་དང་། ལས་ཉོན་གྱིས་ལུས་ཕྱ་རགས་གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་
པ་གཉིས་ལས། སེམས་དབེན་སྟོབ་པའི་གང་ཟག་སྟོན་པ་གསུམ་གང་ཅུང་མ་བྱས་པ་དེས་
ལས་ཉོན་གྱིས་འཆི་བའི་ཏུས་གྱི་རྒྱུད་རྒྱུད་རིམ་དང་སྒྲགས་ནས་རྟོར་བཞུས་དང་བསམ་
གཏན་གཉིས་གྱི་རྒྱུད་རིམ་བསྐྱེམས་ཏེ་འཆི་བ་འོད་གསལ་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་
དཔེའི་འོད་གསལ་གྱི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་ཅིང་། བར་དོའི་ལུས་ལེན་པའི་དོད་ལ་རིམ་པ་གསུམ་
པའི་རྒྱ་ལུས་དང་། རྒྱ་སྤྱིད་ལེན་པའི་དོད་ལ་སྤྱུལ་པའི་ལུས་བཟུང་སྟེ། རྟོན་དེ་ལ་རིམ་པ་
ལྷག་མ་རྣམས་བསྐྱེམས་ནས་འཆང་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བསྐྱེམས་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་ཕྱ་རགས་
གཉིས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ལ་ཡང་། འཕོ་བ་དང་། གྲོང་འཇུག་གི་རྣལ་འབྱོར་གྱིས་འབྱེད་
པ་ནི། དུམ་པ་ཅན་སོགས་རྒྱུད་སྟོར་སྟོན་ཏུ་སྦྱངས་ནས། རྟིང་ག་ནས་རྒྱུད་གི་བཞེན་པ་
ཅན་གྱི་རྣམ་ཤེས་འདོན་པའི་དམིགས་པ་ཡང་ཡང་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་སྟོན་པ་མི་
དགོས་ཀྱང་སེམས་དབེན་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་གོམས་པར་བྱས་པས་ཆོ་འདིར་ལུས་གཉིས་
སོ་སོར་འབྱེད་པ་དང་། བྱེ་བའི་ལུས་དེ་རྒྱ་ལུས་རྟོ་རྩེ་འཆང་གི་སྦྱར་དངོས་གནས་པར་
ལྷང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་བསྐྱབ་དཀའ་བས་སྟོན་ཏུ་སྟོན་པ་གསུམ་གང་ཅུང་ངེས་པར་བྱ་དགོས་
པར་གསུངས་སོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་རགས་པ་གནས་སྐབས་པའི་ལུས་སེམས་དང་ཕྱ་
བ་གཏུག་མའི་ལུས་སེམས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། ཇི་སྤྱིད་ཏུ་རགས་པའི་ལུས་གཡོ་
འགྲུལ་སོགས་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་དེ་སྤྱིད་ཏུ་གཏུག་མའི་ལུས་དེ་བཞེན་ལག་གི་རྣམ་པར་མི་
ལྷང་ལ། རྒྱུད་རགས་པ་མ་ལུས་པ་རྟིང་གའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་ཐེམ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་
རགས་པ་གཡོ་འགྲུལ་སོགས་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ཆད་པ་ན་གཏུག་མའི་ལུས་དེ་བཞེན་ལག་གི་
རྣམ་པར་ལངས་ཏེ་འགྲོ་འོང་སོགས་གྱི་བྱ་བ་བྱེད་དོ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་

གྲུ་རྒྱལ་ཤེས་སྤྱོད་རགས་གཉིས་ཅིག་ཅར་ཡོད་ཀྱང་མདོ་དང་འགལ་བ་དང་རྒྱད་གཉིས་སུ་
 ཐལ་པའི་རྒྱུན་མེད་དེ། རི་སྤྱིད་རྩ་སེམས་རགས་པས་དམིགས་རྣམ་འཛིན་པའི་བྱ་བ་ལྟེན་
 པ་དེ་སྤྱིད་རྩ་སེམས་སྤྱོད་པས་དམིགས་རྣམ་མི་འཛིན་ལ། སེམས་སྤྱོད་པས་དམིགས་རྣམ་
 འཛིན་པའི་ཆོ་སེམས་རགས་པ་འགགས་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དེ་ལྟར་མཁས་གྲུབ་
 རྗེའི་གསུང་ཐིན་གྱིས་ལས་གསུངས་ཏེ། ཚུད་ཆོ་གཞལ་བྱ་མེད་པའི་ཤེས་པ་འཛིག་དཀའ་
 བས་དབྱེད་དཀོས་སོ། །

ཁ་ཅིག ཆོ་འདིར་གྲུབ་པའི་མ་དག་པའི་རྒྱ་ལུས་ནི་ནང་ཁྲུང་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དེ་མིང་གའི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱའི་ནང་ཁོ་ནར་གནས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཟིན་བྲིས་དེ་ཉིད་ལས། ཆོ་འདིར་གྲུབ་པའི་མ་དག་པའི་རྒྱ་ལུས་དེ་ལུས་རགས་པ་ལས་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་ཡིན་ཀྱང་གོ་ས་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རུས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱེས་དང། མ་དག་པའི་རྒྱ་ལུས་དེ་མིང་གའི་རྒྱ་རྒྱུ་རྒྱའི་ནང་གི་མི་མིགས་པའི་ཐིག་ལེའི་གོ་ས་ན་གནས་ཀྱང་གོ་ས་རྒྱུད་བར་གནས་པས་ལུས་ཀྱང་རྒྱུད་རྒྱུད་ཀྱང་ཀྱང་ལུས་པས་མ་བྱུང་སྟེ། རྒྱ་ལུས་དེ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཅིང་ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། ཁྱེས་གསལ་པའི་ཕྱིར་ཁྱེས་བེད། ཁ་ཅིག རྒྱ་ལུས་ཐོག་མར་འགྲུབ་པའི་ཆོ་ལུས་རགས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་རྒྱ་ཁྲུང་དགོས་ཏེ། གསལ་རྒྱོན་ལས། ཟུང་འཇུག་གི་རྒྱ་འདི་ཐོག་མར་འགྲུབ་ན་ལུས་སྤྲ་མ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འགྲུབ་ལ། ཁྱེས་དང། ལངས་སྤྲ་ལུས་སྤྲ་མ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་དང་བོར་འགྲུབ་པ་དང། དེ་ནས་ལུས་སྤྲ་མ་ལ་ཞུགས་པའི་རྒྱལ་རྒྱ་འཛིན་ཚུལ་ཡང་སྤར་བཤད་པ་བཞིན་རྒྱ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཁྱེས་གསལ་པའི་ཕྱིར་དང། དག་མ་དག་གི་རྒྱ་ལུས་འགྲུབ་ཚུལ་འདྲ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཁྱེས་བེད། ཁ་ཅིག རྒྱ་ལུས་ཐོག་མར་འགྲུབ་པའི་རུས་སུ་ནང་ཁྲུང་ཕྱི་ཁྲུང་གཉིས་ཀ་ཡོད་དེ། རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ལམ་ནང་གང་རྒྱུ་ཁྲུང་བར་བཞེད་པ་ལྟར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། སེམས་དབེན་གྱི་རྒྱུར་སེམས་ཀྱི་གཏུག་མའི་ལུས་ལས་རྒྱ་མའི་རྒྱ་འགྲུབ་པའི་རུས་སུ། ལུས་རགས་པ་ལས་ལོགས་སུ་ཕྱེ་ནས་ལུས་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ལམ་ནང་གང་རྒྱུ་འདྲོད་པ་དེར་འགོ་བའི་དོན་ནོ། ཁྱེས་གསལ་པའི་ཕྱིར། ལུབ་སྟེ། སེམས་དབེན་གྱི་

རྒྱུ་ལས་འབྲུབ་པར་གསུངས་པས་མ་དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསལ་ཞིང།
 གྲུབ་པའི་དུས་སུ་ཞེས་མ་གསུངས་པར་འབྲུབ་པའི་དུས་སུ་ཞེས་གསུངས་འདུག་པས་གྲུབ་
 ཟེན་གནས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མིན་པར་གསལ་བའི་སྤྱིར་ཞེས་ཟེར། དེ་ལྟར་བཞེད་པ་
 གསུམ་ལས་ཟེའི་དགོངས་པར་གང་སོང་དབྱེད་པར་བྱའོ། །གང་ལྟར་ཡང་ཆོ་འདིར་ཐོབ་
 པའི་མ་དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་ལུས་རགས་པ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་གནས་མི་བྱུང་པར་བཤད་པ་
 ལྟར་ཁས་ལེན་མི་བྱུང་སྟེ། དྲངས་མ་ཐག་པའི་གསལ་སྒྲོན་གྱི་གཞུང་དང་འགལ་བའི་སྤྱིར་
 དང། རལས་གྲུབ་ཟེའི་དགོངས་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་སྤྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།
 དུས་འཁོར་རྒྱུ་ཆེན་ལས། གཏུག་མའི་ལུས་མ་དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་ཀྱི་སྤྱིར་ལངས་པའང་རི་
 སྤྱིད་རགས་པ་དང་གཏུག་མའི་ལུས་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་མ་ཆད་ཀྱི་རིང་ལ་
 དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རགས་པའི་ལུས་སྤངས་ནས་གནས་མི་རུས་ཀྱང། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རིང་ལ་རགས་པའི་ལུས་སྤངས་ནས་གོ་ས་ལོགས་སུ་
 མ་སྤེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་རུས་ལ། མཉམ་གཞག་དེ་ལ་གནས་པར་མི་རུས་པ་ན་སྐྱུ་
 མའི་ལུས་རང་ཤུགས་ཀྱིས་ལུས་རགས་པ་ལ་འཇུག་པར་འབྱུར་བས་དེའི་ཆོ་སྤྱུལ་སྤྱི་དང་
 བསྐྱེད་པའི་མན་ངག་མཛན་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་བྱུང་
 འཇུག་ཐོབ་ཆོ་ལུས་སྤྱི་རགས་གཉིས་སྤྱི་མའི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་
 འབྲེལ་བ་བསྐྱོམས་སྟོབས་ཀྱིས་ཆད་པས། ལུས་རགས་པ་གཏན་དུ་སྤངས་ཏེ་གནས་པར་
 འདོད་ན་གནས་པར་རུས་ལ། གཏུག་བྱའི་དོན་དུ་འཛིན་པར་འདོད་ན་ཡང་རི་ལྟར་འདོད་
 པ་ལྟར་རུས་པ་ཡིན་ནོ། །བར་དོར་འཆང་རྒྱ་བའི་སྐྱུ་ལུས་ནི་སྤྱི་མའི་ལས་ཀྱི་འཕེན་པ་ཟད་
 པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུས་རགས་པ་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་ཆད་པས་ལུས་རགས་
 པ་གཏན་དུ་འདོར་རུས་ཀྱང། ཆོ་འདིར་འཆང་རྒྱ་བའི་མ་དག་པའི་སྐྱུ་ལུས་ནི་ལུས་རགས་
 པ་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་འབྲེལ་བ་རགས་པ་ཆད་ཀྱང་སྤྱི་བ་མ་ཆད་པར་གསུངས་
 པས། དོན་གྱི་འོད་གསལ་མ་སྐྱེས་བར་དུ་སྤྱི་མའི་ལུས་རགས་པ་གཏན་དུ་འདོར་མི་རུས་
 པ་ཡིན་ནོ། །བྱུང་འཇུག་གི་སྤྱི་ཐོབ་ཆོ་ལུས་སྤྱི་རགས་གཉིས་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྟེན་

དང་བཞེན་པའི་འབྲེལ་བ་གཏན་ནས་ཆད་པས། ཆོ་གཅིག་ལ་འཆང་གྱི་བའི་རྟེན་དེས་
 གྲང་ལུས་བརྗེས་ནས་འཆང་གྱི་བར་སྦྱོང་བརྩམས་དང་སྦྱོན་གསལ་ལས་གསུངས་ཞེས་རྣམ་
 གཞག་རིམ་པའི་རྣམ་བཤད་སོགས་ལས་བཤད་དོ། །

འོ་ན་རིན་ཆེན་ལྷ་བུའི་གདུལ་བྱས་ཆོ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་འཆང་གྱི་བ་མེད་པར་
 ཐལ། ཟུང་འཇུག་ཐོབ་ཆོ་སྡེ་མའི་ལུས་རགས་པ་བརྗེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་བྱལ་སྟེ།
 ལུས་རགས་པ་བརྗེ་བ་ལ་འདོར་བས་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ཤིང་བཟའ་རིན་པོ་ཆེའི་
 གསུང་བདག་གི་སྒྲིམ་དབྱངས་ཅན་དགའ་སྒྲོས་ཟིན་བྱིས་སྤྲུམ་ཅོད་པ་ལས། པཌ་ཆེན་
 གོང་མས་བྲག་ཡེར་པར་རྒྱུད་སྟོང་པ་ལ་གསང་བ་འདུས་པའི་དབང་གནང་སྐབས། ཨ་
 ཏི་ཤ་ལ་བོད་རྣམས་ཆོ་གཅིག་ལུས་གཅིག་ལ་འཆང་གྱི་བ་ཨོ་ཡོང་ཞུ་བར། ཆོ་གཅིག་ལ་
 འཆང་གྱི་བ་ཡོད་ལུས་གཅིག་ལ་འཆང་གྱི་བ་མེད་གསུང་པ་ལ། བོད་རྣམས་ཀྱིས་ཨ་ཏི་
 ཤས་མ་དགོངས་པར་བྱེད་ཀྱང་དེ་ཨ་ཏི་ཤས་སྤགས་ཀྱི་གནད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ཡིན་པས་
 ཐུགས་ཤིན་ཏུ་མད། བོད་རྣམས་མ་ཤེས་པ་རེད་ཅེས་གསུང་བཤད་གནང། ཞེས་གསུངས་
 པའང་ཡོད་པས་དབྱུང་པར་བྱའོ། །དོན་གྱི་འོད་གསལ་སྟེ་བའི་ཆོ་མ་དག་པའི་སྦྱུ་ལུས་ཐིམ་
 པར་འལྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་གསུང་ཟིན་བྱིས་ལས། དོན་གྱི་
 འོད་གསལ་ཐོག་མར་ཤར་བའི་ཆོ་དཔེའི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི་བཞོན་པར་འལྱར་བའི་
 རྒྱང་དེ་ཆེས་སྤྲ་བར་སོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་མ་དག་པའི་སྦྱུ་ལུས་གྱི་སྒྲིབ་རྣམ་པ་ཡང་འོད་
 གསལ་དུ་བརྩམས་ནས་ཐིམ་པར་འལྱར། ཞེས་གསུངས་ཀྱང། སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་
 དཔེའི་འོད་གསལ་དང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་ཀ་གཏུག་སེམས་ཡིན་པ་དང། དེ་གཉིས་
 གྱི་བཞོན་པའི་རྒྱང་གཉིས་ག་གཏུག་རྒྱང་ཡིན་པར་མཚུངས་པས་སྤྲ་རགས་གྱི་བྱུང་པར་རི་
 ལྟར་ཡོད་དཔྱད་དགོས་སོ། །སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་དཔེའི་འོད་གསལ་དང་དོན་གྱི་
 འོད་གསལ་གཉིས་ཀ་གཏུག་སེམས་ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བ་ཡིན་པ་མཚུངས་ཀྱང་རྟོག་པ་རྟོག་མེད་
 གྱི་བྱུང་པར་ཡོད་ལ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཆོ་རྟོག་པ་སྤྲ་རགས་ཐམས་ཅད་རྒྱང་དང་
 བཅས་པ་ཐིམ་དགོས་པས། རྟོག་པའི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱང་གིས་དངོས་གྱི་ཉེར་ལེན་

བྱས་པའི་སྐྱུ་ལྟས་ཀྱང་ཐེམ་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དེ་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེ་ཀུན་ལས་བརྟུས་
ལས། སྐྱུ་མ་དང་རྩ་ཟླ་ལ་སོགས་པའི་དཔེ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་
རྒྱང་སེམས་ཅན་ལས་རྟོ་རྟེ་འཆང་གི་སྐྱུར་བསྐྱེད་པ་ན་ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཆང་ཡང་
རྒྱང་སེམས་ཅན་ལས་མེད་པས་སྐྱུ་མའི་མི་ལྟ་བུའོ། །ཁར་ཡང་བྱབ་པ་ནི་རྩ་ཟླ་ལྟ་བུའོ། །ཤ་
རྟུས་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བས་མིག་ཡོར་ཏེ་མིའི་གྲིབ་མའི་ལྟས་ལྟ་བུའོ། །སྐྱུ་ཅིག་གིས་
གཡོ་བས་སྒྲིག་རྒྱ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱང་སེམས་ཅན་ལས་གྲུབ་པའི་ལྟས་ཡིན་པ་ནི་མི་ལམ་རྟུ་ལྟས་
རགས་པ་ལས་ཟུར་རྒྱུ་བའི་མི་ལམ་གྱི་ལྟས་ལྟ་བུའོ། །རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ལྟས་དང་རྒྱུད་གཅིག་
རྒྱུ་གཏོགས་ཀྱང་གཞན་རྒྱུ་མང་པ་ནི་བྲག་ཆ་ལྟ་བུའོ། །སྐྱུ་དེའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དཀྱིལ་
འཁོར་བ་ནི་དྲི་ཟེའི་གོང་བྱེད་ལྟ་བུའོ། །གཅིག་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུ་མར་སྐྱུར་བ་ནི་མིག་འཕྲལ་ལྟ་
བུའོ། །སྐྱུ་ཁ་དོག་རྣམ་པ་ལྟ་སོགས་པ་མེད་ཅིང་མ་འདྲེས་པར་སྐྱུར་བ་ནི་འཇའ་ཆོན་ལྟ་
བུའོ། །རྣམ་སྒྲིན་གྱི་ལྟས་ཀྱི་སྤང་པའི་ནང་ན་གནས་པ་ནི་སྒྲིན་གྱི་གསེབ་ན་སྒྲིག་འབྲུ་བ་
ལྟ་བུའོ། །སྐྱུར་པའི་རང་ནས་སོལ་གྱིས་བཞེངས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་དྲངས་པའི་རྩ་ལས་རྩ་བུར་
རྟོལ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཡན་ལག་དང་ཉིང་ལག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ནི་མེ་ལོང་ལ་
རྟོ་རྟེ་འཆང་གི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་རྣམས་ནི་སྐྱོབ་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་མཆོན་
ཚུལ་ཡིན་གྱི། མི་སྐྱོབ་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་མཆོན་པ་ལ་སྐྱུར་བའི་ཆོ་དཔེ་དྲུག་པ་དང་བཅུ་པ་
ནི་དཔེ་སྐབས་དང་མཐུན་པར་སྐྱུར་རོ། །ཞེས་གསལ་སྐྱོན་ལས་གསུངས་སོ། །རྣམ་སྒྲིན་
གྱི་ལྟས་དོར་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་མཆོན་པའི་དཔེ་དྲུག་པ་དང་བཅུ་པའི་སྐབས་སུ་རྣམ་སྒྲིན་གྱི་
ལྟས་ཀྱི་དོར་ལ་སྐྱུལ་པའི་ལྟས་ཞེས་སྐྱུར་བའི་དོན་ཡིན་ནམ་སྟུམ་མོ། །དཔེ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་
ནང་ནས་མི་ལམ་གྱི་དཔེ་ནི་མཆོག་རྒྱ་ལྟར་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་གཞན་ལ་དཔེ་དོན་གྱི་ཆོས་
མཐུན་སྐྱུར་ནས་སྐྱུ་ལྟས་ལ་ངས་པ་སྐྱེད་པའི་གོ་བ་ཅན་མ་གཏོགས་པ། དཔེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིང་
ནས་མཆོན་བྱེད་དཔེའི་སྐྱུ་ལྟས་ལམ་གྱི་རོ་པོར་བསྐྱེད་རྒྱ་མེད་ལ། མི་ལམ་ལ་དེ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་དང། མི་ལམ་གྱི་སྐྱུར་དངོས་མཐུག་གསུམ་གྱིས་སྐྱུ་མའི་ལྟས་ཀྱི་སྐྱུར་དངོས་མཐུག་
གསུམ་མཆོན་པ་ལྟ་བུ་དཔེ་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱུ་ལྟས་ཀྱི་སྐྱོན་རྒྱ་འགོ་བའི་སྐྱུར་

པ་གསུམ་ནི་གཉིད་ཀྱི་སྟོང་པ་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པ་དང་། སྐྱུ་ལྟས་ནི་མི་ལམ་གྱི་ལྟས་གྱིས་
 མཆོན་པ་དང་། སྐྱུ་ལྟས་པས་སྐྱུ་ལ་པའི་ལྟས་བཟུང་བ་ནི་ལྟས་རགས་པ་ལས་ཟུར་དུ་སྒྲེ་
 བའི་མི་ལམ་གྱི་ལྟས་སྒྲར་ཡང་ལྟས་རགས་པ་ལ་འཇུག་པས་མཆོན་པའི་ཕྱིར་རོ། སྐྱུ་ལྟས་
 དང་འབྲེལ་བའི་བསྐྱེད་པ་སྟོར་དགའི་གདམས་པ་ནི་གསལ་སྟོན་ལས་ཤེས་དགོས་ཤིང་། སྐྱུ་
 ལྟས་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་ལྷག་པར་མོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་
 པ་དང་འདྲ་བའི་ཕན་ཡོན་འབྱུང་བར་ཡེ་ཤེས་རྩི་རྩེ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་ལས་གསུངས་ཏེ།
 རྒྱུད་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ལས། ཐེག་པ་འདིའི་ལམ་གཞན་ཆང་བ་མི་དགོས་ཀྱི་སྐྱུ་ལྟས་བདེ་
 བ་ཆེན་པོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་འབའ་ཞིག་སྟེ་གཅིག་ཤུ་ལ། དེ་མདོར་དུ་བྱས་པ་མི་དགོས་
 ཀྱི་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་ལྷག་པར་མོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ལས་དང་པོ་པའི་ས་བསྐྱེད་རིམ་
 མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་གནས་པ་དང་འདྲ་བའི་ཕན་ཡོན་འཛོལ་པར་འགྱུར་ཏེ། དེར་མ་ཟད་
 ཐེག་པ་འདི་ལས་ཕྱིར་མི་ལྷོག་པ་སྟེ་ལམ་འདིར་རིགས་ངེས་པའི་ས་ལ་ཡང་སྟོབ་བཞིན་
 པར་འགྱུར་རོ། །ཕན་ཡོན་འདི་ལྟ་དུ་མཐོང་བའི་སྟོང་གྲས་ཙན་རྣམས་གྱིས་ནི་ཕྱི་དང་ནང་
 གི་ལྟས་ལ་གནད་དུ་བརྩུན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པས་དྲངས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་བདག་
 མེད་པའི་དོན་ཤུ་ཐག་ཆོད་པའི་ལྟ་བའི་ཡུལ་སྟོན་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་
 གསུམ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྒར་བཤད་པ་ལྟར་རྩི་རྩེའི་སྐྱུ་གང་ལས་སྐྱབ་པའི་གཞི་གཏུག་མའི་
 ལྟས་རྒྱང་སེམས་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྟེན་ནས། སྟོང་པ་རྣམས་ཀྱི་
 རྒྱང་སེམས་ཙམ་ལས་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་འགྲུབ་པའི་ཚུལ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་ཤིན་དུ་རྩི་མཆར་
 བའི་བསམ་པས་མོས་པ་བརྟན་པོས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གདམས་ཤིང་། བདག་ཕྱིན་
 རྒྱབས་པའི་བཤད་པ་ལས། ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་གཏམ་ཙམ་ཡང་རྟེན་དཀའ་བའི་དོན་དེ་
 སྐྱུ་ལྟས་མ་གྲུབ་ཀྱང་འདིའི་གདམས་ངག་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྟེན་ན་དུ་ལྟ་ནས་གོམས་པས་
 ཉམ་ཞིག་ན་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་འཇའ་ལྟས་རྩི་རྩེ་སེམས་དཔའི་གོ་འཕང་འགྲུབ་པའི་བག་ཆགས་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འཛོག་བྱེད་དུ་སྒྲུབ་པས་ཤིན་དུ་རྩི་མཆར་བའི་གནས་སོ། །ཡིད་ལ་
 བྱེད་ཚུལ་འདི་ཉིད་རྣལ་འབྱོར་མའི་རྒྱུད་ནས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་སྐྱེས་པའི་འོག་དུ་གང་

སྤང་ཐམས་ཅད་ལ་རོ་མཉམ་གྱི་དེ་ཉིད་བསྐྱེམ་པར་གསུངས་པ་དང་སྒྲེལ་ཤེས་ན། ཆེས་
ཤིན་ཏུ་རོ་མཆར་བའི་གནས་སོ། །གང་ལ་ལྟན་ཅིག་སྒྲེས་པའི་བདེ་བ་ཆེ། སྒྲེས་པ་དེ་ཡི་
སྤྱོད་ལ་སྤྱག་འཆལ་རྟེ། །གང་ལ་སྒྲུ་མ་ལྟ་བུའི་ཉིང་དེ་འཛིན། སྒྲེས་པ་དེ་ལ་སྤིང་ནས་སྤྱབས་
སྤྱ་མཆི། ཞེས་ཀྱང་བཀའ་སྤྱུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དོན་དམ་འོད་གསལ་གྱི་རྫོགས་རིམ།

གཉིས་པ་ནི། དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཐབས་ཉེ་བའི་རྒྱ་ནས་བརྒྱུང་
ཉེ་རྒྱུད་འཇུག་མ་ཐོབ་པའི་བར་གྱི་རྫོགས་རིམ་ནི། བཞི་པ་འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པའི་རོ་
པོ་ཡིན་རྟེ། རྫོགས་རིམ་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་ལས། ཙ་མདུད་ལེགས་པར་གྲོལ་ནས་སྒྱུ་ལྷས་
དངོས་སུ་བསྐྱེད་མི་རུས་རྒྱུན་ཆད་ནི་སེམས་དབེན་ཏུ་བསྐྱེད། སྒྱུ་ལྷས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་
རུས་པ་ནས་དེ་ལ་བྱང་བའི་བར་ནི་བདག་བྱིན་བསྐྱབ་གྱི་རིམ་པའོ། །དེ་ནས་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་ཏུ་གྱུར་པ་དང་དེའི་ཐབས་ཉེ་བའི་རྒྱ་ནས་ལ་ནི་འོད་གསལ་དང་
མངོན་པར་བྱང་རྒྱུ་བའི་རིམ་པ་ཞེས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ནི་འདིར་ཡང་འདྲ་བའི་
ཕྱིར་རོ། །རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི། ཕྱིའི་ཟླ་ཉི་ཤོད་ཀྱི་སྤྲུག་གསུམ་འདས་
པའི་ཐོ་རངས་ཀྱི་རུས་སུ་མངོན་ཏུ་བྱས་པའི་ལྡོག་ཆ་ནས་ཕྱིའི་མངོན་བྱང་དང། བར་གྱི་
སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ཐེམ་པའི་འོད་གསལ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་ལྡོག་ཆ་ནས་
བར་གྱི་མངོན་བྱང་ཏུ་བཤད་དོ། །རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་པ། ལྟན་སྒྲེས་
ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པ། སྤྲུགས་བླ་མེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
ཐོབ་པ། དེའི་ས་དང་པོ་ཐོབ་པ་རུས་མཉམ་མོ། །

འོད་གསལ་ལ་སྒྲས་བརྫོད་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། ལྷལ་འོད་གསལ་དང་། ལྷལ་
ཅན་འོད་གསལ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་དོན་གཅིག ལྷལ་ཅན་འོད་གསལ་
ལ་ཡང། ཡིད་ཤེས་རགས་པས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་ཕར་སྒྱིན་ཐེག་པ་དང་རྒྱུད་ལྡེ་
འོག་མ་གསུམ་དང་ཐུན་མོང་བའི་སྤྱི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང། ལྷལ་ཕདེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་

པ་ལྷ་བྱ་བསྐྱེད་རིམ་དང་ཐུན་མོང་བའི་སྤྱི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཡིན་ལ། རྒྱུད་ཉིད་རྟོགས་
 པའི་སེམས་དབེན་གྱི་དཔེའི་འོད་གསལ་ནི་སྤྱི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་བ་
 སེམས་ཀྱི་སྤྱི་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དཔེའི་འོད་གསལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་དབེན་དང་
 དག་དབེན་དང་སྤྱི་ལུས་ཀྱི་རིམ་པར་བསྐྱུས་པའི་དཔེའི་འོད་གསལ་ནམས་ཀྱང་སྤྱི་དོན་
 གྱི་འོད་གསལ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་དོན་གསུམ་དུ་གསུངས་པ་ནི་གཙོ་བོ་ལ་དགོངས་ཀྱི། རྒྱུད་
 བསྐྱུས་དང་ལུས་དབེན་ཀྱང་སྤྱི་པ་དེའི་ཁོངས་སུ་བསྐྱུ་བར་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་
 པའི་རྒྱུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
 ཡིན་ཏེ། མཐར་ཐུག་པའི་དོན་ནི་ལམ་གྱི་བཤོད་པ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་མི་བྱེད་ཀྱི་ལྷན་སྤྲེལ་
 གྱི་བདེ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡིག་དོན་གྱི་འོད་
 གསལ་ཡང་འཛིན་དུ་རུང་སྟེ། ཡིག་དོན་དང་སྤྱི་དོན་གཉིས་འཆད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི་
 འགལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀུན་ལས་བརྒྱས་པའི་རྒྱུ་ལས། དེ་གཉིས་
 འཆད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི། ཡིག་དོན་གྱི་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པའི་དོན་དེ་གང་
 ཟག་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་དུ་མི་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱི་དོན་གྱི་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྟན་པའི་
 དོན་ནི་ཡིག་དོན་འཆད་ཚུལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་བཤད་དུ་མི་རུང་བ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །རིམ་པ་འདི་ལམ་གཞན་གྱི་མཐར་འོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། པར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང་
 རྒྱུད་སྤེལ་འོག་མ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱིས་ས་བཅུ་པའི་བར་དུ་བཤོད་པའི་བྱང་སེམས་སྤྱིད་པ་ཐ་
 མ་པ་དེས་འོག་མིན་དུ་མི་གཡོ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་ན། རྟོགས་
 བཅུའི་སངས་རྒྱུས་ནམས་ཀྱིས་སེ་གོལ་གྱི་སྤྱི་པ་བསྐྱུངས་ཏེ། ཁྱོད་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ཙམ་
 ཀྱིས་འཆང་བྱ་བར་མི་རུས་པས། འོད་གསལ་མངོན་དུ་གྱིས་ཤིག་ཅེས་བསྐྱུལ་ནས། ལྷའི་
 བྱ་མོ་ཐིག་ལེ་མཆོག་མ་བཀུག་སྟེ་མཆོན་ཕྱིད་ཀྱི་དུས་སུ་དབང་གསུམ་པ་དངོས་དབང་དུ་
 བསྐྱར་བས་རྒྱུད་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བའི་སྒྲོ་ནས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཆོན་
 པར་བྱེད་པ་དང་། ཐོ་རངས་འོད་གསལ་དང་བྱང་འཇུག་གི་གདམས་པ་ཐོག་སྟེ་དབང་
 བཞི་བ་བསྐྱར་བས། ཐོ་རངས་དེ་ཉིད་ལ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་སྟོབ་

པའི་བྱུང་འཇུག་གི་སྐར་ལྡང་བ་དང། དེ་ནས་ཐོ་རངས་དེའི་ཆ་གསུམ་པ་སྐར་རངས་འཆར་
ཁར་མི་སློབ་པའི་བྱུང་འཇུག་མངོན་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཤད་ཚུལ་འདི་ནི་
དབྱངས་ཅན་དགའ་སློབེ་ས་ལམ་རྣམ་གཞག་ལས་གསུངས་ཏེ། ཤེས་བྱེད་ནི་གསལ་སྒྲོན་
ལས། མཚན་བྱེད་ན་སྒྲ་མས་ལས་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་དབང་བསྐར་ཏེ་འོད་གསལ་
མཚོན་པར་བྱེད་པའོ། །དེ་ནས་ཐོ་རངས་འོད་གསལ་སྒྲོན་ཚུལ་དང། དེའི་འོག་ཏུ་བྱུང་
འཇུག་སྐབ་ལུགས་ཀྱི་གདམས་ངག་སོག་པས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་འཐོབ་ཅིང། དེའི་འོག་
ཏུ་བྱུང་འཇུག་འབྲུབ་པོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །འོན་ཀྱང་གཞུང་འདི་ནི་དང་
པོ་ནས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་ཏུ་རིགས་ངེས་པའི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་བཤད་པའི་གཞུང་ཡིན་པས་
དབྱང་བྱའོ། །བཤད་ཚུལ་འདི་དང་མི་མཐུན་པར་མཁས་གྲུབ་ཟེའི་བརྟག་གཉིས་རྣམ་
བཤད་ལས། བྱང་སེམས་སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་དེ་ལ་དབང་གསུམ་པ་དངོས་དབང་ཏུ་བསྐར་
བའི་ཚོ། བྱག་རྒྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་ཆེན་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་བསྐྱེད་པར་རུས་ལ། རྟོང་
ཉིད་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་ཟིན་མ་ཉམས་པ་སྐར་ནས་ཡོད་པས། དབང་གསུམ་པ་དངོས་
དབང་ཏུ་བསྐར་བ་དེའི་ཚོ་བྱག་རྒྱ་སྒྲོག་ཚུལ་ཏུ་སོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱང་རིམ་གྱིས་ཐིམ་
པའི་རྟོང་པ་གསུམ་མངོན་ཏུ་ཤར་ནས་རྟོང་པ་བཞི་པའི་ཆོ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་གྱིས་
རྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
ཡིན་ལ། དབང་བསྐར་བའི་ཆོ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་སྒྲོན་ཏུ་འཕེན་པ་གཏོང་བ་སོགས་
ཀྱི་གདམས་ངག་སོག་པས། འཕེན་པ་སོགས་ཀྱི་དབང་གིས་དབང་ཏུས་ཀྱི་འོད་གསལ་
དེ་ལས་ལུགས་སྒྲོག་ཏུ་ལྡང་བ་ན། ཤིན་ཏུ་སྤ་བའི་རྒྱང་སེམས་ལས་གྲུབ་པའི་ཁ་རྒྱུར་གྱི་
ལུས་མཚན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་ལྡང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དབང་ཏུས་ཀྱི་འོད་
གསལ་ནི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་དེ་ལས་བྱུང་འཇུག་གི་སྐར་ལྡང་བར་བཤད་དོ། །ཟབ་
དོན་གསལ་བའི་ཉི་མ་ཡང་འདི་དང་མཐུན་པར་སྤང་ལ། འདི་དག་ནི་གསལ་སྒྲོན་ལས།
དབང་གསུམ་པ་བསྐར་བས་ནི་བཞི་པ་བསྐར་བར་ཡང་མཚོན་པས་དབང་ནི་དེ་གཉིས་
སོ། །དབང་གསུམ་པ་བསྐར་བ་ན་སྒྲོན་ཏུ་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་དང། དེ་ནས་ཉེར་ཐོབ་

འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་ཏེ་གཉིས་སྒྲིབ་པ་མོ་ཡང་དག་ནས་དོན་གྱི་ལྷན་སྒྲིབ་མངོན་དུ་འགྱུར་
 རོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་པར་སྒྲིབ་དོ། །བཤད་ཚུལ་ཕྱི་མ་ལྟར་ན། དབང་གསུམ་
 བ་བསྐྱར་བའི་སྒྲིབ་དུ་འོད་གསལ་གྱི་གདམས་ངག་བཞི་འཕྱོག་པ་དང། དབང་བཞི་པ་ནི་
 དབང་གསུམ་པའི་སྒྲིབ་དུ་བསྐྱར་དུ་མི་བྱུང་བས། ཟུང་འཇུག་ཐོབ་པའི་རྗེས་སུ་བསྐྱར་བར་
 འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་བཤད་པ་ལས། ལག་ལེན་གྱི་རིམ་པ་
 ནི་དབང་གསུམ་པ་བསྐྱར་པའི་མཇུག་ཐོགས་ཉིད་དུ་དབང་བཞི་པ་བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ལྟ་མ་ཡིན་ན་དབང་བཞི་པ་མ་བསྐྱར་བའི་སྒྲིབ་ལ་ལྟ་ལས་ཉ་ལྟར་བའི་ཆུལ་དུ་བྱུང་
 འཇུག་གི་སྐྱར་བཞེངས་པའི་ཆུལ་བཤད་པའི་སྒྲིབ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་
 བར་འགྱུར་རམ་སྟུང་པས། རྗེས་དགོངས་པར་གང་སང་སྟོ་ལྟར་ན་མས་གྱིས་དཔྱད་དགོས་
 གྱི། མོངས་རྒྱལ་བདག་ལྟ་བུས་ཁ་ཚོན་གཙང་དཀའ་བའི་གནས་སུ་སྒྲིབ་དོ། །ཁ་ཅིག་ན་
 རེ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཉེ་བའི་རྒྱ་ན་མས་རིམ་པ་བཞི་པར་བཤད་པ་
 མི་འཐད་པར་ཐལ། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཐོབ་ཁ་མའི་རྒྱུད་ལ་རིམ་པ་གསུམ་པ་ཡོད་པའི་
 ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་མ་དག་པའི་རྒྱ་ལུས་དེ་རིམ་པ་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མ་
 དག་པའི་རྒྱ་ལུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲབ་ཟེར་རམ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །

བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་གྱི་རྫོགས་རིམ།

གཉིས་པ་ནི། རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་ལས་རྒྱང་ཅུང་ཟད་གཤོས་པ་
 དང་དུས་མཉམ་དུ་འོད་གསལ་དེའི་བཞོན་པར་གྱུར་པའི་རྒྱང་གིས་ཉེར་ལེན་དང། འོད་
 གསལ་གྱི་སེམས་གྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དག་པའི་རྒྱ་མའི་སྐྱར་
 བཞེངས་པ་ནས་བཟུང་ཉྟེ། སྟོབ་པ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་བར་གྱི་རྫོགས་རིམ་ནི།
 སྟོབ་པའི་བྱང་འཇུག་གས་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་གྱི་རྫོགས་རིམ་གྱི་དོ་བོའོ། །རིམ་པ་
 བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་ལུགས་ལྟོག་གི་ཉེར་ཐོབ་དུ་ལངས་པ། དག་པའི་རྒྱ་མའི་
 སྐྱ་ཐོབ་པ། སྤངས་པ་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པ། ཉོན་སྟོབ་སྤངས་པ། ས་གཉིས་པར་འཕོས་པ།

སྒྲོམ་ལམ་ཐོབ་པ་རུས་མཉམ་སྟེ། འདི་ནི་སྤྲུགས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ལམ་རྒྱ་རིགས་ངེས་པའི་དབང་
རྒྱ་བྱས་ཀྱི། ལམ་གཞན་གྱི་མཐར་བུར་བའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་སྤྲུགས་ནི་ས་བརྒྱ་པའི་ཡེ་
ཤེས་སུ་འདོད་དགོས་ཤིང། དེ་ལ་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ལ་སྒྲོམ་ལམ་ས་དགའི་དབྱེ་བ་མེད་
དམ་སྟེ། སྒྲོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་རིམ་པ་བཞི་པའི་འོད་གསལ་གྱིས་སྤྱོད་ལ།
སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོག་མར་ཐོབ་པའི་རུས་སུ་སྤངས་པར་གསལ་སྒྲོན་ལས་གསུངས་
སོ། །འདི་ལ་ཁ་ཅིག་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་
བར་ཆད་མེད་ལམ་དང། དེའི་ལྷགས་ལྡོག་གི་ཉེར་ཐོབ་ནི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་ཟེ། འདི་
ལ་སྒྲོན་འཕེན་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་འདྲ་བའི་ཉེར་ཐོབ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་གཉིས་
སྤང་རུབ་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། རྟོག་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཞུང་
གཞན་ནས་བཤད་པ་ལྟར་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཐ་སྙད་སྒྱུར་མི་རུང་
ཟེ། ཡང་འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་གཉིས་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་
ཐ་སྙད་སྒྱུར་དགོས་ཤིང་སྒྱུར་རྒྱ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། མཁས་གྲུབ་རྗེའི་ཟིན་བྲིས་ལས། དེ་ནི་
ཚུགས་གཞན་ནས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཐ་སྙད་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་
ཡང་སྒྱུར་ན། འོད་གསལ་དེ་ཡུན་ཐུང་ཐུང་ཁེམ་པ་གཅིག་ལས་མི་འོང་བ་མ་ཡིན་པས།
དེས་བར་ཆད་མེད་ལམ་བྱས། ལྷགས་ལྡོག་གི་ཉེར་ཐོབ་ཤར་བ་ན་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་
པར་བཞག་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རིམ་པ་བཞི་པའི་
འོད་གསལ་དང་དེ་ལས་ལངས་པའི་ཉེར་ཐོབ་གཉིས་སྤྱོད་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་རྒྱ་རྟོགས་
པར་མཚུངས་ཀྱང་འཛིན་ཚུལ་ལམ་དམ་སྟོན་གྱི་བྱང་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཟེ། ཡང་ཁ་
ཅིག་ན་རེ། དེ་གཉིས་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཐ་སྙད་སྒྱུར་མ་སྒྱུར་
གང་ཡིན་ཀྱང་རུང། ཚུགས་གཞན་ནས་བཤད་པའི་ལམ་དེ་གཉིས་དང་རིགས་པ་མཚུངས་
པར་སྒྱུར་མི་དགོས་ཏེ། ཚུགས་གཞན་ནས་བཤད་པའི་ལམ་དེ་གཉིས་ཀ་པ་རགས་ཀྱི་བྱང་
པར་མེད་པར་སྒོ་རགས་པ་ཡིན་པ་དང། རྒྱན་གཅིག་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་

གཉིས་སྒྲིབ་ཅུབ་པའི་སྒོ་ཡིན་པར་བཞག་ཆོག་ལ། འོད་གསལ་དང་ཉེར་ཐོབ་གཉིས་ལ་སྒྲིབ་
 རགས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡང་ཡོད་ལ། ཟུན་སོ་སོ་བའི་བྱང་པར་ཡང་ཡོད་པས། སྒྲིབ་གཞན་
 ནས་བཤད་པའི་ལམ་དེ་གཉིས་དང་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་འོད་གསལ་དང་ཉེར་
 ཐོབ་ལ་སྒྲིབ་རགས་ཀྱི་བྱང་པར་ཡོད་དེ། སྒྲིབ་མ་ནི་གཏུག་སེམས་དང། ཕྱི་མ་ནི་དེ་ལ་ལྟོས་ན་
 ཅུང་ཟད་རགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། སྒྲིབ་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་གང་ཅུང་ལ་གཏུག་སེམས་
 མ་ཡིན་པས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་དང། གཏུག་སེམས་གཏུག་སེམས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ན་ལྟན་
 སྒྲིབ་ཀྱི་སེམས་སུ་བཤད་དུ་མི་ཅུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་ཟེར་ན་གང་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་
 ནི་དབྱེད་པར་བྱའོ། །གཞན་ཡང་། གསལ་སྒྲོན་ལས། དེ་འདྲ་བའི་འོད་གསལ་མངོན་དུ་
 བྱུར་པ་ན་ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུ་མཉམ་པར་འཛོག་ཅུས་པས་ཁེམ་པ་གཅིག་ལས་མེད་པ་
 མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་ནས། དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ་ཞལ་ལུང་དང་རིམ་ལྔ་བསྐྱས་པ་བྱངས་པ་
 ལས་ཆུ་ཆོད་བརྒྱད་དམ་ཉིན་གཅིག་ནས་བསྐྱལ་བའམ་བསྐྱལ་བ་སྟོང་གི་བར་དུ་ཡི་ཤེས་
 མྱོང་བར་བཤད་དོ། །འདི་ནི་དངོས་གནས་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་ན། དོན་གྱི་འོད་གསལ་མངོན་
 དུ་བྱུར་པའི་ཐོ་རངས་དེ་ཉིད་ལ་བྱང་འཇུག་ཐོབ་མི་དགོས་སམ། བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་
 དུ་ལམ་གྱི་ཅུས་མཐུ་བསྟན་པ་ཡིན་ན། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཡུན་སྐྱོང་བ་མིན་པའི་ཤེས་
 བྱེད་དུ་རིམ་ལྔར་འགྲིག་དབྱེད་པར་བྱའོ། །དག་པའི་སྒྲིབ་མའི་སྒྲིབ་འཛོལ་པ་དང་དུས་མཉམ་
 དུ་སྐངས་པ་བྱང་འཇུག་འཛོལ་པར་གསུངས་ཤིང། རྟོགས་པ་བྱང་འཇུག་ནི་དག་པའི་སྒྲིབ་
 ལུས་པ་དེས་སྒྲིབ་ཡང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་ཞུགས་པའི་ཆོ་འཛོལ་པའོ། །བྱང་འཇུག་ཉེར་
 གཅིག་གམ་ཉེར་གསུམ་ནི་རིམ་ལྔའི་འགྲེལ་པ་བྱང་འཇུག་ནོར་བུའི་བང་མཛོད་ལས་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །ཁྱེད་ཀྱི་རྒྱུད་དང་དགོངས་འགྲེལ་རྣམས་ལས་སའི་གངས་བཅུ་དང། བཅུ་
 གཅིག་དང། བཅུ་གཉིས་དང། བཅུ་གསུམ་དང། བཅུ་བཞིར་བཤད་པ་སོགས་དང། དེ་
 དག་གི་དངོས་བརྟགས་བྱང་པར་སོགས་ནི་གསལ་སྒྲོན་ལས་ཤེས་དགོས་ཤིང། དབྱངས་
 ཅན་དག་འགྲོའི་ས་ལམ་ལས་ཀྱང་རྒྱས་པར་བཤད་ཡོད་དོ། །

ཐུགས་སྒྲིབ་མེད་ཀྱི་ལམ་ལྔ་དང་ས་བཅུ་དངོས་གནས་པ་ནི་གསལ་སྒྲོན་ལས། ལམ་

རྒྱུ་མཛེས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། འཕྲོམ་མཁུངས་ཀྱིས་ཆུང་ཆུང་རྒྱུ་མཛེས་པ་ཐོས་པས་སྟོང་པ་
 དངོས་སུ་འདྲེན་མི་རུས་པ་དེ་མིང་དུ་ཚུགས་ཀྱི་ལམ་དང་། དེ་རུས་པ་ནས་བདེ་བས་དེ་
 ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ལུས་ཚུན་ཆད་སྦྱར་ལམ་དང་། དོན་གྱི་འོད་
 གསལ་ནས་བྱུང་འཇུག་མ་ཐོབ་པར་མཐོང་ལམ་ས་རབ་དུ་དགའ་བ་དང་། སྟོབ་པའི་བྱུང་
 འཇུག་ནས་མི་སྟོབ་པའི་བྱུང་འཇུག་མ་ཐོབ་པར་སྟོམ་ལམ་ས་དགུ་དང་སྦྱར་རོ། །ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །མན་རག་ཡིག་རྒྱུང་ལས། ལུས་དབེན་གྱི་སྤ་ཐིག་གི་སྐབས་
 སུ་བདེ་བ་ཁོ་ན་འདྲེན་པ་ཡིན། དེ་བཟུན་ནས་སྟོང་ཉིད་ངེས་ཟིན་དུན་པར་བྱས་ནས་
 སྦྱོར། ཞེས་ལུས་དབེན་གྱི་སྦྱང་བའི་ཡེ་ཤེས་དང་པོར་སྦྱེས་པ་དེ་བདེ་སྟོང་མི་སྦྱོར་བར་
 གསུངས་པ་ལྟར་འདོད་ན་དེས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཐོབ་མ་ཐོབ་སྟོས་པས་
 ཚུགསོ། །མཁས་པ་ཁ་ཅིག །རྒྱལ་འབྱོར་རྣམས་འདི་དག་འཕྲོན་སྟངས་སུ་མཛད་ནས། སྟོབ་
 པའི་བྱུང་འཇུག་གི་སྟོམ་ལམ་སྟོར་དགུས་ཤེས་སྦྱིབ་སྟོར་དགུར་སྟེ་ནས་རིམ་བཞིན་སྟོང་
 བར་བཞེད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་འདོད་མི་དུང་སྟེ། ཤེས་སྦྱིབ་སྟོར་དགུར་སྟེ་བཞི་ཚེས་ཀྱི་བདག་
 འཛིན་ཤེས་སྦྱིབ་དུ་འདོད་པའི་རང་རྒྱུད་པ་དང་སེམས་ཅན་པའི་ལུགས་ཡིན་གྱི། ཐལ་
 འགྱུར་བའི་སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་གཞན་གྱི་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་
 མེད་གསུམ་གྱི་ཚུགས་གསོག་པའི་དོད་ཐུབ་པའི་རྒྱ་ལུས་དང་། ལྷན་སྦྱེས་གྱི་བདེ་བས་དེ་ཁོ་
 ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་གཉིས་ནི་ལམ་གཞན་ལས་རུས་མཐུ་ཆེས་ཆེར་ལྷག་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གཞན་གྱིས་སྟོང་ཐེབས་བདུན་གྱིས་སྟོང་བར་གསུངས་
 པའི་ལྷན་སྦྱེས་གྱི་ཉོན་མོངས་རྣམས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་གིས་སྟོང་
 རུས་པར་འདོད་བཞིན་དུ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གཞན་གྱིས་སྟོང་ཐེབས་བཞིས་སྟོང་རུས་
 པའི་ཤེས་སྦྱིབ་ལམ་འདིས་སྟོར་དགུར་སྟེ་ནས་སྟོང་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི་མི་འགྲིག་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྟོབ་པའི་བྱུང་འཇུག་ལས་ས་དགུར་སྟེ་བའི་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཤེས་སྦྱིབ་
 སྟོང་པའི་མགོ་ཚུམ་པའམ། སྟོབ་པ་མཐའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱིས་ཤེས་སྦྱིབ་ཆེ་འཁྱིར་
 རྒྱུད་གསུམ་ཅིག་ཅར་སྟོང་བར་འདོད་དགོས་སོ། །དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྟོབ་པའི་བྱུང་འཇུག་ལ་

གཉིས་པ་ཁྱ་མེད་གཞན་གྱི་ཚོགས་རིམ་ནི། སྤྱིར་ན་སྤྱད་རྒྱུ་གྱི་ཚོགས་རིམ་བྲིད་
 ཆེན་བརྒྱུད་དུ་གྲགས་པ་ལས། ༡ གསང་འདུས་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་རིམ་ལུ་ནི་བཤད་
 ཟེན་ལ། ༢ ཏུས་འཁོར་གྱི་སྦྱོར་དུག་ནི་ཅུང་ཟད་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། ༣ གསང་
 འདུས་ཡེ་ཤེས་འཕགས་ལུགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་བཞི་འཕམ་དགའ་བ་བཞི་ནི། སྤྱིང་གར་མི་ཤིགས་
 པའི་ཐིག་ལེ། ཝར་བུའི་གསང་པའི་ཐིག་ལེ། རྟེང་གི་སྣ་ཆེར་སྤྱལ་པའི་ཐིག་ལེ། སྤར་
 ཡང་སྤྱིང་གར་མི་ཤིགས་པའི་ཐིག་ལེ་བྲད་པར་ཅན་སྟོན་པ་སྟེ་བཞིའོ། ཁ་མ་ལ་དེ་ཁོ་
 བ་ཉིད་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཞེས་ཀྱང་བཤད་དོ། །དེ་བཞི་ནི་རིམ་བཞིན་དགའ་བ་བཞིའི་དབང་
 ཏུ་བྱས་པའི་ཚོགས་རིམ་ཡིན་ལ། དང་པོ་གཉིས་གྱིས་ཐིག་ལེའི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་བ་
 དང། གསུམ་པ་ནི་དོར་བརྒྱས་ཡིན་ལ། དེས་རྒྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར་སྦྱངས་ནས་རྒྱུང་དང་
 ཐིག་ལེ་ལས་ཏུང་བྱས་པའི་དབང་གིས་འོད་གསལ་ཏུ་ལུགས་འབྱུང་གིས་སྦྱང་བ་དང་
 ལུགས་ཐོག་ཏུ་ལྡང་བ་ཡང་ཡང་གོམས་པས་ཟབ་གསལ་གཉིས་མེད་ཀྱི་དག་པའི་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱི་སྦྱ་བརྒྱབས་ཏེ། དེའི་རིགས་འདྲ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་གསུངས་
 ལོ། ༤ །བདེ་མཆོག་ལྷ་ཡི་པའི་ལུགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་དང། ༥ བདེ་མཆོག་དྲིལ་
 བུ་པའི་ལུགས་ལ། རང་བྱིན་བརྒྱབས་པའི་རིམ་པ། སྣ་ཆོགས་རྩ་རྩེའི་རིམ་པ། ཝར་
 བུ་འགྲངས་པའི་རིམ་པ། ར་ལན་རྩ་རྩེའི་རིམ་པ། བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པའི་རིམ་པ་སྟེ་
 ཚོགས་རིམ་རིམ་པ་ལྟར་བཤད་དོ། །ལྷ་ཡི་པའི་ཚོགས་རིམ་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་ཡང་
 འདིའི་བསམ་གྱིས་མི་བྲལ་པའི་རིམ་པ་ཡིན་པས། བསྐྱེད་རིམ་བརྟན་མ་ཐག་ནས་
 སྟོན་པའི་ཚོགས་རིམ་མིན་གྱི། སྟོན་དུ་དྲིལ་བུ་པའི་རིམ་པ་བཞི་འཕམ་ནག་པོ་སྦྱང་པའི་

སྤགས་ཀྱི་རིམ་པ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་དགོས་པར་བཤད་དོ། །རིམ་པ་དང་པོ་བཞིས་
ཅ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་དུལ་བར་བྱས་ནས། བསམ་གྱིས་མི་བྱབ་པའི་རིམ་པའི་
སྐབས་སུ་སྡོད་བཅུད་རིམ་གྱིས་འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པ་དང། དེ་ལས་ལྷང་བའི་རྣལ་
འབྱོར་མང་དུ་བྱས་པའི་མཐུས་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐུ་འགྲུབ་ཅིང་དེའི་རྒྱན་
ཉིད་གྱིས་འབྲས་བུ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བར་གསུངས་སོ། །འདི་དག་ནི་ལྷ་ཨི་པའི་ལྷགས་ཀྱི་
རྫོགས་རིམ་གྱི་རྣམ་བཤད་དངོས་གྲུབ་སྟེ་མ་དང། གྲིལ་བུ་རིམ་ལུའི་རྣམ་བཤད་སྤྲས་
དོན་ལྟ་བུའི་མིག་འབྱེད་གཉིས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བདེ་མཆོག་གི་རྫོགས་རིམ་
ལ་ལྷགས་མི་འདྲ་བ་སྟེ་བ་ནི། བདེ་མཆོག་སྟོད་འགྲེལ་ནས་དུས་འཁོར་ལྟར་དུ་བཤད་
པའི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་དང། དཔེ་མེད་མཆོ་ནས་བརྒྱུད་པའི་སྦྱོར་དུག་ལྷགས་གཉིས་
ཀྱི་གཅིག་དང། འདུས་པ་ནས་འབྱུང་བ་ལྟར་གྱི་རིམ་ལུའི་ཐ་སྟངས་མཛད་པ་གཅིག་
དང། གྲིལ་བུ་པའི་རིམ་ལྟ་དང། རིམ་པ་བཞི་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྫོགས་
རིམ་སྟེ་དུག་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། ། ༤ །འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་རྫོགས་རིམ་ལ། ལྷས་བྱིན་
བཟུམ་པ་དག་བྱིན་བཟུམ་པ། སེམས་བྱིན་བཟུམ་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བྱིན་བཟུམ་སྟེ་བྱིན་བཟུམ་
བཞིའོ། ༥ །གཤིན་ཇེ་གཤེད་དམར་ནག་འཇིགས་གསུམ་ལས། སྤགས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། དམ་
ཆོག་གི་རྣལ་འབྱོར། དབྱིབས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར། རྣམ་དག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ཏེ་རྣལ་
འབྱོར་བཞིའོ། ༦ །རྒྱ་རྩ་ཆོས་དུག་ནི། གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར། དགའ་བ་བཞི། སྐུ་ལྷས།
འོད་གསལ། ཟུང་འཇུག །འཕོ་བ་གྲོང་འཇུག་སྟེ་དུག་ཡིན་ནམ་སྟམ་ཡང། སལ་ཆེར་གྱིས།
དགའ་བཞི་དང་ཟུང་འཇུག་མ་བགངས་པར། བར་དོ་དང་འཕོ་བ་དང་གྲོང་འཇུག་སོ་སོར་
བགངས་ནས་དུག་ཏུ་བྱས་པས་གང་འཐད་དཔུང་པར་བྱའོ། །

གསང་འདུས་འཕགས་ལྷགས་ཀྱི་རིམ་པ་ལྟ། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལྷགས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་
བཞི། འཁོར་ལོ་ཆེན་པོའི་བྱིན་བཟུམ་བཞི། དམར་ནག་འཇིགས་གསུམ་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་
བཞི། ལྷ་ཨི་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ། གྲིལ་བུ་པའི་རིམ་པ་ལྟ། ཐུན་མོང་པའི་རྒྱ་རྩ་ཆོས་
དུག །དུས་འཁོར་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དུག་གི་ཁྲིད་དེ་སྤྱད་རྒྱུད་ཀྱི་ཁྲིད་ཆེན་བརྒྱུད་དུ་

གྲགས་པོ། །དེར་མ་བྱུང་བ་བྱུབ་ཆེན་པོར་ལ་པའི་གདམས་པ་ནས་བཤད་པའི་གྱི་རྩོར་གྱི་
 རྩོགས་རིམ་དབང་གསུམ་གྱི་ལམ་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དང་། བྱུབ་ཆེན་རྩོ་
 བེ་པ་དང་མི་སྤུའ་བས་བཤད་པའི་དཔྱིད་གྱི་ཐིག་ལེ་དང་ཁ་དོག་བཞིགས་པའི་རིམ་པ་
 སོགས་བྱུབ་ཆེན་ཆོད་ལྡན་གྱིས་བཤད་པའི་རྩོགས་རིམ་མང་ཡང་། ཏུས་འཁོར་གྱི་རྩོགས་
 རིམ་མ་གཏོགས་པ་སྤྱི་མཉམ་སྤྱི་རྩོགས་རིམ་ཆོད་ལྡན་གྱིས་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་
 རིམ་བརྟན་པར་བྱས་རྩིས་སུ། རྩོགས་ཐིག་ལེ་ལས་ཏུང་ཏུ་བསྐྱབས་ནས་བསམ་གཏན་
 གཉིས་གང་ཏུང་གིས་སྒྲོད་བཅུད་འོད་གསལ་ཏུ་བསྐྱུས་ནས་འཇུག་ལྡང་ཡང་ཡང་བྱེད་
 པའི་རིམ་པས་བྱུང་འཇུག་གི་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྤྱོད་བསྐྱབས་ཏེ། དེའི་རིགས་འདྲ་ཉིད་གྱིས་འབྲས་
 ཏུ་ལ་ཉེ་བར་སྒྲོར་བ་ནི་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །འོན་ཀྱང་རྒྱུད་དང་ཐིག་ལེ་ལས་ཏུང་ཏུ་
 སྤྱོད་འཇུགས་ལ་སྒྲོ་མང་པོ་ཡོད་པས་དེ་དག་སོ་སོའི་རྒྱུད་རྣམས་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ཏུ་
 ཆོད་ལྡན་རྣམས་གྱིས་ཀྱང་སོ་སོར་བཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་རྒྱུད་དང་ཐིག་ལེ་ལས་ཏུང་
 ཏུ་སྤྱོད་འཇུགས་ལ་སྒྲོ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཐབས་དེས་རྒྱུད་དབུ་མར་ཞུགས་གནས་
 ཐིམ་གསུམ་བྱས་པ་ལས་གཏུམ་མོ་སྤར་ནས་བྱང་སེམས་བཞུས་པ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲས་
 ཏུ་དགའ་བ་བཞིའམ་སྒྲོང་པ་བཞིའི་ཡེ་ཤེས་བསྐྱེད་ནས། ལྡན་སྤྱོད་གྱི་དགའ་བའམ་འོད་
 གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྒྱུན་སྒྲོང་བར་བྱེད་པས་ཆོས་སྤྱིའི་ཉེར་ལེན་དང་། རྩོགས་རིམ་གྱི་ལམ་
 རྣམས་སྤྱོད་འཆི་བར་དོ་གསུམ་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་བསྐྱེད་ནས། འཆི་བའི་རིམ་པ་རི་བཞིན་
 པའི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུད་སེམས་ལས་བར་དོ་རི་བཞིན་པའི་སྤྱོད་མའི་སྤྱོད་བསྐྱབས་ཏེ། དེ་ཉིད་
 གྱིས་གཟུགས་སྤྱིའི་ཉེར་ལེན་བྱས་ནས་འཆང་བྱ་བ་ནི་འདྲ་བར་ཤེས་ན། ཁུངས་སྤུབ་གྱི་
 རྩོགས་རིམ་གྱི་གཞུང་མང་པོ་ཞིག་ལ་ངེས་པ་རྟེན་ནས་གཞུང་དེ་རྣམས་དོན་གཅིག་ཏུ་མ་
 བྱུང་ཡང་དགོངས་པ་མི་འགལ་བར་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་ན་པདག་ཅག་གི་སྟོན་པས། དམན་པ་ལ་མོས་པ་ཐེག་དམན་པ་
ནམས་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་སྟོད་པ་དང། ཟུ་ཆེན་པོ་ལ་མོས་པ་པར་བྱིན་ཐེག་པ་པ་ནམས་ལ་
ས་དང་པ་རོལ་བྱ་སྟོན་པ་དང། བཟུང་ལ་ལྷག་པར་མོས་པ་གསང་སྟགས་སྟུང་།

མེ་བཞིའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྟེ། སྤྱོད་པ་གསུམ་བརྟན་པ་
 ལས། སྐབས་འདིའི་སྤྱོད་པ་ནི་འདོད་ཆགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་རྒྱུ་ཕྱེ་འོག་
 མ་གསུམ་གྱི་གདུལ་བྱས་མདུན་དུ་བསྐྱེམས་པའི་ལྷ་མོའི་ཡུལ་ལྷ་ལ་དམིགས་པའི་ཆགས་པ་
 ལམ་བྱེད་ཅམ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང། ལས་རྒྱ་དང་བསྐྱེམ་པའི་ལྷ་མོ་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བའི་
 ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་མེད་ལ། ལྷ་མེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ནི་སྤོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡུལ་
 ཅན་ཁྱད་པར་ཅན་ལྷན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་སྟོབས་ལྷན་སྟེད་པའི་རྒྱ་རང་ལུས་ཀྱི་བྱང་ལེམས་
 འཕེལ་བའི་དོན་དུ། ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བའི་འདོད་ཡོན་ལ་
 ཆགས་པ་ལམ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་སྐོར་ནས་སྤོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཁྱད་
 པར་ཅན་སྟེད་ཚུལ་ནི། གསལ་སྟོན་ལས། ཕྱི་ནང་གི་ལུས་ལ་གནད་དུ་བརྟུན་པའི་ཐབས་
 ཀྱིས་བྱང་ལེམས་ལྷ་བ་ལས་ནི། རང་གི་དོན་ལུས་ཀྱི་རིག་བྱ་ཁྱད་པར་ཅན་སྟེ། དེས་
 དམིགས་པའི་རྟེན་བྱས་པས་ལུས་ཀྱི་ཤེས་པའི་ཆོར་བ་བདེ་བ་ཁྱད་པར་ཅན་སྟེ། །དེས་
 དེ་མ་ཐག་རྟེན་བྱས་པ་ལས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལུ་དུ་བྱང་བའི་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སྟེད་དེ།
 དེའི་ཆོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ངེས་པར་བྱས་པ་དུན་པར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདེ་སྤོང་སྦྱར་
 པར་འགྱུར་བས། ཞེས་ཁམས་ལྷ་བ་ལས་ནང་གི་དོན་རིག་བྱ་ཁྱད་པར་ཅན་སྟེས་པ་དེ་ལ་
 དམིགས་པའི་ལུས་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཆོར་བ་བདེ་བའི་དེ་མ་ཐག་འབྲས་སུ་གྱུར་པའི་ཡིད་
 ཆོར་བདེ་བ་མཚུངས་ལྷན་དང་བཅས་པས་སྤོང་ཉིད་སྟོན་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ནོ། །ཡང་
 དེ་ཉིད་ལས། དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་བདེ་བ་སྟེ་བའི་རིམ་པ་དེ་ནི། རིགས་པའི་
 དབང་ཕྱག་གིས། འགའ་ཆོ་ཆགས་སོགས་རྒྱས་སོགས་ཀྱིས། །འཕེལ་བ་བདེ་སྦྱག་ལས་
 རྟེས་ཡིན། །དེ་ཡང་ཁམས་སྟོན་ལས་སོགས་པ། རང་གི་དོན་ནི་ཉེ་བ་ལས། ཞེས་དང།
 རང་དོན་ཁྱད་པར་ལས་སྟེས་པའི། ཁྲོས་ནི་འགྱུར་བར་བྱེད་ཕྱིར་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་
 རིགས་པ་ལས་ཤེས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡིད་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དེ་མ་ཐག་རྟེན་
 ལས་ཀྱང་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་བདེ་བའི་ངོ་བོར་སྟེ་བ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ལྷ་
 བདེ་དེས་སྤོང་ཉིད་སྟོན་པར་གསུངས་པ་ལ་ཞིབ་ཆ་འདོན་ལུགས་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་

ལ་བཞེན་ནས་ཤེས་པར་གསུངས་སོ། །

རྟོགས་པ་ཐོགས་འབྲེལ་པའི་ཐབས་སྒྲུབ་པ་བཤད་པ།

སྐབས་འདིར་སྒྲུབ་པ་ལ་རོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། སྒྲོས་བཅས། སྒྲོས་མེད། ཤིན་ཏུ་
སྒྲོས་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་གསུམ། སྒྲོས་མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ལ་ཀྱས་འཕྲིང་བསྐྱུས་གསུམ་ཡོད་ལ་སྐ་
ཕྱི་གཉིས་ལ་གསུམ་ཏུ་མི་འབྲེད་དོ། །ཞེན་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྒྲུབ་པ་
དང། རྟོགས་རིམ་པའི་སྒྲུབ་པ་གཉིས་དང། དེ་རེ་རེ་ལ་སྒྲོས་བཅས་སྒྲོས་མེད་ཤིན་ཏུ་སྒྲོས་
མེད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད། ཏུས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། རྟོན་རུང་རུ་བྱེད་པ་དབང་
རུས་དང། ལམ་སྒྲོམ་རུས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་གཉིས། ཕྱི་མ་ལམ་སྐར་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་ཕྱིར་རུ་སྒྲུབ་
པ་དང། ཐོབ་ཟིན་ཐོགས་འབྲེལ་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་ཐོག་མར་
སྒྲོམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། མི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་མ་ཐོབ་ཀྱི་བར་རུ་ཡོད་ཀྱང། ཐོབ་ཟིན་
ཐོགས་འབྲེལ་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་བཞི་ལས་ལྷག་མེད་དེ། བསྐྱེད་རིམ་མཐར་ཕྱིན་
ནས་སུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་འབྲུབ་པའི་དོན་རུ་སྒྲུབ་པ་བྱེད་པ་དང། སེམས་དབེན་ཐོབ་
ནས་སྐྱུ་ལུས་འབྲུབ་པའི་དོན་རུ་སྒྲུབ་པ་བྱེད་པ་དང། སྐྱུ་ལུས་ཐོབ་ནས་འོད་གསལ་གྱིས་
སྒྲུངས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྐྱ་ཐོབ་པའི་དོན་རུ་སྒྲུབ་པ་བྱེད་པ་དང། སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་
ནས་མི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཐོབ་པའི་དོན་རུ་སྒྲུབ་པ་བྱེད་པ་སྟེ་བཞི་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་བསྐྱེད་རིམ་ཀྱི་ཐོགས་འབྲེལ་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་བྱ་རན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བསྐྱེད་རིམ་
ཕྱ་རགས་མཐར་ཕྱིན་པས་ཁྱབ། རྟོགས་རིམ་ཀྱི་ཐོགས་འབྲེལ་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་བྱ་རན་པའི་གང་
ཟག་ཡིན་ན། སེམས་དབེན་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པར་གསུངས་སོ། །བསྐྱེད་རིམ་པས་སྒྲུབ་པ་མ་
བྱས་པར་སུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་མང་པོ་འབྲུབ་པ་ཡོད་ཀྱང། སུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་
ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་རྣམས་དང། གཞན་མང་པོ་ཡང་རུས་སྒྲུང་རུར་བདེ་སྐྱག་རུ་འབྲུབ་པའི་
ཐབས་སྒྲུབ་སྒྲུབ་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོགས་རིམ་ཀྱི་ཐོགས་འབྲེལ་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ནི་ཆོ་གཅིག་ལ་
བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པའི་དོན་རུ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུབ་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་མ་སྒྲུབ་པར་ཆོ་གཅིག་ལ་

འཆང་རྒྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་གི་ནལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་པའི་དབང་གིས་ཡེ་ཤེས་
གསུམ་བསྐྱེད་ལུས་པ་ན། ཕྱི་ལྷན་རྒྱ་ཤོགས་སུ་མེད་ན་སེམས་དབེན་གྱི་ཡེ་ཤེས་མཆོན་
ཉིད་ཆང་བ་བསྐྱེད་མི་ལུས་ཤིང་། ལྷན་གི་ལུས་ལ་གནད་ཏུ་བརྩམས་པའི་མཐུས་རྒྱུ་རྒྱུ་
པ་དང་གཏུམ་མོ་འབར་ནས་བྱང་སེམས་ལྷ་བའི་ལུས་པ་མཐར་མོན་ཀྱང་། ད་ཏུར་ཐུག་
རྒྱུ་སྒྲོ་ནས་དེ་ནམས་ལ་བྱང་པར་ཆེན་པོ་ཐོབ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གོང་འཕེལ་
ཏུ་འགྲོ་བའི་རིམ་པ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷན་གི་ལུས་ལ་གནད་ཏུ་བརྩམས་པའི་
ཐབས་ཀྱི་ལུས་པ་མཐར་མོན་པ་ན། ཐུག་རྒྱུ་འདྲོད་ཡོན་ལོངས་སྟོན་པ་ཡན་ལག་དང་
བཅས་པ་ཉིད་ལ་དྲིལ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སྒྲོམ་པ་ནི། རྟོགས་རིམ་གྱི་ཐོགས་འབྱིན་གྱི་སྟོན་
པའི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལས་རྒྱ་དང་འདྲ་འབག་ཆས་གོས་སོགས་དང་།
བརྟེན་དང་བརྟེན་ལན་སོགས་བྱ་བའི་སྒྲོས་པ་དང་བཅས་པའི་སྟོན་པ་ནི་སྒྲོས་བཅས་ཀྱི་
སྟོན་པ་དང་། ལས་རྒྱ་དང་འདྲ་བའི་འབག་ཆས་གོས་སོགས་ཡོད་ཀྱང་། བརྟེན་དང་བརྟེན་
ལན་སོགས་བྱ་བའི་སྒྲོས་པ་མེད་པའི་སྟོན་པ་ནི་སྒྲོས་མེད་ཀྱི་སྟོན་པ་དང་། ཕྱི་སྒྲོས་པ་
ཐམས་ཅད་སྤངས་ཏེ་ཡེ་རྒྱ་དང་སྒྲོམས་པར་འཇུག་པ་དང་གཉིད་ཀྱི་འོད་གསལ་སྦྱང་བ་
ཟུང་ཏུ་འབྲེལ་ནས་བདེ་སྟོང་གི་ཡེ་ཤེས་ཆེག་སྒྲིལ་ཏུ་བསྒྲོམ་པའི་སྟོན་པ་ནི་ཁིན་ཏུ་སྒྲོས་
མེད་ཀྱི་སྟོན་པའི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒྲོ་ནས་དེ་ལྟར་ཡིན་
ཀྱང་སྒྲོམ་བསམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་སྟོན་པ་གསུམ་འཛོག་ན་ནི། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྟོན་པ་ནམས་
སྒྲོས་བཅས་དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་མ་ཐོབ་པའི་རྟོགས་རིམ་པའི་སྟོན་པ་ནམས་སྒྲོས་
མེད་དང་། སྟོབ་པའི་ཟུང་འཇུག་པའི་སྟོན་པ་ནམས་ཁིན་ཏུ་སྒྲོས་མེད་ཀྱི་སྟོན་པ་ཡིན་
ཏེ། རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་མཆོན་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་པ་ཆེ་བ་དང་། རྒྱུ་བ་དང་། གཏན་ནས་མེད་
པའི་སྐབས་ཀྱི་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་རིམ་བཞིན་སྦྱི་དོན་དང་། སྤྲས་དོན་དང་།
མཐར་ཐུག་པའི་དོན་གྱི་སྟོན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །རིམ་པ་གཉིས་ཀས་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་
བྱས་ཀྱང་རང་རང་གི་སྐབས་ཀྱི་འབས་སུ་ལྷུར་ཏུ་མ་བྱུབ་ན། རིམ་གཉིས་སོ་སོའི་སྟིང་པོ་
བསྐྱལ་ཚུལ་ནི་ལེའུ་བཅུ་པའི་རྒྱུད་འགྲེལ་དང་ན་རོ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཤེས་

པར་བྱའོ། །ཞེས་གསལ་སྒྲོན་ལས་གསུངས་སོ། །

འབྲས་བུ་མངོན་བྱ་བྱེད་པའི་ཚུལ།

བཞི་པ་འབྲས་བུ་མངོན་བྱ་བྱེད་ཚུལ་ནི། ལམ་འདི་དག་གི་འབྲས་བུ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། སངས་རྒྱལ་ནི་རབ། གྲུབ་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱད་ནི་འཕྲིང། ཞི་རྒྱས་དབང་དྲག་གི་འཕྲིན་ལས་ནི་ཐ་མའོ། བྱི་མ་གཉིས་ནི་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་ཡིན་པས། བཟུ་ན་མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་གཉིས་སོ། །འཛང་རྒྱ་ཚུལ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། ཆོ་འདིར་འཛང་རྒྱ་བ། བར་དོར་འཛང་རྒྱ་བ། རྒྱེ་བ་བརྒྱད་ནས་འཛང་རྒྱ་བའོ། །དེ་ལ་ལམ་ཐུན་མོང་བ་ལ་སྤྱངས་པ་དང། དབང་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་ཅིང། དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་བསྐྱར་བ་ནི་གསུམ་ཀ་ལ་འདྲའོ། །ཁྱད་པར་ནི། དང་པོས་རིམ་གཉིས་སྟོང་པ་དང་བཅས་པ་ལ་སྟོན་ཅུས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྐྱུ་ལུས་ཐོབ་ན་ཆོ་དེ་ལ་འཛང་རྒྱ་བར་ངེས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་ནས་སེམས་དབེན་གྱི་བར་ཐོབ་པ་ཞིག་གིས་སྟོང་པ་གསུམ་གང་རུང་བྱེད་རྒྱ་མ་བྱུང་ན་འཆི་བ་འོད་གསལ་སེམས་དབེན་མཐར་ཐུག་གི་དཔེའི་འོད་གསལ་གྱི་རོ་པོར་བསྐྱེད་ནས་བར་དོའི་དོད་ལ་སྐྱུ་ལུས་སྤྱུ་ལངས་ཏེ། རྟེན་དེ་ལ་ལམ་ལྷག་མ་རྣམས་བསྟོམས་ནས་འཛང་རྒྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། དབང་ཐོབ་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་སྤྱང་བ་ཙམ་ཞིག་བྱས་ཀྱི་ལམ་ཆེར་མ་བསྟོམས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དག་དབེན་གྱི་བར་ཐོབ་ཀྱང་སེམས་དབེན་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་སོ། །དེ་དག་ནི་ཆོ་འདི་དང་བར་དོར་འཛང་མི་རྒྱ་ཡང་རྒྱེ་བ་བརྒྱན་ནས་བརྒྱ་དྲུག་ཚུན་ཆད་བྱ་ངེས་པར་འཛང་རྒྱ་བར་གསུངས་སོ། །

དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལུགས་ཀྱི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དུས་འཁོར་གྱི་ལུགས་ཀྱི་ལམ་བཟོད་ཚུལ་ལ་བཞི། ལམ་གྱི་སྟོང་རུང་བྱ་བ་དང། དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་དག་པར་བྱ་བ་དང། ལམ་རི་ལྟར་བསྟོམ་ཚུལ་

དང་། འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ལམ་ཐུན་མོང་བས་རྒྱུད་ལེགས་
 པར་རྒྱངས་ཏེ། རུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་རུལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་འཇུག་ཅིང་བྱིས་པ་ལྟར་
 འཇུག་པའི་དབང་བདུན་དང། ཞོང་མ་གོང་ཆེན་རྩྭ་རྩྭ་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་
 དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་ཕྱེ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་རྩྭ་རྩྭ་དུ་བྱེད་པའོ། །སློབ་མ་རྣམས་གང་དུ་
 འཇུག་པའི་དགྲིལ་འཁོར་ནི་རུལ་ཚོན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། རས་བྱིས་སོགས་
 ལུ་མི་རྩང་བར་རྒྱ་རོ་པས་དབང་མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པར་གསུངས་སོ། །རིགས་ལྡན་
 འཇམ་དཔལ་གྲགས་པས་ཉེ་མའི་ཤིང་རྩ་ལ་སོགས་པའི་ཚངས་པའི་དྲང་སྟོང་རྣམས་སློབ་
 བསྐྱར་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དུ་དབང་བསྐྱར་བར་གསུངས་པ་ནི་དེའི་དམིགས་བསལ་ཡིན་
 ལ། ཀུན་སྤངས་ཀྱི་སློབ་མ་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་
 དུ་དབང་བསྐྱར་དུ་རྩང་མི་རྩང་དབྱེད་པར་བྱའོ། །གང་བསྐྱར་བའི་དབང་ལ། བྱིས་པ་
 ལྟར་འཇུག་པའི་དབང་བདུན་ནི། བྱིས་པ་བཅས་པ་ན་མས་བཀྲ་བ་དང། དེ་ནས་རྩ་བ་
 འབྲུགས་ཤིང་རྒྱན་འདོགས། གཙུག་སྤྱད་འཛོག་ཅིང་མྱོད་པ་སོགས་དང་ཚོས་མཐུན་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བྱང་སྟོགས་སྐྱའི་ཞལ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པར་སློབ་
 མ་སྐྱོད་རྩྭ་རྩྭ་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་བསྐྱབས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ནང་གི་ཡུམ་བཞིས་རྒྱ་དབང་དང།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལུས་ཅོད་པ་ཅེ་གྱི་དབང་བསྐྱར། རྩྭ་སྟོགས་གསུང་གི་ཞལ་དམར་པོ་
 ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པར་སློབ་མ་གསུང་རྩྭ་རྩྭ་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་རུས་མ་བཅུས་དར་དབྱངས་
 ཀྱི་དབང་དང། གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་རྩྭ་རྩྭ་གྱི་དབང་བསྐྱར། ཤར་སྟོགས་སྟགས་
 ཀྱི་ཞལ་ནག་པོ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པར་སློབ་མ་ཐུགས་རྩྭ་རྩྭ་དུ་བསྐྱེད་པ་ལ་སེམས་དཔལ་
 སེམས་མ་རྣམས་ཀྱིས་བརྒྱལ་ཞུགས་ཀྱི་དབང་དང། ཁོ་པོ་ཁོ་མོ་རྣམས་ཀྱིས་མིང་གི་དབང་
 བསྐྱར། ལུབ་སྟོགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཞལ་སེར་པོ་ལ་མངོན་དུ་སྟོགས་པར་སློབ་མ་ཡེ་ཤེས་རྩྭ་རྩྭ་
 བསྐྱེད་པ་ལ་རྩྭ་རྩྭ་དུ་སེམས་དཔལ་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་རྩྭ་རྩྭ་གྱི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་བདུན་
 རོ། །དེའི་འདོགས་ལ་ཡན་ལག་དང་གཙོ་བོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མེ་ལོང་དང་མིག་
 སྒྲན་སོགས་སྟེར་བ་དང། གཉིས་པ་ནི། རྩྭ་རྩྭ་སྤྱག་རྒྱའི་དམ་ཚིག་གསུམ་རྣལ་འབྱོར་

གྱི་རྒྱུད་དང་མཐུན་པར་སྦྱོན་པའི་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་རོ། །འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་མན་
 ཆད་གྱི་ཡིན་གྱི། གླ་མེད་གྱི་རྒྱུད་སྟོན་པའི་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་མིན་པར་སྐྱགས་རིམ་ལས་
 གསུངས་སོ། །རྒྱ་དབང་སོགས་བརྟན་ལ་བྱུང་དབང་གི་ཐ་སྐྱད་མི་མཛད་ཅིང་དེ་བརྟན་
 ཀ་ལ་རྒྱ་རྒྱུ་སྤྱ་འགོ་བས་རྒྱ་དབང་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་སོ། །དབང་གོང་མའི་བྱུང་དབང་
 དང་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་བྱུང་དབང་ནི་རིམ་བཞིན་སྤྱག་རྒྱ་གཅིག་དང་དགུའི་དཀར་
 འཛིན་གྱི་བྱུང་པ་ལ་རིག་པ་དང་འབྱུང་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ལ་མཛད་དོ། །འདི་ནི་
 སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་ཡིན་ལ། གླ་མེད་སྦྱིའི་སློབ་དཔོན་གྱི་དབང་དང་འབྲུ་ཡང་སྤྱག་རྒྱ་
 ལ་ནི་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ། །རིག་མའི་ལུས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་གཉིས་
 ཀྱི་གསང་དབང་ནི་རིམ་བཞིན་གླ་མས་རིག་མ་གཅིག་དང་དགུ་དང་སྟོ་མས་པར་ལྷགས་པ་
 ལས་བྱུང་བའི་གསང་རྣམས་སྤངས་པ་དང་། རིག་མ་གཅིག་དང་དགུའི་རྩ་ག་བལྟས་པ་ལས་
 སྦྱོས་པའི་བདེ་བ་ལ་མཛད་དེ། ལྷ་གའི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་
 ཤེར་དབང་ནི་རིམ་བཞིན་སློབ་མས་རིག་མ་གཅིག་དང་དགུ་དང་སྟོ་མས་པར་ལྷགས་པ་
 ལ་ཁམས་ལྷ་བའི་བདེ་བ་ལ་མཛད་དེ། ཀུན་རྫོབ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་ཀྱི་དགྱིལ་འཁོར་དུ་
 ཐོབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཁ་ཅིག་འདི་དང་གསང་དབང་གཉིས་དགྱིལ་འཁོར་གང་དུ་ཐོབ་པ་
 གོ་ཤོག་སྟེ་གླ་མེད་སྦྱི་ལྟར་འཆད་པ་དོན་མིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་དབང་སོགས་ནི་རིག་
 མ་གཅིག་དང་དགུའི་ཁྱད་པར་དང་། དགའ་བཞིའི་ནང་ནས་འདི་དང་འདིའོ་ཞེས་ངོ་སྤྲོད་
 ལུགས་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་འདྲའོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་དབང་
 བཞི་པ་ནི་མི་འདྲ་སྟེ། གོང་མའི་དབང་བཞི་པ་ནི། རྟོར་བྱར་བྱང་སེམས་གནས་པ་མྱིར་
 མ་ཟགས་པའི་ལྟན་སྦྱོས་ཀྱི་དགའ་བ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དབང་བཞི་པའོ། །འདི་སྐྱགས་གཞན་
 རྣམས་ཀྱི་དགྱིལ་ཆོག་ནས་དབང་གསུམ་པར་བཤད་ལ་དེ་ཐོབ་ཀྱང་དབང་བཞི་པ་མ་ཐོབ་
 པས་རྒྱུད་རྫོགས་པར་ཉན་པ་ལ་མི་དབང་ལ། རུས་འཁོར་གྱི་སྐྱོར་ནས་འདི་ཐོབ་ན་རྒྱུད་
 རྫོགས་པར་ཉན་དུ་བྱང་ཡང་། དབང་གོང་མའི་གོང་མ་བཞི་མ་ཐོབ་ན་རྒྱུད་རྫོགས་པར་
 སྟོན་པ་པོར་མི་བྱང་བར་བཤད་དོ། །ཞེས་སྐྱགས་རིམ་ལས་གསུངས་སོ། །མཚའ་དཔེས་

སྤྱི་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྤྱུ་དང་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རོ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པའི་
མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་ནི་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་པ་རུས་གཅིག་ཏུ་
ཆོགས་པ་ནི་གོང་མའི་ཡང་གོང་མའི་དབང་བཞི་པ་སྟེ། དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་
དང་དོན་དམ་པའི་དབང་བཞི་པ་ཞེས་བཤད་དོ། རྫོང་རྩང་རུ་བྱེད་པའི་དབང་བཞི་པ་
ཆོག་གི་སྐོར་ནས་བསྐྱར་ཡུགས་ནི་སྤྱི་དང་འདྲའོ། རྫོང་སྤྱོད་དཔོན་བདག་པོ་ཆེན་པོའི་
དབང་ནི་དབང་བདུན་གྱི་ཆོ་ག་ལས་བསྐྱུས་ཏེ་བསྐྱར་བ་སྟེ། དཀྱིལ་ཆོག་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཚ་ལུང་བརྩ་བཞི་སོགས་བསྐྱར་བར་བྱ་སྟེ། སྤགས་སྤྱི་འཁོའི་ཚ་ལུང་
བརྩ་བཞིའི་དང་པོ། གཉིས་པ། ལྷ་པ། རྩག་པ། བརྩ་པ། བརྩ་གཅིག་པ། བརྩ་གཉིས་པ་
སྟེ་བརྩན་ནི། རུས་འཁོར་ནས་ཚ་ལུང་ཡིན་པར་དངོས་སུ་མ་གསལ་པས་ཀྱང་བསྐྱར་དགོས་
ལ། རུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་ཚ་ལུང་དང་པོ་ནི། རྫོང་སྤྱོད་དཔོན་གྱི་ཐུགས་དགྲུག་
པ་དང། གཉིས་པ་ནི། ལྷ་མའི་བཀའ་བསྐོར་བ་བཅག་པ་དང། ལྷ་པ་ནི། ལྷ་དང་ལྷ་སུའི་
བྱང་སེམས་འདོར་བ་དང། རྩག་པ་ནི། སྤགས་དང་པར་སྤྱིན་པའི་ཐེག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
གཉིས་ལ་མཆོག་དམན་རུ་བཟུང་ནས་སྟོང་པ་དང། བརྩ་པ་ནི། སྤྱི་བྱམས་པ་ཞེས་པ་
ཞེ་ལ་གསུག་པ་འཛིན་ཞིང་ཁ་ལ་བྱམས་པ་བྱེད་པ་སྟེ། ཁ་ཞེ་མི་མཐུན་པའི་བྱམས་པ་བསྟེན་
པ་དང། ལྷ་རི་ཀ་པས་འདི་དང་མི་འདྲ་བར་བཤད་དོ། བརྩ་གཅིག་པ་ནི། མི་འགྱུར་
བའི་བདེ་བ་འཇིག་རྟེན་གྱི་དཔེར་བྱ་བ་དང་བྲལ་བ་བྱིན་པ་ལ་སྡེ་ཆོམ་དང་ཡིད་གཉིས་
གྱི་དབང་གིས་དང་རུ་མི་ལེན་ཞིང་རྟོག་པར་བྱེད་པ་དང། བརྩ་གཉིས་པ་ནི། དག་པའི་
སེམས་ཅན་རྣམས་འཕྱོར་པ་ལ་མདོན་སུམ་རུ་སྟོན་བརྫོང་པའོ། འདི་དག་ཞིབ་པར་ཚ་ལུང་
གི་རྣམ་བཤད་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། རུས་འཁོར་ནས་བཤད་པའི་རིགས་སོ་སོའི་དམ་ཆོག་
ནི། རྫོང་འཁོར་རིགས་ལ། རྫོང་རྩལ་ཐུག་རྒྱ་སྤྱོད་པ་བཞི་དང། རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་ལ།
རིན་ཆེན་ལྷགས་ཟངས་བ་ལང་རྟ། ལྷང་ཆེན་བྱ་མོ་མོར་འཛིན་དང། འདོད་པའི་རྒྱང་
མ་རང་གི་ཤ། སྤྱིན་པ་རྣམས་པ་བརྩ་རུ་འདོད། ཅིས་པ་ལྟར། སྤྱིན་པ་བརྩ་སྤྱིན་པ་དང།
འཁོར་ལོའི་རིགས་ལ། ཤ་ལྷ་བརྩད་ཅི་ལྷ་དང་དབང་པོའི་ཆོགས་སྤྱང་བ་དང། པརྫའི་

པར་བྱང་ཆུབ་པ། རྣམ་པ་ཉི་ཤུས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ། རྒྱ་འབྲུལ་དྲ་བས་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་སྟེ་བྱང་ཆུབ་པ་བཞིའོ། །འདི་དག་ནི་གཞན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གང་ལ་གནད་དུ་བརྩུན་པར་བྱ་བ་རྟོ་རྩེའི་ལྷས་དང། དེ་ལ་གནད་དུ་བརྩུན་པར་བྱེད་པ་སྦྱོར་བ་ཡན་ལག་དྲུག་གོ། །དང་པོ་ནི། ཚ་རྒྱུད་ཐིག་ལེ་གསུམ་སྟེ། རྟེ་བ་ཡན་ཆད་ཀྱི་རོ་རྒྱུད་དབུ་མ་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་ཉི་ཟླ་སྤྱོད་གཅན་གྱི་ཚ་ཞེས་བྱ་ལ། མེ་རྩུ་ནམ་མཁའི་ཁམས་པ། ཁ་དོག་དཀར་དམར་ལྗང་གྱ། །ཁྲག་དང་ཁུ་བ་དང་རྒྱུད་གཙོ་ཆེར་འབབ་པར་གསུངས་སོ། །རྟེ་བ་མན་ཆད་ན་དེ་གསུམ་གྱི་རྩུན་ལ་རིམ་བཞིན་དམར་སེར་ཅན་དང་ལྷག་དང་དུས་མེད་ཚ་ཞེས་བྱ་ལ། བ་དང་རྒྱུད་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་པ། ཁ་དོག་སེར་ནག་སྟོན་པོ། བཤང་གཅི་ཁུ་བ་གཙོ་ཆེར་འབབ་པར་གསུངས་ཏེ། འདི་དག་ལ་ཚ་ཆེན་དྲུག་ཅས་བྱའོ། །ཚ་འཁོར་དྲུག་སྟེ། གཙུག་ཏྟར་གྱི་འཁོར་ལ་ཚ་འདབ་བཞི་པ། དཔྲལ་བའི་བརྩ་དྲུག་པ། མགིན་པའི་སོ་གཉིས་པ། རྟིང་གའི་བརྒྱུད་པ། རྟེ་བའི་རེ་བཞི་པ། གསང་གནས་གྱི་སོ་གཉིས་པའོ། །སྟོག་འཛིན། མཉམ་གནས། བྱུ་རྒྱུ་ཁབ་བྱེད། ལྷ། རུས་སྤལ། ཚངས་པ། ལྷས་བྱིན། ཁོར་ལས་རྒྱལ། ཐུར་སེལ་ཏེ་རྒྱུད་བརྩ་བཤད་ཀྱང། ཚ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་ཐ་སྦྱང་མ་མཛད་དོ། །རྒྱུད་གཞན་ནས་གཞི་དུས་སུ་འཆི་ཆོ་མ་གཏོགས་ཁབ་བྱེད་གྱི་རྒྱུད་མི་རྒྱ་ཞིང། དབུ་མ་ནས་རྒྱུད་མི་རྒྱ་བར་བཤད་ཀྱང་འདིར་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་རྒྱ་བར་བཤད་དོ། །རྒྱུད་དང་པོ་ལྔ་རིམ་བཞིན་ནམ་མཁའ་རྒྱུད་མེ་རྩུ་སའི་ཁམས་དང། ཕྱི་མ་ལྔ་ནི་རིམ་བཞིན་རྒྱུད་མེ་རྩུ་ས་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཁམས་སུ་བཤད་དོ། །རྟིང་གའི་ཚ་མདུད་གྱི་ལྟེང་འོག་གི་སྤུབས་ན་རིམ་བཞིན་ནམ་མཁའི་རྒྱུད་སྟོག་འཛིན་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྒྱུད་ཐུར་སེལ་སྦྱེ་ཞིང་གནས། རྟིང་གའི་ཤར་དང་ཤར་ལྟོའི་ཚ་འདབ་ན་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་མཉམ་གནས་རུས་སྤལ། ལྟོ་དང་ལྟོ་ལུབ་གྱི་ཚ་འདབ་ན་མེད་རྒྱུད་བྱུ་རྒྱུ་ཚངས་པ། བྱང་དང་བྱང་ཤར་གྱི་ཚ་འདབ་ན་ཆུའི་རྒྱུད་ཁབ་བྱེད་ལྷས་བྱིན། ལུབ་དང་ལུབ་བྱང་གི་ཚ་འདབ་ན་སའི་རྒྱུད་སྤྱོད་དང་ཁོར་ལས་རྒྱལ་སྦྱེ་ཞིང་གནས་པ་ཡིན་ཀྱང། རྒྱ་བའི་ཆོ་དེ་རྣམས་རེ་རེ་ཡང་མང་པོར་གྱེས་ཏེ་ལྷས་གྱི་ཚ་འདབ་ལ་ཁབ་པར་རྒྱ་བ་ཡིན་

ནོ། སྤྱི་པོ། མགྲིན་པ། སྤྱིང་ག། རྟེ་བ་བཞིར་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ། སང་པའི་གནས་སྐབས་
 དང་། མི་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་། གཉིད་འབྲུག་པའི་གནས་སྐབས་དང་། སྒྲོམས་
 འབྲུག་གི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་རིགས་བཞི་གནས་ཤིང་། རྟེ་བ། གསང་གནས།
 རྟོན་ལུང་དབུས། རྟོན་ལུང་ཆེར་སྤར་སྤར་ཐིག་ལེ་རིགས་བཞི་རིམ་བཞིན་གནས་ལ། རྟེ་
 བར་སང་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་བསྐྱེད་པའི་བག་ཆགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཐིག་ལེ་གཅིག་གི་
 རྟེང་ན་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི་ཐིག་ལེ་སོ་སོར་མིན་པར་གསུངས་སོ། ཐིག་ལེ་རིགས་བཞི་ལ་རིམ་
 བཞིན་སྐྱ་གསུང་བྲགས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་འཕམ། ལྷས་རག་ཡིད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ཞེས་བྱ་
 ལ། སང་པའི་ཆོ་སྤྱོད་ཀྱི་རྒྱུང་ནམས་སྤྱི་པོ་དང་སྤྱད་ཀྱི་རྒྱུང་ནམས་རྟེ་བར་འདུ་བས། ལྷ་པ་
 སྤང་ཙམ་དང་མ་དག་པའི་ལྷ་པ་སྤང་བྱེད། མི་ལམ་གྱི་ཆོ་སྤྱོད་རྒྱུང་མགྲིན་པ་དང་སྤྱད་
 རྒྱུང་གསང་གནས་སུ་འདུ་བས། སྤང་ཙམ་དང་སྤྱ་བརྒྱུད་འབྲུལ་བ་བསྐྱེད། གཉིད་འབྲུག་
 པའི་ཆོ་སྤྱོད་རྒྱུང་སྤྱིང་ག་དང་སྤྱད་རྒྱུང་ལོ་རྒྱུད་དབུས་སུ་འདུ་བས། མི་རྟོག་པ་དང་མི་
 གསལ་བ་བྱེད། སོ་སོ་སྒྲོམས་པར་འབྲུག་པའི་ཆོ་སྤྱོད་རྒྱུང་རྟེ་བ་དང་སྤྱད་རྒྱུང་ལོ་རྒྱུད་
 ཆེར་འདུ་བས། བདེ་བ་དང་འཇག་པ་བྱེད་པ་ལས། མ་དག་པའི་ལྷ་པ་སྤང་དང་སྤྱ་བརྒྱུད་
 འབྲུལ་བ་དང་། མི་གསལ་བ་དང་། འཇག་པ་བྱེད་པའི་རུས་པ་ནམས་སྤངས་ནས། ལྷ་པ་
 སྤང་ཙམ་དང་། སྤང་ཙམ་དང་། མི་རྟོག་པ་དང་། བདེ་བ་ནམས་ལམ་ཏུ་བྱས་པས། རྟོན་
 གཞུགས་དང་། གཞོམ་མེད་ཀྱི་སྤྱང་དང་། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་། མི་འབྱུར་བའི་བདེ་ཆེན་ཏུ་
 འབྱུར་ལ། དེ་ནམས་ཤོང་ནས་ཤོང་ཏུ་བྱད་ཞུགས་པ་ལས། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སྐྱ་གསུང་བྲགས་
 ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེན་འབྱུར་རོ། ལྷགས་འདིར་གླིབ་པ་ཐམས་ཅད་རིགས་བཞིའི་གླིབ་པར་འདུས་
 ལ། གླིབ་པའི་མཆོན་གཞིར་ཐིག་ལེ་དེ་ནམས་བཤད་པ་ནི། ཐིག་ལེ་དེ་ནམས་ལ་གནས་
 པའི་ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་རྒྱུང་སེམས་ནམས་གླིབ་པའི་བག་ཆགས་བཤོ་གཞི་ཡིན་པ་ལ་དཀོངས་
 པར་གསུངས་སོ། ཐིག་ལེ་དེ་ནམས་ཀྱི་རོ་བོ་ནི་ཁམས་དཀར་དམར་འདྲེས་པའི་ཤོང་བྱ་
 ལྷངས་འབྲུ་ཙམ་པ་རེ་ཡོད་དོ། གཞིའི་རུས་ནས་ཡོད་པའི་ཤིན་ཏུ་སྤྱ་བའི་རྒྱུང་སེམས་
 ཀྱིས་མ་དག་པའི་སྤྱོད་བཅུད་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་ནམས་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་སྤངས་

ནས་ཚས་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱར་བསྐྱར་བར་བྱེད་པ་སྒྲ་མེད་སྤྱིའི་ལྷགས་ཡིན་ལ། ཐིག་ལེ་རིགས་
བཞིས་མ་དག་པའི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་ལམ་གྱིས་སྤངས་ནས་རྡོ་རྗེ་བཞིའི་རྒྱ་
བྱེད་པ་ནི་ལྷགས་འདྲིའི་ཁྱད་ཚས་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སོར་བསམ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་
ལག་དྲུག་གོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་རྫོགས་རིམ་ལ་ཡན་ལག་དྲུག་ཏུ་བཞག་ཅེ་ན། ཐོབ་བྱ་སངས་རྒྱས་ལ་སྤྱི་
གསུང་ཐུགས་གསུམ་ཡོད་པས་དེ་སྐབས་བྱེད་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་ཡང་ཡན་ལག་དྲུག་ཏུ་ངེས་ཏེ།
སོར་བསམ་གཉིས་ཀྱིས་སྟོང་གཟུགས་སྤར་མ་བྱུང་པ་སྐབས་ཅིང་བྱུང་ཟིན་བཞུག་པར་བྱས་
པའི་སྟོན་རྒྱལ་བའི་སྤྱི་སྐབས་ལ། གྲོག་འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་དག་གི་ཙ་བ་རྒྱུད་ལ་དབང་
ཐོབ་པར་བྱས་ནས་རྒྱལ་བའི་གསུང་སྐབས་ཅིང་། རྗེས་དྲན་ནི་མི་འཕྱར་བའི་བདེ་བའི་ཉེ་
རྒྱ་དང་། ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་མི་འཕྱར་བའི་བདེ་བའི་རོ་བོ་ཡིན་པས་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་སྐབས་
བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་གཉིས་ཚན་དེ་དག་ལ་རིམ་བཞིན་སྤྱི་རྡོ་རྗེ་དང་གསུང་
རྡོ་རྗེ་དང་ཐུགས་རྡོ་རྗེའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དུ་ཡང་གསུངས་སོ། །སྟོབ་པའི་སྐབས་སྤྱི་རྡོ་རྗེ་
གསུམ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ཁྱད་པར་པ་དུས་གཅིག་ཏུ་རྫོགས་པ་ནི། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་
ལག་ཐོབ་ནས་འོང་ངོ་། །ཞེས་སྤྱགས་རིམ་ལས་གསུངས་སོ། །ཤོ་རིམ་ངེས་པ་ནི། ལྷགས་
འདྲིའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་གི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ནི་གཞུང་གཞན་ནས་བཤད་པའི་བདེ་
སྟོང་དབྱེར་མེད་དང་མི་འདྲ་སྟེ། འདྲིའི་སྟོང་པ་ནི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་ཡཔ་ཡུམ་གྱི་སྤྱི་དང་།
བདེ་བ་ནི་མཚོག་ཏུ་མི་འཕྱར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲ་བའི་བདེ་སྟོང་
བྱང་འཕྲུག་ནི། རང་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱས་སྐབས་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རང་ཉིད་སྟོང་
གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ལྷ་ཡཔ་ཡུམ་དུ་སྤྱང་བའི་ཡུམ་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་ལས་རང་གི་སེམས་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཞུགས་པའི་མི་འཕྱར་བའི་བདེ་བ་ཐོབ་པ་གཉིས་བྱང་དུ་སྐྱེལ་རུས་པའི་
ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་སྤྱགས་རིམ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱེལ་
ནི་རྗེས་དྲན་ལ་རག་ལས་ཏེ། རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་གཏུམ་མོས་བཞུས་པའི་བྱང་སེམས་སྤྱི་
བོ་ནས་ནོར་བུའི་བར་དུ་འོངས་པ་ཕྱིར་མ་འཕོས་པ་ལས་སྐྱེལ་བའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དགའ་བ་ནི་

མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་
 ལུ་ཡང་མ་བཟགས་པའི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ལྟར་སྒྲུང་བ་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ། །དེ་འདྲ་
 བའི་རྗེས་དྲན་ནི། འཛིན་པས་དབུ་མའི་ནང་དུ་རྒྱང་གཡོ་མེད་དུ་འཛིན་པ་ལ་རག་ལས་
 ཏེ། དེའི་མཐུས་གདུམ་མོ་འདས་ནས་ཁམས་བཞུ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཛིན་པ་དེ་ཡང་
 སྟོག་ཚེ་ལ་གྱི་ནལ་འཁོར་གྱིས་རོ་རྒྱང་གི་རྒྱང་དབུ་མར་ཚུད་པ་ལ་བཞུས་ཏེ། དེར་མ་ཚུད་
 བ་དེའི་ནང་དུ་གཟུང་བར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རོ་རྒྱང་གི་རྒྱང་དབུ་མར་ཚུད་པ་ཡང་
 སོར་བསམ་གྱིས་དབུ་མ་སྦྱངས་པ་ལ་བཞུས་ཏེ། རྒྱང་ལས་ཅུང་དུ་མ་བྱས་པར་དབུ་མར་
 ཚུད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐགས་རིམ་ལས། དབུ་མ་སྦྱངས་པའི་གོ་བ་ནི། སོར་སྤྱད་གྱིས་
 རྟགས་བརྩུ་གཅིག་པོ་བསྐྱབས་པ་བསམ་གཏན་གྱིས་བཟན་པར་བྱས་པས་རྒྱང་ཅུང་ཟད་
 ལས་སུ་ཅུང་ནས་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱང་རང་ལྷགས་གྱིས་དབུ་མར་འགོ་བ་ཚུམ་པ་ཡིན་ལ།
 མཚམས་དེ་ནས་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱ་བ་འགོག་པའི་སྒྱུར་བ་བྱས་ན་གནད་དུ་འགྲོ་ལོ། །དེའི་
 གོང་དུ་བྱས་ཀྱང་མི་འགོ་བས། ཡན་ལག་དང་པོ་གཉིས་ནི་སྟོག་ཚེ་ལ་སྒྲིམ་པའི་ཚད་འཛིན་
 བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སོར་བསམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཤར་བའི་
 རྟགས་བརྩུ་གཅིག་པོ་རྒྱང་དབུ་མར་ཐིམ་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷགས་འདིའི་སོར་
 བསམ་གཉིས་རྒྱང་དབུ་མར་ཚུད་པའི་སྟོན་འགོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དག་
 རྒྱང་དབུ་མར་ཐིམ་པའི་རྟགས་ཡིན་པར་སྒྱུར་དུག་གི་ཟིན་གྱིས་དུ་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་
 མ་ཁྱབ་སྟམ་སྟེ། ཟིན་གྱིས་མང་པོར་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་སྐགས་རིམ་དང་གསལ་སྟོན་ལས་
 དེ་དག་རྒྱང་དབུ་མར་ཚུད་པའི་སྟོན་འགོ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐགས་རིམ་
 ལས། གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱང་དབུ་མར་ཚུད་པ་ཡང་སོར་བསམ་གྱིས་དབུ་མ་སྦྱངས་པ་ལ་
 བཞུས་ཏེ། ཞེས་དང། གསལ་སྟོན་ལས། ཏུས་འཁོར་ལས་སྒྲིག་རྒྱ་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ནམས་
 སོར་སྤྱད་གྱི་སྐབས་སུ་གསུངས་པ་ནི། དབང་པོའི་རྒྱང་ནམས་ལུ་ལ་ཐ་མལ་པ་ལ་འཇུག་
 པ་ཞེས་ཏུ་ཉེ་བར་སོང་བ་དང། བར་དུ་ཞེས་པའི་ཏུས་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་ཞིང། སེམས་དབེན་
 སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆར་བའི་སྒྲིག་རྒྱ་སོགས་བཞི་ནི། རྟོང་པ་བཞི་དེའི་མཇུག་སོགས་སུ་

འཆར་བའི་རྟགས་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ནི་རྒྱང་རྒྱ་རྒྱིར་ཚུད་ནས་མིམ་པ་དགོས་པར་ལན་མང་
 ཏུ་བཤད་ཟིན་རྟོ། །དེ་བས་ན་སོར་ཕྱད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་ཁྱེ་ལྷ་གཅན་གྱི་རྣམ་པ་མཐོང་བ་
 དང། རྟོང་པ་གསུམ་གྱི་ཁོད་སྟགས་ཀྱང་དོན་གཅིག་ཏུ་འོང་ས་མེད་དོ། །ཞེས་ཟིན་ཏུ་
 གསལ་བར་གསུངས་པའི་སྤྱིར་རོ། །

དེ་དག་གི་དོན་བསྟུན། སོར་བསམ་གཉིས་ཀྱིས་རྟོ་རྟེན་སྤྱི་ཚུ་གཟུགས་བསྟུངས་
 པའི་སྒོ་ནས་དབྱ་མ་སྟུངས། སྟོག་ཚུལ་གྱིས་སྟུངས་པའི་དབྱ་མའི་ནང་དུ་རྟོ་རྟེན་གྱི་རྒྱུ
 གཉིས་འཇུག །འཛིན་པས་བརྟུག་པ་དེ་དེར་སྤྱི་ནང་དུ་འབྱུང་འཇུག་མི་བྱེད་པར་བརྟུང་།
 རྟེན་དུན་གྱིས་བརྟུང་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱག་རྒྱ་གསུམ་གང་རུང་བསྟོམས་པས་བྱང་
 སེམས་བཞུས་ནས་ཡབ་པ་སྤྱིར་མ་འཕོས་པར་བརྟུང་བས་འཇུར་མེད་ཀྱི་བདེ་བ་བསྟུངས།
 ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་སོར་བསམ་གྱིས་བསྟུངས་པའི་གཟུགས་དེ་ལས་རང་འདོད་ལྟ་ཡབ་
 ཡུམ་གྱི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྤྱར་བྱས་ཏེ་ཕྱག་ཆེན་ལ་རྟེན་སྤྱི་ཚུ་ཆགས་ནས། མི་འཇུར་པའི་བདེ་
 བ་ཚོལ་པ་དེ་མོང་ནས་མོང་དུ་སྤེལ་བའི་མཐར་ལེམ་པོའི་ཕུང་སོགས་ཐམས་ཅད་ཟད་
 དེ། ལུས་སྟོང་གཟུགས་རྟོ་རྟེན་སྤྱི་དང་ཐུགས་དངོས་པོའི་དེ་ལོན་ཉིད་ལ་དུས་ཀྱན་ཏུ་
 བཅུམ་པར་བཞག་པའི་མི་འཇུར་བའི་བདེ་བ་གཉིས་བྱང་དུ་འཇུག་པའི་སྤྱི་ཚོལ་པ་འདི་
 སེམས་འབྲེལ་སྟོར་གསུམ་གྱི་གནད་བསྟུན་པའི་སྟོང་པོ་ཡིན་པར་སྟགས་རིམ་ལས་གསུངས་
 ལོ། །སོར་སྤྱང་གྱི་སྐབས་སུ་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྟོང་གཟུགས་འཆར་ཚུལ་ནི། དབུ་ལ་བའི་
 རྩ་འཁོར་གྱི་དབྱས་སུ་སང་པའི་གནས་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་ཐིག་ལེ་ཡོད་པས་དེར་དམིགས་
 པ་གཏང་དེ་བསྟོམ་པ་ན། ཐིག་ལེ་དེའི་སྟོང་ན་ཡུལ་སྤྱང་སྤྱ་ཚོགས་སྟོན་པའི་ཁུས་པ་ཡོད་
 པ་དེ་སང་ནས་གནས་དེར་སྟོང་གཟུགས་སྤྱ་ཚོགས་འཆར་རོ། །དེར་དམིགས་པ་གཏང་
 བས་སྟོམ་ཚུལ་ནི། ཁྱིད་ཡིག་ནས་བྱུང་བ་ལྟར་མཚན་མོ་ཐུན་ཁང་དུ་ལུས་ཀྱི་བྱེད་བཅིང་
 དམ་པར་བྱས་ནས་མིག་གི་མས་མིབས་ཡར་བཀལ་པའི་བྱེད་མིག་བྱས་ཏེ། སྤྱིན་མཚན་མས་
 ཀྱི་དབྱ་མའི་སྤྱབས་སྟོང་གི་ནམ་མཁར་སེམས་ཞེན་ཅིང་ཆེ་གཅིག་ཏུ་སྟོམ་པའོ། །དེ་ལྟར་
 བསྟོམས་པས་དུ་བ་དང། སྤྱིག་རྒྱ་དང། མཁའ་སྤྱང་མེ་བྱིར་དང། མར་མེ་འབར་བ་ལྟ་

བྱ་ཕྱི་མཆོན་རྟགས་བཞི་འཆར་རོ། །དེ་ནས་རྩ་མེ་དང་། ཟླ་བ་དང་། ཉི་མ་དང་། སྒྲ་
གཅན་དང་། རློག་དང་། ཐིག་ལེ་སྔོན་པོ་ལྟ་བུའི་ཉིན་རྟགས་རྩ་ག་འཆར་རོ། །མཆོན་རྟགས་
བཞི་ནི་ཐོག་མར་མཆོན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་སྒོམ་རྩ་སུ་འཆར་ཡང་། ཉིན་མོའི་རྣལ་འབྱོར་
སྒོམ་ཆོ་མི་འཆར་བ་མིན་ལ། ཉིན་རྟགས་རྩ་ག་ནི་གང་ཟག་མཆོག་ལ་མཆོན་མོའི་རྣལ་
འབྱོར་གྱི་རྩ་ནས་ཀྱང་འཆར་བ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ནས་རྟགས་བཅུའི་ཐ་མ་ཐིག་
ལེ་སྔོན་པོའི་དབྱུག་སུ་རེ་ཁ་ནག་པོ་སྤྲི་ཆད་ཅམ་གྱི་ནང་དུ་དེས་པ་ལྟ་བུ་གྱི་ལོངས་
སྤྱོད་རྫོགས་པའི་སྤྱུ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྤྱོད་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་བར་གསུངས་སོ། །དེས་པ་ལྟ་
ནི། རྩ་དེས་པ་རྟགས་བཅུ་རྫོགས་པའི་མཐར། གནས་དེས་པ་དབྱུ་མའི་ནང་དུ། རོ་པོ་
དེས་པ་རྩལ་བསགས་པ་མིན་པར་རང་སེམས་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཅམ་དུ་གྲུབ་ལ། སྤྱུ་དེས་པ་རྩོ་
རྩེ་སེམས་དཔའི་སྤྱུ། རྣམ་པ་དེས་པ་ཡབ་ཡུམ་ཞལ་སྤྱོད་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མཐོང་བར་
འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟར་སོར་སྤྱད་གྱིས་རྟགས་བཅུ་གཅིག་པོ་བསྐྱབས་པ་དེ་བསམ་གཏན་གྱི་
ཡན་ལག་གིས་བརྟན་པར་བྱས་པས་རྒྱང་རྒྱང་ཟད་ལས་སུ་རྩར་ནས་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱང་
རང་ཤྲགས་གྱིས་དབྱུ་མར་འགོ་བ་ཚོམ་པ་ཞིག་བྱང་ན་སོར་བསམ་གྱི་རྩས་པ་དེས་རྫོགས་
པས། མཆོམས་དེ་ནས་སྔོག་ཚོལ་སྒོམ་དགོས་ཏེ། རྒྱང་སྤྲགས་དབྱེར་མི་ཕྱེད་པའི་རྩོ་རྩེ་
བཞུས་པ་དང་སྔོག་འཛིན་ཐུར་སེལ་གཉིས་དབྱུ་མའི་ནང་དུ་ཁ་སྤྱོད་བྱེད་པའི་བྱམ་པ་ཅན་
གྱི་རྣལ་འབྱོར་གཉིས་གྱིས་གཡས་གཡོན་གྱི་རྒྱང་གི་རྒྱ་བ་བཀག་ནས་དབྱུ་མར་འཛུང་པར་
བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དབྱུ་མར་ཚུད་པ་བརྟན་པོ་ཞིག་བྱང་ན་སྔོག་ཚོལ་གྱི་རྩས་པ་དེས་
རྫོགས་པས། དེ་ནས་འཛིན་པ་སྒོམ་དགོས་ཏེ། དབྱུ་མའི་ནང་དུ་བརྟན་པར་གནས་པ་ནི་
སྔོག་ཚོལ་གྱི་ལག་རྩེས་མིན་གྱི་འཛིན་པས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནས་རྒྱང་དབྱུ་
མར་ཚུད་པ་དང་བཅུད་པ་དེར་གནས་པ་བྱང་བ་ན་རྩེས་བྲན་གྱི་གཏུམ་མོའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
མཐུས་གཏུམ་མོ་འབར་ནས་ཁམས་ཞུ་བ་རྩོ་རྩེའི་ཕྱི་མོའི་བར་དུ་འོངས་ནས་ཕྱིར་མ་འཕོས་
པ་ན་ལྟན་སྤྱིས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་འབྱུང་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་མོར་བུའི་ཕྱིར་
ཁམས་དཀར་པོའི་ཐིག་ལེ་གཅིག་གཞན་དུ་གཡོ་མེད་དུ་བྱས་པ་ལས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་

སྐད་ཅིག་དང་པོ་སྐྱེ་ཞིང། དེས་ལུས་ཀྱི་བེམ་པོའི་ཆ་གཅིག་ཐོས་ཤིང་ལས་རྒྱུད་གཅིག་བྱང་
པར་བྱེད་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་རྩལ་གྱིས་རིམ་བཞིན་ནོར་བུའི་ཆེ་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་
དང་། དེ་ནས་ཉེ་བ་དང། དེ་ནས་སྤྱིང་ག་དང། དེ་ནས་མགྲིན་པ་དང། དེ་ནས་དཔལ་
བ་དང། དེ་ནས་གཙུག་རྟོར་གྱི་བར་གནས་བྱུག་པོ་རེ་རེར་ཁམས་དཀར་པོའི་ཐིག་ལེ་སྤྲུམ་
སྟོང་བྱུག་བརྒྱ་རེ་གཡོ་མེད་དུ་རིམ་པར་བརྟེན་པ་ལས། དེའི་གུངས་སྟེང་གྱི་མི་འགྱུར་
བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་རིམ་པར་སྐྱེ་ཞིང། དེ་ནམས་ཀྱིས་གངས་དེ་སྟེང་གྱི་ལས་རྒྱུད་
འགགས་པར་བྱས་ཤིང་ལུས་ཀྱི་བེམ་པོའི་ཆ་བྱང་པར་བྱས་ཏེ་ས་གཉིས་གཉིས་མངོན་དུ་
བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཁམས་དཀར་པོའི་ཐིག་ལེ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་ནོར་བུའི་ཆེ་མོ་ནས་
གསང་གནས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བྱེད་གྱི་བར་གཡོ་མེད་དུ་ཡར་བརྟེན་པ་ལས་མི་འགྱུར་བའི་
བདེ་བས་སྐད་ཅིག་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་རིམ་པར་སྐྱེ་ཞིང། ལས་རྒྱུད་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་དང་
ལུས་ཀྱི་བེམ་པོའི་ཆ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་བྱང་པར་བྱས་ཏེ་ས་དང་པོ་རབ་དུ་དགའ་བ་མངོན་
དུ་བྱེད་དོ། །བདེ་བ་དེའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ནི་མཐོང་ལམ་དང་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ནམས་ནི་སྦྱོར་
ལམ་དུ་འདོད་དགོས་སོ། །དེ་ནས་གསང་གནས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་བྱེད་ནས་གསང་གནས་
ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྫོགས་པའི་བར་ཁམས་དཀར་པོའི་ཐིག་ལེ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་གོང་ནས་གོང་
དུ་བརྟེན་པ་ལས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་རིམ་པར་སྐྱེ་
ཞིང། དེའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་སྐྱེ་བ་དང་ས་གཉིས་པ་དྲི་མ་མེད་པ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་མོ། །དེ་
བཞིན་དུ་ལྟ་བུའི་འཁོར་ལོའི་བྱེད་དང་ཡོངས་རྫོགས་ཁམས་དཀར་པོའི་ཐིག་ལེས་བཀའ་
བ་ན་བདེ་བ་སྤར་ལྟར་སྐྱེ་ཞིང་ལས་རྒྱུད་དང་བེམ་པོའི་ཆ་སྤར་བཞིན་བྱང་པར་བྱས་ཏེ་ས་
གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་ཐོབ་པ་སོགས་གོང་མ་ནམས་རིགས་འགྲེལ། །རྡོ་རྗེ་ཆེ་མོ་ནས་གཙུག་
རྟོར་གྱི་འཁོར་ལོའི་རྫོགས་པའི་བར་དུ་ཁམས་དཀར་པོའི་ཐིག་ལེ་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་བྱུག་བརྒྱ་
གོང་ནས་གོང་དུ་ཡར་བརྟེན་པའི་ཆོ། གཙུག་རྟོར་ནས་རྡོ་རྗེའི་ཆེ་མོའི་བར་དུ་ཁམས་
དང་ར་པོའི་ཐིག་ལེ་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་བྱུག་བརྒྱ་འག་ནས་འག་དུ་མར་འབབ་པར་གསུངས་
ཤིང། དེ་ལྟར་ཁམས་དཀར་དམར་འཛག་མེད་དུ་བཅིངས་པས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཉི་

ཁྱིམ་གྱི་ཕྱོད་ཀྱི་ཐུག་བརྒྱུ་ཚུགས་པ་ན་ཁམས་དཀར་དམར་གཉིས་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རྟེ།
སྐྱུགས་རིམ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལུས་ལ་འཇག་མེད་དུ་བཅིངས་པས་མི་འགྱུར་བའི་
བདེ་བ་ཚུགས་པ་ན་པམ་པོའི་ཁམས་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་འགྱུར་བས་ཁ་བ་ཉིད་ཀྱང་མི་
གནས་རྟེ། ཞེས་པ་ནས། དེས་ན་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་དོ་རྒྱུ་ལྷན་འཇའ་ཚོན་བཞིན་དུ་སོང་
བ་ལ་གོད་པ་འོ་མས་བཀང་བ་བཞིན་དུ་མ་འཛིན་ཅིག ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྐབས་འདིར་ཀུལ་བ་དག་འདུན་ཆུ་མཚོས། ཏུས་འཁོར་བའི་ལུགས་ཀྱི་མི་འགྱུར་བའི་
བདེ་བ་དེ་སླ་མེད་སྤྱིའི་ལྷན་སྤྱོད་ཀྱི་བདེ་བ་ལས་གོང་དུ་ཁྱད་ཞུགས་པའམ། འོན་ཏེ་ཁྱད་
པར་མེད་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྷན་ན། སླ་མེད་སྤྱི་འཁོར་ལམ་ཀྱི་བགོད་པ་ཚུགས་ནས་
ཏུས་འཁོར་ཀྱི་ལམ་ལ་འཇུག་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། གཉིས་པ་ལྷན་ན། ལས་དང་ཡེ་ཆུ་
ལ་བརྟེན་ནས་ལྷན་སྤྱོད་ཀྱི་བདེ་བ་མཚན་ཉིད་ཆང་བ་ཐོབ་ཀྱང། དེ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་
པར་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་ཕྱག་ཆུ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་སྤྱུབ་པ་ལ་འབྲེལ་ཅི་
ཡོད། ཅེས་སོགས་དོགས་པ་བསྐྱངས་པར་མཛད་པ་ལ། ལན་ཅུང་ཟད་ལྷ་བ་ནི། སླ་མེད་
སྤྱི་འཁོར་ལྷན་སྤྱོད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ལུགས་འདིའི་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་གཉིས་ལ་བཟང་
ངན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང། ལམ་དེ་གཉིས་སྤྱི་བ་གཉིས་ལྷན་དུ་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཏུས་
ལྷན་དུ་སྤྱིད་པ་ལ། ཆུ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ཡིན་རྟེ། བདེ་བའི་སྟོབས་རྩེ་ཆེར་སྤྱིད་
པ་ལ་བདེ་བའི་རྟེན་ཀྱང་ལྷ་སྤྱིའི་བྱང་སེམས་འཕེལ་བ་ཞིག་དགོས་པ་ནི་ལུགས་གཉིས་ཀ་
ལ་འདྲ་ཡང། བྱང་སེམས་འཕེལ་བའི་ཆུ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཏུས་
འཁོར་ལྷན་ན། བདེ་བའི་རྟེན་ཀྱང་ལྷ་སྤྱིའི་བྱང་སེམས་གནས་གཞན་དུ་མ་བཀའ་པར་
དབྱ་མའི་ལམ་ནས་གོང་ནས་གོང་དུ་ཡར་བཞེགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བའི་སྟོབས་རྩེ་
ཆེར་སྤྱིད་པར་གསུངས་ལ། དེ་ལ་ནི་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕྱག་ཆུ་ཙམ་གྱིས་མི་ཚོག་གི་སྟོང་
གཟུགས་ཀྱི་ཕྱག་ཆུ་ལ་བརྟེན་དགོས་སོ། །སླ་མེད་སྤྱི་འཁོར་ལྷན་ན། ཀྱང་སེམས་
རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཆ་བ་ལུས་ཡིན་པས་དབང་པོ་རྟེན་བཅས་
ཀྱི་ལུས་རྒྱས་པ་ཞིག་དགོས་རྟེ། དེའི་དོན་དུ་སྤྱིད་པ་གསུམ་གང་རུང་བྱེད་པར་གསུངས་པ་

ཡིན་ནོ། །ཡང་རྒྱལ་དབང་དེ་ཉིད་ཀྱིས། རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་དང།
ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་ཡན་ལག་གི་སྐབས་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་པོ་དེ་དང། ལྷ་མེད་གཞན་
ནས་བཤད་པའི་རིམ་པ་གསུམ་པ་དང་ལྷ་པའི་སྐྱ་ལྟས་ལ་བྱུང་པར་ཡོད་དམ་མེད། དང་
པོ་ལྟར་ན། ལམ་རུས་ཀྱི་སྐྱ་གཉིས་པོ་དེས་ཉེར་ལེན་སོ་སོར་བྱས་པའི་གཟུགས་སྐྱ་གཉིས་
ལ་མཆོག་དམན་ཡོད་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་ཞིང། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་སྐྱའི་ཉེར་ལེན་ནི་
འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པའི་གཏུག་རྒྱུད་གིས་བྱེད་པར་ནན་ཏན་གྱིས་གསུངས་པ་རྣམས་རི་
ལྟར་ཁས་ལྡང་བར་བྱ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་གཏུག་རྒྱུད་ལས་སྐྱབ་པར་
འདོད་དགོས་ན། དེ་ལྟར་ཚད་ལྡན་སུས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང། སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་
སྐྱའི་བསྐྱབ་གཞི་ནི་སོར་རྩུད་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཤར་བའི་རུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྣང་བ་དེ་
ལ། ཡན་ལག་སྤྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་བཞུང་རྩ་ལྷུར་པ་ལས་བསྐྱབ་པར་གསུངས་པས། སོར་
རྩུད་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དེ་ཡང་གཏུག་རྒྱུད་ལས་བསྐྱབས་པའམ། ཡང་ན་དང་སོར་བསྐྱབས་པ་
མིན་ཡང་ལམ་གྱི་སྐབས་འདི་འདྲ་ཞིག་ནས་བསྐྱབས་པ་དང་བྱུང་མེད་རྩ་སོང་བ་ཡིན་ཞེས་
པའི་གསལ་ཁ་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པ་སྟོན་དགོས་སོ་ཞེས་དོགས་པ་བསྐྱངས་པར་མཛད་
དོ། །དེ་ལ་མཐའ་ཚད་པའི་ལན་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པ་ཁྱེ་བར་དཀའ་བས། སྐར་ཡང་
ཆོས་ཀྱི་སྐྱོན་ལྡན་རྣམས་ལ་དྲི་བ་ཁྱེ་ན། རུས་འཁོར་གླིག་ཆེན་དང་། སྐྱོར་རྩུག་གི་ཟིན་གྱིས་
མང་པོ་མཐུན་པར་རྗེས་དྲན་གྱི་སྐབས་ནས་རྣལ་འབྱོར་པ་རང་ཉིད་དངོས་གནས་ལ་སྟོང་
གཟུགས་རུས་འཁོར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་སྐྱར་སྣང་བར་གསུངས་པ་དང། རྟགས་རིམ་ལས། རྩ་བ་
ལ་སོགས་པའི་སྟོང་གཟུགས་རྣམས་གོང་ནས་གོང་རྩ་གནས་ལྟར་ཉ། ཡན་ལག་རྩུག་པའི་
སྐབས་ཀྱི་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་འདོད་ལྟ་ཡབ་ཡུམ་རྩ་སྣང་བ་ནི། འབྲས་སྤྱི་རྩི་རྩི་སྤྱི་སྤྱི་
མོང་མ་ཡིན་པའི་ཉེ་རྒྱ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆོ་ན་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཅན་གྱི་ལྟས་དངོས་པོ་ལ་སྟོང་
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱར་སོང་བ་མེད་དེ། དེམ་པོའི་ཁམས་རྣམས་མ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
སྐྱ་དེ་འབྱུང་བ་པ་ལ་རུལ་སྤྱར་བ་ཆོགས་པའི་ལྟས་ཉམས་པར་བྱ་དགོས་པས། དེ་ནི་གསེར་
འབྱུར་གྱི་ཅིས་ལྷགས་གསེར་རྩ་བསྐྱར་བ་བཞིན་རྩ་ལྟས་ལ་བྱང་རྒྱུ་གྱི་སེམས་འཛག་མེད་

དུ་བཅིངས་པས་བཅ་པོའི་ཁམས་ནམས་ཟད་པར་བྱེད་དེ། ཞེས་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་དངོས་གནས་པ་འབྲུག་པ་ལ་བཅ་པོའི་ཁམས་ཟད་དགོས་པར་གསུངས་པ་གཉིས་མི་འགལ་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན། སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱ་དངོས་གནས་ལ་འབྲུག་པའི་མཆོམས་གང་ནས་ཡིན། གང་ལྟར་ཡང་རྒྱལ་དབང་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཆོན་བརྗོད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་ཤིན་ཏུ་ཤ་བའི་འོད་གསལ་ཀྱི་སེམས་དེ་ཉིད་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་རོ་བོར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་དང་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་པའི་གཏུག་མའི་རྒྱང་ཡང་སྟོང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱར་འགྱུར་བའི་སྐབས་ཤིག་ཡོད་དམ་མེད་རི་ལྟར་ཡིན། ཤེས་བྱེད་གསལ་ཁ་མི་སྤང་བས་བདག་ལྟ་བུས་ཁ་ཆོན་གཙོད་ག་ལ་རུང་སྟེ། གློ་ལྡན་ནམས་ཀྱིས་ནམ་པར་དཔྱེད་པའི་སྒོ་ཅམ་དུ་འགྱུར་བར་རེ་བའི་བསམ་པས་བྱིས་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱེད་ཚུལ་ནི། རབ་དུས་འཁོར་གྱི་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་ཆོ་དེ་ཉིད་དང། ཐ་མ་སྐྱེ་བ་བརྒྱད་ནས་འཆང་བྱ་བ་མ་གཏོགས་འབྲིང་བར་དོར་འཆང་བྱ་བའི་ནམ་གཞག་མི་བྱེད་དེ། བསྐྱེད་རྫོགས་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུ་འཆི་བ་དང་སྐྱེ་བ་སྦྱོང་བྱེད་ལས་ལོགས་སུ་བར་དོ་སྦྱོང་བྱེད་གྱི་ལམ་སྒོམ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་མེད་གྱི་ལམ་གྱིས་སངས་རྒྱུས་འབྲུག་ཚུལ་ལ་བཤད་སྟོལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། རམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་ཟད་པར་མ་བྱས་པར་དེའི་ནང་ནས་སངས་རྒྱུས་འབྲུག་པ་ནི་སྤྱི་མེད་སྤྱིའི་ལྷགས་སྟོལ་དང། རམ་སྤྲིན་གྱི་སྤང་པོ་ཐབས་མཁས་ཀྱིས་ཟད་པར་བྱས་ཏེ་སངས་རྒྱུས་འབྲུག་པ་ནི་དུས་འཁོར་བའི་ལྷགས་སྟོལ་ཡིན་ལ། འདིའི་ཚུལ་ནི། སྤང་བཞིན་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་ཐིག་ལེ་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་དབུ་མའི་ལམ་ནས་ཡར་མར་བཅེགས་པ་ལས། མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བའི་སྐད་ཅིག་མ་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་རིམ་པར་སྐྱེ་ཞིང། དེ་ནམས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་ལས་རྒྱང་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་དང་ལུས་ཀྱི་བཅ་པོའི་ཁམས་ཉི་ཤི་ཆིག་སྟོང་དུག་བརྒྱ་ཟད་པར་བྱས་ཏེ། ལུས་སྟོང་གཟུགས་རྩི་རྩི་སྐྱ་ཡབ་ལུས་འལ་སྦྱར་གྱི་ནམ་པ་ཅན་དང་སེམས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཅར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཆོག་ཏུ་མི་འགྱུར་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་ཁ་སྦྱར་ཡན་ལག་བདུན་ལྡན་གྱི་བྱང་འཇུག་རྩི་རྩི་

འཆང་གི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་བྱས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་མེད་པར་གང་ལ་གང་
འདུལ་གྱི་སྤྱལ་པའི་སྤྱོད་པ་ཐེར་འབྲུམ་འབྲུང་བ་ཡིན་ནོ། །

འདིར་སྤྱོད་པ། པར་སྤྱོད་ཐེག་པའི་རིན་ཆེན་རུལ་མང་བཅེགས། རྒྱུད་སྡེ་རྣམ་བཞིའི་
བང་རིམ་མངོན་པར་མཐོ། །བདེན་གཉིས་རྒྱུད་འཇུག་ཉི་ལྔས་རབ་བརྒྱན་པའི། །བྱབ་
པའི་ལྷགས་སྤོལ་ལྷན་པོ་འདི་གོ་མཆར། །སྤོ་བཟང་ལེགས་བཤད་མཆོ་ཆེན་བསྐྱབས་པ་
ལས། །སྤོན་མེད་གཏམ་སྟན་ལྷགས་ཐོན་པ་འདི། །སྤོ་ལྷན་གཟུ་བོར་གནས་པའི་མགིན་
སྤོན་གྱིས། །རྣམ་དཔྱད་རལ་པའི་ཅེ་མོར་བཀོད་པར་གྱིས། །འོན་ཀྱང་རྒྱུད་སྡེ་རྣམ་མཆོ་
གཏིང་མཐའ་མེད། །བདག་ནི་སྤོ་མོངས་སྤྱངས་པས་རྣམ་པར་དབེན། །དེ་སྤྱིར་འདི་ལ་
འབྲུལ་བཤད་གང་བཞིས་པ། །ལྷ་དང་སྤྲ་མའི་སྤྱན་སྤར་སྤྱིང་ནས་བཤགས། །འདིར་འབད་
ལེགས་བྱས་རབ་དཀར་གྱི་ལྷ་སྤྱིས། །འགོ་ཀུན་སེམས་ཀྱི་ལུན་པ་ཀུན་འཛོམས་ཤིང། །སྤྱིད་
ཞིའི་ཆོ་གདུང་མ་ལུས་བསལ་བྱས་ཏེ། །སྤྱོ་གསུམ་ཀུན་འཛོམས་རབ་རྒྱས་ཀྱང་ཅིག །བདག་
ཀྱང་མ་འོངས་སྤྱོད་འཕྲེང་ཐམས་ཅད་དུ། །རྟེན་བཟང་ཐོབ་ཅིང་དམ་པའི་མགོན་གྱིས་
བཟུང། །མདོ་སྤགས་ལམ་བཟང་གཤོག་རྒྱུད་འདབ་བསྐྱོད་པས། །རྒྱུད་འཇུག་ནོར་བུའི་
སྤྱིད་དུ་སྤྱོན་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་རྒྱུད་གཞུང་གསལ་བྱེད་ཅེས་བྱ་
བ་འདི་ནི། །ཁལ་ཁ་ཁུ་རེ་ཆེན་མོའི་གྲ་རིགས་སྤོ་དང་མང་ཐོས་ནོར་གྱིས་སྤྱུག་པའི་དཀའ་
བཅུ་པ་སྤོ་བཟང་བསྟན་འཛིན་གྱིས་འདི་ལྷ་བུ་ཞིག་དགོས་ཞེས་ཡང་ཡང་བསྐྱལ་བའི་
དོན་དུ། །མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྟེས་པའི་སྤྲ་མ་རུ་མའི་ཞབས་རུལ་སྤྱོད་བོས་ནོད་པ། །མང་
ཐོས་རིག་པ་འཛིན་པའི་གཟུགས་བརྟན་ལྷ་སྤྱིར་བཅུན་དག་དབང་དཔལ་ལྷན་གྱིས་སྤྱོར་བ་
འདིས་ཀྱང་བསྟན་འགོ་ལ་ཕན་ཐོགས་པར་གྱུར་ཅིག །

༄༅། །ཤེས་ཤིང་ཡུང་བྱིན་

ལཱེ་བཙུན་ཤེས་རབ་སེང་གི

[illegible]

དཔལ་ལྷན་གྲྭ་མ་དམ་པ་རྒྱལ་བ་བྱབ་བདག་རྟོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་དང་རོ་བོ་དབྱེར་
མེད་པའི་ཞབས་ལ་ཐུག་འཆའ་ལོ། །འདིར་རྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དཔལ་གསང་བ་
འདུས་པའི་རྩ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྒློན་མ་རབ་རྩ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་
པས་འཆད་པ་ལ་བཞི། མཆན་གྱི་དོན། འགྱུར་གྱི་ཐུག་ཀྱི་ཞུང་གི་དོན། མཆུག་གི་དོན་
ནོ། །

མཆན་ཕྱི་དོན།

དང་པོ་ལ་མཆོན་བརྒྱུར་བ་དང་། མཆོན་བཟང་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱ་
ལར་སྐད་རྒྱ། ལྷ་ཁྱི་པོ་ཚྱེ་རྩ་རྒྱ་མ་ཁྱི་ལྷ་ཞེས་འགྲུངས། རོ་ལ་ནི་རྒྱ་ལར་ན་ཨ་ལ་ལྷོ་ལ་
རྒྱར་ཆགས་ཀྱི་སྐད། ལི་ལ་ཙོ་ལ་ཟེའི་སྐད། ལྷ་ཁྱི་རྩ་ལྷ་ལ་མི་རང་བཞིན་པ་སོ་སོའི་སྐད། ཨོ་
ལི་རྩ་ལེགས་རྒྱུར་གྱི་སྐད་དང་བཞི་ལས། ལེགས་རྒྱུར་གྱི་སྐད་རྒྱ་འགྲེལ་པ་འདྲིའི་མཆོན་
ལ་ལྷ་ཁྱི་པོ་ཚྱེ་རྩ་རྒྱ་མ་ཁྱི་ལྷ་ཞེས་འགྲུང་རོ། དེ་ཙོད་སྐད་རྒྱ་བརྒྱུར་ན། ལྷ་ཁྱི་པ་ནི་
ཆོན་མ་དང་། ལ་ལི་ན་རོར་འཕོ་རྒྱའི་ཞུ་དང་། ཚྱེ་དང་རྩ་ན་བཞི་ནི་གསལ་བར་བྱེད་པ་

དང་། ལྷ་མ་ནི་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལྷ་ལྷ་ནི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ཞེས་པ་ལོ། གཉིས་པ་ལ། ཅིའི་
ཕྱིར་ཚོན་མ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། འགྲེལ་པ་འདིས་ཐུན་
ཁུང་ཏུ་ཚོན་མེ་སྤར་བ་ལྟར་ཙ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྲུལ་དོན་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པས་ན། ཚོན་
མ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། ཙ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་དོན་རྣམས་མཐའ་དྲུག་དང་ཚུལ་
བཞིའི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་འཆད་པར་བྱེད་པས་ན་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལོ། །

འབྲུར་གྱི་ཕྱག་

གཉིས་པ་འབྲུར་གྱི་ཕྱག་ནི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གསུང་གི་
མངའ་བདག་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། ཞེས་གསུངས། དེའི་
དོན་ནི། རང་དོན་ཆོས་སྤྱོད་ལ་སེམས་པས་ན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དང་། གཞན་དོན་
གཞུགས་སྤྱོད་ལ་ཆེད་ཏུ་སེམས་པས་ན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། རག་གི་དབང་ཕྱག་བརྟེས་
པས་ན་གསུང་གི་མངའ་བདག །ཉོན་མོངས་པས་རྒྱབ་རེག་གི་དྲི་མ་སྤངས་ཤིང་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱམས་པས་བྱབ་པས་ན་འཇམ་དཔལ་། གཉིས་སྤྱོད་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་ལ་སེམས་པས་ན་ཡེ་ཤེས་སེམས་དཔའ་སྟེ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆོལ་ལོ། ཞེས་
པ་ལོ། །

གཞུང་གི་དོན།

གསུམ་པ་གཞུང་གི་དོན་འཆད་པ་ལ། ཙ་རྒྱུད་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག །ཙ་
རྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་དོན་བཤད་པ་དངོས། རྒྱུད་ཀྱི་བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ།
དང་པོ་ལ། མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་འགྲེལ་པ་ཚུམ་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་། རྒྱུད་དོན་
འགྲེལ་ཚུལ་གྱིར་བསྟན་པ། ལེན་སོ་སོའི་བསྐྱུས་དོན་བྱེད་པ་དང་གསུམ་ལས།

མཚན་བརྗོད་དང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བཤད་ལ།

དང་པོ་མཚན་པར་བརྗོད་པ་དང་། ཚུལ་པར་དམ་བཅའ་གཉིས་བསྐྱེམས་ཏེ་འཚད་པ་ལ། དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་རྒྱལ་ལྡན་འགྱུར་རྒྱུད་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་རྣམ་སྤྱེ་ལགས་བཤད་པ། །མཐའ་དྲུག་གིས་ནི་འཆིང་བས་བཅིངས་པའི་རྒྱལ་སྤྱས་ཡུལ་གྱུར་རྒྱལ་བའི་འདུས་གང་ཡིན། །སངས་རྒྱས་ཀྱང་ཀྱིས་རིམ་གཉིས་གནས་ཀྱི་རྒྱས་བཏབ་དེ་ནི་སྤྱུ་སྤྱུབ་ལས་རྟེན་པ། །བྱབ་བདག་དཔལ་ལྷན་རྩི་རྩེ་སེམས་དཔལ་བཏུང་ཏེ་ཁྱ་བ་གྲགས་པས་རིམ་བཞིན་བཤད། །ཅིས་གསུངས། དོན་ནི་བཏུང་ཅིས་བཤད་པའི་གཞིར་དྲང་རྩོ། །གང་ལ་ན་རྩི་རྩེ་རིགས་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ལྷ་པོ་ཀྱན་ལ་བྱབ་པའི་བདག་པོ་ལའོ། །གཉིས་སྤྱུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དཔལ་རང་གི་རོ་བོར་ལྷན་པས་ན་དཔལ་ལྷན། རྩི་རྩེ་སེམས་དཔལ་ནི། སངས་རྒྱས་མཉམ་སྦྱོར་ལས། རྩི་རྩེ་སྦྱང་པ་ཉིད་ཏུ་བརྗོད། །སེམས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཅམ་ཉིད་དེ། །དེ་དག་བདག་ཉིད་གྲུབ་པ་ནི། རྩི་རྩེ་སེམས་དཔལ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྩི་རྩེ་ཡུལ་སྦྱང་པ་ཉིད་དང་། སེམས་དཔལ་ཡུལ་ཅམ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་གཉིས་སྦྱང་པ་མས་ཀྱང་བར་མ་ཚད་པའི་ཡེ་ཤེས་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་ཤར་བའི་རྩི་རྩེ་སེམས་དཔལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་བྱག་འཛལ་ལོ། །གང་ཟག་གང་གིས་ན་ཁྱ་བ་གྲགས་པ་བདག་གིས་སོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་ཏུ་ན་སྤོ་གསུམ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་སོ། །དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་ཏུ་ན་རང་ཉིད་སྦྱིས་བྱ་དམ་པར་བསྟན་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ཚུལ་པའི་བར་ཆད་ཞི་བ་དང་གདུལ་བྱ་གཞན་དག་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏུ་ལོ། །

ཚུལ་པར་དམ་བཅའ་ནི། ཏེ་ཞེས་པ་ལྷག་མ་འདྲེན་པའི་ཚིག་ཡིན་པས། བཏུང་ནས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེན། བཤད་ཅིས་དྲང་རྩོ། །གང་བཤད་ན། གཉིས་སྤྱུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་བྱང་འདུག་གི་དཔལ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་ལྷན་པས་ན་དཔལ་ལྷན་རྒྱུད་ནི་འདུས་པ་ཕྱི་མ་ལས། རྒྱུད་ནི་རྒྱུན་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས། རྒྱུན་དེ་རྣམ་པ་གསུམ་འགྱུར་ཏེ། །གཞི་དང་དེ་བཞིན་རང་བཞིན་དང་། །མི་འཕྲོགས་པ་ཡི་རབ་སྤྱེ་བ། །རྣམ་པ་རང་བཞིན་རྒྱ་

ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་མི་འཕྲོགས་འབྲས་བུའོ། གཞི་ནི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ། གསུམ་གྱིས་
རྒྱུད་ཀྱི་དོན་བསུས་པའོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འདིའི་རྒྱུད་དེ་ལ་བརྒྱུད་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱུད་
དང་། རྒྱུད་བྱེད་སྒྲུབ་རྒྱུད་གཉིས་སུ་ཡོད་ལ། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་ནི། རྒྱུན་ཆགས་པ་ཡིན་ལ།
དེ་ལ་དབྱེ་ན་རང་བཞིན་ནམ་རྒྱུའི་རྒྱུད། གཞི་ལམ་ཐབས་ཀྱི་རྒྱུད། མི་འཕྲོགས་པ་ལམ་
འབྲས་བུའི་རྒྱུད་དང་གསུམ་ཡོད་པ་ལས། དང་པོ་ནི། རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་རང་
བཞིན་ནམ་མེས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རིམ་གཉིས་ཀྱི་བསྐྱེད་སྐྱུབ་ཡན་ལག་
བཞི་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། མི་སྟོབ་པའི་རྒྱུ་འབྱུག་ལྟ་བུའོ། གཉིས་པ་རྒྱུད་བྱེད་སྒྲུབ་རྒྱུད་
ནི། དེ་གསུམ་གང་རུང་བརྒྱུད་བྱར་སྟོན་པའི་དོན་ཆེ་འཆང་གི་བཀའ་ནི། རྒྱུད་བྱེད་སྒྲུབ་
རྒྱུད་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་དེ་བཟུང་བར་བྱའོ། རྒྱུད་ཀྱན་གྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་ན་རྒྱལ་པོ།
རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་གསུང་བུགས་ཀྱི་གསང་བ་གསུམ་འདུས་པ་གང་ཡིན་པ་དེའོ། །

འོ་ན། དེ་ཁྱད་པར་རྒྱ་དང་ལྷན་ཞེ་ན། འཆང་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར། བཤད་བྱའི་དོན་
རྟོགས་དཀའ་བའི་ཁྱད་པར། བཤད་བྱའི་དོན་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་སུ་འདུ་བའི་ཁྱད་པར་
གསུམ་དང་ལྷན་ནོ། ཁྱད་པར་དང་པོ་ནི། འདིའི་རྒྱལ་འཕྱོར་གྱི་རྒྱུད་ནི་རྒྱལ་འཕྱོར་མའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཁྱེས་དངས་པའི་ཐབས་རྒྱུད་རྣམས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཡེ་ཤེས་དོན་ཆེ་ཀྱན་བཀུས། ལྟ་
མོ་བཞི་ལྟས། དོན་ཆེ་འཕྲིང་བ། དགོངས་པ་ལུང་སྟོན། ལྟའི་དབང་པོས་ལྟས་པའི་རྒྱུད།
རྒྱུད་ཀྱི་མ་སྟེ་བཤད་རྒྱུད་ཆེན་པོ་དུག་གིས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་རྣམ་པར་སྤྱེ་ནས་ལེགས་
པར་བཤད་པ་སྟེ། འཆང་བྱེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། གཉིས་པ་ནི། འདུས་པ་རྩ་བའི་རྒྱུད་ལ་
འཆིང་བྱེད་མཐའ་དུག་དང་ཚུལ་བཞིའི་འཆིང་བས་བཅིངས་པ་སྟེ་རྒྱས་བཏབ་པའི་ཁྱད་
པར་དང་། རྩ་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རྣམས་ལམ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་སྐྱེས་ས་སྟོབ་པ་ཡན་ཆད་
དང་། རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་སྟོད་ལུང་རྒྱ་ཁྱུར་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་པའི་
གང་ཟག་གིས་ཀྱང་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ཏུ་རྟོགས་དཀའ་བའོ། ཁྱད་པར་གསུམ་པ་ནི། འདུས་
པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བརྒྱུད་བྱའི་དོན་ལ་གནས་པ་ཀུན། རིམ་གཉིས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པ་ལས་
མི་འདའ་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱན་གྱི་བདག་པོ་དོན་ཆེ་འཆང་གིས་རྒྱས་བཏབ་པ་དེ་འཆང་

དོ། གང་ཟག་གང་གིས་བཤད་ན་ཟླ་བ་གྲགས་པས་སོ། ཚུལ་རིམ་ཏུ་བཤད་ན་ཅ་རྒྱུ་
 གི་གཞུང་གང་། བཤད་རྒྱུ་གི་གཞུང་གང་གིས་འཆད་པའི་ཅ་བཤད་སྒྱུར་ཚུལ་དང་། ཅ་
 རྒྱུ་གི་གཞུང་གང་དང་གང་མཐའ་དུག་དང་ཚུལ་བཞི་གང་གིས་བཤད་པའི་རྒྱ་འགོལ་
 ཚུལ་དང་། དེ་ལྟར་བཤད་པས་ཐོན་པར་གྱུར་པའི་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་པོ་དེ་ནི་སྤྱུ་སྤྱུ་བ་གི་
 མན་ངག་ལས་རྟེན་པའི་རིམ་པ་སྤེ་ཚུལ་རིམ་པ་བཞིན་ཏུ་བཤད་དོ། །

རྒྱུ་དོན་འབྲེལ་ཚུལ་སྒྱུར་བསྟན་པ།

གཉིས་རྒྱུ་དོན་འབྲེལ་ཚུལ་སྒྱུར་བསྟན་པ་ལ། རྒྱུ་གི་དོན་ཀྱན་བསྟན་ཏེ་སྟོན་པ་
 དང་། རྒྱུ་བཤད་ཐབས་གི་མན་ངག་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྒྱུ་གི་དོན་
 ཀྱན་བསྟན་ན་ཏུ་ཞིག་ཏུ་འདུ་བ་དང་། རྒྱུ་དོན་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་ཆོད། ཐོན་ཏུ་རིམ་
 པ་ལྷ་ལ་བསྐབས་ནས་སྤྱིས་རྒྱུ་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ། རིམ་པ་ལྷ་
 བསྟན་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཏུ་རྒྱུ་གི་དོན་ཀྱན་འདུས་པར་བསྟན་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ་
 སྤྲུགས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ། སེམས་དམིགས་གི་རིམ་པ། ཀྱན་རྫོབ་སྤྱུ་ལུས་གི་རིམ་པ། དོན་
 དམ་འོད་གསལ་གི་རིམ་པ། གཉིས་མེད་བྱང་འཇུག་གི་རིམ་པ་བཤད་པ་དང་ལྷ། དང་པོ་
 བློ། གསང་སྤྲུགས་སྤྱོད་རབ་སྦྱབ་བྱེད། །བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་པོ་ཡིན། ཞེས་གསུངས།
 དོན་ནི། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལྷ་ལ་སྤྲུགས་གི་སྤྱུ་དང་། རྫོགས་རིམ་པའི་ལྷ་ལ་ལྷ་
 ཤེས་གི་སྤྱུ་གཉིས་སུ་བྱེད་པའི་ནང་ནས་སྤྲུགས་གི་ལྷ་ལ་སྤྱུ་རབ་ཏུ་བསྦྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་རིམ་
 པ་དང་པོ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། སེམས་ལ་དམིགས་པ་ཙམ་ཞིག་ནི། །རིམ་པ་གཉིས་པ་ཞེས་བརྗོད་
 དོ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སྤྱིང་ཁའི་ཅ་མཁུད་རྫོགས་པར་གྲོལ་བའི་རྗེས་སུ་སྤྱི་ནང་གི་
 རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་དྲངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྤྱང་མཆེད་
 ཐོབ་གསུམ་སྤྱུ་ལུས་གི་སྤྱོད་གསུ་བྱུང་བ་ནི་རིམ་པ་གཉིས་པ་སེམས་དམིགས་གི་རིམ་པ་
 ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཙོ་བོ་སྤོས་པ་ཙམ་ཡིན་གི་ལུས་དབེན་སྟོན་ཏུ་འགོ་བའི་ངག་དབེན་

ཀྱང་། སེམས་དམིགས་གྱི་རིམ་པའི་ནང་དུ་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །སྤང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་
པ་སོ་གསུམ་དང་། མཆེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་བཞི་བརྒྱ་དང་། ཉེར་སྒོའ་གྱི་རང་
བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་བརྒྱན་ཡོད་པའི་རྟོག་པ་ཚན་པ་གསུམ་པོ་དེས། སེམས་དབེན་གྱི་སྤང་
མཆེད་སྒོའ་གསུམ་རིམ་བཞིན་སྟོངས་པས། ཅམ་གྱི་སྤྲུལ། ཡེ་ཤེས་དེ་གསུམ་གྱི་སྤྲུལ་སྤྱི་
རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་རྣམས་ཡོད་པ་འགོག་པ་སྟེ་གཙོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་བསྟན་པ་ནི། ཡིད་འོང་རིམ་པ་གསུམ་པའོ་ཞེས་
གསུངས། རོན་ནི། སེམས་དབེན་གྱི་རྒྱུད་སེམས་ལས་བསྐྱེད་པའི་མིང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
ཞེས་བསྟན་པས། མཚན་དབེས་བརྒྱན་པའི་དོ་རྟེན་སེམས་དཔེ་རྣམས་པ་ཅན་གྱི་སྤྲུལ་ཡིད་
དུ་འོང་བ་ནི་རིམ་པ་གསུམ་པ་སྤྲུལ་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དག་པ་ནི། རིམ་པ་བཞི་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། ཞེས་
གསུངས། རོན་ནི། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་དག་པའི་སྤྲུལ་མའི་སྤྲུལ་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་
འོད་གསལ་དུ་ཡང་ནས་ཡང་དུ་བརྒྱག་པ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་བྱུང་འཇུག་གི་
སྤྲུལ་ལོགས་སྤྲུལ་བ་ནི། རིམ་པ་བཞི་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
གཙོ་བོ་སྤྲོས་པ་ཡིན་གྱི། སྤྲུལ་ལས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་གཞི་དང་རིམ་
འཛིན་གཉིས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱང་དེའི་ནང་དུ་སྤྱད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་ནི། བདེན་གཉིས་སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་པ། ཟུང་འཇུག་ཅེས་བྱ་ལྷ་པ་སྟེ། ཞེས་
གསུངས། རོན་ནི། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དག་པའི་སྤྲུལ་མའི་སྤྲུལ་དང་། རོན་དམ་བདེན་
པ་དག་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་དུ་སྦྱོར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རིམ་
པ་ལྷ་པ་བྱུང་འཇུག་གི་རིམ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། འདི་ནི་སྤྲུབ་པའི་ཡན་ལག་
མཆོག་རྒྱུད་ཀུན་གྱི་ནི་དོན་བསྟན་པའོ། ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། སྤང་བཤད་མ་ཐག་
པའི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སོགས་པའི་རིམ་པ་ལྷ་པོ་དེ་ནི་དོ་རྟེན་འཆང་སྤྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་
ལག་སྟེ་ཐབས་མཆོག་དུ་བྱུང་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྟེ་བཞི་པོ་ཀུན་གྱི་ལམ་གྱི་གནད་ཐམས་
ཅད་བསྟན་པའོ། །གཉིས་པ་རྒྱུད་དོན་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་ཚད་ནི། རིམ་པ་འདི་ཡི་དབྱེ་

བ་ཡང་། རྫོས་པའི་རིམ་པ་ནམ་པ་མང་། །དེ་ནམས་ཡང་དག་བསུས་པ་ནི། །གང་གིས་
ཤེས་པ་རྒྱད་རིག་དེ། །ཞེས་གསུངས། རྟོན་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་བསྐྱེད་རྫོགས་ལ་སོགས་
པའི་རིམ་པ་འདི་ཡི་དབྱེ་བ་ཡང་། སྤྱི་མེད་ཀྱི་རྒྱད་སོ་སོར་རྒྱ་ཆེར་རྫོས་པ་སྟེ་བཤད་པའི་
རིམ་པ་ནམ་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ནམས་འདིའི་རིམ་པ་ལྷར་འདུ་བར་སྦྱབ་པ་པོ་གང་གིས་
ཤེས་པ་དེས་ནི་རྒྱད་ཀྱི་དོན་རིག་པར་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

འོན་ཀྱང་། སྤྱི་མེད་ཀྱི་རྒྱད་གཞན་ཀུན་གྱི་དོན་ནམས་འདིའི་རིམ་པ་ལྷར་འདུ་བར་ཤེས་
པའི་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱི་མེད་ཀྱི་རྒྱད་གཞན་ཀུན་གྱི་ལམ་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
ས་ན་མི་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་ཡོད་པས། དེའི་རྒྱར་སྒྲོབ་པའི་བྱང་འཇུག་དེ་འགྲོ་དགོས།
དེའི་རྒྱར་དོན་གྱི་འོད་གསལ་འགྲོ་དགོས། དེའི་རྒྱར་མ་དག་པའི་སྦྱ་མའི་སྦྱ་དེ་འགྲོ་དགོས།
དེའི་རྒྱར་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་དྲངས་པ་ལས་བྱང་བའི་རྒྱར་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་སྦྱ་
ལུས་ཀྱི་དངོས་རྒྱར་ལྟར་པ་དེ་འགྲོ་དགོས། དེའི་སྒྲོན་རུ་སྦྱིང་ཁའི་རྩ་མཐུད་གོལ་བར་བྱེད་
པའི་ཐབས་ལུས་ལ་གནད་རུ་བསྟན་པའི་རྣལ་འབྱོར་བསྐྱོམ་པ་དེ་འགྲོ་དགོས། དེའི་སྒྲོན་
རུ་སྦྱེ་འཆི་བར་དོ་གསུམ། སྦྱ་གསུམ་རུ་འབྱེར་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ཁྱེར་མཆོན་ཉིད་ཆང་
བའི་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱར་གས་མཐར་ཕྱིན་པ་འགྲོ་དགོས་པ་ནམས་འདིར་བཤད་པ་བཞིན་རུ་
གཞན་ལ་འང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྣམས་དང་སེམས་དང་ལུས་དང་ནི། །རྣམ་དག་དང་ནི་བྱང་འཇུག་
པ། །རིམ་པ་ལྷ་ཡི་བསུས་པའི་དོན། །ཤེས་ནས་མཐའ་དྲུག་ལ་འཇུག་གོ། །ཞེས་གསུངས།
དོན་ནི། རྒྱད་དོན་ལེགས་པར་ཤེས་པའི་ཆོད་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། འདུས་པའི་རྒྱད་བཤད་
ཉན་ལ་འཇུག་པའི་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ཕན་རྣམས་
ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་གྱི། རྣམས་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་། སེམས་དམིགས་ཀྱི་རིམ་པ་
དང་། ཀུན་རྫོབ་སྦྱ་ལུས་ཀྱི་རིམ་པ་དང་། རྣམ་དག་འོད་གསལ་གྱི་རིམ་པ་དང་། དབྱེར་
མེད་བྱང་འཇུག་གི་རིམ་པ་ལྷས་བསུས་པའི་དོན་རྣམས་ལེགས་པར་ཤེས་པར་བྱས་ནས་
མཐའ་དྲུག་པ་ཅན་གྱི་འདུས་པ་རྩ་བའི་རྒྱད་བཤད་ཉན་ལ་འཇུག་པར་བྱའོ། །

གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་རྒྱུད་བཤད་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་བཤད་པ་ལ། གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་
 རྒྱུད་ཀྱི་ཆེ་བ་བསྟན་པ་དང་། རྒྱན་བརྩན་གྱིས་མ་བཤད་ན་དེའི་དོན་མི་ཤེས་པར་བསྟན་
 པ་དང་། དེས་ན་རྒྱན་བརྩན་གྱི་བཤད་དགོས་པར་བསྟན་པ། རྒྱན་བརྩན་གྱི་བཤད་པ་
 དངོས་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། འདུས་པ་རྒྱུད་མེ་ཀྱན་གྱི་རྩ་བར་བསྟན་པ་དང་། མདོ་མེ་
 ཀྱན་གྱི་ཟ་མ་ཏྲིག་ཏུ་བསྟན་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཇི་སྲིད་ཡ་ར་ལ་ཉའི་བར། ཀྱ་
 ཁ་ལྷ་མཐའ་ཆ་ཇའི་མཐའ། །ད་རྒྱའི་མཐའ་དང་མ་མཐར་བཅས། །དེ་དེའི་རྩ་བ་ཡི་གེ་
 གསུམ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཡ་ར་ལ་ལ་ཞེས་པ་མཐར་གནས་ཀྱི་མེ་དང་། ཤ་ཤ་ས་
 ཉ་ཞེས་པ་འོ་བའི་མེ་དང་། ཀྱ་ཁ་ག་ལྷ་ང་ཞེས་པ་ཀྱ་མེ་དང་། ཅ་ཆ་ཇ་རྩ་ཉ་ཞེས་པ་ཅ་
 མེ་དང་། ཏ་ཐ་ཏ་རྩ་ཏ་ཞེས་པ་ཏ་མེ་དང་། ཏ་ཐ་ད་རྩ་ན་ཞེས་པ་ཏ་མེ་དང་། པ་པ་བ་
 ལྷ་མ་ཞེས་པ་པ་མེ་སྟེ། གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་ནམས་དང་། དེར་མ་ཟད་དབྱངས་ཀྱི་ཡི་གེ་
 རྣམས་མཆོན་གྱི་མཐའ་ཡོད་པའི་རྒྱུད་ནི་རྒྱུད་མེ་བཞི་གའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་རྒྱུད་མེ་སྟོང་
 ཐག་གསུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པོ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་དེ་དང་དེའི་རྩ་བ་ནི་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་པ་
 ཅན་གྱི་འདུས་པ་འདི་ཡིན་ནོ། །དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་མཆོན་གྱི་མཐའ་ཡོད་པའི་རྒྱུད་
 ནི། ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེ་ཀྱན་བརྩས་ཀྱི་མཆོན་ལ་ས་ལུང་ཅ་ཡ་ཞེས་པ་ཡ་མཆོན་གྱི་མཐའ་ན་
 ཡོད་པ་དང་། རྟོ་རྟེ་འཕྲེང་བའི་མཆོན་ལ་བཟླ་ལ་ཞེས་པ་ལ་མཆོན་གྱི་མཐའ་ན་ཡོད་
 པ་དང་། དགོངས་པ་ལུང་རྟོན་གྱི་མཆོན་ལ་བྱ་ཀ་ར་ཏ་ཞེས་པ་ཏ་མཆོན་གྱི་མཐའ་ན་
 ཡོད་པ་ལྟ་བུའོ། །འདུས་པ་རྒྱུད་མེ་ཀྱན་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་མེ་གཞན་རྣམས་ཀྱི་ལམ་
 ཀྱི་གནད་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་ལམ་རིམ་པ་ལྷ་པོ་འདིར་འདུས་པའི་སྤྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་
 ཤིང་གི་ཡལ་ག་དང་ལོ་མ་རྣམས་མཐར་གང་དུ་འདུ་བའི་གཞིའི་ཤིང་གི་སྟོང་པོ་ལ་རྩ་བ་
 ཞེས་བརྟེན་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་འདུ་རྒྱའི་ཡི་གེ་ནི་འབྲུ་གསུམ་དང་། འདུས་པའི་ཡི་གེ་
 ནི་ས་མ་ཇའི་ཡི་གེ་གསུམ་ལ་བྱེད་དོ། །

རྒྱུད་ལྡེ་གཞན་གསུམ་པོ་ཀུན་གྱི་གནད་ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་ལམ་རིམ་པ་ལྟ་པོ་
འདིར་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་ལྡེ་བཞི་པོ་ཀུན་གྱི་ལམ་གྱི་བྱེད་ལས་ནི་
མཆོག་དང་ཐུན་མོང་གི་དངོས་གྲུབ་རྣམས་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ལམ་གྱི་གནད་
ཐམས་ཅད་འདུས་པའི་ལམ་རིམ་པ་ལྟར་འདུ་ཞིང་། བྱད་པར་དུ་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་
ཆོས་སྤྱི་རིགས་མཐུན་གྱི་རྒྱ་ཆ་ལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། གཟུགས་སྤྱི་
རིགས་མཐུན་གྱི་རྒྱ་དག་མ་དག་གི་སྦྱ་མའི་སྦྱ་དེ་ཡང་འདུས་པའི་རྒྱུད་འདིར་ཆ་ལ་དུ་བཏོན་
ནས་འཆད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །

གཉིས་པ་ནི། ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་ཆོས་སྤྱད་པོ། །བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པ་
ཡི། །དཔལ་ལྷན་འདུས་འདི་སྟོང་ཡིན་ཏེ། །དེ་བས་དེ་ནི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེ། །ཞེས་གསུངས། དོན་
ནི། ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་གཉེན་པོར་ཆོས་ཀྱི་སྤྱད་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་
བཞི་སྟོང་གསུངས་པའི་སྟོང་རིན་པོ་ཆེ་འབྱུག་པའི་ཟ་མ་ཏོག་ལྟ་བུ་ནི་གསང་བ་འདུས་པ་
འདི་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སྤྱད་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་ལམ་གྱི་གནད་ཐམས་ཅད་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་འདུས་པའི་ལམ་རིམ་པ་ལྟར་འདུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཆོས་སྤྱད་བརྒྱད་ཁྲི་
བཞི་སྟོང་གི་ལམ་གྱི་བྱེད་ལས་ནི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
ལ། འདུས་པ་འདིར་ཡང་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྦྱབ་པའི་ལམ་གྱི་གནད་མ་
ལུས་པ་ཆང་ཞིང་བྱད་པར་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཆོས་སྤྱི་རིགས་མཐུན་གྱི་རྒྱ་ཆ་ལ་དུ་
བཏོན་ནས་འཆད་པར་མ་ཟད། གཟུགས་སྤྱི་རིགས་མཐུན་གྱི་རྒྱ་དག་མ་དག་གི་སྦྱ་མའི་
སྦྱ་ཡང་ཆ་ལ་དུ་བཏོན་ནས་འཆད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདུས་པ་རྒྱུད་ལྡེ་
ཀུན་གྱི་ཆ་བ་དང་མདོ་ལྡེ་ཀུན་གྱི་ཟ་མ་ཏོག་ཡིན་པས། རྒྱ་མཆོན་དེ་བས་ན་རྒྱུད་ལྡེ་ཀུན་
གྱི་ཆ་མོ་སྟེ་མཆོ་ཤོས་སུ་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཞུང་ཁུང་བ་ལ་དོན་མང་བ། །འདུས་པའི་རྒྱུད་ནི་རྟེན་དཀའ་
ཞིང་། རྒྱན་བདུན་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་ན། །ཐམས་ཅད་དུ་ནི་རྣམ་པར་འཁོར། །ཞེས་
གསུངས། དོན་ནི། ཆེ་བའི་བྱད་པར་གཉིས་དང་ལྷན་པའི་འདུས་པའི་རྒྱུད་དོན་འཆད་

ཚུལ་ཅི་འདྲ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་འཆད་སྟུང་ན། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་ཉུང་ཞིང་བརྫོང་བྱེད་དོན་
མང་བ། རྫོས་བརྫོང་བྱེད་དོན་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་འདུས་པའི་རྒྱུད་རྒྱུན་བརྟན་གྱི་སྒོ་
ནས་འཆད་དགོས་ཏེ། རྒྱུན་བརྟན་གྱི་སྒོ་ནས་མ་བཤད་ན་ཉན་པ་པོ་རྣམས་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་
ལ་རྣམ་པ་ཀྱུན་ཏུ་འབྲུལ་བར་འབྱུར་བ་སྤིང་པའི་ཕྱིར། འདུས་པའི་རྒྱུད་དོན་རྟོགས་དཀའ་
བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་དོན་རྒྱུན་བརྟན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་དགོས་པ་གང་ཞིག རྒྱུན་བརྟན་གྱི་
བཤད་པ་དེ་ཡང་རྟོགས་དཀའ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ། དེ་བས་སྤྲོ་མའི་བཀའ་
བྲིན་གྱིས། འབད་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་ནས་ནི། ཁེམས་ཅན་རྗེས་བཟུང་འདོད་པ་ཡིས། འདྲི་
ཡི་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། རྒྱུད་ཀྱི་དོན་རྒྱུན་འདུན་གྱི་སྒོ་ནས་
མ་བཤད་ན་རྒྱུད་དོན་རྟོགས་པར་མི་རྟོགས་པ་དེ་བས་ན། སྤྲོ་མ་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ལ་
སོགས་པའི་བཀའ་བྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུན་བརྟན་གྱི་སྒོ་ནས་འཆད་ཚུལ་རྣམ་པར་ཤེས་
ནས་ནི། གཏུལ་བྱའི་ཁེམས་ཅན་རྣམས་རྗེས་སུ་བཟུང་བར་འདོད་པ་ཡིས་འབད་དེ་རྒྱུན་
འདུན་པོ་དེ་ཡི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་སྟེ་བཤད་པར་བྱའོ། །

རྒྱུན་བརྟན་མདོར་བསྟན་པ།

བཞི་པ་ལ། མདོར་བསྟན་པ། རྒྱུས་པར་བཤད་པ། དོན་བསྟུ་བ་དང་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱིང་བསྐྱང་བ་ཡི་གྲངས་ནི་ལྷ། ཚུལ་ནི་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ལ། རྒྱུས་
བཤད་མཐའ་ནི་རྣམ་པ་བྱུག རྒྱུས་པ་ཡང་ནི་རྣམ་པ་བཞི། ལྷ་བའི་དབྱེ་བ་རྣམ་པ་
གཉིས། རྟུག་པའི་དབྱེ་བ་ལྷ་དང་ལྷན། རྟུན་པའི་དབྱེ་བ་རྣམ་གཉིས་ཏེ། རྒྱུན་རྣམས་
མདོ་རུ་བསྟུས་པའོ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སྤྱིང་བསྐྱང་བའི་རྒྱུན། འཛང་རྒྱ་ཚུལ་གྱི་
རྒྱུན། མཐའ་བྱུག་གི་རྒྱུན། ཚུལ་བཞིའི་རྒྱུན། འཆད་ཚུལ་གྱི་རྒྱུན། རྒྱུད་ལ་འབྲུག་པ་གང་
ཟག་ཉན་པ་པོའི་རྒྱུན། དགོས་པའི་རྒྱུན་ཏེ་བསྟུ་ན་རྒྱུན་བརྟན་ཏུ་འདུ་ལ། དེ་ཡང་སྤྱིང་
བསྐྱང་བའི་རྒྱུན་ལ་མཚན་གྱི་ཁྱད་པར། ཆེད་རུ་བྱ་བའི་གཏུལ་བྱའི་ཁྱད་པར། མཛད་པ་
པོའི་ཁྱད་པར། ཆོག་དོན་གྱི་ཚད་གྱི་ཁྱད་པར། དགོས་པའི་ཁྱད་པར་ཏེ་ལྷ་དང་། འཛང་

ཀྱ་ཚུལ་གྱི་རྒྱལ་ལ། རྒྱུད་གཞི། དེས་ཆོག་ཀྱུ་དང་བཞི། མཐའ་དྲུག་གི་རྒྱལ་
 དང་དེས་གཉིས། དགོངས་དགོངས་མིན་གཉིས། སྒྲ་རི་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཏེ་དྲུག་
 དང་། ཚུལ་བཞིའི་རྒྱལ་ལ་ཡིག་སྒྲི་གཉིས། སྤྲས་མཐའ་གཉིས་ཏེ་བཞི་དང་། འཆད་ཚུལ་
 གྱི་རྒྱལ་ལ་ཆོགས་བཤད་སློབ་བཤད་གཉིས། ཉན་པ་པོའི་རྒྱལ་ལ། ལྷན་ལ། པད་དཀར།
 པརྒྱ། ཅན་དན། རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་སྟེ་ལྟ་དང་། དགོས་པའི་རྒྱལ་ལ། གྲུན་རྩོལ་
 བདེན་པ་དེས་པའི་རྒྱལ་དང་། རོན་དམ་བདེན་པ་དེས་པའི་རྒྱལ་ཏེ་སྟེ་ན་ཉེར་བརྒྱད་དུ་
 ཡོད་དོ། ཅིའི་ཕྱིར་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་ཞེན། རང་བཞིན་གྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་བཟང་པོ་ལ་
 མངོས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་མཐའ་དྲུག་དང་ཚུལ་བཞི་ལ་སོགས་པས་སྤྲས་པ། གསལ་བྱེད་མཁས་
 པ་རྣམས་ཀྱི་སློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བས་ཡིད་འཕྲོག་པར་བྱེད་པས་ན་རྒྱལ་ཏེ། དཔེར་ན་རང་
 བཞིན་གྱི་རྒྱལ་སྟེས་བུའི་གཞུགས་བཟང་པོ་ལ་མངོས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱལ་གསུ་བུ་ལ་སོགས་པས་
 སྤྲས་པ། གསལ་བྱེད་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་ཤར་བ་ན་སྟེད་ལྷན་རྣམས་ཡིད་ལ་དགའ་བ་སྟེད་
 པར་བྱེད་པས་ན་རྒྱལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་ནོ། ཉེར་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་གི་གང་ལ་བརྒྱལ་པར་
 བྱ་བའི་གཞི་ནི་འདུས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཡང་རྒྱལ་ཚུལ་ཐོ་བོ་ཐ་མི་དད་པ་
 དང་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཡོད་དོ། །

སྟེང་བསྐང་བའི་རྒྱལ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། རྒྱལ་བདུན་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ། རྒྱལ་བདུན་གྱི་དོན་སོ་སོར་
 བཤད་པ། བཤད་ཚུལ་དེ་རྟེན་དཀའ་ཞིང་འདོར་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པ། བཤད་རྒྱུད་
 ལ་མཁས་པ་བསྟེན་ནས་རྒྱུད་བཟུང་བར་གདམས་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། བཤད་
 པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྩིས་འབྲང་ནས། རྒྱལ་ནི་བདུན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ནི། རིམ་བཞིན་དུ་ནི་རེ་རེ་
 ཡི། བསྟན་པ་དག་ནི་བདག་གིས་བྱ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། བཤད་པའི་རྒྱུད་ཡེ་ཤེས་
 རོ་རྩེ་ཀྱན་བདུས་ཀྱི་རྩིས་སུ་འབྲང་ནས་རྒྱལ་དེ་ལ་བསྟུན་བདུན་དང་། ཕྱི་ན་ཉེར་བརྒྱད་
 དུ་ཡོད་པ་སྟེ་སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་མདོར་བསྟན་གྱི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་དག་ནི་ཟླ་བ་

གཤམ་པ་བདག་གིས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ། གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་སྒྲིབ་བསྐྱར་བའི་
 རྒྱན། བཤད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྐྱས་པ་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་གྱི་རྒྱན། གཞུང་དོན་རིམ་པར་
 འབྲེལ་པ་མཐའ་དྲག་དང་ཚུལ་བཞིའི་རྒྱན། ཉན་པ་པོ་གང་ལ་དོན་གང་བཤད་པ་འཆང་
 ཚུལ་གྱི་རྒྱན། རྒྱུད་ལ་འཇུག་པའི་གང་ཟག་ཉན་པ་པོའི་རྒྱན། བཤད་དོན་རིམ་པར་
 བདེན་གཉིས་ངེས་པའི་རྒྱན་དང་དྲག་ལས། དང་པོ་ནི། དྲི་བ་དྲིས་ལན་གཉིས་བསྐྱོམས་
 བས་འཆང་པ་ལ། རྒྱུད་འདིའི་མིང་ནི་ཅི་ཞིག་ཡིན། །གང་གི་དོན་རྒྱུ་འདི་ཉིད་མཛད། །སྤྱི་
 ཞིག་བྱེད་པོ་འདིའི་ཆད་གང་། །འདི་ཡི་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡིན། །རྒྱུད་ཀྱི་མཆོན་ནི་མིང་
 ཡིན་ལ། རྒྱེ་པོ་འདོད་ཆགས་ཅན་དོན་རྒྱུ། །འདི་ཡི་བྱེད་པོ་རྩི་མེས་ས། །ཆད་དག་
 ཀྱང་ནི་བཤད་བྱ་སྟེ། །ལུ་ཁྱེད་བཞིན་ཆོག་དང་། །རྒྱུ་ཁྱེད་བཞིན་རིམ་པར་བྱ། །དེ་ནི་
 རྣམ་པ་བཞིར་འགྱུར་ཏེ། །གཞུང་ཉིད་ཀྱི་ནི་གངས་ཀྱང་རོ། །དགོས་པ་ཡང་ནི་བཤད་བྱ་
 སྟེ། །ཞི་སྟོགས་བྱ་བའི་ཆོག་དང་། །དེ་བཞིན་གྲུབ་པ་བརྒྱུད་དང་ནི། །སངས་རྒྱས་ཀྱང་ནི་
 མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། རྒྱུད་འདིའི་མིང་ཅི་ཞིག་ཡིན་སྟེ་ནི་རྒྱུད་འདིའི་
 མཆོན་ནི་མིང་ཡིན་པ། དེ་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་མིང་དྲིས་པའི་ལན་རྒྱུ། རྒྱུད་ཀྱི་མཆོན་ནི་མིང་ཡིན་
 ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། རྒྱུད་ཀྱི་མཆོན་དང་མིང་གཉིས་ལ་ངེས་དཀའ་སྒྲའི་ཁྱད་
 པར་མེད་པའི་ཕྱིར། །ཞེ་ན་སྒྲིན་མེད་དེ། །ཡེ་ཤེས་རྩི་རྩེ་ཀུན་བདུས་ལས། རྒྱུད་ཀྱི་མཆོན་ནི་
 མིང་ཡིན་ལ། །ཞེས་པའི་དོན། །ཡེ་ཤེས་རྩི་རྩེ་ཀུན་བདུས་དེ་སྒྲ་མེད་ཀྱི་ཙ་རྒྱུད་མང་པོ་ཞིག་
 བཤད་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་འཆད་བྱེད་ཡིན་པས་སྒྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་སྒྲིབ་དབང་རྒྱ་བྱས་ནས་
 བྱེ་བྲག་གི་མིང་སྟོན་མ་མཛད་ལ། །སྟོན་གསལ་ལས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ནི། །ཡེ་ཤེས་རྩི་རྩེ་
 ཀུན་བདུས་ཀྱི་རྩིས་སྤྱི་འབྱེད་བ་ཡིན་ཀྱང་སྐབས་ཐོབ་ཀྱི་རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དཔལ་
 གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་བྱ་བར་གོ་བར་བྱའོ། །

གདུལ་བྱ་གང་གི་དོན་རྒྱུ་མཛད་སྟེ་ནི། ཆེད་རྒྱ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་སྒྲིབ་དབང་པོ་
 གཉིས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཆགས་པ་ལམ་རྒྱ་བྱེད་ཅུས་པའི་གང་ཟག་གི་དོན་རྒྱུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྱི་
 ཞིག་རྒྱུད་འདིའི་བྱེད་པོ་པོ་ཡིན་སྟེ་ནི། རྒྱུད་འདིའི་བྱེད་པོ་ནི་བཅུན་མོ་དང་མཉམ་

པར་སྒྱུར་བའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་ཆ་ལུགས་ཅན་གྱི་རྩི་རྒྱུ་སེམས་དཔའ་ཡིན་ནོ། །རྒྱུ་འདིའི་ཚིག་དོན་གྱི་ཚད་གང་ཡིན་སྟེ། རྒྱུ་འདིའི་ཚིག་དོན་གྱི་ཚད་དག་ཀྱང་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་འདིའི་དོན་གྱི་ཚད་ལ་ལེའུ་དང་ཆོ་གའི་སྐད་དོད་ཀྱིས་ཞེས་པ་རྟོག་པ་ལའང་འཇུག་པས་རྟོག་པ་དང་། རུམ་བྱ་དང་། རིམ་པར་བྱེ་བ་སྟེ་རྣམ་པ་བཞིའི་ནང་ནས་ལེའུ་བཅུ་བརྒྱན་རུ་ཡོད་ལ། དེར་མ་ཟད་དོན་དེ་དག་གཞིན་བྱར་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་གཞུང་ཉིད་ཀྱི་གངས་ཚད་ཀྱང་ལེའུ་བཅུ་བརྒྱན་རུ་ཡོད་དོ། །

རྒྱུ་འདིའི་དོན་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཞེན། རྒྱུ་འདིའི་དོན་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་འདྲ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཞི་སོགས་ཀྱི་ཆོ་གས་སྐབ་པར་བྱེད་པའི་ནད་ཞི་བ་དང་། ཆོ་དང་ཤེས་རབ་དང་འབྱོར་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱས་པ་དང་། རྒྱལ་པོ་དང་སློན་པོ་དང་། དུལ་འཁོར་དང་། རྒྱལ་རྒྱལ་སོགས་པ་དབང་རུ་བསྐྱེད་པ་དང་། གཏུག་པ་ཅན་བསད་པ་དང་། བསྐྱེད་པ་དང་། རེངས་པར་བྱེད་པ་སྟེ་དངོས་གྲུབ་ཆུང་བྱ་དང་། འབྲིང་ནི་ལྷ་མོ་བཞིས་ཁྲུས་ལས། རྣམ་བརྒྱུད་ཡན་ལག་སྐབ་པ་བཤད། །རིལ་ལུ་མིག་སྒྲན་དངོས་གྲུབ་དང་། །ས་འོག་རལ་གྱིའི་དངོས་གྲུབ་དང་། །ནམ་མཁའ་འཕྱར་དང་མི་སྣང་དང་། །ཤི་བ་མེད་དང་ནད་འཛོམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་གྲུབ་པ་བརྒྱུད་དང་། མཚོག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དངོས་གྲུབ་ཀྱང་ནི་རྒྱུ་འདིའི་ཉིད་དགོས་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ནལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་པ་མཚན་གྱི་ཁྱད་པར་དང་། དབང་པོ་གཉིས་སྒྱུར་གྱི་ཆགས་པ་ལམ་རུ་བྱེད་རུས་པའི་གཏུལ་བྱའི་ཁྱད་པར་དང་། བཅུན་མོ་དང་མཉམ་པར་སྒྱུར་བའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་ཆ་ལུགས་ཅན་གྱི་རྩི་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་མཛད་པས་མཛད་པ་པོའི་ཁྱད་པར་དང་། ལེའུ་བཅུ་བརྒྱན་ལྷ་བུའི་ཚིག་དོན་གྱི་ཚད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་། དངོས་གྲུབ་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་གསུམ་ཆོ་དེ་ལ་སྟེར་བར་བྱེད་པའི་དགོས་པའི་ཁྱད་པར་ཏེ། ཁྱད་པར་ལྷ་དང་ལྷན་པའི་འདུས་པའི་རྩ་བའི་རྒྱུ་དེ་ཉིད་མཐའ་རྒྱལ་དང་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་རྟོགས་པར་འཇུག་པའི་གཞིར་བརྒྱུད་བར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ། མཚན་སྐྱར་ཏེ་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་དང་། དབྱེ་བ་དངོས་བཤད་

པ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱིང་བསྐྱང་བ་ནི་འདས་ཟིན་ཏེ། གཉིས་པ་ཡང་ནི་
བཤད་པར་བྱ། རྒྱུད་དག་དང་ནི་སྤྱིང་གཞི་དང་། རེས་པའི་ཆོག་དང་རྒྱ་ཡིན་ནོ། ཞེས་
གསུངས། རོན་ནི་སྤྱིང་བསྐྱང་བའི་རྒྱན་ནི་འདས་ཟིན་པ་སྟེ་བཤད་ཟིན་ལ། དེར་མ་ཟད་
རྒྱན་གཉིས་པ་ཡང་ནི་བཤད་པར་བྱའོ། རྒྱར་བཤད་པའི་རྒྱན་གཉིས་པ་དེ་ལ་བཞིར་བྱ་
བ་དེ་དག་གང་ཡིན་སྟུམ་ན། རྒྱུད་དག་དང་ནི་སྤྱིང་གཞི་དང་རེས་པའི་ཆོག་དང་རྒྱ་དང་
བཞི་པོ་དེ་ཡིན་ནོ། །

འཆང་རྒྱ་ཚུལ་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལ། ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་གྱིས་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་དཔེར་འགྲོད་པ། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཆགས་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་འཆང་རྒྱ་ཚུལ་རེས་པར་བྱ་བ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མི་
ཡི་སྦྱེ་བར་འབྱུངས་པ་ནི། རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་བརྟེན། བཅུན་མོའི་འཁོར་གྱི་ནང་
ནས་ནི། རེས་པར་འབྱུང་བ་སྤྱིང་གཞི་ཡིན། འདུལ་ལས་སྟོམ་པ་བསྟན་པ་ནི། རེས་པའི་
ཆོག་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན། འབྲས་སུ་འདྲོད་པས་ཆོས་སྦྱོང་པ། ཏེ་ནི་རྒྱ་ཞེས་བརྟེན་བྱ་
སྟེ། འདི་ནི་འདྲོད་ཆགས་བྲལ་ཆོས་ཀྱི། རྒྱུལ་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་འདྲོད་དོ། ཞེས་གསུངས།
རོན་ནི། མི་ཁོམ་པ་བརྒྱུད་དང་བྲལ་བའི་འཇམ་སུ་སྤྱིང་བའི་མིར་སྦྱེས་པ་ནི་རྒྱུད་ཅེས་བྱ་
བ་ཡིན་པར་བརྟེན་དོ། འཇམ་སུ་སྤྱིང་པའི་མིར་སྦྱེས་པ་དེ་བཅུན་མོའི་འཁོར་གྱི་ནང་ནས་
རེས་པར་འབྱུང་བ་སྟེ་རབ་རྩ་བྱུང་བ་ནི་དང་པོའི་བཅའ་གཞི་ཡིན་པས་སྤྱིང་གཞི་ཡིན་
པར་རབ་རྩ་བསྟན་ཏོ། རབ་རྩ་བྱུང་བ་དེས་འདུལ་བ་ལས་གསུངས་པའི་སྟོམ་པའི་བསྟངས་
ཐབས་བསྟན་པ་རྣམས་གདོན་མི་ཟ་བར་རེས་པར་བསྟན་དགོས་པའི་གནས་ཡིན་པས་
རེས་པའི་ཆོག་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། འདུལ་བའི་ཀླན་སྦྱོང་ལ་གནས་པ་དེས་འབྲས་སུ་
བྱང་རྩལ་ཐོབ་པར་འདྲོད་པས་དཀའ་བའི་ཆོས་སྦྱོང་པ་དང་། མི་གཡོ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་
ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་ནི་འབྲས་སུ་བྱང་རྩལ་ལ་ཉེ་བའི་རྒྱ་ཞེས་བརྟེན་དོ། ཏེ་ལྷར་ན་
འཇམ་སུ་སྤྱིང་པའི་མིར་སྦྱེས་པ་དང་། རབ་རྩ་བྱུང་བ་དང་། འདུལ་བའི་ཀླན་སྦྱོང་ལ་

གནས་པ་དང་། མི་གཡོ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་བཞི་པོ་འདི་ནི་འདྲོད་
ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ལམ་གྱི་འཚང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་ནི་རྣམ་པ་བཞིའོ། །

ཁོ་ན་རེ། འདིར་ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་གྱིས་འཚང་རྒྱ་ཚུལ་སྟོན་པ་མི་རིགས་ཏེ། འདིར་
དེ་སྟོན་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཆགས་ཅན་གྱི་ལམ་གྱི་འཚང་རྒྱ་ཚུལ་སྟོན་
པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་རོ། །དེའི་ལན་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྟོན་མེད་དེ། ཆགས་
ཅན་གྱི་ལམ་གྱི་གོལ་ས་མི་མཐུན་སྟགས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་འདིར་ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་གྱིས་
འཚང་རྒྱ་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། ཆགས་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་འཚང་རྒྱ་
བ་ལ་འཛམ་བུ་གླིང་བའི་མིར་སྐྱེས་པ་ངེས་པར་དགོས་ཤིང་། བྱད་པར་དུ་དགེ་སློང་རྗེ་རྗེ་
འཛིན་པ་སྐུགས་སྦྱོར་བའི་རྟེན་མཆོག་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་དེའི་སྟོན་མེད་
དེ། དེས་ལམ་སྲིད་ཚད་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་
བཀལ་བ་ཉིད་ལན་དུ་སོང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ། ཉན་ས།
མཛོད་ལ་སོགས་པར། བསྐལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་ཆོགས་བསགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་
བའི་བྱང་ལེན་སྲིད་པ་ཐ་མ་དེས་འདྲོད་པའི་རྟེན་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་གྱིས་འཚང་རྒྱ་
བའི་ཚུལ་ལ། འཛམ་བུ་གླིང་པའི་མིར་སྐྱེས་པ། རབ་དུ་བྱང་བ། འདུལ་བའི་ཀྱན་སྦྱོང་
ལ་གནས་པ། མི་གཡོ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་འཛོག་པ་དང་བཞི་དགོས་པར་
གསུངས་པའི་དོན་དཔེར་མཛོད་ནས། རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་འདྲོད་པའི་རྟེན་ལ་
ཆགས་ཅན་གྱི་ལམ་གྱིས་སྟིགས་དུས་ཆེ་ཐུང་གཅིག་ལ་འཚང་རྒྱ་བ་ལ་ཡང་དབང་རྣམ་པར་
དག་པ་ཐོབ་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྟོམ་པ་ལ་གནས་པ་དང་། བསྐྱེད་རྫོགས་གྱི་ལམ་རིམ་པ་
གཉིས་དང་། དེ་ལ་བོགས་འབྲེན་པའི་སྦྱོང་པ་དང་བཞི་དགོས་སོ་ཞེས་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་
ཕྱིར་དུ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདྲོད་ཆགས་ཆོས་གྱི་ཚུལ་གྱིས་ནི། དོན་གསལ་རྟོགས་ཕྱིར་བཤད་
པར་བྱ། རིགས་ལྔའི་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་ནི། རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་བརྟེན། །སྐར་
ཡང་རིགས་གཅིག་གྱུར་པ་ནི། ཁྲིང་གཞི་ཡིན་པར་རབ་དུ་བསྟན། རྗེ་རྗེ་ལ་སོགས་བཟུང་

བ་ཉིད། །དེས་པའི་ཚིག་ནི་ཡིན་པར་བཤད། །སྒྲིག་པ་ལ་སོགས་སྟོན་པ་ནི། །རྒྱ་ཞེས་བྱ་བ་
 ཡིན་པར་བཤད། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། །འདོད་ཆགས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་འཚང་རྒྱ་བའི་ཚུལ་
 ནི་དོན་གསལ་པོར་རྟོགས་པའི་སྒྲིང་དུ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཐེག་པ་གཞན་དུ་འདོད་པའི་
 རྟོན་ལ་ཆགས་བྲལ་གྱི་ལམ་གྱིས་འཚང་རྒྱ་བ་ལ་འཛམ་བྱ་སྒྲིང་པའི་མིར་སྐྱེས་པ་དགོས་པ་
 དེ་འདིར་ཡང་དེས་པར་དགོས་ཤིང་། །རིགས་ལྡན་དང་འབྲེལ་བའི་སངས་རྒྱས་སུ་བདག་
 ཉིད་བསྐྱེད་པ་ནི་སྐྱེ་བ་སྐྱངས་པ་དང་འདྲ་བས་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱར་གསལ་མཐར་ཕྱིན་པ་ནི་
 རྒྱུད་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་པར་བཛྲ་དོ། །ཐེག་པ་གཞན་དུ་འཛམ་བྱ་སྒྲིང་པའི་མིར་སྐྱེས་པ་
 དེ་རབ་དུ་བྱུང་དགོས་པ་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱར་ཡང་རིགས་གཅིག་དུ་ཐུར་པའི་རྫོགས་རིམ་
 ནི་རྟོན་དང་བརྟན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་མ་ལུས་པ་སྤྱལ་པའི་གཞི་ཡིན་པས་ན་སྐྱེད་གཞི་
 ཡིན་ནོ། །རྫོགས་རིམ་དེ་ལ་སྤྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་དང་། རྟོང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྫོགས་རིམ་
 གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། དབེན་པ་གསུམ་དང་རིམ་པ་གསུམ་པ་དང་ལྷ་བའི་སྐབས་ཀྱི་
 གསང་ཆེན་རྡོ་རྗེ་འཆང་ནམས་སུ་ཡོད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། དབེན་པ་གསུམ་དང་རྒྱ་ལུས་
 ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དབེན་འོད་གསལ་དང་། རིམ་པ་བཞི་པ་དང་། ཟུང་འཇུག་གི་སྐབས་ཀྱི་
 བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་སུ་ཡོད་དོ། །ཐེག་པ་གཞན་དུ་རབ་དུ་བྱུང་བ་དེས་
 འདུལ་བའི་ཀུན་སྟོན་ལ་གནས་དགོས་པ་བཞིན་དུ། །འདིར་ཡང་དབང་དུས་སུ་ཁས་སྐྱངས་
 པའི་རྡོ་རྗེ་ལ་སོགས་པ་བསྟེན་པའི་དམ་ཚིག་དང་། བཟའ་བའི་དམ་ཚིག་དང་། བསྐྱུང་
 བའི་དམ་ཚིག་རྣམས་གདོན་མི་ཟ་བར་དེས་པར་བསྟན་དགོས་པའི་གནས་ཡིན་པས་ན་
 དེས་པའི་ཚིག་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེག་པ་གཞན་དུ་འདུལ་བའི་ཀུན་སྟོན་ལ་གནས་
 པ་དེས་འབྲས་སུ་བྱང་རྒྱལ་ཐོབ་པའི་སྒྲིང་དུ་དཀའ་བའི་ཚོས་སྟོན་པ། མི་གཡོ་བའི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་ལ་མ་ཉམ་པར་བཞག་པ་དགོས་པ་བཞིན་དུ་འདིར་ཡང་སྒྲིག་པ་ལ་སོགས་པའི་
 གར་གྱི་ཉམས་དབྱུང་དང་ལྷན་པའི་སྟོན་པ་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལ་སྟོབ་པ་ནི་འབྲས་སུ་བྱང་
 རྒྱལ་ལ་ཉེ་བའི་རྒྱ་ཞེས་བཤད་པར་བྱའོ། །དེས་ན་སྤྱིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་དེས་ཆགས་
 བྲལ་གྱི་ལམ་གྱིས་འཚང་རྒྱ་བ་ལ་འཛམ་བྱ་སྒྲིང་པའི་མིར་སྐྱེས་པ་སོགས་བཞི་དགོས་པ་བཞིན་

དུ། འདིར་ཡང་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་འདོད་པར་ཆགས་ཅན་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་
སྟིགས་དུས་ཀྱི་ཆེ་མུང་གཅིག་ལ་འཁོར་བྱ་བ་ལ་རྒྱུད་སྒྲོན་བྱེད་དུ་བྱ་བའི་ཕྱིར། དབང་
དང་དམ་ཚིག་སྒྲོན་དུ་བྱེད་བར་བྱས་ནས་རྒྱུད་སྒྲིན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་
པ་དང་། སྒྲིན་ནས་གྲོལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་དང་། ལམ་དེ་གཉིས་ལ་
བོགས་འབྲིན་པའི་སྒྲོན་པ་དང་བཅས་པ་བཞི་དགོས། ཞེས་རང་ལམ་ལ་ངེས་པ་བརྟེན་པོ་
འདྲན་པར་བྱེད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

མཐའ་དྲུག་གི་རྒྱན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་གཞུང་དོན་རི་ལྟར་འགྲེལ་བ་མཐའ་དྲུག་དང་ཚུལ་བཞིའི་རྒྱན་བཤད་པ་ལ།
གཞུང་གི་ཆོག་དང་དོན་སོ་སོར་སྟོན་པ་མཐའ་དྲུག་གི་རྒྱན་བཤད་པ། གཞུང་གཅིག་གིས་
དོན་རྫོགས་པར་སྟོན་པ་ཚུལ་བཞིའི་རྒྱན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་བཤད་པའི་མཆོམས་
སྤྱར་བ། གྲངས་ཀྱི་སྟོན་མདོར་བསྟན་པ། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་
གསུམ་ལས། དང་པོ་འཆད་པ་ལ། རྒྱན་ནི་གསུམ་པ་ཉིད་ཀྱང་ནི། རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ཚུལ་
ལས་བཤད་པའི། མཐའ་དྲུག་ཆོག་གིས་ངེས་བྱས་པ། རྒྱས་བཟབ་དོན་ནི་རབ་རྟོགས་
བྱ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་རྒྱན་ནི་གསུམ་པ་ཉིད་ཀྱང་ནི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
རྒྱུད་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྟེ་ཀྱན་བརྒྱས་ལས་བཤད་པའི་རྩ་རྒྱུད་བཤད་ཚུལ་མཐའ་དྲུག་གི་ཆོག་དོན་
བཤད་པའི་སྟོན་ནས་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པས་རྩ་རྒྱུད་ལ་མཐའ་དྲུག་གིས་རྒྱས་བཟབ་པའི་
དོན་ནི། རབ་དུ་རྟོགས་པ་སྟེ་བཤད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། དྲང་བ་དང་ནི་ངེས་དོན་བཅས། །དགོངས་པས་བཤད་དང་
དགོངས་མིན་དང་། །རི་བཞིན་སྐྱ་དང་མ་ཡིན་ཏེ། མཐའ་ནི་དྲུག་དུ་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་
པའི་གཞུང་འདི་བྱང་། དོན་ནི། དོན་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་དྲང་ངེས་གཉིས། སྐྱ་མཐའ་
ལ་བརྟེན་པ་དགོངས་དགོངས་མིན་གཉིས། སྐྱ་དོན་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་སྐྱ་
རི་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཏེ། བཤད་པའི་མཐའ་འམ་སྟོན་ནས་པ་དྲུག་དུ་ཤེས་པར་

བྱུང་། གྲུང་ངེས་ཀྱི་བཤད་པ་དེ་དོན་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་གཅིག་གིས་བརྫོང་བྱེད་དོན་མི་མཐུན་པ་གཉིས་བསྟན་པའི་སློན་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། དགོངས་དགོངས་མིན་གྱིས་བཤད་པ་དེ་སློན་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བརྫོང་བྱེད་དོན་གཅིག་ཉིད་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་བཞག་པའི་ཕྱིར། སློང་ཁི་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་བཤད་པ་དེ་སློང་དོན་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བརྫོང་བྱེད་དོན་མི་མཐུན་པ་གཉིས་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་གཞུང་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ལ་བཞག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ། གྲུང་ངེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བཤད་པ། དགོངས་དགོངས་མིན་གྱི་མཆོན་ཉིད་བཤད་པ། སློང་ཁི་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་གྱི་མཆོན་ཉིད་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་སྟོན་པ་ལ། སྐལ་ངན་ནམས་ལ་རྒྱལ་བ་ཡིས། །སྤྲུམ་ཏེ་བཤད་པ་དྲུང་བའི་དོན། །ཡང་དག་དོན་ནི་རབ་སྟོན་ཕྱིར། །ངེས་པའི་དོན་ཡང་གསུངས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། རྩོམ་ཆེའི་ཆོག་དེ་ལ་དོན་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་རྩོམ་ཆེའི་ཆོག་དེས་དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་བསྟན་པའི་བཤད་པ་དེ། རྩོམ་ཆེའི་ཆོག་དེས་དྲུང་དོན་ཏུ་བསྟན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན། དཔེར་ན་སྐལ་ངན་ནམས་ལ་གསང་བར་བྱ་བའི་ངེས་དོན་གཞུང་དོན་ལ་ཡོད་ཀྱང་དངོས་སུ་མི་མཐུན་པར་རྒྱལ་བས་སྤྲུམ་ཏེ་གསུངས་པ་ཡང་རྩོམ་ཆེའི་ཆོན་པ་ཞེས་པའི་རྩོམ་ཆེའི་ཆོག་དེས། རྩོམ་ཆེ་ཆེ་ལུ་པ་རང་ལྟར་གསལ་བའི་ཕྱག་མཆོན་ཏུ་འཛིན་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དྲུང་དོན་ཞེས་བྱ་ན་དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་དང་མི་མཐུན་པར་དོན་གཉིས་པ་ཞིག་དྲུང་ཏུ་ཡོད་པའི་དོན་གྱིས་ན་དྲུང་དོན་ཞེས་བྱའོ། །རྩོམ་ཆེའི་ཆོག་དེ་ལ་དོན་མི་མཐུན་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་དང་མི་མཐུན་པའི་དོན་གཉིས་པ་སྟོན་པའི་རྩོམ་ཆེའི་ཆོག་དེས་བཤད་པ་རྩོམ་ཆེའི་ཆོག་དེས་ངེས་དོན་ཏུ་བཤད་པའི་མཆོན་ཉིད་དེ། དཔེར་ན་ཡང་དག་པའི་དོན་རྩོགས་རིམ་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་ན། རྩོམ་ཆེའི་ཆོན་པ་ཞེས་པའི་རྩོམ་ཆེའི་ཆོག་དེས་ཟུང་འཇུག་བསྟན་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ངེས་དོན་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དངོས་ཟིན་གྱི་དོན་དང་མི་མཐུན་པར་དོན་གཉིས་པ་དེར་ངེས་

པའི་དོན་གྱིས་ན་ངེས་དོན་ཞེས་བྱའོ། །དེས་ན་གཞུང་གཅིག་གི་དོན་ལ་དྲང་ངེས་གཉིས་
 ལུ་འབྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གཞུང་གཅིག་ཉིད་དྲང་ངེས་གཉིས་ལུ་འབྱེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །སྐལ་
 འཇ་རྣམས་ལ་གསང་བར་བྱ་བའི་ངེས་དོན་རྒྱལ་བས་སྤྲས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡང་གསང་
 བར་བྱ་བའི་ངེས་དོན་སྐལ་འཇ་རྣམས་ལ་སྤྲས་པ་ཡིན་གྱི། སྐལ་འཇ་ཁོ་ནར་སྤྲས་པ་མིན་
 ཏེ། གསང་བར་བྱ་བའི་ངེས་དོན་སྐལ་འབྱེད་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ལ་ཡང་སྤྲས་
 ཏེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མིན་ན། ཚ་རྒྱུད་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་དབང་རུ་
 བྱས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་པས། ཚ་རྒྱུད་རུ་ཡང་གསང་བར་བྱ་བའི་ངེས་དོན་མ་སྤྲས་པར་
 གསལ་བར་སྟོན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཚ་རྒྱུད་རུ་གསང་བར་བྱ་བའི་ངེས་དོན་སྤྲས་ནས་
 མི་གསལ་བར་བསྟན་པ་རྣམས་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཆེད་རུ་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་མང་
 པོ་གསུངས་པ་རྣམས་དོན་མེད་དགོས་པ་ལ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཚ་རྒྱུད་རུ་གསང་བར་
 བྱ་བའི་ངེས་དོན་སྤྲས་པ་རྣམས་བཤད་རྒྱུད་རུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་དེའི་དོན་རྟོགས་
 པ་ལ་ཡང་ཚ་བཤད་རྒྱུར་ནས་འཆད་ཤེས་པའི་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་པས་
 མོ། །དེར་གསལ་བར་མ་བཤད་པའི་དགོས་པ་ནི། ལམ་འདི་ལ་བསྟེན་པའི་དངོས་བྱུང་
 རྣམས་ཀྱི་ཚ་བ་སྒྲ་མ་ཡུན་རིང་པོར་སྟོར་མའི་སྟོན་མཉེས་པར་བྱེད་དགོས་ཞེས་ཤེས་
 པའི་ཕྱིར་རུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གསང་བར་བྱ་བའི་ངེས་དོན་སྐལ་འཇ་རྣམས་ལ་སྤྲས་པ་
 ཡིན་གྱི། གསང་བར་བྱ་བའི་ངེས་དོན་ཡིན་ན་སྐལ་འཇ་རྣམས་ལ་སྤྲས་པས་མ་བྱུང་སྟེ།
 ཡེ་ཤེས་རྩོ་རྩེ་ཀུན་བརྒྱས་ལས། ག་བྱར་དང་ཁྲག་གི་ངེས་དོན་བྱང་སེམས་དཀར་དམར་
 དང་། རྩོ་རྩེ་དང་པརྩའི་ངེས་དོན་པོ་མའི་གསང་གནས་ལུ་བཤད་པ་གཉིས། གང་ཟག་
 དམན་པ་བཞི་ལའང་གསལ་བར་སྟོན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། མཆོག་འདོད་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཕྱིར། །ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་
 རབ་སྟོན་པ། །འགལ་བའི་ཆོག་གི་སྦྱོར་བ་ཡི། །གསུངས་པ་གང་ཡིན་དགོངས་བཤད་
 དེ། །དབང་པོ་དམན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས། །རྟོགས་ཕྱིར་མཆོག་རུ་གསལ་བ་ཡིས། །དེ་
 ཉིད་ངེས་པར་སྟོན་པ་ནི། །དགོངས་པ་མིན་པས་བཤད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི།

མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་སེམས་ཅན་དབང་པོ་རྣམས་པོ་རྣམས་
 གྱི་ཕྱིར་དུ་ཆོས་གྱི་དེ་ཉིད་འོད་གསལ་དང་བྱང་འཇུག་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་ལྟེ་འོག་མ་མན་
 ཆད་དང་ཐུན་མོང་དུ་མ་ཐུར་པའི་དོན་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་སྤྲོ་འགལ་བ་གཞན་གྱིས་
 ལྟོན་པའི་རྩོམ་ཆེའི་ཆོག་དེས་བཤད་པ་རྩོམ་ཆེའི་ཆོག་དེས་དགོངས་པའི་བཤད་པའི་མཆོན་
 ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལེའུ་བརྒྱུད་པར། ན་རྒྱུད་གཞན་ནུ་མིག་ཡངས་པ། །གཟུགས་
 བཟང་གཞན་པས་བརྒྱན་པ་ནི། །ལོ་གངས་ཉི་ཤུ་ལྔ་ལོན་ཆེད། །ཅིས་པའི་ཆོག་གིས་བྱང་
 འཇུག་བསྟན་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དགོངས་པས་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན།
 དོན་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་སྤྲོ་འགལ་བ་གཞན་གྱིས་བསྟན་པའི་བཤད་པ་ཡིན་པའི་དོན་
 གྱིས་ན་དགོངས་པས་བཤད་པ་ཞེས་བྱའོ། །གསང་ཆེན་གྱི་སྣོད་དུ་བྱང་བའི་གདུལ་བྱ་
 དབང་པོ་དམན་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་གྱིས་མཆོག་དུ་གསང་བའི་དོན་གསལ་བོར་རྟོགས་
 པའི་ཕྱིར་དུ། ཆོས་གྱི་དེ་ཉིད་འོད་གསལ་དང་བྱང་འཇུག་ལ་སོགས་པ་རྒྱུད་ལྟེ་འོག་མ་
 མན་ཆད་དང་ཐུན་མོང་དུ་མ་ཐུར་པའི་དོན་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་བཤད་པ་མིན་པར་
 དོན་དེ་སྤྲོ་བྱང་ཐད་དུ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་རྩོམ་ཆེའི་ཆོག་དེས་བཤད་པ་དེ། རྩོམ་ཆེའི་ཆོག་
 དེས་དགོངས་པ་མིན་པས་བཤད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ལེའུ་གཉིས་པར།
 བདག་མེད་པའི་རྩོམ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་སོ། །ཞེས་པའི་
 ཆོག་གིས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་བསྟན་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་དགོངས་པ་མིན་
 པས་བཤད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། དོན་གཞན་ལ་དགོངས་ནས་སྤྲོ་འགལ་བ་གཞན་གྱིས་བསྟན་
 པ་མིན་པར་དོན་དེ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་བཤད་པ་ཡིན་པས་ན། དགོངས་པ་མིན་པས་
 བཤད་པ་ཞེས་བྱའོ། །དགོངས་དགོངས་མིན་གྱིས་བཤད་པའི་དོན་འོད་གསལ་དང་བྱང་
 འཇུག་ལ་གསུངས་པ་ནི་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དགོངས་དགོངས་མིན་
 གྱིས་བཤད་པའི་དོན་ཡིན་ན། འོད་གསལ་དང་བྱང་འཇུག་གང་ཅུང་ཡིན་པས་མ་ཁྲལ་སྟེ།
 ལེའུ་དང་པོར། འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐེ་ཆོས་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན།
 བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔལ་གཞན་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཞེས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་རིན་

པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དང་། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་གཞན་རྣམས་པད་དཀར་ལ་སོགས་
པའི་གང་ཟག་དམན་པ་བཞིར་བཤད་པ་ནི། དགོངས་པས་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ལེའུ་བརྟན་
པར། ཡི་གེ་རྩེ་དང་ཨོ་དག་དང་། །ལྷོ་དང་པཌ་ཀྱང་རབ་བརྟག་བྱ། །འོད་ཟེར་རྣ་ལྟས་
བྱབ་པ་ཡིས། །རྩི་རྩེ་པོ་རྣམ་པར་བསྟོམ། །ཞེས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་གསང་བ་སྟོམས་
པར་འཇུག་པའི་ཆོག་བསྟན་པར་བཤད་པ་ནི། དགོངས་པ་མིན་པས་བཤད་པར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོད་གསལ་དང་རྩྱུང་འཇུག་ལ་སོགས་པ་གོང་རུ་སྐལ་རན་ལ་སྤྲས་
པར་གསུངས་པ་དང་། དེར་གང་ཟག་དབང་པོ་དམན་པ་བཞི་ལ་གསལ་བར་སྟོན་པ་
གཉིས་འགལ་ལེ་ཞེན། དེ་གཉིས་གང་ཟག་དང་གཞུང་གཉིས་ཀའི་ངོས་ནས་མི་འགལ་ཏེ།
གོང་གི་སྐལ་རན་གྱི་གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་ནི་དབང་པོ་མ་སྤྱངས་པ་དང་། འདིར་གང་
ཟག་དམན་པ་བཞི་དབང་པོ་སྤྱངས་པ་ལ་བཞག་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་
པོ་དབང་པོ་སྤྱངས་མ་སྤྱངས་ཀྱི་བྱང་པར་རི་ལྟ་བུ་ཞེན། གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་དབང་
པོ་མ་སྤྱངས་པ་ནི། ཆོ་དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དང་ལུས་དབེན་མཐར་ཕྱིན་ནས་རག་དབེན་གྱི་
རྟོགས་པ་སྐྱེ་རུས་ཀྱང་། རག་དབེན་ཆོ་དེ་ལ་མཐར་ཕྱིན་མི་རུས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ལ།
དབང་པོ་སྤྱངས་པ་ནི་ཆོ་དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་དང་། ལུས་དབེན་དང་། རག་དབེན་མཐར་
ཕྱིན་ནས་སེམས་དབེན་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་རུས་ཀྱང་། སེམས་དབེན་གྱི་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་
མི་རུས་པའི་གང་ཟག་གི་དབང་རུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། འོད་གསལ་དང་
རྩྱུང་འཇུག་ལ་སོགས་པ་གོང་རུ་སྐལ་རན་ལ་སྤྲས་པར་གསུངས་པ་དང་། འདིར་གང་ཟག་
དབང་པོ་དམན་པ་བཞི་ལ་གསལ་བར་གསུངས་པ་གཉིས་གཞུང་གི་ངོས་ནས་མི་འགལ་
ཏེ། དྲང་ངེས་ཀྱི་བཤད་པ་འཇུག་པའི་རྩི་རྩེ་ཆོག་དེས་དོན་མི་མཐུན་པ་གཉིས་བསྟན་
པས་དོན་གཉིས་པ་དེ་སྤྲས་ནས་བསྟན་དགོས་ལ། དགོངས་མིན་གྱི་བཤད་པ་འཇུག་པའི་
རྩི་རྩེ་ཆོག་དེས་དོན་གཅིག་ལས་མི་སྟོན་པས་དོན་གཅིག་པོ་དེ་གསལ་བར་སྟོན་དགོས་
པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ། དགྲིལ་ལམ་སྟོན་དང་ཚོག་ཞི་བ། སྦྱོང་པ་རི་ལྷ་རི་ལྷར་གསུངས། འོན་ཀྱང་བཤད་པ་གང་ཡིན་ལ། འདི་ནི་རི་བཞིན་སྐར་གསུངས་པ་ལོ། ཀོ་རྩ་བྱ་ལ་སྟོན་པ་ལོ། འཇིག་རྟེན་བསྟན་བཅོས་ལ་མེད་ཅིང་། འདི་བཞིན་གཤེགས་པ་ལི་བརྟུར་བྱུར་པ། འདི་ནི་རི་བཞིན་མིན་པར་བསྟནས། ཞེས་གསུངས། འོན་ནི། དགྲིལ་ལམ་སྟོན་ཐོག་ཚོན་གྱིས་བྲི་བ་དང་། ལྷ་ལ་ཉེར་སྦྱོང་གི་མཆོད་པས་མཆོད་པ་དང་། གཏོར་མའི་ཚོག་ག་དང་། སྐར་གྱི་སྦྱོར་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་ཀྱི་ལས་བསྟུབ་ཚུལ་དང་དངོས་བྱུབ་བསྟུང་སྟོན་གང་རུང་གསལ་བར་སྟོན་པ་ལི་རྩི་རྩི་ཚོག་དེས་བཤད་ལ། རྩི་རྩི་ཚོག་དེས་སྐར་རི་བཞིན་པར་བཤད་པ་ལི་མཆོད་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྐར་མེད་གྱི་རྟོག་པ་དང་། རྒྱུད་སྟོན་མ་ཆ་མས་གྱི་རྟོག་པར་དགྲིལ་ལམ་སྟོན་ཐོག་ཚོན་གྱིས་བྲི་བ་དང་། ཞེས་གསུངས་ཀྱི་ལས་བསྟུབ་ཚུལ་བཤད་པ་ལྟ་བུལོ། སྐར་རི་བཞིན་པ་ལི་བཤད་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་མིན་དང་མི་མཐུན་པ་ལི་དོན་གཉིས་པ་མེད་པ་ལི་སྐར་རི་བཞིན་པ་ལི་བཤད་པ་དང་། དེ་ཡོད་པ་ལི་སྐར་རི་བཞིན་པ་ལི་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱུད་སྟོན་མ་གསུམ་གྱི་རྟོག་པར་དགྲིལ་ལམ་སྟོན་ཐོག་ཚོན་གྱིས་བྲི་བར་བཤད་པ་ལྟ་བུལོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལེའུ་ལྷ་པར། སེམས་ཅན་མཆོམས་མེད་ལ་སྟོན་པ་ལི། ། ཐོག་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པ་ཡང་། རྩི་རྩི་ཐོག་པ་བྱ་མཆོ་ཆེ། ཐོག་པ་མཆོག་ནི་འདི་ལ་འབྱུག་ཅིས་སྐར་རི་བཞིན་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུལོ། འོན་དེ་ལ་མིང་དེ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་། སྐར་པ་ཆ་མས་གྱི་སྐར་བསྟན་བཅོས་གྱི་བརྟུར་ལ་མེད་ཅིང་། འོན་དེ་ལ་མིང་དེ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་བརྟུར་མཛད་པར་བྱུར་པ་ལི་རྩི་རྩི་ཚོག་དེས་བཤད་ལ། རྩི་རྩི་ཚོག་དེས་སྐར་རི་བཞིན་པ་མིན་པར་བཤད་པ་ལི་མཆོད་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཀོ་རྩ་བྱ། ཀོ་ཏ་ཤ། ཀོ་རྩ། ཀོ་རྩ་མཐུ། ཀོ་རྩ་ར་ག། ཀོ་ལ་བྱ། ཀོ་ལ་ཤ། ཀོ་ལ། ཀོ་ལ་མཐུ། ཀོ་ལ་ཏ་ཤ། ཞེས་པ་ལི་སྐར་བཅུ་པོ་དེ་སྦྱོང་རྒྱུད་ལས་ཟུག་ན་རྩི་རྩི་མཆོན་གྱི་རྩ་གངས་སུ་བསྟན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་རྩི་རྩི་ཀུན་བཏུས་ལས། དབང་པོ་ལྷ་དང་ལྷལ་ལྷ་ལ་འཇུག་པར་བཤད་པ་དང་། མཉམ་སྦྱོར་ལས། རྒྱུད་བཅུ་ལ་

མེད། ཁྱིམ་པས་སྒྲོན་བཅུད་མཐའ་བཞི་དང་བུལ་བར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། གྲུ་པ་ནམས་
 གྱི་སྒྲུའི་གཞུང་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོན་པར་རུས་པས་ཡིག་དོན་དང་། དངོས་ཟིན་ལྟར་
 བཟུང་བུ་བུང་བའི་སྒྲུ་རི་བཞིན་པ་དང་། ཉམས་སྤྱོད་བྱ་བུ་མོང་བའི་སྒྱི་དོན་གསུམ་
 མི་འགལ་ལོ། ཡི་གའི་དོན་ཞེས་པའི་ཡི་གེ་ནི་མིང་ཆོག་ཡི་གེ་གསུམ་དུ་སྟེ་བའི་ཡི་གེ་མིན་
 གྱི། མིང་ཆོག་དུ་མ་འདུས་པའི་ཡི་གེའི་ཆོགས་ལ་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། མདོ་སྟགས་ལ་ནི་རབ་བྱུགས་པའི། འཕྱོད་པ་
 བསྒྲིག་པར་བྱེད་པ་དང་། བསྒྲེད་པའི་རིམ་དང་ལྡན་པ་དག སྒྱི་ཡི་དོན་ནི་ཡིན་པར་
 གསུངས། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། བསྒྲེད་རིམ་པ་མན་ཆད་གང་བྱང་དང་ཉམས་སྤྱོད་
 བྱ་བུ་མོང་བའི་དོན་སྟོན་པའི་རྩི་རིམ་ཆོག་དེས་བཤད་པ་རྩི་རིམ་ཆོག་དེས་སྒྱི་དོན་དུ་
 བཤད་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ། དེ་ལ་དབྱེ་ན། བསྒྲེད་རིམ་པའི་ལམ་ལྟ་བུ་འཇིག་རྟེན་
 པའི་དངོས་གྲུབ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་དོན་དུ་གཉེར་བ་གཉིས་
 ཀའི་ཉམས་སྤྱོད་བྱ་བུ་མོང་བའི་སྒྱི་དོན་དང་། རྒྱུད་སྟེ་འོག་མ་གསུམ་མན་ཆད་དང་
 ཉམས་སྤྱོད་བྱ་བུ་མོང་བའི་སྒྱི་དོན་གཉིས། བྱི་མ་ལ་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལྟ་བུ་རྒྱུད་སྟེ་
 འོག་མ་གསུམ་དང་ཉམས་སྤྱོད་བྱ་བུ་མོང་བའི་སྒྱི་དོན་དང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
 ལྟ་བ་ལྟ་བུ་མདོ་སྟེ་སྟེ་སྟོན་དང་ལ་སྟགས་པ། འདུལ་བའི་སྟེ་སྟོན་དང་། མདོན་པའི་སྟེ་
 སྟོན་ལ་ནི་རབ་བྱ་བུ་བྱུགས་པ་སྟེ་དེ་དག་གི་ཆེད་དུ་བའི་གདུལ་བྱས་སྟོན་པ་རྩི་རིམ་བཅུན་
 མའི་རྩི་གལ་བཞུགས་སོ་ཞེས་པའི་ཆོག་དེ་ཐོས་པ་ན། དེ་རང་གིས་ཁས་སྲུངས་པའི་གཞུང་
 དང་མི་མཐུན་པ་རྒྱ་མཆན་དུ་བྱས་ནས། དེ་དག་ལ་འཕྱོད་པ་སྟེ་སྟེ་མཆོག་ཟེ་བ་བསྒྲིག་པའི་
 བྱིར་དུ་གསུངས་པ་དེ་དག་དང་ཉམས་སྤྱོད་བྱ་བུ་མོང་བའི་སྒྱི་དོན་གཉིས་སུ་ཡོད་
 དོ། །

གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ། འདོད་ཆགས་ཆོས་ནི་རབ་སྟོན་དང་། ཀྱུན་རྫོབ་བདེན་
 པ་རྟོགས་པ་དང་། ཡི་ཤེས་གསུམ་པོ་རྣམ་བཟགས་པའི། ལྷིང་པོ་ཡོད་པས་སྤྲས་
 པའོ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། རྩི་རིམ་ཆོག་དེ་ལ་དོན་མི་མཐུན་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་

ནས་སྤྱི་ལོ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གི་དོན་སྟོན་པའི་རྩོམ་ཆེན་ཆོག་དེས་བཤད་པ། རྩོམ་ཆེན་ཆོག་དེས་སྤྱི་ལོ་བཤད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། དངོས་པོ་མེད་པས་སྟོན་པ་མེད། ཁེས་སོགས་གྱིས་སེམས་དབེན་དང་སྐྱུ་ལུས་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། ཁེའི་ཕྱིར་སྤྱི་ལོ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཕྱི་ན་མི་མངོན་ཞིང་ནང་ན་སྟོང་པོ་ཡོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པའི་དོན་གྱིས་ན་སྤྱི་ལོ་ཞེས་བྱའོ། ཇེ་ལ་དབྱེ་ན། འདོད་ཆགས་ཆོས་ནི་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ཆོས་སྤྱི་ལོ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རྟོགས་པ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་མའི་སྤྱི་ལོ་དང་། ཡེ་ཤེས་གསུམ་པོ་རྣམ་པ་རྟོགས་པ་སྟེ། རྣང་བ་སེམས་སྤྱི་ལོ་དང་གསུམ་པོ་ལ་དབྱེ་ན་གཞི་ལམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལམ་གྱི་སྤྱང་གཞིར་གྱུར་པའི་གཞི་པོ་མོ་གཉིས་སྟོན་པས་འཇུག་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ལ། བསྐྱེད་རིམ་པའི་འདོད་ཆགས་ཆོས་སྤྱི་ལོ་དང་། རྟོགས་རིམ་པའི་འདོད་ཆགས་ཆོས་སྤྱི་ལོ་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ལས་དང་། ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟོན་པས་འཇུག་པ་དེ་ཡིན་ལོ། གཉིས་པ་ནི། རྟོགས་རིམ་པའི་ལས་དང་ཡེ་ཤེས་གྱི་ཕྱག་རྒྱ་དང་སྟོན་པས་འཇུག་པ་དེ་ཡིན་ལོ། ཀུན་རྫོབ་སྐྱུ་མའི་སྤྱི་ལོ་ལ་དབྱེ་ན། གཞི་ལམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱུ་བ་གཏུག་མའི་ལུས་དང་། མི་ལམ་གྱི་ལུས་དང་། བར་དོའི་རྒྱུད་གི་ལུས་རྣམས་ཡིན། གཉིས་པ་ནི། དབེན་པ་གསུམ་གྱི་སྐབས་གྱི་སྐྱུ་ལུས་རྩིས་མཐུན་པ་དང་། རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྐབས་གྱི་སྐྱུ་ལུས་དངོས་གནས་པ་རྣམས་ཡིན་ལོ། རྣང་བ་སེམས་གྱི་སྤྱི་ལོ་ལ་དབྱེ་ན། གཞི་ལམ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཉིད་དང་འཆི་བའི་སྐབས་གྱི་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྟོག་གི་སྤྱང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ལྟ་བུ་དང་། གཉིས་པ་ནི། དབེན་པ་གསུམ་དང་སྐྱུ་ལུས་གྱི་སྐབས་གྱི་ལུགས་འབྱུང་ལུགས་ལྟོག་གི་སྤྱང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་རྣམས་ཡིན་ལོ། ཀུན་ལ་གང་སྤྱི་ལོ་རྒྱུད་ལྟོག་མ་གསུམ་མན་ཆད་ལ་སྤྱི་ལོ་དོན་གསུམ་ཀ་སྤྱི་ལོ་པ་ཡིན་ལ། བསྐྱེད་རིམ་པ་ལ་འདོད་ཆགས་ཆོས་སྤྱི་ལོ་སྟོགས་གཅིག་མ་གཏོགས་གཞན་རྣམས་སྤྱི་ལོ། སྤྱི་ལོ་ཚུལ་ནི་སྐྱུ་ལུས་ལྟ་བུ་རྒྱུད་ལྟོག་མ་གསུམ་མན་ཆད་ལ་མ་བསྟན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱི་ལོ་དང་། བསྐྱེད་རིམ་པ་ལ་ལམ་མིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྱི་ལོ་དང་། ཚ་རྒྱུད་ཏུ་བསྟན་ཀྱང་གྱི་

ནས་མི་མདོན་པར་ནང་ན་སྤྱིང་པོ་ཡོད་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤྲས་པ་དང་གསུམ་རུ་ཡོད་པ་ལས་
འདིར་སྤྲུལ་བ་བྱུང་ངོ་། །

བཞི་པ་སྟོན་པ་ལ། འོད་གསལ་བ་ནི་རབ་སྟོན་དང་། །བྱུང་རུ་འཇུག་པ་རྟོགས་པ་
སྟེ། །ནམ་པ་གཉིས་སུ་མཐའ་བཤད་དེ། །མཐའ་ནི་སྤྱར་སྤྱག་པ་ཡི་ཆོག །ཅེས་གསུངས།
དོན་ནི། རྩོམ་ཆོག་དེ་ལ་དོན་མི་མཐུན་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་མཐར་སྤྱག་གཉིས་
པོ་གང་བྱུང་གི་དོན་སྟོན་པའི་རྩོམ་ཆོག་དེའི་བཤད་པ། རྩོམ་ཆོག་དེས་མཐར་སྤྱག་
གི་བཤད་པའི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། དངོས་པོ་མེད་པས་སྟོན་པ་མེད། ཅེས་
སོགས་ཀྱི་འོད་གསལ་དང་བྱུང་འཇུག་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཅིའི་ཕྱིར་མཐར་སྤྱག་ཅེས་བྱ་
ཞེ་ན། རགས་པ་ཉེར་ལྷ་རིམ་གྱིས་ཐིམ་པའི་མཐའ་ནི་སྤྱར་མཆེད་སྟོབ་གསུམ་ཡིན་ལ།
དེ་གསུམ་རིམ་གྱིས་ཐིམ་པའི་མཐའ་ནི་འོད་གསལ་དང་བྱུང་འཇུག་ཡིན་པས་ན་མཐར་
སྤྱག་ཅེས་བྱའོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན། འོད་གསལ་བ་ནི་རབ་རུ་སྟོན་པ་སྟེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
དང་། །བྱུང་རུ་འཇུག་པ་རྟོགས་པ་སྟེ། །བྱུང་འཇུག་གི་སྤྱུ་གཉིས་སུ་ཡོད་ངོ་། །གང་གང་
རུ་མཐར་སྤྱག་ན། ཤིན་རུ་སྤ་བའི་སེམས་དང་རྒྱུད་གཉིས་པོ་དེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཡེ་
ཤེས་དང་། དག་པའི་སྤྱུ་མའི་སྤྱར་མཐར་སྤྱག་གོ། །མཐར་སྤྱག་པའི་ཚུལ་ནི། ཤིན་རུ་སྤ་
བའི་སེམས་དེ་སྟན་ཅིག་སྤྱིས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་ཐོར་གྱི་ཉིང་ཉིད་ལ་
གཉིས་སྤྱང་རུབ་པའི་ཚུལ་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་མཐར་སྤྱག་ ཤིན་རུ་སྤ་བའི་རྒྱུད་དེ་རིགས་
འདྲ་རྒྱན་མི་ཆད་པའི་མཆན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་དག་པའི་སྤྱུ་མའི་སྤྱར་བཞེངས་པའི་ཚུལ་
གྱིས་བྱུང་འཇུག་གི་སྤྱར་མཐར་སྤྱག་པ་ཡིན་ནོ། །

འོན་ཀྱང་བཤད་ཐབས་ཀྱི་མན་ངག་མཐའ་དྲུག་དང་ཚུལ་བཞི་པོ་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ན་
རྒྱུད་གང་ལ་མཐར་སྤྱག་དང་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་རྟོགས་པར་འཇུག་པ་རྩི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།
རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མ་གསུམ་མན་ཆད་རུ་དྲང་ངེས་ཀྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང་། མཐའ་དྲུག་
གི་ཡ་གྲུལ་རུ་གྱུར་པའི་དྲང་ངེས་ཀྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་མེད་དེ། རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མ་གསུམ་
མན་ཆད་ཀྱི་ལམ་ལ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མ་

གསུམ་མན་ཆད་ཀྱིས་དང་ངེས་ཀྱི་བཤད་པ་དང་མཐའ་དྲག་གི་ཡ་གྲུལ་དུ་ཡུར་པའི་དང་
 ངེས་ཀྱི་བཤད་པ་གཉིས་མིང་འདྲ་ཡང་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་མན་ཆད་
 རུ་ལྷ་སྤྱུ་སྤྱུ་བར་སྟོན་པའི་མདོ་དང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། ལྷ་སྤྱུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྱུ་བ་མེད་
 པར་སྟོན་པའི་མདོ་ངེས་དོན་གྱི་མདོར་བཤད་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་འགལ་ལ། འདིར་
 གཞུང་གཅིག་གི་དོན་ལ་དང་ངེས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པའི་སྟོན་ས་དང་དོན་གྱི་མདོ་དང་ངེས་
 དོན་གྱི་མདོ་གཉིས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མི་བསྟོན་པ་ཞེས་པའི་དང་དོན་དུ་མི་
 བསྟོན་པ་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྟོན་པ་དང་། ངེས་དོན་གྱི་སྟོག་ཚོལ་བསྟན་པ་ལྟ་
 རུ་ལོ། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་མན་ཆད་དུ་དགོངས་དགོངས་མིན་གྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་
 ཡོད་ཀྱང་། མཐའ་དྲག་གི་ཡ་གྲུལ་དུ་ཡུར་པའི་དགོངས་དགོངས་མིན་གྱི་བཤད་པ་འཇུག་
 པ་མེད་དེ། མཐའ་དྲག་གི་ཡ་གྲུལ་དུ་ཡུར་པའི་དགོངས་དགོངས་མིན་གྱི་བཤད་དོན་ཡིན་
 བ། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་མན་ཆད་དང་ཐུན་མོང་དུ་མ་ཡུར་པའི་དོན་ཡིན་དགོས་པའི་
 ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པར་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང་། མཆོན་
 ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པར་མཐའ་དྲག་གི་ཡ་གྲུལ་དུ་ཡུར་པའི་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་
 མེད་དེ། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པར་དཀྱིལ་འཁོར་ཐེག་ཆོན་གྱིས་བྱི་བ་ལ་སོགས་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་དུ་མཐའ་དྲག་གི་ཡ་གྲུལ་དུ་ཡུར་པའི་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པའི་བཤད་
 པ་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། དཀྱིལ་འཁོར་ཐེག་ཆོན་གྱིས་བྱི་བ་དང་། ལྷ་ལ་ཉེར་སྦྱོད་ཀྱིས་མཆོད་
 པ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་དྲག་གི་ཡ་གྲུལ་དུ་ཡུར་པའི་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་
 ཡོད་པར་ཡེ་ཤེས་རྩོམ་རྩེ་ཀྱན་བརྟུས་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པར་སྐྱ་
 ཇི་བཞིན་པ་མིན་པའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་ཡོད་ཀྱང་། མཐའ་དྲག་གི་ཡ་གྲུལ་དུ་ཡུར་བའི་
 སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་མེད་དེ། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པར་དོན་དེ་ལ་
 མིང་དེ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་འཇིག་རྟེན་པ་དང་སྐྱ་པ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྟེན་
 མེད་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འབའ་ཞིག་གིས་བརྟེན་མཛད་པར་ཡུར་པའི་དོན་བཤད་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་སྡེ་འོག་མ་གསུམ་ལ་མཐའ་དྲག་གི་ཡ་གྲུལ་དུ་ཡུར་པའི་སྐྱ་ཇི་བཞིན་

པ་མིན་པའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། ཀོ་རྒྱ་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་བཅུ་པོ་རྫོད་རྒྱུད་ཏུ་
 ཟུག་ན་རྩོམ་ཆེད་མཆོག་གི་རྣམ་གངས་སུ་གསུངས་པ་དེ་མཐའ་དུག་གི་ཡ་གྲུལ་དུ་གྱུར་པའི་
 གླེང་བཞིན་པ་མིན་པའི་བཤད་པ་ཡིན་པར་ཡི་ཤེས་རྩོམ་ཆེད་ཀུན་བཏུས་ལས་གསུངས་པའི་
 ཕྱིར། རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མ་གསུམ་མན་ཆད་ཏུ་བསྟན་པའི་དོན་ཡང་ཡིན། ཡིག་སྦྱི་གཉིས་ཀྱིས་
 བསྟན་པའི་དོན་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡོད་དེ། རྫོད་བཅུད་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་
 བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་རྒྱ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྫོད་
 པའི་རྫོད་ཉིད་དེ། རྒྱུད་ལྡེ་འོག་མ་གསུམ་མན་ཆད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དོན་ཡང་ཡིན། ཡིག་
 སྦྱི་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་དོན་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་ལྡེ་འོག་
 མ་གསུམ་མན་ཆད་ཏུ་སྤྲས་དོན་དང་། མཐར་ཐུག་གི་བཤད་པ་འཇུག་པ་མེད་དེ། རྒྱུད་
 ལྡེ་འོག་མ་གསུམ་ཏུ་སྤྲས་དོན་གསུམ་དང་མཐར་ཐུག་གཉིས་གང་ཡང་རྫོན་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་མཐའ་དུག་དང་རྩལ་བཞིའི་བཤད་པ་རྫོགས་པར་འཇུག་པའི་རྒྱུད་ཡིན་ན།
 བྲ་མེད་ཀྱི་རྒྱུད་ཡིན་དགོས་སོ། །

འོ་ན་མཐའ་དུག་གི་བཤད་པ་འཇུག་པ་དང་། རྩལ་བཞིའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་གཉིས་
 འགལ་ལམ་མི་འགལ་སྟུང་ན། ལག་མི་དང་སྐལ་ལྡན་གྲགས་པ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་ཐ་དད་ཅེས་
 འགལ་བར་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གཞུང་གཅིག་ལ་བཤད་པ་གཅིག་གམ་གཉིས་ལས་
 མི་འཇུག་ན་མཐའ་དུག་གི་བཤད་པ་འཇུག་པ་དང་། གཞུང་གཅིག་ལ་བཤད་པ་གསུམ་
 ཡན་ཆད་འཇུག་ན་རྩལ་བཞིའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་ཡིན་པས། མཐའ་དུག་གི་བཤད་པ་
 དང་རྩལ་བཞིའི་བཤད་པ་འགལ་བར་འདོད་ཀྱང་། རང་ལྷགས་ལ། རྩལ་བཞིའི་བཤད་
 པ་འཇུག་པ་དང་། དྲང་ངེས་ཀྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་དང་། དགོངས་པའི་བཤད་པ་འཇུག་
 པ་རྣམས་མི་འགལ་ཏེ། རིན་ཆེན་ཆེན་པོ་ཁ་དོག་ལ། ཁྲིས་པའི་གཞུང་ལ་སྒྲོན་གསལ་དུ་
 རྩལ་བཞིའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་དང་། རྫོད་བསྟུས་སུ། དྲང་ངེས་ཀྱིས་བཤད་པ་འཇུག་
 པ་དང་། རིམ་ལྡར་དགོངས་པས་བཤད་པ་འཇུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩལ་བཞིའི་
 བཤད་པ་འཇུག་པ་དང་། དགོངས་མིན་གྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། ཟེལ་

གནོན་དོ་མེད་ཏིང་པེ་འཛིན་ལ་ལེའུ་དང་པོའི་སྒྲོན་གསལ་དུ་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་འཇུག་
 པ་དང་། ལེའུ་གཉིས་པའི་སྒྲོན་གསལ་དུ་དགོངས་མིན་གྱི་བཤད་པ་འཇུག་པར་བཤད་
 པའི་ཕྱིར། ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་དང་སྐྱ་ཇི་བཞིན་མིན་པའི་བཤད་པ་འཇུག་
 པ་མི་འགལ་ཏེ། སྐྱེང་གཞིའི་སྤྲས་བཤད་གྱི་ཡི་གེ་བཞི་བཅུའི་བཤད་པ་དེ་ལ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་
 པ་མིན་པའི་དོན་ཚང་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དུག་གི་བཤད་པའི་ནང་ཚན་གྱི་དགོངས་པའི་
 བཤད་པ་འཇུག་པ་དང་། དགོངས་མིན་གྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་གཉིས་པོ་འགལ་ཏེ། གཞུང་
 གཅིག་ལ་དགོངས་དགོངས་མིན་གྱི་བཤད་པ་གཉིས་ཀ་འཇུག་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་
 ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་གྱི་བཤད་པ་འཇུག་པ་གཉིས་འགལ་ཏེ། གཞུང་གཅིག་ལ་དེ་གཉིས་
 ཀའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་འཇུག་ན་དྲང་ངེས་གྱི་
 བཤད་པ་འཇུག་པའི་བྱབ་པ་དང་། དྲང་ངེས་གྱི་བཤད་པ་འཇུག་ན་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་
 པ་འཇུག་པས་བྱབ་བམ་སྤྲུལ་ན། ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་འཇུག་ན་དྲང་ངེས་གྱི་བཤད་པ་
 འཇུག་ཏུ་དྲང་བས་བྱབ་སྟེ། ཡིག་སྐྱི་གཉིས་ལ་དྲང་དོན་གྱི་དོན་ཚང་དུ་དྲང་ཞིང་། སྤྲས་
 མཐའ་གཉིས་ལ་ངེས་དོན་གྱི་དོན་ཚང་དུ་དྲང་བའི་ཕྱིར། དྲང་ངེས་གྱི་བཤད་པ་འཇུག་ན་
 ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་འཇུག་པས་མ་བྱབ་སྟེ། དྲང་དོན་ལ་ཡིག་སྐྱི་གཉིས་གང་དྲང་མེད་
 པ་དང་། ངེས་དོན་ལ་སྤྲས་མཐའ་གཉིས་གང་དྲང་མེད་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་
 གཞུང་གཅིག་ལ་བཤད་པ་ཅི་ཅམ་འཇུག་པ་ཡོད་ཅེ་ན། རིམ་ལུའི་འགྲེལ་པ་ནོར་བུའི་ཤང་
 བ་ལས། གཞུང་གཅིག་ལ་བཤད་པ་མང་བ་ལ་བཅུ་བཞི་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། མཐའ་དུག་
 དང་ཡིག་དོན་གྱི་གཅིག་སྐྱི་དོན་གྱི་གཉིས། སྤྲས་དོན་གྱི་གསུམ། མཐའ་ཐུག་གི་གཉིས་ཏེ་
 བཅུ་བཞི་འཇུག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། གཞུང་གཅིག་ལ་དགོངས་
 དགོངས་མིན་གྱི་བཤད་པ་གཉིས་ཀ་འཇུག་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞུང་གཅིག་
 ལ་སྐྱ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་
 བློ། གཞུང་གཅིག་ལ་བཤད་པ་མང་བ་ལ་བཅུན་འཇུག་པ་ཡོད་དེ། རིན་ཆེན་ཆེན་པོ་ལ་
 དོག་ལ། ཞེས་པའི་གཞུང་ལ་སྒྲོན་གསལ་དུ་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་འཇུག་པ་དང་། སྒྲོད་

བསྐྱུ་སྐྱུ་བྱང་ངེས་ཀྱི་བཤད་པ་འབྲུག་པ་དང་། རིམ་ལྡར་དགོངས་པས་བཤད་པ་འབྲུག་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འཆད་ཚུལ་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ།

བཞི་པ་ཉན་པ་པོ་གང་ལ་དོན་གང་བཤད་པ་འཆད་ཚུལ་གྱི་རྒྱན་བཤད་པ་ལ།
འཆད་ཚུལ་གྱི་རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ། སོ་སོའི་ངོས་འཛིན་བསྟན་པ། དོན་བསྐྱུ་བ་
དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་སྟོན་པ་ལ། འཆད་པས་ཉན་པར་འདོད་པ་ལ། དབྱེ་བ་ཡང་
ནི་གཉིས་ཡོད་དེ། རྩོམ་ལ་བཤད་པར་བསྟན་པ་དང་། གཉིས་པ་སློབ་མ་ལ་བཤད་
པའོ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། རྒྱུད་འཆད་པ་པོས་རྒྱུད་ཉན་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་
གང་ལ་དོན་གང་འཆད་ཚུལ་གྱི་རྒྱན་གྱི་དབྱེ་བ་ཡང་ནི་གཉིས་སྐྱུ་ཡོད་དེ། དང་པོ་རྩོམ་
པ་ལ་བཤད་པ་བསྟན་པ་དང་། གཉིས་པ་སློབ་མ་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་གཉིས་སྐྱུ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། །

གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། ཇི་བཞིན་སྐྱུ་དང་དགོངས་མིན་དང་། དྲང་བའི་དོན་
དུའང་གང་གྱུར་དང་། ཡི་གའི་དོན་དང་སྐྱི་ཡི་དོན། རྩོམ་པ་ལ་བཤད་ཡིན་པར་
བརྟུན། ཇི་བཞིན་མིན་སྐྱུ་ངེས་དོན་དང་། དེ་བཞིན་དགོངས་ཏེ་བཤད་པ་དང་། སྐྱུ་
དང་མཐར་ཐུག་པ་ནམས་ནི། སློབ་མ་ལ་ནི་བཤད་པར་འདོད། ཞེས་གསུངས། དོན་
ནི། མཐའ་དུག་གི་ནང་ནས་སྐྱུ་ཇི་བཞིན་པ་དང་། དགོངས་པ་མིན་པ་དང་། དྲང་དོན་
དང་གསུམ། ཚུལ་བཞིའི་ནང་ནས་ཡིག་སྐྱི་གཉིས་ཏེ་ལྷ་པོ་དེ་ནི་རྩོམ་པ་བཤད་ཀྱི་གང་
ཟག་ལ་བཤད་པ་ཡིན་པར་བརྟུན་དོ། མཐའ་དུག་གི་ནང་ནས་སྐྱུ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པ་
དང་། ངེས་དོན་དང་། དགོངས་པས་བཤད་པ་དང་གསུམ། ཚུལ་བཞིའི་ནང་ནས་སྐྱུ་
དོན་དང་། མཐའ་དུག་གི་དོན་གཉིས་ཏེ་ལྷ་པོ་དེ་ནི་སློབ་པ་བཤད་ཀྱི་གང་ཟག་ལ་བཤད་
པར་བྱའོ། གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ། བཤད་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་ནས། བཤད་པ་གཤེགས་
ནམས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ། རིམ་པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། བཤད་པའི་དབྱེ་བ་གསུངས་

པ་ཡིན། ཁྲིས་གསུངས། དོན་ནི། བདེ་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་བདག་པོ་དོ་རྗེ་འཆང་གིས་
 རང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་བཤད་པའི་རྒྱུད་ཡི་ཤེས་དོ་རྗེ་ཀུན་བདུས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་རིམ་
 པ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོགས་བཤད་དང་སློབ་བཤད་གཉིས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་
 ཚུན་དང་པོ་དེ་ཚོགས་བཤད་ཀྱི་གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་ཁོ་ན་ལ་བཤད་བྱ་དང་། ཕྱི་ཚུན་
 གཉིས་པ་དེ་སློབ་བཤད་ཀྱི་གང་ཟག་ཁོ་ན་ལ་བཤད་བྱ་ཡིན་པའི་སློ་ནས་ཚོགས་བཤད་
 དང་སློབ་བཤད་རྟུ་དབྱེ་བ་མིན་ཏེ། ཕྱི་ཚུན་དང་པོ་དེ་གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་ཁོ་ན་
 ལ་བཤད་བྱ་ཡིན་ན། དེ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ལ་བཤད་བྱ་མིན་དགོས། དེ་མིན་
 ར་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ལམ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་བཤད་བྱ་མིན་དགོས། དེ་མ་ཡིན་ན་
 རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་དོ་རྗེ་འཆང་རྟུ་འགྲོད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་ལ་རིམ་པ་གཉིས་
 མ་ཆང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་ཚུན་གཉིས་པ་དེ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ཁོ་
 ར་ལ་བཤད་བྱ་ཡིན་ན། དེ་གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་ལ་བཤད་བྱ་མ་ཡིན་དགོས། དེ་མིན་
 ར་གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་པོ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་མ་ལུས་པ་ཐོས་སུ་མི་རུང་དགོངས་པ་
 ལས་གང་ཟག་དམན་པ་བཞིས་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་མ་ལུས་པར་ཐོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 ལེའུ་བརྩུ་བརྩུན་པའི་སློན་གསལ་ལས། གསང་བ་འདུས་པ་འདི་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ཆོས་ཉིད་པ་ཆོ་འདི་ཉིད་རྟུ་སངས་རྒྱས་ཉིད་འཕྱོང་པ་ཐོས་
 ཤིང་། རྒྱུད་ཀྱི་གཞུང་མ་ལུས་པ་ཐོས་ཀྱང་མཐའ་དྲུག་གི་ཆོག་གི་དབྱེ་བས་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་
 ལ་རྟོངས་པ་དང་མ་བྲལ་བའི་ཅན་དན་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ལ་སོགས་པའི་ཉན་པ་པོ་རྣམས།
 ཁྲིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དེས་ན་ཚོགས་བཤད་དང་སློབ་བཤད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་མཐའ་དྲུག་དང་རྩལ་བཞིའི་
 བཤད་པ་ལྟར་གཞུང་འཆད་རྩལ་གྱི་སློ་ནས་སྤེལ་བ་མིན་གྱི་གདུལ་བྱ་ཉན་པ་པོའི་སློ་ནས་
 སྤེལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ཉན་པའི་སྣང་རྟུ་རུང་མི་རུང་གི་སློ་ནས་སྤེལ་བ་དང་། སྤེལ་བའི་སྐལ་བ་
 དང་ལྡན་མི་ལྡན་མི་ལྡན་གྱི་སློ་ནས་སྤེལ་བ་གཉིས་ཡོད་དོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིར་དབང་བཞི་
 རྟོགས་པར་ཐོབ་ཅིང་དམ་ཆོག་དང་སློམ་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་ན། རིམ་གཉིས་རགས་པ་

ཀུན་ཉན་པའི་སྣོད་རྒྱུ་བས་བྱུང་བ་ཅིང་། གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་པོ་རིམ་གཉིས་རགས་པ་
 ཀུན་ཉན་པའི་སྣོད་རྒྱུ་བྱུང་ཡང་། གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་ལ་དབང་པོ་སྦྱངས་པ་དང་མ་
 སྦྱངས་པ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། དེ་ལས་མ་སྦྱངས་པ་ནི་རིམ་གཉིས་རགས་པ་ཀུན་ཉན་པའི་
 སྣོད་རྒྱུ་བྱུང་ཡང་རྫོགས་རིམ་རྫོགས་པར་ཉན་པའི་སྣོད་རྒྱུ་མི་རྒྱུ་བའི་ཉན་པའི་ཆོགས་
 བཤད་ཀྱི་གང་ཟག་དང་། དབང་པོ་སྦྱངས་པ་ནི། རིམ་གཉིས་རགས་པ་ཀུན་ཉན་པའི་
 སྣོད་རྒྱུ་བྱུང་བར་མ་བཟད། རྫོགས་རིམ་རྫོགས་པར་ཉན་པའི་སྣོད་རྒྱུ་བྱུང་བས། ཉན་པའི་
 སློབ་བཤད་ཀྱི་གང་ཟག་རྒྱ་འཛིག་པ་ནི་ཆོགས་བཤད་དང་སློབ་བཤད་རྒྱ་འཛིག་ཚུལ་ལས་
 པ་ཡིན་ལ། སྦྱོང་བའི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་མི་ལྡན་གྱི་སློན་ནས་སྦྱོང་བ་ལ་གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་
 པོ་བསྐྱེད་རིམ་སྦྱོང་སྤྱོད་ཆོ་དེ་ལ་རྫོགས་པར་སྦྱོང་བའི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་ཡང་རྫོགས་རིམ་སྦྱོང་
 དཀའ་ཞིང་། ཆོ་དེ་ལ་རྫོགས་པར་སྦྱོང་བའི་སྐལ་བ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཆོགས་བཤད་ཀྱི་གང་
 ཟག་དང་། རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ཆོ་དེ་ལ་བསྐྱེད་རིམ་སྦྱོང་བར་མ་བཟད། རྫོགས་
 རིམ་ཡང་སྦྱོང་སྤྱོད་ཆོ་དེ་ལ་རྫོགས་པར་སྦྱོང་བའི་སྐལ་བ་དང་ལྡན་པས་ན་སློབ་བཤད་ཀྱི་
 གང་ཟག་རྒྱ་འཛིག་པ་དེ་ནི་ཆོགས་བཤད་དང་སློབ་བཤད་རྒྱ་འཛིག་པའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ནོ། །

ཉན་པ་པོའི་རྒྱུ་བཤད་པ།

ལྷ་པ་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པའི་གང་ཟག་ཉན་པ་པོའི་རྒྱུ་བཤད་པ་ལ། གང་ཟག་གི་དབྱེ་
 བ། སྦྱོང་བ་པོ་པོའི་དོན་བཤད་པ། དབང་པོའི་རིམ་པ་དང་སྣོད་ཀྱི་བྱུང་བར། བཤད་པ་
 གཉིས་ཀྱི་སྣོད་རྒྱུ་འགྱུར་ཚུལ། སྣོད་བཅས་ནས་བཤད་དགོས་པར་བཞུགས་པ་དང་ལྷ་
 ལས། དང་པོ་དེ་སློན་པ་ལ། རྣམ་པ་ཀུན་རྒྱུ་ཉན་འདོད་པའི། འཛིག་ཆེན་ངེས་པར་གྱུར་
 པ་ནི། སློ་ཡི་རྣམ་པ་དཔག་མེད་ལས། གང་ཟག་རྣམ་པ་ལྷར་འདོད་དོ། བྱུང་ལ་དང་
 པ་དཀའ་དང་། བསྐྱེད་ཅན་དན་རིན་པོ་ཆེ། རང་བཞིན་ཐ་དད་མིང་གིས་སྟེ། ཐམས་
 ཅད་མཆིན་པས་གསུངས་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། འདུས་པའི་རྒྱུད་ཉན་པར་
 འདོད་པའི་ཆེད་རྒྱ་བྱུང་བའི་གསུལ་བྱ་དེ་ལ་སློ་རིག་གི་སློན་ནས་རྒྱུས་པར་སྦྱོན་དཔག་རྒྱ་མེད་

པ་ཡོད་ཀྱང་། བསྟུན། ལྷགས་ལྷ་བྱེད་གང་ཟག །པད་དཀར། པ་སྒྲ། ཅན་དན། རིན་
པོ་ཆེ་ལྷ་བྱེད་གང་ཟག་དང་ལྷ་ཡོད་པར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྗེ་ཀྱན་བརྟུས་
ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ལྷགས་ལྷ་བྱེད་གང་ཟག །པད་དཀར། པ་སྒྲ། ཅན་
དན། རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་བྱེད་གང་ཟག་བསྟན་པ་དང་ལྷ་ལས། དང་པོ་སྟོན་པ་ལ། དེ་ནི་མ་
ལུས་ཐོས་གྱུར་ལ། །འཛིན་པ་ལ་ནི་རྣམ་པར་མཁས། །སྐད་ཅིག་གིས་ནི་བརྗོད་འགྱུར་
བ། །ལྷགས་ཞེས་བྱེད་གང་ཟག་གོ། ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་མ་ལུས་
པ་སྒྲ་མ་ལས་ཐོས་ནས་འཛིན་པ་ལ་རྣམ་པར་མཁས་ཀྱང་། སྒྲ་མ་དང་བལ་ན་སྐད་ཅིག་
སྟེ་རིང་པོར་མི་ཐོགས་པར་བརྗོད་པར་འགྱུར་བའི་འདུས་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་
གྱུར་བའི་གང་ཟག་དེ། འདུས་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་ལྷགས་ལྷ་བྱེད་
གང་ཟག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཅིའི་ཕྱིར་ལྷགས་ལྷ་བྱེད་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། ལྷགས་
དེ་ཆུ་ནང་ན་གནས་པའི་ཆོ་དྲི་ཞིམ་པོ་མང་པོ་འཛིན་ཅིང་རྟིང་པ་མེད་ལ། ཆུ་ནང་ནས་
བཏོན་མ་ཐག་དུ་རྟིང་ཅིང་དྲི་ཡལ་ནས་འགོ་བ་ལྷ་བྱེད་གང་ཟག་ཡིན་པས་ན་ལྷགས་ལྷ་
བྱེད་གང་ཟག་ཅེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། གཟུང་བྱ་མང་དུ་ཐོས་གྱུར་ཀྱང་། །སྟོན་པ་ཡི་ནི་རུས་མེད་
པ། །བུམ་པའི་རས་བལ་ས་བོན་འདྲ། །པད་དཀར་ཞེས་བྱེད་གང་ཟག་གོ། ཞེས་གསུངས།
རོན་ནི། གཟུང་བྱའི་ཆོག་དོན་གྲོགས་ལས་ལྷག་པར་མང་དུ་ཐོས་ནས་འཛིན་པར་རུས་
ཀྱང་། གཞན་ལ་སྟོན་པའི་རུས་པ་མེད་པའི་འདུས་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་
པའི་གང་ཟག་དེ། འདུས་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་པད་དཀར་ལྷ་བྱེད་
གང་ཟག་གི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཅིའི་ཕྱིར་པད་དཀར་ལྷ་བྱེད་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན།
བུམ་པའི་ནང་དུ་རས་བལ་གྱི་ས་བོན་སྤངས་པ་ན་འཕེལ་ནས་ཕྱིར་འགོ་བ་མེད་པ་དང་
འདྲ་བར་པ་སྒྲ་དཀར་པོ་དེ་རང་གི་དྲི་ཉྟེ་བའི་སྤྱབས་སུ་འཁོར་ནས་ཕྱིར་འགོ་བ་མེད་པ་
དང་འདྲ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ན་པད་དཀར་ལྷ་བྱེད་གང་ཟག་ཅེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ། དད་དང་ལྷན་ཞིང་རྟིང་རྗེ་ཤེས། །ཐོས་ན་སྒྲོ་ཡི་ཁ་འབྲེད་

ལ། ཁྲིགས་མེད་འོད་མ་བཞིན་འཛག་པ། བསྐྱེལ་བྱའི་གང་ཟག་གོ། ཁྲིགས་གསུངས།
 འོན་ནི། དཀར་ཚས་ཀྱི་ཚ་བ་དང་པ་དང་ལྷན་ཁིང་སྟིང་རྩེ་ཆེ་བ། ཤེས་རབ་དང་ལྷན་པ།
 ཚས་ཐོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་རབ་འཕེལ་ཁིང་ཁྲིགས་མེད་པའི་འོད་མའི་སྟོགས་གཅིག་
 ལས་ཕྱུགས་པ་སྟོགས་གཅིག་ནས་འཛག་པ་བཞིན་དུ། ཐོས་པའི་དོན་རྣམས་རིང་པོར་
 མི་སྟོགས་པར་བརྟེན་པར་འགྱུར་པའི་གང་ཟག་འདུས་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱར་གྱུར་
 པ་དེ། དེའི་གདུལ་བྱ་བསྐྱེལ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཅིའི་སྤྱིར་བསྐྱེལ་ལྟ་བུའི་
 གང་ཟག་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། བསྐྱེལ་དེ་དྲི་ཞིས་པ་མཐོང་ན་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་
 ལྷན་པ། ཉི་མས་ཁ་འབྱེད་པ། ཉི་མ་ཤར་མ་ཐག་ལྷེ་བར་ཆགས་པའི་བྲིལ་པ་ཡལ་ནས་
 འགྲོ་བ་དང་འདྲ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ན། བསྐྱེལ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ཅེས་བྱའོ། །

བཞི་པ་སྟོན་པ་ལ། ཐོས་པ་ཁྱུང་ཁིང་རྒྱལ་ལྷན། ཚ་བ་མེད་པར་མང་དུ་སྤྱ། རྩེས་
 ལྟ་བུར་བར་མི་རུས་པ། ཅན་དན་ཁྲིགས་བྱའི་གང་ཟག་གོ། ཁྲིགས་གསུངས། འོན་ནི།
 ཐོས་པ་ཁྱུང་བ་སྟེ་ཐོས་པ་རྒྱུང་ཁིང་ཐོས་པ་ལ་བསྐྱེལ་བ་ན་ངས་ཤེས་ཀྱི་ཁྲིགས་རྒྱལ་དང་
 ལྷན་པ། ལྱང་རིགས་ཀྱི་ཚ་བ་མེད་པར་ཚོད་པ་ན་མང་དུ་སྤྱ། ལྟོན་དེ་བསལ་ནས་ཡོན་
 ཏན་དང་ལྷན་པར་རྩེས་ལྟ་བུར་དཀར་པའི་གང་ཟག་འདུས་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་
 བྱར་གྱུར་པ་དེ། དེའི་གདུལ་བྱ་ཅན་དན་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། ཅིའི་
 སྤྱིར་ཅན་དན་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་ཞེ་ན། ཅན་དན་དེ་དྲི་རྒྱུང་བ། ཚེར་མ་མང་པ།
 འབྲས་བུ་མེད་པ། རྒྱལ་གདུགས་པས་དགྲིས་པས་བྱང་དུ་ཉེར་མི་བྱང་བ་དང་འདྲ་བའི་
 གང་ཟག་ཡིན་པས་ན་ཅན་དན་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ཅེས་བྱའོ། །

ལྷ་པ་སྟོན་པ་ལ། ཚུལ་བྱིམས་དག་ཅིང་མཁས་ལ་སྒྲིན། ཤེས་རབ་ལྷན་ཁིང་རྒྱུད་
 གཅིག་པ། ཐོས་ནས་ལེགས་པར་སྟོན་པ་ནི། རིན་ཆེན་ཁྲིགས་བྱའི་གང་ཟག་གོ། ཁྲིགས་
 གསུངས། འོན་ནི། ཁས་སྒྲངས་པའི་ཚུལ་བྱིམས་དག་ཅིང་ཐོས་པའི་ཡ་རོལ་དུ་སོན་པས་
 ར་མཁས་ལ། དགེ་བ་ལ་མཁས་ཤིང་སྟོབས་སྒྲིན་པ་དང་། མགོ་སྟོས་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་གོ་
 བའི་ཤེས་རབ་དང་ལྷན་ཁིང་སྤྱོད་པའི་སྟོགས་པར་རིགས་ངེས་པས་ན་རྒྱུད་གཅིག་པ་

དང་། རང་གིས་ཐོས་པའི་དོན་གཞན་ནམས་ལ་ལེགས་པར་སྟོན་ཅུས་པ་དང་། ཆོ་དེ་ལ་
 རྫོགས་རིམ་རྫོགས་པར་སྐྱེ་བའི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པའི་གང་ཟག་འདུས་པའི་ཆེད་ཏུ་བའི་
 གཏུལ་བྱར་གྱུར་པ་དེ། དེའི་གཏུལ་བྱར་གྱུར་པའི་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གི་མཆོན་
 ཉིད་ཡིན་ནོ། ཅིའི་ཕྱིར་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་ཞེན། ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་
 རིན་པོ་ཆེ་དེ་རྟེན་དཀའ་ཞིང་རྟེན་ན་དོན་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་དང་འདྲ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་
 པས་ན་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ཅེས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། གང་ཟག་ལྷ་ཀ་འདུས་པའི་རྒྱད་ཉན་པ་པོར་རུང་སྟེ། རམས་པ་ཀུན་
 ཏུ་ཉན་འདོད་པའི། །འཇིག་རྟེན་ངེས་པར་གྱུར་པ་ནི། །ཞེས་འདུས་པའི་རྒྱད་ཉན་པར་
 འདོད་པའི་ཉན་པ་པོའི་གང་ཟག་ལ་ལྷར་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་དང་། ཐོས་པའི་བག་ཆགས་
 སེམས་ལ་བཞག་ནས་ཕྱིས་འབྲས་བྱ་འབྲུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གང་ཟག་ལྷ་ཀ་ཉན་པ་
 པོར་རུང་བར་མ་ཟད། འཆད་པ་པོ་དང་སྐྱབ་པ་པོར་ཡང་རུང་སྟེ། ལྷན་ལ་དང་པ་སྐྱ་ལྟ་
 བུའི་གང་ཟག་གི་མཆོན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཀྱི་གྲར་གང་ཐོས་མི་བཞེད་པར་
 འཛིན་མི་ཅུས་པར་གསུངས་ཀྱང་། ཆོས་ཀྱི་ཆོག་དོན་འགའ་ཞིག་འཛིན་ཅུས་པས་དེ་རང་
 གིས་བསྐྱེམ་པ་དང་གཞན་ལ་སྟོན་པས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། རང་གིས་ཐོས་པའི་དོན་གཞན་ལ་
 སྐྱབ་བའི་བྱེད་ཅུས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་སྐྱ་མ་གཞན་དག་གིས་གང་ཟག་དམན་པ་བཞི་པོ་ཉན་
 པ་པོར་རུང་ཡང་། ལྷན་ལ་དང་པ་སྐྱ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ནི་འཆད་པ་པོ་དང་སྐྱབ་པ་པོར་མི་
 རུང་སྟེ། ཐོས་པའི་དོན་དེ་མ་ཐག་བཞེད་པས་རང་གིས་བསྐྱེམ་རྒྱ་དང་། གཞན་ལ་སྟོན་
 རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། བད་དཀར་དང་ཅན་དན་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གཉིས་སྐྱབ་པ་པོར་རུང་
 ཡང་། འཆད་པ་པོར་མི་རུང་སྟེ། བད་དཀར་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ལ་ཆོག་གི་ཡོན་ཏན་མེད་
 པ་དང་། ཅན་དན་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གཏུལ་བྱ་གཞན་གྱིས་ཆོག་དོན་ནམས་འཛིན་མི་ཅུས་
 པའི་ཕྱིར། །རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ནི་ཉན་པ་པོར་རུང་བར་མ་ཟད། འཆད་པ་པོ་
 དང་སྐྱབ་པ་པོར་ཡང་རུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །

བཞི་པ་སྟོན་པ་ལ། ལྷན་ལ་དེ་བཞིན་བད་དཀར་དང་། །པ་སྐྱ་ཅན་དན་ཉིད་དག་

ཉེ། གང་ཟག་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི། རྩོགས་པ་ལ་བཤད་གང་ཟག་གོ། རྩོགས་པ་འི་
 རིམ་གྱི་སྐལ་ལྷན་ཞིང་། ཉན་ཏུ་སྦྱོང་པས་རྣམ་བརྒྱན་པ། འདི་ནི་རིན་ཆེན་གང་ཟག་
 ཉེ། སློབ་མ་ལ་བཤད་སྡོད་ཡིན་ནོ། ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། ལྷ་ལྷལ་ལྷ་བུའི་གང་ཟག་
 དང་། སང་དཀར། སམ། ཅན་དན་ཉིད་དག་སྟེ་གང་ཟག་བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་རྩོགས་པ་
 ལ་སྟེ་ཐུན་མོང་བྱ་བཤད་པར་བྱ་བའི་ལམ་བསྐྱེད་རིམ་སྟེ་སྤྲུའིང་། ཆོ་དེ་ལ་རྩོགས་པར་སྟེ་
 བའི་སྐལ་པ་དང་ལྷན་པའི་སྡོད་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་ནོ། སྤམ་པའི་སྦྱོང་པས་རྣམ་པར་བརྒྱན་
 པ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷ་བུའི་གང་ཟག་འདི་ནི་སློབ་མའི་གཙོ་པོ་ལ་བཤད་པར་བྱ་བའི་ལམ་རྩོགས་
 རིམ་སྟེ་སྤྲུའིང་། ཆོ་དེ་ལ་རྩོགས་པར་སྟེ་བའི་སྡོད་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་ནོ། ལྷ་པ་སྟོན་པ་ལ།
 གང་ཟག་ཤེས་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། སྦྱོང་དང་སྦྱོང་མིན་ཡོངས་བརྟགས་ནས། རྩོ་རྩོ་བ་
 དཔོན་མཁས་པས་ནི། བཤད་པ་རྣམ་པ་གཉིས་བྱའོ། ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། གང་ཟག་
 གི་སློ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་རྩོ་རྩོ་བ་དཔོན་མཁས་པ་ཡིས། རྩོགས་རིམ་རྩོགས་པར་
 སྟེ་བའི་སྡོད་དང་སྡོད་མིན་པ་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་རྩོགས་བཤད་དང་སློབ་བཤད་རྣམ་
 པ་གཉིས་བྱའོ། །

དགོས་པའི་རྒྱན་བཤད་པ།

རྒྱག་པ་བཤད་དོན་རི་ལྷར་ངེས་པ་བདེན་གཉིས་ངེས་པའི་རྒྱན་བཤད་པ་དེ་ཉིད་
 སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། རྒྱན་ནི་རྒྱག་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱིས། བདེན་གཉིས་རྣམ་པར་ངེས་བྱས་
 པ། འདི་ནི་རྒྱན་གྱི་བརྒྱན་པ་སྟེ། རྩོགས་པའི་རིམ་པ་སྐབ་པ་པོ། ཞེས་གསུངས། རོན་
 ནི། སྤང་བསྐྱར་བའི་རྒྱན། འཆང་རྒྱ་ཚུལ་གྱི་རྒྱན། མཐའ་རྒྱག་གི་རྒྱན། ཚུལ་བཞི་རི་རྒྱན།
 འཆང་ཚུལ་གྱི་རྒྱན། ཉན་པ་པོའི་རྒྱན་ཏེ་རྒྱན་རྒྱག་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གང་བཤད་
 པར་བྱ་བའི་གཞི། སྤང་བསྐྱར་བའི་རྒྱན་དང་ལྷན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་
 མཐའ་རྒྱག་དང་ཚུལ་བཞིས་བཀལ་བའི་ཐོན་པའི་ལམ་རྒྱུད་དང་། སྤང་གཞི་དང་། ངེས་
 པའི་ཆོག་དང་། རྒྱ་དང་བཞི་པོ་དེ་འཆང་ཚུལ། རྩོགས་བཤད་དང་སློབ་བཤད་གཉིས་

ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཉན་པ་པོ་གང་ཟག་ལྷ་ལ་བཤད་པས། གང་ཟག་ལྷ་པོ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཀྱན་རྫོབ་
བདེན་པ་དག་པའི་རྒྱ་མའི་སྒྲུབ་དང་། རྟོན་དམ་བདེན་པ་རྟོན་གྱི་འོད་གསལ་གཉིས་རྣམ་
པར་ངེས་པར་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱུང་འཇུག་ལ་གོ་བ་ཆགས་པ་དེ་ནི་རྒྱན་ཏུ་ཡུར་བ་བདུན་
པ་ཉྱེ། རྫོགས་རིམ་གྱི་གཙུག་པོ་བྱུང་འཇུག་བསྐྱབ་པ་ལ་མེད་མི་རུང་ཡིན་ནོ། །

བྱུང་འཇུག་ལ་གོ་བ་ཆགས་པའི་ཚད་རིམ་ཡིན་སྟེན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་མི་
སྒྲོབ་པའི་བྱུང་འཇུག་ཡོད་ལ། དེའི་རྒྱར་སྒྲོབ་པའི་བྱུང་འཇུག་འགྲོ་དགོས། དེའི་རྒྱར་རིམ་
པ་བཞི་པའི་རྟོན་གྱི་འོད་གསལ་འགྲོ་དགོས། དེའི་རྒྱར་སེམས་དབེན་གྱི་རྒྱར་སེམས་ལས་
བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་གསུམ་པའི་རྒྱ་ལུས་འགྲོ་དགོས། དེའི་རྒྱར་ཕྱི་ནང་གི་རྒྱན་གཉིས་གྱིས་
དྲངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་དབེན་གྱི་རྒྱར་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་འགྲོ་དགོས། དེའི་རྒྱར་
སྒྲོག་རྩལ་གསུམ་པོ་རྣམ་པར་བསྟོམས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱིང་གའི་ཙ་མ་དུང་རྫོགས་པར་
གྲོལ་བ་འགྲོ་དགོས། དེ་ཆོགས་རྒྱུད་ཏུས་འགྲོ་བ་ལ་སྟོན་ཏུ་རྫོགས་རིམ་པས་ལུས་དབེན་
མཐར་ཕྱིན་པ་འགྲོ་དགོས། དེའི་སྟོན་ཏུ་སྒྲེ་ཤི་བར་དོ་གསུམ་སྒྲུ་གསུམ་ཏུ་འབྱེར་བའི་ལམ་
འབྱེར་མཚན་ཉིད་ཚད་བའི་བསྐྱེད་རིམ་སྤྱིང་གས་མཐར་ཕྱིན་པ་འགྲོ་དགོས། དེའི་སྟོན་ཏུ་
དབང་བཞི་རྫོགས་པར་ཐོབ་ནས་དམ་ཆོག་དང་སྟོན་པ་ལ་གནས་པ་འགྲོ་དགོས། དེའི་
སྟོན་ཏུ་བཤེས་གཉེན་བསྐྱེན་ཚུལ་ནས་ཞི་ལྷག་གི་བར་གྱི་ལམ་སྟེན་མོང་བའི་རྒྱུད་རྒྱུད་ས་
པ་རྣམས་ལ་གོ་བ་འབྲུལ་མེད་ཏུ་ཆགས་པ་རྣམས་འགྲོ་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་བཤད་ཚུལ་དེ་ཞེད་པར་དཀའ་ཞིང་ཞེད་ནས་འདོར་ཏུ་མི་རུང་བར་
བཏྲན་པ་དེ་ཉིད་འཆད་པ་ལ། བཤད་པའི་རྒྱུད་གྱི་རྫོགས་འབྲངས་ནས། །བཤད་སྒྲུ་ཤིན་
ཏུ་ཞེད་པར་དཀའ། །འདི་ལྟར་དྲངས་ཏེ་བཤད་པ་ནི། །རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་ལས་གཞན་ན་
མིན། །ཞེས་གསུངས། རྟོན་ནི། བཤད་པའི་རྒྱུད་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀྱན་བདུས་གྱི་རྫོགས་སྒྲུ་
འབྲངས་ནས། །འདུས་པ་རྩ་བའི་རྒྱུད་གྱི་བཤད་པ་སྒྲུ་བ་དང་ཤད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ཞེད་པར་
དཀའ་འོ། །བཤད་པ་སྒྲུ་བ་རིམ་ལྔ་སྟེ་ཞེན། །འདི་ལྟར་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེ་ཀྱན་ལས་བདུས་ལས་
དྲངས་པའི་རྒྱན་བདུན་གྱིས་བཤད་པ་འདིའོ། །རྒྱན་བདུན་གྱི་བཤད་པ་འདི་ནི་རྣལ་འབྱོར་

གྱི་རྒྱུད་ཡེ་ཤེས་རྩོམ་ཆེ་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་ལས་གཞན་མ་རྒྱུད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ལས་གསལ་བར་མ་བཤད་པས། ཡེ་ཤེས་རྩོམ་ཆེ་ཀུན་ལས་བརྒྱུས་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་དགོས་སོ། །

བཞི་པ་བཤད་རྒྱུད་ལ་མཁས་པ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་བཟུང་བར་གདམས་པ་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ལ། དེ་བས་རྩོམ་སྤྱོད་དཔོན་གྱིས། སྤྱིང་གཞི་རིམ་པ་སྦྱར་བར་བཅས། །བཤད་པའི་རྒྱུད་ལ་མཁས་པ་ཡིས། །འབད་དེ་རྣལ་འབྱོར་རྒྱུད་བཟུང་རྩོམ་ཆེ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། འདུས་པ་ཙུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱིང་གཞི་ནས་བརྒྱུས་ཏེ་ཙུང་བཤད་སྦྱར་ནས་བཤད་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། སྤྱོད་ཆེ་སྤྱོད་དཔོན་གྱིས་སྤྱིང་བཞི་ནས་བརྒྱུས་ཏེ་ཙུང་བཤད་སྦྱར་ཤེས་པ་ཉིད་གྱིས་བཤད་པའི་རྒྱུད་ལ་མཁས་པ་གུར་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འབད་པ་ཆེན་པོས་འདུས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་རྣམས་བཟུང་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་མཐུག་བརྗེ་བ་ནི། རྒྱན་རྣམ་པ་བརྟན་བཤད་པའི་རིགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སྦྱར་བཤད་པའི་རྒྱན་རྣམ་པ་བརྟན་བཤད་པ་རིགས་པ་སྟེ་རྩལ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །

ལེའུ་བརྩུ་བརྟན་གྱི་བརྩུས་དོན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ལེའུ་སོ་སོའི་བརྩུས་དོན་བྱེ་བྱག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། ད་ནི་ལེའུ་བརྩུ་བརྟན་གྱི་བརྩུས་པའི་དོན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། དེ་ལ་ལེའུ་དང་པོ་ལས་ནི་བརྩོན་པ་དང་། བརྩོན་པར་བྱ་བའི་བདག་ཉིད་རྩོམ་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོའི་སྦྱལ་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ཏུ་ཉན་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་རྣམས་ལ་རིག་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་བྱིན་ནས། དྲང་བ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་བྱེ་བྱག་གིས་བརྟགས་པ་དང་། རྩོགས་པའི་རིམ་པའི་སྦྱབ་པའི་ཐབས་གཉིས་སོ་སོར་སྟོན་ཞིང་ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སོ་སོར་སྟོན་ཞེས་བཤད་པའི་གཞིར་དྲང་རྩོམ་ཆེ། །གང་ལས་ན། ལེའུ་བརྩུ་བརྟན་ཏུ་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ནང་ནས་ལེའུ་དང་པོ་ལས་ནི་སོ་སོར་བརྟན་ནོ། །གང་བརྟན་ན་དྲང་པའི་དོན་གྱི་བྱེ་བྱག་གིས་བརྟགས་པ་བསྐྱེད་པའི་རིམ་པ་དང་ངེས་པའི་དོན་གྱི་བྱེ་བྱག་གི་མ་བཅོས་པའི་རྩོགས་པའི་རིམ་པའི་སྦྱབ་པའི་ཐབས་གཉིས་སོ་སོར་བརྟན་ནོ། །གང་ལ་བརྟན་ན་ཉན་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྷན་པ་ལའོ། །ཉན་པའི་སྐལ་

བ་དང་ལྷན་པར་ཐབས་གང་གིས་བྱེད་ན། ལུས་དབང་། གསང་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་
 གྱི་དབང་། དབང་བཞི་པ་སྟེ་རིག་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་བྱིན་ནས་ཉན་པའི་སྐལ་བ་དང་
 ལྷན་པར་བྱེད་དོ། །དབང་བཞི་ལ་རིག་པའི་དབང་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་
 སྟུང་ན། མེ་ཏོག་སྒྲེང་བ་། རྒྱ་ཅོད་པན། རྩོམ་སྤྱིལ་བྱ། མིང་གི་དབང་རྣམས་ནི་རིག་
 པ་སྟེ། རིག་མ་ལྟ་མོ་བཞི་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ལུས་པ་ཐོགས་ཏེ་དབང་བསྐྱར་བ་ལས་ཐོབ་པར་
 མོས་དགོས་པའི་དབང་ཡིན་པས་ན་རིག་པའི་དབང་དང་། རྩོམ་སྤྱིལ་དཔོན་གྱི་དབང་
 ནི་རིག་མ་དང་འབྲུད་པ་ཅམ་བྱས་པ་ལས་ཐོབ་པའི་དབང་ཡིན་པས་རིག་པའི་དབང་
 དང་། གསང་དབང་ནི་རིག་མ་དང་མཉམ་པར་སྐྱར་བ་ལས་བྱུང་བའི་གསང་རྣམས་ལྷན་
 པ་ལས་ཐོབ་པའི་དབང་ཡིན་པས་ན་རིག་པའི་དབང་དང་། ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་
 ནི་རིག་མ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས་བདེ་ཆེན་བྱངས་ཏེ། བདེ་སྟོང་སྐྱར་བ་ལས་ཐོབ་
 པའི་དབང་ཡིན་པས་ན་རིག་པའི་དབང་དང་། དབང་བཞི་པ་ནི་རིག་མ་དང་མཉམ་པར་
 སྐྱར་བའི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་གྱི་དབང་དཔེར་བྱས་ནས་ཐོབ་པའི་དབང་ཡིན་པས་ན་རིག་
 པའི་དབང་ཞེས་བྱ་སྟེ། སྤྱིལ་བྱ་བས། དབང་བསྐྱར་དགྱིལ་འཁོར་སྟོན་འགྲོ་བར། རྩོམ་
 འཆང་གིས་གསུངས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོ་ན། དགྱིལ་འཁོར་གང་རུ་དབང་བསྐྱར་བར་བྱ་སྟུང་ན། སྟོན་བྱུང་ལ་རྩོམ་སྤྱིལ་
 ཆེན་པོའི་སྐྱེའི་ཆ་ཤས་ལས་སྐྱུལ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་དེར་དང་རྩོམ་སྤྱིལ་ལ་རང་རྩོམ་
 འཆང་རུ་བསྟོམས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྐྱུལ་བའི་དགྱིལ་འཁོར་རུ་དབང་
 བསྐྱར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་རུ་བྱུང་ལ་བརྗོད་པ་དང་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་རྟེན་
 དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གཉིས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རྩོམ་སྤྱིལ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་
 པ་ལྟར་རུ་རྩོམ་སྤྱིལ་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རུ་མོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། བརྟེན་གཉིས་ལས། ཆོས་
 འཆད་པོ་ང་ཆོས་ཀྱང་ང་། །རང་གི་ཆོགས་ལྷན་ཉན་པོ་ང་། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
 འོག་ནས་འཆད་པའི་ལེའུ་གཉིས་པ་ནས་བརྩུ་བརྩུན་པའི་བར་གྱི་ལེའུ་བརྩུ་བྱ་ག་པོ་རྣམས་
 གྱི་ལེའུ་དང་པོར་བརྟན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་དང་རྫོགས་རིམ་གྱི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་རྒྱས་པར་

འཆད་དོ། །འོ་ན་རིམ་གཉིས་དངོས་མིན་པའི་འོག་ནས་འཆད་པའི་ལས་ཚོགས་ཏུ་མ་
 བསྟན་པ་རྣམས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རིམ་གཉིས་དངོས་མིན་པའི་དོན་གཞན་ལས་ཚོགས་
 གྱི་ཆ་བསྐྱེད་རིམ་ལས་བསྐྱབ་པའི་ལས་ཚོགས་ནི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ཡན་ལག་དང་། རྫོགས་
 རིམ་པས་བསྐྱབ་པའི་ལས་ཚོགས་ནི་རྫོགས་རིམ་གྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འདུ་པས་རྒྱུད་དོན་ཀྱང་
 རིམ་གཉིས་ཡན་ལག་དང་བཅས་པར་མ་འདུས་པའི་སྒྲིན་མེད་དེ། འདུས་པའི་རྒྱུད་སྤྱི་མ་
 ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཚོས་བསྟན་པ། རིམ་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་གནས། །བསྐྱེད་
 པ་ཡི་ནི་རིམ་པ་དང་། རྫོགས་པ་ཡི་ནི་རིམ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་སྟོན་
 ལས་གསུངས་པའི་ལེའུ་སོ་སོའི་བསྐྱས་དོན་ནི། དེ་ཆོ་ཕུང་བ་གསོལ་བ་ཡིས། གསང་
 རྒྱལ་གསུངས་པ་དང་སོ་ཉིད། རྒྱབ་ཆེན་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཚུལ་ཏུ། མཛད་པ་གཉིས་
 པ་ཡིན་པར་བཤད། རྣམ་ལུ་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པའི། རྒྱ་མོའི་རྣམ་འཕྱོར་གསུམ་པ་
 ཡིན། །དབང་བསྐྱར་བ་ནི་རྣམ་པ་བཞི། གཟུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཉིད་བཞི་པ། །བསྐྱར་
 བའི་བསྐྱབ་གཞི་རྣམ་བཞི་དང་། རྒྱུད་པའང་འདིར་ནི་ལུ་པ་སྟེ། རྩལ་པ་རང་སངས་རྒྱས་
 ཉིད་ཀྱི། ཁྱིའ་འཛིན་སྤྱོད་མོའི་རྣམ་འཕྱོར་རོ། །བདུན་པ་དེ་ཉིད་མཆོད་པར་བཤད། །སོ་
 སོའི་དབང་ཏུ་གཙོ་བོས་མཛད། །ཕྱག་རྒྱའི་དབང་བསྐྱར་བརྒྱུད་པར་བསྟན། །དམ་ཚིག་
 བཞི་པོ་དགུ་པ་ཡིན། རྣམ་པ་བརྒྱུད་ཕྱི་ཡང་དག་ཉོག་ །བཞུས་པའི་སྐྱེས་ཀྱང་གསུངས་
 པ་ཡིན། །བརྒྱ་གཅིག་མིང་ཏུ་བྱུང་བ་ནི། ཕྱག་རྒྱ་གཅིག་པར་བཤད་དཀྱིལ་འཁོར། །བརྒྱ་
 གཉིས་པར་ནི་བདག་ཉིད་སྟེ། ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་སྟོན་པར་མཛད། །དེ་བཞིན་རིག་པ་
 རྒྱུད་གྲུབ་པ། མངོན་ཤེས་ལུ་ནི་བརྒྱ་གསུམ་པ། །བརྒྱ་དང་བཞི་པར་བཞི་པོ་དང་། བྲིང་
 རྒྱལ་ཁྱེད་མ་སྟོན་པར་མཛད། །སྤྱོད་པ་དང་སྐྱབས་སེང་ཉིད་ལྟར་པ། །དངོས་གྲུབ་དཀྱིལ་
 འཁོར་ཁྱེད་པའོ། །རྒྱ་སྤྱོད་པ་ཏུས་དང་ཡང་དག་ལྟན། །དཀྱིལ་འཁོར་རུལ་ཚོན་ལྟན་
 པའོ། །སྤྱོད་པ་དབང་བསྐྱར་ཉི་ཟླ་དག །ཆགས་བྲལ་སྤྱོད་ཚོགས་ཉིད་ལྟར་པ། །སྤྱོད་ཚོགས་
 ཚོགས་གི་དོན་གྱི་བརྒྱུད། །སྤྱོད་ཚོགས་མིང་ཅན་མིང་གཅིག་པུ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ།
 རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལས་གསུངས་པའི་བསྐྱས་དོན་ནི། བདུན་པ་དང་ནི་གསུམ་པ་དང་། །བརྒྱ་

གཅིག་པ་དང་བཅོ་ལྔ་པ། དངོས་གྲུབ་ཞིང་དང་ལྷན་དང་ནི། བསྟེན་པ་བསྐྱབ་པའི་
 རྣམས་པའོ། ཞེས་པའི་བསྟེན་པའི་ལུ་བཞིས་བརྟེན་བརྟེན་བརྟེན་པ་ནི། བསྟེན་པའི་
 རིམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡི། བསྟེན་པ་རྩོ་རྩོ་གོ་ཆ་བཞི། རྩུ་མོང་དངོས་གྲུབ་དང་འབྲེལ་
 བའི། མཚམས་ཏུ་གྱུར་བའི་གཞུང་ཉིད་དོ། ཞེས་པ་ལྷན་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རྩུ་
 པ་དང་ནི་གཉིས་པ་དང་། བརྟེན་པ་དང་ནི་བརྟེན་བཞི་པ། དྲག་སྤྱོད་རྩོ་རྩོ་ཆགས་པ་
 དག ཉེར་བསྐྱབ་པ་ཡི་རྣམས་པའོ། ཞེས་པའི་ཉེ་སྤྱོད་ཀྱི་ལུ་བཞིས་བརྟེན་བརྟེན་བརྟེན་
 པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་ལས། ཆར་གཙོད་པན་འདོགས་སྤྱོད་པ་དག རུ་
 དང་གཏུལ་དཀར་ཞི་བ་ཡི། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གཞུགས་པའོ། ཞེས་པ་དང་། བཞི་
 པ་དང་ནི་བརྟེན་རྩུ་པ། བརྟེན་པ་དང་ནི་བརྟེན་གཉིས་པ། སྤྱོད་དཔོན་སྤྱོད་ལས་དང་
 ནི། དངོས་གྲུབ་རྩུ་པ་ཞུགས་རྣམས་པའོ། ཞེས་པའི་སྤྱོད་པའི་ལུ་བཞིས་བརྟེན་བརྟེན་བརྟེན་
 རྣམས་པ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་བརྩུ་པ་ཞུགས་དང་འབྲེལ་བའི། གཞུང་ནི་སྤྱོད་དཔོན་ལུ་
 ཆོགས་པ། སྤྱོད་པ་ལྷན་གྱི་ལས་གྱིས་ནི། སྤྱོད་པ་ལྷན་གྱི་སྤྱོད་པ་ལྷན་གྱི་སྤྱོད་པ་
 དང་། ལྷ་པ་དང་ནི་དགུ་པ་དང་། བརྟེན་བརྟེན་པ་དང་བརྟེན་གསལ་པ། སངས་རྒྱུ་
 བྱང་ཆུབ་སེམས་རྣམས་ཀྱི། བརྟེན་པ་དག་ནི་སྤྱོད་པ་ཆེན་པོ། ཞེས་པའི་སྤྱོད་པ་ཆེན་པོ་ལུ་
 བཞིས་བརྟེན་བརྟེན་བརྟེན་པ་ནི། བརྟེན་པ་ཞུགས་བཟང་དང་དབང་བསྐྱར་བ། རང་གི་
 སྤྱོད་པ་བདག་ཉིད་ཆེ། སངས་རྒྱུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་རྣམས་ཀྱི། བརྟེན་པ་ལྷན་གྱི་
 སྤྱོད་པ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་སོ། །

ལུ་དང་པོའི་བསྟེན་བསྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི་མདོར་བསྟེན་ནས། ལྷག་པ་བརྟེན་རྩུ་
 གིས་རྒྱུ་པར་འཆད་པའི་བསྟེན་སྤྱོད་ཡན་ལག་བཞི་ལ་རང་དོན་གྱི་བསྟེན་བསྐྱབ་ཡན་
 ལག་བཞི་དང་། གཞན་དོན་གྱི་བསྟེན་བསྐྱབ་ཡན་ལག་བཞི་དང་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི།
 རིམ་གཉིས་ལུ་མོང་གི་བསྟེན་པ། ཉེ་སྤྱོད་ སྤྱོད་པ། སྤྱོད་པ་ཆེན་དང་བཞི། རིམ་གཉིས་
 ལུ་མོང་པའི་བསྟེན་པ་ནི། ཡབ་ཡུམ་ལས་སྤྱོད་ཀྱི་རྣམས་པ་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་ལྷན་ལ་
 འཕྱོར་དང་། ལྷན་སྤྱོད་ཀྱི་བདེ་བས་སྤྱོད་པ་དེས་པའི་བདེ་སྤྱོད་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་

ལ། དེ་ལ་དབྱེན་བསྐྱེད་རིམ་པའི་བསྐྱེན་པ་དང་རྫོགས་རིམ་པའི་བསྐྱེན་པ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཡབ་ཡུམ་ལལ་སྦྱར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་ལྟའི་རྣལ་
 འབྱོར་དང་ལྟན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་བས་སྦྱང་བ་རེས་པའི་བདེ་སྦྱང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་
 བརྟེན་ནས་ཐུན་མོང་པའི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་རྩ་རྒྱུ་བཞི་ནི་
 བསྐྱེད་རིམ་པའི་བསྐྱེན་པ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི། རྫོགས་རིམ་པའི་ཡབ་ཡུམ་ལལ་སྦྱར་གྱི་
 རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་དམིགས་པ་དང་། ལྟན་སྐྱེས་གྱི་བདེ་བས་སྦྱང་བ་རེས་
 པའི་བདེ་སྦྱང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོག་གི་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པར་བྱེད་
 པའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་འབྲེལ་བའི་རྩ་རྒྱུ་བཞི་ནི་རྫོགས་རིམ་པའི་བསྐྱེན་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་
 ནི། ལེའུ་བརྩ་གཅིག་པ་ནས་བཤད་པའི་མདོན་ཤེས་བསྐྱབ་པ་དང་། ལེའུ་བཙུ་ལ་ནས་
 བཤད་པའི་ལས་ཆོགས་བསྐྱབ་པ་ནི་གཞན་དོན་གྱི་བསྐྱེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐད་ཀྱི་ཡང་རྒྱུད་
 གྱི་མ་ལས། །བདུན་པ་དང་ནི་གསུམ་པ་དང་། །ཞེས་པའི་རྒྱུད་པ་བཞི་དང་། དེ་དག་གི་
 བརྫོང་བྱ་གང་སྟོན་པ་ནི། བསྐྱེད་པའི་རིམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡི། །ཞེས་སོགས་རྒྱུད་པ་བཞིས་
 སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡབ་ཡུམ་ལལ་སྦྱར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་ལྟའི་རྣལ་
 འབྱོར་དང་། བདེ་སྦྱང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ལྟའི་སྦྱང་པོ་བསྐྱལ་
 བ་ནི། རིམ་གཉིས་ཐུན་མོང་པའི་ཉེ་སྐྱབ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེན་བསྐྱེད་རིམ་པའི་དེ་འདྲའི་
 ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། བདེ་སྦྱང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ལྟའི་སྦྱང་
 པོ་བསྐྱལ་བ་ནི། བསྐྱེད་རིམ་པའི་ཉེ་སྐྱབ་དང་རྫོགས་རིམ་པའི་དེ་འདྲའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་
 དང་། བདེ་སྦྱང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ལྟའི་སྦྱང་པོ་བསྐྱལ་བ་ནི་
 རྫོགས་རིམ་པའི་ཉེར་སྐྱབ་ཡིན་ནོ། །ལེའུ་བརྩ་བཞི་པ་ནས་བཤད་པའི་སྐྱགས་ལ་གཞོལ་
 བའི་མེད་སྐྱགས་བཙུ་ལའི་སྟོན་ནས་ལས་ཆོགས་བསྐྱབ་པར་བཤད་པ་དང་། ནང་ལ་གཞོལ་
 བའི་འགྲུགས་པའི་ལས་ཆོགས་བསྐྱབ་པར་བཤད་པ་དང་། རྫོགས་རིམ་པས་དེ་འདྲའི་ལྟའི་
 རྣལ་འབྱོར་དང་། བདེ་སྦྱང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་བསད་བསྐྱེད་ལ་སོགས་
 པའི་དྲག་པོའི་ལས་བསྐྱབ་པ་ནི་གཞན་དོན་གྱི་ཉེ་སྐྱབ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་གྱི་མ་ལས། དུག་

བ་དང་ནི་གཉིས་པ་དང་། ཁེས་མོགས་རྒྱུ་དྲངས་པའི་རྒྱུ་པ་བཞི་དང་། དེ་དག་གི་
 བརྗོད་བྱ་གང་སྟོན་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་ལས། ཁེས་མོགས་རྒྱུ་པ་བཞིས་
 སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡལ་ཡུམ་ཞལ་སྒྱུར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་ལ་དམིགས་པ་
 དང་། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ལྟའི་སྒྲིང་པོ་བསྐལ་ནས་
 འཇིག་རྟེན་པའི་ལྟའི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པ་ནི། རིམ་གཉིས་ཐུན་མོང་བའི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་ལ་དབྱེན་བསྐྱེད་རིམ་པའི་དེ་འདྲའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་
 ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པ་བརྒྱལ་ཞུགས་གྱི་སྟོན་པ་བྱས་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་
 བསྐྱབ་པ་ནི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་བསྐྱབ་པ་དང་། རྫོགས་རིམ་པའི་དེ་འདྲའི་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་
 དང་། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་རྗོར་བཞུགས་གྱི་སྟོན་ནས་འཇིག་རྟེན་
 པའི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པ་ནི་རྫོགས་རིམ་པའི་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཞིང་། དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་
 གིས་བསྐྱབ་བྱས་ནས་སྟོབ་མ་འཇུག་ཅིང་དབང་བསྐྱར་བ་ནི། གཞན་དོན་གྱི་སྐྱབ་པ་ཡིན་
 ཏེ། ཟུང་སྤྱི་མ་ལས། བཞི་པ་དང་ནི་བརྟུ་རྒྱལ་པ། ཁེས་པའི་རྒྱུ་པ་བཞི་དང་། དེ་དག་
 གི་བརྗོད་བྱ་གང་སྟོན་པ་ནི། དཀྱིལ་འཁོར་བརྒྱལ་ཞུགས་དང་འབྲེལ་བའི། ཁེས་མོགས་
 རྒྱུ་པ་བཞིས་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡལ་ཡུམ་ཞལ་སྒྱུར་གྱི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་དམིགས་པའི་ལྟའི་
 རྣལ་འབྱོར་དང་། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ལྟའི་སྒྲིང་པོ་
 བསྐལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབས་ནས། བཅོམ་གི་དངོས་གྲུབ་འབྲས་རུས་
 གྱི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་བསྐྱབ་པ་ནི། རིམ་གཉིས་ཐུན་མོང་བའི་སྐྱབ་ཆེན་ཡིན་ཞིང་། དེ་
 ལ་དབྱེན་བསྐྱེད་རིམ་པའི་བཅོམ་གི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་ཆ་དང་། རྫོགས་རིམ་པའི་
 བཅོམ་གི་དངོས་གྲུབ་བསྐྱབ་པའི་ཆ་གཉིས་སྟལ་ཡོད་དོ། །ལེན་བརྟུ་གསུམ་པ་ནས་བཤད་
 པའི་ལས་ཆོགས་བསྐྱབ་པ་ནི། གཞན་དོན་གྱི་སྐྱབ་ཆེན་ཡིན་ཏེ། ཟུང་སྤྱི་མ་ལས། ལྷ་པ་
 དང་ནི་དགུ་པ་དང་། ཁེས་མོགས་རྒྱུ་པ་བཞི་དང་། དེ་དག་གི་བརྗོད་བྱ་གང་སྟོན་པ་
 ནི། བརྒྱལ་ཞུགས་བཟང་དང་དབང་བསྐྱར་བ། ཁེས་མོགས་རྒྱུ་པ་བཞིས་སྟོན་ནོ། །

ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་མཆན་དང་འབྱུང་ཕྱག་བཤད་པ།

གཉིས་པ། ཅ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་དོན་དངོས་བཤད་པ་ལ། མཆན་གྱི་དོན། འབྱུང་གི་ཕྱག་། ཀུའུ་ལི་དོན། མཐུག་གི་དོན་དང་བཞི། དང་པོ་ལ། མཆན་བསྐྱར་བ་དང་། མཆན་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྟོན་པ་ལ། རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཞེས་པ་ནས། གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་པའི་བར་བྱང་། དོན་ནི། རྒྱ་གར་ན་སྐད་རིགས་ཆེན་པོ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། སྤྱི་ཀྱི་ཏའི་སྐད་དུ་རྒྱུད་འདིའི་མཆན་ལ། སྤྱི་བྱ་བྱ་ས་མ་ཇ་མ་རྩ་ཏུ་རྩ་རྩ་ཇ་ཇ་མ་ལ། ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་བོད་སྐད་དུ་བསྐྱར་ན། སྤྱི་ནི་དཔལ། བྱ་བྱ་ནི་གསང་བ། ས་མ་ཇ་ནི་འདུས་པ། མ་རྩ་ནི་ཆེན་པོ། ཏུ་རྩ་ནི་རྒྱུད། རྩ་རྩ་ནི་རྒྱལ་པོ། ཇ་མ་ནི་ཞེས་བྱ་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་མའི་མཆན་དང་། ལེའུ་སོ་སོའི་གཅོད་མཆོམས་ཀྱི་མཆན་དང་། རྒྱུད་ཀྱི་མཐུག་གི་མཆན་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་སྤྱི་མ་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་རྣམས་ལ་མི་འདྲ་བ་མེད་ཅིང་། རྒྱུད་ཀྱི་ཐོག་མའི་མཆན་ལ་འབྱུང་རྟིང་གི་དཔེ་རྣམས་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་མང་དུ་ཡོད་ཀྱང་། པ་ཆབ་ལོ་རྩལ་བའི་འབྱུང་ལས་རྣམ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་དཔལ་གསང་བ་འདུས་པ་ཞེས་བྱང་བ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱུད་སྤྱི་མ་ཅ་འགྲེལ་དང་མཐུན་པའི་སྤྱིར། རྣམ་འབྱོར་ལ་ཚུལ་བཞི་ལས། ཤེས་རབ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྟོང་དང་། ཐབས་ཐེག་ཆེན་ཀུན་རྒྱུ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་བྱུང་དུ་འཇུག་པ་ནི་ཡིག་དོན་གྱི་རྣམ་འབྱོར་དང་། ཤེས་རབ་ངེས་ངོར་སྟོང་ཉིད་ངེས་པ་དང་། ཐབས་རྣམ་ངོར་ལྷ་སྐྱའི་རྣམ་པ་ཤར་པ་གཉིས་སྟོང་གཅིག་གི་ངོ་བོར་མངོན་གྱུར་དུ་དུས་གཅིག་ཏུ་ཆོགས་པ་ནི་སྤྱི་དོན་གྱི་རྣམ་འབྱོར་དང་། ཤེས་རབ་རྣམ་བཤད་ཐབས་མཆོད་པ་གཉིས། ཐབས་ཤེས་འདྲེས་པ་ཉེར་ཐོབ་གཅིག་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི་སྤྱིར་དོན་གྱི་རྣམ་འབྱོར་དང་། ཤེས་རབ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་ཐབས་དག་པའི་སྦྱུ་མའི་སྦྱུ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི། མཐར་ཐུག་གི་རྣམ་འབྱོར་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་སྤྱི་མ་ལས། ཐབས་དང་ཤེས་རབ་སྟོང་མས་འཇུག་པ། རྣམ་འབྱོར་ཞེས་ནི་བཤད་པ་ཡིན། ཀུའུ་ལི་ག་དངོས་མེད་ཤེས་རབ་སྟེ། ཐབས་ནི་དངོས་པོའི་མཆན་ཉིད་

དོ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣལ་འབྱོར་གླ་ན་མེད་པའི་རྒྱུད་ཡིན་པས་ན་རྣལ་འབྱོར་
 ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཅེས་བྱའོ། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཡིན་ན་རྣལ་འབྱོར་གླ་ན་མེད་པའི་
 རྒྱུད་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྤྱོད་བསྟུས་སྟུ། དཔལ་མཆོག་དང་པོ་ལའང་རྣལ་འབྱོར་ཆེན་
 པོའི་རྒྱུད་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། བཤད་རྒྱུད་རྩི་རྩེ་མོ་ལས། རྩི་མོ་རང་ཉིད་ལའང་རྣལ་
 འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་དེ་ལ་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རྒྱུད་དང་། རྗོད་
 བྱེད་སྒྲིབ་རྒྱུད་གཉིས་ལས། དང་པོའི་སྐུ་དོན་ནི་རྒྱུན་ཆགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་
 རྩེར་བཞེན་གསུམ་ཏུ་ཡོད་པ་ནི་གོང་ལྟར་ཤེས་དགོས་སོ། གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་རྒྱུད་
 དོན་ཐམས་ཅད་ཁྲིགས་ཆགས་སུ་འབྲེལ་བའི་འབྲེལ་སྟུན་སྟུམ་ཆོགས་པ་དེ་ནི་དཔལ་གྱི་
 དོན་ནོ། །

གསང་བ་འདུས་པ་ལ་ཚུལ་བཞི་ལས། བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གྱི་རྩི་རྩེ་
 གསུམ་རྩི་རྩེ་འཆང་གཅིག་གི་སྐུར་འདུས་པ་ནི་ཡིག་དོན་གྱི་གསང་བ་འདུས་པ་དང་། ལྷའི་
 རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པའི་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་གྱི་རྩི་རྩེ་དང་པ་རྒྱ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ནི་སྐུ་
 དོན་གྱི་གསང་བ་འདུས་པ་དང་། ཤེས་རབ་སྤྲང་བ་དང་ཐབས་མཆེད་པ་གཉིས་ཐབས་
 ཤེས་འདེས་པ་ཉེར་ཐོབ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་རྒྱུད་སེམས་ལས་སྐྱུ་མའི་སྐུ་བསྐྱེད་པ་ནི།
 སྐུས་དོན་གྱི་གསང་བ་འདུས་པ་དང་། ཤེས་རབ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་ཐབས་དག་
 པའི་སྐྱུ་མའི་སྐུ་གཉིས་ངོ་པོ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་གསང་བ་འདུས་པ་ཡིན་
 ཏེ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ། གསང་བ་ཁྱེས་བྱར་བསྟན་པ་
 ཡིན། ཁངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ། ཆོགས་པ་འདུས་པ་ཡིན་པར་བཤད། ཁྱེས་
 གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། དཔལ་རྩི་རྩེ་སེམས་དཔལ་ལ་ཐུག་འཆལ་
 ལོ། ཁྱེས་གསུངས། དོན་ནི། ཆོགས་གཉིས་གྱི་དཔལ་དང་ལྡན་ཞིང་། མཉམ་སྦྱར་ལས།
 རྩི་རྩེ་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཏུ་བརྗོད། ཅེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། རྩི་རྩེ་ཡུལ་སྤྱོད་པ་ཉིད་
 དང་། སེམས་དཔལ་ཡུལ་ཅན་ཡི་ཤེས་གཉིས་གཉིས་སྤྲང་བྲ་མོས་ཀྱང་མི་སྤྱོད་པའི་ཡི་
 ཤེས་བཞེན་ལག་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་ཤར་བའི་རྩི་རྩེ་སེམས་དཔལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཐུག་

འཆལ་ཉི་འདུད་པར་བྱེད་དོ། །

གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་གཞུང་གི་དོན་བཤད་པ་ལ་ལེའུ་དང་པོའི་རྒྱུད་དོན་མདོར་བསྟན་པ།
དོན་དེ་ལེའུ་ལྷག་མ་བརྩ་བྱག་གིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ལེའུ་གཞུང་
བཤད་པ། ལེའུའི་མཆན་དོན་བཤད་པ། ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་པར་བསྟན་པ་དང་གསུམ་
ལས། དང་པོ་ལ། སྤྱིང་གཞི་དང་དགྲིལ་ལའོར་གཉིས་ཀྱི་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་བསྟན་
པ་དང་། ལམ་དེ་གཉིས་ཀྱང་སྟོན་ཏུ་དབང་བསྐྱར་ནས་བཤད་དགོས་པར་བསྟན་པ་
དང་། བཤད་དོན་ལམ་ཀྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ་སྤྱིང་གཞི་སྤྱན་
སུམ་ཚོགས་པས་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཀྱན་བསྟན་པ་དང་། གཞུང་དགྲིལ་གྱིས་བདེ་བ་ཆེན་
པོ་ལམ་འདིའི་གནད་ཏུ་བསྟན་པ་དང་། བསྐྱར་དགྲིལ་གྱིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་
ལའོར་གཉིས་ཀྱི་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་བསྟན་པ་དང་། དོན་དེ་རྣམས་ལ་ཆེད་བརྗོད་བྱེད་
པའི་ཚུལ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་སྟོན་པ་དང་རུས་དང་གནས་སྤྱན་སུམ་ཚོགས་པ་ཚུལ་
བཞིར་བཤད་པ་དང་། ལའོར་སྤྱན་སུམ་ཚོགས་པ་དྲང་ངེས་སུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་
ལ། དུག་དོན། སྤྱི་དོན། སྤྱིས་དོན། མཐར་ཐུག་ཏུ་བཤད་པ་དང་བཞི།

སྟོན་པ་དང་རུས་དང་གནས་ཀྱི་ཡིག་དོན་གྱི་བཤད་པ།

དང་པོ་ལ། སྟོན་བྱང་སྟོན་པའི་རྣམ་འབྲུལ་གྱི་ཚུལ་ཏུ་བཤད་པ་དང་། རྗེས་འཇུག་
གཏུལ་བྱའི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚུལ་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྟོན་པ་ལ། འདི་སྐད་
བདག་གིས་ཐོས་པ་རུས་གཅིག་ན། ཞེས་པ་ནས། ཟླ་ག་ལ་བཞུགས་སོ་ཞེས་པའི་བར་
བྱུང་། དོན་ནི། ཐོས་ཞེས་བཤད་པའི་གཞིར་དྲང་རོ། །གང་ཐོས་ན་འོག་ནས་བཤད་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཆོག་དོན་མ་ལུས་པ་འདིའོ། །སྐད་ནི་ཆོག་གི་སྤང་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་ཐོས་ཞེས་པའི་
དོན་ནོ། །གང་གིས་ན། རུང་པ་པོ་ཐུག་ན་རྡོ་རྗེ་བདག་གིས་སོ། །བདག་གིས་ཞེས་པའི་

ཆོག་གི་རྒྱས་པས་སྟོན་པ་ལས་དངོས་སུ་ཐོས་ཀྱི་གཞན་ལས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པ་
 ལས་ཐོས་པ་མིན་པར་བསྟན། ཐོས་ཞེས་པའི་ཆོག་གི་རྒྱས་པས་ཐོས་བྱང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 ཐོས་པ་ཡིན་ཀྱི། རྟོན་མངོན་ཏུ་ཡུར་པའི་ཚུལ་གྱི་རྟོགས་པ་མིན་པར་བསྟན་ནོ། ཁྱེད་ཀྱི་
 རྟོན་པས་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐབས་འདིར་རྟོན་པ་དང་སྟུང་པ་པོ་གཉིས་རྒྱད་ཐ་དང་ཏུ་
 བསྟན་པའི་ཆེད་ཏུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གང་གི་ཆོ་ན་རྒྱས་གཅིག་གི་ཆོ་འདུས་པ་འདི་ཐོས་ལ།
 རྒྱས་གཞན་གྱི་ཆོ་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱད་གཞན་དག་ཀྱང་ཐོས་ཞེས་པ་
 ལ་སྒྱུར་ན། སྟུང་པ་པོ་ཐོས་པ་མང་བར་བསྟན། རྒྱས་གཅིག་གི་ཆོ་འདུས་པ་འདི་ཐོས་ལ་
 གཞན་ཏུ་ནི་མ་ཐོས་ཞེས་པ་ལ་སྒྱུར་ན་རྒྱད་རྟེན་པར་དཀའ་བ་དེ་བསྟན། རྒྱས་སྐད་ཅིག་
 མ་གཅིག་ལ་རྒྱད་ཀྱི་རྟོན་རྟོགས་པར་ཐོས་ཞེས་པ་ལ་སྒྱུར་ན། སྟུང་པ་པོ་ཤེས་རབ་སྤུལ་ཏུ་
 བྱང་བར་བསྟན་ནོ། རྟོན་པ་གང་ལས་ཐོས་ན་བཅོམ་ལུན་གྱི་སྐད་དོད་ཆ་ག་ལུན་ཞེས་
 པ་སྐལ་ལུན་ལ་ཡང་འཇུག་པས་དབང་ཏུ་བྱས་ནས། སྤྱི་མུ་ཏྲ་ལས། དབང་ཕྱག་དང་ནི་
 གཟུགས་བཟང་དང་། འདམལ་དང་གཤམ་དང་ཡེ་ཤེས་དང་། བཙོན་འགྲུས་སུན་སུམ་
 ཆོགས་པ་སྟེ། འཇུག་པོ་ནམས་ལ་སྐལ་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སུན་སུམ་ཆོགས་པ་
 འཇུག་དང་ལུན་པས་ན་སྐལ་ལུན་ཞེས་པ་དང་། སྤྱི་བ་གཉིས་དང་། སྟེ་བའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པ་དང་། ལས་ཀྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་ནས་ཉོན་
 མོངས་པ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པ་གསུམ་དང་། སྤང་པོའི་བདུད། འཆི་བདག་གི་བདུད། ལྟོ་
 སྤའི་བདུད་ནམས་བཅོམ་པས་ན་བཅོམ་ལུན་རྟོན་པ་རྟོ་རྟོ་འཆང་དེ་ལས་ཐོས་སོ། འདས་
 ཞེས་པ་རྒྱ་དཔེ་ལ་མེད་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོངས་པ་སོགས་ལྟ་ཆེན་པོ་ལའང་བཅོམ་
 ལུན་གྱི་སྤྱི་འཇུག་པས་ན་དེ་དག་ལས་འདས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་སྟོན་གྱི་ལོ་པའ་ནམས་
 ཀྱིས་བསྟན་པའོ། གནས་གང་ཏུ་ན། ལུལ་སྟོང་ཉིད་རྟོ་རྟོ་བ་བཞིན་ཏུ་ལུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་
 ཀྱང་དེར་གཤེགས་པས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཏུ་ཡུར་
 པའི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་སྟིང་པོ་རྟོ་རྟོ་འཆང་གིས་ལུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་རྟོ་རྟོ་
 བཅུན་མའི་སྤྱས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོ་རྟོ་འཆང་དེས་ལུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་

རང་རྒྱུད་ལ་བདེ་ཆེན་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཟླ་ག་ཞེས་པས་
རྒྱས་ཀྱང་བརྟེན་པར་བྱ་སྟེ། རྩོམ་ཆེ་ཆེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེས་སྟོན་སྟོབ་པ་ལས་ཀྱི་གནས་སྐབས་
ཀྱི་ཡང་། ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་ནས་བསྟོམས་པས་སྤྱིབ་གཉིས་བཀ་ཆགས་དང་
བཅས་པ་བཅོས་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཟླ་གའི་དབྱིབས་ཅན་
ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་གྱུ་གསུམ་པའི་ནང་རྩུ་རྒྱུད་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབུས་སུ་རྩོམ་ཆེ་ཆེ་འཆང་
བཞུགས་པའི་གནས་དེར་རོ། །

གཉིས་པ་རྩེས་འབྲུག་གི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚུལ་རྩུ་རྒྱུད་བཞི། མདོན་བྱང་ལྷ་ལས་རིམ་
ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་དང་པོའི་མགོན་པོ་ཆོས་འབྱུང་གྱུ་གསུམ་གྱི་ནང་རྩུ་རྒྱུད་པའི་གཞལ་ཡས་
ཁང་གི་དབུས་སུ་ཟླ་བའི་གདན་ལ་བཞུགས་པར་བསྟོམ་པ་བསྟན་ཏེ། ལྷག་མོས་ལུས་ལ་
བསྐྱེད་པའི་དེ་ཉིད་ཡན་ཆད་སྟོན་རྩུ་མོང་བའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་བསྐྱབ་པ་པོ་བདག་གིས་
སྟོན་པ་སྟེ། བསྟོམ་པའི་ལྷག་མོས་གྱི་ལྷ་རྣམས་འོད་གསལ་རྩུ་བསྐྱེད་པའི་རྩུས་གཅིག་ན་
སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། ཟླ་ཉི་ཤད་གསུམ་འདྲེས་པ་ལས་བྱང་བའི་
ཟླ་བ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། གསུང་ས་པོན་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། སྤྱགས་སྤྱག་མཆོན་
ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། ལྷིང་པོ་སྤྱུ་ཡོངས་སུ་རྩོགས་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་ལྷས་རིམ་གྱིས་
བསྐྱེད་པའི་དང་པོའི་མགོན་པོ་རྩོམ་ཆེ་ཆེ་བཅུན་མོའི་ཟླ་གའི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་ཆོས་འབྱུང་གྱུ་
གསུམ་པའི་ནང་རྩུ་རྒྱུད་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབུས་སུ་ཟླ་བའི་དབྱིལ་འཁོར་གྱི་གདན་
ལ་བཞུགས་པར་བསྟོམ་པར་བྱ་ལོ། །

འདི་སྐད་མོགས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་སྤྱི་དོན་རྩུ་བཤད་པ་ལ། འདི་སྐད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ། བདག་སྟོན་མོགས་
ཀྱི་དོན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཨེ་ཤྲི་གསུང་རབ་ཀྱི་སྟོན་མར་བརྟེན་དཔོན་
པར་བསྟན་པ། དོན་དེ་བཤད་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་གིས་བསྐྱབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དྲི་བ་
དང་། ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། གསུང་རབ་ཀྱི་སྟོན་མར་ཨེ་ཤྲི་ཁོ་ན་

བརྗོད་དགོས་པ་མི་རིགས་ཏེ། གསུང་རབ་ཀྱི་ཐོས་མར་ཨེ་ཤྲོ་ཁོ་ན་མི་བརྗོད་པར་ཨེ་དྲོ་
མ་ཡ། ཞེས་སོགས་བརྗོད་པས་ཀྱང་སྟོན་པ་ལས་ཚས་འདི་བདག་གིས་ཐོས་ཞེས་པའི་དོན་
སྟོན་ཅུས་པའི་ཕྱིར། ལན་ནི། གསུང་རབ་ཀྱི་ཐོག་པར་ཨེ་དྲོ་སོགས་མི་བརྗོད་པར་ཨེ་ཤྲོ་
ཁོ་ན་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གསུང་རབ་ཀྱི་ཐོག་མར་ཨེ་ཤྲོ་བརྗོད་པ་དེ་ཐབས་
ཤེས་མཚན་པའི་བརྗོད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་ཤིང་། ཨེ་ཤྲོ་གྱི་ཐབས་ཤེས་བྱང་
པར་ཅན་མཚན་པ་དང་འདྲ་བར་ཨེ་དྲོ་མ་ཡ་སོགས་ཀྱི་མཚན་མི་ཅུས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་
རེ། གསུང་རབ་ཀྱི་ཐོག་མར་ཨེ་ཤྲོ་དེ་ཐབས་ཤེས་མཚན་པའི་བརྗོད་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པས་གསུངས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཨེ་ཤྲོ་སྟངས་པ་པོའི་
ཆོག་མིན་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན་འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས་ཞེས་པའི་ཆོག་སྟོས་པ་འབྲེལ་
མེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཨེ་ཤྲོ་སྟོན་པ་ལས་རྒྱུད་ཐ་དད་པའི་སྟངས་པ་པོའི་ཆོག་མིན་པ་དེ་
ནི་བདེན་ཏེ། འདིར་སྟོན་པ་དང་སྟངས་པ་པོ་གཉིས་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་
ཅིག །དེ་ནི་བདེན་ཏེ། འདིར་སྟངས་པར་བྱེད་པ་ནི་མེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་སྟངས་པ་པོ་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྟངས་པ་པོ་མཚན་ཉིད་
པ་མེད་ན་འཁོར་མཚན་ཉིད་པ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར། དེ་ལྟར་ན་ཨེ་ཤྲོ་སྟོན་པའི་གསུང་
ཡིན་མིན་གྱི་ནུས་དབྱེ་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །

རང་ལུགས་ནི་གནས་ཨོ་རྒྱན་ལ་སོགས་པའི་གནས། ཏུས་སྟོན་པ་ཞལ་བཞུགས་པའི་
ཏུས། སྟངས་པ་པོ་ལྷག་ན་རྫོ་རྗེས། ཚས་འདུས་པ་རྩ་པའི་རྒྱུད་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་སྟེ་རིན་
པོ་ཆེ་རྣམས་བསྟུས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་མ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མདོའི་ཕྱོགས་ལྟར་སྟོན་
པ་ལྟ་བུ་ལས་འདས་པའི་མཛད་པ་བསྟན་པའི་རྗེས་སུ་འདུས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུད་སྟེ་
རྣམས་བསྟུས་པ་མིན་ཏེ། རྫོ་རྗེ་འཕྲིང་བ་དང་དགོངས་པ་ལུང་སྟོན་ལ་སོགས་པར་སྟངས་
པ་པོས་བསྟུས་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་འདི་སྐད་བདག་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྟངས་གཞི་རྣམས་ལ་
རྫོ་རྗེ་འཆང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཤད་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། རྫོ་རྗེ་འཆང་དང་ལྷག་
ན་རྫོ་རྗེ་གཉིས་རྒྱུད་ཐ་དད་དུ་མེད་ན་སྟོན་པ་དང་སྟངས་པ་པོར་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་མི་

འགལ་རྟེ། དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ཕྱོག་པ་ཐ་དད་པའི་སྐོ་ནས་དྲོ་ཆེ་འཆང་སྐོན་པ་
དང་ཕྱག་ན་དྲོ་ཆེ་སྐྱུང་པ་པོར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱས་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་
རོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ཕྱོག་པ་ཐ་དད་པའི་སྐོ་ནས་བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་སྐྱུང་བྱེད་ཡིན་པ་
བཞིན་ནོ། །

འོ་ན། སྐོན་པ་དང་སྐྱུང་པ་པོ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་སྐྱུང་བྱེད་ཅི་ཡོད་སྟེ།
ན། དེ་ལ་རིགས་པའི་སྐྱུང་བྱེད་དང་ལུང་གི་སྐྱུང་བྱེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ། བཅུན་
པ་ཀུན་དགའ་པོ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ཡིན་ལ། བྱང་ཆུབ་སེམས་
དཔལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ནི་ཕྱག་ན་དྲོ་ཆེ་ཡིན་པས། ཕྱག་ན་དྲོ་ཆེ་དྲོ་ཆེ་འཆང་ལས་རྒྱུད་
ཐ་དད་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མིན་པར་ཀུན་དགའ་པོ་ཉན་ཐོས་སློབ་པ་རང་ག་བ་
དང་། ཕྱག་ན་དྲོ་ཆེ་བྱང་སེམས་སློབ་པ་རང་ག་བ་ཡིན་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སྐོན་པས་
ཆོས་ལུང་བརྒྱུད་ཁྱི་བཞི་སྟོང་རི་སྟེང་གཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀུན་དགའ་པོས་ལན་
གཅིག་ལ་འཛིན་མི་རུས་པར་ཐལ། དེ་ཉན་ཐོས་སློབ་པ་རང་ག་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་
ཡང་། ཕྱག་ན་དྲོ་ཆེས་སྐོན་པས་རྒྱུད་ཐེ་བཞི་འུ་རྒྱུང་རབ་རི་སྟེང་གཅིག་གསུངས་པ་
ཐམས་ཅད་ལན་གཅིག་ལ་འཛིན་མི་རུས་པར་ཐལ། དེ་བྱང་སེམས་སློབ་པ་རང་ག་བ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལུང་གི་སྐྱུང་བྱེད་ནི། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གསང་བ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམས་
འབྱོར་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ལས་འཇམ་དཔལ་ནི་རྒྱལ་པོ་ཟས་གཅོང་མར་གྱུར་ཏོ། །འཛིག་རྟེན་
དབང་ཕྱག་ནི་ལྟ་མོ་ཆེན་མོ་སྐྱུ་འཕྲུལ་ཏུ་གྱུར་ཏོ་དཔལ་ལྷ་མོ་ནི་གསལ་འཛིན་ནོ། །སྐྱིབ་
པ་ཐམས་ཅད་རྣམས་པར་སེལ་བ་ནི་ཤུ་རིའི་བྱའོ། །དྲོ་ཆེ་སེམས་དཔལ་ནི་སྐྱུ་གཅན་འཛིན་
ནོ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་ནི་གནས་བཟན་ཀུན་དགའ་པོར་གྱུར་
ཏོ། །ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ནི་གནས་བཟན་ལྟན་ལྟན་ལྟན་ནོ། །རྣམས་པར་སྤངས་མཛད་ཆེན་
པོ་ནི་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱུས་དཔལ་ཤུ་བྱུ་བྱུབ་པ་ཆེན་པོར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་
གསུངས་སོ། །དེ་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་འཛིག་རྟེན་ཏུ་རྒྱུད་ཐ་དད་ཏུ་
བསྐྱན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ལས་དང་པོའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་

ནས་གུས་པས་འཇུག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ཞིང་། འོན་ལ་མེད་ཀྱང་ཡོད་པ་ལྟར་སྟོན་
པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་མ་ལྟ་བུའི་མཛད་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་
ཡིན་ཏེ། གསེར་འོད་དམ་པ་ལས། སངས་རྒྱས་ལྷ་པོ་མི་འདའ་ཞིང་། །ཆོས་ཀྱང་རུབ་
པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་གདུལ་བའི་ཕྱིར། །ལྷ་པོ་འདས་པ་ཉི་ཤེས་
སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

དོན་དེ་བཤད་རྒྱུ་ཀྱི་ལུང་གིས་བསྟུབ་པ།

གཉིས་པ་དོན་དེ་བཤད་རྒྱུ་ཀྱི་ལུང་གིས་བསྟུབ་པ་ལ། ཤེས་བྱེད་དྲིས་ཏེ་ཁྱད་སྤངས་
འགོད་པ་དང་། ཁྱད་སྤངས་དེ་ལས་ཇི་ལྟར་གསུངས་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཨེ་ཤྲི་
གསུང་རབ་ཀྱི་ཐོག་མར་བརྗོད་དགོས་པ་དང་། དེ་ཐབས་ཤེས་མཚན་བྱེད་ཡིན་པ་
དང་། དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསུང་ཡིན་པར་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན། ལྟའི་དབང་སོས་
ཞུས་པའི་རྒྱུད་ལས་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་ཁྱེད་དང་ལན་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྟོན་པ་
ལ། ཅིའི་ཕྱིར་འདི་སྐད་ཅེས་བྱ་འདི། །གང་ཕྱིར་དང་སོར་རབ་དུ་སྐྱར། །འདི་ཅི་བདེ་
གཤེགས་གསུང་ཡིན་ནམ། །ཉན་ཐོས་ཀྱིས་བཤད་ཡིན་ནམ་ཅི། །བདག་གི་སོམ་ཉི་འདི་
དག་ཀྱན། །སྲིད་མཐར་ཕྱིན་པས་བསལ་དུ་གསོལ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཨེ་ཤྲི་གྱིས་
བརྗོད་བྱ་ཅི་འདྲ་ཞིག་མཚན་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་གང་གི་ཕྱིར་ཨེ་ཤྲི་གསུང་རབ་ཀྱི་དང་
སོར་སྐྱར་བ་དང་། ཨེ་ཤྲི་དེ་ཅི་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་ཡིན་ནམ། དེ་ལས་རྒྱུད་ཐ་
དད་པའི་རྒྱུད་པ་སོའི་ཆོག་ཡིན་ཞེས་པའི་བདག་གི་སོམ་ཉི་གསུམ་སོ་འདི་དག་ཀྱན། སྲིད་
པ་དྲན་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་བྱེད་ཀྱི་བསལ་དུ་གསོལ། །ཞེས་ཞུས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ། ཁྱེད་སོ་ལ་སྟོན་པ་བསྐྱེད་དེ་མཉན་པར་གདམས་པ། ཡི་གེ་གཉིས་
ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་འགྱུར་ཚུལ་དང་། ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཉིད་ཤེས་པ་དང་མ་
ཤེས་པའི་ཕན་ཡོན་དང་ཉེས་དམིགས་བཤད་པ། རྒྱ་མཚན་དེ་དག་གི་གྲུབ་པའི་དོན་བསྟུ་
བ། ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གྲུས་པར་བྱ་བའི་ཚུལ་དང་ལྡེ་ལས། དང་པོ་སྟོན་

པ་ལ། དམ་ཚུལ་ཡོན་ཏན་སྤྲོ་བ་ཡིས། །ལྟ་ཡི་དབང་པོའི་ཚིག་གསན་ནས། །དེ་ནས་
ལེགས་སོ་ཞེས་བྱ་དྲེ། །བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་འདི་སྐད་གསུངས། །གང་མྱིར་ཐམས་ཅད་
གཟིགས་པ་ཡིས། །དང་པོར་འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་པ། །དེ་ནི་གོ་རིམ་རི་བཞིན་དུ། །ལྟ་
ཡི་དབང་པོ་མཉན་པར་གྱིས། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། དམ་པའི་ཚོས་ཨེ་ཤྲི་ཡོན་ཏན་
སྤྲོ་བའི་བཙམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལྟའི་དབང་པོས་ཞུས་པའི་ཚིག་དེ་གསན་ནས་ལེགས་སོ་ཞེས་
བྱ་བ་བྱེད་ནས། །འདི་སྐད་ཅེས་གསུངས་སོ། །ཨེ་ཤྲི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ཡིན་པ་
དང་། །ཨེ་ཤྲི་དེས་བརྗོད་བྱ་ཅི་མཚོན་པ་དང་དེ་གསུང་རབ་ཀྱི་ཐོག་མར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་
མཚན་གོ་རིམ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ལྟའི་དབང་པོ་མཉན་པར་གྱིས་ཤིག་
པའོ། །

གཉིས་པ་ལ། །ཨེ་ཤྲི་གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་གཞིའི་ཐབས་ཤེས་ཡིན་ཚུལ། །བདེ་ཆེན་
འདྲེན་པའི་ཐབས་ཤེས་ཡིན་ཚུལ། །བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཡིན་ཚུལ་དང་
གསུམ་ལས། །དང་པོ་སྟོན་པ་ལ། །ཚོས་ཀྱི་ལུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་དང་། །བཞི་སྟོང་གི་ནི་གངས་
སྟེང་གྱི། །ཀྱན་གྱི་གཞི་དང་པ་མ་ནི། །ཡི་གེ་གཉིས་སུ་དེ་བཞིན་བསྟན། །ཡི་གེ་ཨེ་ནི་མར་
ཐུར་ལ། །ལ་ནི་པ་ཞེས་བྱ་བར་གྲགས། །ཐིག་ལེ་དེར་ནི་སྟོར་བ་སྟེ། །སྟོར་དེ་ཤིན་ཏུ་མད་
བྱང་བའོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། །ཚོས་ཀྱི་ལུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་ནི་གངས་རི་
སྟེང་པ་དེ་སྟེང་གསུངས་པ་ཀྱན་གྱི་གཞི་དང་ཆ་བ་ནི་ཡི་གེ་གཉིས་སུ་བསྟན་ནོ། །དེ་ཡང་
དཔེར་ན་པ་མས་བྱ་ཆ་བསྟེན་ཚུལ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་ནོ། །ཡི་གེ་གཉིས་གསུང་རབ་ཀྱན་གྱི་
གཞི་ཡིན་པ་པ་མས་བྱ་བསྟེན་པ་དང་འདྲ་བའི་ཚུལ་རི་ལྟར་ཡིན་སྟུང་ན། །ཡི་གེ་ཨེ་ནི་མ་
དང་འདྲ་བར་ཐུར་ལ། །དེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡི་གེ་དབྱངས་ཡིག་བརྒྱ་དྲུག་མཚོན། །ལ་ནི་པ་
དང་འདྲ་བ་ཞེས་གྲགས་ལ། །དེས་ཐབས་ཀྱི་ཡི་གེ་གསལ་བྱེད་སོ་གསུམ་པོ་དེ་མཚོན་ཐིག་
ལས་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་པན་ཚུན་མཉམ་པར་སྟོར་བ་དེ་མཚོན་ཁིང་སྟོར་ཚུལ་དེ་ནི་
ཤིན་ཏུ་མད་དུ་བྱང་བའོ། །དེས་ཚུལ་ནི་མའི་བྱས་ཐུན་མོང་བའི་རྒྱུན་བྱེད། །པས་བྱའི་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པའི་རིགས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད། །པ་མ་གཉིས་མཉམ་པར་སྟོར་བ་ལས་བྱའི་ལྷན་འབྲལ་

པར་བྱེད་པ་བཞིན་དུ། དབྱངས་ཀྱིས་མིང་ཚིག་ཐུན་མོང་བའི་སྐྱེན་བྱེད། གསལ་བྱེད་ཀྱིས་
མིང་ཚིག་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རྒྱ་བྱེད། དབྱངས་གསལ་མཉམ་པར་སྒྱར་བ་ལས་དང་པོར་
མིང་དང་། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚིག་ །དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡི་གེའི་ཚོགས། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
སྒྲི་ཀ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་ཏུ་བྱེད་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་རྣམས་འགྲུབ་
པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། ཨེ་ནི་པར་ཞེས་བཤད་ལ། །མ་ནི་རྩ་རྩེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཐིག་
ལེ་དེར་ནི་ས་བོན་ཏེ། །དེ་ལས་འགོ་བ་གསུམ་རྣམས་སྟེ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཨེས་
རང་དང་དབྱིབས་འདྲ་བའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྷན་པའི་ཡུལ་གྱི་པར་དེ་མཚོན། ལས་
རང་དང་དབྱིབས་འདྲ་བའི་ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྷན་པའི་ཡུལ་གྱི་རྩ་རྩེ་མོར་བྱེད་དེ་མཚོན།
ཐིག་ལེས་དེ་གཉིས་མཉམ་པར་སྒྱར་བ་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་དེ་
མཚོན། དེའི་གཞི་ལ་སྒྱར་ན་མངལ་སྟེས་ཀྱི་འགོ་བ་རབ་འབྲིང་ཐ་མ་གསུམ་བསྐྱེད་པ་
དང་། ལས་ལ་སྒྱར་ན་གཤེགས་སེམས་ཁྲོ་པོ་གསུམ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མཚོན་ནོ། །

གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ། ཨེ་ནི་ཤེས་རབ་ཉིད་ལྟར་ལ། །མ་ནི་རབ་དགའི་བདག་
པོའོ། །ཐིག་ལེ་མི་ཤིགས་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་ལས་ཡི་གེ་ཉིད་ཀྱང་སྟེ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི།
ཨེས་རྣམ་ཐར་སྟོ་གསུམ་གྱི་རྩ་བོར་ལྟར་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མཚོན། ལས་
ནི་རབ་དགའི་བདག་པོ་ལྷན་ཅིག་སྟེས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་དེ་མཚོན། ཐིག་ལེས་དེ་གཉིས་
མི་ཤིགས་པ་སྟེ་དབྱེར་མི་བྱེད་པ་དེ་མཚོན། དེ་འདྲ་བའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཉམས་སུ་
སྒྲངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡི་གེ་ཉིད་ཀྱང་སྟེ་བ་སྟེ་སངས་རྒྱས་ནས་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་
བར་འགྱུར་དོ། །

གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ། ཚོས་ཀྱི་ཕུག་རྒྱ་ཡི་གེ་གཉིས། །དེ་ཉིད་ཤེས་པ་གང་གིས་
ཤེས། །དེ་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ། །ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐྱར་བྱེད་འགྱུར། །འགོ་བ་
གང་གིས་ཡི་གེ་གཉིས། །མི་ཤེས་རྟག་ཏུ་འདོན་པ་དག །དེ་ནི་སངས་རྒྱས་ཚོས་རྣམས་
ལས། །ཕྱི་རོལ་སྒྱུར་སྤངས་བྱུང་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཚོས་ཕུང་བརྒྱུད་ཁྱི་

བཞི་སྟོང་གི་ཚོག་དོན་ལ་རྒྱས་འདེབས་པར་བྱེད་པའི་ཚོས་ཀྱི་ཕུག་རྒྱ་ཨེ་ཤོ་གྱི་ཡི་གེ་གཉིས་
 ཀྱི། དོན་དེ་ཉིད་གང་གིས་ཤེས་ནས་ཤེས་པ་ལྟར་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་པའི་སྐབ་པ་པོ་དེ་ནི་
 རིང་པོ་མི་ཐོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཚོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བར་
 འགྱུར་རོ། །སྐབ་པ་པོ་གང་གིས་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་དེ་ཉིད་མི་ཤེས་པར་ཨེ་ཤོ་གྱི་
 གཉིས་རྟག་ཏུ་འདོན་པ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་ཚོས་རྣམས་ལས་
 བྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཏུ་སྦྱོར་ཤེས་པ་སྤངས་པའི་བྱིར། དཔེར་
 བ་ཐུབ་པ་བྱི་རོལ་པའི་དྲང་སྟངས་བཞིན་ནོ། །

བཞི་པ་སྟོན་པ་ལ། ཨེ་ཤོ་གྱི་གཉིས་སྐྱེ་མ་ལ། །ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འདིར་
 བཀྲགས་པས། །དམ་ཚོས་བསྟན་པའི་ཐོག་མར་ནི། ཨེ་ཤོ་དེ་བྱིར་རབ་ཏུ་བཤད། །ཅེས་
 གསུངས། དོན་ནི། དམ་ཚོས་སྟོན་པའི་ཐོག་མར་ཨེ་ཤོ་ཁོ་ན་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
 ཨེ་ཤོ་གྱི་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་མཚོན་དོན། དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་དང་དག་པའི་སྐྱེ་མའི་སྐྱེ་གཉིས་
 རོ་པོ་གཅིག་པས་ཟུང་འཇུག་ལ་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་འབྲས་བུའི་སྐབས་
 འདིར་བཀྲགས་པའི་བྱིར། དེ་ལྟར་ཚོས་ཀྱི་སྤང་པོ་བརྒྱུད་བྱི་དང་ཞེས་པ་ནས། དེ་ལས་ཡི་
 གེ་ཉིད་ཀྱང་སྟེ། ཞེས་པའི་བར་ཀྱི་ཨེ་ཤོ་གྱི་བརྗོད་བྱ་གང་སྟོན་དྲིས་པའི་ལན་དེ་བསྟན་
 བ་ནས། ཨེ་ཤོ་ཡིག་གཉིས་སྐྱེ་མ་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱང་པ་བཞིས་ཨེ་ཤོ་གསུང་རབ་ཀྱི་ཐོག་
 མར་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་དྲིས་པའི་ལན་དེ་བསྟན་ནོ། །གང་ཏུ་བཤད་པ་དེ་དག་གི་དོན་
 བསུས་ཏེ་སྟོན་པ་ལ། རྗོད་བྱེད་སྤྱི་ཨེ་ཤོ། བརྗོད་བྱ་དོན་ཀྱི་ཨེ་ཤོ། འདྲེན་བྱེད་རྟགས་
 ཀྱི་ཨེ་ཤོ། ཐོབ་བྱེད་ལམ་ཀྱི་ཨེ་ཤོ། ཐོབ་བྱ་འབྲས་བུའི་ཨེ་ཤོ་དང་ལྷ་ལས་དང་པོ་ནི། ཨེས་
 ཤེས་རབ་ཀྱི་ཡི་གེ་དབྱངས་བརྟུ་དུག་པོ་དེ་མཚོན། ལས་ཐབས་ཀྱི་ཡི་གེ་གསལ་བྱེད་སོགས་
 གསུམ་པོ་དེ་མཚོན། ཐིག་ལས་དབྱངས་གསལ་གྱི་ཡི་གེ་གཉིས་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ་དེ་
 མཚོན། གཉིས་པ་ནི། ཨེས་དོན་དམ་བདེན་པ་མཚོན། ལས་ཀྱན་རྗོད་བདེན་པར་མཚོན།
 ཐིག་ལས་དེ་གཉིས་དངོས་པོ་གཅིག་པ་དེ་མཚོན། གསུམ་པ་ལ། བྱིའི་འདྲེན་བྱེད་རྟགས་ཀྱི་
 ཨེ་ཤོ་དང་། བར་གི་འདྲེན་བྱེད་རྟགས་ཀྱི་ཨེ་ཤོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ཨེས་རང་དང་

དབྱིབས་འདྲ་བའི་ཕྱག་རྒྱའི་པ་རྒྱ་དེ་མཚོན། ལས་རང་དང་དབྱིབས་འདྲ་བའི་ཡབ་ཀྱི་དོ་
རྒྱུ་ལོ་དེ་མཚོན། ཐིག་ལེས་དེ་གཉིས་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་དེ་མཚོན།

གཉིས་པ་ནི། ལས་རང་དང་དབྱིབས་འདྲ་བའི་སྤྱི་བོ་དང་ལྟེ་བའི་རྩ་འཁོར་གྱི་གསལ་
ཀྱི་དབྱིབས་ཅན་དུ་གནས་པ་དེ་མཚོན། ལས་རང་དང་དབྱིབས་འདྲ་བའི་མགིན་པ་དང་
སྟོང་ཁའི་རྩ་འཁོར་རྒྱུ་པོའི་དབྱིབས་ཅན་དུ་གནས་པ་དེ་མཚོན། ཐིག་ལེས་ལྟེ་བ་དང་
སྟོང་ཁའི་རྩ་འཁོར་ཐབས་ཤེས་སུ་སྦྱགས་པ་དང་། སྤྱི་བོ་དང་མགིན་པའི་རྩ་འཁོར་ཐབས་
ཤེས་སུ་སྦྱགས་པ་དེ་མཚོན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བོ་ལས། སྤྱི་བོ་ལྟེ་བར་སོན་འཁོར་ལོ། ལྟེ་
ཡིག་རྣམ་པར་ཡང་དག་གནས། སྟོང་ཁ་མགིན་པར་ཡང་དག་གནས། ལྟེ་བའི་ལྟེ་བའི་ལྟེ་
བར་འདྲ། ལྟེ་བའི་གསལ་པའི་སྤྱིར། གཞན་ཡང་། ལས་རྩ་འཁོར་དུག་དང་རྒྱ་ཏིའི་ཡར་
རྒྱ་མར་རྒྱ་གཉིས་ཏེ་རྒྱུ་ལོ་པའི་དམིགས་པ་བསྟོན་པའི་གནས་རྣམས་མཚོན། ལས་
གནས་དེ་རྣམས་སུ་བསྟོན་རྒྱུའི་ཐིག་ལེ་ལ་སོགས་པའི་དམིགས་རྟེན་རྣམས་མཚོན། ཐིག་
ལེ་དམིགས་རྟེན་དེ་རྣམས་ལ་སེམས་བརྩུང་བ་དེ་མཚོན་ནོ། །

བཞི་པ་ལ། བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཨེ་ཤྲོ་དང་། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཨེ་
ཤྲོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་མཚོན། ལས་སྟོང་ཅིག་
རྒྱུས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་མཚོན། ཐིག་ལེ་དེ་གཉིས་དབྱེར་མི་སྟེང་བ་དེ་མཚོན་ནོ། གཉིས་
པ་ལ། ལས་དོན་གྱི་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མི་སྟེང་བའི་ཨེ་ཤྲོ་དང་། མཐར་ཐུག་གི་བདེན་
གཉིས་དབྱེར་མི་སྟེང་བའི་ཨེ་ཤྲོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལས་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྦྱ་
ལུས་པའི་ཐུགས་རྒྱུད་ཀྱི་དཔའི་འོད་གསལ་དེ་མཚོན། ལས་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྦྱ་ལུས་
དེ་མཚོན། ཐིག་ལེས་དེ་གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་པ་དེ་མཚོན། གཉིས་པ་ནི། ལས་དོན་དམ་
བདེན་པ་དག་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་མཚོན། ལས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱ་བདེན་པ་དག་པའི་སྦྱ་
མའི་སྦྱ་དེ་མཚོན། ཐིག་ལེས་དེ་གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་པ་དེ་མཚོན་ནོ། །

ལྷ་པ་ནི། ལས་ལེ་ཤེས་ཚས་ཀྱི་སྦྱ་མཚོན། ལས་ཀྱི་རྒྱ་རྒྱ་བདེན་གསུགས་ཀྱི་སྦྱ་དེ་མཚོན།
ཐིག་ལེས་དེ་གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་པ་དེ་མཚོན་ནོ། འཛིན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་

བཅའ་བར་བྱ་བའི་གཞི་གསུང་རབ་ཀྱན་གྱང་ཨི་ཤྱ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གསུང་རབ་གྱི་དོན་
གོ་བར་བྱ་བ་ཡང་ཨི་ཤྱ། དོན་དེ་གོ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་བྱ་བའི་ལམ་ཡང་
ཨི་ཤྱ། ལམ་དེ་བསྐྱོམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་ཨི་ཤྱ་གྱི་དོན་དུ་འདུ་བས་
ན། ཨི་ཤྱ་གྱིས་ཐབས་ཤེས་ཀྱང་པར་ཅན་མཚོན་པ་དང་འདྲ་བར་ཨི་དྲོ་སོགས་གྱི་མཚོན་མི་
རུས་པས་ན་ཨི་ཤྱ་ཁོ་ན་གསུང་རབ་གྱི་ཐོག་མར་བརྫོད་དགོས་པ་དེས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་པ་དེ་སྟོན་པ་ལ། དེ་བས་བརྒྱ་ཕྱིན་ལྷ་ཡི་བདག་ གཤམ་ཏེ་རྟག་པའི་གནས་འདོད་
ན། ཡིག་གཉིས་སྒྲུ་མ་དཔྱ་བྱ་ཁིང་། དམ་པའི་ཚོས་ལ་སླ་མར་གྱིས། ཁྲིས་གསུངས།
དོན་ནི། ཨི་ཤྱ་གྱིས་ཐབས་ཤེས་ཀྱང་པར་ཅན་མཚོན་པ་དེ་བས་ན། བརྒྱ་ཕྱིན་ལྷ་ཡི་བདག་
པོ་ཁྲིས་པོས་ནས། གཤམ་ཏེ་རྟག་པའི་གནས་སྤྱིར་མི་ལྟོག་པའི་གནས་དེ་ཐོབ་པར་འདོད་
ན། ཨི་ཤྱ་གྱི་ཡི་གེ་གཉིས་ཀྱི་མཚོན་དོན་དག་པའི་སྒྲུ་མའི་སྒྲུ་དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་
གཉིས་རོ་བོ་གཅིག་པའི་བྱང་འཕྲུག་དཔྱ་བར་བྱ་ཁིང་། དམ་པའི་ཚོས་ཨི་ཤྱ་གྱི་ཡི་གེ་
གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་སླ་མ་སྟེ་མཚོག་དུ་ཤེས་པར་གྱིས་ལ། ཉམས་སྲ་ལེན་པ་འབད་པར་གྱིས་
ཤིག་པའོ། །

བདག་ཐོས་སོགས་གྱི་དོན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་བདག་ཐོས་སོགས་གྱི་དོན་བཤད་པ་ལ། དངོས་གྱི་དོན་དང་། ཐིག་ལེ་ཡིག་
འབྱུར་འབྱུར་ཚུལ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྟོན་པ་ལ། འཁོར་ལོ་སྤྱུལ་པའི་རོ་བོ་ལ། བདག་
གིས་ཐོས་པ་ཁྲིས་གསུངས་ཏེ། ཁ་བོན་རོ་བོས་གང་སྤྱུལ་བ། ལྷ་རྣམས་གྱི་ནི་འཁོར་ལོ་
མཚོག་ མཚོག་དུ་དགའ་བའི་དུས་གང་ཡིན། དུས་གཅིག་ན་ཁྲིས་བཤད་པ་ཡིན། དབང་
ཕུག་བརྒྱད་གྱིས་བཅོམ་ལྡན་འདས། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གནས་ལ་བཞུགས། འདི་ཡི་ཕུང་
པོ་ལྷ་རྒྱལ་བ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན། དེ་ཡི་བདག་ཉིད་སྒྲུ་གསུང་
ཐུགས། ལྷིང་པོ་རྩོ་ཆེ་བདེ་ཆེན་འདི། བཅུན་མོ་ལེགས་སྤྱངས་ཕུག་རྒྱ་སྟེ། ལེགས་
སྤྱངས་པ་སྒྲ་ལྟ་ག་ཡིན། བཞུགས་པ་རྩོ་ཆེ་འཛིན་པ་དེར། ཐིག་ལེའི་གཟུགས་གྱིས་གནས་

པའོ། ཁྱེད་ཀྱི་གསུངས། འོན་ཀྱང་། འདི་ཡི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་ལ། རྟོག་པོ་ཞིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཡིན། ཁྱེད་ཀྱི་གསུངས་པ་ལྟར་དེ་བཞིན་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིབ་བརྟན་པའི་ཕུང་པོ་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་བདག་ཉིད་སྒྲིབ་གསུང་བྱགས། ཁྱེད་ཀྱི་གསུངས་པ་ལྟར་ཀྱི་སྒྲིབ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་སྒྲིབ་བརྟན་པའི་ཕུང་པོ་ལྟར་ལྟ་བུ་དང་ལྟ་བུ་ཞིང་། འཁོར་ལོ་སྒྲིབ་པའི་རྩ་བ་ལ། བདག་གི་ཁྱེད་ཀྱི་གསུངས་པ་ལྟར་ཉིད་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་དེ་ཉིད་ཡན་ཆད་སྒྲིབ་ཏུ་བྱས་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྒྲིབ་པ་པོ་བདག་གིས་སྤྱིང་པོ་རྩེ་བདེ་ཆེན་པོ། ཁྱེད་ཀྱི་གསུངས་པ་ལྟར་རང་རྒྱུད་ལ་སྤྱིང་པོ་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏུ། བཅུན་མོ་ལེགས་སྒྲིབ་ཕྱག་རྒྱ་སྟེ། ཁྱེད་ཀྱི་གསུངས་པ་ལྟར་ལེགས་པར་འདུ་བྱས་པའི་རྩེ་བདེ་ཆེན་མོ་ཡིས། ལེགས་སྒྲིབ་པ་བླ་མ་གྱི་ཡིན། ཁྱེད་ཀྱི་གསུངས་པ་ལྟར་མ་གཞི་ལས་བྱུང་བའི་བསྐྱེད་པ་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་སྒྲིབ་པར་ཞུགས་པའི། མཆོག་ཏུ་དགའ་བའི་དུས་གང་ཡིན། དུས་གཅིག་ན། ཁྱེད་ཀྱི་གསུངས་པ་ལྟར། ལྟན་སྒྲིབ་ཀྱི་བདེ་བ་སྒྲིབ་པའི་དུས་གཅིག་ཏུ། ཐོས་པ། ཁྱེད་ཀྱི་གསུངས་ཀྱི་ས་བོན་རོ་བོས་གང་སྒྲིབ་པ། ཁྱེད་ཀྱི་གསུངས་པ་ལྟར་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ཐོས་པ་སྟེ། འཇག་པའི་ཐིག་ལེ་དེ། དབང་ཕྱག་བརྒྱུད་ཀྱི་བཅོམ་ལྟན་འདས། བདེ་བ་ཆེན་པོའི་གནས་ལ་བཞུགས། ཁྱེད་ཀྱི་གསུངས་པ་ལྟར་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་འབྱུང་གནས་ཆོས་འབྱུང་དེར་དབང་ཕྱག་བརྒྱུད་དང་ལྟན་པའི་བཅོམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་རོ་བོ་ཡུར་བ་སྟེ། ཆ་གཅིག་ལྷོ་ལས་གཞལ་ལས་ཁང་གདན་དང་བཅས་པ་དང་། ཆ་གཅིག་གདན་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་ཏུ་ཆ་སྒྲིབ་ཅུ་མོ་གཉིས་སུ་ཡུར་ཏེ་ས་བོན་མོ་གཉིས་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་དང་སྟེལ་བ་དང་། དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་ཡུར་པ་ལས་ཕྱག་མཆོན་མོ་གཉིས། དེ་རྣམས་ཡོངས་སུ་ཡུར་པ་ལས། ལྟ་རྣམས་ཀྱི་ནི་འཁོར་ལོ་མཆོག་ ཁྱེད་ཀྱི་གསུངས་པ་ལྟར་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྟ་མོ་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་ཡུར་ཏེ་བཞུགས་སོ། །

བཞུགས་པའི་ཚུལ་རྒྱུ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བཞུགས་པ་རྩེ་བདེ་ཆེན་པོ་སྟེ། ཐིག་ལེའི་གཞུགས་ཀྱིས་གནས་པའོ། ཁྱེད་ཀྱི་གསུངས་པ་ལྟར་རོ་བོ་རྩེ་བདེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ལ་རྣམ་པ་ཐིག་ལེའི་གཞུགས་ཀྱི་བཞུགས་པའོ། གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། ཆ་གཉིས་པ་ནི་དགུ་པ་

ཉིད་ཀྱིས་བཤད། ལྷུ་མ་རྩ་བརྩ་པ་ལྷ་པའི་ས་བོན་ཉིད། ཁ་གཉིས་ལྷ་པ་རྩལ་པས་སྤྱོད་པ་
ལས། བྱང་བ་འདི་ནི་ཐིག་ལེ་ཡིན་ཞེས་བཤད། ཅེས་གསུངས། དོན་ནི། ཆ་ནི་དབྱངས་
ཡིན་ལ། དེའི་གཉིས་པ་ལྷ་རིང་པོ་དང་རི་ལི་བཞི་དོར་སྟེ། ལྷ་ནས་བསྐང་བའི་དབྱ་པ་ཨོ་
ཐུང་རྩ་ཉིད་རྩ་བཤད་པ་དང་། རི་ལི་བཞི་དོར་བས་ལྷ་ནས་བསྐངས་པའི་ལྷུ་མ་རྩ་པ་ནི་དེ་
དང་། དེའི་འོག་མ་རྩ་ནས་བསྐངས་པའི་བརྩ་པ་ལ་དང་དེའི་འོག་མའི་ལྷ་ནས་བསྐངས་
པའི་ལྷ་པའི་ས་བོན་ཏ་སྟོག་མེད་དེ། དེ་ལྷར་ལྷ་རིང་པོ་དང་། ཨོ་ཐུང་རྩ་དང་། ཏ་སྟོག་
མེད་གསུམ་བརྩ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། རྟེན་པ་བརྩམས་པའི་ལྷ་རིང་པོ་དེ་ལ་ཆ་གཉིས་པ་རྩམ་
བཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་ལྷ་དང་། ཨོ་ཐུང་རྩ་ལ་པ་སྤེ་ལྷ་པ་མ་ཡིག་ཐིག་ལེར་བྱིན་པའི་ཨོ་
དང་། ཏ་སྟོག་མེད་ལ་དབྱངས་རྩལ་པ་ལྷ་རིང་པོ་བརྩལ་པའི་རྩྭ་དང་། དེ་ལ་སྐར་ཡང་
པ་སྤེ་ལྷ་པ་མ་ཡིག་ཐིག་ལེར་བྱིན་པའི་རྩྭ་ཞེས་གཅིག་ཏུ་སྒྱུར་བ་ནི། ཐིག་ལེ་ཡིག་འབྱུར་
འབྱུར་བའི་ཚུལ་ལོ། །

ཨོ་མོ་མོགས་ཡི་གེ་བརྩ་གསུམ་གྱི་དོན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་སྐམས་དོན་རྩ་བཤད་པ་ལ། འདི་སྐད་བདག་གིས་ནས། བཞུགས་སའི་བར་
སོ་གྱི་ཏའི་སྐད་ལ། ཨོ་མོ་མོ་ལྷ་ལྷ་ཏྲི་ཨོ་ཀ་སྒྲིན་ས་མ་ཡི་རྩ་ག་ལྷན་སམ་ཏ་སྐ་ག་ཏ་ཀྲ་ལྷ་
ལ་ཀ་ཅི་རྩ་ཏྲི་ད་ལ་བརྩ་ཡོ་ཁིད་རྩ་ག་ཏྲི་བི་རྩ་རྩ་ཞེས་འབྱང་ལ། ཨོ་མོ་ནས། བི་རྩ་རྩ་
རའི་བར་ལ་ཡི་གེ་མང་བ་ལ་བཞི་བརྩར་བྱས་པའི་སྟོགས་གཅིག་དང་། ཏུང་པ་ལ་སྐམ་
རྩ་སོ་བརྩར་བྱས་པའི་སྟོགས་གཉིས་ལས། འདིར་སྐམ་མ་ལྷར་བཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ།
རྩྭ་རྩྭ་མེད་པར། ཨོ་མོ་ནས་བི་རྩ་རའི་བར་ལ་ཡི་གེ་བཞི་བརྩར་བཅད་ནས་སྒྲིག་བཞི་
བརྩ་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འཆད་ཚུལ་ནི། མདོན་ཤེས་ཅན་གྱིས་བཤད་པ་ལྷར་གཞུང་
གོང་འོག་མི་དགྲུགས་པར་འཆད་པའི་ཚུལ་དང་། བརྩན་མོ་ཅན་དང་བོད་ཀྱི་བཤད་པ་
བྱེད་པ་རྩམས་ཀྱིས་གོང་འོག་དགྲུགས་ནས་འཆད་པའི་ཚུལ་གཉིས་ལས། འདིར་ནི་མདོན་
ཤེས་ཅན་ལྷར་གཞུང་གོང་འོག་དགྲུགས་པར་དོན་ཚན་འབྲུགས་པ་རྩམས་བསྐྱེད་ས་ནས་

འཆད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་རྩེ་བཅུན་འགོས་དང་པརྩི་ཏ་ཀྱ་ལན་རྩ་ར་གཉིས་ཀྱིས་
ཡི་གེ་བསྟན་པའི་བཤད་པ་བྱེད་པའི་ཚུགས་དང་། སྐལ་ལྷན་གསལ་པ་སོགས་ཀྱིས་ཡི་གེ་
མ་བསྟན་པའི་བཤད་པ་བྱེད་པའི་ཚུགས་གཉིས་ལས། འདིར་ནི་ཡི་གེ་བསྟན་པའི་ཚུགས་
གཟུང་ངོ་ །

དེ་ལྟར་ན་ཡི་གེ་བཞི་བཅུའི་དོན་འཆད་པར་བྱེད་པ་ལ་ཡི་གེ་རེ་རེ་འདིའི་དོན་བཤད་
པ་དང་། དེ་དག་གི་དོན་བསྟུ་བ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཞེ་མི་སོགས་ཡི་གེ་བཅུ་གསུམ་
ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང་། ག་ལན་སོགས་ཡི་གེ་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང་། ཀྱ་ལྷ་སོགས་
ཡི་གེ་བཅུ་གཅིག་གི་དོན་བཤད་པ་དང་། རིང་རྩ་སོགས་ཡི་གེ་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་
དང་བཞི། དང་པོ་ལ་གཞི་ལམ་ཐུན་མོང་པའི་སྟོང་གསུམ་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་གོ་རིམ་བཤད་
པ། རྣང་བ་དང་རྒྱུད་གི་རང་བཞིན་དང་དེ་ལས་ཤེས་པ་གཞན་སྦྱེ་ཚུལ་དང་། ཉིང་
མཆོམས་སྦྱར་ཏེ་སྤང་པོ་སོགས་འབྱུང་ཚུལ་དང་། དོན་བསྟུས་ཏེ་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་
བསྟན་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ལ་ཡང་སྟོང་པ་གསུམ་ཀྱི་ངོ་བོ་བཤད་པ་དང་། གོ་རིམས་
བཤད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྟོན་པ་ལ། ཞེ་ཞེ་ནི་ཤེས་རབ་དམ་པ་སྟེ། འདོད་ཆགས་
བྲལ་སོགས་སྐད་ཅིག་བདག སྲིད་པ་གསུམ་ན་ཡོངས་ཤེས་པའི། འདི་ནི་ཙ་བར་རྣམ་
པར་བསྟན། མིའོད་མ་འགྲངས་པ་ལྟར་མཛོས་ཤིང་། ཆགས་ལ་སོགས་པ་རབ་བསྐྱེད་
ལྷན། རྣང་བ་མཆེད་པ་རྣམ་པར་ཤེས། མིང་ནི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན། རིན་ཆེན་རང་
ཉིད་ཙ་བར་སྟེ། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཙ་བར་རྣམ་པར་བསྟན་ཞེས་བཤད་པའི་གཞིར་
བྱང་ངོ་ །གང་ལ་ན། འདུས་པ་ཙ་བའི་རྒྱུད་ལས་སོ། གང་བསྟན་ན་ཤེས་རབ་དམ་པ་
རྣང་བ་འདི་ཙ་བར་བསྟན་ནོ། གང་གིས་ན། སྲིད་པ་གསུམ་ན་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་
ཀྱི་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང་། སོགས་སྒྲས་ཆགས་བྲལ་བར་མ་
ནས། དཔག་དོག་གི་བར་ཀྱི་བདག་སྟེ་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་སོ་གསུམ་པོ་དེའི་ཙ་བར་རྣམ་
པར་བསྟན་ནོ། ཚུལ་རྩེ་ལྟར་ན། སྐད་ཅིག་དང་། ཐང་ཅིག་དང་། ཡུད་ཅམ་དང་། མིག་
འཛུམ་པའི་ཆད་ཅམ་དུ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སོ། །

མི་ལ་ག་སྒྲིབ་བསྐྱེད་པའི་མི་ག་སྒྲིབ་ནི་འོད་མ་འབྱེད་བ་ལ་འཇུག་པས་ཐབས་ཞེས་བྱའི་
 རྒྱང་བ་མཆེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འདི་ནི། འོད་མ་འབྱེད་བ་ལྟར་མཛེས་ཤིང་ཡིད་རྒྱ་
 འོང་བའི་ལུལ་ལས་ཆགས་པས་ན་ཆགས་པ་དང་། སྟགས་སྒྲུས་ཞེན་པ་ནས་བྱ་བྱའི་བར་གྱི་
 རང་བཞིན་རྟོག་པ་བཞི་བརྒྱ་རབ་རྒྱ་བསྐྱེད་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པའི་རྒྱང་བ་མཆེད་པས་
 རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ལ་མིང་ནི་ཐབས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །མ་ལ་རྒྱ་བུ་བསྐྱེད་པར་མ་རྒྱ་
 བུ་བྱ་ནི་རིག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་ལ། རིག་པ་ཆེན་པོ་འོད་གསལ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚ་བ་སྟེ། མ་
 རིག་པ་ཉེར་ཐོབ་ལ་སྒྲུ་མ་གཉིས་ཀྱི་ལྷན་དྲངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མིང་ཐབས་ཤེས་གཉིས་
 འདྲེས་པ་ཞེས་པ་དང་། དེ་ལས་ཆགས་པ་བར་མ་ནས་སྟོང་མ་གྱི་བར་གྱི་རང་བཞིན་གྱི་
 རྟོག་པ་བརྒྱ་སྟེ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་སྟོང་བ་གསུམ་གྱི་གོ་རིམས་ལ། རྒྱེ་བ་ལུགས་ལྟོག་གི་གོ་རིམས་དང་། ཐིམ་
 པ་ལུགས་འབྱུང་གི་གོ་རིམས་གཉིས་ལས། དང་པོ་སྟོན་པ་ལ། ལུགས་ལས་ལྟོག་པའི་མ་
 རིག་པ་འོ། །མ་རིག་པ་ལས་ཀྱང་འདི་འབྱུང་། དེ་ལས་རྒྱང་བ་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས།
 རོན་ནི། རྒྱེ་བ་ལུགས་ལྟོག་གི་ཆོ་འོད་གསལ་ལས་མ་རིག་པ་ཉེར་ཐོབ་འབྱུང་། ཉེར་ཐོབ་
 ལས། རྒྱང་བ་མཆེད་པ་འབྱུང་། མཆེད་པ་ལས་རྒྱང་བ་འབྱུང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ཐིམ་པ་ལུགས་འབྱུང་ནི། ལྷ་རྣམ་ཤེས་དང་པོ་འཇུག་པ་ནི། རྒྱང་བ་མཆེད་
 པའི་མིང་རྒྱ་སྟེ། དེ་ནི་སྟོང་པ་ཆེར་འཇུག་ལ། དེ་ཡང་འོད་གསལ་བར་འགྲོ་ལོ། །ཞེས་
 གསུངས། རོན་ནི། ལྷ་ལ་ཉི་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་ཉི་ནི་འགྲོ་བ་ལ་འཇུག་ལ། ཐིམ་པ་ལུགས་
 འབྱུང་གི་ཆོ་རྣམ་ཤེས་དང་པོ་རྒྱང་བ་གང་རྒྱུ་འཇུག་པའས། འགྲོ་བ་འདི་ནི་རྒྱང་བ་མཆེད་
 པའི་མིང་ཅན་རྒྱ་སྟེ་ཐིམ་ནས་འགྲོ་ཞིང་། མཆེད་པ་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཆེན་པོ་ཉེར་ཐོབ་རྒྱུ་འཇུག་
 ལ། དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་འོད་གསལ་རྒྱ་སྟེ་ཐིམ་ནས་འགྲོ་ལོ། །

གཉིས་པ་སྟོན་པ་ལ། རྒྱ་རྒྱང་བ་གསུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཅན། ཀྱང་འདིར་རྣམ་ཤེས་
 གསུམ་ཐོས་པ། སེམས་ཅན་ཁམས་ནི་མ་ལུས་པའི། རང་བཞིན་ཚ་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཉི་
 དེ་ནི་རེ་རེའི་དོན་རྒྱང་བ། རྒྱང་གིས་སྒྲངས་ནི་འཛིན་བྱེད་ལ། རྒྱང་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་

ཤེས་ནི། རྟག་ཏུ་འགྲོ་ལ་གནས་པར་འགྱུར། ཞེ་འདི་ནི་རྒྱང་ཁམས་ཆེན་པོ་ལྟེ། རྣམ་
ཤེས་གསུམ་གྱི་བཞོན་པ་ཡིན། འདི་ཡིས་རང་བཞིན་རྟག་ཏུ་ནི། རི་ལྷ་ཇི་ལྷར་འགྲོ་བར་
འགྱུར། ཞེས་གསུངས། འདྲི་ནི། ལྷ་ལ་ཉོ་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་ཉོ་ནི་ཐོས་པ་ལ་འཇུག ཐོས་
ཞེས་བཤད་པའི་གཞིར་བྱུང་ངོ་། གང་ན་སྤང་བ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་གསུམ་པོ་འདི་ཐོས་སོ། གང་ཡིན་པར་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ནི་མ་ལུས་པའི་
རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་ཙ་བ་ཡིན་པར་རོ། གང་ཏུ་ན་འདུས་པའི་སྐྱོར་འདིར་རོ། སྤང་
བ་གསུམ་རང་བཞིན་བརྒྱད་ཅུའི་ཙ་བ་ཡིན་པར་ཡང་། ཐུམ་པ་ལུགས་འབྱུང་གི་དབང་
ཏུ་བྱས་པ་མིན་ཏེ་ཐུམ་པ་ལུགས་འབྱུང་གི་ཆེ་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་ཐུམ་པའི་རྒྱུ་
སྤྲུང་བ་གསུམ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱོད་པ་ལུགས་ལྟོག་གི་དབང་ཏུ་བྱས་ལ། དེའི་
ཆེ་ཡང་སྤང་བ་གསུམ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་སྤེལ་ནས་སྤྱོད་པ་མིན་ཏེ། ཡེ་
ཤེས་རྟོ་རྒྱུན་བརྒྱས་ལས། སྤང་བའི་རྒྱ་ལས་རང་བཞིན་རྣམས་ཡང་དག་པར་འབྱུང་
ངོ་། ཞེས་སྤང་བའི་རྒྱུ་སྤྲུང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་སྤྱོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལོ་ན། སྤང་བའི་རྒྱུ་སྤྲུང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་སྤྱོད་པ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་གྱི་
རྟོག་པ་བརྒྱུན་ཉེར་ཐོབ་འབྲས་བྱུང་དང་། བཞི་བརྒྱུ་མཆེད་པའི་འབྲས་བྱུང་དང་སོ་གསུམ་
སྤང་བའི་འབྲས་བྱུང་གང་ལས་ཤེས་ཞེ་ན། རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་བརྒྱུན་རྒྱང་གི་གཡོ་བ་
ཞན། དེ་ལས་བཞི་བརྒྱུ་རྒྱང་གི་གཡོ་བ་རགས། དེ་ལས་སོ་གསུམ་རྒྱང་གི་གཡོ་བ་ཆེས་
རགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉེར་ཐོབ་རྒྱང་གི་གཡོ་བ་ཞན། དེ་ལས་མཆེད་པ་རྒྱང་གི་གཡོ་བ་
རགས། དེ་ལས་སྤང་བ་རྒྱང་གི་གཡོ་བ་ཆེས་རགས་པའི་ལག་རྒྱུས་ཡིན་པས། དེའི་སྐྱོ་ནས་
རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་བརྒྱུན་པོ་ཉེར་ཐོབ་ཀྱི་འབྲས་བྱུང་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་བཞི་
བརྒྱུ་མཆེད་པའི་འབྲས་བྱུང་དང་། སོ་གསུམ་སྤང་བའི་འབྲས་བྱུང་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། ཉོ་
ནི་དེ་ནི་ལ་འཇུག་ལ། དབང་ཤེས་སོ་སོ་ལ་དོན་ཏེ། ལུལ་ལྷ་སོ་སོར་སྤང་བའི་དབང་པོའི་
ཤེས་པ་རྣམས་རང་གི་བཞོན་པའི་རྒྱང་གྲོགས་སྤྱོད་པའི་སྐྱོ་ནས་ལུལ་འཛིན་པར་བྱེད་
ཅིང་། རྒྱང་གི་བཞོན་པ་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི་རྟག་ཏུ་འགྲོ་བ་ལ་གནས་པར་

འགྱུར་ཞེས་པའོ། །གཞུང་འདིས་དབང་ཤེས་རྣམས་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་དུ་སྟོན་པ་མིན་
ཞིང་། རྒྱུད་རྒྱུར་ཡོད་པ་དང་། རྒྱུད་གི་དབང་གི་ཡུལ་ལ་འབྱུག་པར་བསྟན་པ་འང་མིན་
གྱི། རང་གི་གཞོན་པའི་རྒྱུད་གྲོགས་སུ་ཡོད་པའི་སྟོན་པ་ཡུལ་ལ་འབྱུག་པར་བསྟན་པ་ཡིན་
ལ། དེ་ཡང་དབེར་ན་ཞ་ཐོ་མིག་ཅན་གྱིས་ལོང་བ་རྒྱུ་ཅན་གྲོགས་སུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཡུལ་དུ་འགྲོད་པར་བྱེད་པ་བཞིན་རོ། །ཞེ་ལ་ཁ་བསྟན་པའི་ཞེ་ཁ་ནི་འདི་ལ་འབྱུག་
ལ། ལས་ཀྱི་རྒྱུད་འདི་ནི་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྟོན་པ་རྒྱུད་ཁམས་ཆེན་པོ་སྟེ། ལྷགས་བསྐྱོག་གི་རྣམ་
ཤེས་གསུམ་གྱི་བཞོན་པ་ཡིན་ལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་ཆེར་གཡོས་པ་ལས་རི་ལྟར་
རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ། མངལ་དུ་ཁམས་བཞི་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དང་། སྤང་པོ་ལྷ་འབྱུང་བའི་
རྒྱུ་དང་། གཞི་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྷ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དང་། རྟེན་མཆེད་དུག་འབྱུང་བའི་
རྒྱུ་དང་། གཞི་དུས་ཀྱི་རྟོ་རྗེའི་བསྐྱེད་པ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་དང་ལ། དང་པོ་ནི། ཀ་སྤ་
བའི་ཁམས་དང་མུ་ཉིད་དང་། །དེ་བཞིན་མེ་དང་རྒྱུད་དག་ནི། །རྣམ་པར་ཤེས་པས་
སྒྲངས་ནས་སྤ། སྤིང་གསུམ་གནས་སུ་སྟེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས། རྟོན་ནི། ཀ་ལ་
བྱ་ཏེ་བསྟན་པའི་ཀ་བྱ་ཏེ་ནི་སྤ་བ་ལ་འབྱུག་པའི་སྤ་བ་སའི་ཁམས་དང་། རྒྱུ་ཁམས་
དང་དེ་བཞིན་དུ་མའི་ཁམས་དང་། རྒྱུད་གི་ཁམས་དག་ནི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པས་
རང་གི་རྟེན་དུ་སྒྲངས་ནས་མངལ་སྟེས་ཀྱི་སྤིང་པ་སྟེ་འགྲོ་བ་རབ་འབྱིང་ཐ་མ་གསུམ་དུ་
སྟེ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་
འབྱུང་བ་བཞི་གྲུབ་ན། ཡེ་ཤེས་རྟོ་རྗེ་གྲུབ་བདུས་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་བཞོན་པ་རྒྱུད་
རོ། །རྒྱུད་ལས་མེའོ། །དེ་ལས་རྒྱུའོ། །རྒྱུ་ལས་སའོ། །དེ་ལས་སྤང་པོ་ལྷ་དང་། ཡུལ་ལྷ་
དང་། རྟེན་མཆེད་དུག་རྣམས་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འགལ་
ཏེ། མངལ་དུ་ཉིང་མཆོམས་སྦྱར་བ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་བཞི་གྲུབ་ཀྱང་སྤང་བ་
ལས་རང་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་རགས་པའི་རྒྱུད་གི་རྒྱུད་སྟེ། དེ་ལས་རང་
ལས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་རགས་པའི་མེ་རྒྱུད་སྟེ། དེ་ལས་རང་ལ་རྣམ་ཤེས་

ཀྱི་ཉིན་བྱེད་པའི་རུས་པ་རགས་པའི་ཚུ་རྒྱུད་སྟེ། དེ་ལས་རང་ལས་ནས་ཤེས་ཀྱི་ཉིན་བྱེད་
པའི་རུས་པ་རགས་པའི་ས་རྒྱུད་སྟེ། བ་ལ་དཔོངས་ནས། ཡེ་ཤེས་རྩོ་ཆེ་ཀུན་བདུས་ལས་དེ་
ལྟར་གསུངས་པའི་སྟེང་།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲིན་འདི་ནི་ཕུང་པོ་ལྔ་རྒྱུ་མས་སྤྱུ། །འབྲུང་བ་འདུས་བྱས་མཆོང་ཉིད་
ནི། །གཞུགས་ཆོར་འདུ་ཤེས་འདུ་བྱེད་དང་། །རྣམ་ཤེས་ཉིད་ནི་ལྔ་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས།
དོན་ནི། སྒྲིན་ལ་ཨ་བསྐྱན་པས་ཨ་སྒྲིན་ནི་འདི་ནི་ཞེས་པར་འཇུག་ལ། མངལ་རུ་འདུས་
བྱས་སྤྱིའི་མཆོང་ཉིད་ཅན་འབྲུང་བ་བཞི་པོ་འདི་ནི་པན་འདོགས་བྱེད་རུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་
ནས་ཕུང་པོ་ལྔའི་ནང་ནས་ཆོར་བ། འདུ་ཤེས། འདུ་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ནི་སྤར་མེད་གསར་རུ་
འབྲུང་བ་དང་། གཞུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཕུང་པོ་ནི་གོང་ནས་གོང་
རུ་འཕེལ་བའི་རྩྭ་རུ་འབྲུང་ངོ་། །གསུམ་པ་སྟོན་པ་ལ། ས་མཉམ་ཉིད་སོ་སོར་རྟོག་པ་
དང་། །བྱ་བ་བསྐྱབ་པ་ཉིད་དང་ནི། །མེ་ལོང་དང་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས། །འདི་ནི་རྣམ་ཤེས་
ལྔ་པོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ས་ལ་མ་ཏ་བསྐྱན་པའི་ས་མ་རྒྱ་ནི་མཉམ་པ་ཉིད་
ལ་འཇུག་ཏེ། གཞི་རུས་ཀྱི་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དང་། སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དང་། བྱ་བསྐྱབ་
ཡེ་ཤེས་དང་། མེ་ལོང་ལྟ་བུའི་ཡེ་ཤེས་དང་། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཏེ་ལྔ་པོ་འདི་ནི།
གཞི་རུས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ལྔ་ཡིན་ནོ། །དབང་ཤེས་ལ་ཡུལ་ལྔ་རུ་མ་གཅིག་
ཅར་རུ་སྤང་བའི་སྟོ་ནི་གཞི་རུས་ཀྱི་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས། བདེ་ལྷག་བཏང་སྟོམས་གསུམ། ཆོར་
བ་རིགས་གཅིག་པར་དྲན་པའི་སྟོ་ནི་གཞི་རུས་ཀྱི་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། ཉེ་རུ་ལ་སོགས་པའི་
མིང་དོན་སོ་སོར་དྲན་པའི་སྟོ་ནི་གཞི་རུས་ཀྱི་སོར་རྟོག་ཡེ་ཤེས། འཇིག་རྟེན་ཀྱི་ཕྱིའི་བྱ་བ་
དང་དགོས་པ་ལ་སོགས་པ་དྲན་པའི་སྟོ་ནི་གཞི་རུས་ཀྱི་བྱ་བསྐྱབ་ཡེ་ཤེས། སྤི་མ་སྤྱངས་
པ་ན་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྤྱར་གནས་འཁྱར་རུང་གི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་གཞི་རུས་ཀྱི་ཆོས་དབྱིངས་
ཡེ་ཤེས་སོ། །

བཞི་པ་རྟོན་པ་ལ། མ་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ཉིད་དང་ནི། མིག་དང་དེ་བཞིན་ན་པ་
དང་། ལྟ་དང་སྐྱེ་དང་ལྟས་ན་མས་ཏེ། འདི་ནི་སྐྱེ་མཆེད་ན་མས་འབྱུང་བའོ། བེས་

གསུངས། དོན་ནི། མ་ལ་བསྐྱེད་པའི་ལྷ་ནི་ཡིད་ལ་འཇུག་ལ། མངལ་དུ་མིང་གཟུགས་
 གྱི་ཁྱེད་གྱིས་མིག་དང་ན་བ་སྐྱ་ལྗེའི་སྐྱེ་མཆེད་ནམས་ནི་གསར་དུ་དང་། ལུས་ཡིད་གྱི་སྐྱེ་
 མཆེད་ནི་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་གྱི་ཚུལ་དུ་འབྱུང་ངོ་། །ལཱ་པ་སྟོན་པ་ལ། ཡེ་གང་ཡང་
 ཁམས་གསུམ་སེམས་ཅན་ནམས། ཁྲོག་དང་ཚེལ་བ་ལ་བརྟེན་པའི། གསང་སྤྲུགས་ཀྱལ་
 སོ་བཟོས་བཞིན་དུ། ཁི་ཤེས་བསམ་གཏན་ལྷོག་པ་སྤངས། ཁྲེས་གསུངས། དོན་ནི། ཡེ་
 ལ་མེ་བསྐྱེད་པའི་ཡེ་མེ་ནི་གང་ཡང་ལ་འཇུག་ལ་གང་ཡང་ས་འོག་ས་སྤྱིང་ས་སྤྱིའི་ཁམས་
 གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་ནམས་གྱི་སྟོག་གི་ཚེལ་བ་རྒྱུད་ལྷང་འཇུག་གི་གདངས་ཨོ་ལ་སོགས་
 པའི་གདངས་སུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གསང་སྤྲུགས་གྱི་ཀྱལ་སོ་བཟོས་པ་ལ་གནས་བཞིན་
 དུ། དེའི་དོན་མི་ཤེས་པར་ངེས་དོན་གྱི་གསང་སྤྲུགས་ལ་དམིགས་པའི་ཚེ་གཅིག་པའི་
 བསམ་གཏན་དང་། ངེས་དོན་གྱི་གསང་སྤྲུགས་ལྷོག་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཞི་
 ལ་རྒྱུད་ལྷང་འཇུག་གཉིས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་སྤྱིང་དུ་སྤྱོད་མའི་མན་ངག་གིས་གནས་པ་
 ཆེད་དུ་བྱས་ཏེ། རྒྱུད་ལྷང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་གདངས་སུ་ཤར་བ་ལ་དམིགས་པའི་རྩོ་
 རྩའི་བཟླས་པ་བསྐྱོམ་པ་ལ་བརྟེན་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ནི། རྩ་འབྱུང་བ་འདི་ལས་རང་བཞིན་ཡང་། ཆགས་དང་ཆགས་མེད་
 ལ་སོགས་པ། དེ་ལས་དགེ་དང་མི་དགེའི་ལས། དེ་ལས་སྐྱེ་བ་འབྱུང་བ་ཡིན། ཁྲེས་
 གསུངས། དོན་ནི། རྩ་ལ་ལན་ཏི་བསྐྱེད་པའི་རྩ་ལན་ཏི་ནི་འབྱུང་བ་ལ་འཇུག་ལ། འབྱུང་
 བ་ལུགས་ལྟོག་གི་སྤྱང་བ་གསུམ་སོ་འདི་ལས་ཆགས་དང་ཆགས་མེད་ལ་སོགས་པའི་རང་
 བཞིན་རྟོག་པ་ནམས་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ལས་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་སྐྱེ་བ་དང་། དེ་ལས་
 ཟག་བཅས་གྱི་དགེ་མི་དགེའི་ལས་གསོགས་པ་ནམས་འབྱུང་ལ། དེའི་མཐར་འཁི་ཁིང་
 སྤར་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མགལ་མའི་འཁོར་ལོ་བསྐྱོར་བ་བཞིན་དུ་
 འཁོར་བར་འཁོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཁོང་དུ་བཤད་པའི་ཡི་གེ་གསུམ་གྱི་དོན་བསྐྱེད་ཏི་བསྐྱེགས་
 བསྐྱེན་པ་ལས་བར་དོ་བ་འཆི་བའི་ཆོ་སྤྱང་བ་མཆེད་པ་ལ་ཐིམ། མཆེད་པ་ཉེར་
 ཐོབ་ཉེར་ཐོབ་འོད་གསལ་ལ་ཐིམ་པ་དེ་བསྟན། ཀམ་འོད་སོགས་གྱི་རྒྱུད་སེམས་གྱི་རིགས་

འདྲ་མི་མ་ཞིག་མངལ་དུ་ཁྱུ་བྲག་གི་དབུས་སུ་ཞུགས་ཏེ་སྐྱེ་བ་བྲལ་ས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་
འབྱུང་བ་བཞི་གྲུབ་པ་དེ་བསྟན། མས་དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་འོད་གསལ་ལས་ཉེར་ཐོབ།
དེ་ལས་མཆེད་པ། དེ་ལས་སྣང་བ་འབྱུང་བ་དེ་བསྟན། རྒྱས་སྣང་བ་གསུམ་ལས་རང་
བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་སྐྱེ་བ་དེ་བསྟན། ཞེས་སྣང་བ་གསུམ་སྐྱེ་ཚུལ་གསལ་པོར་བསྟན།
ཞེ་མི་མ་གསུམ་གྱིས་སྣང་བ་གསུམ་ལས་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་སོ་སོར་སྐྱེ་བ་དེ་བསྟན་ཏེ།
ཞེས་སྣང་བ་ལ་མིང་ཤེས་རབ་དང་། དེ་ལས་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་སོ་གསུམ་སྐྱེ་བ་བསྟན།
མི་གྱི་མཆེད་པ་ལ་མིང་ཐབས་དང་། དེ་ལས་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་བཞི་བརྒྱ་སྐྱེ་བ་བསྟན།
མས་ཉེར་ཐོབ་ལ་མིང་ཐབས་ཤེས་འདྲིས་པ་དང་། དེ་ལས་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་བདུན་
སྐྱེ་བ་བསྟན། སྐྱིན་གྱིས་མངལ་དུ་འབྱུང་བཞི་འཛིན་གྱིས་སྤང་སོ་ལྔ་འབྱུང་ཚུལ་དེ་བསྟན།
མས་མངལ་དུ་མིང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེན་གྱིས་སྐྱེ་མཆེད་དུག་འབྱུང་བར་བསྟན། ལས་མངལ་
ནས་བཅས་མ་ཐག་དུ་ཉིང་གི་སྒྲ་ལྷག་ནས་རྒྱང་འབྱུང་འཇུག་བྱེད་པ་དེ་བསྟན། ཉེ་གྱིས་
བཅས་མ་ཐག་པའི་ཆོ་དབང་ཤེས་ལྡེ་ལ་ལྷུལ་ལྡེ་སོ་སོར་སྣང་བ་དེ་བསྟན། མས་བཅས་མ་
ཐག་པའི་ཆོ་གཞི་དུས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལྡེ་འབྱུང་བ་བསྟན་ནོ། །

དེ་ཡང་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་ཚུལ་ནི། ཐ་མལ་པ་ཁམས་དུག་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ་
རིམ་གྱིས་འཆི་བ་ན། ས་ཚུ་ལ་ཐིམ། ཚུ་མེ་ལ་ཐིམ། མེ་རྒྱང་ལ་ཐིམ། རྒྱང་སྣང་བ་ལ་ཐིམ།
སྣང་བ་མཆེད་པ་ལ་ཐིམ། མཆེད་པ་ཉེར་ཐོབ་ལ་ཐིམ། ཉེར་ཐོབ་འོད་གསལ་ལ་ཐིམ།
འོད་གསལ་གྱི་རྒྱང་འོད་ཟེར་ལྡེ་པས་ཉེར་ལེན་དང་། སེམས་ཀྱིས་ལྡན་ཅིག་བྱེད་སྐྱེན་བྱས་
པ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་དུ་སྐྱེ་འབྱུར་གྱི་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བར་དོ་རྒྱང་གི་ལྷས་
ཅན་གྲུབ། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་ཉེར་ཐོབ་མཆེད་པ། སྣང་བ། མར་མེ་ལྟར་འབར་བ།
མཁའ་སྣང་། ཏུ་བ། སྐྱིག་རྒྱུ་འབར་འབྱུང་། དེ་འདྲའི་བར་དོ་བ་དེས་པ་མ་ཉལ་པོ་བྱེད་
པ་མཐོང་ལྟེ་པའི་ཁ་འཕྱུ་བོ་ནས་ཞུགས་ཏེ། ཐིག་ལེ་དང་འགྲོགས་ནས་འགྲོ་ཞིང་། བོར་
སྐྱེ་ན་མ་ལ་ཆགས་ཤིང་པ་ལ་སྣང་བ་དང་། མོར་སྐྱེ་ན་པ་ལ་ཆགས་ཤིང་མ་ལ་སྣང་བའི་
ཆགས་སྣང་གི་སྐྱེན་གྱིས་འཆི་བ་ན། སྐྱིག་རྒྱུ། ཏུ་བ། མཁའ་སྣང་། མར་མེ་ལྟར་འབར།

སྤང་བ། མཆེད་པ། ཉེར་ཐོབ། འོད་གསལ་གྱི་བར་གྱི་རྟགས་རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་ལ།
 འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུད་སེམས་རིགས་འདྲ་མི་གཅིག་མའི་མངལ་དུ་བྱ་བྲག་གི་དབུས་སུ་སྦྱོར་བ་
 གྲངས་པ་དང་། ཉེར་ཐོབ་སྦྱོར་བ་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་ཞིང་། ཉེར་ཐོབ་ལས་མཆེད་པ། དེ་
 ལས་སྤང་བ། མར་མེ་ལྟར་འབར། མཁའ་སྤང་། དུ་བ། སྦྱིག་རྒྱུའི་བར་འབྱུང་། དེ་ལས་
 རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པ་རྣམས་སྦྱོ། དེ་ལས་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་སྦྱོ། དེ་ལས་ཟག་བཙས་
 གྱི་དགེ་མི་དགེའི་ལས་གསོག་གོ། །མངལ་དུ་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་འཕེལ་བའི་རིམ་པ་ནི།
 མེར་མེར་པོ་དང་། ལྷར་ལྷར་པོ་དང་། བོར་བོར་པོ་དང་། འབྲང་ལྱུར་དང་། ཀླང་ལག་
 འབྱུས་པ་ལ་སོགས་པའི་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་ལྟ་འབྱུང་། མངལ་དུ་སྦྱོར་དོ་བཅུ། རིལ་པོ་
 དགུ་ནས་བཙས་པའི་ཆོ་བྱིས་པ། གཞོན་ཅུ། དར་བབས། དར་ཡོལ། ཆན་པོའི་གནས་
 སྐབས་རྣམས་འབྱུང་ལ། དེའི་མཐར་འཁྱེའིང་སྤར་ཡང་སྦྱོ། དེ་ལྟར་མགལ་མའི་འཁོར་ལོ་
 བསྐྱར་བ་བཞིན་དུ་འཁོར་བར་འབྱུར་རོ། །

ག་ལྟར་སོགས་ཡི་གེ་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ག་ལྟར་སོགས་ཡི་གེ་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ། ལྷས་དབེན་བསྐྱེམ་ཚུལ་
 དངོས་དང་། མཉམ་གཞག་དུ་སྦྱོང་བ་གསུམ་བསྐྱེམ་ནས་རྗེས་སྐྱོབ་དུ་རྒྱས་འདེབས་པའི་
 ཚུལ་བཤད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ལ། སྤང་པོ་ལྟ་རིགས་ལྟར་བསྐྱེམས་པའི་ལྷས་དབེན།
 ཁམས་བཞི་ཡུལ་བཞིར་བསྐྱེམ་པའི་ལྷས་དབེན། མིག་སོགས་ས་སྟོང་སོགས་སུ་བསྐྱེམ་
 པའི་ལྷས་དབེན། ཡན་ལག་ཁྲོ་བོར་བསྐྱེམ་པའི་ལྷས་དབེན། གསང་ཆེན་རིགས་གཅིག་
 གི་ལྷས་དབེན་དང་ལྟ། དང་པོ་ནི། ག་འགྲོ་བར་འབྱུང་བའི་སྤང་པོ་ཡང་། །སངས་རྒྱས་
 ལྟ་ཡི་བདག་ཉིད་ཉྱེ། །མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་རྣམ་ལྟ་ཞེས། །མིང་གིས་རབ་དུ་བསྐྱུལ་བ་
 ཡིན། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ག་ལ་ཉི་བརྒྱན་པའི་ག་ཉི་ནི་འགྲོ་བ་ལ་འཇུག་ལ། བོད་དུ་
 བཤད་པའི་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མན་ངག་དང་ལྟན་པས་
 ལམ་དུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་ནི། ལྷས་དབེན་རྗེས་སྐྱོབ་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡུལ་སྤང་ཐམས་ཅད་ལྟའི་

འཁོར་ཁོར་འཆར་པ་ལ་སློབ་པའི་ཆོ། འགོ་བ་རིགས་དྲག་ཏུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕུང་
པོ་ལྔ་པོ་དེ་ནས་སྤང་ལ་སོགས་པའི་རིགས་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་དང་དེ་རེ་རེ་དེ་ལ་ཡང་མངོན་
པར་བྱང་ཆུབ་པ་ལྟ་ལྟར་སྤེལ་སྤེལ་ལྟར་ལྟར་བསྐྱོམ་པར་བྱེད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་ན་རྒྱུད་དང་མེ་དང་ཆུ་དང་ལ། ལྷུན་ལ་སོགས་པ་བཞི་པོ་སྟེ། ཡེ་
ཤེས་བདག་ཉིད་ཅན་གསུམ་དུ། ཤེས་བྱ་སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སྟེར། ཞེས་གསུངས། རྟོན་
ནི། ལྷ་ན་ལ་ཡུ་བསྐྱན་པའི་ལྷ་ན་ཡུ་ནི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་ལ། འོག་སྒོར་སྤྲ་མོ་བསྐྱོམས་ནས་
རྒྱུད་དབུ་མར་ཐིམ་པ་ལས་འབྱུང་བའི་སྤང་བའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་གྱུར་
པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་མཉམ་གཞག་ཏུ་བསྐྱུངས་པ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་བདེ་
བ་ཆེན་པོའི་ཤར་བའི་ཡུལ་སྤང་ནམས་སྤར་འཆར་བ་ལ་སློབ་པའི་ཆོ། ས་སྤུན་མ། ཆུ་ལྷ་
མ་གྲི། མེ་གོས་དཀར་མོ། རྒྱུད་དམ་ཚིག་སྒྲོལ་མར་བསྐྱོམ་པ་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ལྟ་
ལྟར་འབྱེན་པ་དེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་བསྐྱོམས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཆོ་འདི་ཉིད་
ལ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ། ས་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལུས། །ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་ནི་
རྒྱས་བཏབ་ཅིང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་དེར། །ས་སྟིང་ལ་སོགས་རྒྱལ་བའི་
སྤྲས། ཞེས་གསུངས། རྟོན་ནི། ས་ལ་ཐ་བསྐྱན་པའི་སྤྲ་ནི་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རང་གི་ལུས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་རྟོ་རྟོ་འཆར་
དུ་བསྐྱེད་པའི་སྤྲ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ། གསུང་ཆོས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ། ལུགས་དམ་ཚིག་གི་ཕྱག་རྒྱ་
འཕྲིན་ལས་ལས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིས་རྒྱས་བཏབ་པར་གྱུར་པའི་མིག་ས་སྟིང་། ར་ལ་ཕྱག་རྟོར།
སྤྲ་ནམ་སྟིང་། སྟེ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱག །ལུས་སྤྲིབ་སེལ། ཡིད་འཇམ་དཔལ། ཆོགས་
ཀུན་བཟང་། ཅ་རྒྱས་ནམས་བྱམས་པར་བསྐྱོམ་པ་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ལྟ་ལྟར་སྤེལ་སྤེལ་
བསྐྱོམ་པར་བྱའོ། །འདིར་འཇམ་དཔལ་ཡིད་དབང་དག་བྱེད་དང་། ཀུན་བཟང་ཆོགས་
དག་བྱེད། བྱམས་པ་ཅ་རྒྱས་དག་བྱེད་དུ་བཤད་པ་དང་། རྒྱུད་ཕྱི་མ་དང་། སྤྲིང་གཞིའི་
འཁོར་ཕུན་ཆོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཇམ་དཔལ་ནམ་མཁའི་ཁམས་དག་བྱེད། བྱམས་པ་ཡིད་

དབང་དག་བྱེད། ཀུན་བཟང་ཚེས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དག་བྱེད་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེ་
ན། མི་འགལ་སྟེ། དག་བྱ་གཅིག་ལ་དག་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་རྒྱ་མ་ཡོད་པ་དང་། དག་བྱེད་ཀྱི་ལྟ་
གཅིག་ལ་ཡང་དག་བྱ་རྒྱ་མ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། བ་རོལ་པས་དགའ་བ་གང་ཡིན་པའི། །ཁྱོ་པོའི་རྒྱལ་པོ་སྟོབས་ཆེན་
རྣམས། །དེ་ནི་སྟོགས་མཚམས་ངོ་བོ་རུ། །དཔུང་པ་ཡན་ལག་རྣམས་སུ་བརྟགས། །ཞེས་
གསུངས། རོན་ནི། བ་ལ་ཨ་གོང་དང་། རྩི་འོག་ཏུ་བསྐྱེན་པའི་ཨ་རྩི་ནི་རོལ་པ་ལ་
འཇུག་ལ། རང་གི་དཔུང་པ་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་བརྒྱ་པོ་རྣམས་སྟོགས་དང་སྟོགས་
མཚམས་བསྐྱེད་བའི་ངོ་བོར་གནས་པ། གདུག་པ་འདུལ་བ་ལ་རོལ་པའི་དགའ་བ་གང་
ཡིན་པའི་ཁྱོ་པོའི་རྒྱལ་པོ་སྟོབས་ཆེན་བརྒྱ་པོ་རྣམས་སུ་བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱོམ་པ་དང་། དེ་
རེ་རེ་ལ་འང་ལྷ་ལྷར་སྐྱེ་བའི་ཁྱོ་པོ་བརྒྱའི་ལྷས་དབེན་ཡན་ལག་གི་ལྷས་དབེན་བསྐྱོམ་པར་
བྱའོ། །སྐྱེ་མ་ཁ་ཅིག །རོལ་པའི་རོན་ཕྱག་རྒྱ་ལ་རོལ་པ་ལ་བྱས་ནས་ཤིན་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་
ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡབ་ཀྱི་ལྷས་ལ་ཁྱོ་པོ་བརྒྱའི་ས་བོན་འགོད་པ་དང་། རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོའི་
སྐབས་སུ་ཡུམ་ཀྱི་ལྷས་ལ་ཁྱོ་པོ་བརྒྱའི་ས་བོན་བཀོད་ནས། ཡབ་ཡུམ་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ་
ལ་སོགས་པ་འདོད་ཆགས་ཚེས་སྤྱོད་སུ་འཆད་པ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། འདིར་ལྟ་སོ་གཉིས་ཀྱི་
ལྷས་དབེན་དཔུས་ཐོག་གཅིག་ལ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་ཁྱོ་པོ་བརྒྱའི་ལྷས་དབེན་སྟོན་
པ་སྐབས་སུ་བབ་ཅིང་། འདོད་ཆགས་ཚེས་སྤྱོད་འོག་ནས་སྟོན་པ་དང་། རོལ་བའི་རོན་
ཕྱག་རྒྱ་ལ་རོལ་པ་ལ་ངེས་པར་བཤད་མི་དགོས་པར་གདུག་པ་འདུལ་བ་ལ་ཡང་རོལ་པའི་
རོན་ཏུ་བཤད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདིར་བྱམས་པ། ཀུན་བཟང་། ཁྱོ་པོ་བརྒྱའི་ལྷས་དབེན་
བཤད་པ་དང་། སྦྱོང་བསྐྱུས་ལས། བྱམས་པ། ཀུན་བཟང་། ཁྱོ་པོ་བརྒྱའི་ལྷས་དབེན་
མ་བཤད་པ་མི་འགལ་ཏེ། དེ་མེད་ནས་མ་བཤད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམས་པ། ཀུན་
བཟང་། ཁྱོ་པོ་བརྒྱའི་ལྷས་དབེན་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདི་དང་རྩི་ཆེ་སྤང་པའི་
སྐབས་དང་། གནས་སྐབས་གཞན་རུ་འང་། ཚེགས་དང་ཚ་རྒྱས། ཀུན་བཟང་དང་བྱམས་
པར་བསྐྱོམས་པ་དང་། ཡན་ལག་བརྒྱ་ཁྱོ་པོར་བསྐྱོམ་པ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་

དང་། ཚིགས་དང་ཙ་རྒྱས་ཀྱི་བཟང་དང་བྱམས་པར་བསྐྱེམ་པ་དང་། ཡན་ལག་བརྩ་
 ཁྱོ་བོར་བསྐྱེམ་པའི་ལྷས་དབེན་མི་རུང་ལ་ལྷ་པོ་ལྷ་རིགས་ལྷར་བསྐྱེམས་པའི་ལྷས་དབེན་
 རུང་བའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷ་པོ་ལྷ་རིགས་ལྷར་བསྐྱེམས་པ་རེ་རེ་ལ་
 ཡང་ལྷ་ལྷར་འབྱེད་རུང་ལ། ཚིགས་དང་ཙ་རྒྱས་ཀྱི་བཟང་དང་བྱམས་པར་བསྐྱེམས་པ་
 དང་ཡན་ལག་ཁྱོ་བོར་བསྐྱེམས་པ་རེ་རེ་ལ་ལྷ་ལྷར་འབྱེད་མི་རུང་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་
 ཕྱིར། ལྷས་དབེན་གྱི་ལྷ་རེ་ལ་རྒྱས་པར་བྱེན་བརྒྱ་རྒྱུ་ཅུ་འཕ། བརྒྱ་གོ་གཉིས་སུ་ཡོད་དོ། །

ལྷ་པ་ནི། ཉ་དེ་དང་དེ་ཡི་རིགས་བྱུང་བའི། །ལྷ་དང་ལྷ་མོ་ཐ་དད་པའོ། །དེ་ནི་ཡོད་
 མིན་དེ་མེད་ཀྱང་། །འགྲོ་བའི་དོན་ཕྱིར་རབ་རྒྱ་སྟོན། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ཉ་ལ་ཉ་
 བསྐྱེན་པའི་ཉ་ཉ་ནི། དེ་དང་དེ་ལ་འཇུག་ལ། རྣམ་སྒྲུང་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་དེ་དང་དེའི་རིགས་སུ་འབྱུང་བའི་ལྷས་དབེན་གྱི་ལྷ་དང་ལྷ་མོ་བརྒྱ་རྒྱུ་ཅུ་པོ་དེ་རྣམས་
 རོ་བོ་ཐ་དད་རྒྱ་ཡོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་གསང་ཆེན་དོ་རྩེ་འཆང་གི་རོ་བོར་རིགས་
 གཅིག་པའི་ཕྱིར། འོན། ལྷས་དབེན་གྱི་ལྷ་དེ་རྣམས་རོ་བོ་ཐ་དད་རྒྱ་མེད་ན་རོ་བོ་ཐ་དད་
 རྒྱ་བསྐྱེན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཞེ་ན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལྷས་དབེན་གྱི་ལྷ་དེ་རྣམས་
 རོ་བོ་ཐ་དད་རྒྱ་མེད་ཀྱང་དེར་མོས་པའི་འགྲོ་བའི་དོན་གྱི་ཕྱིར་རྒྱ་རོ་བོ་ཐ་དད་རྒྱ་བསྐྱེན་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མཉམ་གཞག་རྒྱ་སྟོང་པ་གསུམ་བསྐྱེམས་ནས་རྩེས་ཐོབ་རྒྱ་རྒྱས་
 འདེབས་པའི་རྒྱལ་ནི། ཐུ་གཉིས་མེད་མཐོང་བའི་རྣལ་འབྱོར་པས། །ཡེ་ཤེས་གསུམ་མཐོང་
 དེ་ལས་ནི། །དམན་དང་བར་མ་དམ་པ་ཡི། །ཡུལ་རྣམས་ལ་ནི་བཞག་པར་བྱ། །ག་དབང་
 བོ་རང་ཉིད་རང་ཡུལ་ལ། །འགྲོ་བར་གྱུར་པ་དེ་དང་དེ། །དབང་པོ་གང་དང་གང་སྟོན་
 ཡུལ། །དེ་དེ་སྒྲུང་བ་ཅམ་ཉིད་དོ། །ཉ་དབང་པོ་དེ་དེའི་ལམ་ནས་ནི། །སྐྱབ་པ་པོས་ནི་
 ཡུལ་ཐོབ་པ། །དེ་བཞིན་དེ་རྣམས་མ་ལྷས་པར། །ཆོམ་པར་བྱ་ཕྱིར་དབུལ་བར་བྱ། །ཞེས་
 གསུངས། དོན་ནི། ཐུ་ལ་ཉ་བྱི་བསྐྱེན་པའི་རྩ་ཉ་བྱི་ནི་བཞག་པར་བྱ་བ་ལ་འཇུག་ལ་སེམས་
 དབེན་གྱི་བདེ་སྟོང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་པ་སྟེ་མདོན་རྒྱ་བྱས་པའི་རྣལ་འབྱོར་

པས་མཉམ་གཞག་ཏུ་སྤང་བའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་བདེ་སྤོང་དབྱེར་མེད་པ་
བསྐྱེད་པ་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་སྟོན་ཏུ་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་བའི་དམན་པ་དང་། བར་མ་
དང་། དམ་པའི་ཡུལ་རྣམས་མཉམ་གཞག་གི་བདེ་སྤོང་དབྱེར་མེད་དེའི་ངོ་བོར་བཞག་པ་
སྟེ་བཏུ་བར་བྱའོ། །ག་ལ་སྤྲོ་ཏི་བསྐྱེད་པའི་གཞུང་ཏི་ནི་འགོ་བ་ལ་འཇུག་ལ། མིག་ལ་སོགས་
པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རང་ཉིད་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རང་རང་གི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་དེ་
དང་དེའི་ཆོ་དབང་པོའི་ཤེས་པ་གང་དང་གང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ཏུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་སྐྱེ་ལ་
སོགས་པ་དེ་དང་དེ་སྤང་བ་གསུམ་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཅམ་ཉིད་ཏུ་བཏུ་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་བཏུས་
པའི་ཕྱིའི་སྤང་བ་ཐམས་ཅད་ནང་ཏུ་བདེ་ཆེན་འབར་བའི་སྟོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྒྱ་ལ་
ཏ་བསྐྱེད་པའི་ཏ་ཏ་ནི་དེ་དང་དེ་ལ་འཇུག་ལ། ལུས་དབེན་རྗེས་སྟོན་གྱི་སྐབས་གྱི་གསང་
ཆེན་རྟོ་རྗེ་འཆང་གི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པའི་སྐྱབ་པ་པོས། མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་
པོའི་ཤེས་པ་དེ་དང་དེའི་ལས་ནས་སྟོན་པ་སྟེ། མཐོང་བའི་ཡུལ་མཐའ་དག་རྟོ་རྗེ་མ་ལྟར་
བསྐྱེད་དེ། ས་སྟོང་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་
མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྣམས་ཆེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་དབུལ་བ་སྟེ་ལོངས་
སྤྱོད་པར་བྱའོ། །གཞུང་འདིས་ཡུལ་ལྟ་རྟེན་མ་ལྟར་བསྐྱོམ་པ་དང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་ལྟ་
ལྟར་ཕྱི་ནས་བསྐྱོམ་པ་དེ་བསྐྱེད་ནོ། །

ཀླ་ཡ་སོགས་ཡི་གེ་བཅུ་གཅིག་གི་དོན་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཀླ་ཡ་ལ་སོགས་པ་ཡི་གེ་བཅུ་གཅིག་གི་དོན་བཤད་པ་ལ། སྐྱུ་ལུས་དངོས་
བཤད་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་བྱུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་
པ། སྤྱོད་པ་བྱ་ཚུལ་བཤད་པ་དང་། ཐབས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡེ་ཤེས་གསུམ་བསྐྱེད་
པ་དང་། སྐྱུ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱུང་པར་བཤད་པ་དང་ལྟ་ལས། དང་པོ་ནི།
གཞི་ལ་འཆི་བ་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པའི་རྒྱུད་འོད་ཟེར་ལྟ་པས་ཉེར་ལེན་དང་། སེམས་
ཀྱིས་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཀྱིན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཏུ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་

བ་ཅན་གྱི་བར་དོ་རྒྱང་གི་ལྷས་ཅན་ཕྱང་པོ་རྟིང་བ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་དངོས་གནས་
 ལ་གྲུབ་པ་བཞིན་དུ་སེམས་དབེན་གྱི་དཔེ་འོད་གསལ་གྱི་བཞོན་པའི་རྒྱང་འོད་ཟེར་ལྡ་
 བས་ཉེར་ལེན་དང་། སེམས་ཀྱིས་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོན་དཔེས་
 སྤྲས་པའི་མ་དག་པའི་རྒྱ་མའི་སྤྱུ་ཕྱང་པོ་རྟིང་བ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སུ་དངོས་གནས་ལ་
 གྲུབ་པ་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གྲུ་གསུམ་དག་ནི་ཐ་དད་པར། རྒྱུ་བས་པ་ཡི་ནི་ཡང་དག་
 བསྟན། རྫོགས་པའི་རིམ་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡིས། གཅིག་ཏུ་ཡང་ནི་འགྱུར་བ་ཡིན། ལྷ་གང་
 ཞིག་སངས་རྒྱས་སྤྱི་མཆོན་ཉིད། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས་པ་ནི། །དེ་ཉིད་རྫོགས་
 པའི་སྦྱོར་འགྱུར་བས། །འོད་གསལ་བར་ནི་རྣམ་པར་དག །ལྷ་ཀ་ཆོག་གི་ལམ་གྱི་ཡུལ་
 འདི་ཉིད། གཙོ་བོའི་ཡེ་ཤེས་སྤྱོད་རང་བཞིན། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་པའི་ཕྱིར། །འཇའ་
 ཆོན་བཞིན་དུ་སྤང་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། གྲུ་ལ་ཡ་བསྟན་པའི་གྲུ་ལ་ནི་སྤྱུ་ལ་
 འཇུག་ལ། ལྷ་ག་མོས་འོད་གསལ་དུ་བསྟུས་པའི་ཆོས་སྤྱོད་དང་། བཅོན་བྱང་ལྡས་རིམ་གྱིས་
 བསྐྱེད་པའི་ལོངས་སྤྱོད་དང་། དེ་རྩོམ་སེམས་དཔའ་ཕྱོག་པོར་བསྐྱར་བའི་སྤུལ་སྤྱོད་སྤྱོད་
 གསུམ་པོ་དག་ནི་ཐ་དད་པ་སྤྱོད་པོ་གཅིག་མིན་པར་སྦྱོབ་པ་ཡིས་ནི་ཡང་དག་པར་བསྟན།
 ལམ་གྱི་སྤྱོད་གསུམ་པོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པ། དེ་སྐབས་གང་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་སྟེ་ན། རྫོགས་
 རིམ་གྱི་སྐབས་ནས་ལམ་གྱི་སྤྱོད་གསུམ་པོ་དེ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་གང་ཡིན་
 སྟེ་ན། ལྷ་ལ་ད་བསྟན་པའི་ཡ་ད་ནི་གང་ཞིག་ལ་ཡང་འཇུག་ལ། གང་ཞིག་སངས་རྒྱས་
 གྱི་སྤྱོད་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་མིང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རིམ་པ་
 གསུམ་པའི་རྒྱ་མའི་སྤྱོད་དེ་ཉིད་ནི། བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱིས་འོད་གསལ་དུ་དག་པར་བྱས་
 པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱུང་འཇུག་གི་རིམ་པའི་སྐབས་ནས་རྫོགས་རིམ་གྱི་སྤྱོད་གསུམ་པོ་དེ་རོ་བོ་
 བྱང་པར་ཅན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ལྷ་ཀ་ལ་པ་ཐ་བསྟན་པའི་ཐ་ཀ་པ་ཐ་ནི་ཆོག་
 གི་ལམ་ལ་འཇུག་ལ། རིམ་པ་གསུམ་པའི་རྒྱ་མའི་ལྷས་དེ་སྤྱོད་ཆོག་གི་ལམ་སྤྱོད་ཞལ་ནས་
 འཇའ་ཆོན་ལ་ལོགས་པའི་དཔེ་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས་མཆོན་ཏེ་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པ་
 དང་། ལྷ་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་རྩོམ་འཆང་གི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པ་དང་། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་

གྱི་སྐྱེ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་ཀྱང་ལ་ཕན་པའི་གཟུགས་སྤྱི་རིགས་མཐུན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱང་པར་དང་ལྡན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཅི་ཏྲ་ སེམས་དང་སེམས་བྱང་མ་རིག་པ། ཤེས་རབ་ཐབས་དང་ཉེར་ཐོབ་དང་། རྟོང་དང་ཤིན་ཏུ་རྟོང་པ་དང་། རྟོང་ཆེན་ཞེས་ཀྱང་རབ་ཏུ་བརྗོད། ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། ཅི་ཏྲ་ལ་ཏ་བསྟན་པའི་ཅི་ཏྲ་ནི་སེམས་ལ་འཇུག་ལ། སེམས་དང་སེམས་བྱང་མ་རིག་པ་དང་། སྤང་བ་ལ་ཤེས་རབ་དང་། མཆེད་པ་ལ་ཐབས་དང་། ཉེར་ཐོབ་ལ་ཐབས་ཤེས་འདྲེས་མ་དང་། རྟོང་པ་དང་ཤིན་ཏུ་རྟོང་པ་དང་། རྟོང་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཆགས་བྲལ་དང་། ཆགས་པ་དང་། ཆགས་པ་བར་མ་རྣམས་ནི་སྤང་བ་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ། གསུམ་པ་ལ། སྦྱོད་པ་བྱེད་པའི་རུས་དང་བྱ་ཚུལ། སྦྱོད་པ་བྱས་པའི་ཕན་ཡོན། སྦྱོད་པ་བྱས་པ་ལ་བཞེན་ནས་ཏིང་ངེ་འཛིན་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཏ་རང་བཞིན་སྤང་བའི་དབྱེར་ཤེས་ནས། །དེ་ནས་སྦྱོད་པ་རབ་ཏུ་བྱ། །ལས་ཀྱི་ལུས་ནི་ཡོངས་སྤངས་ནས། །རྩོམ་རྩེ་སྦྱོར་ཐོབ་པར་འགྱུར། །སྤྱི་བྱགས་ལ་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱི། །དོན་སྦྱོད་བཞག་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས། །ཀྱང་རྩོད་ཏུ་ནི་སྤྱར་སྒྲུལ་ནས། །འི་ལྷ་རི་ལྷར་འདོད་ལ་སྦྱོད། །ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། ཏ་ལ་ཏ་བསྟན་པའི་ཏ་ཏ་ནི་དེ་ནས་ལ་འཇུག་ལ། བར་གྱི་ལུས་ལ་གནད་ཏུ་བསྟན་པའི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྦྱོབས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་སྤང་བ་གསུམ་དང་རང་བཞིན་གྱི་རྟོག་པའི་དབྱེ་བ་རྣམས་ཉམས་སྒྱུ་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་གྱི་ཤེས་པ་དེ་ནས་རྩོགས་རིམ་གྱི་སྦྱོད་པ་རབ་ཏུ་བྱའོ། །སྦྱོད་པ་བྱེད་པའི་རུས་ལ་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་སེམས་དབེན་པ་དང་སྐྱེ་ལུས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྦྱོད་པ་བྱས་པ་ལ་བཞེན་ནས། སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་སྐྱེ་བ་པོའི་རྣམ་སྟོན་གྱི་ལུས་ནི་ཡོངས་སྤྱངས་པ་ལྟེ། དེ་ལས་གོ་ས་ལོགས་སྒྲུབ་ནས་རྩོམ་རྩེ་སྦྱོར་ཐོབ་པར་འགྱུར་པོ། །སྦྱོད་པ་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། སྤྱི་ལ་ད་བསྟན་པའི་སྤྱི་དུ་ནི་བྱགས་ལ་འཇུག་ལ། རྩོགས་རིམ་པའི་སྦྱོད་པ་བྱེད་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་སྦྱོད་པ་བྱེད་པའི་རུས་སྒྲུ་

རང་དང་ཕྱག་རྒྱ་གཉིས་ཀ་ཀྱན་རྫོབ་ཀྱི་སྤྱར་སྤྱལ་པ་སྟེ། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་སུ་ཞུགས་ནས་
འཇིག་རྟེན་པ་མེས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཅག་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཏུ་སྦྱོང་པའི་བྱའོ་སྟུམ་ཏུ་ཐུགས་ལ་
བཞག་ནས་རི་རྩ་རི་རྩར་འདོད་ཡོན་གང་དང་གང་ལ་ལོངས་སྦྱོང་པར་འདོད་པ་དེ་དང་
དེ་ལ་བཀག་པ་མེད་པར་ལོངས་སྦྱོང་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་མཆོག་བཞིན་ཏུ། འདོད་པ་ཐམས་ཅད་སྟེར་
བར་འཇུག། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཕུན་ཆོགས་ཀྱང་། སྟོབས་ཀྱིས་བླངས་ནས་སྦྱོང་པར་
འཇུག། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། ད་ལ་ཉི་བརྒྱན་པའི་ད་ཉི་ནི་སྟེར་བ་ལ་འཇུག་ལ། སྦྱོང་
པ་བྱས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡིད་བཞིན་ཀྱི་ནོར་བུ་མཆོག་བཞིན་ཏུ་འབྲལ་གྱི་འདོད་དོན་
འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་སྟེར་བར་འཇུག་ལ། དེར་མ་ཟད་སྟོབས་བརྩུལ་
མོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕུན་ཆོགས་རྣམས་ཀྱང་རང་རྒྱུད་ལ་བླངས་ནས་ལོངས་སྦྱོང་
པར་འཇུག་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཡ་རྣལ་འབྱོར་དབང་པོ་གང་གང་འདོད། །དེ་དེ་ཐོགས་པ་མེད་པར་
བྱ། མཉམ་པར་མ་བཞག་རྣལ་འབྱོར་གྱིས། རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་འཇོག་པར་འཇུག། ཞེས་
གསུངས། དོན་ནི། ཡ་ལ་ང་ཡང་བརྒྱན་པའི་ཡང་ཡང་ནི་གང་གང་ལ་འཇུག་ལ། རྣལ་
འབྱོར་གྱི་དབང་པོ་ཐོགས་རིམ་གྱི་སྦྱོང་པ་ལ་གནས་པའི་རྣལ་འབྱོར་པ་དེས་འདོད་ཡོན་
གང་དང་གང་ལོངས་སྦྱོང་པར་འདོད་པ་དེ་དང་དེ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པ་སྟེ་བཀག་པ་མེད་
པར་ལོངས་སྦྱོང་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མཉམ་གཞག་ཏུ་མ་ཟད། མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་
རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ཡང་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་ལ་རྟག་ཏུ་སྟེ་ཡུན་རིང་ཏུ་མཉམ་
པར་འཇོག་པར་འཇུག་རོ། །བཞི་པ་ནི། བ་རྗོ་རྗོ་པ་སྒྲ་མཉམ་སྦྱོར་བས། །ཡེ་ཤེས་གསུམ་
གྱི་ཆ་རིག་པ། སྟོལ་གོས་དང་མི་གོས་པས། །དེར་ནི་བདེ་བས་རྟག་ཏུ་གནས། ཞེས་
གསུངས། དོན་ནི། བ་ལ་རྗོ་བརྒྱན་པའི་བརྗོ་ནི་རྗོ་རྗོ་ལ་འཇུག་ལ། སྦྱབ་པ་པོ་རང་ཉིད་
ཀྱི་རྗོ་རྗོ་དང་ཕྱག་རྒྱའི་པ་སྒྲ་གཉིས་མཉམ་པར་སྦྱར་བས་རྒྱང་དབུ་མར་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་ཆ་སྟེ་དབྱེ་བ་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་གྱིས། རིག་ཅིང་ལས་ཀྱི་ཕྱག་

ཀྱ་དང་མཉམ་པར་སྐྱར་བས་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པས་རན་འཁྱོར་འཁྲིད་པ་སོགས་ཀྱི་
གོས་མི་གོས་བརྟགས་ནས། མི་གོས་པར་ཤེས་པའི་སྒོ་ཅན་གྱི་སྐྱབ་པ་པོ་དེས་ལས་ཀྱི་
ཕྱག་ཀྱ་དང་མཉམ་པར་སྐྱར་བའི་སྦྱོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་དབེན་གྱི་སྤང་བ་གསུམ་
དངས་ཏེ་དེའི་ངོ་པོར་གྱུར་པའི་བདེ་སྟོང་སྦྱོར་བ་དེར་ནི་ཉག་ཏུ་སྟེ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་
པར་བྱའོ། །འདིས་སྤེམ་ཕྱག་ཀྱ་དང་མཉམ་པར་སྐྱར་བས་སེམས་དབེན་གྱི་སྤང་བ་གསུམ་
འདྲེན་པ་དེ་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་། རག་དབེན་མཉམ་གཞག་ལས་སེམས་དབེན་གྱི་སྤང་
བ་གསུམ་དངོས་སུ་འདྲེན་པ་དང་། ལུས་དབེན་གྱིས་བརྒྱུད་ནས་འདྲེན་པའང་ཤེས་པར་
བྱའོ། །

ལྷ་པ་ནི། རྩ་སྐྱ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་འཛིན་གྱིས། །དངོས་བདག་ཀྱན་ལ་རྣམ་པར་
རོལ། །སངས་རྒྱས་མཛད་པ་བྱེད་བཞིན་དུ། །གཏན་ལ་ཕབ་པའི་གཞི་ལ་གནས། །ཡོ་
རྣལ་འབྱོར་སྒྲུག་པའི་རྣལ་འབྱོར་དང་། །རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་རང་ཉིད་འགྱུར། །རྩོ་རྩེ་ཅན་
དང་མཁའ་འཁྱོད་དང་། །གང་ཡང་རྣལ་འབྱོར་དེ་རང་ཉིད། །ཁེས་གསུངས། དོན་ནི། རྩ་
ལ་རྩི་སྐྱ་བསྟན་པའི་རྩོ་རྩི་རོལ་པ་ལ་འཇུག་ལ། རྩ་ལུས་པ་དེ་རང་སྐྱ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་
ངེ་འཛིན་ལ་གནས་པ་ཉིད་གྱིས་སྤྱོད་ཀྱི་དངོས་པོ་ཀྱན་རྒྱུང་སེམས་ཅན་གྱི་རྣམ་རོལ་
ཡིན་པ་དང་། རིམ་ལྡེལས། རྩ་མ་ལྟ་བུའི་ཏིང་འཛིན་གནས། །ཐམས་ཅད་དེ་དང་འདྲ་
བར་མཐོང་། །ཁེས་གསུངས་པ་ལྟར་ནང་བརྟུད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱ་ལུས་ཀྱི་
སྐྱབ་གཞི་རྒྱུང་འོད་ཟེར་ལྷ་པ་ཡོད་པར་བལྟ་བ་དང་། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་ནི་ཐབས་
སྤྱ་ཚོགས་ཀྱི་སྤོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་མཛད་པ་ཡིན་ལ། རྩ་ལུས་པ་རང་ཉིད་གྱིས་གྱང་
ཐབས་སྤྱ་ཚོགས་ཀྱི་སྤོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་གནས་བཞིན་དུ། །ཐམས་ཅད་གྱི་
གི་དོན་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་གཞི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱ་ལ་གནས་པར་མཛད་དོ། །ཡོ་
ལ་ག་བསྟན་པའི་ཡོ་ག་ནི་རྣལ་འབྱོར་ལ་འཇུག་ལ། །གང་ཡང་སྐྱ་ལུས་པའི་རྣལ་འབྱོར་
པ་དེས་རྣལ་འབྱོར་དང་། །དེས་མཚོན་པའི་རྩེས་སུ་རྣལ་འབྱོར་དང་། །ལྷག་པ་སྟེ་ཤིན་ཏུ་
རྣལ་འབྱོར་དང་། །རྣལ་འབྱོར་ཆེན་པོ་བཞིས་བསྟུས་པའི་དང་པོ་སྦྱོར་བའི་ལྷ་གཙོ་འཁོར་

དང་། རྩོམ་ཅན་དང་མཁའ་འགྲོ་སྤྱི་ལོ་རྒྱུ་མཆོག་གི་ལྷ་གཙོ་འཁོར་ལྷ་མས་
སྤྱུལ་པ་པོར་རང་ཉིད་འལྱར་ཞིང་། དེར་མ་ཟད་ལས་སྤྱུལ་མཆོག་གི་ལྷ་གཙོ་འཁོར་ལྷ་མས་
ཀྱི་སྤྱུལ་པ་པོར་ཡང་སྤྱུལ་པ་པོར་རང་ཉིད་འལྱར་བ་ཡིན་ནོ། །

འིང་ལྷ་མོ་ལ་ཡི་མོ་བརྒྱད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ།

བཞི་པ་ཁྱིམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ལྟར་ལྟོ་ལྟོ་བྱེད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་ལ། སྤྱོད་པ་ལ་མྱོང་པ་སྤྱོད་པ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱུའི་གནས་གང་དུ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་བཤད་པ། ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་བའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བཤད་པ། རྒྱ་མའི་སྤྱ་གང་ལས་རྒྱབ་པའི་རྒྱབ་གཞི་བཤད་པ། སྤྱོད་པའི་རུས་ཀྱི་ཀྱན་སྤྱོད་རྣམས་རྩོམ་མེས་ས་དཔའི་སྤྱོད་པར་བཞུག་པ་དང་། རིམ་པ་གསུམ་པ་དང་ལྔ་པའི་རྒྱ་ལུས་ཀྱི་བྱང་པར་བཞུག་པ་དང་དུག་ལས། དང་པོ་ནི། བྱིད་བཀག་པ་དག་གྱང་བྱེད་པས་ན། བྱ་དང་བྱ་མིན་རྣམས་སྤངས་ཏེ། བསྐྱེད་པ་འདམ་གྱི་བཞིན། རྩོམ་མེས་གོས་མི་འཕྱུར། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། བྱིད་ལ་དགོད་དང་ཏ་འོག་དུ་བཞུག་པའི་བྱིས་ཅི་བཀག་པ་ལ་འཕྲག་ལ། གོད་དུ་རྩོམ་པ་ལྟར་སྤྱོད་པས་ཞེས་ཐེག་པ་འདིར་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཐེག་པ་གཞན་དུ་འདོད་ཡོན་རྣམས་ནི་དུག་གི་ལོ་མ་ལྟ་བུ་ཏེ་སྤང་བར་བྱའོ། ཞེས་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་བཀག་པ་གཉིས་འགལ་ལོ། ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ཐེག་པ་འདིར་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་གནང་བའི་གདུལ་བྱ་དང་། ཐེག་པ་གཞན་དུ་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་བཀག་པའི་གདུལ་བྱ་གཉིས་པོ་འགལ་བའི་ཕྱིར། གདུལ་བྱ་དེ་གཉིས་འགལ་ཏེ། ཐེག་པ་འདིར་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་གནང་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་འདི་བྱ་བར་ངམ་མི་བྱང་སྐྱམ་པའི་ཐེ་ཚོན་གྱི་རྩོག་པ་སྤངས་ཏེ། ཐེག་པ་གཞན་དུ་བཀག་པའི་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པས་ངན་འགྲོར་འབྱིད་པ་སོགས་ཀྱིས་གོས་པར་མི་འཕྱུར་ལ། ཐེག་པ་གཞན་དུ་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་བཀག་པའི་གདུལ་བྱ་དེས་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་

སྤྱོད་ན་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པས་ངན་འགྱོར་འབྲིད་པ་སོགས་ཀྱིས་གོས་འགྱུར་པའི་ཕྱིར།
 ཐེག་པ་འདིར་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་གནང་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་རིག་
 མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱང་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པས་གོས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་
 འདྲའི་གདུལ་བྱ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་བདེ་སྤྱོད་སྦྱར་བ་ལ་
 མཁས་པ་དང་། ལྷའི་རྣལ་འབྱོར་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྱིར་མི་འཕོ་
 བར་འཛིན་པའི་ཐབས་ལ་མཁས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། འདམ་ལས་སྐྱེས་པའི་
 པརྩ་འདམ་གྱིས་མ་གོས་པ་བཞིན་ནོ། ཐེག་པ་གཞན་ཏུ་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་
 སྤྱོད་པ་བཀག་པའི་གདུལ་བྱ་དེས་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ན་ཆགས་སོགས་
 ཀྱི་ཉེས་པས་ངན་འགྱོར་འབྲིད་པ་སོགས་ཀྱིས་གོས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེ་སྤྱོད་སྦྱར་བ་སོགས་ཀྱི་
 ཐབས་མཁས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཟླ་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ཉེར་ལྷན་པས། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་
 རིག་འགྱུར་ཞིང་། །འཛིག་རྟེན་ཁམས་ནི་མ་ལུས་པར་། །བདག་ཉིད་ཡེ་ཤེས་ལུས་གྱིས་
 སྤྱོད། །ཤིག་གཙོ་བོ་གང་ཏུ་སྤྱོད་པ་ཡི། །དེ་ཡི་ཁྱིམ་ནི་ནམ་མཁའ་ཉིད། །བདེ་བ་ཆེན་པོའི་
 ཉིང་འཛིན་གྱིས། །དེ་ཉིད་ཏུ་ནི་རྟག་ཏུ་དགྱེས། །ཁིས་གསུངས། དོན་ནི། ཟླ་ལ་བ་ཏི་
 བསྐྱན་པའི་ཟླ་བ་ཏི་ནི་འགྱུར་བ་ལ་འཇུག་ལ། སྤྱོད་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དབང་ཕྱག་
 གི་ཡོན་ཏན་གཟུགས་སྤྲ་བ་དང་། རིག་པ་དང་ཡང་བ་སོགས་བརྒྱད་དང་ཉེ་བར་ལྷན་
 པའི་བྱང་འཇུག་པ་བདག་ཉིད་གྱིས་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནི་མ་ལུས་པར་གཞན་སེམས་
 ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་གྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་རྒྱ་ཆུལ་རིག་
 པར་བྱས་པའི་སྒོ་ནས་ཡེ་ཤེས་གྱི་སྐྱུས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་སྤྱོད་པར་མཛད་དོ། །ཁྱིམ་
 མམ་ལུས་ནི་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་རང་བཞིན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་སྤྱོད་པ་མཛད་
 དོ། །ཤིག་ལ་ཏ་བསྐྱན་པའི་གོ་ཏ་ནི་ཁྱིམ་ལ་འཇུག་ལ། སྤྱོད་པ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤོབ་
 པའི་གཙོ་བོ་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱིས་གང་ཏུ་སྤྱོད་པའི་གནས་ཁྱིམ་མམ་ལུལ་
 ནི་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་བའི་སྤོང་བའི་སྤོང་ཉིད་ལ་གཉིས་སྤང་

ལུ་པ་འི་ཚུ་ལ་གྱིས་རྟག་ཏུ་སྟེ་ཡུན་རིང་དུ་དགྱེས་པ་སྟེ་མཉམ་པར་འཛོག་པར་འགྱུར་
 རོ། །གསུམ་པ་ནི། རུ་འདི་ལ་སྤང་བ་དབྱེ་བ་ལ། རུན་མཚམས་ཉེན་མོ་མཚན་མོ་
 ཡི། །འཇིག་རྟེན་ཐ་སྟངས་བྱས་པ་ཡིས། །ཡེ་ཤེས་གསུམ་ནི་མཐོང་སྤྱིར་རོ། །བི་སྤྱོད་ཚུགས་
 པ་ཡི་ཐ་སྟངས་དག །འཇིག་རྟེན་པས་ནི་ཡོངས་བརྟགས་པ། །ལམ་གསུམ་གྱི་ནི་དབྱེ་བ་
 ཡིས། །ཡེ་ཤེས་རྣམ་པ་གསུམ་འབྱུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། རུ་ལ་ཨེ་གོང་དུ་བསྐྱུན་
 པ་འི་ཨེ་རུ་ནི་འདི་ལ་འཇུག་ལ། །ལུགས་ལྡན་གྱི་སྤང་བ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་འདི་ལ་ཐུན་
 མཚམས་དང་། ཉེན་མོ་དང་མཚན་མོའི་ཐ་སྟངས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་བ་འི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་
 ཐོ་དེ་ལ་ཐུན་མཚམས་ཉེན་མོ་མཚན་མོ་རྣམས་དང་འདྲ་བ་འི་ཚོས་མཐུན་རེ་རེ་མཐོང་བ་འི་
 སྤྱིར། བི་ལ་ཅི་ཏུ་བསྐྱུན་པ་འི་བི་ཅི་ཏུ་ནི་སྤྱོད་ཚུགས་ལ་འཇུག་ལ། །འཇིག་རྟེན་པ་འི་ཡོངས་
 ལུ་བརྟགས་པ་འི་སྤྱོད་ཚུགས་པ་འི་ཐ་སྟངས། སྤྱིས་པ། ལུང་མེད། མ་ཞིང་གསུམ་དང་། གཡོན་
 གཡས་དབུས་མ་གསུམ་དང་འངས་རྩུབ་བར་མ་གསུམ་དང་། པ་སྤྱོད་དང་། རོ་རྟེ་དང་། རོ་
 རྟེ་པ་སྤྱོད་འདུས་པ་སྟེ། །ལམ་གསུམ་གྱི་ནི་དབྱེ་བ་ཡིས། །སྤང་བ་འི་ཡེ་ཤེས་གསུམ་འབྱུང་བ་འི་
 མིང་གི་རྣམ་གངས་ཡིན་ནོ། །བཞི་པ་ནི། རོ། སྤྱོད་དང་གནས་དང་འཇིག་པ་དང་། སྤྱིང་
 པ་བར་མར་གནས་པ་ཏེ། །རི་སྟོང་འཇིག་རྟེན་གྱིས་བརྟགས་པ། །སེམས་གྱི་རྒྱུང་གི་རྣམ་
 འབྲུལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། རོ་ལ་ན་མ་བསྐྱུན་པ་འི་རོ་ན་མ་ནི་སྤྱོད་བ་ལ་འཇུག་
 ལ། །སེམས་ཅན་སྤྱོད་བ་དང་། སྤྱིས་ནས་མ་ཤིའི་བར་དུ་གནས་པ་དང་། །འཇིག་པ་སྟེ་འཆི་
 བ་དང་། སྤྱིང་པ་བར་མར་གནས་པ་སྟེ། །རི་སྟོང་པ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཐ་སྟངས་ཀྱི་ཚད་མས་
 བརྟགས་པ་འི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པ་འི་སེམས་དང་དེའི་བཞེན་པ་འི་རྒྱུང་གི་རྣམ་
 འབྲུལ་ལོ། །འདིས་ཤིན་ཏུ་སྤྱོད་པ་འི་རྒྱུང་སེམས་གཉིས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་བསྐྱུབ་གཞིར་
 བསྐྱུན་པས་སྤྱོད་པ་ཀྱི་བསྐྱུབ་གཞིར་ཡང་བསྐྱུན་ནོ། །སྤྱོད་འཇིག་གནས་གསུམ་ལས་སྤྱིང་པ་
 བར་མ་ལོགས་སུ་སྤྱོད་པ་ནི་སྤྱོད་པས་དོ་བཞིན་དུ་བསྐྱུབ་པ་གོ་བ་འི་སྤྱིར་དུ་ལོ། །ལུ་པ་
 ནི། ལུ་མོད་དང་ཅེད་མོ་བྱེད་པ་དང་། །ཀར་གྱི་རོལ་དགུར་ཐུན་པ་དང་། །སྤྱུགས་དང་
 ཕྱག་རྒྱ་རྣམ་རྟོག་པ། །རྟོ་རྟེ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལོ། །ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། ལུ་ལ་ས་

བསྐྱེད་པའི་ཉ་ས་ནི་ཚོད་པ་ལ་འཇུག་ལ། འདིར་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ཡོངས་སྦྱོང་པར་གནང་བའི་གདུལ་བྱ་དེས་རིག་མའི་འདོད་ཡོན་ལ་ཡོངས་སྦྱོང་གྲང་ཆགས་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པས་གོས་པར་མི་འཕྱུར་ཏེ། །དེས་སྦྱོང་པའི་རུས་སུ་ཚོད་པ་དང་། ལྷ་གར་སོགས་ཅེད་མོ་བྱེད་པ་དང་། སྒྲིག་པ་ལ་སོགས་པའི་གར་གྱི་རོལ་བ་སྟེ་ཉམས་དགུ་དང་། དག་རུ་སྒྲགས་སྦྱ་བ་དང་། ལག་པས་སྒྲག་གྱ་འཆིང་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྟེ། རྩོས་པ་ཀུན་རང་རྟོ་རྩེ་སེམས་དཔར་གནས་པའི་སྦྱོང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱག་པ་ནི། ར་བདག་བྱིན་བཟུངས་ཆེན་མ་གཏོགས་པར། །རིན་ཆེན་གཞན་དག་འདི་ན་མེད། །མེ་ཡིས་སྤྱངས་པའི་ཁོར་བུ་བཞིན། །རང་བཞིན་འོད་གསལ་རྣམ་དག་པའོ། །ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། ར་ལ་ཉ་ན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་ལ་འཇུག་ལ། བདག་བྱིན་གྱིས་བཟུངས་པ་ཆེན་པོ་རིམ་པ་གསུམ་པའི་སྐུ་ལུས་མ་གཏོགས་པ་དེ་དང་མཚུངས་པའམ་དེ་ལས་མཆོག་རུ་གྱུར་པའི་རིན་པོ་ཆེ་གཞན་དག་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པའི་འདིར་མེད་དེ། སྤྱོད་པའི་དང་མཐར་ཐུག་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། མེས་ཀྱི་མ་ལེགས་པར་སྤྱངས་པའི་ཁོར་བུ་བཞིན་རུ་རང་བཞིན་མ་དག་པའི་སྐུ་མའི་སྐུ་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་འོད་གསལ་རུ་དག་པར་བྱས་པ་ལས་བྱང་བའི་མཆོན་དཔེས་བརྒྱན་པའི་སྐུ་མའི་སྐུ་དང་། དེ་ལས་མ་བྱང་བའི་མ་དག་པའི་སྐུ་མའི་སྐུ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་རུ་རིམ་པ་ལྷ་པ་དང་གསུམ་པའི་སྐུ་ལུས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་དེ་དག་གི་རོན་བསྐྱེད་པ་ནི། དཔལ་ལྷན་འདུས་པ་ཡོངས་གསལ་བའི། །བཞུགས་པའི་ཆོག་རོན་འདི་དག་ནི། རྟོ་རྩེ་འཕྲེང་བའི་རྩེས་འབྲང་ནས། །འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། རོན་ནི། དཔལ་ལྷན་འདུས་པའི་འདི་སྐད་ནས་བཞུགས་སོ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཆོག་དང་སྤྱོད་པའི་འདི་དག་ནི། ཡོངས་སུ་གསལ་བར་རྟོ་རྩེ་འཕྲེང་བའི་རྩེས་སུ་འབྲང་ནས་ཏེ་དེའི་དབང་རུ་བྱས་ནས་རྟོ་རྩེ་འཆང་གིས་འཇམ་ཞིང་སྐྱེད་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་གི་སྤྱོད་པ་སེམས་སྤྱོད་དང་། འདོད་ཆགས་ཆོས་སྤྱོད་དང་། ཀུན་རྫོབ་སྐུ་མའི་སྤྱོད་པ་དང་གསུམ་རུ་བཤད་པ་

ནི་སྐྱུ་བཤད་ཀྱི་བཤད་པའོ། ཁོང་ཏུ་བཤད་པའི་ཡི་གེ་བཞི་བརྒྱ་པོ་ཏུ་དང་ཏུ་འཇིགས་
 རྟོན་གང་དང་གང་བསྟན་པ་ཞེ་ན། ཞེ་མི་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་བརྒྱ་གསུམ་དང་ག་ལྟ་ལ་
 སོགས་པའི་ཡི་གེ་བརྒྱ་དང་། ཅི་དུ་བེ་སྟེ་ཡི་གེ་ཉེར་བཞིས་སྤང་བ་སེམས་སྐྱུ་བསྟན།
 ༡་ཇི་དུ་ཡ་བ་ཁི་ད་ལྷ་གེ་རྒྱ་སྟེ་ཡི་གེ་དགུ་པོས་འདོད་ཆགས་ཆོས་སྐྱུ་བསྟན། གྲུ་ཡ་ལག་
 རྩ་ཡོ་རྩ་བ་བརྒྱ་གྲིས་ཀྱང་རྩ་བ་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་བ་བསྟན་ནོ། ཡི་གེ་བཞི་བརྒྱ་པོ་དེ་དག་གི་
 བཤད་རྟོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་ནས་བཤད་ན། ཞེ་མི་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་བརྒྱ་
 གསུམ་གྱིས་གཞི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་བསྟན། ག་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་ཉེར་བརྒྱ་
 གྲིས་ལམ་བཤོད་པའི་རིམ་པ་ལུས་དབེན། དག་དབེན། སེམས་དབེན། རྒྱ་ལུས། དེ་དག་
 ལ་སོགས་འབྲིན་པའི་སྦྱོད་པ་རྣམས་བསྟན་ཏེ། ག་ལྟ་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་དུག་གི་ལུས་
 དབེན་བསྟན། ཡེས་དག་དབེན། སྤྱ་ག་ཅི་ལུ་ཡིས་སེམས་དབེན། གྲུ་ཡ་ལྟ་ག་རྩ་ཡོ་རྩ་
 བརྒྱ་གྲིས་སྐྱུ་ལུས་རྣམས་བསྟན་ལ། ༡་ཇི་དུ་ཡ་བ་ཁི་ད་ལྷ་གེ་རྒྱ་སྟེ་རྣམས་ལ་སོགས་
 འབྲིན་པའི་སྦྱོད་པ་བསྟན་ནོ། ག་ལྟ་ལ་སོགས་པ་ཡི་གེ་འབྲུ་དུག་གིས་ལུས་དབེན་བསྟན་
 ཚུལ་ནི། གས་ལུང་པོ་ལྷ་རིགས་ལྷར་བསྐྱོམ་པར་བསྟན། ལྷན་གྱིས་ཁམས་བཞི་ལུས་བཞིར་
 བསྐྱོམ་པ་བསྟན། སས་མིག་སོགས་ས་སྟོང་སོགས་སུ་བསྐྱོམ་པ་བསྟན། ༡་ས་ལུ་ལྷ་རྩ་
 རྩ་ལྷར་བསྐྱོམ་པར་བསྟན། རྩས་ཡན་ལག་ཁྱོ་པོར་བསྐྱོམ་པ་བསྟན། ༡་ས་གསང་ཆེན་
 རིགས་གཅིག་གི་ལུས་དབེན་བསྟན་ནོ། ཡེས་དན་དབེན་བསྟན་པའི་ཚུལ་ནི། གཞིའི་རྩར་
 བཟླས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་དེའི་ཤུགས་ལ་ལམ་གྱི་རྩར་བཟླས་བསྟན་ནོ། ལྷ་ག་སོགས་
 ལྷས་སེམས་དབེན་བསྟན་པའི་ཚུལ་ནི། ཅི་དུ་གྲིས་སྤང་བ་གསུམ་གྱི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
 མིང་གི་རྣམ་གྲངས་བསྟན། ལུ་བེ་གཉིས་གྲིས་སྤང་བ་གསུམ་གྱི་བྱན་མོང་བའི་མིང་གི་རྣམ་
 གྲངས་བསྟན། སྐྱུ་སེམས་དབེན་མཉམ་གཞག་ལས་ལངས་པའི་རྩེས་ཐོབ་ཏུ་གང་སྤང་
 བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཏུ་བཟྱ་བ་བསྟན། གས་བཟྱ་བའི་ཚུལ་བསྟན་ནོ། གྲུ་ཡ་ལ་སོགས་
 པ་བརྒྱ་གྲིས་སྐྱུ་ལུས་བསྟན་པའི་ཚུལ་ནི། རྩས་སྐྱུ་ལུས་གང་ལ་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་གཞི་བསྟན།
 ལྷག་གིས་སྐྱུ་ལུས་དངོས་བསྟན། རྩ་ཡོ་གཉིས་གྲིས་སྐྱུ་ལུས་གྱི་མཛད་པ་བསྟན། གྲུ་ཡ་ར་

གསུམ་གྱི་སྐྱུ་ལུས་ལས་འཕྲོས་པའི་འཕྲོས་དོན་དེ་བསྟན་ནོ། ། ཏི་དེ་ཡ་མོགས་གྱིས་ཡི་གེ་དབྱུས་སྒྱུད་པ་བསྟན་པའི་ཚུལ་ནི། བས་སྒྱུད་པ་བྱེད་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེ་བསྟན། ཏས་སྒྱུད་པ་བྱེད་པའི་རུས་དེ་བསྟན། ཏི་ཡ་གཉིས་གྱིས་སྒྱུད་པ་བྱེད་པའི་ཚུལ་དེ་བསྟན། ད་ལྟ་གསུམ་གྱི་སྒྱུད་པ་བྱས་པའི་ཕན་ཡོན་དེ་བསྟན། རིང་ཏ་གཉིས་གྱིས་སྒྱུད་པ་ལ་ཚུང་པ་སྒྲིང་པ་དེ་བསྟན་ནོ། །

སྒྲིང་གཞིའི་མཐར་ཐུག་གི་དོན་བཤད་པ།

བཞི་པ་མཐར་ཐུག་གི་དོན་བཤད་པ་ནི། དེ་ཉིད་འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས། །གསལ་བ་འགའ་ཞིག་རུས་ཡིན་ཏེ། རྩོམ་གསལ་དབང་བཙུག་ལྟ་བུ་འདས། །རྩོམ་དམ་ཚིག་གསུམ་གྱི་མཚོག་ཏེ་བཞིན་གཤེགས་ཀྱང་ཡོད་ཤེས་ནི། །ཡོན་ཏན་ལུན་ཚོགས་བསམ་མི་བྱས། །ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལས་འདས་པའི། །གནས་མེད་གནས་པ་ཞིས་བྱའོ། །ནམ་མཁའི་རང་བཞིན་འདི་ལ་ནི། །ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡོད་ཤེས་བསྐྱེད། །འགྲོ་སྤྱིར་རྣམ་དག་ཅེས་བྱ་ལ། །ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་བཞུགས་པར་མཛད། །ཞིས་གསུངས། དོན་ནི་འདི་སྐད་ཀྱི་སྐད་དོད་ཞེ་སྟེ་མཚོན་དོན་དེ་སྤྱིར་མེད་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་ཞེ་སྟེ་དང་། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་བྱུང་འཇུག་གི་ཞེ་སྟེ་མེད་དོན་དེ་མཛོན་རུ་བྱས་པའི་རྩོགས་རིམ་པས་སྐབ་པ་པོ་བདག་གིས་ཤིན་ཏུ་ལྷུང་བའི་རུས་གཅིག་ན་མི་སྒྲོབ་པའི་རྩོམ་འཆང་གི་གོ་འཕང་མཛོན་རུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། །ལུང་སྟོན་ལས། དེ་ཉིད་འདི་སྐད་བདག་གིས་ཐོས། །ཞིས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ཡོད་ཤེས་འབྱུང་། །ཞིས་པའི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

འོན་ཀྱང་དབྱེར་མེད་བྱུང་འཇུག་གི་ཞེ་སྟེ་མེད་དོན་དེ་མཛོན་རུ་བྱས་པའི་མི་སྒྲོབ་པའི་རྩོམ་འཆང་དེ་ཁྱད་པར་རུ་དང་ལྟན་སྟེན་ན། བདེ་སྤྱིར་དབྱེར་མེད་པས་ན་རྩོམ་དང་སྐྱུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་གསལ་བ་གསུམ་འདུས་པས་ན་གསལ་བ་དང་སྐྱུ་གྱུན་གྱི་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་ན་དབང་པོ་དང་། རྒྱ་མཚན་དེ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར་ན་བཙུག་ལྟ་བུ་ཞིས་པ་ཡིན་ཏེ།

རྡོ་རྗེ་གསང་དབང་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །ཡུལ་ཚོས་ཐམས་ཅད་
 གྱི་ཚོས་ཉིད་སྟོང་པ་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་བཞེགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ནི་སྟོབས་བརྩ་
 དང་། མི་འཛིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་སྤུན་སྲུང་ཚོགས་པ་དང་ལྷན་པས་
 ར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་
 ནི། །ཡོན་ཏན་སྤུན་ཚོགས་བསམ་མི་བྱུང། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྡོ་རྗེ་འཆང་དེའི་སྐུ་
 གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་གསུམ་མཚོག་སྟེ་དབྱེར་མེད་པས་ན་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་སྟིང་བོ་ཞེས་
 བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། རྡོ་རྗེ་དམ་ཚིག་གསུམ་གྱི་མཚོག་ ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདེ་སྟོང་དབྱེར་
 མེད་འོད་གསལ་གྱི་ཨེ་ཤྲི་ནི། འཕྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་སྟིང་སྟེ་སེམས་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་
 དག་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལྷན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་བས་མངོན་སྲུང་དུ་རྟོགས་པའི་ས་བརྩ་གསུམ་
 པའི་དོད་ཐུབ་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ནི་བདེ་བས་དོན་དུ་བསྟན་པར་བྱ་བས་
 ར་རྡོ་རྗེ་བརྩན་མོ་དང་། ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་བསྟེད་པའི་གནས་སྤྱུ་ཡུར་བས་ན་རྟ་ག་ཞེས་
 བྱ་བ་ཡིན་ནོ། རྡོ་རྗེ་འདྲའི་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་ཐུབ་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བཞུགས་པས་ན་རྡོ་
 རྗེ་བརྩན་མོའི་རྩ་ག་ལ་བཞུགས་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་སྟོན་སྟོན་གསལ་དུ་བྱངས་པ་ལས།
 འཕྲོ་སྟིང་རྣམ་དག་ཅེས་བྱ་ལ། ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་བཞུགས་པར་མངོང་། ཅེས་གསུངས་
 ཤིང་། གཞན་ཡང་། ལྷན་སྟོན་ལས། སེམས་ཅན་ཀྱང་གྱི་སེམས་གང་ཡིན། བྱམ་མཁར་
 ཡོངས་སུ་བརྟགས་པ་སྟེ། རྡོ་ཡང་དེ་དུ་ཀྱང་གནས་པས། ལྷན་མེད་ཚོས་གཅིག་སྤྲི་
 གཟུགས། ལངས་རྒྱས་ཀྱང་གྱིས་གང་བསྟེན་པས། ལར་ཐུར་དེ་ནི་བརྩ་གསུམ་པ། རྡོ་
 ནི་བྱད་མེད་ཅེས་བཤད་དེ། རྡོ་བས་དམ་ཚོས་རྩ་ག་ཡིན། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྡོ་
 ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཡུལ་ཅན་ཐུབ་པ་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བཞུགས་པའི་ཚུལ་ནི། ཡོད་པ་དང་། མེད་
 པ་དང་། གཉིས་ཀ་དང་། གཉིས་ཀ་མིན་པའི་མཐའ་བཞི་ལས་འདས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
 ལ་གཉིས་སྤང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པ་མེད་པར་གཉིས་སྤང་རུབ་པའི་ཚུལ་
 གྱིས་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལས་འདས་པའི། གནས་མེད་གནས་པ་ཞེས་
 བྱའོ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་འོད་གསལ་དང་ཟུང་འཇུག་གཉིས་བཤད་

པ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་བཤད་པའོ། །འདི་སྐད་ནས་བཞུགས་སའི་བར་གྱི་རྩལ་བཞིའི་དོན་
ནི་ལྟའི་དབང་པོས་ཁྲུས་པ། ལྷ་མོ་བཞིས་ཁྲུས། རྩོམ་མེད་བ། དགོངས་པ་ལྟར་སྟོན་ཏེ།
བཤད་རྒྱུ་ཆེན་པོ་བཞིས་བཤད་པས་ན་སྤང་གཞི་ཕུན་སུམ་ཚྭ་གས་པས་རྒྱུད་ཀྱི་དགོངས་
པ་ཀུན་བརྟུན་པ་ཡིན་ནོ། །

འཁོར་ཕུན་ཚྭ་གས་བྲང་ངེས་ལྟ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་འཁོར་ཕུན་ཚྭ་གས་བྲང་ངེས་ལྟ་བཤད་པ་ལ། སྟོན་བྱང་ལ་རྒྱུར་བ་བྲང་ངེས་
ལྟ་བཤད་པ་དང་། རྩོམ་མེད་ལ་རྒྱུར་བ་བྲང་ངེས་ལྟ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྟོན་
བྱང་ལ་རྒྱུར་བ་བྲང་དོན་ཏུ་བཤད་པ་དང་། དེ་དང་རྒྱུར་བ་ངེས་དོན་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས་
ལས། དང་པོ་ནི། ལྟའི་དབང་པོས་ཁྲུས་པ། ལྷ་མོ་བཞིས་ཁྲུས། རྩོམ་མེད་བ། དགོངས་
པ་ལྟར་སྟོན་ཏེ། །བཤད་རྒྱུ་ཆེན་པོ་བཞིའི་སྟོན་པ་སྤང་གཞི་ཕུན་སུམ་ཚྭ་གས་པས་རྒྱུད་
ཀྱི་དགོངས་པ་ཀུན་བརྟུན་ནས། འཁོར་ཕུན་ཚྭ་གས་བརྟུན་པའི་ཕྱིར་དུ། བརྩོན་གྱིས་མི་
ལང་བའི་ཡང་བརྩོན་གྱིས་མི་ལང་བའི་ཞེས་པ་ནས། གང་བར་སྤང་བར་གྱུར་ནོ། །ཞེས་
པའི་བར་གསུངས། དོན་ནི། རྒྱུད་པ་པོ་ཐུག་ན་རྩོམ་མེད་གནས་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་
དུ། སྟོན་པ་རྩོམ་མེད་འཆང་ལ་ཆོས་འདུས་པའི་རྒྱུད་འདི་ཐོས་ན་འཁོར་གང་རང་ལྟ་བུ་ཅིག་
ཏུ་ཐོས་སྟུང་ན། འདིར་མིང་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔལ་བཅུ་བདུན་པོ་དེ་
དག་དང་སོགས་ཀྱི་སྐད་དོད་དང་པོ་ལ་ཡང་འཇུག་པས། དང་པོར་བྱས་པའི་བྱང་རྩལ་
སེམས་དཔལ་ཆེན་པོ་བརྩོན་གྱིས་མི་ལང་བའི་ཡང་བརྩོན་གྱིས་མི་ལང་བའི་སངས་རྒྱུས་
ཀྱི་ཞིང་གི་རྩལ་སྤྲ་རབ་སྟེད་རྣམས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་ལྷ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་
དང་པོར་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་མཁའི་
དབྱིངས་ཐམས་ཅད་ཤིན་ཏུ་གང་བར་སྤང་བ་སྟེ་གནས་པ་དང་ལྟ་བུ་ཅིག་ཏུ་ཐོས་སོ། །དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱིས་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་མཁའི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་
གང་བའི་དཔེ་ནི། ཏིལ་གྱི་གང་དུའི་ཏིལ་རྣམས་པན་རྩལ་གཅིག་གཅིག་བཅར་ཏེ་གནས་

ལ་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་གྲངས་བཅུ་བདུན་དུ་ངེས་པར་ཚྲོགས་པ་ནི་མི་རིགས་
 ཏེ། དེ་ལྟར་ན་སྟོན་གསལ་གྱི་ལྷ་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་མཆོམས་སྒྱུར་དུ། གང་གིས་དཀྱིལ་འཁོར་
 གྱི་ལྷའི་འཁོར་ལོ་ཡོངས་སུ་ཚྲོགས་པར་གུར་པ་དེ་ཙམ་ཉིད་ཅིག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
 གསུངས་པས། ཟླ་བ་གཤགས་པའི་ལུགས་ལའང་འདུས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་གྲངས་ཉེར་
 གཉིས་སུ་ངེས་དགོས་པའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲུལ་རྒྱུ་ཆེད་ལུགས་ལ་དཀྱིལ་འཁོར་
 གྱི་ལྷ་ལ་གཤེགས་པ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་ལུང་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་
 གང་ཡིན་ཞེ་ན། གསང་བ་བྱལ་པའི་ལུང་དེའི་དོན་ནི། སྤང་གཞིའི་སྐབས་འདིར་མིང་
 དངོས་སུ་སྟོས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཅུ་བདུན་གྱི་ཚྲོགས་ཞེས་པའི་དོན་དང་། སྟོན་
 གསལ་གྱི་ལུང་དེའི་དོན་ནི། སྤང་གཞིའི་སྐབས་འདིར་མིང་དངོས་སུ་སྟོས་པའི་དཀྱིལ་
 འཁོར་གྱི་ལྷ་གྲངས་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ཚྲོགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱིས། དེ་གཉིས་ཀྱི་འདུས་
 པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་གྲངས་ཚྲོགས་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །དོན་དེ་ནམས་སྟོན་བྱང་ལ་
 སྟོན་པ་འཁོར་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་ཡིན་པ་ལ་སྒྱུར་ཏེ་བཤད་པའི་ཆ་ནས་བྱང་དོན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤང་གཞིའི་ཨེ་ཤྲི་ལྷོ་དོན་དུ་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་སྟོན་པ་དང་འཁོར་
 རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པར་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པ་དེ་མ་གཏོགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་
 ཡོད་དམ་མེད་ཅེ་ན། དེ་ཡོད་ཅས་སྟོན་པ་ནི། བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་པའི་ཞེས་པ་ནས། གང་
 བར་སྤང་བར་གུར་ཏོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དོན་ནི། སྟོན་པ་རྗོད་ཆེ་འཆང་དེས་ཆོས་
 འདུས་པའི་རྒྱུད་གང་དུ་གསུངས་པའི་རྟེན་གཞིལ་ཡས་ཁང་དང་། གང་ལས་གསུངས་པའི་
 འཁོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་པའི་ཡང་བརྗོད་
 ཀྱིས་མི་ལང་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གི་རྩལ་སྤྲ་རབ་སྟེད་ནམས་དང་། དེ་ནམས་ཀྱི་ནང་
 ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དམ་ཆོག་རྗོད་ཆེ་ནས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་རྗོད་
 ཆེད་བར་བཅུ་བདུན་པོ་འདི་ནམས་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་དང་
 མཉམ་པའི་ནང་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྗོད་ཆེ་མི་བསྟོད་པ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་རྗོད་ཆེ་གདོན་མི་བླ་བའི་བར་གྱི་ཉེར་གཉིས་པོ་དེ་ནམས་སྟོན་པ་རྗོད་ཆེ་འཆང་དང་རྒྱུད་

ཐ་དད་ཏུ་མེད་དེ། དེ་ནམས་སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེའི་ཆ་ཤས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཙ་
རྒྱུད་ལེན་བཅུ་བདུན་པ་ལས། མདོར་ན་ཡུང་པོ་ལྷ་ནམས་ནི། །སངས་རྒྱས་ལྷན་ནི་རབ་
ཏུ་བསྐྱགས། །ཁེས་དང་། །ས་ནི་སྐྱེན་ཁེས་བྱ་བ་སྟེ། །ཁེས་པ་ནས། །རྒྱང་ནི་སྐྱོལ་མ་རབ་
ཏུ་བསྐྱགས། །ཁེས་དང་། །སྒྲིང་གཞིའི་འཁོར་སྤུན་ཚོགས་འཆད་བྱེད་ཀྱི་དགོངས་པ་ལྟར་
སྟོན་ལས། །གང་ཡང་དམ་ཚིག་སྟོན་འགོ་དང་། །སྤྱོད་རྗེ་སོགས་མིང་ཅན་གྱི། །བྱང་ཆུབ་
སེམས་དཔའ་སེམས་ཆེན་དང་། །དོན་ཡོད་མཐའ་ཅན་དེ་བཞིན་གཤེགས། །འདི་ནམས་
སྐྱེའི་ཡན་ལག་གྲགས། །ཁེས་གསུངས། །རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་ལྟེན་འཁོར་ལོ་ནམས་སྟོན་
པ་རྗེ་རྗེ་འཆང་གི་སྐྱེའི་ཆ་ཤས་ཙམ་ཡིན་ན། །རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་དགྱིལ་འཁོར་ནམས་
སྟོན་པ་དང་རྒྱུད་ཐ་དད་ཏུ་བསྐྱེན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། །རྟེན་དང་བརྟེན་པའི་
ལྟེན་འཁོར་ལོ་རྒྱུད་ཐ་དད་ལ་མོས་པའི་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་ཏུ་ཡིན་ནོ། །དེ་
ནམས་སྟོན་བྱང་གི་སྟོན་པ་དང་འཁོར་ནམས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པའི་ཆ་ངེས་
དོན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་འཁོར་སྤུན་ཚོགས་རྗེས་འཇུག་ལ་སྦྱར་ནས་དྲང་ངེས་སུ་བཤད་པ་ལ།
འཁོར་སྤུན་ཚོགས་རྗེས་འཇུག་ལ་སྦྱར་ནས་དྲང་དོན་ཏུ་བཤད་པ་དང་། །ངེས་དོན་ཏུ་
བཤད་པ་གཉིས་ལས། །དང་པོ་ནི། །སྒྲིང་གཞིའི་སྤྱོད་ན་གྱི་སྐྱབས་སུ་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱབ་
པ་པོ་དེས་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་ཏུ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་ནམས་སྦྱལ་ཏེ་
འགོད་པ་ཡིན་ན། །ལྷ་གང་དང་གང་འགོད་པ་ཡིན་སྟུང་ན། །དམ་ཚིག་རྗེ་རྗེ་ནས་ཚོས་གྱི་
དབྱིངས་ཀྱི་རྗེ་རྗེའི་བར་དང་། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རྗེ་རྗེ་གདོན་མི་བའི་བར་གྱི་ལྷ་ཉེར་གཉིས་འགོད་པ་དངོས་སུ་བསྐྱེན་ཅིང་། །ཁྱོ་མ་
བཅུ་འགོད་པ་ཡང་དོན་གྱིས་ཐོབ་པོ། །དེ་ནམས་ནི་བསྐྱེད་རིམ་པ་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པའི་
ཆ་ནས་དྲང་དོན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། །སྒྲིང་གཞིའི་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཤད་པས། །རྟེན་
བྱང་འཇུག་གི་སྐྱབ་པ་པོ་དེས་ཡུམ་གྱི་བསྐྱར་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནང་ཏུ་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་
ནམས་སྦྱལ་ཏེ་འགོད་པ་ཡིན་ན། །ལྷ་གང་དང་གང་འགོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་སྟུང་ན། །དམ་

ཆོག་དོ་རྩེ་ནས་ཆོས་དབྱིངས་དོ་རྩེ་འོ་བར་དང་། རྩེ་མི་བསྐྱོད་པ་ནས། རྩེ་གདོན་མི་
བཟའི་བར་གྱི་རྩེ་ལྷེས་གཉིས་འགོད་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་། ཁྱོ་ལོ་བཅུ་འགོད་པ་ཡང་།
དོན་གྱིས་ཐོབ་ལོ། །དེ་རྣམས་རྩོགས་རིམ་པ་ལ་སྒྱུར་ཏེ་བཤད་པའི་ཆ་ནས་ངེས་དོན་ཡིན་
ནོ། །

གཞུང་ས་དཔྱིད་ཤིང་ཤིང་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལྷན་སྤྱི་གནད་དྲ་ཚོན་པ།

གཉིས་པ་གཟུངས་དཀྱིལ་གྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ལམ་གྱི་གནད་ཏུ་སྟོན་པ་ལ། གཟུངས་
 དཀྱིལ་གྱི་མཆོམས་སྤྱར་གྱི་དོན་བཤད་པ་དང་། གཟུངས་དཀྱིལ་དྲུག་དོན་ཏུ་བཤད་
 པ་དང་། དེ་ངེས་དོན་ཏུ་བཤད་པ་དང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་སྟོན་པ་
 དང་། གནས་དང་། ཏུས་དང་། འཁོར་སུན་སུམ་ཚྲིགས་པ་ཡང་དག་པར་བསྟན་ནས།
 ད་ནི་འདྲོད་པའི་ཁམས་ན་གནས་པའི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་འདྲོད་
 པའི་ཡོན་ཏན་ལྡེའི་སྒོ་ནས་གྲོལ་བར་བ་ཏུ་བསྟན་པའི་སྤྱིར། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་
 ཞེས་བྱ་བ་ལ་སྐོས་པའི་གཟུངས་དཀྱིལ་གྱི་ལྟ་མོ་དག་སྤྱུལ་བར་གསུངས་སོ། །དོན་ནི།
 དེ་ལྟར་སྟོན་པ་དང་། གནས་དང་། ཏུས་དང་། འཁོར་སུན་ཚྲིགས་ཏེ་ཆོས་སུན་ཚྲིགས་
 འབྱུང་བའི་རྒྱུད་བཞི་ཡང་དག་པར་བསྟན་ནས། ཆོས་སུན་ཚྲིགས་ཀྱི་ཐོག་མར་བཅོམ་ལྷན་
 འདས་ཀྱི་གཟུངས་དཀྱིལ་གྱི་ལྟ་མོ་དག་སྤྱུལ་བར་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐགས་
 བླ་མེད་ཀྱི་སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་མགོ་ནས་ཉམས་སུ་བྲངས་ཏེ་ཆོ་དེ་ལ་སངས་རྒྱ་
 པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། འཇམ་བྱ་སྤྱིང་པའི་མི་མངལ་སྐྱེས་ཁམས་དྲུག་ལྷན་པ་གཅིག་ཡིན་
 དགོས་སོ་ཞེས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་སྤྱིར། སྐགས་བླ་མེད་ཀྱི་ལམ་གྱི་མགོ་ནས་
 ཉམས་སུ་བྲངས་ཏེ་ཆོ་དེ་ལ་སངས་རྒྱ་བར་འདྲོད་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་ན་འཇམ་
 བྱ་སྤྱིང་པའི་མི་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་ཁམས་དྲུག་ལྷན་པ་ཅིག་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་འདྲའི་རྟེན་གྱི་
 གང་ཟག་ཡིན་ན་འདྲོད་པའི་ཁམས་ན་གནས་པའི་ཡུལ་ལ་ཆགས་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་
 འདྲོད་ཡོན་ལྡེའི་སྒོ་ནས་གྲོལ་བ་སྟེ། དབང་པོ་གཉིས་སྤྱར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཁམས་དགའ་

དམར་གྱི་འདུ་འཕྲོད་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་ལམ་རྒྱུ་ཡོངས་པར་བྱེད་ཅུས་ཤིང་། བྱས་ནས་
 ཆོ་དེ་ལ་སངས་རྒྱུས་ཐོབ་པར་མོས་དགོས་པ་གང་ཞིག །དབང་པོ་གཉིས་སྤྱར་བ་ལས་བྱུང་
 བའི་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་འདུ་འཕྲོད་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་ལམ་རྒྱུ་བྱེད་ཅུས་ཤིང་བྱས་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོ་དེ་ལ་སངས་རྒྱུས་ཐོབ་པར་མོས་པའི་རྟེན་གྱི་གང་ཟག་དེ་འཛམ་གྱ་
 སྤིང་པ་ལས་གཞན་པའི་འགྲོ་བ་གཞན་རྣམས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་རྟེན་གྱི་གང་
 ཟག་འཛམ་གྱ་སྤིང་པ་ལས་གཞན་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་མེད་དེ། གཟུགས་མེད་ཁམས་
 པ་རྣམས་ལ་བཞིན་ལག་གི་རྣམ་པ་ཅན་མེད། གཟུགས་ཁམས་ན་དེ་ཡོད་ཀྱང་པོ་མོའི་
 དབང་པོ་གཉིས་མེད། འདོད་ལྷ་རྣམས་ལ་དེ་ཡོད་ཀྱང་འགའ་ཞིག་ལ་དེ་གཉིས་སྤྱར་
 བ་མེད། འགའ་ཞིག་ལ་ནི་དེ་གཉིས་སྤྱར་བ་ཡོད་ཀྱང་ཁམས་དཀར་དམར་མེད། སྤིང་
 གཞན་གསུམ་གྱི་མི་རྣམས་ལ་ཁམས་དཀར་དམར་གྱི་འདུ་འཕྲོད་ཡོད་ཀྱང་། ཆོ་སྤྲོ་མར་
 བསགས་པའི་ལས་གྱི་འབྲས་བྱ་ལ་ཆོ་འདིར་ཡོངས་སྤྱོད་པར་རིགས་གཅིག་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་
 གྱི་ས་པ་ཡིན་གྱི། ཆོ་འདིར་བསགས་པའི་ལས་གྱི་འབྲས་བྱ་ཆོ་འདིར་སྤྲོ་བའི་ལས་གྱི་ས་
 པ་མིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ངན་འགྲོ་བ་རྣམས་ནི་ཆོས་སྤྱུབ་པའི་རྟེན་ཅན་རྒྱུ་ཡང་མི་རུང་
 པའི་ཕྱིར། རྒྱགས་སྤྱོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལམ་གྱི་མགོ་ནས་ཉམས་སྤྱོད་སྤངས་ཏེ་ཆོ་
 དེ་ལ་སངས་རྒྱུས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་དབང་པོ་གཉིས་སྤྱར་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཁམས་
 དཀར་དམར་གྱི་འདུ་འཕྲོད་ལ་བརྟེན་ནས་བདེ་བ་ལམ་རྒྱུ་བྱེད་ཅུས་ཤིང་བྱས་ནས་ཆོ་དེ་ལ་
 སངས་རྒྱུས་ཐོབ་པར་མོས་པ་གཅིག་ཡིན་དགོས་ཏེ། སྤྲོ་བ་གསལ་ལས། གང་གི་དོན་རྒྱུ་དེ་
 ཉིད་མཛད། སྤྲོ་བོ་འདོད་ཆགས་ཅན་དོན་རྒྱུ། ཞེས་པ་དང་། ལེའུ་བརྒྱན་པར། འདོད་
 པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཐམས་ཅད་ལ། ཁྲི་ལྷར་འདོད་པ་བརྟེན་བྱ་ཞེ། འདི་ལྷ་བྱ་ཡི་སྤྱོད་པ་
 ཡིས། ལྷར་རྒྱུ་སངས་རྒྱུས་ཉིད་ཐོབ་འགྱུར། ཞེས་པ་དང་། ཆགས་ཅན་ཡེ་ཤེས་འདོད་
 པ་ཡིས། རྟག་རྒྱུ་འདོད་ཡོན་ལྷ་རྣམས་བརྟེན། ཞེས་དང་། ཡེ་ཤེས་རྩོ་རྩེ་ཀུན་བརྒྱས་
 ལས། རྩོ་རྩེ་དང་པདྨ་ཡང་དག་པར་སྤྱོད་པ་ནི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་གི་
 ཐབས་སྤྱུ་ལྱུར་པའོ། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་དག་ནི་མཉམ་པར་སྤྱོད་པ་ནི་བདེ་

བ་ཆེན་པོའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའོ། །ཞེས་དང་། ཇི་ལྟར་འོ་མ་དང་ཏིལ་
 དག་གིས་ཡང་དག་པར་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པ་མེད་པར་མར་དང་ཏིལ་མར་མི་འབྱུང་བ་
 དེ་བཞིན་དུ། སྐུགས་དང་ཕྱག་རྒྱས་མངོན་པར་འདུ་བྱས་པའི་དོ་རྗེ་དང་བརྒྱ་མཉམ་པར་
 སྦྱར་བ་མེད་པར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གསུམ་ཉེ་བར་མཛོན་པར་མི་ལུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་གཟུངས་དགྱིལ་གྱི་མཚམས་སྦྱར་གྱི་གཞུང་འདི་འཆད་པ་ནི། མདོ་
 བསྐྱེལ་ལས། ཇི་ལྟར་བཙམ་ལྷན་འདས་གྱི་བྱང་ཆུབ་གྱི་གོ་འཕང་ནི་འདོད་ཆགས་ལས་རབ་
 དུ་སྐྱེ་བར་བཞུན་པའི་ཕྱིར། ལེའུ་དང་པོ་ལས་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ཞེས་བྱ་བའི་
 ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་བཞུན་ནོ། །དེ་ན་
 སོ་རྒྱུ་ཤ་ལས། མདོར་བཟུས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉིད་བསྐལ་བ་བྱེ་བ་གངས་མེད་པས། ཇི་
 སྤེད་སངས་རྒྱས་གང་ཐོབ་པ། གང་གི་དམ་པའི་བདེ་བས་ཁྱོད། སྐྱེ་བ་འདི་ནི་ཐོབ་པར་
 འགྱུར། །ཞེས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཐེག་པར་བསྐལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་དུ་བཅམས་ཀྱང་རྟེན་
 པར་དཀའ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་དེ་སྤྲ་མེད་ཀྱི་ཐེག་པ་འདིར་སྟིགས་དུས་ཀྱི་ཆོ་ཐུང་
 གཅིག་ལ་ཐོབ་པའི་ལམ་གྱི་ཕྱར་ཁྱད་ནི་བདེ་སྟོང་སྦྱར་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཡུལ་སྟོང་པ་
 ཉིད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། ཡུལ་ཅན་བདེ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པས་
 ལམ་འདིའི་སྒྲུབ་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་བདེ་ཆེན་འདེན་པའི་ཐབས་ཀྱིས་བདེ་ཆེན་བྱངས་ཉེ་བདེ་
 སྟོང་སྦྱར་བ་ལམ་གྱི་སྤྱིང་པོར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ། སྟོན་བྱུང་ལ་དོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་རང་
 གི་སྦྱེལ་ཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལྷ་མོ་དགུ་སྟུལ་ནས་དེ་དག་རེ་རེ་དང་
 སྟོམས་པར་ཞུགས་པས་རང་རྒྱུད་ལ་བདེ་ཆེན་འདེན་པའི་བཀོད་པ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་གཟུངས་དགྱིལ་བྱང་དོན་དུ་བཤད་པ་ལ། གཟུངས་དགྱིལ་སྟོན་བྱུང་ལ་སྦྱར་
 བ་བྱང་དོན་དུ་བཤད་པ་དང་། ཇེས་འཇུག་ལ་སྦྱར་བ་བྱང་དོན་དུ་བཤད་པ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། དེ་ནས་བཙམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དོ་རྗེ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་
 ཆེན་པོ། ཞེས་པ་ནས། ཡང་དག་པར་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པའི་བར་བྱང་། དོན་
 ནི། ཞུགས་པར་མཛད་ཅིས་བཤད་པའི་གཞིར་བྱང་ངོ་། །དུས་ནམ་གྱི་ཆོ་ན་འཁོར་ཕུན་

ཆོགས་ཀྱི་བཞོན་པ་གྲུབ་པའི་དུས་དེ་ནས་སོ། ཅི་ཞིག་མཛད་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་
 པར་ཞུགས་ཏེའོ། །གང་སྟོམས་པར་ཞུགས་ན། དཔལ་མཆོག་ལས། སྤྱི་དབང་ཕྱག་
 གསུང་གི་དབང་ཕྱག་དང་། དེ་བཞིན་རུ་ནི་ཐུགས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་དང་། རྩུ་འཕུལ་ཀུན་
 འགྲོ་གནས་ཀྱི་དབང་ཕྱག་དང་། ཅི་འདྲོད་བསྐྱེད་དང་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པའོ། །ཞིས་
 གསུང་བའི་དབང་ཕྱག་བརྒྱད་དང་ལྷན་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་
 ཐམས་ཅད་གསལ་བར་རྣམ་པར་སྤང་བར་མཛད་པའི་རྡོ་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེས་ཆགས་
 བལ་གྱི་སྦྱོང་པ་དོར་ཏེ། བཅུན་མོ་དང་མཉམ་པར་སྦྱོར་བའི་འཁོར་ལོས་བསྐྱར་བའི་རྒྱལ་
 པོའི་ཆ་ལུགས་ཅན་རུ་མཛད་པ་དེའོ། །གང་གི་ཕྱིར་རུ་ན་གསུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་འདྲོད་
 ཆགས་ལམ་རུ་བྱས་ནས་འདྲོད་ཆགས་ཙུང་བ་ནས་ཟད་པར་བྱ་བའི་ཐབས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
 རུའོ། །གང་ལ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྟེན་བྱར་གནང་བའི་འདྲོད་
 ཆགས་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་རིག་མ་དང་སྟོམས་པར་
 འཇུག་པའི་རྒྱལ་དེ་བཤད་སྟུང་པའི་དགོངས་པ་ཆེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་
 པར་ཞུགས་སོ། །ཞུགས་པའི་རྗེས་དེ་ནས་ཞུགས་པར་མཛད་དོ། །གང་ན། འཁོར་གྱི་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པའི་བཞོན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཞུགས་སོ། །གང་ལ་ན། རྡོ་རྗེ་འཆང་
 ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ལ་ཞུགས་སོ། །རྒྱལ་ཇི་ལྟར་ན་རྡོ་རྗེ་འཆང་གི་ཐུགས་ཀའི་རྩྱུ་སྟོན་པོའི་འོད་ཟེར་
 ལུགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་རུ་གྱིས་བྱངས་ཏེ་རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 རྣམས་སྤྱི་པོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་རྣམས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རོ་བོར་སྤྱི་
 རྣམ་པ་མ་དོར་བའི་རྒྱལ་གྱིས་ཞུགས་པར་མཛད་དོ། །ཞུགས་པ་དེ་ནས་མདོན་པར་བྱང་
 པར་བྱུར་ཏོ། །གང་ལས་བྱུང་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོའི་སྤྱི་
 ལས་མདོན་པར་བྱང་དོ། །གང་བྱུང་ན་སྤར་སྤྱི་ལ་ཞུགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་བྱང་དོ། །དགོས་པ་གང་གི་ཕྱིར་རུ་ན་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱི་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་བདག་པོ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེད་
 པའི་བདེ་བས་མཉེས་ཤིང་ཆོས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རུའོ། །རྒྱལ་ཇི་ལྟར་ན་རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་

པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་ལྷ་མོའི་ནམ་པ་སྤངས་ནས་བྱང་མེད་སྐྱེན་མ་ལ་སོགས་པའི་ཆས་སུ་མངོན་
 པར་སྐྱལ་ནས་བྱང་རོ། །གང་གི་ནམ་པར་བྱང་ན་མའི་ཁམས་ཀྱི་རིགས་ནམ་སྤང་ནི་སྐྱེན་
 མའི་ནམ་པ་དང་ཚུའི་ཁམས་ཀྱི་རིགས་རིན་འབྱུང་ནི་སྐྱེ་མ་གྱའི་ནམ་པ་དང་། མའི་ཁམས་
 ཀྱི་རིགས་འོད་དཔག་མེད་ནི་གོས་དཀར་མོའི་ནམ་པ་དང་། རྒྱང་གི་ཁམས་ཀྱི་རིགས་དོན་
 གུབ་ནི་སྐྱོལ་མའི་ནམ་པ་དང་། རྣམ་སྤང་གཟུགས་ཀྱི་རོ་པོ་ནི་གཟུགས་དོ་རྩེ་མའི་ནམ་པ་
 དང་། རིག་འབྱུང་སྐྱའི་རོ་པོ་ནི་སྐྱའི་དོ་རྩེ་མའི་ནམ་པ་དང་། འོད་དཔག་མེད་ནི་དྲིའི་རོ་
 པོ་དྲི་དོ་རྩེ་མའི་ནམ་པ་དང་། དོན་གྲུབ་རོའི་རོ་པོ་རོ་དོ་རྩེ་མའི་ནམ་པ་དང་། མི་བསྐྱོད་
 པ་རིག་བྱའི་རོ་པོ་རིག་བྱ་དོ་རྩེ་མའི་ནམ་པ་དེར་བྱང་ནས་ཡང་དག་པར་གནས་པར་གྱུར་
 ཏོ། །གཉིས་པ་གཟུངས་དཀྱིལ་རྩེས་འཇུག་ལ་སྤྱར་བ་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པ་ནི། སྐྱེན་བྱུང་
 ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་ཚུལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་
 འཛིན་ལ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པར་མཛད་པའི་བཙམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དོ་རྩེ་
 རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོ་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་མཉེས་པར་
 བྱ་བའི་བཙམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་བླགས་
 ཀྱི་བདག་པོ་དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་དང་། འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཀོད་པ་དེ་
 དག་སྐྱེ་ལ་ཞུགས་པར་མཛད་པའི་ནམ་སྤང་དང་འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བཀོད་
 པ་དེ་གང་གི་སྐྱེ་ལས་བྱང་བའི་བཙམ་ལྷན་འདས་ནམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོ་རྣམས་ནི་
 རྩེས་འཇུག་ལ་དོ་རྩེ་འཆང་གི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྷན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་ཡིན་ལ།
 སྐྱབ་པ་པོ་དེས་རང་རྒྱུད་ལ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བས་མཉེས་ཤིང་ཆོམ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞལ་
 ལུང་ལས། གསལ་ཞིང་རབ་དགའ་མཁའ་མཉམ་པ། གཞན་དུ་རིགས་པར་མི་འཇུག་བས།
 བྱང་མེད་སྐྱེ་མའི་ཕྱག་རྒྱ་ནི། སྐྱེ་མ་ཀུན་ལས་བྱང་པར་འཕགས། སྐྱེ་མ་དེ་ཡང་འཛིག་
 ཉེན་འདིར། སྐྱེན་ལ་སོགས་པ་རྣམ་དག་པར། རིགས་ནི་རྣམ་པ་བཞིར་འཇུག་ཏེ། མིང་
 དང་མཚན་ཉིད་བཤད་པར་བྱ། ཀྱམ་ལི་དང་ཤང་གི་ནི། ཅི་ཏེ་ནི་དང་ཉ་ལྟེ་ནི། ཞེས་
 གསུངས་པ་ལྟར། པ་སྤྲེལ་ཅན་དང་། ཏུང་ཅན་མ་དང་། རི་དྲགས་ཅན་དང་། སྤང་པོ་

ཅན་ཏེ། རིགས་བཞི་གང་རུང་གིས་བསྟུས་པའི་བྱང་མེད་དེ། སྤུན་མ། ལྷ་མ་གྱི། གོས་
དཀར་མོ། རྩོལ་མ། གཞུགས་རྩོལ་མ། རྩོལ་རྩོལ་མ། རྩོལ་རྩོལ་མ། རྩོལ་རྩོལ་མ། རིག་བྱ་
རྩོལ་མ་སྟེ། ལྷ་མོ་དགུ་པོ་གང་རུང་རྒྱུད་ཏེ། དེའི་ལུས་ལ་རིགས་ལྔ་བཀོད། དེ་དང་
རང་གི་མཁའ་གསང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ། རྩོམས་པར་ཞུགས་པས་ལུགས་ལུགས་
ཞེས་གི་དགའ་བ་བཞི་རིམ་གྱིས་དྲངས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟེ། འདོད་ཆགས་ལྟན་
ཅིག་སྟེས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ་བདེ་སྟོང་སྦྱར་བས། རྩོམས་རིམ་གྱི་ལུགས་ལུགས་
ལུགས་ཞེས་གི་དགའ་བཞིའི་རྒྱུད་མེན་པར་བྱེད་དོ། །སྦྱབ་པ་པོ་གཅིག་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་པར་
སྤང་ལ་སོགས་པ་མི་འདྲ་བ་རྩ་མར་བསྐྱེད་པའི་སྟོན་སྟུན་སོགས་ལྷ་མོ་དགུ་པོ་རེ་རེ་ནས་
རྩོམས་པར་འབྱུག་རྩ་རུང་དོ། །དེ་རྣམས་ནི་བསྐྱེད་རིམ་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པའི་ཆ་ནས་
དྲང་དོན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ། ཕྱི་ཕྱི་སྟུག་སྟུག་ལ་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པ། བར་གི་སྟུག་རྒྱུད་ལ་སྦྱར་ཏེ་
བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རང་
གི་སྦྱེལ་ལུགས་པར་མཛད་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོ་སྟེ་རྩོལ་
འཆང་གི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པའི་རྩོམས་རིམ་པའི་སྦྱབ་པ་པོ་དེས་རང་གི་སྦྱེལ་པའི་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གི་སྦྱིའི་ཆ་ཤས་ཀྱི་བདག་ཉིད་རྩ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་
པ་ཡིན་ཏེ། མཉམ་སྦྱོར་ལས། བདག་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་སྟེ། རྒྱལ་སྤྱས་ཐམས་
ཅད་བདག་ཉིད་ཡིན། ཁྱེད་གསུངས་པའི་སྦྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱ་
དང་གསུང་དང་། ཐུགས་ཀྱི་བདག་པོ་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོ་སྟེ།
རྩོལ་འཆང་གི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྡན་པའི་རྩོམས་རིམ་པའི་སྦྱབ་པ་པོ་དེས་རང་རྒྱུད་ལ་བདེ་
བ་ཆེན་པོས་མཉེས་ཤིང་ཆོམ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རུ། པརྩ་ཅན་སོགས་སྟུག་སྟུག་རིགས་བཞི་
གང་རུང་གི་བྱང་མེད་དེ་སྤུན་མ་ནས་རིག་བྱ་རྩོལ་མའི་བར་ལྷ་མོ་དགུ་པོ་གང་རུང་བསྐྱེད་
དེ། དེའི་ལུས་ལ་རིགས་ལྔ་བཀོད། དེ་དང་རང་གི་མཁའ་གསང་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ།
རྩོམས་པར་ཞུགས་པ་ལས། རྒྱང་ཐམས་ཅད་སྦྱིང་ཁར་བསྟུས་ཏེ་ཐིམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་

སྟོང་པ་བཞི་རིམ་གྱིས། ལྷ་སྟོན་ལས། མ་སྐྱེས་གཅིག་ཕུ་གཟིགས་པ་ནི། འདྲོད་ཆགས་
 ཆེན་པོའི་ཚུལ་རྟུ་འགྱུར། ཁྱེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་རིམ་ལ་བཞིན་རྟུ་ཡུལ་
 ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་དེར་གཤེགས་པས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འདྲོད་ཅིང་
 ཆགས་པས་ན་འདྲོད་ཆགས་དང་། ཆོ་དེ་ལ་སངས་རྒྱས་སྟེར་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་
 ཡིན་པས་ན་ཆེན་པོ། འདྲ་གསལ་ལྟར་གཅིག་སྐྱེས་པའི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ་བདེ་སྟོང་
 སྐྱར་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ། སྐར་སེལ་ནི་སྐྱེན་མའི་ངེས་དོན། སྟོག་འཛིན་སྐྱ་མ་གཤིངས་དོན་
 དང་། བྱེན་རྒྱ་ནི་གོས་དཀར་མའི་ངེས་དོན་དང་། མཉམ་གནས་སྟོན་མའི་ངེས་དོན་
 དང་། མིག་གི་རྒྱང་རྒྱ་ནི་གཟུགས་དོ་རྩེ་མའི་ངེས་དོན་དང་། རྩ་བའི་རྒྱང་རྩས་
 སྤལ་ནི་སྤྱོད་རྩེ་མའི་ངེས་དོན་དང་། སྤའི་རྒྱང་ཆངས་པ་ནི་དྲི་དོ་རྩེ་མའི་ངེས་དོན་
 དང་། སྤའི་རྒྱང་ལྟ་སྐྱེན་ནི་རོ་དོ་རྩེ་མའི་ངེས་དོན་དང་། ལུས་ཀྱི་རྒྱང་གཞུ་ལས་རྒྱལ་
 ནི་རེག་བྱ་དོ་རྩེ་མའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། འདིའི་ཐད་ཀྱི་ལྷ་སྟོན་ལས། སྟོག་དང་སྐྱར་
 སེལ་བྱེན་རྒྱ་དང་། མཉམ་གནས་དེ་བཞིན་བྱུང་བྱེད་དང་། སྐྱེད་དང་རྩ་སྤལ་ཆངས་པ་
 དང་། ལྟ་སྐྱེན་དང་ནི་གཞུ་ལས་རྒྱལ། ཁྱེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྒྱང་རྟུ་ལོ་དགུ་
 ལས་མེད་ཀྱང་། བཤད་རྒྱང་རྟུ་རྒྱང་བཅུ་བཤད་པ་ནི་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་རྒྱང་ཁ་བཀང་ནས་
 རྒྱང་བཅུ་ཆང་བར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། རྩ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱང་རྩམས་ནི་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་རྩམས་ཀྱིས་ངེས་དོན་དང་། སྟོང་ཁའི་མི་ཤིགས་པ་
 ནི་བཙམ་ལྟར་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྩམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོ་དང་། བཙམ་
 ལྟར་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེད་དང་གསུང་དང་སྐྱགས་ཀྱི་བདག་པོ་
 དང་བཙམ་ལྟར་འདས་རྩམ་པར་སྤང་མཛད་གསུམ་གྱི་ངེས་དོན་ཡིན་ནོ། རྒྱང་རྩམས་
 མོ་གྱི་གདངས་ཀྱི་སྟོང་ཁའི་མི་ཤིགས་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི་འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ཐམས་ཅད་བཙམ་ལྟར་འདས་རྩམ་པར་སྤང་མཛད་ཆེན་པོའི་སྐྱེད་ལ་ཞུགས་པའི་ངེས་དོན་
 དང་། རྒྱང་རྩམས་ལྟུང་གདངས་ཀྱིས་མི་ཤིགས་པ་ལ་གནས་པ་ནི། འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་

གཤེགས་པ་རྣམས་སྟོན་པའི་སྐུ་ལ་ཞུགས་ཏེ་གནས་པའི་ངེས་དོན་དང་། རྒྱུ་རྣམས་ཉི་
གི་གདངས་ཀྱིས་མི་ཤེགས་པ་ལ་ཕྱིར་ལྡང་བ་ནི། འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
ཅད་སྟོན་པའི་སྐུ་ལས་ཕྱིར་འབྱུང་བའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ཕྱི་མ་ལས། ལྷ་མོ་དགུ་
དང་ནམ་མཁའི་ཁམས། ཁེ་རྟོག་ཅེས་ནི་བཤད་པ་ཡིན། སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
ཡིས། རིགས་ཀྱི་རིམ་གྱིས་དགོད་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་ཞིང་། ལུང་སྟོན་ལས། དེ་
ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་ཀྱན་དང་། ཇི་བཞིན་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའ་རྣམས། ཇི་བཞིན་
གཤེགས་བདག་མཉེས་བྱའི་ཕྱིར། ཇི་རྣམས་ཞུགས་ནས་བྱུང་བྱུར་པ། འདི་དག་ཏུ་ནི་
ཉིད་སྐུ་མཛད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ལྷ་མོ་དགུ་ལ་སྟོན་པར་ཞུགས་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་བདེ་ཆེན་འདྲན་པ་བཞིན་ཏུ་ཅ་བ་དང་ཡན་ལག་གི་རྒྱུ་རྣམས་སྦྱིང་ཁའི་མི་
ཤེགས་པ་ལ་ལྡང་འཇུག་གནས་གསུམ་གྱི་རྩོར་བཟུངས་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ལུས་
ཀྱི་རྒྱུང་ཐམས་ཅད་སྦྱིང་ཁའི་རྒྱ་ཉིད་ནང་ཏུ་བསྐྱུས་ཏེ་ཐིམ་པས་སྟོང་པ་བཞི་རིམ་གྱིས་ཐིམ་
པའི་ཡུལ་སྟོང་པ་ཉིད་རི་ལྷ་བ་བཞིན་ཏུ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་དེར་གཤེགས་པས་ན་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འདོད་ཅིང་ཆགས་པས་ན་འདོད་ཆགས་ཆོ་དེ་ལ་སངས་
རྒྱུ་ལྟར་བར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་ཡིན་པས་ན་ཆེན་པོ་འོ། སེམས་དབེན་གྱི་དབའི་
འོད་གསལ་མཐར་ཐུག་པ་བསྐྱེད་དེ་བདེ་སྟོང་སྐྱུར་བར་བྱའོ། ཇི་རྣམས་རྫོགས་རིམ་ལ་
སྐྱུར་ནས་བཤད་པའི་ཆ་ནས་ངེས་དོན་ཡིན་ནོ། །

བསྐྱུས་དགྲིལ་གྱི་རྟེན་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་མདོར་བཅུན་པ།

གསུམ་པ་བསྐྱུས་དགྲིལ་གྱི་རྟེན་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལམ་རིམ་པ་གཉིས་
བཤད་པ་ལ་མདོར་བཅུན་པ་དང་། རྒྱུ་པར་བཤད་པ། དང་པོ་ལ་དྲང་ངེས་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པ་ཞེས་པ་ནས། ཐུགས་ལ་ཞུགས་
སོ་ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དོན་ནི། དེ་གྱིས་བསྐྱུས་ཏེ་སྐྱུ་ལ་བར་མཛད་དོ། ཞེས་
བཤད་པའི་གཞིར་དྲང་རོ། བཅས་ཀྱི་ཆོ་ན། སྟོན་པའི་གཟུངས་དགྲིལ་གྱི་ལྷ་མོ་དགུ་སྐྱུ་ལ་

ནས་ལམ་འདིའི་འདྲོད་ཡོན་ལ་ལོངས་སྟོང་པའི་དབང་ཕྱག་ཏུ་བསྟན་པ་དེ་ནས་སྤུལ་བར་མཛད་དོ། །གང་ན། སྟོན་བྱང་ལ་འདུས་པ་ཉན་པའི་འཁོར་དཔག་ཏུ་མེད་པར་ཡོད་པའི་ནང་ནས་དགྲིལ་འཁོར་ལ་འགོད་བྱའི་ལྷ་སོ་གཉིས་སུ་བཅུས་པའི་རྩི་རྩེ་འཆང་གི་དམ་ཚིག་ཆེན་པོའི་དགྲིལ་འཁོར་འདི་སྤུལ་ལོ། །གནས་གང་ཏུ་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་བདག་པོ་རྩི་རྩེ་འཆང་དེའི་རྩི་རྩེ་བཅུན་མོའི་ཆ་གཤིང་དབྱིབས་ཅན་གྱི་ཚས་འབྱུང་གྲ་གསུམ་པ་དེའི་ནང་དུལོ། །གང་གིས་ན། འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྟོད་པས་སོ། །འོ་ན་སྟོན་པས་མི་སྤུལ་པར་འཁོར་གྱིས་སྤུལ་པ་དང་འཁོར་གྱི་ནང་ནས་མི་བསྟོད་པས་སྤུལ་པའི་རྩུ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྟུམ་ན། རྒྱུད་ཕྱེ་འོག་མ་གསུམ་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རིགས་མཚོག་ །བསྐྱེད་རིགས་འབྲིང་། རྩི་རྩེའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་ལྟར་མིན་པར་འདིར་མི་བསྟོད་པའི་རིགས་མཚོག་ཏུ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ཏེ། གཞི་ལ་ལྷས་ངག་གཉིས་སེམས་ཀྱི་གཞན་དབང་ཅན་ཡིན་པས་སེམས་གཙོ་བོ་དང་། སྤང་བོ་ལྷའི་ནང་ནས་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྤང་བོ་གཙོ་བོ་དང་། ལམ་དང་འབྲས་བུའི་སྐབས་སུ་མི་བསྟོད་པས། རིགས་གཞན་བཞི་ལ་རྩུས་འདེབས་ཤིང་། རིགས་གཞན་བཞིས་མི་བསྟོད་པ་ལ་རྩུས་མི་འདེབས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་རྟེན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་དེ་ཁྱད་པར་དུ་དང་ལྡན་སྟུམ་ན། བག་ལོག་ལ་སོགས་པའི་རྩལ་མེད་པ་དང་། དབྱིབས་གྲ་བཞི་བ། ཕྱི་བཏྲས་ནང་གསལ་བ་ནང་བཏྲས་ཕྱི་གསལ་བས་ན། གསལ་བ་དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད། །ཤར་དཀར། ལྷ་སེར། ལུབ་དམར། བྱང་ལྗང་། དཔུས་སྟོ་བས་ན། ལྷ་ཚོགས་གཞུགས་གྱིས་ཀུན་ཏུ་རྩུས། །སྤང་པའི་ལྷ་ཞི་བ་རྣམས་གྱིས་ཁྱབ་པས་ན། སངས་རྒྱུས་སྤྱིན་གྱིས་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ། །སྟོགས་མཚམས་ན་བཞུགས་པའི་ཁྱོ་བོ་རྣམས་ལས་འོད་ཟེར་མེ་འོད་འཕྲོ་བ་མང་པོ་འབྱུགས་པས་ན། འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་མང་པོ་འབྱུགས། །ཐུན་མོང་དུ་སྤྲུལ་པ་སྤྱི་བའི་གདན། གཙོ་བོ་དང་ཁྱོ་བོ་བཅུ་ལ་ཉི་མའི་གདན། རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་ཤར་སྟོགས་པ་རྣམས་ལ་ཁྱེད་པའི་གདན། ལྷ་མ་གྱི་ལ་རྩི་རྩེ་གདན། དེ་མ་གཏོགས་པའི་ལྷ་སྟོགས་པ་རྣམས་ལ་རིན་པོ་ཆེའི་གདན། ལུབ་སྟོགས་པ་རྣམས་ལ་པརྒྱ་དམར་པོའི་གདན། བྱང་སྟོགས་པ་

རྒྱལ་ལ་སྤྱོད་ཆོག་པ་དེ་ལྟར་དང་ལྟར་པ་སྤྱོད་ན། གསལ་བ་ལ་སོགས་དགྲིལ་འཁོར་
 ལྟོ། །རྒྱལ་སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་ལྟོ་སོ་གཉིས་བཞུགས་པའི་གནས་ཡིན་པས་ན། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་གནས། ཞེས་པའི་བྱང་པར་དང་ལྟར་པ་ཡིན་ལོ། །མདོ་བསྐྱེད་ལས།
 གསལ་བ་དེ་ཡི་རོ་བོ་ཉིད། ཅེས་སོགས་རྒྱུད་པ་དང་པོ་བཞི་ལྟག་མོས་ཀྱི་གཙུག་པོ་བསྐྱེད་
 པའི་ཤེས་བྱེད་ཏུ་བྱངས་པ་དང་། རྩིས་སེམས་དཔའི་རྒྱལ་ཐབས་ལས། གསལ་བ་དེ་ཡི་རོ་
 བོ་ཉིད། ཅེས་སོགས་རྒྱུད་པ་བྱུག་ལྟག་མོས་ཀྱི་ལྟོ་སོ་གཉིས་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཏུ་བྱངས་
 པ་ལ། རྩིས་གསལ་ལས། གསལ་བ་དེ་ཡི་ཅེས་སོགས་རྒྱུད་པ་བྱུག་གིས་ལྟག་མོས་ཀྱི་རྟེན་
 དང་བརྟེན་པ་གཉིས་ཀ་བསྐྱེད་པར་བརྟེན་པ་གསུམ་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་སྟེ། མདོ་
 བསྐྱེད་དང་རྩིས་སེམས་དཔའི་རྒྱལ་ཐབས་གཉིས་ལས། གསལ་བ་དེ་ཡི་རོ་བོ་ཉིད། ཅེས་
 སོགས་ལྟག་མོས་ཀྱིས་བརྟེན་པ་ལྟོ་སོ་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཏུ་བྱངས་པ་མིན་གྱིས། རྟེན་
 དང་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གཉིས་ཀ་བསྐྱེད་པའི་ཤེས་བྱེད་ཏུ་བྱངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྩིས་
 སེམས་པའི་རྒྱལ་ཐབས་ཀྱི་འགྲེལ་བར། གསལ་བ་དེའི་རོ་བོ་ཉིད། ཅེས་སོགས་ལ་རྩིས་
 གསལ་ལས་བཤད་པ་རྩིས་པ་དེ་བཞིན་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོ་བསྐྱེད་དང་། རྩིས་གསལ་
 ཏུ། གསལ་བར་དེའི་རོ་བོ་ཉིད། ཅེས་སོགས་ལྟག་མོས་ཀྱི་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་
 པ་ལ་སྤྱོད་ཏེ་བཤད་པ་དང་། རྒྱལ་བཞག་རིམ་པ་ལས། རྩིས་བཅུན་མོའི་རྩིས་ཀྱི་ཞེས་པ་
 ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་གནས། ཞེས་པའི་བར་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་
 གི་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འགལ་སྟེ། རྩིས་
 གཤེན་པོ་གཅིག་ཁོ་ནར་སྤྱོད་མི་དགོས་པར། གསལ་གནས་ཀྱི་པ་རྒྱ་དང་། ཆོས་འབྱུང་
 གཉིས་ཀ་ལ་སྤྱོད་ཏུ་ཡོད་པ་དང་། ལྟག་མོས་ཀྱི་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་དང་། དགྲིལ་འཁོར་
 རྒྱལ་མཆོག་གི་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་གཉིས་བྱུང་ཟིན་གྱི་རྒྱལ་པའི་མཆོག་ཉིད་མཆོངས་
 པ་དང་། རྩིས་ཆོག་གཅིག་ལ་ཡང་འཕགས་པ་ཡབ་སྐུས་ལ་སོགས་པའི་ཆོད་ལྟར་གྱིས་
 དོན་མི་འདྲ་བ་ཏུ་མ་ལ་སྤྱོད་ནས་བཤད་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྟག་མོས་ཀྱི་རྟེན་གཞལ་ཡས་
 ཁང་བསྐྱེད་པ་དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་བདག་

པོ་རྩོ་རྩོ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དམ་ཚིག་ཆེན་པོའི་དགྲིལ་
འཁོར་ལྷག་མོས་ཀྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབུས་སུ་གཙོ་བོར་གཞག་པར་གྱུར་རྟོ། །གཙོ་བོ་
གཞག་པར་དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་
ཆེན་དཔལ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་གདོན་མི་ཟ་བར་གྲུབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་པར་རྒྱང་མཛད་སྟེ་རིགས་
ལྷན་བསྐྱུས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩོ་རྩོ་རྩོ་འཆང་ཆེན་
པོའི་བྱགས་ཁ་དང་། སྤྱི་བོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་རྣམས་སུ་ཞུགས་པ་སྟེ་གནས་པར་གྱུར་
རྟོ། །དེ་རྣམས་ནི་ལྷག་མོས་ཀྱི་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་ལས་བསྐྱེད་པ་དང་། ལྷག་མོས་ཀྱི་
གཙོ་བོ་བསྐྱེད་པ་དང་། ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ལུས་ལ་བསྐྱུས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་དྲང་
དོན་ནོ། །

གཉིས་པ་ངེས་དོན་ཏུ་བཤད་པ་ནི། གཟུངས་དགྲིལ་ངེས་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་
པའི་ཕྱི་ནང་གི་རྟེན་གཉིས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་སེམས་དབེན་གྱི་རྒྱང་མཛད་ཚོབ་གསུམ་རང་
གི་བཞུན་པའི་རྒྱང་དང་རོ་བོ་གཅིག་པ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པའི་ངེས་
དོན་དང་། མ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་དེ་དམ་ཚིག་ཆེན་པོའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ངེས་དོན་
དང་། སེམས་དབེན་གྱི་རྒྱང་སེམས་ལས་མ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་བསྐྱེད་པ་དེ་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པས་དམ་ཚིག་ཆེན་པོའི་དགྲིལ་འཁོར་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་སྟེ་སྐྱུ་ལ་
པའི་ངེས་དོན་དང་། སྐྱུ་ལུས་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་བོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངེས་
དོན་དང་། ཕྱང་པོ་ལྷའི་རོ་བོར་གྱུར་པའི་སྐྱུ་ལུས་པའི་ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་སྐྱུ་གསུང་
བྱགས་ཀྱི་ངེས་དོན་དང་། རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ། ས་བཅུ་གསུམ་པའི་
དོད་བྱུབ་དེ་རྩོ་རྩོ་བཅུན་མོའི་རྣ་གའི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། སངས་རྒྱུས་
ཀུན་གྱི་གང་བཞུན་པའི། ལས་གྱུར་དེ་ནི་བཅུ་གསུམ་པ། དེ་ནི་བཅུན་མོར་ཡང་དག་
བཤད། དམ་ཚིག་རྣ་གཞེས་བཞེད་དོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་
དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཏུ་དག་པར་བྱེད་པ་ནི། དམ་ཚིག་ཆེན་པོའི་དགྲིལ་འཁོར་རྩོ་རྩོ་བཅུན་

མོའི་རྩ་གཤི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་ཚོས་འབྲུང་གྲུ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་རྒྱུད་པའི་ངེས་དོན་ཡིན་
 ཏེ། མ་དག་པའི་རྩུ་མའི་སྤྱུ་དམ་ཆོག་ཆེན་པོའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ངེས་དོན་དང་། དོན་གྱི་
 འོད་གསལ་རྩི་རྩེ་བཅུན་མོའི་རྩ་གཤི་ངེས་དོན་ཡིན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དམ་ཆོག་ཆེན་པོའི་
 དགྲིལ་འཁོར་རྩི་རྩེ་བཅུན་མོའི་རྩ་གཤི་དབྱིབས་ཅན་གྱི་ཚོས་འབྲུང་གྲུ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་
 རྒྱུད་པ་ལ། ངེས་དོན་གཞན་ཟུར་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མ་དག་པའི་རྩུ་མའི་སྤྱུ་དེ་ཁྱད་པར་
 ཏུ་དང་ལྡན་སྟུང་ན། བྱ་ལྟོག་ལ་སོགས་པའི་དྲི་མ་མེད་པས་ན། རྩལ་མེད་པ་དང་། སྤྱུ་
 རྩལ་མེད་པས་ན། གྲུ་བཞི་དང་ལྡན་པ་དང་། སྤྱུ་དྲུངས་ཤིང་གསལ་བས་ན། གསལ་
 བ་དེ་ཡི་ངོ་པོ་ཉིད། །སྤྱུ་ལས་འོད་ཟེར་རྩ་ལྟ་འཕྲོ་བས་ན། རྩ་ཆོགས་གཟུགས་ཀྱི་ཀུན་ཏུ་
 རྒྱུག། །སྤྱུ་མཆོད་དཔེས་རྒྱན་པས་ན། སངས་རྒྱུས་སྤྱིན་གྱི་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ། །མེ་འོད་ལྟ་ལྟ་འོད་
 ཟེར་འཕྲོ་བ་མང་པོ་འབྱུགས་པས་ན་འོད་ཟེར་འཕྲོ་བ་མང་པོ་འབྱུགས། །སེམས་དཔེན་
 ཀྱི་རྣང་མཆོད་ཐོབ་གསུམ་རྒྱུར་ལྡན་པས་ན། གསལ་བ་ལ་སོགས་དགྲིལ་འཁོར་ལྡན། །དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་ཡོན་ཏན་མ་ལུས་པ་འབྲུང་བའི་གནས་ཡིན་པས་ན། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པའི་ཀུན་གྱི་གནས། །ཞེས་བྲུ་བའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་ནོ། །མ་དག་པའི་རྩུ་མའི་སྤྱུ་
 བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་འོད་གསལ་དུ་དག་པར་བྱས་པ་དེ་ནས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རྒྱུང་
 སེམས་ལས་བྱུང་བའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱུ་གསུང་དང་
 རྒྱགས་རྩི་རྩེའི་བདག་པོ་རྒྱུང་འབྱུག་རྩི་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་དམ་ཆོག་ཆེན་པོའི་དགྲིལ་འཁོར་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་ཆེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་
 བཞག་པར་གྱུར་ཏེ། རྩུ་མ་བདེ་མཆོག་ལས། བམ་མཁའ་ཀུན་གྱི་སྐབས་ནས་དཔལ། །རྩི་
 རྩི་སེམས་པ་རབ་ཏུ་བཞུགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་མཉམ་
 པར་བཞག་པ་དེ་ནས་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དུ་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་མི་བསྐྱོད་པ་ནས་རྣམ་པར་རྣང་མཛད་ཀྱི་བར་ཏེ་རིགས་ལཱའི་སྤྱུས་བསྟན་པའི་
 སྤང་པོ་ལྟ་དང་ལྡན་པའི་སྤྱུ་བ་པོའི་ལུས་སེམས་རྩི་རྩེ་སེམས་དཔལ་ལྡན་པོར་བསྐྱོམ་པའི་
 རྒྱགས་ལ་ཞུགས་པ་སྟེ་རགས་པའི་སྤྱུ་སྤྱུ་བཟུང་ནས་གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་སོགས་

པའི་མཛད་པ་མཛད་དོ། །དེ་དག་གི་སེམས་དབེན་གྱི་རྒྱུ་སེམས་ལས་མ་དག་པའི་སྐྱེ་
མའི་སྐྱེ་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱི་འོད་གསལ་དུ་བརྒྱག་པའི་རྒྱུ་སེམས་
ལས་རྒྱུ་འབྲུག་གི་སྐྱར་བཞེངས་པ་དང་། དེས་རགས་པའི་སྐུལ་སྐྱེ་བཟུང་བ་ནམས་སྟོན་
པའི་ཆ་ནས་ངས་དོན་ཡིན་ནོ། །

ཟིལ་གཞོན་རྩོམ་ཉིང་འཛིན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། ཟིལ་གཞོན་རྩོམ་ཉིང་འཛིན་བཤད་པ་
དང་། དམ་ཚིག་འབྲུང་བ་རྩོམ་ཉིང་འཛིན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྐྱེ་དོན་དུ་
བཤད་པ། སྐུལ་དོན་དུ་བཤད་པ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཡིག་དོན་ཁ་བསྐྱང་བ། མཐར་ཐུག་
དུ་བཤད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། དེ་ནས་བཙམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་
ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩོམ་ཞེས་པ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་
བདེ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པའི་བར་བྱང་། དོན་ནི། བརྒྱས་དཀྱིལ་དུ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་
ལྷའི་སྐྱེ་མདོར་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་གསུངས་ཏེ། སྟོན་གསལ་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་གསལ་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་བརྒྱས་
དཀྱིལ་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་མཆོམས་སྐྱར་འདིའི་ཟིལ་གཞོན་རྩོམ་དང་། དམ་ཚིག་འབྲུང་བ་རྩོ་
རྩོམ་གཉིས་ཀ་བརྒྱས་དཀྱིལ་གྱི་རྒྱས་བཤད་དུ་བསྟན་ཏེ། བརྒྱས་དཀྱིལ་མདོར་བསྟན་དུ་དག་
མ་དག་གི་ལྷ་སྐྱེ་བསྐྱེད་པ་གཉིས་ཀ་མདོར་བསྟན་ནས། དམ་ཚིག་འབྲུང་བ་རྩོམ་དག་
པའི་ལྷ་སྐྱེ་བསྐྱེད་པ་བསྟན་ན་ཡང་ཟིལ་གཞོན་དུ་དག་པའི་སྐྱེ་བསྐྱེད་པ་མ་བསྟན་པའི་
ཕྱིར། སྟོམས་པར་ཞུགས་ཞེས་དྲང་ངོ་། །གང་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཙམ་ལྡན་འདས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩོམ་འཆང་ཆེན་པོ་དེའོ། །གང་ལ་ན། རུས་གསུམ་
ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བསྐྱེད་ཚོག་མདོན་བྱང་ལྷའི་སྟོན་ནས་ལྷ་རིམ་གྱིས་
བསྐྱེད་པ་དེ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་རྒྱ་དང་། ལྷ་སྐྱང་ཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་དེ་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་
པོ་དང་། སྐྱང་ཅིག་གིས་བསྐྱེད་པས་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་མི་མདོན་པར་བྱས་པ་ནི། ཟིལ་

གྱིས་གཞོན་པའི་དོན་དང་ལྷ་སྐད་གཅིག་གིས་བསྐྱེད་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ཚོ་ག་ཐ་མལ་གྱི་རྟོག་པས་མི་ཕྱེད་པས་ན་རྟོ་རྟེ། དེ་བཤད་སྟུང་པའི་དགོངས་པ་ཚེ་གཅིག་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཁྱགས་སོ། །བཙམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་བདག་པོ་སྟོམས་པར་ཁྱགས་པ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ནས་ཉིང་རེ་འཛིན་དེའི་ཡུལ་འཆད་པ་ན་ལྷག་མོས་གྱི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཏེ་མཐིལ་གྱི་དབུས་དང་། ཤར་ལ་སོགས་པའི་གནས་འདི་ཐམས་ཅད་རྩ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་བདག་པོ་རྟོ་རྟེ་འཆད་དང་། དེའི་ངོ་པོ་ཡུར་པའི་རིག་བྱ་རྟོ་རྟེ་མ་ལ་སོགས་པའི་ལྷག་མོས་གྱི་ལྷ་སོ་གཉིས་གནས་པ་དེ་རྟོ་རྟེ་འཆད་གི་དགྱིལ་འཁོར་བར་ཡུར་རྟོ། །འདིས་བསྐྱེད་དགྱིལ་མདོར་བསྟན་རྩ་རིགས་ལྷ་བསྐྱེད་པར་བསྟན་པ་འདི་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་ལོ། །

འོ་ན་མདོར་བསྟན་རྩ་རིགས་ལྷ་བསྐྱེད་པར་བསྟན་ནས་རྒྱས་བཤད་རྩ་མི་བསྐྱེད་པ་འགོད་པར་མ་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟོན་མེད་དེ། དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་རྣམ་སྤང་གཙོ་བོར་སོང་པའི་འཁོར་ན་མི་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་འདི་ལྷག་མོས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷག་མོས་གྱི་གཙོ་བོ་རྟོ་རྟེ་འཆད་རྩ་ངེས་པས། དེའི་འཁོར་རྩ་མི་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཤེས་བྱེད་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་རྣམ་སྤང་གཙོ་བོར་སོང་པའི་འཁོར་རྩ་མི་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པར་འགོད་པ་ནི་འབྲེལ་མེད་པའི་ཕྱིར། མི་བསྐྱེད་པ་ནི་བར་སྲིད་པ་གང་རྩ་རྩེ་བ་ལེན་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་དང་འདྲའོ། །དང་པོའི་མགོན་པོ་མི་བསྐྱེད་པ་ལ་འཇུག་པ་ནི། བར་སྲིད་རྩེས་ནས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་ལ་འཇུག་པ་དང་འདྲ་ལ། ལྷགས་ནས་སྤུལ་སྤྱར་བསྐྱར་བ་ནི། བར་སྲིད་ལྷགས་ནས་རྩེ་བ་བྲངས་པ་དང་འདྲའོ་ཞེས་རྟོ་རྟེ་བཙུན་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རང་ལྷགས་ལ། རྟོན་བྱང་ལ་རྟོ་རྟེ་འཆད་གི་འཁོར་རྩ་མི་བསྐྱེད་པ་དངོས་སུ་ཡོད་ཅིང་རྟེས་འཇུག་ལ་ལྷག་མོས་གྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་མི་བསྐྱེད་པ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་མི་བསྐྱེད་པའི་རིགས་ཀྱི་ཁྱོ་བོ་གཉིས་ཡོད་པས་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོངས་སོ། །རྟོ་རྟེ་འཆད་

གི་དགྲིལ་འཁོར་པ་དེས་མཛད་པ་ཅི་ཞིག་མཛད་ན་རང་གི་ཐུགས་ཀའི་སྤྱོད་པོའི་འོད་
 ཟེར་གྱི་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྩིས་ལྟོད་པ་དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་བཀུག་ནས་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ཐུགས་བཞི་ནས་ཐོགས་པ་མེད་པར་འཇུག་པའི་
 རྩིས་སེམས་དཔའི་འཇུག་པས་ཞུགས་པ་ལ་གཙོ་བོ་རྩིས་སེམས་དཔའ་ཡབ་ཡུམ་སྟོན་མས་
 པར་ཞུགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་འོད་ཟེར་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་སྟེ། དབང་
 བསྐྱར་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདེ་བ་དང་
 ཡིད་བདེ་བ་ཐོབ་སྟེ་རྩིས་སེམས་དཔའ་ཡུར་རྟོ། །ལྷ་སྐད་ཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་དང་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཉིང་དེ་འཛིན་གྱི་དབང་བསྐྱར་བ་རིམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཡིད་པས་སྒྱི་
 རོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སྟོན་མས་པར་ཞུགས་ཞེས་དྲུང་དོ། །གང་ཞུགས་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོད་
 པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩིས་རྩིས་འཆང་ཆེན་པོ་
 དེའོ། །གང་ལ་ན། གཞིའི་སོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིབ་བསྟན་
 པའི་ཡུང་པོ་ལུང་རོ་བོར་ཡུར་པའི་རྩ་ནང་སོ་སོ་ན་གནས་པའི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་གཉིས་
 བྱི་ཟེལ་གྱིས་གནོན་རྒྱ་དང་། གཞིའི་སོ་མོ་གཉིས་སྟོན་མས་པར་ཞུགས་པ་བྱི་ཟེལ་གྱི་གནོན་
 པ་སོ་དང་། སྟོན་མས་པར་ཞུགས་པས་རྩ་ནང་སོ་སོ་ན་གནས་པའི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་
 གསང་གནས་ཀྱི་ལམ་རྒྱ་བབས་པ་བྱི་ཟེལ་གྱིས་མནན་པའི་དོན་དང་། གཞི་ལ་ཐིག་ལེ་
 དཀར་དམར་གསང་གནས་སྒྱ་བབས་པ་དེ་སྟེང་རྒྱ་མི་བསྐྱོག་པས་ན་རྩིས་ལྟོད་པའི་དབྱིངས་
 སྟོན་མས་པའི་དགོངས་པ་རྩིས་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོན་མས་པར་ཞུགས་སོ། །བཅོམ་ལྷན་
 འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་སྟོན་མས་པར་ཞུགས་པ་བཤད་མ་ཐག་
 རྒྱ་སྟེ་བཤད་པ་དེ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་དེའི་ཡུལ་འཆང་པ་དེ། གཞི་ལ་སོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་
 སྟོང་ཐག་བརྒྱན་བརྒྱ་དོན་གཉིས་ཀྱི་ཁོང་སྟོང་གི་ནམ་མཁའི་དབྱིབས་འདི་ཐམས་ཅད་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩིས་ལྟོད་པོ་ལྷན་ཉ་ལྷ་བྱ་བྱང་སེམས་ཀྱི་གང་བ་སྟེ་
 གནས་པར་ཡུར་རྟོ། །དེའི་དོན་རྒྱུ་ཟད་འཆང་པ་ནི་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་ན་
 གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྩིས་ལྟོད་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གདགས་གཞི་ཡུང་པོ་ལྷ་ལ་བརྟེན་

ནས་བཏགས་པའི་གཞིའི་པོ་མོ་གཉིས་དྲོ་རྩེ་སེམས་དཔའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཏེ་སྟོམས་པར་
 བྱགས་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིམ་བུལ་པའི་ཕུང་པོ་ལྡེའི་ངོ་བོ་གྱུར་
 པའི་རྩ་ནང་སོ་སོ་ན་གནས་པའི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་གསར་གནས་སུ་བབས་པས་གཞི་པོ་
 མོ་གཉིས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་ཀྱི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་ཏེ། འདིས་བར་དོ་བ་གང་
 ཏུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་གཞི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་འབྱུང་བའི་རྩལ་བུལ་པས་ན་གཞིའི་འདོད་
 ཆགས་ཆོས་སྒྲིམ་དེ་འདིར་བཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེར་མ་བཟུང་ནས་འཁྱོར་པས་ལས་
 དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བྱག་རྒྱ་དང་སྟོམས་པ་ལྟགས་པས་རྩ་ནང་སོ་སོ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞུ་
 བ་རིམ་གྱི་གསར་གནས་སུ་འཕོ་མེད་ཏུ་བཟུང་བ་ལས་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་ཀྱི་བདེ་བ་
 ཐོབ་པ་བུལ་ཏེ་ལམ་གྱི་འདོད་ཆགས་ཆོས་སྒྲིམ་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཟིལ་གཞོན་གྱི་གཞུང་འདིས་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤུལ་སྤྱར་བཞུར་བ་
 བུལ་ཏེ། རྣམ་གཞག་རིམ་པར་བྱངས་པའི་ཟིལ་གཞོན་གྱི་གཞུང་འདིས་དང་པོའི་མགོན་
 པོ་སྤུལ་སྤྱར་བཞུར་བ་མ་བུལ་ན་རྣམ་གཞག་རིམ་པས་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤུལ་སྤྱར་
 བཞུར་བ་མ་བུལ་དགོས། དེ་ལྟར་ན་དེའི་སྤྱངས་གཞི་བུལ་ནས་དེ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་མ་
 བུལ་དགོས། རྣམ་གཞག་རིམ་པ་དེའི་སྤྱངས་གཞི་བུལ་ནས་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ལམ་མ་བུལ་
 བ། རྣམ་གཞག་རིམ་པ་སྤྱངས་གཞི་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རིམ་པའི་རྒྱབ་པ་པོ་ལ་ཉེ་བར་
 མཁོ་བའི་དོན་མ་བུལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཟིལ་གཞོན་གྱི་གཞུག་འདི་ལ་དང་པོའི་
 མགོན་པོ་སྤུལ་སྤྱར་བཞུར་བའི་ཡིག་དོན་གྱི་ཁ་བསྐང་ནས་བུལ་དགོས་ཏེ། ཟིལ་གཞོན་
 ཀྱི་གཞུང་འདིས་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤུལ་སྤྱར་བཞུར་བ་བུལ་པ་ནི་གང་ཞིག །ཟིལ་
 གཞོན་སྤྱི་དོན་གྱིས་ནི་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་བསྐྱེད་པ་ཙམ་ལས་མ་བུལ་ན། སྤས་མཐའ་གཉིས་
 ཀྱིས་ནི་ལྷག་མོས་ཀྱི་ལྷ་བསྐྱེད་རྩལ་མ་བུལ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཡིག་དོན་ཁ་བསྐང་པའི་
 རྩལ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གཞོན་པ་དྲོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་
 རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ལྟགས་སོ་ཞེས་པ་འདིས། རང་བཞིན་གྱི་གནས་ནས་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཡབ་ཡུམ་སེམས་ཅན་འདུལ་བའི་ཕྱིར་ཏུ་སྟོམས་པར་ལྟགས་པ་བུལ་ཏེ། གཞི་

ལ་ཕོ་མོ་གཉིས་སྟོན་པར་ཞུགས་པ་དང་ཚོས་མཐུན་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་འདི་ཐམས་ཅད་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩི་རྩེ་དེ་དོ་བོར་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པ་འདིའི་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལས་གྲུབ་པའི་མི་བསྐྱོད་པས་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་ཁྱབ་
 པར་བྱས་པ་དེ་བཞིན་ཏེ། གཞི་ལ་ཕོ་མོ་གཉིས་ཀྱི་རྩ་ནང་ནམས་ཐེག་ལེས་གང་བ་དང་
 ཚོས་མཐུན། ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་སེམས་ཅན་རྩི་སྟེང་པ་དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་རྩི་རྩེ་སེམས་དཔའི་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་ཀྱི་ཞེས་པ་འདིས་མི་བསྐྱོད་པས་སེམས་
 ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པས་ཟག་པ་མེད་པའི་བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་
 ཐོབ་པར་གྱུར་པ་བཞིན་ཏེ། གཞི་ལ་ཕོ་མོ་གཉིས་སྟོན་པར་ཞུགས་པའི་བདེ་བས་བརྒྱལ་
 ཏེ་གནས་པ་དང་ཚོས་མཐུན། དེས་ན་གཞི་ལ་མངལ་དུ་ཐེག་ལེ་དཀར་དམར་འདྲེས་པའི་
 དབུས་སུ་བར་དོ་བ་ཤི་བའི་རྒྱུད་སེམས་ཞུགས་ཏེ་སྐྱེ་བ་བྲལ་པ་གྲུབ་པའི་གནད་ཀྱི་དེ་
 སྐྱོང་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ལའང་གཞུགས་ལས་ཁང་གི་ནང་དུ་མི་བསྐྱོད་པ་ཐམས་ཅད་གཅིག་དུ་
 འདྲེས་པའི་མི་བསྐྱོད་པའི་ཐུགས་ཀར་རང་ཉིད་དང་པོའི་མགོན་པོ་ཞུགས་ནས་སྤུལ་སྤྱར་
 རྩི་རྩེ་སེམས་དཔར་བསྐྱར་ཏེ་སྟོན་པ་ལའང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་ནི། སྟོན་པར་ཞུགས་ཞེས་དྲུང་དོ། །གང་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཅོལ་ལྟན་
 འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩི་རྩེ་རྩི་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེའོ། །གང་ལ་
 ན། རྒྱུ་ལུས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱས་བཞུན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་ཟེལ་གྱིས་
 གཞོན་རྒྱ་དང་། རིམ་པ་བཞི་བའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པ་པོ་དང་། རྒྱ་
 ལུས་པའི་ཕྱང་པོ་ལྷ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དུ་དག་པར་བྱས་པ་ནི་ཟེལ་གྱིས་མནན་པའི་དོན་
 དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་གཉིས་སྤྱང་གིས་མི་སྤྱེད་པས་ན་རྩི་རྩེ། དེ་བཤད་སྟུང་པའི་
 དགོངས་པ་ཆེ་གཅིག་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོན་པར་ཞུགས་སོ། །བཅོལ་ལྟན་དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་སྟོན་པར་ཞུགས་པ་བཤད་མ་ཐག་པ་དེ་ནས་ཉིང་
 དེ་འཛིན་དེའི་ལུལ་འཆད་པ་ན། རྒྱུ་ལུས་འོད་གསལ་དུ་འཇུག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྤྱང་མཆེད་
 ཐོབ་གསུམ་གྱི་ནམ་མཁའི་དབྱིངས་ཏེ་སྟོང་བ་གསུམ་པོ་འདི་ཐམས་ཅད་སྤྱང་མ་སྤྱི་མར་

ཐེམ་པས་རིམ་གྱིས་ཡུལ་སྤྱོད་པ་ཉིད་རི་ལྷ་བ་བཞིན་རུ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་གཤེགས་
 པས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཉིས་སྒྲིབ་གིས་མི་བྱེད་པས་ན་རྟོ་རྟེན་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་
 རྟོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་རོ་བོར་གནས་པར་གྱུར་ཏོ། །འདིས་བསྐྱུས་དགྲིལ་མདོར་བསྟན་
 བས་ངེས་རྟོན་གྱི་སྐབས་སུ་སྐྱུ་ལུས་འོད་གསལ་རུ་འཕྱག་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྒྲིབ་མཆེད་ཐོབ་
 གསུམ་མ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་རྟོན་ཅུང་ཟད་འཆད་པ་
 བློ། བས་མཁའི་དབྱིངས་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པའི་སྐྱུ་ལུས་པའི་སེམས་ཅན་རི་སྟེད་པ་དེ་
 དག་ཐམས་ཅད་རྟོ་རྟེན་སེམས་དཔའི་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་སྟེ། རྟོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱིས་
 དག་པར་བྱས་པའི་ཡུལ་སྤྱོད་པ་ཉིད་རི་ལྷ་བ་བཞིན་རུ་ཡུལ་ཅན་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་གཤེགས་
 པས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་པ་རྟོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་གནས་པའི་གང་
 ཟག་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཟག་པ་མེད་པའི་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་ཡིད་ཀྱི་བདེ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་པ་
 ལྟེ་མཐར་ཐུག་པའོ། །དེས་ན་དང་པོའི་མགོན་པོ་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ་སྐྱུ་ལྷན་བསྐྱུར་
 བའི་མི་བསྐྱོད་པའི་བསྐྱེད་ཆོག་བཤད་སྟུང་པའི་རྟོ་རྟེན་འཆད་གི་སྐྱགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་ནི་ཡིག་རྟོན་གྱི་ཟེལ་གཞོན་རྟོ་རྟེན་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། ལྷ་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པ་
 ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པར་བྱེད་པའི་ལྷ་སྐྱད་ཅིག་གིས་བསྐྱེད་པ་བཤད་སྟུང་པའི་རྟོ་རྟེན་འཆད་གི་
 སྐྱགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་དེ་སྐྱུ་རྟོན་གྱི་ཟེལ་གཞོན་རྟོ་རྟེན་ཉིང་རེ་འཛིན་དང་། བར་
 རྟོ་བ་གང་རུ་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་གཞི་ཐིག་ལེ་དཀར་དམར་འབྱུང་བའི་རྩྭ་ལ་དེ་བཤད་སྟུང་
 པའི་རྟོ་རྟེན་འཆད་གི་སྐྱགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་སྐྱུ་རྟོན་གྱི་ཟེལ་གཞོན་རྟོ་རྟེན་ཉིང་
 རེ་འཛིན་དང་། མ་དག་པའི་སྐྱུ་མའི་ལུས་དག་པར་བྱེད་པའི་རྟོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་བཤད་
 སྟུང་པའི་རྟོ་རྟེན་འཆད་གི་སྐྱགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་མཐར་ཐུག་གི་ཟེལ་གཞོན་རྟོ་རྟེན་
 ཉིང་རེ་འཛིན་ཡིན་ནོ། །

དམ་ཆེག་འབྱུང་བ་རྟོ་རྟེན་ཉིང་རེ་འཛིན་བཤད་པ།

གཉིས་པ་དམ་ཆོག་འབྱུང་བ་རྟོ་རྟེན་ཉིང་རེ་འཛིན་བཤད་པ་ལ། དྲང་ངེས་གཉིས་

ལས། དང་པོ་དེ་ནས་བཙམ་ལྟན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རྩོ་
 རྩོ་ཞེས་པ་ནས། ཞལ་གསུམ་པ་ལྟ་བུར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཟིགས་
 པར་གྱུར་རྟོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དོན་ནི། སྒྲིམས་པར་ཞུགས་ཞེས་བྱང་རྩོ། །གང་
 ཞུགས་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིལ་པ་བཙམ་ལྟན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩོ་
 རྩོ་རྩོ་ཞེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེའོ། །གང་ལ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིལ་རྩོ་ཞེ་འི་
 ས་བོན་ཨོ་དང་། གསུང་རྩོ་ཞེ་འི་ས་བོན་ལྟ་དང་། ཐུགས་རྩོ་ཞེ་འི་ས་བོན་ཏུ་གསུམ་ལས་
 མངོན་བྱང་ལྡི་རིམ་གྱིས་ལྟ་བསྐྱེད་པ་ལ་དགོངས་པ་ལས་མི་འདའ་བས་ན་དམ་ཚིག་ །དེ་
 འདྲའི་ས་བོན་ལས་བྱང་ཆུབ་པ། དེ་ལས་ཕྱག་མཚན་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དང་། སྒྲུའློགས་
 པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་འབྱུང་བའི་ཚུལ་དེ་བཤད་སྟུང་པའི་དགོངས་པ་ཚེ་གཅིག་པའི་ཉིང་
 དེ་འཛིན་ལ་སྒྲིམས་པར་ཞུགས་ཏེ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་མཛད་དོ། །གང་ན། རིག་པ་
 ཆེན་པོའི་ཡི་གེ་གསུམ་དང་དེས་མཚོན་པའི་མངོན་བྱང་ལྟ་ལས་རིམ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་སྒྲིམ་
 བུའི་གཟུགས། དང་པོའི་མགོན་པོ་སྒྲུལ་སྒྲིལ་རྩོ་ཞེ་སེམས་དཔར་བརྒྱུར་བའི་ལུས་དེ་བྱིན་
 གྱིས་བརྒྱབས་པར་མཛད་དོ། །གང་གིས་ན་རྣམ་སྤང་ལ་སོགས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཨོ་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་སོ་གཉིས་དང་། སྒྲུ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་བརྒྱབས་ཀྱི་
 ཡི་གེ་གསུམ་དང་ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་ཏུ་ཡིག་སྟེ་ཐུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་སོ། །བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་དོན་ནི། ཨོ་ལ་སོགས་པའི་ས་བོན་སོ་གཉིས་ལས་
 ལུས་དཀྱིལ་གྱི་ལྟ་སོ་གཉིས་བསྐྱེད་དེ་ལུས་ལ་འགོད་པ་དང་། སྒྲུ་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་
 བརྒྱབས་པ་དང་། ཉིང་དེ་འཛིན་སེམས་དཔའི་བར་ཀྱི་རྩོ་ཞེ་འཆང་གི་སྒྲུའློགས་པར་
 བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིང་ཡིན་ལ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དེ་ནས་རྣམ་པ་རིམ་ལྟར་གྱུར་པ་ཡིན་
 སྟུང་ན། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་མ་ཐག་ཏུ་སྟེ། བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དེ་ནས་བཙམ་ལྟན་འདས་
 བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩོ་ཞེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྩོ་ཞེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ཞལ་གསུམ་
 པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཏུ་འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དེ་དག་མ་དག་གི་གདུལ་
 བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་གཟིགས་པར་གྱུར་རྟོ། །འདི་ལ་སྒྲིལ་གྱི་ཁ་ཅིག་

གིས་སྐྱ་གསུང་བྱགས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་མངལ་གྱི་གནས་སྐབས་དང་། སེམས་དཔལ་གསུམ་བཅེགས་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ལ་སྦྱར་བ་དང་། ཕྱིས་ཀྱི་ཁ་ཅིག་གིས་སྐྱ་གསུང་བྱགས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། སེམས་དཔལ་གསུམ་བཅེགས་གཉིས་ཀ་བཅལ་པའི་གནས་སྐབས་ལ་སྦྱར་བ་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཞག་གི་རིམ་པར་ཟླ་བ་བཅུའི་མཐར་ཅ་བའི་རྒྱུ་ལས་གསུངས་པའི་དམ་ཆོག་འབྱུང་བ་དོན་རྗེ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡང་དག་པར་བསྟན་པའི་རིམ་གྱིས་མའི་མངལ་ནས་འཛོན་པར་ལུང་ཏོ། །དེ་ཕྱིར་དྲི་བ་ཉེ་བར་འཁོར་གྱི་སེམས་ཅན་ཤའི་མིག་གི་ཡུལ་ཏུ་ལུང་ཏེ། དེ་སྐད་ཏུ་ཡང་ཅ་བའི་རྒྱུ་ལས་གསུངས་ཏེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོན་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་ཉིད་ཞལ་གསུམ་པ་ལྟ་བུར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཟིགས་པར་ལུང་ཏོ། །ཞེས་ཞལ་གསུམ་པ་ལྟ་བུར་གཟིགས་པ་དེ་མངལ་ནས་བཅས་མ་ཐག་པ་དང་། ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བས་དེའི་སྐྱ་ལོགས་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐགས་ཀྱིས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་དོན་དེ་མངལ་ཏུ་གནས་པ་དང་ཆོས་མཐུན་སྦྱར་བ་བྱལ་ཅིང་། ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པའི་དོན་ནི། ས་པོན་སོ་གཉིས་ལས་ལྷས་དཀྱིལ་གྱི་ལྟ་སོ་གཉིས་བསྐྱེད་དེ་ལྷས་ལ་འགོད་པ་དང་། སྐྱ་གསུང་བྱགས་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་དང་། ཏིང་ངེ་འཛིན་སེམས་དཔལ་བར་གྱི་དོན་རྗེ་འཆང་གི་སྐྱ་ཚོགས་པར་བསྐྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཐད་ཀྱི་སྦྱོན་གསལ་ལས། ཆུབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཚུལ་ཏུ་རྣལ་འབྱོར་བཞིའི་རིམ་གྱིས་སེམས་དཔལ་གསུམ་གྱི་མཐར་ཐུག་པའི་བར་གྱི་རི་སྤྲིད་སྐགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གཞུགས་ཀྱི་སྐྱ་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ཏུ་ཕྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པར་ལུང་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རེས་དོན་ནི། སྦྱོམས་པར་ལྷགས་ཞེས་བྱང་ངོ་། །གང་ལྷགས་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོན་རྗེ་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོའོ། །གང་ལ་ན། སྐྱ་ལྷས་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱས་བསྟན་པའི་ལུང་པོ་ལྟ་དང་སྐྱ་གསུང་བྱགས་ཀྱི་སྐྱས་བསྟན་པའི་ལྷས་དག་ཡིད་གསུམ་དང་དམ་ཆོག་གི་སྐད་དོད་ས་མ་ཡ་ཞེས་པ་ལ་ས་མ་ཏ་ཞེས་པ་མཉམ་ཉིད་ལ་འཇུག་པས། གང་ཏུ་རོ་

མཉམ་པ་ཉིད་ཏུ་ཞུགས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བའི་བྱང་འཇུག་དེ་
 བདེན་གཉིས་དབྱེར་མི་བྱེད་པས་ན་དོན་རྗེ། དེ་བཤད་སྟུང་པའི་དཔོངས་པ་ཆེ་གཅིག་པའི་
 ཉིང་ངེ་འཛིན་ལའོ། །འཆི་མེད་མཛོད་ལས། ཆེན་པོ་མཆོག་དང་ཆོད་མེད་དང་། །མཁས་
 བཙུན་སྟོ་བའི་ལས་བདག་ཉིད། །ཤིན་ཏུ་ཆད་བྱུང་བྱེད་པ་པོ། །ཆེན་པོ་ཞེས་ནི་བཤད་
 པ་ཡིན། །ཞེས་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་སྟོ་དོན་བརྒྱུད་ལ་འཇུག་པའི་ནང་ནས་འདིར་རིག་པ་
 མཆོག་ལ་རིག་པ་ཆེན་པོར་བྱས་པའི་རིག་པ་ཆེན་པོ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། སྟེན་བྱའི་
 གཞུགས་དག་པའི་སྟེ་མའི་སྟེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་བྱང་འཇུག་ཡོངས་སྟེ་བ་འདིས། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསང་སྟགས་ཀྱི་བྱིན་གྱིས་བསྐྲབས་པ་སྟེ། རང་གི་རང་
 བཞིན་ཏུ་གྱུར་པའི་སྟེ་ཆ་ཤས་ལས་བྱུང་བའི་སྟེ་ཆེ་སེམས་དཔལ་སྟོན་པོར་སྟེ་ལ་
 པར་མཛད་དོ། །སྟེ་ལ་པ་དེ་ནས་ནམ་པ་ཆེ་ལྟར་བྱུར་བྱུར་སྟུང་ན། སྟེ་ལ་པ་དེ་ནས་བཙམ་
 ལྟན་འདས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དོན་རྗེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དོན་རྗེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་
 ཞལ་གསུམ་པའི་ནམ་པ་ཅན་ཏུ་འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་དང་དག་མ་དག་གི་
 གཏུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དངོས་གནས་ལ་གཟིགས་པར་གྱུར་ཏོ། །ཤའི་མིག་གི་སྟོན་ལྟལ་
 ཏུ་མ་གྱུར་པའི་རྟོགས་རིམ་པའི་ཡོངས་སྟེ་བ་དེ་དང་། བར་དོ་བཞིན་ལག་གི་ནམ་པ་ཅན་
 དེ་རྒྱུད་ལྟས་སྟེ་དངོས་གནས་ལ་ཆོས་མཐུན། བར་དོར་མངལ་ཏུ་སྟེ་བ་སྐྱངས་ནས་སྟེ་ལོ་
 ཏུ་བཙས་པ་དང་། ཡོངས་སྟོན་རྟོགས་པའི་སྟེ་དེས་རགས་པའི་སྟེ་ལ་སྟེ་བྱུང་ནས་ཐ་མལ་
 པའི་ཤའི་མིག་གི་སྟོན་ལྟལ་ཏུ་གྱུར་པ་གཉིས་དངོས་གནས་ལ་ཆོས་མཐུན་པའི་ཆོས་མཐུན་
 ཁྱད་པར་ཅན་སྟུར་ཏུ་ཡོད་ལ། བསྐྱེད་རིམ་མཛོད་བྱང་ལྟར་བསྐྱེད་ཀྱི་དང་པོའི་མགོན་
 པོ་ཡོངས་སྟེ་དང་དེ་དོན་རྗེ་སེམས་དཔལ་སྟོན་པོར་གྱུར་པའི་སྟེ་ལ་སྟེ་གཉིས་དངོས་གནས་
 ལ་མཐོང་དཀའ་སྟེ་ཤའི་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། བསྐྱེད་རིམ་ཡོངས་སྟེ་བར་དོ་དང་། སྟེ་ལ་སྟེ་
 བར་དོར་སྟེ་བ་སྐྱངས་པ་དང་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞུངས་དཀྱིལ་
 ནས་དམ་ཆོག་འབྱུང་བའི་བར་འདི་ལ་སྟོན་པའི་ཆོག་གིས་ནམ་པར་གསུངས་པ་འདི་མེད།
 སྟོན་པ་དང་འཁོར་ནམས་ཀྱི་ནམ་པ་ཡང་མེད་པས་སྟེ་ལ་པོས་སྟོན་པ་ཡང་ཐོས་པའི་

མོས་པ་བསྐྱུས་པ་མིན་གྱི། རྟོན་པ་དང་མི་བསྐྱོད་པའི་སྐྱུའི་བཀོད་པ་བསྐྱུན་པ་མཐོང་བའི་
མཐོང་བ་ཕྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

བཞི་པ་དོན་དེ་རྣམས་ལ་ཆེད་བཞེད་བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། །དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཞེས་པ་ནས། རབ་རྒྱ་མི་རྟོག་གནས་མེད་པའོ། ། ཞེས་པའི་
བར་གསུངས། དོན་ནི། རྒྱུད་ཀྱི་རྟོན་པ་དོན་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཞལ་གསུམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་
རྒྱ་གནས་པ་དེས། འཁོར་རྣམས་ལ་ཁྱུ་བའི་སྐབས་སྟེ་བ་དེ་ནས་སྤར་སྐྱ་ལ་ཁྱགས་པའི་
འཁོར་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཆོས་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་རྣམ་པར་སྤང་བར་མཛད་པ་དོན་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོའི་བྱགས་ཁ་
ནས་བྱང་སྟེ། གཞན་གྱིས་བསྐྱུལ་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་རང་ཉིད་སྟོབ་པའི་བྱགས་ཀྱིས་ཆེད་
རྒྱ་བཞེད་པ་འདི་ཆེད་རྒྱ་བཞེད་དོ། །དེ་ལ་ཞེ་མ་འོ་ནི་ངོ་མཛར་བའོ། །གང་ལ་ན་སངས་
རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གསང་བའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་གདུལ་བྱའི་ཤེས་རྒྱུད་
ལ་རབ་རྒྱ་བྱང་བ་དེ་ལ་ངོ་མཛར་བའོ། །རྒྱ་མཛན་ནི། རིམ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀྱང་ཀྱི་མན་ངག་གིས་བསྐྱུན་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། རྟོད་མིན་ལ་སྤྱོད་
བར་བྱ་བ་ཡིན་པས་གསང་བ་དང་། རིམ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་སྤྲུལ་དམ་པའི་
མན་ངག་དང་བྲལ་བའི་རྟོག་གི་བ་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་པར་མི་རྣམས་པས་ན་རབ་རྒྱ་མི་རྟོགས་
པ་དང་། རིམ་གཉིས་ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་ཉམས་སུ་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་ཉོན་
ཀྱི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྟོད་པའི་གནས་མེད་པས་ན་གནས་མེད་པའོ། །རིམ་གཉིས་
ཀྱི་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་བྱང་བ་ཅམ་ལ་ངོ་མཛར་བ་མིན་གྱི། གཟུངས་
དཀྱིལ་ནས་དམ་ཆོག་འབྱུང་བའི་བར་ཀྱི་དོན་ལ་སྤྱི་ནང་གི་རྟོན་གཉིས་ཀྱིས་དྲངས་པ་ལས་
སེམས་དབེན་ཀྱི་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་བསྐྱེད། སེམས་དབེན་ཀྱི་རྒྱུད་སེམས་ལས་མ་
དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་བསྐྱེད་དེ་འོད་གསལ་རྒྱ་བཅུག་པ་ལས་རིམ་པ་བཞི་པའི་དོན་ཀྱི་འོད་
གསལ་བསྐྱེད། དེ་ལས་ཟུང་འཇུག་གི་སྤར་བཞེངས་ཏེ་ཟུང་འཇུག་པ་དེས་རགས་པ་དང་
སྤྱོད་པའི་སྐྱུལ་སྐྱུ་འཛོལ་བའི་རིམ་པ་རྣམས་སྟོན་གསལ་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ཐོན་པ་ལ་ངོ་

མཆོར་བའོ། །

ལམ་དེ་གཉིས་ཀྱང་སྟོན་ཏེ་དབང་བསྐྱར་ནས་བཤད་དགོས་པར་བསྟན་པ།

གཉིས་པ་ལམ་དེ་གཉིས་ཀྱང་སྟོན་ཏེ་དབང་བསྐྱར་ནས་བཤད་དགོས་པར་བསྟན་པ་
ལ་བཞི། རྒྱལ་མཆོད་སྟོན་ཏེ་བཏང་ནས་གསོལ་བ་བཏབ་པ། དེ་ལ་སྟོན་པས་རྒྱུད་དོན་
རྟོགས་དཀའ་བས་སྟོ་བ་མེད་པར་བསྟན་པ། འཁོར་ནམས་གྱིས་སྒྲར་ཡང་བསྐྱར་ནས་
གསོལ་བ་གདབ་པ། དེའི་ལན་ཏེ་དཀྱིལ་འཁོར་སྤུལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནས་བཅོམ་
ལྷན་འདས་ཞེས་པ་ནས། དེ་ཉིད་བཅོམ་ལྷན་བཤད་ཏེ་གསོལ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས།
དོན་ནི། འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ་ཞེས་བྱང་ངོ་། །དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་བྱ་ན། རྩིས་འཇུག་
གི་གདུལ་བྱ་ནམས་ལ་ཆོས་ཟབ་མོའི་སྟོ་ནས་སྟོབ་དཔོན་དང་སྟོབ་མའི་འབྲེལ་བ་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་བྱའོ། །དུས་ནམ་གྱི་ཆོ་ན་ཆེད་བརྗོད་མཛད་པའི་རྩིས་དེ་ནས་སོ། །ཁར་གིས་ན།
མི་བསྟོད་པ་ལ་སོགས་པའི་འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་སྤར་ཆེད་བརྗོད་
མཛད་པ་ལ་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་ཏེ་འདུས་པར་མ་ཟད། སྒྲར་ཡང་འདུས་པ་བཤད་པར་
གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལ་དགོངས་པ་ཅེ་གཅིག་ཏེ་འདུས་ནས་སོ། །ཁར་ལ་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་
པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་རྩི་རྩི་རྩི་འཆང་ཆེན་པོ་ལའོ། །ཚུལ་རི་ལྟར་ན་
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོད་པ་སྟོས་པ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དམ་ཆོག་རིན་པོ་
ཆའི་རྒྱན་གྱིས་ཡང་དག་པར་མཆོད་དེ་རྒྱལ་འཆོལ་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །འདི་ལ་
བྱང་ངེས་གཉིས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་མཉེས་བྱེད་ཀྱི་མེ་རྟོག་ལ་སོགས་
པའི་མཆོད་པ་སྟོས་པ་སྟེ་མང་ཏེ་བཤམས་པ་ནམས་སྤུལ་ནས་འདོད་དོན་ལ་མི་བསྐྱེད་བས་
ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། དབུལ་བ་ལས་མི་འདའ་བས་ན་དམ་ཆོག །གསེར་ལ་སོགས་པའི་རིན་པོ་
ཆའི་རྒྱན་གྱིས་ཡང་དག་པར་མཆོད་དེ། རྒྱལ་འཆོལ་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། །ཞེས་
པ་ནི་བྱང་བའི་དོན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་མཉེས་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་མཛེས་
པ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པའི་རྒྱལ་རྒྱུའི་མཆོད་པ་སྟོས་པ་སྟེ་མང་པོ་དབུལ་བ་

ལས་མི་འདའ་བས་ན་དམ་ཚིག་སྤུལ་བས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པའི་
བྱད་མེད་རིན་པོ་ཆེའི་སྤྲིན་ཏེ་ཚོགས་ཀྱིས་ཡང་དག་པར་མཆོད་དེ་ཐུག་འཆའ་ནས་འདི་
སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། ། ཞེས་པ་ནི་ངས་པའི་དོན་ནོ། ། ཇི་ལྟར་གསོལ་ན། བཤད་ཏུ་གསོལ།
གང་བཤད་ན་འདུས་པ་གསང་བ་སྟེ་གསང་བ་འདུས་པ་འདི་ལོ། །

འདི་ལ་ཚུལ་བཞི་ལས། སྐྱ་གསུང་སྤྲགས་སྤྲན་མོང་ཏུ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་ལྟ་བུ་
བསྐྱེད་རིམ་པའི་སྐྱ་གསུང་སྤྲགས་ཀྱི་དོ་རྩེ་གསུམ་རྩོུ་རྩེ་འཆང་གི་སྐྱ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ནི་
ཡིག་དོན་གྱི་གསང་བ་འདུས་པ་དང་ལྟའི་རྣལ་འབྱོར་དང་ལྟན་པའི་ཡབ་ཡུམ་གྱི་དོ་རྩེ་
དང་བསྐྱ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ནི་སྤྲིན་དོན་གྱི་གསང་བ་འདུས་པ་དང་། ཤེས་རབ་སྤྲང་བ་
དང་ཐབས་མཆོད་པ་གཉིས་ཐབས་ཤེས་འདྲེས་པ་ཉེར་ཐོབ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ནི་སྤྲང་
བ་སེམས་སྤྲས་ཀྱི་གསང་བ་འདུས་པ་དང་། རྩོུ་རྩེ་འཕྲིང་བ་ལས། དཔའ་བོ་རྣམ་འབྱོར་
མར་རྒྱུར་བ། གང་ཆོ་གསང་བའི་རྩ་གཉིས་ནི། ཡང་དག་སྦྱོར་བའི་རེག་གྱུར་པ། ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར་ཡབ་ཡུམ་གྱི་རྒྱ་ཉིད་མར་སྤྲ་གཉིས་འབྲད་པ་ནི་འདྲོད་ཆགས་ཚོས་སྤྲས་ཀྱི་
གསང་བ་འདུས་པ་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་བྱང་རྒྱབ་སེམས་བྱང་ནི། གནས་
ཀྱན་ནས་ནི་ལྷ་གྱུར་ནས། རྩོུ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་། རྩོུ་རྩེ་གཅིག་གི་འབྲས་བུ་
ནི། རྩོུ་གཅིག་ཏུ་ནི་གྱུར་པ་ལ། འདུས་པ་ཞེས་ནི་དེ་ལ་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
རྒྱ་ཉིད་མར་སྤྲ་གཉིས་སྤྲད་ཏེ་སྤྲོམས་པར་ལྷགས་པས་རྩ་ནང་སོ་སོ་ནས་བྱང་རྒྱབ་ཀྱི་སེམས་
ལྷ་བ་རིམ་གྱིས་གསང་གནས་ཀྱི་ལམ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ནི་འདྲོད་ཆགས་ཚོས་སྤྲས་ཀྱི་
གསང་བ་འདུས་པ་དང་། ཐུང་བོ་ཁམས་དང་དབང་བོ་དང་། ཡུལ་རྣམས་དང་ནི་སྤྲས་
པའི་ནང་། རྣམ་རྟོག་ཀྱན་ནས་ཟད་པ་ལས། ཡང་དག་ཡེ་ཤེས་བདེ་ཆེན་སྟེ། རྩོུ་གཅིག་
པ་ནི་ངལ་བཅོམ་གང་། རྩོུ་བཞེན་ཏུ་ནི་འདུས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱ་ཉིད་མར་
སྤྲ་བྱང་སེམས་མི་འཕོ་བར་བཟུང་བས་རྒྱུད་དབུ་མར་ཐིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་
པོ་དང་། རྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ནི་སྤྲང་བ་
སེམས་སྤྲས་ཀྱི་གསང་བ་འདུས་པ་ཡིན། གསང་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་

དག་པའི་སྐྱུ་མའི་སྐྱུ་གཉིས་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུ་འདུས་པ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་གསང་བ་འདུས་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་མན་ངག་གིས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི།
སྟོན་མིན་ལ་གསང་བར་བྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པའི་ལམ་གྱི་སྟིང་པོ་
འདུས་པའི་གསང་བ་འདུས་པ་ཚུལ་བཞིར་བཤད་པའི་དོན་དེ་ཉིད་བཙམ་ལྟན་འདས་ཞེས་
པོས་ནས་དོན་རྩིས་ལྟ་བུ་བཤད་ཏུ་གསོལ། ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་ནས་བཙམ་ལྟན་འདས་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་ཆུབ་གྱི་
སེམས་རྩོད་ཞེས་པ་ནས། ལྟ་ཅི་སྟོས་ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དོན་ནི། འདུས་པ་འཆད་
པར་གསོལ་བ་བཟབ་པ་དེ་ནས་བཀའ་སྤྱལ་རྟོ། །ཞེས་བྲང་ངོ་། །གང་གིས་ན། ཟུང་གྱི་
སྟོན་པ་བཙམ་ལྟན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་རྩོད་རྩོད་ཞེ་ཆེ་འཆང་ཆེན་
པོས་སོ། །གང་ལ་ན། འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལའོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་
ནས་ན། འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ལ་བཙམ་ལྟན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཐམས་ཅད་ཅེས་པོས་ནས་འདུས་པ་འཆད་པར་གསོལ་བ་བཟབ་པར་དགྲེས་པའི་བརྟུར་
ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་གཉིས་བྱིན་ནས་དོན་གྱིས་འཆད་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་སོ། །འོན་ཀྱང་
འདུས་པའི་རྒྱུད་འདི་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་གིས་ཀྱང་སྒྲ་
མ་དམ་པའི་མན་ངག་དང་བྲལ་ན་ཐེ་ཚོམ་སྟེ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་
སྟེ་པད་དཀར་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་དམན་པ་རྣམས་སྒྲ་མ་དམ་པའི་མན་ངག་
དང་བྲལ་ན་ཐེ་ཚོམ་སྟེ་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཞེས་རྒྱུད་དོན་རྟོགས་དཀའ་བ་དང་། འདུས་པའི་
རྒྱུད་དབང་མ་ཐོབ་པ་རྣམས་ལ་བཤད་ཏུ་མི་རུང་བས་རེ་ཞིག་འདུས་པའི་རྒྱུད་དོན་རྟོགས་
དཀའ་བས་བཤད་པར་མི་སྟོོ་བས་བརྟུར་བཀའ་མ་སྤྱལ་རྟོ། །དེ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རྣམས་སྟངས་སོགས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་སྟིང་སོགས་ལ་བྱས་ནས་དེ་རྣམས་རྒྱུད་
དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྟེ་བར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ནི་སྤྱི་བ་གཉིས་ཟད་པ་སྤངས་པས་
རྒྱུད་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། འདིས་རྗེས་འཇུག་གཏུལ་བྱ་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་
དང་། འདུས་པ་འཆད་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་ལེགས་ཏེ། འདུས་པའི་རྒྱུད་དོན་རྟོགས་

དཀའ་བས་དེ་ཞིག་ཐེག་པའི་ཚུལ་གཞན་ལ་བསྐྱབ་ནས་སྤྱིས་འདི་ལ་ཞུགས་ན་མི་ལེགས་སམ། ཞེས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་བཤད་པར་ཁས་ལེན་མི་བྱེད་པ་དེ་བསྟན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་རྩོམ་ཆར་རུ་གྱུར། ཞེས་པ་ནས། ཡང་དག་པར་བསྟན་རུ་གསོལ་ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དོན་ནི། རྟོན་པས་རྒྱུད་དོན་རྟོགས་དཀའ་བས་སྔོ་བ་མེད་པའི་བར་བསྟན་པ་དེ་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ་ཞེས་བྱང་རོ། །གང་གིས་ན། འཁོར་གྱི་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གང་བཅོམ་ལྷན་འདས་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་ཅིང་མཁས་ལ་སྤྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་འདི་ལྟ་བུའི་ཡོན་ཏན་བྱང་པར་ཅན་དང་ལྷན་པ་ཡང་སྤྱི་མ་དམ་པའི་མན་ངག་དང་བལ་ན། རྒྱུད་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྟེ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་ཐོས་པས་རྩོམ་ཆར་རུ་གྱུར། དེ་ལས་གཞན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔལ་པདྨ་དཀར་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་དམན་པ་བཞི། སྤྱི་མའི་མན་ངག་དང་བལ་ན་ཐེ་ཚོམ་སྟེ་བ་ལྟ་ཅི་སྟོས། ཞེས་ཐོས་པས་ཐད་རུ་གྱུར་ནས་འདི་སྐད་གསོལ་རྟོ། །གང་ལ་ན། རྒྱུད་དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཐམས་ཅད་གཅོད་པར་མཛད་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བདག་པོ་རྩི་འཆར་དེ་ལ་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་བ་གདབ་པོ། །གང་གསོལ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྤྱགས་ཀྱི་གསང་བ་བསྟན་པར་མི་སྔོ་བ་དེ་བསྟན་རུ་གསོལ། འདི་ལ་ཚུལ་བཞི་ལས། རྒྱུད་ཐེ་འོག་མ་གསུམ་དང་སྤྱན་མོང་རུ་གྱུར་པའི་རིགས་གསུམ་སྤྱིའི་དམ་ཚིག་དང་། སྤྱི་མའི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཟའ་བའི་དམ་ཚིག་དང་། བསྐྱེད་པའི་དམ་ཚིག་དང་། བསྐྱེན་པའི་དམ་ཚིག་དང་། དེ་དག་གི་མི་མཐུན་སྟོགས་འགོག་པའི་སྟོན་པ་ནི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྤྱགས་ཀྱི་གསང་བ་སྟེ་ཡིག་དོན་དང་། ཨོ་ལས་སྐྱེ་རྩི་རྩི་ལས་གསུང་རྩི་རྩི་ལས་སྤྱགས་རྩི་རྩི་དེ་བསྐྱེད་དེ་བསྐྱེན་པ་ནི་སྐྱེ་གསུང་སྤྱགས་ཀྱི་གསང་བ་སྟེ་སྤྱི་དོན་དང་། ཤེས་རབ་སྤྱང་བ་དང་། ཐབས་མཆེད་པ་གཉིས་ཉེར་ཐོབ་གཅིག་གི་རོ་བོར་འདུས་པ་ནི། སྐྱེ་གསུང་སྤྱགས་ཀྱི་གསང་བ་སྟེ་སྤྱི་དོན་དང་། ཟུང་འབྲུག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེ་གསུང་སྤྱགས་ཀྱི་རྩི་རྩི་གསུམ་རོ་བོ་དབྱེར་མེད་

པ་དེ་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་བ་སྟེ་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ནོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་
ནས་བསྟན་ཏུ་གསོལ་ན། བསྐྱེད་རྫོགས་ཀྱི་གསང་བ་དབང་མ་ཐོབ་པ་ལ་བསྟན་པར་མི་
སྟོོ་བ་དེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེབ་ཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་རྟེན་དམ་ཚིག་འབྲུང་བའི་ཚིག་གིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་སྟེ། དབང་
བསྐྱར་མཛད་ནས་བསྟན་ཏུ་གསོལ། །འདི་ལ་ཚུལ་བཞི་ལས་ཡང་དག་པར་བསྟན་ཏུ་
གསོལ། ཞེས་བྲང་ངོ་། །གང་ན། བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་སྟེ་དབང་བསྐྱར་བ་བསྟན་ཏུ་
གསོལ། གང་ལ་ནི། སྟོན་བྱུང་ལ་འཁོར་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་དང་། རྗེས་
འཇུག་ལ་དབང་བསྐྱར་བ་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་
སྟེ་དབང་བསྐྱར་བ་བསྟན་ཏུ་གསོལ། ཚུལ་རི་ལྟར་ཏུ་ན་སྟོབ་མའི་ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་
ལ་ལྟ་ཡེ་ཤེས་པ་སྟུན་བྲངས་ཏེ་གཞུག་པའི་ཚུལ་གྱིས་དབང་བསྐྱར་ཏུ་གསོལ། འདིས་ནི་
དགྱིལ་འཁོར་ལ་འཇུག་པའི་སྐབས་སུ་སྟོབ་མའི་ལུས་རག་ཡིད་གསུམ་ལ་ཡེ་ཤེས་པ་དབབ་
པ་དང་། དབང་བསྐྱར་བའི་སྐབས་སུ་དབང་ལྟ་ཡེ་ཤེས་པ་སྟུན་བྲངས་ཏེ་སྟོབ་མའི་ལུས་
ལ་བསྟེན་པ་དེ་བསྟན་ནོ། ། ཐབས་གང་གིས་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་རིགས་ཏུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་རྟེན་དམ་ཚིག་སྟེ་དངོས་བྱུང་འབྲུང་བ་ལས་མི་འདུང་
བའི་དབང་བསྐྱར་པའི་ཚིག་གིས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་སྟེ་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་ཡིག་དོན་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་ཏུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོ་རྟེན་དམ་ཚིག་སྟེ་སྐྱུ་ཕྱག་རྒྱ་
ཆེན་པོ་འབྲུང་བ་ལས་མི་འདུང་བའི་ཚིག་ནི་རྩྱུ་མོ་སྤྲུལ་རྩྱུ་མོ་སྟེ་རིགས་ཏུག་གི་ས་པོན་
ལས་རིགས་ཏུག་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་སྟེ་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་སྐྱུ་དོན་ཡིན་
ནོ། །འདིས་བྱུམ་དབང་གི་སྐབས་སུ་སྟོབ་མ་དང་དབང་རྗེས་རྣམས་རིགས་ཏུག་གི་ས་
པོན་ཏུག་ལས་རིགས་ཏུག་གི་སྐྱར་བསྐྱེད་པ་དེ་བསྟན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྐྱུས་བསྟན་པའི་ཕྱང་པོ་ལྟ་དང་ལྟན་ཞིང་གཙོ་བོ་ཡབ་ཡུམ་གྱི་ར་རྒྱལ་དང་ལྟན་པའི་སྒྲ་
མ་ཡབ་ཡུམ་སྟོན་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྟན་སྟེས་ཀྱི་བདེ་བ་ཆེན་པོ་འབྲུང་བའི་
གནས་སུ་བྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་ཐིག་ལེ་སྟོབ་མའི་ལྟ་ཐོག་ཏུ་བྱིན་པའི་སྟོན་ནས་

ཕྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་སྟེ་གསང་བའི་དབང་བསྐྱར་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲུལ་བསྟན་པའི་ཕུང་པོ་ལྟ་དང་ལྟན་ཞིང་། གཙུག་པོའི་ར་རྒྱལ་དང་ལྟན་པའི་སྒྲུབ་པ་པོའི་རིག་མ་དང་སྟོན་པ་པར་ཞུགས་པ་ལས་བྱུང་མཐས་སྤྱི་བོ་ནས་ནོར་བུའི་ཆེད་བར་རྩ་པ་ནས་མི་འཕོ་བར་བཟུང་བས་བདེ་བ་ཆེན་པོ་བསྐྱེད་དེ་བདེ་སྟོང་དབྱེར་མེད་རྩ་སྐྱར་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབང་བསྐྱར་བ་སྟེ་འདོད་ཆགས་ཚོས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོ་རྟེན་དམ་ཚིག་ནི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། དེ་ལས་ལུགས་ལྟོག་རྩ་འབྱུང་བའི་སྤྲུང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་རྒྱུ་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་བྱུང་འཇུག་སྒྲ་མའི་ཚིག་གིས་བརྟུན་པའི་སྟོན་པ་སྟོན་རྩུང་གི་གཏུལ་བྱ་ལ་དབང་བཞི་པ་ཚིག་དབང་བསྐྱར་བ་ནི་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ནོ། །

རྟོ་རྟེན་དམ་ཚིག་འབྱུང་བ་ལ་ཚུལ་བཞིར་བཤད་པ་འདི་དབང་བཞི་བསྐྱར་བ་ལ་སྐྱར་ནས་བཤད་དགོས་ཏེ། གཞུང་འདིས་སྒྲས་དོན་རྩ་བཤད་པའི་གསང་དབང་བསྐྱར་བ་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་འདིས་དབང་བཞི་བསྐྱར་བ་མ་བསྟན་ན་ལེུ་དང་པོ་ལས་དབང་བཞི་བསྐྱར་བ་བསྟན་པའི་གཞུང་མེད་དགོས། དེ་མེད་ན་ལེུ་དང་པོའི་བསྐྱར་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་ཉན་པའི་སྐལ་བ་དང་ལྟན་པ་རྣམས་ལ་རིག་པའི་དབང་བསྐྱར་བ་ཕྱིན་ནས་ཞེས་གསུངས་པ་འབྲེལ་མེད་རྩ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཅིའི་ཕྱིར་རྩ་བསྟན་རྩ་གསོལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ལུས་ཀྱི་བདེ་བ་དང་། ཡིད་ཀྱི་བདེ་བ་ཚུང་བར་བཀྱི་བ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་རྩ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་མངོན་པར་ཤེས་པའི་འབྲས་བུ་ཐོབ་པར་བཀྱི་པའི་བར་གྱི་ཕྱིར་རྩ་ཡང་དག་པར་བསྟན་རྩ་གསོལ་ཞེས་པའི་བར་གྱི་སྒྲས་སྟོབས་བརྩུ་དང་མི་འཇིགས་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

རིགས་ལྡར་སྒྲུལ་པ་བཤད་པ།

བཞི་པ་དེའི་ལན་རྩ་དཀྱིལ་འཁོར་སྒྲུལ་པ་ལ་དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། ལྷ་ལྷག་མ་ཁ་

བསྐྱར་བ་དང་། དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བཤད་པ་དང་གསུམ། དང་པོ་ལ།
རིགས་ལྷ་སྤྱལ་པ་དང་། ཡུམ་བཞི་སྤྱལ་པ་དང་། ཁྲོ་པོ་བཞི་སྤྱལ་པ་དང་གསུམ། དང་
པོ་ལ། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རྟོན་བསྟུ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། དེ་ནས་བཙམ་ལྡན་
འདས་ཞེས་པ་ནས། བྱང་སྟོགས་སུ་བཞུགས་སོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས། རྟོན་ནི། འཁོར་
རྒྱུ་མས་ཀྱི་སྒྲར་ཡང་བསྐྱར་རྟེ་དབང་བསྐྱར་ནས་འདུས་པ་བཤད་པར་གསོལ་བ་བཏབ་
པ་དེ་ནས་སྤྱད་ངོ་། ཞེས་དྲང་ངོ་། ཀྱང་གིས་ན། རྒྱད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཙམ་ལྡན་འདས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྟོ་རྟེན་རང་བཞིན་དེ་བཞིན་
གཤེགས་པ་རྟོ་རྟེན་འཆར་ཆེན་པོ་རིག་མ་དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་དེས་སོ། ཅི་ཞིག་
མཛད་ནས་ཞེ་ན། ཡེ་ཤེས་སྟོན་མ་རྟོ་རྟེན་ཞེས་བའི་རྟེང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་
ནས་སོ། དཔོན་པ་ཅིའི་ཕྱིར་དུ་ན། ཡེ་ཤེས་སྟོན་མ་རྟོ་རྟེན་ཞེས་བའི་རྟེང་ངེ་འཛིན་ལ་
སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་འཁོར་ཀྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དབང་བསྐྱར་ནས་
འདུས་པར་བཤད་པ་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དེ་མཁུན་ནས་གང་དུ་དབང་བསྐྱར་བའི་གཞི་
གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་ཡུར་པའི་མི་བསྐྱེད་པའི་རྟེན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་
སྤྱལ་པའི་ཕྱིར་དུ། ཡེ་ཤེས་སྟོན་མ་རྟོ་རྟེན་ཞེས་བའི་རྟེང་ངེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་
སོ། འདི་ལ་རྩལ་བཞི་ལས། གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེས་རང་རྒྱད་ལ་ལྡན་པའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱད་ཀྱི་མ་རིག་པའི་ལུན་པ་མེལ་བར་བྱེད་པས་ན་སྟོན་མ་དང་། དེ་གཉིས་འཛིན་
ཀྱི་རྟོག་པས་མི་ཕྱེད་པས་ན་རྟོ་རྟེན་དང་། ཅེ་གཅིག་པས་ན་རྟེང་ངེ་འཛིན་རྟེ་ཡི་གའི་དོན་
ནོ། ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་པོར་ཡུར་པའི་མི་བསྐྱེད་པས། གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ཀྱི་
མི་ཤེས་པའི་ལུན་པ་མེལ་བར་བྱེད་པས་ན་སྟོན་མ་དང་། དེ་ཐ་མལ་ཀྱི་རྟོག་པས་མི་ཕྱེད་
པས་ན་རྟོ་རྟེན་དང་། དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་པས་ན་རྟེང་ངེ་འཛིན་རྟེ་སྤྱིའི་དོན་ནོ། ཤེམས་དབེན་
ཀྱི་སྤྱང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚས་རྒྱམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་
གསལ་བར་བྱེད་པས་ན་སྟོན་མ་དང་། དེ་བསྐྱེད་རིམ་པ་མན་ཆད་ཀྱི་རྟོག་པས་མི་ཕྱེད་
པས་ན་རྟོ་རྟེན་དེ་ལ་ཅེ་གཅིག་པས་ན་རྟེང་ངེ་འཛིན་རྟེ་སྤྱིའི་དོན་ནོ། རྟོན་ཀྱི་འོང་།

གསལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་དེས་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཉིས་སྤང་ཅུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་གསལ་
 དར་བྱེད་པས་ན་སྟོན་མ་དང་། གཉིས་སྤང་གི་མི་སྤྱིད་པས་ན་རྟོ་རྟེ། དེ་ལ་ཆེ་གཅིག་པས་
 ན་ཉིད་དེ་འཛིན་ཏེ་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ནོ། །གང་ལས་གང་ཐུང་ན། རྟོན་བྱུང་ལ་ཡེ་ཤེས་
 རྟོན་མ་རྟོ་རྟེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལས་གཞན་ངོ་ཅམ་དུ་བཞེངས་པ་དང་། རྟེས་
 འཇུག་ལ་སྟོབ་པའི་བྱུང་འཇུག་པ་དངོས་གནས་ལ་བཞེངས་པ་དང་བསྐྱེད་རིམ་པས་མོས་
 པ་ཡིད་བྱེད་ཅམ་གྱི་སྟོན་པ་བཞེངས་ཏེ་ཉོན་མོངས་པ་དུག་ལྷས་བྱུབ་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་
 ཁམས་ལ་གཟིགས་ནས། སེམས་ཅན་ཞེ་སྤང་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཞེ་སྤང་སྒྱུར་བར་བྱའོ་སྟམ་དུ་
 དཀོངས་ནས། ཞེ་སྤང་རྣམ་པར་དག་པ་མི་བསྐྱེད་པའི་རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་བྱུབ་
 སྒྱུབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མཆོག་དུ་གྱུར་པའི་སྤྲུག་སྟོང་པོའི་སྟོང་པོ་འོག་ནས་འཆང་པ་
 འདི་བྱུང་ངོ་། དེ་གང་ཡིན་སྟམ་ན། བརྟེན་ཞིག་ཅེས་པ་ཡིན་ལ། འདི་ལ་དྲང་ངེས་གཉིས་
 ལས། བརྟེན་ནི་རྟོ་རྟེ། རྟེན་ནི་འཛིན་པ་འམ་འཆང་བ་སྟེ་ཡེ་ཤེས་ལྷ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་
 རྟོ་རྟེ་ཆེ་ལྷ་པ་རང་ལྟར་གསལ་བའི་བྱུག་མཆོན་དུ་འཛིན་པ་ནི་རྟོ་རྟེ་འཛིན་གྱི་དྲང་དོན་
 དང་། བདེན་གཉིས་དབྱེར་མི་སྤྱིད་པའི་བྱུང་འཇུག་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་འཛིན་པ་ནི་
 རྟོ་རྟེ་འཛིན་པ་སྟེ་ངེས་དོན་ནོ། །མི་བསྐྱེད་པ་འདི་བྱུང་མ་ཐག་དུ་ཞུགས་སོ། །གང་ལས་
 བསྐྱེད་ཏེ་གང་དུ་ཞུགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་
 དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་རིག་པའི་སྐྱེས་བྱ་རྟོ་རྟེ་འཆང་དེ་ཉིད་ལས་སྦྱར་བ་སྟེ་བསྐྱེད་
 པའི་ཐབས་ཀྱི་ཙ་ཞལ་ནག་པོ་གཡས་ཞལ་དཀར་པོ་གཡོན་ཞལ་དམར་པོའི་ཚུལ་དུ་གནས་
 པའི་མི་བསྐྱེད་པའི་སྐུ་བྱུག་ཀྱི་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་མྱིར་སྟོས་སྟེ་སྟོས་ཀྱི་མཛད་པ་མཛད་ནས་
 སྒྱར་བྱོན་ཏེ་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་
 ཐུགས་རྟོ་རྟེ་འདག་པོ་རྟོ་རྟེ་འཆང་ཆེན་པོ་ཉིད་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཞུགས་སོ། །འདི་སྟོན་བྱུང་དང་
 སྐུ་ཐབས་མདོར་བྱས་བཞིན་གྱི་སྐུ་ཐབས་རྣམས་ལ་ནི་རྟོ་རྟེ་འཆང་ལ། མི་བསྐྱེད་པ་
 ཞུགས་པ་ཡིན་གྱིས་མི་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་མདོན་བྱང་ལྷས་བསྐྱེད་པའི་རྟེས་འཇུག་གི་
 སྐུ་ཐབས་གཞན་རྣམས་ལ་ནི་མི་བསྐྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཙོ་བོར་གང་སོང་བ་དེ་ལ་མི་

བསྐྱོད་པ་སོགས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་སྤྱང་འབྲིན་པའི་མཆོམས་སྦྱར་དུ། སྦྱོན་གསལ་
ལས། དང་པོའི་སྦྱོར་བའི་འོག་ཏུ་འབྲིན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་སྦྱོན་པས། །ཞེས་གསུངས།

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མི་བསྐྱོད་པ་ཕྱང་ནས་ཞེ་སྤང་རྩོམ་དྲག་པོར་བསྦྱར་བ་དེ་མདོ་བསྐྱེད་
ལས། དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་བཤད་པ་དང་། སྦྱོན་གསལ་ལས། དང་པོའི་སྦྱོར་
བའི་འོག་ཏུ་འབྲིན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་སྦྱོན་པས། །ཞེས་དང་པོ་སྦྱོར་བར་བཤད་པ་གཉིས་
འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེའི་ལན་ལ་ཁོ་ན་རེ་དེ་མི་འགལ་ཏེ། དང་པོ་སྦྱོར་བ་རང་དོན་ཕུན་
ཆོགས་སྦྱབ་བྱེད་དང་། དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གཞན་དོན་ཕུན་ཆོགས་སྦྱབ་བྱེད་ཡིན་
པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས་མདོ་བསྐྱེད་ལས། མི་བསྐྱོད་པ་ཕྱང་ནས་ཞེ་སྤང་རྩོམ་དྲག་པོར་
བསྦྱར་བ་དེ། དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཏུ་བཤད་པ་དང་ལྟ་གཅི་བོ་འབྲིན་པ་དང་པོ་སྦྱོར་
བ་དང་། འཁོར་འབྲིན་པ་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་ཡིན་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་ནས། སྦྱོན་
གསལ་ལས། མི་བསྐྱོད་པ་ཕྱང་ནས་ཞེ་སྤང་རྩོམ་དྲག་པོར་བསྦྱར་བ་དེ་དང་པོ་སྦྱོར་བར་བཤད་
པའི་ཕྱིར། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། ཚུད་གཞི་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཅམ་ཏུ་ཟད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །རང་ལྷགས་ལ་དེ་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། དང་པོ་སྦྱོར་བ་དང་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་
མཆོག་གཉིས་ཀྱི་འཁོར་འགལ་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མི་བསྐྱོད་
པ་ཕྱང་ནས་ཞེ་སྤང་རྩོམ་དྲག་པོར་བསྦྱར་བ་དེ་དང་པོ་སྦྱོར་བ་ཡང་ཡིན་ལ་དགྲིལ་འཁོར་
རྒྱལ་མཆོག་གི་གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དང་པོ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ཏེ། རེག་བྱ་རྩོམ་ལ་
སོགས་པའི་ལྟ་སོ་གཅིག་འབྲིན་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོར་བྱས་ལས། །ཞེ་སྤང་རྩོམ་
ཉིང་འཛིན་གནས། །དགྲིལ་འཁོར་ཐམས་ཅད་སྦྱོར་བར་མཛད། །ཅེས་གསུང་བའི་ཕྱིར། དེ་
འདྲ་བ་དེ་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་གཙོ་བོ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྦྱོ་བདུན་གྱི་སྦྱོ་ནས་བསྐྱེད་
ཆོག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་དགྲིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྟ་སོ་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར།

མི་བསྐྱོད་པ་ཕྱང་བ་དེ་ནས་ཕྱང་རོ། །ཞེས་དྲང་རོ། །གང་གིས་ཕྱང་ན། བཅོམ་ལྷན་
འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱོ་དང་གསུང་དང་བྱགས་རྩོམ་འཛིན་

བཞིན་ཅན་རིག་མ་དང་སྒྲིམས་པར་ཞུགས་པ་དེས་སོ། ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་འབྱུང་བའི་རྩོམ་ཆེ་དཔལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་འཛིན་ལ་སྒྲིམས་པར་ཞུགས་ཏེ་ལོ། །འདི་ལ་དྲང་ངེས་གཉིས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ཀུན་ཏེ་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། དེ་ལས་བྱུང་བ་ནི་རྩོམ་ཆེ་འཛིན་དཔལ་ཏེ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་ཀྱི་སྒྲུག་གི་སྒྲུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་འཛིན་དེའི་དྲང་དོན་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རིན་པོ་ཆེ་ནི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་རྩོམ་ཆེ་འཛིན་དཔལ་ཏེ། རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་ཀྱི་བྱུང་འཇུག་གི་སྒྲུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་འཛིན་དེའི་ངེས་དོན་ནོ། །གང་བྱུང་ན། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་རྣམས་པར་མཛད་པས་ན་ཡིད་བཞིན་གྱི་ནོར་བུ་དང་འདྲ་བའི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་གྱི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གྲུབ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྒྲུག་སྒྲིང་པོའི་སྒྲིང་པོ་འག་ནས་འཆད་པ་འདི་བྱུང་ངོ་། །དེ་གང་ཡིན་སྟེ་ན། རྩ་རྒྱིག་ཅེས་སོ། །འདི་ལ་དྲང་ངེས་གཉིས་ལས། རྩ་རྩི་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱིག་ནི་འཛིན་པའམ་འཆང་བ་སྟེ་རིན་པོ་ཆེ་ཆ་དགྲུ་བ་རང་ལྟར་གསལ་བའི་སྒྲུག་མཆོན་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་རིན་པོ་ཆེ་འཆང་བ་སྟེ་དྲང་དོན་ནོ། །རིན་པོ་ཆེ་ཡང་དག་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལས་བྱུང་བའི་བྱུང་འཇུག་རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་རིན་ཆེན་འཆང་བ་སྟེ་ངེས་དོན་ནོ། །རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་འདི་བྱུང་མ་ཐག་ཏུ་བཞུགས་སོ། །གང་ལས་བསྐྱེད་དེ་གང་ཏུ་བཞུགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིབ་དང་གསུང་དང་བྲུགས་ཀྱི་རིག་པའི་སྒྲེས་བུ་རྩོམ་ཆེ་འཆང་དེ་ཉིད་ལས་སྒྲིབ་བ་སྟེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཙྰ་ཞལ་སེར་པོ་གཡས་ཞལ་ནག་པོ་གཡོན་དཀར་པོའི་ཚུལ་ཏུ་གནས་པའི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྡན་གྱི་སྒྲུག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའ་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པ་དེ་བྱིར་སྒྲིམ་མཛད་པ་མཛད་ནས་སྤྲད་ཉོན་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིབ་དང་གསུང་དང་བྲུགས་རྩོམ་ཆེ་འཛིན་བདག་པོ་རྩོམ་ཆེ་འཆང་དེའི་ལྟ་སྒྲུགས་སུ་དེ་ལ་ཞལ་སྒྲུགས་པས་བཞུགས་སོ། །

རིན་འབྲུང་ཕྱང་བ་དེ་ནས་ཕྱང་ངོ་། །ཞེས་དྲང་ངོ་། །གང་གིས་ན། བཙམ་ལྷན་
 འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྩོམ་རང་བཞིན་
 ཅན་རིག་མ་དང་མཉམ་པར་སྦྲར་བ་དེས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་རྒྱན་འབྲུང་བ་རྩོམ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ལ་
 སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་སོ། །འདི་ལ་དྲང་ངེས་གཉིས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་རྒྱན་ནི་ཀུན་ལྟ་བུའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། དེ་ལས་
 བྱང་བའི་རྩོམ་ཞེ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐྱ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་ངེ་
 འཛིན་ནི་དྲང་དོན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་རྒྱན་
 ནི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་དང་། དེ་ལས་བྱང་བའི་རྩོམ་ཞེ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་བྱང་འབྱུག་གི་
 སྐྱ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་ངེ་འཛིན་ནི་ངེས་དོན་ནོ། །གང་ཕྱང་ན། འདོད་
 ཆགས་ནམ་པར་དག་པ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་གྲུབ་སྦྲུབ་པར་
 བྱེད་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་ཡུར་བའི་སྐྱ་སྒྲིང་པོའི་སྒྲིང་པོ་འོག་ནས་འཆད་པ་འདི་ཕྱང་
 ངོ་། །དེ་གང་ཡིན་སྟུང་ན། ལྷོ་རོ་ལིག་སྟེ། འདི་ལ་དྲང་ངེས་གཉིས་ལས། ལྷོ་ནི་མ་ལུས་
 པ། རོ་ནི་འཁོར་བ་ལི་ག་ནི་འདས་པ་སྟེ། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་ནལ་འཕྱོར་གྱིས་འཁོར་བ་མ་
 ལུས་པ་ལས་འདས་པར་བྱེད་པས་ན་ལྷོ་རོ་ལིག་སྟེ་དྲང་དོན་དང་། ལྷོ་ནི་མ་ལུས་པ། རོ་
 ནི་སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ། ལིག་ནི་འདས་པ་སྟེ། སྤང་མཆེད་ཐོབ་གསུམ་མ་ལུས་པ་ལས་
 འདས་པའི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་གནས་པ་ནི། ལྷོ་རོ་ལིག་སྟེ་ངེས་དོན་ནོ། །འོད་དཔག་
 མེད་འདི་ཕྱང་མ་ཐག་ཏུ་བཞུགས་སོ། །གང་ལས་བསྐྱེད་དེ་གང་ཏུ་བཞུགས་ན་བཙམ་ལྷན་
 འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་རིག་པའི་སྐྱེས་བྱ་
 རྩོམ་ཞེ་འོད་ཞེ་འོད་ལས་སྦྱོར་བ་སྟེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཚ་ཞལ་དམར་པོ་གཡས་ཞལ་
 བྱག་པོ་གཡོན་ཞལ་དཀར་པོའི་རྩལ་ཏུ་གནས་པའི་འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་གི་རིག་པའི་
 བདག་པོ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐྱ་ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་དེ་ཕྱིར་སྦྱོས་མཛད་པ་མཛད་ནས། སྤར་
 རྩོན་ཏི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྩོམ་རང་བདག་པོ་

དོ་རྩེ་འཆང་ཆེན་པོ་དེའི་རྒྱལ་སྤེལ་ཕྱགས་སུ་ཞུལ་དེ་ཉིད་ལ་ཕྱགས་ཏེ་བཞུགས་སོ། །

འོད་དཔག་མེད་ཕུང་བ་དེ་ནས་ཕུང་ངོ་། ཁྲིས་ཀྱང་ངོ་། ཀྱང་གིས་ན། རྒྱུད་ཀྱི་
 རྩོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་
 རྩོམ་འཛིན་རང་བཞིན་ཅན་རིག་མ་དང་མཉམ་པར་སྦྲར་བ་དེས་སོ། ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲུབ་པ་གདོན་མི་ཟ་བའི་མཆོག་དམ་ཆོག་འབྱུང་བ་དོ་
 རྩོམ་གྱི་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་ཏེ་ལོ། འདི་ལ་དྲུང་ངེས་གཉིས་ལས།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གྲུབ་པ་གདོན་མི་ཟ་བའི་མཆོག་དམ་ཆོག་འབྱུང་བའི་
 རྩོམ་ནི་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེས་བྱ་བསྐྱབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་
 རྩོགས་པར་བྱེད་པ་ལས་མི་འདའ་བས་ན་དམ་ཆོག་དང་ཐ་མལ་གྱི་རྩོག་པས་མི་བྱེད་པས་
 བ་དོ་རྩོམ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་དྲུང་དོན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་གྲུབ་པ་གདོན་མི་ཟ་བའི་དམ་ཆོག་འབྱུང་བ་དོ་རྩོམ་ནི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཡིན་ལ་
 དེས་མཆོན་མ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་སྟེར་བར་བྱེད་པས་ན་མཆོག་དང་། གཉིས་སྤང་གི་
 མི་བྱེད་པས་ན་དོ་རྩོམ་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ངེས་དོན་ཡིན་ནོ། ཀྱང་ཕུང་
 ན། དམ་ཆོག་འབྲུགས་པ་དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་གྲུབ་སྐྱབ་པར་
 བྱེད་པའི་ཐབས་མཆོག་ཏུ་ཡུར་པའི་སྤྲུལ་སྟེང་པའི་སྟེང་པོ་འག་ནས་འཆང་པ་འདི་ཕུང་
 རོ་། འདི་ལ་དྲུང་ངེས་གཉིས་ལས། དམ་ཆོག་དོ་རྩོམ་བསྐྱེད་པ་བརྟེན་ནས་ཉོན་
 མངས་པ་ཕྲག་དོག་གི་དབང་གིས་དམ་ཆོག་ཉམས་པའི་ཉེས་པ་རྣམས་འབྲུགས་པ་སྟེ་མེལ་
 བར་བྱེད་པ་ནི། དམ་ཆོག་འབྲུགས་པ་སྟེ་དྲུང་དོན་དང་། དམ་ཆོག་ནི་ཁམས་ལྷ་བ་རྒྱུང་
 ཡིན་ལ། རྒྱུང་གི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་བྱང་ལེམས་ནོར་བུའི་ཆེའི་བར་ཏུ་བཀྲག་སྟེ་
 མི་འཕོ་བར་བཟུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོའི་སྟོང་པ་ངེས་པའི་བདེ་སྟོང་དབྱེར་
 མེད་ཏུ་སྦྱོར་བ་ནི་དམ་ཆོག་འབྲུགས་པ་སྟེ་ངེས་དོན་ནོ། རྟེན་ཡང་གང་ཡིན་སྟེ་ན། བརྩ་
 རྩིག་ཅེས་སོ། འདི་ལ་དྲུང་ངེས་གཉིས་ལས། བརྩ་ནི་ཤེས་རབ། རྩི་ཀ་ནི་འཛིན་པ་འམ་
 འཆང་པ་སྟེ་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཏུ་འཛིན་པ་ནི་ཤེས་

རབ་འཆང་བ་སྟེ་བྱང་དོན་དང་། ཤེས་རབ་ནི་ཀུན་ལ་བྱུང་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཡིན་ལ།
དེ་ནོར་བྱུང་བའི་ཆེད་པར་དུ་པལ་སྟེ་རྒྱུད་སྟོང་པས་ཀྱིས་མི་འཕོ་བར་འཇིག་རྟེན་པ་ནི་ཤེས་རབ་
འཆང་སྟེ་ངེས་དོན་ནོ། རྟོན་གྲུབ་འདི་ལྷུང་མ་ཐག་དུ་བཞུགས་སོ། ཀལ་ལས་བསྐྱེད་དེ་
གང་དུ་བཞུགས་ན། བཙམ་ལུན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེད་དང་གསུང་
དང་ཐུགས་ཀྱི་རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་རྣམས་འཆང་དེ་ཉིད་ལས་སྦྱོར་བ་སྟེ་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་
ཙུ་ཞལ་ལྷུང་བྱ་གཡས་ཞལ་ནག་པོ་གཡོན་ཞལ་དཀར་པོའི་ཚུལ་དུ་གནས་པའི་དོན་གྲུབ་
ཀྱི་སྐྱེས་ཐུག་ཆུ་ཆེན་པོ་ཕྱིར་སྦྱོས་མཛད་པ་མཛད་ནས་སྤར་བྱོན་ཏེ། བཙམ་ལུན་འདས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་བདག་པོ་རྣམས་འཆང་དེའི་
བྱང་ཚུགས་སུ་དེ་ལ་ཞལ་བྱོགས་ཏེ་བཞུགས་སོ། །

གཉིས་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ཞེས་དང་གཏི་ཐུག་འདོད་ཆགས་དང་། ཞེས་སོགས་རྒྱུ་
པ་བཞི་བྱུང་། དོན་ནི། ཞེས་མི་བསྐྱེད་པ། གཏི་ཐུག་ནམ་སྤང་། འདོད་ཆགས་འོད་
དཔག་མེད། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལུན། དམ་ཆོག་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་སྟེ་
རིགས་ལྷུང་དང་རིགས་ལྷུང་གཏོགས་པའི་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་རང་སྟོན་པ་པོའི་གང་ཟག་གི་
རྒྱུད་ལ་ཐར་པ་ཐོབ་པར་འདོད་པ་དང་། འདོད་ལུལ་གྱི་ཐར་པ་རབ་དུ་སྦྱུབ་པར་བྱེད་
པ་ནི་བྱང་དོན་དང་། ཞེས་མི་བསྐྱེད་པ། གཏི་ཐུག་ནམ་སྤང་། འདོད་ཆགས་འོད་
དཔག་མེད། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལུན། དམ་ཆོག་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་སྟེ།
རིགས་ལྷུང་སྐྱེས་བུ་ཐུན་པའི་ལུང་པོ་ལྷུང་ལུན་པའི་རྫོགས་རིམ་པའི་སྦྱུབ་པ་པོས་ཐུག་ཆུ་
དང་། སྟོན་པར་ཞུགས་པས་ལུང་པོ་ལྷུང་པོ་པོར་གྱུར་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཞུ་བ་ནོར་
བྱུང་བའི་ཆེད་པར་དུ་པལ་ནས་མི་འཕོ་བར་བཟུང་བ་ལས་བྱུང་བའི་བདེ་བ་ཆེན་པོས་ལུང་པོའི་
དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་འདོད་ལུལ་གྱི་ཐར་པ་རབ་དུ་སྦྱུབ་པར་བྱེད་པ་
ནི་ངེས་དོན་ཡིན་ཏེ། ལུང་སྟོན་ལས། ལུང་པོ་འདི་དག་སངས་རྒྱུས་ཏེ། རྫོགས་པའི་བྱང་
ཆུབ་རྒྱུ་དུ་འབྱུང་། གཉིས་མེད་དེ་བཞིན་ཉིད་སྦྱོར་བ། རྟོན་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་ཞེས་
བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

ཡུལ་པ་མཉམ་པ་འཛིན་གྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུ་

གཉིས་པ་ཡུལ་པ་མཉམ་པ་འཛིན་གྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུ་ མོ་མོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བཟུ་བ་གཉིས་ལས།
 དང་པོ་ནི། དེ་ནས་ཡང་བཙུག་ལྟར་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩི་རྩེ་
 འཛིན་ཞེས་པ་ནས། བྱང་སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱར་བཞུགས་སོ། ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། དོན་ནི།
 རིགས་ལྡན་ཡུལ་པ་དེ་ནས་རིགས་ལྡན་པོ་དེ་ནས་ཀྱིས་ཡུལ་པ་མཉམ་པ་འཛིན་གྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུ་ དེའི་ལོངས་སྤྱོད་
 བྱར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་བྱ་བྱུང་རོ། ཞེས་བྱང་རོ། ཁང་གིས་ན་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་བཙུག་ལྟར་
 འདས་སྤྱོད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྩི་རྩེའི་རང་བཞིན་ཅན་རིག་མ་དང་མཉམ་པར་སྦྱོར་བ་
 དེས་སོ། ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩི་རྩེ་འཛིན་པ་ནི་
 མི་བསྐྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ལྟན་ལྟེས་ཀྱི་བདེ་བས་རྒྱུ་མཉམ་པར་བྱེད་པའི་དམ་ཆོག་ལྟ་
 མ་གཤིས་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྦྱོར་པར་ཞུགས་ནས་སོ། ཁང་ན་ཐུགས་རྩི་རྩེ་
 མི་བསྐྱོད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཙུན་མོའི་མཆོག་ལྟ་མ་གཤིས་འདི་བྱུང་རོ། དེ་གང་ཡིན་ལྟ་ན།
 དེ་ཁ་རྩི་ཅེས་སོ། འདི་ལ་བྱང་དེས་གཉིས་ལས། དེ་ཁ་ནི་ཞེས་དང་། རྩི་ཅི་དགའ་མ་
 ལྟ། ཞེས་དམ་པར་དག་པ་མི་བསྐྱོད་པ་ལ་དགའ་བས་ན་ཞེས་དགའ་མ་སྟེ་བྱང་དོན་
 དང་། ཞེས་དམ་པར་དག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དོན་ཀྱི་འོད་གསལ་ལ་དགའ་བས་ན་
 ཞེས་དགའ་མ་སྟེ་དེས་དོན་ནོ། ལྟ་མ་གཤིས་འདི་བྱུང་མ་ཐག་ཏུ་བཞུགས་སོ། ཁང་ལས་
 བསྐྱོད་དེ་གང་ཏུ་བཞུགས་ནས། བཙུག་ལྟར་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་
 དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྩི་རྩེ་རིག་པའི་སྤྱོད་ཀྱི་རྩི་རྩེ་འཛིན་དེ་ཉིད་བྱུང་མེད་ལྟ་མ་གཤིས་
 གཤེགས་པ་འཛིན་པར་གྱུར་ཏེ། བདེན་བཤད་ཀྱི་སྤྱར་བཞུགས་སོ། །

ལྟ་མ་གཤིས་བྱུང་བ་དེ་ནས་བྱུང་རོ། ཞེས་བྱང་རོ། ཁང་གིས་བྱུང་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་
 པ་བཙུག་ལྟར་འདས་སྤྱོད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྩི་རྩེའི་རང་བཞིན་ཅན་རིག་མ་དང་སྦྱོར་པ་
 པར་ཞུགས་པ་དེས་བྱུང་རོ། ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་བྱུང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནམས་སྤང་
 ཐམས་ཅད་ལྟན་ལྟེས་ཀྱི་བདེ་བས་རྒྱུ་མཉམ་པར་བྱེད་པའི་རྩི་རྩེ་སྤྱོད་མ་ལ་དམིགས་

པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྒྲུབ་པར་ཞུགས་ནས་ཕྱང་ངོ་། །ཁང་ཕྱང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཅུན་མོའི་མཆོག་སྤྱན་མ་འདི་ཕྱང་ངོ་། །དེ་གང་ཡིན་སྐྱམ་ན། མོ་ཏ་
 ར་ཉི་ཅེས་སོ། །འདི་ལ་བྱང་ངེས་གཉིས་ལས། མོ་ཏ་ནི་གཉི་ཕྱག །ར་ཉི་ནི་དགའ་མ་སྟེ།
 གཉི་ཕྱག་རྣམ་པར་དག་པའི་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ལ་དགའ་བས་ན་གཉི་ཕྱག་དགའ་མ་ཉི་
 བྱང་དོན་དང་། གཉི་ཕྱག་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་
 དགའ་བས་ན་གཉི་ཕྱག་དགའ་མ་སྟེ་ངེས་དོན་ནོ། །སྤྱན་མ་འདི་ཕྱང་མ་ཐག་ཏུ་བཞུགས་
 སོ། །ཁང་ལས་བསྐྱེད་དེ་གང་ཏུ་བཞུགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
 ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་རྩི་བཤེད་པོ་རིམ་པའི་སྐྱེས་བུ་རྩི་རྩི་
 འཆང་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་བྱང་མེད་སྤྱན་མའི་གཞུགས་འཛིན་པར་གྱུར་ཉི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་གྱུར་
 བཞུགས་སོ། །

སྤྱན་མ་ཕྱང་བ་དེ་ནས་ཕྱང་ངོ་། །ཞེས་བྱང་ངོ་། །ཁང་གིས་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱན་པ་
 བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྩི་རྩི་
 རང་བཞིན་ཅན་རིག་མ་དང་མཉམ་པར་སྦྱར་བ་དེས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན། དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་རྣམ་པར་དག་པ་འཛིན་པ་འོད་དཔག་མེད་
 དེ་ལ་ལྡན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེ་བས་རྩིས་སུ་ཆགས་པ་སྟེ་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་རྩི་རྩི་ཞོས་དཀར་མོ་
 ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྒྲུབ་པར་ཞུགས་པ་དེའོ། །ཁང་ཕྱང་ན། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་རྣམ་པར་དག་པ་འཛིན་པ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་བཅུན་
 མོའི་མཆོག་ཞོས་དཀར་མོ་འདིའོ། །དེ་གང་ཡིན་ན། རྒྱ་གར་ར་ཉི་སྟེ། འདི་ལ་བྱང་ངེས་
 གཉིས་ལས། རྒྱ་གར་ནི་འདོད་ཆགས། ར་ཉི་ནི་དགའ་མ་སྟེ་འདོད་ཆགས་རྣམ་པར་དག་
 པ་འོད་དཔག་མེད་ལ་དགའ་བས་ན་འདོད་ཆགས་དགའ་མ་སྟེ་བྱང་དོན་དང་། འདོད་
 ཆགས་རྣམ་པར་དག་པ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་དགའ་བས་ན་འདོད་
 ཆགས་དགའ་མ་སྟེ་ངེས་དོན་ནོ། །ཞོས་དཀར་མོ་འདི་ཕྱང་མ་ཐག་ཏུ་བཞུགས་སོ། །ཁང་
 ལས་བསྐྱེད་དེ་གང་ཏུ་བཞུགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྐྱུགས་ཀྱི་རིག་པའི་སྐྱེས་པུ་རྩོམ་ཆེ་འཆང་དེ་ཉིད་བྱུང་ཅིང་གོས་དཀར་
མོའི་གཟུགས་འཛིན་པར་ཡུར་ཏེ་རྩལ་སྐྱུགས་ཀྱི་ཡུར་བཞུགས་སོ། །

གོས་དཀར་མོ་ཡུར་བ་དེ་ནས་ཡུར་ངོ་། ཞེས་ཀྱང་ངོ་། །གང་གིས་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་
པ་བཅོམ་ལུན་འདས་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྐྱུགས་རྩོམ་ཆེའི་རང་བཞིན་ཅན་རིག་མ་དང་
སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་དེས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛོད་ནས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྐྱུགས་བསྐྱེ་བ་རྩོམ་ཆེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་
ཏེ་ལོ། །འདི་ལ་ཚུལ་བཞི་ལས། འཆི་བ་འོད་གསལ་ལས་ཡུར་བ་བཞིན་རྒྱ་འཆི་བ་འོད་
གསལ་རྒྱ་གཤེགས་པའི་ཐ་མལ་པའི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྐྱུགས་ཏེ་ལྷས་རག་ཡིད་གསུམ་
སྐྱེ་ཅིག་གིས་འཛིག་ཅིང་ཡིད་བརྟན་རྒྱ་མི་རྒྱང་བ་ནི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྐྱུགས་བསྐྱེ་བ་
སྟེ་ཡི་གའི་དོན་དང་། ཐ་མལ་པའི་སྐྱེ་གསུང་སྐྱུགས་ཏེ་ལྷས་རག་ཡིད་གསུམ་རང་བཞིན་
ཀྱིས་བྱུང་པས་སྟོང་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་བྱུང་པར་སྒྲུང་བའི་སྒྲུང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་
མི་མཐུན་པ་ནི། སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྐྱུགས་བསྐྱེ་བ་སྟེ་སྐྱེ་དོན་དང་། སྐྱེ་སྒྲུང་བ། གསུང་
མཛེད་ལ། སྐྱུགས་ཉེར་ཐོབ་བཞེན་པའི་རྒྱང་དང་བཅས་པ་དཔེའི་འོད་གསལ་རྒྱ་ཐིམ་སྟེ་
མི་སྒྲུང་བར་ཡུར་པ་ནི། སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྐྱུགས་བསྐྱེ་བ་སྟེ་སྐྱེས་པའི་དོན་དང་། སྐྱེ་
ལྷས་པའི་སྐྱེ་གསུང་སྐྱུགས་ཏེ། ལྷས་རག་ཡིད་གསུམ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་རྒྱ་འཆང་ཡལ་བ་
ལྟར་ཐིམ་སྟེ་མི་སྒྲུང་བར་ཡུར་པ་ནི་བསྐྱེ་བ་དང་། དོན་གྱི་འོད་གསལ་དེ་གཉིས་སྒྲུང་གི་
མི་སྐྱེད་པས་ན་རྩོམ་ཆེ་ཅེ་གཅིག་པས་ན་ཉིང་དེ་འཛིན་དེ་ལ་དམིགས་པ་ནི། སྐྱེ་དང་གསུང་
དང་སྐྱུགས་བསྐྱེ་བ་སྟེ་མཐར་ཐུག་པའོ། །གང་ཡུང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དོན་ཡོད་
བྱུང་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཤེས་རབ་འཆང་བའི་བཙུན་མོའི་མཆོག་སྒྲོལ་མ་འདི་ཡུར་ངོ་། །དེ་
གང་ཡིན་སྟུམ་ན། བརྩ་ར་ཏེ་ཅས་སོ། །འདི་ལ་དྲང་ངེས་གཉིས་ལས། བརྩ་ནི་རྩོམ་ཆེ། ར་
ཏེ་ནི་དགའ་མ་ཏེ། རྩོམ་ཆེ་དོན་ཡོད་བྱུང་པ་ལ་དགའ་བས་ན་རྩོམ་ཆེ་དགའ་མ་སྟེ་དྲང་དོན་
དང་། གཉིས་སྒྲུང་གིས་མི་སྐྱེད་པས་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ལ་དགའ་བས་ན་རྩོམ་ཆེ་དགའ་མ་
སྟེ་ངེས་དོན་ནོ། །

སྒྲོལ་མ་འདི་ཕྱང་མ་ཐག་ཏུ་བཞུགས་སོ། །གང་ལས་བསྐྱེད་དེ་གང་ཏུ་བཞུགས་ན།
 བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་རིག་
 པའི་སྐྱེས་བྱ་རྩི་རྩེ་འཆང་དེ་ཉིད་བྱད་མེད་སྒྲོལ་མའི་གཟུགས་འཛིན་པར་གྱུར་ཏེ་བྱང་
 རྟེན་གྱི་གྱུར་བཞུགས་སོ། །གཉིས་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
 ཀྱི་བཅུན་མོའི་མཆོག་དམ་ཆོག་ཕྱན་ལུ་མཆོགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། སྐྱུན་མ།
 ལྷ་མ་གྱི། གོས་དཀར་མོ། སྒྲོལ་མ་དང་བཞི་པོ་དེ་རིགས་ལྡང་དང་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པས་
 རིགས་ལྡའི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་བདེ་ཆེན་བསྐྱེད་པར་མཛད་པས་ན་བཅུན་མོའི་མཆོག་འདོད་
 པའི་དབང་ཕྱག་ཕྱན་ལུ་མཆོགས་པའོ། །འོ་ན། རིགས་ལྡའོད་པ་ལ་ཡུམ་བཞི་ལས་མ་
 བྱང་བས་ཡུམ་གཅིག་ཆད་པའི་སྐྱེན་ཏུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་སྐྱེན་མེད་དེ། ལྷ་མ་གྱི་དེའི་རྩི་
 རྩེའི་རིགས་དང་རིན་པོ་ཆེའི་རིགས་གཉིས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྐབས་གཞན་ཏུ་སྐྱེན་
 མ་ཐོག་མར་འབྱུང་བར་བཤད་པ་དང་། འདིར་ལྷ་མ་གྱི་ཐོག་མར་འབྱུང་བར་བཤད་པ་
 གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། རིགས་ལྡའི་ནང་ནས་མི་བསྐྱེད་པ་དང་པོར་འབྱུང་
 བས། དེའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་ཡུམ་བཞིའི་ནང་ནས་ལྷ་མ་གྱི་དང་པོར་འབྱུང་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འབྲས་བུའི་སྐབས་དང་། རིམ་པ་གསུམ་པ་དང་། ཟུང་འཇུག་གི་སྐབས་སུ་ཡི་
 ཤེས་ཀྱི་སྐྱེ་དངོས་ཀྱི་སྐྱེན་སྟགས་ཡུམ་བཞི་དང་སྐྱེར་བ་ཡིན་ལ། བསྐྱེད་རིམ་པ་དང་དབེན་
 པ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱེན་སྟགས་ལྷ་མོ་བཞི་དང་སྐྱེར་བ་ཡིན་ནོ། །

ཁྲོ་མོ་བཞིར་སྐྱུལ་པ་བཤད་པ།

གསུམ་པ་ཁྲོ་པོ་བཞི་སྐྱུལ་པ་ལ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་དོན་བསྟུ་བ་གཉིས་ལས། དང་
 པོ་ནི། དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྩི་རྩེ་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་ཅེས་པ་ནས། བྱང་རྟེན་གས་
 ཀྱི་སྐྱོར་བཞུགས་སོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དོན་ནི། ཡུམ་བཞི་སྐྱུལ་པ་དེ་ནས་ཕྱང་
 རྩི་། ཞེས་བྱང་རྩི་། གང་གིས་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྐྱེན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐྱེ་དང་གསུང་
 དང་ཐུགས་རྩི་རྩེའི་རང་བཞིན་ཅན་རིག་མ་དང་མཉམ་པར་སྐྱེར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཅི་

ཞིག་མཛད་ནས་ན། འཁོར་ལོ་ཕྱག་མཛན་ཏུ་འཛིན་པའི་བཅོམ་ལྷན་འདས་ནས་པར་
སྤང་མཛད་རིགས་བདག་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཁྲོ་བོ་གཤིན་ཆེ་གཤེད་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་
དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་སོ། །གང་བྱང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནས་པར་
སྤང་མཛད་དང་དེའི་རིགས་ཅན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་བ་དང་སྐྱབ་པ་ལ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས་པ་
སྟེ། བཞེགས་གྱི་གནོད་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱོག་པར་བྱེད་པའི་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་གཤིན་ཆེ་གཤེད་
དེ་ཉིད་དོ། །དེ་གང་ཡིན་ན། ཡམས་ཀྱི་ཉ་ཅས་སོ། །འདི་ལ་དྲང་ངེས་གཉིས་ལས། ཡ་
མན་ནི་གཤིན་ཆེ། ཉ་གྱི་ཉ་ནི་མཐར་བྱེད་དེ། གཤིན་ཆེའི་མཚོན་པའི་རན་སོང་གསུམ་ཏུ་
འབྲིད་པར་བྱེད་པའི་ལས་སྐྱབ་ནས་གཤིན་ཆེ་གཤེད་གྱི་ལྟལ་འབྱོར་གྱིས་འཛིགས་པར་
བྱེད་པས་ན་གཤིན་ཆེ་མཐར་བྱེད་དེ་དྲང་དོན་དང་། གཤིན་ཆེ་ནི་མ་རིག་པ་ཉེར་ཐོབ་
ཡིན་ལ། དེས་མཚོན་པའི་སྤང་མཛད་གཉིས་དང་བཅས་པ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཏུ་འཛིགས་
པར་བྱེད་པས་ན་གཤིན་ཆེ་མཐར་བྱེད་དེ་ངེས་པའི་དོན་ནོ། །གཤིན་ཆེ་གཤེད་འདི་སྤང་
མ་ཐག་ཏུ་བཞུགས་སོ། །གང་ལས་བསྐྱེད་དེ་གང་ཏུ་བཞུགས་ན། བཅོམ་ལྷན་འདས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་གྱི་རིག་པའི་སྐྱེས་བྱ་རྩོ་རྩོ་
འཆང་དེ་ཉིད་འཆི་བ་འོད་གསལ་ལས་བྱང་ཞིང་འཆི་བ་འོད་གསལ་ཏུ་གཤེགས་པས་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་སྟེ་བཞེགས་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་ཉེ་སྐྱག་པར་བྱེད་པའི་ཁྲོ་བོ་ཆེན་
པོ་གཤིན་ཆེ་གཤེད་གྱི་ཚུལ་ཏུ་ཤར་ཕྱོགས་གྱི་སྒྲོར་བཞུགས་སོ། །

གཤིན་ཆེ་གཤེད་སྤང་བ་དེ་ནས་སྤང་དོ། །ཞེས་དྲང་དོ། །གང་གིས་སྤང་ན། ལྷང་
གྱི་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས་སྤང་གསུང་དང་ཐུགས་རྩོ་རྩོ་ཆེའི་རང་བཞིན་ཅན་རིག་མ་
དང་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་
པ་ཐམས་ཅད་གྱི་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པའི་རྩོ་རྩོ་རྩོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་
པར་ཞུགས་ནས་སོ། །འདི་ལ་དྲང་ངེས་གཉིས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་
གྱི་མངོན་པར་བྱང་ཚུབ་པ་ནི་རིན་ཆེན་འབྱུང་ལྷན་ཡིན་ལ། དེ་རིགས་བདག་ཏུ་བཞུགས་
པའི་ཁྲོ་བོ་ཞེས་རབ་མཐར་བྱེད་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་དེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་

ནི་དྲང་དོན་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་ནི་དོན་
 གྱི་འོད་གསལ་དང་དེ་གཉིས་སྤངས་གིས་མི་བྱེད་པས་ན་རྟོག་ཤིང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་རེ་
 འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་པ་ནི་ངེས་དོན་ནོ། །གང་ལྟར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རིན་
 ཆེན་འབྱུང་ལྡན་དང་། དེའི་རིགས་ཅན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་བྱི་བ་དང་སྦྱབ་པ་ལ་བྱིན་གྱིས་
 བསྐྱོབས་པ་སྟེ་བཤེགས་ཀྱི་གཞོད་པ་སྒྲོག་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་མཐར་བྱེད་འདི་ལོ། །དེ་
 གང་ཡིན་ན། དཔྱད་ཀྱིང་ཅེས་སོ། །འདི་ལ་དྲང་ངེས་གཉིས་ལས། དཔྱད་ནི་ཤེས་རབ།
 ༡་ཀྱིང་ནི་མཐར་བྱེད་དེ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་ནམས་
 འཛིགས་པར་བྱེད་པས་ན་ཤེས་རབ་མཐར་བྱེད་དེ་དྲང་དོན་དང་། ཤེས་རབ་ནི་མྱེའི་ཡུལ་
 ལ་ཆོགས་པ་ལ་གཡེང་པར་བྱེད་པའི་ཀྱན་རྟོག་ཡིན་ལ། དེ་དོན་གྱི་འོད་གསལ་གྱི་འཛིགས་
 པར་བྱེད་པས་ན་ཤེས་རབ་མཐར་བྱེད་དེ་ངེས་དོན་ནོ། །ཤེས་རབ་མཐར་བྱེད་འདི་ལྟར་
 མ་ཐག་ཏུ་བཞུགས་སོ། །གང་ལས་བསྐྱེད་དེ་གང་ཏུ་བཞུགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲོ་དང་གསུང་དང་སྤྱུགས་རྟོག་རིག་པའི་སྤྱེས་ཏུ་རྟོག་
 འཆར་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་རྟོག་རྟེན་དམ་ཆོག་སྟེ་ཤ་བའི་མཁའ་འགྲོ་མ་ནམས་བསྐྱེད་ས་
 པ་སྟེ་སྤྱག་པར་བྱེད་པའི་ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་མཐར་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཏུ་སྟོ་སྤྱགས་ཀྱི་སྒྲོ་
 བཞུགས་སོ། །

ཤེས་རབ་མཐར་བྱེད་ལྟར་བ་དེ་ནས་ལྟར་རོ། །ཞེས་དྲང་རོ། །གང་གིས་ན། རྒྱུད་ཀྱི་
 ཉོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་སྤྲོ་དང་གསུང་དང་སྤྱུགས་རྟོག་རིག་པའི་སྤྱེས་ཏུ་རྟོག་
 ཉོམས་པར་ཞུགས་པ་དེས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ལྟར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་ཆོས་རིན་པོ་ཆེའི་འབྱུང་གནས་རྟོག་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་
 ཞུགས་ནས་སོ། །འདི་ལ་དྲང་ངེས་གཉིས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་
 རིན་པོ་ཆེ་ནི་འོད་དཔག་མེད་ཡིན་ལ། དེ་འབྱུང་གནས་སུ་བྱས་པའི་རྟོག་རྟེན་མཁྱིན་གྱི་
 སྤྱུགས་ཀྱི་སྤྱུག་སྤྱུག་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ནི་དྲང་དོན་དང་། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་རིན་པོ་ཆེ་ནི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་ཡིན་ལ། དེ་འབྱུང་གནས་

སུ་བྱས་པའི་དོ་རྩེ་རྩ་མགིན་གྱི་ཕྱང་འཇུག་གི་སྐྱུ་ཕྱག་ཀྱང་ཆེན་པོ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་རེ་
འཛིན་ནི་རེས་དོན་ནོ། །གང་ཕྱང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འདོད་ཆགས་
རྣམ་པར་དག་པ་འཆར་བ་འོད་དཔག་མེད་དང་། དེའི་རིགས་ཅན་གྱི་དགྲུལ་འཁོར་གྱི་བ་
དང་བསྐབ་པ་ལ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོལ་པ་སྟེ་བཞགས་ཀྱི་གནོད་པ་བསྒྲོག་པར་བྱེད་པའི་ཁྲོ་པོ་
ཆེན་པོ་རྩ་མགིན་འདིའོ། །དེ་གང་ཡིན་ན། བརྒྱ་ཉིད་ཅེས་སོ། །འདི་ལ་དྲང་རེས་གཉིས་
ལས། བརྒྱ་མཐར་བྱེད་ཅེས་པ་སྟེ། བརྒྱ་རྒྱས་མ་གོས་པ་ལྟར། རྩ་མགིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་
སྐབ་པ་པོ་ཉེན་མོངས་པས་མི་གོས་པས་ན་བརྒྱ་མཐར་བྱེད་དེ་དྲང་དོན་དང་། བརྒྱ་ནི་
ཕྱག་ཀྱའི་བརྒྱ་ཡིན་ལ། མཐར་བྱེད་ནི། དེའི་ནང་དུ་ཡབ་ཀྱི་དོ་རྩེ་བཅུག་པ་སྟེ་སྟོམས་པར་
ཞུགས་པས་བདེ་བས་སྟོང་པ་རེས་པའི་བདེ་སྟོང་སྦྱར་བ་ནི་བརྒྱ་མཐར་བྱེད་དེ་རེས་པའི་
དོན་ནོ། །རྩ་མགིན་འདི་ཕྱང་མ་ཐག་དུ་བཞུགས་པར་གྱུར་ཏོ། །གང་ལས་བསྐྱེད་དེ་གང་
དུ་བཞུགས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་
ཐུགས་ཀྱི་རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་དོ་རྩེ་འཆར་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཁྲོ་པོ་རྩ་མགིན་
འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གསུང་དོ་རྩེ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཚུལ་
དུ་རུབ་ཕྱགས་ཀྱི་སྟོར་བཞུགས་སོ། །

རྩ་མགིན་ཕྱང་བ་དེ་ནས་ཕྱང་ངོ་། ཞེས་དྲང་ངོ་། །གང་གིས་ན། རྒྱུད་ཀྱི་སྟོན་པ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེའི་རང་བཞིན་ཅན་རིག་མ་དང་སྟོམས་
པར་ཞུགས་པ་དེས་སོ། །ཅི་ཞིག་མཛད་ནས་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་
སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་ཞེས་བྱ་བའི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་སྟོམས་པར་ཞུགས་ནས་
སོ། །འདི་ལ་དྲང་རེས་གཉིས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་
དང་ཐུགས་དོ་རྩེའི་རང་བཞིན་ཅན་ནི་དོན་ཡོན་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་རིགས་བདག་དུ་
བཞུགས་པའི་དོ་རྩེ་བཅུད་ཅི་འབྲིལ་པ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་དྲང་དོན་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོ་རྩེ་ནི་དོན་གྱི་འོད་གསལ་
ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་སྤང་གི་མི་བྱེད་པས་ན་དོ་རྩེ་དང་། དེ་ལ་དམིགས་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་

ནི་ངེས་དོན་ནོ། །གང་ཕྱུང་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་
 ཐུགས་རྩོམ་རིམ་བཞིན་ཅན་དོན་ཡོད་གྲུབ་པ་དང་དེའི་རིགས་ཅན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་
 བ་དང་སྐྱབ་པ་ལ་བྱིན་གྱིས་སྒོ་བས་པ་སྟེ་བཤེགས་ཀྱི་གཞོན་པ་བརྒྱུག་པར་བྱེད་པའི་ཁྲོ་བོ་
 ཆེན་པོ་བདུད་ཅི་འབྱུང་བ་འདི་ཕྱུང་རོ། །དེ་གང་ཕྱུང་ན། བེལ་ན་ཏ་གྱིད་ཅེས་སོ། །འདི་
 ལ་དྲང་ངེས་གཉིས་ལས། བེལ་ན་ནི་བཤེགས། ཏ་གྱིད་ནི། མཐར་བྱེད་དེ། བདུད་ཅི་
 འབྱུང་པའི་རྣམ་འབྱོར་གྱིས་བཤེགས་རྣམས་འཇིགས་པར་བྱེད་པས་ན་བཤེགས་མཐར་བྱེད་
 དེ་དྲང་དོན་དང་། བཤེགས་ནི་ལུས་ཀྱི་འབྱུང་བ་འཕེལ་འགྲིབ་གྱིས་བསྐྱེད་པའི་གཞོན་པ་
 ཡིན་ལ། དེ་རྒྱུད་གི་རྣམ་འབྱོར་གྱི་སྒོ་བས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་བདེ་ཆེན་གྱིས་འཇིགས་པར་
 བྱེད་པས་ན་བཤེགས་མཐར་བྱེད་སྟེ་ངེས་དོན་ནོ། །ཁྲོ་བོ་ཆེན་པོ་བདུད་ཅི་འབྱུང་བ་འདི་
 ཕྱུང་མ་ཐག་ཏུ་བཞུགས་སོ། །གང་ལས་བསྐྱེད་དེ་གང་ཏུ་བཞུགས་ན། བཙམ་ལྷན་འདས་
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་རིག་པའི་སྐྱེས་བུ་རྩོམ་རྩི་
 འཆང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་པའི་ཁྲོ་བོ་བདུད་ཅི་འབྱུང་བ་དེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་
 ཅད་ཀྱི་སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་རྩོམ་རིམ་བཞིན་ཅན་དོན་ཡོད་གྲུབ་པའི་རིགས་
 ཅན་གྱི་ཚུལ་ཏུ་བྱང་སྟོགས་ཀྱི་སྒྲོར་བཞུགས་སོ། །གཉིས་པ་དོན་བརྒྱ་བ་ནི། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཞེས་པ་ནས། དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དམ་ཚིག་སེམས་དཔའ་རྣམས་
 སོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས། དོན་ནི། སྐྱུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་རིགས་ལྡེ་པོ་ཐམས་ཅད་མཉེས་པར་བྱེད་པའི་ཆེད་ཏུ་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་
 བ་དང་བསྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱེདས་པ་སྟེ་བཤེགས་ཀྱི་གཞོན་པ་བརྒྱུག་པར་བྱེད་པ་ལས་མི་འདའ་
 བས་ན་དམ་ཚིག་སྟེ་དེ་ལ་སེམས་དཔའི་ཁྲོ་བོ་བཞི་པོ་རྣམས་སོ། །

ལྷ་ལྷག་མ་ཁ་བསྐྱང་བ་བཤད་པ།

གཉིས་པ་ལྷ་ལྷག་མ་ཁ་བསྐྱང་བ་ནི། ཕྱུང་བའི་ལྷ་བརྒྱ་གསུམ་པོ་དེའི་སྤྱིང་ཏུ་རྩོ་
 རྩོམ་ལྡེ་དབུས་དང་རིམ་གཉིས་པའི་ལྷ་བཞིར་འགོད། སེམས་དཔའ་བརྒྱད་སྟོ་བཞིའི་

གཡས་གཡོན་ཏུ་འགྲོ་བའི་བྱ་གཞི་མཆོམས་བཞི་དང་སྟེ་འོག་ཏུ་འགྲོ་བར་བྱེད་པ་
 དང་། དེ་དག་གི་གདན་དང་བཞུགས་ཚུལ་དང་སྐྱ་མདོག་ཕྱག་མཆོན་ཞལ་ཕྱག་གི་གདངས་
 ལ་སོགས་པ་ནི་མདོར་བྱས་རིམ་ལ་བཞིན་ནོ། །འདུས་པའི་ཕྱང་དཀྱིལ་གྱི་སྐབས་འདི་
 ལྟ་སོ་གཉིས་ཆང་བར་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཅི་ཡིན་སྟུམ་ན། དེའི་ལན་ལ། སྟོན་གསལ་
 འགོས་འགྱུར་ལས། ལཱི་རྩལ་འཕྱོར་རིམ་ལ་ཉིད་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་བཅོམ་ལྡན་འདས་
 གྱིས་གཞན་དག་ཏུ་རྫོགས་པར་མ་གསུངས་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་མེད་པར་འཇུག་པར་མ་གྱུར་
 ཅིག་སྟུམ་ཏུ་དཔོངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། ཆགས་འགྱུར་ལ་ཡང་དེ་དང་མཐུན་
 པར་གསུངས་སོ། །

འདིའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་སྟོན་གསལ་ལས་གཞན་འདུས་པ་ཙུ་བའི་རྒྱུད་ཏུ་ལྟ་སོ་གཉིས་
 ཆང་བར་མ་བསྟན་པར་སྐྱས་པ་འདི་ལ་གསུམ་ལས། སྐབས་གཞན་ཏུ་སྐས་པ་དང་། རྟོག་
 པ་གཞན་ཏུ་སྐས་པ་དང་། རྒྱུད་གཞན་ཏུ་སྐས་པ་དང་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་
 དཔལ་བརྒྱུད། རྗེ་རྩལ་ལྷེད་གཞིའི་སྐབས་སུ་བསྟན་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། ཁྱོ་བོ་
 རྒྱག་ལེའུ་བཙུགས་པར་བསྟན་པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་བཤད་རྒྱུད་རྗེ་རྩལ་བར་
 རྒྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཏུ་ལྟ་སོ་གཉིས་ཆང་བར་བསྟན་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ།
 གཞུང་དེ་དང་དེར་ལྟ་དེ་དང་དེ་གསལ་བར་བསྟན་པ་གང་ཞིག །གཞུང་དེ་དང་དེར་ལྟ་
 དེ་དང་དེ་གསལ་བར་བསྟན་པ་དང་སྐས་ནས་བསྟན་པ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་
 ཅིག །འདུས་པ་ཙུ་བའི་རྒྱུད་ལས་གཞན་འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་ཏུ་ལྟ་གདངས་ཆང་
 བར་མ་བསྟན་པ་ལྟར་ཏུ། འདུས་པ་ཙུ་བའི་རྒྱུད་ཏུ་འང་ལྟ་གདངས་ཆང་བར་མ་བསྟན་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། འཁོར་ལོ་བདེ་མཆོག་གི་རྒྱུད་ཏུ་ལྟ་གདངས་རེ་གཉིས་
 ཆང་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་། འདུས་པ་ཙུ་བའི་རྒྱུད་ཏུ་འང་ལྷེད་གཞིའི་སྐབས་སུ་ལྟ་
 ཉེར་གཉིས་དང་། ལྟ་བཙུགས་ཕྱང་བའི་སྐབས་སུ་ཁྱོ་བོ་བཞི་དང་། ལེའུ་བཙུགས་
 པར་ཁྱོ་བོ་རྒྱག་སྟེ་ལྟ་སོ་གཉིས་ཆང་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རང་ལྷགས་ནི། སྟོན་གསལ་
 པ་ཆང་གི་འགྱུར་ལས། སྟོབ་དཔོན་མེད་པར་འཇུག་པ་མི་ཏུང་རོ་སྟུམ་སྟེ། བཅོམ་ལྡན་

འདས་ཀྱི་གཞན་དུ་ལྟེན་ནས་འཕྱོར་དང་དགྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་ཆང་བར་གསུང་བ་ཁོ་ན་
ལྟར་འདིར་ཡང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་འབྱུང་བ་ལྟར་ལེགས་ཏེ། རྣམ་བཞག་རིམ་པར། ཇི་
ལྟར་སྤྱི་དགྱིལ་འཁོར་ལ་ལྟ་སོ་གཉིས་འགོད་བྱ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ལྷུང་བའི་དགྱིལ་འཁོར་
ལ་ལྟ་རྣམས་འགོད་པར་གྱུར་ཏོ། །དེ་ལྟར་མོད་ཀྱི་ཙ་བའི་རྒྱུད་ལས་ལྟ་རྣམས་འགོད་པ་
ཚོགས་པར་མ་བསྟན་པ་ནི། སློབ་དཔོན་མེད་པར་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པར་མ་གྱུར་ཅིག་སྟེ།
དུ་དགོངས་སོ། ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་ནི། འདུས་པའི་ལྷུང་
བའི་དགྱིལ་འཁོར་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་ལྟ་སོ་གཉིས་ཆང་བར་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཆན་ཡོད་དེ།
སློབ་དཔོན་མེད་པར་རྒྱུད་ལ་རང་གར་འཇུག་པ་དེ་བཀག་ནས་འདུས་པ་ཙ་བའི་རྒྱུད་དོན་
ཚོགས་པར་གོ་བ་ལ་ཙ་བ་ཤད་སྒྲུར་ནས་འཆད་ཤེས་པའི་སྒྲ་མའི་མན་ངག་ལ་རག་ལས་
པར་ཤེས་པའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་ནོ། །

དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་པའི་རྒྱུ་བྱེད་བཤད་པ།

གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་བྱེད་བསྟན་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། རྒྱལ་པོ་ཡི་རྩ་
རྒྱ་ཉིས་འདུས་པའི་དགྱིལ་འཁོར་གྱི་ལྟ་གངས་བཅུ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་དང་། སློབ་དཔོན་
སངས་རྒྱལ་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་བཅུ་དབྱར་བཤད་པ་དང་། བརྩེ་ཏ་མགིན་པ་གསུམ་པས་
འདུས་པའི་ལྟ་གངས་ཉེར་ལྟར་བཤད་པས། འོ་ན་འདིར་འབགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ལྟ་
སོ་གཉིས་སུ་བཤད་པ་འདི་ལ་རྒྱུ་བྱེད་ཡང་དག་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། འདི་ལ་རིགས་པའི་རྒྱུ་
བྱེད་དང་། ལྷུང་གི་རྒྱུ་བྱེད་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མངོན་སུམ་དང་། རྩིས་དཔག་
གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། འདུས་པའི་ལྟ་གངས་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱིར་མོལ་གྱི་ངོ་
པོར་མངོན་སུམ་གྱིས་རྒྱུ་བ་མི་རྩས་པས་རྩིས་དཔག་གིས་རྒྱུ་བ་དགོས་ལ། དེ་ལ་ཡང་གཏན་
ཚིགས་སྟོན་མེད་གཅིག་དགོས་པས། དེའི་ཚུལ་ནི། སྟོན་གསལ་ལས། ཇི་ལྟར་སྤྱི་དགྱིལ་
འཁོར་ལ་ལྟ་སུམ་ཅུ་ཙ་གཉིས་དགོད་པ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ། ལྷུང་བའི་དགྱིལ་འཁོར་
ལ་ཡང་སྤྱི་དགྱིལ་འཁོར་དང་འདྲ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལྷུང་བའི་དགྱིལ་འཁོར་

ལའང་ཞེས་པས་ཆོས་ཅན་དེ་བསྟན། སྤྱི་དགྲིལ་འཁོར་དང་འདྲ་སྟེ་ཞེས་པས་བསྐྱབ་བྱེ་
 ཆོས་དེ་བསྟན། སྤྱི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ལྷ་སྤྲུལ་ཅུ་ཙུ་གཉིས་དགོད་པ་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་
 ཞེས་པས་མཐུན་དཔེ་བསྟན་ཅིང་། ཉགས་བྱུར་ནས་ཁ་སྐོར་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
 བ་མི་བསྐྱོད་པས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་འདུས་པའི་ཐུང་བའི་རྟེན་གྱི་དགྲིལ་འཁོར་འདི་ལ་ཆོས་
 ཅན། ལྷ་སོ་གཉིས་དགོད་བྱ་ཡིན་ཏེ། མི་བསྐྱོད་པས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་འདུས་པའི་བརྟེན་
 པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་རྫོགས་པར་འགོད་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱི་དགྲིལ་
 འཁོར་བཞིན། མི་བསྐྱོད་པས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་འདུས་པའི་བརྟེན་པའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་ལྷ་
 རྫོགས་པར་འགོད་པའི་གཞི་ཡིན་ན། ལྷ་སོ་གཉིས་འགོད་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། མི་བསྐྱོད་
 པས་གཙོ་བོ་བྱས་པའི་འདུས་པའི་བརྟེན་པའི་ལྷ་རྫོགས་པར་འགོད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་
 དགྲིལ་འཁོར་ལ་ངེས་པར་ལྷ་སོ་གཉིས་འགོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདུས་པའི་རྟེན་གྱི་དགྲིལ་
 འཁོར་ལ་ལྷ་སོ་གཉིས་འགོད་བྱ་ཡིན་ཏེ། འདུས་པའི་སྤྱི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་ལྷ་སོ་གཉིས་
 འགོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་ནི། རྩོམ་འབྲེང་བ་ལས། སེམས་ཀྱིས་གཞན་ནི་མི་བསམ་
 པར། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་མཉམ་པར་གྱིས། རྩོམ་སྒྲིབ་དཔོན་ལུས་འདི་ལ། རྒྱལ་
 པའི་སྐྱེ་ནི་རིམ་བཞིན་གནས། ཞེས་པས་མདོར་བསྟན་ནས། རྒྱས་པར་འཆད་པ་ལ།
 དེ་ཉིད་ལས། དང་པོ་སྐྱེ་ཡི་རྩོམ་ནི། གཟུགས་སྤང་ལ་ནི་ཡང་དག་བཞུགས། རྗེས་
 སྤྲུལ་གསུམ་པའི་རྩོམ་ནི། ཚོར་བ་ཡི་ནི་སྤང་པོར་བཞུགས། བཅོམ་ལྡན་གསུང་གི་རྩོམ་
 རྩོམ་ནི། འདུ་ཤེས་ཀྱི་ནི་སྤང་པོར་བཞུགས། བཅོམ་ལྡན་གསུང་གི་རྩོམ་ནི། འདུ་བྱེད་ཀྱི་
 ནི་སྤང་པོར་བཞུགས། བཅོམ་ལྡན་གསུང་གི་རྩོམ་ནི། རྣམ་ཤེས་སྤང་པོར་ཡང་དག་
 བཞུགས། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཡང་འདི་འདི་གསོགས་ས་ཁམས་ལ། བཅོམ་
 ལྡན་འདས་ལུས་སྤྲུལ་བཞུགས་སོ། །འག་སོགས་ཆུ་ཡི་ཁམས་ལ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་
 ལུལ་ལྷ་མ་བཞུགས། རྩོམ་པ་ལ་སོགས་མེ་ཁམས་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལུས་གོས་
 དཀར་བཞུགས། བསྐྱོད་པ་ལ་སོགས་རླུང་ཁམས་ལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལུས་སྒྲོལ་མ་

བཞུགས། །དེའི་མིག་དབང་པོ་གཉིས་ལ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ས་སྟིང་པོ། །དེ་ཡི་
 རྩ་བའི་དབང་གཉིས་ལ། །བདེ་གཤེགས་ཕྱག་ན་རྩོམ་ཆེའོ། །དེ་ཡི་རྩ་ཡི་དབང་པོ་ལ། །དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་ནམ་སྟིང་པོ། །དེ་ཡི་ལྷའི་དབང་ལ་བཞུགས་པ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་འཇིག་རྟེན་དབང་། །ཁམས་བཞིའི་རང་བཞིན་གོང་བྱ་ནི། །ལུས་ཞེས་བྱ་བར་གདགས་
 པ་ལ། །སྤྱི་བ་པ་ཐམས་ཅད་རྩམ་སེལ་བ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེར་བཞུགས་སོ། །དེ་ཡི་
 ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་ལ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཇམ་དབྱངས་བཞུགས། །ལུས་ཀྱི་ཚིགས་
 གི་ཐམས་ཅད་ལ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་ཏུ་བཟུང་། །ལུས་ཀྱི་ཚ་རྩལ་ཐམས་ཅད་
 ལ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བྱམས་པའོ། །ལག་པ་གཡས་པའི་རྩ་བར་ནི། །དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་གཤིན་ཆེ་གཤེད། །ལག་པ་གཡོན་པའི་རྩ་བར་ནི། །བདེ་གཤེགས་གཞན་གྱིས་
 མི་ཐུབ་པ། །ཁ་ཡི་པརྩར་བཞུགས་པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྟ་མགིན་ནི། །གསང་
 བའི་གནས་སུ་བཞུགས་པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བདུང་ཚི་འབྱེལ། །དཔུང་པ་གཡས་
 པར་བཞུགས་པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་གཡོ་བ། །དཔུང་པ་གཡོན་པར་བཞུགས་
 པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདོད་པའི་རྒྱལ། །ལུས་མོ་གཡས་ལ་བཞུགས་པ་ནི། །དེ་
 བཞིན་གཤེགས་པ་དབྱིག་པ་སྟོ། །ལུས་མོ་གཡོན་པར་བཞུགས་པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་
 པ་སྟོབས་པོ་ཆེ། །རང་གི་སྤྱི་བོར་བཞུགས་པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཁོར་ལོས་
 བསྐྱར། །འོག་གི་རྒྱུ་པར་བཞུགས་པ་ནི། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གནོད་མཛེས་ཏེ། །ཞེས་
 པས་རྒྱས་པར་འཆད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ལས། །ལུས་ནི་འདི་ཉིད་ཀུན་ལ་འདིར། །དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་བཞུགས། །སྤྱི་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཞེས་བརྗོད་པ། །རྩོམ་སྟོབ་དཔོན་
 ཉིད་ཀྱི་ལུས། །སངས་རྒྱས་རྩམས་ཀྱི་སྤྱོད་ཆོགས་པ། །འདི་དག་མ་ལུས་ཆོགས་སངས་
 རྒྱས། །ཞེས་པའི་དོན་བརྟུ་བ་ཡིན་ལོ། །

འོ་ན། རྟོན་གསལ་དང་རྩམ་བཞག་རིམ་པར། བཤད་རྒྱུད་རྩོམ་ཆེ་འཕྲིང་བ་ལས། རྟུའི་
 དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལྟ་སོ་གཉིས་ཆོགས་པར་འགོད་པ་གསུངས་པ་བཤད་པ་དང་། འདིར་རྩོ་
 རྩོམ་ལྟ་འགོད་པར་མ་བཤད་པ་གཉིས་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། མིག་ལ་སོགས་

པའི་དབང་པོ་ལྟ་བུ་པམ། དེའི་ཡོངས་སྤྱད་བྱར་གྱུར་པའི་ཡུལ་ལྟ་བུ་པ་བཞིན་དུ།
 ཡོངས་སྤྱད་པ་པོ་ས་སྤྱིར་ལ་སོགས་པའི་སེམས་དཔའ་ལྟ་དངོས་ལྟ་བུ་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་
 དེ་དག་གི་ཡོངས་སྤྱད་བྱར་གྱུར་པའི་རྩི་རྩེ་མ་ལྟ་བུ་པ་ལ་དགོངས་པ་འཇམ། ཡང་ན་
 ལྟག་མོས་འོད་གསལ་དུ་སྤྱད་པའི་སྒྲུབས་ལྟ་རྩི་རྩེ་མ་ལྟ་ཡང་སྤྱད་པར་བཤད་པས། འགོད་
 པའི་ཆེ་ཡང་རྩི་རྩེ་མ་ལྟ་འགོད་པ་ཤེས་ལུས་པ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱོམ་
 པས་མཚོན་པའི་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པ་དེ་ཡང་སྤྱིར་རྩི་རྩེ་མ་ལྟ་སྤྱད་སྤྱིར་བྱེད་དང་བྱེད་
 པར་དུ་བྱུང་འཇུག་གི་སྤྱད་སྤྱིར་བྱེད་དུ་འགྱུར་བས་ལུས་དཀྱིལ་བསྐྱོམ་ཚུལ་ཉོན་པའི་རྩི་
 རྩི་སྤྱོད་དཔོན་དེ་སྤོ་དུ་མ་ནས་མཉེས་པར་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྩི་རྩེ་འཁྲུང་བ་ལས།
 རྩི་རྩེར་ལེགས་བྱས་བཟུན་པ་ནི། རྩུ་རན་འདས་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར། རྩུ་རན་འདས་
 པ་ལྟར་ཐོབ་པ། བྱིད་ཀྱི་དགེ་བ་ཡོངས་སྤྱིར་པ། དེ་བས་རྩི་རྩེ་སྤྱོད་དཔོན་གྱི། ལུས་
 ལ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་བཞུགས། མཐོང་ན་དོན་ནི་ཡོད་པ་ཀྱེ། བྱི་མའི་དུས་ན་སེམས་
 དཔའ་ཆེ། དེ་བས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། རབ་དུ་འབད་དེ་བྲམ་བཞེན། ཞེས་
 གསུང་ཞིང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ནས་མཐོང་བ་དོན་ཡོད་བཅས། བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔའ་གསལ་པ་ཆེ། དགའ་ཞིང་མཁྱུ་ལ་རབ་དང་བས། བྱུག་འཚལ་ནས་ནི་མཆི་མ་
 རྒྱགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་བའི་རྩི་རྩེ་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལྟ་སོ་གཉིས་ཡོད་པར་
 རྒྱལ་བ་དེ། བསྐྱེད་སྤྱོད་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་མཚན་མ་འགོད་པའི་ཆེ་ལྟ་སོ་གཉིས་ཀྱིས་མཚན་
 མ་འགོད་པར་བཤད་པ་དེས་ནི་བསྐྱེད་པར་བསྐྱེད་དཀའ་བ་སྤྱིར་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ལྟ་སོ་
 གཉིས་ཡོད་པ་དེ་རྒྱལ་བྱེད་དུ་བྱས་ནས་རྒྱལ་བ་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅི་ན། སྤྱིར་དཀྱིལ་
 འཁོར་དང་སྤྱད་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་ཀ་ལ་ལྟ་སོ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ཚུགས་གཅིག་དུ་
 བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །

བཅད་རྟེན་ལྷ་ཁྱེ་མི་ལྷ་པུ་བཞུགས་པ།

གསུམ་པ་བཤད་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བཞི་གས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་

ཅད་ཀྱི་མཆོད་པ་སྦྲོས་པ་ཞེས་པ་ནས། ལྷག་འཆོལ་ནས་འདི་སྐད་ཅེས་གསོལ་རྟོ། ཞེས་
 པའི་བར་གྱིས་དྲང་ངེས་གཉིས་སུ་བཤད་པ་དེས། རྩོམ་པ་མར་རྒྱུད་ལ་གནས་པ་
 དེས། རྩོམ་པ་དཔོན་རྒྱུད་ལ་གནས་པ་དེ་ལ་ཕྱི་ནང་གི་མཆོད་པས་མཆོད་ནས་ལྷག་
 འཆོལ་རྟེ། དབང་བསྐྱར་ནས་འདུས་པ་བཤད་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དེ་བསྟན། འདི་
 བྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་སྦྱུང་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་
 དཔལ་ལ་གཞན་ནམས་ཏྲ་ཅི་སྦྲོས་ཞེས་པ་དགོངས་པས་བཤད་པ་དེས། རྩོམ་པ་དཔོན་
 རྒྱུད་ལ་གནས་པ་དེས། རྩོམ་པ་མ་རྒྱུད་ལ་གནས་པ་དེ་ལ་འདུས་པའི་ལམ་ལ་སྦྲོབ་པར་
 འདོད་པ་ལེགས་རྟེ། འོན་ཀྱང་འདུས་པའི་རྒྱུད་དོན་རྟོགས་པར་དཀའ་བས་རེ་ཞིག་ཐེག་
 པའི་ཚུལ་གཞན་ལ་སྦྲོབ་ནས་ཕྱིས་འདི་ལ་ཞུགས་ན་མི་ལེགས་སམ། ཞེས་དེ་མ་ཐག་རྒྱ་
 ཁས་ལེན་མི་བྱེད་པ་དེ་བསྟན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་རྩོམ་པ་རྒྱུར་ཞེས་
 པ་ནས། ཡང་དག་པར་བསྟན་རྒྱུ་གསོལ་ཞེས་པའི་བར་སྐྱ་རི་བཞིན་པར་བཤད་པས། རྩོམ་
 པ་དཔོན་མ་རྒྱུད་ལ་གནས་པ་དེས་རྩོམ་པ་དཔོན་རྒྱུད་ལ་གནས་པ་དེ་ལ་སྐྱར་ཡང་བསྐྱར་
 རྟེ་དབང་བསྐྱར་ནས་འདུས་པ་བཤད་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དེ་བསྟན། མཆོན་སྟགས་
 བཅུ་གསུམ་དྲང་དོན་རྒྱུ་བཤད་པ་དང་། བཞུགས་སོ་བཅུ་གསུམ་སྦྱ་རི་བཞིན་པར་བཤད་
 པ་གཉིས་ཤན་སྐྱར་བས་རྩོམ་པ་དཔོན་རྒྱུད་ལ་གནས་པ་དེས། རྩོམ་པ་མ་རྒྱུད་ལ་
 གནས་པ་དེ་ལ་གང་རྒྱུ་དབང་བསྐྱར་བའི་དགྱིལ་འཁོར་བསྐྱབ་པ་དེ་བསྟན། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་མཛད། ཞེས་པ་ནས། རྩོམ་པ་དཔོན་ཚོག་
 འབྱུང་བའི་ཚོག་གིས་ཞེས་པའི་བར་ཚུལ་བཞིར་བཤད་པས། རྩོམ་པ་དཔོན་གྱིས་རྩོམ་
 པ་མ་དགྱིལ་འཁོར་རྒྱུ་བཞུགས་ནས་དབང་བཞི་རྟོགས་པར་བསྐྱར་བ་དེ་བསྟན། དེ་བཞིན་
 གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྦྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་ཀྱི་གསང་པ་ཡིག་དོན་རྒྱུ་བཤད་པ་
 དེས། དབང་རུས་སུ་ཁས་སྒྲངས་པའི་དམ་ཚིག་དང་ཕྱི་མ་ཚུལ་བཞིན་རྒྱུ་བསྐྱར་དགོས་
 པ་དེ་བསྟན་རྟེ། དེ་དག་གིས་རྒྱུད་སྦྱོང་རྒྱུ་བྱེད་པའི་དབང་དང་དམ་ཚིག་གི་རྣམ་
 བཞག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །

རྒྱུད་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་བསྐྱེད་རིམ་གྱི་ནམ་བུ་གསལ་བསྟན་ཚུལ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱེད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་གྱི་སྒྲིབ་པ་རྗེ་རྒྱུ་བཅུན་མོའི་ཉམ་ག་ཞེས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་གནས། ཞེས་པའི་བར་དྲང་དོན་ཏུ་བཤད་པས་ལྷག་མོས་གྱི་ལྷ་སོ་གཉིས་གྱི་རྟེན་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་པ་དེ་བསྟན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་དགྲིལ་ལའོར་ཆེན་པོའི་དབྱུས་སུ་བཞག་པར་གྱུར་རྟོ། ཞེས་པས་ལྷག་མོས་གྱི་གཙོ་བོ་བསྐྱེད་པ་དེ་བསྟན། ནམ་མཁའི་དབྱིབས་འདི་ཐམས་ཅད་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྗེ་རྒྱུའི་རོ་བོར་གནས་པར་གྱུར་རྟོ། ཞེས་པ་སྤྱི་དོན་ཏུ་བཤད་པའི་ལྷག་མོས་གྱི་ལྷ་འི་ལའོར་ལོ་འགོད་པ་དེ་བསྟན། ནམ་མཁའི་དབྱིབས་ཐམས་ཅད་ན་ཞེས་པ་ནས། བདེ་བ་དང་ཡིད་བདེ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར་རྟོ། ཞེས་པའི་བར་སྤྱི་དོན་ཏུ་བཤད་པས་ལྷག་མོས་གྱི་མཛད་པ་དེ་བསྟན། དེ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མི་བསྐྱེད་པ་ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་རྗེ་རྒྱུའི་ཐུགས་ལ་ཞུགས་སོ། ཞེས་པའི་བར་དྲང་དོན་ཏུ་བཤད་པས་ལྷག་མོས་ལུས་ལ་བསྟར་བ་དེ་བསྟན། འདི་སྐད་ནས་བཞུགས་སོའི་བར་གྱི་སྐྱེད་གཞིའི་ཡིག་དོན་རྗེས་འཇུག་ལ་སྐྱར་ནས་ལྷག་མོས་འོད་གསལ་ཏུ་སྦྱང་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལས་བྱང་ཆུབ་པའི་མཚོན་པའི་མདོན་བྱང་ལུས་བསྐྱེད་པའི་དང་པོའི་མགོན་པོ་ཆོས་འབྱུང་གི་ནང་ཏུ་རྒྱུད་པའི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་དབྱུས་སུ་སྒྲིབ་གདན་ལ་བཞུགས་པ་དེ་བསྟན། དམ་ཆོག་འབྱུང་བ་རྗེ་རྒྱུའི་ཉིང་འཛིན་ལ་སྒྲོམས་པར་ཞུགས་པ་དྲང་དོན་ཏུ་བཤད་པས་ཀྱང་། ས་བོན། ཐུག་མཚན། སྐྱེད་གསལ་པ་ལས་བྱང་ཆུབ་པ་དེ་བསྟན། ཟིལ་གཞོན་རྗེ་རྒྱུའི་ཡིག་དོན་ཏུ་བཤད་པས་དང་པོའི་མགོན་པོ་སྤུལ་སྐྱར་བསྐྱར་བ་དེ་བསྟན། རིགས་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱེས་བུའི་གཞུགས་འདི། ཞེས་པ་ནས། བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་སོ། ཞེས་པའི་བར་དྲང་དོན་ཏུ་བཤད་པས་སྤུལ་སྐྱར་རྗེ་རྒྱུའི་སེམས་དཔའི་ལུང་ལ་ལུས་དགྲིལ་ལའོར་འགོད་པ་དང་། སྐྱེད་གསུང་ཐུགས་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབས་པ་དང་། ཉིང་འཛིན་སེམས་དཔའ་བསྐྱེད་པའི་བར་བསྟན། བཙུག་ལྷན་འདས་བྱང་ཆུབ་གྱི་སེམས་རྗེ་རྒྱུའི་ཞེས་པ་ནས། གཤེགས་པར་གྱུར་རྟོ། ཞེས་པའི་བར་དྲང་དོན་ཏུ་བཤད་པས། དམ་ཆོག་སེམས་དཔའི་རལ་

པའི་ཙང་པཎ་ལ་དོ་རྩེ་འཆང་ཡབ་ཡུམ་གྱི་དབུ་བརྒྱན་པ་དེ་བཟུང་། སློང་གཞི་སྤྱི་དོན་རྒྱ་
བཤད་པ་དང་། གཟུང་དཀྱིལ་དྲང་དོན་རྒྱ་རྩེས་འཇུག་ལ་སྦྱར་བས་རིག་མ་འདུ་བྱ་བ་དེ་
བཟུང་། དོ་རྩེ་བཅུན་མའི་ལྷ་གཞིས་པ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཀུན་གྱི་གནས། ཞེས་
པའི་བར་གྱིས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་ཡུམ་གྱི་པ་སྦྱར་གཞལ་ཡས་ཁང་བསྐྱེད་
པར་བཟུན་པ་ནས་གཞག་རིམ་པར་གསུངས་སོ། སློང་གཞི་སྤྱི་དོན་རྒྱ་བཤད་པའི་སྐབས་
སུ་ཡུམ་གྱི་པ་སྦྱར་ལྷའི་འཁོར་ལོ་འགོད་པར་བཟུན་ཀྱང་། ལྷ་གང་དང་གང་འགོད་པ་མི་
གསལ་བས་སློང་གཞིའི་འཁོར་ལུན་ཆོགས་དྲང་དོན་རྩེས་འཇུག་ལ་སྦྱར་བས་ལྷ་དེ་དང་
དེ་འགོད་པར་གསལ་བར་བཟུན། མཆོན་སྐགས་བཅུ་གསུམ་དྲང་དོན་རྒྱ་བཤད་པ་དང་
བཞུགས་སོ་བཅུ་གསུམ་སྟེ་ཁྱི་བཞིན་པར་བཤད་པ་གཉིས་ཤན་སྦྱར་བས་ཡུམ་གྱི་པ་སྦྱར་
གཞལ་ཡས་ཁང་གི་ལྷ་རྣམས་ཕྱིར་སྦྱོས་སྤྱི་མཛད་པ་མཛད། སྐར་ཕྱིན་ཏེ་བསྐྱེད་
རིམ་པའི་ཕྱི་ཡི་གཞལ་ཡས་ཁང་གི་རང་རང་གི་གནས་སུ་འགོད་པ་དེ་བཟུན་ནོ། །

གཉིས་པ་རྩོགས་རིམ་པ་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ནི། སློང་གཞི་སྤྱི་དོན་དང་མཐར་ཐུག་རྒྱ་
བཤད་པས་ཡུམ་དབེན་ངག་དབེན་སེམས་དབེན་སྦྱུ་ཡུམ་འོད་གསལ་བྱང་འཇུག་དེ་རྣམས་
ལ་ཐོགས་འབྱེན་པའི་སྦྱོད་པ་དེ་བཟུང་། དེ་དག་ཅུང་ཟད་གསལ་བར་སྟོན་པ་ནི། གཟུངས་
དཀྱིལ་ངེས་དོན་དང་། བསྐྱེད་དཀྱིལ་ངེས་དོན། དམ་ཆོག་འབྱུང་བ་ངེས་དོན་སོགས་གྱི་
སྟོན་པར་བྱེད་དོ། སློང་གཞི་མཐར་ཐུག་གིས་བྱང་འཇུག་པས་ཡུམ་གྱི་པ་སྦྱར་གཞལ་ཡས་
ཁང་བསྐྱེད་པ་དང་། འཁོར་ལུན་ཆོགས་རྩེས་འཇུག་ལ་སྦྱར་བས་ངེས་དོན་གྱིས་ལྷ་དེ་དང་
དེ་འགོད་པར་གསལ་བར་བཟུན། མཆོན་སྐགས་བཅུ་གསུམ་ངེས་དོན་གྱི་ལྷའི་རྣམ་པ་ཅན་
དང་། བཞུགས་སོ་བཅུ་གསུམ་སྟེ་ཁྱི་བཞིན་པར་བཤད་པ་གཉིས་ཤན་སྦྱར་ཏེ་བཤད་པས།
བྱང་འཇུག་པས་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱལ་མཆོག་གི་ལྷ་རྣམས་ཕྱིར་སྦྱོས་མཛད་པ་མཛད། སྐར་
ཕྱིན་ཏེ་རང་གནས་སུ་འགོད་པ་དེ་བཟུན་པ་ཡིན་ནོ། གཉིས་པ་ལེའུ་མཆོན་དོན་བཤད་
པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ཞེས་པ་ནས། ལེའུ་ཏེ་དང་པོ་ལོ། ཞེས་པའི་
བར་གསུངས། དོན་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྦྱ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་

གྱི་གསང་པའི་གནད་ཐམས་ཅད་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་འདུས་པའི་རྒྱད་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་ལྷ་བཙུ་གསུམ་ཕྱང་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་དམིགས་པའི་རྟིང་རེ་འཛིན་ནི་བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་ལུ་དང་། དེ་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་གཞུང་གི་ཚོགས་ལ་ཡང་ལེའུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་ལེའུ་འི་སྐད་དོད་པ་ཏ་ལ་ཞེས་པ་གོས་ལ་ཡང་འཇུག་པས། གོས་གྱི་ལེ་ཚན་རེ་རེས་ཀྱང་རང་གི་གང་ལ་ཁེབས་པའི་གནས་དེ་ལ་སྤང་བུ་མཆུ་རིངས་ལ་སོགས་པའི་ཉེར་འཛེའི་གནོད་པ་བསྐྱོག་པ་བཞིན་དུ། ལེའུ་དང་པོའི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་དག་གིས་ཀྱང་རང་ཉིད་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་གང་ཟག་དེས་རང་གི་ངོ་སྤེལ་གྱི་སྤང་བུ་སྐྱེ་མ་ན་འཆི་ལ་སོགས་པའི་ཉེར་འཛེའི་རྣམས་བསྐྱོག་པར་བྱེད་པས་ན་ལེའུ་སྟེ། དེ་དག་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་གཞུང་གི་ཚོགས་ལ་ཡང་ལེའུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞུང་གང་དང་གང་མཐའ་རྒྱག་དང་རྒྱལ་བཞིས་བཤད་པའི་རྒྱལ།

གསུམ་པ་ལེའུ་དེ་བཤད་ཟིན་པར་སྟོན་པ་ལ། སྟོན་མ་གསལ་བའི་བྱེད་པས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས། ལེའུ་དང་པོ་མཐའ་རྒྱག་གིས་བཤད་པའོ། །ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། འོ་ན་ལེའུ་དང་པོའི་གཞུང་གང་དང་གང་མཐའ་རྒྱག་དང་། རྒྱལ་བཞི་གང་དང་གང་གིས་བཤད་སྟུང་ན། མཚན་དོན་དང་། སྤང་གཞི་དང་། ཟིལ་གཞོན་རྟོ་རྟེན་རྟིང་རེ་འཛིན་དང་། འདུས་པ་གསང་བ་ལས་ཕྱང་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྤྱགས་གྱི་གསང་བ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་གྱི་རྟོ་རྟེན་དམ་ཚིག་འབྱུང་བའི་དམ་ཚིག་དང་། ཡེ་ཤེས་སྟོན་མ་རྟོ་རྟེན་ཞེས་བྱ་བའི་རྟིང་རེ་འཛིན་དང་སྐྱེ་དང་གསུང་དང་སྤྱགས་བསྐྱེད་བརྟོ་རྟེན་ཞེས་བྱ་བའི་རྟིང་རེ་འཛིན་ཏེ། ལེའུ་དང་པོར་རྒྱལ་བཞིའི་བཤད་པ་འཇུག་པའི་གཞུང་བརྒྱད། ལེའུ་གཉིས་པར། དངོས་པོ་མེད་པས་བསྐྱོན་པ་མེད། ཅིས་པ་དང་། ལེའུ་གསུམ་པར། རིན་ཆེན་ཆེན་པོ་ཁ་དོག་ལ། ཞེས་སོགས་དང་། ལེའུ་བྱག་པར། དེ་ནས་དཔལ་ལྷན་རྟོ་རྟེན་འཛིན། ཞེས་སོགས་དང་། ལེའུ་བདུན་པར། གཟུགས་ལ་རྣམ་གསུམ་ཤེས་བྱས་ནས། ཞེས་སོགས་དང་། ལེའུ་བཙུ་བདུན་

པར། གསང་བའི་ཡི་གེ་ཞེས་སོགས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུད་འདིའི་དབུ་ཞབས་ཀྱན་བསྐྱེལ་བ་
ལས་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པ་འཇུག་པའི་གཞུང་བཅུ་གསུམ་དང་། སྤང་ངེས་ཀྱི་བཤད་པ་
འཇུག་པའི་གཞུང་ལ། འཁོར་སུན་ཚོགས། གཟུངས་དཀྱིལ། བསྐྱས་དཀྱིལ་མདོར་བསྟན།
དམ་ཚིག་འབྱུང་བ་དོན་མེད་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཚན་པ་སྟོན་པ།
དམ་ཚིག་འབྱུང་བ་དོན་མེད་ཀྱི་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། དོན་མེད་ཀྱི་མཚན་པ་སྟོན་པ།
བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། འདོད་ཆགས་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་འབྱུང་བ་དོན་མེད་ཀྱི་བའི་ཏིང་
ངེ་འཛིན་དང་། གྲུབ་པ་གདོན་མི་བའི་མཚོག་དང་། དམ་ཚིག་འབྱུགས་པའི་རིགས་
དང་། ཞེས་པ་གཏི་མུག་འདོད་ཆགས་དང་། མདོན་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དོན་མེད་དང་། དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོས་རིན་པོ་ཆའི་འབྱུང་གནས་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་
དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དོན་མེད་ཀྱི་བའི་
ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་། དེའི་སྤྱོད་རྒྱུ་མཚན་སྟགས་བཅུ་གསུམ་བསྟན་པས་ལེན་དང་པོར་
སྤང་ངེས་ཀྱི་བཤད་པ་འཇུག་པའི་གཞུང་ཉེར་བདུན། ལེགས་སོ་ལེགས་སོ་འོན་ཀྱང་འདི་
ནི་ཞེས་པ་ནས། ལྷ་ཅི་སྟོན་ཞེས་པའི་བར་ཀྱི་དགོངས་པས་བཤད། ཨེ་མ་ཉོ་སངས་རྒྱུ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ཞེས་གསུངས། སྟོག་གཅིག་ལ་དགོངས་མིན་ཀྱི་བཤད་པ་འཇུག་ལ་ལྷག་
མ་ནམས་ནི་སྟོང་ཆེ་བཞིན་པས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་ནི། ལེན་དང་པོར་མཐའ་དུག་གིས་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། ལེན་དང་
པོར་ཚུལ་བཞིས་བཤད་པའི་གཞུང་རྒྱ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེན། རྟོན་མེད་དེ། ཚུལ་བཞིས་
བཤད་པ་དེ་མཐའ་དུག་གིས་བཤད་པའི་ནང་རྒྱུ་འབྱུང་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག ལེན་དང་
པོར་མཐའ་དུག་གིས་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། ལེན་དང་པོ་ལ་སྟོང་ཆེ་བཞིན་པ་མིན་པའི་བཤད་
པ་འཇུག་པའི་གཞུང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེའི་རྟོན་མེད་དེ། རྒྱུར་མཐའ་དུག་གིས་
བཤད་པ་འཇུག་ན་དེའི་བཤད་པ་རྫོགས་པར་འཇུག་པས་མ་ཁྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། སྤྱིང་
གཞིའི་ཡི་གེ་བཞི་བཅུ་པོ་རེ་རེའི་དོན་འདི་རྟོན་ཀྱི་བཤད་པ་དེ་ལ་སྟོང་ཆེ་བཞིན་པ་མིན་
པའི་བཤད་དོན་ལེགས་པར་ཆང་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་གང་བཤད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ལེན་

དང་པོ་ཁོ་གཞུང་ནམས་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་མཐའ་དྲུག་གིས་བཤད་པས་སོན་པར་
 བྱུང་པའི་ལམ་ལ་རྒྱད་སྟོད་རྩུ་བྱེད་པ་དབང་དང་དམ་ཚིག་། རྟོན་རྩུ་བྱེད་ནས་རྒྱད་
 སྟོན་པར་བྱེད་པ་བསྐྱེད་རིམ། སྟོན་ནས་གྲོལ་བར་བྱེད་པའི་རྫོགས་རིམ། ལམ་དེ་ནམས་
 ལ་པོགས་འབྱེན་པའི་སྟོད་པ་ནམས་འཆད་ཚུལ་ཚོགས་སྟོབ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ནས་ཉན་པ་པོ་
 གང་ཟག་ལུ་ལ་བཤད་པས་དེའི་རྒྱད་ལ་སྐྱུ་ལུས་འོད་གསལ་བྱུང་འཇུག་ནམས་ལ་གོ་བ་
 ལེགས་པར་ཆགས་པ་ནི། ལེའུ་དང་པོ་མཐའ་དྲུག་དང་ཚུལ་བཞིས་བཤད་པའི་དགོས་
 པའི་གཙུག་པོ་ཡིན་ནོ། རྟོན་མ་རབ་རྩུ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་ལས། ལེའུ་
 དང་པོ་མཐའ་དྲུག་དང་ཚུལ་བཞིའི་བཤད་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའོ། སྐྱུས་པ། སྐྱུ་གསུམ་
 རྩེ་རྩེ་འཆང་དབང་ལྷ་མ་ལས། རྟོན་པའི་བྱུང་འཇུག་རིམ་གཉིས་ལྷ་ལམ་ནས། འོད་པའི་
 བན་བདེ་ཅེ་བརྒྱར་གློད་བྱེད་པས། འབྲས་བུ་སྐྱུ་གསུམ་མཚོག་དེ་རྟག་རྩུ་རྒྱལ། ཟུ་ལམ་
 འདུས་པའི་དཔལ་ལྷན་རྒྱད་རྒྱལ་ལ། མཐའ་དྲུག་འཆིང་བའི་བཅིངས་ལས་བཀོལ་བྱེད་
 པའི། ལྷ་གསུམ་སྟོན་མ་རབ་རྩུ་གསལ་བྱེད་དང་། འཇམ་མགོན་གང་དེའི་དྲིན་གྱིས་
 ལེགས་བསྐྱངས་པའི། སྐལ་བཟང་འཕྱོར་ལྷན་ཅན་དེར་ལྷུང་འཇུག་ཤོག རྒྱད་ཕྱེ་སྟོང་
 པོའི་ཆེར་སོན་ལྷ་ན་མེད། རིམ་གཉིས་ལམ་ནས་བྱུང་འཇུག་ལ་འཇུག་པས། རིང་མོར་
 གསལ་བྱེད་སོམ་གྱིས་ཡོངས་དག་འདས། འགྲོ་ནམས་སྐྱུ་གསུམ་གར་གྱིས་རོལ་པར་ཤོག །

༄༅། །རྫོགས་རིམ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བའི་རྩ་བླ་མ་

ཐེག་ལེའི་རྣམ་གཞག་

༄༅། །སྒྲ་མ་ཉེ་རུ་ཀ་དཔལ་ལ། །སྒོ་གསུམ་གྲུས་པས་ལེགས་བརྒྱད་དེ། །རྫོགས་པའི་
རིམ་པ་བསྐྱོམ་པ་ལས། །ཉེ་བར་མཁོ་བའི་གདམས་ངག་གི། །རྫོགས་རིམ་ཟབ་མོའི་ལྷན་
སྒྲིལ་འཆར་བ་ལས། །གཞི་ཡི་སྐྱེ་ཤི་བར་དོ་རྣམ་པ་གསུམ། །ལམ་གྱིས་སྐྱེ་གསུམ་ཉིད་
རུ་སྦྱར་བྱེད་པའི། །དགེ་ཙམ་སྤྲིན་བྱེད་བསྐྱེད་རིམ་བསྐྱོམ་པ་གཅེས། །རིམ་གཉིས་ཉམས་
ལེན་གནད་རུ་འགྲོ་བ་ལ། །དབང་རུས་ཁས་སྒྲངས་དམ་ཆོག་སྡོམ་པ་རྣམས། །མིག་གི་
འབྲས་བུ་ལྟར་རུ་བསྐྱེད་བ་དང། །ཉམས་ན་སྤྱིར་བཙོས་ཐབས་ལ་འབད་པ་གཅེས། །དེ་
ལ་མཚན་ཉིད་ལྷན་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་ལ། །མཉེས་པ་གསུམ་གྱིས་ལེགས་པར་མཉེས་བྲས་
ཏེ། །སྐྱེ་བཞིའི་ས་བོན་ཐོབ་པར་ངེས་པ་ཡི། །རྣམ་དག་དབང་བཞིས་བདག་རྒྱུད་སྦྱང་
བ་གཅེས། །གསང་སྤྲུགས་ལམ་གྱི་ཆོས་སྒྲོར་འཇུག་པ་ལ། །བྲམས་དང་སྦྱིང་རྩེ་ཆེན་པོས་
ལེགས་བྲངས་པའི། །བདག་གཞན་མཉམ་པར་བརྩེ་བའི་བྱང་ཆུབ་སེམས། །ཆོག་ཙམ་མིན་
པ་སྦྱིང་ནས་བསྐྱེད་པ་གཅེས། །དེ་ལ་འཁོར་བའི་ལུན་ཆོགས་མཐའ་དག་ལ། །ཞེན་ལྷག་
ངེས་འབྱུང་དྲག་པོ་བསྐྱོམ་པ་དང། །དགེ་སྤྲིན་སྒྲང་དོར་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་པ་ཡི། །སྐྱབས་
མཆོག་གསུམ་ལ་སྒྲོ་ཅི་གཏོད་པ་གཅེས། །དེ་ལྟར་གཅེས་པ་ལྷ་ཡི་རྣམ་གཞག་ནི། །མེད་མི་
རུང་བས་ལེགས་པར་ཤེས་བྲས་ནས། །ངེས་པར་རྫོགས་པའི་རིམ་པ་བསྐྱོམ་པ་ལ། །སྡོན་
འགྲུའི་གཅེས་པ་བྲུག་པ་འདིར་བཤད་བྱ། །རྫོགས་པའི་རིམ་པའི་ལྷན་སྒྲིལ་ཡེ་ཤེས་ནི། །རྩོ་
རྩེའི་ལུས་ལ་གནད་རུ་བསྐྱེན་པ་ལས། །གཞན་པའི་ཐབས་གྱིས་མངོན་རུ་བྱ་མི་རུས། །དེ་

ཕྱིར་ལུས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཤེས་པ་གཅིས། །

དེ་ལ་གནས་པ་ཙུང་དང་གཡོ་བ་རྒྱུད། །བཞོད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པའག་གསུམ། །དང་པོར་འབྱུང་ཚུལ་བར་དུ་གནས་ཚུལ་དང་། །ཐ་མར་འཛིག་ཚུལ་རི་བཞིན་ཤེས་དགོས་པས། །དེ་ཡང་མངལ་དུ་པ་མའི་ཁྱུ་ཤག་གི། །དབུས་སུ་རྣམ་ཤེས་ཉིང་མཆོམས་སྒྱར་མ་ཐག །དབུས་དང་ཤར་ལྟོ་འོ་རྒྱུད་དབུ་མ་དང་། །གསུམ་སྒྲོར་མ་དང་འདྲོད་མ་ཞེས་བྱ་བའི། །ཙུང་མཉམ་དུ་ཆགས་ཤིང་དེའི་རྗེས་སུ། །རྒྱུད་བྱང་དབུས་ཀྱི་བྱིས་མ་གཏུམ་མོ་དང་། །བདུད་བྲལ་མ་གསུམ་མཉམ་དུ་ཆགས་པས་ན། །སྒྲིང་གར་ཐོག་མར་ཆགས་པའི་ཙུང་བརྒྱུད་ཟེར། །སྒྲིང་གའི་སྒྲིགས་ཀྱི་ཙུང་བཞི་རྒྱ་རྒྱུ་ཡི། །མདུད་པའི་ཐད་ནས་ནང་དུ་སྤྱད་ཏེ་ལྷེ་ལྷེ། །གཙོ་མོ་གསུམ་གཤེབས་ཡར་སྐྱ་སྒྲི་གཙུག་དང་། །མར་སྐྱ་མར་ཀྱི་ཙུང་མའི་བར་དུ་ཡོད། །འདི་ཡི་ཞིབ་ཆ་ཅུང་ཟད་ཞལ་ལས་ཤེས། །བདུད་བྲལ་མ་ནི་ལྟ་བའི་ཙུང་བ་ནས། །དབུ་མར་གཤེབས་ཏེ་མགྲིན་པའི་སྒྲིང་ནས་འཁྱོག །ལྷེ་ཡི་ཙུང་མོར་སོང་ཞེས་རྒྱུད་ལས་བཤད། །མཆོམས་ཀྱི་ཙུང་བཞི་སྒྲིགས་ཀྱི་ཙུང་བཞི་ལས། །བྱིས་ཤིང་སྒྲིགས་བཞིའི་ས་སོགས་འབྱུང་བ་བཞི། །མཆོམས་བཞི་གཟུགས་སོགས་མཆོད་པའི་ཙུང་གསུངས། །འདི་དག་སྒྲིང་གའི་ཙུང་འདབ་བརྒྱུད་དུ་གསུམ། །བཤད་གཅི་ཁྱུ་ཤག་བད་ཀར་ལྷ་འབབ་པོ། །བརྒྱུད་པོ་རེ་རེའང་རྒྱལ་ལུན་སྒྲིང་སྟོབས་ཀྱི། །དབྱེ་བས་ལུས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཉེར་བཞིར་འགྲོ། །བདུད་བྲལ་མ་ལས་གཞན་པ་སོ་གཅིག་ལས། །གཞི་ལ་རྒྱུན་དུ་བྱང་སེམས་འབབ་པར་འདྲོད། །ཉེར་བཞི་པོ་ལས་གསུམ་གསུམ་བྱེས་པ་དང་། །དེ་ལས་སྟོང་སྤྱད་རེ་བྱེས་པ་ཡི། །བདུན་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་ཙུང་འཕྱར་བར་གསུངས། །སྤྱེ་གསུང་སྤྱད་ཀྱི་དབྱེ་བས་གསུམ་དུ་འཕྱར། །དངས་མ་ལྷ་འདུས་སྒྲིང་གའི་སྤྱབས་སུ་ཆགས། །ཁྲེ་བའི་ཁམས་ནི་སྤྱི་བའི་དབུས་སུ་གནས། །ཉི་མའི་ཁམས་ནི་ལྟ་བའི་དབུས་སུ་གནས། །དེ་ནི་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་འཕེལ་བ་ལས། །རིམ་གྱིས་ལུས་ཀྱི་སྟོབས་རྩལ་རྫོགས་པར་འཕྱར། །ལྟ་བའི་འོག་ནས་རྩ་རྒྱུད་གཡས་གཡོན་བརྒྱུག །ལ་ལྷ་ན་ལས་ཁྱུ་བ་གཅི་བ་དང་། །ར་ས་ན་ལས་རྣམ་པར་སྤང་མཛད་འབྱུང། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྒྱུད་གི་བཞོན་པ་ཅན། །གཡས་དང་གཡོན་

ནས་འབྱུང་ཞིང་འཇུག་པར་བཤད། སྤྱི་པོ་མགོན་པ་སྤྱིང་ག་ཉེ་བ་ན། སོ་གཉིས་བརྩུ་
 རྩལ་བརྒྱུད་དང་རེ་བཞི་ཡི། འདབ་མའི་གྲངས་ལྷན་ཅ་ཡི་འཁོར་ལོ་གནས། རྩ་ཡི་གཙོ་
 པོ་བརྒྱུད་དང་ཉི་ཤར་གསུངས། འཁོར་ལོ་བྱུང་རེ་ཨི་མི་ཚུལ་དུ་གནས། གསང་བའི་གནས་
 དང་ནོར་བུའི་ཆེ་མོ་ན། སོ་གཉིས་པ་དང་བརྒྱུད་པའི་འཁོར་ལོ་ཡོད། འདི་དག་རྣལ་
 འབྱོར་པ་མའི་རྒྱུད་ཀྱང་འདྲ། རྒྱུད་ལ་བཤད་རྒྱུ་དོ་རྩེ་འཕྲིང་བ་ལས། སྤྱོད་འཛིན་མི་
 བསྐྱོད་དཀར་པོ་ཆུ་ཁམས་སྤྱིང། རྒྱུར་སེལ་རིན་འབྱུང་སེར་པོ་ས་ཁམས་འདོམས། བྱུན་
 རྒྱ་སྤང་མཐའ་དམར་པོ་མེ་ཁམས་སྤོག། མཉམ་གནས་དོན་གྲུབ་ལྡང་སེར་རྒྱང་ཁམས་
 ཏི། རྩབ་བྱེད་རྣམ་སྤྱང་སྤོན་པོ་ནམ་མཁའི་ཁམས། ལྷས་གནས་འཆི་བའི་མཐར་ནི་
 འབྱུང་བར་བཤད། གཞན་བཞི་དལ་དང་རྩལ་དང་གཡས་དང་གཡོན། གཙོ་པོ་ཉིད་དེ་
 གཞན་གསུམ་འཁོར་དུ་རྒྱུད། སྤྱི་དང་རྩལ་སྤུལ་ཅངས་པ་ལྷས་སྤྱིར་དང། གཞུ་ལས་རྒྱལ་
 ནི་དབང་པོའི་སྤོ་ལྷར་བརྟལ། དམར་སྤོན་སེར་དཀར་ལྡང་གྲུ་ཡིན་པར་བཤད། གཞི་
 ལ་སྤོ་ལྷ་ཉིད་ལས་རྒྱ་བ་དང། ལམ་ལ་སྤྱིང་གི་རྣ་ནས་རྒྱ་བའང་ཡོད། སྤོག་གིས་ཆོ་
 བསྐྱིང་ཤེས་པ་སྤོ་ཞིང་སྤྱུད། བྱུན་རྒྱས་མིད་ཅིང་ལྷེ་ཡི་བྱ་བ་བྱེད། མཉམ་པས་འཇུ་དང་
 རྒྱུད་དང་བཅུད་སོགས་བྱེད། རྒྱར་དུ་འགོ་བས་སྤྱིགས་མ་འཕེན་པར་བྱེད། རྩབ་པས་
 འགོ་ལོང་བསྐལ་བསྐྱོད་འདེགས་འཛོག་བྱེད། སྤྱི་སོགས་བལྟ་ཉན་སྤོན་ལྷང་རེག་པར་
 བྱེད། གཞན་ལས་འཕོ་ཆེན་བརྩུ་གཉིས་གསུངས་མོད་ཀྱང། བདེ་དབྱེས་རྒྱུད་ལས་
 འཕོ་བ་བརྩུ་རྩལ་གསུམ། ཉིན་ཞག་གཅིག་ལ་རྣ་བྱག་འཕོ་བ་བརྒྱད། རྩ་འདབ་དགྲིལ་
 འཁོར་འཕོ་བ་བརྩུ་རྩལ་གསུམ། རྒྱུད་དང་བྱེད་བཅས་སུམ་བརྒྱ་བརྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱེས། ཉི་
 ཉིད་ཉིན་མཚན་དབྱེ་བས་གཉིས་ཀྱིས་བརྒྱུར། ཆིག་རྒྱུད་རྩལ་བརྒྱས་ལྷག་པའི་ཉི་མའི་
 གསུངས། ཉིས་རྒྱུད་བདུན་བརྒྱ་སྤྱིང་དང་སྤུན་ཚོད་རྒྱུད། བྱེད་བཅས་བརྒྱ་ལྷག་བརྩུ་
 གསུམ་འཕོ་བ་མགོན། རྩལ་བརྒྱ་དོན་ལྷ་སྤྱི་པོ་ཆུ་ཚོད་དང། སུམ་བརྒྱ་བྱེད་བཅས་སོ་
 བདུན་དབྱུག་གྲུ་ཉི། རྩ་འདབ་འཕོ་བའི་གྲངས་ཀྱང་དེ་ཡིས་རྟོགས། དཀར་པོའི་ཆོས་
 ནས་ཉིན་གསུམ་ལྷ་བ་ལ། སོག་མར་རྒྱ་ཞིང་དེ་ནས་ཉི་མར་གསུམ། ཉི་མ་ལ་རྒྱ་ཆོས་

ནས་བཅོ་ལྷའི་བར། གཤམ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ནས་ཉིན་གསུམ་རྒྱུད། ཉི་མར་བརྗོད་
 ལས་སྒྲོ་དྲོར་རྒྱ་བ་སོགས། རིམ་པ་དེ་ཡིས་བཅོ་ལྷའི་བར་དུ་རྒྱུགས། རྒྱ་རྒྱལ་འདི་
 ལས་ལོག་ན་ཉེས་པ་བསྐྱེད། གཅིག་ནས་དུག་གི་བར་དུ་རྒྱུ་པ་དང་། རྒྱུགས་གཅིག་
 བྱང་དང་རྒྱུགས་གཉིས་གཉེན་རྣམས་རྒྱུད། རྒྱུགས་གསུམ་ལྷ་བ་དུག་གིས་འཆི་བར་
 བཤད། རྟེན་ལས་བརྒྱུག་པས་མཁ་ཡོན་ཤེས་པར་བྱ། གཉིད་དུས་སྤྱིང་དང་ལོར་བྱར་འདུ་
 ཚབས་ཆེ། གསང་གནས་མགིན་པར་སླེབས་ཆོ་མི་ལམ་འཆར། ལྟེ་བ་དབུལ་བར་ཕྱིན་
 ཆོ་སད་པར་འཇུར། གཞན་ཡང་ཞིབ་ཆ་སྤྲོ་མའི་ཞལ་ལས་ཤེས། འཆི་བའི་མཐར་ནི་རྩ་
 རྒྱུད་ཐིག་ལེ་རྣམས། ལྷགས་ལས་ལྟོག་ཅིང་རྩ་བའི་གནས་སུ་ཐིམ། རྟེན་ལས་སྤྱིང་ཡང་ལས་
 ཀྱི་རྒྱུད་གཡོ་བས། ཀྱུན་རྟོག་ལས་རྒྱུད་བསྐྱེད་ཅིང་འཕེལ་བར་འཇུར། རྟེན་ལས་འབྱུང་
 དང་ལྟོག་པའི་རིམ་པ་ཡིས། ཡང་ཡང་ཉེར་འཛོལ་ལོར་བའི་སྤྱིན་བྱར་འཇུར། གང་
 ཞིག་བྱམས་དང་སྤྱིང་རྒྱུད་ཐོག་ཉིད་ཅན། འཕོར་འདས་རང་བཞིན་མཉམ་པ་ཉིད་
 ཤེས་པ། རྟེན་ལས་ལྟོག་དེ་ཡིས་རྩོམ་པ་ལས། ཆོས་གསང་གནད་ཀྱི་གདམས་པ་ལོགས་
 མཉོན་ནས། རིམ་པ་རྩོམ་བཞིན་རྒྱུད་ལ་སྤྱོད་ཤེས་ན། ལས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་ཡོ་ཤེས་མཐུ་ཡིས་
 བརྒྱུག་ རྟེན་དཀའི་མདུད་པ་རྩོམ་པའི་སྤྱིན་གསུམ་གྱིས་བཀྲོལ། རྟེན་གསལ་ཉི་མ་སྤྱིང་གི་
 དབུས་སུ་འཆར། རྒྱུ་འཆིའི་རྒྱུད་པ་བརྗོད་མེད་དང་དུ་དྲུངས། ཐབས་དང་སྤྱིང་རྒྱུ་ལ་
 དུ་བྱུང་བའི་མཐུས། རྟེན་ལས་སྤྱོད་རྒྱུ་སྤྱིང་ཡིད་བཞིན་ལོར་བྱར་ལས། རྟེན་པ་ཐེར་འབྱུང་
 རྒྱལ་སྤྱིང་འོད་ཟེར་ཆོགས། རྒྱུགས་བཅུར་འཕྲོ་བས་ནམ་མཁའ་རི་སྤྱིང་དུ། རྒྱུ་རྒྱ་མཐའ་
 དག་སྤྱིན་གྲོལ་ལམ་ལ་འགོད། རྟེན་ལས་རྒྱུད་རྒྱལ་བྱེ་བའི་དགོངས་པའི་གནད། མཁའ་
 འགྲོའི་ཞལ་རྒྱུངས་དྲོན་མོ་འདི་ཉིད་ནི། རྟེན་པོའི་སངས་རྒྱས་སྤྱིང་མའི་གསུང་བཞིན་
 རུ། རྟེན་པའི་དབང་གིས་ཅུང་ཟད་གསལ་བར་བསྐྱེདས། རྟེན་ལས་བྱུང་བའི་རབ་
 དཀར་དགེ་བའི་མཐུས། རྒྱུ་དང་རྒྱུ་བར་གསང་ཆེན་ཐིག་པའི་ཆོས། འཛིན་དང་སྤྱིང་
 ལ་ནམ་ཡང་མི་ལྷུས་པར། རྒྱུ་རྒྱུ་རྩོམ་པའི་ཅན་བཞིན་བདག་ཡུལ་ཅིག རྟེན་ལས་
 བའི་ཆོས་འདི་ལ། རྟེན་པའི་མཁའ་འགྲོ་བཀའ་རྒྱུ་ཡོད། གསང་བའི་རྒྱལ་བཞིན་ཉམས་

མངས་ན། །དོན་གཉིས་ལྷན་གྲུབ་བཟ་ཤིས་འབྱུང། །སྒྲི། ཅེས་རྫོགས་རིམ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་
བའི་ཚ་རླུང་ཐིག་ལའི་རྣམ་གཞག་འདི་ནི་ལྷང་སྒྲུ་རོལ་པའི་དོ་རྩེས་སྒྲུར་བ་དག་ལེགས་
འཕེལ། ། །

༡༡། །དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་ལུགས་ཀྱི་ཅ་རྒྱུང་།

ཐིག་ལའི་རྣམ་གཞག་མདོར་བཟུང་།

ཅུང་སྒྲོ་ལ་པའི་དོ་རྒྱ།

༡༡། །དཔལ་ལྷན་སྒྲོ་མ་དམ་པ་རྣམས་ལ་ལུག་འཆའ་ལོ། །དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་
ལུགས་ལ། གནས་པ་རྩ་ཡི་རྣམ་གཞག་ནི། རྩ་ཡི་གཙོ་བོ་དབུ་མ་རོ་མ་རྒྱང་མ་གསུམ་
སྐལ་ཚོགས་ལ་བརྟེན་པའི་སློག་པ་རྩའི་ནང་རོལ་ཅུང་ཟད་རྒྱབ་ཀྱི་སྐལ་བ་སློགས་ལ་ཉེ་བ་
ན་གཤིབས་ཏེ་གནས་པའི་ཡར་སྐྱ་གཙུག་ཏྲོར་ནས་མདུན་སློགས་སུ་ཅུང་ཟད་ལྷག་ཉེ་སྤྲོན་
དབུས་ཀྱི་ཐོད་པའི་ནང་ན་གནས་པའི་རོ་རྒྱང་གི་ལ། སྐྱ་དབུག་གཡས་གཡོན་ཀྱི་ཅ་བར་རྒྱག་
ཅིང། རྒྱ་ཀླུའི་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་སུ་དྲང་པོར་གནས་ལ། གསུམ་གའི་མར་སྐྱ་ནི་དོ་རྒྱའི་
བྱ་གའི་ཕྱེའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །རིགས་དབུག་གི་ཅ་འཁོར་དབུག་ནི། གཙུག་ཏྲོར་ནས་མཁའི་
དཀྱིལ་འཁོར་ལྗང་གུ་རྩ་འདབ་བཞི་པ། དབུལ་བ་རྒྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་དཀར་པོ་ནང་ལ་རྩ་
འདབ་བཞི། བར་དུ་བརྒྱད་ཉི་མོར་ལ་བཅུ་དབུག་ཡོད་པའི་གཉིས་སྟོང་པའི་རྩའོ། །མགྲིན་
པ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དམར་པོ་ནང་སྟོར་ལ་རྩ་འདབ་བཞི། བར་དུ་བརྒྱད། ཕྱིར་སོ་གཉིས་
ཀྱི་བཞི་སྟོང་པའི་རྩ། སྟིང་དབུས་རྒྱང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནག་པོ་རྩ་འདབ་བརྒྱད་པ། རྩེ་
བ་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་སེར་པོ་ནང་དུ་རྩ་འདབ་བཞི། ཕྱིར་བརྒྱད། དེའི་ཕྱིར་བཅུ་དབུག་
རྩེ་བཞི་ནི་སྟོང་པའི་རྩ་ཡིན་ལ། དེའི་བཅུ་གཉིས་ནི་གཡས་རོ་མ་ལས་ཀྱིས་པ་དབུག་ལ་རྩ་
སྟིན་ཉ་སྤང་ཀུམ་ཏེ་བྱ་མོ་སྟིན་པ་རྩེ་བྱང་བཤོད་ཀྱི་ཁྱིམ་དབུག་དང། གཡོན་རྒྱང་མ་ལས་
ཀྱིས་པ་དབུག་ལ་བུམ་ལུག་འབྲིག་པ་སེང་གེ་སྤང་གཞུ་རྩེ་རྩོ་བཤོད་ཀྱི་ཁྱིམ་དབུག་གི་ཐ་སྟང་།

གྲིས་གསུངས་ལ། དེ་དག་གི་ཕྱི་སྐྱོར་ལ་བརྟུག་གཉིས་པོ་དེ་རེ་ལས་ལྷ་ལྷར་གྲུས་པའི་རྒྱག་
 རུ་ཙ་བཞི་སྟེ་མཚམས་ཀྱི་བཞི་ནི་སྐྱོར་པའི་ཚལོ། །གསང་གནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དགྲིལ་འཁོར་
 རྩོན་པོ་ནང་སྐྱོར་ལ་ཙ་འདབ་རྒྱག་ །བར་ལ་བརྟུ། སྤྱི་མ་བརྟུ་རྒྱག་ཡོད་པ་བཞེས་ས་པས་
 ཙ་འདབ་སོ་གཉིས་པ་ཟེར་ལ། རྟེ་བའི་འཁོར་ལོ་སོགས་གཞན་རྣམས་ལ་སྤྱི་ནང་བཞེས་ས་
 བས་མི་བགང་བའི་བྱང་པར་ཡོད་དོ། །རྟེ་བའི་དབུས་ཡར་བཅད་ཀྱི་དབུ་མ་ལ་རྩྭ་རྒྱུ་
 གཉིས་སྤངས་ཀྱི་ཙ་ཀྱན་འདར་མ་སྤྱོད་གཅན་གྱི་ཙ་མ་ནིང་གི་ཙ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་ཁ་དོག་ནག་
 པོ་རྒྱང་འབབ་པ་ཡིན་ལ། གཡས་རོ་མ་ལ་ར་ས་ན་ཉི་མའི་ཙ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཙ་ཞེས་ཟེར་
 ཞིང་ཁ་དོག་དམར་པོ་ཁྲག་གམ་རྩལ་གཙོ་བོར་འབབ་པའོ། །གཡོན་རྒྱང་མ་ལ་ལྷ་ན་རྩ་
 བའི་ཙ་ཐབས་ཀྱི་ཙ་ཞེས་ཟེར་ཞིང་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཁྲ་བ་གཙོ་བོར་འབབ་པའོ། །རྟེ་བའི་
 འོག་ནས་རྩྭ་རྒྱུ་ཉི་མའི་ཙ་རྒྱས་དྲུང་ཅན་མ་ཞེས་བྱ་བ་གཡས་སུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ཁ་
 དོག་སྟོན་པོ་ཁྲ་བ་འབབ་པ་ལ་རྒྱས་མའི་ཙ་ཟེར། རོ་མའི་ཙ་རྒྱས་དམར་མེར་ཞེས་བྱ་བ་
 གཡོན་དུ་འགྲོ་ལ་ཞིང་རྒྱང་གི་ཁམས་ཁ་དོག་ནག་པོ་གཅི་བ་འབབ་པ་དང། རྒྱང་མའི་ཙ་
 རྒྱས་ལུགས་ཞེས་བྱ་བ་དབུས་སུ་འགྲོ་ཞིང་སའི་ཁམས་ཁ་དོག་མེར་པོ་བཤང་བ་འབབ་པ་སྟེ།
 དེ་དག་ལ་སྟེང་འོག་གི་ཙ་ཆེན་རྒྱག་ཅེས་ཟེར་ཏེ་སྟེང་གི་གསུམ་སྟོག་འཛིན་གཙོ་བོར་རྒྱ་བ་
 དང། འོག་གི་གསུམ་ཐུར་སེལ་གཙོ་བོར་རྒྱ་བའི་ལམ་སོ། །རྟེ་བའི་ཙ་ཆེན་བརྟུག་གཉིས་རེ་
 རེ་ལས་ལྷ་ལྷར་གྲུས་པའི་ཙ་རྒྱས་ལུས་ཀྱི་སྟོང་སྤྲད་དུ་སོང་བ་རེ་རེ་ཡང་རྒྱག་རྒྱག་དུ་སོང་
 བས་ཀླང་ལག་གི་ཆོགས་ཆེན་བརྟུག་གཉིས་པོ་རེ་རེའི་ཙ་འཁོར་འདབ་མ་སུམ་རུ་པ་རེ་རེར་
 འགྱུར་བ་དང། དེ་དག་ལས་སོར་ཆོགས་རྣམས་ཀྱི་ཙ་སུམ་བརྒྱ་རྒྱག་རུ་གྲུས་པ་སོགས་མ་
 ལུས་པར་བཞེས་ས་ན་ཙ་སྟོང་ཕྲག་དོན་གཉིས་ཏེ། ཙ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་སྟོང་ཁར་ཙ་འདབ་
 བརྒྱད་ལས་གྲུས་པའོ། །

གཡོ་བ་རྒྱང་གི་རྒྱས་འཁོར་ལུགས་ཀྱི་ཙ་ཁྲུང་ཐིག་ལའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། རྒྱང་
 གི་གཙོ་བོ་བརྟུ་སྟེ། སྟོག་འཛིན་ཐུར་སེལ་མཉམ་གནས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་བྱེད་སྟེ་རྒྱས་སྤལ་
 ཙངས་པ་ལྟས་སྤྱིན་ཞོར་ལས་རྒྱལ་རྣམས་སོ། །འདི་པའི་ལུགས་ལ་རྒྱང་བརྟུར་ཙ་བ་དང་

ཡན་ལག་གི་ཐ་སྟངས་མི་བྱེད། སྟོང་ཁའི་ཆ་འདབ་བརྒྱད་ཀྱི་ཤར་དང་ཤར་ལྟོའི་འདབ་མར་
 མཉམ་གནས་དང་རུས་སྒྲུལ། ལྟོ་དང་ལྟོ་རུབ་ཏུ་གྱེན་རྒྱ་དང་ཆངས་པ། བྱང་དང་བྱང་
 ཤར་རུ་བྱེད་དང་ལྟས་སྒྱིན། རུབ་དང་རུབ་བྱང་རུ་སྒྲུ་དང་ལྟོ་ལས་རྒྱལ་རྣམས་
 རིམ་པ་བཞིན་འབབ་པོ། །དེ་ཡང་སྟོག་འཛིན་ནམ་མཁལ། ལུས་སེལ། ཡེ་ཤེས། མཉམ་
 གནས་དང་རུས་སྒྲུལ་རྒྱུད། གྱེན་རྒྱ་དང་ཆངས་པ་མེ། བྱེད་དང་ལྟས་སྒྱིན་རྒྱ། ལྟོ་
 དང་ལྟོ་ལས་རྒྱལ་སའི་ཁམས་ཡིན་ནོ། །སྟོང་ཁའི་རྒྱང་བརྒྱུ་ལས་ལྟོ་བ་ལ་སྟོགས་པའི་
 འཁོར་ལོ་རྣམས་དང། ལུས་ཀྱི་གནས་སོ་སོའི་ཆ་རྣམས་སྒྱུ་རྒྱང་འབབ་པས་ལུས་ཀྱི་རྒྱང་
 ཐམས་ཅད་སྟོང་ཁའི་རྒྱང་བརྒྱུས་བྱེད་པར་བཤད་དོ། །ལུགས་འདིའི་ཕོ་ཆེན་བརྒྱ་གཉིས་
 ཀྱི་རྒྱལ་ནི། ལྟོ་བའི་བྲིམ་གྱི་ཆ་གཅིག་ནས་དབྱུགས་སྟོང་བདུན་བརྒྱ་བཞི་བརྒྱ་ཞེ་གསུམ་
 དང་རྒྱང་པ་གསུམ་རྣམས་བར་མ་ཆད་པར་རྒྱ་བའི་མཇུག་ཏུ། དབྱེད་མ་ལས་དབྱུགས་ལྟོ་
 བརྒྱ་དང་དབྱུག་བཞི་ཆ་གཅིག་དང་བཅས་རྒྱ་བ་ལ་འཕོ་བ་གཅིག་དང། དེ་ནས་ཆ་གཅིག་
 ཤོས་ལ་འཕོས་ནས་ལྟོ་མ་ལྟར་རྒྱ་བའི་རྒྱལ་གྱིས་ཞག་གཅིག་ལ་བྲིམ་གྱི་ཆ་བརྒྱ་གཉིས་ཀྱི་
 འཕོ་བ་རྫོགས་པས་དབྱུགས་ཉི་ཤི་ཆེན་སྟོང་དབྱུག་བརྒྱར་འཁྱུར་བ་ཡིན་ལ། དབྱེད་མ་ནས་རྒྱ་
 བ་ལོགས་སྒྲུ་མ་བགངས་ན་ཞག་གཅིག་ལ་ཆ་རེ་རེར་རྒྱང་གི་རྒྱ་བ་སྟོང་བརྒྱད་བརྒྱ་རེ་ཐོབ་
 པར་བཤད་དོ། །དེ་ཡང་གཡས་སྒྲུ་ས་རྒྱ་མེ་རྒྱང་ནམ་མཁའི་སའི་རིམ་པ་དང། གཡོན་རུ་
 ནམ་མཁའ་རྒྱང་མེ་རྒྱ་ས་ནམ་མཁའི་རིམ་པས་འཕོ་བ་དབྱུག་དབྱུག་བྱེད་ལ། གཡས་གཡོན་
 ཀྱི་ཆ་འདབ་དང་པོ་ལུས་ཀྱི་སྒྲུལ་པ་སྟོགས་ལ་ཉེ་བ་དང། ཆ་འདབ་ཐ་མ་མདུན་སྟོགས་
 ལ་ཉེ་བ་དངོས་ཡིན་པས། དེ་ཡང་སྟོག་མར་གཡས་ནས་མགོ་ཚྭ་པའི་རུས་ལྟོ་བརྒྱ་གཉིས་
 ལ་མཆོན་ན། ཐོག་མར་གཡས་ཀྱི་ཆ་འདབ་དང་པོ་ལས་སའི་དཀྱིལ་འཁོར་དབྱུགས་སྟོང་
 བདུན་བརྒྱ་ལྟོ་བརྒྱ་དབྱུགས་རྒྱང་པ་གསུམ་བཅས་རྒྱ་ཞིང། འདིའི་ཆོ་སྟོང་རུའང་རྣ་བུག་
 གཡས་རྒྱང་པ་ནས་ས་དཀྱིལ་གངས་དེ་རྟེན་རུ་རྒྱ་བ་དང། འདིའི་མཇུག་ཏུ་དབྱེད་མ་ནས་
 ལྟོ་བརྒྱ་དང་དབྱུག་རྒྱང་པ་ཆེན་པོ་ཞིང་འདིའི་ཆོ་བཞི་ཆ་དེ་དབྱེད་མའི་ལམ་རུ་རྫོགས་ནས་སྟོང་
 གི་རྣ་བུག་ཏུ་མི་སྒྲེབ་པ་མ་གཏོགས་ལྟོ་མ་རྣམས་སྟོང་གི་རྣ་བུག་ལ་མཉམ་རྒྱ་དང། དེ་

ནས་བར་མ་ཆད་པར་གཡོན་གྱི་ཚ་འདབ་དང་པོ་ལས་ནམ་མཁའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་
གངས་སྤུ་མ་ལྟར་དང་། རྟེན་གྱི་སྤྱུག་གཡོན་ནས་རྒྱ་ཞིང་མཆུག་ཏུ་དབུ་མ་ལས་ཀྱང་
སྤུ་མ་ལྟར་སྤྱུག་ཏུ་མཉམ་ཏུ་རྒྱ་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ནས་སྤྲར་ཡང་གཡས་གྱི་ཚ་འདབ་
གཉིས་པ་ལས་རྒྱའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་རྒྱུད་རྒྱ་བ་སོགས་ཏེ། མདོར་ན་ས་ནམ་མཁའ་རྒྱ་རྒྱུད་
མེ། མེ་རྒྱུད་རྒྱ་ནམ་མཁའ་ས། ས་ནམ་མཁའི་རིམ་པས་འཕོ་བ་བརྒྱ་གཉིས་སུ་བྱེད་པ་དང་།
དེ་ལ་གཡས་གཡོན་ཏུ་ཚ་འདབ་དབུག་རེ་དང་། དགྲིལ་འཁོར་ལྷ་ལས་མེད་པས་གཡས་གྱི་ས་
གཉིས་དང་གཡོན་གྱི་ནམ་མཁའ་གཉིས་ཚ་འདབ་ཐ་དད་པས་འཕོ་བ་སོ་སོ་བ་ཡིན་ཡང་
དགྲིལ་འཁོར་གཅིག་ཏུ་བབྲངས་པར་གསུངས་སོ། །སྤྱི་རོལ་ཏུ་ཉི་མའི་ལྟོ་བཟོད་ཀྱི་འཕོ་
བ་དབུག་རྫོགས་ནས་བྱང་བཟོད་ཀྱི་འཕོ་བ་དབུག་འབྱུང་ཡང་། བར་ཏུ་ནི་གཡས་གཡོན་གྱི་
ཚ་འདབ་སྤར་ལྟར་སྤེལ་ཏེ་འབྱུང་ངོ་། །ཉེ་བའི་ཚ་བརྒྱ་གཉིས་པོ་རེ་རེ་ཡང་ལྷ་ལྷར་གྱུས་
པའི་ཚ་སྤན་དབུག་ཏུ་པོ་རེ་རེ་ལ་འབྱུང་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་འཁོར་རེ་རེ་འབབ་པས། དེ་ལ་འཕོ་
རྒྱུད་གི་དགྲིལ་འཁོར་རམ་འབྱུང་རྒྱུད་གི་དགྲིལ་འཁོར་དབུག་ཅེས་བྱ་ཞིང་། དེ་ཡང་གཡས་
གྱི་འཕོ་ཆེན་གྱི་ཚ་འདབ་དང་པོ་ལ་བབས་པའི་སའི་དགྲིལ་འཁོར་ལ་རང་གི་ཆ་ཤས་སུ་
ལྷུར་པའི་ཁམས་ལྷ་ཡོད་པས། དུས་འཁོར་ལུགས་ཀྱི་ཚ་རྒྱུད་ཐིག་ལའི་རྣམ་གཞག་དེའི་རྒྱ་
རྒྱུ་ལོ། །གཡས་གྱི་ཚ་ཆེན་དང་པོའི་ས་དགྲིལ་གྱི་རྒྱུད་གངས་གོང་ལྟར་རྒྱ་བའི་རིགས་ལ་
འབྱུང་རྒྱུད་གི་ས་དགྲིལ་སུམ་བརྒྱ་ཞེ་བརྒྱད་རྒྱུད་པ་གསུམ་བཅས་གཡས་གྱི་ཚ་སྤན་དང་
པོ་ལ་འབབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་ཏུ་རྒྱ་མེ་རྒྱུད་ནམ་མཁའ་དགྲིལ་འཁོར་གྱི་དབུགས་གངས་
སྤུ་མ་ལྟར་རྒྱ་བ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་ཚ་སྤན་གཉིས་པ་གསུམ་པ་བཞི་པ་ལྷ་པ་རྣམས་ལ་
འབབ་ཅིང་། དེའི་མཆུག་ཏུ་ཡེ་ཤེས་གྱི་རྒྱུད་ལྷ་བརྒྱ་དབུག་རྒྱུད་བཅས་དབུ་མ་ལ་རྒྱ་བ་
རྫོགས་པ་དང་། གཡོན་གྱི་ཚ་ཆེན་དང་པོར་འཕོ་བ་སོགས་རིགས་འགྲོ། དེ་ཡང་གཡས་གྱི་
ཚ་ཆེན་དང་པོ་ལས་གྱུས་པའི་ཚ་སྤན་གྱི་འབྱུང་རྒྱུད་ལྷ་ག་ལའང་སའི་དགྲིལ་འཁོར་གྱིས་
དབང་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ལྱིས་བྱལ་བ་སོགས་དང་། གཡས་གྱི་འཕོ་རྒྱུད་ལྷ་ཆེན་དབུག་པོ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་། ས་རྒྱ་མེ་རྒྱུད་ནམ་མཁའི་སྤྱད་རིམ་གྱིས་འབབ་པ་དང་། གཡོན་གྱི་སྤུ་ཆེན་དབུག་

རྒྱ་མཐོང་ལྷན་སེམས་རེ་སེམས་མའི་ཚུལ་རྒྱ་ཡོད་ཅིང། ཐིག་ལའི་ཚད་ནི་ཡུངས་ཀར་གྱི་
ཚད་ཅམ་རྒྱ་གསུངས་སོ། །ཞེས་དཔལ་རྒྱལ་གྱི་འཁོར་ལའི་ལྷགས་ཀྱི་ཙ་རྒྱལ་ཐིག་ལའི་
རྣམ་གཞག་མདོར་བསྟུན་འདི་ནི་རྩི་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་རབ་ལས་བརྒྱུ་ཏེ་རང་གི་བརྗེད་
བྱང་རྒྱ་འགོད་པ་པོ་ནི་ལྷན་སྐྱེས་པའི་དོ་རྩི་ཡིན་ལ། ཡིག་པ་ནི་ཆོས་ཚུལ་རྒྱ་མ་ལ་རྣམ་
དཔྱོད་ཡངས་པའི་དག་སྒྲིང་ལོ་སྟོ་བ་རག་དབང་ཆོས་དཔལ་གྱིས་སོ། །འདིས་ཀྱང་གསང་
ཆེན་ཐིག་པའི་ལམ་བཟང་བྱི་མ་ཐེད་པ་སྟོགས་ཐམས་ཅད་རྒྱུས་པར་བྱུར་ཅིག །

ཐོན་པར་དཔྱད་པ།

སྐད་སྐད་གསལ་འཛིན་གྱི་སློབ་དེབ།

ལེན་ཤུལ་མཐོ་རིམ་ནང་བསྟན་སློབ་གླིང་སློབ་གཉེན་ཁང་གིས་ཚོམ་སྒྲིག་བྱས།
གཙོ་སྒྲིག་པ། དགེ་བཤེས་འཇམ་དཔལ་ལྷོ་ཤེས།

*

གཙུག་ལག་ཁྲིང་བ་པར་སྒྲིག་ཁང་གིས་པར་གཞི་བསྒྲིགས།

*

དེབ་ཚད། 787mm × 1092mm 1/16

དཔར་ཤིག་62 དཔར་གྲངས། 0001—1000

2017ལོའི་ཟླ་2པར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྒྲིགས།

2017ལོའི་ཟླ་2པར་པར་ཐངས་དང་པོ་བཅུ་བ།

དེབ་ཆ་ཚང་ལ་(1-2) གློད། 118.00

第十九册

密乘新班教材

色须寺高级佛学院 编纂

主编：拉然格西降巴洛西

*

宗拉昌瓦排版工作室排版

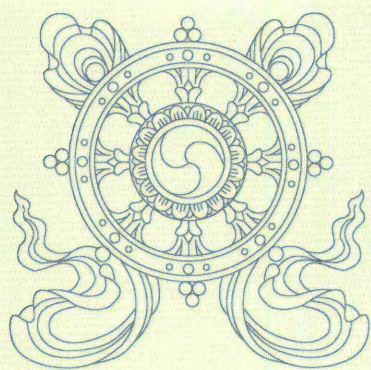
*

开本：787mm×1092mm 1/16 印张：62
2017年2月第1版第1次印刷 印数：0001-1000册

定价（全3册）：178.00元

版权所有 侵权必究

定价：118.00 元（全2册）